

Maija'quë Huajë Ca Nëose'e

Secoya New Testament

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

SAN MATEO.....	4
SAN MARCOS.....	36
SAN LUCAS.....	56
SAN JUAN	90
HECHOS	115
ROMANOS.....	145
1 CORINTIOS	159
2 CORINTIOS	172
GÁLATAS	181
EFESIOS	186
FILIPENSES.....	191
COLOSENSES	195
1 TESALONICENSES	198
2 TESALONICENSES	201
1 TIMOTEO.....	203
2 TIMOTEO.....	207
TITO	210
FILEMÓN	212
HEBREOS.....	213
SANTIAGO	223
1 SAN PEDRO.....	227
2 SAN PEDRO.....	231
1 SAN JUAN	234
2 SAN JUAN	238
3 SAN JUAN	239
SAN JUDAS	240
APOCALIPSIS	242

SAN MATEO

Jesús Ñecuèohua'i (Lc 3.23-38)

1 Iye a'è, Abraham cui'ne David tsëcapë acohua'ire cuëcuese'e ja yè'ta'a Jesucristo pa'ima'në pa'isico-hua'ire.

² Isaac pëca ja'quë paji'i, Abraham. Jacob pëca ja'quë paji'i, Isaac. Cui'ne Judá cui'ne i yo'je tsj pëca ja'quë paji'i, Jacob. ³ Fares cui'ne Zara pëca ja'quë paji'i, Judá. Cui'ne iohua'i pëca ja'co paco'ë, Tamar. Esrom pëca ja'quë paji'i, Fares. Aram pëca ja'quë paji'i, Fares. ⁴ Aminadad pëca ja'quë paji'i, Aram. Naasón pëca ja'quë paji'i, Aminadad. Salmón pëca ja'quë paji'i, Naasón. ⁵ Booz pëca ja'quë paji'i, Salmón. Cui'ne i pëca ja'co paco'ë, Raab. Obed pëca ja'quë paji'i, Booz. Obed pëca ja'co paco'ë, Rut. Isaf pëca ja'quë paji'i, Obed. ⁶ Pai ëjaë David pëca ja'quë paji'i, Isaf. Salomón pëca ja'quë paji'i, David. Cui'ne Urías nëjo pa'isicopi Salomón ja'co paco'ë.

⁷ Roboam pëca ja'quë paji'i, Salomón. Abías pëca ja'quë paji'i, Roboam. Asa pëca ja'quë paji'i, Abías. ⁸ Josafat pëca ja'quë paji'i, Asa. Joram pëca ja'quë paji'i, Josafat. Uzías pëca ja'quë paji'i, Joram. ⁹ Jotam pëca ja'quë paji'i, Uzías. Acáz pëca ja'quë paji'i, Jotam. Esequías pëca ja'quë paji'i, Acáz. ¹⁰ Manases pëca ja'quë paji'i, Esequías. Amón pëca ja'quë paji'i, Manases. Josías pëca ja'quë paji'i, Amón. ¹¹ Jeconías cui'ne i yo'je tsj çoni pëca ja'quë paji'i, Josías. Jaohua'i cato çasico-hua'i paë'ë, Israelita paire tseani Babilonia yejana sa maca.

¹² Israelita pai sa cuãñosi jeteyo'je Salatiel pëca ja'quë paji'i, Jeconías. Zorobabel pëca ja'quë paji'i, Salatiel. ¹³ Abiud pëca ja'quë paji'i, Zorobabel. Cui'ne Eliquin pëca ja'quë paji'i, Abiud. Azor pëca ja'quë paji'i, Eliquin. ¹⁴ Sadoc pëca ja'quë paji'i, Azor. Aquim pëca ja'quë paji'i, Sadoc. Eliud pëca ja'quë paji'i, Aquim. ¹⁵ Eleazar pëca ja'quë paji'i, Eliud. Matán pëca ja'quë paji'i, Eleazar. Jacobo pëca ja'quë paji'i, Matán. ¹⁶ José pëca ja'quë paji'i, Jacobo. José cato Jesucristo pëca ja'co María ëjè paji'i.

¹⁷ Jaje pa'ina, Abrahampi cui'ne David pa'i macaja'a cuëcuetu catorce pa'ye de ai de'huase'e pa'iji. Davidpi cui'ne Israelita mañare Babiloniana tseseni sasi macaja'a cuëcuetu cui'ne catorce pa'iji. Cui'ne yequë catorce pa'i maca Cristo ai de'opi.

Jesucristore Ççase'e (Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristore ççase'e ñeje pa'iji: María i pëca ja'co, José ja're huejaja'coa, ca nëosico paco'ë. Jaje ca nëosicopi ja yè'ta'a tsioni pa'ima'në tsj ëtapë de'o Maija'quë joyo tutupi. ¹⁹ José io ëjè nuñerepa pa'i paji'i. Jaje pa'ita'a nëjo Maríare si'aohua'i pai asajëna, jeofne coepi. Coa ai jerepa paije ti asama'pëna ise'e jeosi'i cuasapi. ²⁰ Jaje cuasaquë pa'ina, Ejaë huiñaëpi ite huëo hue'ña-ja'a ñaini capi: "José David tsëcapë aquë, Maríare ca'rama'ë pa'ijë'ë, nëjore de'huaní paye. Io paja'quë cato Maija'quë joyo tsequë api. ²¹ Tsihua'ëni paja'coa. Pacona, i mami Jesure sëojë'ë, huasoquëre. Jaje hue'e-quë pa'ija'quë api, i paire co'aye yo'ocohua'ire huaso-ja'quë sëte."

²² Si'aye jaje ti'api, tsoe hue'ña Maija'quëre quëa-caiquë ca nëoquë pa'ise'epi, ñeje:

²³ Nomio tsjo, ëmë ti yo'oma'copi tsj quë'io de'oni tsihua'ëre pasio.

Jaëpi i mami hue'equë pasipi, Emanuel. Jaje cani cayë, Maija'quë mai ja're pa'iji.

²⁴ Ja maca José sëtani mai Ejaë cuãñese'eje Maríare nëjore pao cuasaquë ti pëani nëjore papi. ²⁵ Jaje pa'iquëta'are huejasicohua'i pa'iyepi pa'iye pahué, mamaquëre të'ya dani i mami Jesús hue'yo macaja'a.

Jesure Do'i Daise'e

2 Judea yejana Jesús ççasiquë paji'i, a'ri daripë Belén huë'e daripëna. Ja mu'seña Herodes paji'i, Pai Ejaë, ja yeja cuãñequë. Ja mu'seña Jerusaléni daë'ë, ësë mëi te'tepi, yequë ëmëohua'i Magos hue'e-cohua'ipi. Jaohua'i cato pairiohua'i paë'ë, ësë mëi te'tequë'ro acohua'i. Ma'ñoco yo'oye ye'yecohua'ipi cui'ne de'hue ta'ñe cacohua'i paë'ë, iti yo'oyere ñajë. ² Jaohua'ipi dani se'i'ë: "¿Jerore pa'iquë'ni, judío pai Ejaë yure ççasiquë? Jeto ësë mëi te'tepi ñahuë, i ma'ñocore. Jaje ñani daë'ë, ite do're ja'rujë señu'u cajë iñona."

³ Cajëna, pai ëjaë Herodes asani ai cuasapi, çme yo'ose'ere caye'ni? caquë, cui'ne si'a Jerusalén pa'ico-hua'i ai cuasahuë, itire asani. ⁴ Ja maca pai ëjaë si'aohua'ire soipi, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire cui'ne cuãñese'e paire ye'yacohua'ire. Soini seni asapi, jaohua'ire, çjerona Cristore çça ja'ñe ca nëose'e pa'iquë'ni? caquë. ⁵ Caquëna, jaohua'ipi cahué, ite: Belén Judea yejana ççaja'quë api, caquë. Maija'quë jëjo daoquë tsoe aquë toyapi, ñeje:

⁶ Belén maca, Judá yeja pa'ico. Më'ère cuãñecohua'i jerepa a'rico maca pa'ima'o pa'iyë, më'ë. Jaje pa'ina, më'ëpi etaja'quë api, Ëjaërepa, Israel paire ñacaija'quë.

⁷ Cajëna, asani ja maca Herodes Magos hua'ire yahuerepa soini iohua'ise'ere seji'i, ¿je yëhua ma'ñoco ñaina, ñare'ni? caquë. ⁸ Seni asani ja maca Belënna jaohua'ire jëjo saokuë capi: "Saijë'ë. Jaroni sani asajë'ë, de'oyerepa tsihua'ë pa'iyere pa'ire pama'quë. Jaje ñini t'i'asicohua'i pani yë'ère dani quëajë'ë. Yë'ëje sani do're ja'ruquë sejas'i, ite."

⁹ Jaje pa'i ëjaë caëna, Magos maña saë'ë. Saijëna, ma'ñoco iohua'i ësë mëi te'te ñasiquëpi du'ru sai sapi. Jaje saiquëpi tsihua'ë pa'i hue'ñana nëajani huesëpi, sa tëjini. ¹⁰ Ja maca Magos maña ma'ñocopi jaje yo'ouna, ñani ai sihuahuë. ¹¹ Sihua'ë huë'ena sa cacajë ñahuë, tsitu'ure pëca ja'co María ja're uina. Ñani do're ja'runi tsihua'ëre de'oque macani cajë sihuahuë. Ja jeteyo'je iohua'i mahuëa mañare hui'yoni oro, huëo sëñe cui'ne mirra ite isihuë, jai do'ire. ¹² Ja jeteyo'je Maija'quëpi huëo hue'ñaja'a quëapi, Herodes quë'ro co'ima'pë pa'ijë'ë, caquë. Jaje quëaëna, yequë ma'aja'a co'ihuë, iohua'i yejana.

Egíptona Catise'e

¹³ Jaohua'i Magos saisi jeteyo'je Ëjaë huiñaëpi huëo hue'ñaja'a ñani Josere capi: "Huëni tsihua'ëre cui'ne pëca ja'core sai sajë'ë, Egípto yejana. Jaroni sani pëajë'ë, yë'ëpi yeque yo'oye pa'ito caëna, yo'ojä'quë. Yure cato Herodespi tsihua'ëre huani jëosi'i caquë co'e-ja'quë api. Ja do'ire saijë'ë."

¹⁴ Jaje caëna, José huëni tsihua'ëre cui'ne i pëca ja'core sëttoni ñami sai sapi, Egíptona. ¹⁵ Jarote paë'ë, Herodes ju'i macajä'a. Tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquëpi Ëjaëpi caquëna, toyapi: "Egíptopi yë'ë ma'maqëre soihuë" ja toyase'epi t'i'aëna, jaje yo'ohuë.

Tsire Huaise'e

¹⁶ Ja maca Herodes, Magos hua'i yë'ère co'aque api cajë yo'ore caquë ai pëi tsire caya ometëca paco-hua'ire cui'ne ai tsitu'ñare huani jëajë'ë, cuãñepi. Belén pa'icohua'ire, cui'ne iti yërehue pa'icohua'ireje caquë, caya ometëca ma'ñoco pa'i huëose'e pa'iji, Israel pa'i tã'ñe pa'iohua'i case'ere cuasaquë jaje yo'opi. ¹⁷ Jaje yo'oqueña, t'i'api, Maija'quëre quëacaiquë Jeremias ñeje toyaquë pa'ise'e.

¹⁸ Rama quë'ropi, cuiye cui'ne jaiye oi yë'o jutaquëna asahuë.

Jao cato Raquelpi mamajëni oco'ë.

Yëhuotojë asaye coeo,

Mamajëpi tsoe jujusicohua'i pa'ijëna.

¹⁹ Herodes ju'isi jeteyo'je, Ëjaë huiñaëpi Josere huëo hue'ñaja'a ñaini capi, Egíptore pa'ina:

²⁰ "Huëni tsihua'ëre më'ëpi cõani, cui'ne pëca ja'core huëoni co'ijë'ë, Israel yejana. Tsoe tsihua'ëre huajo yëjë pa'isicohua'i juju sahuë."

²¹ Ja maca José huëni tsihua'ëre cui'ne pëca ja'core sai sapi, Israel yejana. ²² Jaje saiquëta'a José asapi, Herodes mamaquë Arquelaoipi pëca ja'quë yo'ora'ase'ere yo'oji cajëna. Jaje asani jaro saiye ca'raquëna, huëo hue'ñaja'a Maija'quëpi quëaëna, Galilea yeja quë'rona saji'i. ²³ Jaroni t'i'ani Nazaret huë'e daripëna pëapi. Jaje yo'oqueña, Maija'quëre quëacaiquëna ca nëojë pa'ise'e t'i'api, "Jesús Nazareno pa'ija'quë api" case'e.

Juan Oco Doquë Cuëne Yeja Pa'iyë

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

3 Ja mu'seña Juan oco doquëpi Judea cuëne yejana soquë peo hue'ñana Maija'quë cocare quëaquë daji'i. ² Neje caquë: "Ma'tëmo cuãñeñe ja'yere pa'iji. Ja do'ire ja'rë cuasase'e jëoni pönëjë'ë."

³ Iquë Juan yo'o ja'ñere Maija'quëre quëacaiquë Isaías toya'ajji'i, ñeje:

Cuëne yejapi pa'i ñeje cuiye asa cuãñoji.

Ne de'hua'jë'ë, Ëjaërepa ma'are.

Nui ma'arepa hui'yocaijë'ë.

⁴ Juan ju'i cã camello nañapi nesico paji'i. Cui'ne i tëi-caje ca'ni me paji'i. Jaje pa'ipi pu'suni aji'i. Cui'ne me-jaë payare ocuequë paji'i. ⁵ Jerusalén daripë pa'icohua'i, cui'ne si'aohua'i Judea yeja pa'icohua'ijë, cui'ne Jordán tsiaya ja'ye maca pa'icohua'ijë i quëaye daijë asahuë. ⁶ Jaohua'ipi iohua'i co'aye yo'ose'ere oijë quëacohua'ini Juanpi Jordán tsiayana dopi.

⁷ Jaje yo'oqueña, jai pa'i fariseohua'i cui'ne saduceohua'i cõni oco do cuãñoñu'u cajë daijëna, Juanpi ñani capi, jaohua'ire: "¡Aña tsëcapë acohua'! ¿Nepi mësarute quëare'ni, Maija'quë nejoñe, t'i'añere jëajë'ë, cajë? ⁸ Jaje pa'ito nuñerepa pönësicohua'i yo'oyere yo'ojë'ë, t'iña ñañerepa ja'në pa'ise'e jëoni. ⁹ Cui'ne mësaruja'a sa'ñe yëquë Abraham tsëcapë acohua' a'ë cama'pë pa'ijë'ë. Care payë, Maija'quëpi iye quëna pëaque ipi yëni Abraham tsëcapëre neñe pa'iji. ¹⁰ Jaje pa'ina, tsu'upo tsoe niusicoa, soquë ñëa cueja'core. Si'a soquë ñëa de'o cã quëi ma'ñe cuëni tãoni ëo ja'ñe a'ë. ¹¹ Yë'ë nuñerepa ocopi doyë, mësarute, ja'në cuasase'e jëoñere ñño ja'ñere. Jaje pa'iquëta'are jeteyo'je daiquë api. Jajëpi yureta'a Maija'quë joyopi cui'ne toapi doja'quë api, jerepa pa'ipi. Yë'ë cato ite de'oye necaiye t'i'ama'quë a'ë. ¹² Tsoe i jëtëpi pala cãjiji, trigo ne de'huaquë jorose'e tirona huahueja'core. Iti cãre pase'e huë'ena de'huaquë, iti jorose'e se yayama'a toana ëoja'quë api."

Jesure Doye

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Juanpi dojaquë caquë Jesús Galileapi Jordán tsiayana daji'i. ¹⁴ Jaje daquëna, Juan du'ru macarepa coepi, doye. Jaje coequë capi, Jesure:

"Yë'ëpi më'ëni do cuãño'ñe pa'i a'ë. ¿Me yo'oque yë'ë quë'rona daquë'ni?"

¹⁵ Caquëna, Jesús ite capi:

"Yures'e jaje pa'ijaquë. Coa Maija'quë yëyejë pa'ye yo'oye pa'iji."

Caëna, ja maca Juanpi sehuoni dopi. ¹⁶Jesús do cuañosiquëpi tsiayapi tumasi maca, ma'tëmopi hui'yo sai maca Jesús ñapi, Maija'quë joyopi su'teje pa'ipi i sïopë quë'rona nëca meina. ¹⁷Ja maca ma'tëmopi yë'ose'e ñeje pïsiquëna, asahuë: "Iquë api, yë'ë ma-maquë. Jaëni sihuaquë pa'iyë."

Jesure Neñañe
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

4 Ja jeteyo'je Maija'quë joyopi sai sapi, cuene yejana, huati neñajaquë caquë.
²Jarote paji'i, cuarenta mu'seña cui'ne cuarenta ñamiña ti ayo aima'quëpi. Jaje pa'ina, ayo ëaye neji'i, ite.
³Ja maca huatipi Jesure tsio dani neñasi'i caquë capi: "Maija'quë mamaquërepa pani iye quëna pëare pan de'huajë'ë."
⁴Jaje caquëna, Jesupi ite sehuopi: "Toyase'e caji: Coa pan aña mañapi pa'iyë peoji, pai. Coa ai jerepa Maija'quë cayere yo'oyepi pa'iyë pa'iji."
⁵Ja maca huatipi Jerusalénna sapi, Maija'quëre se huë'e ëmëje'ena. ⁶Cui'ne jaronna capi, ite: "Maija'quë mamaquërepa pani iñopi tòmëjë'ë, yejana. Toyase'e caji, ñeje: Maija'quëpi i huiñaohuaire cuañeina, jëñapi tse'e pajëna, quëna pëna i quëo ja'hua a'si tòmëne peoye tòmëja'quë api."

⁷Caquëna, Jesupi ite sehuopi: "Yequë hue'ñapi toyase'eje caji: 'Më'ë Ejaë Diusure neñasi'i caquë yo'oma'ë pa'ijë'ë.'" ⁸Tijupë huatipi sa cöpi, jai cütihuëna. Jaronna sani si'a yejaña pa'iyere cui'ne si'aye io de'oyere iñopi. ⁹Iñoquë capi, ite: "Yë'ëpi më'ëre si'aye iyere isisi'i, më'ëpi yë'ëni do're ja'rüni de'oquëre pani caquë pa'ito."
¹⁰Caquëna, ja maca Jesupi ite capi: "Saijë'ë, Satanás. Toyase'e caji: Më'ë Ejaë, Diusuni de'oquëre pa'ni caquë sihuajë'ë. Cui'ne jaëse'ere te'ire necaijë'ë."
¹¹Ja maca Jesure josa yo'osiquë huati saquëna, huiñaohua'i dani de'oyerepa necaë'ë.

Jesús Galilea Yejana Yo'o Huëoye
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹²Juan co cuañosiquë pa'iji. Asani Galilea yejana saji'i, Jesús. ¹³Jaje saisiqüëta'a pëama'ë paji'i, Nazaret daripë. Pëama'ë Capernaum daripëna sani paji'i, jaira tëtëpa pa'icona, Zabolón cui'ne Neftalí yeja quë'rona. ¹⁴Jaje yo'opi, Isaías Maija'quëre quëacaiquë toyaquë pa'ise'epi t'ï'ajaquë caquë i toyase'e caji: ¹⁵"Zabolón cui'ne Neftalí yeja pa'icohua'ipi, jai tsiaya tëtëpa ma'a pa'icohua'ipi, Jordán tsiaya je tëtë pa'icohua'ipi, Galilea judío pai peo hue'ña pa'icohua'ipi. ¹⁶Nea hue'ñare pa'isicohua'ipi jaiye miañere ñahuë. Cui'ne ju'iñepi tēhuosicohua'i pa'isicohua'ini, Miañere paipi ñata saopi."

¹⁷Ja maca Jesús quëa huëopi, ñeje caquë: "Ja'në cuasase'e jëoni ponëjë'ë, ma'tëmō cuañeñe ja'yere pa'iji."

Cuatro Hua'i Yo'ecohua'ire Jesús Soiye
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸Jesús Galilea jaira tëtëpaja'a saiquëpi ja maca ñapi, cayahua'ire, yo'jeipi cui'ne maja'yëpi pa'ijëna. Simón jare ipi yequë mami Pedro hue'equëpi, cui'ne i yo'jei Andrés paë'ë. Hua'i yo'ecohua'i sëte tsiayana yo'eñu'u cajë yo'e nëare jëa dësōhuë. ¹⁹Ja maca Jesús capi, jaohua'ire: "Tuijë'ë, yë'ëni. Yë'ëpi paire yo'ecohua'ire nesi'i, mësarute."
²⁰Jaje ca maca ite macapi iohua'i yo'e nëa se jëoni i ja're cöni saë'ë.
²¹A'ri maña seña maca Jesús saiquëpi ñapi, cui'ne cayaohua'ire yo'jeipi, maja'yëpi pa'ijëna. Jaohua'i cato Zebedeo mamajë paë'ë, Jacobo cui'ne Juan. Jaohua'ipi pëca ja'quë ja're cöni iohua'i yo'e nëare que'quejë jai yohuëre paë'ë. Pa'ijëna, jaohua'ire Jesupi soiipi. ²²Soina, ite macapi yohuëre jëoni cui'ne pëca ja'quëre saiyë cani i ja're cöni saë'ë.

Jesús Jai Paire Ye'yaye
(Lc 6.17-19)

²³Jesús si'a hue'ña Galilea quë'ro ye'yarojaji'i, pai tsi'si hue'ñana. De'o cocare quëaquë, cui'ne Maija'quë cuañeñe ayere quëaquë cui'ne si'a ju'i dahuë jujuquë cuji'i. ²⁴Jaje yo'oquëna, Jesús yo'oye Siria yeja pa'icohua'i asahuë. Asani si'aohua'i ai yo'ocohua'ire dahuë, i quë'rona. A'si ju'icohua'ire, co'a joyo hue'ecohua'ire, hue'hue dahuë ju'icohua'ire, cui'ne quë'quë dahuë ju'icohua'ire dahuë. Dajëna, Jesupi jujupi. ²⁵Jaje yo'oquëna, jai pai Galilea acohua'ipi Decápolis pa'icohua'ipi, Jerusalén pa'icohua'ipi, cui'ne Judea yeja pa'icohua'ipi cui'ne Jordán tsiaya je tëtë pa'icohua'ipi cöni ite pe'tehuë.

Cütihuë Pa'i Quëase'e

5 Si'a paire Jesús ñani ai cütihuë mëni jaronna ja'rüpi. Ja'runa, ite ye'yecohua'ipi i quë'rona tsi'si-huë. ²Ja maca Jesupi ye'ya huëopi, ñeje caquë: ³"Joyo pa'iyë caraji cajë asacohua'ipi sihuacohua'i pa'iyë, Ma'tëmō iohua'i tseco pa'iyë sëte. ⁴Oicohua'ipi sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quëpi iohua'i oiyere ne de'huacaija'quëni. ⁵Teaye pa'i a'ë cuasa joyo hue'ecohua'i maña sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quë ca nëosi yejare pa'ija'co-hua'ipi. ⁶Sihuacohua'i pa'iyë, nuñere pare yo'oñu'u cajë ayo ëa ju'iñeje pa'ye cui'ne oco ëa ju'iñeje pa'ye nuñerepa yo'oyere yëcōhua'i cato. Jaje pa'ina, Maija'quëpi cōcaina, de'hue yo'o t'ï'aja'cohua'i a'ë, iohua'i yëye. ⁷Ai yo'ocohua'ire oijë cōcaicohua'ipi sihuacohua'i pa'iyë, iohua'ireje Diusupi oi ñaquë cōcaija'quëni.

⁸ De'o joyo hue'ecohua'i cato sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quëre ñaja'cohua'ipi.

⁹ De'oye jo'cua pa'iyere cajë ai yo'ocohua'i cato sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quë mamajërepa pa'ija'cohua'ipi.

¹⁰ Maija'quë yëyere yo'ojëna, yecohua'ipi sañope josa yo'ojëna, ai yo'ocohua'i cato sihuacohua'i pa'iyë, ma'tëmo ñohua'i tseco pa'iyë sëte.

¹¹ Mësarute pa'ipi co'acohua'i a'ë cajë, co'aye yo'ojë, cosojë sañope cacohua'i pa'ito sihuacohua'i pa'iyë, yë'ë do'ire ca cuañojë. ¹² Ai yo'osicohua'i cato jaiye ma'tëmona de'huacaisi co'amaña payë. Jaje pa'ito ai sihuajë de'oye pa'ijë'ë, co'a ju'iñe peoyerepa, yure mësarute yo'oyeje pa'ye Maija'quëre tsoe quëacaicohua'ireje sañope yo'ojë pa'ahuë'ë.

Asije Pa'iyë Cui'ne Iye Yeja Paire Miacaiye

(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Mësaruru a'ë, asije pa'iohua'i, iye yeja pa'ini. Jaje pa'iohua'ita'a sai ja'ñere carajaisicohua'i pani coçaiye peoji. Jaje pa'ina, ti coçaiye peocore yejana jeocoye pa'iji, pa'ipi tsa'cujëna, uija'core.

¹⁴ Mësaruru toaje pa'iohua'i pa'iyë, yecohua'ire miacaiye iye yeja pa'ini. Pa'i daripëpi ai çutihuëre pa'ini peoji, catiye. ¹⁵ Mahuë sa'nahuëna nëcoja'coni toaje tsëoma'cohua'i a'ë. Coa ai jerepa huë'e pa'icohua'ire miacaija'coni tiñarepa nëcocihua'i a'ë. ¹⁶ Jaje mësaruru tiñarepa paire miacaicohua'i pa'ijë'ë. Jaje pa'ijëna, pa'ije mësaruru de'oye pa'iyere ñajë mësaruru ja'quë ma'tëmo pa'iquëre jaohua'ije sihuajë de'oquë api, caja'cohua'ire.

Jesús Cui'ne Cuañese'e

¹⁷ Yë'ëpi Moisés cuañese'ere cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i ye'yase'ere nejosi'i caquë daisiquë api cuasama'pë pa'ijë'ë. Yë'ë cato jaohua'i case'eje pa'ye yo'o ti'asi'i, caquë daisiquë a'ë. ¹⁸ Jaje pa'ina, nuñerepa cayë, mësarute. Ja yë'ta'a ma'tëmo cui'ne yeja pa'ito cuañese'ere te'e toya e'quehuëje nejoñe peoji, cui'ne te'e coca yë'opojë. Jaje pa'ina, si'aye ca nëose'e ti'a macaja'a pa'i ja'ñe a'ë. ¹⁹ Jaje pa'ina, iye cuañese'e ayere de'oye sehuoma'quëpi ai a'riquë macapi, pa'ini i yo'oyeje pa'ye se ye'yasiquë pani, ai a'riquë maca ma'tëmo cuañe hue'ñana pa'ija'quë api. Jaje pa'iquëta'are de'oye sehuocaiquëpi yecohua'ire i yo'oyeje pa'ye se ye'yasiquë cato Maija'quë cuañe te'tena jaiquë pa'ija'quë api. ²⁰ Jaje pa'ina, mësarute cayë. Mësaruru cuañese'e ye'yacohua'ire cui'ne fariseocohua'ire tëto sani nuñerepa Maija'quë yëyere yo'oma'cohua'i pani ma'tëmo cacaye peoji.

Jesupi Ye'yaye, Pëiñe Ayere

(Lc 12.57-59)

²¹ Mësaruru asahuë, mësaruru aiohua'ire case'e: 'Huani jeoma'ë pa'ijë'ë. Jaje pa'iquëta'are huani jeosiquë pani pa'ito i yo'osi do'ire sañe pa'iji cajë ña de'huaye pa'iji.' ²² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë, coa yo'jeire pëisiquëje

i pëisi do'ire sañe pa'ina. Ña de'hua cuañoñe pa'iji cui'ne yo'jeire tea ju'iquëreje i tea ju'i do'ire sañe pa'ina, ca tëji ëjaohua'ipi ña de'huaye pa'iji. Cui'ne yo'jeire huesë ai caquë cato toa yejana saiyere pa'iji.

²³ Jaje pa'iyë sëte, Maija'quëre isisi'i caquë saquëpi më'ë yo'jeipi më'ëre sañope caye payere cuasani. ²⁴ Iti macana më'ë isisi'i caquë saye çani co'ini më'ë yo'jei jare cajei de'ojë'ë. Ja maca yureta'a sani më'ë isisi'i caquë dase'e Maija'quëna isijë'ë.

²⁵ Jaje pa'ina, më'ëni co'aye yo'opi caquë yequëpi, pa'i yo'oye ña de'hua hue'ñana saquë pa'ito iti më'ëre co'aye yo'opi caquë saquëni ja sai ma'ana ca de'huajë'ë, pa'i yo'oye ñaquëna, quëaye paja'quëre. Pañe cato pa'i yo'oye ñaquëna, quëaëna, asani jaëpi yureta'are më'ëre paire cocohua'ina se cuañeina, co hue'ñana coja'cohua'i a'ë. ²⁶ Nuñerepa cayë, cosi maca yureta'a, jaroپی etaye peosipi, më'ë curiquë të'ña maña si'aye saima'ë pani.

Yequë Nomiore Yo'oye Ayere Jesús Case'e

²⁷ Mësaruru asacohua'i a'ë, tsoe case'e: 'Yequë nëjore yo'oma'pë pa'ijë'ë.' ²⁸ Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë. Nomioni yëjë ëaye ñasicohua'i pani, tsoe yeconi nomiore yo'ose'e pa'iji, joyopi iote se cuasase'epi.

²⁹ Jaje pa'ina, më'ë ëja te'te ñacoapi tayoyena ne çaco pa'ito dutani so'ona jeocojë'ë. Ai jerepa de'oji, më'ë çapë acose'ere nejoñe si'a më'ë çapë toa yejana nejo cuañoñe paja'core. ³⁰ Cui'ne yeque panita'a, më'ë ëja te'te jëtëpi tayo yo'oyena sa yëto tëto tëani so'ona jeocojë'ë. Ai jerepa de'oji, te'e te'te çapë nejoto si'a çapë toa yejana nejo cuañoñe paja'core.

Jesús Ye'yase'e, Huejasicohua'ipi Jeocoyere

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ Ja'në tsoe case'e pa'iji: 'Nëjore jeoquë pani iti jeoco do'ire quëaquë toyasi ja'huare isiye pa'iji.' ³² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë. Ejëpi yequë ëmëohua'ire yo'oma'coni nëjore coa jeocoquë pani i do'ire yequë ëmëre yo'ojacore neji. Jaje pa'ina, jeocosiconi yequëpi huejani yequë nëjore yo'oquë de'oji. Ja do'ire si'a ju'pë co'aye yo'o huesëyë.

Jesús Ye'yaye, Care Payë Caye Ayere

³³ Mësaruru asacohua'i a'ë, tsoe acohua'ire case'e: 'Mai Ejaë ña hue'ñana care payë ca huesosicohua'i cato jare neñe pa'iji, iti ca nëose'e.' ³⁴ Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë. Yequena se ca co'ijajë care payë cajë cama'pë pa'ijë'ë. Ma'tëmona se ca co'ijajë care payë cama'pë pa'ijë'ë. Jaro cato Maija'quë ñu'i saihuë a'ë.

³⁵ Yejana se ca co'ijajë care payë cama'pë pa'ijë'ë. Jaroje Maija'quë tsa'cupa hue'ña'ë. Jerusalëna se ca co'ijajë care payë cama'pë pa'ijë'ë. Jaoje Mai Ejaërepa daripë a'ë. ³⁶ Cui'ne më'ë sjo'pëna co'ye ca co'ijajë care payë cama'ë pa'ijë'ë. Je poja'icore cui'ne neacore ne ti'añu'ju caye'ni. Coa Maija'quëse'e neñe pa'iji. Jaje pa'ito jaje caye pajë'ë. ³⁷ Coa te'e nuñe cajë'ë, 'jaë'ë'

panita'a 'pañë'. Jaje pa'iquëta'are ai jerepa se tuajë cayë cato huati aye a'ë.

Jesús Ye'yayere, Pëijë Saiñe Ayere
(Lc 6.29-30)

³⁸ Mësarupi asacohua'i a'ë, Moisés cuañese'e cayë: 'Yequë ñacoare nejocaiquë pani i ñacoapi saiñe pa'iji. Cui'ne yequë cujire tëto jëyoquë pani i cujipi saiñe pa'iji, cui'ne nejo cuañoquë.' ³⁹ Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë, mësarute. Co'a paire sañope saima'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa tsiana tëtoquë pa'ito, yequë t'ëte tsiajë neocaijë'ë, tëttojaquë. ⁴⁰ Cui'ne, yecohua'ipi më'ëre isijë'ë cajë, më'ë camisare jio pa'ito, dëi ju'i caje isijë'ë, sajjajë. ⁴¹ Yequë co'amañare hue'equë te'e kilómetro sacaijë'ë, cajë cuañesicohua'i pa'ito ai jerepa caya kilómetros hue'ecaijë'ë. ⁴² Yequëpi më'ë co'amañare sequë pa'ito isijë'ë. Cui'ne ne tējini co'yosi' caquë pa'ito isijë'ë. Coa ësema'ë pa'ijë'ë.

Më'ëre Sañope Yo'ocohua'ire Oijë'ë
(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ Cui'ne asacohua'i a'ë, mësarute tsoe case'e: 'Oijë'ë, më'ë cajeire, më'ëre oiquëni, cui'ne më'ëre sañope yo'oquëni oima'ë pa'ijë'ë.' ⁴⁴ Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë, mësarute. Oijë'ë, mësarute sañope yo'ocohua'ire. Mësarute co'aye cacohua'ire, de'oye pa'ija'ñere cacaijë'ë, mësarute cocohua'ire de'oye yo'ojë'ë cui'ne mësarute tea ju'ijë cui'ne co'aye yo'ocohua'ire oijë Maija'quëre seccaijë'ë. ⁴⁵ Jaje mësarute yo'ojë Maija'quë mamajë pa'ija'cohua'i a'ë, i yo'oyejë yo'ojë. I jë'quë co'acohua'ire, cui'ne de'ocohua'ire ëscacaiye necaji'i. Cui'ne ocoyëjë si'aohua'ire necaji'i. ⁴⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarupi mësarute oicohua'ise'ere de'oye yo'ojë pa'icohua'i pani, ¿Iquëre mësarute isijë'ë cuañoja'cohua'i a'ni, ja yo'osi do'ipi? Curiquë pa' do' secohua'i yo'oyejë yo'osicohua'i pani. ⁴⁷ Mësarute yo'ojë tsise'ere pëpajë yo'oni ¿Iquëre de'oye yo'oye'ni? Si'ahua'i Maija'quëre sehuoma'cohua'i yo'oyere yo'oni. ⁴⁸ Nuñerepa de'oye yo'ocohua'i pa'ijë'ë, mësarute ja'quë nuñe yo'oquë ma'tëmo pa'iquëjë pa'iohua'i.

Jesús Ye'yaye, De'oyerepa Yo'oye Ayere

6 Pa'ini de'oye yo'oyere iñoñu'u cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Jaje cuasajë yo'ocohua'ire cato mësarute ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi de'huacaisi co'amaña isiyë peoji. ² Jaje pa'ina, mësarute peocohua'ini coçaisicohua'i pani si'a pa' asajajë cajë carojaima'pë pa'ijë'ë, coa cacohua'i yo'oyejë. Jaohua'i cato pa' tsi'sisi huë'ñana cui'ne ma'añana carojacohua'i a'ë, pa'ipi de'ocohua'i a'ë, cajajë cajë. Jaje pa'ina, yë'ë mësarute nuñerepa cayë, jaje yo'ocohua'i cato tsoe payë, iohua'i yo'o do'ire isi cuañose'e pa' sihuacaiyere. ³ Jaje pa'ina, më'ëpi peocohua'ire co'amaña isiquë pani, më'ëse'e yahuerepa isi tējijë'ë, më'ë de'o cajeirejë quëaye peoye. Coa ne ma'ñeje pa' pa'ijë'ë. ⁴ Coa yahue yo'ojë'ë. Cui'ne më'ëpi jaje yahue yo'oquëna, më

Ja'quëse'e ñasiquëpi më'ëre co'amaña isisipi, de'huacaise'ere.

Jesupi Ye'yapi Señere
(Lc 11.2-4)

⁵ Cui'ne mësarute secohua'i pani coa cacohua'i yo'oyejë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Coa cacohua'i cato pa' tsi'sisi huë'ñana huëni nëcani cui'ne ma'aña sonohuëapi señere yëcohua'i a'ë, pa'ipi ñajajë cajë. Care payë, ja yo'ose'epi tsoe payë, iohua'i yo'o do'ire isi cuañose'e pa' sihuacaiyere. ⁶ Jaje pa'ina, më'ëpi sequë pani më'ë tu'rihuëna cacani eta sa'ro sioni më ja'quë më'ë ja're çoni pa'iquëni sejë'ë, jaropi. Ja maca më'ë ja'quë më'ë yahue yo'oye ñaquëpi, më'ëre de'huacaisi co'amañare isija'quë api.

⁷ Maija'quëre se maca cui'na yë'ore ca çoma'pë pa'ijë'ë, do' peoyepi. Maija'quëre sehuoma'cohua'ipi jaiye te'oni cajëna, Diusu asacasipi cajë cuasacohua'i a'ë.

⁸ Jaohua'ijë pa'iohua'i pa'ima'pë pa'ijë'ë, mësarute cato. Mësarute ja'quë cato tsoe ñaji, mësarute caraye ja yë'ta'a mësarute ite seña'në. ⁹ Jaje pa'ina, mësarute secohua'i pani ñeje sejë'ë:

'Ma'tëmo pa'iquë yëquë ja'quë,

De'oyere pa'ë case'e pa'ijaquë, më'ë mami.

¹⁰ Më'ë cuañeñepi daijaquë yëquëna.

Më'ë yëyepi yo'oye pa'ijaquë, iye yejajë jaro ma'tëmo yo'oyejë pa'ye.

¹¹ Yurepi isijë'ë, ayo mañaje yëquëre caraye.

¹² Yëquë co'aye yo'ose'ere oi ne de'huacaijë'ë, yequëre co'aye yo'osicohua'ire yëquë oijë ne de'huacaiyëjë pa'ye.

¹³ Yëquëre neñañepi daina, coa ñama'ë, co'ayere esa nejocaijë'ë. Më'ë tse a'ë cuañeñe, jerepa pa' pa'iyë cui'ne de'oyerepa, carajajë peoyerepa. Jaje pa'ijaquë.'

¹⁴ Jaje pa'ina, mësarute co'aye yo'ocohua'ire oijë ne de'huacaijë'ë. Mësarute jaje yo'ocohua'i pa'ito, Diusu ma'tëmo pa'iquëjë mësarute tayoyere oi ne de'huacaija'quë api. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are mësarute yecohua'ire co'aye yo'oyere oijë pa'ijaquë cajë ne de'huacaiyë pato mësarute ja'quë ma'tëmo pa'iquëjë mësarute tayoyere oi ne de'huacaiyë pasipi.

Aoma'pë Señe

¹⁶ Jaje pa'ina, mësarute ayo aima'pë secohua'i pani coa cacohua'i yo'oyejë pa'ye oiyëjë pa' tsi' neni yo'oma'pë pa'ijë'ë. Jaje yo'ocohua'i cato pa'ipi ayo aima'cohua'ipi yo'oyë cajajë cajë yo'oyë. Care payë, jaje yo'oni tsoe iye yejana payë, de'huacaisi co'amaña. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are më'ëpi ayo aima'quëpi sequë pani, tsi' s'ini cui'ne nañaje de'oye yojë'ë. ¹⁸ Më'ë ayo aima'quëpi seña pa'ije ña t'iañe paja'cohua'ire, coa më'ë ja'quë më'ë ja're çoni pa'iquëse'e asajaquë, më'ëre de'huacaisi co'amaña isija'quëse'e.

Ma'tëmo Co'amaña

(Lc 12.33-34)

¹⁹ Iye yejana jaiye co'amaña tsišo òimëma'pë pa'ijë'ë, pu'ju aï hue'ñana, co'amaña ne huesë hue'ñana, co'amaña ñacohua'i cacajë òima hue'ñana. ²⁰ Ai jerepa ma'tëmo co'amañana tsi'so òimëjë'ë, pu'juje aïma'tona, co'amañaje ne huesëma'tona, cui'ne co'amaña yahue òimama'tona. ²¹ Jä maca yureta'a mësarü joyopi co'amaña pa'i hue'ñare cuasajë pa'ija'cohua'i a'ë, më'ë.

Mai Çapëre Miacaiye

(Lc 11.34-36)

²² Më ñaco çä cato më'ë çapë miacaiye a'ë. Jaje pa'ina, më'ë ñaco çäpi de'oye pa'ito, si'ao më'ë çapëje òo miacaiyere pasipi. ²³ Jäje pa'iquëta'are më'ë ñaco çäpi co'ayere cuasaquë ña'ne pa'ito, si'a më'ë çapëje nea hue'ñare pa'iji. Jäje pa'ina, më'ë ña'nepi nea'ñere pa'ito, ñaco çä nea'ne jerepa nea'ne pa'iji, yequeje!

Diusu Cui'ne Curiquë

(Lc 16.13)

²⁴ Te'ipi caya ëjaohua'ire necani tì'a'ne peoji. Jaje pa'ina, yo'o jujani yequëni coequë, yequëni oïye pa'iji pa'nita'a yequëni de'oye sehüoquë, yequëni de'oye sehuoma'ë sa'nope caye pa'iji. Jaje pa'ina, Maija'quëre cui'ne curiquëre necani tì'a'ne peoji.

Maija'quë Ì Mamajëre Ñacaiye

(Lc 12.22-31)

²⁵ Mësarute cayë, çjere aïja'cohua'i a'ni? çjere ucuje pa'ija'cohua'i a'ni? pa'nita'a çjere çaña ju'ija'cohua'i a'ni? cuasajë co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, caquë. Mësarü pa'iyepi aï aï'ne jerepa do'i quë'ye a'ë. Cui'ne çapëpi çaña jerepa do'i quë'ye a'ë. Jaje pa'ito çme airepa co'a ju'i'ne'ni? ²⁶ Ñajë'ë, pi'ani peo de'oto cu'icohua'ini aïo tãma'cohua'ita'a, tëama'cohua'ita'a tëani huë'ena de'huama'cohua'ita'a, de'hue mësarü ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi aïoquëna, pa'icohua'ini. Mësarü cato pi'a jerepa do'icohua'i a'ë. ²⁷ Jaje pa'ina, mësarü aquë çnepi ai jerepa co'a ju'i do'ipi jerepa tsoaquë ai de'ojä'quë a'ni?

²⁸ Jaje pa'ito çMe yo'ojë çaña ju'iyere cuasajë co'a ju'i'ne'ni? Ñajë'ë, aïro de'o joro mëa'ñere, co'amaña ne ma'ñepi cui'ne oya ma'ñeta'a, ²⁹ paï ëjaë Salomón maca ju'ise'e seña maca de'o joro a'ë. De'o hue'ñare pare pa'inije jorohueje pa'irepa ju'iyepi. ³⁰ Jäje taya je'quë esa pani tãmeñeta'a Maija'quëpi de'o joro suñacaiji, se ñataquëna, toapi ëo jã'ñeta'a. Jaje pa'ina, mësarü païre pare sëte Maija'quë jerepa de'oye ñacasi. ñNecaiye pa'ia'quë api, cuasacohua'i maña! ³¹ Jäje pa'ito, co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, 'çiquere aïja'cohua'i a'ni, cajë pa'nita'a iquere ucuja'cohua'i a'ni, cajë pa'nita'a iquere ju'ija'cohua'i a'ni?' cajë. ³² Iye yeja paï cato jaje cajë oïjë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are mësarü cato payë, ja'quëre, ma'tëmo pa'iquëre, si'aye mësarute caraye ñaquë pa'iquëre pani. ³³ Jaje pa'ina, Maija'quë

quë'rore cuasajë cui'ne çyëyere de'oye yo'ojë pa'ijë'ë, Jaje cuasajë yo'ocohua'ini si'aye itï caraye isija'quë api. ³⁴ Jaje pa'iyepi sëte co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, ñamina'a pa'i ja'ñere. Ñamina'a cato yeque co'a ju'i'ne'ne isija'coa. Jäje pa'ina, ñamina'a pa'i ja'ñere se co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, mu'seña ñape tì'ne co'a ju'ijë ai yo'oye daji.

Paï Yo'oyere Ña De'hua Caye

(Lc 6.37-38, 41-42)

7 Yecohua'i tayoyere paï yo'oyere ña de'huacohua'ire cayeje cama'pë pa'ijë'ë, Maija'quëpi mësarü tayoyere sa'nope caye pa'ia'quëre. ² Jaje pa'ina, mësarü yecohua'ire tayoyë case'eje pa'ye, cui'ne mësaruteje tayoyë çajä'quë api cui'ne mësarü yecohua'ire yo'ose'eje pa'ye cui'ne yo'ojä'quë api. ³ Jaje pa'ito çme më'ë yo'jei ñacoa ju'i ne'cua ña tì'a'ë'ni, më'ë ñacoa ju'icohua'ire jai soquë tsaroje pa'io'ne ña tì'lama'quëta'a? ⁴ çMe më'ë ñacoare soquë tiroje pa'io'pi ju'iona, 'Da-jë'ë. Dutacasi'i, më'ë ñacoa ne'cua ju'icohua'ire casi'ni?' ⁵ çCua caquë maca! Du'ru macarepa më'ë ñacoa tiro ju'icohua'ire duta jëoni, ja maca de'oye ñaquë më'ë yo'jei ñacoa ne'cua ju'icohua'ire dutacaiye pa'iji.

⁶ Jo'ya yaina de'oyere pare isima'pë pa'ijë'ë, mësaruna co'ye pönëni çucu huesojë peo hue'ñarepa. Se'sena mësarü jai do'i yi'yore oçcaima'pë pa'ijë'ë, tsa'cu huesojë.

Se'ne Co'eye, Cui'ne Eta Sa'rona Tëcaye

(Lc 11.9-13; 6.31)

⁷ Isijë'ë çajë se'to Diusupi isija'quë api. Co'ecohua'ipi tì'laja'cohua'i a'ë. Eta sa'rona të'cacohua'ini hui'yocaiye pa'iji. ⁸ Jaje pa'ina, isijë'ë caquë sequëpi isï çuãñoja'quë api. Cui'ne co'equëpi tì'a'ne pa'iji. Cui'ne eta sa'rona të'caquëni hui'yocaiye pa'iji.

⁹ Ique ëmëpi çMësarü aquë mamaquëpi panre se'ina, quëna përe isiquë pa'iquë'ni? ¹⁰ Pa'nita'a çtsiaya hua'ini se'ina, a'ñani isiquë pa'iquë'ni? ¹¹ Jaje pa'ina, cayë, mësarü ai co'acohua'ita'a mësarü mamajëre de'o co'amañare isicohua'i a'ë. çJaje pa'iyepi sëte mësarü ja'quë ma'tëmo aquëpi ai jerepa de'o co'amañare isiyepi pa'iji, ite se'cohua'ire!

¹² Jaje pa'ito, mësarü yecohua'ire de'oye yo'o çuãño'ne yëyeje pa'ye cui'ne de'oye yo'ojë'ë, yecohua'ire. Jaje çuãñëji, Moisés çuãñese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'eje.

A'ri Jato Sa'ro

(Lc 13.24)

¹³ Cacajë'ë, a'ri jato sa'rojä'a. Nejo hue'ñana sacco cato jai jato sa'ropi cui'ne jai ma'a'ë. Jä ma'ana jai paï cacayë. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are a'ri ma'api cui'ne a'ri sa'ro a'ë, pa'i hue'ñare pana sacco. Jä ma'a cacacohua'ipi a'ri paï pa'iyë.

Më'ë Yo'oyere Ñajë Asaja'cohua'i A'ë, Më'ëre
(Lc 6.43-44)

¹⁵ De'hua ñajë'ë, cosocohua'ire Maija'quë cocare cayë cajë cacohua'ire, yëi ñama cã'nire suñase'eje pa'iohua'ipi sã'nahuë cato yaije pa'iohua'ipi ai yëco-hua'ipi cacohua'ire. ¹⁶ Mësarü ñañe pa'iji, ñohua'i yo'oyena. Miu soquë yëna tëama'cohua'i a'ë, cuiya'ire. Cui'ne ëne ñëna tëama'cohua'i a'ë, toa pëa. ¹⁷ Jaje pa'ina, jare de'o soquë yëpi de'o çare quëiñe pa'iji, cui'ne co'a soquë yëpi jare co'a çare quëiñe pa'iji. ¹⁸ De'o soquë yëpi co'a çã quëiñe peoji, cui'ne co'a soquë yëpi de'o çã quëiñe peoji. ¹⁹ Jaje pa'ina, si'a soquë de'o çã quëi ma'ñe cato cuëni toana ëo jëo'ñe pa'iji. ²⁰ Jaje pa'ina, mësarü ñohua'i yo'oyena ñaja'cohua'i a'ë.

Si'ahua'irepa Ma'tëmo Cacaye Peoji
(Lc 13.25-27)

²¹ Yë'ë, 'Ëjaë, 'Ëjaë', cacohua'ipi si'aohua'irepa ma'tëmo cuãñe huë'ña cacama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquë yëye yo'ocohua'ise'e cacaja'cohua'i a'ë. ²² Iti mu'se ti'asi maca jai pai yë'ëre cãja'cohua'i a'ë, 'Ëjaë, 'Ëjaë, yëquë më'ë mamire quëahuë, cui'ne më'ë mamipi cajë huatiohua'ire eto saohuë, cui'ne më'ë mamipi cajë jaiye pai yo'o ti'a ma'ñe nehuë. ²³ Jaje cajëna, yë'ëpi quëaquë cãja'quë a'ë, jaohua'ire: 'Ti ñama'quë a'ë, mësarute. Yë'ë quëno maca pa'ima'pë saijë'ë, co'ayere yo'osicohua'i.'

Caya Huë'ña Ne Huë'ña
(Mr 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ Jaje pa'ina, yë'ë caye asani cui'ne yo'oquë cato, quëna yejana tã'ñe asaquëpi, huë'e nese'eje pa'i api. ²⁵ Jaje quëna yejana nesiconi oconi tsiaña col'jeni jai tutu dani yo'onije ne tãoñe pão. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are yë'ë caye asaquëta'a yë'ë cayeje yo'oma'quë cato mejahuëna huesëquëpi huë'e nese'eje pa'i api. ²⁷ Jaje huesëquë nesicipi, oconi tsiaña col'jeyena cui'ne, tutuyena, huë'e tãni meana, jã maca ai yo'oye paji'i!'' ²⁸ Jaje Jesús ca tējisi maca paipi ai cuasahuë, çj ye'yayere de'oyerepa ye'yaquëni cajë? ²⁹ I ye'yaye cato cuãñequë 'Ëjaërepa ye'yayeje paji'i, pa'ni cuãñese'e ye'yacohua'i ye'yayeje pa'ye.

Jesús Jujucaye, Ja'ju Dahuë Ju'iquëre
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

8 Jesús ai cutihuëpi cajëina, jai pai ìte pe'tehuë. ² Pe'tejëna, ja'ju dahuë ju'iquëpi Jesús quë'rona tsiojani do're ja'runi capi. "Ëjaë më'ëpi yë'ëre ju'i dahuë jujucaye yëni necaijë'ë."

³ Jaje caquëna, Jesupi jëtëpi patoquë capi: "Yëyë, si'si peoquë pa'ijë'ë."

Jaje ca maca ja'ju dahuë ju'iquë pa'isiquëpi tsoe de'oquë paji'i. ⁴ Cui'ne jã maca Jesupi capi, ìte: "Ëna, yecohua'ire quëama'pë pa'ijë'ë. Coa Maija'quë huë'ere necaiquëse'ere sani iñojë'ë. Iñoquë Moisés

cuãñequë pa'ise'ere isijë'ë, Maija'quëna. Jaje yo'oquëna, si'aohua'i ju'i dahuë peoquë tomesiquëpi yo'oji, cuasajë ñaja'cohua'ire."

Jesús Jujucaye, Romano Jo'yaëre
(Lc 7.1-10)

⁵ Jesús Capernaum yejana sa ti'aquëna, te'i Capitán romanopi tsio dani ìte seji'i, ⁶ ñeje caquë: "Ëjaë, yë'ë huë'e ñacaiquëpi yë'ë jo'yaëpi ju'iji. Ti cui'ma'ë cui'ne ai a'si ju'iji."

⁷ Caquëna, Jesupi capi, ìte:

"Yë'ëpi sani jujusi'i."

⁸ Caquëna, Capitánpi sehuopi:

"Co'aquë maca'ë, 'Ëjaë, yë'ë huë'ena daima'ë pa'ijë'ë. Coa co'ya ja'ñese'e se cuãñejë'ë. Jaje yo'ouna, yë'ëre necaiquëpi co'yajaquëre. ⁹ Jare yë'ëpi ëjaëohua'ipi meñe cuãñesiquëpi pa'iyë. Jaje pa'ita'a yë'ë soldado paireje se meñe payë, yë'ë cuãñecohua'ire. Yë'ëpi jaohua'i aquëni 'saijë'ë' cato saiji. Cui'ne 'daijë'ë' ca maca daiji. Cui'ne yë'ëpi yë'ë jo'yaëre 'jaro nejë'ë' caquë cuãñeru, yë'ë cuãñese'ere nequë api."

¹⁰ Jaje caquëna, Jesús asani tã'ñerepa caquë a'ni cuasaquë ñapi, ìte. Jã maca ìte pe'tecohua'ire capi:

"Nuñerepa cayë, si'a Israel pai ti peohuë, iquë cuasayeje tã'ñe cuasacohua'i. ¹¹ Jaje pa'ina, yë'ëpi cayë, jai pai ësë mëi huë'ñapi cui'ne ësë du'i huë'ñapi daija'cohua'i a'ë, Abraham, Isaac, cui'ne Jacobo ja're çoni ma'tëmona aija'cohua'ipi. ¹² Jaje pa'iquëta'are ìti ma'tëmo pati'ñe pa'iohua'ipi nea huë'ña hue'sena jëo-cosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Jaropi oijë cuji qui'coja'cohua'i a'ë."

¹³ Jã maca Jesús capitánre capi:

"Saijë'ë më'ë huë'ena, më'ë cuasase'eje yo'ose'e pa'ijaquë."

I jaje ca maca i jo'yaë co'yasiquë paji'i.

Pedro Huaore Jujucaye
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Pedro huë'ena Jesupi saji'i. Sani ñapi, Pedro huaopi çai saihuëre suña dahuëre ju'icopi uiona. ¹⁵ Ñani jã maca ìte jëtëpi patoquëna, suña dahuë peo huë'ña jëouna, huëni iopi ìte necai huëo.

Jai Paire Jujucaye
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Ñami de'oye ja'i maca jai pai Jesús quë'rona huati quë'iohua'ire dahuë. Darena, te'e yë'opo cayepi huatiohua'ire eto saopi, cui'ne ju'icohua'ireje jujupi. ¹⁷ Iye cato Maija'quëre quëacaiquë Isaiás caquë pa'ise'epi ti'aëna, yo'opi. Ñeje case'epi: "Ipi mai ju'iñere hue'e-quë saji'i cui'ne mai ju'i dahuëje jujucaji'i."

Jesure Pe'teye Yëcohua'i Ayere Quëaye
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Jesús i quë'rona jai pai tsi'sijëna, ñani jaira je tëtëna jeñu'u ne de'huajë'ë cuãñepi, i ye'yacohua'ire.

¹⁹ Caquëna, jã maca cuãñese'e ye'yaquëpi Jesús quë'rona tsio dani capi:

"Ye'yaquë, coa si'a hue'ña më'ë saina, tuiye yëyë."

²⁰ Caquëna, Jesupi sehuopi, ite:

"Airo yai mañaje coña pacohua'i a'ë, cui'ne pi'aje iohua'i tsianoa pacohua'i a'ë. Jaje pacohua'ita'are Pai Mamaquë cato peoquë api, i siopë tèoni pëa huajë hue'ñaje."

²¹ Caquëna, i ye'yacohua'i aquëpi ite capi:

"Ëjaë, du'ru yë'ëta'a yë'ë ja'quëre tajasi'i."

²² Caquëna, Jesupi sehuopi, ite:

"Yë'ëni pe'tejë'ë, iohua'ise'e tajajë ju'isicohua'ire jare cui'ne ju'isicohua'ijë pa'iohua'ipi."

Jesupi Tuture Cui'ne To'añere Cuãñeñe

(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Jã maca Jesús jai yohuëna aya mëni saina, i ye'yacohua'ijë cõni saë'ë. ²⁴ Jaje saijëna, jairana ai tutu dapi, yohuëna to'añepi cacayerëpa. Jaje yo'otojë Jesuta'a çaisiquëpi paji'i. ²⁵ Pa'ina, jã maca i ye'yacohua'ipi ite sani ne sëttojë cahuë:

"Ëjaë, huasojë'ë! ¡Mai ea du'iyë!"

²⁶ Ca maca ipi sehuopi:

"¿Ina me yo'ojë airepa ca'raye'ni? ¡Mësaru, Maija'quëpi nequë api, cuasayere a'ri maña payë!"

Cani huëni nëcani tuture cui'ne co'poyere yo'oma'o capi. Ca maca jairapi ti yo'oma'corepa de'o nëco'ë, tutujë peoyerepa. ²⁷ Iohua'ipi jare ñani ai cuasajë cahuë:

"¿Iqueire pa'ni, iquë, jã jerepa tutupi cui'ne jai tsiayapi asani sehuoquërepa?"

Gadara Yeja Acohua'ipi Huati Quë'iohua'i Pa'ise'e

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesús jaira je te'tena, Gadara yejana ti'asi maca huati quë'iohua'ipi caya ëmëohua'i ju'isicohua'ire ta hue'ñapi etani daicohua'ipi i quë'rona tsio daë'ë. Cayahua'i huati quë'iohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi pa'ijëna, yecohua'ijë jã ma'a ti cu'iyë pãhuë, ai pëti yëcohua'i pa'ijëna, ca'rajë. ²⁹ Jãohua'ipi ñani cuihuë, ñeje:

"¿Me nesi'quë yëquëre josa yo'osi'i caquë daquë'ni, Maija'quë mamaquë? ¿Ja yë'ta'a nejoñe ti'ama'në yëquëre ai yo'oyena, nejos'i'i caquë daquë?"

³⁰ Jaropi a'ri maña so'ore jai sësë tsëcapë aore aijë nëtërojajë'ë. ³¹ Jaje nëtërojajëna, asajë co'a joñoapi Jesure seë'ë:

"Më'ëpi yëquëre eto saquë pani, coa ñajë'ë yequëse'e sësena cacaja'cohua'ire."

³² Cajëna, Jesupi capi:

"De'oji, cacajë'ë."

Caëna, jã maca jãohua'ire pa'isicohua'ipi, co'a joñoapi etani sësena caca maca sësëpi tëtëpajã'a hua'que tomejë jairana dutu jujuhuë.

³³ Jã maca sësere ñacohua'ipi quëquëni huë'huëjë pa'i daripëna ti'ani si'aye iti yo'ose'e quëajë cui'ne huati quë'iohua'i pa'isicohua'ire yo'ose'eje quëahuë.

³⁴ Quëajëna, asani pa'i daripë pa'icohua'ipi si'aohua'i Jesús pa'i hue'ñana daë'ë. Dani ite ñani se'i'ë, saijë'ë, iño yëquë quë'ro pa'ima'ë, cajë.

Quë'quë Dahuë Ju'iquëre Jujuye

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

⁹ Jaje cajëna, Jesús asani yohuëna aya mëni jaira je te'tena jeji'i, i pa'i daripëna. ² Jarote pa'ina, quë'quë dahuë ju'iquëpi cai saihuëre uina, dahuë. Jujuquë api cuasajë yo'orena, ñani capi, ju'iquëre:

"Tsihua'ë co'ya huajësi'i caquë yo'ojë'ë. Më'ë co'aye yo'ose'e yurepi oi ne de'huacaiyë."

³ Jaje caquëna, cuãñese'e ye'yacohua'i acohua'ipi cuasahuë: "Iquë Maija'quëni cue'cuequë jaje caji cajë."

⁴ Jaje cuasajëna, Jesús asaquë capi, jãohua'ire:

"¿Me yo'ojë mësarü co'ayerëpa cuasayere paye'ni?"

⁵ Jaje pa'ito çme cayëpi de'oquë'ni, "Më'ë co'aye yo'ose'ere oi ne de'huacaiyë,' caye, pãnita'a 'huëni saijë'ë' caye?" ⁶ Jaje se cani capi: "De'oji. Iñosi'i, Pai Mamaquë iye yejare pa'i tutu quë'irepa pa'iyere, pa'i tayo co'aye yo'oyere oi ne de'huacaiyere." Cani quë'quë dahuë ju'iquëre capi:

"Huëijë'ë. Huëni më'ë u'i daisicore de'huani huë'ena saijë'ë."

⁷ Jaje ca maca quë'quë dahuë ju'iquëpi huëni i huë'ena saji'i. ⁸ Pa'ipi jã yo'ose'ere ñani ai ca'rajë Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë sihuahuë, pãina Maija'quëpi iye tutu isise'ere, cuasajë.

Jesús Mateore Soiye

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Jã yo'o sitopi jeoni saji'i, Jesús. Saisiquëpi Mateore ñapi, pa'i do'i sa'i hue'ñare ñu'i curiquëre seina. Ñani capi:

"Pe'tejë'ë, yë'ëre."

Jaje caëna, Mateo huëni i jã're saji'i.

¹⁰ Mateo huë'ena aõ a'i saihuëre Jesús ñu'i aina, pa'i do'i secohua'i cui'ne co'aye yo'ocohua'i dani te'e Jesús jã're cõni aõ a'i saihuëre paë'ë. I ye'yacohua'ijë jarote cõni paë'ë. ¹¹ Jaje yo'ojëna, fariseohua'ipi ñani i ye'yacohua'ire se'i'ë. "¿Me yo'oquë mësarute ye'yaquë curiquë pa'i do'i secohua'i jã're cui'ne co'aye yo'ocohua'i jã're cõni aiquë'ni?"

¹² Jesupi iyere asani capi:

"De'oye huajëcohua'i pa'icohua'ipi jujuquëre co'e-ma'cohua'i a'ë. Ju'icohua'ipi co'ecohua'i a'ë, jujuquëre. ¹³ Jaje pa'ito sani iye toyase'e cayere ye'yejë'ë: 'Ai yo'ocohua'ire teaye ñani coçaiyere yë'ë cato yëyë. Coeyë, nëicohua'ire huani isiyë cato.' Jaje pa'ina, yë'ë cato daima'ë paë'ë, de'ocohua'ini soisi'i caquë. Tayo yo'ocohua'ini caquë daë'ë, jãohua'ipi iohua'i yo'oye jeoni pönëjajë caquë."

Jesure Señe, Aima'pë Señere

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Juan oco doquë ye'yacohua'ipi Jesure tsio dani se'i'ë:

"Yëquë cui'ne fariseohua'i jã're aõ aima'pë seña. ¿Me yo'ojë më'ë ye'yacohua'ise'e yo'omapë pa'iyë'ni?"

¹⁵ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Mësarupi ñacohua'i a'ë, hueja posë pa'ina, ñañu'u cajë daisicohua'ijë oima'cohua'i pa'iyë. Jajë pa'isicohua'ita'are tì'aja'coa, hueja posëni yequë mu'se jio jëocaiye. Jajë macata'a aõ aima'pë seja'cohua'i a'ë.

¹⁶ Yecohua'ijë ai ju'i cãna huajëcopi se sëo de'hua-ma'cohua'i a'ë, huajëcore se sëosicopi jójajëna, quërësio ai jerepa jaicore ne yeto saoye pa'iji, ai ju'i çare. ¹⁷ Cui'ne ai cã'ni topëna huajë cuiya'i çonore aya-ma'coa. Jajë pa'iquëta'are ayasico pa'ito ai cã'nihuëpi o'saona, joni saona, si'aye o'sa çono cui'ne topë ne-joñe pa'iji.”

Jairo Mamaco Cui'ne Jesús Cañare Patoco

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Jajë yë'ta'a Jesús iyere caquëna, Judío pajë ëjaëpi tì-tani jì ña huë'ñana do're ja'runi capi:

“Yë'ë mamacopi jajë arepa jùnì huesëo. Jajë pa'iquëta'are më'ëpi dani jëñapi iona patoquë pa'ito cui'naopi huajëco huë'ijajë'coa.”

¹⁹ Caquëna, Jesupi asani huëni jì jajë're çoni saji'i. Saina, jì ye'yacohua'i çoni saë'ë. ²⁰ Jajë mu'se si'anë tsie caje-quëna, doce ometëca ju'icopi Jesús jeteyo'jeja'a tsio-jani yahurepa jì ju'i cãna pato, ²¹ jì ju'i cãna patoni co'yajajë'coa'ë cuasaco. ²² Jajë yo'ocona, Jesupi co'ye pönëni jote ñani capi:

“Co'ya huajëjë'ë, tsihua'o, jujuquë api, më'ë cuasasi do'ire.”

Ca maca jare iti macapi co'yasico paco'ë.

²³ Jesús pajë ëjaë huë'ena tì'acquë ñaquëna, musica yo'ocohua'i ne de'huasicohua'ipi paë'ë, tã maca yo'ocaijajë'cohua'ipi. Pa'ijëna, pajë ai cuijë oicohua'ijë paë'ë, iti maca. ²⁴ Pa'ijëna, ñani capi:

“Etajë'ë. Tsihua'o ju'ima'co paco'ë, coa çajico.”

Jajë caquëna, pajëpi coa cani cuasajë cue'cuejë sohuë. ²⁵ Jajë cuasatojë Jesupi pajëre hue'sena eto saopi. Eto saoni, cacani tsihua'ore jëtëpi tseaquëna, huajëcorepa huëco'ë. ²⁶ Jajë yo'ose'ere si'a huë'ña jaro pa'icohua'i asahuë, yecohua'ipi se quëajëna.

Jesupi Cayaohua'ire Ñama'cohua'ire Jujuse'e

²⁷ Jajëropi Jesús etani sai maca caya ëmëohua'i ñama'cohua'ipi jì David mamaquë yëquëre oijë'ë! jì Teaye ai yo'oyë! cajë cuijë daë'ë.

²⁸ Huë'ena Jesús cacasi maca ñama'cohua'ipi jì quë'rona tsio datena, ipi seji'i, iohua'ire: “¿Mësarupi yë'ëpi necaiquë api ñeje pa'ye cuasaye?”

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

“Jajë cuasayë, Ejaë.”

²⁹ Cajëna, Jesupi iohua'i ñaco cãna patoquë capi: “Mësarupi cuasase'ejë nese'e pa'ijajëquë.”

³⁰ Ca maca ñacohua'i pönëhuë. Pönësi maca Jesús jajëohua'ire cuajëpi, ñeje caquë:

“De'hua yecohua'ire quëaye peoyerepa cu'ijë'ë.”

³¹ Jajë casiquëta'are coa sa etani quëahuë, si'a huë'ña pa'icohua'ire, Jesús iohua'ire jujuse'ere.

Coca Cama'quëre Jujucaiye

³² Ñama'cohua'i pa'isicohua'ipi eta maca, Jesús quë'rona dahuë, coca cama'quëre huati quë'ire. ³³ Dasi maca Jesupi huatire eto saona, coca cama'quë pa'isiquëpi coca ca huëopi. Jajë caquëna, pajëpi ñani ai cuasahuë.

³⁴ Jajë cuasajë fariseo pajëpi cahuë:

“Iquë cato huatiahua'i ëjaëpi de'oye sehuojëna, huatire eto saoji.”

Jesús Pajë Oiyë

³⁵ Pajë ñape daripëa pajë tsi'si huë'ña pa'iyena Jesús cu'i ye'yarojajë'i. Maija'quë cuajë te'te ayere de'o cocare quëaquë. Cui'ne si'a ju'i dahuë jujucapi, cui'ne a'si ju'ijë ai yo'ocohua'ireje jujucapi'i. ³⁶ Yëi ñama iohua'ire ñacaiquëre peocohua'ijë pa'iohua'ipi pajë maña ai yo'ojë cui'ne co'a ju'ijë pa'ijëna, ñani oji'i. ³⁷ Jajë oi jì ye'yacohua'ire capi:

“Nuñerepa jaiye a'ë, tëaye. Jajë pa'iquëta'are necohua'ipi a'ri pajë pa'iyë. ³⁸ Jajë pa'ina, Maija'quëni sejë'ë, iti tse aquëni, jajëpi iti tëacohua'ire jëjo daoja'quëre.”

Jesús Doce Ye'yecohua'ire Soiyë

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

10 Jesupi jì doce ye'yacohua'ire soini tutu isipi, huatiahua'ire etoye cui'ne si'a ju'i dahuë jujuyë cui'ne ai yo'ojë a'si ju'icohua'ire jujuyëje.

² Ñeje hue'ecohua'ipi paë'ë. jì doce jëjo saocohua'ipi cato: Simón cui'ne jare ipi Pedro hue'equë pajëpi. jì yo'jei Andrés pajëpi. Jacobo cui'ne jì yo'jei Juan paë'ë, Zebedeo mamajë. ³ Felipe, Bartolomé, Tomás paë'ë. Cui'ne Mateo pa'i do'i curiquë tsi'soquë pa'isiquë pajëpi.

⁴ Yequë Simónje pajëpi, judío pajërepa de'oye pa'iyere cuasajë yo'o tsëcapë aquë. Cui'ne Judas pajëpi, Jesure yehuoja'quëje.

Jesús Jëjo Saoyë, jì Ye'yacohua'ire

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ jì ye'yacohua'ire Jesús ñeje quëani jëjo saopi:

“Judío pajë peocohua'ipi quë'ro saima'pë caquë cui'ne cacama'pë pa'ijë'ë, Samaria quë'rojë. ⁶ Coa judío pajë quë'rose'e sani quëajë'ë, yëi ñama ne huesëse'ejë pa'iohua'ise'ere. ⁷ Tsoe tì'api, Maija'quë cuajë te'tere pa'iyë, cajë quëajë'ë. ⁸ Ju'icohua'ire jujucapijë'ë. Ju'isicohua'ire ne huëojë'ë. Sijësi dahuë ju'icohua'ire a'si peocohua'ire necaijë'ë. Huatire eto saojë'ë. Do'i peoye jujucapijë'ë, mësarute do'i peoye isise'ejë cui'ne.

⁹ Curiquë sama'pë pa'ijë'ë. ¹⁰ Mësarupi ju'icose'ere ju'ijë saijë'ë. Te'e ju'i cã sajë'ë. Topëje sayë pajë'ë, zapatojë. Soquë tupëje si'aye peocohua'ipi saijë'ë. Co'amaña nequë cato jì ne do'ipi aiquë api.

¹¹ Jajë pa'ina, mësarupi pajë daripëna panita'a te'ohua'ise'e pa'i huë'ña tì'asicohua'ipi pani co'ejë'ë, de'oye ca pajëni. Tì'ani jì huë'ena pëajë'ë, quëa tëjini sai macajajë'a. ¹² Huë'ena cacacohua'ipi pani pëpajë'ë, de'oye pa'ijajë cuasacajë. ¹³ Jajë pëpajëna, jajë huë'e pa'ico-

hua'ipi yějēna, iohua'ina de'oye pa'iyē jēocani pēpani saijjē'ē. Jaje pa'iquēta'are jaje pēpajēna, coecohua'i pa'ito, ja pēpase'e jiojē'ē. ¹⁴ Cui'ne mēsarute co'ejē cui'ne asayeje coecohua'i pa'ito, ja maca ja huē'epi pa'nita'a ja daripēpi etani ne'ña mēсарu tsa'cuse'ere hue'sena tī'to tojē'ē. ¹⁵ Nuñerepa cayē. Jaje yo'osico-hua'ire sañe pasipi, pa'i yo'ose'e ña mu'se tī'asi maca. Ja maca jaohua'ire Sodoma cui'ne Gomorra daripēa yo'ose'e seña maca co'ayere papi yo'oye pasipi.

Ai Yo'oye

¹⁶ Ai yo'oyena mēsarute yē'ē jējo saoyē, yēi ñamaje pa'iohua'ini yai jopona. Jaje pa'ina, añaje pa'iohua'i pa'ijjē'ē, tañe asajē yo'ocohua'i. Jaje pa'iohua'ita'a yecohua'ire sañope nema'cohua'ipi su'teje pa'iohua'i pa'ijjē'ē. ¹⁷ De'hua ñajjē'ē, mēsarute paipi co'acohua'i a'ē cajē ējaohua'ina isija'cohua'i a'ē, cui'ne tē'caja'cohua'i a'ē, pa'i tsi'sisi huē'ñapi. ¹⁸ Cui'ne mēsarute saja'cohua'i a'ē, cuañecohua'i quē'rona cui'ne pa'i ējaohua'i quē'rona, yē'ē do'ire. Jaje yo'ojēna, mēсарu quēaja'cohua'i a'ē yē'ē pa'iyē ayere. Jaohua'i asajēna, cui'ne judío pa'i peocohua'i asajēna, quēaja'cohua'i a'ē. ¹⁹ Mēсарuni ējaohua'ina isisicohua'i pa'ito co'a ju'i-ma'pē pa'ijjē'ē. '¿Me caja'cohua'i a'ni?' cuasajē ca ja'ñere co'ema'pē pa'ijjē'ē. Maija'quēpi isija'quē api, coca caye tī'asi maca. ²⁰ Maija'quē joyo isiyepi caja'cohua'i a'ē, jaje pa'ina.

²¹ Maja'yē jupēpi yo'je tsire tseja jeo cuañoja'cohua'i a'ē, huani jeaja'cohua'ire. Cui'ne pēca ja'quēohua'ipi mamajēre tseja jeo cuañoja'cohua'i a'ē. Mamajēpi pēca ja'quēohua'ire sañope yo'ojā'cohua'i a'ē. Jaje yo'ojē mamajēpi pēca ja'quēohua'ire huahuo jeoja'cohua'i a'ē. ²² Si'a pa'i mēsarute coeja'cohua'i a'ē, yē'ē do'ire. Jaje pa'itoje quēcoquē cui'ne nuñerepa pa'i cara-jajisiquēpi jajēpi huasosiquē pa'ija'quē api. ²³ Pa'i daripēre pa'ijjēna, tseañu'u cajē co'ecohua'i pa'ito catijjē'ē, yequē daripēna. Jaje pa'ina, nuñerepa cayē. Pa'i Mamaquē, ja yē'ta'a mēсарu si'a Israel pa'i dari quēa saoma'nē daija'quē api.

²⁴ Ye'yequē cato ite ye'yaquēje pa'irepa peoji. Necaiquēje i ējaēje pa'irepa peoji. ²⁵ Ye'yequēpi ite ye'yaquēje pa'i tī'ani ije pa'i a'ē cuasaye pa'iji. Cui'ne co'amaña necaiquēpi i ējaēje pa'i tī'ani ije pa'i a'ē cuasaji. Jaje pa'ina, yē'ēni yure iti huē'e ējaēni huati ējaēpi cani ¿Me mēsaruteje caye pañe'ni?

Neni Mai Ca'raye Pa'iquē'ni

(Lc 12.2-7)

²⁶ Ca'rama'pē pa'ijjē'ē, paire. Si'aye ña ja'ñese'e pa'iji. Yahue sitona yo'ose'ejē ña ja'ñese'e pa'iji. Si'aye asa ja'ñese'e pa'iji. ²⁷ Yē'ē nea huē'ña case'ere mēсарupi mia huē'ñana cajjē'ē. Cui'ne yē'ē yahuese'ere, mēсарupi tīñarepa huē'ña ēmēje totopi nēcajē cuijē'ē. ²⁸ Ca'rama'pē pa'ijjē'ē, capē huani jeocohua'ire joyo huani tī'ama'cohua'ire. Ai jerepa ca'rajjē'ē, capē nejoquē cui'ne joyojē toa yejana nejoquēre pani.

²⁹ Te'e curi tē'quire caya pī'are isicohua'i a'ē, mēсарu. Jaje a'ri do'icohua'ita'are, ja'quēpi ēsequēna, te'ije

tomeñe pa'cohua'i a'ē. ³⁰ Jaje pa'ina, mēсарu siopē nañaje cuēcuese'e a'ē, te'e mease'e si'aye cuēcuese'epi pa'iji. ³¹ Jaje pa'ina, ca'rama'pē pa'ijjē'ē. Mēсарu a'ē, pī'a jerepa do'icohua'i.

Jesure Cacaiye Pa'iji

(Lc 12.8-9)

³² Pa'i ña huē'ñana Jesús acohua'i a'ē cacaisicohua'ire yē'ēje cui'ne yē'ē ja'quē ma'tēmo pa'iquē ña huē'ñana yē'ē pa'i a'ē, caquē quēasi'i. ³³ Jaje pa'iquēta'are pa'i ña huē'ñana yē'ēre cacaima'cohua'ire yē'ēje cui'ne ja'quē ma'tēmo pa'iquē ña huē'ñana cacaiye paja'quē a'ē.

Jesús Do'ire Paipi Hua Saiye

(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ De'oye pa'i ja'ñere necaisiquē iye yejana daji'i, cuasama'pē pa'ijjē'ē, yē'ēre. Yē'ē cato coa ai jerepa sañope yo'oyere dahuē. ³⁵ Paipi pēca ja'quēre sañope yo'o ja'ñere dahuē. Mamacopi pēca ja'core sañope yo'oyere, cui'ne mamaquē nējopi huaore pēicore pa'ja'coa. ³⁶ Jaje yo'ojē cajē te'e tsēcapēta'a pa'i ñape iohua'i pēicohua'ire paja'cohua'i a'ē.

³⁷ Pēca ja'quēni cui'ne pēca ja'coni yē'ēre oye jerepa oiquē pani do'i peoquē pa'iji. Cui'ne mamaquēni pa'nita'a mamaconi yē'ēre oye jerepa oiquē pani do'i peoji, yē'ēre. ³⁸ Cui'ne i pa'iyere ai oi yē'ēre pe'tema'quē pani do'i peoquē pa'iji, yē'ēre. ³⁹ Jēasi'i caquē yo'oquēpi i pa'iyere coa nejo huesoja'quē api. Jaje pa'iquēta'are yē'ē do'ire yo'oquē i pa'iyere cuasaquē jēasi'i caquē yo'oquēpi i pa'iyere coa nejo huesoja'quē api. Jaje pa'iquēta'are yē'ē do'ire yo'oquē i pa'iyere nejosiquēpi pa'iyere tī'aja'quē aquēpi.

Yo'osi Do'ire Isi Co'amaña

(Mr 9.41)

⁴⁰ Mēsarute de'oye tsioquē pani yē'ēni de'oye tsioji. Yē'ēni de'oye tsioquē pani yē'ēre jējo daosiquēni de'oye tsioji. ⁴¹ Maija'quē yo'o ja'ñere quēacaiquēni de'oye yo'oquē pani jare jaohua'ire isi co'amaña ayere iñe pa'iji, nesi do'i. De'o pa'ini de'oye tsioquē pani jare nuñerepa pa'icohua'ire isi co'amaña ayere iñe pa'iji, nesi do'i. ⁴² Yē'ēre tuiquē macani oco mañare ocuasicohua'i pani de'o co'amaña isi cuañoja'cohua'i a'ē."

Juan Ti Doquē Jējo Saocohua'i Jesuna

(Lc 7.18-35)

11 Jesús i doce ye'yacohua'ire iohua'i yo'o ja'ñe quēa tējini saji'i, ye'yaquē cui'ne quēasi'i caquē ja yeja pa'i daripēana.

² Juan co sitore ñu'iquēpi Cristo yo'oyere asani i ye'yacohua'ire Jesús quē'rona jējo saopi, se'ni asaja'cohua'ire. ³ Mē'ē a'ē, Cristo iti daija'quēre ca nēosiquē pa'nita'a yequēre uteye pa'iquē cajjē.

⁴ Jējo saosicohua'ipi se'jēna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

"Sani Juanre cajjē'ē, mēсарu ñase'ere cui'ne mēсарu yure asase'ere. ⁵ Ñama'cohua'i pa'isicohua'ipi ñañere, cui'ma'cohua'i pa'isicohua'ipi cui'yere, si'si dahuē ju'i-

cohua'i pa'isicohua'ipi tome sayere, asama'cohua'ipi asayere, ju'isicohua'i pa'isicohua'ipi huajëcohua'i huëoyere, cui'ne co'amaña peocohua'ina de'o coca quëayere quëajë'ë. ⁶ Yë'ëre jëa coema'cohua'ipi de'oye sihuajë pa'ija'cohua'i a'ë, ire papi cuasacohua'ipi.

⁷ Jaohua'i saisi maca Jesús Juan pa'iyë ayere ca huëopi, paire. Ñeje capi: ¿Iquere mësaru soquë peo hue'ña saiscohua'i ñare'ni, çatë ja'ore tutupi ju'aquëna, huahuëquëna, ñare? ⁸ ¿Iqueini ñare'ni, jaje pa'ito? ¿De'o çaña suñasiquëni ñare? Tsoe mësarupi ñacohua'i a'ë, pa'i ëjaohua'i huë'e pa'icohua'i cato de'o çaña ju'icohua'i pa'iyë. ⁹ Jaje pa'ina, tëjyerepa cayë.

¿Iqueini ñare'ni, sani? ¿Maija'quëre quëacaiquë? Jaje pa'ijë'ë. Jajëpi Maija'quëre quëacaicohua'i aquë jajë pa'iohua'i peoahuë'ë, iquë Juan cato jerepa pa'i api.

¹⁰ Jaë, Juan ayere toyase'e caji, ñeje:

Yë'ëpi jëjo saoyë, yë'ëre quëacaiquëre më'ë ña hue'ñana,

Më'ëre ma'a ne de'huacaija'quëre.

¹¹ Nuñerepa cayë, mësarute. Si'a pa'i tsoe pa'isicohua'ipi cui'ne yure pa'icohua'ijë Juan oco doquëre tëto saiscohua'i peoyë. Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo cuañe tëtëre a'riquë pa'iquëpi Juanre tëto saisiquë pa'iji.

¹² Juan oco doquë daisi maca acohua'ipi yurejë tutu yo'oyë, ma'tëmo cuañe tëtëna tija'ñu'u cajë. Jaje yo'ojë tutu quë'iohua'ise'e de'hue tija'ñë. ¹³ Si'aohua'i Maija'quëre quëacaicohua'i cui'ne Moisés cuañese'e ye'yacohua'i cahuë, ma'tëmo ayere, Juan dai macaja'a.

¹⁴ Juan cato Elíaspi jaëni Maija'quëre quëacaicohua'i ca'ahuë'ë, 'daija'quë api'. Jaje pa'ina, mësarupi i api cuasajë'ë. ¹⁵ Cajoro hue'ecohua'ipi asajë'ë, iye.

¹⁶ ¿Iquena çoni quëa iñora'ye iye'në pa'i pa'iyë? Cani capi: Tsipi co'amaña huero hue'ñana ja'rusicohua'ipi dujë cajeohua'ire. ¹⁷ Ñeje cuiyejë pa'iohua'i a'ë. Pi'cohuëapi juitojë pairama'pë paë'ë, mësarupi. Oi ëaye jëjëttojë mësarupi oima'pë paë'ë. ¹⁸ Juan cato daji'i, jaiye ayo aima'quëpi cui'ne o'sa çono ucuma'quëpi. Jaje pa'ini mësarupi cayë, huati quë'i api. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë taja'ne yo'oye cato iñoji, iti yo'oyepi. ¹⁹ Ja jeteyo'je daji'i, Pa'i Mamaquë ayo aiquëpi cui'ne o'sa çono ucucuëpi. Jaje pa'ini cayë, jai aupi, cui'ne jai çonoupi, co'aye yo'ocohua'i cajeipi cui'ne curiquë tsi'sohua'i cajeipi. Jaje cajëta'are Maija'quë taja'ne yo'oye cato iñoji, iti yo'oyepi."

Sehuoma'cohua'i

(Lc 10.13-15)

²⁰ Ja maca Jesús pa'i yo'o tija' ma'ñere ne iñosi darire tutu yëhuopi, iohua'i pa'iyë pönëma'pë pa'isi do'ire caquë.

²¹ Yëhuoquë capi:

"iTeayerepa Corazín daripë! iBetsaida daripë! Mësarute ne iñose'ejë pa'ye Tiro cui'ne Sidón darina ne iñone pa'ito tsoe asani pönëra'huë, ja'rë pa'ise'e jëoni. Cui'ne oijë suña çañani huatapi co'ye jo'jëni oijë iñora'huë, iohua'i oiyë. ²² Jaje pa'ina, mësarute cayë. Pa'i yo'ose'e ña mu'se tija'asi maca ai co'ayerepa mësarute sañe pa'iji, Tiro cui'ne Sidón daripëa sañe

seña maca pa'yepi. ²³ Capernaum daripë ¿Më'ë ma'tëmore pana sa cuañoja'coa'ë, cuasaco? Coa ai jerepa më'ë cato meñe caje huesëja'coa'ë, ju'isicohua'i quë'rona. Sodoma yejañana, mësarute iñonejë pa'ye iñone pa'ito iohua'i yo'oye jëoni pönëra'huë, cui'ne ja pa'i daripë ja yë'ta'a yurejë patira'o. ²⁴ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Pa'i ñape yo'ose'e ña mu'se tija'asi maca mësarupi ai jerepa co'ayerepa sa'i cuañoja'cohua'i a'ë, Sodoma yejaña quë'ro pa'icohua'ire yo'ose'e jerepa pa'yepi."

Jesuna Sani Pëa Huajëye

(Lc 10.21-22)

²⁵ Ja mu'seña Jesús capi:

"Sihuayë, ja'quë më'ëre ma'tëmo cui'ne yeja ëjaëre. Më'ëpi iñohuë, teaye pa'iohua'ini, taja'ne pa'iohua'ire cui'ne taja'ne asacohua'ire yahuesi co'amañare. ²⁶ Jaje pa'ijë'ë. Ja'quë më'ëpi yë jaje yo'ohuë.

²⁷ Yë'ë ja'quëpi yë'ëna si'a co'amaña isipi. Pëca ja'quëse'e mamaquëre ñaji. Cui'ne mamaquëse'e pëca ja'quëre ñaji. Cui'ne mamaquë iñone yëcohua'ise'e asaye pa'iji, ite. ²⁸ Daijë'ë, yë'ëna. Si'aohua'i co'amaña nejë, cui'ne hue'ejë jë'josicohua'i yë'ëpi pëa huajëye isisi'i, mësarute. ²⁹ Yë'ë pa'iyere ñani cui'ne yo'oñu'u cuasajë'ë caquë yë'ë yo'oye isiyë. Ye'yejë'ë, yë'ëni. Yë'ë cato esa yo'o jujama'quë a'ë cui'ne jerepa pa'i a'ë cuasama'quë a'ë. Jaje yo'onita'a tija'ajacohua'i a'ë, joyo pëa huajë hue'ña. ³⁰ Yë'ë quëre saihuëre mësarute isiyë, a'jiñe sayere cui'ne pëa'ne hue'eyere."

Jesure Ye'yecohua'ipi Huajë Mu'se Yo'oye

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

12 Jesús taja sitoja'a saji'i. Jaje saina, i ye'yacohua'i ayo ëaye nëina, trigo sa'ñare tēja huëohuë. Tëani iti çare aë'ë. ² Jaje yo'ojëna, fariseohua'ipi ñani cahuë, Jesure:

"Ñajë'ë, më'ë ye'yacohua'i co'amaña neñere. Co'amaña nema'a mu'se a'ë."

³ Jaje cajëna, ipi jaohua'ire capi:

"¿Nama'cohua'i a'ni, mësaru, David yo'ose'e i cajeohua'i ja're çoni ayo ëa ju'i maca? ⁴ Ayo ëa ju'ijë Maija'quë huë'e necaicohua'ise'e ajiñere Maija'quë huë'ëna caca'ni David cui'ne i cajeohua'i aë'ë, ite cui'ne yecohua'ire ësesere, Maija'quëna isisere. ⁵ Moisés cuañese'epi toyase'e caji: 'Maija'quë huë'e necaicohua'i cato huajë mu'seje neñe payë.' Jaje pa'iquëta'are iohua'ire sañope cayë peoji. ⁶ Jaje pa'ina, cayë mësarute iñore pa'iji, Maija'quë huë'e seña maca pa'ire papi.' ⁷ Iye toyase'e cayë asama'pë paë'ë, mësaru. Japi caji: 'Mësarupi paire teaye ñajë oicohua'i pa'iyere yë'ë cato yëyë. Coeye nëicohua'ire huajë isiyë cato.' Paire oiyere asacohua'i pani paire do'i peocohua'ini co'acohua'i a'ë cayë para'huë, mësaru. ⁸ Jaje pa'ina, Pa'i Mamaquë cato huajë mu'se Ejaëpi."

Jětë Cuënesicore Paquëre Jujuye

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ J̄a maca Jesús j̄aropi sani p̄ai tsi'si huë'ena cacapi.
¹⁰ J̄arote te'i jětë cuënesicore hue'equëpi p̄aji'i. J̄aje pa'ina, ñani Jesupi tayo caëna, ite sañope cayeque pa'iji cuasajë sei'ë:

“¿Ju'iquëre jujuye de'oquë huajë mu'se pa'itojê?”

¹¹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“¿Nepi mësaruru acohua'i yëi ñamapi cojena duquëna sani dutama'cohua'i a'ni, huajë mu'se pa'itojê? ¹² J̄aje pa'ina, p̄aiipi do'iji, yëi ñamare jerepa. J̄aje huajë mu'se pa'itojê de'oye yo'oye pa'ito yo'oye pa'iji.”

¹³ Cani j̄a maca ite capi:

“Jětëre mëajë'ë.”

J̄aje caquëna, ipi se mëaquëna, yequë t̄e'te jětëjê pa'io huajëco p̄onëo. ¹⁴ J̄a maca fariseohua'ipi etani Jesure huani j̄eo j̄a'ñere ca huëohuë, ¿me neni huani j̄eja'cohua'i a'ni? cajë.

Jesús Ayere, Tsoe Quëase'e

¹⁵ Jesús j̄are asani j̄aropi yequë huë'ñana saji'i. Saina, j̄ai p̄ai ite tuë'ë. Jesupi coa si'a ju'i dahuë ju'icohua'ire jujupi. ¹⁶ Jujuquë cui'ne ësepi, yecohua'ire se quëayeje. ¹⁷ Iye cato yo'oreña, Maija'quëre quëacaiquë Isaías toyaquë caquë pa'ise'epi t̄i'a j̄a'ñere, ñeje:

¹⁸ Iquë api, yë'ë jo'yaë yë'ë sahuani t̄seasiquë, ite oiyë, cui'ne ñni sihuaquë pa'iyë.

Ïna, yë'ë joyo j̄eocaija'quë a'ë.

Cui'ne ipi si'a p̄aire yë'ë nuñerepa pa'i yo'oyere quëacaija'quë api.

¹⁹ P̄aini co'a cocare cama'ë pasipi, cuima'ë pasipi.

Cui'ne ñ cayeje asacaiye p̄aja'cohua'i a'ë, cui huë'ñana.

²⁰ Çatëpë ca'huere quë'ioereje ne j̄eyoma'ë pasipi.

Cui'ne picose'e mëicoreje yayoma'ë pasipi.

Ï nuñerepa cuãñeñe ne macaja'a j̄aje yo'oj̄a'quë api.

²¹ Si'a p̄ai maña ñni necaija'quë api cajë utejê pa'ija'cohua'i a'ë.

Jesupi Huati Tutupi Yo'oji, Coa Caye

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Jesús quë'rona sahuë, ñama'quëre cui'ne coca cama'quëre huatire hue'equëre. Sarena, Jesupi jujupi. Jujuna, ñaquë cui'ne coca caquë p̄onëpi. ²³ J̄are si'a p̄ai ña quëquëni cahuë:

“¿Iquë David mamaquëre p̄api?”

²⁴ J̄aje cajëna, fariseohua'ipi asani cahuë:

“Iquë cato huatiahua'ire eto saoji, ñohua'i ëjaë Beelzebú tuture hue'equëpi.”

²⁵ Jesupi ñohua'i cuasaye asani capi, j̄ahua'ire:

“Te'e yeja ëjaëpi jopore p̄aja'a huani ñti p̄aija'a sa'ñe uihuajë yo'ocohua'i pani peo huë'ñarepa carajaiñe pa'iji. P̄ai daripëpi, panita'a te'e tsëcapëpi sa'ñe p̄eico-hua'i pani quëcoye peoji, yecohua'ire. ²⁶ J̄aje cui'ne huati ëjaëje ñja'a co'ye eto saquë pani ¿Me cui'ne ñ tu-paquë'ni, ñja'a sañope yo'ouquë pani? ²⁷ Mësarupi

yë'ëre cayë, Beelzebú tutupi huatiahua'ire eto saoji. J̄aje pa'ito ¿nepi tutupi ñsiye'ni, mësarute tuicohua'ire eto sao tutu? J̄ahua'ini seni asato mësarupi coa tayo huesëhuë, caj̄a'cohua'i pa'ini. ²⁸ Yë'ë cato huatiahua'ire eto saoyë, Maija'quë joyo tutupi. Yë'ë yo'oye cato quëaji, Maija'quë cuãñe t̄e'tepi mësaruna t̄i-tase'ere.

²⁹ ¿Tutu quë'i huë'e pa'ito cacani ñ co'amaña sioye peoji, du'ru ñni t̄seama'cohua'i pani? J̄aje pa'ina, ñni t̄seanita'a de'hue cacani ñ co'amaña ññe pa'iji.

³⁰ Yë'ë yo'oyere co yo'oma'quë cato yë'ëre sañope yo'ouquë api. Cui'ne yë'ë j̄a're cõni t̄ëama'quë cato coa ne ña'ñe saquë api.

³¹ J̄aje pa'ina, cayë, mësarute. Si'aye co'aye p̄aire yo'ose'e pa'itojê sa' de'huacaiye pa'iji, si'aye co'aye case'e pa'itojê. J̄aje pa'iquëta'are Maija'quë joyore co'aye casicohua'i pa'itota'a ti sa' de'huacaiye peoji.

³² Cui'ne yë'ë P̄ai Mamaquëni co'aye casicohua'ireje sa' de'huaye pa'iji. J̄aje pa'iquëta'are Maija'quë joyore sañope casicohua'ire sa' de'huacaiye peoji.

Soquë Yë Ñaño Pa'iji, Ïo Quëñena

(Lc 6.43-45)

³³ De'o soquë yëpi de'o çare quëñe pa'iji. Co'a soquë yëpi j̄are co'a çare quëñe pa'iji. J̄aje pa'ina, ño quëñe-ña ñaño pa'iji, soquë yë. ³⁴ ¿Aña tsëcapë acohua'i! ¿Me de'oye ca t̄i'añe'ni, mësaruru, j̄are mësarupi co'acohua'i pa'ini? J̄aje pa'ina, yë'opo cato joyo pa'iyere caye pa'iji.

³⁵ De'o p̄ai cato de'o cocare caji, j̄are ñ joyo pa'iyepi.

Cui'ne co'a p̄aiipi caji co'ayere, j̄are ñ joyo co'aye pa'iyere pa'ye. ³⁶ J̄aje pa'ina, yë'ë cayë. J̄ahua'ire p̄ai ñape yo'ose'e ña mu'se t̄i'asi maca si'aohua'i ññoñe pa'iji, si'aye ñohua'i cuasama'pë case'ere. ³⁷ J̄aje pa'ina, më'ë case'eje pa'ye ña de'hua cuãñoñe pa'iji, do'i peoquë p̄anita'a do'i quë'i.”

Co'acohua'ipi Seño, P̄ai Yo'o T̄i'a Ma'ñere

(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ J̄a maca Jesure fariseohua'i cui'ne cuãñese'e ye'ya-cohua'i cõni cahuë:

“Ye'yaquë, yëquë ñaño yëyë, më'ëpi p̄ai yo'o t̄i'a ma'ñe yo'ouquëna.”

³⁹ Cajëna, Jesupi sehuopi, j̄ahua'ire:

“Co'a p̄aiipi nuñerepa cuasama'cohua'ipi p̄ai yo'o t̄i'a ma'ñe yo'ouquëna, ña'ñu'u cajë, señë. J̄aje sejëta'are Maija'quëre quëacaiquë Jonás ññoquë pa'ise'eje pa'ye jerepa ññoñe peosipi. ⁴⁰ Coa Jonás j̄ai hua'i ñ etapë pa'ise'eje pa'yese'e ññoñe pa'iji. J̄aë j̄e'quë toaso mu'seña cui'ne toaso ñami pa'aj̄i'i. J̄aje pa'ye P̄ai Mamaquëje toaso mu'seña cui'ne toaso ñami pa'ija'quë api, yeja sa'nahuëre. ⁴¹ Tsoe huë'ña Nínive daripë pa'isicohua'ipi huëni p̄ai ñape yo'ose'e ña mu'se t̄i'aëna, iye'ne pa'icohua'ire nejoja'cohua'i a'ë. Nínive acohua'i cato de'hue asani j̄a'rë pa'ise'e j̄eoni p̄onëahuë'ë,

Jonás Maija'quë coca quëaquëna, asani. Yure ññore pa'iji, Jonás seña maca pa'ipi. ⁴² Cui'ne huë'ehuë t̄e'te p̄ai ëjaojê huë'ija'coa, nejo mu'se t̄i'asi maca. Huëni iye'ne pa'icohua'i yo'ose'e ñani cui'ne nejoñe pa'iji, ca-

ja'coa. Ja'o cato so'o yejapi Salomón ta'ñe yo'oyere asasi'i caco daisico sête. Yure iñore pa'iji, Salomón jerepa pa'ipi.

Co'a Joyo Co'iyē
(Lc 11.24-26)

⁴³ Huatipi paire pa'isiquēpi etani saisiquē pani cu'iji, cuenesi yejañare pēa huajē hue'ñare co'equē tī'ama'ē co'e jujani cuasaji: ⁴⁴ 'Co'isi'i, cui'naona, yē'ē huē'ena yē'ē etani daisiconā.' Jaje cani co'iquē ñaquēna, pa' peo huē'epi coa yuasicopi cui'ne de'oye ne de'huasicopi pa'iji. ⁴⁵ Pa'ina, ñani ja maca sani siete huatiohual'ire i jerepa co'acohua'ini quērējani, dani ina cacani pēayē. Pēarena, ja maca ja'nē pa'ise'e seña maca co'aquē pa'ija'quē api. Jaje cui'ne iye co'a paire yo'oye pa'ija'coa."

Jesús Pēca Ja'co Cui'ne I Yo'je Tsī
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jesús ja yē'ta'a pa'ini caquēna, tī'tahuē, pēca ja'co cui'ne i yo'je tsī conī. Dani hue'sena pēahuē, ini cajē daisicohua'ipi. ⁴⁷ Jaje pa'ijēna, yecohua'ipi Jesure quēahuē:

"Mē ja'co cui'ne mē yo'je tsī hue'sere pa'iyē, mē'ēni cajē dani."

⁴⁸ Caquēna, iti quēaquēre capi, Jesús:

"¿Ne a'ni, yē'ē ja'co cui'ne ne a'ni, yē'ē yo'je tsī?"

⁴⁹ Cani i ye'yacohua'ire iñoque quēapi:

"Icohua'i a'ē, yē'ē ja'co cui'ne yē'ē yo'je tsī. ⁵⁰ Pa'ipi yē'ē ja'quē ma'tēmo pa'iquē yēyere yo'ocohua'ipi jaohua'i a'ē, yē'ē yo'jei panita'a yo'jeo cui'ne ja'co."

Taquēpi Pa'iyē
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

13 Ja mu'se Jesús huē'epi etani sani jaira tē'tē macana ja'rupi. ² Jarote pa'ina, jai pa' i quē'rona daijēna, ñani jai yohuēna aya mēni ja'rupi. Si'a pa' me-jahuēna pēa sahuē. ³ Ja maca jaiye ye'yapi iohua'i ñañe ayena conī quēaquē capi:

"Taquēpi tasi'i caquē saji'i. ⁴ Sai taquēna, yequē capi tōmepi, ma'ana. Ja tōmese'ere pi'api dani peo hue'ña ocue sahuē. ⁵ Yequē capi tōmepi, quēna pēa quē'rona, jaiye yeja peo hue'ñana. Ja capi esa sacapi, ya'opi huāñe peoquēna. ⁶ Jaje mēasicota'a ēsēpi ēo huēapi, jaiye tsita mese'e peoye sēte juji'i. ⁷ Yequē capi tōmepi, miu quē'rona. Tōmeina, miupi mēani ne huēapi. ⁸ Jaje tōmequēta'are yequē capi tōmepi, de'o yejana. Tōmeni mēani jaiye quēquēna, tēahuē. Yequē ñēapi quēji'i, cien ca. Yequē ñēapi quēji'i, sesenta ca. Cui'ne yequē ñēapi quēji'i, treinta ca. ⁹ Mēsarupi cajoro quē'iohua'i pani jasajē'ē!"

Me Ne Ja'ñere Pa' Ñañena Conī Quēaē'ni
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Ja maca i ye'yacohua'ipi Jesús quē'rona tsio dani se'i'ē, Ite:

"¿Me ne ja'ñere paire iohua'i ñañena conī jaje quēaquē'ni?"

¹¹ Sejēna, i'pi sehuopi:

"Mēsarute Maija'quēpi ta'ñe asaye isipi, yahuese'ere ma'tēmo tē'te ayere. Jaje pa'iquēta'are jaohua'i cato asa tī'añe pañē. ¹² Jaje pa'ina, paquēna, ai jerepa yeque se isiyē pa'iji, isina, jaiye paja'quēre. Jaje pa'iquēta'are peoquēni ai jerepa jero sa'ana se sio huesoye pa'iji, a'ri maña i payeque. ¹³ Jaje pa'ina, iohua'i ñañe ayena conī caquēna, ñajēta'a ña ma'ñeje pa'iohua'i ña huesēyē. Cui'ne asajēta'a ti asama'cohua'ijē pa'iohua'i asa huesēyē. ¹⁴ Jaje yo'o ja'ñere Maija'quēre quēacaiquē Isaías capi:

Mēsaru cato asaja'cohua'i a'ē. Jaje asajēta'a asa tī'ama'pē pa'ija'cohua'i a'ē.

Ñañe cato ñaja'cohua'i a'ē. Jaje ñajēta'a ña tī'ama'pē pa'ija'cohua'i a'ē.

¹⁵ Pa' joyopi jēacorepa ne huesēsi do'ire, Co'ayerepa asaja'cohua'i a'ē.

Cui'ne iohua'i ñaco caje siose'ere hue'eja'cohua'i a'ē ñaco capi.

Ñama'pē pa'ija'cohua'i.

Cui'ne asama'pē pa'ija'cohua'i a'ē.

Cui'ne joyopi asa tī'ama'pē pa'ija'cohua'i a'ē.

Cui'ne yē'ēna juju cuāñoñu'u cajē yo'oma'pē pa'ija'cohua'i a'ē.

¹⁶ Jaje pa'iquēta'are mēsaru cato sihuajē'ē, ñaco capi ñajē cui'ne cajoropi asa do'ire. ¹⁷ Nuñerepa cayē, mēsarute. Jai pa' Maija'quēre quēacai'cohua'i cui'ne de'o pa' ñañe yēhuē, mēsaru yure ñañere. Jaje yējēta'a ñama'pē pa'ē'ē. Asaye yēhuē, mēsaru asayere. Jaje yējēta'a asama'pē pa'ē'ē.

Taquēre Quēase'e Ayere
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Asajē'ē. Jaje pa'ito taquēre quēase'e ayere.

¹⁹ Ma'ana iti ca tōmese'e cato quēaji, ma'tēmo pa' i tē'te ayere asacohua'ita'a asa tī'ama'cohua'ini cui'ne huatipi iohua'i de'o coca asase'ere peo hue'ña sioyere.

²⁰ Quēna pēa quē'rona tōmesi ca cato quēaji, du'ru macare pase'e sihuajē asani sehuocohua'ini. ²¹ Jeteyo'-je jaiye tsita peoye sēte quēcoma'pē neñañepi cui'ne yecohua'ipi josa yo'ojēna, ai yo'oyepi pa'ina, yo'o jujani jēocohua'ini. ²² Miu quē'rona tasi ca cato quēaji, Maija'quē coca asajēta'a iye yeja co'amañare ai cuasajē jaiye co'amaña ēayena coso cuāñoñere. Si'aye iye Maija'quē cocare pē'pē huesoye a'ē. Jaje yo'oquēna, pa'ipi quēñeje pa'ye de'oye yo'o tī'añe peoye a'ē.

²³ Jaje pa'iquēta'are de'o yejana tasi ca cato quēaji, Maija'quē coca asani jēoma'pē tuicohua'ini, de'oyerepa quēicohua'ini. Jaje pa'ina, yecohua'ipi cien ca, yecohua'ipi sesenta ca cui'ne yecohua'ipi treinta ca quēicohua'i pa'iyē."

Co'a Taya Ayere Quēaye

²⁴ Ja'nē quēase'eje pa'ye neni iñoque Jesús quēapi, ñeje:

"Trigo care pare taquēpi yejana tase'eje pa'ye a'ē, ma'tēmo pa' i tē'te aye. ²⁵ Tasiquēta'are ite sañope yo'oquēpi si'aohua'i çaisi maca dani co'a care tani

saji'i. ²⁶ Saquëna, trigopi ai de'oni iti tsã'ña ne maca te'e co'a tayaje etapi. ²⁷ Ja maca jo'yaohua'ipi iti tse aquere sani cahuë: 'Ejaë, më'ë tsio de'o çase'e tasico-hua'ita'a çjero ayepi iye co'a taya çoni mëaë'ni?' ²⁸ Cajëna, iti tse aquëpi capi, jaohua'ire: 'Yequë co'aquëpi yo'opi yë'ëre sañope yo'oquëpi.' Caquëna, i jo'yapi cahuë, ite: '¿Yëquëpi ja co'a taya du'te jeocaiye yë-ma'quë?' ²⁹ Cajëna, ipi capi, jaohua'ire: 'Pani, co'a tayare dutajë trigojë duta jeoma'cohua'ipi yo'oye'ni. ³⁰ Iose'e mëajaco tãa mu'se tì'aëna, nejo ja'ñepi, ja macata'a co'amaña necohua'ire jëjo saosi'i, co'a tayare ti pëa huëni toana ëo jeoja'cohua'ire, ja jeteyo'-je trigo çare pase'e yë'ë de'hua hue'ñana de'huacai-jajë.'"

Mostaza Cã Ayere Ye'yaye

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Quëaye neni Jesús quëapi, ñeje:

"Ma'tëmo pa'i tẽ'te cato mostaza çare yejana paipi tãse'eje pa'ye a'ë. ³² Mostaza cato nuñerepa a'ri çã'ë. Jaje pa'isicota'a ai de'oco jai soquë yë de'ona pi'api iona daijë capëana tsianoa necohua'i a'ë."

Pan Ne Pore Ayere Ye'yase'e

(Lc 13.20-21)

³³ Yeque cui'ne quëaye neni quëapi, ñeje:

"Ma'tëmo pa'i tẽ'te cato pan ne poreje pa'ye a'ë. Jaje pa'yere nomiopi tres jai ji'so harina neona, si'a sëpë o'saco jujucoa."

³⁴ Jesús si'aye paire quëapi, iohua'i ña'ne ayepi caquë. Co'arepa ña ma'ñepi caquë quëama'ë paji'i. ³⁵ Iye cato yo'ose'e pa'iji, Maija'quëre quëacaiquë toyaquë pa'ise'epi tì'ajaquë caquë i toyaquë pa'ise'epi caji: "Caja'quë a'ë, iohua'i ña'ne ayepi çoni."

Caja'quë a'ë, yahuesi co'amaña pa'ise'ere yeja de'huanë ayere.

Co'a Taya Ayere Ye'yaye

³⁶ Ja maca Jesús paire ca tẽjini huë'ena cacapi. Cacaëna, jarona ite ye'yecohua'i tsiojani cahuë:

"Quëajë'ë, co'a tayapi tsiona mëase'e ayere."

³⁷ Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

"De'o çã taquë cato Paï Mamaquë api. ³⁸ Cui'ne tsio cato si'a yeja'ë. De'o çã cato Maija'quë tẽ'te acohua'ini quëaji, cui'ne taya cato quëaji, huati tẽ'te acohua'ini.

³⁹ Sañope yo'oquëpi co'a taya taçaisiquë cato huati ëjaëpi. Tëaye cato quëaji, yeja carajai ja'ñere, cui'ne iti çã tãacohua'i cato huiñaohua'i a'ë. ⁴⁰ Co'a taya tsi'soni toana ëo jeoñeje pa'ye cui'ne yeja carajai maca yo'oye pa'ija'coa. ⁴¹ Paï Mamaquëpi jëjo daoja'quë api, huiñaohua'ire i cuãne tẽ'tere pa'ijë tayo yo'oye yecohua'ire necohua'ire, cui'ne co'acohua'ire tsi'soja'cohua'ire. ⁴² Tsi'soni toana ëo jeoja'cohua'i a'ë. Jaropi yureta'a oijë cui'ne cuji qui'coja'hua'i a'ë. ⁴³ Ja maca Maija'quë yëye yo'ocohua'ipi ëšë miañeje miaja'cohua'i a'ë, iohua'i pëca ja'quë tẽ'tere pa'ijë. Jaje pa'ina, mësarupi çajonoa hue'ecohua'i pani jasajë'ë!

Curi Mahuë Ayere Ye'yaye

⁴⁴ Ma'tëmo pa'i tẽ'te cato curi mahuë yejana quëni yahue çase'eje pa'io. Jaje pa'ioni te'i paipi curi mahuëre tì'ani cui'naoni iti macana se yahue çani ai si-huaquë sani si'aye i paye isi saoni curi quë'i yejare huerose'eje pa'ye a'ë.

Jai Do'i Quënare Pare Ye'yaye

⁴⁵ Ma'tëmo pa'i tẽ'te cato co'amaña isiquëpi jai do'i quënare pare perla hue'yosi quëna përe, co'equë cu'iyeje pa'ye a'ë. ⁴⁶ Jaje co'equë jai do'ire tì'ani si'aye i pase'e isi jëani, jai do'i quënare pare hueroyeje pa'ye a'ë.

Hua'i Yo'eco Ayere Ye'yaye

⁴⁷ Ma'tëmo pa'i tẽ'te cato hua'i yo'econi jai tsiyana jëo dëoni coa si'a hua'ire neñeje pa'ye a'ë. ⁴⁸ Hua'i yo'eco tĩmësi maca hua'i yo'ecohua'ipi mejahuëna naë mani jaropi ñu'ijë sahuajë de'o hua'ise'ere do'rohuëna ayajë co'acohua'ise'ere jëococohua'i a'ë. ⁴⁹ Jaje yeja carajaisi maca huiñaohua'ipi etani co'acohua'ire cui'ne de'o hua'ire sahuajë huahueja'cohua'i a'ë. ⁵⁰ Ja maca co'acohua'ire cato toa cojena jëo dëorena, jaropi cuji qui'cojë oija'cohua'i a'ë."

Ye'yacohua'ipi Asaye

⁵¹ Ja maca Jesús seji'i, jaohua'ire:

"¿Asaye mësarü si'aye iye?"

Seina, sehuohuë:

"Jaje pa'ijë'ë asayë, Ejaë."

⁵² Cajëna, Jesupi capi:

"Cuãñese'e ye'yaquëpi Maija'quë cuãne tẽ'te ayere ai ye'yequë pani huë'e paquëje pa'i pönëji, i de'huase'ere co'amaña cui'ne ai co'amaña etoquë isiyeje pa'irepa."

Jesús Nazaretre Pa'iyë

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Ja maca Jesús jaje quëaquë ye'ya tẽjini saji'i, yequë hue'ñana. ⁵⁴ Sai tì'api, i yejana i ai de'o sitona. Jarona tì'asiquëpi paï tsi'si hue'ñana ye'yapi. Ye'yaquëna, paipi ai cuasajë ñajë cahuë:

"¿Jerona iquë ye'yëi'ni, jerepa ta'ñe caye? ¿Merepa cui'ne paï yo'o tì'a ma'ñe yo'oquë'ni? ⁵⁵ Carpintero ma-maquëta'a cui'ne iñore pa'iyë, i pëca ja'co María. Cui'ne Jacobo, José, Simón, Judas pa'iyë, i yo'je tsije.

⁵⁶ Iñore i yo'je tsi'nomiohualijë pa'iyë. ¿Jaje pa'ito jerona iye si'aye ye'yëi'ni?"

⁵⁷ Jaje cajë coejë asaye pa'huë, i caye. Jaje coejëta'are Jesupi capi, jaohua'ire:

"Si'aohua'i yëyë, Maija'quë jëjo daoquëre. Jaje pa'iquëta'are i ai de'osi yeja acohua'i cui'ne huë'e acohua'irepa coeyë, ite."

⁵⁸ Ite ire papi cajë asama' do'ire ñaquë jaro cato jaiye paï yo'o tì'a ma'ñe neñe paipi.

Juan Ti Doquère Huaiye

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

14 Ja mu'seña Herodes Galilea cuãñequè paji'i. Jaje pa'ipi Jesús pa'i yo'o tì'a ma'ñere yo'oyere asapi.

² Asani i ja're cõni pa'icohua'ire capi:

"Juan oco doquèpi huèni tutu paquè yo'oma'què."

³ Jaje cuasapi, Herodes cato Juanre tseani huèni co'acohua'ire co hue'ñana cosiquè sète yo'jei Felipe nêjo do'ire. ⁴ Juan cato caëña, Herodesre:

"Mè nêjore payeje pama'è pa'ijè'è."

⁵ Jaje caquèna, Herodes Juanre huani jeosi'i caquèta'a pãini ca'raquè pãpi, si'aohua'i Juanre Maija'què coca quèaquè api ca do'ire ca'raquè. ⁶ Jaje pa'iquèta'are ite Herodesre cõasi mu'seña tì'asi maca Herodías mamacopi pa'i tsi'isicohua'i ñajèna, etani pairacona, Herodes ñani ai sihuaquè. ⁷ Ca nèopi si'aye mè'è seña pa'ito isisi'i, co'amaña. ⁸ Jaje ca maca pèca ja'copi du'ru yèhuosico sète cao, Herodes:

"Juan oco doquè sïopère quèna de'huana ayasiconi isijè'è."

⁹ Jaje ca maca Herodes oi èayerepa asapi. Jaje ipi tsoe si'aohua'i soisicohua'i asajèna, isisi'i, mè señere ca nèo huesosiquè sète jêjo saopi, isijè'è caquè. ¹⁰ Ja maca cuãñeña, sani Juan cosiquè pa'iquère sïopèse'e tètõ tējajani, ¹¹ quèna de'huana ayasiconi dani isihuè, nomi tsiõna. Jaopi se isio, pèca ja'cona.

¹² Jaje yo'orena, Juanre ye'yecohua'ipi dani i capèse'e sani tãhuè. Tãni ja jeteyo'je sani Jesure quèahuè, iti yo'ose'ere.

Cinco Mil Èmèohua'ire Aofne

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Jaopi jare asani Jesús saji'i, pa'i peo hue'ñana yohueja'a. Jaje saiquèta'are paipi asa tì'ani ite tui huèohuè, yejaja'a pa'i daripè pa'icohua'ipi. ¹⁴ Jesús yohuèpi etaquè ñaquèna, jai pa'i paè'è. Jaje pa'ijèna, teaye oi jaohua'ire ñani jujupi, ju'icohua'ire iohua'i dacohua'ire. ¹⁵ Tsoe na'iquèna, ñani i ye'yacohua'ipi Jesús quèrona dani cahuè:

"Tsoe na'iji. Iño pa'i peo hue'ña'è. De'o'ji. Ja macaja'a ca tējijè'è, sani pa'i pa'i hue'ñana hueroni aõ maña aijajè."

¹⁶ Cajèna, Jesupi capi, jaohua'ire:

"Saiye peoji. Jaohua'ire mèsarupi aõjè'è."

¹⁷ Caquèna, jaohua'ipi cahuè, ite:

"Peoyè. Coa cinco pan cui'ne caya hua'ire pare payè, iño."

¹⁸ Cajèna, Jesupi capi:

"Dajè'è, iñoña itire."

¹⁹ Cani cui'ne paire cuãñepi, tayahuèna ja'ru sajè'è, caquè. Ja jeteyo'je i jèñapi cinco pan pèa cui'ne cayao-hua'ire ini cajiquè ma'tèmona ñaquè, Maija'quère de'o'ji caquè pèpapi. Pèpani panre jè'yeni i ye'yacohua'ina isipi. Isina, jaohua'ipi paire se aõhuè. ²⁰ Si'aohua'i ani huajèsicohua'i paè'è. Ja jeteyo'je ani ju-jase'ere doce do'rohuèarepa ayahuè. ²¹ Ja aísicohua'i cato paè'è, cinco mil èmèohua'ise'e. Nomiohua'ire

cui'ne tsjire cuècuyeye peoyerepa jaohua'ique pa'ini ai jerepa pa'iyè.

Jesupi Oco Èmèjeja'a Cu'ise'e

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Ja jeteyo'je Jesús pãini pèpa tējiquè i ye'yacohua'ise'ere du'ru jai yohuèna aya mèijè'è caèna, aya mètena, jaira je tètèna jêjo saopi. ²³ Paire pèpa tējini mèji'i, jai cutihuèna te'i, Maija'quère sesi'i caquè. Ñami de'osi maca Jesús jarote te'i paji'i. ²⁴ Jai yohuè cato jopo jairare ja yè'ta'a saio nèco'è, tã'añepi yohuèna tutu ju'aquèna, saè'è. ²⁵ Nataquèna, Jesús iohua'i quèrona tsiõajji'i, oco da'ca èmèjeja'a nècaquè. ²⁶ Ja maca i ye'yacohua'i tsiayaja'a nècaquè daina, ñani quèquè huesèjè ca'rajè cuihuè:

"iPa'i joyo huatio!"

²⁷ Jaje cajèna, Jesupi capi, jaohua'ire:

"Quècojè'è, yè'è a'è. Ca'rama'pè pa'ijè'è."

²⁸ Caquèna, ja maca Pedropi capi, ñeje:

"Ejaè, mè'èrepa pani yè'èreje cuãñejè'è, tsiayaja'a nècaquè sasi'i, mè'è què'rore pana."

²⁹ Caquèna, Jesupi capi:

"Daijè'è."

Caèna, Pedropi yohuèpi cajeni tsiayaja'a nècaquè sai huèopi, Jesús pa'i hue'ñana tì'asi'i caquè. ³⁰ Jaje saiquèta'a tutu ju'ayena asaquè, quèquèquè du'i huèoquè cuipei:

"iHuasoje'è, Èjaè!"

³¹ Jare iti macapi Jesús jèñana tseaquè capi, ite:

"iYè'èna quècoyere a'ri maña paquè, mè'è! iMe yo'o-què nema'quèje pa'ire cuasaè'ni!"

³² Jai yohuèna aya mèisi maca tutu tòmepi. ³³ Ja maca jai yohuè pa'icohua'ipi Jesuna do're ja'runi cahuè:

"Nuñerepa mè'è Maija'què mamaquère pa'è."

Genesaret Pa'icohua'ire Jujuse'e

(Mr 6.53-56)

³⁴ Jè'ejè tì'ahuè, Genesaret yejana. ³⁵ Tì'arena, paipi Jesús daise'ere asa tì'ani si'a hue'ña iti yeja pa'icohua'ire quèahuè. Quèarena, i pa'i hue'ñana ju'icohua'ire dahuè. ³⁶ Dajè se'i'è, i ju'i cãna patoni co'yato de'oma'què cajè. Jaje cani si'aohua'i i ju'i cãna patocohua'ipi co'ya sahuè.

Paire Co'aye Neña

(Mr 7.1-23)

15 Jerusalèmpi fariseohua'i cui'ne cuãñese'e ye'yacohua'ipi daisicohua'ipi Jesús quèrona tsio dani se'i'è:

² "¿Me yo'ojè mè'è ye'yacohua'i mai aipè cuãñese'e sehuocaiye pañè'ni, ja yè'ta'a aõ aima'nè jèña tsoajè'è, cuãñese'e?"

³ Jaje cajèna, Jesupi seji'i, jaohua'ire:

"¿Cui'ne mèsaru me yo'ojè Maija'què cuãñese'e de'oye sehuocaima'pè pa'i cuãñese'ere de'oye sehuoye'ni? ⁴ Maija'què cato capi: 'Mè ja'core cui'ne mè ja'quère èjaohua'ire ñaquè pajè'è.' Cui'ne capi: 'Pèca ja'quère cui'ne pèca ja'core co'aye sañope caquè cato

huani jeo cuãñoja'quë.' ⁵ Jaje pa'iquëta'are mësarupi cayë pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core cayë de'o'ji: 'Tsoe si'aye yë'ë paye Maija'quëna isi saohuë. Jaje pa'ina, cõcaiyë peoyë.' ⁶ Cui'ne jaje cacohua'ipi pëca ja'quëre pa'nita'a pëca ja'core cõcaiyë peoyë, cuasajë pa'iyë. Jaje yo'ojë Maija'quë cuãñese'ere do'i peoye ne huesoni coa pa'i cayere sehuocaijë pa'iyë. ⁷ ;Coa cacohua'ia! Nuñerepa Maija'quëre quëacaiquë Isaías capi, mësaru ayere toyaquë ñeje:

⁸ Iye pa'i yë'ëre yë'opose'e oiyë, ïohua'i joyo cato so'ore pa'ina.

⁹ Mësaru Maija'quëre seña do'i peoye a'ë, Païse'e cuãñeñepi huëojë yo'ojëna."

¹⁰ Ja maca païre soini capi:

"De'hua asajë cuaca tì'ajë'ë. ¹¹ Yë'opoja'a cacaye cato païre co'a de'hua ma'ñe a'ë. Coa ai jerepa païre co'a de'huaye cato yë'opopi etaye a'ë."

¹² Ja maca ï ye'yacohua'ipi Jesús quë'rona tsio dani cahuë:

"¿Asaë, më'ë fariseo paï më'ë cayere asajë oise'e?"

¹³ Jaje cajëna, ïpi sehuopi, jaohua'ire:

"Yë'ë ja'quë, ma'tëmo pa'iquë tã ma'ñe cato peo hue'ñarepa duta ja'ñe a'ë. ¹⁴ Coa ñajë'ë, ïohua'ise'e pa'ijajë. Jaohua'i cato ñaco cã peocohua'i a'ë. Cui'ne ñama'cohua'ini cuacohua'i a'ë. Jaje pa'ina, ñama'quëpi cui'ne ñama'quëni sai saquë pani si'a jupë cojena du'iyë pa'iji."

¹⁵ Pedropi ja maca capi, Jesure:

"Quëajë'ë, më'ë quëase'e ayere."

¹⁶ Caquëna, Jesupi capi:

"¿Mësaruje ja yë'ta'a asa tì'ama'pë pa'iyë?"

¹⁷ ¿Huesëye, mësaru, si'a ao yë'opoja'a cacani ëtatu'una saise'epi jeteyo'je eta saiyë? ¹⁸ Jaje pa'iquëta'are yë'opoja'a etaye cato joyo pa'iyepi etaji. Ja'ë, païre co'ayerëpa neñe. ¹⁹ Jaje pa'ina, joyopi etaji, co'aye cuasaye, huani jeo ëaye, nomi ëaye cuasaye, co'amaña ñaño, coa cosoye, cui'ne co'a coca cayë. ²⁰ Iye a'ë, païre co'a de'huayerëpa. Jëña tsoajë'ë cuãñese'ere sehuoma'pë aïñe cato païre co'aye ne ma'ñe a'ë."

Yequë Yeja Acopi Jesure Sehuoye

(Mr 7.24-30)

²¹ Jesupi jaropi etani saji'i, Tiro cui'ne Sidón yejana.

²² Jarote paco'ë, cananea nomio jaopi Jesús quë'rona cuico daco'ë, ñeje:

"¿Ejaë, David mamaquë oijë'ë, yë'ë macare! Yë'ë mamacopi huati joyere hue'eco, ai ai yo'oco co'ayerëpa."

²³ Jaje catoje Jesús ti a'ri mañaje sehuoma'ë saji'i.

Saina, ï ye'yacohua'ipi dani ïte se'i'ë:

"Quëa saojë'ë, te'ija. Co'aye mai jeteyo'jeja'a cui dao-co."

²⁴ Cajëna, Jesupi capi:

"Maija'quë yë'ëre jëjo daopi, Israel païni caquë yëi ñama ne huesëse'eje pa'ioni caquë."

²⁵ Jaje pa'iquëta'are ï ña hue'ñana do're ja'runi cao:

"¿Ejaë, cõcaijë'ë!"

²⁶ Jaje cacona, Jesupi capi, jaote:

"De'oma'coa, mamajë aiconi aore jioni jo'ya yaina aoto."

²⁷ Jaje catoje ïopi ïte cao:

"Jaje pa'ijë'ë, Ejaë. Jaje pa'iquëta'are jo'ya yaije aïcohua'i a'ë, paï aï to ne'ña mañaje."

²⁸ Jaje cacona, Jesupi capi, jaote:

"¿Nomio tã'ñerepa neñe pa'iji, cuasayë, më'ë! Më'ë yëse'e nese'eje pa'ijaquë."

Caëna, ïti macapi ïo mamaco co'yasico paco'ë.

Jesupi Ju'icohua'ire Jujuse'e

²⁹ Jesús jaropi etani Galilea jaira të'tëpaja'a tëto sani cõtihuëna mëni jarona ja'rupi. ³⁰ Jarote pa'ina, jai paï daë'ë, ï pa'i hue'ñana. Daijë dahuë, do'pëcohua'ire, ñama'cohua'ire, asama'cohua'ire, peo tupëare, cui'ne jai paï yeque ju'icohua'ire dahuë. Dani ï quëo yë'quë macana oijëna, Jesupi jujupi, ju'icohua'ire. ³¹ Paï ña quëquëyerepa yo'opi, asama'cohua'ipi cui'ne coca cama'cohua'ipi asajë cajëna, nëcañoa peo tupëapi de'ocohua'i pönëjëna, do'pëcohua'ipi cu'ijëna cui'ne ñama'cohua'ipi, ñacohua'i pönëjëna. Jaje yo'oquëna, ña-jë Israel paï Maija'quëre ai de'o'ji cajë sihuahuë.

Jesupi Cuatro Mil Ëmëohua'ire Aopi

(Mr 8.1-10)

³² Ja maca Jesús ï ye'yacohua'ire soini capi:

"Teaye iye paï mañare oi ñaño. Tres mu'seña pa'iji, ïño ïohua'i pa'iyë. Jaje pa'ijë ti peoyë, ïohua'i aï maña-je. Jaje pa'ina, aïma'cohua'ire huë'ena jëjo saoye pa'si' saijë ma'ana dahuëra ju'ima'cohua'ini."

³³ Caquëna, ja maca ï ye'yacohua'ipi cahuë, ïte:

"Jaje pa'iquëta'are ¿me ïño païje peo hue'ña ao hueroni aõñe'ni, jai païre pare?"

³⁴ Cajëna, Jesupi seji'i:

"¿Je so pan paye'ni, mësaru?"

Seina, ïohua'ipi cahuë:

"Siete pan cui'ne a'ri maña tsiaya hua'ire payë."

³⁵ Cajëna, ja maca païre cuãñepi, yejana ja'ru sajë'ë caquë. ³⁶ Ja'rusi maca siete pan cui'ne hua'ire ïni Maija'quëre de'o'ji caquë seji'i. Seni tējini ï ye'yacohua'ina se isina, jaohua'ipi païre se aohuë. ³⁷ Ja maca si'aohua'ia aï huajëhuë. Jaje pa'itoje ja yë'ta'a siete do'rohuëa aï jujase'e nëaëna, ayahuë. ³⁸ ïti aïsicohua'ia cato cuatro mil paï paë'ë, nomiohua'ire cui'ne tsjre cuëcuma'pëna. ³⁹ Ja jeteyo'je Jesús païre sai pëpa tējini jai yohuëna aya mëni saji'i, Magdala yejana.

Paï Yo'o Tì'a Ma'ñe Yo'ojë'ë Cajë Señere

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

16 Fariseohua'ia cui'ne saduceohua'ia cõni Jesure neñañu'u cajë dani ma'tëmo ayere paï yo'o tì'a ma'ñere ïñojë'ë seï, ïpi yo'ouna, ñani tseañu'u cajë.

² Jaje cajë sejëna, ïpi sehuopi, jaohua'ire:

"Na'iquëna, ma'tëmo maja'ico pa'ina, ñani mësaru cacohua'ia a'ë, 'De'o mu'se pa'ija'coa.' ³ Cui'ne ñataquëna, nea siri pa'ina, ñani cacohua'ia a'ë, 'yure cato co'a mu'se pa'ija'coa.' ;Mësaru, coa cacohua'ia a'ë! Ma'të-

more ñani ta'ñe asacohua'ita'a ¿me yo'ojë iye mu'seña yo'oye ñani ta'ñe cama'pë ja yë'ta'a huesëcohua'i pa'iyeni? ⁴ Iye co'a pa'i nuñe yo'oma'cohua'ipi señë, ma'tëmo yo'oyere nejë'ë ñañu'u cajë. Jaje sejëta'are Jonásre yo'ose'eje pa'yepi iñose'e pasipi. Jerepa yo'o iñoñe peoji."

Jaje cani jeoni saji'i.

Fariseohua'i O'sa

(Mr 8.14-21)

⁵ Jaira je të'huina je'eje i ye'yacohua'i pan sayere huñeyei'ë. ⁶ Huñeyesicohua'ini Jesupi jaohua'ire capi:

"İna de'hua ñajë'ë, fariseohua'i cui'ne saduceohua'i o'saque pa'iji."

⁷ Caquëna, i ye'yacohua'ipi sa'ñe johua'ija'a cahuë:

"Mai panre dama'pë patena, caji."

⁸ Jaje yahue caye Jesupi asani capi, jaohua'ire:

"¿Me yo'ojë pan peoyë caye'ni? ¿Ai jerepa mësarü, yë'ëre nequë api, cuasayere peoye'ni? ⁹ ¿Ja yë'ta'a asa tija'ñe pañe, cui'ne ñañe pare cinco pan pa'ise'ere cinco mil paire aose'eje cui'ne ani jujarena, do'rohuëana de'huase'eje? ¹⁰ ¿Cui'ne siete pan pa'ise'epi cuatro mil paire aõ maca do'rohuëa nëase'eje cuasaye pañe?"

¹¹ ¿Me yo'ojë mësarü yë'ë ca maca panre caji, cuasare'ni? De'hua ñajë'ë, fariseohua'i cui'ne saduceohua'i o'sana co'me huesëye."

¹² Jaje ca maca cuasa tija'huë, Jesús pan neñere cama'ë pa'ise'ere. Coa ai jerepa Fariseo cui'ne saduceohua'i ye'yayere case'ere.

Pedropi Jesús Ayere Caye

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Jesús Cesarea Filipo yeja quë'rona tija'ani i ye'yacohua'ire seji'i:

"¿İqueipi caye'ni, Pa'i Mamaquëre?"

¹⁴ Caquëna, jaohua'ipi cahuë:

"Yecohua'ipi cayë, Juan oco doquë api. Yecohua'ipi cayë, Elíaspi. Cui'ne yecohua'ipi ja yë'ta'a yeque cayë, Jeremiaspi panita'a yequë Maija'quë jëjo daoquë api, caye."

¹⁵ Ja maca jaohua'ire capi:

"Cui'ne mësaruta'a ¿iqueipi caye'ni?"

¹⁶ Caquëna, Simón Pedropi capi:

"Më'ë cato Cristo a'ë, Diusu huajëquërepa mamaquë a'ë."

¹⁷ Caquëna, Jesupi sehuopi:

"De'oji. Simón Jonás mamaquë yecohua'ije më'ëre quëaye pahüë. Coa yë'ë Ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi iñopi. ¹⁸ Jaje pa'ina, yë'ëpi më'ëre cayë Pedro jare iye quëna pë ëmëje'ena yë'ë huë'e nesi'i. Neina, ju'iñe tutujë quëcoquë ti neñe peoji. ¹⁹ Yë'ëpi më'ëre ma'tëmo pa'i te'te hui'yocore isija'quë a'ë. Më'ëpi iye yejana sëaquë pa'ito ma'tëmoje sëaye pa'iji. Cui'ne më'ëpi iye yejana joyequë pa'ito ma'tëmoje joyeye pasipi."

²⁰ Ja maca Jesupi cuañepi, i ye'yacohua'ire. Yë'ëre Cristo api, cajë paire quëama'pë caquë.

Jesús Capi, Ju'ija'quë A'ë

(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Jare ja macapi Jesupi quëa huëopi, i ye'yacohua'ire. Jerusalenna sani ai yo'ojë'quë a'ë, Maija'quë huë'e ña-caicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi yo'ojëna, caquë. Cui'ne capi, jaje yo'ojë huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje huani jeosicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë a'ë. ²² Ja maca Pedropi tirona ite sani yëhuosi'i caquë capi:

"İMaija'quëje jaje yo'oye coeji, Ejaë! İJaje yo'oye ti peojaquë më'ëre!"

²³ Jaje caquëna, Jesús co'ye pönëni ñani ite Pedrore capi:

"Saijë'ë. Yë'ë quë'ro pa'ima'ë, huati ëjaë. Yë'ëre josa tëhuoquë, ai. Më'ë cato Maija'quë cuasayeje cuasama'quë a'ë. Coa pa'i cuasayeje cuasaquë a'ë."

²⁴ Ja maca Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

"Yë'ëre tuiye yëcohua'i pani huñeyeye pa'i co'ye de'oye pa'yere. Jaje yo'oni ai yo'oye pa'ito quëcojë tuiye pa'iji, co'ye cuasama'pë. ²⁵ Jaje pa'ina, co'ye de'oye pa'yere cuasaquë yo'okuëpi coa ne hueso-ja'quë api, i pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are yë'ë do'ire ai yo'okuë i pa'iyë ne huesosiquëpi tija'quë api, pa'iyë. ²⁶ Jaje pa'ina, ¿İquere cõcayë pa'iquë'ni, paipi si'aye iye yejana co'amañare pajëta'a joyore ne huesoto? ¿Je ja'yë sañe pa'iquë'ni, i joyo do'ire? ²⁷ Jaje pa'ina, Pa'i Mamaquë daija'quë api, si'a i pëca ja'quë de'o tutu quë'ipi cui'ne i huiñaohua'ina cõni. Ja maca İpa saija'quë api, te'ohua'ise'e yo'ose'eje pa'ye. ²⁸ Jaje pa'ina, nuñerepa cayë, ja yë'ta'a yure pa'icohua'i ju'ima'pë Pa'i Mamaquë i quë'ropi daina, ñaja'cohua'i a'ë."

Jesús Tija' Pa'i Pönëse'e

(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

17 Seis mu'seña tëto sai maca Jesupi sapi, Pedrore, Jacobore cui'ne Juanre Jacobo yo'jeire te'i jaohua'i ja're saji'i, jai ëmë cutihuëna. ² Jarona i capë iohua'ique ñajëna, tiñerepa pönëpi. İ tsia cato ëse mëiñeje pa'yere miaco pönëpi. Cui'ne i ju'i capi toaje pa'iorepa pönëpi, miñerepa. ³ Cui'ne ja maca ñañu'u cuasama'pë pa'ise'ere ñahuë, Moisés cui'ne Elías, Jesús ja're cocare cajëna. ⁴ Ja maca Pedropi capi, Jesure:

"Ejaë, İDe'oji. Yureta'a iñore pañu'u! Më'ëpi yëto neñu'u toaso a'ri huë'ña: më'ë tsecore te'ore, Moisés tsecore, cui'ne Elías tsecore yecore."

⁵ Ja yë'ta'a Pedro cocare caquëna, miacore papi sirio nëca meni peo huë'ña ca'ne huesona sirio jopopi yë'ose'e ñeje pisisquëna, asahuë:

"İquë yë'ë mamaquëre papi İni ai sihuaquë pa'iyë. Asajë'ë, i cayere."

⁶ İyere asani i ye'yacohua'i yejana johua'i tsiapi meñe simeni uë'ë, quëquëquë huesëni. ⁷ Ja maca Jesupi iohua'i quë'rona tsiojani patoquë capi:

"Huëijë'ë. Ca'rama'pë pa'ijë'ë."

⁸ Caquëna, huëijë coa Jesuse'e te'i pa'ina, ñahuë, yecohua'ita'a peojëna.

⁹ Jaropi cajejena, Jesupi cuaeñepi, jaohua'ire:

“Quëama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire, iye mësarü ñase'e. Pai Mamaquë ju'isiquëpi cui'naëpi huëima'ë pa'ito juni huëisi maca quëajë'ë.”

¹⁰ Ja maca i ye'yacohua'ipi Jesure se'i'ë:

“¿Me yo'ojë cuaeñese'e ye'yacohua'i jaje pa'ito Elíaspi du'ru daija'quë api, caye'ni?”

¹¹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa cayë. Du'ru daija'quë api. Si'aye ne de'huaja'quë api. ¹² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë, mësarute. Elíaspi tsoe daji'i. Daisiquëta'are iohua'ipi de'hua ñama'pë coa iohua'i yëyeje yo'ohuë, ite. Jaje cui'ne Pai Mamaquëje ai yo'oja'quë api, jare jaohua'i jëñapi yo'ojëna.”

¹³ Ja maca i ye'yacohua'ipi cuasa ñajaë'ë, Juan oco doquë pa'isiquëni caji cuasajë.

Jesupi Hue'hue Dahuë Paquëre Jujuye

(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Pai pa'i huë'ñana daisi maca Jesús quë'rona te'i tsio dani i ña huë'ñana do're ja'ruri capi:

¹⁵ “Ëjaë, oijë'ë, yë'ë mamaquëre. Ai yo'oji, hue'hue dahuëre hue'equë. Jaje pa'ipi jaiye toana taji yequere tsiayana du'i yo'oji. ¹⁶ Iye macana dahuë, ite. Më'ë ye'yacohua'ina, iñosisiquëta'are juju ti'ama'pë paë'ë.”

¹⁷ Caquëna, Jesupi sehuopi:

“iIna, necaiquë api cuasama' pai cui'ne co'acohua'i! ¿Je yëhuarepa pa'ija'quë a'ni, mësarü ja're çoni? ¿Je yëhuarepa quëcoja'quë a'ni? Dajë'ë, iñona tsihua'ëre.”

¹⁸ Cani ja maca Jesupi co'a joyore pëni eto saopi, tsihua'ëre pa'isicore. Jare iti macapi tsihua'ë huajëquë co'yapi.

¹⁹ Ja jeteyo'je ise'ere i ye'yacohua'i cahuë:

“¿Me yo'ojë yëquë huatire eto saoye pare'ni?”

²⁰ Sejëna, Jesupi capi:

“Mësarü ne ti'añe peoji, cuasayere payë. Nuñerepa cayë. Mësarupi mostaza ça ja'ioire ne ti'añe pa'iji cuasayere hue'ecohua'i pani cara'huë ja çutihuëre: 'Saijë'ë, iye macapi yequë huë'ñana.' Carena, ai çutihuëpi saija'coa. Ti coa ca jujaye peoji, mësarupi neñe pa'iji cuasacohua'i pani. ²¹ Jaje pa'iquëta'are iye co'a joñoare cato, eto saoye pa'iji Maija'quëre señepi cui'ne ao aima'pë señepi.”

Tijupë Jesús Capi, I Ju'iñe Ayere

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Si'a jupë Galilea quë'rore cu'i maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Pai Mamaquëre tseani paina isi huesoja'cohua'i a'ë.

²³ Jaje yo'ojë huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje huani jeosico-hua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca cui'naëpi huëija'quë api.”

Jaje quëaquëna, ai oi ëaye asahuë.

Pai Tsi'si Huë'e Do'i Saiñe

²⁴ Jesús cui'ne i ye'yacohua'i Capernaum daripëna ti'asi maca Maija'quë huë'e do'ire curiquë secohua'ipi Pedroro sani ñani se'i'ë:

“¿Mësarü ye'yaquë curiquë saiquë Maija'quë huë'e do'i?”

²⁵ Cajëna, Pedropi sehuopi:

“Jaje pa'ijë'ë. Saiji.”

Jaje cani huë'ena Pedropi cacaquëna, Jesupi du'ru ite capi, ñeje:

“¿Me cuasaquë'ni, më'ë Simón? ¿Neni iye yeja ëjaohua'i co'amaña pa do'i cui'ne pa'i do'i señe'ni, iohua'i tsecohua'i panita'a tlohua'ini seña?”

²⁶ Caquëna, Pedropi sehuopi, ite:

“Tlohua'ini señë.”

Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Jaje pa'ito iohua'i tsecohua'i cato saiñe peoji. ²⁷ Jaje pa'iquëta'are sañope yo'oyere coejë sañu'u. Jaje pa'ito jairana sani mojë'ë, hua'ini. Du'ru macarepa huiyoquëni moni i yë'opore curiquë pa'ina, ini sani saijë'ë, si'aye, yë'ë pa'i do'i cui'ne më'ë do'i çoni te'epi.”

Nepi Jerepa Do'i Pa'iquë

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

18 Jare ja macapi i ye'yacohua'i Jesús quë'rona tsiojani setëña, ite: “¿Nepi jerepa pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ni, ma'tëmo?”

² Cajëna, ja maca Jesupi tsihua'ëre soini iohua'i jopona nëcoquë ³ capi:

“Nuñerepa cayë. Mësarupi ja'rë pa'ise'e jeoni cui'ne tsihua'ëje pa'iohua'i de'oma'pë pani ma'tëmo caca ti'añe peoji. ⁴ Jaje pa'ina, iti jerepa pa'i ma'tëmo pa'i te'tequëpi, ai jerepa pa'i a'ë cuasama'quëpi iquë tsihua'ëje pa'i pa'iji. ⁵ Cui'ne yë'ëni cuasajë iquëre tsihua'ëre de'oye necaiçohua'i pani yë'ëni necaiyë.”

Co'aye Yo'oyena Tajiñe

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Yë'ëre asaquëni yequëpi co'aye yo'oyere ye'yaquë pa'ito jai quëna pëpi ñaje tëcana sëani jai tsiayana huaji huë'ñana jeo dëoto de'oji. ⁷ Co'acore pa'ni, iye yeja, paire co'aye yo'oyena ne taoco! Paire co'ayena ne taofere jëaye ti peoji. Jaje pa'iquëta'are yecohua'ire co'aye yo'oyena ye'yaquë ne tañoquëpi ai jerepa teaye co'acquëpi pa'iji.

⁸ Jaje pa'ina, më'ë jëtëpi panita'a më'ë nëcayopi co'aye yo'oyena sacco pa'ito tëto tëani so'ona jeocojë'ë. Ai jerepa de'oji, pa'i huë'ñana saiyepi peo tupëpi, panita'a do'pëquëpi, toa yejana caya jëña cui'ne caya nëcañoa hue'equëpi jeoco cuaeñoto co'aji. ⁹ Panita'a më'ë ñacoapi co'ayena sacco pa'ito duta jeoni so'ona jeocojë'ë. Ai jerepa de'oji, pa'i huë'ñana cacayepi te'e ñacoa hue'equë api, toa yejana caya ñaco ça hue'equëpi jeoco cuaeñoto co'aji.

Yëi Ñama Ne Huesësico Ayere Ye'yaye

(Lc 15.3-7)

¹⁰ Coema'pë pa'ijë'ë, icohua'i a'ricohua'ire. Quëare payë. Jaohua'i cato huiñaohua'ire payë, ma'tëmöre yë'ë ja'quë ña huë'ñare. ¹¹ Paj Mamaquë cato daisiquë api, ne huesëse'ere huasosi'i caquë.

¹² ¿Me yo'oquë a'ni? Cien yëi ñamare paquëni te'i ne huesësiquë pa'ito sani co'equë api, noventa y nueve ñamare cutina jëo sani. ¹³ Jajë co'equë ne huesësiquëre t'i'asiquë pani noventa y nueve ne huesëma'cohua'ire sihuaye jerepa sihuaquë api. ¹⁴ Jajë cui'ne mësaru ja'quë ma'tëmo pa'iquëjë co'eji, te'e a'riquëjë ne huesëye paja'quë caquë.

Cajeire Sai De'huacaiye

(Lc 17.3)

¹⁵ Më'ë yo'jeipi co'aye më'ëre yo'osiquë pa'ito ise'ere cajë'ë, i tayose'e asa sëtaja'quëre. Jajë caquëna, më'ë cayere asani sehuocaisiquë pa'ito, më'ë yo'jeire se quëcohuë, më'ëpi. ¹⁶ Jajë pa'iquëta'are më'ë caye asa yëma'ë pa'ito ja maca soijë'ë, te'ire panita'a cayao-hua'ire i yo'oye ñacohua'ipi te'e cui'ne pa'ye caja'cohua'ire. ¹⁷ Jaohua'irejë asama'ë pa'ito quëajë'ë, jai paj tsi'si sitona. Jai paj catojë asa yëma'ë pa'ina, ja maca Maija'quëre asa ma'ñeje pa'ire jëojë'ë, panita'a pa' do'i curiquë sequëjë pa'ire.

¹⁸ Nuñerepa cayë, mësarute. Iye yejana mësaru sëasiquë pani ma'tëmöje sëasiquë pasipi. Cui'ne mësarupi iye yejana joyesiquë pani cui'ne joyesiquë pasipi, ma'tëmöje.

¹⁹ Cui'ne cayë, mësarute yequejë. Mësarupi cayao-hua' i iye yejare pa'ijë te'e cuasajë Maija'quë co'a-mañare sëtö yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi isija'quë api. ²⁰ Jajë pa'ina, cayaohua' i panita'a toasocohua' i yë'ë mamire cajë tsi'sicohua' i pa'ito jarote yë'ëjë pa'ija'quë a'ë."

²¹ Ja maca Pedro sani Jesure seji'i:

"¿Ëjaë, yë'ëni yë'ë yo'jeipi co'aye yo'oquë pa'ito je soñe sai de'huacaija'quë a'ni, ite?"

²² Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Sieteja'a pa'ye sai de'huacaijë'ë caye pañë. Ai jerepa sai de'huacaijë'ë, siete pa'ye setenta.

Sai De'huaye Ësequë

²³ Jajë pa'ina, ma'tëmo pa'i te'te cato paj ëjaëpi ite necaicohua' i ne do'ire sañeje pa'ye a'ë. ²⁴ Ja'a ne de'hua huëoquëna, jaiye curiquë i do'i sañe paquëre dahuë. ²⁵ Darena, i jo'yaë curiquë peoquë paj'i. Jajë peoquë pa'ina, i ëjaëpi cuañepi, isi jëojë'ë, ite cui'ne i nējore, mamajëre cui'ne si'aye i co'amañaje ja curipi i do'i paye saija'quëre. ²⁶ Ca maca i jo'yaëpi i ëjaë ña huë'ñana do're ja'runi seji'i: 'Ëjaë, quëcojë'ë, yë'ë macare. Saija'quë a'ë, si'aye më'ëre.' ²⁷ Caquëna, ëjaëpi ite teaye caji cuasani oi ne de'huacani eto huasopi. ²⁸ Ja maca jo'yaëpi esa etani sai t'i'api, yequëre i cajeire, cui'ne necaicoquëre t'i'ani ñaje tēcana tseani

huani jëo huëopi, ñeje caquë: 'Saijë'ë, më'ë yë'ëre do'i payere.' Jajë cato a'ri maña ite do'i paquëni jajë yo'opi. ²⁹ Ja maca i cajeipi do're ja'runi seji'i: 'Quëcojë'ë, saija'quë a'ë, si'aye më'ëre do'i paye.' ³⁰ Jajë catojë yequëpi coequë coa ai jerepa paire co'a huë'ñana sani copi, saisi maca etoja'quë api, caquë. ³¹ Ja maca ëjaë jo'yapi iyere ñani ai co'a ju'ijë sani quëahuë, iohua' i ñase'ere si'aye. ³² Ja maca i ëjaëpi jëjo saopi, ite soija'-cohua'ire. Soini capi, ite: 'Co'a merepa co'a jo'yaë. Yë'ëpi më'ëre sai de'huacaë'ë, si'aye më'ë do'i pa'ise'e më'ëpi seina. ³³ Më'ëje cui'ne më'ë cajeire quëcoquë sai de'huacaiye paj'i, yë'ë më'ëre teaye caquëna, sai de'huacaise'eje.' ³⁴ Ja maca i ëjaëpi pëi jajë yo'osi do'ire cojë'ë, cuañepi, si'aye saina, jëojë'ë caquë."

³⁵ Jesupi jajë ca tējiquë capi:

"Jajë cui'ne yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquëjë mësarutejë yo'oja'quë api, mësarupi paj ñape cajeire joyore pa-pi co'aye yo'ose'e sai de'huacaiye pacohua'ire."

Jesús Ye'yase'e Nomiore Jëocoye Ayere

(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

19 Jesús iye coca casi jeteyo'je Galileapi saji'i. Sai Judea quërona Jordán tsiaya quërona ësë mëi te'tena t'i'api. ² Jai paj ite pe'tehuë. Pe'terena, jarona ju'icohua'ire jujupi. ³ Ja maca fariseohua' i Jesure tsiojani se'i'ë, tayo sehuouna, tseañu'u cajë ñeje: "¿Nějore jëocoye pa'iquë coa a'ri maña yequere yo'ona?"

⁴ Cajëna, ipi jaohua'ire sehuopi:

"¿Ñama'cohua' i a'ni, toyase'e caye si'aye du'ru pa' i huëose'e nesiquëpi 'Nepi ëmëre cui'ne nomiore?"

⁵ Cui'ne caji: 'Jajë pa'ina, pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'-core jëoni nējona tsioni cayaohua' i pa'ima'pë coa te'ijë pa'iohua' i pa'ija'cohua' i a'ë.' ⁶ Jajë pa'ina, cayaohua' i pa'iyë paja'cohua' i a'ë. Coa ai jerepa te' i pa'ija'cohua' i a'ë. Jajë pa'ina, ëmëpi nējore jëocoye peoji, Maija'quë ñaquë tsiose'e."

⁷ Ja maca ite se'i'ë:

"¿Me yo'oquë Moisés nējore jëocoye pa'iji, toya ja'huana jëoco do'ire toyani cuañei'ni?"

⁸ Cajëna, Jesupi capi:

"Mësaru jëa joyo pa' i do'ire Moisés jëocoye de'oji, capi. Du'ru pa' i huëo maca cato jajë pa'iyë papi. ⁹ Jajë pa'ina, yë'ëpi cayë. Yequë ëmëohua'ire yo'oma'ona jëoconi yequë nomiore huejaquë pani tsoe co'a de'opi, yecore yo'o do'ire. Cui'ne jëocosi nomioni posëpi huejaquë panije cui'ne co'a de'oji, ëjëre paconi yo'oquë."

¹⁰ Ja maca i ye'yacohua'ipi cahuë:

"Jajë pa'iyë sëtë ëmëpi nomiore huejaye co'aji."

¹¹ Cajëna, Jesupi capi:

"Si'aohua' i iye asaye peoji. Coa Maija'quë ta'ñe asaye isisicohua'ise'e asaye pa'iji. ¹² Iye do'ire yecohua' i ëmëohua' i huejama'cohua' i pa'iyë. Tsi'nëna co'a de'osicohua' i ai de'oyë, paipi huejama'pë pa'ijajë cajë co'a de'huasicohua' i pa'iyë. Yecohua'ipi huejama'cohua' i pa'iyë, ma'tëmo ayere cajë. Iye yë'ë case'e yëquëpi jajë pasi'i cuasani jajë huejama'quë pa'ijë'ë. Paj ñape t'i'ne pa' i do'ire ëmëohua' i huejaye pañë.

Yecohua'ipi hueja tì'añe pa'ija'cohua'ipi ai de'oyë. Paipi huejama'pë pa'ija'cohua'ire nesicohua'ipi pañë. Yecohua'ipi ma'tëmo pa'iyere cajë huejaye pañë. Jaje pasi'i cani jaje pa'ijë'ë, ai cuasaquëpi."

Jesupi Tsire De'oyerepa Cacaiye

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Jaj maca tsire Jesús què'rona dahuë, ipi jëñapi patoquë sęcacaijaquë cajë. Jaje yo'ojëna, i ye'yacohua'ipi tsire dacohua'ire dama'pë cajë ësehuë. ¹⁴ Jaje cajëna, Jesupi capi:

"Coa ñajë'ë, tsj iohua'ise'e yë'ë què'rona daijajë. Eësema'pë pa'ijë'ë. Ma'tëmo cato jəohua'ijë pa'iohua'i tsecoa."

¹⁵ Jaj maca tsire i jëñapi patoquë yo'o tējini saji'i, yequë huë'ñana.

Posëpi Jaiye Co'amaña Paquëpi Jesure Case'e

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Posëpi jaiye co'amaña paquëpi Jesure sani seji'i: "De'o ye'yaquë. ¿Ique de'o co'amañare yo'oja'quë a'ni, ma'tëmo ti pani huesëye tì'asi'i cani?"

¹⁷ Caquëna, Jesupi capi, ite:

"¿Me yo'oquë de'oquë caquë'ni, yë'ëre? Peoji, de'oquë. Coa te'i pa'iji, jaë cato Diusupi. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi ti pa'i huë'ña cacaye yëni sehuoye pa'iji, cuañese'ere."

¹⁸ Caquëna, posëpi ite capi:

"¿Je a'ni, iti yë'ë sehuo jə'ñe?"

Caquëna, Jesupi capi, ite:

"Huani jəoma'ë pa'ijë'ë, yequë. Nějore yecore yo'oma'ë pa'ijë'ë. Co'amaña ñama'ë. Yecohua'ire cosoma'ë pa'ijë'ë. ¹⁹ De'oye sehuojë'ë, më'ë ja'quëre cui'ne më ja'core. Cui'ne oijë'ë, më quëno maca pa'iquëre më'ëja'a co'ye oiyeje pa'ye."

²⁰ Posëpi ite capi:

"Si'aye iye tshua'ë pa'inëpi de'oye yo'osiquë a'ë. ¿Jaje pa'ito iquepi caraquë'ni, yë'ëre?"

²¹ Caquëna, Jesupi sehuopi, ite:

"Më'ëpi de'oquërepa pasi'i cani sani më'ë payere isiquë curiquë nequë cui'ne peocohua'ini coa isijë'ë. Jaj macata'a më'ë ma'tëmore jaiye co'amaña paye pa'iji. Jaj jeteyo'je dani tuijë'ë, yë'ëre."

²² Jaje caquëna, iyere posë asani ai oi saji'i, jaiye co'amaña paquë sëte.

²³ Jaj maca Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

"Nuñerepa cayë, mësarute. Ai jëaji, ma'tëmo jaiye co'amaña pacohua'ipi cacaye. ²⁴ Cayë, tijupë mësarute. Camellore miu ñaca cojeja'a sa etojaiñe peoji. Jaje pa'ita'are ai jerepa jëaji, jaiye co'amaña pacohua'ipi ma'tëmo cacaye."

²⁵ Jare i ye'yacohua'ipi asani ai cuasajë iohua'ija'a sa'ñe se'i'ë: "¿Jaje pa'ito nepi huasosicohua'i pa'iyë pa'iquë'ni, cajë?"

²⁶ Jesupi ñani capi, jəohua'ire:

"Paire cato caca tì'añe peoji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëre cato neñe pa'iji, si'aye."

²⁷ Jaj maca Pedropi capi, ite:

"Ejaë, yëquë si'aye yëquë co'amaña pase'e jeoni më'ëre tuë'ë. ¿Jaje yo'osicohua'i iquere yëquë pajə'cohua'i a'ni?"

²⁸ Cajëna, Jesupi sehuopi, jəohua'ire:

"Nuñerepa cayë, mësarute. Jaj mu'se si'aye huajëye de'osi maca Pai Mamaquëpi i ñu'i saihuëna Ejaërepa ja'rusi maca, mësarute yë'ëre tuisicohua'ijë ja'ruja'cohua'i a'ë, doce ñu'i saihuëana, doce tsëcapëa Israel pajə'ose'e ña de'huaja'cohua'ipi. ²⁹ Huë'e pañita'a a'yëre, a'yore, pañita'a ja'quëre, pañita'a ja'core, pañita'a nējore, pañita'a mamajëre, pañita'a vejare yë'ë do'ire jəosicohua'i cato cien pa'ye jerepa pajə'cohua'i a'ë, cui'ne ti pani huesëyere pajə'cohua'i a'ë. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are jai pajə yure du'ru pa'icohua'ipi tējiohua'irepa pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne yure jeteyo'jerepa pa'isicohua'ipi du'ru acohua'i pa'ija'cohua'i a'ë."

Co'amaña Necohua'i Yo'oyeje Pa'ye Quëase'e

20 Ma'tëmo pa'i tē'te cato jai tsio paquëpi nea huë'ñarepa co'amaña necaicohua'ire co'esi'i, cuiya'i tējaja'cohua'ire caquë saise'eje pa'ye a'ë. ² Co'amaña necaicohua'ire tì'ani te'e mu'se yo'o do'ire te'e ëja ja'hua saisi'i, capi. Jaje quëani ne de'huanu jëjo saopi, i tsio necaija'cohua'ire. ³ Nea huë'ña nueve pa'i maca etani saji'i. Sai ñaquëna, nema'cohua'ipi jai pajə quë'rore coa paë'ë. ⁴ Pa'ijëna, capi, jəohua'ire: 'Mësarujë sani yë'ë tse təcacaijë'ë, saisi'i, iti sañe pa'iyëje' caëna. Jaj maca saë'ë, tējaja'cohua'ipi. ⁵ Mu'se jopo pa'i maca tsio aquë etani saji'i. Saisiquëpi tres pa'i maca sani cōpi, jare cui'ne paire co'equë.

⁶ Saisiquëpi cui'ne neato cinco pa'i maca, sani cōpi. Sani tì'api, pajə coa pa'i huë'ñare yo'oma'pë coa nēcacohua'ire. Nani capi: '¿Iquere yo'ojë si'a mu'se coa pa'iyë'ni?' ⁷ Caquëna, iohua'ipi cahuë, ite: 'Yëquëre yecohua'ijë co'amaña nejë'ë cajë cuañese'e peocohua'i a'ë.' Cajëna, iohua'ire capi: 'Jaje pa'ito sani mësarujë yë'ë co'amañare necaijë'ë.' ⁸ Nami de'osi maca iti tsio aquëpi co'amaña necaicohua'ire ñacaiquëre soini capi: 'Co'amaña nesi do'ire saijë'ë. Jeteyo'je cacasicohua'ini saijë'ë du'ru saini jeteyo'je du'ru cacasicohua'ire saijë'ë.' ⁹ Caëna, co'amaña nesicohua'ire soiquëna, neato cinco pa'i maca cacasicohua'ipi daë'ë. Datena, te'e mu'se yo'osi do'i ja'ye saipi.

¹⁰ Jaj jeteyo'je du'ru cacasicohua'ire soiquëna, cuasahuë, jerepa curiquë neja'cohua'i a'ë, cajë. Jaje cuasasicohua'ita'are pajə ñapere te'e mu'se yo'ose'e ja'ye saipi. ¹¹ Jaje saji cuañoni sañope ca huëohuë, iti co'amaña paquëni, ¹² ñeje cajë: 'Icohua'i jeteyo'je cacasicohua'i cato coa te'e hora nehuë. Jaje nesicohua'ita'are yëquë si'a mu'se co'amaña nejë, ëse uquëna, quëcojë nesicohua'ire sañe ja'ye saihuë, më'ë.' ¹³ Jaje cajëna, iti tsio aquëpi sehuopi, jəohua'iquëre ñeje: 'Cajëi, co'aye yo'oma'ë pa'iyë, më'ëre. ¿Më'ëje paipi te'e mu'se ne do'ire, saijë'ë caquë yë'ë jə're cōni, ne de'huasiquëta'a?' ¹⁴ Jaje pa'ito iye më'ë ne do'i ñi saijë'ë. Yë'ëpi yë më'ëre isiyë ja'ye iquëreje isiyë, jeteyo'je cacasicohua'ire. ¹⁵ ¿Më'ëpi cuasani yë'ë curiquëre, yë'ë yëyeje pa'ye yo'oye peoji, cuasaquë? ¿Pañita'a coa

jaiye pasi'i cuasaquëna, pëti ëaye më'ëre nëiquë yë'ëpi paire oiquëpi yo'oquëna?"¹⁶ Jaje pa'ina, jeteyo'je pa'isicohua'ipi du'ru acohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne du'ru acohua'ipi jeteyo'je pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, jai pai soisicohua'i pa'iyë. Pa'ijëta'are, sahuani jo'ya nesicohua'ipi a'ri jai pai pa'iyë."

Jesús i Ju'i Ja'ñere Quëaye

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Jesús Jerusalén ma'are pa'i i doce ye'yacohua'ire iohua'ise'ere tïro sani capi:

¹⁸ "Mësarupi ñañë, mai Jerusalénna mëi huëoye, Pai Mamaquëre Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ina isija'tona, isisi maca jaohua'ipi huani jëoja'quë api cajë,¹⁹ tï pãina isija'cohua'i a'ë. Isirena, jaohua'ipi ite cue'cuejë të'cajë yo'oni, soquë sarahuana quejajë cajë. Jaje yo'osicohua'ita'are toasö mu'seña pa'i maca huëija'quë api."

Jacobo Cui'ne Juan Pëca Ja'co Sëse'e

(Mr 10.35-45)

²⁰ Jesús quë'rona Jacobo cui'ne Juan pëca ja'copi Zebedeo mamajë ja're cöni do're ja'ruo, Jesús ña huë'ñana necai ja'ñere sesi'i caco. ²¹ Ja maca iipi seji'i, iote:

"¿Iquere yëco'ni, më'ë?"

Caquëna, sehuo, ñeje: "Yë'ë caya mamajëre më'ë pa'i tëtëna ëjaohua'ire neni më'ë ëja tëtëna yequëre cui'ne ari tëtëna ñocaijë'ë."

²² Cacona, Jesupi sehuopi:

"Cuasaye peoye huesërepa señë, mësarü. ¿Mësarü de'hue tëtëo sani tï'añe, yë'ë sëje cöno tëtëo sai ja'ñeje pa'ye, cui'ne do cuãño tï'añe yë'ë do cuãño ja'ñeje pa'ye?"

Jaohua'ipi cahuë:

"Tï'añë."

²³ Cajëna, iipi capi, jaohua'ire:

"Nuñerepa cayë, jaje pa'ijë'ë. Mësarü tëtëo saija'cohua'i a'ë, iye sëje cönoja'a. Cui'ne yë'ë do cuãño'se'ëje do cuãñoja'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are ëja tëtëte cui'ne ari tëtëna ja'ruye cato yë'ëpi isiyë peoji. Yë'ë ja'quëpi i ne de'huacaisicohua'ina isija'quë api."

²⁴ Jaje caquëna, diez i ye'yacohua'ipi iyere asani sañope pëti huëohuë, caya hua'ire. ²⁵ Jaje sañope yo'oye pa'ina, Jesupi soini capi, jaohua'ire:

"Mësarü, tsoe ta'ñe asayë. Iye yeja pai ëjaohua'i cato si'a co'amaña meñe payë, cui'ne iohua'i huë'ehuë maca acohua'ipi mëñe ëjaohua'ire payë, iohua'ire."

²⁶ Jaje pa'ye peosipi, mësarute cato. Ai jerepa pa'i pasi'i caquëpi yecohua'ire necaiquë pa'iyë pa'iji. ²⁷ Cui'ne mësarü aquëpi du'ru aquë pasi'i caquë pani yecohua'ini necaiquëpi jo'yaë pa'iyë pa'iji. ²⁸ Pai Mamaquëje pa'iohua'i pa'iyë pa'iji. Jaë je'quë daima'ë paji'i, yecohua'ipi necaijajë caquë. Coa ai jerepa necasi'i caquë daji'i, i pa'iyë do'ipi jai pai de'oye pa'i ja'ñe necasi'i caquë."

Jesupi Cayaohua'ire Ñama'cohua'ire Jujuse'e

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Jericó daripëpi etani saijëna, jai pai Jesure tuë'ë.

³⁰ Saijëna, jarote cayaohua'i ñama'cohua'ipi paë'ë, ma'a yë'quë macare. Pa'icohua'ipi Jesupi tëtosaaji asani cuihuë:

"Ëjaë, David Mamaquë, yëquë mañare teaye ñani cö-caijë'ë."

³¹ Cajëna, paipi cuima'pë pa'ijë, cahuë. Jaje catoje ai jerepa cuihuë:

"Ëjaë, David Mamaquë yëquë mañare teaye ñani cö-caijë'ë."

³² Ja maca Jesús necajani ñama'cohua'ire soini seji'i, jaohua'ire:

"¿Iquere necaijaquë cajë yëye'ni, yë'ëre?"

³³ Caquëna, jaohua'ipi sehuohuë:

"Ëjaë, yëquë ñañere yëyë."

³⁴ Cajëna, Jesupi teaye pa'iohua'ire ñani oi patopi, ña-co çana. Jaje patoquëna, iti macapi tsoe ñacohua'i paë'ë. Pa'ijë Jesure tuë'ë.

Jesupi Jerusalén Cacase'e

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

21 Jerusalén ja'ye macare pa'ijë tï'ahuë, Betfagë daripëna, Olivos ai cütihuë quëno maca pa'icona. Jaropi Jesús cayahua'ire i ye'yacohua'ire jëjo saopi. ² Jëjo saokuë capi, jaohua'ire:

"Saijë'ë, je'ñerepa pa'i daripëna. Jarona tï'aja'cohua'i a'ë, burra sëa nëosicopi. Burrito ja're cöni nëiona, ñani joyeni dacaijë'ë. ³ Jaje sajëna, yecohua'ipi ¿me ne-ja'quëni, saye? Cato cajë'ë: 'Ëjaëpi cusi'i' caëna, yo'oyë. Esa co'yoja'quë api, cuni tëjini."

⁴ Iye cato yo'ose'e paji'i tsoe aquë Maija'quëre quëa-caiquë toyaquë caquë pa'ise'epi tï'acquëna ñeje toyase'epi:

⁵ Sión daripëre cajë'ë:

"Ñajë'ë. Më'ë ëjaëre papi më'ëna daiji, jerepa pa'i a'ë cuasama'quëpi burroni ñu'i Co'amaña hue'eco burra mamaquëni ñu'i."

⁶ Ja maca i ye'yacohua'ipi sani Jesús cuañese'ëje yo'ohuë. ⁷ Burrare cui'ne io mamaquëre dani cañapi iohua'i jetena jajehuë. Jajerena, ja maca Jesupi mëni ja'rupi. ⁸ Ja maca jai pai pa'iyë sëte cañapi ma'ana jajehuë. Yecohua'ipi soquë capëare tëtëjë ma'ana oehuë, sihuajë. ⁹ Ja maca du'ru sai pai cui'ne jeteyo'je dai paipi cui huëohuë:

"¡De'oquëre pani, pai ëjaë David mamaquë! ¡Ëjaërepa mami hue'equëpi daiji, de'oquëpi! ¡De'oquëre papi, Maija'quë!"

¹⁰ Jesús Jerusalén cacasi maca si'a pai iti daripë pa'icohua'i ai cuasajë yecohua'ire seji'ë:

"¿Iquë'ni, iquë?"

¹¹ Cajëna, paipi cahuë:

"Iquë cato Maija'quëre quëacaiquë api Jesupi, Nazaret Galilea aquë api."

Jesupi Maija'quë Huë'ere Tsoa Tose'e

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Jā jeteyo'je Jesús cacapi, Maija'quë huë'ena. Cacan si'aohua'ire huerojê cui'ne isijê yo'ocohua'ire hue'sena eto saopi, jaro pa'isicohua'ire mesaña pō'ne taño saopi, curiquë paire cambiase'e cui'ne su'tere isicohua'i ñu'i saije pō'ne taño saopi. ¹³ Jaje yo'oquë capi, jaohua'ire:

“Toyase'e caji, ñeje: ‘Yë'ë huë'e cato Maija'quë se huë'e hue'yosicoa.’ Jaje pa'iquëta'are mësaru cato co'amaña ñaohua'i tu'aro neni yo'oyë.”

¹⁴ Maija'quë se huë'ena ñama'cohua'i cui'ne do'pë-cohua'i daë'ë. Jesús quë'rona daijêna, ipi jujupi. ¹⁵ Jaje yo'oquëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuãñese'e ye'yacohua'ipi iye paj yo'o tija ma'ñere yo'oquëna, ñahuë. Cui'ne tsipi Maija'quë huë'epi ai ñeje cuijê cajêna, asahuë. ¡De'oquëre papi David mamaquë paj Ejaë! Jaje cajêna, asani pëijê,

¹⁶ Jesure cahuë:

“¿Asaquë, më'ë jaohua'i më'ëre cuijê caye?”
Cajêna, Jesupi sehuopi:
“Jêjê'ë, asayë. ¿Mësaru ñama'cohua'i a'ni, toyase'e ñeje caye?”

Më'ëpi a'ricohua'i mañare cui'ne oje tsu'sucohua'ire nehuë,

Maija'quëre de'oyerepa jëjêja'cohua'ëre.”

¹⁷ Jaje cani saji'i, yequë a'ri daripë Betaniana. Jaron a ñami pëapi.

Quëima' Soquë Yëre Jesús Pëi Case'e

(Mr 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Nea huë'ña Jesús paj daripëpi co'iquëna, aï ëaye nëji'i. ¹⁹ Nëina, ma'a yë'quë maca nëca yëre ja'ye maca tsiojani ñaquëna, ti peoyë pajji'i. Quëima' ñë, coa ja'ose'e pajji'i. Jā maca Jesupi capi, soquë yëre:

“¡Yureta'a ti quëima'o pa'ijê'ë cuãñeñë, më'ëre!”
Jaje i ca macapi cuëne huesësico paco'ë. ²⁰ Iyere ñani i ye'yacohua'ipi ai cuasajê Jesure se'i'ë:

“¿Me yo'oquë soquë yë esarepa cuëne huesëco'ni?”

²¹ Cajêna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë. mësarute. Mësarupi neñe pa'iji cuasacohua'i pani jëa coeye peoni yë'ë soquë yë caëna, yo'ose'eje yo'oye pa'iji. Iye cutihuëre cacohua'i pani cayë: ‘Iye macapi sani jai tsiayana sa du'ijê'ë.’ Jaje ca maca tsoe yo'ose'e pa'iyë pa'iji. ²² Cuasare pajê se-cohua'i pani si'aye mësaruse'e tija'cohua'i a'ë.”

Jesús Cuãñeñerepa Pa'iyë

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Jā maca Jesús Maija'quë huë'ena pa'i ye'yapi. Jarote jā yë'ta'a ye'yaquëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne judío paj aiohua'i tsio dani ite se'i'ë:

“¿Ique cuãñeñepi iye co'amaña yo'oquë'ni? ¿Nepi më'ëre iye cuãñe tutu paquëre nere'ni?”

²⁴ Cajêna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Yë'ëje cui'ne mësaruteje se'si'i. Iye se'se'ere sehuorena, yë'ëje quëasi'i iye co'amaña yo'o tutu aye. ²⁵ ¿Ne cuãñesiquëpi paquë'ni, Juan oco doquë, Maija'quë panita'a paipi cuãñesiquë paquë?”

Caëna, jā maca sa'ñe ca huëohuë, iohua'ija'a ñeje:
“Maija'quë jëjo daosiquë pajji'i, cato ipi sehuoja'quë api, maire: ‘¿Jaje pa'iquëta'are me yo'ojê mësaru asama'pë pate'ni?’ ²⁶ Cui'ne ‘maipi paj cuãñesiquë pajji'i’ canije ca'rayë, paire. Juanre cato Maija'quë cocare quëaquë pajji'i cuasayë, pajje.”

²⁷ Jaje pa'ina, cahuë, Jesure:

“Huesëyë, yëquë.”

Cajêna, ije capi:

“Yë'ëje quëaye pañë, iye co'amaña yo'o tutu cuãñe-quëre.”

Caya Mamajë Yo'oye Ayere Quëaye

²⁸ Jesupi capi, jaohua'ire:

“¿Me cuasaye'ni, mësaru iyere asani? Paipi caya mamajëre paquëpi capi, jaohua'i aquëni: ‘Tsihua'ë, yure sani yë'ë co'amañare necaijê'ë, cuiya'i tëayere.’ ²⁹ Mamaquëpi sehuopi: ‘Pañë.’ Jaje casiquëta'a tija cuasa ñajani sani co'amaña nepi. ³⁰ Jā jeteyo'je sani yequëre capi, cui'ne caquëna, ipi sehuopi: ‘Jaë, ja'quë sasi'i.’ Casiquëta'a saiye paipi. ³¹ ¿Jaje pa'ito jequëpi pëca ja'quë yëse'e necaquë'ni, jaohua'i aquë?”

Caquëna, jaohua'ipi cahuë:

“Du'ru aquë.”

Jā maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Pa'i do'i curi se-cohua'i, cui'ne ëmëohua'ire yo'orojaicohua'ipi, ma'tëmo du'ru cacaja'cohua'i a'ë, mësaru jā cacama'pëna. ³² Juan oco doquëpi mësarute quëapi. Iti pa'iyere quëaquëta'are mësarupi asama'pë paë'ë. Jaje pa'iquëta'are pa'i do'i curiquë se-cohua'ipi cui'ne si'a ëmëohua'ire yo'ocohua'ipi asajê pönëhuë. Jaje si'aye ñajëta'a mësaru pönëma'pë paë'ë.”

Co'acohua'i Yo'oye Ayere Quëaye

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Asajê'ë, yure iye quëayere. Jai tsio paquëpi tapi, pisi cuiya'ire. Tani tsioja'a tēhuo tē'ijaji'i cui'ne cuiya'i suja'coreje nepi, cui'ne jai ëmë huë'eje nepi, ipi tuijê si'a tsio ñaja'core yahue imacohua'ire. Jā jeteyo'je co'amaña necohua'ire co'eni necaijê'ë cani so'ona saji'i.

³⁴ Saisiquëpi tēa mu'seña tija'asi maca jëjo daopi, i jo'yare. Sani ite co'amaña necaicohua'ina sejëna, jaohua'ipi ite cajë nēocaise'ere isijajë caquë. ³⁵ Jaje caquë jëjo saosiquëta'are co'amaña necohua'ipi i jo'ya mañare tsejani tēcahuë, te'ire. Yequëni coa huani jëohuë. Cui'ne yequëni quëna pëapi jëa huëohuë. ³⁶ Jaje yo'orujë ite tse aquëpi tujupë du'ru jëjo daose'e seña maca jai paire jëjo daopi, i jo'yare. Jaje jëjo daorujë co'amaña necohua'ipi cui'ne jaohua'ireje yo'ohuë.

³⁷ Ai tējijerepa jëjo daopi, i mamaquëre pani, 'oijë dahuëre ñaja'cohua'i a'ë, cuasaquë. ³⁸ Jaje jëjo daosi maca i mamaquëni ñani, co'amaña necohua'ipi iohua'ija'a sa'ñe cahuë: ‘Iquë api, ite co'amaña tse aquë

de'oja'quë. Jaje pa'ito huani jeoñu'u, maipi iye yeja tse acohua'i pa'ija'cohua'i.' ³⁹ Jaje cani tseani tsiopi hue'sena etoni sani huani jeohuë."

⁴⁰ Ca tējini Jesús seji'i:

"Iti tsio aquëpi daisiquë pani, ¿me neja'quë a'ni, co'amaña necohua'ire?"

⁴¹ Caquëna, jaohua'ipi cahuë, ite:

"Huani jeoja'quë api, ti oiye peoye co'acohua'ire.

Yo'oni yecohua'ini co'eni tsio co'amaña neja'cohua'ire jeosipi. Jeona, quëi maca tija'ena, tēani ite isija'cohua'i a'ë, ite cajë necaise'ere."

⁴² Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"¿Ti ñama'cohua'i a'ni, toyase'e, mēsarū? Caji ñeje: Necohua'ipi yo'o jujani jeosi quēna pēpi, Yure cato du'ru huēcorepa pōnēo.

Iye cato ējaēpi jaje neina, merepa jaje neini cajë ai cuasajë ña'ne pa'iji.

⁴³ Jaje pa'ina, mēsarute cayë. Diusu pa'i tē'te pasico-hua'ire mēsarute sioja'quë api. Tsioni yecohua'ina isija'quë api, i pa'i tē'tena ite ca tēani isicohua'ina. ⁴⁴ Quēna pē cato, yecohua'ipi io ēmēje'ena tōmecohua'ipi jē'yecoa. Cui'ne quēna pēpi yecohua'ipi ēmēje'ena tōmeco pani peo sēpēare ne'ne pa'iji."

⁴⁵ Jaje caquëna, Maija'quë huë'e ñacai ējaohua'ipi cui'ne fariseohua'ipi maini caji cuasajë Jesús caye asahuë. ⁴⁶ Ja maca tseañe yējēta'a pa'ini ca'rajë pa'huë, jai pa'i Jesure Maija'quëre quēcaiquë api cuasacohua'ipi pa'ijēna, ñani.

Huejaye Fiesta

22 Jesús tijupë ca huëo cōpi, pa'i ña'ne ayeja'a iño-quë ñeje:

² "Ma'tēmo cato pa'i ējaēpi mamaquëre huejaquëna, sihuahquë pa'ire tsi'soni yo'ose'eje pa'ye a'ë. ³ Jaje yo'o-quë jējo saopi, i jo'yare, huēosicohua'ire quērējajjē'ë, caquë. Jaje pa'iquēta'are huēosicohua'ipi daiye co-ehuë. ⁴ Tijupë i jo'yare jējo saquë capi: 'Quēajjē'ë, soisicohua'ire. Tsoe si'aye a'i ja'ñe de'hua saohuë. Huequëreje hui'yape quē'iohua'ini huani ne de'huahuë, huejaye ñaja'cohua'ipi daijajjē caquë.'

⁵ Caquëna, asani i case'e quēajjēna, huēosicohua'ipi asacaima'pē paë'ë. Yequëpi tsiona saji'i. Yequë co'amaña isi sapi. ⁶ Cui'ne yecohua'ipi ja ējaë jo'yare tseani co'aye yo'ojë huani jeahuë. ⁷ Ja maca pa'i ējaë pēi i soldado pa'ire jējo saopi, huaisicohua'ire. Huani jēani ite daripēje ēo jeoja'cohua'ire. ⁸ Ja jeteyo'je capi, i jo'yare. 'Hueja aō ne de'huase'epi paji'i. Jaje pa'iquēta'are soisicohua'ipi daiye pa'huë. Ja soisicohua'ipi cato do'i peocohua'ipi paë'ë. ⁹ Jaje pa'i do'ire jai ma'añana sani huëojjē'ë. Coa si'aohua'ire ma'a pa'icohua'ire dajjē'ë, hueja aō aija'cohua'ire.' ¹⁰ Caëna, pa'i ējaë jo'yapi etani sani ma'aja'a cu'ijjē co'acohua'ire cui'ne de'ocohua'ire si'so-huë, huë'e timë hueseyerēpa.

¹¹ Ja maca ējaë cacani soisicohua'ire ñapi. Ñaquëna, te'i hueja caña suñama'quëpi ñuji'i. ¹² Ñani capi, ite: '¿Cajei, me mē'ë iño caca'ëni, hueja caña suñama'quë?' Jaje caquëna, ipi ti sehuoma'ë paji'i. ¹³ Cama'ëna, ja maca pa'i ējaēpi mesa ñu'icohua'ire necaijē pa'ico-

hua'ire capi: 'Jaëte tseani nēcañoa cui'ne jēña sēani jeocojē'ë, nea huë'ña hue'sena. Jaropi oi cui'ne cuji qui'cojaquë.' ¹⁴ Jaje pa'ina, jai pa'i pa'iyë, soisicohua'ipi. Jaje pa'iquēta'are a'ri maña pa'iyë, sahuani jo'ya nesi-cohua'ipi."

Pa'i Do'i Saiñe Ayere Case'e

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Ja maca fariseohua'ipi sani sa'ñe coca cajë te'e cuasahuë. Jaje cajëna, tayo sehuouna co'aye capi cajë ne ja'ñere. ¹⁶ Jaje cani jējo saohuë, iohua'ipi acohua'ire Herodes tsēcapë acohua'ina cōni te'e Jesure caji'cohua'ire ñeje:

"Ye'yaquë, asayë, yëquë mē'ë nuñerepa caquë pa'iyë, cui'ne nuñerepa Maija'quë ma'are ye'yaquëpi pa'i cayere asacaima'quëpi cui'ne pa'i pa'iyë ēmējese'e ñaquë cama'quë pa'iyë. ¹⁷ ¿Jaje pa'ipi me mē'ë caquëni? '¿De'oquë pa'i do'ire si'a pa'i ējaë Cēsarna curi sañe panita'a pa'ne?' "

¹⁸ Jaje cajëna, Jesús tsoe asapi, iohua'ipi co'aye cuasajë señe. Jaje pa'ina, capi, jaohua'ire:

"Coa cacohua'ipi, ¿Me yo'ojë yē'ere cosojë neñu'u cajë caye'ni? ¹⁹ Iñojjē'ë, pa'i do'i sa'i tē'quire."

Caquëna, te'e tē'qui romano curi tē'quire dahuë.

²⁰ Darena, Jesús ñani jaohua'ire seji'i:

"¿Ne tsiare hue'eco'ni, iye tē'qui ico cui'ne ne mamire hue'eco'ni?"

²¹ Caquëna, iohua'ipi sehuohuë:

"Si'aohua'ipi ējaērepa mamipi pa'iji."

Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

"Isijjē'ë, pa'i ējaë tseco pa'ito jare ite tse aquëna.

Cui'ne Maija'quë tse pa'ito jare Maija'quëna isijjē'ë."

²² Caquëna, iyere asani ai cuasahuë. Jaje yo'oni ite jēoni saë'ë.

Ju'isicohua'ipi Huēiye Pa'iquë Cajë Señe

(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Jare ja mu'se saduceohua'ipi Jesure sani ñañu'u cajë saë'ë. Saduceo hua'ipi cato ju'isicohua'ipi huēiye peoji, cacohua'ipi a'ë. Jaje pa'iohua'ipi iyere cahuë, ite:

²⁴ "Ye'yaquë, Moisés capi, huejasiquëpi mamajere peoquë ju'isiquë pa'ito yo'jeipi huejaye pa'iji, hua'jeore, maja'yë ju'isi do'ire mamajere pacaija'quëpi.

²⁵ Yëquë acohua'ipi siete yo'je tsj te'e tsēcapere paë'ë. Pa'icohua'ipi du'ru maja'yëpi huejani juji'i, mamajere peoquë. Ju'ipi yo'jeina jeocaji'i, nējore. ²⁶ Jaēje mamajere peoquë juji'i. Juquëna, toasōñe aquë huejapi. Huejani jare jaje peoquë juji'i. Jajese'e si'a tsēcapere siete juju sahuë. ²⁷ Ai jeteyo'jerepa nomio juco'ë, si'aohua'ipi jute-na. ²⁸ Jaje pa'ito ju'isicohua'ipi huëi maca ¿ne nējo pa'ija'co'ani, jaje si'aohua'ipi te'oni huejasico'?"

²⁹ Jesupi sehuopi, jaohua'ire: "Mēsarupi tayo cuasayë, toypapë ñama'cohua'ipi sēte cui'ne Maija'quë tutu ñama'cohua'ipi sēte. ³⁰ Ju'isicohua'ipi huēisicohua'ipi huejama'pē pa'ija'cohua'ipi a'ë. Cui'ne mamajere nomiohua'ire huejoma'pē pa'ija'cohua'ipi a'ë. Ma'tēmo acohua'ipi huñiaohua'ije pa'iohua'ipi pa'ija'cohua'ipi a'ë. ³¹ Jaje pa'ito mēsarupi ju'isicohua'ipi huēiye aye Maija'quë case'ere

toyase'e ñama'cohua'i a'ë. Toyase'e ñeje caji: ³² 'Yë'ë cato Abraham, Isaac, cui'ne Jacobo Diusu a'ë. ' Diusu cato ju'isicohua'i Diusu peoji. Jäë cato huajëcohua'i Diusu api." ³³ Jaje caquëna, iyere paj asani ai cuasahuë, me ja jerepa ye'yaquë'ni, cuasajë.

Ai Jerepa Pa'ye Cuañese'e

(Mr 12.28-34)

³⁴ Jesupi saduceo paire ti sehuoye peoyerepa ca huesopi, asani fariseo paipi tsi'sihuë, coca cañu'u cajë. Ja maca dani ³⁵ Fariseo paj aquëpi cuañese'e ye'yaquëpi neñasi'i caquë ite seji'i:

³⁶ "Ye'yaquë, ¿Jeco a'ni, cuañese'e si'aye seña maca pa'io paire ye'ya ja'ñe?"

³⁷ Seina, Jesupi capi:

"Oijë'ë, më Èjaë Diusure, si'a më joyopi, si'a më pa'iyepi cui'ne si'a më'ë cuasayepi. ³⁸ Iye a'ë, si'aye seña maca jerepa pa'ye cui'ne du'ru macarepa cuañese'e. ³⁹ Yecoje järe cui'ne pa'io. Jäopi caji, ñeje: 'Oijë'ë, më quëno maca aquëre më'ëja'a co'ye cuasaquë oiyeje pa'ye.' ⁴⁰ Iye cayayena si'aye Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i ye'yase'e meñe quëco paji."

¿Ne Mamaquë A'ni, Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Ja yë'ta'a fariseohua'i tsi'sisicohua'i pa'ijëna, ⁴² Jesús seji'i, jaohua'ire:

"¿Me cuasaye'ni, mësaruru Cristore? ¿Ne mamaquë a'ni?" Caquëna, iohua'ipi sehuohuë: "David mamaquë api, jaë cato."

⁴³ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire: "¿Jaje pa'iquëta'are David Maija'quë joyopi quëaquëna, Èjaë hue'you'ni, ite? Jaje pa'ina, Davidpi capi:

⁴⁴ Èjaëpi capi, yë'ë Èjaëre:

'Ja'rujë'ë, yë'ë ëja tē'tena, Më'ëre sañope yo'ocohua'ire më'ë quëo huë'ehuëna të'ya me macaja'a.'

⁴⁵ ¿Me jaje pa'ito Cristo David mamaquë pa'iquë'ni, Davidpi Èjaë ite hue'yoto?"

⁴⁶ Ja maca te'ijë ti te'e yë'opoje caye papi. Cui'ne järe ja mu'sepi cuañese'e ye'yacohua'ijë jaiye seña jëohuë, ca'rajë.

Fariseohua'ire Cui'ne Cuañese'e Ye'yacohua'ire Sañope Case'ere

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

23 Ja maca Jesupi capi, paire cui'ne i ye'yacohua'ire:

² "Cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo paj cato Moisésje pa'iohua'i a'ë. ³ Jaje pa'ina, mësaruru si'aye jaohua'i caye sehuocaiye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are iohua'i yo'oyere ye'yema'pë pa'ijë'ë. Jaohua'i cato ñeje yo'oye pa'iji casicohua'ipi iohua'i case'ere yo'oma'pë ai yequere yo'ocohua'i a'ë. ⁴ Jaohua'i cato hue'ocaiyë, dëquëyere pare. Quëco ëa ma'ñere pare järe paipi hue'ejajë cajë yo'oyë. Jaje yo'ojëta'a iohua'i cato moño maca pu'peyque coecohua'i a'ë. ⁵ Si'aye iohua'i

yo'oye cato paipi ñajajë cajë yo'oye a'ë. Jaje pa'ina, tsia tiñare pana cui'ne tãta tuna caña ca'tina Maija'quë co-ca ayepi toyase'ere seóni ju'ijë cu'iyë. Cui'ne ju'i ca ni-amoaja'a de'oyerepa tsoa caña neojë huatose'ere ju'iyë, yequë paj ju'iyë seña maca de'oyere. ⁶ De'o huë'ñana aqo aifñere yëcohua'i a'ë. Cui'ne sihua cuañocohua'i ñu'i saihuëna ja'ruye yëcohua'i a'ë, paj tsi'si huë'ñana. ⁷ Cui'ne paipi de'oyerepa ëjaohua'i a'ë cajë ca'rajë pëpayere yëcohua'i a'ë.

⁸ Jaje jaohua'i yo'ocohua'ita'are mësaruru cato paipi ye'yacohua'i a'ë hue'yojajë cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, si'aohua'i mësaruru cato te'e yo'je tsj a'ë. Cui'ne te'ere ye'yaquëre pacohua'i a'ë, Cristore. ⁹ Ja'quë hue'yoma'pë pa'ijë'ë, te'ireje iye yeja acohua'ire. Coa te'ire ma'tëmo pa'iquëse'ere ja'quëre payë, mësaruru. ¹⁰ Paipi mësaruru ëjaohua'i a'ë, cajajë cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë, te'i mësaruru ëjaë Cristo pa'ito me jaje yo'oye.

¹¹ Jaje pa'ina, mësaruru aquëpi yecohua'ire necaiquëpi ai jerepa pa'i pa'iji. ¹² Ija'a co'ye jerepa pa'i a'ë, cuasaquë cato meñe casa cuañöñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are jerepa pa'i a'ë cuasama'quëni jerepa pa'ire neñe pa'iji.

¹³ iTeayererepa mësaruru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo paj! Coa cacohua'i. Teayererepa mësaruru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo paj, coa cacohua'i. ¿Me yo'ojë ma'tëmo caca sa'ro tëhuoye'ni? yecohua'i pa'ijajë cajë. Jaje yo'ojë mësaruru cacama'pë yecohua'i ca-cañu'u cajë yo'ocohua'ireje ëseyë.

¹⁴ iTeayererepa, mësaruru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo paj. Coa cacohua'i! ¿Me neñu'u, cajë hua'jeohua'i huë'ña siojë yo'oye'ni, mësaruru? Jaje yo'ocohua'ipi paipi de'ocohua'i a'ë cuasajajë cajë tsoaye señë. Jaje yo'osi do'ire mësaruru jerepa co'ayerepa sañe pa'iji.

¹⁵ iTeayererepa mësaruru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo paj! iCoa cacohua'i! Mësaruru cato cu'icohua'i a'ë, yeja cui'ne jai tsiaya pa'ini mësaruru sehuoyena ye'yañu'u cajë. Jaje yo'orojajë neni iti sehuoquëni mësaruru seña maca cayaye jerepa co'aquëre neñe, toana uja'quëre.

¹⁶ Teayererepa mësaruru ñaco ca peocohua'ijë pa'iohua'ipi yecohua'ire sacohua'i pa'iyë. Jaje pa'iohua'ipi cayë, 'Maija'quë huë'e do'ipi ca neose'e cato neñe peoji. Maija'quë huë'e pa'i oropi ca neose'epi neñe pa'iji.'

¹⁷ Huesëohua'ipi cui'ne ñaco ca peocohua'ijë pa'iohua'ipi. ¿Mësaruru ñato je a'ni, iti jerepa pa'ye, oro pa'ni-ta'a Maija'quë huë'epi orore Maija'quë tse necaiye a'ni, itirepa? ¹⁸ Yequeje mësaruru cayë, 'Maija'quëre isi saihuë do'ipi nesi'i ca neöñe peoji.' ¹⁹ iHuesëohua'i cui'ne ñaco ca peocohua'ijë pa'iohua'ipi! ¿Ique a'ni, jerepa pa'ye, ëmëje'e tuiye pa'ni-ta'a iti saihuë, Maija'quë tse necai saihuë? ²⁰ Jaje pa'ina, iti saihuë do'ipi ca neöquë pani coa iose'ere cama'ë pa'iji. Si'aye io ëmëje'e tuiye con caji. ²¹ Cui'ne Maija'quë huë'e do'ipi ca neöquë pani jaro pa'iquëni Diusuni caye pa'iji. ²² Cui'ne ma'tëmo do'ipi ca neöquë pani Maija'quë ñu'i saihuëna caye pa'iji. Cui'ne ñoni caquë Maija'quë ite ñu'iquëni caye pa'iji.

²³ iTeayererepa mësaruru cuañese'e ye'ya paj cui'ne fariseo paj! iCoa cacohua'i! Maija'quëre mësaruru isiyë,

menta, anis cui'ne comino aïñe sēñe neñere, diez ayere te'ore huase'ere. Jaje yo'ojeta'a cuasaye pañe, ai jerepa do'i quē'yere, nuñerepa pa'iyere, paire oiye, cui'ne Maija'quere pa'iji cuasayere. Iyeje yo'ojē cui'ne ja yē'ta'a yequeje yo'oye pa'iji, jeoma'pē. ²⁴ Naco ca peocohua'ipi yecohua'ire sacohua'ipi pa'iyē, mēsarū. Mi'are de'oye ñajē ima jeocohua'ita'a camellore nēcōhua'i a'ē.

²⁵ ¡Teayerepa mēsarū cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pa'i! ¡Cōa cacohua'i! Ēmēje'ese'e ūcu duruhuēa cui'ne quēna ne'ña tsoacohua'i a'ē. Sā'nahuē cato co'amaña yahue imañe cui'ne te'ohua'i jaiye co'amaña pañu'u cayē tīmēsicohua'i pa'iyē. ²⁶ ¡Fariseo, ñaco ca peoquē! Du'ru macarepa ūcu duruhuēre cui'ne quēna de'huare tsoajē'ē. Sā'nahuē pa'iyere jeteyo'je yureta'a hue'se pa'iyēje si'si peoye pasipi.

²⁷ Teayerepa mēsarū cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i. Coa cacohua'i. Mēsarū cato paire taši dar-ijē pa'iohua'i a'ē, huē'ese'e poja'icore tsoase'eje pa'iohua'ipi. Jaje pa'iohua'ipi sā'nahuē cato ju'isi tara cui'ne si'aye si'si tīmēsicohua'i a'ē. ²⁸ Jaje pa'iohua'i a'ē, mēsarū, pa'i ña huē'ñase'e de'ocohua'ipi. Sā'nahuē cato coa cosoyena cui'ne co'aye yo'oyena tīmēsicohua'i a'ē.

²⁹ ¡Teayerepa mēsarū cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne Fariseo pa'i! ¡Cōa cacohua'i! Mēsarupi de'oye necaico-hua'i a'ē, cuasajē tsoe Maija'quere quēacaico-hua'i ju'tena, taši darire cui'ne de'o paipi ju'isicohua'ini io-hua'ire taši darina quēna tupēa ēja de'huacohua'i a'ē.

³⁰ Jaje yo'ojē cayē: 'Maipi mai aipē pa'inē pa'icohua'i pani cō huaiye para'huē, Maija'quere quēacaico-hua'ire.' ³¹ Jaje iyere yo'ojē tsoe mēsarūja'a ñañē, Maija'quere quēacaico-hua'ire huasi tsēcapē acohua'i a'ē cajē. ³² ¡Jaje pa'ito ja macaja'a yo'o tējijē'ē, mēsarū aipē yo'o huēojē pa'ise'e! ³³ ¡Añaohua'i! ¡Aña tsēcapē! ¿Me jējajā'cohua'i a'ni, mēsarū toa yeja uye?

³⁴ Mēsarupi yo'o saojajē iyere caquē jējo daoja'quē a'ē, yequē mu'seña pa'i ja'ñe quēacohua'ire, ta'ñe asacohua'ire, cui'ne cuañese'ere ye'yacohua'ire. Jaje pa'iquēta'are mēsarupi yecohua'ire huani jeojē soquē sarahuana quēni huani jeojē yo'ojā'cohua'i a'ē. Jaohua'i acohua'ire cui'ne yecohua'ini tsi'si huē'ñana tseñani tē'caja'cohua'i a'ē. Cui'ne si'a pa'i dari ñape co'erojajē jōsa yo'ojā'cohua'i a'ē. ³⁵ Jaje yo'ojēna, mēsaruna si'a de'o paire huani jeosi do'i tōmeja'coa. Nuñerepa yo'oquē Abelre huani jeosi macapi Zacarias, Berequías mamaquere huani jeosi macana, ēojē se saihuē cui'ne de'o huē'ña jopo sa'rona mēsarū huani jeosiquēna tōmesipi. ³⁶ Nuñerepa cayē. Si'aye iye do'i cato yure pa'i paipi sañe tōmeja'coa.

Jerusalén Paire Jesús Ñaquē Oiyē

(Lc 13.34-35)

³⁷ Jerusalén, Jerusalén, yequē mu'se pa'i ja'ñe quēacohua'ire cui'ne Maija'quē coca quēacohua'ire mē'ēni caquē Maija'quē jējo daoquēna, huani jeohuē, mēsarū. Yo'ojēta'are de'huerepa mē'ē mamajere tsisosi'i caquē yo'ohuē, cura mamajere io capēa huē'e-

huēna de'huasi'i caco yo'oyeje. Yo'oquēna, coehuē.

³⁸ Ñajē'ē. Yure mēsarū huē'e jeocosico pa'ico.

³⁹ Nuñerepa cayē. Yē'ere mēsarū ña cōñe paja'cohua'i a'ē, 'mēsarupi de'oquere pa'ni ējaē mamirepa hue'e-quē daiquē' ca maca tī'añe pa'to."

Maija'quē Huē'e Nejosico Pa'i Ja'ñe

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

24 Jesupi Maija'quē huē'epi etani je'nē saina, i ye'yacohua'ipi tsio dani ite Maija'quē se huē'e ayere ñajē ca huēohuē. ² Cajēna, Jesupi capi:

"¿Si'aye mēsarū ñañe? De'oji, nuñerepa mēsarute cayē. Si'aye ja mēsarū ñañe nejose'e pa'ija'coa. Iye maca ti te'e quēna pēje jupē uñe paja'coa."

Ja Yē'ta'a Yeja Carajaima'ñē Iño Ja'ñe

(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Ja maca Olivos cūtihuēna saē'ē. Sani Jesús ja'runi ñu'ina, i ye'yacohua'ipi ite yahuerpa cahuē:

"Iña, yēquere quēajē'ē. ¿Je yēhua jaje yo'ojāco'ni? ¿Me iñoñe pa'ija'coa'ni, mē'ē daiye cui'ne yeja carajaiñe?" ⁴ Cajēna, Jesupi capi:

"De'hua ñajē pa'ijē'ē, mēsarute yecohua'ipi coso huesojē. ⁵ Jai pa'i yē'ē mamipi cajē daija'cohua'i a'ē: 'Yē'ē a'ē, Cristo' cajē. Cajēna, jai pa'i iohua'ire tuija'cohua'i a'ē. ⁶ Si'a huē'ña sa'ñe huajo huaiyere mēsarū asaja'cohua'i a'ē. Asani quēquēma'pē pa'ijē'ē. Jare jaje tēto saiye pa'iji. Pa'iquēta'a ja yē'ta'a tējiye peoji.

⁷ Yequē yeja pa'icohua'ipi yequē yeja pa'icohua'ire se uihuaja'cohua'i a'ē. Cui'ne yequē paipi yequē pa'ini se uihuaja'cohua'i a'ē. Cui'ne aïñeje peoquēna, a'i ēa ju'i-ja'cohua'i a'ē. Cui'ne yeja ñu'cuyē pa'ija'coa, yequē huē'ña ñape. ⁸ Iye cato ja'a ai yo'o huēoyepi pa'ija'coa.

⁹ Cui'ne yē'ē do'ire mēsarute co'aye yo'ojē tseñani yecohua'ina isijē cui'ne huani jeojē yo'ojē cui'ne si'a pa'i mēsarute coeja'cohua'i a'ē. ¹⁰ Ja mu'seña ai Maija'quere cuasase'e nejo huesoja'cohua'i a'ē. Jaje yo'ojē yecohua'ire coejē cajeohua'ijē pa'iohua'ita'a sañope yo'ocohua'i pa'ija'cohua'i a'ē. ¹¹ Cui'ne jai pa'i coa cosocohua'ijē pa'ija'cohua'i a'ē, Maija'quere quēacaico-hua'i a'ē cacohua'ijē. Jaje yo'ojēna, jai pa'i cosoyere asaja'cohua'i a'ē. ¹² Cui'ne jaje jaiye co'aye pa'ina, yo'ojē jai pa'i paire oiye jeoja'cohua'i a'ē. ¹³ Jaje pa'iquēta'are ite quēcoquē nuiñe pa'isiquēpi jaēpi huasosiquē pasipi. ¹⁴ Cui'ne iye de'o cocajē si'a huē'ña yeja pa'icohua'ire quēase'e pa'ija'coa, jaohua'ijē asajajē cajē. Ja macata'a tī'aja'coa, carajaiñerepa. ¹⁵ Maija'quere quēacaico Daniel toyapi, paire co'a de'huaquē cui'ne paire ne huesoquē yo'oye ayere. Jaje pa'ina, iquēpi si'si peo huē'ñana tī'asi maca ñani toya ja'o ñaquēpi asaye pa'iji, tī'api, caquē. ¹⁶ Ja maca Judea pa'icohua'ipi catiye pa'iji, ai cūtina. ¹⁷ Huē'e ēmēje'e totere pa'iquē pani cajeye peoji, sā'nahuē co'amaña pa'iyē isi'i caquē. ¹⁸ Cui'ne tsiore pa'iquē pani co'iyē peoji, caña imasi'i caquē. ¹⁹ Teayerepa ja mu'seña nomiohua'i tsī ētapēa pa'icohua'i cui'ne oje tsu'sucohua'ire pacohua'i maña ai yo'ojā'cohua'i a'ē. ²⁰ Jaje pa'ina, sejē'ē, Maija'quere sēsē tēcahuē catiye peoja'core, cui'ne huajē mu'seña

catiye peoja'core. ²¹ Ja mu'seña cato jaiye ai yo'oye pasipi, ja'a yeja de'huasi maca ti peose'epi jeteyo'jeje peo ja'ñepi. ²² Ja mu'seña Maija'quëpi tēama'quë pa'ito te'i macaje huaso cuãñoñe peora'pi. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi i jo'ya nesicohua'ini oi tēaja'quë api.

²³ Mēsarute yecohua'ipi caja'cohua'i a'ë: 'Ñajë'ë, iñore pa'iji, Cristo panita'a Ñajë'ë, jarote pa'iji.' Jaje catoje carepa ma'ñe cuasama'pë pa'ijë'ë. ²⁴ Daija'cohua'i a'ë, yë'ë Cristo a'ë, cacohua'i coa cosocohua'ipi. Cui'ne Maija'quë coca quëacaicohua'i a'ë, cacohua'ipi. Jaohua'ipi cui'ne jaiye paj yo'o ma'ñe ne iñoja'cohua'i a'ë, coa cosoñu'u cajë. Jaje yo'ojëna, Maija'quërepa jo'ya nesicohua'ije care payë cajë sehuoja'cohua'i a'ë, a'ji sehuocohua'i cato. ²⁵ Jaje pa'ina, tsoe du'ru cahuë iye mēsarute jaje yo'o ma'ñe caquë. ²⁶ Jaje pa'ina, yecohua'ipi mēsarute 'jeto cuñe yejare pa'iji, ñajë'ë' cacohua'i pa'ito saima'pë panita'a yeque 'Ñajë'ë, iño tu'rihuëre pa'iji, catoje asama'pë pa'ijë'ë. ²⁷ Paj Mamaquë daiyerepa cato ëšë mëi hue'ñapi cui'ne ëšë sa du'i hue'ñana mujuë ye'hueyeje pa'yerepa pa'ija'coa. ²⁸ Ju'isiquë capë pa'i hue'ñana jaron a pë'përi ts'i'sija'cohua'i a'ë.

Paj Mamaquë Dani Coñe

(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

²⁹ Esa ai yo'o mu'seña tēto sai maca ëšë yayaja'quë api. Cui'ne ñañëje miama'ë pa'ija'quë api. Ma'ñocoje ma'tëmopi tomeja'cohua'i a'ë. Cui'ne ma'tëmo tutu pa'iyequë tsasija'coa. ³⁰ Ja maca Paj Mamaquë tutu yo'oye ñaja'cohua'i a'ë, ma'tëmopi yo'oquëna. Cui'ne si'a paj dari yeja pa'icohua'i oija'cohua'i a'ë. Ja maca ñaja'cohua'i a'ë, Paj Mamaquë ma'tëmopi sirija'a daiye, tutu quë'ire papi cui'ne de'oyepi quëcosiquëpi daina. ³¹ Ja maca huiñaohua'ire cuãñeja'quë api, i sahuasicohua'ire cajese'e yeja te'ña, si'a yeja pa'icohua'ire ts'i'sojë'ë, caquë ai tutu duruhuë juiyepi.

³² Ye'yejë'ë, higuera soquë yë yo'oye ayere quëaquëna. Huiña capëa pa'i maca ja'o etaquëna, mēsaru ñani je'në utëcahuë t'i'acquëna, yo'o'ji cacohua'i a'ë. ³³ Jaje cui'ne si'aye iye tēto saina, ñani je'në carajai mu'seña t'i'acquëna, eta sa'rore pa'ina, yo'o'ji cuasajë'ë.

³⁴ Nuñerepa cayë, mēsarute. Si'aye iye yo'o ja'ñe a'ë, ja yë'ta'a iye mu'seña paj juju sama'pëna. ³⁵ Ma'tëmo cui'ne yeja carajai ja'ñe a'ë. Yë'ë cocata'a ti carajaiñe paj ja'ñe a'ë. Jare iti case'eje t'i'acquë pa'i ja'ñe a'ë.

³⁶ Jaje pa'iquëta'are peoji, iti mu'serepa cui'ne hora quëaye. Huesëyë, yecohua'ije. Ma'tëmo pa'icohua'i huiñaohua'ije cui'ne Maija'quë mamaquëje huesëji, coa Maija'quëse'e asaji, iti.

³⁷ Noë pa'i mu'seña yo'ojë pa'ise'eje pa'ye pasipi, Paj Mamaquë dai macaje. ³⁸ Ja mu'seña ja yë'ta'a co'je-ma'në paipi a'o aijë, ucujë, nomi huejajë, cui'ne pëca ja'quëohua'ipi nomi tsire huejojë paë'ë, Noë jai yohuëna caca macaja'a. ³⁹ Ja huesëjëna, jai co'je dani si'aohua'ire peo hue'ña co'je hue'a'co'ë. Jaje cui'ne pasipi, Paj Mamaquë dai macaje. ⁴⁰ Ja mu'seña caya ëmëohua'i tsiore pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, te'ire saquë cui'ne te'ire jëosipi. ⁴¹ Caya nomiohua'i hueare toaja'-

cohua'i a'ë. Toajëna, te'ore saquëna, cui'ne te'o jëo saisico pa'ija'coa.

⁴² Éjaë daija'a maca huesëye sēte cui'ñasicohua'ipi pa'ijë'ë. ⁴³ Jaje pa'iquëta'are iyeje asajë'ë, iti huë'e aquëpi ñami ja hora pa'i maca co'amaña ñaquë daija'quë api asaquë pani sētasiquëpi i huë'e co'amaña cacani imañe ëseja'quë api. ⁴⁴ Jaje pa'ina, mēsaruje ne de'huasicohua'ipi pa'ijë'ë, mēsaru huãñeyesi maca Paj Mamaquë dani quëcoquë.

Nuñerepa De'o Jo'yaë Cui'ne Co'a Jo'yaë

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ ¿Jequë a'ni, nuñerepa de'o jo'yaë, cui'ne asaquërepa iti t'i'asi maca i huë'e acohua'ire aocaijë'ë, caquë jëoni saisiquë? ⁴⁶ Sihua cuãñoja'quë api, i éjaë cuãñese'eje yo'oquë pa'ina, tītani ñasiquëpi.

⁴⁷ Nuñerepa cayë iti tse aquë si'aye i paye ñacaijë'ë caquë cuãñe nēoja'quë api. ⁴⁸ Jaje pa'iquëta'are co'a jo'yaë pani cuasaji, tsoe nēija'quëre me je esa tītasina, cuasaquë. ⁴⁹ I éjaë jo'yare co'aye yo'o huëoni cui'ne a'o a'i huëoni cui'ne cōno ycu huëoni cuepecohua'i ja're cōni yo'oquë pasipi. ⁵⁰ Pa'ina, ja maca i éjaë co'isipi, i jo'yaë huãñeyeni je dasina caquë utema'ë yo'o maca. ⁵¹ Ja maca ite ai co'ayerepa si'seni coa cacohua'ire ne-joñepi nejoñe pa'iji. Ja maca oisipi, cujije qu'i'coquë.

Diez Nomi Tsī Yo'ose'eje Pa'ye Quëaye

25 Jaje pa'ito ma'tëmo pa'i te'te cato diez nomi tsipi hui'yapepi dani toa tsëopëare imani hueja hue'ñana iohua'i ëjère t'i'añu'u cajë saise'eje pa'ye a'ë. ² Cinco pa'iohua'i ne de'huama'cohua'i paë'ë. Cui'ne cinco ne de'huasicohua'i paë'ë. ³ Ne de'huama'cohua'ipi toa tsëo pëa sajëta'a hui'yapere sama'pë paë'ë. ⁴ Ne de'huasicohua'ipi sahuë, quëna huëana hui'yape dose'ere cui'ne toa tsëo pëaje si'aye tīmese'ere sahuë. ⁵ Huejaja'quëpi esa daima'ë pa'ina, huëo cai ëapi si'a nomiohua'ire jaje huëo cai ëaquëna, ute jujani caë'ë. ⁶ Ja maca ñami jopo pa'i maca asahuë, cuiye: 'Je'nërepa daiji, huejaja'quëpi etani ite pëpajë'ë.' ⁷ Cui maca si'a nomi tsī huëni iohua'i toa tsëo pëa ne de'huahuë. ⁸ Ja jeteyo'je cinco ne de'huama'cohua'ipi cahuë, cinco ne de'huasicohua'ire: 'Isijë'ë, a'ri maña mēsaru hui'yapere yëquë toa tsëo pëapi yaya huëoji.' ⁹ Jaje cajëna, cinco nomi tsī ne de'huasicohua'ipi cahuë: 'Pañë, t'i'añe pama'coni yëquëre cui'ne mēsarureje ¿me isiyeni? Saijë'ë. Iti isi hue'ñana sani huerojë'ë, mēsaru tsëo ja'ñese'e.' ¹⁰ Carena, cinco nomi tsī ne de'huama'cohua'ipi hui'yape hueroñu'u cajë saijëna, tsoe tītapi, huejaquë. Nomi tsī cui'ñani utesicohua'i cato i ja're cōni cacahuë, hueja hue'ña. Cacara, eta sa'ro sio huesopi. ¹¹ Ja jeteyo'je tītahuë, yequë nomi tsī tītani cahuë: 'Éjaë, éjaë hui'yocaijë'ë.' ¹² Jaje cajëna, ipi capi, jaohua'ire: 'Nuñerepa cayë, mēsarute ñama'quë a'ë, yë'ë.' "

¹³ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"Paj Mamaquë daija'a maca huesëyë, mēsaru, iti dai mu'se cui'ne horaje. Jaje pa'ina, mēsaru sētasicohua'ipi pa'ijë utejë'ë.

Curiquë Yo'ose'e Ayere Quëaye

¹⁴ Ma'tëmo pa'i tē'te aye cato paipi yequë yejana sai huëoni, i jo'yare soini curiquë isisiquë cuãñe nëose'eje pa'io.

¹⁵ Jaohua'i aquëni isipi, cinco mil curiquë tē'ña. Yequëni isipi, caya mil tē'ña. Cui'ne yequëni isipi, te'e mil. Pai ñapere johua'i tutu pa'ie ja'ye isini ja maca saji'i, so'ona. ¹⁶ Cinco mil tē'ña isisiquëpi sani japi hueroni ai jerepa cui'ne cinco mil tē'ña se ne cōpi.

¹⁷ Caya mil isisiquëje cui'ne yeque caya mil se ne cōpi.

¹⁸ Jaje yo'ojeta'are yequëpi te'e mil isi cuãñosiquëpi sani yeja coje nesicono, tapi, curiquë.

¹⁹ Ai tsoepi co'ipi, johua'i ëjaë. Co'ini johua'i nese'e ña huëopi. ²⁰ Du'ru macarepa títapi, cinco mil tē'ña isi cuãñosiquëpi. Títani isipi, i ëjaëre, ñeje caquë: 'Ëjaë cinco mil mē'ë yē'ëre isihuë. Isisiquëni yequë cinco mil ne cōhuë, iye mē'ë tse.' ²¹ Caquëna, ëjaëpi capi, ite: 'Ai de'oji, mē'ë de'o jo'yaë'ë, de'oye yo'osiquëre cato yure ai jerepa jaiye isi nëosi'i cacajë'ë, yē'ë ja're cōni sihuajä'quë.' ²² Jeteyo'je daji'i, caya mil isisi jo'yaë. Jaëpi capi, cui'ne: 'Ëjaë, mē'ë yē'ëre caya mil isihuë. Jaje isisiquëni yeque caya mil se ne cōhuë, iye mē'ë tse.' ²³ I Ëjaëpi capi, ite: 'Ai de'oji, mē'ë de'o jo'yaë'ë, nuñerepa pa'i a'ë. A'ri mañare nuñerepa de'oye yo'osiquëni ai jerepa jaiye isisi'i, ñacai ja'ñe. Cacani yē'ë ja're cōni sihuajë'ë.'

²⁴ Jaë te'e mil isisiquëpi títani capi, i Ëjaëre: 'Ëjaë mē'ëpi paire oima'quëpi mē'ë tãma'tona coa tijaquë cui'ne mē'ë ti jëa ma'ñere tãaquëre asayë. ²⁵ Jaje pa'ina, ca'raquë sani mē'ë curiquë yejana yahuehuë. Iye mē'ë curiquë dacaë'ë.' ²⁶ Caquëna, ëjaëpi sehuopi, ite: 'Jo'yaë co'acquë cui'ne josäë. Yē'ëpi yē'ë tã ma'ñere tãaquëpi cui'ne yē'ë jëama'tore tãaquë pa'ie asaquë sēte. ²⁷ Ja do'ire yē'ë curiquë bancono tēoyere paë'ni. Tēosiquë pa'ito co'ini itipi se nesi do'ire curiquë nera'huë, yē'ë tse.' ²⁸ Ja maca capi, ite: 'Macä pa'icohua'ire: 'Siojë'ë, curiquë tē'ña. Sioni isijë'ë, diez mil tē'ña paquëna. ²⁹ Jaje pa'ina, jaiye paquëni ai jerepa se isiye pa'iji. Isina, jaiye tēto saquëna, nëase'equë paye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are peoquëni ai jerepa se siye pa'iji, i a'ri maña payeque.' ³⁰ Jaje cani capi, iquë co'a jo'yaëre: 'Tseani jëocojë'ë, nea huë'ña hue'sena, jaropi oi cui'ne cuji qu'coja'quëre.'

Si'a Paire Ñaño, Jesupi

³¹ Pai Mamaquë pai ëjaërepa cuãñequë hujñao-hua'ipi tē'ijaisiquëpi daisi maca i de'o ñu'i saihuëna jarujä'quë api, cuãñequëre papi. ³² Ja maca si'a yeja pa'icohua'ipi tsi'sija'cohua'i a'ë, i ña huë'ñana. Ja paire huahueja'quë api, yēi ñamare cui'ne cabrare ñaquëpi huahueje pa'ye. ³³ I ëja tē'tena yēi ñamare cui'ne ari tē'tena cabrare huahuesipi, tē tsëcapëase'e. ³⁴ Ja maca pai ëjaëpi caja'quë api, i ëja tē'te pa'icohua'ire: 'Daijë'ë, mësaru yē'ë ja'quë ñacaina, de'oye pa'isicohua'i. De'oye pa'ijë'ë, ma'tëmore mësarure caquë yeja de'hua maca Diosu de'huacai pa'i sitore. ³⁵ Ao ëa ju'ina, mësarupi de'hue aohuë. Oco ëa ju'ina, cui'ne

ocuahüë. Mësarupi huë'e peoquëpi coa cu'iquë paë'ë. Pa'ina, pëa huë'ña isihuë. ³⁶ Caña peoquë pa'ina, mësarupi de'hue isihuë. Ju'iquë paë'ë. Pa'ina, yē'ëre do'i sani ñahuë. Tayo yo'ocohua'ire co huë'ñana co cuãñosiquë paë'ë. Pa'ina, dani ñahuë, yē'ëre.' ³⁷ Ja maca ite nuñerepa yo'osicohua'i etasicohua'ipi caja'cohua'i a'ë: 'Ëjaë, je yëhua mē'ëre ayo ëa ju'iquëre ñani aore'ni, pañita'a je yëhua oco ëa ju'iquëre ñani oco ocuare'ni? ³⁸ Pañita'a zje yëhua huë'e peoquëpi coa cu'ina ñani pëa huë'ñana isire'ni? Pañita'a zje yëhua caña peoquë pa'ina, ñani isire'ni, ju'ie? ³⁹ Pañita'a zje yëhua ju'iquëre mē'ëre ñare'ni? Pañita'a zco huë'ñana cosiquëpi pa'ina, sani ñare'ni mē'ëre?' ⁴⁰ Cajëna, pai ëjaëpi sehuoja'quë api, jaohua'ire: 'Nuñerepa cayë, mësarure. Si'aye mësaru jaohua'ire yē'ë yo'je tsini a'ricohua'ire teaye pa'iohua'ire ñajë de'oye yo'ose'e cato jare yē'ëni de'oye yo'ose'e pa'iji.'

⁴¹ Ja maca cui'ne Ëjaëpi caja'quë api, ari tē'te pa'icohua'ire: 'Saijë'ë, yē'ë quë'ro pa'ima'pë nejosi tē'tere pa'icohua'i. Saijë'ë, huatire cui'ne i jo'yare caquë toa yeja de'hua sitona. ⁴² Ao ëa ju'ina, mësaru aoma'pë paë'ë, yē'ëre. Oco ëa ju'ina, ocoje cui'ne ocuaye pañuë. ⁴³ Huë'e peoquëpi coa cu'iquë paë'ë. Jaje pa'ina, mësarupi pëa huë'ña isiye pañuë. Caña peoquë paë'ë. Pa'ina, mësarupi isima'pë paë'ë. Ju'iquë paë'ë. Pa'ina, mësaru dani ñaño pañuë. Cosiquë paë'ë. Pa'ina, sani ñama'pë paë'ë, mësaru.' ⁴⁴ Ja maca johua'ipi caja'cohua'i a'ë, ite: 'Ëjaë, je yëhua mē'ëre ayo ëa ju'iquëre pañita'a oco ëa ju'iquëre, pañita'a coa cu'iquëre, pañita'a caña peoquëre pañita'a ju'iquëre, pañita'a cosiquëre ñajëta'a cōcaiye pañe'ni?' ⁴⁵ Jaje cajëna, pai ëjaëpi sehuoja'quë api: 'Nuñerepa cayë, johua'ire teaye pa'i paire ñajëta'a cōcaiye pajë cui'ne yē'ëreje ai jerepa ti necaiye pañuë, mësaru.' ⁴⁶ Jaje casi maca johua'isaija'cohua'i a'ë, ti nejo huë'ñana. Cui'ne nuñe yo'osicohua'ipi ti pa'i huë'ñana saija'cohua'i a'ë."

Jesure Tseañe Cuasase'e

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

26 Jaje Jesús si'aye iyere ca tējini capi, i ye'yacohua'ire:

² "Mësarupi tsoe asayë, caya mu'seña pa'i maca Israel pai Egiptopi etajë pa'ise'ere cuasajë tsi'sini yo'oye tija ja'ñe. Ja maca Pai Mamaquë tseã cuãñosiquë pa'ija'quë api, quë cuãñoja'quëpi."

³ Ja mu'seña Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i, cuãñese'e ye'yacohua'i, cui'ne aiohua'i, tsi'sisicohua'ipi paë'ë, Caifás Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jai huë'e hue'se daripëna. ⁴ Jarona Jesure coa cosojë tseani huani jëo ja'ñere ca ñahuë, ite yo'o ja'ñere. ⁵ Jaje pa'iquëta'are "fiesta pai tsi'si macata'a tseañe pañu'u, paipi co'aye sañope yo'oma'cohua'ini" cahuë.

Huëo Sëñepi Jesure Tsoacaise'e

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Simón huë'ere Jesús paji'i, Betania daripëre jaju dahuë ju'iquë hue'yosiquë huë'ere. ⁷ Jarote pa'ina,

nomiopi quëna huë jai do'i quëna huëna de'o së ma'ñapi timësiconi cajico dacopi tsio dani, Jesús mesare ñu'ina, ja ma'ñapi i sïopëna doo. ⁸ Jaje iyere yo'ocona, ñani i ye'yacohua'ipi pëijë ca huëohuë.

“¿Me ne ja'ñere coa nejoco'ni, jai do'ire? ⁹ Iopi yeco-hua'ina isico jaiye curi neni peocohua'i mañani cõcaito de'o'ñe pa'ioni yo'oco.”

¹⁰ Cajëna, Jesupi asani capi:

“¿Me yo'ojë jõsa cayë'ni, ìote? Iye yë'ëre yo'ocaiye de'oye a'ë. ¹¹ Coa si'anë mësaru co'amaña peocohua'ire paja'cohua'i a'ë, mësaru acohua'ire. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre cato si'anë mësaru pama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ¹² Yë'ë sïopëna huëo së ma'ñapi doye cato yë'ëre tãsi maca huëo së ja'ñere ne de'huaciao yo'oco. ¹³ Jaje pa'ina, nuñerepa cayë, mësarute. Coa si'a huë'ña iye huaso coca quëaniye ico yë'ëre yo'ose'e quëajã'cohua'i a'ë. Jaje quëajëna, pajje ìote huañëy-oma'pë cuasaja'cohua'i a'ë, io yo'oco pa'ise'e.”

Judaspi Jesure Yehuoje

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Ja maca i ye'yacohua'ipi aquëpi Judas Iscariote hue'equëpi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i quë'rona sani capi:

¹⁵ “¿Je ja'ye sañe yëye'ni, yë'ëpi Jesure tseacaito?”

Jaje caquëna, asani ìte sañhuë, treinta curiquë të'ña. ¹⁶ Jare ja macapi Judas Jesure paj peo maca ñani tseani jaohua'i jëñana isisi'i caquë co'epi.

Mai Ejaë Ani Tëjise'e

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹⁷ Fiesta huëo mu'se o'saye cõ'mema'a aõ ai mu'se tija'ëna, i ye'yacohua'ipi Jesure tsio dani se'i'ë: ¿Jerona neja'cohua'i a'ni na'iquëna, aña, Egíptopi Israel paj etajë pa'ise'ere cuasajë ai ja'ñe?

“¿Jerona Egíptopi Israel paj etase'e cuasajë na'iquëna, ai ja'ñe neñe'ni?”

¹⁸ Cajëna, ipi capi, iohua'ire:

“Saijë'ë, jai daripëna sani huë'e pa'iquëni tija'ni ìte ca-jë'ë: ‘Ye'yaquëpi caji: Yë'ë yo'o maca tsoe ja'yere pa'iji. Jaje pa'ina, më'ë huë'ena yë'ë ye'yacohua'i ja're cõni Egíptopi Israel paj etajë pa'ise'ere cuasajë yo'oye nesi'i,' caquë jëjo saopi.”

¹⁹ Jaje caëna, i ye'yacohua'ipi Jesús cuãñese'eje yo'ohuë. Yo'ojë na'iquëna, ai ja'ñe ne de'huahuë.

²⁰ Ñami de'osi maca Jesús mesare i doce ye'yacohua'i ja're cõni pajji'i. ²¹ Pa'i ja yë'ta'a aõre ai ñu'i capi, cui'ne: “Nuñerepa cayë mësarute, mësaru aquëpi yë'ëre yehuoja'quë api.”

²² Ja maca jaje caquëna, jaohua'ipi ai oi ëayerepa asa huesëhuë. Asani sa'ñe iohua'ija'a së huëohuë, ñeje ca-jë:

“Ejaë, ¿më ñato yë'ëpi yo'ojã'quë a'ni?”

²³ Cajëna, jaohua'ire sehuopi, Jesupi:

“Yë'ë ja're cõni te'e quëna de'huana aiquëpi ìti yë'ëre de'oye yo'oyejë yo'oquë cosoquë tseã jëo cuãño-ja'quë. ²⁴ Jaje pa'ina, Paj Mamaquë cato toyase'e cayejë pa'ye yo'o saoye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are teay-

erepa yo'ojã'quë api, ìte yehuoquë. De'ora'pi, jaë ai de'oma'ë patu.”

²⁵ Ja maca Judaspi, ìti cosoquë tseã jëo cuãñoja'quëpi ìte capi:

“¿Ye'yaquë, më'ë ñato yë'ëpi yo'ojã'quë a'ni?”

Caquëna, capi:

“Jaje pa'ijë'ë. Më'ë a'ë.”

²⁶ Ja yë'ta'a aõre aijë dujëna, Jesús i jëñapi panpë ini Maija'quëre de'o'ji caquë seji'i. Ja jeteyo'je i ye'yacohua'ire isiquë capi:

“Aijë'ë. Iye cato yë'ë ca'ë.”

²⁷ Ja jeteyo'je ucu duruhuë i jëñapi ini Maija'quëre de'o'ji caquë seji'i iohua'ina se isiquë capi:

“Si'aohua'i ucujë'ë, iye ucu duruhuëna. ²⁸ Iye cato yë'ë tsie a'ë. Huajëye ca nëoñere neñe a'ë. Cui'ne jai paj co'aye yo'ose'ere sa de'huayere caquë isiyë a'ë.

²⁹ Jaje pa'iquëta'are cui'naëpi iye cuiya'i o'sa cõno ucuye paja'quë a'ë, mësaru ja're cõni, yë'ë ja'quë cuãñe te'tena mësaru ja're huajë o'sa cõno ucuye tija macaja'a.”

Pedro Jesure Ñama'quë A'ë, Caye

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Jëjë tējisi jeteyo'je Olivos cõtihuëna saë'ë. ³¹ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Iye ñami si'aohua'ire mësarute yë'ëre quëco pase'e ti peocohua'ire nëija'coa. Jaje pa'ina, toyase'e caji: ‘Huani jëosi'i, yëi ñamare ñacaiquëre. Huani jëosi maca yëi ñama huahuesicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.’

³² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi ju'isiquëpi huëni du'ru Galileana saquëna, mësarupi jeteyo'je tija'cohua'i a'ë.”

³³ Jaje ca maca Pedropi sehuopi:

“Jaje si'aohua'ire më'ëre tuiye jëosicohua'i pa'itoje yë'ë cato pañë.”

³⁴ Jaje caquëna, Jesupi capi, ìte:

“Nuñerepa cayë, më'ëre. Iye ñami ja yë'ta'a cura yë'i-ma'ëna, më'ë yë'ë ti ñama'quë a'ë caquë toasoñe coa caja'quë a'ë.”

³⁵ Pedropi capi, ìte:

“Më'ë ja're cõni ju'iñe pa'ito ju'iñe, yë'ë. Coa cayë pañë.”

Caquëna, cui'ne si'aohua'i i ye'yacohua'i cahuë.

Jesús Getsemaní Quë'rona Señe

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Ja maca Jesús i ye'yacohua'i ja're cõni tija'api, Getsemaní hue'yo huë'ñana. Tija'ni capi, jaohua'ire:

“Yë'ëse'e sani je macana seina, mësaruse'e iye macana ja'rujë'ë.”

³⁷ Jaje cani coa Pedrore cui'ne Zebedeo mamajëre cayaohua'ire sai sapi. Sani ai oi cui'ne ai co'a ju'i ai yo'o huëopi. ³⁸ Ja maca capi, jaohua'ire:

“Ai oiyë, yë'ë joyopi, juni huesëye pa'ina. Jaje pa'ina, mësaruse'e iye macana pëajë'ë, cui'ne yë'ë ja're cõni sëtasicohua'i pa'ijë'ë, mësaruje.”

³⁹ Jaje cani Jesús ai seña maca te'i se saji'i. Sani jarona tsiapi yejana simeni ui seji'i, Maija'quère, ñeje caquë:

"Yè'è ja'quë maca, de'hue ne tì'añe pa'ito iye sèje da'care pare yè'ère nejocaijè'è, pani yè'è yèquë cayeje pa'ye yo'oye, coa mè'è yèyepi yo'ose'e pa'ijaquë."

⁴⁰ Jà maca i ye'yacohua'i què'ro co'iquë tì'api, tsoe çaisicohua'ipi uijëna. Nani Pedrore capi:

"¿Quëco tì'añe pare, yè'è ja're çoni te'e hora macaje? ⁴¹ Sëtasicohua'i pa'ijè'è. Cui'ne sejë'è, co'aye mëiñena, tãisicohua'i pa'ie paja'cohua'i. Nuñerepa joyo cato yèji, neñe. Jaje pa'iquëta'are capëpi tutu peoji."

⁴² Tijupë sani çoni seji'i, ñeje:

"Yè'è ja'quë iye neñañe ai yo'oyere yeque necaiye peoto, coa mè'è yèyepi yo'ose'e pa'ijaquë."

⁴³ Tijupë co'ipi. Co'iquë i ye'yacohua'i çaisicohua'ini tì'a çopi. Iohua'i ñaco çapi ai huëo çã'a do'ire sjo meina, çã'è'è. ⁴⁴ Jà maca ñani jeoni saji'i, cui'naëpi Maija'quère seji'i caquë toasofne acore. Jà'rè i case'eje pa'ye caquë seji'i. ⁴⁵ Jà maca saji'i. I ye'yacohua'i què'rona sani capi, jaohua'ire:

"Yureta'a de'oji. Çajjè'è, cui'ne huajëjè'è. Tsoe tì'api, Paj Mamaquère co'aye yo'ocohua'i jëñana isija'a maca. ⁴⁶ Huëijè'è. Sañu'u. Tsoe daiji, yè'ère yehuoja'quë."

Jesure Tseañe

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús ja yè'ta'a cocare capi, Judas títasi macaje. Jaë cato doce soisicohua'i aquë paji'i. Cui'ne i ja're çoni jai paj da'è'è, hua'ña cui'ne tara çoni çajicohua'ipi. Jaohua'i cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i jaohua'i jëjo daocohua'i cui'ne judío paj aiohua'i jëjo daocohua'i pa'è'è. ⁴⁸ Judas iti yo'oquë yehuoja'quëpi quëaëña, jaohua'ire:

"Yè'è ini sihuaja'quë a'è. Jaëni tseajè'è."

⁴⁹ Jaje casiquëpi Jesuna tsiojani ite sihuayeje yo'oquë capi:

"¿Pa'iquë, ye'yaquë?"

⁵⁰ Caquëna, Jesupi sehuopi ite:

"¿Cajei, iquena daiquë'ni?"

Jà maca Jesure tsiojani tseani sahuë.

⁵¹ Jà maca jaje yo'ojëna, Jesús cajeipi hua'tiyo dutani çajorose'e tëtò tëapi, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jo'yaëre pani. ⁵² Jaje yo'oquëna, Jesupi capi:

"De'huajè'è, mè'è hua'tiyo jo pa'i huë'ñana. Si'ao-hua'i hua'tiñoapi uihuacohua'i cato jare cui'ne hua'tiñoapi huajëna, ju'ija'cohua'i a'è. ⁵³ ¿Huesëquë mè'è yè'èpi yè'è ja'quère sequëna, yurepi tsoe doce mil huiñaohua'ire jëjo daouna, çocatira'se'e? ⁵⁴ Jaje yo'oye pa'ito çme toyase'e caye tì'aquë'ni, jaje yo'o ja'ñe a'è, ca nëose'e?"

⁵⁵ Jà maca Jesús pajre capi:

"¿Mësaruru yè'ère tseañu'u cajë hua'ñapi cui'ne tarapi çoni tse'ejë date, co'amaña ñaëre tseañeje pa'ye? Si'a mu'seña mësaruru ja're yè'è pa'i Maija'quë huë'epi ñu'i ye'yaquëna, mësaruru ti yè'ère tseañu'u cama'pë pa'isicohua'i a'è. ⁵⁶ Jaje pa'iquëta'are si'aye iye yo'oye pa'iji,

tsoe acohua'i Maija'quère quëacaicohua'i toyajë pa'ise'epi tì'ajaquë cajë."

Jà maca si'aohua'i i ye'yacohua'i Jesure te'ire jeoni cati sa'è'è.

Judío Paj Ca Tëjicohua'ipi Jesure Yo'oye

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Jesure tseasicohua'i sahuë, Caifás Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë què'rona. Cui'ne jarote cuãñese'e ye'yacohua'i cui'ne aiohua'i tsi'sisicohua'ipi pa'è'è.

⁵⁸ Jaje pa'ijëna, Pedropi so'o maca se ñaquë jeteyo'je tujji, paj ëjaërepa huë'e daripë què'rore paja'a. Sani jaro cacani ja huë'ere ñacaicohua'i ja're çoni ja'rupi, merepa yo'oja'cohua'i a'ni ite tseasicohua'i cuasaquë.

⁵⁹ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne aiohua'ipi cui'ne si'a judío paj yo'oye ñani ca tëjicohua'ipi co'ehuë, Jesure sañope co'aye yo'oquë api cacohua'ini tì'ani Jesure huani jeoñu'u cajë. ⁶⁰ Jaje co'ejëta'a tì'añe pahüë, ite sañope ca ja'ñe. Jaje tì'ama'pë jai paj ite coa huëojë cosojë co'aye yo'oquë api, cahuë. Jaje yo'o maca cayaohua'i tëji huë'ñarepa sañope cacohua'i da'è'è. ⁶¹ Jaohua'ipi dani cahuë: "Iquë cato yè'èpi Maija'quë huë'e nejosiquëpi toaso mu'seña pa'i maca cui'naoni huëoja'quë a'è, caquë api."

⁶² Jà maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi huëni nëceni capi, Jesure:

"¿Ti te'e yè'opojë sañope sehuoye paquë, mè'è? ¿Mè'ère sañope jaohua'i caye asaquë, mè'è?"

⁶³ Jaje catoje Jesús ti cama'è paji'i. Jà maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi capi, ite:

"Maija'quë huajëquërepa mamipi mè'ère care pajë'è, cayë. Quëajë'è, mè'èpi Maija'quë mamaquërepa Cristo pani."

⁶⁴ Jaje caquëna, Jesupi capi, ite:

"Jaje pa'ijë'è. I a'è, yè'è, mè'è cayeje. Cui'ne mësaruru ñaja'cohua'i a'è, Paj Mamaquë Diusu tutu quë'irepa ëja te'tere ñu'ina, cui'ne ma'tëmopi sirija'a daina."

⁶⁵ Jà maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi i ju'i çare naë ye'sapi, ai coa care paji caquë iñoquë. Jaje yo'oquë capi:

"Iquë Maija'quère ai cue'cuequë yo'oji, i yè'opo cayepi. ¿Jaje pa'ito iquere yeque cajë i yo'oquëna, ñasicohua'ini seji'asañu'u cajë co'eye'ni? Mësarupi tsoe asahuë, i cue'cuequë cayë. ⁶⁶ Jaje pa'ito çme cayë'ni, mësaruru?"

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

"Jaje co'aye caquë api. Jaje pa'ina, ju'iñe pa'iji."

⁶⁷ Jà maca i tsiana copi tse'sejë cui'ne tarapi të'cahuë. Yecohua'ipi tsiana mosicapi të'cahuë. ⁶⁸ Jaje yo'ocohua'ipi cahuë, ite:

"¿Mè'è a'è, Cristorepa se ta'ñe ca ñajë'è, nepi mè'ère tëtore'ni?"

Pedro Cosose'e

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Jaje yo'ojëna, Pedro cato hue'se yejare ja'rusiquëpi ñuji'i. Ñu'ina, pajre necaico i què'rona tsiojani cao, ite:

“Mè'èje Jesús Galilea aquè jà're cõni cu'i pa'isiquè aè.”

⁷⁰ Jaje cacona, Pedropi si'aohua'i pa'i hue'ñana coa cosopi, ñeje caquè:

“Huesëyè, mè'è caye. ¿Iquere jaje caco'ni?”

⁷¹ Pedro eta sa'ro què'rona huèni jè'nè saina, yecopi nomio ñani cao, iti maca pa'icohua'ire:

“Iquè Jesús Nazaret aquè jà're cõni cu'i pa'isiquè api.”

⁷² Cacona, jà maca Pedropi tijupè coso cõpi:

“Ñama'quère pa'è, jàète. Quèare payè.”

⁷³ A'ri maña tsoe pa'i maca iti maca pa'icohua'ipi Pedro què'rona tsiojani cui'ne ite cahuè:

“Nuñerepa mè'è i ye'yasicohua'i aquère pa'è. Jaje pa'ina, mè'è coca cayeque tiñe pa'iji, huesëye peoye.”

⁷⁴ Cajèna, ipi capi:

“Ti ñama'què a'è, caye asa ma'ñe, mèsaru.”

Jaje itire yo'oquè caquèna, cura yèji'i. ⁷⁵ Yè'ina, jà maca Pedro cuasa ñajaji'i, Jesús ite case'e: “Jà yè'ta'a cura yè'ima'èna, mè'è toasõne yè'ere ñama'què a'è cosoja'què a'è.” Jare cuasaquè jà maca jaro pa'isiquèpi Pedro etani ai oji'i, co'a ju'i.

Pilatona Jesure Isiye

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

27 Ñata tomesi maca Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'ipi cui'ne judío pa'i aiohua'ipi te'e cuasaye nehuè, Jesure huani jèa jà'ñere cajè.

² Sèasiquèni sani Poncio Pilatona iti yeja èjaèna isihuè.

Judas Ju'ise'e

³ Judas Jesure yehuoquèpi ñaquèna, Jesupi huani jèo cuañoja'què pa'ina, ñani ai oi pañete yo'ore'ni cuasaquè oi treinta curi tèt'ña ite isise'ere cui'nare co'yopi, Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'ina. ⁴ Co'y-oquè capi, jaohua'ire:

“Co'aye yè'è yo'ohuè, ti do'i peoquèni huani jèo-ja'quère isiquè.”

Jaje caquèna, johua'ipi sehuohuè, ite: “¿Iquere yèquè oiye'ni, jà yo'ose'e? Mè'èse'e yo'oquè cajè'è.”

⁵ Jà maca Judas, curiquè Maija'què huè'ena jèo ñato saoni sani quèo deni juji'i.

⁶ Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'ipi curiquè ña'ñe gese'ere tsi'soni careña:

“Iye curiquè Maija'quère coa isijè aya mahuèna ayaye peoji, tsie do'i saise'e me ayaye'ni.”

⁷ Jà jeteyo'je jaohua'i te'e cui'ne si'a yè'què maca cuasajè ca de'huahuè, “soto ne hue'ñana yejare hueroñu'u, tìohua'ire taja'a yejare” cahuè. ⁸ Jaje pa'ina, jà yeja yurejè “Tsie Yeja” hue'eji. ⁹ Jaje tì'api, tsoe aquè Maija'quère quèacaiquè Jeremias toyaquè pa'ise'e ñe-je cayepi: “Treinta curiquè tèt'ña imahuè, i do'ire Israel pa'i isise'ere. ¹⁰ Japi huerohuè, soto ne yejare, èjaè yè'ere cuañese'ejè pa'ye.”

Jesús Pilato Ña Hue'ñare Pa'ise'e

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Jesús pa'i èjaè què'rona sasiquè paji'i. Pa'ina, ipi ite seji'i:

“¿Mè'è aè, judío pa'i èjaèrepa?”

Caquèna, Jesupi capi, ite:

“Jaje pa'ijè'è. Mè'è case'eje pa'i a'è.”

¹² Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'ipi cui'ne aiohua'ipi sañope co'aye catoje Jesús ti a'ri mañaje sehuoma'è paji'i. ¹³ Paquèna, jà maca Pilatopi capi, ite:

“¿Asama'què mè'è, mè'ère sañope yo'ojè caye?”

¹⁴ Jaje catoje Jesús ti sehuoma'è paji'i. Jaje pa'ina, ña jujani pa'i èjaèpi ai ise'ere ñani ¿me neja'què a'ni? cuasapi. Cui'ne huesèpi, yeque yo'oye peoquèna.

Jesure Huaiye Pa'iji, Caye

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Jaje pa'iquèta'are si'anè fiesta pa'i maca pa'i èjaèpi cosicohua'ire eto saokuè yo'oye paquè paji'i. Paipi jaèni etoye pa'iji cajèna, etoquè paji'i. ¹⁶ Paji'i, cosiquè Barrabás hue'equè si'aohua'i i co'aye yo'oye asaquè.

¹⁷ Jarote jai pa'i tsi'sisicohua'i pa'ijèna, Pilatopi seji'i, jaohua'ire:

“¿Neni yèye'ni, de'oye pa'ija'quère jèjo saoye, Barrabás panita'a Jesucristo?”

¹⁸ De'hue asapi, paipi Jesuni ai yèjè yo'o do'ire pèijè co'aye yo'oma'quèni tsease'e. Jaje pa'ina, Pilato jaje capi.

¹⁹ Jà yè'ta'a Pilato pa'i co'aye yo'ose'ere asani ne de'hua hue'ñare ñu'ina, i pacopi jèjo dao, io case'ere quèaja'quère ñeje caco:

“Jaère nuñerepa de'o paire cui'na cõni yo'oma'è pa'ijè'è. Coa ñajè'è. Jaète yo'o do'ire huèo cãni ñahuè, ai co'ayerèpa.”

²⁰ Jaje pa'iquèta'are Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'ipi cui'ne judío pa'i aiohua'ipi paire cuañehuè, Barrabásni etojè'è cajè, cui'ne Jesuni huani jèoja'quère cajè'è, cahuè. ²¹ Pa'i èjaèpi tijupè cui'ne se'ni coquè capi:

“¿Cayahua'i tseasicohua'i pa'icohua'ire jèquèni yèye'ni, eto saoye?”

Caquèna, jaohua'ipi cahuè:

“Barrabásni etoye yèyè.”

²² Cajèna, Pilatopi seji'i, jaohua'ire:

“¿Cui'ne me neja'què a'ni, Jesure Cristo hue'equère?”

Caquèna, si'aohua'i sañope cahuè:

“¡Queja'què api!”

²³ Jà maca Pilato capi, jaohua'ire:

“¿Jaje pa'ito iquere co'aye yo'o u'ni?”

Caquèna, tijupè cui'ne cui cohuè:

“¡Queja'què api!”

²⁴ Pilatopi i co'aye yo'ose'e asa tì'ama'èna, coa paipi jerepa josa yo'ojè sañope jase'e cajèna, ña jujani jèña tsoasi'i caquè oco daja'quère jèjo saouna, daèna, tsoaquè capi:

“Yè'èpi iquè de'o paire huani jèo jà'ñe cuañema'è pa'iyè. Mèsaruse'e yo'ojè'è.”

²⁵ Jaje caquëna, si'a paï sehuohuë:
"Yëquëna cui'ne yëquë mamajëna ìte huani jëo do'i tomejaquë."

²⁶ Jajë maca Pilatopi Barrabásni eto saopi, de'oye pa'i-jajëquëre. Etoquë Jesuni si'seni jajë jeteyo'je quëni huani jëoja'quëre jëjo saopi.

²⁷ Jajë jeteyo'je paï ëjaë soldado païpi Jesure sahuë, jai huë'ena. Si'a soldado paï tsi'sisicohua'irepa paë'ë, Jesús pa'i huë'ñana. ²⁸ Jajë jeteyo'je ì ju'i cã dutani maja'ì ju'i cãre suñacaë'ë. ²⁹ Cui'ne sïopëna miu maro puacaë'ë. Cui'ne ëja tëtë jëtëna soquë tarapë isihuë. Jajë maca ì ña huë'ñana do're ja'runi cue'cuejë ñeje ìte cahuë:

"¡Pa'ijë'ë, judío paï ëjaërepa!" ³⁰ Jaje cajë cui'ne copi tse'sejë cui'ne ìte tarapëpi sïopëna tëtë cajë yo'ohuë.

³¹ Jaje ìte cue'cue tëtjini maja'ì ju'ì cã dutani ì ju'ì cãre pare suñacani jajë maca queja'quëre sahuë.

Ìte Quëse'e

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Jaropi etani saijë Cirene aquëre tì'ahuë, Simón hue'equëre. Jajëni Jesure queja'a sarahua sacaija'quëre cuañehuë.

³³ Jajë yo'ojë Gólgota hue'e huë'ñana tì'ahuë. Jaje cani cayë, paï sïopë tara. ³⁴ Jarona Jesure cuiya'ì o'sa çonona sëjeñe çoni ço'mesicore ocuahüë. Jaje ocuañëna, Jesús ìpi neñani ucuye coepi, ìote.

³⁵ Ìte quësi maca jeteyo'je soldado païpi Jesús ju'ì cãre çnepi ìote paja'cohua'ì a'ni? cajë yo'ohuë, sa'ñe ìohua'ija'a. Jajë yo'ojëna, tsoe aquë Maija'quëre quëcaiquë toyase'e ñeje caye tì'api: "Yë'ë ju'ì cãre paï ñape huahuehuë, ìohua'ija'a çnepi paja'cohua'ì a'ni?" cajë yo'ohuë. ³⁶ Jaje yo'o tëtjini yecohua'ìpi dani sama'cohua'ìni cajë ja'runi ñahuë. ³⁷ Cui'ne ì sïopë sa'nihuëna jajë do'ire ju'ìji caco quëacore toyani sëohuë. Toyasico cato paji'ì, ñeje: *IQUË API, JESÚS, JUDÍO PAI ÈJAË*.

³⁸ Cui'ne caya co'amaña yahue ìmacohua'ìre quësicohua'ì paë'ë, ì ja're çoni, yequëni ì ëja tëtëna cui'ne yequëni ì ari tëtëna. ³⁹ Cui'ne ìti macasa'a da saicohua'ìpi cue'cuejë tea ju'ìjë sïopë api së'cuijë saë'ë, ìte ñajë. ⁴⁰ Cui'ne cahuë:

"Më'ë a'ë, Maija'quë huë'e peo huë'ña nejoni cui'ne toaso mu'seña pa'ì maca cui'naoni huëoja'quë a'ë, caquë pa'isiquë. Jajë pa'ì sëtë yure co'ye huaso'jë'ë. Më'ëpi Maija'quë mamaquë pani cruzupi caje nëcajë'ë."

⁴¹ Jajë cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'ì ëjaohua'ìjë cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ìjë, fariseohua'ìjë cui'ne cue'cuehuë, ìte. Jajë cue'cuejë sa'ñe ìohua'ija'a cahuë:

⁴² "Yecohua'ita'are huasopi. Jajë pa'iquëta'a ìja'a co'ye huasoyere paji. Jajë pa'ina, ìpi Israel paï ëjaërepa pani yurepi cruzu dequëpi caje nëcaëna, sehuoye patira'pi, maire. ⁴³ Iquë cato Maija'quëna ìre papi cuasaquë quëcoquë paji'ì. Jajë pa'isiquëre sëtë yure Maija'quëpi ìte huasojaquë, ìte oiquërepa pani. Ìta'a maire 'yë'ë cato Diosu mamaquëre pa'ë' caquë pa'isiquë api."

⁴⁴ Cui'ne co'amaña ñaohua'ìjë ì ja're çoni quësicohua'ique tea ju'ìjë sañope cahuë.

Jesús Ju'ise'e

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Jajë maca yureta'a si'a yeja ñamije pa'iorepa de'o nëji'ì, mu'se jopore papi na'ì maca tres pa'ì macaja'a.

⁴⁶ Cui'ne jare jajë hora pa'ì maca Jesús ai tutu cui'pi: "Eli, Eli, lama sabactani". Jajë caye cato caji: Yë'ë Diosu, Yë'ë Diosu, çme nesi'quë yë'ëre jëoco huesou'ni?

⁴⁷ Yecohua'ì ìti maca pa'icohua'ìpi asani cahuë:
"Tsoe aquë Maija'quëre quëcaiquë Elías pa'isiquëni soiji."

⁴⁸ Jare ìti macapi te'ì huë'huëpi, oco saësi pë quëre-jasi'ì caquë. Quërejäni dani o'sa cuiya'ì çonore saë tëtjini soquë tarapëna huë sëoni ucuaquë caquë ja'ye maca sapi. ⁴⁹ Jajë yo'oquëna, yecohua'ìpi cahuë:

"Yo'oma'ë. Ña'nu'u, Elíaspi dani ìte huasoquë pa'ito."

⁵⁰ Tijupë Jesús tutu cui'ne cui çopi. Jajë maca junì huesëpi. ⁵¹ Jare ìti macapi Maija'quë huë'e ta'tëpo tëhuosico cayaye ëmëje'epi huë'ehuëre pana yete saji'ì. Yejajë ñu'cuequë cui'ne quëna yejañaje tsate saji'ì. ⁵² Cui'ne ju'ìsicohua'ìre tase'eje hui'ye sapi.

Cui'ne Maija'quëre asani ju'ìsicohua'ìjë huëisicohua'ì paë'ë. ⁵³ Tasi daripëapi huëisicohua'ì paë'ë, Jesús huëisi jeteyo'je. Huëni de'o Jerusalén daripëna cacahuë. Cacajëna, jai paï ñahuë, jaohua'ire.

⁵⁴ Jajë maca Capitán cui'ne ì ja're çoni Jesure ñacohua'ìpi yeja ñu'cuye ñani cui'ne yeque jaiye yo'oyere ñajë ai ca'rajë cahuë: "Nuñerepa iquë Maija'quë mamaquërepa paji'ì."

⁵⁵ Jarote jai paï nomiohua'ìjë paë'ë, so'opi de ñajë, Jesure Galileapi çocajë tuisicohua'ì. ⁵⁶ Jaohua'ì ja're çoni paë'ë, María Magdalena, María Jacobo cui'ne José pëca ja'co cui'ne Zebedeo mamajë pëca ja'co çoni paë'ë.

Jesure Tase'e

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Ñami de'o huëo maca jaiye co'amaña paquë José hue'equë Arimatea daripë aquëpi daji'ì. Jajë cato Jesure tuiquë de'osiquë paji'ì. ⁵⁸ Jajë pa'ìpi jajëpi Pilato quë'rona sani Jesús çapëre sëji'ì. Sëina, jajë maca Pilatopi cuañëpi, isijë'ë caquë ìti ñacaicohua'ìre. ⁵⁹ Josépi ì çapë si'si peo çapi peo huë'ña deapi. ⁶⁰ Yo'oni huajëcore pana ì tseçona çapi, quëna yeja pëpëna coje nesicona. Ìte tani jai quëna pëpi daripë se sïoni saji'ì. ⁶¹ Cui'ne jarote paë'ë, María Magdalena, cui'ne yequë María çoni, daripë tìñare pare ja'rusicohua'ìpi.

Jesús Tāsito Ñacaicohua'ì

⁶² Se ñatasi mu'se cato huajë mu'se de'hua tëtjisi maca paji'ì. Pa'ina, Maija'quë huë'e ñacaicohua'ì ëjaohua'ìpi cui'ne fariseohua'ì çoni Pilato quë'rona saë'ë.

⁶³ Tì'ani cahuë: "Èjaë, yëquë jajë cosou jajë yë'ta'a huajëquë pa'inë ñeje caquë pa'ise'ere cuasayë, 'Toaso mu'seña pa'ì maca ju'ìsiquëpi cui'naëpi huëija'quë a'ë

case'ere.' ⁶⁴ Jaje pa'ina, jëjo saojë'ë, tasi daripë ñaja'cohua'ire toaso mu'seña pa'i macaja'a, i ye'yaquë pa'isicohua'ipi dani i çapë ñani sani, ja maca pa'ire 'Tsoe huëji'i, juni huesësiquë pa'isiquëpi' cama'cohua'ini. Jaje yo'ose'e cato ai jerepa du'ru cosose'e jerepa coa cosose'e pa'ima'coni tëjiyerepa cosoyepi."

⁶⁵ Cajëna, Pilatopi capi, jaohua'ire:

"Jaohua' pa'iyë, iti ñacohua' soldado pa'i. Jaje pa'ito sani de'oyerepa ñajë'ë."

⁶⁶ Jaje caëna, sani tasi daripë de'oyerepa de'huani iti coje sjo quëna pë ëmëje'ena toyani sëohuë. Sëoni iti macana soldado pa'ire ñaja'cohua'ire jëoni saë'ë.

Jesús Ju'isiquëpi Huëise'e

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

28 Huajë mu'se tëto sani du'ru macarepa semana mu'se ñata maca María Magdalena, cui'ne yeco María çoni tasi daripë ñañu'u cajë saë'ë. ² Saijëna, cuasama'tore papi tutu yeja ñu'cueye paji'i, ja cato Ejaë huññaëpi ma'tëmopi tasi daripë quë'rona tütani yo'opi, quëna pë coje sjosiconi ne tãoni io ëmëje'ena jarupi. ³ Mujuë ye'hueye miañe ñañeje pa'irepa paji'i. Cui'ne i ju'i çapi po yëiojë pa'ioyerepa paji'i. ⁴ Jare ñani soldado pa'ipi quëquë huesëni tsasijë ju'ise'eje pa'iohua'i de'ohuë. ⁵ Ja maca ëjaë jo'yaëpi capi, nomiohua'ire:

"Ca'rama'pë pa'ijë'ë. Tsoe yë'ëpi asayë, Jesure quëni huani jëosiquëre mësar co'eye. ⁶ Iño peoji. Tsoe huëji'i, i case'eje pa'ye. Dani ñajë'ë, ite oã sitore. ⁷ Sani esa cajë'ë, i ye'yacohua'ire: 'I cato ju'isiquë pa'isiquëpi huëji'i. Yure jaje pa'ipi mësar Galilea ja yë'ta'a tã'ama'pëna du'ru saija'quë api. Jarona ite ñaja'cohua' a'ë, mësar. Iyese'e pa'iji, yë'ë mësarute casi' cuasase'e."

⁸ Ja maca nomiohua'ipi esa tasi daripë quë'ropi ca'rajë cui'ne ai sihuacohua'ipi huë'huëjë saë'ë, huajë co-care i ye'yacohua' pa'isicohua'ire quëañu'u cajë. ⁹ Ja huë'huëjëna, Jesupi jaohua'ina ñaini pëpapi. Pëpaquë-

na, ja maca Jesure ire papi cajë i quëona su'cuajë de'oque're pani cahuë. ¹⁰ Yo'ojëna, ipi capi, jaohua'ire:

"Ca'rama'pë pa'ijë'ë. Sani quëajë'ë, yë'ë yo'je tsire. Galileana sani yë'ëre ñañe pa'iji."

Soldado Pa'i Quëase'e

¹¹ Ja yë'ta'a nomiohua' saijëna, yecohua' soldado pa'i iti ñasicohua'ipi pa'i pa'i huë'ñana sani si'aye io-hua' yo'oquëna, ñase'ere quëahuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua' i ëjaohua'ire. ¹² Ejaohua'ipi sani aiohua' ja're çoni cahuë, si'a yë'quë maca cuasaye pa'ijaquë cajë. Jaje cajë ja maca soldado pa'ire jaiye curiquë isihuë. ¹³ Isijë cahuë, jaohua'ire:

"Mësarupi cajë'ë: 'ñami yëquë çani huesësi maca Jesús ye'yaquë pa'isicohua'ipi dani i çapë ñani sahuë.' ¹⁴ Jare pa'i ëjaëpi asa tã'ani, mësarute sañope yo'oye pa'ito yëquëpi ite ca de'huacañu'u. Cui'ne ai yo'oye pa'itojë çocaija'cohua' a'ë, mësarute."

¹⁵ Ja maca soldado pa'ipi curiquë imani, sani jare io-hua' yëhuojë case'eje pa'ye quëahuë. Jaje pa'ina, yure iye mu'señaje judío pa'i cui'ne quëajë pa'icohua' a'ë.

Jesupi I Jëjo Daocohua'ire Cuñese'e

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Jaje du'ru ca nëose'e sëte i ye'yacohua' once pa'iohua' Galileana saë'ë, Jesús quëa nëosi çutihëna.

¹⁷ Jarona Jesure ñani ite do're ja'rundi de'oquëre pa'ni cajë yo'ohuë, ja yë'ta'a yecohua' i jëa coejëta'a. ¹⁸ Ja maca Jesús jaohua'ire tsiojani capi:

"Yë'ëna si'aye tutu isise'e pa'iji, ma'tëmo cui'ne yeja cuñequërepa pa'ija'quëre. ¹⁹ Jaje pa'ina, saijë'ë, coa si'a yejaña pa'i pa'i huë'ñana. Sani yë'ëre ye'yecohua'ire necaijë'ë. Jaohua'ire Maija'quë mamipi, i ma-maquë mamipi, cui'ne de'o joyo mamipi oco docaijë'ë.

²⁰ Jaje yo'ojë cui'ne ye'yajë'ë, yë'ë mësarute cuñese'ere si'aye sehujajë cajë. Cui'ne cuasajë'ë, yë'ëpi mësar ja're si'a mu'seña pa'iji, yeja carajaisi macaja'a." De'oji. Jaje pa'ijaquë.

SAN MARCOS

Juan Oco Doquë Ayere Quëaye

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 De'o coca ñeje huëopi. Ñeje yo'opi, Ējaë Jesu-cristo Maija'quë mamaquë. **2** Maija'quëre quëa-caiquë Isaiáspi Maija'quë quëaquëna, toyapi, ñeje: "Yë'ëre quëacaiquëre du'ru jëjo saosi'i, saija'a ma'a ne de'huacaija'quëre. **3** Airopi i yë'ose'e jutaja'coa. Ne de'huajë'ë, Mai Ējaë daija'a ma'a, nui ma'a hui'yocaijë'ë." **4** Jaje pa'ina, Juan cuene yejaja'a dai paire doquë daji'i. Jaje dai capi: Mësarü ja'rë cuasase'ere jëoni pönëto oco doye pa'iji, mësarü co'aye yo'ose'e sai de'huacaise'e pa'ija'core. **5** Judea quë'ro pa'i cui'ne Jerusalén daripë pa'i si'ahua'i i pa'i huë'ñana sani johua'i co'aye yo'ose'e oijë quëajëna, Juanpi Jordán tsiayana dopi. **6** Juan caña cato camello nañapi nese'e paji'i. Cui'ne i tēi ca cato ca'nipi nesico paji'i. I aiñe cato pu'su cui'ne mejaë paya paji'i. **7** Ñeje caquë paire quëaëña: "Yë'ë jeteyo'je jerepa pa'ipi daiji. I jo'yaë në meni zapato joyecaiquëje pa'i yë'ë peoyë, ai teaye pa'i a'ë. **8** Ocopi dohuë, mësarute. Jesuta'a Maija'quë joyore isi-ja'quë api."

Jesure Doye

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9 Ja mu'seña Jesupi Nazaret daripëpi de daquëña. Nazaret daripë cato Galilea quë'ro paji'i. Daquëña, Juanpi Jordán ñana dopi, Jesure. **10** Do tējina, Jesús tsi-ayapi tumaquëna, ma'tëmo jaca sacona, ñaëña. Ñaquëna, Maija'quë joyo ire pana nëca mequëña, su'teje pa'ipi. **11** Nëca meina, ma'tëmopi yë'ose'e juttaëña: "Më'ë yë'ë mamaquë a'ë. Më'ëre ai yëyë. Ai sihuaquë pa'iyë, më'ëre."

Jesure Neñañe

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Ja maca jë'nërepa Maija'quë joyopi saëña, Jesure, yequë huë'ñana, pa'i peo huë'ñana. **13** Saëna, airo aco-hua'i quë'rona cuarenta mu'seña pa'ina, mënapa co'aye yo'ojaquë caquë dani neñaëña. Mënapa jaje yo'o tēji maca huiñahua'ipi dani Jesure necateña.

Jesús Yo'o Huëoye, Galileana

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Juanre tsoe tseani cosi maca Jesús jeteyo'je saji'i, Galileana, de'o cocare quëaquë Diusu tē'te ayere. **15** Ñeje caquë quëapi: "Tsoe tī'api, Maija'quë cuañe tē'te. Ja'yere pa'iji. Mësarü ja'rë cuasase'e jëoni yeque cuasayena pönëjë'ë. Huaso cocare asajë'ë."

Hua'ire Yo'ecohua'ire Soiye

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Jesupi Galilea jaira tē'tëpaja'a saina, Simón i yo'jei Andrés çoni hua'i huäterë jëo deojëna, ñaëña, iti hua'i yo'ecohua'i sëte. **17** Ñani jaohua'ire capi: "Yë'ë ja're daijë'ë. Yureta'a paire yo'ecohua'i pa'ija'-cohua'ire nesi'i, yë'ëpi." **18** Ca tējina, huäterë jëoni sateña, i ja're. **19** Satena, seña maca saina, Zebedeo mamajëpi Jacobopi i yo'jei Juanpi çoni yohuëre ñu'ijë huäterëre que'que do'sejëna, ñaëña. **20** Ñani johua'ire soiña. Soina, jaohua'ijë péca ja'quëre jëoni Jesús ja're sateña, i saina çocaicohua'i ja're çoni yohuëre pa'ina.

Co'a Joyore Hue'equë

(Lc 4.31-37)

21 Jëo saiscohua'ipi capernaum daripëna sa tī'ani, du'ru huajë mu'se Judea pa'i tsi'si huë'ena cacarena, ye'yaëña, Jesupi. **22** Ye'yaquëna, me nesiquëpi de'oyerepa ta'ñerepa ye'yaquë'ni, jaë, cuañequëje pa'irepa ye'yaquë'ni. Maire ye'yacohua'i yo'oyeje yo'oye pa'iji, cuasareña. **23** Cui'ne pa'i tsi'si huë'ere huati quë'i paquëña.

24 Pa'ipi caëña:

"¿Jesús Nazaret daripëpi daiquë me nesi'quë yëquëre yo'oquë'ni? ¿Yëquëre huasi'quë daiquë? Ti cuañequërepa de'oquëni ñahuë, më'ëre."

25 Caquëna, Jesupi huatire caëña:

"Cama'ë pa'ijë'ë. Jaëte jëoni etajë'ë."

26 Caquëna, asani hue'hue dahuëje pa'ye ju'iquëte yo'oni cuini etaëña, huati. **27** Jaje yo'ouna, ñani si'ahua'i quëquë huesëni sa'ñe sëtëña:

"¿Ique a'ni, iye? ¿Iquerepa huajë ye'yaye a'ni, iye? ¿Huatiohua'ire eto sao tuture paque paji. Jaje paquëni i cuañeñe sehuojë etayë?"

28 Jaje Jesús yo'oyese'e esa Galilea yeja pa'icohua'i asa tī'areña.

Simón Pedro Huaore Jujuye

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Ye'ya tējini paji tsi'si huë'epi etani Simón cui'ne Andrés huë'ena cacaëña. Jacobo cui'ne Juan çoni cacareña, Jesús ja're. ³⁰ Cacarena, Simón huao suña dahuëre ju'io uico pacoña. Pa'iona, io ju'iñe quëareña, Jesure. ³¹ Quëarena, asani dani io jëtëna tseani naë huëouña. Naë huëouna, suña dahuë jëouña. Jëouna, huëni si'aohua'ire aña.

Jai Paire Ne Co'yaye, Jesús Yo'oquëna

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Na'iquëna, ësë caje huesëquëna, ja daripë si'a ju'icohua'ire cui'ne huati quë'iohua'ire Jesús quë'rona dareña. ³³ Si'a paji ja daripë acohua'i tsi'sireña, eta sa'ro quë'rona. ³⁴ Tsi'sireña, jai paire jujuquëna, co'yareña, si'aohua'i. Si'aye ju'iñe pa'itojê de'oye jujuña. Cui'ne huati quë'iohua'i pa'ijëna, eto saouña, huatiohua'ire. Huatiohua'ipi tsoe Jesure ñareña. Jesupi huatiohua'i cayete ësequë, cama'pë pa'ijë'ë, cani eto saouña.

Jesús Yëhuoye, Galilea Quë'rore

(Lc 4.42-44)

³⁵ Ja yo'o tējini pëani çani nea huë'ñarepa huëni saquëña, paji peo huë'ñana Maija'quëni casi'i caquë. ³⁶ Ja caquëna, Simón cui'ne yecohua'i çoni tuteña. ³⁷ Tuni tjanani ite careña:
"Si'aohua'i më'ëni co'eyë."
³⁸ Cajëna, Jesupi iohua'ire caëña:
"Je darina sañu'u. Je darijê cui'ne Maija'quë coca quëasi'quë daë'ë."
³⁹ Cani saquëña. Si'a huë'ña Galilea quë'rojã'a sai si'a Judea tsi'si huë'ena cacani Maija'quë coca quëaro-jacquëña. Cui'ne huatiohua'ire eta saouña.

Jesús Jujucayie, Ja'ju Dahuë Ju'iquëre

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Jesús pa'i huë'ñana te'i ju'iquëpi daquëña. Ja'ju dahuë ju'iñe huë'equëpi dani do're ja'runi oi sequëña:
"Më'ëpi yëni ne co'yajë'ë, yë'ëre."
⁴¹ Ju'iquëte oi ñaquë jëtëpi se patoquë caëña:
"Yëyë. Më'ëre jujusi'." ⁴² Cani patoquëna, ti ju'iñe peoquëre pare ne co'yaëña, ite. ⁴³ Ne co'yani Jesupi yëhuouña, yë'ë ne co'yase'e quëama'ë pa'ijë:
⁴⁴ "Yecohua'ire quëama'ë pa'ijë'ë, coa Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëse'ere iñojë'ë, Moisés cuãñequë pa'ise'ere isiquë më'ë si'sire tsoa tosiquë pa'iyere iñoquë. Jaje yo'oquëna, yecohua'i ñajajë caëña. Cani jëjo saouña."
⁴⁵ Ti jujusiquëpi etani sani Jesús yo'ose'ere si'a huë'ña quëaëña. Quëaëna, Jesupi paji daripëa tiñarepa cacaye peouña. Peoquëna, huë'sere paji peo huë'ñare paquëña. Pa'iquëta'are paipi i quë'rona si'a huë'ña acohua'ipi dateña.

Quë'quë Dahuë Ju'iquëre Jujuye

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

² Yequë huë'ñare panirojani tējini, tijupë Capernaum yejana co'i çopi. Co'ina, huë'ere pa'iji asareña, yecohua'i. ² Asani esa tsi'sireña. Si'a huë'e timë huesëoña, so'o sa'ro peoyerepa. Jaje tsi'sireña, i cato Maija'quë cocare quëaëña. ³ Quëaquëna, cajese'e ëmëohua'ipi ju'iquëre huë'ejê dareña. I ju'iñe cato quë'quë dahuë paji'i. ⁴ Dani jai paji pa'ijëna, Jesús pa'i huë'ñana caca tjanë peoquëna, ña jujani huë'e ëmëje'aja'a coje neni ju'iquëre çai saihuëre uina, Jesús nëca huë'ñana casareña. ⁵ Jujucayia'quë api cuasajê yo'oyere ñani Jesús ju'iquëre çapi:

"Tsihua'ë, më'ë co'aye yo'ose'ere çai de'huacaise'e a'ë."

⁶ Jaje caquëna, iti maca ñu'icohua'ipi cuãñese'e ye'yacohua'i acohua'ipi asani cuasahuë. ⁷ ¿Me yo'oquë jaje caquë'ni, iquë? Coa Maija'quëni cue'cuequë çaji. Iye yeja acohua'i paji co'aye yo'ose'ere çai de'huaye peoji. Coa Diususe'e yo'oye a'ë, ja cato.

⁸ Cuasajëna, Jesús i joyopi iohua'i cuasase'e asani caëña:

"¿Me neñu'ju jaje cuasaye'ni, mësarü? ⁹ Ique a'ni, ju'iquëre ai de'oye ca'ñe pa'ye: 'Më'ë co'aye yo'ose'ere çai de'huacaise'e a'ë.' Panita'a caye, 'Huëni më'ë çai saihuë ini saijë'ë.' ¹⁰ Jaje pa'ito mësarute iñosi'i, yë'ë Paji Mamaquë iye yeja pa'i paji co'aye yo'ose'ere çai de'hua tutu paquë pa'iyere."

Jaje cani ju'iquëre caëña:

¹¹ "Më'ëni cayë, huëijë'ë. Më çacore ini huë'equë më huë'ena saijë'ë."

¹² Jare caëna, ju'iquëpi i çai sëohuë ini huë'equë saquëña. Saquëna, ñani Maija'quë ai de'oji çajê sihuareña, mai ña ma'ñere ñañë, çajê.

Jesupi Levíe Soiye

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Jesupi sani çouña, jaira tëtëpana. Sani çouna, si'a paji i quë'rona tsi'sireña, ye'yaëña. ¹⁴ Ye'ya tējini jerepa saina, Leví, Alfeo mamaquëpi pa'i do'i çai huë'ere ñu'ina, Jesupi ñani caëña:

"Yë'ë ja're daijë'ë."

Caëna, asani i ja're saquëña.

¹⁵ Jesupi Leví huë'ena sani ñu'i aina, jai paji pa'i do'i secohua'i cui'ne yecohua'i co'aye yo'ocohua'i cui'ne i ye'yacohua'i çoni te'e ñu'ijë aëña. ¹⁶ Jesupi jaje jaohua'i ja're çoni ñu'i aina, ñaquë ñani cuãñese'e ye'yacohua'ipi cui'ne fariseohua'ipi i ye'yacohua'ire seña:
"¿Me neni mësarute ye'yaquë pa'i do'i secohua'i ja're çoni cui'ne co'acohua'i ja're çoni ucuquë cui'ne aiquë'ni?"

¹⁷ Sejëna, Jesupi asani sehuouña, jaohua'ire:

"Huajëcohua'i cui'ne de'oye pa'icohua'i jujuquëre co'ema'cohua'i a'ë. Ju'icohua'ipi co'ecohua'i a'ë. Yë'ë cato de'ocohua'ini soisi'i caquë daiye paquë. Co'acohua'ini caquë daisiquë a'ë."

Ai Mañere Cajë Señe

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Fariseo paï ye'yacohua'ipi cui'ne Juanre ye'yacohua'ipi aïma'pë Maija'quëre sejëna, yecohua'ipi ñani Jesús quë'rona dani sëtëña:

“¿Me yo'ojë më ye'yacohua'i aïma'pë seña pañe'ni, Juan ye'yacohua'i cui'ne fariseo paï ye'yacohua'ise'e aïma'pë sejëna?”

¹⁹ Sejëna, Jesupi sehuouña:

“¿Hueja aï aïja'cohua'ire soisicohua'i je'quë aïma'cohua'ini iti hueja posëpi iohua'i ja're cõni pa'ito? Ipi pa'ito aïñe pa'iji. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are hueja posëje pa'ini yequë mu'se sio cuañoni ja macata'a aïma'pë seja'cohua'i a'ë.

²¹ Ai ju'i çare huajë capi jaoma'cohua'i a'ë. Jaje yo'osicohua'i pa'ito jøjajëna, huajë capi quërësio ai ju'i çare jerepa jai coje neñe pa'iji. ²² Cui'ne huajë cuiya'i cõnore ai cã'ni topëna ayama'cohua'i a'ë. Ayasicohua'i pa'ito huajë cuiya'i cõnopi o'saquë qui'co joiye pa'iji. Ja maca yureta'a si'aye nejoñe pa'iji, cõno cui'ne topëje cõni. Ja do'ire huajë cuiya'i cõno ja're huajë cã'ni topëna ayaye pa'iji.”

Jesús Ye'yecohua'ipi Huajë Mu'se Yo'oye

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Te'e mu'se Jesús huajë mu'se pa'ina, trigo tsioja'a saina, i ye'yacohua'ipi sa tëto saijë tëahuë. ²⁴ Tëajëna, ñani fariseo païpi careña, Jesure:

“Ñajë'ë, jaohua'i yo'oyere huajë mu'se yo'oye peoji, huajëye pa'i mu'sere.”

²⁵ Cajëna, ipi iohua'ire caëña:

“¿Maija'quë toyapë mësarü ñama'cohua'i a'ni? Toyase'e cato caji: Abiatar Maija'quë huë'ere ñacaicohua'i ëjaërepa pa'i maca, Davidpi cui'ne i cõcohua'ipi aïñe peoquëna, aï ëa ju'ijë. ²⁶ David cui'ne i cõcohua'i cõni cacani aore Maija'quë ña huë'ñana tëose'ere aë'ë. Iye aï cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'ise'e aï ja'ñe pa'iji. Yecohua'ire ësesë'e pa'iji.”

²⁷ Cui'ne jaohua'ire Jesupi caëña:

“Païni caquë Maija'quë huajë mu'se nepi. Païni païpi huajë mu'se do'ire ai yo'ojajë caquë neñe. ²⁸ Yë'ë Paï Mamaquë cato huajë mu'se ëjaëpi yo'oyë.”

Jëtë Sëyë Huesësiquë

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

3 Paï tsi'si huë'ena Jesupi tïjupë cacapi. Cacaëna, jarote jëtë sëyë huesësiquë pa'iji. ² Pa'ina, huajë mu'sere Jesupi jujuquëna, ñañu'u cuasajë cama'pë ñahuë, jujuquëna, sañope ite cañu'u cajë. ³ Ja maca Jesús jëtë sëyësiquëre ñani caëña:

“Huëni nëceni iye maca jopore pana dani nëcajë'ë.”

⁴ Jaje se cani yecohua'ire seji'i:

“¿Huajë mu'se ique yo'oyepi de'oquë'ni? ¿De'oye, pañita'a co'ayere yo'oye, païre huasoye, pañita'a païre huani jeoñe?”

Jaje caquëna, ti sehuoye pareña. ⁵ Jaje Jesús seni jujani pëi iohua'ire ñapi, i cayere asaye coejëna, ñani. Jaje oi ña jujani ju'iquëre capi:

“Më'ë jëtëre pi'najë'ë.”

Caquëna, pi'napï. Pi'naquëna, i jëtëpi tsoe de'oco pa'iji. ⁶ Jaje ñani fariseo paï etasicohua'ipi Jesure huani jeo ja'ñere ca de'huajë paë'ë, Herodes paï ja're cõni.

Jaira Të'tëpare Jai Paï Pa'iyë

⁷ Jesupi i ye'yacohua'i ja're cõni saji'i. Saina, jai paï tuteña, Galilea païpi. ⁸ Jaiye yo'oquëna, asa t'ani Judea, Jerusalén, Idumea, Jordán je t'ete quë'ro acohua'i, Tiro yeja acohua'i, cui'ne Sidón yeja acohua'i i quë'rona ñañu'u cajë dateña. ⁹ Jaje pa'ina, Jesupi i ye'yacohua'ire caëña. Yohuë ja'yena dajë'ë, païpi qui'ima'cohua'ini. ¹⁰ Iye cato capi jai païre jujuquëna, ñani ju'icohua'ipi ñni patoni co'yañu'u cajë yo'ojëna. ¹¹ Cui'ne huatiahua'ipi ñni ñani do're ja'rujë cuijë cahuë:

“Më'ë cato Maija'quë mamaquë a'ë.”

¹² Jaje cajëna, Jesús ai ësepi cama'pë caquë. Jaë api, quëaye coepi.

Jesupi Yë Sahuani Soiye

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Ja jeteyo'je ai cutihuëna tumani jarona i yë sahua nëosicohua'ire soina, dateña. ¹⁴ Datena, soipi, si'a jëña cayañoa pa'iohua'ire tsi'soni sahua nëosicohua'ire yë'ë ja're pa'ijajë caquë jaohua'ire mësarute jëjo saosi'i yë'ë coca quëaja'cohua'ire. ¹⁵ Cui'ne ju'icohua'ire juju tutu cui'ne huatiahua'ire eto sao tutu isifa. ¹⁶ Icohua'i a'ë, doce i soisicohua'i: Simón jare ñni Pedroro hue'yopi. ¹⁷ Jacobo cui'ne i yo'jei Juan, Zebedeo mamajë paë'ë, cui'ne jaohua'ini hue'yopi Boanerges jaje cani cayë mujuë mamajë. ¹⁸ Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo cato Alfeo mamaquë Tadeo, Simón pa'iji. Jaë cato judío paï de'oye pa'iyere caquë yo'o tsëcapë aquë pa'iji. ¹⁹ Cui'ne Judas Iscariote pa'iji, Jesure cosoquë yehuoja'quëje.

Jesús Co'a Joyo Tuture Paquë Caye

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Jaje quëa tëjini i ye'yacohua'i ja're huë'ena cacaëña. Cacaëna, tïjupë païpi tsi'si dateña. Tsi'si huesëjëna, ai yo'oye pa'ina, ai yo'ojë aïñeque pareña.

²¹ Jaje pa'ina, i cajeohua'ipi asani Jesure quërëjañu'u cajë dateña, coa cuepei neni yo'oji, caye pa'ina.

²² Cuañese'e ye'yacohua'ipi Jerusalénpi daisicohua'ipi careña:

“Huati ëjaë Beelzebúre hue'equëpi yo'oji. Jaje pa'ina, jaë tutupi co'a joñoare eto saquë yo'oji.”

²³ Jaje cajëna, ja maca Jesupi soifa, tifa asajajë caquë quëapi, paï yo'oyeje pa'ye ñeje caquë:

“¿Huati ëjaë pani me ija'a co'ye eto saquë'ni?”

²⁴ Païpi yeja ëjaëpi huasiquë pani, yecohua'ipi ñni sañope yo'ojëna, uihuaquë coa carajaiñe pa'iji.

²⁵ Cui'ne te'e huë'e acohua'ipi uihuaquë huasicohua'ipi pani coa sa'ñe yo'ojë carajaiñe pa'iji. ²⁶ Jaje huatipi ija'a

sa'ñe uihuaquë pani quëcoye peoji. Jaje yo'oquë pani tsoe carajaisi'quë yo'oye pa'iji.

²⁷ Ai tutu quë'i huë'e pa'ito cacaye peoji, i co'amaña sioñu'u cajë. Ini du'ru huënita'a i co'amaña jioye pa'iji.

²⁸ Nuñerepa cayë, mësarute: si'aye pa'i co'aye yo'ose'e sa'i de'huacaiye pa'iji. Cui'ne Maija'quëre co'a coca cayejë sa'i de'huacaiye pa'iji. ²⁹ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë joyore sañope co'a coca casiquëre cato sa'i de'huacaiye ti peosipi. Si'anë do'i pasipi."

³⁰ Huatire hue'equë api casi do'ire, jaje Jesús quëaëña.

Jesús Pëca Ja'co Cui'ne I Yo'je Tsi

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Jesús pëca ja'co cui'ne i yo'je tsi çoni dani hue'sere pa'ijë Jesure quëacaija'quëre jëjo saoreña, daijaquë cajë. ³² Jare asani Jesús quë'ro jai pa'i ñu'lijë asacohua'ipi Jesure careña:

"Më'ë ja'co cui'ne më yo'je tsi më'ëni soiyë, hue'sepi."

³³ Cajëna, sehuouña:

"¿Ne a'ni, yë'ë ja'co, cui'ne yë'ë yo'je tsi?"

³⁴ Jaje cani i quë'ro ducohua'ire seña tējijani caëña:

"Iñore pa'iyë, ja'cojë pa'iohua'i cui'ne yë'ë yo'je tsije pa'iohua'i. ³⁵ Si'aye Maija'quë yëyete yo'ocohua'ipi yë'ë yo'jei cui'ne yë'ë yo'jeo cui'ne yë'ë ja'cohua'i pa'iyë."

Taquë Yo'ose'eje Pa'ye Quëase'e

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

4 Tijupë Jesús jaira tëtëpapi ye'ya huëouna, jai pa'i i quë'rona tsi'si dateña. Jai pairepa tsi'si daijëna, Jesús ña jujani iti maca jaira huahua yona aya mëni ja'ruña, païse'e mejahuëre pa'ijëna. ² Jaj maca yureta'a jaiye ye'yaëña, pa'i yo'oyejë pa'ye ñeje caquë.

³ "Asajë'ë, iyere, taquë sani tase'ere. ⁴ Jaje sani taquëna, yequë çapi ma'ana tòmepi. Tòmeina, pi'api dani peo hue'ña ocue saopi. ⁵ Yequë çapi quëna yejana tòmepi. Tòmepi esa mëapi, peja yeja do'ire. ⁶ Jaje mëacota'are ëësëpi ëo hue'api, tsita mema'coni. ⁷ Yequepi tòmepi, miu pisi quë'rona. Jaje pa'ina, miu pisi te'e ai de'oni hue' hue'api. Jaje yo'oni quëima'o paco'ë, tase'e. ⁸ Yequë çapi de'o yejana tòmepi. Tòmepi mëani jaiye de'oye quëji'i. Iti çaj yequë ñëapi quëji'i, treinta çaj, yequepi sesenta çaj cui'ne yequepi cien çaj quëji'i."

⁹ Casi jeteyo'je caëña, jaohua'ire:

"Cajoro hue'ecohua'i pani, asajë'ë."

Me Ne Jajñere Pa'i Ñañena Çoni Quëaë'ni

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Quëa tējisi jeteyo'je Jesús te'i pëaëña. Pëaëna, ñani i quëno maca i ye'yacohua'i jaj're çoni pa'icohua'ipi seña: ¿Iohua'i ñañena çoni ique yo'oyere quëaë'ni, jaje? ¹¹ Cajëna, ipi sehuouña. Sejëna, Jesupi caëña:

"Mësarute Maija'quëpi ta'ñe asaye isipi, yahuese'ere ma'tëmo tëtë ayere. Jaje pa'iquëta'are jaro tiro pa'icohua'ire cato iohua'i ñañe ayepi çoni caquë quëaye pa'iji. ¹² Jaohua'ipi ñajëta'a ñañe pajajë caquë. Cui'ne asajëta'a ti jare çaji cuasama'cohua'ipi pa'ijajë caquë,

cui'ne asani pönëma'pëna iohua'i co'aye yo'ose'e sa'i de'huacaiye peojaquë caquë quëayë."

Taquë Yo'oyejë Pa'ye Quëaye

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Caëña, yequejë:

"¿Mësaru iye quëase'e asa tija'ñe pa'ñe? ¿Jaje pani me yeque cui'ne pa'ye quëato asa tija'cohua'i a'ni?"

¹⁴ Maija'quë coca quëaquë api, iti çaj tañeje pa'i. Maija'quë coca'ë, iti çaj. ¹⁵ Ma'ana iti tòmese'eje pa'iohua'i pa'iyë, yecohua'i. Jaje pa'iohua'ipi Maija'quë coca asayë. Asarena, huatipi dani, peo hue'ña iohua'i asase'ere nejoñere quëaji. ¹⁶ Quëna yejana tase'eje pa'iohua'i a'ë, yecohua'i. Jaje pa'iohua'ipi ai yëjë asani sihuajë de'huayë, Maija'quë coca. ¹⁷ Jaje asacohua'ita'a quëcoma'pë ai yo'oyepi pa'ina, panita'a de'o coca do'ire pa'ipi sañope yo'ojëna, yo'o jujani jëoñere quëaji. ¹⁸ Yecohua'ipi miu pisi quë'rona taëna mëañeje pa'iohua'ipi de'o coca asayë. ¹⁹ Asacohua'ita'a iye yeja co'amañare ai cuasajë jaiye co'amaña pa'ëyepi cosoquëna, coa si'a co'amaña yë huesëni yo'ojë Maija'quë cocare nejoñe a'ë. Jaje yo'ocohua'i quëiñeje pa'ye de'oye pa'iyere iño tija'ñe peoji. ²⁰ Yecohua'ipi de'o coca asani ti de'huacohua'i pa'iyë. Jaohua'ipi jaiye quëiñeje pa'iohua'i pa'iyë, de'o yejajë pa'iohua'i. Yecohua'ipi treinta çaj quëise'eje pa'iohua'i pa'iyë. Yecohua'ipi sesenta çaj quëise'eje pa'iohua'i pa'iyë. Cui'ne yecohua'ipi cien çaj quëise'eje pa'iohua'i pa'iyë."

Toa Tsëo Pë Yo'oye Ayepi Ye'yaye

(Lc 8.16-18)

²¹ Caëña, cui'ne:

"¿Toa tsëo përe dani mahuë huë'ehuëna nëcocohua'i a'ni panita'a çaj saihuë huë'ehuëna nëcocohua'i a'ni? Pani, toa tsëo pë cato si'a hue'ña mijaja'coni tija'ñare pana nëcoye pa'iji. ²² Yahuese'e pa'ise'epi si'aye tija'ñese'e a'ë cui'ne pa'i ñama'pë pa'ijajë cajë yo'ose'ere si'aohua'i, asase'e pa'ijaj'coa. ²³ Mësarupi çajoro hue'ecohua'i sëte asa tija'ajë'ë."

²⁴ Caëna, cui'ne:

"De'hua mësaru asase'ere yo'ojë'ë. Mësaru yecohua'ire cuëcueni isiyejë pa'ye mësarutejë Diusupi cuëcueni isija'quë api. Mësaruni jerepa isija'quë api, iti asacohua'ini. ²⁵ Jaje pa'ina, paquëni jerepa isiyepi pa'iji. Cui'ne peoquëni jerepa a'ri maña i payeque jioye pa'iji."

Tase'e Mëañe Ayepi Quëaye

²⁶ Jesupi çapi, cui'ne:

"Maija'quë cuañe tëtë cato yejana iti çare taëna, iose'e mëañeje pa'ye a'ë. ²⁷ Jaje pa'ina, ta tējisi jeteyo'je sani iti tasiquë çaji. Çani tējini na'iquëna, huëiji. Jaje cui'ne mu'seña cui'ne ñamije tëtto saiji. Yo'oquëna, tasi çaj cato tsatani mëa huëoji. Jaje yo'oquëna, iti tasiquë cato huesëquë pa'iji, io yo'oye. ²⁸ Yejase'e ai de'oye necaina, mëaji. Du'ru macarepa iti ñë macapi mëaji. Jeteyo'je iti tsa'ña neji. Jeteyo'je iti çaj yureta'a neji, iti

tsa'ñana tımè ja'ñe. ²⁹ İti ca ya'ji tėjisi maca İti ca tėjasi'i caquè etaquè api. Jaje yo'oyeje pa'ye a'è, Maija'què tē'te aye."

Mostaza Cā Ayepi Ye'yaye

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Yequeje caēña, Jesús:

"¿Iqueje pa'ye a'ni, Maija'què tē'te aye, pa'nita'a ique-na cōni caquè quēara'ye İohua'i asa ja'ñe? ³¹ Mostaza cāre yejana tañeje pa'ye a'è. Ja cā cato si'a soquè cā maña seña maca ai a'ri ca'è. ³² Jaje pa'iquēta'are tāsico-pi ai de'osico pani si'a soquè ñēa maña jerepa jaico ai de'ocōa. Jaje pa'io-pi jai soquè capēa pa'iona, pī'aje İona daijē pēa huajējē pa'icohua'i a'è, ja'o huē'ehuēna."

³³ Jaje Jesús ye'yapi, Maija'què coca. Jaiye İohua'i ña'ne ayepi caquè İohua'i a'jiñe asa tī'añeque quēapi. ³⁴ İohua'i ña'ne ayepi caquè si'anē quēaeña. Coa peoye quēaye paēña. Jaje pa'iquēta'are İ ye'yacohua'ise'ere si'aye İ quēase'ere jare cayē caquè nuñerepa quēaeña, te'ohua'ire.

Jesupi Tuture Cui'ne To'añere Cuāñeña

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ İti mu'se na'iquēna, İre ye'yecohua'ire caēña: "Je tē'huina jeñu'u."

³⁶ Caēna, ja maca Jesús yohuēre pa'ina, paire jeoni sateña, Jesús ja're. Saijēna, cui'ne yequē yohuēja'a cōni sateña. ³⁷ Saijēna, ai tutu huēouña. Jairapi ai to'aque yohuēna ocopi tımēoña. ³⁸ Tımēquēna, Jesu-ta'a sētipē quē'rore coa İi caquēña, İ sİopē tēo pacona tēo paquē. Cāina, jaohua'ipi dani sētoni careña: "Ye'yaquē, mai ne huesyē."

³⁹ Cajēna, huēni tuture cuāñeña. Cui'ne jairare caēña.

"Yo'oma'o pa'ijē'è."

Caquēna, tutupi jo'cua jeo nēquēña. Cui'ne jairaje tsīña de'huaje pa'io de'oña. ⁴⁰ Ja maca jaohua'ire caēña:

"¿Me yo'ojē ca'raye'ni? ¿Maija'quēpi ñacaiji, cuasa ma'ñe?"

⁴¹ Caquēna, İre ye'yecohua'ipi ña quēquēni careña:

"¿Iqueire papi, iquē ja jerepa tuture cui'ne jairate cuāñequē'ni, cui'ne sehuoco?"

Huati Quē'ire Gadara Aquēre Quēaye

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

5 Jaira je tē'huina tī'areña, Gadara quē'rona.

² Yohuēpi Jesús ja'a tūmaquēna, ju'isicohua'ire ta huē'ñapi te'i emē huati quē'ipi sañope daquēña.

³ Huati quē'i cato, ju'icohua'ire ta huē'ñare pa'iquē paquēña, quēna meapi huēñu'u cajēta'a huēñe peo-quēpi. ⁴ Jēña nēcañoa cōni jaiye huētoje İpi naē tēte jeaēña. İ jerepa tutu neñe peouña. ⁵ Nami, mu'se ju'isicohua'ire ta huē'ñare ai cūtihuēre pa'i cuiquē quēna pēapi co'ye huai yo'oquē paquēña. ⁶ So'opi Jesure ñani huē'huēni Jesús nēca macana tī'ani Jesús mē'ēpi jerepa tutu paquē cani do're ja'ruña.

⁷ Do're ja'runa Jesupi caēña, huatire:

"Iye emēre etajē'è."

Caquēna, ai tutu caquē sequēña:

"Jesús, Diusu ti ējaērepa mamaquē ai yo'oyete yē'ere İsima'è pa'ijē'è."

⁹ Seina, Jesupi jaēte caēña:

"¿Ique mami a'ni?"

Caquēna, sehuouña:

"Yē'è mami cato jai pa' a'è."

¹⁰ Cani Jesure ai sequēña:

"Iye huatİohua'ire yequē huē'ñana jējo saoma'è, İñore pa'ijajē."

¹¹ Caquēna, ja'yere jai sēse dohuē cūti pērepēre aİjē pa'ijēna, ¹² Huatİohua'ipi asani sēteña:

"Sēse quē'rona jējo saojē'è. Yēquēre jaohua'ina ca-cañu'u."

¹³ Careña, de'oji saijē'è caēna, etani sani sēseña cacareña. Cacarena, si'a dos mil sēse huē'huējē jai hua'que tē'tēpapi tomejē jairana dutu juteña. ¹⁴ Jute-na, sēsere ñacaicohua'ipi ñani huē'huēni pa'İ darİpēna si'aye quēareña, İti yo'ose'e. Quēarena, pa'İ asani dateña. ¹⁵ Jesús pa'i huē'ñana tī'ani ñajēna, huati quē'i pa'İsiquēpi caña suñasiquēpi de'o cocare caquē ñuquēña. Nū'ina, İte ñani si'aohua'İ ca'rareña. ¹⁶ Ca'ra-jēna, sēse ñacaicohua'ipi Jesús yo'ose'ere quēareña, huati quē'ire yo'ose'e cui'ne sēsere yo'ose'e cōni. ¹⁷ Ja-je quēajēna, asani Jesure saijē'è, İño pa'İma'è cajē, sē huēoreña.

¹⁸ Carena, Jesupi yohuēna aya mēni sai huēoquēna, huati quē'i pa'İsiquēpi ai sequēña, Jesure mē'è ja're cōni sani pasi'İ caquē.

¹⁹ Caquēna, Jesupi pa'ni sehuouña:

"Mē'è huē'ena saijē'è. Sani mē'è cajeohua'ire quēa-jē'è, mē'è ējaēpi oi ñani necaise'ere."

²⁰ Caēna, saquēña. Sani si'a jēña darİpēa quēa huēouña. İre Jesús necaise'ere quēaquēna, asani ai de'oye yo'ose'e pa'İji, careña.

Ju'icopi Jairo Mamaco Jesús Cā'core Patoye

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Jesupi yohuēja'a cui'naēpi yequē tē'tena je'esi maca jai pa'İ tsi'si dateña. Jaje yo'ojēna, jaira tē'tēpare pa'ina. ²² Ja maca pa'İ tsi'si huē'ña cuāñequēpi Jesús pa'İ huē'ñana Jairo huē'equēpi İte ñani do're ja'runi, ²³ caēña:

"Yē'è mamacopi jūni huesēco. Sani mē'è jētēpi pato co'yacaijē'è."

²⁴ Seina, Jesupi İ ja're cōni saquēña. Saina, jai pa'İ cui'ne sateña. Jaje pa'İjē İte qui'İ huesoreña. ²⁵ Jaje jai pa'İ pa'İ huē'ñare te'o nomio doce ometēca ju'ico pacoña. Si'anē tsie cajequēna, ai yo'oco pacoña. ²⁶ İote si'a jujucohua'İ yo'o jujajēna, ai yo'oco pa'İco pacoña. Si'aye İo paye juju do'İna sa'İ saosico pacoña. Si'aye ja coñe paēña, İote. Coa ai jerepa ai yo'oco pacoña, co'yaye peoyerepa. ²⁷ Jaje pa'İopi Jesús cayere cajēna, asani dani jeteyo'jeja'a İ ju'İ cāna patoña. ²⁸ Coa İ ju'İ cāna patoni co'yasico pa'İja'coale, caco. ²⁹ Pato macarepa tsie cajeye jēouña. Ja maca asaoña, tsoe İo

capë co'yasico pa'iyë. ³⁰ Jaje yo'osi maca Jesupi asaëña, i tutupi ju'icore jujuse'e. Jaje pa'ina, co'ye ponëni paire ñani caëña:

"¿Nepi yë'ë ju'i çana patore'ni?"

³¹ Caquëna, i ye'yacohua'ipi careña:

"Tsoe më'ëpi pai qui'iyerepa pa'iyë ñaquëta'a, ¿nepi patore'ni sequë'ni?"

³² Jaje catojë Jesús cato si'a huë'ña ponëquë ñaëña, nepi patore'ni caquë. ³³ Ñaquëna, ti co'yasicopi asani ca'raco tsasico dani i nëca huë'ñana tani io yo'ose'e nuñerepa quëaofña.

³⁴ Quëacona, Jesús jãore caëña:

"Huau maca yë'ëre cuasase'epi ne co'yahuë. Señaco saijë'ë. Iye ju'iñe ti ne co'yahuë, më'ëre."

³⁵ Jã caquëna, yecohua'ipi dateña, pai tsi'si huë'e cuãnequë huë'epi. Dani Jairore careña:

"Më'ë mamaco tsoe juisico paco'ë. Ye'yaquëre jerepa josa cama'ë pa'ijë'ë."

³⁶ Caquëna, Jesupi asasiquëta'a asa ma'ñeje pa'ipi tsi'si huë'e cuãnequëre caëña:

"Ca'rama'pë pa'ijë'ë. Maija'quëpi necaiquë api cuasajë'ë."

³⁷ Jesupi saina, Pedro çoni Jacobo çoni cui'ne Jacobo yo'jei Juan çoni sateña. Yecohua'i çoni saiye ëseiña.

³⁸ Tsi'si huë'e cuãnequë huë'ena tì'ani ai yo'oye ñaëña, paipi ai cuijë oijëna. ³⁹ Jaje oijëna, huë'e cacani jãohua'ire caëña:

"¿Me neni mësarai ai yo'ojë cajë cui'ne ai oiye'ni? I mamaco ju'ima'o paco'ë. Coa çaiço."

⁴⁰ Caquëna, jãohua'ipi ire soreña. Sojëna, Jesús si'ao-hua'ire hue'sena eto saouña. Coa pëca ja'quëpi cui'ne pëca ja'copi çoni ju'isico pa'i huë'ñana cacareña. ⁴¹ Cacanani ju'isico jëtëna tseani iote caëña:

"Talita cumi." Mai coca cato "tsihua'o huëijë'ë" caye a'ë.

⁴² Jaje ca macarepa doce ometëca pacopi tsihua'o huëni cucoña. Jaje cu'iona, ñani de'oquëre papi yo'oji cuasareña. ⁴³ Jaje jujusiquëta'a ai ëseiña, yecohua'ire quëaye pajë'ë caquë. Tsihua'ore sani açore açojë'ë, caëña.

Jesús Pa'iyë, Nazaret Daripëre

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

6 Jãropi etani i quë'rona co'iña, ire ye'yecohua'i ja're çoni. ² Huajë mu'se tì'asi maca pai tsi'si huë'ena ye'ya huëouña. Ye'yaquëna, i paipi ai de'oyerepa ye'yaquë'ni cuasareña. Jaje cuasajë careña:

"¿Jerona iquë jerepa si'aye ye'yei'ni? ¿Iquerepa ta'ñe ye'yaye a'ni, cui'ne nepi ite pai yo'o tì'a ma'ñe yo'o ja'ñe isire'ni? ³ Iquë cato mai ñaquë api, María mamaquë api, huë'ña de'huaquë api, Jacobo, José, Judas cui'ne Simón maja'yë api, cui'ne i yo'jeohua'ijë mai ja're çoni pa'iyë, iñore."

Jaje cajë i caye asaye coereña. ⁴ Jaje cajëna, Jesupi jãohua'ire caëña:

"Si'a huë'ña yecohua'i cato Maija'quëre quëacaiquëre yecohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are i yeja aco-

hua'ipi cui'ne i cajeohua'ipi cui'ne i huë'e acohua'ipi coeyë."

⁵ Jãrona airepa pai yo'o tì'a ma'ñe yo'oye paëña, paipi ite asaye coe do'ire. Jaje pa'ina, coa ju'icohua'i mañase'ere pato co'yaquë a'ri pai mañare jujuña. ⁶ Jaje pa'ina, nequë api cuasama'pëna, ñani me yo'ojë jaje pa'iyë'ni cuasaëña. Jaje jetye'je yeque huë'ñana sani cu'i ye'yarojaquëña.

Jesupi I Ye'yacohua'ire Jëjo Saoye

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ I ye'yacohua'ire doce pa'iohua'ire soini, huatire eto saojã'a tutu isini cayaohua'ise'ere jëjo saouña. ⁸ Jëjo saquë cuãñeña:

"Sama'pë pa'ijë'ë, aço tupë, curiquëjë. Coa topë macase'e sajë'ë. ⁹ Cui'ne zapato cui'ne camisa sajë'ë, yeque suña ja'ñe sama'pë."

¹⁰ Cui'ne caëña, jãohua'ire:

"Huë'ena cacasicohua'i pani iti macana pëajë'ë, ja daripë quëa tējini sai macaja'a. ¹¹ Cui'ne yequë huë'ñapi mësarute coecohua'i pa'ito, panita'a asaye coecohua'i pa'ito mësarai quëo ya'o tsa'cuse'ere tì'to tōni eta saijë'ë. Jaje yo'ojë iñone pa'iji, iohua'ire sañope yo'oye. Nuñerepa cayë, pai ñape yo'ose'e ña mu'se tì'aëna, jãohua'ire ai co'ayerepa sañe pa'iji, mësarute ësesicohua'ire. Sodoma cui'ne Gomorra yeja paire cato a'ri ja'ye sañe paji'i."

¹² Jaje jëjo saosicohua'ipi huajëye pa'iyena ponëne pa'iji cajë quëareña, paire. ¹³ Cui'ne huatiahua'ireje eto saoreña. Ju'icohua'ire hui'yapepi nejëna, co'yareña, jai pai.

Juan Oco Doquë Ju'iñe

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Jaje maca romano pai ëjaë Herodesje asaëña, si'a pai Jesús yo'oye asajëna. Jaje asani Herodespi caëña:

"Juan oco doquëpi huëji'i. Jaje pa'ina, tutu paquë yo'oji."

¹⁵ Yecohua'ipi careña:

"Tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë Elíaspi."

Cui'ne yecohua'ipi careña:

"Tsoe huë'ña Maija'quëre quëacaicohua'i pa'ise'eje pa'i api."

¹⁶ Jaje Herodespi asani caëña:

"Jaë cato Juanpi yë'ë cuãneina, sïopë tëtō tēasiquë api. Jaëpi ju'isiquëpi huëni yo'oji."

¹⁷ Herodes cato Juanre tseani quëna meapi huëni co'acohua'ire co huë'ñana co'ajji'i, Herodías do'ire. Herodías cato yo'jei Felipe nëjo paco'ë. Jaje pa'ioni Herodespi yo'jei nējore jioni i nējore nepi. ¹⁸ Jaje yo'o-quëna, Juanpi caëña, Herodesre:

"Më'ë yo'jei nējoni jioni paye co'aji."

¹⁹ Jaje caquëna, Herodíaspi Juanre ai coeco pacoña. Jaje pa'ina, huani jëosi'i cacota'a huani jëoñe tì'añe paõña. ²⁰ Herodespi ite Juanre nuñerepa de'oquë api caquë ca'raëña. Jaje pa'ina, ipi huani jëoñe ësequëna, paõña. I caye si'aye asama'quëta'a Herodes cato i caye yë asaquë paquëña. ²¹ Jaje pa'iquëta'are Herodías

tj'aoña, io huani jeoñe oise'e. Herodespi ite coasi mu'se tj'aëna, paj ejaohua'ire, soldado ejaohua'ire, cui'ne Galilea ejaohua'ire soini ao ai maca. ²² Herodías mamacopi cacani de'oyerepa paracona, ñani ai sihuareña, si'aohua'i iti ñacohua'i. Jaje pa'ina, Herodes sihuacuë caëña, nomi tsjore:

"Më'ë yëyere sejë'ë. Isisi'i, më'ëre."

²³ Cui'ne caëña, care payë. Coa caye pañë. Si'a co'amaña më'ë sese'e isiyë pa'iji. Yë'ë cuañeñe jopore pa'ja'a isinije isiyë, caëña. ²⁴ Jaje caëna, asani sani pëca ja'core secoña:

"¿Iquere seja'coa'ni, ite?"

Cacona, jopi caoña:

"Sejë'ë, Juan oco doquë sïopëre."

²⁵ Jaje quëaona, asani paj ejaë pa'i hue'ñana sani caoña:

"Yurepi Juan oco doquë sïopëre quëna de'huana aya-siconi isijë'ë."

²⁶ Jaje paj ejaëpi asani ai co'a juquëña. Jaje pa'iquëta'are tsoe ca huesosiquë sëte pañë caye peouña, cui'ne i soisicohua'ijë asasi do'ire. ²⁷ Jaje do'ire jaje iti macapi te'e soldadore jëjo saouña, Juan sïopë quërë-jajija'quëre. ²⁸ Caëna, soldadopi sani Juanre huani jeoni sïopë yëto tëani quëna de'huana ayani dani isina. Isina, Herodespi nomi tsjona isina, jaoopi pëca ja'core isio.

²⁹ Jaje yo'ose'ere asani Juanre ye'yecohua'ipi dani Juan capë maca sani taje joreña.

Cinco Mil Ëmëohua'ire Aofne

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Jaje jeteyo'je doce paire jëjo saosicohua'ipi co'ini tsi'sini Jesure quëareña, iohua'i yo'ose'ere, cui'ne iohua'i ye'yase'ere.

³¹ Quëajëna, Jesupi caëña, jaohua'ire:

"Daijë'ë. Sani paj peo hue'ñana pëa huajëñu'u."

Ao aifneque peoyerepa paj tsi'si jaje ñere asaquë capi.

³² Jaje caëna, saë'ë, yohuëja'a iohua'ise'e paj peo hue'ñana. ³³ Jaje saijëta'are jaje paj ñareña, i saiyë. Jaje ñani Jesupi saiji cani huë'huëjë, i sai hue'ñana si'a daripëa pa'icohua'i sateña. Jaje tj'ama'në du'ru tj'areña, paipi. ³⁴ Jaje yo'ojëna, Jesupi yohuëpi tumani paj mañare teaye oi ñareña, yëi ñama ñacaiquëre peocohua'ijë pa'iohua'i mañapi. Pa'ijë yo'ojëna, ñani jaiye iohua'ire ye'ya huëouña.

³⁵ Ai na'i huesëquëna, ñani i ye'yacohua'ipi ite careña:

"Tsoe na'iji, iño paj peo hue'ña'ë. ³⁶ Jaje saojë'ë, sani paj pa'i hue'ñana ao maña hueroni aijajë. Iño cato peoyë, iohua'ire aofne."

³⁷ Cajëna, Jesupi sehuouña iohua'ire:

"Mësarupi aojë'ë."

Caquëna, iohua'ipi careña:

"¿Jaje pa'ito yëquëpi sani veinte mil tëtëña do'ire papi pan hueroni aofne?"

³⁸ Cajëna, Jesupi caëña:

"¿Je so pan paye'ni, iño? Sani ñajë'ë." Caquëna, careña:

"Pa'iji, cinco pan cui'ne caya tsiaya hua'i."

³⁹ Cajëna, Jesupi cuañeña, paire. Jaje pa'ito si'aohua'i tayahuëna ja'rujë'ë, caëña. ⁴⁰ Caëna, cien paise'e cui'ne cincuenta paj de'o tsëcapëa ja'rureña. ⁴¹ Jaje maca Jesupi cinco pan cui'ne caya tsiaya hua'ire ini ma'tëmona ñacuë de'o'ji caquë Maija'quëre pëpani, panre i ye'yacohua'ina isina. Isiquëna, jaohua'ipi paire se isicateña. ⁴² Jaje maca si'aohua'i ani sihuacohua'i pateña. ⁴³ Ani tējisi jeteyo'je ani jujase'ere tsi'soreña, doce do'rohuëa hua'ina cojë. ⁴⁴ Jaje pan aicohua'i cato cinco mil ëmëohua'i pateña.

Oco Da'ca Ëmëje'aja'a Cui'ye

(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Jaje jeteyo'je Jesús i ye'yacohua'ire capi, du'ru saijë'ë, yohuëja'a Betsaidana. Yë'ëse'e paire saiyë caquë pëpa tējini sasi'i, caëña. ⁴⁶ Saiyë, caquë pëpa tējini ai cutihuëna Maija'quëre casi'i caquë saquëña. ⁴⁷ Ñami de'osi maca Jesús te'i yejare pa'ina, yohuë saicohua'i cato jaira jopore pateña. ⁴⁸ Jaropi pa'i i ye'yacohua'i ai yo'ojë co'mejëna, ñareña, tutupi sañope tutuquëna. Jë'në ñata tome maca Jesupi oco da'ca ëmëje'aja'a nëcaquë saquëña, i ye'yacohua'i quërona. Coa sa tëto sasi'quë saiyëje pa'ye saquëña. ⁴⁹ Oco da'ca ëmëje'aja'a nëcaquë saina, ñani huati pa'ima'co cuasajë quëquëni cuihuë.

⁵⁰ Si'aohua'i ñani quëquëni cuijëna, ipi capi, jaohua'ire:

"Ai yo'ojë cama'pë yë'ë a'ë. Ca'rama'pë pa'ijë'ë."

⁵¹ Jaje cani iohua'i pa'i yohuëna aya mëina, tutupi jëouna, jaje maca merepa jaje yo'ouquë'ni cuasajë ñareña, i yo'ose'e. ⁵² A'ri maña pan pa'ise'ere jaiye neni paire aose'ere cuasaye pareña, iohua'i joyo jëa do'ire. Jaje pa'ina, ai cuasareña.

Genesaret Ju'icohua'ire Jujuye

(Mt 14.34-36)

⁵³ Jene tj'areña, Genesaret yejana. Jarona iohua'i yohuë sëa huahuoreña. ⁵⁴ Yohuëpi sa tumasi maca Jesu api cajë ñareña. ⁵⁵ Ñani jaje maca si'a hue'ña cui'ijë ju'icohua'ire da huëoreña, cai saihuëre uijëna, Jesús quërona. ⁵⁶ A'ri dari mañana saina, paj daripëana saina, tsio huë'ñana saina, ju'icohua'ire i sai ma'añana oereña, jujucaijajë cajë. Jesure ai sëtëña, më'ë ju'i cãna patoni ju'icohua'i co'yajajë cajë. Si'aohua'i i ju'i cã patocohua'i co'yareña.

Paire Co'aye Neñe

(Mt 15.1-20)

7 Jesús quërona Fariseo paj cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i tsio dateña, Jerusalëpi daisicohua'ipi. ² Jaje daisicohua'ipi ñajëna, Jesús ye'yacohua'ipi jëña tsoama'pë aë'ë. Jaje tsoama'cohua'ipi aijëna, ñani cue'cuehuë, si'si jëñapi aifne cajë. ³ Jaohua'i cato jaje yë'ta'a ao aima'në jëña tsoajë'ë. Aipë case'ere yo'ocohua'i paë'ë. ⁴ Jaje pa'iohua'ipi ao huero hue'ñapi co'ini ai jëña tsoacohua'i pateña. Cui'ne jaiye yeque yo'ocohua'i pateña, iohua'i aipë yo'oye, ucu duruhuëa

tsoaye, quëna ne'ña tsoaye, çaisi saihuë tsoaye, yo'ocohua'i pateña.

⁵ Jaje yo'ocohua'ipi fariseo paji cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi seteña, Jesure ñeje:

“¿Me yo'ojë më'ë ye'yacohua'i jëña tsoajë'ë ja yë'ta'a aima'në case'e yo'oma'pë, si'si jëñapi aïñe'ni?”

⁶ Jaje cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Nuñerepa jaje mësarua coa cacohua'i pa'ijëna, asaquë co'aji Maija'quëre quëcaiquë Isafas ñeje caquë toyapi:

Icohua'i cato yë'ëre coa yë'opose'e oiyë cayë.

Jaje pa'iquëta'are johua'i joñoapi yë'ëre oiyë pañë.

⁷ Johua'i yë'ëre señë cajë yo'oye do'i peoye a'ë.

Coa païse'e cuañese'ere ye'yajë yo'o do'ire.

⁸ ¿Me yo'ojë mësarua Maija'quë cuañese'ere yo'oma'pë yequere coa paji cuañese'ere yo'oye'ni? ¿Ucu duruquëre tsoaye, quëna ne'ña tsoayere cui'ne jaiye jaje pa'ye yequeje yo'oye'ni?”

⁹ Caëña, Jesús yequeje:

“Mësarua aiohua'i case'ere yo'oñu'u cajë Maija'quë cuañese'ere tirona jëoni yo'oyë, mësarua. ¹⁰ Moisés cato capi: ‘Më'ë ja'core cui'ne më ja'quëre de'oye oi sañope cama'ë pa'ijë'ë. Pëca ja'core cui'ne pëca ja'quëre sañope co'aye caquëre cato huani jëoñe pa'iji.’ ¹¹ Jaje case'e pa'iquëta'are mësarua caye pa'iji: ‘Ja'quëre cui'ne ja'core çocaiye pañë. Si'aye yë'ë paye Maija'quëna isihuë.’ ¹² Jaje mësarua cani cayë, ja'core cui'ne ja'quëre çocaiye peoji, cajë. ¹³ Jaje mësarua yo'ojë Maija'quë cuañese'ere pare jëocoyë, paji case'ere yecohua'ina se ye'yajë. Jaje pa'ye yequeje jaiye yo'oyë, mësarua.”

¹⁴ Tijupë Jesús soini capi, païre:

“Asajë'ë, si'a paji. Coa tayo asama'pë de'huajë'ë.

¹⁵ Si'aye ëmëje'epi se cacaye cato païre co'aye ne ma'ñe a'ë. Sa'nahuë joyopi co'aye etaye a'ë, païre co'aye si'si neñe. ¹⁶ Cajoro pacohua'i sëte asajë'ë.”

¹⁷ Jaje casi jeteyo'je païre jëoni huë'ena Jesús cacasi maca i ye'yacohua'ipi ja case'ere quëajë'ë cajë seteña.

¹⁸ Sejëna, caëña:

“¿Jaje pa'ito mësarujë asa ti'añe païre? Mësarupi asahuë, si'aye ëmëje'epi cacase'e cato païre co'aye neñe peoji. ¹⁹ Ao cato joyona saiye paji. Coa ai ëtatu'una saise'epi jeteyo'je eta saiji. ²⁰ Cui'ne paji joyopi etaye a'ë, co'aye neñe. ²¹ Sa'nahuë joyore cayë jaropi etaji, si'aye co'aye cuasaye: yecohua'ini nomiohua'ire, ëmëre yo'oye, païre huani jëoñe, ²² co'amaña imañe, yecohua'i co'amañare pa ëaye ñañe, si'aye co'ayere yëye, cosojë yo'oye co'ayena sëo measicohua'i pa'iyë, yecohua'i payere ëa ñajë pëiñe, yequëna co'a coca ca ma'ñere se quëaye, jerepa pa'i a'ë cuasaye, cui'ne yecohua'i pa'iyere cuasacaima'pë coa josa yo'orojajë. ²³ Si'aye iye joyo sa'nahuëpi etaji. Jaji païre si'si neñe a'ë.”

Yequë Yeja Acopi Jesure Sehuoye

(Mt 15.21-28)

²⁴ Jaropi Jesús Tiro cui'ne Sidón yejana saji'i, huë'ena cacani païje huesëjajë yë'ëre caquë. Yo'oquëta'are

catiye peopi. ²⁵ Ja do'ire tsoe Jesu api asaco, huati quë'io pëca ja'copi i quë'rona dani do're ja'rui se'co'ë, huatire eto saocaijë'ë, yë'ë mamacore pa'icore. ²⁶ Jajo cato Sirofenicia païo paco'ë, yequë yeja aco. ²⁷ Jaje cacona, Jesupi capi, iote:

“Mamajëpi du'ru aijajë, co'aji, mamajë aïñere sioni jo'ya yaina isiyë.”

²⁸ Caquëna, iopi sehuaña:

“Jaje pa'ijë'ë, Éjaë. Jaje pa'iquëta'are jo'ya yaijë aïcohua'i a'ë, mamajë aijë ne to ne'ña mañaje.”

²⁹ Cacona, Jesupi caëña:

“De'oyerepa më'ë cayë, tsoe më'ë mamacore huati eta saji'i, señaço saijë'ë, de'oji.”

³⁰ Caëna, huë'e tji'ani ñacona, çai saihuë uicopi maco tsoe huatire peocopi de'oye pacoña.

Jesupi Asama'quëre Jujuye

³¹ Jesús Tiro yejapi etani Sidón yeja sa tëto sani cui'ne Decápolis daripëaje tëto sani Galilea jaira tji'aëña.

³² Jarote pa'ina, asama'quëpi cui'ne huaj'huaj coca caquëni dareña. Dani pato co'yacaijë'ë, cajë seteña.

³³ Sejëna, Jesupi paji peo tëtëna sani moñoopi çajorona saquëña. Sa'i copi i moñoona tse'seni tsemëñoje pa'ipiña. ³⁴ Papiquë ma'tëmona ñaquë ai yë'eni caëña:

“¡Efata!” Jaje cani capi, Hui'yojë'ë.

³⁵ Ja maca tsoe çajoro hui'yopi. Ja maca de'oye coca caquë paquëña. ³⁶ Jaje yo'oni capi, jaohua'ire, yecohua'ire quëama'pë. Jaje caëna, coa jerepa quëareña.

³⁷ Quëarena, de'oyerepa yo'oquë'ni cuasajë careña:

“Si'aye de'oye yo'oji. Yo'oquëna, asama'cohua'ijë asacohua'i de'oyë, cama'cohua'ijë cayë.”

Jesupi Cuatro Mil Païre Aofie

(Mt 15.32-39)

8 Jare ja mu'se jai paji tsi'sireña, tsi'sisicohua'ipi aïñe peoreña. Peojëna, Jesupi i ye'yacohua'ire soini caëña:

² “Teaye paji mañare ñañë, yë'ë ja're tsoe tres mu'seña aïñe peocohua'ipi pa'ijëna. ³ Jaje aima'cohua'ini jëjo saquë pa'ito jopo ma'ana dahuëra ju'ija'cohua'i pa'ini, yecohua'ipi so'opi daisicohua'ipi pa'iyë.”

⁴ Caquëna, i ye'yacohua'ipi careña:

“¿Me iño cato hueroni aofie'ni, païje peo huë'ña?”

⁵ Cajëna, Jesupi sequeña:

“¿Je so pan paye'ni, mësarua?”

Seina, careña:

“Siete pan payë.”

⁶ Cajëna, asani païre cuañeña, tayahuëna ja'rujë'ë caquë. Ja maca siete pan ini Maija'quëre de'oji caquë pëpani. Ja jeteyo'je i ye'yacohua'ina huahueni isipi. Isina, jaohua'ipi païre se aohuë. ⁷ Tsiaya hua'ireje pahuë. Pajëna, Jesupi cui'ne jaohua'ireje yo'oni huahueni i ye'yacohua'ina isina, se aohuë. ⁸ Si'a paji ani sihuacohua'ipa paë'ë, siete do'rohuëa nëapi, ani jujase'e. ⁹ Ja aïsicohua'i cato cuatro mil paë'ë. Ja maca Jesupi johua'ire saiyë cani ¹⁰ saji'i, i ye'yacohua'ija're çoni yohuëja'a Dalmanuta yejana.

Paj Yo'o Tì'a Ma'ñere Yo'ojë'ë Cajë Señere

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Fariseo pajipi dani Jesure sañope careña. Ite neñañu'u cajë sęteña, paj yo'o tì'a ma'ñere ma'tëmo ayere ne iñojë'ë cajë. ¹² Sejëna, ai ęja yë'eni caëña: "¿Me neñu'ju iye paj jaje seña'ni paj yo'o tì'a ma'ñere yo'o iñojë'ë cajë? Care payë, męsarute iñoņeje peoji, te'oreje."

¹³ Jaje cani jęoni, cui'naępi yohuëna aya mëni jaira je te'tena saquëña.

Fariseo Paj Co'ayere Neñe

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Pan huąnęyeni saë'ë, ąi ja'ñe peocohua'i, coa te'le panpë maca sahuë. Jaose'e yohuë paquëña. ¹⁵ Pa'ina, Jesupi iohua'ire cuąñeña. De'hua ñajë'ë, fariseo paj o'sa cui'ne Herodes paj o'sana co'me huesęye caquë.

¹⁶ Jaje caquëna, i ye'yacohua'ipi sa'ñe careña: pan peocohua'i datena caji.

¹⁷ Jaje cajëna, Jesupi asani caëña, jaohua'ire:

"¿Me yo'ojë pan peoyë, caye'ni? ¿Ja yë'ta'a huesęjë jaje caye? ¿Ai jęa joyore hue'eye, męsar? ¹⁸ ¿Cui'ne ti ñama'pë pa'iye, cui'ne asama'pë pa'iye, męsar cuajoropi? ¿Yë'ë ja'rë jaiye pan nese'e cuasaye pañe? ¹⁹ Męsarupi ñasicohua'ita'a cinco panpi cinco mil paire ąose'e: ¿ąojëna, cui'ne je ja'ye nęaë'ni?"

Caquëna, iohua'ipi sehuoreña:

"Doce do'rohuęa nęapi."

²⁰ "¿Cui'ne cuatro mil paire siete pan pa'ise'epi ąoto je ja'ye nęaë'ni?"

Caquëna, iohua'ipi careña:

"Siete do'rohuęa nęapi." ²¹ Jaje cajëna, ipi caëña:

"¿Ja yë'ta'a jaje ñasicohua'ita'a cui'ne huesęcuhua'i pa'ijë jaje cuasaye'ni?"

Jesupi Ñama'quere Jujuye

²² Ja jeteyo'je Betsaidana tì'areña. Tì'asi maca Jesús quë'rona dareña, ñama'quëni jujucaijë'ë cajë. ²³ Jaje cajëna, asani ñama'quë jëtëna tseani cajiquë paj daripëpi hue'sena etouña. Copi ñaco cąna neni ina patoquë, sequëña, iDe'hue ña cuąñoquë! ²⁴ Caquëna, ñama'quëpi caëña:

"Ñañë, paire. Ñaquëta'are soquë ñęaje pa'yepi cu'iji."

²⁵ Jaje caquëna, Jesupi tijupë ñaco cąna patoquëna, yureta'a de'oyerepa ñaquë pönëni co'yasiquë paquëña. ²⁶ Ja maca Jesús huë'ena ite jęjo saquë caëña:

"Paj daripë cacama'ë cui'ne yecohua'ireję quëama'ë pa'ijë'ë."

Pedropi Jesús Ayere Caye

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Ja jeteyo'je Jesús cui'ne i ye'yacohua'i cõni Cesarea cui'ne Filipino yeja paj a'ri darina sateña. Saijëna, ma'ana Jesupi sequëña, i ye'yacohua'ire:

"¿Iqueipi yë'ere caye'ni, paj?"

²⁸ Caquëna, iohua'ipi careña:

"Yecohua'ipi më'ere cayë, Juan oco doquë api. Yecohua'ipi cayë, Elíaspi. Cui'ne yecohua'ipi Maija'quë jęjo daoquë api cayë."

²⁹ Ja maca ipi sequëña, iohua'ire: "¿Męsaruta'a iqueipi caye'ni, yë'ere?"

Caquëna, Pedropi caëña:

"Më'ë cato huasoquë Cristore pa'ë."

³⁰ Jaje caëna, Jesupi caëña, jaohua'ire:

"Yecohua'ire quëama'pë pa'ijë'ë."

Jesupi I Ju'iñere Quëaye

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Ja maca ye'ya huëoni ye'yaquë caëña. Paj Mamaquë yë'ë ai yo'oye pa'iji. Aiohua'ipi yë'ere coejä'cohua'i a'ë. Paj ęjaohua'iję coejä'cohua'i a'ë. Cui'ne cuąñese'e ye'yacohua'iję yë'ere coejä'cohua'i a'ë. Jaje coejë yë'ere huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje huani jęosicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë a'ë.

³² Iye tiñarepa quëaëña. Quëaquëna, Pedro ite tırõna sani caëña. Jaje yo'oto co'aji. Iye cama'ë pa'ijë'ë, ca huëoëña. ³³ Jaje caquëna, Jesús co'ye pönëni i ye'yacohua'ire ñaëña. Nani Pedrore tutu caëña:

"Huati ęjaë saijë'ë. Iño pa'ima'ë. Më'ë cato Diusu cuasayeję cuasama'quë a'ë. Coa paj cuasayere cuasaquë a'ë."

³⁴ Ja maca Jesús i ye'yacohua'ire cui'ne paire soini caëña:

"Yë'ëni tuñu'u cani co'ye de'oye pa'iyere huąnęyęjë'ë. Jaje yo'oni më'ere queja'core hue'oni tuijë'ë,

yë'ere. ³⁵ Jaje pa'ina, i pa'iye jęasi'i caquë yo'okuëpi coa ne huesoja'quë api. Jaje pa'iquëta'are yë'ë do'ire cui'ne yë'ë coca do'ire i pa'iye nejosiquëpi pa'iye tì'a-ja'quë api. ³⁶ ¿Jaje pa'ina, iquere cõcaiquë'ni, paipi si'aye iye yeja co'amaña tì'asicohua'ipi iohua'iję joyore coa nejoto? ³⁷ Joyore nejosiquë pani yecore tì'añe peoji. ³⁸ Yë'ëni cui'ne yë'ë cocare huajęya'ye quëama'quëpi cajë pa'ini ca'rajë pa'asicohua'ire, yë'ë Paj Mamaquëpi cui'ne huajęya'ye quëama'quëpi caquë coejä'quë a'ë, yë'ë ja'quë de'o tuture papi cui'ne i huiñaohua'ijęre dai maca."

9 Cui'ne Jesús ca'quëña:

"Nuñerepa cayë, męsarute. Męsar uacohua'iję iye maca pa'icohua'iję ju'ima'pë pa'ija'cohua'iję a'ë, ma'tëmo te'te ñama'pë pani."

Jesús Tíñe Pa'i Pönese'e

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Seis mu'seña tëto saisi maca Jesupi Pedrore, Jacobore cui'ne Juanre sai saëña, ai cutihuëna. Jaron a i ju'i cą cui'ne i tsia tñe pa'i pönëña. ³ Miacorepa iye yeja cąña joja tì'añe peoji, jare coa sęsë pe, poja'iyeję poja'ico pönëña, i ju'i cą ye'hue pa'ioyerepa. ⁴ Ja maca ñareña, Elíasre cui'ne Moisésre Jesús ja're nęcajë co-care cajëna.

⁵ Ja maca Pedropi Jesure caëña:

“Ye'yaquë, ¿de'oyerepa iño pa'iyeni, mai? Toaso a'ri huë'ña neñu'u. Më'ë huë'e, Moisés huë'e, cui'ne Elías huë'e neñu'u.”

⁶Jaje Pedro cani ti cuasama'ë capi, tsoe quëquë huesë sitopi. Si'ahua'i i ye'yacohua'i cato quëquë huesësicohua'i pateña. ⁷Jā maca ma'tëmopi sirio iohua'i quë'rona nëca mequëna, asajëna, yë'ose'e pisiña:

“Iquë cato yë'ë mamaquë api. İni ai sihuaquë pa'iyë. İ cayere asajë'ë.”

⁸Jā jeteyo'je coa Jesuse'e te'i paquëña.

⁹Ai cütihuëpi cajequë Jesús i ye'yacohua'ire caëña, yecohua'ire mësaru ñase'e quëama'pë, yë'ë ju'isiquëpi huëisi maca quëajë'ë, caëña. ¹⁰Jāje caëna, iohua'ise'e yahue de'huase'ere pareña. Jāje pajë coa sa'ñe seteña, iquere caë'ni, ju'isiquëpi huëisi maca quëajë'ë caquë.

¹¹Jaje pa'ina, Jesure seteña:

“¿Me yo'ojë cuañese'e ye'yacohua'i Elíaspi du'ru daiye pa'iji, cayeni?”

¹²Cajëna, ipi sehuouña:

“Nuñerepa du'ru daijāquë api. Dani si'aye ne de'huaja'quë api. Cui'ne ¿me caquë'ni, toyase'e yë'ë Paj Mamaquë aye? Ai yo'ojāquë api. Cui'ne pajje ite coeja'cohua'i a'ë, caji. ¹³Jāje pa'iquëta'are yë'ë cayë tsoe Elías daji'i. İni paj iohua'i yëyeje yo'ohuë, toyase'e cayejë pa'ye.”

Huatire Jesús Etose'e

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴Jeteyo'je co'ireña, i ye'yacohua'i pa'i huë'ñana. Dani jai paj pa'ijëna, ñareña. Ñajëna, cui'ne i ye'yacohua'i jā're cōni sañope cajë pateña, cuañese'e ye'yacohua'ipi. ¹⁵Jāje cacohua'ipi Jesure ñani se jēoni huë'huëni pëpareña, de'oquëre pa'ni cuasajë.

¹⁶Jā maca Jesupi iohua'ire sequëña:

“¿Iquere sa'ñe yo'ojë care'ni, jāohua'i jā're?”

¹⁷Seina, iohua'i jā're pa'isiquëpi sehuouña:

“Ye'yaquë yë'ëpi dahuë, huati quë'ini, yë'ë ma-maquëre cama'quëni më'ëni ña cuañosi'i caquë. ¹⁸Hu-atipi ite de'oye pa'ina, ne taoquë yo'oji. Yo'oquëna, siri yë'opoja'a mëaquë cui'ne cuji qui'coquë yo'oji. Jaje yo'oquë tutu peoquë de'o huesëji. Më'ë ye'yacohua'ire eto saocaijë'ë, caquë seni jujahuë, ne tī'añe peojëna.”

¹⁹Caquëna, Jesupi caëña:

“iMaija'quëpi necaiquë api cuasama'cohua'ii! ¿Mësaru jā're yë'ë tsoe aquëpi pa'iyë? ¿Je ja'ye tsoerepa mësarute quëcoquë cōcai pa'ijāquë a'ni, jāje huesëto? Dajë'ë, tsihua'ëre.” ²⁰Caëna, darena, hu-atipi Jesure ñani, hue'hue dahuë nequëna, sa tani tearojani siri yë'opoja'a etoquë yo'ouña.

²¹Jāje yo'oquëna, ñani Jesús caëña, pëca ja'quëre:

“¿Je ja'ye tsoe jāje yo'oquë pa'iquë'ni?”

Caquëna, pëca ja'quëpi caëña:

“Tsihua'ë pa'inë aquë api. ²²Yequere toana, tsiayana huani jēosi'i, caquë yo'oquë api, jaiye. Jaje pa'ina, më'ëpi yëquëre oi cōcaijë'ë, de'hue.”

²³Caquëna, Jesupi caëña:

“Më'ëpi neñe pa'iji, cuasaquë pa'ito neñe pa'iji, si'aye.”

²⁴Caquëna, tsihua'ë pëca ja'quëpi cuiña:

“Neñe pa'iji, cuasayë. Cōcaijë'ë, ai jerepa jāje cuasa jā'ñere.”

²⁵Ai jerepa jai paj tsi'si daijëna, ñani huatire caëña:

“Huati asama'quë cui'ne cama'quë, yë'ëpi më'ëre cayë, etajë'ë. Iquë tsihua'ëre jēoni sani cui'naëni cayeyë pajë'ë.”

²⁶Caquëna, huatipi cuini yeque hue'hue dahuë se ne cōña. Neni ju'ise'eje pa'ire jēoni saquëña. Jare ñani yecohua'i ju'isiquë pa'iji, careña. ²⁷Jaje cajëna, Jesupi ite jëtëna tseani naë huëo nēcōña.

²⁸Jā maca Jesús huë'ena cacaëna, i ye'yacohua'ipi seteña:

“¿Me yo'ojë yëquë huatire eto saoye päre'ni?”

²⁹Cajëna, Jesupi caëña:

“Ñeje pa'i huatire cato coa āima'pë cui'ne Maija'quëre señepi eto saoye pa'iji.”

Tijupë Jesús Capi, İ Ju'iñe Ayere

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰Jaropi saijë Galileaja'a tēto sateña. Pajje huesëjëna, sasi'i cuasaëña, Jesús. ³¹Jā mu'se cato Jesús i ye'yacohua'ini quëaquë cuquëña. Yë'ë Paj Mamaquë cato tseca cuañosiquë pa'ijāquë a'ë. Jāohua'ipi huani jēoja'cohua'i a'ë caëña. Cui'ne caëña, toaso mu'seña pa'i maca ju'isiquëpi huëijāquë a'ë. ³²Jāje quëaquëna, i ye'yacohua'i asa tī'añe päreña. Pajëta'a seni asaye päreña, ca'rajë.

Nepi Jerepa Do'i Pa'iquë

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³Capernaum daripëna tī'ani huë'ere pa'i maca Jesupi sequëña:

“¿Iquere mësaru ma'a daini sa'ñe yo'ojë care'ni?”

³⁴Caquëna, sehuoma'pë pateña. Nepi jerepa pa'i pa'ijāquë a'ni, cajë sa'ñe yo'ojë casicohua'ipi ma'a dai maca. ³⁵Pajëna, ja'runi ñu'i doce i ye'yacohua'ire caëña:

“Si'aohua'ire tēto saisiquë pasi'i, cani si'aye yecohua'ire necaiquë jo'yaë pa'iyë pa'iji.”

³⁶Jāje ca tējini tsihua'ëre jopore pana nēconi, su'cuani caëña, jāohua'ire:

“Yë'ëje pa'ire cuasajë tsihua'ëre de'oye yo'ocaini yë'ëni yo'oye pa'iji. Yë'ëre de'oye yo'oquë cato yë'ëse'ere de'oye yo'oye peoji, cui'ne yë'ëre jējo daosiquëreje de'oye yo'ocaiye pa'iji.”

Maire Sañope Yo'oma'quë Pani Maire Cōcaiquë Api

(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸Jā maca Juanpi caëña:

“Ye'yaquë, yëquë ñahuë, më'ë mamipi caquë huatire eto saoyëre. Ñani yo'oma'ë cajë ësehuë, mai jā're cōni cu'ima'quëpi yo'oquëna.”

³⁹Caquëna, Jesupi caëña:

“Ësema'pë pa'ijë'ë, yë'ë mamipi cajë paj yo'o tī'a ma'ñe yo'ocohua'ire. Jāohua'i cato yë'ëre sañope ca-

ma'cohua'i a'è. ⁴⁰ Maire sañope yo'oma'quë cato mai tē'tere pa'iji. ⁴¹ Mēsaruni yecohua'ipi yē'è do'ipi cajē oco mañare oꝓuacohua'i pani de'huacaisi co'amaña pajā'cohua'i a'è, mēsaru Cristo acohua'ini de'oye yo'osi do'ire.

Co'aye Yo'oyena Tajiñe

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² Tayo yo'oyena ne t̄aꝓquēre cato, quēna pēpi ñaje tēcana sēani jai tsiayana jeo dēo'ñe pa'i api, a'ricohua'ipi yē'ère cuasacohua'ire co'a de'huaquēre. ⁴³ Jaje pa'ina, cayē mē'è jētēpi tayo yo'oyena sacco pa'ito tēto tējā'è. Ai jerepa de'oji, pa'i hue'ñana peo tupēpi cacato toa yejana saiye peoye, ⁴⁴ pecojē ju'ima'tona cui'ne toajē yayama'tona. ⁴⁵ Mē'è nēcayopi tayo yo'oyena sacco pa'ito tēto tējā'è. Ai jerepa de'oji, pa'i hue'ñana peo tupēpi cacato. Ai jerepa co'aji, caya nēcāñoa hue'equēpi toa yejana saito. ⁴⁶ Jaro pecojē ju'ima'tona cui'ne toajē yayama'tona. ⁴⁷ Panita'a mē'è ñacoapi tayo yo'oyena sacco pa'ito dutani jeocojē'è. Ai jerepa de'oji, Diusu cuāñe tē'tena te'e ñacoa hue'equēpi cacato. Ai jerepa co'aji, caya ñacoa hue'equēpi toa yejana saito. ⁴⁸ Jaro pecojē ju'ima'tona cui'ne toajē yayama'tona. ⁴⁹ Si'ahua'i toapi ne de'huasacohua'i pa'ija'cohua'i a'è, cui'ne si'aye Maija'quë coa isiye cato asipi, ne de'huase'e pasipi. ⁵⁰ Asipi io sēñere carajaisico pani co'aji, hua'i saraye. Jaje pa'ina, cayē: Mēsaru saī jā'ñere ne huesoma'pē pa'ijē'è, pāi jā're sañope yo'oma'pē jo'cua de'oye pa'ijē'è."

Jesús Ye'yase'e Nomiore Jeocoye Ayere

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

10 Ye'ya tējini Capernaum sani Jordán ña oca tē'tena saquēña, Judea yejana. Jaronā jai pāi tsi'sireña, i pa'i hue'ñana. Tsi'sireña, ye'yaēña, i ye'yaye sēte. ² Fariseo pāipi neñañu'u cajē sēteña, ñeje:

"¿Nějore jeoñe deoquē?"

³ Cajēna, i pi sehuouña:

"¿Moisés me cuāñei'ni, mēsarute?"

⁴ Caquēna, careña:

"Moisés pi cuāñepi pāi ējaēpi nējore jeoco toya ja'o necaquēna, jeocoye pa'iji."

⁵ Cajēna, Jesupi caēña:

"Jā cato Moisés cuāñepi mēsaru joyopi de'oye cuasama' do'ire. ⁶ Jā'a Maija'quë si'aye yeja pa'iyē de'hua maca ēmēre cui'ne nomiore de'huapi. ⁷ Jā do'ire huejani pēca ja'quēre cui'ne pēca ja'core jeoni nējona tsioni pa'iyē pa'iji. ⁸ Jā maca caya hua'i pa'iyē pañē. Coa te'ijē pa'iohua'i pa'iyē. ⁹ Jā do'ire nējore jeoñe co'aji, Maija'quë de'oye ñacai tsiose'ere."

¹⁰ Huē'ena co'isi maca i ye'yacohua'ipi Jesure cui'nare seni coreña, nuñerepa asañu'u cajē. ¹¹ Cajēna, Jesupi caēña:

"Nějore jeoconi yecore huejaquë pani yeconi nomiore yo'oji, co'aye nējore paquēta'a. ¹² Nomio pi ējēre jeococopi yequēre huejaco pani ēmēre yo'oco, ējēre pacota'a, jāoje co'aye yo'oco."

Jesús Tsire De'oyerepa Cacaiye

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Jesús quē'rona tsire dareña, i pi papicaija'quë cajē. Jaje yo'ojēna, i ye'yacohua'ipi tsire dacohua'ire dama'pē Jesús quē'ro cajē ēsereña. ¹⁴ Jaje ēsejēna, Jesupi ñani pēi caēña, jāohua'ire:

"Coa ñajē'è, tsire iohua'ise'e daijajē, ēsema'pē.

Ma'tēmo cato jāohua'ije pa'iohua'i tseco. ¹⁵ Nuñerepa cayē, mēsarute. Maija'quë cuāñe tē'te cacaye peoji, tsi-je pa'iohua'i pa'iyē pāni."

¹⁶ Cani tsire su'cuani s̄oꝓēna jēñapi patoquë de'oye pa'ijē'è, cacaquēña.

Posēpi Jaiye Co'amaña Paquēpi Jesure Case'e

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jaje yo'o tējini Jesús saina, te'i huē'huē tōme dani do're ja'rūni caēña:

"De'o ye'yaquë, ¿me neja'quë a'ni, ti pa'iyere t̄i'asi'i cani?"

¹⁸ Caquēna, Jesupi caēña:

"¿Me yo'oquë yē'ère de'oquë caquē'ni? Peoji, de'o-quë. Coa Maija'quēse'e de'oquë pa'iji. ¹⁹ Maija'quë cuāñese'e mē'ēpi asayē, pāire huani jeoma'è pa'ijē'è. Yequë paconi yo'oma'è pa'ijē'è. Co'amaña ñama'è pa'ijē'è. Cosoma'è pa'ijē'è, yecohua'ire. Mē'è ja'quēre cui'ne mē'è ja'core de'oye oi necaijē'è, co'aye cama'è."

²⁰ Caquēna, Jesure i pi caēña:

"Ye'yaquë, yē'è cato tsihua'è pa'inēna, iye cuāñese'e asani si'a mu'seña de'oye sehuohuē."

²¹ Caquēna, Jesupi i te oi ñani caēña:

"Jā yē'ta'a te'o carapi. Sani si'aye mē'è co'amaña isijē'è. Isini jā curire peocohua'ina coa isijē'è. Jaje yo'oni ma'tēmona jaiye pajā'quë, isi tējini daijē'è, yē'è jā're cōni."

²² Jaje caquēna, posēpi oi saquēña, jaiye co'amaña paquë sēte.

²³ Saquēna, Jesús ñani i te ye'yacohua'ire caēña:

"Jaiye co'amaña pacohua'ire ma'tēmo ma'a cacaye ai jējai."

²⁴ Caquēna, i te ye'yacohua'ipi ai cuasareña. Cuasajēna, Jesupi ca cōña:

"Huau dohuē, curiquēpi si'aye t̄i'añē cuasacohua'i ma'tēmo ma'a cacaye peoji. ²⁵ T̄i'añe pāji, camellore miu ñaca cojeja'a jua etojāñe. Jaje pa'ina, jaiye co'amaña paquēre cato ai jerepa jējai."

²⁶ Jaje caquēna, asani ai cuasa cō'me huesēsicohua'i pa'ijē sēteña:

"Jaje pa'ito ¿nēpi huaso cuāñosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ni?"

²⁷ Sejēna, Jesupi jāohua'ire ñani caēña:

"Pāi cato ne t̄i'añe peoji. Jaje pa'iquēta'are Maija'quë cato ne t̄i'añe pa'iji. Maija'quēre cato si'aye ne t̄i'añese'e pa'iji."

²⁸ Caquēna, Pedropi caēña:

"Ejaē, yēquë co'amaña si'aye jeoni mē'ère tuē'è."

²⁹ Cajēna, Jesupi caēña:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Huë'ere, a'yëohua'ire, yo'jeohua'ire, ja'quëre, ja'core, nëjore, mamajëre, ye-jaña yë'ë do'ire cui'ne huaso coca do'ire jëosicohua'i pani, ³⁰ iye yejana cien jerepa pajã'cohua'i, huë'e, a'yëohua'ire, yo'jeohua'ire, ja'core, mamajëre, yejaña pajã'cohua'i a'ë, cui'ne yecohua'ipi josa yo'oye cui'ne ma'tëmona ti pa'iyere tija'cohua'i a'ë. ³¹ Jaje pa'iquë-ta'are yure jerepa pa'iohua'i pa'isicohua'ipi jeteyo'jere, pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne yure jeteyo'jere pa'isicohua'ipi jerepa pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.”

Jesupi I Ju'i Jã'ñere Quëaye

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Jesupi du'ru saina, i ye'yacohua'ipi jeteyo'je saë'ë, Jerusalénna tumaquëna. Saijëta'a merepa yo'oye pa'ija'coa'ni cuasajë quëquë huesësicohua'ipi saë'ë. Saijëna, jã maca Jesupi iohua'ise'ere soini ite yo'o jã'ñere, ³³ ñeje caëña:

“Ñañë, mai Jerusalénna saiye. Jãrona Pai Mamaquëre Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina cui'ne cuãñese'e ye'yacohua'ina tseani isija'cohua'i a'ë. Isirena, jaohua'ipi yequë paina se isija'cohua'i a'ë, huani jeoja'quëre. ³⁴ Isirena, jaohua'ipi yë'ëre cue'cuejë copi tse'seja'cohua'i a'ë. Jeteyo'je yë'ëre huani jeoja'cohua'i a'ë. Huani jeorena, toaso mu'seña tãsiquëpi huajëquë huëija'quë a'ë, yë'ë.”

Jacobo Cui'ne Juan Sese'e

(Mt 20.20-28)

³⁵ Jã maca Zebedeo mamajëpi Jacobo cui'ne Juan Jesús quëno macana dani seteña:

“Ye'yaquë, yëquëre necaijë'ë.”

³⁶ Cajëna caëña:

“¿Iquere necaiye'ni?”

³⁷ Caquëna, jaohua'ipi careña:

“Më'ë cuãñe tẽ'te de'o huë'ñare pana ëjaërepa de'oni ja'ru maca yëquëre më'ë ëja tẽ'tena te'ire cui'ne më'ë ari tẽ'tena te'ire ñojë'ë.”

³⁸ Sejëna, Jesupi caëña:

“Mësaru huesëjë coa señë. ¿De'hue mësaru yë'ë sëje çono ucu tija'ne panita'a de'hue mësaru yë'ë do cuãñoñeje pa'ye pa'ito tẽto sani tija'ne? Yë'ë cato ai yo'oja'quë a'ë.”

³⁹ Caquëna, sehuoreña, ite:

“Yëquëjë yo'o tija'cohua'i a'ë.”

Cajëna, Jesús jaohua'ire caëña:

“Jaje pa'ire paji. Yë'ë ai yo'ose'eje mësaruje ai yo'oja'cohua'i a'ë. Cui'ne yë'ë do cuãñoñeje pa'ye mësaruje do cuãñoja'cohua'i a'ë. ⁴⁰ Yë'ë ëja tẽ'huina cui'ne yë'ë ari tẽ'huina ñu'ñe isiyë peoji. Jã cato Maija'quëpi isi jã'ñe a'ë, i caquë ne de'huasicohua'ina.”

⁴¹ Jãre asani diez, i ye'yacohua'ipi Juanre cui'ne Jacobore sañope pëti huëoreña. ⁴² Jaje sa'ñe pëijëna, Jesupi jaohua'ire soini caëña:

“Iye yeja cuãñe ëjaohua'i cato si'aye ëjaohua'irepa de'ocohua'i a'ë. Cui'ne iohua'i meñe acohua'ipi ëjaohua'ire pa'ë, cuasajë iohua'ini ca'rajëna, pa'icohua'i a'ë. ⁴³ Mësaru cato yequë yo'oye pa'iji. Pai ëjaë pasi'i,

cani yecohua'ini necaiquë pa'iyë pa'iji. ⁴⁴ Cui'ne ai jerepa du'ru aquë pasi'i cani si'aohua'ire necaiquëpi jo'yaë pa'ijë'ë. ⁴⁵ Yë'ë Pai Mamaquë daima'ë paë'ë, paipi necaijajë caquë. Yë'ëpi paini necasi'i caquë daë'ë. Yë'ë ju'i do'ipi si'aohua'ire huasoyere caquë daë'ë.”

Bartimeore Ñama'quëre Jujuse'e

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Jericó daripëna tija'asicohua'ipi iti daripëpi etareña, Jesús cui'ne i ye'yacohua'ipi cui'ne jai pai çoni. Jaro eta huë'ñare Bartimeo ñama'quëpi da saicohua'ini curiquë sei ñuquëña, Timeo mamaquëpi. ⁴⁷ Ñu'iquëpi Jesús Nazaret aquëpi daiji asani cui huëouña:

“¡Jesús David mamaquë, yë'ë macare çocaijë'ë! ¡Ai yo'oyë!”

⁴⁸ Caquëna, paipi pëijë ite careña:

“Cama'ë pa'ijë'ë.”

Cajëna, ai jerepa tutu ca çouña:

“¡David mamaquë yë'ëre oi necaijë'ë! ¡Ai yo'oyë!”

⁴⁹ Caquëna, asani Jesupi caëña:

“Daijë'ë cajë'ë, ite.”

Caëna, ñama'quëre careña:

“Ai pequë maca huëni saijë'ë, i quërona. Më'ëre soiji, ipi.”

⁵⁰ Carena, esa i ëmëje'e ju'icore se dutani Jesús quërona saquëña, tsoe nëñe peoyerepa. ⁵¹ Jesús quërona saquëna, caëña, ite:

“¿Me necaiyete yëquë'ni, më'ë?”

Caquëna, ñama'quëpi caëña, ite:

“Ëjaë, yë'ë de'oye ñañere yëyë.”

⁵² Caquëna, Jesupi ite caëña:

“De'oji, de'hue jujuquë api cuasato jujucasi'i, më'ëre.”

Ca macarepa sëtani ñañëña. Ñani Jesús ja're saquëña.

Jesús Jerusalén Cacase'e

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

11 Jerusalén ja'ye macana tija'ni Olivos çutihuë jë'ñerepa daripëa Betfagé cui'ne Betania daripëare pa'i Jesupi cayaohua'ire i ye'yacohua'ire jëjo saouña.

² Ñeje caquë:

“Je tẽ'te a'ri daripëna sani tija' maca mësaru ñaja'cohua'i a'ë, burro posëre papi paireje hue'ema'quëni, sëasiquëni. Nëina, joyeni dajë'ë. ³ ¿Yecohua'ipi me neñu'ju saye'ni? cacohua'ipi pa'ito cajë'ë: ‘Ëjaëpi cusi'i caquëna, sayë. Cuni tējini jeo daija'cohua'i a'ë, cajë'ë.”

⁴ Caëna, sani burrore tija'reña, ma'are sëasiquëpi hue'sere nëina, caca sa'ro yë'quë macare. Ñani ite joyereña.

⁵ Joyejëna, iti maca pa'icohua'ipi careña:

“¿Me neja'quëni burrore saye'ni?”

⁶ Cajëna, Jesús case'eje careña. Cajëna, de'oji. Sajë'ë, careña. ⁷ Carena, Jesús quërona burrore dareña. Dani iohua'i çañapi burro jetena jajereña. ⁸ Mëni ja'runa jai pai iohua'i çañapi, i sai ma'ana jaje çereña. Yecohua'ipi jaiye ja'o tẽteni da çereña, i sai ma'ana.

⁹ Du'ru saicohua'ipi cui'ne jeteyo'je saicohua'ipi si-huajë cuireña:

“De'oquërepa daiji, Maija'quë jëjo daoquë. ¹⁰ I cuãñe maca jerepa de'oye pasio. Mai ñecuë David maca cuãñe maca pa'ise'eje Maija'quë ai de'oji.”

¹¹ Jerusalénna cacani Maija'quë huë'ena sani cacani si'a huë'e ñani na'i huesëquëna, Betania quë'rona i doce ye'yacohua'i ja're çoni saquëña.

Jesupi Higuera Soquë Yëre Pui Case'e

(Mt 21.18-19)

¹² Ñatasi mu'se Betaniapi saijëna, Jesure ai ëaëña.

¹³ Ai ëaquëna, so'opi señaquë, higuera soquë yëpi ja'o quëi ñëpi nëcaña. Nëcacona, iti ca pa'ima'quë caquë saquëña. Sani ñaquëna, coa ja'ose'e paquëña, iti quëi-ma'a tëcahuë sëte. ¹⁴ Pa'ina, Jesús iti ñëre caëña:

“Yureta'a paj oçueye peosipi, më'ë quëise'e.”

Jaje caquëna, i ye'yacohua'ipi asareña.

Jesupi Maija'quë Huë'ena Tsoa Tose'e

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Ja jeteyo'je Jerusalén t'ani, Jesús Maija'quë huë'ena cacani co'amaña huerojë cui'ne co'amaña isicohua'ire eto saña. Curiquë cambia mesaña jë'je taño sauña. Cui'ne su'tere isicohua'i ñu'i sai jë'je taño sauña. ¹⁶ Maija'quë huë'ena co'amañare saye ëseña.

¹⁷ Eëseni ye'yaquë caëña:

“Toya pëpë caji: ‘Yë'ë huë'e cato si'a paj Maija'quëre se huë'e hue'yoye pa'iji.’ Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato co'amaña ñacohua'i tu'aro neni yo'oyë.”

¹⁸ Jaje caquëna, asani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuãñese'e ye'yacohua'ipi Jesure huani jëoñere careña: ¿Me huani jëoja'cohua'i a'ni? cajë. Yecohua'i cato airepa de'oye ye'yaquë'ni cuasareña. Ja do'ire ëjaohua'ipi Jesure ca'rajë huani jëoñere careña. ¹⁹ Nami de'oquëna, Jesús paj daripëpi tirona saquëña.

Higuera Soquë Yë Cuënese'e

(Mt 21.20-22)

²⁰ Ñatasi mu'se nea huë'ña saijë ñajëna, higuera soquë yë tsoe sucua mañaque cuëne huesëscopi pa'iona, ñareña.

²¹ Nani ja maca Pedro, Jesús case'ere cuasa ñajani caëña, ite:

“Ye'yaquë ñajë'ë, më'ë casi ñëre, tsoe cuëne huesëscopi pa'ico.”

²² Caquëna, Jesupi i ye'yacohua'ire caëña:

“Nequëre papi cuasajë'ë, Maija'quëre. ²³ Nuñerepa cayë, mësarute. Iye çutihuëre tsiayana jëjo saoye yëni Maija'quëre nequë api cuasani seto neñe pa'iji.

²⁴ Nuñerepa cayë, Maija'quëre seni isija'quë api cuasato isiye pa'iji. ²⁵ Maija'quëre se maca yequere sañope yo'oye pacohua'i pa'ini sai de'huacaijë'ë, Maija'quë ma'tëmo aquëpi mësaruru co'aye tayo yo'ose'e sai de'huacaija'quëre. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarupi sai de'huacaima'cohua'i pa'ito mësaruru ja'quë ma'tëmo pa'iquëje mësaruru tayose'e sai de'huacaiye pasipi.”

Jesús Cuãñerepa Pa'ie

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Ja maca Jerusalénna co'ireña. Co'ini Jesús Maija'quë huë'ëja'a cu'ina, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuãñese'e ye'yacohua'ipi cui'ne aiohualipi Jesús quë'rona dani ²⁸ ite seteña:

“¿Ique cuãñeñepi iye më'ë yo'ouquë'ni? ¿Nepi më'ëre cuãñequë ëjaëre carena, yo'ouquë'ni?”

²⁹ Cajëna, Jesupi caëña:

“Yë'ëje mësarute se'si'i te'ore. Mësarupi yë'ë señere sehuorena, yë'ëje quëasi'i, yë'ëre cuãñequëre jëjo daoquëre. ³⁰ ¿Nepi Juan iti doquëre jëjo daore'ni, Maija'quë panita'a paj? Mësarupi sehuojë'ë.”

³¹ Jaje caëna, sa'ñe careña, ñeje:

“Maipi Diosu jëjo daosiquë pa'iji cato ipi sehuosipi ‘Jaje pa'iquëta'are mësaruru me yo'ojë ite care paji cajë asaye pare'ni?’ ³² Cui'ne pajipi cuãñesiquë pa'iji cayeje paj'u.”

Si'a paj Juanre Maija'quë cocare quëaquë paji'i, cuasa do'ire ca'rajë.

³³ Jaje cani Jesure careña:

“Huesëyë.”

Cajëna, Jesupi caëña:

“Cui'ne yë'ëje, yë'ë cuãñe tutu quëaye pajë.”

Co'acohua'i Yo'oye Ayere Quëaye

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

12 Ja maca Jesús paj yo'oyeje pa'ye caquë quëaëña, ñeje:

“Paji'i, te'i paj yeja paquë. Jaje pa'ipi tapi, cuiya'i. Tani tu'rihuë tëhuopi. Cui'ne cuiya'i suni de'huaja'toje nepi. Cui'ne cuiya'i tsio ëmë huë'epi tuijë si'a tsio ñaja'core nepi.

Jaje si'aye ne tējini co'amaña necaicohua'ini isi nëoni saji'i. ² Tëaye t'asi maca i jo'yare jëjo daopi, co'amaña necaicohua'i quë'rona ite cajë necaise'e pa'iji, caquë.

³ Jaje jëjo daosiquëta'are co'amaña necohua'ipi tseani si'seni isima'pë jëjo saohuë. ⁴ Jaje yo'orena, iti tse aquëpi yequëre jëjo saopi. Jëjo saouna, jaëreje quëna pëapi jëahuë. Cui'ne siopëje a'si quë'ire tea ju'ijë yo'oni jëjo saohuë. ⁵ Jaje yo'orujë iti tse aquë ja yë'ta'api yequëre jëjo sao çopi. Jëjo saosiquëni jaëni coa huani jëohuë.

⁶ Jëjo saquë pequë yureta'a i mamaquëre pani jëjo saopi, yë'ë mamaquëre cato yo'oye peoji caquë. ⁷ Jaje caquë jëjo saosiquëta'are co'amaña necohua'ipi ñani 'iquëpi si'a co'amaña pajë'quë api huani jëoni maipi iti tse acohua'i neñu'u,' cani huani jëohuë. ⁸ Jaje yo'oni tseani huani jëoni i çapë hue'sena jëocohuë.”

⁹ Jaje quëa tējini Jesús sequëña:

“¿Me yo'oja'quë a'ni, iti yeja aquë?” Cani caëña, iti yeja aquë cato dani, huani jëaja'quë api, co'amaña necohua'ire. Huani jëoni yecohua'ina isija'quë api.

¹⁰ ¿Ñama'cohua'i a'ni toya pëpë caye? Ñeje caji:

Quëna pëa huë'e necohua'i yo'o jujani jëocosi quëna pëpi

yure cato huë'ehuërepa ùi quëna pë de'oye ìti quëco pacorepa.

¹¹ Iye cato ëjaëpi jaje yo'opi. Jaje yo'ose'ere de'oyerepa yo'o u'ni cajë ñañë, mai.

¹² Casi maca Jesure tseañu'u cajë yo'oreña. Jesupi yo'ose'eje pa'ye caquë ìohua'i yo'oyere caëna, asani pëijë yo'oreña. Jaje yo'ojëta'a tseañe päreña, päini ca'rajë. Jaje pa'ina, yo'oma'pë pateña.

Jesure Sese'e Pa'i Do'i Saifere

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Jajeteyo'je Jesús quë'rona fariseo acohua'ire cui'ne Herodes acohua'ire jëjo daoreña, jaohua'ipi ìte neñajajë cajë. ¹⁴ Jaje daisicohua'ipi Jesure careña:

"Ye'yaquë, yëquë asayë, më'ë nuñerepa caquëpi pa'ie, päi cayere asama'quëpi nuñerepa Maija'quë cocare caquëpi päire si'aohua'ire si'a yë'quë maca caquëpi pa'ie. Jaje pa'ina, ¿de'oquë pa'i do'ire romano päi ëjaëna saifere, pänita'a päñe?"

¹⁵ Cajëna, Jesupi tsoe ìohua'i coa caye asani caëña:

"¿Me neñu'ju yë'ëre cosojë neñañu'u cajë caye'ni? Dajë'ë, curiquë të'quire ñaja'core."

¹⁶ Darena, Jesús ñani sequeña:

"¿Ne tsia'ni ico? ¿Cui'ne, ne mamire toyasicoa'ni?"

Caquëna, sehuoreña:

"Romano päi ëjaë mamipi toyasicoa."

¹⁷ Cajëna, Jesupi caëña:

"I tseco pa'ito ìna ìsijë'ë. Maija'quë tseco pa'ito Maija'quëna ìsijë'ë."

Jaje sehuouna, airepa de'oyerepa caë'ni, cuasareña.

Ju'isicohua'i Huëiye Pa'iquë Cajë Seña.

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Jesure ñañu'u cajë dateña, saduceo päi acohua'ipi. Jajohua'i cato ju'isicohua'i huëiye peoji cacohua'i pateña. Jajohua'ipi careña, ñeje:

¹⁹ "Ye'yaquë, Moiséspi yëquëre toyani jëoca'aji'i, majayëpi huejani mamajëre peoquë ju'isiquë pa'ito yo'jeipi huejani mamajëre pacaiye pa'iji, majayë do'ire.

²⁰ Te'ipi siete mamajë emëohua'ire päëña. Paquëna, jajohua'i aquë majayëpi huejani mamajëre peoquë ju'iji'i. ²¹ Juquëna, yo'jeipi hua'jeore huejapi. Jajëje mamajëre peoquë ju'iji'i. Juquëna, yo'jeipi huejani cui'ne yo'opi. ²² Jare jajese'e si'a tsëcapë hua'jeore huejajë juju sahuë, si'aohua'i mamajëre peocohua'i. Jajeteyo'je ìoje juco'ë. ²³ ¿Jaje pa'ito ju'isicohua'i huëi maca ne nëjo pa'ija'coa'ni, te'oni siete päirepa huejasico?"

²⁴ Cajëna, Jesupi sehuouña:

"Mësaru coa tayo huesëjë cayë, Maija'quë tuturepa cui'ne Maija'quë toya pëpë ñama' do'ire. ²⁵ Ju'isicohua'ipi huëisicohua'i cato huejaye peoji. Mamajëre ìsiye peoji. Ma'tëmo hu'ñaohua'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁶ ¿Ju'isicohua'i huëiye ayere, toyase'e mësaru ñama'cohua'i a'ni, Moisés toyase'e jaropi caji, Maija'quë a'ri soquë yëpi toaje pa'io tsë'isicopi case'ere? 'Yë'ë cato Abraham Diusu a'ë, Isaac Diusu a'ë, cui'ne Jacobo Diusu a'ë.' ²⁷ Diusu cato ju'isicohua'i

Diusu peoji, huajëcohua'i Diusupi. Jaje pa'iquëta'are mësaru coa tayo huesëni yo'ojë cayë."

Si'a Cuañese'e Jerepa Pa'ye

(Mt 22.34-40)

²⁸ Sa'ñe yo'ojë cajëna, Jesupi si'aye tayoma'ë sehuoquëna, asasiquëpi cuañese'e ye'yaquëpi titani sequeña:

"¿Jeco a'ni, du'ru macarepa huëo maca cuañesico jerepa pa'io?"

²⁹ Caquëna, Jesupi caëña:

"Du'ru macarepa cuañese'e si'aye jerepa pa'io cato caji: Israel päi asajë'ë, mai Ejaë Diusure. Jajëse'e te'i pa'iji. ³⁰ Oijë'ë, Ejaë Diusure si'a më'ë yëyepi, si'a më'ë joyopi, si'a më'ë cuasayepi cui'ne si'a më'ë tutupi. Jaje caji, cuañese'e du'ru macarepa aye si'aye jerepa pa'ye. ³¹ Cayaye acojë jare cui'ne pa'io. Jajopi caji ñeje: 'Oijë'ë, më'ë quëno maca pa'iquëre më'ëja'a co'ye oiyeye pa'ye.' Yequë jerepa pa'ye peoji."

³² Jaje sehuouna, cuañese'e ye'yaquëpi caëña:

"De'oyerepa cahuë, më'ë ye'yaquë. Peore päi, yequë Diusu. Te'i pa'iji, Diusu. Nuñerepa cahuë, më'ë. ³³ Jaje pa'ina, Maija'quëre si'a më'yëye oiyepi si'aye më asaye oiyepi cui'ne si'a joyo oiyepi cui'ne si'a tutu oiyepi, cui'ne mai quëno maca pa'iquëre co'ye oiyeye pa'yepi, jaj oiyepi jerepa pa'ye a'ë, Maija'quëre ìsiye, cui'ne ëojë seña jerepa."

³⁴ Si'aye nuñerepa caquëna, Jesupi ñani caëña:

"Më'ëre Maija'quë cuañe tëtë so'ore pa'ie päi."

Jaje caëna, asani yecohua'ije ìte seni coñe päreña, si'aye asaquë api cajë.

Ne Mamaquë A'ni, Cristo

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Maija'quë huë'ena ye'yaquë Jesús caëña:

"¿Me yo'ojë cuañese'e ye'yacohua'i Cristo cato David mamaquë api caye'ni? ³⁶ David jare ìpi capi. Maija'quë joyopi quëaquëna, ñeje capi:

Ejaëpi capi, yë'ë Ejaëre:

'Yë'ë ëja tëtëna ja'rujë'ë,

yë'ëpi më'ëre sañope yo'ocohua'ire më'ë quëo huë'e-huëna të'ya me macaja'a.'

³⁷ ¿Jaje pa'ito me Cristo David mamaquë pa'iquë'ni, Davidpi Cristore yë'ë ëjaë hue'yoto?"

Jaje caquëna, jai päi tsi'isicohua'ipi ai yëjë asareña.

Jesupi Sañope Case'e Cuañese'e Ye'yacohua'i

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesupi caëña, j ye'ya maca:

"De'hua ñajë'ë, cuañese'e ye'yacohua'i yo'oye ye'yema'pë. Jajohua'i cato tsoa caña suñani cui'ne päipi de'oye pëpajajë cajë yo'ocohua'i a'ë. ³⁹ Jajohua'i cato de'o ñu'i saire päi tsi'si hue'ñana co'eni ja'rucohua'i a'ë, cui'ne de'o hue'ñana acoje aicohua'i a'ë. ⁴⁰ Hua'jeohua'i huë'ña jiojë yo'ocohua'i a'ë. Päipi de'ocohua'ire pa'ë cajajë cajë tsoaye Maija'quëre seña cajë yo'ocohua'i a'ë. Jajohua'i a'ë, ìti jerepa si'se cuañoja'cohua'i, jaje yo'osi do'ire."

Peocopi Isise'e

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Jesús Maija'quë huë'ere paquëña, Maija'quëna curi isi mahuë je'ñere pare. J̄arote ñu'i ñaquëna, jaiye curi pacohua'i daijè ìti mahuëna ayareña. ⁴² Ayajëna, ñaquë ñu'ina, hua'jeo maca curiquë peocopi dani caya cobre t̄ë'ñare ayaoña, jai do'i peoyere.

⁴³ J̄aje ñani ì ye'yacohua'ire soini caëña:

“Nuñerepa cayë, mësarute. J̄ao hua'jeo co'amaña peocopi si'aohua'i curi ayaye jerepa ayao do'i quë'y-erepa. ⁴⁴ Yecohua'i cato ìohua'i huero jujase'ere ìsiyë. J̄aje pa'iquëta'are ico cato peocopi si'a mañare ìsi sao.”

Jesús Quëase'e Maija'quë Huë'ere Nejo J̄a'ñere

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

13 Maija'quë huë'epi Jesús eta maca ì ye'yaquëpi caëña:

“Ye'yaquë, iye quëna pëare ñajë'ë, cui'ne jai huë'ñare!”

² J̄aje caquëna, Jesupi sehuouña:

“¿Jai huë'ñare ñaquë caquë? J̄a mē'ë ñase'e yequë mu'se, peo j̄a'ñe a'ë. Quëna pëapi tuñajë nese'e si'aye nejo j̄a'ñe a'ë.”

J̄a Yë'ta'a Yeja Carajaima'ñë Ìño J̄a'ñe

(Mt 24.3-28; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ J̄a maca Maija'quë huë'e je'ñere pare Olivos cutihuë pa'icona sani Jesús ja'rusiquëpi ñu'ina, Pedro, Jacobo, Juan cui'ne Andrés cõni p̄ai asama'tona seteña:

⁴ “Je yëhua j̄aje yo'o j̄a'ñere mē'ë caë'ni, yëquëre quëajë'ë. ¿Me pa'ij̄a'coa'ni, ìti yo'o ìño j̄a'ñe j̄a yo'oye t̄i'a maca?”

⁵ Cajëna, Jesupi sehuouña:

“De'huarepa ñajë pa'ij̄e'ë, mësarute coa cosojëna, sehuoye. ⁶ J̄ai p̄ai yë'ë mamire cajë 'yë'ë a'ë, Cristo' c̄aj̄a'cohua'i a'ë. J̄aje cajë coa cosojëna, sehuoj̄a'cohua'i a'ë, jai p̄ai.

⁷ J̄aje pa'iquëta'are mësarupi huajo coca cui'ne uihuaye asacohua'i pani quëquëma'pë pa'ij̄e'ë. J̄a cato j̄are j̄aje yo'oye pa'ina, yo'o'ji. J̄aje yo'onije j̄a yë'ta'a carajaiñe peosipi. ⁸ Yequë p̄ai tsëcapëpi yequë tsëcapëre se uihuaj̄a'cohua'i a'ë. Cui'ne yequë yeja p̄api se uihuaj̄a'cohua'i a'ë. Si'a huë'ña yeja ñu'cueye pa'ij̄a'coa. Cui'ne aopi peoquëna, āi ëa ju'ij̄a'cohua'i a'ë. Cui'ne ai yo'oyepi pasipi. Iye pasipi, du'ru macarepa ai yo'oye.

⁹ De'hua mësaruja'a co'ye de'oye ñajë'ë. Mësarute cato p̄api tseani p̄ai ëjaohua'ina ìsij̄a'cohua'i a'ë. J̄aohua'ipi cuañejëna, mësarute p̄ai ts'i'si huë'ñana si'sejë yo'o'ja'cohua'i a'ë. J̄aje yo'ojëna, mësarupi yë'ë do'ire ìñoja'cohua'i a'ë cuañecohua'i cui'ne si'a p̄ai ëjaohua'i ña huë'ñana. ¹⁰ J̄a yë'ta'a carajaima'ñë de'o cocare quëaye pa'iji, si'a huë'ña. ¹¹ Mësaruni ëjaohua'i quë'rona sasicohua'i pa'ito ¿me c̄aj̄a'cohua'i a'ni? cuasama'pë pa'ij̄e'ë. Cajë'ë, Maija'quë ìsi cocapi, j̄a maca cato. J̄aje pa'ina, mësarupi caye p̄aj̄a'cohua'i a'ë, Maija'quë joyopi c̄aj̄a'quë api. ¹² Te'e tsëcapë aco-

hua'ipi yo'jeire p̄anita'a maja'yëre quëa yehuoja'cohua'i a'ë huani j̄eojë'ë, cajë. Pëca ja'quëohua'ipi mamajëre quëa yehuoja'cohua'i a'ë, cui'ne mamajëpi pëca ja'quëohua'ire sañope yo'ojë huani j̄eoj̄a'cohua'i a'ë. ¹³ Si'a p̄ai mësarute coej̄a'cohua'i a'ë, yë'ë do'ire. J̄aje pa'iquëta'are yo'o jujama'quëpi huaso cuañoj̄a'quë api nuñerepa yo'oquëpi.

¹⁴ Maija'quëre quëacaiquë Daniel toyaquë pa'aji'i, si'si nequëpi cui'ne coa nejoquëpi si'si pa'ima'tore pa'ina, ñani Maija'quë toya ja'o ñaquëpi asa t̄i'añe pa'iji. J̄a maca Judea pa'icohua'ipi ai cutihuëana catiye pa'iji. ¹⁵ J̄a mu'se huë'e ëmëje'e totore pa'iquë pani cãjani cacani co'amañare sasi'i caquë yo'oma'ë. ¹⁶ Tsioire pa'iquë pani co'ini cãña sasi'i caquë yo'oma'ë pa'ij̄e'ë. ¹⁷ J̄a mu'seña nomiohua'i ts̄i ëtapëa pa'icohua'i cui'ne ts̄i mañare pacohua'i ai yo'o'ja'cohua'i a'ë, teaye.

¹⁸ Mësaru cato Maija'quëni sejë'ë, sësë mu'seña catiye peoj̄a'core. ¹⁹ Si'aye ai yo'oye t̄eto saise'erepa pa'ij̄a'coa. J̄a mu'seña cato ai co'a mu'seña pasipi, yeja de'hua maca peopi. Cui'ne jeteyo'je peosipi, j̄a jerepa ai yo'oye. ²⁰ J̄a mu'seña ëjaëpi j̄a yo'oye t̄ëama'quë pa'ito te'ij̄e j̄eaye peo'ñe pa'io. J̄aje pa'iquëta'are ì sahuasicohua'ini ì p̄aini caquë j̄a ai yo'oyere t̄ëaquëna, yecohua'ij̄e cõni j̄ej̄aj̄a'cohua'i a'ë.

²¹ Mësarute yecohua'ipi ìñore pa'iji, Cristo ñajë'ë, c̄acohua'i pa'ito asama'pë pa'ij̄e'ë, p̄anita'a 'J̄etore pa'iji.' Catoj̄e sehuoma'pë pa'ij̄e'ë, ìohua'i caye. ²² Coa cacohua'i daij̄a'cohua'i a'ë. Yë'ë a'ë, Cristo cacohua'i, cui'ne Maija'quë cocare quëacohua'i a'ë cacohua'ij̄e daij̄a'cohua'i a'ë. J̄aohua'ipi p̄ai yo'o t̄i'a ma'ñere yo'o ìñoja'cohua'i a'ë, coa cosoñu'u cajë. J̄aje yo'ojëna, Maija'quërepa sahuasicohua'ique j̄aohua'ire sehuoye ja'i maca yo'o'ja'cohua'i a'ë. ²³ J̄aje pa'ina, mësarute du'ru quëa nëohuë de'oye ñajë pa'ij̄e'ë, caquë.

P̄ai Mamaquë Dani Coñe

(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

²⁴ J̄aje ai yo'o mu'seña t̄eto saisi maca yureta'a, ësepi yaya huesëja'quë api. Ñañëje miañe p̄aj̄a'quë api.

²⁵ Ma'ñocoj̄e ma'tëmopi t̄omeja'cohua'i a'ë. J̄aje yo'o maca ma'tëmo tuture paque tsasij̄a'coa. ²⁶ J̄a maca siri-j̄a'a tutu quë'ire papi cui'ne de'oquëre papi P̄ai Mamaquë daij̄a'quë api. ²⁷ J̄a jeteyo'je ì huññahua'ire cuañesipi, ì sahuasicohua'ire cajese'e tutu jupëapi ì p̄aire ts'i'soj̄e'ë, caquë si'a huë'ña pa'icohua'ire.

²⁸ Higuera soquë yë yo'oye ayere ye'yeyë'ë. J̄a soquë yë cato huñña capëa pa'i maca j̄e'ñerepa ja'o eta huëo-coa. Eta maca ñani cacohua'i a'ë, utëcahuë t̄i'aji. ²⁹ J̄a yo'oyeje pa'ye mësarupi ñajëna, yë'ë case'epi t̄i'acquë t̄eto saina, ñajë je'në ja'yere eta sa'rore pa'iji cayë.

³⁰ Nuñerepa cayë, j̄a yë'ta'a iye maca pa'icohua'i ju'i-ma'në t̄eto saija'coa, iye. ³¹ Ma'tëmo cui'ne yeja pani jujani carajai j̄a'ñe a'ë. J̄aje pa'iquëta'are yë'ë coca cato yë'ë case'ej̄e ti pa'i j̄a'ñe a'ë.

³² Ìti mu'se cui'ne hora p̄ai huesëyë. Huññahua'ij̄e cui'ne Maija'quë mamaquëje huesëji. Si'aohua'i huesëyë. Coa ja'quëse'e asaji, ìti mu'se.

³³ Jaje pa'i do'ire, mësaru cato si'anë sëtasicohua'ije pa'iohua'ipi ñajë sejë pa'ijë'ë, i dai hora huesëye sëte. ³⁴ Yë'ë dai maca cato te'i so'ona sai huëoni ja yë'ta'a huë'epi saima'në i jo'yare pai ñapere co'amaña yo'o ja'ñe isini cui'ne eta sa'ro ñacaiquëre cuañeni ñajë'ë cani saise'eje pa'iyë a'ë. ³⁵ Jaje pa'ina, mësaru cato sëtasicohua'ipi pa'ijë'ë, coa si'anëpi, iti huë'e aquë tï-tayere huesëye sëte. Na'i maca, ñami jopo, mu'se, cura yë'i maca, panita'a nea huë'ña daima'quëni cajë. ³⁶ Yo'ojëna, cuasama'topi çaisicohua'ini tïtama'quëni de'hua ñajë'ë. ³⁷ Iye mësarute caye cato si'a paire cayë: 'Sëtasicohua'ipi pa'ijë'ë,' caquë."

Jesure Tseañu'u, Cajë Yo'oye
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

14 Israel pai Egíptopi etajë pa'ise'ere cuasajë yo'oye, cui'ne o'sa peo pan aïñe caya mu'seña cara maca, Maija'quë huë'e ñacaiçohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi merepa Jesure coa cosojë tseani huani jeora'ye cajë. Iti yo'o ja'ñere co'e-huë. ² Careña, cui'ne pai tsi'sini sihuajë yo'o maca huaiye pañu'u, co'aye paipi cuasa co'me huesëni sañope ai yo'ojë cama'cohua'ini, careña.

Huëo Sëñepi Jesure Tsoacaise'e
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Jesús Betania daripëre paquëña, Simón ja'ju dahüë hue'equë pa'isiquë huë'ere, mesare ñuquëña, Jesús. Ñu'ina, te'o nomio jai do'i huëo së da'care quëna huëna tïmësiçoni dani Jesús sïopëna iti da'capi dooña. Nardo da'case'e nesicopi, yequeje co'mema'copi. ⁴ Iti maca ñu'icohua'ipi pëti huëoreña. Jaje pëti huëojë careña:

"¿Me yo'oco huëo së da'ca coa nejoco'ni? ⁵ Iopi yeco-hua'ina se isico pani trecientos romano curiquë të'ña nera'o. Jaje yo'oni co'amaña peocohua'ire çocatira'o." Jaje cajë iote coejë pëijë ñareña.

⁶ Jaje ñajëna, Jesupi caëña:
"Coa ñajë'ë, iose'e yo'ojë'co. ¿Me yo'ojë josa caye'ni? Iye io yë'ere necaise'e cato de'o co'amaña'ë. ⁷ Co'amaña peocohua'ire si'anë mësaru ñajë paja'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato mësaru ña huë'ñare si'anë pa'iyë paja'quë a'ë. ⁸ Io cuasaye ja'i maña ico cato de'hue yë'ë sïopë huëo sëñe necaco'ë, du'runa yë'ere tã ja'ñere caco. ⁹ Nuñerepa cayë, coa si'a huë'ña ico yo'ose'e quëaye pa'ijë'co, io yo'ose'e huänëye-ma'pë cuasa ja'ñere cajë, huaso coca quëa maca."

Jesure Judas Isise'e
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Judas Iscariotepi sani Maija'quë huë'e ñacaiçohua'i ëjaohua'i ja're çoni coca caëña, Jesure tseani iohua'ina isi ja'ñere. Jaë cato doce ye'yacohua'i aquë paji'i. ¹¹ Jaje caquëna, asani ai sihuareña. Jaje sihuajë curiquë isireña. Isirena, Judaspi ¿Jesure merepa tseani isija'quë a'ni? caquë i yo'o ja'ñere co'eiña.

Mai Ejaë Ani Tëjise'e

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹² Egíptopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë sihuajë pai tsi'sini, tsoe yo'ojë pa'ise'eje yo'o mu'se tï'aëña, o'sa co'me ma'a ao ai mu'se. Du'ru mu'serepa, cui'ne yëi ñamare huai mu'serepa tï'aëña. Jaje tï'aëna, Jesús ye'yacohua'ipi seteña:

"¿Egíptopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë, aïñe jerona sani ne de'huarena aïñe yëquë'ni?"

¹³ Cajëna, Jesupi cayaohua'ire i ye'yacohua'ire jëjo saouë caëña:

"Jai pai daripëna sani oco yurupë saquëni tï'ani i ja're saijë'ë. ¹⁴ Sani ja're sa cacajë cajë'ë ite huë'e aquëre: 'Ye'yaquëpi capi: ¿Jerore pa'ico'ni, tu'rihuë yë'ë ye'yacohua'i ja're na'iquëna aïja'co, Egíptopi Israel pai etase'ere cuasajë? cajë'ë.' ¹⁵ Ipi mësarute iñoja'quë api, jai tu'rihuëpi tsoe ne de'huasiçoni. Jarona yureta'a ñani ne de'huajë'ë, mai tse."

¹⁶ I ye'yacohua'ipi sani tï'areña, jai daripë. Tï'ani jare Jesús quëase'eje si'aye tï'areña. Tï'ani na'iquëna, aï ja'ñe ne de'huareña, Egíptopi Israel pai etase'ere cuasajë yo'oyere.

¹⁷ Ñami de'osi maca Jesús i doce ye'yacohua'i ja're tï'aëña, iti huë'ña. ¹⁸ Tï'ani mesare ñu'i aiquëpi caëña, Jesús:

"Nuñerepa mësarute cayë. Mësaru aquëpi yë'ë ja're te'ona aiquëpi isi yehuoja'quë api."

¹⁹ Jaje ca maca iohua'ipi sa'ñe iohua'ija'a seteña:
"¿Yë'ë pa'ija'quë a'ni?"

²⁰ Cajëna, Jesupi caëña:

"Doce aquëpi yo'ojë'quë api, yë'ë ja're te'e quëna de'huana aiquëpi. ²¹ Jaje pa'itoje de'oji. Pai Mamaquë cato jare iti toyase'e pa'iyëje saiji. Jaje pa'iquëta'are iTeayerepa yo'ojë'quë api, ite isi yehuoquëta'a! Ipi ai de'oye pa'iquë pa'ito de'ora'pi, jaëte."

²² Ja yë'ta'a açore aïjëna, Jesupi panpë ini Maija'quëre de'oji caquë seni i ye'yacohua'ire açoquë caëña:

"Aijë'ë. Iye cato yë'ë çapë a'ë."

²³ Jeteyo'je ucu duruhuë ini Maija'quëre de'oji, caquë seni, i ye'yacohua'ina isifa. Isina, si'aohua'i ucureña, iote.

²⁴ Uçurena, caëña:

"Iye cato yë'ë tsie a'ë. Jai pai de'oye pa'i ja'ñere caquë huajëye Maija'quë paire cayere quëaye a'ë. ²⁵ Jaje pa'ina, mësarute nuñerepa cayë cui'naëpi iye, cuiya'i o'sa çono ucuye paja'quë a'ë. Yequë mu'se Maija'quë cuañe te'tena cuiya'i o'sa uçuñu'u."

Pedro Cosose'e

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Jëjë tējini Olivos çutina sateña.

²⁷ Jesupi caëña, jaohua'ire:

"Si'aohua'i mësaru yë'ere jeocoja'cohua'i a'ë, iye ñami. Jaje pa'ina, toyase'e caji: 'Huani jeoja'quë a'ë, yëi ñamare ñacaiquëre. Ja maca yëi ñamapi tiya huesëja'cohua'i a'ë.' ²⁸ Jaje pa'iquëta'are ju'isiquëpi huëisi

maca yè'èpi du'ru saija'què a'è, Galileana, mèsaru ja yè'ta'a saima'pèna."

²⁹ Jaje caquèna, Pedropi caèña:

"Jaje yecohua'i mè'ère jecotojè yè'è cato mè'ère jèoñe pañè."

³⁰ Caquèna, Jesupi caèña:

"Nuñerepa mè'ère cayè. Iye ñami ja yè'ta'a cura cayaye yè'ima'nè mè'èpi toasoñe cosoja'què a'è, ite ñama'què a'è caquè."

³¹ Jaje Jesús caquèna, ipi caèña:

"Yè'è cato pañè, cosoye. Ju'iñe pa'itojè mè'è ja're ju'i-ja'què a'è."

Caquèna, yecohua'ijè cui'ne careña.

Jesús Sese'e Getsemanía

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Getsemaní hue'e huè'ñana tì'ani Jesús caèña, i ye'yacohua'ire:

"Iñore dujè pa'ijè'è, yè'èse'e Maija'quère sani sesi'i."

³³ Cani coa Pedrore, Jacobore, cui'ne Juanre saèña. Ja maca ai cuasaquè cui'ne ai yo'o huèouña. ³⁴ Jaje yo'o-què caèña, jaohua'ire:

"Ai oi èaye nèiji, yè'è joyore papi juni huesèye pa'ina. Iñona mèsaru cato pèani sètasicohua'ipi pa'ijè'è, çai-ma'pè."

³⁵ Cani Jesús ise'e seña maca sani yejana do're ja'runi Maija'quère de'hue neñe pa'ito, necaijè'è, ai yo'oye pa'si'i, ite yo'o maca tì'aèna, caquè sequèña.

³⁶ Jaje sei caèña:

"Yè'è ja'què, mè'ère cato si'aye neñese'e pa'iji. Nejo-caijè'è, yè'ère ai yo'oye ne ja'ñere. Yè'è yèye peoja'què, coa mè'è yèyepi yo'oye pa'ija'què."

³⁷ Jaje seni tējini i ye'yacohua'i què'rona sani ñaquèna, çaisicohua'ipi pateña. Pa'ijèna, Pedrore caèña:

"¿Simón çaiquè, mè'è? ¿Te'e hora macajè sètasiquèpi ña tì'añe paè, mè'è? ³⁸ Sètasicohua'ipi pa'ijè Maija'quère sejè'è, co'ayena tajiñe paja'cohua'i. Nuñerepa joyo cato yo'oye yèji. Jaje pa'iquèta'are mè'è çapèpi tutu peoji."

³⁹ Jaje cani tijupè sani ja'rè case'eje pa'ye caquè sequèña. ⁴⁰ Jaro cui'naèpi co'iquè cui'ne çaisicohua'ini tì'api i, ye'yacohua'ire. Airepa huèo ça'quèna ñaco naimopi jameina çà'è, quècoñu'u çajèta'a. Jaje pa'ina, ite sañope sehuo tì'añe peohuè. ⁴¹ Toasoñe acore saisiquèpi tìtaquè caèña, jaohua'ire:

"Yureta'a çani huajèjè'è. Tsoe de'oji. Ja ja'ye çajè'è. Tì'api Pai Mamaquère co'aye yo'ocohua'i jèñana isi maca. ⁴² Huèijè'è. Sañu'u. Yè'ère isi yehuoja'quèpi daiji."

Jesure Tsease'e

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Ja yè'ta'a Jesús cocare i ye'yacohua'i ja're caquèna, Judaspi tsoe tìtaèña. Jàè cato doce acohua'i aquè paji'i. I ja're çoni jai pai hua'ti çajicohua'ipi cui'ne tara çajicohua'ipi dateña. Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjao-hua'ipi, cuañese'e ye'yacohua'ipi cui'ne aiohua'ipi jèjo

daocohua'ipi çoni daisicohua'i pateña. ⁴⁴ Judas ite isi yehuoja'quèpi caèña, jaohua'ire:

"Yè'èpi ini tì'ani sihuaja'què a'è. Sihuaquèna, ñani jaèni tseajè'è. Tseani de'oye sèani sajè'è."

⁴⁵ Jaje casiquèpi tì'ani Jesure tsiojani caèña:

"Ye'yaquè, Ye'yaquè."

Jaje caquè tsu'supi. ⁴⁶ Tsu'suquèna, ja maca Jesure tome dani tseani sareña, sèasiquèni.

⁴⁷ Jaje yo'o maca ite maca pa'iquèpi hua'ti dutani Maija'què huè'e ñacaicohua'i necaiquèni çajorose'e tètoto tēaèña. ⁴⁸ Ja maca Jesuje caèña, ite tseça paire:

"¿Tarapi huà'ñapi çoni date, yè'ère tseañu'u çajè co'amaña yahue imaquère yo'oyeje pa'ye? ⁴⁹ Yè'è si'a mu'seña Maija'què huè'epi pa'i mèsarute ye'yaquèna, mèsarupi yè'ère tseañe pañuè. Jaje pa'iquèta'are iye cato toyase'epi tì'acquèna, jaje yo'oye pa'iji."

⁵⁰ Ja maca i ye'yacohua'ipi Jesuse'ere te'ire jèoni cati sateña.

Posèpi Catiye

⁵¹ Jaje pa'iquèta'are te'i tsj posè macapi jai çapi deasiquèpi tuquèña, Jesure. Tuina, tseareña. ⁵² Tsearena, jai çase'e jèoni peoyo catiña.

Jesure Ca Tējicohua'i Què'rona Sase'e

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵³ Jesure ja maca sareña, Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaèrepa què'rona. Jarona Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'i tsi'sireña, aiohua'i, cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i çoni. ⁵⁴ Jaje sajèna, Pedroje so'o maca se ñaquè tuquèña, Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaèrepa huè'e hue'se daripère pana. Jarona soldado pai ja're çoni pèani toare cui ñuquèña. ⁵⁵ Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'i cui'ne pai yo'oye ca tēji èjaohua'ire papi Jesure jaje yo'oquère papi cayere co'ereña, asani huani jèoñere çajè. Jaje co'ejèta'a tì'añe pareña. ⁵⁶ Cui'ne jai pai coa huèojè ti yo'o ma'ñere sañope Jesure careña, cosojè. Cui'ne iohua'ija'a sa'ñe yo'ojè careña, te'e cayepi peoquèna. ⁵⁷ Yecohua'ipi co'arepa huèojè careña. ⁵⁸ Yèquèpi i caye asasicohua'i a'è, çajè yo'ojè careña:

"Ñeje caquè api, 'yè'èpi Maija'què huè'e nejoja'què a'è, pai de'huasi huè'e. Jaje yo'oni jeteyo'je tres mu'seña pa'i maca huajècore neja'què a'è, paipi nema'core.' Jare asahuè."

⁵⁹ Jaje canije nuñerepa te'eje pa'ye caye pareña.

⁶⁰ Ja maca Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaèpi iohua'i ca jopoja'a huèni nècayepi Jesure sequèña:

"¿Asaquè mè'è, mè'ère sañope caye? ¿Me yo'oquè sañope sehuoye paquè'ni?"

⁶¹ Caquèna, Jesupi ai jerepa ti sehuoye paèña, i caye. Jaje paquèna, Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaèpi tijupè Jesure sequèña, ñeje:

"¿Mè'è Cristo, Maija'què de'oquèrepa mamaquè a'è?"

⁶² Caquèna, ja maca Jesupi sehuouña:

"Jaje pa'ijè'è. Yè'è a'è. Cui'ne mèsarupi Pai Mamaquère yè'ère ñaja'cohua'i a'è, Diusu tutu què'irepa

ėja tē'tere ñu'ina. Cui'ne Ma'tēmopi sirija'a nēca meina, ñaja'cohua'i a'ē."

⁶³ Jaje caquēna, asani Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ĩjaēpi ĩ ju'i çare co'ye naē yeto saquē caēña:
 "¿Iquere cajē jerepa paire quēaja'cohua'ire co'eye'ni, tsoe tī'api? ⁶⁴ Jare mēsaruپی asahuē, ĩ yē'opopi Maija'quēre cue'cuequē caye. Jaje pa'ito ¿me caye'ni, mēsaru?"

Jaje caēna, yureta'a si'a paĭ careña:
 "Huani jeoñe pa'iji."

⁶⁵ Casi maca je'nērepa yecohua'ipi copi tse'se huēoreña. Cui'ne yecohua'ipi tsiana cañapi tēto queoni tē'cajē yo'ojē careña:

"¿Nepi tē'care'ni? Se ca ñajē'ē."

Cajēna, soldado paĭje yo'oreña, ĩte.

Pedro Cosose'e

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Pedro cato huē'ehuēre paquēña, hue'se daripēre. Jarote pa'ina, Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ĩjaēre necaicopi ⁶⁷ toare çui ñu'ina, ñani ĩte caoña:

"İna, mē'ēje Jesús Nazaret aquē ja're pa'isiquē a'ē."

⁶⁸ Cacona, Pedropi caquē cosouña:

"Ñama'quē a'ē, ĩte. ¿Iquere jaje caco'ni? Huesyē."

Jaje canĭ eta sa'ro quē'rona etaēña. Eta maca curapi yēquēña. ⁶⁹ Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ĩjaēre necaicopi ñani cui'naopi ca huēo çoña, ĩti maca pa'icohua'ina:

"Iquē cato Jesús ye'yacohua'i aquē api."

⁷⁰ Jaje catojē ĩje cui'naēpi coso çouña, ñama'quē a'ē caquē. A'ri maña tsoe maca pa'i maca Pedrore ĩti maca pa'icohua'ipi careña:

"Mē'ē Jesús ye'yacohua'i aquēre pa'ē. Mē'ē cato Galilea aquē a'ē. Cui'ne mē'ē coca cayejē Jesús ye'yacohua'i caye a'ē."

⁷¹ Jaje caquēna, Pedropi yureta'a sañope co'aye caquē, cui'ne ñama'quē a'ē care payē caquē capi:
 "¿Iquere mēsaru yo'ojē caye'ni? Ñama'quē a'ē, jaēte."

⁷² Caquēna, cui'naēpi cura yēni çopi. Jaje cura yē'i maca yureta'a Pedro cuasa ñajaji'i, Jesús ĩte case'e. Jesús cato ca'ajji'i: "Ja yē'ta'a cura cayaye yē'ima'ēna mē'ēpi toasoñe ñama'quē a'ē caquē cosoja'quē a'ē." Jaje ĩ case'ejē tī'aēna, ĩtire cuasa ñajani ota huēoni ai oji'i.

Jesupi Pilato Quē'rore Pa'iyē

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

15 Ñata tōme maca Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ĩjaohua'ipi tsi'sireña, judío ĩohua'i ja're, cui'ne çuañese'e ye'yacohua'i ja're, cui'ne paĭ yo'oye ñani ca tējicohua'i ja're çoni. Tsi'sini ca tējini Jesure sēasiquēni Pilato quē'rona sareña.

² Ja maca Pilatopi ĩte ñani sequeña:

"¿Mē'ē a'ē, judío paĭ ĩjaērepa?"

Caquēna, Jesupi sehuouña:

"Jaje pa'ijē'ē, mē'ē cayejē."

³ Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ĩjaohua'i cato jaiye sañope careña. ⁴ Jaje cajēna, Pilatopi tĭjupē seni çouña, Jesure:

"¿Me yo'oquē sehuoma'quē'ni? Ñaquē mē'ē ĩohua'i mē'ēre sañope caye."

⁵ Jaje catojē Jesús cato ti sañope sehuoye paēña. Jaje paquēna, Pilato ai cuasaēña: ¿Me yo'oquē paquē'ni? caquē.

Jesure Huani Pa'iji Cayē

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Pilato cato judío paĭ tsi'si mu'seña tī'aēna, tseasiquēre eto saquē yo'oquē paquēña, paipi yējē sequeñi. ⁷ Jaro co sitore paquēña, Barrabás hue'equēpi yecohua'i paire huaisicohua'i ja're çoni. ⁸ Paipi Pilatore dani sefeña: Jare mē'ē yo'oyeje pa'ye yo'ojē'ē, cajē.

⁹ Jaje cajēna, Pilatopi sehuouña:

"¿Yēye judío paĭ ĩjaēni eto saoye?"

¹⁰ Ja cato caēña, coa ĩ de'oye yo'oyere ēa ñajē pēijē Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ĩjaohua'ipi tseani yo'oyē cuasaquē. ¹¹ Jaje pa'iquēta'are Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ĩjaohua'ipi paire ca ço'me huesojē cui'ne yēhuoreña, Barrabásni eto saoja'quēre sejē'ē, cajē.

¹² Ja maca Pilatopi paire sequeña:

"¿Me nejaquē caye'ni, mēsaru judío paĭ ĩjaē hue'y-ouquēre?"

¹³ Caquēna, jaohua'ipi careña, cuijē:

"Queja'quē pa'ijaquē."

¹⁴ Cajēna, Pilatopi caēña:

"¿Iquere ĩ co'aye yo'o u'ni?"

Jaje catojē ĩohua'i jero sa'na ai cuireña:

"Queja'quē api."

¹⁵ Jaje asani Pilato Judea paĭni de'o cajei pasi'i caquē Barrabásni joye sauña. Jesuni si'seni queja'quēre jējo saquē.

¹⁶ Ja maca soldado paĭpi jai paĭ tsi'sini Jesure paĭ ĩjaē huē'ere pana sareña. ¹⁷ Sani nea maja'i çare suñani cui'ne miu maro paĭni sareña. ¹⁸ Ja jeteyo'je cue'cuejē cuireña:

"İPa'ijē'ē. Yure judío paĭ ĩjaērepa!"

¹⁹ Jaje cajē sĭopēna tē'careña, tarapi. Copi tse'sejē, cui'ne do're ja'rujē ĩjaēre pa'ē mē'ē cajē yo'oreña.

²⁰ Jaje ĩte cue'cue tējini maja'i ju'i çā dutani ĩ ju'i çare pare suñacateña. Ja jeteyo'je ĩ ju'i çā dutareña, queja'quēre.

Jesure Huani Jeose'e

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Cirene aquēpi tsiopi daina, ñani Jesure queja'coni hue'ejē'ē, cajē soldado paĭpi çuañereña. Jaē cato Simón hue'equē paĭi, Alejandro cui'ne Rufo pēca ja'quē.

²² Ja maca Jesure Gólgotana sareña, paĭ sĭopē tara hue'e hue'ñana paĭ coca cato. ²³ Jarona Jesure çuereña. ²⁴ Quēni soldado paĭpi Jesús ju'i çare nepi saja'cohua'i a'ni cajē neñareña, de'hue nesiquēpi saye pa'iji cajē.

²⁵ Ja yo'o maca cato nea hue'ña nueve paji'i, ite quesí maca. ²⁶ Toyasicore i sjo sa'nihuëna sèoreña, ja do'ire queñë cajë. Toyasicopi capi: *JUDÍO PAI ÉJAÉREPA*. ²⁷ I ja're cõni caya co'amaña yahue imacohua'ire quehuë. Te'ire ëja te'tena cui'ne yequëni ari te'tena nëconi quehuë. ²⁸ Jaje yo'o maca toyase'e ñeje caye t'i'api: "Co'acohua'i ja're cõni que cuañopi."

²⁹ Cui'ne coa da saicohua'ijë ite ñajë cue'cuejë ñeje cajë sateña:

"¡Asajë'ë. Yure më'ëpi Maija'quë huë'e neconi toaso mu'seña pa'i maca huajë huë'e nesi'i caquë maca!

³⁰ Yure co'ye huasoni da caje ñajë'ë, quesí sarahuapi."

³¹ Jaje cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ijë, cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ijë ite cue'cuejë careña:

"Yecohua'ita'are huasopi. Jaje pa'iquëta'are ija'a co'ye huaso t'i'añe paji."

³² Israel pai ëjaëpi Cristore papi caja'cohua'i a'ë cruzupi caje nëcaquëna, ñanita'a careña. I ja're cõni te'e quesicohua'ique ite pëteña.

Jesús Ju'ise'e

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Je'nërepa mu'se jopo t'i'a maca si'a yeja ñamije pa'io ne huesëoña. Toaso hora jaje paquëña. ³⁴ Jare ja maca Jesús tuturepa cuiña ñeje:

"Eloi, Eloi ¿lama sabactani?" Jaje cani caye a'ë, ¡Yë'ë Diusu maca, yë'ë Diusu maca! ¿Me yo'oquë yë'ëre jëo-cou'ni, te'ire?

³⁵ Jaje cuiquëna, iti maca pa'icohua'ipi asani careña: "Asajë'ë. Tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë Elíasni cuiji."

³⁶ Jaje cajëna, johua'i aquëpi huë'huëni o'sa cõnore yëi sèohuëna saquëni ucujaquë caquë sani nëoquë caëña:

"Coa ñajë'ë. Ñañu'u, Eláspi ite cruzu dequëre casa nëcoquëna."

³⁷ Ja maca Jesús ai tutu cuini juni huesëña. ³⁸ I ju'i maca Maija'quë huë'e joporepa tēhuocopi jopore pa-ja'a cayayese'e meñe yete saquëña. ³⁹ Romano Capitánpi Jesús jë'ñerepa nëcasiquëpi jaje Jesús cuiquë juni huesëquëna, ñasiquëpi caëña:

"Nuñerepa iquë Maija'quë mamaquërepa paji'i."

⁴⁰ Cui'ne nomiohua'i so'opi de ñajë nëcareña. Jao-hua'i cato paë'ë, María Magdalena. Cui'ne yeco pa-co'ë, María, Jacobo posërepa, José cui'ne Salomé, pëca ja'co. ⁴¹ Iye nomiohua'i cato Jesure cõcaicohua'i pateña. I Galilea cu'i maca cui'ne jarote jai pai yeco-hua'ijë pateña, Jesús ja're Jerusalëna saicohua'ijë.

Jesure Tase'e

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Ñamina'a huajë mu'se pa'ija'coa cajë fiesta yo'o ja'ñe ne de'hua mu'se na'iquëna, ⁴³ José Arimatea aquëpi pai yo'oye ñani ca tējicohua'i ëjaohua'irepa aquë paquëña. Jajë cato Maija'quë cuañe te'te yo'oyere utequë paquëña. Jaje pa'ipi Pilato quë'rona si'a tuturepa cacani ca'rama'ë Jesús capëre tasi'i caquë

sequëña. ⁴⁴ Jaje seina, Pilatopi ai cuasaëña, i juni huesëre pa'ë caquë. Jaje cuasa do'ire Capitánre soini i juni huesë caquë seni asaquëna, ju'ire papi, caëña.

⁴⁵ Jaje caëna, asani Pilatopi Jesús capëre saye de'oji caëña, Josére. ⁴⁶ Caëna, Josépi sani Jesús capë casani jai do'i sabanare hueroni deani quëna yejana coje nesicona tani quëna pëpi sjiouña. ⁴⁷ Tajëna, ñareña, María Magdalena cui'ne María José pëca ja'co cõni.

Jesús Ju'isiquëpi Huëise'e

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

16 Huajë mu'se tēto sai maca María Magdalena cui'ne Jacobo, Salomé pëca ja'copi María cõni huëo sē ma'ñare hueroni sateña, Jesús capëre huëo sēñepi neñu'u cajë. ² Semana huëo mu'serepa ai nea hue'ñarepa tsoe ësë pa'ina, sani t'i'areña, tasi daripë quë'ro. ³ Johua'ija'a sa'ñe careña:

"¿Nepi jai quëna pë hui'yoja'cohua'i a'ni?"

⁴ Jaje cajë ñajëna, tasi daripëpi tsoe hui'yosico pacoña. ⁵ Pa'iona, ñani tasi daripëna cacareña: Cacajë ñajëna, ëja te'tere poja'i ju'i care posëpi ju'i ñuquëña. Jajëni ñani ai quëquëreña. ⁶ Quëquëjëna, ipi caëña:

"Quëquëma'pë pa'ijë'ë. Mësaru cato Jesús Nazaret aquëni co'eyë, que sarahuana quesiquëni. Jaje pa'iquëta'are i cato tsoe huëji'i. Peoji, iño. Ñajë'ë. Ite

qa sitore peoji. ⁷ Mësarupi sani i ye'yacohua'ire cui'ne Pedroro quëajë'ë. Galileana du'ru saija'quë api. Jarona ite ñaja'cohua'i a'ë, i ja'rë mësarute quëase'eje."

⁸ Ja maca nomiohua'ipi quëquë huesëni tsasijë etani tasi daripëpi sateña. Co'ini yecohua'ire quëaye päreña, quëquë huesësicohua'i pa'ijë.

María Magdalenapi Huëisiquëre Du'ru Ñase'e

(Jn 20.11-18)

⁹ Semana huëo mu'se huëisiquëpi du'ru macarepa María Magdalenana ñaiña. Jao cato siete huatiahua'ire eto sao cuañosico paco'ë. ¹⁰ Jao pi yureta'a ñani sani quëaona, i ja're cu'ijë pa'isicohua'ire oijë co'a ju'ijë pa'icohua'ire. ¹¹ Jao huua'ipi quëacona, asani care paco cuasaye päreña, io case'e.

Ite Ye'yecohua'ipi Cayahua'i Ñase'e

(Lc 24.13-35)

¹² Ja jeteyo'je Jesús ñaiña, cayaohua'i tsiona ma'aja'a saicohua'ina. ¹³ Jao huua'ipi sani yecohua'ire quëareña. Quëajëna, jao huua'ijë coa cayë cuasajë asaye päreña.

I Once Soisicohua'ipi Ite Ñase'e

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Ai tsoe maca yureta'a once i ye'yacohua'ina ñaiña, mesare ñu'ijëna. Ñaini jao huua'ire yëhuo nu'ñeña, ju'isiquëpi huëisiquëre ñani quëacohua'ire asacaiye pasi do'ire, johua'i jëa joñoa hue'e do'ire. ¹⁵ Yëhuoquë caëña:

"Si'a hue'ña sani cu'ijë iye huaso cocare quëajë'ë, si'a paire. ¹⁶ Quëajëna, asani quëare payë caquë asaquëni oco dosiquëpi huasosiquë pasipi. Jaje quëajëna, coa cayë caquë asama'quë cato nejosiquë api. ¹⁷ Iye tuture

pajã'cohua'i a'ë yë'ëre asacohua'i cato: Yë'ë mamipi cajë huatire eto saojã'cohua'i a'ë. Huajë cocapi cajã'cohua'i a'ë. ¹⁸ Añare tseaja'cohua'i a'ë. Tsjmare ycusico-hua'i panije ai yo'oye pajã'cohua'i a'ë. Cui'ne yequeje, ju'icohua'ire patojëna, co'yajã'cohua'i a'ë, ju'icohua'ipi."

Jesupi Ma'tëmo Saise'e

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Jaje ca tëjini Ējaë Jesús ma'tëmona sa cuãñopi. Jarona Diusu ëja tẽ'te ñu'i saihuëna ja'ruña. ²⁰ Jã maca jãohua'ipi si'a hue'ña cu'ijë quëareña, huaso cocare. Jare Ējaëpi coçai cui'ne ipi pai yo'o tã'a ma'ñere yo'o iñoquëna, quëareña, huaso coca. I cocare pa'ë caquë yo'oquëna, jã yo'oyepi iñojë huaso cocare quëareña. Ca tëjihüë.

SAN LUCAS

Asajjè Caquë Toyaye

1 Iti du'ru huëose'e ñasicohua'ipi de'o coca quëajëna, asajë jai paj toyahuë, mai quë'ro yo'ose'ere. ³Jaje pa'ina, yë'ëje asare paquë iti yo'ose'eje pa'ye du'ru huëose'ere papi toyayë, më'ëna, Teofilo, yë'ë cajei. ⁴Më'ëpi më'ëre ye'yase'ere tiñarepa asa ti'aja'quë caquë.

Huññaë Quëase'e Juan Coase'ere

⁵Herodes Judea paj ëjaë pa'i maca, te'i Maija'quë huë'e ñacaiquë Zacarías hue'equë paji'i, Abías tsëcapë aquëpi. ¹ paco Elisabet hue'ecopi, Maija'quë huë'e ñacaiquë Aarón tsëcapë aco paco'ë. ⁶Cayahua'i de'oye nuñerepa pa'icohua'i paë'ë, Maija'quë ña huë'ña pa'iohua'ipi ¹ cuañese'e cui'ne ¹ case'ere de'oye sehuocohua'i paë'ë. Jaje pa'icohua'ini yecohua'ije co'aye pa'iyë caye ti peocohua'irepa paë'ë. ⁷Jaje pa'iquëta'are mamajëre peocohua'i paë'ë. Elisabetpi mamajëre pama'co paco'ë, carao. Cui'ne jaje pa'iohua'ipi si'a jupë aiohua'i maña paë'ë.

⁸Te'e mu'se Zacarías ja're Maija'quë huë'e ñacaicohua'i pa'icohua'ipi yequë yo'o tējina jare jajese'e si'a johua'i tsëcapë yo'oye paji'i, Maija'quë pa'i huë'ñana. ⁹Jaje pa'iohua'ija'a nepi ma'ñare ëojë yo'oye pa'iquë'ni cajë neñajëna, Zacaríasna tōmepi, iti yo'oye. Tōmeina, Maija'quë huë'ena cacapi. ¹⁰Cacani huëo sēñere ëoquëna, hue'seja'a jai paj Maija'quëre sejë paë'ë. ¹¹Ja maca Ejaë jo'yaëpi huññaëpi Zacarías huëo sēñe ëo sai huë ëja te'tena ñai nēcapi. ¹²Nëcaquëna, Zacaríaspi ñani me neja'quë a'ni caquë quëquë huesëquëna. ¹³Ejaë jo'yaëpi capi, ite:

“Zacarías ca'rama'ë pa'ijë'ë. Maija'quëpi më'ë señe asapi. Jaje pa'ina, më'ë paco Elisabetpi tsihua'ëre pasio. Pacona, më'ëpi ¹ mami hue'yojë'ë, Juanre. ¹⁴Më'ë ite sihuaja'quë a'ë, cui'ne yecohua'ije jai paj ite coasi maca sihuaja'cohua'i a'ë. ¹⁵Më'ë mamaquë cato de'oyerepa yo'oquë pa'ija'quë api, Maija'quë jo'yaëpi. Jaje pa'ipi ja yë'ta'a ite coama'në Maija'quë joyopi ñi pa'ija'quë api. Pa'ina, cuepe ëaye neñe cōno ucuma'quë pasipi. ¹⁶Jaëpi jai paj Israel paire cui'naohua'ipi johua'i mai Ejaë Diosuna co'ye asa coñe necasipi. ¹⁷Maija'quë ñacaina, iquë Juan de'oye yo'oquë pa'ija'quë api, mai Ejaë paj deojajë. Jaje pa'ipi, tsoe huë'ña Maija'quë jëjo daoquë Elías yo'oquë pa'isi tuture hue'equë pasipi. Jaëpi pëca ja'quëohua'i ja're mamajë de'oye pa'iyë necasipi. Jaje sehuoma'cohua'ire pōnaja'quë api, Ejaëre de'oye asaja'cohua'ire, mai Ejaë paj deojajë.”

¹⁸Zacaríaspi Maija'quë huññaë seji'i, ñeje:

“¿Yë'ëje ai maca pa'ina, cui'ne yë'ë pacoje aio maca pa'ito me yë'ë nuñere pa'ë caquë asaye'ni?”

¹⁹Caquëna, Maija'quë huññaë ite sehuouña:

“Yë'ë Gabriel a'ë, Maija'quëre necai pa'iquë. Jaje pa'ina, yë'ëre ¹ipi jëjo daouna, iye huajë coca quëasi'i, më'ëre caquë daë'ë. ²⁰Jaje pa'iquëta'are yure më'ë yë'ë nuñerepa quëayere asama'ë pa'isi do'ire cama'quë de'oni cama'ë pa'ija'quë a'ë, më'ë mamaquëre coa macaja'a iye case'e ti'a ja'ñe a'ë, iti mu'se ti'aëna.”

²¹Jaje yo'oquë Maija'quë huë'e ëo huë'ñana cacasiquëpi tsoe nēina, yecohua'i hue'se pa'icohua'i ¹iquere yo'oquë Zacarías etama'quëpi nēi pa'ini cajë utehuë. ²²Utejëna, jaropi Zacarías etani jaohua'ire cama'ë paji'i. Jaje cama'ëna, ñani cani ñañeje pa'ye Maija'quëre se huë'ñana cacani ñapi, cuasahuë. Jaje pa'ipi coa jëtë a'uñese'epi capi, cama'quë pōnëse'e sēte.

²³Zacarías Maija'quë huë'e coai mu'seña carajaisi maca, saji'i, ¹ huë'ena. ²⁴Ja jeteyo'je ¹ paco Elisabet tsj ëtapë de'o. De'oni cinco ñañëohua'ire ¹o huë'epi yequë huë'ña saima'o ai cuasaco paco'ë, ñeje: ²⁵Ejaëpi yure yë'ëre jaje ñacai yo'opi, pajpi tsj pama'coa cajë cue'cuema'pë pa'ijajë caquë.

Huññaë Quëase'e Jesús Coase'ere

²⁶Seis ñañëohua'i pa'i maca Maija'quëpi ¹ huññaë Gabrielre Galilea yejana Nazaret hue'e daripëna jëjo saopi. ²⁷Nomi tsjō María hue'ecopi ëmëohua'ire yo'oma'core do'i ñaja'quëni caquë. Jaō cato José hue'equëna, huejaja'coa. Ca nēosicopi paco'ë, ëjaë David tsëcapë aquëna. ²⁸Maija'quë jëjo daoquëpi ¹o pa'i huë'ñana cacani capi:

“Pëpayë, më'ëre. Sihuajë'ë. Mai Ejaëpi më'ë ja're pa'iji. Diosupi si'a nomiohua'i sihuaye jerepa isipi, më'ëre.”

²⁹Jaje caquëna, ¹opi Maija'quë jëjo daoquëre ñani quëquëo ¹ cocare asaco cui'ne ja maca co'ye seco'ë: “¿Me yo'oquë jaje pëpaquë'ni?” ³⁰Jaje cacona, Maija'quë huññaëpi capi, ite:

“María ca'rama'o pa'ijë'ë, Maija'quë më'ëre sihuaquë api. ³¹Yurepi paj quë'io de'oni më'ë tsihua'ëre paja'coa'ë. Paco ¹ mami hue'yojë'ë, Jesure. ³²Jaë cato jerepa pa'i pa'ija'quë api, jaje pa'ipi Maija'quërepa mamaquë pajpi hue'yoquëni. Jaje pa'ina, Maija'quëpi paj ëjaë David ñu'i sai huëre isija'quë api, paj ëjaëre de'huani.

³³Israel paire ti cuañequërepa pa'ija'quëpi, ¹ cuañeñe cato carajaiñe peoja'coa.”

³⁴ Jā maca Maríapi Maija'quë huiñaëre seco'ë:
 “¿Me iye jaje yo'o jā'ñe a'ni, yë'ë ãmëohua'i jā're cõni pa'ima'core?”

³⁵ Cacona, Maija'quë huiñaëpi sehuouña:
 “Maija'quë joyopi më'ëna necaina, cui'ne Maija'quërepa tutupi më'ëna sirio tsiocaiyeje tsio daijā'coa. Jā do'ire më'ë mamaquëre Maija'quë mamaquë hue'yojā'cohua'i a'ë. ³⁶ Jaje cui'ne më'ë cajeo tsëcapë aco Elisabetje tsihua'ëre pajā'coa, aio macata'a. Tsi pa-ma'coa paj caje pa'isicota'a seis ñañëohua'ire paj quë'io pa'ico, yure. ³⁷ Maija'quëre cato neñese'e pa'iji. Peoji, i jā'rujā'ñe.”

³⁸ Jā maca Maríapi cao:
 “Yë'ë cato Ējaë jo'yao maca'ë. Maija'quëpi më'ë case'eje yo'ojā'quë yë'ëre sihuayë.”

Jaje Maija'quë huiñaë iyese'e quëani saji'i.

Maríapi Do'i Saiye Elisabet Quë'rona

³⁹ Jā mu'seña María esa saco'ë, Judea cõtí quë'rore paj daripë pa'i hue'ñana. ⁴⁰ Sani Zacarías cui'ne Elisabet pa'i huë'ena cacani pëpao. ⁴¹ Pëpacona, Elisabetpi jo pëpaye asa maca tsihua'ë ãtapë pa'iquëpi tĩ'topi Maija'quë joyopi ìoni pa'ina, paco'ë, Elisabetpi. ⁴² Jaje pa'ioipi tutu cao:

“Maija'quëpi më'ëre yequë nomiohua'ire sihuaye necaiye jerepa de'oye necaji'i. Cui'ne më'ë mamaquë ai de'oquërepa pa'ijā'quë api. ⁴³ ¿Ique o'ni, yë'ë jaje yë'ë Ējaë pëca ja'copi do'i dani ña jā'ñe? ⁴⁴ Më'ë yë'ëre pëpacona, asa maca tsihua'ë yë'ë ãtapëpi sihuaquë teapi. ⁴⁵ Ai sihuayë, më'ë case'ere care paji caco asa do'ire.”

⁴⁶ Jā maca María cao:
 Yë'ë ai sihuayë, Maija'quëre.
⁴⁷ Cui'ne yë'ë joyopi sihuayë, Maija'quë yë'ëre huaso-quëna.

⁴⁸ Maija'quëpi i jo'yao ai cuasaye peocore de'oye cuasapi.
 Yureta'a jaje yo'oquëna, si'a pajipi ai sihuaco si'anë caji'cohua'i a'ë.

⁴⁹ Maija'quë ai jerepa tutu quë'ipi yë'ëna de'oye neca'ë.
 Yë'ë Ējaë i mami cato ai de'oyerepa.
⁵⁰ Si'anë oiquë api, ìte ca'racohua'ire.

⁵¹ Tutu quë'i co'amaña yo'oquë nepi, i jëñapi.
 Jerepa pa'iohua'i a'ë cuasa joñoa hue'ecohua'ini meñe quëconi huahue huesopi.
⁵² Ñajë'ë, i yo'ose'ere: Ējaohua'i pa'isicohua'ini meñe peocohua'ire nequë

Cui'ne ìti jerepa pa'iohua'i a'ë cuasama'cohua'ini ñese mëose'ere.
⁵³ Ao ëa ju'icohua'i pa'isicohua'ini de'oye ao tĩmëpi.
 Cui'ne jaiye co'amaña pasicohua'ini coa peo jëña ne saopi.

⁵⁴ De'hue cõcaji'i, Israel pajire.
 I jo'yare huñëyema'ë oji'i.
⁵⁵ Abrahamre ca nëose'ere de'oyerepa yo'opi, mai aiohua'ire.

Cui'ne jaje Abraham tsëcapë Israel pajire de'oye yo'o-ja'quë api, si'anë jajese'e.

⁵⁶ Ca tējini pëpao, Elisabet huë'ena, toaso ñañëohua'ire. Pëasicopi pani tējini jeteyo'je jo huë'ena co'io.

Juan Ti Doquë Cõase'e

⁵⁷ Jā jeteyo'je Elisabet tsihua'ëre cõa mu'seña tĩ'aëna, mamaquëre pao. ⁵⁸ Io cajeohua'i cui'ne do'icohua'i ja'ye pa'icohua'i sani pëpahuë, ìote, Maija'quë de'oye yo'ose'ere asani sihuajë. ⁵⁹ Ocho mu'seña pa'i maca sahuë, cui'ni ca'nihuë tãañu'u cajë Israel paj deojajë cajë, cui'ne pëca ja'quë Zacarías mamire sëoñu'u cajë yo'ohuë. ⁶⁰ Jaje cajëna, pëca ja'copi cao:

“Pani, i cato Juan hue'eye pa'iji.”

⁶¹ Jaje cacona, ìote cahuë:
 “¿Me yo'oquë jaje hue'equë'ni, më'ë pajirepa ja mamire hue'ecohua'i peoyë. Jaje pa'i mami hue'ecohua'i peoto?”

⁶² Jā maca tsihua'ë pëca ja'quëre moñopi ìñojë se'ë:
 “¿Ique mamire hue'yoye yëquë'ni?” ⁶³ Sejëna, pëca ja'quëpi soquë totore dajë'ë caquëna, ìsirena, ìona toyapi: “I mami cato Juanpi.” Jaje toyaëna, si'a hua'i ai cuasajë ñahuë. ⁶⁴ Jā macapi Zacaríasje cui'naëpi coca caquë de'oni Maija'quëre sihuaquë ca huëopi. ⁶⁵ Jaje iye yo'ose'ere ñani i quëno maca pa'icohua'i ai cuasahuë. Cui'ne iye yo'ose'ere si'a Judea ai cõtí pa'icohua'ire quëajëna, asahuë. ⁶⁶ Si'ahua'i ìti quëaye asacohua'i ìtire cuasahuëni asa'ñe nëina, senirojaë'ë:
 “¿Me yo'oquërepa ai de'ojā'quë a'ni, jāë tsihua'ë?”
 Maipi ñahuë, Maija'quëre papi ìte ñacaise'e.

Zacarías Jujuse'e

⁶⁷ Zacarías Maija'quë joyo tĩmësiquëpi Maija'quë ìsi yë'opi capi:

⁶⁸ Sihuañu'u, mai Ējaëre Israel paj Diusure.
 Jāë cato maina dani huasopi.

⁶⁹ Maina Maija'quëpi ìsipi tutu quë'ire, pajire huaso-quëre.

Jāë cato i jo'yaë David tsëcapë aquëpi.
⁷⁰ Maija'quëpi ñeje ca nëoa'ji'i, i case'ere quëacaicohua'i tsoe hue'ña acohua'i jā're:

⁷¹ Maire huasosi'i, si'aohua'i maire coejë sañope yo'o-jëna, pa'icohua'ire.

⁷² Mai aipëre teaye ñaquë
 I ca nëose'e huñëñema'ë de'oye necaji'i.

⁷³ Yë'ëna ìsiscohua'ipi nuñe pa'icohua'ipi ca'rama'pë Yë'ëre necaicohua'i ti pa'ijā'cohua'i a'ë caquë
 Mësarute sañope yo'oyere huasosi'i ca nëopi, mai ai ñecuë Abrahamre.

⁷⁶ Maija'quërepa quëacaiquë hue'yojā'cohua'i a'ë, pajipi,
 Më'ëpi mai Ējaë saija'a ma'are nui ma'arepa sani ne de'huaja'quëni.

⁷⁷ I pajire de'hue ìohua'i co'aye yo'o do'ire saji de'huacaiye pa'iji, quëajā'quë a'ë, më'ëpi.

Jā do'ipi huasosicohua'i pa'ijā'cohua'i a'ë.

⁷⁸ Maija'quë oi cui'ne teaye ña do'ipi,

Ēsè ñata maca mëi miañeje pa'ye maire huasoquë ma'tëmopi daija'quë api, maire miaja'quë.

⁷⁹ Huesëcohua'ire juni tējicohua'ire miacai Cui'ne de'oye i maire huasoje asajajë caquë pa'iyere ye'yajaj'quë api.

⁸⁰ Juan ai de'opi. Cui'ne i joyoje ai de'opi. Ai de'o-quëpi paj peo hue'ña cuene yejare paji'i, Israel paire quëa huëo macajaj'a.

Jesús Çoase'e

(Mt 1.18-25)

2 Ja mu'seña paj ëjaë César Augustopi si'a yeja pa'icohua'ire cuëcuyeye pa'iji caquë cuañepi. ² Iye du'ru macarepa paire cuëcuyeye cato yo'ohuë, Cirenio Siria cuañequë pa'i maca. ³ Jaje pa'ina, si'ahua'i saiye paji'i, paj ñape johua'i daripëre pana jaronu cuëcuyecue cuañoja'cohua'ipi.

⁴ José cato David tsëcapë aquë paji'i. Ja do'ire Galilea yeja daripë Nazarepi sani Judea yeja daripë Belënna saji'i, Davidre ço sitona. ⁵ Toya cuañoja'quëpi Belënna saji'i, María i huejaja'coa ca nëosicopi çoañe tija huesësico jare. ⁶ Jaje sani Belënre pa'ijëna, María çoañe tijaëna, ⁷ jaronu pao, io du'ru mamaquëre. Pani çaña çatipëpi tunani huequë ai de'huana çao, paj pëa hue'ña peo do'ire.

Huiñaëpi Yëi Ñamare Ñacohua'ire Quëaye

⁸ Belën quëno macare yei ñamare ñacohua'ipi ñamique tsiore johua'ini ñajë pa'ë. ⁹ Pa'ijëna, cuasama'tore papi Ejaë huiñaë ñai nëcaquëna, Maija'quë miañepi johua'ire mia huesoquëna, ai quëquë huesëhuë. ¹⁰ Jaje ña quëquëjëna, Maija'quë huiñaëpi capi:

"Ca'rama'pë pa'ijë'ë, mësarute huajë coca quëasi'quë daiyë, mësarui si'ahua'i asani ai sihua jañere. ¹¹ Yure David daripëna tsitu'ure çao, mësarute huasoja'quëpi. Jaë cato Cristo Ejaëre papi. ¹² Mësarui ñani i api cuasa jañere çaña çatipëpi tunani huequë ai de'huana çasiquëpi uina tija'cohua'i a'ë."

¹³ Te'i Maija'quë jo'yaë huiñaë ñai macapi yecohua'i ma'tëmo acohua'ije ñaihuë. Ñeje cajë Maija'quëre sihuajë:

¹⁴ Sihuajë de'oyerepa cañu'u, Maija'quëre ma'tëmo aquëre,

De'oye pa'iyere pa'ijë'ë, ipi sihuaquëna pa'icohua'ipi.

¹⁵ Maija'quë jëjo daosicohua'i ma'tëmona co'isi maca yei ñamare ñacohua'ipi johua'ijaj'a sa'ñe ca huëohuë.

"Jaje pa'ito esa Belënna sani ñañu'u, ëjaë maire quëase'ere."

¹⁶ Sani tija'ahuë, Mariare, Josére cui'ne tsihua'ëpi huequë çocona çasiquëpi uina. ¹⁷ Jaje ite ñani Maija'quë jo'yaë johua'ire quëase'ere quëareña. ¹⁸ Quëajëna, asacohua'ipi ai cuasareña. ¹⁹ Jaje yecohua'i yo'ojëta'are María cato io joyona de'huao, si'aye iye, ti yo'ose'ere cuasaco. ²⁰ Yëi ñamare ñacohua'i si'aye johua'ire case'eje paye pa'ina, ñani Maija'quëna sihuajë jëjëjë co'ihuë.

Maija'quëna Jesure Isiye

²¹ Ocho mu'seña pa'i maca tsihua'ë çaj'ni maña tëajë cui'ne i mamije hue'yohuë, Jesús, huiñaë Mariare ja peoco pa'i maca quëase'ere.

²² Tsitu'ure pasi jeteyo'je si'sire tsoa to mu'seña tija'ëna, Jerusalén daripëna saijë tsitu'ureje sahuë, Maija'quëna isihu'u cajë, Moisés cuañese'epi jaje caye sëte. ²³ Jaje yo'ohuë, ëjaë cuañese'epi ñeje toyase'e pa'i do'ire: "Si'a ëmë tsj du'ru çoacohua'i Maija'quëna isisicohua'i pa'ijaj'cohua'i a'ë." ²⁴ Ejaë cuañeñepi caji: "Caya pi'are panita'a caya su'tere isijë'ë." Ja yo'oyere cajë sa'ë.

²⁵ Ja mu'seña Jerusalén pa'iquëpi Simeón hue'equëpi paji'i. Nuiñerepa pa'iquëpi Maija'quëre se i pa'iquëpi, Israel paire huasoje utequë paji'i. Jaje pa'ina, Maija'quë joyopi Simeón jare pa'i ²⁶ quëapi, më'ë ju'iñe paja'quë a'ë, ëjaë jëjo daoquë Cristore ñama'ë pani. ²⁷ Maija'quë joyopi quëaquëna, Maija'quëre se huë'ena sani pa'ina, Jesús pëca ja'quëohua'i tsihua'ëre cuañese'e cayeje neñu'u cajë Maija'quëre se huë'ena dahuë. ²⁸ Dajëna, Simeónpi tsihua'ëre çoni Maija'quëna sihuaquë capi:

²⁹ Ejaë, yë'ë yureta'a sihuaquë ju'iñe pa'iji.

Më'ë ca nëose'ere ñasiquëpi.

³⁰ Yë'ë ñaco çapi huasoquëre ñahuë,

³¹ Si'a paj ña hue'ñana më'ë necaisiquëre.

³² Jaë api, Israel peocohua'ire miacajaj'quë

Cui'ne i do'ire yecohua'ipi Israel paj ai de'ocohua'i a'ë, caji'cohua'i a'ë.

³³ Simeón tsihua'ëre ñaquë cayere ai cuasareña, pëca ja'quëohua'i. ³⁴ Ja maca Simeón Maija'quëpi de'oye ñacajaj'quë icohua'ire caquë Maija'quëre seji'i. Seni tējini Mariare capi, Jesús pëca ja'core:

"Asajë'ë. Iquë tsihua'ë jai paire Israel paire ne tañojaquë api. Cui'ne jai paire Israel paire Maija'quëre tuiye huëoquë yo'ojaj'quë api. Jaje pa'ina, jai paj ite sañoje caji'cohua'i a'ë. ³⁵ Cui'ne, iquë do'ire jai paj paj ñape johua'i joñoa cuasaye ñañe pa'ijaj'coa. Jaje pa'iquëta'are më'ëreta'a si'aye iye yo'oyete cuasani hua'tipi më joyojaj'a tota etojaj'neje pa'ye pa'ijaj'coa, oi do'ire."

³⁶ Cui'ne jārote te'o nomio yequë mu'se pa'i jañere asaco quëaco. Ana hue'eco, Fanuel mamaco paco'ë. Aser tsëcapë aco, aio maca paco'ë. Nomi tsjopi huejani siete çmetëca ëjere pani hua'jesicopi paco'ë. ³⁷ Yure cato hua'jeopi ochenta y cuatro çmetëca paco'ë. Maija'quëre se huë'epi etama'copi ñamiña cui'ne mu'seña Maija'quëre sihuaco ço çima'o se paco'ë. ³⁸ Jaj Anapi iti jaje yo'ojë ca maca dani Maija'quëre du'ru se de'oji caco pëpa tōni Jerusalén paire huaso jañere utecohua'ini quëao, tsihua'ë Jesús yo'o jañere ayere.

Nazaretna Co'iyë

³⁹ Ja maca si'aye ëjaë cuañese'e yo'o tējini co'ihuë, Galileana johua'i pa'i daripë Nazaretna. ⁴⁰ Tsihua'ë i ai de'oyeje ai tutu quë'i cui'ne ai ta'ñe pa'i de'opi, Maija'quëpi ite de'oyerepa ñacaina.

Jesús Maija'quë Huë'ere Pa'iye

⁴¹ I pëca ja'quëohua'i coa si'a ometëcaña Jerusalénna saë'ë, Israel pa'i Egítopi etasi mu'sere cuasajë tsi'siyena. ⁴² Jesús doce ometëca t'i'ani pa'i maca si'ahua'i Jerusalénna ja' fiesta yo'oyena tsi'siñu'u cajë saë'ë, noni jajë yo'ojë pa'icohua'i sëte. ⁴³ Ja' fiesta carajaquëna, co'i maca tshua'ë Jesús Jerusalénna pëapi, pëca ja'co cui'ne José huesëjëna. ⁴⁴ Te'e mu'serepa ma'aja'a Jesujë daiji jai pa'i cõni cuasajë saë'ë. Saijëta'a do'ijë quë'ro cui'ne ñohua'i ñacohua'i quë'ro co'ejëna, peopi. ⁴⁵ Peoquëna, ñani ja' maca yureta'a co'ihuë, Jerusalénna co'eñu'u cajë.

⁴⁶ Toaso mu'seña pa'i maca t'i'ahuë, Maija'quë huë'ere pa'ina, cuãñese'e ye'yacohua'i ja're cõni ja'rusiquëpi ñu'i ñohua'i cayere asaquë cui'ne ñohua'irejë sañope se'i yo'oquëna. ⁴⁷ Si'a pa'icohua'i Jesús si'aye ta'ñe asaquëpi sañope de'oyerepa sehuoyere asajë quëquëhuë. Merepa ai asaquë'ni, jaë cajë ai cuasareña. ⁴⁸ Pëca ja'quëohua'ipi ñe t'i'ajë ai cuasajëna, pëca ja'copi cao:

"Tshua'ë, më'ëni më ja'quë cui'ne yë'ë co'a ju'ijë co'erojajë. ¿Me nesi'quë jajë yëquëre, huesë ëaye yo'ou'ni?"

⁴⁹ Jajë cacona, Jesupi ñote capi:

"¿Me yo'ojë yë'ëre co'eye'ni? Huesëma'pë yë'ë cato ja'quë co'amañare yo'ojajë quë a'ë."

⁵⁰ Jajë caquëna, ñohua'ipi cuasaquë cayere asa t'i'ama'pë paë'ë.

⁵¹ Ja' maca ñohua'i ja're cõni co'ipi, Nazaretna. Si'anë de'oye sehuoquë paji'i, pëca ja'quëohua'ire. Pëca ja'copi iyere si'aye ño joyona de'hua. ⁵² Jajë yo'oquë Jesús ai de'opi, i capë cui'ne i cuasayejë. Maija'quëpi cui'ne paipi cõni i de'oye pa'iyere ñajë de'oquë api cuasahuë, tayoye peoquëna.

Juan Ti Doquëpi Yëhuoye

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

3 Tiberio César pa'i ëjaë paji'i. Ipi quince ometëca cuãñequë pa'i maca Poncio Pilatopi paji'i, Judea cuãñequë ëjaë. Herodespi Galilea cuãñequë paji'i. I yo'jei Felipepi Iturea cui'ne Tranconite cuãñequë paji'i. Cui'ne Lisanciaspi Abilinia cuãñequë paji'i. ² Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cato Anás cui'ne Caifás paë'ë. Jaohua'i pa'i mu'seña Maija'quëpi Zacarías ma'amaquë Juanna capi, cuëne yejare pa'ina. ³ Juan cato Jordán tsiaya quë'rojajë sai si'a hue'ña pa'i pa'icohua'ire capi: Ja'në co'aye cuasase'ere jëoni pönëne pa'iji. Pönëni oco dosicohua'ini Maija'quëpi mësarua co'aye yo'ose'ere sa'i de'hua'ajajë quë api. Jajë yëhuopi. ⁴ Tsoe jajë'rë Maija'quë cayë quëacaiquë Isaíaspi toyaquë pa'ise'eje cui'ne japi t'i'api, i toyase'e caji:

Cuëne yejapi pa'i cui'neje asa cuãñoji,

Ne de'hua'jë'ë, mai ëjaë ma'are.

Nuñerepa ma'a necajë'ë, i cu'i hue'ña.

⁵ Yo'cohuë pa'ise'ere ne tjemë jajë a'ë.

Jai cütü cui'ne a'ri cütü pa'ise'ere nui yejarepa ne jajë a'ë.

Nui ma'aña peose'ere nui ma'aña de'huaye a'ë.

Dea pëca quë'i ma'aña pa'ise'ere nui yeja ne jajë a'ë.

⁶ Ja' maca Maija'quë pa'ire huasoye si'a pa'i ñajajë co'huai a'ë.

⁷ Ñe oco do cuãñoñu'u cajë paipi i quë'rona daicohua'ire Juanpi capi:

"¿Aña tsëcapë acohua'! ¿Nepi mësarute quëare'ni, Maija'quë pëi nejoquëna, jëa jajë'ere? ⁸ Pönënicohua'i pani, pönënicohua'i yo'oyere yo'ojë'ë. Jajë yo'ojëna, ñani dosi'i. Abraham tsëcapë a'ë cama'pë pa'ijë'ë. Ja' cayë t'i'a ma'ñe a'ë. Maija'quëpi yëni iye quëna pëaje Abraham tsëcapëre neñe pa'iji. ⁹ Tso'upõ tsoe ne de'huasicoa, soquë ñëa cueja'core. Si'a soquë ñëa de'oye quëi ma'ñe cato cuëni toana ëocoa. Maija'quë tso'upõjë pa'i."

¹⁰ Ja' maca paipi ñe seteña:

"¿Jajë pa'ito ñquere neja'cohua'i a'ni?"

¹¹ Sejëna, Juanpi sehuopi:

"Caya ju'i caña paquë pani te'ore isiyë pa'iji, ti peoquëna. Añe paquë pani peoquë jajë'rë cõni jajë pa'iji, te'e."

¹² Pa'i do'i curiquë secohua'ijë oco do cuãñoñu'u cajë daisicohua'ipi pa'ijë Juanre se'i'ë:

"¿Ye'yaquë, ñquere yëquë neja'cohua'i a'ni?"

¹³ Sejëna, Juanpi capi:

"Cuãñese'e cayë pa'ina, jerepa curiquë se'ema'pë pa'ijë'ë."

¹⁴ Soldado pa'icohua'ipi ñe seteña:

"Cui'ne yëquë, ñquere neja'cohua'i a'ni?"

Cajëna, sehuopi:

"Tutu yo'ojë sioma'pë pa'ijë'ë, yecohua'i payere. Coa coso do'ire tsioma'pë. Cui'ne mësarute sañere t'i'api cuasajë pa'ijë'ë, sihuani."

¹⁵ Juanni Cristo pa'ima'quë cuasajë pa'i utehuë. I a'ë caquëna, asañu'u cajë. ¹⁶ Cuasajëna, Juanpi capi:

"Ocopi doyë, mësarute. Ja' yë'ta'a yë'ë jeteyo'je daijajë quë api, yë'ë jerepa de'oquëpi. I jo'yaë i zapato joye-caiquë yë'ëre tëto saisiquë api. Yë'ë jerepa teaye pa'i a'ë. Jajë cato do'ajajë quë api, Maija'quë joyopi cui'ne toapi. ¹⁷ Tsoe pala cajiji, trigo jëoquë ñi çase'e de'huaquë ja'ose'e huahueja'core. Ñi çare pase'e i de'hua hue'ñana de'huaquë ja'ose'e toa ti yayama'cona ëojajë quë api."

¹⁸ Ñeje caquë pa'ire de'o coca yëhuoquë cui'ne jaiye yequejë Juan quëapi. ¹⁹ Cui'ne Herodes pa'i ëjaëpi yo'jei Felipe nëjo Herodíasni jioni paquëña. Jajë yo'o ma'ñe a'ë caquë cui'ne i yeque co'aye yo'ose'ena cõni yëhuopi, Juan. ²⁰ Jajë quëaquëta'are Herodespi i cayë asama'ë. Ja' yë'ta'api yeque co'aye yo'o coquë Juanre co'a pa'ire co hue'ñana copi.

Jesure Doye

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Ja' yë'ta'a co cuãño'maquëpi Juan oco doquë pa'ina, Jesujë do cuãñosiquë paji'i, cui'ne ipi Maija'quëre se maca ma'tëmopi jaja saiona. ²² Maija'quë joyopi su'tejë pa'ipi ña nëca meni pa'ije ñajëna, ja' maca yë'ose'e ma'tëmopi jutapi, ñeje:

“Më'è a'è, yè'è mamaquërepa. Më'èni ai sihuaquë pa'iyë.”

Jesús Ñecuëohua'i
(Mt 1.1-17)

²³ Jesús treinta ometëca paquëpi Maija'quë co'a-mañarepa ne huëopi. Pai caye cato José mamaquë paji'i. ²⁴ José paji'i, Elí mamaquë. Elí paji'i, Matat mamaquë. Matat paji'i, Leví mamaquë. Leví paji'i, Melqui mamaquë. Melqui paji'i, Jana mamaquë. Jana paji'i, José mamaquë. ²⁵ José paji'i, Matatías mamaquë. Matatías paji'i, Amós mamaquë. Amós paji'i, Nahúm mamaquë. Nahúm paji'i, Esli mamaquë. Esli paji'i, Nagai mamaquë. ²⁶ Nagai paji'i, Maat mamaquë. Maat paji'i, Matatías mamaquë. Matatías paji'i, Semei mamaquë. Semei paji'i, José mamaquë. José paji'i, Judá mamaquë. ²⁷ Judá paji'i, Joana mamaquë. Joana paji'i, Resa mamaquë. Resa paji'i, Zorababel mamaquë. Zorababel paji'i, Salatiel mamaquë. Salatiel paji'i, Neri mamaquë. ²⁸ Neri paji'i, Malqui mamaquë. Melqui paji'i, Adi mamaquë. Adi paji'i, Cosam mamaquë. Cosam paji'i, Elmodam mamaquë. Elmodam paji'i, Er mamaquë. ²⁹ Er paji'i, Josué mamaquë. Josué paji'i, Elizer mamaquë. Elizer paji'i, Jorim mamaquë. Jorim paji'i, Matat mamaquë. ³⁰ Matat paji'i, Leví mamaquë. Leví paji'i, Simeón mamaquë. Simeón paji'i, Judá mamaquë. Judá paji'i, José mamaquë. José paji'i, Jonán mamaquë. Jonán paji'i, Eliaquim mamaquë. ³¹ Eliaquim paji'i, Melea mamaquë. Melea paji'i, Mainán mamaquë. Mainán paji'i, Matata mamaquë. Matata paji'i, Natán mamaquë. ³² Natán paji'i, David mamaquë. David paji'i, Isaf mamaquë. Isaf paji'i, Obed mamaquë. Obed paji'i, Booz mamaquë. Booz paji'i, Salmón mamaquë. Salmón paji'i, Naasón mamaquë. ³³ Naasón paji'i, Aminabab mamaquë. Aminabab paji'i, Aram mamaquë. Aram paji'i, Esrom mamaquë. Esrom paji'i, Fares mamaquë. Fares paji'i, Judá mamaquë. ³⁴ Judá paji'i, Jacob mamaquë. Jacob paji'i, Isaac mamaquë. Isaac paji'i, Abraham mamaquë. Abraham paji'i, Taré mamaquë. Taré paji'i, Nacor mamaquë. ³⁵ Nacor paji'i, Serug mamaquë. Serug paji'i, Ragau mamaquë. Ragau paji'i, Peleg mamaquë. Peleg paji'i, Heber mamaquë. Heber paji'i, Sala mamaquë. ³⁶ Sala paji'i, Cainán mamaquë. Cainán paji'i, Arfaxad mamaquë. Arfaxad paji'i, Sem mamaquë. Sem paji'i, Noé mamaquë. Noé paji'i, Lamec mamaquë. ³⁷ Lamec paji'i, Matusalén mamaquë. Matusalén paji'i, Enoc mamaquë. Enoc paji'i, Jared mamaquë. Jared paji'i, Mahalaleel mamaquë. Mahalaleel paji'i, Cainán mamaquë. ³⁸ Cainán paji'i, Enós mamaquë. Enós paji'i, Set mamaquë. Set paji'i, Adán mamaquë, cui'ne Adán paji'i, Diusu mamaquë.

Jesure Neñañe
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

4 Maija'quë joyo ini pa'ina, Jordán tsiayapi co'iquëna, Maija'quë joyopi sapi, cuene huesësi yejana. ² Jarote cuarenta mu'seña ao ti aima'è pa'ina, jeteyo'je ao ëaye nëi maca ³ huatipi ite neñasi'i, caquë capi:

“Maija'quë mamaquë sëte iye quëna përe cuañejë'è, pan pë de'ojaco.”

⁴ Caquëna, Jesupi ite capi:

“Toyase'e caji, Coa aose'e ai pa'iyë peoji, pai. Peo-quëna, ai jerepa si'aye Maija'quë ca cocare de'oye sehuocaiye pa'iyë pa'iji.”

⁵ Ja jeteyo'je huatipi sapi, ai cutihuëna. Sani iye yeja pa'iyere te'epi esa iñopi si'aye, paire cui'ne iote pa'iyëje. ⁶ Iñoni huatipi ite capi:

“Yë'ëpi më'ère si'a iye tutu, cui'ne iye jai yejaña de'o co'amaña isisi'i. Yë'ëna isise'e a'è, si'aye iye. Jaje pa'ina, yë'è yëyeje isiyë pa'iji, yë'è isiyë yëquëna. ⁷ Më'ëpi do're ja'runi yë'ëni sequë pa'ito më'è tse pasipi.”

⁸ Jesupi ite sehuopi:

“Yë'è quëna maca pa'ima'è pa'ijë'è, Satanás. Saijë'è. Toyase'e caji: Sejë'è, më'è Ejaë Diusuni cui'ne ise'ere necaijë'è.”

⁹ Ja jeteyo'je huatipi Jerusalén daripëna sani Maija'quë huë'e jetena mëani capi:

“Maija'quë mamaquërepa pani tito sa tomejë'è, iye macapi yejana. ¹⁰ Toyase'e caji:

Maija'quëpi i huiñaohua'ire cuañeina, më'ère ñacaija'cohua'ire.

¹¹ Më'ëpi tomequëna, iohua'i jëñapi tseaja'cohua'i a'è, Quëna pëana më'è neñañoa a'si nema'quëni cajë.”

¹² Caquëna, Jesupi ite sehuopi:

“Yequeje toyase'e caji: Më'è Ejaë Diusure neñama'è pa'ijë'è.”

¹³ Caquëna, huati Jesure si'aye neñani yo'o jujani, tsoe maca jeoni saji'i.

Jesupi Galileana Yo'o Huëoye
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Jeo saquëna, Jesupi Galileana co'ipi, Maija'quë joyo tutu timësiquëpi. Jaje pa'ina, pai i pa'iyere quëajëna, ja yejaña pa'icohua'i asahuë. ¹⁵ Pai dari ñape tsi'si huë'ña pa'iyena ye'yaquë pa'ina, si'ahua'i ite de'oquëre papi cajë sihua huë.

Jesús Nazaretre Pa'iyë
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Ja maca Jesús Nazaretna saji'i, i ai de'osi daripëna. Huajë mu'se ti'aëna, pai tsi'si huë'ena cacani ja'rupi. Jaje i si'anë yo'oye sëte. Ja'rusipi Maija'quë coca pëpë ñasi'i caquë huëni nëcapi. ¹⁷ Nëcaquëna, Isafas Maija'quëre quëacaiquë toyaquë pa'ise'ere isieña. Iti maca aquëpi isiquëna, hui'yoquë ti'api, ñeje toyase'e pa'i huë'ñare:

¹⁸ Mai Ejaë joyopi yë'ëni pa'iji.

Jaje pa'ina, yë'ëna de'o cocare isipi, carajacohua'ina quëa ja'ñere.

Cui'ne ai oicohua'ire yëhuo huasoja'quë a'è. Tseja cuañosicohua'i pa'icohua'ire quëa huasoja'quë a'è.

Cui'ne ñama'cohua'ini ñacohua'ire neja'quë a'è.

Co'aye yo'ojëna, ai yo'ojë pa'icohua'ini de'o pa'iyë isija'quë a'è.

¹⁹ Mai Ējaē oi necai tēcahuēre paipi asaja'cohua'i a'ē caquē yē'ere jējo daopi.

²⁰ Jaje Jesús ña tējini tēoni paī tsi'si huē'e coçaiquēna, isini ja'rupi. Ja maca si'ahua'i ai ñahuē, ise'ere, paī tsi'si huē'ere tsi'sicohua'i. ²¹ Ñajēna, iohua'ire je'nērepa ca huēopi:

"Yure iye mu'se tī'api, iye toyase'e caye mēsaru asa maca."

²² Si'ahua'i Jesús de'oquē api cajē i case'ere merepa de'oye caēna, cajē ai cuasajē sa'ñe cahuē:

"¿Iquē coa José mamaquē api, pa'ima'quē?"

²³ Jesupi capi, jaohua'ire:

"Jujuquē sēte co'ye jujujē'ē, caja'cohua'i a'ē. Casico-hua'ipi yequeje caja'cohua'i a'ē. Capernaum yejana yo'ose'eje yure iño mē'ē yejare pana yo'ojē'ē, yēquē asase'eje."

²⁴ Ja maca ai seña maca ca saoquē cui'ne capi:

"Nuñerepa cayē. I ai de'o sito pa'icohua'i caye Maija'quēre quēacaiquēre te'ijē de'oyerepa sihua cuañisiquē peopi. ²⁵ Maija'quēre quēacaiquē Elías pa'i mu'seña tres ometēca jerepa ocoma'ēna, si'a yeja pa'icohua'i a'ē ja ju'ijē ai yo'ohuē. ²⁶ Jaje ai yo'ojēta'are Maija'quēpi Elíasre Israel paī hua'jeohua'ire jējo saoye paipi. Paquē Sareptare hua'jeo pa'ico quē'rona jējo saopi, Sidón yejana. ²⁷ Cui'ne Maija'quēre quēacaiquē Eliseo pa'i mu'señaje jai paī Israel paī ja'ju dahuē ju'icohua'i paē'ē. Pa'ijēta'are te'ireje jujucaiye paipi. Paquē Siria yeja aquē Naamánni jujucaji'i."

²⁸ Jaje caquēna, asani tsi'sisicohua'ipi ai pēti huēo-huē. ²⁹ Ja maca huēni nēcani Jesure tseani paī daripē peo huē'ña hue'sena etoni sahuē, cūti sa'nihuēre pana. Jaropi jējo toñu'u cajē. Iti cūtihuēre paī pa'i daripē paipi. ³⁰ Jaje jējo toñu'u cajē sasicohua'ita'are Jesús iohua'i jopoja'a etani saji'i.

Co'a Huati Joyo Hue'equē

(Mr 1.21-28)

³¹ Ja maca Jesús saji'i, Capernaumna Galilea yeja daripēna. Jarona sani huajē mu'seña paire ye'ya huēopi. ³² Iohua'ire ye'yayere asajē ai ñahuē. ¿Merepa jaje cuañequē quēayeje pa'yerepa quēaquē'ni? cuasajē.

³³ Jarō tsi'si huē'ñare paipi, te'i emē huati joyo hue'e-quē. Jaēpi cuipi.

³⁴ "Yēquēre yo'oma'ē. ¿Me nesi'quē yēquēre yo'o-quē'ni, Jesús Nazaret aquē? ¿Nejosi'quē daiquē? Mē'ere yē'ē ñañē. Mē'ē cato Maija'quē mamaquē, de'oquēre pa'ē."

³⁵ Ja maca Jesús co'a joyore capi:

"Cama'ē. Jaēte jeoni saijē'ē."

Jaje ca maca co'a joyopi paī ña huē'ñana co'aye neñe peoyerepa yejana ne tsoni eta saji'i. ³⁶ Si'aohua'i ña quēquēni sa'ñe iohua'ija'a cahuē:

"¿Iquē yē'o a'ni, ja jerepa pa'ye iye? Cuañequēna, huatiahua'ijē ite sehuojē etayē."

³⁷ Jaje yo'oquēna, paipi Jesús yo'oye ayere ja yeja si'a huē'ña quēarōjateña.

Jesupi Simón Pedro Huaore Jujuye

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Ja maca Jesús tsi'si huē'epi etani Simón huē'ena cacapi. Jarote paco'ē, Simón huao suña dahuē ai ju'icopi. Jaje pa'iona, Jesure jujucaijē'ē, cajē sei'ē. ³⁹ Ja maca Jesús suña dahuē ju'icopi ñaquē suña dahuēre pi'ra saouna, suña dahuē peocopi huēni aore neni aō.

Jesús Jai Paire Jujuaiye

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Ēsē cara mesi maca jai paire ju'icohua'ire dahuē, coa si'a ju'i dahuē quē'iohua'ire Jesuna. Dajēna, ju'icohua'ire i jētēpi paī ñapere patoquēna, co'yahuē, si'ao-hua'i. ⁴¹ Ju'icohua'ire pa'isicohua'ipi huatiahua'i etajē Maija'quē mamaquēre paipi cuijēna. Jesupi ja cayere ēsepi, tsoe iohua'ipi Maija'quē jējo daoquē Cristo api asa do'ire.

Jesús Yēhuoye, Galilea Quē'rore

(Mr 1.35-39)

⁴² Jesús nea huē'ñarepa paī peo huē'ñana saquēna, saima'quēni cajē co'ejē tī'ahuē. ⁴³ Tī'asi maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"Quēaye pa'iji, de'o coca Maija'quē pa'i te'te ayere yequē paī daripēaje. Jare caquē jējo daosiquē a'ē."

⁴⁴ Jaje Jesús cu'i quēarōjaji'i, Galilea tsi'si huē'ñana.

Tsiaya Hua'ire Yo'eye

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

5 Jesús Genesaret Jaira tē'tēpare pa'i quēaquēna, jai paī qui'yerepa Maija'quē coca asañu'u cajē dateña. ² Dajēna, Jesupi caya yohuē, peo huēapi huahuaquēna, ñapi. Iti yohuē acohua'ipi yo'e nēare tsoa toñu'u cajē tumareña. ³ Ñani ja maca Jesús yohuēna aya mēji'i. I aya mēisi yohuē Simón tse paco'ē. Ja maca capi, a'ri maña so'ona jējo sao huahuojē'ē, yohuē. Huahuojēna, ja'rūni ñu'i Jesús paire ye'ya huēopi. ⁴ Ye'ya tējini Simónre capi:

"Hua'i pa'i huē'ñana yohuējā'a sani mēsaru yo'e nēapi hua'ire neñu'u."

⁵ Simónpi sehuopi:

"Ye'yaquē, si'a ñami te'e hua'ireje neñe peoyerepa ai yo'ohuē, nema'pē. Jaje pasicohua'ita'a mē'ēpi cuañeñe sēte hua'i yo'erē jeo dēosi'i."

⁶ Cani jeo dēosi maca hua'ipi airepa tīmērena, hua'i yo'erēpi tēi huēo. ⁷ Ja maca yequē yohuēre cajeohua'i pa'icohua'ire jēñapi soihuē. Soina, dani si'ahua'i caya yohuēa ea tete macarepa aya tīmēhuē. ⁸ Ja maca Simón Pedro iyere ñani do're ja'rūni Jesure capi:

"Saijē'ē, Ējaē, yē'ē quēno maca pa'ima'ē. Yē'ē co'aye yo'oquē a'ē."

⁹ Coa quēquē huesēni jaje caquēna, i ja're cōni pa'icohua'ijē hua'ire nese'ere cuasajē ai quēquēhuē.

¹⁰ Cui'ne, Zebedeo mamajē Jacobo cui'ne Juan, Simón cajeohua'ijē quēquē huesēsicohua'i paē'ē. Jaje quēquējēta'are Jesús capi, Simónre:

“Ca'rama'ë pa'ijë'ë. Më'ë yurepi paire yo'ecaiqué pa'ija'quë a'ë.”

¹¹Ja maca yohuëare tëtëpana sani jëoni Jesús ja're saë'ë.

Jesús Jujucayë, Ja'ju Dahuë Ju'iquëre

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹²Jesús pa'i daripëre pa'ina, te'i pa'i ja'ju dahuë ju'iquëpi titani Jesure ñani i tsiapi yejare pana semeni seji'i. Neje caquë:

“Ejaë, më'ëpi yë'ëre jujuye yëni jujujë'ë. Yë'ë ju'i dahuë.”

¹³Ja maca Jesús i jëtëpi patoquë capi:

“Yë'ë jujucayë.”

Caquëna, jare iti macapi ja'ju dahuë peoquë de'opi.

¹⁴Ja maca Jesús ite capi:

“Quëama'ë pa'ijë'ë, paire. Coa Maija'quë huë'e ña-caicohua'ise'ere sani iñojë'ë. Iñoni më'ë co'ayere tsoa toquë yo'o do'ire isijë'ë, Moisés cuañequë pa'ise'ere. Jaje yo'oquëna, si'a hua'i më'ë ju'iquë pa'isiquëpi de'o-quë pönëni yo'oye ñaja'cohua'i a'ë.”

¹⁵Jaje pa'iquëta'are Jesús yo'oyepi jero sa'ana jai saji'i. Jaje pa'ina, jai pa'i i caye asañu'u cajë daijëna, ju'i-cohua'ijë da'ë, juju cuañu'u cajë. ¹⁶Jaje yo'ojëna, Jesús pa'i peo huë'ñana sai Maija'quëre seji'i.

Quë'quë Dahuë Ju'iquëre Jujuye

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷Jesupi ye'yaquëna, jarote ja'rusicohua'ipi ñuë'ë. Fariseo acohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i cõni, Galilea yejare si'a huë'ña pa'icohua'ipi daisicohua'i paë'ë. Pa'ijëna, yecohua'ipi Judeapi cui'ne Jerusalépi daisicohua'ijë paë'ë. Pa'ijëna, Jesupi paji'i, Maija'quë tutu ju'icohua'ire jujucayë. ¹⁸Paquëna, yo'oye peo-quëpi ju'iquëni cai saihuëna oasiquëni cuajë Jesús pa'i huë'ña çareña, ñajaquë cajë. ¹⁹Dajëta'are caca huë'ñapi jai pa'i tjemésico pa'i do'ire cacaye pajë ña jujani huë'e jeteja'a mëni peo coje tëteni ju'iquëre pa'i jopoja'a meñe casahuë, Jesús ña huë'ña cai saihuëna oasiquëni. ²⁰Ja maca Jesús iohua'ipi ite jujuquë api cuasayere ñani ju'iquëre capi:

“Më'ë co'aye yo'ose'ere sa'i de'huacaiyë.”

²¹Jaje caquëna, asani cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i cuasa huëoreña: “Pa'ipi yequë co'aye yo'ose'ere sa'i de'huacaiye peoji. Jare Maija'quëse'e sa'i de'huacaiye pa'iji. ¿Iquei'ni, iquë ja' jerepa Maija'quëre cue'cuequë caquë?”

²²Jesupi jaje cuasajëna, ñani capi:

“¿Me yo'ojë jaje cuasaye'ni? ²³Co'aye yo'ose'ere sa'i de'huaye cui'ne iquëre jujucayë pa'i cato yo'o t'a ma'ñe a'ë. A'jiñe yo'oye peoji. ²⁴Jaje pa'ito de'o'ji. Iñosi'i, mësarute. Yë'ë Pa'i Mamaquëpi te'ipi iye jeja cuañequëre papi co'aye yo'ose'ere sa'i de'huacaiquë pa'iyë.”

Jaje se cani ju'iquëre capi:

“Më'ëni cayë, huëijë'ë. Më uicore ñni më'ë huë'ena saijë'ë.”

²⁵Caquëna, ja macarepa iti ju'iquë pa'isiquëpi jao-hua'i ñajëna, huëni nëceni i uicore se de'huaní Maija'quëre sihuaquë caquë saji'i, i huë'ena. ²⁶Saina, si'ahua'i ña quëquëni Maija'quëre sihuajë careña. “Yurena ñahuë, pa'ije yo'o ma'ñere yo'oye.”

Jesús Levíre Soiye

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷Iye yo'osi jeteyo'je Jesús etaquë Leví hue'equëre ñapi, pa'i do'i sa'i huë'ñare ñu'i curire seina, ñani capi: “Tuijë'ë, yë'ëni.”

²⁸Ja maca Leví i yo'oye si'aye se jëoni Jesús ja're cõni saji'i.

²⁹Ja jeteyo'je Leví jai fiesta nepi, i huë'ena, Jesuni sihuaquë. Jarote cui'ne jai pa'i do'i secohua'i cui'ne yecohua'i cõni ai saihuëna ja'rusicohua'ipi paë'ë.

³⁰Pa'ijëna, ñani fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i Jesure ye'yecohua'ipi de'oye yo'oma'cohua'i a'ë, cuasajë sañope ca huëojë careña:

“¿Me yo'ojë mësarú pa'i do'i secohua'i ja're cui'ne co'aye yo'ocohua'i ja're cõni aijë cui'ne ucuye'ni?”

³¹Cajëna, asani Jesupi sehuopi:

“De'oye pa'icohua'i cui'ne huajëcohua'i jujuquëre co'eye pañë. Jaje pa'ina, ju'icohua'ipi co'ecohua'i a'ë, jujuquëre. ³²Ja do'ire de'ocohua'ini soisi'i caquë, daisiquë peoyë. Co'acohua'ini soisi'i caquë daisiquë a'ë, jao'hua'ipi ja'rë yo'ose'e jëoni pönëjajë caquë.”

Jesure Señe, Aima'pë Señere

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³Caquëna, iohua'ipi Jesure seña:

“Juanre ye'yecohua'i yo'oye sëte aima'pë Maija'quëre ai sejë yo'oyë, cui'ne fariseo ye'yecohua'ijë. ¿Me yo'ojë më'ë ye'yacohua'ise'e si'anë aijë cui'ne ucujë pa'iyë'ni?”

³⁴Cajëna, Jesupi sehuopi:

“¿Hueja a'o aija'cohua'ire soisicohua'ire aima'pë pa'ijë'ë cacohua'i a'ni, mësarú, huejaquëpi iti macare cõni pa'ito? ³⁵Jaje pa'iquëta'are yequë mu'se huejaquëre yë'ëre siyoye pa'iji. Ja maca huejaquëpi peoëna, a'o aima'pë pa'ija'cohua'i a'ë.”

³⁶Cui'ne quëa iñopi, iohua'i ñañena cõni ñeje:

“Yecohua'ijë huajë ju'i çare tëani ai ju'i çare sëoma'cohua'i a'ë. Jaje yo'ocohua'i pani coa huajë ju'i çare nejoñë. Cui'ne huajë çä çatipëpi ai ju'i çana sëosicohua'i pa'ito te'ojë pa'io ña cuañu'ne paji. ³⁷Jare cui'ne pa'iji. Cuiya'i cõno doye peoji, ai çä'nihuë de'huasiconá. Jaje ai çä'nihuëna huajë cuiya'i cõno doto yete saiyë pa'iji. Jaje yete saina, si'aye nejoñe pa'iji, cuiya'i cõno cui'ne çä'nihuë de'huasi topëjë nejoñe pa'iji. ³⁸Jaje pa'ina, huajë cuiya'i cõno doye pa'iji, jare cui'ne huajë çä'ni topëna. Jaje huajëyese'e pa'i de'oye quëcoja'coa. ³⁹Jaje pa'ina, o'sasi cõno ucucohua'ijë huajë cõno ucuye pañë, o'sasi cõno ai de'oye a'ë, cajë.”

Jesure Ye'yecohua'ipi Huajë Mu'se Yo'oye

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

6 Te'e huajë mu'se Jesús tã sitoja'a saina, ire ye'yecohua'ipi trigo tsã'ña tãajë saë'ë. Yo'oni jeteyo'je jëñapi iti case'e po'tejë aë'ë. ²Jaje yo'ojëna, fariseo acohua'ipi ñani sei'ë:

“¿Moisés cuãñese'e caji huajë mu'se yo'oye peoji. Jaje pa'iquëta'are me neñu'ju yo'oye'ni?”

³Cajëna, Jesupi sehuopi:

“¿Ñama'cohua'ini David cui'ne i cajeohua'i cõni aõ ëa ju'ijë yo'ose'e? ⁴Maija'quë huë'e ñacaicohua'ise'e Maija'quëna isise'ere aõ aïñere aõ ëa ju'i Maija'quë huë'ena cacani aõre imani aï cui'ne i ja're pa'icohua'ireje aopi.”

⁵Cui'ne capi, jaohua'ire:

“Pai Mamaquëre papi tutu payë, huajë mu'se pa'itoje cuãñe.”

Jëtë Cuënesicore Paquëre Jujuye

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶Yëquë huajë mu'se Jesús pai tsi'si huë'ena cacani, ye'ya huëoquëna, jarote paji'i, te'i ëmë ëja të'hui jëtëre cuënesicore hue'equë. ⁷Pa'ina, cuãñese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i cõni cuasahuë. Jesupi huajë mu'sere jujuquëna, ñani ite sañope cañu'u cajë utejë ñahuë. ⁸Jaje cuasaye ñaquëta'a cuënesi jëtë hue'e-quëre capi:

“Huëijë'ë. Huëni ja maca jopore pare nëcäjë'ë.”

Caquëna, huëni nëcapi. ⁹Ja maca Jesús yecohua'ire capi:

“Sesi'i, mësarute te'ore. ¿Iquepi de'oquë'ni, huajë mu'se yo'oye, de'oye panita'a co'aye? ¿Paire huasoye panita'a paire coa nejoñe?”

¹⁰Ja maca si'ahua'ire seña të'ijani Jesús capi, ju'iquëre:

“Më jëtëre mëajë'ë.”

Caquëna, i case'eje yo'opi. Yo'oquëna, i jëtë cuënesico pa'isico de'oco paco'ë. ¹¹Jaje yo'oquëna, ñani yecohua'i ai pëti ëaye ñajë ca huëohuë, sa'ñe iquepi Jesure sañope ne'ñe pa'ioni cajë.

Jesús Doce Ye'yecohua'ire Soiye

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹²Ja mu'seña Jesús Maija'quëre sesi'i caquë saji'i, ai cõtihuë. Jaropi si'a ñami Maija'quëre seji'i. ¹³Nata tõmesi maca i ye'yacohua'ire soini doce pa'iohua'i i ja're pa'icohua'ire hue'yopi, jëjo daocohua'ire. ¹⁴Jaohua'i cato paë'ë: Simón, jare jaëni se hue'yo cõsiquë paji'i, Pedro. Cui'ne i yo'jei, Andrés paji'i. Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵Mateo, Tomás, cui'ne Alfeo ma-maquë Jacobo paji'i. Simón Cananista tsëcapë aquë paji'i. ¹⁶Judas Jacobo yo'jei paji'i. Cui'ne yequë Judas Iscariote Jesure yehuoja'quëje.

Jesús Jai Paire Ye'yaye

(Mt 4.23-25)

¹⁷Jesús ai cõtihuëpi i ye'yacohua'i ja're cõni caje-quëpi perepë yejana pëapi. Jarote jai pai paë'ë. Si'a huë'ña acohua'i, yecohua'ipi Judea cui'ne Jerusalén cui'ne jai tsiaya të'tëpa Tiro cui'ne Sidón quë'ro acohua'i daisicohua'i paë'ë, Jesús cayere asañu'u cajë cui'ne johua'i ju'i dahuëre jujucaijaquë cajë daisicohua'ipi. ¹⁸Huati yo'oquëna, ai yo'ojë pa'icohua'ipi juju cuãñosicohua'i de'ohuë. ¹⁹Si'a pai Jesure patosicohua'ipi i tutupi si'ahua'i co'yasicohua'i paë'ë. Jujusicohua'ire ñani pato do'ire si'ahua'i yëhuë, patoye.

Nuñerepa Case'e Pai Ayere

(Mt 5.1-12)

²⁰Ja maca Jesús i ye'yacohua'ire ñani capi:

“Sihuacohua'i pa'ijë'ë, mësarute te'oye pa'iohua'i, Maija'quë tē'tena de'oye cacani paja'cohua'i a'ë.

²¹Sihuacohua'i pa'ijë'ë, mësarute aõ aï ëa ju'icohua'ipi jeteyo'je si'aye tã'aja'cohua'ipi. Sihuacohua'i pa'ijë'ë, oicohua'i pa'isicohua'ipi jeteyo'je soja'cohua'ipi.

²²Pai Mamaquëre tui do'ire pa'ipi mësarute pëijë co-ejë johua'i quë'rore etojë cue'cueye pa'iji. Jaje yo'oto sihuajë'ë, yë'ëre tui do'ire. ²³Jaje yo'ojëna, ai sihuajë'ë, ma'tëmona mësarute caquë de'huacaisi co'amañare jerepa paja'cohua'ipi. Mësarute co'aye yo'oyeje pa'ye yo'oa'huë'ë, Maija'quë tsoe huë'ña quëacacohua'ire.

²⁴Jaje pa'iquëta'are jaiye yure co'amaña pajë sihua tōsicohua'ireta'a, sihuaye peoja'coa.

²⁵Teayerepa mësarureta'a yure aõ ani tımëni sihuajë pa'isicohua'ire jeteyo'je aõ ëa ju'liñe pasipi. Teayerepa mësarute yure so huajëjë pa'isicohua'ireta'a jeteyo'je oiye pasipi.

²⁶Teayerepa mësarute pa'iyeni si'a pai de'o paire pa'ë cajëna, pa'icohua'i maña. Tsoe acohua'ijë jaje cui'ne de'ocohua'i a'ë ca'ahue'ë, Maija'quë jëjo daocohua'ijë pa'icohua'ita'a coa cosocohua'ini.

Mësarute Sañope Yo'ocohua'ire Oiye

(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷Jaje pa'iquëta'are mësarute yë'ëre asacohua'ire cayë: Oijë'ë, mësarute sañope cacohua'ire. De'oye yo'ocaijë'ë, mësarute coecohua'ire. ²⁸De'oye pa'i ja'ñere cacaijë'ë, mësarute sañope ai yo'o ja'ñere de cacohua'ini. Sëcacaijë'ë, mësarute tea ju'icohua'ireje. ²⁹Yecohua'ipi tsiana te'e tē'te tētoru yequë tē'te tsiaje nēocaijë'ë. Cui'ne yecohua'ipi më sësëquëna ju'icõni jioni sato huë'ehuë ju'icoreje se isi saojë'ë. ³⁰Sëcõhua'i pa'ito isijë'ë. Yequë më tseconi jiosicohua'ipa'ito, coa ñajë'ë, cui'naoni seña pajë'ë. ³¹Yecohua'ipi mësarute de'oye yo'ojajë cuasayeje pa'ye yecohua'ini se de'oye yo'ojë'ë, mësarute.

³²Jaje pa'iquëta'are mësarute mësarute oicohua'ise'ere oicohua'ipani, iquere de'oye yo'oye'ni? Co'ahua'ijë cui'ne sa'ñe oiye yo'ocohua'ipani. ³³Jaje pa'ina, mësarute mësarute de'oye yo'ocohua'ise'ere de'oye yo'oni iquere de'oye yo'oye'ni? Co'acohua'ijë

cui'ne yo'oyere yo'oni. ³⁴ ¿Jaje mésarupi de'oye co'y-ocohua'ise'ere co'yoja'cohua'i a'ë cuasajë isicohua'i pani iquere de'oye yo'oye'ni? Co'acohua'ijë co'yoja'cohua'i a'ë cuasajë yo'oyere yo'oni. ³⁵ Jaje pa'iquëta'are mësaru cato oiye pa'iji, mësarute sañope yo'ocohua'ire. Jaohua'ire de'oye yo'ojë isiyë pa'iji, co'yoja'cohua'i a'ë cuasaye peoyerepa. Jaje yo'osicohua'ini ma'tëmo jaiye de'o co'amaña isiyë pa'iji. Cui'ne mësaru pa'ija'cohua'i a'ë, Maija'quë Èjaërepa mamajë, cui'ne ije oiquë api, co'acohua'ire cui'ne i isiyere de'oji cama'cohua'ireje. ³⁶ Jaje cui'ne mësaruje oijë'ë, yecohua'ire, Maija'quë oiyeje.

Pai Yo'oyere Ña De'hua Caye (Mt 7.1-5)

³⁷ Jaje pa'ina, co'acohua'i a'ë cama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire. Jaje pajëna, Maija'quëje mësarute co'acohua'i a'ë caye paja'quë api. Yecohua'ire nejoñe pajë'ë. Jaje pajëna, Maija'quëje mësarute nejoñe pasipi. Yecohua'i tayo yo'oyere sa'i de'huacaijëna, Maija'quëje mësaru tayo yo'oye sa'i de'huacaija'quë api. ³⁸ Yecohua'ire isicohua'i pa'ijëna, Maija'quëje mësarute isisipi. Isija'quë api, i topëna de'oye cuasa tì'acore pani. Dëso quiosiconi, ña'co quiosiconi, tì'mëscore pani, mësaru yecohua'ire isiyëje pa'ye Maija'quëje isija'quë api, mësarute."

³⁹ Jesupi ñeje yo'oyeje pa'ye a'ë capi:

"Ñama'quëpi yequë ñama'quëni sai saquë pa'ito cojena tomeja'cohua'i a'ë, si'a jupë. ⁴⁰ Ye'yecohua'ipi iohua'ire ye'yaquëre tëto saisicohua'i peoyë. Ye'ye tējini-ta'a tì'añe pa'iji, iohua'ire ye'yaquëje pa'iohua'i.

⁴¹ ¿Me jaje pa'ito, më'ë yo'jei ñacoare ne'cua pa'icore se ñaquë casi'ni? ¿Më'ë ñacoare soquë tiro ja'lore papi ju'icore du'ru ñama'ë pa'ini? ⁴² Më'ë ñacoare pare soquë tiropi ju'iona ti ñama'ë pa'iquëpi me më'ë yo'jeire casi'ni: 'Huau, më'ë ñacoare ne'cua ju'icore dutasi'i, nëocaijë'ë.' De'oquëre pa'ë coa caquë yo'oque maca. Më'ëpi du'ru macarepa më'ë ñacoare soquë tiro ju'iconi duta jeojë'ë. Jeteyo'je de'oye ñaquëpi më'ë yo'jeire ne'cua ju'icore dutacaiye pa'iji.

Më'ë Yo'oyere Ñajë Asaja'cohua'i A'ë, Më'ëre (Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ De'o soquë yëpi co'a cã quëiñe peoji. Jaje cui'ne co'a soquë yëje de'o cã quëiñe peoji. ⁴⁴ Jaje pa'ina, soquë ñëa ñape ñañe pa'iji, iti quëiñena. Miu soquë yë pani quëiñe paji, cõsa çare. Jaje cui'ne miu pisi pani quëiñe paji, cuiya'i çare. ⁴⁵ Jaje pa'ina, de'o pai pani caji, de'oyere, i joyo de'oyepi pa'iyere. Cui'ne co'aquë pani co'ayere caji, i joyo co'ayepi pa'iyere. Yë'opopi caji, joyo pa'iyepi etaquëna.

Caya Huë'ña Ne Huë'ña (Mt 7.24-27)

⁴⁶ ¿Me yo'ojë mësaru yë'ëre Èjaë, Èjaë cajëta'a yë'ë cayeje ne ma'ñe'ni? ⁴⁷ Quëasi'i, yë'ëna dani asacohua'ipi cui'ne yë'ë cayeje yo'ocohua'i pa'iyere. Iyeje pa'ye pa'iji. ⁴⁸ Jaohua'i cato ëmë çutihuëna nëconi

huë'e nesiquëje pa'i pa'iji. Tsiayapi co'jenije tì'ama'ëna tajiñe paja'quë api. De'o yejana nesi do'ire. ⁴⁹ Jaje pa'iquëta'are asaquëta'a yë'ë case'ejë yo'oma'quëpi mejahuëna nëconi huë'e nesiquëje pa'i pa'iji. Tsiaya co'jeni ai tutu tsajina tajiñe pa'iji."

Jesupi Romano Jo'yaëre Jujuye (Mt 8.5-13)

7 Jesús coca ca tējini saji'i, Capernaum yejana. ² Jarote romano soldado pai capitán i jo'yaë i oiquëre papi juni huesë tējiquëre paquëpi paji'i. ³ Jaje pa'ina, capitánpi Jesure asani jëjo saopi, judío aiohua'i acohua'ini, dani i jo'yaëre jujucaija'quëre seni daja'cohua'ire caquë. ⁴ Jaohua'i Jesure tsiojani ai se huëohuë, ñeje cajë:

"Iye capitán de'oquë api, më'ëpi ite çocati'ñe pa'i a'ë. ⁵ Cui'ne judío paire oiquë api. Jaje yo'oquepi pai tsi'is huë'e saicaina, mai secore nehuë."

⁶ Jaje cajëna, Jesús asani iohua'i ja're çoni saji'i. Saijë i huë'e tì'añe ja'i macare pa'ijëna, capitánpi jëjo daopi i cajeohua'ire Jesure ñeje quëaja'cohua'ire:

"Èjaë, ai yo'oma'ë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, cayë yë'ë co'aquë huë'ena daima'ë pa'ijë'ë. ⁷ Yë'ë èjaohua'i cuañeñere yo'oque pa'iquëpi yë'ë soldado paire meñe cuañequëna, sehuocohua'ire payë. Jaje paquëpi yë'ëpi cayë, jaohua'i aquëni: 'Saijë'ë,' caëna, saiji. Cui'ne yequëni 'daijë'ë' caru, daiji. Cui'ne yë'ë jo'yaëni: 'jare nejë'ë' cuañeru neji. Jaje më'ëpi co'yajë'ë cuañeru, yë'ë jo'yaëpi co'yasipi asayë, yë'ë. Jaje pa'ina, daima'ë cuañejë'ë, yë'ë jo'yaë co'yajaquë."

⁹ Jaje case'ere asani Jesús ai sihuapi, tã'ñe caquëre papi pa'iquë'ni caquë. Jaje cuasani ite tuicohua'ire capi:

"Ti ñama'ë paë'ë, Israel paipi jaje yë'ëre necaija'quë api cuasacohua'ire iquë yo'ose'ejë care paye."

¹⁰ Ja maca i jëjo daosicohua'i huë'ena co'ini capitán jo'yaë tsoe co'yasiquëni tì'ahuë.

Põsë Ju'isiquëre Huëoye

¹¹ Iye yo'osi jeteyo'je Jesús saji'i, Naín hue'e daripëna. Saina, cui'ne i ye'yacohua'i cui'ne jai pai çoni saë'ë.

¹² Pai daripë eta sa'rona ja'ye tì'asi maca ju'isiquëni tãñu'u cajë sacohua'ire ñapi. Jai pai çoni saë'ë, iti daripë acohua'ijë. Pëca ja'quë juquëna, hua'jeopi te'ire nëcoquëpi ju'isiquë paji'i. ¹³ Jaje saijëna, Èjaëpi jaote teaye ñani oi capi:

"Oima'o."

¹⁴ Ja maca Jesús tsiojani mahuëna patopi. Patoquëna, iti sacohua'i nëcajã'ë. Ja maca Jesús ju'isiquëni capi:

"Põsë, yë'ëpi cayë më'ëre, huëijë'ë."

¹⁵ Caquëna, iti ju'isiquëpi huëni ja'runi coca ca huëopi. Pëca ja'cona huëoni isipi, Jesús. ¹⁶ Ja maca iyere ñani si'ahua'i quëquëni Maija'quëre de'oquëre pa'ni sihuajë ca huëohuë ñeje:

"Mai aquëpi Maija'quë quëacaiquë pa'iji, jerepa pa'ipi."

Cui'ne cahuë:

"Maija'quëpi i paire çocasi'i caquë daji'i."

¹⁷ Jaje Jesús yo'ose'ere Judea pa'icohua'i cui'ne Judea yeja niamao pa'icohua'ije asahuë.

Juan Ti Doquë Jëjo Saocohua'i Jesuna
(Mt 11.2-19)

¹⁸ Juanpi si'aye iye yo'ose'ere asapi, ite ye'yecohua'ipi quëajëna. Jaje asani daija'quë api ca nëosiquë ¿Cristorepa pa'ima'quë, panita'a ja yë'ta'a yequëre uteye pa'iquë? cuasaquë i ye'yacohua'ire cayahua'ire soini Jesús quë'rona jëjo saopi, seni asaja'cohua'ire. ²⁰ Jëjo saosicohua'ipi Jesús quë'rona tì'ani cahuë:

“¿Cristo itì daija'quë api ca nëosiquë pa'ima'quë më'ë? Panita'a ja yë'ta'a zyequëre uteye pa'iquë? caquë Juan oco doquëpi yëquëre jëjo daopi.”

²¹ Sa tì'ajëna, Jesupi jai pãire ju'icohua'ire cui'ne ai yo'ocohua'ire huati quë'iohua'ire eto saokuë, cui'ne ñama'cohua'ire jujuquë yo'opi. ²² Yo'oquëni sejëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Sani Juanre cajë'ë: Mësarü ñajë cui'ne asase'ere quëajë'ë, ñama'cohua' pa'isicohua' ñañere, cu'ima'cohua' pa'isicohua'ipi cu'iyere, ja'ju dahuë hue'ecohua'ipi peocohua' tomeñere, asama'cohua'ipi asayere, ju'isicohua'ipi huëiyere, cui'ne teaye ai yo'ocohua'ini huaso coca quëayere. ²³ Coa asani yë'ëre ire papi caquë jëa coeye paquëpi sihuaquë de'oye pasipi.”

²⁴ Juan jëjo daosicohua'ipi co'isi maca Jesupi pãire ca huëopi, Juan ayere ñeje:

“¿Iquere sani ñare'ni, cuëne yeja saisicohua'i? ¿Tutupi catëna ju'aquëna, huahuëyere ñare? Pãni. ²⁵ Jaje pa'ina, ¿iquere sani ñare'ni? ¿Ëja de'oni jai do'i cañare ju'iquëni ñare? Pãni. Jaje pa'ina, mësarupi ñacohua' a'ë, pã ãjaohua' huë'ña pa'icohua'ipi jai do'i cañare ju'ijë pa'icohua'ire. ²⁶ Tijupë cayë, jaje pa'ito: ¿Iqueini sani ñare'ni, Maija'quë jëjo daoquë? Jaje pa'ijë'ë. Nuñerepa cayë, Maija'quë quëacaiquë jerepa pa'i api. ²⁷ Toyase'e cato caji:

Jëjo saosi'i, yë'ëre quëacaiquëre më'ë sai huë'ñana Më'ëre ma'a ne de'huacaija'quëre.

²⁸ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Pã pa'i huë'ñana iquë Juan oco doquëje pa'i ti peopi, Maija'quë quëacaiquë jerepa pa'i. Jaje pa'iquëta'are ai a'riquë macapi Maija'quë pa'i tē'te jerepa pa'i pa'ija'quë api.”

²⁹ Jaje caquëna, asani si'aohua' Juanre oco do cuãñosicohua' co'a pã cui'ne pa'i do'i curi sēcohua' Maija'quë de'oyerepa yo'ose'ere sihuajë nuñerepa pa'i api, Maija'quë. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are Juan oco do cuãño-ma'cohua'ipi fariseo pãipi cui'ne cuãñese'e ye'yacohua'ipi Maija'quë iohua'ire caquë yo'oyere asacaiye coereña, co'aye a'ë cajë. ³¹ Ëjaëpi yequeje capi:

“¿Iquena conì iye'në pãire ja yo'oyeje pa'iohua' a'ë caquë quëara'ye? ¿Ique yo'oyeje pa'iohua' ña cuãñoñe'ni? ³² De'oji, jaje pa'ito tsipi jai pã pa'i huë'ñana ca'a yo'oñu'u cajë ja'rusicohua'ipi caje tsini pi'cohuëre jucacaitoje bailaye pãhuë. Cui'ne oiyeye pa'iohua'ita'a jëjëñere jëjëcaitoje oire paye pãhuë. Yure pa'icohua' cui'neje pa'iyë. ³³ Juan oco doquëpi ai aima'quëpi cui'ne o'sa ucuma'quëpi pa'ina, mësarupi ite huati quë'i api cayë. ³⁴ Ja jeteyo'je Pã Mamaquë da-

ji'i, aõ aiquëpi cui'ne o'sa ucuquëpi. Jaje pa'ina, mësarupi jaiye aiquë api cui'ne jaiye o'sa ucuquë api, co'aye yo'ocohua' cajeipi cui'ne pa'i do'ire curi sēcohua' cajeipi cayë. ³⁵ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë mamajëpi i ññoñere cayahua' yo'oye de'oji, asayë.”

Fariseohua' Aquë Simón Huë'ere Pa'iyë

³⁶ Fariseo aquëpi Jesure soipi, i huë'ena sani aõ aijë'ë caquë. Soina, Jesús sani aõ aì saihuëna ja'rupi.

³⁷ Ja'runi ñu'ina, itì daripë, te'o nomio co'aye pa'isicopi asani i pa'i huë'ña daco'ë, ai huëo sē ma'ña da'care quëna huëna daco. ³⁸ Dani iopi Jesús quëno macana do're ja'runi oio io oi copi i quëo tsoani jeteyo'je io nañapi tēno cuënani tsu'suco sihuaco huëo sē ma'ñapi i quëoje doco. ³⁹ Jaje yo'ocona, fariseo Jesure soisiquëpi ñani cuasapi: “Iquë Maija'quë coca quëacaiquërepa pani ite co'a nomioipi papico yo'oye asara'pi, co'a nomioipi yo'oco caquë.” ⁴⁰ Cuasaquëna, Jesupi fariseore capi:

“Simón, më'ëre yeque maña cayë payë.”

Caquëna, fariseopi sehuopi:

“Cajë'ë, ye'yaquë.”

⁴¹ Jesupi capi:

“Curiquë prestaquëni caya ëmëohua' curire co'yoye pãhuë. Quinientos denario te'ipi do'i pãpi, yequëpi cincuenta denario do'i pãpi. ⁴² Jaje do'i pacohua'ipi saì tì'añe pãjëna, ñani curiquë prestasiquëpi jaohua'ire oi ipi saì de'huapi. Jaje pa'ito yure quëajë'ë. ¿Nepi jaohua' aquë ai jerepa oiyë'ni, ite?”

⁴³ Caquëna, Simónpi sehuopi:

“Iti ai jaiye do'i pasiquëpi ite saì de'huacaisiquëre ai oji'i, cuasayë.”

Jaje caquëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa cayë, më'ë.”

⁴⁴ Ja maca Jesús nomiore ñani capi, Simónre:

“¿Naquë io yo'oye? Më'ë huë'ena yë'ë caca maca më'ëpi oco dacaima'ë paë'ë, yë'ë nëcañoa tsoa ja'ñere. Jaje pa'iquëta'are icopi io oisi ocopi tsoacaco'ë, nëcañoare cui'ne nañapi tēno cuënao. ⁴⁵ Më'ëpi sihuaquë pëpama'ë. Jaje pa'iquëta'are io cato caca macapi sihuao de'oyerepa pëpao, ja yë'ta'a yo'oco. ⁴⁶ Më'ëpi yë'ëre sïopë hui'yape pë'nama'ë paë'ë. Jaje pa'iquëta'are io cato yë'ëre huëo sē ma'ñapi nëcañoana doo. ⁴⁷ Jaje pa'ina, më'ëre cayë, io ai oio yo'oyepi io jaiye co'aye yo'ose'ere saì de'hua cuãñosico pa'io, iñooco. Jaje pa'iquëta'are a'ri mañare saì de'hua cuãñoquëpi a'ri maña oiyere iñoji.”

⁴⁸ Jaje se canì capi, iote:

“Më'ë co'aye yo'oco pa'ise'e saì de'huacaë'ë.”

⁴⁹ Jaje caquëna, soisicohua' ñu'icohua'ipi sa'ñe io-hua'ija'a ca huëohuë:

“¿Iqueini, iquë jaje co'aye yo'ose'ere saì de'huacaiquë?”

⁵⁰ Jaje cajëta'are Jesupi capi, iote:

“Maija'quëpi huasoja'quë api cuasani yo'o do'ire huasosico pa'iyë, më'ë. Señaco de'oye saijë'ë.”

Jesure Coçacohua'i Nomiohua'ipi

8 Jā jeteyo'je Jesús jai daripëana cui'ne a'ri daripëana si'a hue'ña cu'i quëarojāi, cui'ne Maija'quë cuāñe te'tena cacani de'oye pa'iyere quëapi. Ite cohuë, doce i ye'yacohua'ipi. ² Cui'ne nomiohua'ipi huati quë'iohua'i pa'isicohua'i cui'ne ipi ju'i dahuëje jujucaisicohua'ipi ite çoni cuahuë. Jāohua'i jā're çoni María Magdalena hue'ecoje saco'ë, iti siete huatiohua'ire eto cuāñisicopi. ³ Cui'ne Herodes yëyere ise'e cuasaquë huë'e de'oye necaiquë Chuza i nëjo Juana cui'ne Susana, cui'ne jai pa'i yequë nomiohua'ijë iohua'i co'amañapi coçaë'ë, ite.

Taquëpi Pa'ie

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Pa'i daripëa ñape etani daë'ë, Jesure ñañu'u cajë. Jā je jai pa'i datena, ñani quëapi, iohua'i ñañe ayena. Caquë iñoquë ñeje capi:

⁵ "Taqüëpi tasi'i caquë tsiona sani iti çare jëaquëna, ma'ana tompëpi. Tomëina, cu'icohua'ipi tsacu huesohuë, cui'ne yequë çare pi'api ocue huesohuë. ⁶ Yequë capi tompëpi, quëna yejana. Tomëni ai de'oquëta'a ocopi peoquëna, cuëne juji'i. ⁷ Yequë capi tompëpi miu pisi quë'rona. Tomëni ai de'oquëna, pisiye te'e ai de'oni hue hueapi. ⁸ Cui'ne yequë capi tompëpi de'o yejana. Tomëni ai de'oni cien çā jaiye iti ñëa ñape quëji'i."

Jāje iyere Jesús ca tējiquë ai tutu capi:

"Mësarupi çajoro quë'iohua'i pani asajë'ë."

Me Ne Jāñere Pa'i Ñañena Çoni Quëaë'ni

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Jā maca i ye'yacohua'ipi sei'ë: ¿Iquere jā mē'ë jāje quëaë'ni, iohua'i ñañena çoni? ¹⁰ Cajëna, ipi jāohua'ire sehuopi:

"Maija'quë i te'te ayere pa'ije asa ti'a ma'ñere iñoquëna, de'hue asayë, mësarü. Jāje pa'iquëta'are yecohua'ini cayë iye yo'oyeje pa'ye a'ë caquë iohua'i ñañe ayepi iti ñajëta'a ña ma'ñeje pa'iohua'i pa'iyere caquë. Cui'ne itire asajë coa noni asa huesojë ti asa ti'añe pa-jāje caquë.

Taquë Quëase'e Ayere

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Iye a'ë. Iye quëase'e caye: Iti çā cato Maija'quë cocajë pa'ye. ¹² Ma'a cato quëaji, Maija'quë coca asacohua'ini. Jāje asacohua'ini huatipi dani iohua'i joñoana de'huase'ere peo hue'ña jioni asama'cohua'ire neni ne huesoyere quëaji. ¹³ Quëna yejana iti çā tompese'e cato Maija'quë cocare du'ru macarepa sihuajë asacohua'ipi pa'ijëna, jeteyo'je ai yo'oyepi ti'asi maca yo'o jujani jëocohua'ini quëaji. ¹⁴ Miu pisi quë'rona iti çā tompese'e cato quëaji. Asajëta'a jā yë'ta'a iohua'i ai cuasayere yo'ojë pa'icohua'ini jāje yo'ojë co'amaña jaiye payena cuasajë cui'ne yeja sihuayere yëjë co'a ju'ijëna, pisi meapi hue hueañeje pa'ye yo'oquëna, iti çā quëima'pë pa'iyere. ¹⁵ Cui'ne yequë çā de'o yejana

tompese'e cato quëaji, de'o joyopi jāje yo'oñu'u cajë asacohua'ini cui'ne yëhuose'ere asani cui'ne yo'ocohua'ipi cui'ne yo'o jujama'cohua'ipi nuñerepa itire pa'ijë iti çā quëicohua'ijë pa'icohua'i pa'iyere.

Miacaiye Ayere Quëaye

(Mr 4.21-25)

¹⁶ Toa tsëoma'cohua'i a'ë, tsëoni jeteyo'je yequë co'amañapi sjoja'coni panita'a çā saihuë huë'ehuëna nëcojā'coni. Jāje yo'oye pajë coa ai jerepa ëmëje'na nëcojë yecohua'i cacajëna, miacaijā'core. ¹⁷ Yahuese'epi ti yahue huesose'e pani huesoye peoji. Cui'ne pa'i asa ma'ñepi ti asama'pëna, pa'iyere peoji. Si'aye asa jā'ñe a'ë, tiñarepa.

¹⁸ Jāje pa'ito de'oye asajë'ë. Jāje pa'ina, paquëna ai jerepa se isi coñe pa'iji. Jāje pa'iquëta'a peoquëni ai jerepa se sjo coñe pa'iji, i payë, cuasase'e mañaque si'aye."

Jesús Pëca Jā'co Cui'ne I Yo'jeohua'i

(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Jā maca Jesús pëca jā'co cui'ne i yo'je tsj çoni tjtahuë, i pa'i hue'ñana. Tjtasicohua'ita'a jai pa'i pa'i do'ire i pa'i hue'ña ti'añe pa'huë. ²⁰ Jāje pa'ina, yecohua'ipi Jesure quëahuë:

"Më jā'co cui'ne mē'ë yo'je tsj çoni hue'sere pa'iyë, mē'ëni ñañu'u cajë dani."

²¹ Cajëna, ipi capi:

"Maija'quë coca asani cui'ne iti cayeje yo'ocohua'ipi yë'ë jā'co cui'ne yë'ë yo'je tsj pa'iyë."

Jesupi Tuture Cui'ne To'añere Cuāñeñe

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Te'e mu'se Jesús jai yohuëna i ye'yacohua'i jā're çoni tumëni capi:

"Jaira je te'tena jëñu'u."

²³ Caëna, jā je'ejëna, Jesús çaji'i. Çaina, ai tutu dapi. Jairare pa'ijëna, tutu dani co'poyepi yohuëna oco timë huëopi, ea du'iyere ja'i macarepa. ²⁴ Ña quëquëni çāiquëre sëtoni cahuë:

"Ye'yaquë, Ye'yaquë, ea du'iyë, mai."

Cajëna, Jesús huëni nëcani tuture cui'ne co'poyere yo'oma'o capi. Ca macarepa tsjña de'huajë pa'iorepa de'opi, ti co'poma'co. ²⁵ Co'poma'co de'ona, i ye'yacohua'ire capi:

"¿Je ja'ye tsoe Maija'quëpi necaijā'quë api cuasaye jëore?"

Jāje caquëna, jāohua'i cato quëquë huesësicohua'ipi ai ñahuë. Ñajë iohua'ijā'a sājñe cahuë:

"¿Iquëire pani, iquë, tutu cui'ne oco asani sehuo-caiquërepa?"

Huatiohua'i Pa'ise'e Gadara Yeja Aquëre

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Ai yo'osi jeteyo'jere papi Gadara yejana ti'ahuë, Galilea je'ñerepa pa'icona. ²⁷ Tj'ajëna, Jesús tumaquëna, te'i ëmë iti daripë aquëpi tsio daji'i. Ai tsoe iquë huatiere hue'equëpi, ju'i çañaje ju'ima'quëpi cui'ne huë'e-

je pa'ima'quë paji'i. Jaje pa'ipi coa paji ju'isicohua'ire ta hue'ñare pare iquë paji'i. ²⁸ Jaje pa'ipi Jesure ñani tani do're ja'runi ai cuipi:

“¿Me yo'oguë Jesús yë'ère josa yo'osi'quë daiquë'ni, Maija'quërepa mamaquëpi? Señë, më'ère. Yë'ère josa yo'oma'ë pa'ijë'ë.”

²⁹ Iye cato Jesupi huatire etani saijë'ë, cuañequëna, ja do'ire jaje capi. Iquë cato huatipi ite jo'ya nesiquëre papi ai tsoe. Jaje pa'ina, paipi ite quëna meapi sëahuë, saima'ë pa'ija'quë cajë. Jaje yo'ojëta'are huatipi tutu isiquëna, ne tète saoquë saiquëpi paji peo yejana huatipi saquëna. ³⁰ Jesupi capi, ite:

“¿Ique mami a'ni, më'ë?”

Seina, ipi sehuopi:

“Yë'ë Legión hue'equë a'ë.”

Jaje cani capi, huatichua'ipi ina jai paji cacani pa'i do'ire. ³¹ Jaje pa'ijë huatichua'ipi Jesure sei'ë. Jëjo saoma'ë pa'ijë'ë, nejo hue'ñare pana cajë. ³² Coa sese quë'rona jëjo saojë'ë, yëquëre cahuë, ai cutihuëre jai paji sese nëijë aicohua'ina. Cajëna, Jesupi de'oji, sehuouna. ³³ Paite pa'isicohua'ipi etani sesena cacahuë. Cajëna, sese jai hua'que tëtëpapi tøjëjë jairana dutu jujuhuë.

³⁴ Ja maca iti sesere ñacaicohua'ipi ña quëquëjë huë'huëni paji darina cui'ne yequë hue'ñana iti yo'ose'ere quëahuë. ³⁵ Quëarena, paipi ñañu'u cajë saë'ë. Saijë Jesús pa'i hue'ñana tija'jë ñajëna, huati quë'i pa'isiquëpi i quëno macare ju'i ca suñasiquëpi dahuëre pa'ipi yo'oma'quëpi ñuji'i. Ñu'ina, ñani ai ca'rahuë. ³⁶ Ja maca iti ñasicohua'ipi daripëpi daisicohua'ire quëahuë, huati quë'i pa'isiquëni Jesupi jujuse'ere, nuiñere cuasaquëre. ³⁷ Jare asani Gadara yeja paipi si'ahua'i ini ai ca'ra do'ire sei'ë. Saijë'ë. Iño pa'ima'ë pa'ijë'ë cajë. Jaje cajëna, asani Jesupi jai yohuëna aya mëni saji'i. ³⁸ Saina, iti huatire eto sao cuañosiquëpi saijë'ë yë'ëreje caquë seji'i. Seina, Jesupi ite pëajë'ë, cani capi:

³⁹ “Co'ijë'ë, më'ë huë'ena. Co'ini si'aye më'ère Maija'quë ne de'huase'ere quëajë'ë.”

Jaje caëna, sani si'a daripë cu'i quëapi, Jesús ite ne de'huase'ere.

Jairo Mamaco Cui'ne Jesús Cañare Patoco

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Jaje Jesús jaira je tëtëtepi co'ina, si'ahua'i ite utejë pa'isicohua'ipi sihuajë pëpahuë. ⁴¹ Pëpa maca Jairo hue'equëpi paji tsi'si huë'ere ñacaicohua'i ëjaëpi titapi. Titani Jesús quëo yë'quë maca do're ja'runi yë'ë huë'ena daijë'ë, caquë seji'i. ⁴² Te'o macare mamacore paquëni, doce ometëca pacopi, juni huesë tējicono. Sequëna, jujucija'quë Jesupi jaroni saji'i. Saina, jai paji cōni qui'yerepa saë'ë. ⁴³ Saquëna, saru dahuë ju'icopi ai yo'oco paco'ë, tsieje tēcama'ona doce ometëca. Jaje pa'ioipi jujucohua'ini juju cuañosi'i caco si'aye io curi saio sao. Jaje yo'otojë jujuye peopi. ⁴⁴ Jaje ai yo'ocopi Jesure tsiojani tuni i ju'i çana patocona, jare iti macapi tsie tēcapi.

⁴⁵ Jaje patocona, Jesupi seji'i:

“¿Nepi yë'ère patore'ni?”

Caquëna, si'ahua'i cahuë:

“Pañuë, patoye.”

Cajëna, Pedro cui'ne i cajeohua'i cōni cahuë:

“Ye'yaquë, jai paji si'a tëtëñapi jëtëjëna, ñaquëta'a sequë'ni, çnepi yë'ère patore'ni?”

⁴⁶ Cajëna, Jesupi capi:

“Asayë, yë'ë tutupi yë'ère patosicore jujuse'ere.”

⁴⁷ Ja maca tsoe co'yasico pa'io yahue yo'ose'e peoquëna, tsoe asapi caco ca'raco tsa'sico dani do're ja'runi Jesús quëo yë'quë macapi quëao, si'ahua'i ñajëna, io cuasani yo'ose'ere cui'ne io pato macapi esa co'yase'ere. ⁴⁸ Quëa maca Jesupi capi:

“Huau, më'ëpi jujuja'quë api cuasani yo'osi do'ipi jujusico pa'iyë, më'ë. Señaco de'oye saijë'ë.”

⁴⁹ Ja yë'ta'a Jesús cocare caquëna, Jairo huë'epi dani tijaquë Jairore capi:

“Më'ë mamaco tsoe juco'ë. Ye'yaquëre ai jerepa josa yo'oma'ë.”

⁵⁰ Caquëna, Jesupi asani capi, Jairore:

“Quëquëma'ë pa'ijë'ë. Yë'ëpi jujuja'quë api caquë utejë'ë. Jaje cuasaquë utequëna, më'ë mamaco co'yasico pasio.”

⁵¹ Huë'ena tija'asi maca te'ireje cōne paipi, i caca hue'ña. Coa Pedro, Jacobo, Juan cui'ne tsihua'o pëca ja'quë cui'ne pëca ja'co jaohua'ise'e cacahuë, i ja're cōni. ⁵² Si'ahua'i oë'ë, co'a juë'ë, ìoni cuasajë. Jaje oijëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Oima'pë pa'ijë'ë. Tsihua'o ju'ima'o paco'ë. Coa cajo.”

⁵³ Caquëna, tsoe ju'isiconi caji cajë i cayere cue'cuejë sohuë. ⁵⁴ Ja maca Jesupi ju'isico jëtëna tseani capi:

“Tsihua'o huëijë'ë.”

⁵⁵ Jaje caquëna, iti macapi pa'i huëo cui'naopi, nëcaco. Nëcaco, ja maca Jesús aore aojë'ë cuañepi. ⁵⁶ Pëca ja'quëohua'ipi ai cuasahuë, iti yo'ose'ere. Ja maca Jesupi cuañepi, iye yo'ose'e yecohua'ire ti quëama'pë pa'ijë'ë, caquë.

Jesús Jëjo Saoye I Ye'yacohua'ire

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

9 Jesupi i doce ye'yacohua'ire tsi'soni isipi, i tuture cuañecohua'i pa'ijajë coa si'aye tija'ne pa'i co'a joñoare eto saojë cui'ne ju'icohua'ire jujujë yo'o ja'ñere. ² Maija'quë cuañe tëtëtena cacani pa'yere quëaja'cohua'ini cui'ne si'a ju'iñere jujucija'cohua'ini jëjo saopi. ³ Jaje jëjo saoquë capi:

“Tupë, turupë aō, curiquë sama'pë pa'ijë'ë. Ma'a saje te'e ju'i ça saijë'ë, cayaye sama'pë, peojë saijë'ë. ⁴ Te'e daripë yo'oye pa'ina, te'e huë'ena pëajë'ë, mësarute sihuacohua'i pa'ito. ⁵ Yeque mësaruni cocohua'i pa'ito etani saijë ya'o si'si pa'yere tija'to tojë'ë. Jaje yo'ojë jaji iñoñe pa'iji, iohua'ire sañope Maija'quë yo'o ja'ñere.”

⁶ Jaje caëna, etani sateña, si'a hue'ña paji pa'i hue'ñana, huaso cocare quëajë cui'ne ju'icohua'ini jujujë.

Juan Ti Doquère Huaiye

(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Jaje Jesús yo'oquëna, yecohua'ipi Juan huëisiquëpi huëni yo'oji, cajëna, cui'ne yecohua'ipi Maija'quë jëjo daoquë Elíaspi ñaipi cahuë. Cajëna, yecohua'ipi ai tsoe Maija'quë jëjo daoquë pa'isiquëpi huëni yo'oji, cahuë. Jaje cajëna, Galilea ëjaë Herodespi asaquë cui'na ja'yese'e cuasa huesëpi. ⁹ Jaje pa'iquëta'a Herodespi capi:

"Yë'ëpi Juan sïopëre yëto tējajë'ë caquë cuañehuë. Jaje pa'ito çiqueipi jaiye co'amaña yo'oquërepa pa'ina, cajëna, asaye'ni?"

Jaje pa'ina, Jerodespi ite ñasi'i caquë yo'opi.

Cinco Mil Ēmëohua'ire Aofne

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ I jëjo saosicohua'ipi co'ini Jesure quëahuë, ïohua'i yo'orojaise'ere. Quëa tējijëna, ja jeteyo'je sai sapi, jaohua'ire, paï peo hue'ñana, Betsaida daripë quë'rona.

¹¹ Jaje saicohua'ita'are païpi asani tuë'ë. Tuijëna, Jesús sihuaquë pëpani Maija'quë tē'te ayere quëani cui'ne ju'icohua'ire jujupi.

¹² Neato de'o huëoquëna, i doce ye'yacohua'ipi tsio dani Jesure cahuë:

"Ja'ye huë'ña pa'i hue'ña iño ti peoji. Païre quëajë'ë, saijajë, sani huajëjajë, cui'ne paï daripëna sani aō hueroni aïjajë."

¹³ Jaje cajëna, Jesupi capi:

"Mësarupi aōjë'ë, jaohua'ire."

Caquëna, ïohua'ipi sehuohuë:

"Coa cinco pan pëa cui'ne caya tsiaya hua'ire pare payë. Jaje pa'ina, si'ahua'ire aofne cani sani hueroyese'e pa'iji."

¹⁴ Cinco mil ëmëohua'i paë'ë. Jaje pa'ijëta'are Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

"Cincuenta païse'ere te'e macana ño'e saojë'ë. Jaje ja sōcuhua'ise'ere si'ahua'ire huahuejë'ë."

¹⁵ I case'eje yo'ojëna, si'ahua'i ja'ru sahuë. ¹⁶ Ja maca Jesús cinco pan cui'ne caya tsiaya hua'ire ïmani ma'tëmona ñaquë de'oji iye më'ë isise'e payë caquë Maija'quëre pëpapi. Pëpani jë'yeni i ye'yacohua'ina isipi, païre aōjë'ë caquë. Ja maca jaohua'ipi païre aōhuë.

¹⁷ Si'ahua'i ïohua'i yëse'ere tï'asicohua'i paë'ë. Ani tējiji jeteyo'je iti nëase'ere doce do'rohuëa aya tïmëhuë.

Pedropi Jesús Ayere Caye

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Yequë mu'se Jesús te'ipi Maija'quëre seji'i, paï peo hue'ñana. Seina, i ye'yacohua'i datena, seji'i, jaohua'ire:

"Çiqueipi caye'ni, paï yë'ëre?"

¹⁹ Caquëna, ïohua'ipi sehuohuë:

"Yecohua'ipi cayë, më'ëre Juan oco doquë api. Yecohua'ipi Elíaspi cayë. Yecohua'ipi më'ëre cayë, ai tsoe Maija'quë jëjo daoquë pa'isiquëpi huëji'i."

²⁰ Jaje cajëna, seji'i, ïohua'ini:

"ÇCui'ne mësaruta'a yë'ëre ïqueipi caye'ni?"

Caquëna, Pedropi capi:

"Më'ë cato Cristo, maire huasoquë, Maija'quë tsequëre pa'ë."

Jesupi Capi, Ju'ija'quë A'ë

(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Jaje asajëna, Jesupi jaohua'ire ai cuañepi: Quëa ma'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire caquë, ²² cani capi, jaohua'ire:

"Paï Mamaquë ai yo'ojä'quë api, aïohua'i, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ijë, cuañese'e ye'yacohua'ijë yë'ëre coejë huani jëoja'cohua'i a'ë. Jaje yo'osiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë api."

²³ Ja jeteyo'je si'ahua'ire capi:

"Païpi yë'ëre tuiye yëni jëone pa'iji, ïohua'i yë'ë tse a'ë cuasase'ere, yë'ëse'e cuasase'ere. Jëoni yë'ëre tuiye pa'iji, si'a mu'seña ai yo'oye pa'itoje. ²⁴ Jaje pa'ina, i pa'iyere de'oye pasi'i cuasaquë pani, coa ne huesoye pa'iji. Jaje pa'ina, yë'ë do'ire i pa'iyere ne huesosiquëpi jãëpi huasosiquë pasipi. ²⁵ ÇTe'ipi yo'oni si'aye iye yeja co'amañare hueroni paquëpi ja yë'ta'a i joyo ise'e ne huesëquëna, pa'ito de'oquë? ²⁶ Jaje pa'ina, yë'ë mamire cui'ne yë'ë cocare asaquëta'a païni ca'raquë yë'ë yo'oye ayere quëama'ë pa'isiquëre cui'ne iteje yë'ë Paï Mamaquëpi ëjaë de'oni, ja'quë pa'iyepi cui'ne huïñaohua'i çoni dai maca ca'raja'quë a'ë, ja'quëna quëayere. ²⁷ Jaje nuñerepa cayë. Iye maca pa'icohua'ipi Maija'quë tē'te ayere ñama'pë pa'ja'cohua'i a'ë. Maija'quë tē'te ayepi daina, ñajëna, jeteyo'je ju'iñe pa'iji."

Jesús Tifne Pa'i Pönëse'e

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Iye case'e pa'i maca ocho mu'se jeteyo'je Jesupi saji'i, ai çutihüëna Maija'quëre seji'i caquë. Saina, çoni saë'ë, Pedro, Jacobo cui'ne Juan. ²⁹ Ja maca sani Jesupi Maija'quëre ja sei tifne pa'i tsiarepa pönëpi, cui'ne i ju'i çaje ai miacore papi ña tï'añe peocorepa pönëpi.

³⁰ Pönë maca Jesupe pa'iohua'ipi ñaini caya hua'i so'ojä'a miañerepa nëcajë Jesús ja're cocare cahuë. Jaohua'i cato Moisés cui'ne Elías paë'ë. ³¹ Jesús Jerusalëna sani ai yo'oquë ju'i ja'ñere cahuë. ³² Ja maca ai huëo çä'añe Pedore cui'ne i cajeohua'ire nëise'epi peo hue'ñarepa tōmeina, sëtasicohua'ipi ñahuë, Jesús irepa pa'iyere, cui'ne cayahua'i i ja're nëcajëna. ³³ Ja maca Jesús quëno maca pa'isicohua'i jëo saijëna, Pedropi capi:

"Ye'yaquë, iño pëato de'oji. Toaso huë'ña ne'ñe pa'io; më'ë huë'e, Moisés huë'e, cui'ne Elías huë'e." Jaje caquëta'a Pedro coa huesë capi, cuasama'ë.

³⁴ Jaje ja yë'ta'a caquëna, sirioipi nëca meni sïo huesosipi. Sïo huesoquëna, ai quëquëhuë, sirio sa'nahuëre pa'ijë. ³⁵ Jaje pa'ijëna, sirioipi yë'ose'e caye asahuë:

"Iquë yë'ë mamaquë yë'ë oiquëre papi i cayere asajë'ë."

³⁶ Jaje casi jeteyo'je ñajëna, te'i Jesuse'e pa'iji. Pa'ina, ñani jaohua'i ti cama'cohua'i jo'cua paë'ë. Cui'ne yecohua'ireje ïohua'i ñase'e ti quëama'pë paë'ë.

Jesupi Huatire Eto Saoye

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Se ñatasi mu'se ai cutihuëpi cajejëna, jai paï Jesure sañope tì'ahuë. ³⁸ Jã maca paï jopo aquëpi te'ì tutu capi:

"Ye'yaquë, ñacaijë'ë, care payë yë'ë mamaquë te'ì macapi. ³⁹ Huatire hue'equëna, jãëpi josa yo'oquëna, cui'ne cuiquë yo'o'ji, cui'ne hue'hue nequëna, yë'opo-jã'a siri etoquë yo'o'ji, co'aye yo'oquë ti jëoñe coeji, ite. ⁴⁰ Tsoe më'ë ye'yacohua'ire se'ì'ë, huatire eto saojë'ë caquë. Jãje caëna, coa yo'o' jujahuë."

⁴¹ Caquëna, Jesupi asani ì ye'yacohua'ire capi:

"Maija'quë necaiquë api cuasama'cohua'ipi tìñere cuasacohua'ì. ¿Je yëhuarepa tsoe mësarù jã're cõni pa'ì yo'oquëna, ñani Maija'quëpi nequë api cuasaja'cohua'ì a'ni, mësarù? Jãje canì dajë'ë, më'ë mamaquëre jñona."

⁴² Jãje caëna, tsihua'ëpi ì quë'rona ja'ye tsiojaina, huatipi yeque hue'hue ne coquëna, tãji'ì, yejana. Jãje yo'oquëna, Jesupi huatire yo'oma'ë canì eto saoni tsihua'ëre jujuni pëca ja'quëna ìsipi. ⁴³ Jã maca si'a paï ai cuasahuë, Maija'quë jaiye yo'oyere ñani.

Tijupë Jesús Capi, ì Ju'ñe Ayere

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Cui'ne si'ahua'ì Jesús yo'ose'ere ñani ai cuasajëna, Jesupi ì ye'yacohua'ire capi:

⁴⁴ "De'oye asajë'ë, iyere. Huãnyema'pë pa'ijë'ë. Yë'ëre Paï Mamaquëre paï jëñana ìsiye pa'iji. Jãje pa'ina, ìohua'ì yëyeje yo'ojã'cohua'ì a'ë, yë'ëre."

⁴⁵ Jãje caquëna, ì ye'yacohua'ì ti asa tì'añe pãhuë, ì caye. Jãre jãje asaye pajajë ìpi cuasaye sëte. Jãje pa'ina, ìohua'ì ca'racohua'ìpi se'ni asaye pãhuë, ì case'ere.

Nepi Jerepa Do'ì Pa'iquë

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Jã maca ì ye'yacohua'ì sa'ñe cahuë, ìohua'ìja'a nepi airepa pa'iohua'ì pa'iohua'ì a'ni, cajë. ⁴⁷ Jãje cuasajëna, Jesupi ìohua'ì cuasaye asani jã maca tsihua'ëre ì quë'rona dani nëcopi. ⁴⁸ Dani jãohua'ire capi:

"Iquë tsihua'ëre yë'ë mamipi cuasajë ñacaini yë'ëni ñacaiyë. Cui'ne yë'ëre ñacai'cohua'ì pani yë'ëre jëjo daosiquëreje cui'ne ñacaiyë. Jãje pa'ina, ìti mësarù aquëpi yecohua'ire ai jerepa ñacaiquë pani ai jerepa pa'ì pa'ijã'quë api."

Sañope Yo'oma'quë Caye Ayere

(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Caquëna, Juan capi, ite:

"Ye'yaquë, yëquë te'ì ëmë më'ë mamipi caquë huatire eto saojëre yo'oma'ë pa'ijë'ë cajë ësehuë, yëquë ja're cõni cu'ima' do'ire."

⁵⁰ Caquëna, Jesupi capi:

"¿Me neñu'ju ësereni? Maire sañope cama'quë pani mai yo'oye yo'o' co'cohua'ì a'ë."

Que Joyo Pa'iquë

⁵¹ Jesús ma'tëmo mëiñe tì'añe ja'ì maca pa'ina, Jerusalënna sai huëoni saji'ì, ì cuasa nëose'ere yo'osi'ì caquë. ⁵² Saija'quëpi jëjo saopi, ì du'ru sani ì pëajãto co'ejã'cohua'ire, Samaria paï quë'rona. ⁵³ Jãje pa'iquëta'are Jerusalënna saiye nëina, Samaria paï cohuë, pëa huë'ña ìsiye. ⁵⁴ Jã maca jãje ësejëna, asani ì ye'ya-cohua'ì Juan cui'ne Jacobo cahuë:

"Ëjaë, yëquë më'ë jãohua'ire toapi cuãñerena, ma'të-mopi tõmeni peo huë'ñarepa ëo huesoye. Tsoe Maija'quë jëjo daoquë Elías yo'oquë pa'ise'eje yo'oñu'u."

⁵⁵ Jãje cajëna, Jesús ñani jãohua'ì case'ere coequë sañope capi:

"¿Ique joyore hue'eye'ni, mësarù? ⁵⁶ Yë'ë Paï Mamaquë cato daima'ë paji'ì, paï joñoare nejosi'ì caquë. Coa ai jerepa pa'ini huasosi'ì caquë da'ë'ë."

Jãje canì jëoni yequë paï pa'ì huë'ñana saë'ë.

Jesús Pe'teye Yëcohua'ì Ayere Quëaye

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Ma'aja'a jãohua'ì saijëna, te'ì ëmë Jesure capi: "Ëjaë, më'ë ja're cõni saiye yëyë. Coa si'a huë'ña më'ë saitoje."

⁵⁸ Jesupi sehuopi:

"Airo jo'ya mañaje cõña pacohua'ì a'ë cui'ne pi'a mañaje tsiaro pacohua'ì a'ë. Paï Mamaquë cato ti peoquë api, ì siope tëo paquë ùi mañaque."

⁵⁹ Jesupi yequëre capi:

"Yë'ëre tuijë'ë."

Jãje caquëna, ìpi capi:

"Ëjaë, utejë'ë. Yë'ëta'a du'ru ja'quëre tãjasi'ì."

⁶⁰ Jesupi sehuopi:

"Yë'ëre cuasama'cohua'ì ju'isicohua'ìje pa'iohua'ì pa'iyë. Jãohua'ìpi cui'neje ju'isicohua'ìni tãjajë. Më'ë cato daijë'ë, Maija'quë pa'iyere yecohua'ire quëa-ja'quëpi."

⁶¹ Jã maca yequëpi capi:

"Ëjaë, tuiye yëyë. Utejë'ë. Du'ru macarepa yë'ëta'a huë'e pa'icohua'ire pëpa tējisi'ì."

⁶² Jesupi ite capi:

"Yë'ë co'amañare ne huëosiquëpi, jaiye yeque yo'oyere cuasaquë yo'oquë pani yë'ë co'amaña ne tì'añe peoji."

Jesupi Setentare Jëjo Saoye

10 Jãje iye yo'osi jeteyo'je setenta pa'iohua'ìni ì saijã'a daripëana du'ru jëjo saopi, cayao-hua'ise'ere, ìpi ñaquë sahuasicohua'ìni. ² Jëjo saojëre capi, jãohua'ire:

"Nuñerëpa cayë. Tëa jã'ñe cato jaiye a'ë. Jãje pa'iquëta'are ìti necohua'ìpi a'ri maña pa'iyë. Jãje pa'ina, seje'ë, ìti tse aquëni jai pa'ire jëjo saojãquë neja'cohua'ire. ³ Ñajë saijë'ë. Mësarute jëjo saoyë, yëi ñamaje pa'iohua'ìni yaije pa'iohua'ì jopona. ⁴ Sama'pë pa'ijë'ë, curi topëje, cãj topëje, cui'ne curiquëje, cui'ne zapatoje, cui'ne ma'aja'a saijë paï pa'icohua'ì pa'ito coa sa

pëpajë saijë'ë, tsoe nëcajani caye peoye. ⁵ Huë'ena cacacohua'i pani du'ru macarepa ñeje cajë'ë: 'Iye huë'e pa'icohua'ire de'oye pa'iyepi pa'ijë'ë.' ⁶ Jaje pëpajëna, jaohua'ipi de'oye pa'iyere oicohua'i pa'ito mësarupëpase'epi johua'ini pa'ija'coa. De'oye pa'iyere oima'cohua'i pa'ito ja pëpase'epi mësaruna co'i cõsipi. ⁷ Du'ru pëpasi huë'ena cacani pëani johua'i ãoñere aijë cui'ne ucujë pa'ijë'ë. Co'amaña necohua'ire sête johua'ipi sañeje pa'ye cõcayepi pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, huë'ña ñape cu'ima'pë pa'ijë'ë.

⁸ Pajë daripëna tã'arena, jaro aquëpi i huë'ena pëpasiquëpi ãore ãoto aijë'ë. ⁹ Jarore ju'icohua'i pa'ito jujucaijë'ë. Cui'ne quëajë'ë, Maija'quë cuãñe tẽ'tena mësarupi põnëñe ja'yere pa'iji cajë. ¹⁰ Jaje pa'iquëta'are yequë huë'ña daripë pa'icohua'ipi mësarute coeto iti daripë ma'añana etani cajë'ë: ¹¹ 'Mësarur daripë ya'opi yëquë quëona sê'ase'ere tã'to toñë, mësarur asaye yëma'pë pa'i do'ire iñojë.' De'hua cuasajë'ë, iyere, Maija'quë pa'i tẽ'tena ja'yere pa'iji, mësarute. ¹² Mësarute cayë, pajë ñape yo'ose'e ne de'hua mu'se tã'asi maca jaohua'i co'aye yo'ose'e sañe pasipi. Sodoma daripë acohua'ire yo'ose'e jerepa co'ayepi.

Sehuoma'cohua'i

(Mt 11.20-24)

¹³ Teayerepa më'ë Corazín daripë maca cui'ne Betsaida daripë. Jaiye pajë yo'o tã'a ma'ñere yo'otojë coa ñahuë, më'ë. Jaro yo'ose'eje pa'ye Tirona cui'ne Sidón daripëna yo'oquëna, ñasicohua'i pani tsoe otira'huë. Johua'i co'ayere cuasajë ai ju'i cãre suñani huãtapi jorëjë ai oiyere iñora'huë. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are pajë ñape yo'ose'e mu'se tã'asi maca mësarupi ai jerepa co'aye yo'osi do'ire sañ cuãñoñe pa'iji. Tiro cui'ne Sidón daripëna pa'icohua'i seña maca. ¹⁵ Cui'ne mësarur Capernaum daripë pa'icohua'i yëquëpi ai jerepa tẽto saiscohua'i a'ë ma'tẽmo quë'rore pana cuasayë, mësarur. Pajë mësarur cato coa ai jerepa huë'ehuëre pana caje huesëja'cohua'i a'ë, toa yejana.

¹⁶ Mësarur cayerer asacohua'i pani yë'ëni asaja'cohua'i a'ë, cui'ne mësarur coecohua'i pani yë'ëni coeja'cohua'i a'ë, cui'ne yë'ëni coecohua'i pani yë'ëre jëjo daosiquëni coeyë."

Setenta Jëjo Saosicohua'ipi Co'iyer

¹⁷ Jaohua'i setenta pa'iohua'i ai sihuayë. Co'ini cahuë: "Ëjaë, huatiohua'ique yëquë më'ë mamirer cajëna, asajë ca'rajë etahuë."

¹⁸ Jesupi capi, jaohua'ire:

"Jaje pa'ijë'ë. Yë'ëje ñahuë, huati ëjaëpi ma'tëmopijë mujuë ye'hueyëje pa'yerepa tõmequëna. ¹⁹ Yë'ëpi mësarurute tutu isihuë, añañer, punirer tsa'cujëna, ti a'si neñer peo ja'ñer. Cui'ne maire sañope yo'oquë tutu jerepa isihuë, quëcoja'cohua'ire caquë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are sihuama'pë pa'ijë'ë, huatiohua'i mësarurute sehuoyere. Coa ai jerepa mësarur mami ma'tëmorer toyase'e pa'iyere sihuajë'ë."

Jesús Sihuayë

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ja maca Jesús Maija'quë joyopi i ja're pa'iyer sêter ai sihuaquë capi:

"Sihuayë, Ja'quë më'ëre ma'tẽmo cui'ner yeja Ëjaëre. Më'ëpi iyer iñohuë, tsijer pa'iohua'ina më'ëpi tã'ñer cuasajë pa'icohua'ire cui'ner ai asacohua'ire yahuesere. Jaje tã'api, më'ë yëyëje."

²² Yë'ë ja'quëpi si'a co'amaña yë'ëna isipi. Maija'quë mamaquë api cajë pajë ñañer pañë. Coa ja'quëser asaji, i mamaquëre. Ja'quërejer pajë ñañer pañë. Coa mamaquëser asaji, ite. Jaje asaquë i mamaquëpi i yëcohua'ina iñocohua'iser asayë, i pa'iyer. ²³ Ja maca i ye'yacohua'iser ere capi:

"Mësarur ñañerer ñacohua'ipi sihuacohua'i a'ë. ²⁴ Jaje pa'ina, cayë, mësarurute. Jai pajë Maija'quë yo'o ja'ñer quëacacohua'i cui'ner pajë ëjaohua'i mësarur ñañerer pa'yer ñañer yëhuë. Jaje yëjëtã'a ñama'pë pa'ë. Cui'ner asayë yëhuë, mësarur asayëjer pa'yer. Jaje yëjëtã'a asayë pañuë."

De'oquërepa Samaria Aquëpi

²⁵ Ja maca cuãñeser ye'yaquëpi huëni Jesús quë'rona i ja're coca caquë, neñasi'ner cuasaquë sani seji'i:

"¿Ye'yaquë, me neja'quë a'ni, ti pa'iyer tã'añer cani?"

²⁶ Jesupi sehuopi:

"¿Iti cuãñeser ere ñator me pa'iquë'ni, më'ëpi asator?"

²⁷ Caquëna, cuãñeser ye'yaquëpi sehuopi:

"Oijë'ë, më'ë Ëjaë Diusur si'a më'ë yëyepi, si'a më'ë joyo, si'a më'ë tutu, cui'ner si'a më'ë cuasayë. Cui'ner oijë'ë, më'ë quëno maca aquëre më'ëja'a co'yer oiyerer pa'yer."

²⁸ Caquëna, ja maca Jesupi capi:

"Itë de'oyerepa sehuohuë, më'ë. Jaje më'ë yo'oquë pani, ti pa'iyer tã'aja'quë a'ë."

²⁹ Jaje caquëna, cuãñeser ye'yaquëpi de'oye yo'oquë a'ë caquë Jesur iñosi'ner caquë sañope seji'i:

"¿Jaje pa'ito ne a'ni, yë'ë quëno maca pa'iquë?"

³⁰ Caquëna, Jesupi sehuopi ite:

"Te'ner pajë Jerusalëpi ma'aja'a Jericóna mejji'i. Meina, co'amaña ñacohua'ipi tseani si'ayë i paye cui'ner i ju'i caje jiohuë. Ai tẽ'carena, ju'isererer pa'ner uina, jëoni saë'ë. ³¹ Cui'na ma'aja'a judío Maija'quë huë'ere ñacaiquë saiquëpi ma'ar uina, ñani coa ñaquë sa saji'i. ³² Cui'ner iti ma'aja'a levita sai coa ñani saji'i. ³³ Jaje sa sitore Samaria pajë coecohua'ipi aquëpi cui'ner ma'aja'a sai teayë ñani. ³⁴ Ja maca tsiojani a'sirer hui'yaper ocopi cui'ner o'sayepi tsoani cãñapi huëni jujupi. Jeteyo'jer i caballona tẽoni sapi, saicohua'ipi pëa huë'ena. ³⁵ Se ñatasi mu'se Samaria aquëpi sai huëoni caya curiquë tẽ'ña isipi, iti huë'er aquëre. Isiquë capi: 'De'hua ñacaijë'ë, iquëre. Më'ëpi ai jerepa i do'ire necaisiquë pa'itojer yë'ëpi saisi'ner cui'naëpi co'ner cõsi maca.' ³⁶ De'oji. Jaje pa'ito: ¿Toasocohua'ipi aquë jequë paquë'ner, ñaohua'ipi huani õani saisiquë quëno maca aquë ite oisiquë, më'ëpi cuasator?"

³⁷ Caquëna, cuãñese'e ye'yaquëpi capi:
 "Ite ñani oi necaisiquë api cuasayë."
 Caquëna, ja maca Jesupi capi, ite:
 "Më'ëje cui'ne sani yo'oquë pa'ijë'ë."

Jesupi Marta Cui'ne María Huë'ere Pa'iyë

³⁸ Jesús ma'aja'a saiquëpi tì'api, a'ri daripëna. Jarote cui'ne paco'ë, Marta hue'ecopi. Jaopi io huë'ena pë-pao, ite, cui'ne i ye'yacohua'ijë. ³⁹ Cui'ne paco'ë, Marta yo'jeo María hue'ecoje. Jaopi Jesús quëo yë'quë macana ja'runi ñu'io asao, i cayere. ⁴⁰ Asacona, Martapi jaiye huë'e co'amaña neñe pa'ina, ñani ai cuasa huesëco Jesús quë'rona tsio dani cao:

"¿Ëjaë, yë'ëse'e necona, yë'ë yo'jeo coa ñu'ico ñaquë, më'ë? Jaje pa'ina, cayë iote cajë'ë, yë'ëre sani cõcaijä'co."

⁴¹ Jaje cacona, Jesupi sehuopi:

"Marta, Marta më'ë jaiye neñere co'a ju'io, cui'ne ai cuasaco. ⁴² Jaje pa'iquëta'are te'o pa'iji nuñerepa cõcaiyë. Jare María tì'ao, yecohua'ijë jioye ti peoyere."

Jesupi Ye'yapi, Maija'quëre Seña

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

11 Tijupë Jesús Maija'quëre seña tējisi maca i ye'yacohua'i aquëpi capi, ite. Ëjaë, ye'yajë'ë, Maija'quëre seña, Juan i ye'yacohua'ire ye'yaquë pa'ise'eje.

² Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Secohua'i pani ñeje cajë'ë:
 Yëquë Ja'quë ma'tëmo pa'iquë,
 Më'ë mami de'oyere pa'ë.
 Më'ë cuãñe daijaquë yëquëna,
 Më'ë yëyepi yo'oye pa'ija'quë, iye yejajë, ma'tëmo yo'oyeje pa'ye.

³ Iye mu'se aji ja'ñere isijë'ë, caraye peoye.

⁴ Yecohua'ipi yëquëni do'i pajëna, sai de'huacaiyeje pa'ye më'ëpi yëquë do'ire sai de'huacaijë'ë.

Neñañe pa'ito më'ëpi co'ayere nejocaijë'ë."

⁵ Jesupi capi, jaohua'ire:

"Mësaru aquëpi te'ire i cajeire paquëni jaëpi ñami jopo i huë'ena dani caji, ite: 'Cajei, toaso aõ isijë'ë, co'y-oja'quë a'ë.' ⁶ Yë'ë cajeipi yure titaëna, aõñepi peoquëna, cayë, caji. ⁷ Caquëna, tu'rihuëpi de sehooquë casipi: 'Josa da cayë. Eta sa'ro sjosicoa. Jere më'ëre i-sisi'quë coa huëiyë'ni, tsj ja're uini.' ⁸ Jaje casiquëta'a cajei pa'isi do'ire huëni isiyë papi, coa josa jerepa sema'quëni caquë huëni isipi, si'aye ite carase'ere. ⁹ Jaje pa'ina, yë'ëpi cayë, mësarute: Sejë'ë. Maija'quëpi isijä'quë api. Co'ejë tì'aja'cohua'i a'ë. Eta sa'rona të'cajëna, hui'yosipi. ¹⁰ Jaje pa'ina, sequëpi isi cuãñoñe pa'iji. Cui'ne co'equëpi tì'añe pa'iji. Cui'ne eta sa'rona të'caquëni hui'yocaiye pa'iji.

¹¹ Mamaquëpi panre seina, quëna përe isi'ñe pa'i a'ë mësaru aquë jë'quë mamaquëre çpanita'a hua'ire seina, añani aõ'ñe pa'i a'ë? ¹² Çpanita'a tsiapëre seina, punini aõ'ñe pa'i a'ë? Pani. ¹³ Ñajë'ë. Mësaru co'acohua'ita'a mamajëre oijë de'oyere isicohua'i a'ë. Jaje

pa'iyë sëte mësarü Ja'quë ai jerepa oiquë sëte i de'o jioyore pañu'u cajë secohua'ire isija'quë api."

Jesupi Huati Tutupi Yo'o'oji, Coa Caye

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Yequë mu'seña huatipi coca cama'quëre nesiquëni Jesupi huatire eto sauna, coca capi, cama'quë pa'isiquëpi caquëna, ñajë jai pai ai cuasahuë, merepa yo'o u'ni iye cajë. ¹⁵ Yecohua'ipi cahuë:

"Huatiohua'i ëjaë Beelzebú tutupi yo'o'oji, iquë, huatire eto saohuëna, ñajë."

¹⁶ Yecohua'ipi pai yo'o tì'a ma'ñe ma'tëmo ayere yo'o iñojë'ë cajë se'ë. ¹⁷ Ja secohua'i cuasayere asaquëpi jaohua'ire capi:

"Te'e yeja ëjaohua'ipi jopojä'a huasicohua'i pani sa'ñe uihuani co'ye iohua'i yejare nejoñë. Cui'ne te'e caje tsëcapë pa'isicohua'ipi hua saisciohua'i pani sañope yo'ojë iohua'ija'a peo huë'ña ne huesëyë. ¹⁸ Satanáspi i tsëcapëni sañope yo'oquë pani çme si'ao-hua'i cuãñe tì'añe pa'iquë'ni? Iye cayë, mësarupi yë'ëni Beelzebú tutupi huatire eto saoji cajëna. ¹⁹ Jaje yë'ëpi Beelzebú tutupi yo'oquë pa'ito, çnepi mësarute tuicohua'ire tutu isiyë'ni, huatiohua'ire eto sao ja'ñe? Jaje pa'ina, iohua'ini mësarupi seña asajë'ë, quëajajë.

²⁰ Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato Maija'quë tuture papi huatire eto saohuë yo'oyë. Jaje pa'ina, yë'ë yo'oye cato Maija'quë cuãñe tē'tepi tsoe títapi caquë iñoñe a'ë.

²¹ Ai tutu quë'ipi cui'ñasiquë i co'amañare de'oye ñaquë pa'ito, yecohua'ijë jioye peoji. ²² Jaje pa'iquëta'are yequë ai jerepa tutu quë'ipi cacani ite quëco saoye pa'iji. Ja maca si'aye i quëcoquë uihua ja'ñere pase'e jioni i tse de'huaye pa'iji, i pase'ere.

²³ Jaje pa'ina, yë'ë yo'oyere de'o'ji cacaima'quë cato yë'ëre sañope yo'oquë api, cui'ne yë'ë ja're te'e tsi'so-ma'quë pani, coa ne tiya saohuë api."

Co'a Joyopi Cui'naona Co'iyë

(Mt 12.43-45)

²⁴ Huatipi pa'ini pa'isiquëpi eta saisciquë pani coa cuëne yejañare cu'iji, pëa huë'ñare co'equë. Jaje co'equë tì'ama'ë co'isi'i yë'ë etani daisi huë'ena cuasaji.

²⁵ Cani co'iquë ñaquëna, de'oyerepa yuani ne de'huase'ejë pa'ipi pa'iji. ²⁶ Pa'ina, ñani sani siete huatiohua'i i jerepa co'acohua'i ja're çoni cacani cui'naëna, pëasi maca yureta'a ja'në pa'ise'e seña maca co'aquë pa'ija'quë api."

Nuñerepa Sihuaye

²⁷ Jesús ja yë'ta'a itire caquëna, pai jopopi nomiopi cuio:

"Më'ëre çgani ai de'huasico ai sihuaco pa'ico."

²⁸ Jaje cacona, ipi capi:

"Ai jerepa sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quë caye asacohua'ipi cui'ne sehuocohua'ipi."

Co'acohua'ipi Señe, Pai Yo'o Tì'a Ma'ñere

(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Paipi Jesús quëno macana tsi'sini saijëna, ipi coca ca huëopi:

"Iye'në pai co'acohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi señë, pai yo'o tì'a ma'ñere yo'o iñojè'ë cajë. Jare setojë Maija'quë yo'o ja'ñere quëacaiquë Jonás yo'oquë pa'ise'e-je pa'ye de'oye yo'o iñoñe pa'iji. Mësarü yëyere iñoñe peosipi. ³⁰ Jonás Nínive daripë paire Maija'quë case'ere iñoacaiquë pajji. Cui'neje pa'isiquëpi yure Pai Ma- maquëpi yure pa'icohua'ire iñoja'quëpi pa'iji. ³¹ Nínive daripë pa'icohua'ipi pai ñape yo'ose'e ña mu'se huëni iye'në paire sañope caji'cohua'i a'ë. Jonáspi Maija'quë cocare quëaquëna, asani ja'rë pa'ise'e jëoni pönësi do'ipi. Iñoñe yure Jonásre tëtö saiquëpi pa'iji. Pai ñape yo'ose'e ña mu'se pa'i maca iye paire iohua'i yo'ose'eje pa'ye saï maca tì'aëna, huë'ehuë tē'te pai ëjaopi huëni nejoñe pa'iji caji'coa. Io so'o yejapi Salomón tã'ñe yo'oye asasi'i caco daisi do'ire. Iñoñe Salomón jerepa pa'ipi pa'iji, yure.

Maire Miacaiye

(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ Toa tsëoni yahueye peoji, pañita'a mahuë sa'- nahuëna ayaye peoji. Jaje yo'oye pajë coa ai jerepa ëmëje'ena nëcoyë, daicohua'ire miacaija'coni.

³⁴ Capëre ñaco cã miacaiye pa'iji. Jaje pa'ina, më'ë ñaco capi de'oyere ñañe pa'ito më capëje de'oye miacaisico pa'iji. Jaje pa'iquëta'are më'ë ñaco capi co'ato si'a më'ë capëje ai yo'oyere pa'iji. ³⁵ De'hua ñajë'ë, më'ë miañe pa'iyere, neañena pönëma'coni caquë. ³⁶ Jaje pa'ina, më'ë capëpi miañe jopore pa'ito si'aye tñarepa ñañe pa'iji, neañe peoto. Toa tsëocopi miacaina, ñañe-je pa'ye."

Fariseohua'ire Cui'ne Cuãñese'e Ye'yacohua'ire Sañope Caye

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús coca ca tēji maca, fariseopi Jesure huëopi, i huë'ena aō sani aijjè'ë caquë. Huëouna, sani ja'ruripi aō ai saihuëna. ³⁸ Ja'runa, fariseopi jëña tsoajjè'ë aima'në cuãñese'ere yo'oma'aji'i, ñaquë cuasapi. ³⁹ Jaje cuasaquëna, Ejaëpi capi, ite:

"Mësarü fariseo pai cato coa ëmëje'e ucu du- ruhuëase'e cui'ne quëna ne'ñase'e tsoacohua'i a'ë. Jaje yo'ocohua'ita'a sa'nahuë cato si'sio. Yecohua'i payere yëcohua'ipi cui'ne co'ayepi tñmësicohua'i a'ë. Mësarü cui'ne pa'iyë. ⁴⁰ Huesëohua'i, ña ma'ñe ëmë- je'e nesiquëpi sa'nahuë ayeje Maija'quëpi nese'e a'ë. ⁴¹ Jaje pa'ina, peocohua'ina isijjè'ë, mësarü sa'nahuë payere. Jaje yo'oto si'aye tsoa tōse'e pa'ija'coa.

⁴² Teayerepa mësarü fariseo pai maña. Mësarupi diez topëa neni te'ore Maija'quëna isiyë, aifñena huëo sëñe nejë aifñere, cui'ne tase'e cōni. Jaje de'oye yo'ojëta'a nuñerepa de'oye yo'oyere cui'ne Maija'quë oiyeje pa'ye yo'oyere peocohua'ipi pa'iyë. Jaje pa'ina, iyere yo'oye pa'iji, mësarü tsoe de'oye yo'oyena cōni.

⁴³ Teayerepa mësarü fariseo, pai maña! Pai tsi'si huë'ñare de'o saire ñu'ijëna, ñajë paipi jerepa pa'io- hua'i a'ë cajajë cuasacohua'i a'ë, cui'ne co'amaña huero huë'ñare nëcäjëna, jai pai iti maca ñacohua'ipi jerepa pa'iohua'i a'ë cajë de'oye pëpajajë cajë, mësarüje teaye yo'ocohua'i a'ë.

⁴⁴ Cuãñese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pai cōni teayerepa coa cacohua'i a'ni, tasi daripëje pa'iohua'ini, pai ñama'pë tsa'cujë si'si neñeje yo'oyë."

⁴⁵ Jaje caquëna, cuãñese'e ye'yaquëpi ñeje caquë sañope sehuopi:

"Ye'yaquë, jaje më'ë cani yëquëreje tea ju'i cayë."

⁴⁶ Jaje caquëna, Jesupi sehuopi:

"Teayerepa mësarüje cuãñese'e ye'yacohua'ije yo'oyë. Yecohua'ise'ere dëquë co'amañare hue'ocaiyë. Jaje yo'ojëta'a mësarupi te'e moño macajë se cōcayie coecohua'i a'ë.

⁴⁷ Maija'quë yo'o ja'ñere quëacaicohua'ire jare mësarü aiohua'ipi huani jëoni tasi daripëare mësarü teayerepa ne de'huacohua'i a'ë. ⁴⁸ Jaje yo'ojë mësarü aipë yo'ose'ere de'oji cuasajë yo'oye ñañe pa'iji, mësarupi iohua'i huani tasi daripëare ne de'huajëna.

⁴⁹ Jaje pa'ina, Maija'quë i tã'ñe asayepi capi: 'Jëjo sao- ja'quë a'ë yequë mu'se yo'o ja'ñere ca nëcōcōhua'ire cui'ne sahuani yë'ë coca quëacōhua'ire nesicōhua'ireje jaohua'ini huani jëaja'cohua'i a'ë, yecohua'ini coa jōsa yo'ojë.' ⁵⁰ Jaje pa'ina, yeja de'huasi macapi ite quë- caicohua'ire huaisi do'ire yure pa'i pañi Maija'quëpi seja'quë api. ⁵¹ Abelre huaisi macapi cui'ne Sacariare huaisi macaja'a acohua'i do'ire yëi ñamare ëo huë'ñana cui'ne Maija'quëre se huë'ena joporepa. Jaje pa'ina, nuñerepa cayë quëapi, yure pa'i pañina seja'quë api, tsie do'ire.

⁵² Teayerepa mësarü cuãñese'e ye'yacohua'i nuñerepa cocare yahueyë. Jaje yo'ojë coejë yecohua'i asañu'u cajë yëcōhua'ireje ësejë sañope yo'oyë, mësarupi."

⁵³ Ñeje Jesús caquëna, asani cuãñese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i ai pëtitei'ë. Jaje pa'ijë jaiye se huëo- huë. ⁵⁴ Sejëna, tayo sehuouna, ñani tseañu'u, co'aquë api cajajë cuasajë.

Coa Cayere Sañope Yëhuoye

12 Jai pai mil jerepa te'e macana tsi'sini airepa tñmëni sa'ñe ju'ajë yo'ohuë. Yo'ojëna, Jesupi i ye'yacohua'ini du'ru macarepa ca huëopi, ñeje:

"De'hua ñajë'ë, fariseohua'i porere. Jaje cani capi fariseohua'i coa cajë yo'oyere ye'yema'pë pa'ijjè'ë caquë. ² Jaje pa'ina, asama'pëna yo'ose'ere tì'a ja'ñe a'ë cui'ne yahue yo'ose'ere, asa ja'ñe a'ë. ³ Jaje pa'ina, mësarü nea huë'ña yo'ose'ere mu'sepi asaja'cohua'i a'ë, cui'ne yahurepa tu'rihuëna sion case'ere huë'e sa'nihuëpi nëcäjë cui ja'ñe a'ë, pai asa huë'ñana.

Neni Mai Ca'raye Pa'iquë'ni

(Mt 10.28-31)

⁴ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Capë huaicohua'ire ca'rama'pë pa'ijjè'ë. Jaohua'i cato jerepa yo'oye peoyë.

⁵ Jaje pa'ina, quëasi'i. Ca'rajë'ë, huani jëosi jeteyo'je toa yejana jëjo saoquëni. Jaje pa'ina, ca'rajë'ë, Maija'quëni.

⁶ Mësarupi asayë, cinco pì'ani caya të'ña isicohua'i a'ë cajë. Jaje a'ri do'iohua'ita'are Maija'quë huãnyema'ë ñacajji. ⁷ Jaje pa'ina, mësaruru nañaque cuëcues'e a'ë, ca'rama'pë mësarupi. Jaje pa'ina, pì'a jerepa do'icohua'i a'ë.

Jesure Cacaiye Pa'iji (Mt 10.19-20, 32-33; 12.32)

⁸ Si'aohua'i mësarupi yë'ëni ca'rama'pë yë'ë cajeipi cacohua'ire cato, yë'ë Pai Mamaquëje Maija'quë huiñaohua'ina yë'ë cajeipi quëaja'quë a'ë cayë. ⁹ Jaje cui'ne yë'ëni ca'rajë cajei peoyë, pai asa huë'ñana casicohua'ire yë'ëje cui'ne Maija'quë huiñaohua'i ña huë'ñana yë'ë cajei peoji, caja'quë a'ë.

¹⁰ Jaje pa'ina, yecohua'ipi Pai Mamaquëre co'aye casicohua'i pani sãi de'hua cuãñoñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yecohua'ipi Maija'quë joyore co'aye casicohua'i pani sãi de'hua cuãñoñe ti peoji.

¹¹ Mësarute tseani pai tsi'si huë'ñana, panita'a pai yo'oye ñacohua'i quë'rona co'aye yo'ocohua'i a'ë cajë sacohua'i pa'ito du'ru cuasama'pë pa'ijë'ë, me sehujã'cohua'i a'ni cajë. ¹² Iti caye tì'asi maca Maija'quë joyopi quëaquëna, mësaruru caja'cohua'i a'ë."

Jaiyere Payepi Huajëya'ye Neñe

¹³ Pai jopopi Jesure capi, ñeje:

"Ye'yaquë, se quëajë'ë, yë'ë a'yëre yë'ëreje co'amaña huacajjaquë ja'quë pase'e."

¹⁴ Caquëna, Jesupi capi, ite:

"¿Ina, nepi yë'ëre pai yo'oye ñaquëre cui'ne co'amaña huahuequëre cuãñere'ni?"

¹⁵ Yequëje capi, Jesús:

"Si'aye co'amaña ëayere de'hua ñajë'ë. Jaje pa'ina, pai pa'iyere cato jaiye co'amaña payepi cõcaina, pa'iyere peoji."

¹⁶ Jaje caquë pai pa'iyere tiñarepa quëasi'i caquë capi:

"Pa'iji, te'i ëmë jaiye co'amaña paquë. Pa'ina, i tasi co'amañapi jaiye tãa ja'ñepi quëji'i. ¹⁷ Ja maca ñani jaiye co'amaña paquëpi ¿me neja'quë a'ni, ite de'hua huë'ñaje? ¿Jerona de'huaja'quë a'ni, quëise'e? caquë cuasa huëopi. ¹⁸ Ja maca cuasapi, peo huë'ña ja'rë de'hua huë'ña pa'ise'e nejoni yeque jerepa jai huë'ña nesi'i. Neni jarona de'huasi'i si'aye yë'ë tãase'e cui'ne si'aye yë'ë tsoe paye cõni. ¹⁹ Ja jeteyo'je de'huani yë'ë-jã'a casi'i: 'Jaiye co'amaña de'huase'e payë, tsoe ometëca pa'i ja'ñere pëa huajëquë sihuaquë ucuquë ai pasi'i' cuasapi. ²⁰ Jaje cuasaquëna, Maija'quëpi ite capi: 'Huesë maca, iye ñami më'ë ju'ija'quë a'ë. Jaje pa'ina, më'ë de'huase'e ¿ne tse pa'i ja'ñe a'ni?' ²¹ Ja maca pönëni si'aohua'ire capi. Jaje yo'oye pa'iji. Jaiye co'amaña paquëpi co'ye de'oye pa'iyese'e cuasaquë, Maija'quëre cuasama'quë cato."

Maija'quë I Mamajëre Ñacaiye (Mt 6.25-34)

²² Jeteyo'je Jesús i ye'yacohua'ire capi:

"Jaje pa'ina, mësarute co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, jere aija'cohua'i a'ni cuasajë. Cui'ne co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, jere caña ju'ija'cohua'i a'ni cuasajë. ²³ Ao aña jerepa do'iyere a'ë, pai pa'iyere. Cui'ne caña ju'iyere jerepa do'iyere a'ë, mai capë. ²⁴ Ñajë'ë, jaohua'i pë'përi, co'amaña tãama'cohua'ita'a cui'ne tãama'cohua'ita'a cui'ne iti ca de'hua huë'e peocohua'ita'a cui'ne pëa huë'ña peocohua'ita'a de'hue Maija'quëpi cõcaina, pa'icohua'ini. Jaje pa'ina, mësaruru pì'a seña maca do'icohua'i a'ë, pairepa sëtë. ²⁵ Jaje pa'ito ¿nepi mësaruru acohua'i ai co'a ju'i do'ire metro joporeja'a tsoacohua'i ai de'ojã'cohua'i a'ni? ²⁶ Jaje pa'ina, ai cuasa do'ire a'ri maña pa'ise'ere jaiye se mëoñu'u ai jerepa cuasaye'ni. Jaje pa'ito ¿me neñu'ju airepa yequë co'amañare co'a ju'iñe'ni?"

²⁷ Ñajë'ë, cui'ne jorore coa mëani pa'iyere co'amaña ne ma'ñeta'a cui'ne yëije oya ma'ñeta'a ai de'o joro pa'iyere. Jaje pa'ina, cayë, pai ëjaë Salomón maca i de'o huë'ñare pa'inije de'o jo'ya joroje pa'irepa ju'iyere pa'iji. ²⁸ Jaje Maija'quë taya mañata'a de'oye suña-caise'ere pa'iji, coa yures'e pani ñamina'a tsoe ju'ise'e pa'ina, toana ëo ja'ñeta'a. Jaje pa'ito mësarute ai jerepa caña suñacaiye pa'iji, Maija'quë necaima'quë api, cuasacohua'i. ²⁹ Jaje pa'ina, co'a ju'ijë cui'ne co'ejë cu'ima'pë pa'ijë'ë, jere aija'cohua'i a'ni cui'ne jere ucuja'cohua'i a'ni cuasajë. ³⁰ Iye yeja pai jaje ai cuasajë pa'iyë, si'aye iyere. Jaje pa'iquëta'a mësaruru tsoe mësaruru ja'quëre payë, si'aye mësarute jopo caraye asaquëni. ³¹ Jaje pa'ina, mësarupi Maija'quë cuãñe tẽ'tere ai oijë yo'oto Maija'quëpi de'hue jopo caraye isiquëna, co'amaña pajë'ë.

Ma'tëmo Co'amaña (Mt 6.19-21)

³² Ca'rama'pë pa'ijë'ë, yë'ëre asacohua'i mësaruru a'ri pai maña'ë. Jaje pa'iquëta'are mësaruru ja'quëpi i cuãñe tẽ'tere isiyere yëji. ³³ Mësaruru paye pa'ito isijë'ë, curiquëpi cui'ne co'amaña carasicohua'ina do'i peoye coa isijë'ë. Jaje yo'ojë ai huãno topëa de'o ma'ñere tì'ajë'ë. Ma'tëmo co'amaña carajai ma'ñere, cui'ne ñaëje cacama'tore pu'juje pu'juma'tore paja'cohua'i. ³⁴ Mësaruru co'amaña pa huë'ñare, cui'ne jarote mësaruru joñoaje pasipi.

Ne De'huasicohua'ipi Pa'ijë'ë

³⁵ Ne de'huasicohua'ipi ñare pajë pa'ijë'ë. ³⁶ Fiesta ña tẽjini ëjaë co'ija'quëpi cayë, i jo'ya utejë pa'iyere pa'iohua'i pa'ijë'ë. Tãtani eta sa'rona tẽ'ca maca esa hui'yocaiyeje yo'ojã'cohua'ipi. ³⁷ Sihua'cohua'i a'ë, iohua'i ëjaëpi utejë pa'ijëna, tãtãna ñani. Nuñerepa cayë, iohua'i ëjaëpi sihuaquë aõ ai saihuëna soini aõore aõoja'quë api. ³⁸ Nami joporepa panita'a ñata ñami tãtãquëta'a, sëtasicohua'ini tãtaquë pa'ito sihua'cohua'i-

hua'i a'è, ìte necaicohua'i mañapi. ³⁹ De'hua asajë'è, co'amaña ñaquë dai ja'ñere asasiquëpi utequë pa'ito ì huë'e co'amaña ìmani saye peoji. ⁴⁰ Mësaruhuesë maca Pa'i Mamaquë daija'quë api. Jaje pa'ina, de'hua ñajë utejë pa'ijë'è."

Nuñerepa De'o Jo'yaë Cui'ne Co'a Jo'yaë
(Mt 24.45-51)

⁴¹ Ja maca Pedropi capi:
"¿Èjaë, iye ye'yase'e yëquëse'ere caquë ye'yaë? ¿Panita'a si'aohua'ire caquë ye'yase'e a'ni?"
⁴² Caquëna, Èjaëpi sehuopi:
"¿Jaje pa'ito ne a'ni, tã'ñe asaquëpi cui'ne nuñe yo'o-quëpi ì èjaë ñacaijë'è huë'e pa'iyë case'ere de'oye sehuoquë, cui'ne ì èjaë jo'yarejë ayo de'oye ayoquë yo'o-quë? ⁴³ Ì èjaë titaquë ñaquëna, ì case'eje yo'oquë, cato de'oye pa'ija'quë api. ⁴⁴ Nuñerepa cayë, mësarute. Co'amaña paquëpi si'aye ì co'amaña de'oye ñacaisiquëna, si'aye ì co'amañare ñacaijë'è caquë isija'quë api. ⁴⁵ Jaje isiquëni ì jo'yaëpi èjaë ja yë'ta'a tsoe nëija'quë api caquë ì èjaë jo'yani co'aye si'sequë yo'o-quë cui'ne nomiohua'i ìti huë'e pa'icohua'ire, co'aye yo'oquë cui'ne ayo fiesta nequë ayo huëoni cui'ne cono ycuquë cuepe huëoni. ⁴⁶ Yo'o maca ì èjaë co'ija'quë api, ì jo'yaë huañeyeni utema'è huesëquë yo'o maca ja maca sehuoma'cohua'ire nejoñepi nejoja'quë api, ì yo'osi do'ire ai si'seni.
⁴⁷ Ì èjaë yëye ì jo'yaë asaquëta'a de'oye yo'oma'quëpi cui'ne ì cayë sehuoma'è yo'oquë cato jaiye tè'ca cuãñoñe pa'iji. ⁴⁸ Jaje pa'iquëta'are ì èjaë yëye huesëquëpi, coa yo'oni a'ri maña tè'ca cuãñoñe pa'iji. Jaje pa'ina, ai cuasaye isisiquëni ai seña pa'iji, cui'ne ìti de'hue nequëni nequë api cuasani ai jerepa cuãñoñe pa'iji.

Jesús Do'ire Paipi Hua Saiye
(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Iye yejana yë'è toa tsëosi'ì caquë daë'è. Tsoe co'arepa toa ne'su mëiñeje yo'oquëna, ñara'ye, merepa tsoe ne saose'e pa'ina, ñara'ye. ⁵⁰ Ja saoma' do'ire yure cato oco doyejë pa'ye ai yo'oyepi yë'ere yo'oquëna, tējijerepa ai yo'oquë tēto saija'quë a'è caquë oiyë. ⁵¹ ¿De'oye pa'ì ja'ñere dapi, cuasaye mësaruhuesë? Pa'ni. Coa ai jerepa huahueyere dahuë. ⁵² Jaje pa'ina, yurepi seña maca mu'seña cato cinco te'e tsëcapëre pa'icohua'ipi huani toasocohua'ì sañope yo'ojã'cohua'ì a'è, cayahua'ini cui'ne cayahua'ipi toasocohua'ini sañope yo'ojã'cohua'ì a'è. ⁵³ Cui'ne pëca ja'quëpi mamaquëre sañope yo'oye pa'iji. Mamaquëpi pëca ja'quëre sañope yo'oye pa'iji. Cui'ne pëca ja'copi mamaconi sañope yo'oye pasipi. Cui'ne mamacopi pëca ja'core sañope yo'oye pasipi, huaopi io mamaquë nējore sañope yo'oye pasipi. Cui'ne mamaquë nējopi huaore sañope yo'oye pasipi."

Mai Yure Pa'iyë Cuasaye
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Jesupi capi, paire:

"Èsë caje huë'ñapi nea siri mëina, ñani cacohua'ì a'è ocoja'coa. Carena, cui'ne ocoji. ⁵⁵ Jaje cui'ne huë'ehuë tē'tepi tutuquëna, ñani cayë ai èsë uja'coa. Jaje carena, cui'ne èsëquë uji. ⁵⁶ Coa cacohua'ì, mësaruhuesë tã'ñe cacohua'ì a'è ma'tëmo cui'ne yeja yo'oyena, ñani. Jaje yo'ocohua'ita'a zme yo'ojë mësaruhuesë pa'ì tēcahuë ayere yure jaje yo'o macare pa'iyë cajë asa ma'ñe'ni, tã'ñe?"

Esa Ne De'huaye
(Mt 5.25-26)

⁵⁷ ¿Me yo'ojë mësaruhuesë tayo yo'oye ñani? ⁵⁸ Jaje pa'ina, yequëpi më'ere do'ì paquëpi cani saquë pa'ito më'ere do'ì paquë api caquë saquëni du'ru ne de'hua-jë'è, ja yë'ta'a pa'ì yo'ose'e ñaquë quë'rona tì'ama'në. Jaje ne de'huaëna, pa'ì yo'oye ñaquë quë'ro sama'è pa'ija'quëre. Jaje më'èpi yo'oma'è pa'ito pa'ì yo'oye ñaquëpi co'acohua'ire cocohua'ina isina, jaohua'ipi yureta'a co'acohua'ire co huë'ñana coja'cohua'ì a'è, më'ere. ⁵⁹ Jarona cosiquë pani etaye peoji, më'èpi si'aye më'è do'ì saima'è pani."

Huajë Pa'iyena Ponañe Pa'iji

13 Jare ja mu'seña Pilatopi Galilea acohua'ire huani jëani, cui'ne johua'ì èojë señu'u cajë huaisicohua'ì tsiena pa'ì tsiepi co'meni yo'ose'ere, yecohua'ipi quëahuë, Jesure. ² Quëajëna, capi:
"¿Mësarupi cuasani huani jëosicohua'ipi Galilea paire seña maca co'acohua'ì paë'è, cuasaye? ³ Pa'ni. Jaje pa'ina, cayë, mësaruhuesë. Ja'rë yo'oyere jëoni ponëma'cohua'ì pani si'a pa'ì mësaruhuesë jaje yo'o cuãñoja'cohua'ì a'è. ⁴ Mësarupi cuasani Jerusalén pa'icohua'ire seña maca co'acohua'ini, diez y ocho paire Siloé tupëpi quëo huëa'co'è, cuasaye. ⁵ Pa'ni. Nuñerepa cayë. Jaje pa'ina, mësarupi huajëye pa'iyë ponëma'cohua'ì pani jare cui'ne yo'o cuãñoja'cohua'ì a'è."

Higuera Ñë Ayere Quëaye

⁶ Ja maca Jesús pa'ì yo'oyejë pa'ye neni quëaquë capi:
"Ì yejana tãsi ñë paquëpi quëima'o paco caquë sani ñaquëna, quëima'co paji'ì. ⁷ Pa'ina, ñani ja maca yeja ñaquëre capi: 'ìna, toasocometëca daiyë, ìti cã quëise'e ñasi'ì caquë. Daiquëta'a tì'ama'è pa'iyë, quëisico pa'iona. Jaje pa'ito cuëni jëojë'è. Me nesi'co coa yejare quë'eñe nēcaco'ni.' ⁸ Caquëna, ìti yeja ñacaiquëpi sehuopi: 'Èjaë iye ometëcahuëse'e pa'ija'co, a'ji yeja neni yequë co'amañapi oã ñasi'ì, quëija'core. ⁹ Jaje neruta'a quëtì'ñe pa'io ìti cã. Jaje nerujë quëima'ona, ña jujani ja macata'a cuëni jëojë'è,' capi."

Jesupi Nomio Jujupi, Huajë Mu'se Pa'ina

¹⁰ Huajë mu'se pa'ì tsi'si huë'ñana ye'yaquëna, ¹¹ jarote paco'è, te'o nomio diez y ocho ometëca ju'lico, huatipi ne quë'casicopi ti nuiñe nēcaye peocopi.

¹² Pa'iona, ñani Jesupi soini capi:

"Nomio më'è ju'ì dahuë tsoe jëopi. De'oye pa'ijë'è."

¹³ Caquë ja maca ì jëñapi ìona pato maca jare ìti macapi nuñerepa nēcaco ponëni, Maija'quë de'oquë

api, sihuaco ca huëo. ¹⁴ Jaje Jesús huajë mu'se jujuna, ñani paji tsi'si huë'e ñacaiquë ëjaëpi iyere ñani pëi, paire capi:

"Seis mu'seña pa'iji, co'amaña ne mu'seña. Ja mu'seña jaje pa'ito dani juju cuañojë'ë, pãni huajë mu'se juju cuañoñe."

¹⁵ Caquëna, ja maca Ejaëpi sehuopi:

"¡Coa cacohua'i paji! ¿Joyema'cohua'ini mësaru acohua'i jë'quë, huajë mu'se pa'ina, mësaru duruhëquëpi pãnita'a burropi oco ucujã'quëre? ¹⁶ ¿Ico nomio cato Abraham tsëcapë aconi Satanáspi diez y ocho ometëca huëse'eje pa'ioni, joyeye co'aquë huajë mu'se pa'i do'ire?"

¹⁷ Jaje Jesús caëna, ite sañope cacohua'ipi huajëya'yerepa maire caë'ni cuasahuë. Jaje cuasajëta'are si'a paji sihuahuë, Jesús paji yo'o tã'a ma'ñere de'oye yo'oquëna, ñani.

Mostaza Cã Ayere Ye'yaye

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Ja maca capi:

"¿Iqueje pa'ye a'ni, Maija'quë të'te aye? ¿Iquena cui'ne pa'ye neni ññora'ye? ¹⁹ Jaje cani capi, a'ri mostaza çare taquëpi yejana taëna, ai de'oni jai soquë yë de'ona pi'api iti ñë capëana tsianoa nejë payeje pa'ye a'ë."

Pan Ne Pore Ayere Ye'yase'e

(Mt 13.33)

²⁰ Jaje cani yequeje capi, Jesús:

"¿Iquepi çoni cui'ne pa'yeje ne ññora'ye, Maija'quë të'te aye yo'oye? ²¹ Cani capi: Pan necopi harinare toaso jai jã'so neni cui'ne o'sa mëñere a'ri maña ñona co'meni ñona si'a sëpë juju mëicoa. Ja juju mëñeje pa'ye yo'oye a'ë, Maija'quë të'te ayeje."

A'ri Jato Sa'ro

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Jerusalënna sai, paji daripëa cui'ne a'ri daripë pa'icohua'ire ye'yaquë sa tëto saji'i. ²³ Jaro pa'iquëpi seji'i, ite:

"Ejaë, ça'ri paji maña pa'iyë, huaso cuañoçohua'i?"

Caquëna, ipi sehuopi:

²⁴ "A'ri jato sa'roja'a cacasi'i cani si'a më cuasayepi yo'ojë'ë. Jaje pa'ina, cayë mësarute paji cacayere yëja'cohua'i a'ë. Jaje yëjëta'a caca tã'ama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁵ Ja maca iti huë'e aquëpi huëni jato sa'ro sïosi maca, mësaru hue'se pa'isicohua'ipi caja'cohua'i a'ë jato sa'rona të'cajë Ejaë, hui'yojë'ë. Jaje cajëna, ipi casipi 'ñama'quë a'ë, mësarute. Jero acohua'i a'ni."

²⁶ Caquëna, mësarupi ca huëoja'cohua'i a'ë: "Më'ë jare çoni ajië cui'ne ucujë yo'osicohua'i a'ë cui'ne jare më'ëpi pa'i huë'ñana dani ye'yasiquë a'ë." ²⁷ Cajëna, sehuoja'quë api: "Tsoe cahuë ñama'quë a'ë, mësarute. Jero acohua'i a'ni. Saijë'ë, co'ayese'e yo'ocohua'i." ²⁸ Jaje casi maca Maija'quë të'tere Abraham, Isaac, Jacobo, cui'ne Maija'quë yo'o ja'ñere quëajë pa'isicohua'i pa'ijëna, ñani mësarupi hue'sena jëococohua'i pa'ijë cuji

qui'cojë oija'cohua'i a'ë. ²⁹ Ja maca daija'cohua'i a'ë ëmëje'e të'te cui'ne huë'ehuë të'te, ësë mëi huë'ña cui'ne sa'nihuë paji Maija'quë quë'rona tsi'sini ço aija'cohua'ipi. ³⁰ Ja maca yure teaye pa'iohua'i pa'isicohua'i jerepa pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë cui'ne yure jerepa pa'iohua'i pa'isicohua'ipi teaye pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë."

Jerusalën Paire Jesús Ñaquë Oiyë

(Mt 23.37-39)

³¹ Jare ja mu'se daë'ë, fariseo paji dani ite cahuë:

"Saijë'ë, Herodes më'ëre huani jëosi'i caji."

³² Cajëna, ipi sehuopi:

"Sani cajë'ë, jaëte co'aquë ta'ñe asama'quëre: 'Yure, cui'ne ñamina'a huatiahua'ire eto saquë yo'oni cui'ne ju'icohua'ire juju tëjini ñamina'a jerepa mu'se saosi'i.' ³³ Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a yo'ojã'quë a'ë yure, ñamina'a cui'ne se ñatasi mu'seje. Co'aji, Maija'quë quëacaiquëpi Jerusalën peo huë'ñana ju'ito."

³⁴ Jerusalën Maija'quë yo'o ja'ñe quëacaicohua'ire huani jëo daripë! Cui'ne Maija'quë më'ëni caquë jëjo daocohua'ire quëna pëapi jëa daripë. Jaiye mësarute oi cura mamajëre oio capëa huë'ehuëna coyeje yo'osi'i caquë yo'oquëna, coehuë. ³⁵ Mësarute Maija'quëpi jëocoja'quë api. Cui'ne yë'ëre ña çoñe peoja'cohua'i a'ë, 'mësarupi de'oquëre pa'ni Ejaë mamirepa hue'e-quë daiquë' ca maca tã'añe pãto."

Jesupi Coto Dahuë Ju'iquëre Jujucaye

14 Huajë mu'se tã'aëna, Jesús saji'i, fariseo ëjaë huë'ena, ço aji'i caquë. Saquëna, fariseohua'ipi huajë mu'se i yo'oquëna, ñañu'u cuasajë cui'ñani ñahuë. ² Ñajëna, i ñaquë ñu'i huë'ñare te'li coto dahuë ju'iquëpi paji'i. ³ Pa'ina, Jesús seji'i, cuañese'e ye'yacohua'ire cui'ne fariseo paire:

"¿Jujuye de'oquë huajë mu'se pa'ito ju'iquëre, mësarupi asato, pãnita'a jujuye pãñe?"

⁴ Jaje caquëna, coa ai jerepa cama'pë paë'ë. Pa'ijëna, ipi ju'iquëre jujuni capi, saijë'ë. ⁵ Jaje se jujuni fariseohua'ire capi:

"¿Nepi mësaru acohua'i burropi pãnita'a huëquëpi çojena tomesiquëre etoma'cohua'i a'ni, huajë mu'se pa'i do'ire?"

⁶ Caquëna, ti sehuoye pãhuë.

Huejajëna, Soisiquë Yo'oye

⁷ Soisicohua'ipi de'o ñu'i saina co'ejë ço aji saihuëna ja'rujëna, ñani Jesupi jaohua'ire ñeje yëhuopi, iohua'i asa ja'ñere:

⁸ "Më'ëni yecohua'ipi huejajëna, ñaja'quëre soisiquë pani de'o ñu'i saihuëna tëto sani ja'ruma'ë pa'ijë'ë. Ja'runi ñu'ina, më'ë jerepa pa'ini dani mësarute soisiquëpi cama'quëni: 'Më'ë ñu'i saihuëre iquëna isi-jë'ë.' ⁹ Caquëna, më'ëpi paji ñajëna, huajëya'ye huëni ai jeteyo'jerepa ñu'i saihuëna sani ja'ruma'quëpi jaje yo'osi'ni. ¹⁰ Jaje yo'oma'ë, huëosicohua'i pa'ito, jeteyo'je ñu'i saihuëna ja'rujë'ë. Jaje ja'rusiquëpi ñu'ina,

mè'ère huëosiquëpi dani cajuquë: 'Yè'è cajei, ñño de'o huë'ñana dani ja'rujè'è.' Jaje cato mè'èje sihuaquë ì ja're cõni aõ aì saihuëna ja'rusicohua'i ñajëna, de'o ñu'i saihuëna ja'ruja'quë a'è. ¹¹ Jaje pa'ina, yè'è a'è jerepa pa'i caquë ìja'a yo'osiquëpi coa ai jerepa co'aquë maca põnëñe pa'iji. Cui'ne ìti co'aquë teaye pa'i pa'isiquëpi jerepa pa'i põnëñe pa'iji."

¹² Capi, ìte soisiquëreje:

"Aore aõquë pani, pa'nita'a na'iquëna, aore aõquë pani, soima'è pa'ijè'è, mè'è cajeohua'ire, cui'ne yo'je tsjre cui'ne mè'è do'ijère cui'ne mè quëno maca jaiye co'amaña pacohua'ire. Mè'èpi jaje soisiquë pa'ito ìohua'ijè mè'èreje soija'cohua'i a'è, aija'quëre. Ja maca saise'eje pa'ye pasipi. ¹³ Jaje pa'i do'ire mè'èpi aore paquë pani soijè'è, co'amaña peocohua'ini, co'a de'osicohua'i mañani, cu'ima'cohua'ini, cui'ne ñama'cohua'ini. ¹⁴ Co'ye ìsiye ti paja'cohua'ini cõcaijè'è. Jaje pa'icohua'ita'are, nuñe yo'ocohua'i ju'isicohua'ipi huëi maca mè'èje huëni saì cuañõja'quë a'è, Maija'quëni."

Aojajè Caquë Jai Paire Soie

(Mt 22.1-10)

¹⁵ Jaje iyere caquëna, asani aõ aì saihuë ñu'icohua'i aquëpi capi, Jesure:

"De'hue Maija'quë tẽ'tere pa'i aõ aija'quëpi sihuaquë pa'iji."

¹⁶ Caquëna, Jesupi capi, ìte:

"Jai paì tsi'sirena, aõsi'i caquë jai paire huëopi.

¹⁷ Huëosiquëpi aõ aì macarepa tì'aëna, ì jo'yaëre capi: 'Quèrèjajè'è, huëosicohua'ire si'aye ne saohuë' capi.

¹⁸ Jaje casiquëta'are si'aohua'i paja'quë pa'ini ca huëohuë. Du'ru macarepa aquëpi capi: 'Ja'arepa yejare huerohuë. Jaote sani ñañeque pa'iji. Care payè, yè'ère oi cuasama'è.' ¹⁹ Yequëpi capi: 'Diez duruhuequëre huerohuë, yeja a'jiñe necohua'ire jaohua'ire neñañeque pa'iji. Yè'ère ai cuasama'è, pa'ijè'è.'

²⁰ Yequëpi capi: 'Ja'arepa huejahuë. Jaje pa'ina, saiye pañè.' ²¹ Ja maca ì jo'yaë hõ'ini ì asase'ere si'aye quëapi. Quëaquëna, Èjaëpi asani pèi ì jo'yaëre capi: 'Esa sani jaje pa'ito co'amaña peocohua'ini, cu'ima'cohua'ini cui'ne ñama'cohua'ini, si'aye ai yo'ojè pa'icohua'ini tì'ani dajè'è, jai daripè cu'i ma'ña pa'icohua'ini.'

²² Ai tsoe pa'i maca dani ì jo'yaëpi capi: Èjaë mè'è cuañese'eje yo'ohuë. Jaje pa'iquëta'are ja yè'ta'a peo sa'noa pa'iji, tì'mèñe peoye. ²³ Jaje caquëna, èjaëpi ì jo'yaëre capi: 'Sani iye daripèpi sai ma'aña pa'icohua'ini cuañejè'è, dani yè'è huë'e tì'mèjajè.' ²⁴ Care payè, yè'è du'ru huëosicohua'i aquë te'ijè aìñe peoji, yè'è aõ macarepa."

Jesús Tui Do'ire

²⁵ Jai paì Jesure tuijèna, ìpi co'ye põnëni ìohua'ire capi:

²⁶ "Yè'ère tuiye yëni ai yè'èni oiye pa'iji, ja'quëre, ja'core, nējore, mamajere, yo'jeire, yo'jeore cui'ne co'ye pa'iyè oiye jerepa. Jaje yè'èni oima'quë pani yè'ère ye'yequë pa'iyè peoji. ²⁷ Cui'ne yè'è do'ire ì pa'iyè ai yo'oye pa'itojè jare tusi'i cuasama'è, coa tusi'i caquë

yo'ouquë pani yè'ère ye'yequë peoji. ²⁸ Cui'ne mësaru acohua'ipi jai huë'e neñu'u cajè huëocohua'i pani du'ru ja'rui dujè cuasacohua'i a'ni ¿Je ja'yepi curiquë neja'cohua'i a'ni cajè? ²⁹ Jaje de'oye cuasama'pè, coa ja'a huëo macase'e neni, cui'ne jeteyo'je ne saoye pa-to, si'aohua'i ìti ñasicohua'ipi cue'cue huëoja'cohua'i pa'ini, yo'o jujayere ñani. ³⁰ Ja maca cue'cuejè caju'cohua'i a'è: 'Nesi'i caquë huëosiquëta'a ne sao tì'ama'è pa'iji.' ³¹ Jaje pa'ina, cui'ne paì èjaë yequë yeja èjaë ja're uihuasi'i cani, ne tì'añe pa'iquë caquë ja'rui cuasani, ì soldado paire cuëcue ñaquëna, diez mil paì pa'iyè. Pa'ijèna, ìte huajo daquëpi paì veinte mil soldado paire. ³² Paquëna, neña jujani, ja yè'ta'a yequë èjaë so'ore pa'ina, uihuaye pañu'u ca de'huaja'cohua'ire jèjo saojà'quë api. ³³ Jaje cui'ne mësaru acohua'ipi si'aye ja'rè pa'ise'ere jèoñe coecohua'i pani, yè'è yo'oye ye'yecohua'i peoyè.

Asije Pa'i Ayere

(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Asi de'oye a'è, saija'iñe pani. Jaje pa'iquëta'are saì ja'ñere carajaisico pani ¿me cui'naopi saì ja'ñe de'o cõco'ni? ³⁵ Cui'ne me cõcaico'ni pu'cani nea ya'o neina, tañu'u cajè nesi tsu'supèje, co'a de'ose'e pani. Jaje pa'ina, coa jèocoye pa'iji, yeja ne de'huaye cõcaì ma'ñe pa'ito. Cajoro què'iohua'i sète cuasajè asajè'è."

Yëi Ñama Ne Huesësicore Ayere Ye'yaye

(Mt 18.10-14)

15 Pa'i do'ire curiquë secohua'i cui'ne co'aye yo'ocohua'i si'aohua'i Jesure asañu'u cajè tsio daè'è, ì què'rona. ² Jaje yo'ojèna, ñani fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i cõni cue'cuejè ñeje cahuë: "Iye èmè co'aye yo'ocohua'ini yèquë tsioni aiji."

³ Jaje cajèna, Jesupi paì yo'oyeje pa'ye neni quëapi, iye:

⁴ "¿Nepi mësaru acohua'i aquëpi cien yëi ñamare paquëni te'i jaohua'i aquëpi ne huesëna ne huesëjaquë noventa y nueve pa'ijajè cani co'ema'quë a'ni, tì'ama'è pani? ⁵ De'hue co'equë tì'ani sihuaquë ta'ta tupëna cõa seoni. ⁶ ì huë'ena tì'ani ì cajeohua'ire cui'ne ì ja'ye pa'icohua'ire soihuë, yè'è ja're cõni sihua-jè'è, ne huesësicore tì'a do'ire. ⁷ Jaje pa'ina, co'aye yo'ouquëpi ja'rè pa'ise'ere jèoni põnëto huiñaohua'ipi ai sihuayè, noventa y nueve de'oye pa'icohua'ire sihuase'e jerepa.

Curi Tèqui Ne Huesësicore Ayere Ye'yaye

⁸ Cui'ne ¿ico nomiopi diez tèt'ña pasiconi te'o ne huesëni toa tsëoni si'a huë'e ñare paco yuaco co'ema'co, tì'aja'coa'è caco? ⁹ Jaje de'hue co'eco tì'ani ìo cajeohua'i ja're cõni cui'ne ìo quëno maca huë'e acohua'i ja're cõni sihuaco casio: 'Yè'è ja're cõni sihuajè'è, curi tè'qui ne huesësicore tì'ahuë.' ¹⁰ Jaje pa'ina, cayè, cui'ne Maija'quë huiñaohua'i sihuaye pa'iji, te'i co'aye yo'ouquëpi ì pa'ise'e jèoni põnëto."

Posè Huesëquëpi Yo'oye

¹¹ Jesupi capi, yequeje:

“Caya mamajë ëmëohua'ire paquë paji'i. ¹² Pa'ina, yo'jeipi capi pëca ja'quëre: 'Ja'quë isijë'ë, yë'ëre isija'a co'amaña ca nëose'ere.' Caquëna, pëca ja'quëpi co'amañare huahuecaji'i, paji ñape johua'i pa ja'ñe. ¹³ Isisi jeteyo'je a'ri maña pa'iquëpi yo'jeipi i yejare isipi, yecohua'ina. Ja do'ipi curiquë neni saji'i, ai so'o yejana. Jaroni sani si'a curiquë co'ayere yo'oquë nejo saopi. ¹⁴ Jaje si'aye curiquë neja saosi maca jaiye a peopi, ja yeja. Ja maca ipi a eä ju'i huëopi. ¹⁵ Ja maca curi peoquë co'epi, co'amaña neñe ja yeja aquë co'amañare. Jajëpi ite cuañepi i jo'ya sesere ñacaijë'ë caquë. ¹⁶ Ja maca ai a eäye ti'aëna, sese aifere at'ñerepa nëji'i. Ite yecohua'ije a aone pahue. ¹⁷ A eä ju'i cuasa huëopi, 'ja'quë huë'e co'amaña necaicohua'i co'arepa a a ni huajëjë. Pa'ijëna, iñore yë'ë teaye a eä ju'i pa'ie.' ¹⁸ Jaje pa'ito ja'quë pa'i hue'ñana co'ini ite casio: 'Ja'quë, më'ëre cui'ne Maija'quëre co'aye yo'ohuë. ¹⁹ Më'ë mamaquëre caye peoji, yë'ëre. Më'ëre necaicohua'ire yo'oyepi cui'ne cuañejë'ë.' ²⁰ Ja maca jaje cuasani co'ipi, ma'aja'a pëca ja'quë huë'ena.

Ja yë'ta'a so'ore pa'ina, pëca ja'quë ñani ite teayerepa yo'oroja'quë'ni cuasani ite ñani, ja maca huë'huë tomejani su'cuaquë cui'ne tsu'suquë sihuapi. ²¹ Ja maca mamaquëpi ite capi: 'Yë'ë ja'quë co'aye yo'ohuë, Maija'quëre cui'ne më'ëreje. Jaje pa'ina, më'ë mamaquëre caye peoji, yë'ëre.' ²² Jaje caquëna, pëca ja'quëpi capi, i jo'yare: 'Esao maña de'o cañare etoni suñacaijë'ë. Cui'ne i moñona aniño suñacaijë'ë, zapatoje suñacaijë'ë, i quëo. ²³ Cui'ne duruhuequë tsi jujusiquëni dani huani jeojë'ë, añu'u jai paji tsi'sini sihuajë. ²⁴ Iquë yë'ë mamaquë ju'isiquëje pa'i pa'isiquëpi cui'naëpi pa'iji. Ne huesësiquëpi ti'asiquë pa'iji.' Jaje cani sihuacuëna, jaiye a ne huëohuë.

²⁵ Jaje yo'ojëna, i mamaquë du'ru aquëpi daji'i, co'amaña ne hue'ña pa'iquëpi. Huë'e ja'ye ti'acquë, asapi musica yo'oye cui'ne pairaye. ²⁶ Asani posëohua'i aquëre soini seji'i. Iquere jaje yo'oye'ni jaro, caquëna. ²⁷ Tsi posëpi ite capi: 'Më'ë yo'jeipi daji'i. Jaje daquëna, më'ë ja'quëpi huequë tsini huajë'ë jujusiquëni cuañepi, i huajëquëpi cui'ne de'oye titasi do'i caquë.' ²⁸ Jaje quëacuëna, maja'yëpi pëi cue'yoni huë'e cacaye coequëna, pëca ja'quë etani ite huë'ena cacani ñajë'ë caquë ai seji'i. ²⁹ Seina, ipi pëca ja'quëre capi: 'Tsoe më'ëpi asayë, më'ëre yë'ë necai pa'ie, ti josa coeye peoyerepa. Jaje pa'iquëta'are te'e ñamareje yë'ë cajeohua'i ja're cõni fiesta neja'quëre isiyë pahue, më'ë. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are yure iquë më'ë mamaquë më'ë curiquë co'a nomiohua'ini yo'oquë neja saosiquëpi titaeña, sihuacuë duruhuequë tsi jujusiquëre huani jeoni yo'oyë ñañë.' ³¹ Caquëna, pëca ja'quëpi ite capi: 'Yë'ë mamaquë më'ë cato si'anë yë'ë ja're cõni pa'iyë. Jaje pa'ina, si'aye yë'ë paye më'ë co'amaña'ë. ³² Jaje pa'ina, yure nuñerepa fiesta neñe pa'iji, sihuajë. Më'ë yo'jei ju'isiquëje pa'i pa'isiquëpi cui'naëpi pa'i do'ire.

Ne huesësiquë pa'isiquëni yure ti'asi do'ire.' Jaje yo'oyë."

I Co'amaña Ñacaiquë Neñe Ayere

¹⁶ Jesupi capi, i ye'yacohua'ire:

“Pa'iji, te'e ëmë co'amaña paquëpi ñacaiquëre paquë. Jaje pa'ini sani quëahuë, co'amaña paquëna. Më'ë co'amaña ñacaiquëpi co'aye yo'oquë saoji, asahuë cajë. ² Quëarena, asani ëjaëpi ite soini capi: 'I- quere më'ë yo'oquëna, yë'ëre quëaye'ni? Dajë'ë, më'ë co'amaña nese'e toyase'ere ñasi'i, më'ë yë'ëre necaiquë pa'ie peoji.' ³ Ja maca co'amaña ñacaiquëpi ai cuasa huëopi: '¿Me neja'quë a'ni, yure yë'ë ëjaëpi co'amaña neñe peoyerepa eto huesoru? Tutujë peoyë, yeja neni tañeje. Cui'ne huajëya'ji yecohua'ini peoyë isijë'ë caquë senirojaiñeje ca'rayë' cuasapi. ⁴ Cuasani capi: Tsoe cuasahuë. Jaje yo'osi'i, yë'ë co'amaña neñe peoquë pa'ina, johua'i huë'ena pëpaja'cohua'ire. ⁵ Cani ja maca soipi te'ohua'ise'ere, i ëjaë do'i paco- hua'ire, du'ru aquëni seji'i: '¿Je ja'ye yë'ë ëjaëre do'i paquë a'ni?' ⁶ Caquëna, sehuopi ipi: 'Cien jai quëna huëa hui'yape isiyë pa'iji,' caquë co'amaña ñacaiquëpi capi, ite: 'Icoa, më'ë ja'në saija'a do'i caquë toyasico, jaote nejoni esa yecore toyajë'ë, coa cincuentase'e.' ⁷ Ja jeteyo'je seji'i, yequëre: '¿Cui'ne më'ë je ja'ye do'i paquë'ni?' Caquëna, ipi capi: 'Cien trigo topëa isiyë pa'iji,' caquëna, capi: 'Icoa, më'ë ja'rë saija'a do'i toya- sico yecona esa toyajë'ë, coa ochenta topëase'e.' ⁸ Ja maca ñapi, i ëjaë jaë co'acquë i co'amaña ñacaiquëpi tsoe si'aye ne de'huasiquëpi paji'i. Jaje pa'ina, iye yeja acohua'i ta'ñe asani yo'ocohua'i a'ë, sehuosicohua'i yo'oye jerepa yo'ocohua'i a'ë.

⁹ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Iye yeja co'amañapi isijë yecohua'ini cajeohua'ire nejë'ë. Jaje yo'ojë saosico- hua'ipi ti'ajëna, ti pa'i hue'ñapi sihuacuë daijë'ë caquë Maija'quëpi pëpaja'quëre.

¹⁰ De'oyerepa a'ri maña pa'ina, ñacaiquëpi cui'ne jaiye pa'itoje de'oyerepa ñacaiye pa'iji. Jaje a'ri mañare de'oye ñacaima'pë pani, jaiyere pajë de'oye ñacaiye peoji. ¹¹ Jaje pa'ina, mësarupi coa yeja co'amañare de'oye ñacaima'pë co'aye yo'ocohua'i pa'ito, ñnepi mësarute de'hue necohua'i a'ë cuasaja'cohua'i a'ni, de'o co'amañare pare yo'oye pa'ito? ¹² De'oye yecohua'i tsere ñama'pë yo'oto, ñnepi isija'cohua'i a'ni, mësaruru pa ja'ñe?

¹³ Jaje pa'ina, ëjaohua'ire necaiquë pani caya ëjao- hua'ire necaiye peoji. Jaje yo'oquë pani yequëni co- equë cui'ne yequëni oiye pa'iji. Panita'a yeque, yequëni de'oye sehuocai yequëni sañope caye pa'iji. Jaje pa'ina, te'ipi Maija'quëre cui'ne curiquëre necaiye peoji."

¹⁴ Fariseo paji curiquë ai yecohua'i sëte i cayere asani Jesús coa caji cajë cue'cuehuë. ¹⁵ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Mësaruru a'ë, paji ña hue'ñase'e de'ocohua'i a'ë cajë yo'ocohua'i. Maija'quë cato ñaji, mësaruru joñoare, jaje yo'ojëta'are. Jaje pa'ina, paji jaiye de'oye yo'oyë cajë pa'iyere Maija'quëpi coequë api.

Moisés Cuñese'e Cui'ne Maija'quë Cuñe Te'te

¹⁶ Juan pa'i macaja'a Moisés cuñese'e cui'ne Maija'quë yequë mu'se yo'o ja'ñere ca nëocohua'i ye'yajëna, asahuë. Ja maca yure quëa huëohuë, de'o cocare Maija'quë cuñe te'tena cacayere. Jaje quëajëna, asajë cacañu'u cajë si'aohua'i tutu yo'oyë.

¹⁷ Ma'tëmo cui'ne yeja carajaiñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë coca cato carajaiñe peoyerepa. Ti'asipi, io cayeje.

Nëjore Jeocoye Ayere

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ Jaje pa'ina, ëmë huejasiquëpi nëjore jeoni cui'ne yecona se huejani, de'oye yo'oye paji. Cui'ne ëmëre jeocosiconi yequëpi huejani cui'ne co'aye yo'oji.

Ai Jaiyere Paquë Cui'ne Lázaro

¹⁹ Pajili, te'i ëmë jaiye paquë si'anë de'o caña cui'ne jai do'ire ju'iquë cui'ne si'a mu'seña fiesta nequë de'oyerepa yo'oquë pa'iquë. ²⁰ Jaje pa'iquë pa'ina, cui'ne Lázaro cã'mi quë'ipi teaye yo'oquë pa'iquëje pajili. Jaje pa'ipi jaiye co'amaña paquë huë'e eta sa'rore ñuji'i. ²¹ Jaje iquë teaye pa'i macapi ayo ëa ju'i ayo ai saihuë tomeñere ati'ñerepa nëina, ñapi. Cui'ne i a'sire jo'yaque daijë ne'nejëna, ñuji'i. ²² Jaje pa'iquëpi teaye pa'i maca juji'i. Juquëna, huiñaohua'ipi sahuë, ma'tëmona Abraham ja're coní pa'ija'quëre. Jaje cui'ne jaiye paquëje juji'i. Juquëna, tahuë. ²³ Jaiye co'amaña paquëpi juni saji'i, ju'isicohua'i ai yo'o huë'ñana. Jarore papi ñapi, Abrahamre cui'ne Lázarore.

²⁴ Ja maca ñani cuipi: 'Ja'quë Abraham, yë'ëre oi ñajë'ë. Ai yo'oyë. Jëjo saojë'ë, Lázarore ocore i moño sa'nihuëna neni dani sësëye yë'ë tsemeñona ne huasojaquë. Ai yo'oyë, yë'ë toase'epi pa'ina.' ²⁵ Jaje caquëna, Abrahampi capi ite: 'Tsihua'ë cuasajë'ë më'ë de'oye pa'ise'ere ja yë'ta'a më'ë huajëquë pa'inë, cui'ne iquë Lázaropi ai co'aye pajili, jaro pa'i maca. Jaje pa'isiquëpi yure ipi de'oye pa'iji, iñore. Cui'ne më'ëpi ai yo'oyë.

²⁶ Cui'ne jaje si'aye iye më'ë yo'ose'e pa'itoje pa'iji, cui'ne jai hua'que tëtëpaje, yëquë tëto saiye peoyerepa cui'ne më'ëje iñona tëto daiye peoye. Jaje pa'ina, iño pa'icohua'i jaro tëto saiye peoji, cui'ne jaro acohua'ije iño daiye peoji.'

²⁷ Ja maca jaiye paquë pa'isiquëpi capi: 'Jaje pa'ito ja'quë Abraham më'ëre señë, Lázarore jëjo saojë'ë, yë'ë ja'quë huë'ena. ²⁸ Jarote cinco yo'je tsire payë. Sani quëacaijë'ë, iño yë'ë ai yo'o huë'ñana daima'pë caquë.' ²⁹ Jaje caquëna, Abrahampi capi, ite: 'Jaohua'i cato payë, Moisés cuñese'e cui'ne yecohua'i Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'ere, jare ñani sehuojajë.' ³⁰ Jaje caquëna, jaiye paquë pa'isiquëpi sehuopi: 'Jaje pa'itoje ja'quë Abraham sehuoye pañë. Ju'isicohua'i aquëpi sani quëatota'a ja'në pa'ise'e jeoni ponëja'cohua'i pa'ini.' ³¹ Jaje caquëna, Abrahampi capi, ite: 'Moisés cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i case'ere sehuoye coeni, me ju'isiquëpi huëtujë sehuoye'ni.'"

Co'ayena Yo'oyena Taiñe

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

17 Jesupi capi, i ye'yacohua'ire:

"Pai co'aye neñe carajaiñe peoja'coa. Jaje pa'iquëta'are co'ayere pa'iquëpi yecohua'ire se ye'yaquëna, co'aye ne do'ire teayerepa pa'ija'quë api. ² Jaje pa'ina, tsire co'aye ye'yama'në, jaje pa'ire ñaje tēcana quëna pëpi sëani jairana jëo dëoto ai jerepa de'o'ñe pa'io. ³ De'hua ñajë'ë. Më'ë yo'jeipi më'ëre co'aye yo'osiquë pa'ito yo'oma'ë quëajë'ë cui'ne ja'rë yo'ose'ere jeoni ponëna i yo'ose'ere sai de'huacaijë'ë. ⁴ Cui'ne më'ëni te'e mu'sere siete pa'ye co'aye yo'osiquë pani, cui'ne siete pa'ye dai caye pa'iji: 'Tijupë co'aye yo'oye pa'si'i.' Jaje caquëna, i co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiye pa'iji.'"

Nuñerepa Neñe Pa'iji Cuasayepi Tutu Quë'i

⁵ Ite ye'yecohua'ipi cahuë, Ejaëre: Isijë'ë yëquëre ai nuñerepa neñe pa'iji cuasayere.

⁶ Cajëna, Ejaëpi sehuopi jaohua'ire:

"Mësarupi neñe pa'iji cuasayere a'ri maña mostaza caje pa'ye pacohua'i pani cayë, iye soquëre iye macapi etani jaira jopore pare sa nëcajë'ë. Ca maca asani sati'ñe pa'io.

Necaiquëpi Yo'oye Pa'iji

⁷ Mësarupi co'amaña necaiquëre pacohua'ini tsio co'amaña ne tējini panita'a huëquëre ña tējini co'iquëna, zcacohua'i a'ni, 'da sani ja'rujë'ë, ai aija'quë?' ⁸ Jaje cama'pë coa ai jerepa cayë: 'Aore cua'cojë'ë, neato ai ja'ñere, yë'ë ayo ai huëosi maca de'oye ayo ja'ñere cui'ñajë'ë, yë'ë ani tējisi jeteyo'je më'ëje ai cui'ne yucujä'quë.' ⁹ Jaje cuñese'ere yo'oquëna, necaire pahuë de'o'ji cajë pëpaye peoji jo'yaëpi cuñese'ere necaito. ¿Me de'o'ji caye'ni, jo'yaëpi cuñese'ere neto? ¹⁰ Jaje cui'ne pa'iji, mësarujë. Jaje pa'ina, Maija'quë cuñese'ere si'aye nesicohua'i pani: 'Co'a jo'ya maña'ë, më'ë nejë'ë casi mañase'e nehuë,' caye pa'iji.'"

Diez Ja'ju Dahuë Ju'icohua'ire Ne Co'yaye

¹¹ Jesús ja yë'ta'a Jerusalënna sai Samaria cui'ne Galilea yejaña tëto saji'i. ¹² Saiquëpi a'ri daripëna ti'acquëna, diez ëmëohua'i ja'ju dahuë ju'icohua'ipi sañope ti'ahuë. Ti'ajëta'a so'ona nëcajani, ¹³ cuihuë: "¡Jesús, Ye'yaquë, yëquë mañare oijë'ë!"

¹⁴ Ja maca Jesupi ñani jaohua'ire capi:

"Sani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina iño jaijë'ë."

Jaje caëna, ja saijë iohua'i ju'i dahuë peocohua'i tome huesëhuë. ¹⁵ Ja maca te'i jaohua'i aquëpi ju'i dahuë peo huë'ña tomesiquë pa'i ña jujani Maija'quëni tutu yë'opi caquë sihuacuë co'ipi. ¹⁶ Co'ini do're ja'rupi Jesús ña huë'ñana cui'ne i tsiapi yejare pana në meni Maija'quëre de'o'ji caquë sihuapi. Iquë ëmë iti sihuasiquë Samaria yeja aquë pajili. ¹⁷ Ja maca Jesupi capi, ite:

“¿Mësaru diez pa'iohua'i pa'ima'pë pate, iti ju'ico-hua'i? ¿Yecohua'i nueve jerore pa'ie'ni? 18 ¿Iquë yequë yeja aquëse'e Maija'quëre sihuasi'i caquë co'isiquë pa'iquë?”

19 Jaje cani ite capi:

“Huëni saijë'ë. Jujuquë api, më'ë cuasani yo'o do'ipi co'yasiquë sëte.”

Maija'quë Cuañe Te'te Pa'i Tì'añe

(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Fariseo paipi Jesure se'i'ë: ¿Je yëhua Maija'quë te'te ayepi tì'aja'coa'ni? Jaje sejëna, ipi sehuopi:

“Maija'quë cuañe te'te ayere tì'ñarepa ña'ne peoji, co'amaña ña'neje pa'ye. 21 'Iñore tsoe pa'iji' panita'a 'jetore pa'iji' caye peoji. Jaje pa'ina, tsoe Maija'quë cuañe te'te ayere mësaruru joponi pa'iji, yure.”

22 Jaje pa'ina, ire ye'yecohua'ire capi:

“Tì'aja'coa, co'a mu'seña Paì Mamaquë yo'oquëna, ña'ëa mu'seña. Jaje ña'ëaquëta'are ña'ne paja'cohua'i a'ë. 23 Jaje ña'ëaquëna, pa'ijëna, caja'cohua'i a'ë: 'Iñore pa'iji' panita'a 'jetore pa'iji'. Jaje catojë saima'pë, cui'ne tuima'pë pa'ijë'ë. 24 Ma'tëmopi mujuë ye'hueyeje pa'ye pasipi. Paì Mamaquë tìta mu'se cato asa tayoye peoja'coa. 25 Jaje pa'iquëta'are du'ru macarepa ai ai yo'oye pa'iji. Yure pa'iji, yure pa'i paipi yë'ëre coejëna. 26 Noé pa'i mu'seña yo'ojë pa'ise'eje pa'ye cui'ne pa'ija'coa, Paì Mamaquë daija'a mu'señaje. 27 Ja mu'seña je'quë aò aijë cui'ne ucujë, huejajë cui'ne mamajëre huejojë yo'ohuë. Jaje yo'ojëna, Noé jai yohuëna cacapi. Cacasi maca, jai co'je tì'aëna, jaohua'i si'aohua'i co'je jujuhuë. 28 Jaje cui'ne Lot pa'i mu'señaje yo'ohuë: Aò aijë cui'ne còno ucujë huerojë cui'ne yecohua'ina se isijë, co'amaña tajë cui'ne huë'ña nejë pa'ë'ë. 29 Jaje yo'ojë pa'ijëna, Lot Sodomapi etani saji'i. Saisi maca ma'tëmopi oco tomeñeje pa'ye toapi tomequë si'aohua'ire huani jeapi, Sodoma pa'ire. 30 Jaje cui'ne pa'ye pasipi, Paì Mamaquë ñaija'a mu'señaje.

31 Ja co'a mu'seña tì'aëna, huë'e hue'sere pa'ijëna, co'amañapi huë'e sa'nahuëre pa'ito ijañu'u cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Cui'ne yecohua'ipi tsiore pa'icohua'i pani co'ima'pë pa'ijë'ë, huë'ena. 32 De'hua cuasajë'ë, Lot nëjo yo'ose'ere. 33 Jaje pa'ina, co'ye i pa'iyere ai cuasaquë cato si'aye ne huesëye pa'iji.

34 Jaje pa'ina, cayë. Ja ñami cai saihuëna cayahua'i caicohua'i pa'ito te'ire saquë yequëni jeo saie pa'ija'coa. 35 Cui'ne caya nomiohua'i te'e toacohua'ini te'ore saquë cui'ne yeconi jeo saie pa'ija'coa. 36 Jaje cui'ne caya emëohua'i tsiore pa'ijëna, te'ire saquëna, cui'ne te'i jeo saisiquë pa'ija'quë api.”

37 Jaje caquëna, iyere asani sëtëña:

“¿Jerona iye yo'o ja'ñe a'ni, Ejaë?”

Cajëna, ipi capi:

“Ju'isiquë ui hue'ña pë'përi tsi'siyeje pa'ye tsi'sija'cohua'i a'ë.”

Hua'jeopi Cui'ne Yo'oyere Ca Tëjiquë

18 Si'anë Maija'quëre sejë pa'ie pa'iji, yo'o jujaye peoye caquë Jesús paì yo'oye ayena tì'ña caquë ñeje, ye'yapi. 2 Ye'yaquë capi:

“Pa'iji, paì daripë paì yo'oye ñaquë, Maija'quëre ca'rama'quëpi, cui'ne yecohua'ireje oima'quëpi. 3 Cui'ne jare ja daripëre paco'ë, hua'jeo. Jaopi paì yo'oye ñaquëna, iote sañope yo'oquëni quëaona ca de'huacaijaquë caco si'anëpi sacco'ë. 4 Jaje saio yo'ocona, paì yo'oye ñaquëpi coepi. Coesiquëta'a jeteyo'je cuasapi: 'Maija'quëre ca'rama'quëje cui'ne paireje oima'quëpi. 5 Còcasi'i hua'jeore, josa si'anë daio yë'ë yequere cuasaquëna, cama'o pa'ija'core,' cuasapi.”

6 Jaje capi, iquë paì yo'oye ñaquë co'aquë. Jaje pa'ito Jesús capi: 7 “¿Maija'quëre mu'señapi cui'ne ñamiñapi secohua'ire i jo'ya nesicohua'ire còcaie paja'quë aë? ¿Tsoe utejë'ë, caquë aë? 8 Pani. Jaje pa'ina, cayë, ti tsoe nëiñe peoye còcaija'quë api, Maija'quë. Jaje pa'iquëta'are zyë'ë iye yejana dai maca, de'hue yë'ëre necaiquë api cuasacohua'i pa'ijëna, tì'aja'quë a'ni?”

Fariseo Cui'ne Pa'i Do'ire Sequë Ayere Quëaye

9 Paì yo'oyeje pa'ye neni Jesús quëapi, de'ocohua'i a'ë cuasajë yecohua'ire co'acohua'i a'ë cajë coecohua'ire. 10 Quëa huëoquë capi:

“Caya emëohua'i Maija'quëre se huë'ena sa'ë'ë, señu'u cajë. Te'i jaohua'i aquëpi fariseo pa'iji, cui'ne yequëpi pa'i do'i curiquë sequë paji'i, paì ëjaëre necaiquë. 11 Pa'ina, fariseopi coa nëcaquë seji'i, ñeje: 'I-na, ja'quë më'ëre sihuayë, yë'ëre cato jaohua'i co'amaña ñacohua'i, cui'ne co'acohua'i cui'ne nomiohua'ire coa yo'ocohua'ije pa'i peoyë. Cui'ne jaë pa'i do'i sequëje pa'i ti peoyë. 12 Cui'ne te'e semanare cayaye aò aima'quëpi seì cui'ne yë'ë yo'oquë curiquë neñeje Maija'quë huë'ena diez pa'ye neni te'ore isiquë a'ë, de'hue.' 13 Jaje seina, pa'i do'ire sequëpi so'o macana pëani ñaco ca mañaje ma'tëmona se mëani ñama'ë coa ai jerepa coti saihuëna tē'caquë ñeje caquë seji'i: 'Ina, yë'ë Ja'quë yë'ëre oijë'ë, yë'ë maca ai co'aquë a'ë.' 14 Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Iquë pa'i do'ire curiquë sequë cato Maija'quëna i co'aquë pa'ie quëa tònì Maija'quë ja're pa'i sihuaquë co'ipi. Jaje co'iquëta'are fariseo cato ti sihuama'ë paji'i. Jaje pa'ina, co'ye yë'ë jerepa pa'i a'ë cuasacohua'ire cato coa ai jerepa meñe neñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yë'ë teaye pa'i a'ë cuasaquëni ai jerepa pa'ire neñe pa'iji.”

Jesús Tsire De'oyerepa Cacaiye

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Jesús quë'rona tsire dahuë, papijaquë cajë. Jaje yo'ojëna, i ye'yacohua'ipi ñani itì tsire dacohua'ire yo'oma'pë pa'ijë'ë ca huëohuë. 16 Jaje cajëna, Jesús jaohua'ire soini capi:

“Coa ñajë'ë, ësema'pë tsire, iohua'ise'e daijajë yë'ë quë'rona. Maija'quë quë'ro jaohua'ije pa'iohua'ise'e cacaye pa'iji. 17 Jaje pa'ina, nuñerepa cayë, mësarute.”

Tsi de'oji cajë yëyeje pa'ye yo'oma'cohua'i pani ti cacaye peoji, Maija'quë cuãñe hue'ña."

Posëpi Jaiye Co'amaña Paquëpi Jesure Case'e
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Pai ëjaohua'i aquëpi seji'i, Jesure:

"De'o ye'yaquë, ¿me yo'oni ti pani huesëye tì'aja'quë a'ni?"

¹⁹ Jesupi ìte capi:

"¿Me yo'oquë yë'ère de'oquë caquë'ni? Peoji, te'ije de'oquë. Coa te'i Maija'quëse'e de'oquë pa'iji.

²⁰ Asaquë a'ë, Maija'quë cuãñese'e: 'Nomiore yo'oma'ë nējore peoni, paire huani jēoma'ë, co'amaña ñama'ë, coa cosoma'ë, cui'ne ëjaohua'ire ñajë oijj'ë, më ja'quëre cui'ne më ja'core.' Jare më'ëpi asaë."

²¹ Jajë caquëna, ìti sesiquëpi capi, ìte:

"Si'anë iye tsihua'ë pa'inëpi de'oye sehuoquë a'ë."

²² Jajë caquëna, Jesupi asani ìte capi:

"Ja yë'ta'a te'o carapi, më'ère. Si'aye më'ë payere isijë'ë, peocohua'ini. Jajë më'ë yo'onita'a Ma'tëmōre co'amaña paye pa'iji. Ja jeteyo'je dani tuij'ë, yë'ère."

²³ Jajë caquëna, iyere asani ai oi, jaiye co'amaña paquë sēte. ²⁴ Jajë oina, ñani Jesús capi:

"Airepa jëaye pa'iji, jaiye co'amaña pacohua'ipi Maija'quë cuãñe tē'tena cacaye. ²⁵ Camellore miu ñaca cojeja'a etojaiñe ti peoji. Ja jëaye seña maca jëaji, co'amaña pacohua'ipi Maija'quë tē'tena cacaye."

²⁶ Jajë caquëna, ìti asasicohua'ipi cahuë:

"Jajë pa'ito ¿nëpi huasosicohua'ipa'ija'cohua'i a'ni?"

²⁷ Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

"Jajë pa'ina, pai ne tì'añe peoyere, Maija'quëse'e ne tì'añe pa'iji."

²⁸ Caquëna, Pedropi capi:

"Ejaë, yëquë pase'e si'aye jëohuë, më'ëni tuñu'u cajë."

²⁹ Caquëna ìpi sehuopi:

"Nuñerepa cayë. Paipi Maija'quë tē'te do'ire ì huë'e, ja'quëohua'ire, a'yëohua'ire, nējore, mamajere jëosiquë pani, ³⁰ yequë yejana pa'iyë huëo maca ti pa'iyere tì'aja'quë api."

Jesús Ì Ju'i Ja'ñere Quëaye

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Jesús pai peo hue'ñana ì ye'yacohua'ire soini, capi:

"Yure sañu'u, Jerusalenna. Jaronā si'aye tì'aja'coa, Pai Mamaquëre yo'o ja'ñere Maija'quëre quëacaicohua'ì toyajë pa'ise'e. ³² Jaronā yë'ère isija'cohua'ì a'ë, judío pai peocohua'ina. Isirena, cue'cuejë yo'oja'cohua'ì a'ë yë'ère co'aye cajë, cui'ne copi tse'seja'cohua'ì a'ë.

³³ Të'ca tējini huani jëoja'cohua'ì a'ë. Jajë yo'osicohua'ì-ta'are toaso mu'seña pa'ì maca huëija'quë a'ë."

³⁴ Jajë caquëna, jaohua'ì coa huesë asahuë, iquere caquë'ni cuasajë. Ìpi tìña asaye ësequëna.

Jesús Ñama'quëre Jujuse'e

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jesupi Jericó daripë quëno macare pa'ina, te'ì ñama'quëpi ma'a yë'quë macare ñu'ì curiquë da saico-

hua'ire seji'i. ³⁶ Sequëpi jai pai saijë cajëna, asani seji'i, iquere jajë yo'ojë caye'ni caquë. ³⁷ Seina, ìte quëahuë. Jaroja'a Jesús Nazaret aquëpi daina, yo'ojë cayë. ³⁸ Cajëna, ja maca asani cuipi:

"Jesús, David mamaquë yë'ère oijj'ë. Ai yo'oyë."

³⁹ Jajë cuiquëna, yecohua'ipi du'ru saicohua'ipi ìte cahuë, cuima'ë pa'ijj'ë. Ja cajëta'are ìpi ai jerepa ja yë'ta'api cuipi:

"David mamaquë yë'ère oijj'ë. ¡Ai yo'oyë!"

⁴⁰ Caquëna, asani Jesús nëcajani, quërëjani dajj'ë caquë jëjo saopi, te'ire. Dasi maca ìte seji'i:

⁴¹ "¿Me nejaquë cuasaquë'ni, më'ë yë'ère?"

Caquëna, ñama'quëpi sehuopi:

"Ejaë, ñaco çare de'huacaij'ë. Ñasi'ì, yë'ë."

⁴² Caquëna, Jesupi capi, ìte:

"¡Ñaquë pa'ijj'ë! Më'ë nequë api cuasaquë ca do'ipi."

⁴³ Jajë ca macapi, tsoe ñaquë paji'i, ñama'quë pa'isiquëpi. Ja maca Jesure tuji'i, Maija'quëre sihuaquë. Cui'ne si'aye iye yo'oye ñasicohua'ijë Maija'quëre ai sihuaquë.

Jesús Cui'ne Zaqueo

¹⁹ Ja maca Jericó daripëna Jesús cacani tēto saina, ² cui'ne jarote jaiye co'amaña paquë Zaqueo hue'equëje paji'i, curiquë pa'ì do'ì secohua'ì ëjaëpi.

³ Jaë cato Jesure ñañe yëquë paji'i. Jajë yëquëta'a me ñaquë'ni pai ja'ì maña pa'ijj'ëna, Zaqueo nëhuiquë paji'i. ⁴ Jajë pa'ìpi du'ru huë'huëni soquë yëna mëji'i, Jesús ja'ye tēto saija'tona ñani. ⁵ Ja maca Jesús jaroja'a saiquëpi ñani Zaqueore capi:

"Esa cajej'ë, yure më'ë huë'ena sani pëaja'quëpi saiyë."

⁶ Ja maca Zaqueo esa cajeni sihuaquë Jesure ì huë'e-na sai sapi. ⁷ Ja maca iyere yecohua'ì ñani si'ahua'ì de'oye yo'oma'aji'ì cahuë, Jesupi co'aye yo'oquë huë'e-na pëasi'ì caquë, saquëna. ⁸ Ja maca Zaqueopi huëni nëcani capi, Ejaëre:

"Ìna Ejaë, yë'ë paye jopore paja'a isisi'ì co'amaña peocohua'ire, cui'ne yë'ë coa cosoquë jerepa nese'e pa'ito co'yosi'ì cuatro pa'ye jerepa yë'ë se jiosiquëre."

⁹ Jajë caquëna, Jesupi capi, ìte:

"Iye mu'se tìtapi iye huë'e huasoye cui'ne iye ëmë cato Abraham tsëcapë aquë api. ¹⁰ Jajë pa'ina, Pai Mamaquë daji'ì, ne huesësicohua'ire co'equë huasosi'ì caquë."

Curiquë Yo'ose'e Ayere Quëaye

¹¹ Ja yë'ta'a Jesús cayere pai asajë cuasahuë, yure Maija'quë cuãñe tē'te tì'aja'coa cajë. Jajë cuasahuë, Jesupi Jerusalén ja'yere pa'ì do'ire ñajë. Jajë cuasajëna, ìpi pai yo'oyeje pa'ye caquë quëa huëopi. ¹² Ja maca capi:

"Paji'ì, te'e pai de'o tsëcapë aquë. Jaëpi so'o yejana saji'ì, pai ëjaëre nesi maca, pai ëjaë de'oni cui'naëpi co'ì çosi'ì caquë. ¹³ Ja yë'ta'a saima'në, diez pa'iohua'ire ì jo'ya acohua'ini soini, pai ñapere isipi jai do'ì curiquë tē'ñare te'e tē'ñase'e isiquë capi: 'Iye

curiquèpi se hueroni yeque jaiye nejè'è, yè'è co'i macaja'a.' ¹⁴ Jaje casiquèta'are i yeja pa'i paipi ite coejè, i saisi jeteyo'je jèjo saohuè, quèaja'cohua'ipi: 'Coeyè, mè'ère yèquè èjaè de'oye' cajè.

¹⁵ Jaje casicohua'ita'are pa'i èjaè de'osiquèpi co'ipi, i yejana. Tìtani cuàñe saopi, i curiquè isisicohua'ire quèrèjajè'è caquè. Asasi'i, je ja'ye pa'i ñape ja curiquèpi nere'ni caquè. ¹⁶ Soina, du'ru macarepa tì-taquèpi capi: 'Èjaè, mè'è curiquèpi diez pa'ye jerepa se ne cohue.' ¹⁷ Pa'i èjaèpi sehuopi: 'Ai de'oji, mè'è de'o jo'yaè'è. Mè'è a'ri mañare de'oye ñacaisi do'ire, mè'ère diez daripèa cuàñequère neñè.' ¹⁸ Yequèpi dani capi: 'Èjaè, mè'è curiquèpi cinco pa'ye jerepa nehuè.' ¹⁹ Cui'ne iquèrèje sehuopi: 'Mè'è cato cinco daripèa cuàñequè pa'ijè'è.' ²⁰ Ja maca yequèpi dani capi: 'Èjaè, iye pa'iji, mè'è curiquè pañuelo ca'tipèna deani de'huase'e. ²¹ Mè'èpi paire oima'è yo'oquè mè'è isi ma'ñere tsi'roni, cui'ne mè'è tã ma'ñere coa tèaquè, yo'oquèni ca'raquè pañuè.'

²² Caquèna, pa'i èjaèpi capi: 'Co'a jo'yaè, jare mè'è case'epi iñoji, mè'è co'aquè pa'iyè. Jaje yè'è paire oima'è yo'oquèpi yè'è ne ma'ñere tsi'soquè cui'ne yè'è tã ma'ñere coa tèaquè yo'oye asaquè sète. ²³ ¿Me yo'oquè curiquè isirena, itipi ne do'ire co'ye sa'i hue'ñana tèoma'è paquè'ni, yè'è dani itì mañaque neja'què-ta'are huè'e tìtasi maca?' ²⁴ Jaje cani itì maca pa'icohua'ire capi: 'Jiojè'è, curi tè'quire. Jioni isijè'è, diez tè'ña paquèna.' ²⁵ Caquèna, jaohua'ipi cahuè, ite: '¿Èjaè, tsoe diez tè'ña paquère me ai jerepa isiyè'ni?' ²⁶ Cajèna, pa'i èjaèpi sehuopi: 'Nuñerepa cayè, paquèni ai jerepa se isiyè pa'iji. Jaje pa'ina, cui'ne peoquèni coa ai jerepa se jio coñe pa'iji, si'aye i payeje peo hue'ñarepa. ²⁷ Cui'ne yecohua'i yè'ère èjaè de'oye coesicohua'ire quèrèjani iñoña dani yè'èque ñaquèna, huani jeajè'è,' capi."

Jesupi Jerusalén Cacase'e (Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Jaje iye se ca tējini Jesús Jerusalénna saji'i. ²⁹ Tsoe Betfagé cui'ne Betania daripèa cui'ne Olivos hue'yosi cūthiuea tì'añe ja'i maca pa'i i ye'yacohua'ire cayao-hua'ire jèjo saopi. ³⁰ Ñeje caquè:

"Ja maca ja'ye daripèna saijè'è. Tì'a maca jarote pa'i-ja'què api, burro sèasiquèpi, pa'ije ja yè'ta'a tu-ima'quèpi. Tì'ani joyeni dajè'è. ³¹ Joyejèna, yecohua'ipi me neja'quèni saye'ni secohua'i pa'ito, cajè'è, Èjaèpi yo'oye pa'iji."

³² Ja maca i ye'yacohua'ipi sani Jesús case'eje tì'ahuè.

³³ Tì'ani burroni joyejèna itì tse acohua'ipi se'i'è:

"¿Me neñu'ju joyeye'ni?"

³⁴ Cajèna, iohua'ipi sehuohuè:

"Èjaèpi yo'oye pa'iji, caèna, yo'oyè."

³⁵ Jaje quèani joyeni Jesús què'rona sahuè. Sani cañapi burro jetena jajeni Jesure mèo ñohuè. ³⁶ Ja maca ñu'i saji'i. Saina, pa'i cañare i saija'a ma'ana jaje-huè. ³⁷ Olivos cūthiue pèrepè cajeye ja'i macare pa'ina, si'ahua'i ite asani tuicohua'ipi Maija'quère sihuajè cui huèohuè, pa'i yo'o tì'a ma'ñere yo'oquèna, ñasico-hua'ipi. ³⁸ Ñeje cajè:

"De'oquère papi pa'i Èjaè daiji, Maija'què jèjo dao-quère papi, de'oye pa'iyere papi cōni. Jaje pa'ito si-huañu'u, ite ma'tèmo acohua'ijè sihuajèna."

³⁹ Ja maca fariseohua'i pa'i jopore cōni pa'icohua'ipi cahuè, ite:

"Ye'yaquè, mè'ère tuicohua'ire cama'pè cajè'è."

⁴⁰ Jaje cajèna, Jesupi sehuopi:

"Nuñerepa cayè. Icohua'ipi cuiye jeocohua'i pa'ito quèna pèapi cuija'coa."

⁴¹ Ja maca Jesús Jerusalén quèno maca tì'acquè itì daripère ñani oji'i. ⁴² Ñeje caquè:

"Iye mu'se mè'è de'hue asato yè'è isiyè de'ora'pi.

Mè'è de'oye pa'iyè tì'ara'huè, isiyere! Jaje pa'iquèta'are yure cato yahuese'e pa'iji. Jaje pa'ina, mè'è ña tì'añe peoji. ⁴³ Co'a mu'se tì'aja'coa, mè'ère. Mè'ère sañope yo'ocohua'ipi quèna tēhuopaje pa'iore tē'yajacohua'i a'è. Jaje yo'oni coa si'a tē'ñapi etaye peojajè cajè yo'ocohua'i a'è. ⁴⁴ Jaje yo'ojè yejana si'aye quèna pèa ne tao oaja'cohua'i a'è, huani jeaja'cohua'i a'è, mè'è mamajère, huesè pa'isi do'ire Maija'què mè'ère do'i daisi maca."

Jesupi Maija'què Huè'ere Tsoa Tose'e (Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Ja maca Jesús Maija'quère huè'ena cacani itì huè'ena co'amaña isijè cui'ne huerojè yo'ocohua'ire peo hue'ñarepa eto saopi, hue'sena. ⁴⁶ Yo'oquè capi, jaohua'ire:

"Toyase'e caji, ñeje: 'Yè'è huè'e cato Maija'quère se huè'e a'è.' Jaje pa'iotà'are mèsaru cato, co'amaña ñao-hua'i tu'aro neni yo'oyè."

⁴⁷ Si'a mu'seña Jesús ye'yapi, Maija'quère se huè'ena. Jaje ye'yaquèna, Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'i cui'ne cuàñese'e ye'yacohua'i cui'ne pa'i daripè èjaohua'ijè me neni huani jeoja'cohua'i a'ni cuasajè co'ehuè, ite ne ja'ñere. ⁴⁸ Jaje co'ejèta'a tì'ama'pè paè'è, ite ne ja'ñere. Si'a pa'i ise'ere asajè cui'ne sehuojè yo'ojèna, ñajè.

Jesús Cuàñeñerepa Pa'iyè (Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

20 Te'e mu'se Jesús Maija'quère se huè'ere paire ye'yaquè cui'ne huaso cocare quèaquè pa'ina, tìtahuè, Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'i, cuàñese'e ye'yacohua'i cui'ne aiohua'i cōni. ² Jaohua'ipi tìtani cahuè:

"¿Quèajè'è, ique tutupi cuàñequèrepa pa'io'ocquè'ni, iye? ¿Iqueipi iye cuàñe tutu isina, yo'oquè'ni?"

³ Cajèna, ja maca Jesupi jaohua'ire capi:

"Yè'ère cui'ne se'si'i, mèsarute. Sehuojè'è, yè'è cato:

⁴ ¿Nepi cuàñere'ni, Juan oco doquè pa'i ja'ñe? ¿Maija'què panita'a pa'i?"

⁵ Caquèna, sehuoye pajè coa sa'ñe iohua'ija'a cahuè, ñeje:

"¿Me caja'cohua'i a'ni? Maipi Maija'quèpi jèjo daopi cacohua'i pa'ito ipi sehuoja'què pa'ini: '¿Jaje pa'ita'are me yo'ojè sehuoye pàre'ni?' ⁶ Cui'ne maipi pa'ipi cuàñesiquè paji'i catoje, si'a pa'i huèni maire quèna pèapi

jeajë huani jeaja'cohua'i pa'ini, si'aohua'i Juanre Maija'quë coca quëaquërepa paji'i cuasajë cahuë."

⁷ Jaje cuasani cahuë: "Huesëyë. Ne sa'api Juanre oco doquë pa'i ja'ñe cuañehuë." ⁸ Cajëna, Jesujë capi, jaohua'ire:

"Yë'ëje mësarü sësë'e quëaye pañë."

Co'acohua'i Yo'oye Ayere Quëaye

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Ja jeteyo'je Jesús paire coca ca huëopi. Pai yo'oyeje pa'ye neni quëapi, ñeje:

"Paji'i, te'i tsio paquëpi cuiya'i tani i co'amaña necaicohua'ina isi nëoni sani huesëquë. ¹⁰ Tëaye t'i'asi maca saisiquëpi i jo'yaëre jëjo daopi, co'amaña necaicohua'ire seni tëani dajë'ë, yë'ëre nëocaise'ere caquë. Jaje cani jëjo daosiquëni jaohua'ipi coa tarapi të'cani jëjo saohuë, peoquëre. ¹¹ Ja maca iti tse aquëpi yequë jo'yaëre jëjo dao copi. Cui'ne jaëteje tarapi të'cani jëjo saohuë, ti isima'pë. ¹² Iti tse aquëpi tijupë yequë jo'yaëre jëjo daorujë co'amaña necaicohua'ipi ñani jaëteje të'cani hue'sena quërë eto saohuë, pëijë. ¹³ Ja maca ña jujani iti yeja tse aquë capi: '¿Me neñe ja-je pa'ito? can i oi mamaquëre pani jëjo saopi. Jaëni ñanita'a ca'rajë de'oye sehujaja'cohua'i a'ë.' ¹⁴ Jëjo saouna, ipi t'i'acquëna, tsio ñacaicohua'ipi ñani sa'ñe cahuë: 'Iquëpi iye tsio tse aquë de'ojaja'quë api, huani jeoñu'u. Jaje yo'oni ti ñese maipi iti tse acohua'i de'oñu'u cahuë.' ¹⁵ Jaje cani tsio peo hue'ñana etoni ite huani jeohuë."

Jaje quëani Jesupi seji'i:

"¿Jaje yo'osi do'i me yo'ojaja'quë a'ni, iti tsio aquë jaohua'ire?"

¹⁶ Cani capi, ipi:

"Dani co'amaña necohua'ire huani jëani yecohua'ina isija'quë api, i yeja."

Jaje caquëna, iyere asani cahuë:

"¡Jaje yo'oto Maija'quëje coeni!"

¹⁷ Jaje cajëna, Jesús iohua'ire ñani capi:

"Jaje mësarü cuasato, ¿iquere caquë'ni, toya pëpë, pa'iyë ñañu'u? Ñeje caji:

Huë'e necaicohua'i ne jujani nejosi quëna pëpi

Jaopi yure quëna pë iorepa pa'iji.

¹⁸ Ja quëna pë ëmëje'na paipi tomecohua'i pani, tome jë'yeye pa'iji. Cui'ne quëna pëpi pai ëmëje'na tomeco pani peo sëpëarepa neñe pa'iji."

Pa'i Do'ire Sañe Ayere Ye'yese'e

(Mt 21.45-46; 22.15-22; Mr 12.12-17)

¹⁹ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i Jesure iti macapi tseani coñu'u maini caquë jaje quëaji. Cuasajëta'a pa'ini ca'rajë yo'oye pañuë. ²⁰ Ja maca yahue de'o pairepa cayeje cajë coa cosoja'cohua'ire jëjo saohuë. Jaohua'ipi sejëna, ipi tayo caëna, ja do'ire pai ëjaëna tseani isifu'u cajë. ²¹ Ite seni ñañu'u cajë saicohua'ipi cahuë:

"Ye'yaquë, më'ë paire nuñerepa caquë ye'yaquëpi cui'ne paireje si'ahua'ire si'a yë'quë maca caquëpi coa ai jerepa nuñere pare Maija'quë cocare ye'yaquëna,

asayë, yëquë. ²² Jaje pa'ina, señë. Quëajë'ë: ¿De'oquë pa'i do'ire pai ëjaë Césarna sañe, panita'a co'aquë?"

²³ Cajë sejëna, tose Jesús asapi, iohua'i co'aye cuasajë señe. Jaje ñani capi:

"¿Me yo'ojë yë'ëre jaje neñañu'u cajë yo'oye'ni?"

²⁴ Iñojë'ë, curiquë të'quire. ¿Ne tsiare hue'eco'ni?"

¿Cui'ne ne mamire toyase'eje hue'eco'ni?" Caquëna, iohua'ipi sehuohuë:

"Romano pai ëjaë mamire toyasicoa."

²⁵ Cajëna, ja maca ipi capi:

"Jaje pa'ito isijë'ë, romano pai ëjaëna i tseco pa'ito. Cui'ne Maija'quë tse pa'ito Maija'quëna isijë'ë."

²⁶ Jaje pai ña hue'ñana si'aye iohua'i cosojë neñu'u cajë yo'ose'ere sehujaja'quëna, ñani ai ta'ñe asaji cuasajë ca'rajë jerepa cama'pë paë'ë.

Ju'isicohua'i Huëiye Pa'iquë Cajë Señe

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Jeteyo'je Saduceohua'ipi Jesure sani ñahuë. Jaohua'i Saduceohua'i cato ju'isicohua'i huëiye peoji caco-hua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi cahuë, Jesure:

²⁸ "Ye'yaquë, Moisés toyani yëquëre jeocaji'i, ñeje:

Te'i ëmëpi mamajëre pama'ë nëjore jëoni ju'isiquë pa'ito i yo'jeipi hua'jeore huejani mamajëre pacaiye pa'iji, maja'yë do'ire, toyapi careña. ²⁹ Jaje pa'ina, te'e tsëcapëre siete ëmëohua'ipi ñeje yo'ohuë: Maja'yëpi huejapi. Huejani mamajëre peoquë juj'i. ³⁰ Juquëna, jeteyo'je aquëpi hua'jeore huejani cui'ne jaëje juj'i, mamajëre peoquë. ³¹ Ja maca toasoñe aquëpi huejapi iote jaëje cui'ne yo'opi. Jare jajese'e siete pa'iohua'i huejajë mamajëre peocohua'i juju sahuë. ³² Ai jeteyo'-jerepa nomio juco'ë. ³³ Jaje pa'ito ju'isicohua'i huëi maca ¿nepi jaote nëjore paja'cohua'i a'ni, si'ahua'i siete pa'iohua'i huejasicoa?"

³⁴ Cajëna, ja maca Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

"Iye yeja cato ëmëohua'i cui'ne nomiohua'i huejajë.

Cui'ne nomiohua'ire huejojë yo'oyë. ³⁵ Jaje pa'iquë-ta'are sehujaja'cohua'ipi ju'isicohua'ipi huëisicohua'ipi ma'tëmo t'i'ani huejaye peoji, cui'ne mamajëre pajë huejaye peoji. ³⁶ Jaro cato huññaohua'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë ju'isicohua'ipi huëisi do'ire Maija'quë mamajërepa pa'ija'cohua'i a'ë, ju'ima'cohua'i. ³⁷ Jaje pa'ina, soquë yëpi tsë'isi maca, Moisés ñaquë pa'ise'ere toyase'e acopi caji, ñeje: 'Ejaëpi ca'aji'i. Yë'ë cato Abraham, Isaac, Jacobo, Diosu a'ë. Ja do'ire asayë, ju'isicohua'ipi huajëcohua'i huëiye.' ³⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë ju'isicohua'i Diosu peoji, coa ai jerepa huajëcohua'i Diosupi. Jaje pa'ina, ite cato si'ahua'i huajëcohua'ise'e pa'iyë. Peoji, ju'isiquë ipi ñato."

³⁹ Ja maca cuañese'e ye'yacohua'i acohua'ipi cahuë:

"Ye'yaquë, de'oyerepa cahuë, më'ë."

⁴⁰ Jaje cani ai jerepa jaiye señe pañuë, ca'rajë.

Ne Mamaquë A'ni, Cristo

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jesupi capi, jaohua'ire:

"¿Me yo'ojë Cristore David tsëcapë api caye'ni? ⁴² Jaje ipi David ñeje casiquëta'are Salmos toya pëpëna:

Ējaēpi capi, yē'ē Ējaēre:
Ja'rujē'ē, yē'ē ēja te'tena.

⁴³ Mē'ēre sañope yo'ocohua'ire yē'ēpi mē'ē quēo tē'ya me macaja'a.

⁴⁴ ¿Jaje pa'ito me yo'oque Cristo David tsēcapē aquē pa'iquē'ni, tsoe jare ipi Davidpi Yē'ē Ējaē cato?"

Ju'isicohua'i Huēiye Ayere Señe

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Si'a pai asahuē, Jesús i ye'yacohua'ire jaje cajēna:

⁴⁶ "Cuāñese'e ye'yacohua'i cato tsoa caña suñani cui'ne de'oyerepa jai pai pa'i huē'ñapi pēpajēna, cui'yere yēcuhua'i a'ē, cui'ne pai tsi'si huē'ñaje ai de'o ñu'i saina co'ejē ja'ruyere yēcuhua'i a'ē, jerepa pa'iohual'i a'ē cajē. Jaje yo'oye mēsaruta'a de'hua ñajē'ē. Cui'neje yo'oma'pē pañu'u cajē. ⁴⁷ Cui'ne hual'jeohua'ireje iohua'i huē'ña jiojē yo'ocohua'i a'ē, cui'ne paipi de'ocohua'i a'ē cajajē cajē, tsoerepa secohua'i a'ē. Jaje pa'ina, jaohua'i a'ē, iti co'ayerepa sai cuāñoja'cohua'i."

Peocopi Maija'quēre İsiye

(Mr 12.41-44)

21 Jesús ñapi, jaiye pacohua'ipi Maija'quēre se huē'ena cacajē, mahuēana curiquē ayajē Maija'quēre isijēna. ² Cui'ne ñapi, te'o hual'jeo macapi caya a'ri tē'ña mahuēna ayacona. ³ Ñani Jesupi capi:

"Nuñerepa cayē, mēsarute. Ico hual'jeo ti peocopi si'ahua'i isiyere jerepa isio. ⁴ Jaje pa'ina, jaohua'i si'ahua'i isihuē, iohua'i huero jujajēna, nēañere. Jaje pa'iquēta'are jao ti peocopi isio, si'aye io paco pa'i mañare."

Maija'quē Huē'e Nejosico Pa'i Ja'ñe

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Yecohua'ipi cocare cahuē, Maija'quēre se huē'e ayere, cui'ne io de'o quēna pēapi nesico pa'iyere cui'ne Maija'quēre coa isisi co'amañapi nesico pa'iyere. Jaje cajēna, Jesupi capi:

⁶ "Yequē mu'se mēsaru ñase'e peo huē'ña nejo ja'ñe tī'asipi, yequē quēna pē emēje'e tuiyeje peoyerepa."

Ja Yē'ta'a Yeja Carajaima'ñe İño ja'ñe

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Jaje caquēna, sei'ē, ite:

"¿Ye'yaquē, je yēhua jaje mē'ē case'eje yo'oja'coa'ni? ¿Me yo'o iñoñe pa'ija'coa'ni, iye yo'oye tī'añe ja'i maca pa'ito cahuē?"

⁸ Cajēna, Jesupi capi:

"De'hua ñajē'ē, mēsarute cosojē. Jaje pa'ina, cayē. Jai pai yē'ē mamire cajē yo'oja'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ē, yē'ē a'ē, Cristo, cui'ne yure a'ē. Tsoe tī'api' caja'cohua'i a'ē. Jaje catoje, sehuoma'pē pa'ijē'ē. ⁹ Yequē yejapi cui'ne yequē yejana uihuaye pa'ina, cui'ne sa'ñe iti yeja acohua'ija'a uihuaye pa'ina, asani, quēquēma'pē pa'ijē'ē. Jaje iyepi du'ru tēto saiye pa'ija'coa. Jaje pa'iquēta'are ja yē'ta'a carajañerepa tī'añe paja'coa."

¹⁰ Ai jerepa yequeje ñeje capi:

"Te'e jai yejapi cui'ne jai yejana se uihuaye pasipi. Cui'ne yequē paipi yequē pai ja're uihuaja'cohua'i a'ē. ¹¹ Pasipi, yeja ñu'cueyeje, ao ēa ju'iñe. Cui'ne coa si'a huē'ña ju'i dahuē pasipi. Cui'ne ma'tēmopi huajēya'ye yo'oye pa'ina, ñaja'cohua'i a'ē. Cui'ne jaiye ti ña ma'ñere ñaja'cohua'i a'ē.

¹² Ja yē'ta'a iye si'aye yo'oma'nē, mēsarute tsejē cui'ne josa yo'oja'cohua'i a'ē. Jaje yo'ojē co'acohua'i a'ē cajē saja'cohua'i a'ē, pai tsi'si huē'ñana. Paire co huē'ñana coja'cohua'i a'ē. Jaje yo'ojē pai ējaohua'i quē'rona, cui'ne cuāñecohua'i quē'rona saja'cohua'i a'ē, yē'ē mami do'ire. ¹³ Jaje yo'ojēna, mēsaru yē'ē co-care quēacaija'cohua'i a'ē. ¹⁴ Jaje pa'ina, tsearena, ca ja'ñere ne de'huañu'u cajē ai cuasama'pē pa'ijē'ē. ¹⁵ Jaje pa'ina, yē'ēpi tē'ñe coca caye isiquēna, mēsarute sañope yo'ocohua'ire sañope de'hue sehuoye peoyerepa cui'ne quēcoye peoyerepa caja'cohua'i a'ē, mēsaru. ¹⁶ Jaje pa'iquēta'are mēsaru ja'quēohua'ipi, yo'je tsipi, do'ijēpi cui'ne cajeohua'ipi, tseani yecohua'ina isija'cohua'i a'ē, cui'ne yecohua'ini huani jēaja'cohua'i a'ē. ¹⁷ Cui'ne si'a pai mēsarute coeja'cohua'i a'ē, yē'ē do'ire. ¹⁸ Jaje yo'ojēta'are mēsaru siopē naña me macaje te'ojē ne huesēye pasipi. ¹⁹ Yo'o jujama'pē nuñerepa pa'isicohua'i pani, ti pa'iyere pana tī'aja'cohua'i a'ē.

²⁰ Jerusalén daripere soldado paipi tēhuo tē'ijaisico pa'iona, ñani ja maca cuasajē'ē, yure maca nejosico pa'ija'coa cajē. ²¹ Ja maca Judea pa'icohua'ipi catiye pa'iji, jai cutihuēna. Jerusalén daripē pa'icohua'ipi etani saiye pa'iji, yequē huē'ñana. Cui'ne tsio pa'icohua'ipi co'iyere peoji, cui'na daripēna. ²² Ja mu'seña cato iohua'i yo'osi do'ire sai mu'seña pasipi. Jaje yo'o mu'seña si'aye toyase'e tī'asipi. ²³ Co'ayerepa ja mu'seña tsī'ēta pēa maña cui'ne tsī' tū'ña pacohua'i maña ai yo'oja'cohua'i a'ē, Maija'quē pēi ai yo'oye nesi maca. ²⁴ Jaje pa'ina, huajore huaijē yecohua'i huahuoja'cohua'i a'ē, yecohua'ini coa tsejē coa si'a huē'ñana saja'cohua'i a'ē. Cui'ne judío pai peocohua'ipi Jerusalén daripē tsa'cu huesoja'cohua'i a'ē, Maija'quē ña nēosi tēcahuē, carajai macaja'a.

Pai Mamaquē Dani Coñe

(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ Ja maca esē yo'oye, cui'ne ñañe yo'oye cui'ne ma'ñocohua'i yo'oyere ñajē iye yeja pa'icohua'ipi cuasa co'me huesēsicohua'i pa'ija'cohua'i a'ē, jai tsi-ayapi co'poco ai pīsiquēna, asajē quēquēsicohua'i pa'ijē. ²⁶ Pai coa quēquē huesējē ju'ise'eje pa'iohual'i dahuēra etajajēna, yo'oja'cohua'i a'ē, iye yeja carajai yo'o maca, ma'tēmo tuture paque tsasija'coa. ²⁷ Ja maca ñaja'cohua'i a'ē, Pai Mamaquē sirija'a tutu quē'ire papi cui'ne i de'oye pa'iyepi daina. ²⁸ Jaje pa'ina, iyepi si'aye yo'o huēoquēna, ñani sihuajē'ē, cui'ne siopēa maña mēani ñajē'ē, tsoe de'oye pa'iyere mēsarute isija'quēpi daija'quē api cajē."

²⁹ Ja maca quēapi, pai ñajēna, soquē yē yo'oyeje pa'ye ñani quēaquē capi:

“Higuera soquë yë yo'oyeje pa'ye yo'oja'coa. Tsoe mësarupi tã'ñe asacohua'i a'ë, io yo'oye. ³⁰ Jaje pa'ina, ja'opi mëa huëoquëna, ñani ometëcahuë tì'añe ja'yere pa'iji, cacohua'i a'ë. ³¹ Jaje cui'ne yë'ë case'epi tì'acquë yo'o huëoquëna, ñani tsoe tì'aji. Ja'yere pa'iji, Maija'quë cuãñe tē'te.

³² Nuñerepa cayë. Si'aye iye jaje yo'o saoja'coa. Ja yë'ta'a yure iye yo'o huëo ñasicohua'i pa'icohua'i juju sama'në. ³³ Jaje pa'ina, ma'tëmo, yeja pani tējini cara-jaija'coa, yë'ë cocata'a ti pani huesëja'coa.

³⁴ De'hua ñare pajë pa'ijë'ë, më joñoare jëa joyo neñere, co'aye yëyere, cõno cuepeyere cui'ne iye yeja pa'ijë de'oye pañu'u cayere, ja mu'se tì'acquëna, cuasama'pë yo'oyepi. ³⁵ Trampana sjoñeje yo'oja'coa, ja mu'se si'a hue'ña yeja pa'icohua'ire. ³⁶ Ne de'huasi-cohua'ipi pa'ijë'ë, Maija'quëre si'anë sejë, iye tēto saitoje jëasicohua'i pa'icohua'ipi Pa'i Mamaquë daina, de'oyepi iñoja'cohua'i.”

³⁷ Ja mu'seña cato Jesús ye'yapi, Maija'quëre së huë'e Jerusalén pa'icona. Cui'ne ñamire Olivos hue'yosi cuti-huëna sani pëapi. ³⁸ Jaje pa'ina, si'a nea hue'ña pa'ipi daë'ë, Maija'quëre së huë'ena i quëaquëna, asañu'u cajë.

Jesure Tseañe Cuasayere

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

22 Jujuma' aõ aĩñe tì'añe ja'i maca pa'iji, ja cato. Egípto pa'i mamajëse'ere huai Israel pa'i mama-jëre huaiye pãse'ere co'ye cuasajë sihuajë yo'oye pa'iji. ² Ja mu'seña Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne cuãñese'e ye'yacohua'ipi, Jesure me neni huani jëoja'cohua'i a'ni cuasajë co'ehuë, ite asa pa'ini ca'rajë. ³ Ja maca huati ëjaëpi Judas cui'ne yequë mami Iscariote hue'equëna cacapi, doce Jesús soisicohua'i aquëna. ⁴ Cacaquëna, jaëpi saji'i, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i quë'rona cui'ne Maija'quëre së huë'e ñacaicohua'i quë'rona sani jaohua'i ja're cõni Jesure ñeje yo'oni tseani mësaru jëñana isi'ñe pa'i api capi. ⁵ Jaje caquëna, asani jaohua'i ai sihuajë curiquë sañu'u ca nëohuë, ite. ⁶ Cajëna, ipi sehuoni ite tseja ja'ñere me pa'i peo maca ite tseani isija'quë a'ni cuasaquë i yo'o ja'ñe co'epi.

Na'i Maca Jesús Aise'e

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁷ Jujuma' aõ aijë cui'ne yëi ñamare huani Maija'quëre isijë së mu'se tì'api. ⁸ Tì'aëna, Jesupi Pedrore cui'ne Juanre jëjo saouquë capi:

“Sani ne de'huajë'ë, na'iquëna aĩ ja'ñere Israel pa'i fiestare cuasajë.”

⁹ Jaohua'ipi ite se'i'ë:

“¿Jerona ne de'huaye'ni?”

¹⁰ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Mësaru jai daripëna caca maca tì'aja'cohua'i a'ë, te'i ëmëpi yurupëna oco saquëni. Tì'ani i huë'ere pana tui-jë'ë. Ipi cacaquëna, ñani te'e cacajë'ë. ¹¹ Cacanì ja maca ite huë'e aquëre sejë'ë: ‘¿Jerore pa'ico'ni, yë'ë ye'yacohua'i ja're cõni na'iquëna, Israel pa'i fiestare

cuasajë aija'a tu'rihuë? Capi ye'yaquëpi, cajë'ë. ¹² Jaje cajëna, ipi iñosipi, ëmëje'e tu'rihuëpi, jai hue'ñapi tsoe si'aye pa'iconi. Nani jarona ne de'huajë'ë.”

¹³ Jaje caëna, jaohua'ipi sani jare Jesús case'eje tì'ahuë. Tì'ani Israel pa'i fiesta yo'oyere cuasajë ne de'huaë.

¹⁴ Aõ aĩñe tì'asi maca Jesús cui'ne i ye'yacohua'i cõni ja'ruhuë, aõ aĩ saihuëna. ¹⁵ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Mësaru ja're cõni iye fiesta na'iquëna, aĩñe yëhuë. Ja yë'ta'a yë'ë ai yo'oye tì'ama'në. ¹⁶ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Tijupë cui'naëpi mësaru ja're cõni iye fiesta yo'o cõñe pãja'quë a'ë, iye yejana. Iye yo'oye Maija'quë tē'tena ne sao maca ja maca a'ni cõsi'i.”

¹⁷ Ja maca jaje cani ucu duruhuë ini Maija'quëre de'o-ji, se pëpani capi:

“Iyere ini huahuejë'ë. ¹⁸ Care payë, mësarute. Tijupë cui'naëpi cuiya'i cõno ucuma'ë pa'ija'quë a'ë, Maija'quë cuãñe tē'tena yo'oye tì'añe pãto.”

¹⁹ Ja jeteyo'je panpë ini Maija'quëre de'o-ji se pëpani ipi hua'quequë jaohua'ina isipi. Isini capi:

“Iye yë'ë ca'ë. Iye yo'oyeje pa'yere yo'ojë'ë, yë'ëre cuasajë.”

²⁰ Jaje cui'ne ucu duruhuëje a'ni tējini ini capi:

“Iye ucu duruhuë cato huajëye yo'o ja'ñere ca nëoñe a'ë, yë'ë tsepi mësaru de'oye pa'i ja'ñere caquë nejo-ja'a do'ipi.

²¹ Jaje pa'ina, yë'ëre cosoquë tseani yecohua'ina isi-ja'quë iñore pa'iji, yë'ë ja're te'e aõ aĩ saihuëna tēose'epi. ²² Jaje yo'oye pa'iji, Pa'i Mamaquë cato jare ite quëa nëosi ma'aja'a saiji. Jaje pa'iquëta'are iteaye pa'i pa'iji, ite yehuoja'quë!”

²³ Ja maca jaje caëna, iohua'ija'a sa'ñe se'i'ë, “¿nepi mai aquë yehuoja'quë a'ni?” cajë.

Nepi Jerepa Pa'iquë Api Sa'ñe Caye

²⁴ Ja maca sa'ñe cajë, “¿nepi ai jerepa pa'i pa'ija'quë a'ni?” cahuë. ²⁵ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Yejaña ëjaohua'ipi ite necaicohua'ire cajë cuãñecohua'i a'ë, cui'ne ite yeja de'oye pa'i ja'ñere cajë necaicohua'ipi, cajeohua'ire hue'yocohua'i a'ë, iohua'i ëjaëre. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are mësaru cato jaje yo'ocohua'i pa'ie peoji. Coa ai jerepa ñeje yo'oye pa'iji. Iti ai jerepa pa'ipi mësaru aquë cato tsj posëje pa'i pa'ie pa'iji, cui'ne ite cuãñequëpi coa necaiquëje pa'i pa'ie pa'iji. ²⁷ Jaje pa'ito, ¿ne a'ni, ai jerepa pa'i, aõ aĩ saihuëna ja'runi ñu'i aiquë, panita'a ite aore sa aõquë? Jaje pa'ina, mësarupi ñato aõ aĩ saihuë ñu'iquë api jerepa pa'iji, cayë. Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato mësarute necaiquë pa'iyë.

²⁸ Mësaru a'ë, yë'ëre ai yo'oye pa'ina, si'anë yë'ë ja're cõni pa'isicohua'ipi. ²⁹ Jaje pa'ina, mësarute yë'ëpi cuãñecohua'i pa'i ja'ñere, ja'quë yë'ëre isise'eje isiyë.

³⁰ Yë'ë ja're cõni aõ aĩ saihuëna, yë'ë cuãñe hue'ñana aijajë cui'ne ucuja'cohua'ini cui'ne cuãñecohua'i ñu'i saire pana ja'rujajë doce Israel pa'i tsëcapë acohua'i yo'ose'ere ña de'huaja'cohua'ini pa'ija'cohua'i a'ë, mësaru.”

Pedro Jesure Ñama'quë A'ë, Caye

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Ëjaëpi yequeje capi:

"Simón, Simón Satanáspi më'ëre trigo ñu'cueyeje pa'ye yo'osi'i caquë seji'i. De'hua ñajë'ë. ³² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi më'ëni caquë Maija'quëre sęcacaë'ë, më'ë cuasayepi de'oye pa'ijaquë caquë. Më'ëpi ja yo'oye tëto sani yë'ëna pönësi maca. Cöcaijë'ë, më'ë yo'je tsjire nuñerepa pa'ija'cohua'ini."

³³ Jaje caquëna, Simónpi capi:

"Ëjaë, yë'ë cato më'ë ja're cöni co huë'ña cotoje co cuañosi'i cuasayë, cui'ne ju'iñe pa'itoje te'e ju'iñere yëyë."

³⁴ Caquëna, Jesupi capi, ite:

"Pedro, care payë. Më'ëre iye ñata töme maca ja yë'ta'a cura yë'ima'ëna, toasoñe pa'ye cosoja'quë a'ë, më'ë ñama'quë a'ë ite, yë'ë caquë."

Ti'a Tëjiji, Jesús Ai Yo'oye³⁵ Jesupi seji'i, jaohua'ire:

"Mësarute topëa peocohua'ire cui'ne curiquë peocohua'ire, cui'ne zapatoje peocohua'ire jëjo saosi maca çmësarute co'amaña jopo caraë?"

Jaje seina, iohua'ipi cahuë:

"Pani."

³⁶ Cajëna, capi, jaohua'ire:

"Jaje yo'ose'e pa'iquëta'are yure cato tiñe yeque yo'oye pa'iji. Jaje pa'ina, topë paquë pani saye pa'iji. Cui'ne curiquë ayacore paquë pani saye pa'iji. Cui'ne hua'ti peoquë pani dëi ju'i çare isiquë curi neni hueroye pa'iji, hua'tijë. ³⁷ Yë'ëna tsoe toyajë pa'ise'ere ti'añe pa'iji. Ja toyase'epi caji: 'Co'acohua'i ja're cöni cuëcuehuë.' Jaje pa'ina, si'aye toyase'e nuñerepa ti'añe pa'iji, yë'ëna."

³⁸ Jaje caquëna, jaohua'ipi cahuë:

"Ëjaë, iñore caya huä'ña pa'iji."

Jaje cajëna, ipi sehuopi:

"Tsoe ti'api."

Jesús Getsemaní Quë'rona Seña

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Ja maca saji'i, etani Olivos cutihuëna noni i sai huë'ñana. Saina, i ye'yacohua'ijë cöni tuë'ë, ite. ⁴⁰ Iti huë'ña ti'ani, jaohua'ire capi:

"Sejë'ë, huati neña maca taiñe paja'cohua'i."

⁴¹ Cani ja jeteyo'je Jesús jaohua'ire jëoni saji'i, quëna pë jëoñe ja'i macana. Jaron a do're ja'runi seji'i, Maija'quëre. ⁴² Ñeje caquë:

"Ja'quë, më'ëpi iye sëje cöno da'ca nejocaiye pa'ito nejocaijë'ë, ai yo'o ja'ñere. Ja yë'ta'a yë'ë cuasase'eye yo'oma'ë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa më'ë cuasase'ere yo'osi'i."

⁴³ Jaje pa'ina, Maija'quë huiñaëpi ma'tëmopi ñaipi, ite tutu isisi'i caquë. ⁴⁴ Jaje ai oi yo'oquë ai jerepa tutu Maija'quëre seji'i cui'ne i ai ësä cajeyeje pa'ye tsiepi yejana cajepi.

⁴⁵ Jaje Maija'quëre seji'i huëni saji'i, i ye'yacohua'i quë'rona. Ti'acquë ñaquëna, oiyeipi quëco huesouna çaisicohua'ipi paë'ë. ⁴⁶ Pa'ijëna, ja maca capi, jaohua'ire:

"¿Me yo'ojë çaisicohua'ipi uiñe'ni? Huëijë'ë. Huëni sejë'ë, huatipi neñaquëna, taima'pë pa'ija'cohua'ipi."

Jesure Tseña

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesupi ja yë'ta'a cocare caëna, jai pai ti'asi macaje Judas hue'equë doce i soisicohua'i aquëpi du'ru daji'i. Daina, yecohua'i jeteyo'je daë'ë. Jajëpi ti'ani Jesure tsu'susi'i caquë tsio daji'i. ⁴⁸ Tsio dai maca Jesús ite capi:

"Judas, çcoa tsu'suquë sihuayeje pa'yepi yo'oquë yehuosi'i caquë yo'oquë Pai Mamaquëre, më'ë?"

⁴⁹ Ja maca Jesús ja're cöni pa'icohua'ipi ñani sei'ë:

"Ëjaë, çhuä'ñapi jaohua'ire huaiye de'oquë?"

⁵⁰ Jaje se maca iohua'i aquëpi tsoe Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jo'yaëni ëja te'te çajorona tëtöpi, peo te'terepa. ⁵¹ Jaje yo'oquëna, Jesupi capi:

"Jëojë'ë, tsoe de'oji."

Ja maca Jesús Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jo'yaë çajorore cui'naoni ini tuacaji'i. ⁵² Ja jeteyo'je Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire cui'ne Maija'quë huë'e ñacai soldado pai ëjaohua'ire cui'ne aiohua'ire Jesupi capi, ite tseani sañu'u cajë daisicohua'ire:

"¿Co'amaña ñaëre yo'oyeje pa'ye mësar tarapi, huä'ñapi cöni date? yë'ëre tseañu'u cajë. ⁵³ Yë'ë mësar ja're cöni si'a mu'seña Maija'quëre se huë'e pa'ina, mësarupi yë'ëre pu'pema'pë pa'isicohua'ita'a jaje yo'o macapi ti'aëna, mësarupi yo'ojë neañepi quëco huesosi maca."

Pedro Cosose'e

(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ja maca Jesure tseani coñu'u cajë sahuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë huë'ëna. Sajëna, cui'ne Pedroje tujji'i, so'o maca se ñaquë. ⁵⁵ Jaro hue'se daripë tëhuo sitopi toa suahuë. Suani ja'ru të'ijajë'ë, ijoja'a. Cui'ne Pedroje iohua'i ja're cöni ja'rupi. ⁵⁶ Ja maca te'o huë'e necaicopi toa yë'quë macare ja'rusiquëpi toa mia huë'ñare ñu'ina, ise'ere ai ñani cao:

"Iquë Jesús ja're cöni pa'isiquë api."

⁵⁷ Jaje cacona, Pedropi cosoquë capi:

"Ñama'quë a'ë, ite."

⁵⁸ A'ri maña tsoe pa'i maca yequëpi sani cui'ne capi:

"Më'ëje Jesús ye'yacohua'i aquë a'ë."

Jaje caquëna, Pedropi capi:

"Pani. Yë'ë yequë a'ë."

⁵⁹ Te'e hora tëto sai maca yequë cui'ne titani capi:

"Nuñerepa më'ë i ja're cöni pa'isiquë a'ë. Cui'ne jaje pa'ipi Galilea aquë a'ë, më'ë. Asayë, më'ë cocana."

⁶⁰ Caquëna, Pedropi capi:

"Huesëyë, yë'ë më'ë caye. ¿Iquere caquë'ni, jaje pa'ye?"

Ja yë'ta'a itire Pedro caquëna, cura yëji'i. ⁶¹ Yë'ina, ja maca Ëjaëpi co'ye pönëni ñapi, Pedrore. Ja maca Pedro Ëjaë case'ere cuasa ñajaji'i: "Ja yë'ta'a cura yë'ima'ëna,

toasoñe pa'ye cosoja'quë a'ë, më'ë case'ere." ⁶²Ja maca Pedro hue'sena etani ai oji'i, i tayose'ere co'a ju'i.

Jesure Cue'cueye
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³Jesure tseani pacohua'ipi cue'cuejë cui'ne ite tara pëapi të'cahuë. ⁶⁴Ite ñaco ca cañapi sëani tsiana mosi-capi të'cajë cahuë:

"¿Se ca ñajë'ë. Nepi të'care'ni?"

⁶⁵Cui'ne jaiye yequë cocajë cahuë, ite tea ju'ijë.

Judío Pai Ca Tëjicohua'ipi Jesure Yo'oye
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶Mu'se pa'i maca Judío iohua'i Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i, cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i tsi'sini Jesure sahuë. Jerepa ëjaohua'ipi ca tëjicohua'irepa què'rona, seni asañu'u cajë, sani cahuë:

⁶⁷"Quëajë'ë. ¿Më'ë aë, Cristorepa?"

Cajëna, iipi sehuopi, jaohua'ire:

"Yë'ë i a'ë catojë mësaruru coa caji cuasaye pa'iji.

⁶⁸Cui'ne yë'ëpi mësaruni sequë pa'ito yë'ë señere sehuo ti'añe peoji, cui'ne joye saoyeje paja'cohua'i a'ë.

⁶⁹Jaje pa'isicohua'ita'are yureta'a Pai Mamaquë Maija'quërepa ëja te'tere ja'rusiquëpi ñu'ija'quë api, ëjaërepa pa'ija'quëpi."

⁷⁰Jaje caquëna, ja maca si'ahua'i ite seji'ë:

"¿Jaje pa'ito më'ë aë, Maija'quë mamaquë?"

Sejëna, Jesupi sehuopi:

"Jaje pa'ijë'ë. Yë'ë a'ë, mësaruru cayeje."

⁷¹Caquëna, ja maca iohua'ipi cahuë:

"¿Iquere cajë ai jerepa i caquëna, asasicohua'ire co'eye'ni? Tsoe maipi asahuë, i yë'ore pare cahuë."

Pilatona Jesure Isiye
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

23 Ja maca jaje cani si'ahua'i huëni Jesure sahuë, Pilato què'rona. ²Jarona co'aquëre papi ca huëohuë, ñeje cajë:

"Iquë co'aye yo'oye ti'ahuë, yëquë paini co'a de'huaquë cui'ne pai do'i saima'pë pa'ijë'ë, romano pai ëjaëre caquë. Cui'ne, jare iipi yë'ë Cristo, pai ëjaëre pa'ë caquë api."

³Jaje caquëna, Pilatopi seji'i, ite:

"¿Më'ë a'ë, judío pai ëjaë?"

Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Jaje pa'ijë'ë, më'ë case'eje."

⁴Caquëna, ja maca Pilato capi, jaohua'ire Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire, cui'ne paire:

"Iquë co'aye yo'oye ti'ama'ë pa'iyë."

⁵Caquëna, iohua'ipi ai tutu cahuë:

"I ye'yapi si'a Judea paire co'a de'huaquë sañope ëjaohua'ire, yo'ocohua'ire nequë api. Jaje pa'ipi yure iñona cui'ne yo'o'ji, Galileapi huëosiquëpi."

Herodesna Jesure Isiye

⁶Pilatopi jare asani, jaje pa'ito iquë Galilea aquë a'ë capi. ⁷Jaje pa'ina, mësarupi jaro aquë api carena, Herodes què'rona jëjo saosi'i, Galilea daripë cuañequëna, capi. Ja mu'seña cato jaje Jerusalénre paji'i. ⁸Sarena, Herodespi ñani ai sihuaquë ai tsoe coa ña ëa ju'i pa'iquëpi i yo'oyese'e cajëna, asaquë paji'i. Jaje pa'ipi pai yo'o ti'a ma'ñere yo'oquëna, ñasi'i caquë pa'iquë paji'i. ⁹Jaje pa'ipi jaiye seji'i. Sequëta'are Jesús te'oreje sehuoma'ë paji'i. ¹⁰Cui'ne jarote Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi jaohua'ipi ite ai sañope cacohua'ipaë'ë. ¹¹Ja maca Herodes cui'ne i soldado pai tea ju'ijë co'aye yo'ohuë. Coa ini cue'cueñu'u cajë suñahuë, de'o cañare pai ëjaohua'ipi ju'i çare. Ja jeteyo'je cui'naëni Pilato què'rona jëjo saopi. ¹²Ja mu'se Pilato cui'ne Herodes cajeohua'ipi de'ohuë, ja'rë pëicohua'ipi pa'isicohua'ipi.

Jesure Huaiye Pa'iji, Caye
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³Ja maca Pilato Maija'quë huë'e ñacaicohua'ipi ëjaohua'ire cui'ne pai ëjaohua'ire tsi'soni, ¹⁴capi:

"Mësarupi dahuë, iquëre yë'ë què'rona co'aye paire yo'o'ji cajë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi seni asasi'i caquë mësarupi ñajëna, yo'ohuë. Jaje pa'ina, tsoe mësarupi ñahuë, do'i peoquë pa'ina. Jaje pa'ito iquë do'ire ite co'aye caye'ni. ¹⁵Jaje pa'ina, Herodesje ti co'aye yo'oma'quë pa'ina, ña jujani jëjo daopi. Jaje pa'ina, iquëre huani jëoñe peoji. ¹⁶Jaje pa'ina, coa si'seni jeteyo'je joye saoja'quë a'ë, pa'ija'quëre."

¹⁷Jaje fiesta mu'seña cosicohua'ire te'ire eto saoque paji'i, paire de'oye yo'osi'i caquë. ¹⁸Jaje caquëna, si'ahua'ipi cui huëohuë:

"Ijaëte huani jëoñe pa'iji! ¡Barrabásni eto saojë'ë!"

¹⁹Iquë Barrabás cato paire huaisiquëni cosiquë paji'i. Cui'ne ja daripë pai iohua'ipi ëjaohua'ire uihuaye huëoquëpi. ²⁰Pilato cato Jesuni etoye yëpi. Jaje pa'ina, tijupë ca cöpi. ²¹Caquëna, ai jerepa tutu cuihuë:

"¡Queja'quë api, queja'quë api!"

²²Toasoñe aye Pilato capi, jaohua'ire:

"¿Iquere co'aye yo'o u'ni, i? Yë'ë i co'aye yo'ose'e ti'ama'ë pa'iyë. Jaje pa'ire ¿me coa huaiye'ni? Jaje pa'ina, coa ai si'seni jëjo saosi'i, pa'ija'quëre."

²³Jaje caquëna, ai jerepa tutu cuihuë, queja'quë api cajë. Jaje ai cui do'ipi Maija'quë huë'e ñacaicohua'ipi ëjaohua'ipi case'e ja yo'oye ti'ahuë. ²⁴Ja maca Pilato iohua'ipi yëjë cayeje yo'ose'e pa'ijaquë cuasapi. ²⁵Cuasani jaje iohua'ipi casiquëni eto saopi, paire huaiquë co'aquëni. Ja maca Jesuni iohua'ipi yëyeje huaija'quëre isipi.

Ite Quëse'e
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶Ja maca Jesure queja'quëre sajëna, Cirene aquëpi Simón hue'equëpi sañope daina, ti'ani tseani cuañe-

huë, Jesure queja'core cruzu hue'equë saja'quëre cajë Jesupi du'ru saina.

²⁷ Jaje saina, jai paj tuë'ë. Cui'ne nomiohua'ije jai paj oijë cuijë saë'ë, ñni co'a ju'ijë. ²⁸ Jaje oijëna, Jesús ñani capi, jaohua'ire:

"Jerusalén nomiohua'i oima'pë pa'ijë'ë, yë'ëre. Coa ai jerepa mësaruja'a cui'ne mësaru mamajëni oijë'ë.

²⁹ Yequë mu'se ñeje caye tija'co'a: 'Nomiohua'i mamajëre peocohua'i, tsj pama'pë pa'isicohua'i, cui'ne ojeje tsosama'pë pa'isicohua'i jerepa sihuaja'cohua'i a'ë.' ³⁰ Cajëna, pajipi ca huëoja'cohua'i a'ë, ai cuture: 'Yëquëna quëñojë'ë' cui'ne a'ri cuthuëare caja'cohua'i a'ë, 'Yahuejë'ë, yëquëre.' ³¹ Huajë soquë yëje pa'ini yë'ëre jaiye yo'oni me mësarute paja'cohua'i a'ni cuënisí soquë yëje pa'iohua'ire."

³² Jesús ja're cõni huaija'cohua'ire caya pajire sahuë, co'amaña yahue ñacohua'ire. ³³ Ja maca Paj Sjopë hue'yosi hue'ñana tija'ni Jesure quehuë. Cui'ne caya co'a pajire cõni, yequëni i ëja te'tena cui'ne yequëni i ari te'tena nëcohuë. ³⁴ Ja maca ite quejëna, Jesupi capi: "Ja'quë oijë'ë, jaohua'ire iohua'i yo'oye huesëjë yo'ocohua'ire."

Soldado pajipi Jesús ju'i care dutani sa'ñe iohua'ija'a nepi, ite paja'cohua'i a'ni cajë yo'ohuë. ³⁵ Jaje yo'ojëna, pajipi ai ñahuë. Cui'ne paj ëjaohua'ique cue'cuejë cahuë:

"Yecohua'ire huasopi. Yureta'a co'ye huasoyere paji, nuñerepa Cristo Maija'quë tsequërepa pani co'ye huasoye pa'ini."

³⁶ Cui'ne soldado pajipe cue'cuejë ite o'sa cuiya'i cõnore ocuasi'i cajë yo'ohuë. ³⁷ Jaje yo'ojë ite cahuë:

"Judío paj ëjaë pani më'ëja'a co'ye huasojë'ë."

³⁸ Cui'ne i sjopë ëmëje'ere toyasico paco'ë, griego, latín cui'ne hebreo cocapi ñeje: *IQUÉ JUDÍO PAI ÉJAËPI*

³⁹ Co'aye yo'ocohua'i aquëre que deosiquëpi iti maca dequëpi tea ju'i co'aye capi, ñeje:

"Më'ëpi Cristorepa pani më'ëja'a co'ye huasoni jeteyo'je yëquëre huasojë'ë."

⁴⁰ Jaje caquëna, yequëpi i cajëire capi cama'ë:

"¿Maija'quëre ca'rama'quë, më'ëje cui'ne ju'ija'quë me casi'ni? ⁴¹ Mai cato nuñerepa co'aye yo'ocohua'ipi yo'o cuãñoñë, jare mai co'aye yo'osi do'ire saijë. Jaje pa'iquëta'are iquë ti co'aye yo'oma'quëpi yo'o cuãñoji, ñaquë më'ë."

⁴² Cani ja maca capi:

"Jesús huãnyema'ë pa'ijë'ë, yë'ëre më'ë cuãñe huëo maca."

⁴³ Caquëna, Jesupi capi, ite:

"Nuñerepa cayë, më'ëre. Yurepi yë'ë ja're cõni pa'ija'quë a'ë, de'o hue'ñare."

Jesús Ju'ise'e

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Mu'se joporepa pa'i maca si'a yeja ñamije pa'iorepa de'opi, tres pa'i macaja'a na'iquëna. ⁴⁵ Ësëje miañe pãni cui'ne ta'tëpo capi Maija'quëre së huë'e Maija'quë pa'i sito tëhuosicoje jopore paja'a tsata

saji'i, ëmëje'epi meñe huë'ehuëre pana. ⁴⁶ Ja maca Jesupi cui'pi:

"Ja'quë, Ja'quë yë'ë joyo më'ëna jsi nëoñë."

Jaje cani juni huesëpi.

⁴⁷ Ja maca capitán, romanopi iye yo'ose'ere ñani Maija'quëre sihuaquë capi:

"Nuñerepa iquë ti co'aye yo'oma'quë paji'i."

⁴⁸ Si'ahua'i ja maca pa'isicohua'ipi ite yo'ose'ere ñani quëquë huesëjë coti saihuëana të'cajë saë'ë. ⁴⁹ Jaje saijëta'are si'ahua'i Jesús ñacohua'ipi cui'ne nomiohua'i Galileapi tuisicohua'ipi so'ona pëani ñahuë, iye yo'oye.

Jesure Tase'e

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Paji'i, te'i nuñerepa yo'oquëpi i mami José hue'equëpi, Judea yejare Arimatea daripëre pa'iquë. Jaë cato judío paj ëjaohua'i aquë paji'i. ⁵¹ Iquë José cato Maija'quë te'te aye yo'oye ñasi'i cuasaquë utequë paji'i. Jaje pa'ipi yequë ëjaohua'i Jesure huai ja'ñere cajëna, te'e cui'ne cuasaye pajipi. ⁵² Jaje pa'ina, ëjaëpi Pilatore sani seji'i, Jesús capë ta ja'ñere caquë. ⁵³ Cruzu dequëre casani jai cañapi ca'neni quëna yejana coje nesicono oapi, ja yë'ta'a pajire tãma'a cojena. ⁵⁴ Huajë mu'se pa'ija'coní ne de'hua mu'se paji'i. Ja mu'se cato tsoe huëoye ja'i maca pa'iji.

⁵⁵ Galileapi Jesure nomiohua'i tuisicohua'ipi sani tasi daripë ñahuë, me oare'ni, i capë cajë. ⁵⁶ Ñani ja maca huë'ëna co'ini huëo së ma'ña ne de'huahuë. Ne de'huani huajë mu'se huajëhuë, iti cuãñese'e pa'iyëje.

Jesús Ju'isiquëpi Huëise'e

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

24 Du'ru macarepa co'amaña ne mu'se pa'i maca cui'naohua'ipi saë'ë, tasi daripë quë'rona nea

hue'ñarepa huëo sëñe ne de'huase'ere sajë. Cui'ne yecohua'i nomiohua'i cõni saë'ë. ² Ja maca tija'jë ñajëna, quëna pë daripë sjosicopi tãrore pa'iona, tija'huë. ³ Tija'ani cacajë Ëjaë Jesús capëre tija'ama'pë. ⁴ Peoquëna, ai quëquëhuë, me nei'ni cajë. Jaje quëquëjë ñajëna, jarote caya ëmëohua'i mia ju'i caña ju'icohua'ipi iohua'i ja're cõni nëcahuë. ⁵ Jaje ña quëquëni yejare pana në me huesëjëna, ñajë jaohua'ipi, cahuë:

"¿Iquere co'eye'ni, ju'isicohua'i quë'ro? Tsoe huajëquëpi pa'iji. ⁶ Iñore pa'ima'ë pa'iji. Tsoe huëji'i.

Cuasajë'ë. Ja yë'ta'a Galilea pa'ima'ca i ca'ñere, ⁷ ñeje: 'Paj Mamaquë co'aye yo'ocohua'i jëñana isisiquë pa'ija'quë api. Pa'ina, jaohua'ipi queja'cohua'i a'ë, soquë sarahuana. Jaje yo'osiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca huajëquë huëija'quë api.' Tsoe jare quëapi".

⁸ Jaje caëna, ja maca Jesús ca'ñe cuasa ñajaë'ë. ⁹ Ja jeteyo'je daripë ñasicohua'ipi co'ini si'aye iohua'i ñase'ere quëahuë, once soisicohua'ire cui'ne si'ahua'i iti maca cõni pa'icohua'ireje. ¹⁰ Iye coca i soisicohua'ire sani quëasicohua'i cato paë'ë: María Magdalena, Juana, María, Jacobo pëca ja'co, cui'ne yequë nomiohua'i cõni. ¹¹ Jaje quëajëna, i soisicohua'ipi jaohua'i quëaye asani sehuoma'pë paë'ë, coa cuepejë cayëje pa'ye nëina.

¹² Jaje nuñerepa cayè cuasama'quëta'a Pedropi etani huë'huëquë saji'i, tasi daripëre ñasi'i caquë. Sa tì'ani ñaquëna, ite ca'nesi caña tìrona ne saose'epi paji'i. Pa'ina, ñani ai cuasaquë saji'i, huë'ena.

Emaúsna Sai Ma'ana Yo'oye

(Mr 16.12-13)

¹³ Jare ja mu'se caya ëmëohua'i Emaús daripëna saë'ë, Jerusalénpi once kilómetro sai huë'ñana. ¹⁴ Saijé Jesús ayere cajë saë'ë. ¹⁵ Jaje cajë saijëna, jare ipi Jesús jaohua'ire tsiojaji'i. Tsiojani iohua'i ja're cõni saji'i. ¹⁶ Saina, a'ri maña carapi, iohua'i ña tì'are paye ite. ¹⁷ Ja maca sai Jesupi jaohua'ire seji'i:

“¿Iquere sa'ñe cajë saiyeni, ma'aja'a saini? ¿Me yo'ojë oicohua'i pa'iyeni?”

¹⁸ Caquëna, jaohua'i aquë Cleofas hue'equëpi sehuopi, ite:

“Si'a yeja Jerusalén daripë iye mu'se yo'ose'e asayë. ¿Jaje pa'iquëta'are cui'ne më'ëse'e itì huë'ña pa'inije asama'ë pani sequë?”

¹⁹ Caquëna, ja maca ipi capi, ite:

“¿Me yo'ore'ni?”

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

“Jesús Nazaret aquëpi, Maija'quëre quëacaiquëpi, si'aye tutu quë'ipi cui'ne i cayeje Maija'quë ña huë'ñana, nuñerepa caquëpi si'a pa'i ña huë'ñana caquëre pare yo'ose'ere cayë. ²⁰ Jaje pa'ini, quëni huani jeohuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i maire cuañecohua'i cui'ne si'a ëjaohua'i huani jeoñe pa'iji cajëna. ²¹ Yëquë cato jãpi Israel paire huaso-jã'quë api cajë utecohua'i paë'ë. Yure jaje pa'ijëna, si'aye iye co'aye yo'ohuë, coa toaso mu'seña ite yo'ose'e tëtosaaji, yure. ²² Jaje yo'ose'e pa'itoje ai jerepa ai cuasaye pa'iji. Yëquë ja're cõni nomiohua'i pa'icohua'ipi nea huë'ñarepa sani ña quëquëhuë, tasi daripë. ²³ Jesús capë peoco pa'ina, jaje ñani jaohua'ipi dani yëquëre quëahuë. Huëo cãni ñañeje pa'ye huiñaohua'ire ñajëna, jaohua'ipi Jesús huajëquëpi pa'iji cahuë cajë. ²⁴ Ja jeteyo'je yëquë cajeohua'ijë tasi daripëre sani ñajëna, jare jaje nomiohua'i case'ejë pa'ye pa'ina, tì'ani ñahuë. Jesureta'a ñama'pë paë'ë.”

²⁵ Jaje quëaquëna, ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Asa tì'ama'cohua'ire pa'ni, mësaruru. Je yëhua asani sehuojã'cohua'i a'ni Maija'quëre quëacacohua'i cajë pa'ise'e. ²⁶ ¿Mësarupi cuasato Cristo ai yo'oye paja'quë paquë si'aye iye ja yë'ta'a i de'o huë'ñarepa saima'ë pani?”

²⁷ Jaje se canì ja maca quëa huëopi, si'aye ite yo'ojë ja'ñere cajë toyase'ere. Moisés toyaquë pa'ise'epi huëoni cui'ne yecohua'i Maija'quë quëaquëna, toyasicohua'i toyajë pa'ise'e cõni quëapi.

²⁸ Iohua'i cajë saisi daripëna tì'ani, Jesús ja yë'ta'a i sai huë'ña sasil'i caquë yo'oyeje yo'opi. ²⁹ Jaje yo'oquëna, jaohua'ipi soihuë:

“Yëquë ja're cõni pëajë'ë na'iji, coa ñami de'o tëjiji.” Asani ja maca Jesús iohua'i ja're cõni cacani pëapi.

³⁰ Pëasiquëpi go ai saihuëna iohua'i ja're cõni ja'rusi maca ipi panpë ñni Maija'quëre se pëpani jëyoni jë'y-

quë jaohua'ire aopi. ³¹ Jaje i yo'o maca ña tìtahuë, ire papi cuasajë. Jaje cuasa maca tsoe peo huë'ña huesëpi. ³² Ja maca iohua'ija'a sa'ñe cahuë:

“Maipei asahuë, mai joñoa ai sihua ëaye nëiñe, ma'aja'a dai toyase'ere ipi quëaquëna.”

³³ Jaje ñani ti uteye peoyerepa ma'aja'a dai huëoni daë'ë, cui'naohua'ipi Jerusalëna. Tìtajëna, jarote paë'ë, once Jesús soicohua'i tsi'sisicohua'ipi iohua'i cajeohua'i ja're cõni. ³⁴ Pa'ijëna, tìtani asajëna, jaohua'ije cahuë:

“Nuñerepa Jesús huëji'i. Cui'ne ise'ere iñopi, Simónre.”

³⁵ Cajëna, ja maca iohua'ije quëahuë, ma'aja'a saijëna, yo'ose'ere. Cui'ne Jesupi panre jë'yëquëna, ñani ite ña tìtase'ere.

Jesupi Ñaiñe, Ire Ye'yecohua'ina

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Ja yë'ta'a itì yo'ose'ere cajëna, Jesús iohua'i jopore pana ñai nëcapi. Ja maca pëpapi, ñeje caquë:

“De'oye pa'ija'cohua'i a'ë, mësaruru.”

³⁷ Caquëna, jaohua'ipi ai quëquë huesëhuë, i pa'isi joyore ñañe cuasajë. ³⁸ Jaje cuasajëna, Jesupi jaohua'ire capi:

“¿Me yo'ojë quëquë huesësicohua'i pa'iyeni? ¿Me yo'ojë mësaruru joñoa jëa coeyequë hue'eyeni? ³⁹ Ñajë'ë, yë'ë jëñare cui'ne yë'ë quëore. Jare yë'ë i a'ë, mësaruru ñasiquërepa. Patoni cui'ne ñajë'ë. Joyo cato capë cui'ne tara peocoa. Mësarupi yë'ëre ñajëta'a capë tara hue'equë pa'iyeni. Yë'ë a'ë, me joyo pa'iyeni.”

⁴⁰ Jaje canì jaohua'ire iñopi, jëña cui'ne quëo ite quëse'ere. ⁴¹ Jaje yo'oquëna, ja yë'ta'a ire papi cuasaye pa'huë, ai sihua do'ire, cui'ne quëquë do'ire. Jaje pa'ina, Jesupi jaohua'ire capi:

“¿Ai maña paye, iño?”

⁴² Caquëna, ñni isihuë, tsiaya hua'i tsaro sëyosiconi.

⁴³ Isijëna, ñni iohua'ique ñajëna, aji'i. ⁴⁴ Ja jeteyo'je capi, jaohua'ire:

“Ja yo'ose'e cato yë'ë mësaruru ja're ja yë'ta'a cõni pa' case'ere yo'ohuë. Si'aye Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quëre quëacacohua'i toyase'e, cui'ne Salmos toyase'e si'aye tì'añe paji'i. Me paquë'ni, nuñerepa case'e. Jaje pa'ina, yo'ohuë.”

⁴⁵ Ja cato quëapi, toyase'e cayere nuñerepa asa tì'ajajë caquë. ⁴⁶ Jaje pa'ina, quëaquë jaohua'ire capi:

“Ñeje toyase'e pa'iji. Cristo ai yo'oquë jüni huesëye pa'iji. Jaje ju'isiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca cui'naëpi huëija'quë api. ⁴⁷ Jaje pa'ina, Cristo mamire cajë quëaye pa'iji. Si'a huë'ña pa'icohua'ire Jerusalén paire quëa huëoye pa'iji. Huëosicohua'ipi ñeje cajë: Ja'ñe cuasase'e jëoni pönëjë'ë. Jaje yo'ojëna, mësaruru co'aye yo'ose'ere sa'i de'huacaiye pa'ija'co. ⁴⁸ Jaje pa'ina, mësaruru a'ë, yure iye ñasicohua'irepa. ⁴⁹ Ña, yë'ëpi, ja'quë ca nëose'e jëjo daoja'quë a'ë, mësaruna. Jaje pa'ina, saima'pë iño Jerusalén daripëre pa'ijë'ë, ma'tëmo jëjo dao tuture utejë'ë, mësaruru suña ja'ñere.”

Ma'tëmona Sa Cuãñoñe

(Mr 16.19-20)

⁵⁰ Jesupi sai sapi, jai daripë Betaniare pana. Jãrona jëña mëani Maija'quëre sēcacaji'i, jaohua'ire. ⁵¹ De'oye

pa'ijë'ë, cani jaohua'ire jëoni ma'tëmona sa cuãñoñi. ⁵² Ja jeteyo'je Maija'quëre seni tējini co'ihuë, Jerusalén-na ai sihuajë. ⁵³ Cui'ne si'anë Maija'quëre sę huë'ere pa'ijë Maija'quëre de'oquë api cajë sihuajë paë'ë. De'oji. Ca tējihuë.

SAN JUAN

De'o Cocapi Paj De'ose'e

1 Ja yè'ta'a yequë co'amaña pa'ima'në iti coca tsoe paji'i. Iti coca cato Maija'quë ja're paji'i. Iti coca cato Diusupi. ² Du'ru huëo macana Maija'quë ja're cõni paji'i, iti cocapi. ³ Ipi Maija'quë ja're cõni co'amaña de'huapi. Peoji, i de'hua ma'ñe, si'aye i de'huase'e a'ë. ⁴ Ini paji'i, ti pani huesëye. Ti pani huesëyepi paire miacaiye pa'iji. ⁵ Iye miañepi nea hue'ñare pana miacaji'i. Miacaina, neañepi ne yayo tì'añe papi.

⁶ Pa'iji, Maija'quë jëjo daoquë Juan hue'equë. ⁷ Jaë cato iti miañe ñasiquëpi quëacaiquë paji'i, i cayere care paji cuasani si'a paj asajajë caquë. ⁸ Juan cato miañe peopi. Jaë cato coa miañe ñasiquëpi quëacaiquë paji'i. ⁹ Nuñerepa si'a paire miacaiyepi iye yejana tìtapi.

¹⁰ Ipi Diusu ja're pa'i iye yeja de'huasiquëta'are iye yeja pa'icohua'ipi ire papi cajë asaye pahüë. ¹¹ I paire pana daji'i. Daisiquëta'are i paipi ite de'oye sihuajë yo'oye pahüë. ¹² Jaje jai paj jëta'are de'hue te'ohua'ise'e sihuajë ite nuñerepa Cristo huasoquë api cuasajë asahuë. Jaje ite cuasasicohua'ini nuñerepa Maija'quë mamajërepa pa'iyepi nepi. ¹³ Paj mamajërepa pa'iohua'i peoyë. Diusu mamajë cato, Diusupi necaina, i mamajë de'osicohua'i a'ë. Paj ai de'oyepi ai de'oma'cohua'i a'ë. Panita'a coa yëjë yo'oyepi ai de'ose'eje pa'iohua'i peoyë.

¹⁴ Cristopi paj de'oni mai ja're cõni paji'i, paire oiquëre papi, cui'ne nuñerepa pa'ipi. Jaje pa'ini i de'oquë pa'iyerepa ñahuë, yëquëpi, Maija'quë Ma-maquërepa te'i macapi, ai de'oquërepa pa'ina. ¹⁵ Jaje pa'ina, Juan Cristo do'ire ca'aji'i, ñeje:

"Iquë api, yë'ë mësarute quëasiquë. Jaëni yë'ë quëahuë. Yë'ë jeteyo'je daiji, jerepa pa'i. Yë'ë peo'në pa'isiquë ca'aji'i."

¹⁶ De'oye pa'iyepi tì'ahuë, i do'ipi. ¹⁷ Cuañese'e cato Moisésja'a Maija'quëpi isise'e a'ë. Cui'neje paire oiye, cui'ne nuñerepa yo'oye cato Jesucristoja'a isise'e a'ë. ¹⁸ Te'ijë Diusure ñasiquë peoji. Coa i mamaquë i ja're cõni pa'iquëse'e. Jaëse'e ñapi. Maire quëa iñopi, i pa'iyepi aye.

Jesucristo Ayere Juan Cacaise'e

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Jerusalén pa'i judío ëjaohua'ipi Maija'quë huë'e ña-caicohua'ire cui'ne levitasre jëjo saoreña, Juanre iquei'ni më'ë cajë seni asaja'cohua'ire. ²⁰ Jaje jëjo saorena, sani sejëna, Juanpi tìñarepa quëaëña:

"Yë'ë cato Cristo Maija'quë paire huasoquë peoyë."

²¹ Jaje caquëna, seni coreña:

"¿Jaje pa'ito iquei'ni, më'ë, tsoe hue'ña Maija'quë quëacaiquë pa'isiquë?"

Cajëna, Juanpi caëña:

"Pani."

Yeque seni coreña:

"Jaje pa'ito ¿Maija'quëre quëacaiquë daija'quë api ca nëosiquë aë, më'ë?"

Jaje catoje sehuouña:

"Pani."

²² Ja maca careña:

"¿Iquei'ni, jaje pa'ito? ¿Me yëquëre jëjo daosico-hua'ire sani quëaja'cohua'i a'ni? Më'ë ayere quëajë'ë, yëquëre."

²³ Cajëna, Juanpi caëña:

"Yë'ë cato yë'ose'e cuëne yejapi cuiquë a'ë: 'Nui ma'arepa hui'yojë'ë, Ejaë daija'a ma'a.' Maija'quëre quëacaiquë Isaías caquë pa'ise'eje caquë a'ë, yë'ë."

²⁴ Juanre sani casicohua'i cato fariseo paipi jëjo saosicohua'i paë'ë. ²⁵ Jaohua'ipi setëña, ite:

"Cristo peoni, cui'ne Elíasje peoni, cui'ne Maija'quë jëjo daosi'i casiquëje peoni, ¿Me yo'oquë cui'ne oco doquë'ni?"

²⁶ Cajëna, Juanpi caëña:

"Yë'ë cato oco doquë aë. Jaje pa'iquëta'are mësarü ja're cõni pa'iji, mësarü ña tì'ama'quëje. ²⁷ Jaë cato yë'ë jeteyo'je daija'quë api, yë'ëre tëto saisiquëpi. Yë'ë cato do'i peoyë, i zapato joyecaiyeque."

²⁸ Iye cato Betábara hue'e hue'ñana yo'ose'e a'ë, Jordán tsiaya ësë mëi tē'tena Juan oco do hue'ñana.

Maija'quë Yëi Ñamapi, Jesús

²⁹ Se ñatasi mu'se Jesupi Juan quë'rona tsio daina, ñaquë caëña, Juan:

"Ñajë'ë. Iquë api, Maija'quë Yëi ñama iye yeja pa'icohua'itayo yo'oye nejocaiquë. ³⁰ Yë'ë jaëni cahüë: 'Yë'ë jeteyo'je daiji, yë'ëre tëto saisiquë. Jaë cato yë'ë peo maca pa'isiquë api.' ³¹ Yë'ëje huesëhuë. Iquei'ni cuasahuë. Jaje pa'iquëta'are ocopi dohuë, Israel paipi ñajajë caquë."

³² Caëña, Juan yequeje:

"Yë'ëpi ñahuë, Maija'quë de'o joyopi ma'tëmopi su'teje pa'ipi ina cajeni pëaquëna. ³³ Yë'ë cato ja yë'ta'a huesëhuë, iquei'ni cuasaquë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre oco dojë'ë caquë cuañesiquëpi capi: 'Më'ëpi oco doquë ñaquëna, de'o joyopi cajeni ina pëasiquëpi. Jaë api, paire Maija'quë de'o joyopi doquë.' ³⁴ Jaje pa'ina,

yè'è iti ñasiquèpi quèacaiquè pa'iyè, Maija'què Ma-maquère papi caquè."

Jesús I Ye'yacohua'ire Du'ru Macarepa Nese'e

³⁵ Se ñatasi mu'se Juan cui'ne i ye'yacohua'i cõni paè'è, ja'rè pa'isi macare. ³⁶ Pa'ijèna, Jesús da saina, ñaquè Juan capi:

"Ñajè'è. Jaè api, Maija'què Yèi ñama."

³⁷ Jaje Juan caquèna, asani i ye'yacohua'ipi cayao-hua'i Jesure tuteña. ³⁸ Jaje tuijèna, Jesupi asani co'ye ñani caèña, jaohua'ire:

"¿Iquere co'eye'ni?"

Caquèna, iohua'ipi careña:

"Ye'yaquè, ¿Mè'è jeron pa'iquè'ni?"

³⁹ Cajèna, Jesupi capi:

"Dani ñajè'è, yè'è pa'i huè'ña."

Caèna, i pa'i huè'ñana sani ñani i ja're pèani paè'è, cuatro pa'i maca tì'asicohua'ipi iti mu'se na'i macaja'a.

⁴⁰ Juan caquèna, asani tuisicohua'i aquè cato, te'i Andrés paji'i, Simón Pedro yo'jei. ⁴¹ Ja yè'ta'a yeque yo'o-ma'nè du'ru macarepa cato Andrés, maja'yè Simónni sani co'epi. Tì'ani capi, ite:

"Tì'ahuè, yèquè, Mesías maire huasoquè."

⁴² Jaje quèani Andrés sai saèña, Simónre Jesús què'rona. Saquèna, ñani Jesupi caèña:

"Mè'è cato Jonás mamaquè Simón'è. Jaje pa'iquè-ta'are Cefas hue'equè pa'ijè'è. Jaje cani Pedro caye a'è. (Mai coca cani quèna pè caye pa'iji.)"

Jesús Soise'e Felipe Cui'ne Natanaelre

⁴³ Se ñatasi mu'se Jesús Galilea yeja què'rona sasi'i caquè yo'oquè, Felipe tì'api. Tì'ani capi:

"Tuijè'è, yè'ère."

⁴⁴ Iquè Felipe cato Betsaida daripè aquè paji'i, Andrés cui'ne Pedro pa'i huè'ña aquè. ⁴⁵ Nani ja maca Felipe Natanaelre co'ese'e caquè sani tì'ani ite capi:

"Ai tsoe Maija'què quèacaiquè cui'ne Moisés toyaquè pa'isiquèni ñahuè, yèquè. Jaè cato Jesupi José mamaquè Nazaret daripèpi aquè api."

⁴⁶ Caquèna, Natanaelpi capi:

"¿Nazaret daripèpi de'o pai eta tì'añe pa'iquè?"

Caquèna, Felipepi capi:

"Dani ñajè'è, ñani."

⁴⁷ Natanaelpi Jesús què'rona tsiojaina, Jesús capi:

"Nuñerepa Israelita macapi daiji, iquè cosoye peo-quèpi."

⁴⁸ Jaje caquèna, Natanaelpi sequèña:

"¿Me yè'ère ñaquè'ni?"

Caquèna, Jesupi capi:

"Ja yè'ta'a Felipe mè'ère soima'nè ñahuè, Higuera soquè yè huè'ehuère mè'è nèca maca."

⁴⁹ Ja maca Natanaelpi capi:

"Ye'yaquè, mè'è cato Diusu mamaquè a'è. Judío pai èjaère pa'è, mè'è."

⁵⁰ Caquèna, Jesupi sehuopi:

"¿Coa Higuera soquè yè huè'ehuère pa'i maca ñahuè case'ere nuñerepa Èjaèpi caji caquè asaquè, mè'è

yè'ère? Ai jerepa pa'yere, mè'è ñaja'què a'è, jeteyo'je."

⁵¹ Yequeje Jesupi capi, ite:

"Nuñerepa cayè. Ma'tèmo hui'yosicopi pa'iona, Diusu hui'ñaohua'ipi mèisicohua'ipi cajesicohua'ipi Pai Mamaquèni cajè yo'ojèna, ñaja'cohua'i a'è."

Caná Daripèna Huejase'e

2 Toaso mu'seña sa tètõ sai maca Caná daripère hueja fiesta paquèña, Galilea yejare. Jarote Jesús pèca ja'coje pacoña. ² Jesús cui'ne i ye'yacohua'i cõni hueja fiestana soi cuãnoisicohua'ipi pa'ijè sateña.

³ Cuiya'i o'sa carajaisi maca, Jesús pèca ja'copi cao:

"Cuiya'i o'sa yure peoji."

⁴ Cacona, Jesupi sehuopi:

"¿Nomio me yo'oco jaje yè'ère caco'ni? Yè'è yo'o maca ja yè'ta'a tì'añe paji."

⁵ Jaje catoje iopi cao, paire necaicohua'ire:

"I cayeje yo'ojè'è."

⁶ Jarote seis quèna yurupèa paji'i, judío pai si'si cuya tojè yo'o yurupèa. Te'e yurupè cato veinte panita'a veinticinco galones doye paji'i. ⁷ Jesupi paire necaicohua'ire capi:

"Iye yurupèana ocore do'e tìmjè'è."

Caèna, do'e tìmjè'è. ⁸ Do'e tìmjè'èna, Jesupi capi:

"Yure cato a'ri maña doni fiesta yo'oye ñacaiquèna sacaijè'è."

Caèna, jaje yo'oreña. ⁹ Sarena, fiesta yo'oye ñacaiquèpi, ocopi cuiya'i cõno de'ose'ere neñapi, huesèquè. Iti ñajè ocopi yurupèana dosicohua'ise'e ja'è cuasahuè. Jaje neñani fiesta yo'oye ñacaiquèpi huejaquère soini capi:

¹⁰ "Si'a pai du'ru macarepa cato de'o cuiya'i cõnore pare yucua. Ai yucua macarepa jeteyo'je a'ri maña de'o cuiya'i cõno ocua. Jaje pa'iquèta'are mè'è cato ai de'o cuiya'i cõnore pare de'huahuè."

¹¹ Jesús Caná daripè Galilea yejana pai yo'o tì'a ma'ñere yo'ose'e cato du'ru macarepa yo'o ñnose'e paji'i, i de'oquèrepa pa'yere. Jaje yo'ouna, ite ye'yecohua'ire papi cuasahuè.

¹² Iye yo'o tējisi jeteyo'je Capernaum daripèna saji'i, pèca ja'co, yo'je tsj, cui'ne i ye'yacohua'i cõni saijèna. Sani jarona paè'è, a'ri maña mu'seña.

Jesupi Maija'què Huè'ere Tsoa Tõse'e

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Israel pai Egítopi etajè pa'ise'ere cuasajè judío pai yo'o mu'seña tì'a tējiquèna, Jesupi Jerusalénna saji'i.

¹⁴ Sani tì'api, Maija'què huè'ere curiquè neñu'u cajè duruhuèquère isicohua'i, cui'ne yèi ñamare isicohua'i, cui'ne su'tere isicohua'i cui'ne curiquè cambiacohua'i ja'rusicohua'ipi ñu'ijèna, ñani. ¹⁵ Jesupi iohua'ire si'se-ja'core neni yureta'a si'a paire co'amaña isicohua'ire yèi ñamare cui'ne huèquère cõni te'epi curiquè cambiajè ñu'icohua'ini eto saoni iohua'ire curi topèa jea ña'ñe saocai, cui'ne mesa saihuèaje jè'je taño saocaji'i.

¹⁶ Su'tere isicohua'ini capi:

"Ieto saojè'è, ñno pama'pè! ;Yè'è Ja'què huè'ere co'amaña huero huè'e neni yo'oma'pè!"

¹⁷ Jā maca i ye'yacohua'ipi toyase'e cayere cuasa ñajateña, ñeje cayere: "Si'aye yè'è pa'ie mè'è huè'ere cuasani ñacai yo'oyè."

¹⁸ Jā maca judío paipi Jesure sei'è:

"¿Iquepi mè'è iñoja'què a'ni, mè'è cuañequè pa'ie iye yo'oquè?"

¹⁹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

"Nejojè'è, iye huè'ere. Jaje yo'ojëna, yè'èpi coa toaso mu'señapi nesi'i, cui'naoni."

²⁰ Caquëna, judío paipi careña:

"Cuarenta y seis ometëcarepa nesicore ¿me mè'èpi coa toaso mu'señapi huè'e nesi'ni?"

²¹ Jaje Jesús cani i capëre capi, huè'ere pare caye paipi. ²² Jaje pa'ina, Jesús ju'isiquèpi huëisi maca i ye'yacohua'ipi cuasa ñajateña, i iye case'ere. Cui'ne jā maca toyase'e case'eje nuñerepa care pa'è cajë asahuè.

Si'aohua'ire Jesús Ñaquè Api

²³ Jesús Jerusalénre pa'i pa'i yo'o tì'a ma'ñere yo'o-quëna, ñani jai pa'i ite ire papi cajë asahuè, Israel pa'i Egíptopi etase'ere cuasajë yo'o fiesta pa'i maca yo'o-quëna. ²⁴ Jaje pa'iquëta'are Jesús cato pa'i cuasayere ñani pa'i nuñerepa cayë cuasaye paipi, si'aye pa'i cuasaye ñaquè sète. ²⁵ Paipi ite dani jaje yo'oquè api iquè cajë quëa tì'añe peopi, tsoe ise'e asapi, pa'i joyo cuasajë pa'ie.

Jesús Cui'ne Nicodemo

3 Paji'i, te'i fariseo Nicodemo hue'equè. Jajë cato ëjaërepa paji'i, judío pa'i aquè. ² Jaje pa'ipi Nicodemo ñami Jesure ñasi'i caquè, sani capi, ite:

"Ye'yaquè, asayë, mè'ère Diusupi ye'yaja'quëre jëjo daosiquèpi pa'i, pa'i yo'o tì'a ma'ñere yo'oquè tutu iñoquè cui'ne si'aye yo'oquëna. Pa'ise'e pa'ini jaje yo'o tì'añe peoji, Diusupi cõni yo'oye pãto."

³ Caquëna, Jesupi capi, ite:

"Nuñerepa mè'ère cayë, pëca ja'coja'a të'ya daise'eje pa'ye tijupè të'ya dani cuañoma'què pani Maija'què cuañe tē'te ña'ne peoji."

⁴ Caquëna, Nicodemopi seji'i, ite:

"¿Me jaje aipi pëca ja'cona caca cõni të'ya dani cuañone pa'iquè'ni? ¿Me jaje yo'oye pa'iquè'ni?"

⁵ Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Nuñerepa mè'ère cayë. Cui'naëpi pëca ja'co të'ya daise'eje pa'ye ocopi cui'ne joyopi të'ya dani cuañoma'què cato Maija'què cuañe tē'te cacaye peoji. ⁶ Pëca ja'quëohua'i paipi parena, të'ya daisicohua'i cato jare pa'i pa'iyè. Joyopi të'ya daisicohua'i cato jare joyo acohua'i pa'iyè. ⁷ Ai cuasama'è pa'ijè'è. Yè'èpi ñeje cato: 'Si'a pa'i huajëye ai de'oye pa'iji.' ⁸ Tutu cato si'a huè'ña daicoa, io pisiyese'e asajëna. Jaje pa'iquëta'are huesëyè, io dai huè'ña cui'ne io sai huè'ñaje. Si'a joyopi të'ya daisicohua'i cato, tutujë pa'iohua'i pa'iyè."

⁹ Jaje caquëna, Nicodemopi seji'i:

"¿Me jaje yo'oye pa'iquè'ni?"

¹⁰ Seina, Jesupi sehuopi:

"¿Mè'è judío paire ye'yaquëre pata'a huesëquë'ni, iye? ¹¹ Nuñerepa mè'ère cayë, yèquè asayere, cui'ne ite ñase'ere quëayë. Jaje pa'iquëta'are mësarupi nuñerepa cayë cajë asaye pañë. ¹² Iye yeja ayere quëaquëna, asama'pë pani ai jerepa asaye peoji, yè'èpi ma'tëmo ayere quëato.

¹³ Pa'i mañaje ma'tëmo mëni ñama'cohua'i a'è. Coa ite huè'ñapi Pa'i Mamaquè daisiquëse'e asaji, ma'tëmo aquëse'e. ¹⁴ Moisés aña'ne cuëne yejana neni soquë tarapëna tëoni huèo nëcoquè pa'ise'eje cui'ne Pa'i Mamaquëje huèo nëco cuañoja'què api. ¹⁵ Si'ahua'i ite secohua'ipi ne huesëma'pë ti pani huesëyere pajajë caquè.

Maija'què Paire Oise'e

¹⁶ Si'a paire oi do'ire Maija'quëpi i mamaquè te'i macani isipi, si'a pa'i ite, nuñerepa ire papi, cajë cuasacohua'ipi ne huesëma'pë, ti pani huesëjajë caquè. ¹⁷ Diusu mamaquëre jëjo daoma'è paji'i, paire nejaja'quëni. Jëjo daopi, huasoja'quëni.

¹⁸ Diusu mamaquëre nuñerepa i api caquè cuasaquëpi nejosiquè peoji. Jaje pa'iquëta'are ire papi caquè cuasama'quëpi nejosiquè pa'iji, Diusu mamaquëre asama' do'ire. ¹⁹ Ire papi cajë cuasama'cohua'i cato nejosicohua'i a'è, miañepi iye yejana daisiquëta'a nea huè'ñare miañe jerepa yèhuè, iohua'i yo'oyepi co'a do'ire. ²⁰ Si'a pa'i co'ayere yo'ocohua'ipi miañere coecohua'i a'è, iohua'i yo'oyepi tiñarepa ña cuañoma'quëni cajë. ²¹ Jaje pa'iquëta'are de'oyerepa yo'ojë pa'icohua'ipi tsoi daiyè, miañena. Iohua'i yo'oye cato Diusupi yèni cõcaina, yo'oye a'è cajë iñoñu'u cajë."

Jesús Ayere Juan Ca Cõse'e

²² Jajë jetyo'je Jesús i ye'yacohua'i jā're cõni Judea yejana saji'i. Jãrote tsoe maca iohua'i jā're pa'i oco doquè yo'opi. ²³ Juanje jā mu'seña cato Enón què'rore oco doquè paji'i, Salim ja'ye macare, jãrote ocoje ai pa'i do'ire. Si'a pa'i i què'ro daisicohua'i oco do cuañosicohua'i pa'è'è. ²⁴ Iye cato jā yè'ta'a Juanre tseani comañe yo'ose'e a'è.

²⁵ Jajë maca Juan ye'yacohua'i acohua'ipi judío pa'i jā're sañope yo'ojë careña, si'si tsoa toñe ayere cajë. ²⁶ Jajëhua'ipi Juanre sani careña:

"Ye'yaquè, asajë'è, mè'è jā're cõni Jordán tsiaya oco doquè pa'isiquèpi, mè'è yèquëre quëasiquèpi. Yure cato ocore doquëna, jai pa'i ise'ena saiyè."

²⁷ Cajëna, Juanpi capi, jāohua'ire:

"Maija'quëpi isima'què pa'ito yecohua'ijë jaje yo'o tutu paye peoji. ²⁸ Tiñarepa yè'è quëahuè, mësarute. Cristo peoyè caquè, cui'ne quëahuè yè'è cato ite ne de'huacaiquè du'ru jëjo daosiquè a'è. ²⁹ Se ñajè'è, cui'ne hueja fiesta jë'què huejaja'core paquè api, ite huejaquërepa. Huejaquè cajei cato cocare asaquè, sihuaquè ñu'iquè api. Jaje yè'èje yure asaquè sihuayè, i ayere cajëna. ³⁰ Jajë cato jero sa'ana jerepa pa'i pa'i-

ja'quë api, yë'ë cato coa jero sa'na do'i peoquë de'o-ja'quë aë."

Ma'tëmo Aquëpi Daiye

³¹ Ëmëje'pi daiquë cato si'a paire tëto saisiquë api. Iye yeja aquë cato jare iye yeja aquë api. Jaje pa'ina, yeja cocare caji. Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo daiquë api, si'a pa'i jerepa pa'i. ³² Jaje pa'ina, ñase'ere cui'ne asase'ere quëaji. Quëaquëta'are paipi nuñerepa caji cajë asaye pañë, i cayere. ³³ Nuñerepa caji caquë cuasasiquë pani, Maija'quë nuñerepa caquë api cacaiji. ³⁴ Jaje pa'ina, Maija'quë jëjo daosiquë cato Maija'quë cocare caji, Maija'quë ëseye peoyerepa i de'o joyore isiquëna. ³⁵ Pëca ja'quë oiji, i mamaquëre. Jaje pa'ina, si'aye i jëñase'ena jëopi, yo'ojaquë caquë. ³⁶ Pa'i Mamaquëre ire papi caquë cuasaquëpi ti pani huesë-ja'quë api. Jaje pa'iquëta'are asama'ë coequë cato ja pa'iyë peoji. Peoquëpi coa ai jerepa Maija'quë pëi saifëna sa'i cuañeja'quë api, co'ayerepa.

Samaria Païore Jesús Case'e

4 Jesupi Juan seña maca ite tuicohua'ire paquëpi cui'ne jai paire oco doquë yo'o'ji asareña, fariseo pa'i. ² Nuñerepa Jesupi oco doye pa'pi. Coa i ye'yacohua'ipi oco dohuë. ³ Jaje Jesús asani Judea yejapi etapi, Galileana sasi'i caquë.

⁴ Co'i maca Samaria yejaja'a tëto saiye paji'i. ⁵ Pa'ina, daiquëpi Samaria yeja daripë Sicar títapi, Jacobo mamaquë Josere yeja isiquë pa'isico quërona. ⁶ Jarote Jacobo oco coje paji'i. Ma'aja'a dai jë'josiquë sëte Jesús oco coje yë'quë macana ja'rupi. Mu'se joporepa paji'i, ja maca cato. ⁷ Ye'yacohua'ipi pa'i daripëna aifë hueroñu'u cajë saë'ë. Satena, ja maca te'i ñu'ina, Samaria nomiopi oco easi'i caco daco'ë. Dacona, Jesupi capi:

"Ocore isijë'ë, yë'ëre."

⁹ Jaje caquëna, Samaria nomiopi sehuo:

"¿Më'ë judío pa'ita'a, me yo'oquë yë'ë Samaria nomioni oco hueroquë'ni?"

(Judío pa'i cato Samaria paire tsioma'cohua'i a'ë.) ¹⁰ Ja maca Jesús sehuopi:

"Diusu më'ëre isiyë asaco pani, cui'ne më'ëre oco sequëreje jaë api asaco pani, më'ëpi yë'ëre setira'huë. Seona, yë'ëpi pa'i ocore pare isira'huë, më'ëre."

¹¹ Caquëna, iopi cao:

"Ëjaë, zjepi më'ë oco eani isisi'ni, yë'ëre? Iti eayeje peoquë, cui'ne oco coje cato huajicoa. ¿Jero ayere pa'i ocoje yë'ëre isisi'ni? ¹² Iye oco coje cato yëquë ai Jacob necaisicoa. Jaje icona ije cui'ne i mamajëje cui'ne nei-cohua'ijë ucujë pa'ahuë'ë. ¿Më'ëpi cuasani i jerepa pa'i a'ë cuasaquë?"

¹³ Cacona, Jesupi sehuopi:

"Si'ahua'i iye oco ucucohua'i cato si'anë oco ëaquëna, pa'iyë. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are yë'ë isi oco ucusiquë cato cui'naëpi oco huëoye peosipi. Yë'ë oco cato sa'nahuëre papi oco coje tsaj'ñeje pa'ye etaquëna pasipi, ti pani huesëye isiyepi."

¹⁵ Ja maca cao iopi:

"Ëjaë, jaje pa'ito ja ocore isijë'ë, yë'ëre, cui'naopi oco ëaye peoye, cui'ne iye oco coje ea daiye paja'core."

¹⁶ Cacona, Jesupi capi:

"Më'ë ëjere soijani ja maca daijë'ë, iñona."

¹⁷ Caquëna, iopi cao:

"Ëjere peocoa'ë."

Cacona, Jesupi sehuopi:

"Ëjere peocoa'ë cani peore paco cayë, më'ë. ¹⁸ Ja'në cato më'ë cinco ëmëohua'ire pahuë. Yure më'ë paquë cato më'ë ëjere peoji. Peocoa'ë cani më'ë care pahuë."

¹⁹ Jare asani iopi caco:

"Ëjaë, më'ë cato Maija'quëre quëacaiquë a'ë asayë, më'ëre. ²⁰ Yëquë aiohua'i Samaritano pa'i iye cutihuëna Maija'quëre sejë pa'ahuë'ë. Jaje pa'iquëta'are mësaruru judío pa'ipi Jerusalëna Maija'quëre seña pa'iji, cacohua'i a'ë."

²¹ Cacona, Jesupi sehuopi:

"Care paji cuasajë'ë, nomio. Maija'quëre coa si'a huë'ña pa'ijë seña tì'api. Ja maca cato ai cutihuëna panita'a Jerusalëna sani seña peosipi. ²² Mësaruru Samaria pa'i cato huesëjë coa seña. Yëquë judío pa'i cato asajë seña. Huaso coca cato judío pa'i tsëcapë aye a'ë. ²³ Tsoe iti macarepa tì'api. Yure a'ë, Maija'quëre se-cohua'irepa joyore papi nuñerepa cuasajë yo'o maca. Jaje yo'oyere ai yëji, ja'quë. ²⁴ Diusu cato joyo api. Jaje pa'ina, ite secohua'ijë joyo ayere papi yo'oye pa'iji, nuñerepa yo'oyepi."

²⁵ Caquëna, Nomiopi cao:

"Yë'ë cato asayë, Mesías, maire huasoquë Cristopi dani jaëpi si'aye quëaja'quë api."

²⁶ Cacona, Jesupi capi:

"Yë'ë a'ë, i'pi më'ë ja're coca caji."

²⁷ Jesús jaje cocare caquëna, i ye'yacohua'ipi títareña. Nomio ja're Jesús coca caquëna, quëquë ñareña. Jaje ñajëta'a seña asañu'u iquere yë caë'ni, panita'a ique cocare nomio ja're caë'ni cajë seña pahuë. ²⁸ Ja maca jo yurupë iti macana ñoni pa'i daripëna sani cao:

²⁹ "Dani ñajë'ë, yë'ë yo'ose'ere si'aye casiquëni. ¿I Cristo pa'ima'quë?"

³⁰ Ja maca asani, pa'ipi Jesús quërona saë'ë. ³¹ Ja yë'ta'a pa'i daima'pëna i ye'yacohua'ipi Jesure cahuë:

"Ye'yaquë, a'o aijë'ë."

³² Cajëna, i'pi capi:

"Mësaruru ña ma'ñere yë'ë cato payë, yë'ë a'i ja'ñe."

³³ Jaje caëna, ja maca i ye'yacohua'ipi sa'ñe iohua'i-ja'a seteña:

"¿Pa'ipi dacatena, a'ni cama'quë?"

³⁴ Cajëna, Jesupi capi:

"Yë'ë a'o cato yë'ëre jëjo daosiquë yëyeje yo'oye a'ë. Cui'ne i co'amaña ne saocaiye a'ë. ³⁵ Mësaruru cacohua'i a'ë: 'Ja yë'ta'a cuatro ñañëohua'i carapi, tëaye.' Jaje cacohua'ita'are yë'ëpi cayë: Ñani cuasajë'ë, tase'ere tsoe querepi, tëa ja'ñe. ³⁶ Tëaquëje sa'i cuañoñe pa'iji, iti ca tëase'e cato ti pani huesëye a'ë, iti tajuë cui'ne iti tëaquë si'a yë'quë maca sihuaye pa'iji caquë. ³⁷ Nuñerepa caji. Pa'i case'e je'quë ñeje: 'Iti tajuë cato yequë api cui'ne iti tëaquë cato yequë api.'

³⁸ Yè'èpi mésarute jëjo saohuë, tējajë'è caquë, mësaru ai yo'ojë tã ma'ñere. Jaje pa'ito yecohua'ipi nerena, mësaru cato coa tēacohua'i a'ë."

³⁹ Jai paji Samaria acohua'i Jesure ire papi cajë cuasahuë, nomio case'ere cuasajë. Jao cato cao, "Yè'è yo'ose'ere si'aye capi." ⁴⁰ Jare Samaria paji asani Jesure seji'è, pējajë'è cajë. Cajëna, asani caya mu'seña pēapi.

⁴¹ Ai jerepa ire papi cuasajë asahuë, ipi i ayere quëaquëna. ⁴² Jã maca Nomiore cahuë. Yureta'a ire papi cuasayë, yëquë. Më'è case'e asasicohua'ipi, cui'ne yure yëquëje asa çoni i caquëna, jã do'ire asayë. Nuñerepa Cristo api, iye yeja huasoquë cajë.

Paji Ējaë Jo'yaë Mamaquëre Jesús Jujuse'e

⁴³ Caya mu'seña Samaria pēasiquëpi Galilea yejana saji'i. ⁴⁴ Jare ipi Jesús ca'aji'i, Maija'quëre quëacaiquëre i quë'ro acohua'i cato coecohua'i a'ë. ⁴⁵ Galilea tĩ'asi maca de'oye ite pēpahuë. Jãohua'i cato, Jesús Jerusalénre pa'i de'oye yo'oquëna, ñasicohua'ipi pēpahuë. Egíptopi Israel paji etajë pa'ise'ere cuasajë yo'ojë te'e sani ñasicohua'ipi.

⁴⁶ Jã maca Jesús Caná daripëna co'ipi, Galilea yejana, i ocore cuiya'i o'sa çono ne sitona. Jarote paji'i, paji ējaërepa yo'oye ayere çocaiquëpi. Jãepi mamaquëre Capernaum yejare ju'iquëre paquëpi. ⁴⁷ Jaje paquëpi paji ējaëre pare çocaiquëpi Jesús, Judea yejapi Galileana daji'i asani, sani Jesure ñapi. Naquë seji'i, yè'è huë'ena sani yè'è mamaquë jũni huesë tējiquëre jujucaijë'è, caquë. ⁴⁸ Jã maca Jesupi capi:

"Mësaru nuñere pa'è cuasajë asaye pañë, paji yo'ojë tã ma'ñere yo'o iñoñe pãto."

⁴⁹ Jaje caquëta'are paji ējaëre pare çocaiquëpi capi: "Ējaë, esa daijë'è, yè'è mamaquë jã ju'ima'në."

⁵⁰ Caquëna, Jesupi jã maca capi:

"Co'ijë'è, më'è huë'ena. Më'è mamaquë huajëquëpi pa'iji."

Caquëna, care paji cuasaquë asani saji'i, i huë'ena.

⁵¹ I huë'ena je'nërepa tĩ'acquëna, ñani i jo'yapi ite ñañu'u cajë etani ite cahuë:

"Më'è mamaquë huajëquë pa'iji."

⁵² Jaje cajëna, ipi seji'i:

"¿Ique hora pa'i maca huajëquërepa paquë'ni?"

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

"Ñamina'a mëñerepa sa tē'yo maca, una pa'i maca jã maca suña dahuë tēto saji'i."

⁵³ Jaje cajëna, tsihua'è pēca ja'quëpi asani cuasa ñajaquëña, jare jã hora pa'i maca Jesús, "më'è mamaquë huajëquëpi pa'iji" case'ere. Jaje ñani i cui'ne si'a huë'e pa'icohua'i Jesure nuñerepa i api cajë asareña.

⁵⁴ Iye yo'ose'e cato cayaye acó paco'ë, paji yo'ojë tã ma'ñere Jesús yo'ose'e, Judeapi, Galilea co'isi maca.

Betsaida Aquëre Jesús Jujuse'e Cu'ima'quëni

5 Jã yo'osi jeteyo'je judío paipi fiestare yo'ohuë. Yo'ojëna, Jesuje co'i çopi, Jerusalénna. ² Jã daripëre yëi ñama hue'yosi eta sa'ro paji'i. Pa'ina, jã yo'quë macare ocore tēhuosi dea pēpi Betesda mami

hue'eco paco'ë. Hebreo paji coca cato jãopi cinco huajëjë ñu'i pepëa quë'io paco'ë. ³ Jarote jai paji ju'icohua'i pēasicohua'ipi uë'è, peo yejare. Si'a ju'i dahuë ju'icohua'i paë'è: ñama'cohua'i, do'pēcohua'i, cui'ne quë'quësicohua'i. Jãohua'ipi utejë paë'è, oco da'capi, tu'ejaço cajë. ⁴ Jarona te'e mañase'e huññaëpi cajeni ocore tu'equëna, ñani du'ru du'isiquëpi jã jeteyo'je co'yaye pa'iji, coa si'a ju'i dahuë hue'equëje. ⁵ Jarote paji'i, treinta y ocho ometëca ju'iquë. ⁶ Jaje pa'ipi, uina, ñani Jesús ite tsoe jaje ai yo'oquë pa'iyere asaquë seji'i, ite:

"¿Co'yaye yëquë, më'è?"

⁷ Caquëna, ju'iquëpi sehuopi:

"Ējaë, yè'ere oco da'cana jëjo dëoni ma oaquëpi peoji. Jaje pa'ina, oco tu'e maca tsoe yequëpi du'iji, jã'a yè'è dusi'i caquë yo'oquëna."

⁸ Caquëna, Jesús capi:

"Huëni më'è çáico macare ñni sai huëojë'è."

⁹ Jaje ca maca tsoe co'yasiquë paji'i. Pa'i i çáicore ñni sai huëopi. Jaje pa'iquëta'are jã mu'seña cato huajë mu'se paji'i. ¹⁰ Jaje pa'i do'ire judío paipi cahuë, iti juju cuañosiquëre:

"Iye mu'se cato huajë mu'se a'ë. Më'è çáicore hue'eye peoji."

¹¹ Cajëna, ipi sehuopi:

"Yè'ere jujusiquë cato 'më'è uí çáicore ñni saijë'è, capi."

¹² Caquëna, jã maca sēteña:

"¿Jequëpi më'ere 'më'è uí çáicore ñni saijë'è' caë'ni?"

¹³ Cajëna, huesëña iti jujusiquëre Jesús cato jai paji jopoja'a sani huesëña, ña cuañoñe peoye. ¹⁴ Jaje yo'osiquëpi jeteyo'je Maija'quë huë'ena tĩ'ani ite caëña:

"Ina, yure më'è huajëquë pa'iyë sēte, cui'naëpi tayo co'ayere yo'oma'ë. Yo'oquëna, jerepa më'ere co'ayere ne çoco."

¹⁵ Jaje caëna, jã maca sani judío paire quëapi, Jesús paji'i, yè'ere jujusiquë caquë. ¹⁶ Jã do'ire judío paji Jesure huani jëoñu'u cajë cui'ne josa yo'ohuë, huajë mu'sere yo'osi do'ire. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are Jesupi capi:

"Yè'è Ja'quë si'anë co'amaña nequë api, cui'ne yè'ëje co'amaña yo'oyë."

¹⁸ Jaje casi do'ire jerepa judío paji huani jëoñu'u cajë yo'ohuë. Huajë mu'sere sehuoma'ë yo'osi do'ise'e pa'iyë papi. Jerepa ipi Diusuje pa'i a'ë caquë cui'ne Diusu api, yè'è ja'quë ca do'ire yo'ohuë.

Maija'quë Mamaquëpi Si'a Tuturepa Paye

¹⁹ Jã maca Jesús capi, jãohua'ire:

"Nuñerepa mésarute cayë. Diusu mamaquë cato ise'e cuasayepi yo'oye peoji. Pēca ja'quë yo'oquëna, ñase'ere yo'oquë api. Si'aye pēca ja'quë yo'oyere mamaquëje yo'oquë api. ²⁰ Jaje pa'ina, mamaquëre oiji. Pēca ja'quëpi jã do'ire i yo'oye iñoji. Cui'ne iye yo'ose'e jerepa pa'yere iñoja'quë api. Jaje yo'oquëna, mësaru merepa yo'oquë'ni cuasaja'cohua'i a'ë, ña quëquëjë. ²¹ Pēca ja'quë ju'isicohua'ire cui'naohua'ini huajëcohua'ire huëoni pa'iyë isiyeje pa'ye, cui'ne i mamaquëje

isiji, pa'iyē, i isiyē yēquēna. ²²Ja'quē cato paji yo'oyere ña de'huama'aji'i. Paquē mamaquēna isipi, paji yo'ojēna, ñaquē ne de'huaja'a tutu. ²³Ja do'ire mamaquēre de'oquēre papi caji'cohua'i a'ē, pēca ja'quēre cayepi. Pēca ja'quē jējo daosiquēni de'oquēre papi caye paji pēca ja'quēreje de'oquēre papi caye peoji.

²⁴Nuñerepa cayē, mēsarute. Yē'ē caye de'hue asacani, cui'ne yē'ēre jējo daosiquēre ire papi caquē cuasasiquēpi ti pani huesēye paji. Nejoñe peoji, ite. Juni huesēyepi ti pa'iyena tēto saisiquē api.

²⁵Nuñerepa, cayē, mēsarute. Tītaji, hora. Yure ite maca'ē, ju'isicohua'ipi Diusu mamaquē yē'ore asaja'a maca. I caye asani sehuoacohua'ipi pa'ija'cohua'i a'ē.

²⁶Ja'quē cato pa'iyē paji. Jaje paquēpi mamaquēre pa'iyē isipi. ²⁷Jaje cui'ne paji yo'oye ne de'huaja'a tutu je isipi, Paji Mamaquēre. ²⁸Iyere asani ai cuasama'pē pa'ijē'ē. Quēare payē. Ju'isicohua'i tāsicohua'ipi si'aohua'i i yē'o asaja'a maca tija'coa. ²⁹Asani tāsī daripēapi etaja'cohua'i a'ē, si'aohua'i. De'oyerepa yo'osicohua'ipi ti pa'iyena huēija'cohua'i a'ē. Jaje pa'iquēta'are co'ayere yo'ojē pa'isicohua'i cato coa nejoja'cohua'ipi huēija'cohua'i a'ē.

Jesús Cuañequērepa Pa'iyē Quēaye

³⁰Ja'quēre ja sēni asama'ē yē'ēse'e cuasayepi nejoñe peoyē. Yē'ē cato yē'ēre cuañese'ejē caquē a'ē, tayo yo'ocohua'ire. Yē'ē yo'oye cato nuñerepa yo'oye a'ē. Yē'ē yēyēje yo'oye coeyē. Ja'quē yē'ēre jējo daosiquē yēyepi yo'oque a'ē. ³¹Jaje pa'ina, yē'ēpi co'ye yē'ēja'a de'oye yo'oyē caquē pa'ito yē'ē caye care paji cacaiquē peora'pi. ³²Jaje pa'iquēta'are pa'iji, yē'ē yo'oye ñaquēpi yē'ēre de'oye cacaiquē. Jaje pa'ina, yē'ēre i cacaiye cato nuñerepa do'i pa'iji.

³³Mēsarupi Juanre sēni asaja'cohua'ire jējo saoreña. Sejēna, Juanpi nuñerepa sehuopi, jaje pa'ire paquēna.

³⁴Iye cato cayē mēsarupi huaso cuañisicohua'i pa'ijajē caquē yē'ē cato paji de'oye cacaiyere co'ema'ē pa'iyē. ³⁵Juan cato toa tsēo pē miañeje miacaiquē paji'i. Jaje pa'ina, mēsarupi i miañere sihuacacohua'i paē'ē, coa nēhui tēcahuē. ³⁶Juan yē'ēre cacaise'e jerepa de'oye yē'ēja'a co'ye quēaye payē. Yē'ē yo'oye cato ja'quē yē'ēre yo'ojē'ē caquē cuañe nēose'e a'ē. Jaje pa'ina, japi quēaji, yē'ē nuñerepa ja'quē jējo daosiquē pa'iyē.

³⁷Ja'quē yē'ēre jējo daosiquē cato, quēaji, yē'ē nuñerepa de'oye yo'oque pa'iyere, mēsarupi i yē'o asama'cohua'i pa'itoje cui'ne ite ñama'cohua'i pa'itoje.

³⁸I coca itire pa'ē cajē cuasama' do'ire i coca mēsarute cacaye paji, pēca ja'quē jējo daosiquēre coe do'ire.

³⁹Mēsarupi cato Maija'quē coca tayoye peoye ye'yeyē, ti pani huesēyere itire ñajē tija'ñu'u cajē. Jaje pa'iquēta'a ja toyase'e cato yē'ē ayere caji. ⁴⁰Jaje yējēta'a yē'ēna daiye coeyē, ja pa'iyē paja'cohua'ita'a.

⁴¹Yē'ē cato co'ema'ē pa'iyē, paji de'oquēre papi cajē yo'oyere. ⁴²Asayē, mēsarupi nuñerepa Maija'quēre oima'cohua'i pa'iyē. ⁴³Yē'ē cato ja'quē pa'i huēñapi daisiquē a'ē. Jaje pa'iquēta'are mēsarupi asaye coeyē. Coa paise'e huēni co'ye ire pa'ē caquēni cuasacohua'i

a'ē, mēsarupi de'oji cajē. ⁴⁴¿Me mēsarupi asaja'cohua'i a'ni, paji'a sa'ñe de'oquēre papi cajē yo'ocohua'ipi? ¿Me yo'ojē Diusupi mēsarute de'oquēre papi cayere co'e ma'ñe'ni? ⁴⁵Cuasama'pē pa'ijē'ē. Yē'ēpi yē'ē ja'quē ña huēñana mēsarute do'i quē'iohua'i a'ē, caji'quē api cajē. Mēsarute sañope caquē cato Moiséspi mēsarupi necaiquē api cajē utejē pa'iquē. ⁴⁶Jaje pa'ina, mēsarupi Moisés case'e care paji cajē asacaicohua'i pani yē'ēreje asacatira'huē, Moisés cato yē'ē ayere toya do'ire. ⁴⁷Jaje pa'ina, mēsarupi Moisés toyase'ere asacaima'cohua'i pani, ¿Me yē'ē caye asacaiye'ni, care paji cajē?"

Cinco Mil Ēmēohua'ire Aōñe

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

6 Ja jeteyo'je Jesús Galilea jairana je tē'tena saji'i. Jare ite jairapi Tiberias yequē mami hue'eco paji'i. ²Jaje saina, jai paji tuē'ē, paji yo'o tija' ma'ñere yo'oque, ju'icohua'ire jujuquēna, ñasicohua'ipi. ³Ja maca Jesús i ye'yecohua'i jare ai cutihuēna mēni ja'rupi. ⁴Egiptopi Israel paji etajē pa'ise'ere cuasajē judío paji yo'o maca tija'ñe ja'i maca paji'i. ⁵Pa'ina, ja maca Jesús jai paji ite tuijēna, ñani Felipere capi:

"¿Jerona aō hueroja'cohua'i a'ni, jai paji ai ja'ñe?"

⁶Ja cato capi, Felipere neñasi'i caquē, Jesús cato tsoe i ne ja'ñe pa'ina. ⁷Jaje caquēna, Felipepi sehuopi:

"Docientos romano quēriqui tēñapi pan hueroto tija'ñe paji, te'e panpē te'ireje."

⁸Ja maca Andrésapi Jesús ye'yaquēpi Simón Pedro yo'jeipi capi:

⁹"Iñore te'e tsihua'ē cinco pan cui'ne caya tsiaya hua'ire paquē pa'iji. ¿Ja maña pato me jai paire tija'quē'ni?"

¹⁰Ja maca Jesupi capi:

"Si'a paire cajē'ē, ja'rujajē."

Ai taya paquēna, taya ēmēje'ena jai paji ja'rureña. Ēmēohua'ise'e cinco mil paji paē'ē. ¹¹Ja maca Jesús cinco pan ñi Diusure de'oji caquē pēpani ja jeteyo'je i ye'yacohua'ina isipi. Isina, i ye'yacohua'ipi paire se aohuē. Jare cui'ne tsiaya hua'ireje yo'opi. Si'aye iohua'i yēye necaji'i. ¹²Tsoe aņi huajēsicohua'i pa'ijēna, Jesupi capi, i ye'yacohua'ire:

"Aņi jujase'e tsi'sojē'ē, coa nejoñe peoja'quē."

¹³Caēna, tsi'sohuē, aņi jujase'e. Tsi'sojē doce do'rohuēna tīmēhuē, cinco pan pa'ise'epi jaiye nese'ere. ¹⁴Ja maca Jesús yo'ose'ere ñani, paji cahuē:

"Iquē nuñerepa Maija'quēre quēacaiquē api, iye yejana daija'quē api ca nēosiquē."

¹⁵Jaje pa'iquēta'are Jesús asapi, iohua'i yēyepi coetoje ējaēre pare neñu'u cuasaye. Jaje pa'ina, jaohua'ire jēoni ai cutihuēna saji'i, te'i.

Jesús Ēmējeja'a Cu'ise'e

(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶Ñami de'osi maca Jesús ye'yacohua'ipi jairana caje-huē. ¹⁷Cajeni yohuēna aya mēni Capernaum yejana je'e huēohuē. Ja maca cato tsoe ai neapi, cui'ne Jesupe ja co'ima'ē paji'i. ¹⁸Ja maca ai tutuquē cui'ne ai to'a

huëopi. ¹⁹ Cinco kilómetros panita'a seis kilómetros pa'i macare pa'ijë ñahuë, Jesupi yohuë quë'rona daina, oco da'ca ëmëje'aja'a. Jaje ñani ai ca'rahuë. ²⁰ Jaje ca'rajëna, ipi capi, jaohua'ire:

"¿Yë'ë a'ë. Ca'rama'pë pa'ijë'ë!"

²¹ Ja maca sihuajë yohuëna daijë'ë cajë yo'oye iño-huë. Cui'ne ja maca aya mëquëna, i ja're cõni esarepa johua'i cajë saisi yejana tì'ahuë.

Paipi Jesure Co'eye

²² Se ñatasì mu'se jaira je tẽ'tena pëasicohua'ipi cuasa tì'ahuë. Te'e yohuë pa'isicoja'a i ye'yacohua'ipi saë'ë. Saijëna, Jesuse'e johua'i ja're saiyë paipi cajë.

²³ Jaje cuasajë pa'ijëna, Tiberias daripëpi jaiye yohuëa daji'i, johua'ire pan Èjaëpi neni aõ sito quëno macana.

²⁴ Jaje Jesús cui'ne i ye'yacohua'i peojëna, ñani yohuëana aya mëni Capernaum yejana saë'ë, Jesure co'eñu'u cajë.

Jesu Api Pa'iyere Isi Pan

²⁵ Jaira je tẽ'tena tì'ani Jesure sëtëña:

"¿Ye'yaquë je yëhua tìtaë'ni, iño?"

²⁶ Cajëna, Jesupi capi:

"Nuñerepa mësarute cayë. Mësaruru cato yë'ère co'eyë, coa panre tìmëñerepa ari ñani. Co'ema'pë pa'iyë, paipi yo'o tì'a ma'ñere ñasi do'ire asa tì'añe.

²⁷ Coa carajai aore cajë ai yo'oma'pë pa'ijë'ë. Ai jerepa ti pani huesë aore pare cajë yo'ojë'ë, quëcoyere pare. Iyere Maija'quë mamaquë cato isija'quë api, mësarute. Ja'quë Diusupi yë'ëna ja tuture isipi."

²⁸ Jaje caquëna, johua'ipi se'i'ë:

"¿Me yo'ojaj'cohua'i a'ni, yëquë Diusu yëyere necañu'u canì?"

²⁹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

"Diusu yëye cato i jëjo daosiquëni care paji cajë cuasacaiye a'ë."

³⁰ Jaje caquëna, johua'ipi se'i'ë:

"¿Iquere më'ë yo'o iñoja'quë a'ni, paipi yo'o tì'a ma'ñe yëquëre më'ère care paji cuasajë asaja'cohua'ire?"

³¹ Tsoe acohua'i a'ahuë'ë, manare cuëne yeja pa'i maca. Jare toyase'e cato: 'Diusupi ma'tëmo panre aopi,' caji."

³² Cajëna, Jesupi sehuopi:

"Nuñerepa cayë, mësarute. Moisésipi ma'tëmo panre aõne paipi, yë'ë ja'quë api, nuñerepa ma'tëmo panrepa aõquë. ³³ Diusu isi panrepa cato, ma'tëmopi paire ti pani huesëye isiquë daisiquë api."

³⁴ Ja maca johua'ipi cahuë:

"Ja panse'e yëquëre isijë'ë, Èjaë."

³⁵ Cajëna, Jesupi capi:

"Yë'ë a'ë, pan pa'iyë isiquë. Yë'ëna daisiquë cato ai ëaye peosipi. Cui'ne yë'ère ire papi caquë cuasasiquë cato oco ëaye peosipi. ³⁶ Yë'ë mësarute case'eje pa'ye yë'ère mësarupi ñajëta'a ire papi cajë cuasaye pañë.

³⁷ Ja'quë yë'ëna, isicohua'i cato si'aohua'i yë'ëna daiyë. Yë'ëna daisicohua'ire cato eto saoye paja'quë a'ë.

³⁸ Yë'ë cato ma'tëmopi yë'ë yëyeje yo'osi'i caquë daiyë

pa'huë. Yë'ère jëjo daosiquë yëyere yo'osi'i caquë daisiquë a'ë. ³⁹ Yë'ë ja'quë yë'ère jëjo daosiquë cato i yë'ère isicohua'ini te'ire ne huesocaiye peoye de'oye yë'ëpi ñacaiyere yëji. Cui'ne yë'ëpi tëji mu'serepa ju'isicohua'ini huëocaiyere yëji. ⁴⁰ Yë'ë ja'quë cato si'ahua'i Maija'quë mamaquëre ñani ire papi cajë cuasasico-hua'ipi ti pani huesëyere yëji. Yë'ëna, yë'ëpi tëji mu'serepa ju'isicohua'ini huëosi'i."

⁴¹ Ja maca "yë'ë a'ë, ma'tëmopi cajesì pan" casi do'ire judío paipi ite cue'cue huëohuë. ⁴² Cue'cuejë cahuë:

"¿Iquë Jesús pa'ima'quë José mamaquë maipi i pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core ñacohua'i pa'i ma'ñe? ¿Jaje pa'ita'a me yo'oquë ma'tëmopi daisiquë a'ë, caquë'ni?"

⁴³ Jaje cajëna, Jesupi capi:

"Cue'cueyere jëojë'ë. ⁴⁴ Yë'ëna te'ohua'i dani tì'añe peoji, yë'ère jëjo daosiquëpi ja'quëpi ite dama'quë pa'ito. Jaëni yë'ëpi tëji mu'serepa huëoja'quë a'ë.

⁴⁵ Maija'quëre quëacaicohua'i toyajë pa'ise'epi caji ñe-je: 'Diusupi ye'yajaj'quë api, si'a paire.' Jaje pa'ina, si'ahua'i ja'quëre asacohua'ipi cui'ne ite ye'yecohua'ipi daiyë, yë'ëna.

⁴⁶ Ja'quëre paipi ñama'cohua'i a'ë. Diusu quë'ropi daisiquëse'e ite ñaquë api. ⁴⁷ Nuñerepa cayë. Yë'ère care paji caquë cuasacaiye ju'ima'ë ti pa'iyë paji.

⁴⁸ Yë'ë a'ë, pan pa'iyë isiquë. ⁴⁹ Mësaruru aipë Maija'quë aõñere a'ahuë'ë, pan cuëne yeja cu'i maca. Jaje aïsico-hua'ita'a peo huë'ña juju sa'ahuë'ë. ⁵⁰ Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato ma'tëmo cajesiquë panre cayë. Jare paipi aïsicohua'i pani ti ju'iñe peoji. ⁵¹ Yë'ë a'ë, ja pan ma'tëmopi huajëquë cajesiquë. Ja panre paipi aïsico-hua'i pani ti pani huesëye pa'iji. Yë'ë isija'a pan cato, yë'ë capë a'ë. Iye yeja pa'icohua'i pa'iyere caquë isija'quë a'ë."

⁵² Ja maca jare asani judío paipi sa'ñe coca cahuë, ñe-je cajë:

"¿Me iquë maire i capë aosi'quë caquë'ni?"

⁵³ Cajëna, Jesupi capi:

"Nuñerepa cayë, mësarute. Mësarupi Paipi Mamaquë capëre aima'cohua'i pani cui'ne i tsiere ucuma'cohua'i pani ti pani huesëye peocohua'i pa'iyë. ⁵⁴ Yë'ë capë aïsiquëpi cui'ne yë'ë tsie ucusiquëpi ti pa'iyë paji. Jaje pa'ini yë'ëpi tëji mu'serepa ju'isiquëni huëoja'quë a'ë.

⁵⁵ Jaje pa'ina, yë'ë capë cato nuñerepa aore pa'ë, cui'ne yë'ë tsie cato nuñerepa ucuyere pa'ë. ⁵⁶ Yë'ë capë aïsiquëpi cui'ne yë'ë tsie ucusiquëpi yë'ë ja're cõni tsioni pa'iji. Pa'ina, yë'ëpi i ja're cõni pa'iyë.

⁵⁷ Yë'ère jëjo daosiquë ja'quë cato pa'iyë paji, yë'ë ini pacacaiyë. Jaje cui'ne, yë'ère aiquëje yë'ë do'ire pasipi.

⁵⁸ Ma'tëmopi cajesì pan ayere cayë. Iye cato ai tsoe Maija'quë Israel paire aose'eje pa'ye peoji. Ja pan aïsico-hua'i si'a paipi juju sa'ahuë'ë. Jaje pa'iquëta'are iye pan aïsiquë cato ti pani huesëye pa'iji."

⁵⁹ Iye cato Jesús ye'yapi, Capernaum daripë paipi tsi'si huë'ëna.

Pa'i Cocarepa

⁶⁰ Iye ye'yayere asani Jesure jai pa'i tuicohua'i acohua'ipi cahuë:

"Iye i caye jaje pa'ijë'ë cajë asa tì'añe peoji. Ai jerepa jëaji. ¿Jaje pa'ito nepi, asa tì'añe pa'iquë'ni?"

⁶¹ Ja maca Jesús asapi, iohua'i sañope caye. Jaje pa'ina, seji'i, jaohua'ire:

"¿Yë'ë case'epi mësarute sañope caquë? ⁶² ¿Me yo'o'ñe pa'iohua'i a'ni, Pa'i Mamaquëpi i ja'në pa'i sitona mëina, ñani? ⁶³ Joyopi pa'iyë isiji, çapë cato co-caima'coa. Yë'ë mësarute case'e cato nuñerepa joyo aye a'ë, ti pa'iyë isiyë a'ë. ⁶⁴ Jaje pa'iquëta'are mësaru acohua'i yecohua'i ja yë'ta'a nuñere pa'ë cajë asa tita-ma'cohua'ipi pa'iyë."

Jesús cato asapi, du'ru huëo macana iti cuasama'cohua'ire, cui'ne ite coso yehuoja'quëre. ⁶⁵ Jaje pa'ina, capi:

"Mësarute cahuë. Ja'quëpi yë'ëna dacaima'quë pa'ito yë'ë quë'ro te'ijë dani tì'añe peoji."

⁶⁶ Jaje casi macapi jai pa'i Jesús ja're cu'icohua'i jeoni i ja're çoni cu'iyë pahuë. ⁶⁷ Ja maca Jesupi seji'i, i doce ye'yacohua'ire:

"¿Mësarujë jeoni saiye yëye?"

⁶⁸ Caquëna, Simón Pedropi sehuopi:

"¿Ëjaë, neina yëquë saija'cohua'i a'ni? Më'ë coca cato ti pani huesë coca'ë. ⁶⁹ Yëquë cato më'ëre care paji cajë cuasahuë. Cui'ne asayë, më'ë cato Cristo api, Maija'quë huajëquërepa Mamaquëre papi."

⁷⁰ Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Yë'ëpi mësaru doce pa'iohua'ire soihuë. Jaje pa'iquëta'are mësaru aquë te'i huati api."

⁷¹ Jaje cani Jesús Judas Iscarioteni capi, Simón ma-maquëni, doce soisicohua'i aquëni, Judaspi ite coso yehuoja'quëni capi.

Jesús Yo'je Tsì Asacaiye Pahuë.

7 Iye casi jeteyo'je Jesús Galilea yejare cunirojaji'i, Judea yeja pa'iyë coepi, judío paipi ini huani jeoñu'u cajë yo'o do'ire. ² Jaje pa'iquëta'are judío pa'i Egítopi etani a'ri huë'ña nejë pa'isi mu'sere cuasajë yo'o mu'seña tì'a huëopi. ³ Tì'a huëoquëna, Jesús yo'je tsipi cahuë, ite:

"Iño pëama'ë yure Judeana saijë'ë, më'ëre tuicohua'ijë më'ë yo'oye ñaja'cohua'ire. ⁴ Jaje pa'ina, si'a pa'i ñajajë cani yahue yo'ocoje ñani, më'ë yo'oyeje pa'i yo'o tì'a ma'ñere yo'ocohua'i. Pa'i yo'o tì'a ma'ñe yo'oquë sëte si'a pa'i ñajëna, yo'o iñojë'ë."

⁵ I yo'je tsì cato a'ri mañaje care paji cuasajë asama'cohua'ipi cahuë. ⁶ Ja maca Jesupi capi:

"Ja yë'ta'a yë'ë yo'o maca tì'añe papi. Mësarute cato coa si'aë yo'oye de'oji. ⁷ Mësarute cato iye yeja acohua'i coeye peoji. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre cato coeyë. Yë'ëpi tiñarepa iohua'i yo'oye co'aye a'ë caquë iño do'ire. ⁸ Saijë'ë, mësaruse'e fiestana. Yë'ë cato saiye pañë. Ja yë'ta'a yë'ë sai maca tì'añe paji."

⁹ Jaje ca tējini Galileana pëapi.

Jesupi A'ri Huë'ña Fiestare Pa'ise'e

¹⁰ Pa'i tiñarepa ñañe peoye yahue Jesuje saji'i, fiestana, i yo'je tsì saisi jeteyo'je. ¹¹ Fiesta pa'i maca judío paipi co'ejë cahuë:

"¿Jerore pare pa'iquë'ni, jaë?"

¹² Jai pa'i tsi'si sitopi Jesús ayere cahuë. Yecohua'ipi cahuë: "De'o pa'i api." Cajëna, yecohua'ipi cahuë: "Co'aquë api. Coa pa'ire cosoquëna, asaquë api."

¹³ Jaje pa'iquëta'are tiñarepa caye pahuë, judío pa'ini ca'ra do'ire yahue carojä'ë. ¹⁴ Fiesta joporepa pa'i maca Jesupi Maija'quë huë'ena cacani ye'ya huëopi.

¹⁵ Ye'yaquëna, judío paipi ai ñajë cuasajë cahuë:

"¿Merepa iquë jaiye ta'ñe ye'yaquë'ni, toya ja'o ye'ye-ma'quëta'a?"

¹⁶ Cajëna, Jesupi sehuopi:

"Yë'ë ye'yaye cato yë'ë tse peoji. Ja cato yë'ëre jëjo daosiquë tse a'ë. ¹⁷ Mësaru aquëpi Maija'quë yëyere yo'oquë pani yë'ë ye'yaye Diusu ye'yaye a'ë caquë asaja'quë api. Pa'nita'a coa ise'e cuasayere ye'yaji caquë asaja'quë api. ¹⁸ Ise'e cuasayepi caquë cato paipi de'oquë api cajajë caquë caquë api. Jaje pa'iquëta'are ite jëjo daosiquëni paipi de'oquë api cacaijajë caquë yo'oquëpi nuñerepa caji. Jaje pa'ina, ti cosoma'quëpi caji.

¹⁹ Mësarute Moiséspi cuañese'e isipi. Isiquëta'are mësarupi sehuocaiye pañë, ja cuañese'e. ¿Me yo'ojë yë'ëre huani jeoñe yëye'ni?"

²⁰ Caquëna, paipi sehuohuë:

"Huati joyore hue'equë, më'ë. Jaje cayë, më'ë, çnepi më'ëre huani jeoñe yëye'ni?"

²¹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

"Huajë mu'se pa'ina, te'ore yo'ose'ere ñani mësaru ai cuasayë. ²² Mësaru aipë tsoe du'ru yo'oyere Moisés cato cuañepi cuiri ça'ni tëaye paji'i caquë. Ipi huëoye papi, ja cato. Jaje pa'ina, mësaru huajë mu'se pa'itoje cuiri ça'ni tëacohua'i a'ë, tsire. ²³ Ñajë'ë. Yure, mësarupi Moisés cuañese'e yo'o tì'añu'u cajë huajë mu'se pa'itoje tsire cuiri ça'ni tëacohua'ita'a, çme yo'o-jë mësaru yë'ëre pëiñe'ni, ju'iquë macare huajë mu'se pa'ina, jujucasi do'ire cajë? ²⁴ Co'aye yo'oyeje pa'ye ña cuañoñere co'aji cama'pë pa'ijë'ë. Co'aye yo'oji cacohua'i pani nuñerepa co'ayere ñani cajë'ë."

Jesús I Dai Sitore Quëaye

²⁵ Ja maca Jerusalén pa'icohua'i acohua'ipi sa'ñe se huëoreña:

"¿Jaëje pa'ini, pa'i huani jeoñu'u cajë co'ejëna, mai ñasicohua'ita'a? ²⁶ Yure ipi si'aohua'i ñajëna, caquëta'are te'ijë ite sañope caye paji. ¿Ëjaohua'ipi iohua'ita'a nuñerepa Cristore papi caji cajë cuasa do'ire sañope caye pañë? ²⁷ Jaje pa'iquëta'are mai cato asayë, i huëo sito."

²⁸ Iyere Jesús asani, Maija'quë huë'e ye'yaquëpi ai tutu, capi, ñeje:

"Jaje pa'ito mësaru asayë, yë'ë dai sito cui'ne yë'ëreje ñacohua'i a'ë. Yë'ë cato nuñerepa pa'ipi jëjo daosiquë

a'ë, mësarujë ñama'quëpi. ²⁹ Yë'ë cato ìte ñaquë a'ë, ì quë'ropi daisiquë sête. Ìpi yë'ëre jëjo daopi."

³⁰ Jã maca ìte tseañu'u cajë yo'ojëta'a te'ijë ìte tôme dani tseañe pãhuë, jã yë'ta'a ìte tseã maca tì'añe pasi do'ire. ³¹ Jai pajë Jesure ìre papi cuasajë asahuë. Jãje pa'ina, cahuë:

"Cristopi daisiquë pani, iquë yo'ose'e seña maca pajë yo'o tì'a ma'ñere yo'oye ìñoñe peoji, cuasayë."

Jesure Tseajë'ë Cajë Fariseo Pajë Soldado Pajë Jëjo Saose'e

³² Fariseo pajipi asahuë, Jesús ayere pajipi cajëna. Jãje asani jãohua'i cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cõni co'aye yo'ocohua'ire tsesecohua'ire jëjo daohuë, tseani Jesure sajajë cajë. ³³ Jã maca Jesupi capi, ìte tseã dasicohua'ire:

"Yurese'e mësarujë jã're cõni a'ri maña pasi'i. Jã jetey-ol'je yë'ëre jëjo daosiquë quë'rona co'isi'i. ³⁴ Mësarujë yë'ëre co'ejëta'a tì'añe paja'cohua'i a'ë, yë'ë sai sito sani tì'añe peo do'ire."

³⁵ Jã maca judío pajipi ìohua'ija'a sa'ñe seteña, ñeje cajë:

"¿Jerona sani huesësi'quë caquë'ni, iquë, mai tì'añe peo huë'ñarepa? ¿Judío pajipi griego pajina co'me huesëni pa'icohua'ina sani griego pajini ye'yaja'quëpi caquë? ³⁶ ¿Me caquë yë'ëre co'ejëta'a a'ë, co'ejëta'a tì'añe paja'cohua'i a'ë, yë'ë pa'i huë'ña sani tì'añe peo do'ire caë'ni, maire?"

Pa'iyë Ìsi Ocorepa

³⁷ Fiesta tëji mu'serepa cato ai ëja mu'serepa pa'iji. Pa'i maca Jesupi huëni nëcani ai tutu capi, ñeje:

"Oco ëa ju'iquë pani daijë'ë, yë'ëna. Dani ucujë'ë."

³⁸ Toya pëpë cayeje yë'ëre sehuoquëre cato joyopi pa'ì ocorepa etaquëna, pasipi, tsiayajë pa'i."

³⁹ Jãje cani Jesús capi, ìte ìre papi cajë cuasacohua'ipi Maija'quë de'o joyore tì'aja'cohua'i a'ë caquë. Jã maca cato jã yë'ta'a Maija'quë de'o joyo daiye pajipi, Jesupi jã yë'ta'a ma'tëmona co'ima'ëna.

Te'e Cuasayë Pa'cohua'i

⁴⁰ Pajë jopo pa'icohua'ipi jãje cayere asani careña:

"Iquë cato nuñerepa Maija'quëre quëacaiquë api. Ìti daija'quë api casiquë api."

⁴¹ Cajëna, yecohua'ipi careña:

"Iquë cato Cristo api."

Jãje cajëta'are yecohua'ipi cahuë:

"¿Me Cristo pa'iquë'ni, Galilea yeja aquë? ⁴² Toyase'e cato caji, Cristo cato pajë ëjaërepa David tsëcapë aquë pa'ijã'quë api. Belén daripë aquë pa'ijã'quë api. David pa'isi daripë aquë pasipi."

⁴³ Jãje pa'ina, Jesús do'ire yo'ojë cajë pajipi huahue sahuë, yequë tsëca de'ojë. ⁴⁴ Yecohua'ipi tseani sañu'u cajëta'a tseañe pãhuë.

Pajë Èjaohua'i Jesure Sehuocaiye Pase'e

⁴⁵ Jesure tsesehohua'ipi co'ihuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i quë'rona, cui'ne fariseo pajë cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i quë'rona. Co'irena, jãohua'ipi se'jë:

"¿Me yo'ojë tseani daye pãre'ni?"

⁴⁶ Cajëna, pajë tsesecohua'ipi sehuojë cahuë:

"¿Ai de'oyerepa yecohua'ijë jãë cayeje cacohua'i ti peoyë!"

⁴⁷ Jã maca fariseo pajipi cahuë:

"¿Mësarujë ì cosoyere sehuore? ⁴⁸ Yëquë ëjaohua'ijë ì caye asaye pãhuë. Cui'ne fariseo ëjaohua'ijë ìte asacaiye pãhuë. ⁴⁹ Jãje pa'iquëta'are cuãñese'e caye asama'cohua'ipi co'acohua'ipi sehuocaiyë, ne huesë-jã'cohua'ipi."

⁵⁰ Nicodemo fariseo aquëpi ñami sani Jesure ñasiquëpi capi, jãohua'ire:

"¿Mai cuãñese'eje pa'ye yo'oni, jãëte huani jëoñe peoji, jã yë'ta'a ì yo'ose'ere asama'pë pani."

⁵² Jãje caquëna, jã maca sehuoreña:

"¿Më'ëje Galilea aquë aë? De'hua toyase'ere ye'ye-jë'ë, Jare më'ë ye'yenita'a Galileapi, Maija'quëre quëacaiquë te'ijë daiye pase'e, asaye pa'iji."

⁵³ Jã maca pajë ñape ìohua'i huë'ñase'ena sani sahuë.

Èmë Yo'oco Ayere Quëaye

8 Jesupi Olivos cõtihuëna saji'i. ² Ñatasi mu'se nea huë'ña Maija'quë huë'ena co'ipi. Si'a pajë ì quë'rona tsio daë'ë. Datena, ja'runi ñu'i ye'ya huëopi. ³ Jã maca cuãñese'e ye'yacohua'ipi cui'ne fariseo pajipi ëmëre yo'ocona, tì'asiconi dahuë. Dani ìti maca pa'icohua'ì jopona nëcõni. ⁴ Jesure cahuë:

"Ye'yaquë, iye nomiore yëquë dahuë, ëmëre yo'ocona, tì'asiconi. ⁵ Moisés cuãñese'epi maire cuãñeji ñeje yo'o nomiohua'ire quëna pëapi jëa jo'a huëajë'ë, caquë. ¿Jãje pa'ito më'ë me caquë'ni?"

⁶ Iye cato cahuë, neñañu'u cajë. Ca tayouna, sañope cayere cajë cahuë. Jã maca Jesús meñe në meni moñoipi yejana toyapi. ⁷ Jãje yo'oquëna, jãohua'ì cato jã yë'ta'a sejë nëcahuë. Jã maca yureta'a nuñerepa nëcaquë capi, jãohua'ire:

"Mësarujë aquëpi ti tayo co'aye yo'oma'quëpi quëna pë ìni ìona jëo huëojãquë."

⁸ Jãje cani cui'naëpi në me cõni yejana toyapi. ⁹ Jãje asani, ai cuasajë te'o hua'ise'e etajë saë'ë. Aiohua'ipi eta huëoni si'a pajë etahuë. Si'a pajë sani saisi maca Jesuse'e pëapi, nomio jã're cõni. ¹⁰ Jã maca Jesús nuñe nëcani pajë peojëna, ñani nomiose'e pa'iona, capi:

"¿Nomio jerore pa'iyë'ni, më'ëre sañope casicohua'ì? ¿Te'ijë më'ëre nejoñe pãë?"

¹¹ Caquëna, ìopi cao:

"Pãhuë, sañope yo'oye, Èjaë."

Cacona, jã maca Jesupi capi:

"Yë'ëje më'ëre sañope caye pãñë. Yurepi sani cui-naopi co'aye yo'o cõne pajë'ë."

Jesu Api, Paire Miacaiye

¹² Tɪjupè Jesús paire caquè capi:

"Yè'è a'è, iye yeja miacaiquè. Yè'ère pe'tequè cato miañere pasipi, pa'iyè isiyere. Jaje pa'i nea huè'ñare cu'iyè pasipi."

¹³ Caquèna, ja maca fariseo paipi cahuè:

"Mè'èja'a co'ye de'oquè a'è caquè quèayè, mè'è. Jaje quèaye cato co'aji."

¹⁴ Cajèna, Jesupi capi:

"Yè'è quèaye cato do'i què'ye a'è, yè'èpi yè'èja'a co'ye caquè quèatoje. Yè'è cato asayè, yè'è dai sito cui'ne yè'è saija'to. Jaje pa'iquèta'are mèsaru cato huesyè, yè'è dai sito cui'ne yè'è saija'to. ¹⁵ Mèsaru cato iye yeja pai co'aji cayepi cacohua'i a'è. Yè'è cato te'ireje co'aji, cama'què a'è. ¹⁶ Jaje pa'iquèta'are yè'èpi co'aji cani yè'èse'e caye pañè. Yè'è ja'què yè'ère jèjo daosiquèpi yè'è ja're cõni caquèna, cayè. Yè'è caye cato nuñere pa'è. ¹⁷ Mèsaru cuañese'e cato caji cayahua'i cui'ne te'ejè pa'ye cato asaye pa'iji, care payè cajè. ¹⁸ Jaje pa'iyè sète yè'èja'a co'ye quèacaiquè pa'iyè. Yè'è ja'què yè'ère jèjo daosiquèje yè'ère quèacaiquè api."

¹⁹ Caquèna, ja maca sèteña:

"¿Jerore pa'iquè'ni, mè'è ja'què?"

Cajèna, Jesupi sehuopi:

"Mèsaru yè'ère ña tɪ'añe pañè. Pajè cui'ne ja'quèreje ña tɪ'añe pañè. Yè'ère ña tɪ'acohua'i pani, ja'quèreje ña tɪ'añe patira'pi." ²⁰ Iye cato Jesús capi, ja yè'ta'a Maija'què huè'ere pa'i ye'ya maca. Maija'quèna curi isi mahuèa què'ropi nècaquè case'e a'è. Jaje catoje ite tseañe pahuè, ja yè'ta'a ite tseña maca tɪ'añe pase'e sète.

Yè'è Sai Huè'ña Mèsaru Sani Tɪ'añe Peoji, Case'e

²¹ Cui'naèpi Jesús ca cõpi:

"Yè'è saiyè. Saquèna, mèsaru co'ejà'cohua'i a'è. Jaje co'ejèta'a jare mèsaru tayo co'aye yo'oyena ju'ija'cohua'i a'è. Jaje pa'ina, yè'è sai huè'ña, mèsaru saiyè pa'ja'cohua'i a'è."

²² Ja maca judío paipi cahuè:

"¿Co'ye huani jusi'què caquè. Jaje yo'ouna, i què'ro tɪ'añe paja'cohua'i a'ni?"

²³ Cajèna, ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"Mèsaru cato iño huè'ehuè acohua'i a'è. Yè'è cato jeto èmè aquè a'è. Mèsaru cato iye yeja acohua'i a'è. Yè'è cato iye yeja aquè peoyè. ²⁴ Jaje pa'ina, cahuè, mèsaru tayo co'aye yo'oyena ju'ija'cohua'i a'è, yè'èni ire papi cajè cuasama'cohua'i pani. Jaje mèsaru tayoyena ju'ija'cohua'i a'è."

²⁵ Ja maca sèteña:

"¿Iquei'ni, mè'è?"

Cajèna, Jesupi sehuopi:

"Tsoe mèsarute ja'a huèo maca cahuè. ²⁶ Jaiye mèsaru tayoyere caye pa'iquèta'are pañè. Yè'ère jèjo daosiquèpi nuñerepa caji, ti tayoye peoyerepa. Jaje

pa'ina, yè'è iye yeja paire caye cato i caquèna, asase'ere cayè."

²⁷ Jaje caquèna, jaohua'ipi, Maija'què ayere caji cajè asaye pahuè. ²⁸ Jaje pa'i do'ire capi:

"Mèsarupi yè'ère èmèje'na huèo nècosi maca Pai Mamaquère ire papi cajè ñaja'cohua'i a'è. Ja maca yureta'a coa isi yo'oye papi cajè ñaja'cohua'i a'è. Jaje pa'ina, yè'è cato ja'què ye'yase'ere cayè, mèsarute. ²⁹ Yè'ère jèjo daosiquè cato yè'è ja're cõni pa'iji, yè'è ja'què yè'ère te'ire jèoñe papi. Jaje pa'ina, yè'è cato si'anè i yèyere yo'oyè."

³⁰ Jaje Jesús iyere caèna, jai pai ite ire papi cajè cuasare pahuè.

Maija'què Mamajèrepa Cui'ne Tayo Yo'oyepi Jo'yaohua'ire Paye

³¹ Ja maca Jesús capi, judío paipi ite ire papi cajè cuasasicohua'ire:

"Mèsarupi yè'ère nuñerepa case'ere tayo saima'pè pa'ini, ja macata'a nuñerepa yè'ère ye'yecohua'i pa'iyè. ³² Jaje pa'ijè nuñerepa pa'iyere ñaja'cohua'i a'è. Ñajèna, nuñerepa pa'iyepi mèsarute jo'yaohua'i peocohua'ire neñe pa'iji, joye huasoyeje pa'ye."

³³ Jaje caquèna, jaohua'ipi sehuohuè:

"Yèquè cato Abraham tsècapè acohua'i a'è, cui'ne ti yecohua'i jo'ya pa'ima'cohua'i a'è. ¿Me yo'oquè mè'è, jo'ya tseasicohua'i peojè de'oye pa'ija'cohua'i a'è, caquè'ni?"

³⁴ Cajèna, Jesupi capi:

"Si'aohua'i tayo co'aye yo'ocohua'i cato tayo co'aye yo'oyepi jo'yaohua'ire paquèna, pa'iyè. ³⁵ Si'anè iti tsècapè ja're pa'iquè api. Mamaquè cato jaje pa'iquèta'are jo'yaè cato coa cõni pa'iquè api, iti tsècapè aquè peoquèpi, ti pa'iyè peopi. ³⁶ Jaje pa'ina, mèsaru i Mamaquère papi jo'yaohua'i pa'iyere nejocaquèna, ja maca yureta'a nuñerepa jo'yaohua'i peoye pa'ija'cohua'i a'è. ³⁷ Tsoe asayè, mèsaru Abraham tsècapè acohua'i pa'iyè. Jaje pa'iohua'ita'a yè'ère huani jèoñe yèyè, yè'è cayere asaye coe do'ire. ³⁸ Yè'è ja'què iñose'ere cayè, mèsarute. Caquèna, mèsarupi mèsaru ja'què case'ere yo'oyè."

³⁹ Caquèna, iohua'ipi cahuè, ite:

"Abraham cato yèquè ja'què api."

Cajèna, Jesupi capi:

"Mèsarupi nuñerepa Abraham mamajè pani i yo'ose'ejè cui'ne yo'ora'huè. ⁴⁰ Tsoe mèsarute nuñerepa Diusu ye'yase'ere cahuè. Jaje pa'iquèta'are yè'ère huani jèoñe yèyè, mèsaru. ¡Abraham jaje yo'oye ti papi! ⁴¹ Mèsaru cato mèsaru ja'què yo'oyepi yo'oyè."

Caquèna, ja maca iohua'ipi cahuè:

"Yèquè cato coa huero mamajè peoyè. Te'ire ja'quère payè. Jajè cato Diusupi."

⁴² Cajèna, ja maca Jesupi capi:

"Nuñerepa mèsaru Ja'quèpi Diusu pa'ito mèsaru yè'ère otira'huè. Yè'è cato Diusu què'ropi daisiquè a'è. Daisiquèpi iñore pa'iyè. Yè'èse'e daisiquè peoyè. Diusupi jèjo daosiquè a'è. ⁴³ ¿Me yo'ojè mèsaru, yè'è cayè asa tɪ'añe pañè'ni? Mèsarupi asaye coe do'ire

pañë. ⁴⁴ Mësarü ja'quë cato huati api. Mësarü i tseco-hua'i a'ë. Jaje pa'ina, i yëyere yo'oye yëyë. Huati cato huani jëoquë api. Jare jaje pa'i api, tsoeje, ti nuñerepa yo'oma'quë api, cui'ne ti nuñerepa cama'quë api. Coa cosoyere cani, jaje i ayere caji, coa cosou sëte, coa cosoye pëca ja'quë sëte. ⁴⁵ Jaje pa'ina, yë'ë nuñere pare caquëni, mësarü asacaiye coeyë. ⁴⁶ ¿Nepi mësarü acohua'i, yë'ëre më'ë tayoyë cajë iñoja'cohua'i a'ni? Nuñerepa yë'ë caquëre, ¿me yo'ojë mësarü care paji cajë asacaiye pañë'ni? ⁴⁷ Diusu tē'te aquëpi, Maija'quë coca asaye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are mësarü cato Diusu acohua'i peoyë. Jaje pa'ina, asaye coeyë, yë'ë caye."

Cristo Cato Abraham Jerepa Tsoe Aquë Api

⁴⁸ Jā maca judío paipi cahuë:
"Nuñere pajë më'ëre jaje caquë'ni, Samaritanopi cui'ne co'a joyore hue'equë api cayë, yëquë."
⁴⁹ Cajëna, Jesupi sehuopi:
"Co'a joyore ti peoquë a'ë. Yë'ë cato ja'quëni de'o-quëre papi cacaiyë. Jā do'ire mësarü cato yë'ëre co'aquë api, cayë. ⁵⁰ Yë'ëre de'oye cacaijë'ë caquë oima'ë pa'iyë. Yë'ëre de'oye cacaiquë pa'iji. Jaë api, iti yo'ose'e pa'iyeyë caquërepa. ⁵¹ Nuñerepa cayë, yë'ë caye asani yë'ë cayeje yo'ouquë cato ti ju'iñe paja'quë api."
⁵² Jā maca judío paipi sehuohuë:
"Yureta'a asare pahuë, më'ë nuñerepa co'a joyore hue'equërepa pa'iyë. Abraham cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i tsoe acohua'ijë juni huesëa'huë'ë. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi cayë 'yë'ë caye asani, yë'ë cayeje yo'ouquë cato ti ju'iñe paja'quë api.' ⁵³ Yëquë ja'quë cato Abraham. ¿Më'ëpi seña maca pa'i a'ë cuasaquë, më'ë? Abraham cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i juju sa'ahuë'ë. ¿Iquei a'ë cuasaquë më'ë caquë'ni, jaje?"
⁵⁴ Cajëna, Jesupi sehuopi:
"Yë'ëjā'a co'ye de'oye yo'oyë caquë pa'ito yë'ë de'oye yo'oyë caye ti cōcaiye paji. Jaje pa'iquëta'are mësarü yëquë ja'quë api caquëpi yë'ëre de'oye yo'oji cacaiji yë'ë ja'quëpi. ⁵⁵ Jaje pa'iquëta'are mësarü ña tī'ama'pë pa'iyë. Yë'ëta'a ite ñaquë a'ë. Jaje ñaquëta'a yë'ëpi ñama'quë a'ë caquë pani coa cosourepa pa'iyë pa'iji mësarujë pa'i. Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato nuñerepa ñaquë a'ë. Jaje pa'ina, i caye sehuocai yo'oyë. ⁵⁶ Abraham mësarü aipi sihua'aji'i, yë'ë mu'señare ñaja'quë a'ë caquë. Ñani sihua huajëa'ji'i."
⁵⁷ Jā maca judío paipi Jesure cahuë:
"Ti cincuenta ometëcajë peoquëpi ¿Abrahamre ña'ahuë'ë cayë, më'ë?"
⁵⁸ Cajëna, Jesupi capi:
"Nuñerepa mësarute cayë. Yë'ë cato Abraham pa'ima'në ai jerepa tsoe aquë a'ë."
⁵⁹ Caëna, jā maca quëna pëapi imani jëañu'u Jesuna cajë yo'ohuë. Yo'ojëna, catipi. Catini Maija'quë huë'epi johua'i jopojā'a sa etani saji'i.

Tsi'nëna Ñama'quëni Jesús Jujuse'e

⁹ Paj pa'i hue'ñaja'a sai Jesús ñapi, tsi'nëna ñaco cā porei ai de'osiquëre. ² Jaje pa'ina, ñani i yeyaco-hua'ipi se'i'ë, Jesure:
"¿Me yo'ouquë ñaco cā porei ai de'ou'ni, jaë? Pëca ja'quëohua'i tayo do'ire co'aye ai de'ou, pañita'a ¿i do'i a'ni?"
³ Cajëna, Jesupi capi:
"I tayo do'ijë peoji. Cui'ne pëca ja'quëohua'ijë tayo do'ijë peoji. Iquë cato ite juju maca Maija'quë yo'oye pa'ire iñoja'quëpi ai deosiquë api. ⁴ Jā yë'ta'a mu'se pa'inë yë'ëre jëjo daosiquë co'amaña yo'oye pa'iji. Ñami de'o huëoji. Ñami cato co'amaña neñe peoji. ⁵ Yë'ë jā yë'ta'a iye yejare pa'ini yë'ë a'ë, miacaiquë iye yeja pa'icohua'ire."
⁶ Iye se ca tējini Jesús yejana copi neni ya'ore a'ji sēpë neni ñama'quë ñaco cāna ya'opi nepi. ⁷ Jā maca capi:
"Siloé oco dea pëna sani tsoa tojē'ë. Siloé cani cayë, jëjo daosiquë."
Jaje caëna, ñama'quëpi sani tsoa tōni tsoe ñaquëpi daji'i, i quë'ro. ⁸ Jā maca ja'në ñama'quë pa'ina, ñasico-hua'ipi cui'ne i quëno maca pa'icohua'ipi cahuë:
"¿Iquë mai ñajëna, curi sei ñu'isiquë pa'ima'quë aë?"
⁹ Cajëna, yecohua'ipi cahuë:
"Jaje pa'ijë'ë. I api."
Yecohua'ipi cahuë:
"Jare ije pa'ita'a yequë api."
Jaje cajëna, ipi capi:
"Yë'ë i a'ë."
¹⁰ Ca maca ite seteña:
"¿Me më'ë yure neni ñaquë pa'iquë'ni?"
¹¹ Cajëna, ipi sehuopi:
"Jaë Jesús hue'equëpi yë'ëre ya'opi a'jiñe neni ñaco cāna jē'napi. Jaje yo'oni capi: 'Siloé oco dea pëna sani tsoajë'ë.' Caëna, sani tsoa tō maca tsoe ñaquë paë'ë."
¹² Jaje caquëna, ite se'i'ë:
"¿Jerore pa'iquë'ni?"
Cajëna, ipi capi:
"Huesëyë."

Fariseo Paipi Ñaco Porei Pa'isiquëni Seni Asase'e

¹³ Jā maca fariseo paj quë'rona ñaco cā porei pa'isiquëre sahuë. ¹⁴ Jesús ya'opi neni ñaco cā poreire jujusi mu'se cato huajë mu'se paji'i. ¹⁵ Jaje pa'isi do'ire, fariseo paipi asani ñama'quë pa'isiquëre seni cōhuë. Me më'ë yure neni ñaquë'ni cajë. Cajëna, ipi capi:
"Ya'opi a'jiñe neni yë'ëre ñaco cāna jē'naëna, sani tsoa tōni yure ñaquë pa'iyë."
¹⁶ Jā maca fariseo acohua'i cahuë:
"Iye yo'osiquë cato Diusu tē'te peoquëpi jaje yo'opi, huajë mu'se a'ë caye peoyë."
Jaje, cajëna, yecohua'ipi cahuë:
"¿Me co'aquë pani ñeje, paj yo'o tī'a ma'ñere de'oye yo'ouquë'ni, i?"

Jaje yo'ojë cajë yequë tsëcapëa huayeque paji'i, sa'ñe ca do'ire. ¹⁷ Tjijupë seni cõhuë, ja'rë ñama'quë pa'isiquëre ñeje cajë:

"¿Më'ë iqueipi caquë'ni, më'ëre ña'ne necaisiquëre?"

Cajëna, ipi sehuopi:

"Yë'ë cato cayë, Maija'quëre quëacaiquë api."

¹⁸ Jaje caquëta'are judío paipi nuñerepa ñama'quë pa'isiquëpi ñaji cajë asaye pãhuë. Coa caji cajë, i pëca ja'quëohua'ireje soihuë, ja do'ire. ¹⁹ Soini sei'ë:

"¿Mësaruru mamaquë aë, iquë ñaco cã porei ai de'osiquë? ¿Yure jaje pa'ita'a me yo'oquë ñaquë'ni?"

²⁰ Cajëna, i pëca ja'quëohua'ipi sehuohuë:

"Yëquë mamaquë api. Cui'ne ite cõa macana ñama'quë. Ai de'osiquë api asayë, yëquëpi ja cato. ²¹ Jaje pa'iquëta'are yure cato huesëyë, me yo'oquë ñaquë põnë'ni cajë ite ña'ne necaisiquëreje huesëyë. Ini seni asajë'ë. Tsoe ai api, ipi quëajaquë ja do'ire ñaquë pa'iyë, caquë."

²² Ñama'quë pëca ja'quëohua'i cato coa judío paipi ca'rajë jaje cahuë. Si'ahua'ire Jesure Cristo api cacohua'ire pa'i tsi'si hue'ñapi eto saoye pa'iji cajë cui'ñase'ere asajë. ²³ Ja do'ire i pëca ja'quëohua'ipi cahuë: "Ini seni asajë'ë. Tsoe ai api."

²⁴ Ja maca judío pa'i ñama'quë pa'isiquëre soi cõreña. Daquëna, cahuë:

"Nuñerepa quëajë'ë, Diusu ña hue'ñare pana. Yëquë asayë, më'ëre jujusiquëre tayo yo'oquë api cajë."

²⁵ Cajëna, ipi sehuopi:

"Yë'ë cato huesëyë, tayo yo'oquë api caye cui'ne paquëre papi cayeje. Yë'ë tã'ñe asaye cato iyese'e pa'iji, ja'rë ñama'quë pa'isiquëpi yure ñaquë pa'iyë."

²⁶ Tjijupë seteña:

"¿Me më'ëre nei'ni? ¿Më'ëre me yo'oni ñaquëre nei'ni?"

²⁷ Cajëna, sehuopi:

"Tsoe quëahuë, mësarute. Quëatoje asa yëma'pë pa'iyë. Yë'ë caye: ¿Iquere cajë cui'nare ca cõjë'ë cajë se'ñe'ni? ¿Ini tu'ñu'u cajë yëjë se'ñe?"

²⁸ Caquëna, ja maca ite ai tea juni tējini capi:

"Më'ëpi ini tuina nēiji, yëquë cato Moisésre tuicohua'i a'ë cahuë. ²⁹ Yëquë asayë, Moisésre Diusupi case'e. Jaëre cato huesëyë, i pa'i hue'ñaje."

³⁰ Cajëna, ipi capi:

"iMerepa yo'ojë mësaruru huesëye'ni, ai ye'yesicohua'ita'a, i dai sito, yë'ëre ñaco cã jujucaisiquëre!

³¹ Maipi asayë, tayo yo'ocohua'ire Diusu asacaiye paji. Ite sihuacohua'ire cui'ne i yëye yo'ocohua'ise'ere asacaiquë api, Diusu. ³² Tsoeje ti asama'cohua'i a'ë, tsihua'ë pa'inë ñama'quë ai de'osiquëni ñaquëre necaise'e. ³³ Iquëpi Diusu quë'ropi daima'quë pani ti jaje yo'oyeje para'pi."

³⁴ Caquëna, ja maca iohua'ipi cahuë:

"¿Tayo yo'oye timësiquëpi ai de'osiquë api, më'ë yëquëre ye'yasi'i caquë?"

Jaje cani ite pa'i tsi'si hue'ñapi eto saohuë.

Joyo Ñañere Ñama'cohua'i Pa'iyë

³⁵ Jesús tsoe asapi, ñama'quë pa'isiquëpi ñaquë pa'ina, judío paipi eto saose'e. Jesupi ite t'i'ani capi:

"¿Diusu mamaquëre më'ë ire papi cuasaquë pa'iquë?"

³⁶ Caquëna, ipi capi:

"Ëjaë, quëajë'ë, yë'ëre. Jequë a'ni, yë'ëje ite jaë api caquë cuasaquë pa'ija'quëre."

³⁷ Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Tsoe më'ë ñahuë. Yë'ë i a'ë. I ja're më'ë coca cayë."

³⁸ Ja maca Jesús yë'quë macana do're ja'runi capi:

"Ire papi caquë cuasayë, Ëjaë, më'ëre."

³⁹ Ja jeteyo'je capi, Jesús:

"Yë'ë cato iye yejana daë'ë, nuñerepa yo'oyepi pa'ijaquë caquë. Ñama'cohua'i pa'isicohua'ipi ñajajë caquë, cui'ne ñacohua'i pa'isicohua'ipi joyopi ñama'cohua'i pa'ijajë caquë."

⁴⁰ Ja maca fariseo paipi i ja're cõni pa'isicohua'ipi iyere asani sei'ë:

"¿Yëquëje më'ë ñato ñaco cã peocohua'i a'ni?"

⁴¹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

"Mësarupi ñama'cohua'i pani mësaruru tayo yo'ocohua'ire jai do'i peocohua'ire patira'huë. Jaje pa'iquëta'are mësarupi ñacohua'i a'ë caye sête do'i quë'iohua'i pa'iyë."

Yëi Ñama Tu'rihuë Ayere Ye'yaye

10 Nuñerepa mësarute cayë, yëi ñama eta sa'roja'a tu'rihuëna cacama'quë pani, ñaëpi cui'ne co'acquëpi eta sa'ro peo hue'ñaja'a cacaquë cato. ² Jaje pa'iquëta'are yëi ñama eta sa'roja'a cacaquë cato yëi ñamare ñacaiquë api. ³ Eta sa'ro hui'yocaiquëje de'oye hui'yocaiji, cacajaquë caquë. Cui'ne yëi ñamaje asayë, i yë'o. Iohua'i mamire caquë soiji, yëi ñamare. Cui'ne tu'rihuë nëicohua'ini hue'sena etoji. ⁴ Etoni sai saji, ipi du'ru sai. Yëi ñamaje asayë, i yë'o. Jaje asajë tuiyë, ite. ⁵ Jaje tuicohua'ita'a yequëpi soiquë pa'ito asani coa catiyë, ñama'quëre sête yequë yë'o caquëna, asajë."

⁶ Neje yo'oyë, pa'i caquë iñoquëta'are paipi asa t'i'añe pãhuë, Jesús caye.

Jesús De'o Ñacaiquë

⁷ Ja maca Jesús tjijupë ca cõpi:

"Nuñerepa mësarute cayë. Yë'ë a'ë, eta sa'ro yëi ñama caca sa'ro. ⁸ Ja yë'ta'a yë'ë daima'në daisicohua'i cato ñaohua'i a'ë cui'ne co'acohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are yëi ñamapi asaye pãhuë, iohua'i cayere. ⁹ Yë'ë a'ë, eta sa'ro. Yë'ëja'a cacasiquë cato huaso cuãñosiquë pa'ija'quë api. Jaje pa'i etasiquëpi cui'ne cacasiquëpi i yëyeje yo'oquë pa'ija'quë api, cui'ne de'ogore t'i'aja'quë api.

¹⁰ Ñaë cato coa yahue ima'ne caquë cacaquë api, huani jëosi'i caquë, cui'ne nejosi'i caquë. Yë'ë cato yëi ñamapi pa'iyere pajajë caquë daisiquë a'ë, ti pa'iyere jaiye pajajë caquë. ¹¹ Yë'ë cato de'oye yëi ñamare ñacaiquë a'ë. De'oye ñacaiquëpi yëi ñamapi pa'ijajë ise'e

caquë i pa'iyere isiquë api. ¹² Coa saï do'ire necaiquë cato lobopi daina, ñani yëi ñamare ñacaiye jeoni catiquë api, yëi ñamare ñacaima'quë sëte, cui'ne yëi ñamaje tïohua'ire sëte jaje yo'o'ji. Yo'ouna, ja maca lobopi dani tseani yo'oquë tiya huesoquë api cui'na hue'ña.

¹³ Catiquë cato saï do'ire yo'oquë api. Jaje pa'ina, oi ëayeje ti peoji, ite yëi ñamare.

¹⁴ Yë'ë a'ë, de'oyerepa yëi ñamare ñacaiquë yë'ëre ja'quë ñaquë pa'iyeye, yë'ëje ite ja'quëre ñaquë pa'iyë. Jaje cui'ne yë'ë yëi ñamareje ñaquë payë. Ñaquëna, iohua'ijë yë'ëre ñañë. Yë'ëpi yë'ë pa'iyere yëi ñama do'ire isiyë. ¹⁶ Payë, cui'ne yequë yëi ñamareje. Yequë tu'rihuë acohua'ire jaohua'ireje iñona daye pa'iji, yë'ëre. Jaohua'ijë yë'ë caye sehuocaija'cohua'i a'ë. Ja maca cui'ne te'e tsëcapë pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne te'i yëi ñamare ñacaiquë pa'ija'quë api.

¹⁷ Ja'quë yë'ëre yëji, yë'ë pa'iyere isisiquëpi cui'naëpi yë'ë pa'iyë pa coja'quëpi yo'oquëna. ¹⁸ Yë'ë pa'iyë jioquë peoji. Yë'ë yëyepi isiyë, yë'ë pa'iyë. Yë'ë jaje neñe pa'iji cui'ne cui'nare pa coñeje de'o'ji. Iye a'ë, yë'ë Ja'quë yë'ëre cuañese'e."

¹⁹ Iyere judío paï asani cui'naohua'ipi hua cohue, ti tsëcapëa. ²⁰ Jai paï iohua'i acohua'ipi cahuë:

"¿Me neñu'ju i caye asani sehuocaiye'ni, care paji cajë co'a joyore hue'equëpi cui'ne coa cuepequë caquëre?"

²¹ Cajëna, yecohua'ipi cahuë:

"Co'a joyore hue'equëpi jaje ca tï'añe peoji. ¿Co'a joyopi ñama'quëre ñaquëre necaiye pa'iquë? Cui'ne ti peoji."

Judío Païpi Co'acquë Api Caye Jesure

²² Ja mu'seña cato oco tëcahuë paji'i. Pa'ina, Jerusalén cato Maija'quë huë'e ne ja'ñere cuasajë sihuajë jai paï tsi'sini yo'o maca tï'api. ²³ Jesús cato Maija'quë huë'e sa'nahuëre cunirojaji'i, Salomón hue'yosi hue'ña. ²⁴ Ja maca judío païpi Jesure tsi'sini cahuë:

"¿Yëquëre më'ë je yëhua nuñerepa quëaja'quëpi huesë ëaye caquë pa'iquë'ni? Më'ëpi nuñerepa Cristo pani quëare pajë'ë, te'e nuñerepa."

²⁵ Cajëna, Jesupi capi:

"Tsoe mësarute cahuë. Caquëta'are mësarupi care paji cajë asaye pahue. Yë'ë ja'quë cuañesi tutupi yo'oyë. Ja yo'oyepi tïñarepa iñoji, mësarute. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarupi nuñere pa'ë cajë asaye pañë, yë'ë yëi ñama acohua'i pa'ima' do'ire. Tsoe cahuë, ja'rë. ²⁷ Yë'ë yëi ñamapi asayë, yë'ë yë'ona. Asajëna, yë'ëpi iohua'ire ñañë. Ñaquëna, iohua'ijë yë'ëre pe'teyë. ²⁸ Yë'ëpi ti ju'ima'pë pa'iyë isiquë a'ë. Isina, ti ne huesëma'pë pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne yë'ë jëñare pa'icohua'ire yecohua'i mañaje jioye ti peoji. ²⁹ Yë'ë ja'quëpi yë'ëna isipi, iohua'ire. Isisiquë cato si'aye jerepa pa'i api. Ite cato yecohua'ijë ti jio tï'añe peoji, i jëtëre pacohua'ire. ³⁰ Yë'ë cui'ne ja'quë cöni te'ijë pa'iohua'i pa'iyë."

³¹ Ja maca judío paï cui'naohua'ipi quëna pëapi imani jeañu'u cajë yo'ohuë. ³² Yo'ojëna, Jesupi capi:

"Mësaruru asajëna, jaiye de'oyere necaë'ë, yë'ë ja'quë tuture papi. ¿Iye nesi do'i aye mësarupi asato jeco a'ni, yë'ë co'aye yo'osico, jaje quëna pëapi jeañu'u ca ja'ñe?"

³³ Caquëna, judío païpi sehuohuë:

"Më'ë de'oye yo'osi do'ire më'ëre quëna pëapi jeoñe paja'cohua'i a'ë. Më'ëpi yë'ë a'ë, Diusu casi do'ire quëna pëapi jeaja'cohua'i a'ë, më'ëre. Më'ë cato coa païta'a, yë'ë Diusure pa'ë caquë yo'oyë."

³⁴ Ja maca Jesupi capi:

"Mësaruru cuañëñepi toyase'e caji Diusu mësarute case'ere ñeje: 'Mësaruru a'ë, diusuohua'i.' ³⁵ Toyase'e caye cato nuñerepa caye a'ë. Jaje pa'ina, care paji cajë asayë, mai. Diusupi hue'yopi, i coca asasicohua'ire diusu a'ë, mësaruru. ³⁶ ¿Diusupi yë'ëre huani iye yejana jëjo daosiquëpi Diusu mamaquë a'ë caye me neni co'acquë'ni? ³⁷ Ja'quë yo'oyere yë'ëpi yo'oma'ëna, ire papi caye pajë'ë. ³⁸ Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi yo'oquëna, ire papi yo'o'ji cajë asama'cohua'ita'a yë'ë yo'o iñoñere ñajë Maija'quë yo'oye a'ë cajë asajë'ë. Ja maca yureta'a asa tï'añe pa'iji, Maija'quëpi yë'ë ja're pa'iji, cui'ne yë'ëpi i ja're pa'iji."

³⁹ Tijupë tseani preso saye yëhuë. Jaje pa'iquëta'are Jesupi de'hue jëapi.

⁴⁰ Ja maca Jesús Jordán tsiaya ëse mëi te'tena co'ipi. Co'ini jaronu pëapi, Juan oco doquë pa'i sitona.

⁴¹ Jarote pa'ina, jai paï i quërona sani ñajë cahuë:

"Nuñerepa Juan, paï yo'o tï'a ma'ñere yo'oma'quëta'a care paquë case'e paji'i, iquë yo'o ja'ñe ayere."

⁴² Jaronu jai paï ire papi cajë cuasahuë, ite.

Lázaro Juni Huesëse'e

11 Te'i ëmë ju'iquë Lázaro hue'equë paji'i. Jajë cato Betania aquë paji'i. María cui'ne io yo'jeo Marta pa'i daripë aquë paji'i. ² María cato ju'iquë Lázaro yo'jeo paco'ë. Jajë cato Ejaërepa nëcañoana huëo së da'capi jañuni io nañapi tënocaio yo'osico paco'ë. ³ Jaje pa'ina, jaohua'ipi Ejaë më'ë cajeipi ju'iji caquë sani quëacaijë'ë cajë Jesús quë'ro jëjo saohuë, te'ire.

⁴ Jëjo saorena, Jesús jare asani capi:

"Iye ju'i dahuë cato ti juni huesëyena saye pa ja'ñe a'ë. Diusu i de'oquë pa'iyere iño ja'ñe a'ë. Cui'ne Maija'quë mamaquë de'oquë pa'iyere iño ja'ñe a'ë."

⁵ Jesús cato Marta cui'ne io maja'yo Mariare cui'ne Lázarore ai oiquëta'a. ⁶ Caya mu'seña se pëa copi, i pa'i hue'ñana, Lázaro ju'iji cajë quëasicohua'ita'are.

⁷ Jajë jetyo'je capi, Jesús i ye'yacohua'ire:

"Sani coñu'u, Judeana."

⁸ Caquëna, i ye'yacohua'ipi ite cahuë, ja maca:

"¿Ye'yaquë, më'ëre judío paï quëna pëapi jeañu'u ca sitona co'ija'quë aë?"

⁹ Cajëna, Jesupi capi:

"¿Te'e mu'se doce hora pa'icoa, miañe? Jaje pa'ina, païpi mu'se cu'ini ti ju'aye peoji, iye yeja miacaiyeja'a cu'ini." ¹⁰ Jaje pa'iquëta'are païpi ñami cu'ini ju'aye pa'iji, miañe peo do'ire.

¹¹ Jajë jetyo'je Jesupi capi:

“Mai cajei Lázaro caji'i. Caisiquëta'are sani ne sëtö-jä'quë a'ë.”

¹² Caquëna, ja maca i ye'yacohua'ipi cahuë, ite:

“¿Ëjaë, jaje caji'i cani co'yaja'quë api caye a'ni?”

¹³ Jesús cato jaje cani juji'i caquë capi. Jaje caquëna, i ye'yacohua'ipi cuasani coa huëore çaina caji cuasahuë.

¹⁴ Ja maca Jesupi yureta'a tiñarepa capi:

“Lázaro tsoe juji'i. ¹⁵ Sihuyë, de'oye jarote pa'ima'ë-na juji'i. Jajepi ai de'oji. Mësarü ñani mësarü ire papi cajë yë'ëre cuasaja'cohua'ire. Sani ñañu'u.”

¹⁶ Ja maca Tomás Gemelo hue'equëpi i ja're ye'yecohua'ire capi:

“Jëñajë'ë, maije i ja're çoni sañu'u, te'e i ju'ina ju'ija'-cohua'i.”

Ju'isicohua'ipi Huëiye Cui'ne Pa'iyë A'ë, Jesús

¹⁷ Tsoe Lázarote cuatro mu'seña tase'e pa'ina, Jesús t'i'api. ¹⁸ Betania cato Jerusalén ja'yere paji'i, coa caya kilómetropi cui'ne yequë jopo kilómetro çosi macare.

¹⁹ Jai pai judío pai acohua'ipi Marta cui'ne Mariare do'i ñajë cui'ne iohua'i maja'yëpi juquëna, oicohua'ini yëhuo huasofnu'u cajë daisicohua'ipi paë'ë. ²⁰ Ja maca Martapi Jesús daiji asani etani ite pëpasi'i caco sacö'ë. María cato huë'e sa'nahuëre paco'ë. ²¹ Ja maca Martapi Jesure cao:

“Ëjaë, më'ë iñore pa'iquë pa'ito yë'ë a'yë ju'iñe para'pi. ²² Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato asayë, Maija'quëpi më'ë señere isija'quë api.”

²³ Cacona, Jesupi capi:

“Më'ë a'yë cui'naëpi pani coja'quë api.”

²⁴ Caquëna, Martapi cao:

“Jaje pa'ijë'ë. Cui'naëpi pani coja'quë api, juni huesësicohua'i huëi maca tëji mu'serepa.”

²⁵ Cacona, Jesupi capi:

“Yë'ë a'ë, juni huesësicohua'i huëiye cui'ne pa'iyë. Yë'ëre ire papi caquë cuasaquë cato ju'isiquëje jare pa'ija'quë api. ²⁶ Cui'ne ja yë'ta'a huajëquë pa'i yë'ëre ire papi caquë cuasaquë cato ti ju'iñe paja'quë api. ¿Iye yë'ë caye jaje pa'ire paji caco cuasaco, më'ë?”

²⁷ Caquëna, iopi cao:

“Jaje pa'ijë'ë, cuasayë, yë'ë. Cui'ne Ëjaë, më'ë cato Cristore papi asayë, yë'ë. Diusu mamaquëpi iye yejana daija'quë ca nëosiquëpi daisiquë a'ë, më'ë.”

Lázarore Tã Sitona Jesús Oise'e

²⁸ Jaje se ca tëjini Marta io maja'yo María quë'rona sani cao, yahue:

“Ye'yaquë iñore pa'i më'ëre daijaco caquë soiji.”

²⁹ Cacona, iti se asayëja'a Jesús quë'rona esa sacö'ë, ite ñasi'i caco. ³⁰ Ja yë'ta'a Jesús pai daripërepa cacaye papi. Ja maca cato, Marta ite ti'asi macare paji'i.

³¹ Mariapi co'arepa huëni saiona, ñani judío paipi María huë'ere pa'ijë oima'o cajë yëhuocohua'ipi tasi daripëna sani osi'i caco saico cuasajë tuë'ë.

³² Ja maca María Jesús quë'rona sani do're ja'runi cao:

“Ëjaë, iñore më'ë pa'iquë pa'ito a'yë juni huesëye para'pi.”

³³ María ja're çoni judío pai daisicohua'ipi oijëna, Jesupi jaohua'ire oi ëayerëpa ñapi. Ñani i joyopi ca ëayerëpa nëina, ³⁴ jaohua'ire seji'i:

“¿Jerona ite tare'ni?”

Caquë seina, iohua'ipi cahuë:

“Ëjaë, dani ñajë'ë. Iñona tãhuë.”

³⁵ Ja maca Jesús oji'i. ³⁶ Oina, ñani judío paipi cahuë, ja maca:

“I ai oiquërepa paji'i. Ñajë'ë, i oiyere.”

³⁷ Yecohua'ipi cahuë:

“Ñama'quëre ñaquëre nesiquë api, iquë. ¿Jaje pa'ita'a cui'ne me yo'oquë Lázarore jujucaiyë paë'ni?”

Lázaro Huëise'e

³⁸ Cui'naëni co'arepa esa necati'ñerepa nëina, tasi daripë quë'rona tsio daji'i. Coje nesico paji'i. Pa'ioni jai quëna pëpi siosico paji'i. ³⁹ Pa'iona, Jesupi capi:

“Quëna përe hui'yo jeojë'ë.”

Caquëna, Marta ju'isiquë yo'jeopi cao:

“Ëjaë, tsoe co'a sëji cuasayë. Tsoe cuatro mu'seña pa'iji.”

⁴⁰ Cacona, Jesupi capi:

“Më'ëje pa'ioni cahuë care paji cuasani më'ë ñaja'-coa'ë, Maija'quë de'oyerepa yo'oquëna case'e.”

⁴¹ Caëna, ja maca quëna pë hui'yo jeorena, Jesús ma'tëmo mëñe ñaquë capi:

“De'oji, Ja'quë. Yë'ë caye më'ëpi asacaë'ë. ⁴² Yë'ë cato asayë, më'ë si'anë yë'ë caye asaquë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are iye maca pa'icohua'i asa ja'ñere caquë cayë, më'ëpi yë'ëre jëjo daosiquë api cajë asare pajajë caquë.”

⁴³ Jaje se ca tëjini, ai tutu cuipi:

“iLázaro etajë'ë!”

⁴⁴ Caquëna, ju'isiquë pa'isiquëpi jëña, nëcañoa huesiquëpi, cui'ne tsiaje çañapi huesiquëpi etapi. Etaquëna, ja maca Jesupi capi:

“Joyecaijë'ë, saijaquë.”

Jesure Tseañu'u Cajë Yo'ose'e

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Jaje iyere yo'ouna, Jesure jai pai judío pai ire papi cajë cuasahuë, María ja're çoni daisicohua'ipi, iti Jesús yo'oquëna, ñasicohua'ipi. ⁴⁶ Jaohua'i acohua'ipi fariseo pai quë'rona sani ñajë quëahuë, Jesús yo'ose'ere. ⁴⁷ Ja maca fariseo paipi cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi ca tëji ëjaohua'i quë'rona ts'i'sini cahuë:

“¿Me neja'cohua'i a'ni, jãte? I cato jaiye pai yo'o t'i'a ma'ñe yo'o iñoji, paire. ⁴⁸ Jaje pa'ina, maipi coa ñacohua'i pa'ito si'a paipi ise'ena asa huesëja'cohua'i pa'ini. Jaje yo'ojëna, yureta'a romano paipi dani Maija'quëre se huë'e cui'ne mai yeja ne huesoja'cohua'i pa'ini.”

⁴⁹ Cajëna, Caifás hue'equëpi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi ja ometëcahuë pa'iquëpi capi, jaohua'ire:

“Mësaru huesëjê cayë. ⁵⁰ Cui'ne ti asama'pë, te'i jucacati'ñe pa'i api, si'a pa'i do'ire ai jerepa si'a pa'i ju'i'ñe peoye, iye daripë pa'icohua'ire.”

⁵¹ Caifás cato ise'e ta'ñe jaje caye papi. Coa Maija'quë joyopi isiquëna, capi, ja ometëcahuë Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë sête, Jesupi judío pa'i do'ire jucacaiye pa'iji, pa'i ja'ñere ca nêoquë. ⁵² Coa judío pa'ise'ere caquë jucacaiye pa'ni cui'ne si'a huë'ña coa tiya huesësicohua'ire Diusu mamajëre. ⁵³ Jare ja mu'sepi yureta'a judío pa'i ëjaohua'i Jesure huani jëoñe ca nêo-huë.

⁵⁴ Jaje pa'ina, Jesús yureta'a si'a judío pa'i ñajëna, cu'ie pa'i. Paquë Judeapi etani Efraín daripëna saji'i, cuene yeja ja'ye maca pa'i daripëna. Jaronana sani i ye'yacohua'i ja're pëapi.

⁵⁵ A'ri maña carapi, Egíptopi Israel pa'i etajë pa'ise'ere cuasajë tsi'sini yo'o mu'seña. Jaje pa'ina, jai pa'i pa'i daripëna pa'icohua'i saë'ë, Jerusalénna si'sire tsoa toñere cajë. ⁵⁶ Jesure co'ejë cuë'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë huë'ere pa'ijë se'i'ë, yecohua'ire:

“¿Mësaru me cuasayeni? Daija'quë api fiestana, panita'a paja'quë api cuasayë cajë.”

⁵⁷ Fariseo pa'i cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cuñe nêohuë. Jesús pa'i huë'ñare asasicohua'i pani quëajë'ë, sani tseaja'quëre cajë.

Huëo Sëñepi Jesure Tsoacaise'e

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

12 Seis mu'seña Egíptopi Israel pa'i etajë pa'ise'ere cuasajë yo'oye caraquëna, Jesupi Betaniana saji'i. Lázaro pa'i huë'ñana ju'isiquëni Jesupi ne co'yasiquë paji'i, jaë cato. ² Jaronana Jesure ayo cua'coni ahuë. Martapi ayo huahueco paco'ë. Lázaropi Jesús ja're cõni mesare ñu'i aji'i. ³ Ja maca Maríapi huëo së ma'ña da'care dani Jesús quëona ja'ñeni io nañapi tẽno cuënao. Jaje yo'ocona, si'a huë'e huëo sëñena tĩmëo. Ja cato jai do'i ma'ña paji'i. ⁴ Ja maca Judas Iscariotepe Simón mamaquëpi Jesús ye'yaquëpi, Jesure cõso yehuoja'quëpi capi:

⁵ “¿Me yo'oco iye huëo së ma'ña coa yecohua'ina se isico trecientos romano curiquë tẽ'ña nema'o paco'ni, neni curi peocohua'ire cõcaija'cota'a?”

⁶ Judas jaje cani curiquë peocohua'ini ai oi do'ire cama'ë paji'i. Co'amaña yahue imaquëpi capi. Jaje ipi curi aya topë paquë sête, yahue imaquë paji'i, iona yecohua'ipi aya curire. ⁷ Ja maca Jesupi ite capi:

“Coa ñajë'ë. Yë'ere ta mu'se huëo së ja'ñere ne de'huaco yo'oco. ⁸ Curi peocohua'ire si'anë mësaru ñajë paja'cõhua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are yë'ere cato si'anë paye peosipi.”

Lázarore Sañope Case'e

⁹ Jesús Betaniare pa'iji asani jai pa'i judío pa'i saë'ë, jaronana. Jesuse'ere ñañu'u cajë saiye pahuë. Lázarore ñañu'u, Jesús ju'isiquëni huëosiquëre cajë saë'ë.

¹⁰ Cui'neje Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi Lázaroreje huani jëoñe pa'iji cahuë. ¹¹ Judío pa'ipi

Lázaro do'ire Jesupi ire papi cajë cuasa do'ire, cui'ne iohua'ire jëoco do'ire jaje cahuë.

Jerusalénna Jesupi Cacase'e

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Jai pa'i Jerusalénna saë'ë, Egíptopi Israel pa'i etajë pa'ise'ere cuasajë yo'o mu'se ti'aëna. Se ñatas mu'se Jesús daija'quë api, iye daripëna asani. ¹³ Ja maca Jesús daina, sihuajë ja'o tẽteni cuijë saë'ë. Jesure pëpañu'u cajë cuihuë:

“¿De'oquëre pa'ni, Diusu! ¿De'oquëre pa'ni, Ejaë mamirepa hue'equëpi daiquë! ¿De'oquëre pa'ni, Israel pa'i Ejaë!”

¹⁴ Burrõre ti'ani Jesús tui saji'i, toyase'e cayeje pa'ye japi caji ñeje:

¹⁵ Ca'rama'o pa'ijë'ë.

Israel pa'i daripë

Më'ë Ejaërepa daiji, burroni ñu'i.

¹⁶ Iye case'e i ye'yacohua'i asa ti'añe pahuë, du'ru macarepa cato. Jesús de'oquërepa de'osi maca ja maca yureta'a asahuë, si'aye Jesús ayere toyase'e paji'i cajë cui'ne jaje tẽto saji'i, mai ña huë'ñana cuasajë.

¹⁷ Jesús ja're pa'ijë Lázarore juquëna, tãsiquëni huëo-quë soiquëna, asasicohua'ipi yecohua'ire se quëahuë, iohua'i ñase'ere. ¹⁸ Jaje pa'ina, Jesure sañope ti'ani pëpañu'u cajë saë'ë, pa'i yo'o ti'a ma'ñere yo'oquëna, asasi do'ire cajë. ¹⁹ Ja maca fariseo pa'ipi cahuë, iohua'ija'a sa'ñe:

“Ñañe mësaru si'a pa'i ise'ere tuiye, yure cato ne ti'añe peoji.”

Griego Pa'ipi Jesure Co'ese'e

²⁰ Fiesta pa'i maca Maija'quëre seña'u cajë Jerusalénna saisicohua'i ja're cõni griego pa'ije paë'ë. ²¹ Pa'icohua'ipi jaohua'ipi Filipena tsio dani Betsaida Galilea aquëna sejë cahuë:

“Ejaë, yëquë Jesure ñañe yëyë.”

²² Jaje cajëna, asani Felipepe sani Andrésni capi. Cani yureta'a cayaohua'i Jesure sani cahuë. ²³ Cajëna, Jesupi ja maca capi:

“Tsoe ti'api, Maija'quë mamaquë de'oquërepa de'o-jai maca. ²⁴ Mësarute cayë, trigo capi yejana to'mema'co pani jare te'e ca maca pa'io carajacoa. Jaje pa'iquëta'are iti capi yejana to'meni jünita'a jaiye quëicoa, iti ñëpi mëani. ²⁵ I pa'iyere ai oiquë cato coa ne hueso-ja'quë api. Jaje pa'iquëta'a iye yeja pa'iyere coequë cato ne de'huaquë pa'iji, ti pani huesë ja'ñere. ²⁶ Pa'ipi yë'ere necaiye yëni tuijë'ë, yë'ere. Yë'ere necaiquë cato, yë'ë pa'i huë'ñare cõni pa'ija'quë api. Pa'ipi yë'ere necaiquë pa'ito yë'ë ja'quëpi ite de'oquëre pa'ni caquë ñacaija'quë api.

Jesupi Quëaji, I Ju'i Ja'ñere

²⁷ Yure cato yë'ë ai oiyë. ¿Ja do'ire ja'quëre ñeje ca ti'añe pa'iquë? ¿Ja'quë huasojë'ë, yë'ere yure tẽto sai ja'ñere? Jaje ca ti'añe peoji. Yë'ë cato jare caquë

daisiquè a'è. ²⁸ Ja'què mè'è mamire jerepa de'o mami nejë'è."

Jà maca asapi, ma'tëmopi yè'ose'e pìsiquèna:
"Tsoe de'oquère pare nehuè. Jàje pa'iquèta'are tijupè de'oquère pare ne còsi'i."

²⁹ I'ti maca nècajè asasicohua'ipi cahuè, mujuèpi pìsiji. Cajèna, yecohua'ipi cahuè:

"Huìñaèpi ìni cocare capi."

³⁰ Jà maca Jesupi capi:

"Yè'èni caquè iye yè'o pìsiye papi. Mèsaru asa jà'ñere caquè iye yè'o pìsipi. ³¹ Yure a'è, iye yeja ìo yo'ose'e ña de'hua cuãño jà maca, cui'ne yurepi iye yeja cuãñequèje ì tutu nejo cuãñosiquè pa'ijà'què api. ³² Yè'èpi cruzuna mèa deo cuãñosi maca si'ahua'ire tsi'so saosi'i yè'èse'ena pàire."

³³ Jà quèayena pàì asahuè, cruzuna ju'ija'què a'è caquè quèaye. ³⁴ Pàipi asani sañope sehuohuè:

"Yèquè cato yequè toyapè ñacohua'i a'è, Cristo ti ju'ìne peoji cayere. ¿Me yo'oquè mè'è Pàì Mamaquè cruzuna ju'ija'què a'è caquè'ni? ¿Iquei'ni, Pàì Mamaquè?"

³⁵ Jà maca Jesupi capi:

"Jà yè'ta'a mèsaru jà're miañe pa'iji. Jà yè'ta'a miañe pa'ì maca miañeja'a cu'ijè'è, neañepi tsio daiona, merepa yo'oco'ni cajè ai cuasaye pàcohua'i. Nea hue'ñaja'a cu'iquè cato ì sai hue'ña huesèquè coa saiji. ³⁶ Miañe ìtire pare pa'iyè cajè asajè'è, jà yè'ta'a mèsaru jà're còni miacai pa'ì macapi. Jàje pa'ijè yureta'a mia hue'ña pa'icohua'irepa pònèja'cohua'ipi."

Jàje ca tējini Jesús sani catipi, ìohua'ire.

Judío Pàì Jesure Sehuoye Pàse'e

³⁷ Jaiye Jesús pàì yo'o tì'a ma'ñere yo'o ìñosiquèta'are ìre papi cajè cuasaye pàhuè. ³⁸ Maija'quère quèacaiquè Isaías ñeje toyaquè pa'ise'epi tì'a jà'ñepi pa'ina, pàhuè asaye. Toyase'e cato caji:

Èjaè ¿nepi yèquè quèase'e care payè cajè asare'ni?
¿Neni Diusu ìño u'ni, ì tutu?

³⁹ Jàje pa'ina, asa tì'añe pàhuè. Yequeje Maija'quère quèacaiquè Isaías toyapi, ñeje:

⁴⁰ Diusupi ñama'cohua'ire cui'na jèa joyo què'iohua'ire nepi,

Ñaco capi ña ma'ñe caquè, Cui'ne joyopi asa ma'ñe caquè,

Cui'ne Maija'quèna pònèni juju cuãñoma'cohua'ini caquè.

⁴¹ Iye cato Isaías capi, Jesús de'oquèrepa pa'iyè ñasiquèpi. Jàje pa'ina, ì ayere capi.

⁴² Jàje pa'iquèta'are jai pàì judío pàì Jesure ìre papi cajè cuasahuè. Yecohua'i èjaohua'ire pague cuasahuè, Jesure. Jàje pa'iquèta'are jai pàì cuasajèna, quèaye pahuè, fariseo pàini ca'ra do'ire, pàì tsi'si hue'ñapi eto sao ma'ñe cajè. ⁴³ Fariseo pàì cato pàipi ìohua'ini de'ocohua'ire pa'ni cacayere yècohua'ì pa'è. Maija'quèpi de'o'ji cayere coecohua'ì pa'è'è.

Jesús Casi Yè'opi Pàì Yo'ose'e Ca De'huaye Pa'iji

⁴⁴ Jesús ai tutu capi:

"Yè'ère ìre papi caquè cuasaquè cato yè'èse'ere asaye peoji. Yè'è ja'què yè'ère jèjo daosiquèreje asaji. ⁴⁵ Yè'ère ñaquèpi yè'ère jèjo daosiquèreje ñaji. ⁴⁶ Yè'ère ìre papi cajè cuasasicohua'ipi nea hue'ñare pa'ima'pè pa'ijajè caquè mu'se miañeje pa'ipi yè'è iye yejana da'è'è. ⁴⁷ Jàje pa'iquèta'are yè'è caye asaquèta'a yè'è cayeje yo'oma'quère yè'èpi nejoñe paja'què a'è. Yè'è cato iye yejana daisiquè a'è, iye yeja pa'icohua'ire huasosi'i caquè. ⁴⁸ Yè'ère coequèpi cui'ne yè'è caye asani cui'ne yo'oma'què cato, tsoe paji, ìte nejo jà'ñe. Yè'è case'epi tēji mu'serepa pàire nejo jà'ñe a'è. ⁴⁹ Yè'è cuasayepi huèoquè cama'è pa'iyè. Yè'è ja'què yè'ère jèjo daosiquè cuãñese'ere caquè ye'yayè, ì case'èje pa'ye caquè asayè, yè'è. ⁵⁰ Ja'què cuãñese'e cato ti pani huesè cocare pa'è caquè asayè, yè'è. Jàje pa'ina, yè'è caye cato ja'què cuãñese'èje pa'ye a'è."

Ì Ye'yacohua'i Quèore Jesupi Tsoa Tose'e

13 Jà yè'ta'a Egíptopi Israel pàì etajè pa'ise'ere cuasajè yo'o mu'se tì'ama'è te'e mu'se carapi. Jesupi tsoe asapi, jè'nèrepa iye yeja pani tējini pèca ja'què què'rona co'iyè tì'ase'e. Si'anè Jesús cato ai oiquè paji'i, ì tsecohua'ire iye yeja pa'icohua'ire. Jàje pa'ina, yure cato ì ai oiyere pare ìñoquè yo'opi.

² Huati cato Simón mamaquèna Judas Iscariote joyona tsoe co'aye cuasaye nepi. Jàje pa'ina, Jesure coso yehusoi'ì cuasayere papi, ì joyo. Jesús cato Diusu què'ropi daisiquè a'è asaquèpi, cui'ne co'ijà'què a'è Diusu què'rona asaquèpi paji'i. Cui'ne ja'quèpi yè'ère èjaèrepa pa'ì jà'ñe tutu ìsipi asaquè paji'i. Jàje pa'ina, Jesús ì ye'yacohua'ì aò aijèna, còni ñu'ì aiquèpi, huèni ì èmèje'e ju'ìcore dutani, ì ju'ruhuèna toyapi sèapi. ⁵ Jà maca quèna de'huana oco doni ì ye'yacohua'ire quèo tsoa huèopi. Tsoaquè ì toaya ju'ruhuèna sèasicopi tēno cuenacaji'i.

⁶ Simón Pedro quèore tsoasi'ì caquè yo'oquèna, ìpi capi:

"¿Èjaè, mè'èpi yè'è quèore tsoacasi'ì caquè yo'oquè?"

⁷ Caquèna, Jesupi sehuopi:

"Yure mè'è huesèyè, yè'è caquè yo'oye. Pàsiquèta'a jeteyo'je mè'è asa tì'aja'què a'è."

⁸ Jàje caquèta'are Pedropi capi:

"Yè'è quèo mè'èpi tsoacaiye peoji."

Caquèna, Jesupi capi:

"Yè'èpi mè'èni tsoa tçacaima'què pa'ito mè'è yè'è tē'te aquè peoja'què a'è."

⁹ Caquèna, Simón Pedropi capi:

"Jàje pa'ito Èjaè, coa quèose'e tsoama'è pa'ijè'è. Yè'ère jèñaje cui'ne siopeje tsoacaijè'è."

¹⁰ Caquèna, Jesupi capi:

"Jà'a cuyasiquè cato coa nècañoase'e tsoaquè api, si'aè de'oquè pa'iyè sète. Mèsaru cato sisi peocohua'ì a'è. Jàje pa'iquèta'are si'ahua'ì de'ocohua'ise'e pa'iyè pàñè."

¹¹ Si'aohua'i si'si peocohua'ise'e pa'iyē paññe capi, ite coso yehuoja'quēque pa'ina, asaquē.

¹² Quēo ja'o tsoa tējini i ěmēje'e ju'icore suñani cui'naēpi mesana ja'rūni capi:

“¿Mēsarū yē'ē caquē yo'ose'e asa tī'añe? ¹³ Mēsarū yē'ē ějaēpi cui'ne ye'yaquē api, cani nuñerepa cayē, jaēre pani. ¹⁴ Yē'ē ějaēpi cui'ne ye'yaquēpi mēsarū quēo tsoasiquēre sēte mēsarujē yecohua'i quēo ja'oñare tsoacaiye pa'iji. ¹⁵ Iye cato mēsarūni yo'o iñoquē yo'ohuē. Jaje yo'ojē'ē, caquē yē'ē yo'ose'eje.

¹⁶ Nuñerepa mēsarute cayē. I jo'yaēpi i ějaēre tēto saisiquē peoji, cui'ne jējo dao cuañoquēje ite jējo daoquēre tēto saisiquē peoji. ¹⁷ Asa tī'ani yē'ē case'eje pa'ye yo'ocohua'i pani sihuacohua'i pa'ija'cohua'i a'ē.

¹⁸ Mēsarute si'aohua'ire pare cama'ē pa'iyē, coa yē'ē sahua nēosiquēse'ere cayē. Toyase'e cayepi tī'añe pa'iji. Japi caji: 'Yē'ē ja're cōni aiquēpi yē'ēre sañope yo'oquē pōnēpi.' ¹⁹ Iye cato mēsarute cayē itipi tēto saina, ñani mēsarupi nuñerepa ire papi capi cajē yē'ēre asa ja'ñere caquē. ²⁰ Nuñerepa cayē, mēsarute. Yē'ē jējo daoquēre sihuaquē de'oye yo'oquēpi yē'ēreje sihuaquē de'oye yo'osipi. Yē'ēre sihuaquē de'oye yo'oquēpi, yē'ēre jējo daoquēreje sihuaquē de'oye yo'osipi.”

Judas Yo'oquē Yehuo Ja'ñere Jesús Quēase'e

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Ja casi jeteyo'je Jesús i joyopi ca'ñerepa nēina, capi, si'aye tīñarepa:

“Nuñerepa cayē. Mēsarū aquēpi yē'ēre yo'oquē yehuoja'quē api.”

²² Ja maca i ye'yacohua'ipi sa'ñe iohua'ija'a ña huēohuē, nepi yo'oja'cohua'ini cajē huesējē. ²³ I ye'yacohua'i aquēpi Jesús i yēquēpi i yē'quē macare ñu'i aji'i, na'iquēna, aīñere. ²⁴ Aina, Simón Pedropi coa moñopi mē'ēpi seni asajē'ē, nepi yo'oja'cohua'ini caquē'ni caquē yo'opi. ²⁵ Yo'oquēna, ñani Jesuna tsio jani seji'i: “¿ějaē, jequē a'ni, iti yo'oja'quē?”

²⁶ Caquēna, ipi sehuopi:

“Panpē yē'ēpi sa'suni aōquē cato i pa'ija'quē api.”

Jaje cani panpē ini sa'suni Judas Iscariotena aopi, Simón mamaquēna. ²⁷ Jare panpē i maca tsoe huatije Judas joyona cacapi. Ja maca Jesús capi ite:

“Mē'ē yo'o ja'ñe pa'ito esa yo'ojē'ē.”

²⁸ Jaje catoje ite mesa mesa ñu'icohua'i asa tī'añe paññe, i caye. ²⁹ Judaspi curiquē de'hua turupē paquēre sēte yecohua'i cato cuasahuē, sani aore huerojajijē'ē fiesta yo'o ja'ñere caquē caji cuasahuē. Panita'a curiquē peocohua'ina sani isijē'ē caquē Jesús caji cuasahuē. ³⁰ Panpē isisi jeteyo'je Judas etani saji'i. Ja maca cato tsoe ñami paji'i.

Huajēye Cuañese'e

³¹ Judas etani saisi maca Jesupi capi:

“Yure iñoñe pa'iji, Pa'i Mamaquē de'oquērepa pa'iyē. Cui'ne Diusu de'oquērepa pa'iyēje iñoja'quē api, ipi.

³² Maija'quē de'oquērepa pa'iyere Pa'i Mamaquēpi iñoquē pa'ito, Maija'quēje mamaquē de'oquērepa

pa'iyere iñoñe. Esa iñoja'quē api. ³³ Tsī dohuē, mēsarū ja're cōni tsoe pa'iyē paññe a'ē. Mēsarū yē'ēre co'e-ja'cohua'i a'ē. Jaje pa'ina, jare judío paire case'eje mēsarute cayē. Mēsarū yē'ē sai sito sani tī'añe peoji. ³⁴ Mēsarute huajēye cuañere isiyē, paire oicohua'i pa'iyere yē'ē mēsarute oiyeje. Cui'ne mēsarupi yecohua'ire se oijē pa'ijē'ē, caquē. ³⁵ Yecohua'ire mēsarupi oicohua'i pa'ito paipi mēsarute yē'ē ye'yacohua'ire pa'ē cajē ñaja'cohua'i a'ē.”

Pedro Coa Cosoquē Ca Ja'ñere Jesupi Quēapi

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Simón Pedropi Jesure capi:

“ějaē, ¿mē'ē jerona sai caquē'ni?”

Caquēna, Jesupi sehuopi:

“Yē'ē sai huē'ña mē'ē tuni tī'añe peoji, yure cato.

Jeteyo'je mē'ē cato tuija'quē a'ē, yē'ēre.”

³⁷ Ja maca Pedropi capi:

“ějaē, ¿me yo'oquē yē'ē yure tuni tī'añe peoquē'ni? Yē'ē cato tsoe cui'ñasiquēpi pa'iyē, mē'ē do'ire yē'ēpi saicasi'i caquē.”

³⁸ Caquēna, Jesupi sehuopi:

“¿Nuñerepa yē'ē do'ire mē'ēpi saicaire pasi'i caquē cui'ñasiquēpi pa'i caquē? Nuñerepa cayē. Mē'ēre ja yē'ta'a cura yē'ima'nē mē'ēpi toasoñe cosoja'quē a'ē, yē'ēre ñama'quē a'ē caquē.”

Jesu Api, Maija'quē Quē'ro Tī'a Ma'a

14 Ai co'a ju'ima'pē pa'ijē'ē. Diusuni necaiquē api cuasajē pa'ijē'ē. Cui'ne yē'ēreje necaiquē api cuasajē'ē. ² Ja'quē ma'tēmo huē'e cato jaiye pa'iji, pa'i huē'ña. Jaje pa'ima'co pa'ito, yē'ēpi mēsarute tsoe quēara'huē. Jaje pa'iyē sēte yure cato saiye, mēsarū pa'ija'to ne de'huacasi'i caquē. ³ Saisiquēpi pa'i huē'ña ne de'hua tējini ja maca co'i coja'quē a'ē, mēsarute sasi'i caquē. Saēna, mēsarujē yē'ē pa'i huē'ñare pa'ijajē caquē. ⁴ Mēsarū cato asayē, yē'ē sai huē'ña, cui'ne ite ma'aje asayē.

⁵ Caquēna, Tomásipi capi:

“ějaē, yēquē huesēyē, mē'ē sai huē'ña. ¿Me mē'ē saija'a ma'aje asaye'ni?”

⁶ Caquēna, Jesupi capi:

“Yē'ē a'ē, ma'a cui'ne yē'ē a'ē, nuñerepa cui'ne yē'ē a'ē, pa'iyē. Yē'ēja'a tī'añe pa'iji, ja'quēre. Peoji, yequēre tī'añe. ⁷ Mēsarupi yē'ēre ña tī'acohua'i pani ja'quēreje ña tī'ara'huē. Jaje pa'iquēta'are yure ite mēsarū ña tī'añe, tsoe ite si'anē ñajē pa'icohua'i sēte.”

⁸ Ja maca Felipepi capi:

“ějaē, yēquēre iñojē'ē, mē'ē ja'quēre. Coa ja mañase'e yēyē.”

⁹ Caquēna, Jesupi sehuopi:

“Felipe mēsarū ja're cōni yē'ē tsoe pa'iyē. ¿Jaje pa'iquēta'are mē'ē cato yē'ēre ti ñama'quē a'ē? Yē'ēni ñajē ja'quēreje ñañe pa'iji. Jaje pa'ito ¿Me yo'oquē mē'ē ja'quēre iñojē'ē caquē sequē'ni? ¹⁰ ¿Mē'ē huesēquē yē'ēpi ja'quē ja're tsioni pa'iyē, pa'ina, ja'quēpi yē'ē ja're cōni pa'iyē? ¿Cui'ne mē'ē asama'ē pa'iquē ja pa'iyē? Yē'ē caye cato yē'ēse'e cuasayepi

caye pañë. Yè'è ja'quë yè'ère pa'iquëpi i co'amaña yo'o'ji. ¹¹ Pëca ja'quë ja're cõni pa'ire paji cajë cuasajë'è. Cui'ne ja'quëpi yè'è ja're cõni pa'iji cajë cuasajë'è. Panita'a jare asa tì'añe panije yè'è yo'oyena ñajë de'hue cuasajë'è, care paji cajë. ¹² Nuñerepa mësarute cayë. Yè'ère ìre papi caquë cuasaquëpi, yè'è yo'o co'amañaje, yo'o'ja'quë api. Yè'èpi yè'è ja'quë què'rona saquëna, ja do'ire ai seña maca de'o co'amañaje yo'o'ja'quë api. ¹³ Mësarupi yè'è mamina cajë seto yè'èpi yo'o'ja'quë a'è. Mamaquëpi pëca ja'quë de'oquërepa pa'iyere iñoja'quë caquë. ¹⁴ Yè'è mamina cajë sejëna, yè'èpi yo'o'ja'quë a'è, si'aye mësaru yèjë seña pa'ito.

De'o Joyore Jëjo Daoja'quë A'è, Jesús Case'e

¹⁵ Mësarupi yè'ère oicohua'i pani yè'è cuañese'ere sehuocaijë'è. ¹⁶ Mësaru ja're si'anë pa'ija'quëre yequëre jëjo daojë'è caquë ja'quëre sesi'i, mësarute cõcai cui'ne quëcoye necaija'quëre. ¹⁷ Jaë cato nuñerepa ca joyo pa'ija'quë api. Iye yeja pai jaëte pa tì'añe peoji, ìte ñama'cohua'i cui'ne ìte asama'cohua'i. Jaje pa'iquëta'are mësaru cato asayë, ìte. Cui'ne ìpi mësaru ja're pa'iji. Pa'isiquëpi ti mësaru ja're pani huesëja'quë api. ¹⁸ Mësarute te'ohua'ire jëo sani huesoye paja'quë a'è. Cui'naëpi pani cõja'quë a'è, mësaru ja're cõni. ¹⁹ Èa maca cato pai yè'ère ñaño paja'cohua'i a'è. Jaje pa'iquëta'are mësaru cato yè'ère ñaja'cohua'i a'è, yè'è huajëquë pa'ina, mësaruje huajëcohua'i pa'ija'cohua'i sète. ²⁰ Ja mu'se mësaru yureta'a nuñerepa asaja'cohua'i a'è, yè'èpi ja'quë ja're cõni pa'iyë. Pa'ina, mësarupi yè'è ja're cõni pa'iyë asaja'cohua'i a'è. Cui'ne yè'èpi mësaru ja're cõni pa'iyë asaja'cohua'i a'è. ²¹ Tã'ñe asaquëpi cui'ne yè'è cuañese'e sehuoquë yo'o'quëpi, yè'ère oiye iñoji. Jaje pa'ina, yè'è ja'quëpi ìteje oi'ja'quë api. Oina, yè'èje ìte oi'ja'quë a'è. Jaje oi yè'èpi ìna tsio dani yè'èse'e iñoja'quë a'è."

²² Judas Iscariote peoquëpi, yequë Judaspi capi:

"Èjaë, ¿me yo'oquë yëquëna iñoja'quë a'ni, mè'èse'ere. Me pa'ina, iye yeja pãina mè'è pa'iyë iño-ma'è pa'ija'quë a'ni?"

²³ Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Yè'ère oiquëpi yè'è cuañese'e sehuoquë cui'ne yo'o'ji. Jaje yo'oquëni yè'è ja'quëpi ìte oi'ja'quë api. Yè'è ja'quëpi cui'ne yè'èpi cõni dani i ja're pa'ija'cohua'i a'è. ²⁴ Yè'ère oima'quëpi yè'è case'eje yo'oye pãji. Iye coca mësaru yè'è tse peoji. Yè'ère jëjo daosiquë ja'quë tse a'è.

²⁵ Mësaru ja're ja yè'ta'a yè'è pa'i maca si'aye cayë.

²⁶ Jaje pa'iquëta'are de'o joyopi ja'quë yè'è mami do'ire jëjo daoja'quë api. Jaëpi mësarute cõcai cui'ne oicohua'i pa'ijëna, yëhuo'ja'quë api, si'aye ye'yaquë. Cui'ne si'aye yè'è case'ere cuasa ñajaiñe necaija'quë api.

²⁷ De'oye pa'iyere mësarute ìsicanì saiyë. Yè'è de'oye pa'iyere ìsiyë, mësarute. Iye yeja pai de'oye pa'iyë a'è cajë ìsiyeje pa'yere ìsima'è pa'iyë. Ca'rama'pë pa'ijë'è, cui'ne co'a ju'ima'pë pa'ijë'è. ²⁸ Yè'è ja'quë yè'è jerepa pa'i què'rona saiyë caquëna, mësaru asani ai sihuara'huë, yè'ère oicohua'irepa pani. Mësaru tsoe

asahuë, saisiquëpi cui'naëpi dani mësaru ja're pasi'i caquëna. ²⁹ Iye cato cayë, jaje tì'a ja'ñe pa'ina, ìtipi tëto saina, ñani care papi cajë yè'ère cuasajajë caquë.

³⁰ Ai jaiye mësaru ja're caye pañë. Yure cato tsoe daiji, iye yeja cuañequëpi. Yè'ère meñe cuañeñe peoquëta'a yo'o'ji. ³¹ Jaje tëto saiyë pa'iji, ja'quëre yè'è oiye pãipi ñajajë caquë, cui'ne i cuañeñere yo'o'ji cajë ñajajë caquë. Huëijë'è. Sañu'u, tìrona.

Cuiya'i Ñë Cui'ne Ìti Capëa Pa'iyë

15 Cuiya'i ñëje pa'i a'è, yè'è. Yè'è ja'quë api, ìti ñacaiquëje pa'i api. ² Yè'è capëa ìpi tè'ca tète jëaquëpi quëima' capëa. Jaje yo'oquë quëi capëare pase'e nëoquë api, ai quëija'quë caquë. ³ Mësaru cato tsoe de'oye jëo nëcosicohua'i a'è, yè'è iye coca quëa do'ipi. ⁴ Yè'èna tsiosicohua'irepa si'anë pa'ijë'è, mësaru cato, yè'è mësaruna tsiose'eje pa'ye. Ìti capëse'e pani quëni tì'añe peoji, ìti ñëre pana tsiosicopi pa'iyë pãni. Jaje cui'ne mësaruje yè'è ja're tsiosicohua'ipi pa'ima'pë pani quëni tì'añe peoyë.

⁵ Yè'è cato ìti ñëre pa'è. Mësaru cato ìti capëa'è. Yè'è ja're tsioni pa'ina, cui'ne yè'èpi i ja're tsioni pa'iquëpi jaiye ìti cã quëiñe pa'iji. Pa'ina, mësaruse'e yo'o tì'añe ti peoyë, yè'è peoquëna. ⁶ Yè'è ja're cõni pa'ima'quë cato nejo cuañoquë api. Nejo cuañoni toa sua ja'ñe sqquë capëa cuñeñeje pa'yere tsi'soni ëoja'quë api.

⁷ Mësarupi yè'è ja're tsiosicohua'ipi pa'ijë cui'ne yè'è ye'yase'eje huñeyema'cohua'ipi, mësaru yëyere secohua'i pa'ito, si'aye mësaru seña ìsija'quë a'è.

⁸ Mësarupi jaiye de'o co'amaña quëiñeje pa'ye yo'ojëna, yè'è ja'quëpi pãini sihua cuañoji. Jaje de'oye yo'o'caijë yureta'a mësarupi yè'è ye'yacohua'irepa pa'iyë tì'añë. ⁹ Yè'è mësarute oiyë, yè'ère ja'quë oiyeje pa'ye. Jaje pa'ina, yè'è oiye pa'ijë'è. ¹⁰ Yè'è cuañese'ere sehuocaijë cui'ne yo'oni yè'è oiye pa'iyë. Ja'quë cuañese'ere yè'è sehuocai yo'oquëpi yè'è ja'quë oiye pa'iyë, cui'neje.

¹¹ Jare quëahuë, mësarute. Yè'è ja're te'e sihuajë cui'ne sihuayepi tìmësicohua'i pa'ijajë caquë. ¹² Yè'è cuañeñe cato iye a'è: Oijë'è, yecohua'ire, yè'è mësarute oise'eje pa'ye. ¹³ Cajeohua'ire oi do'ire te'i jucacaiye a'è, ai oiye. Yequë peoji, ja jerepa pa'ye pãire oiye. ¹⁴ Mësaru yè'è cajeohua'i a'è, yè'è cuañese'ere yo'oni. ¹⁵ Mësarute jo'yaohua'ire caye pañë. Te'e nuñerepa cajeohua'ire cayë, mësarupi yè'è iñosi do'ire, yè'è ja'quë yè'ère case'ere si'aye huesëma'pë asa do'ire. Jo'yaë cato huesëquë api, i ëjaë caquë yo'oye. ¹⁶ Mësarupi yè'ère sahuani soima'pë pa'è'è. Yè'èpi mësarute sahuani soihuë. Soini cui'ne cuañehuë, sani jaiye quëijë'è caquë, ja quëiñepi ti pa'ija'quë caquë. Jaje jaiye quëicohua'ipi yè'è do'ipi sejëna, ja'quëpi mësaru sese'ere si'aye ìsija'quë api. ¹⁷ Iye a'è, mësarute yè'è cuañeñe: Sa'ñe oijë pa'ijë'è.

Iye Yeja Paipi Jesure Coejë Cui'ne Jesús Tsecohua'ire Coeye

¹⁸ Iye yeja paipi mäsarute coecohua'i pa'ito, yë'ère du'ru coese'ere cuasajë oima'pë. ¹⁹ Mäsarupi iye yeja acohua'i pa'ito mäsarute otira'huë, ìohua'i cajeohua'ire oiyeipi. Jaje pa'iquëta'are yë'èpi mäsarute iye yeja acohua'ini sahuani soisi do'ire mäsarute coeyë, iye yeja paipi, iye yeja acohua'i peo do'ire. ²⁰ Yë'è mäsarute case'ere cuasajë'të. 'Necaiquë cato ì ëjaëre tëtö saisiquë peoji.' Jaje pa'iyë sëtë yë'ère pani sañope yo'osicohua'i me mäsarute sañope yo'oye pañe'ni cui'ne yo'ojä'cohua'i a'ë. Cui'ne yë'è ye'yayere sehuo-caisicohua'i panita'a mäsaru ye'yaye sehuo'ä'cohua'i a'ë. ²¹ Si'aye jaje yo'ojä'cohua'i a'ë, yë'è do'ire cui'ne yë'ère jëjo daosiquëre huesë do'ire.

²² Yë'è dani cama'quë pa'ito jaohua'i do'i peocohua'i patira'huë. Jaje pa'iquëta'are yure cato ìohua'i tayo yo'o do'ire ca de'hua ti'añe peoyë. ²³ Yë'ère coequë cato ja'quëreje coeji. ²⁴ Ìohua'ique ñajëna, paì yo'o ti'a ma'ñere yë'è yo'oma'quë pa'ito sañope yo'o ja'ñe peocohua'i patira'huë. Jaje pa'iquëta'are yure cato yë'è yo'oquëna, ñahuë. Jaje ñasicohua'ita'a yë'ère cui'ne ja'quëre coeyë. Ja do'ire do'i quë'ìohua'i pa'iyë. ²⁵ Iye cato yo'oyë, ìohua'ina cuañeñe toyase'epi ti'ajaquë caquë nëina. Toyase'epi caji: 'Do'ijë peoquëni yë'ère coeyë.'

²⁶ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë quë'ropi paire co-caiquëre cui'ne nuñerepa yo'o joyore yë'è jëjo daoquëpi, ja'ëpi yë'è ayere cacaija'quë api. ²⁷ Mäsaruje yë'è ayere cacaija'cohua'i a'ë, yë'è ja're cöni ai tsoe pa'isicohua'i sëtë.

16 Yë'ère cuasayere ne hue'soma'pë mäsarupi tajiñe pajajë caquë iye mäsarute cahuë. ² Paì tsi'si huë'ñapi mäsarute eto saojä'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë mäsarute huani jëjaja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë Diusuni de'oye necaiyë cuasaja'cohua'i a'ë, huaicohua'ipi. ³ Iye cato yo'ojä'cohua'i a'ë, ti ja'quëre cui'ne yë'èreje asama'cohua'ipi. ⁴ Iye cato mäsarute cayë, itì ti'asi maca yë'è case'ere cuasa ñajaijajë caquë. Mäsaru ja're pa'i do'ire jaje caye pañuë, ja'a huëo maca.

De'o Joyo Yo'oye

⁵ Jaje pa'iquëta'are yure cato saiyë, yë'ère jëjo daosiquë ja're pasi'i caquë. Mäsaru aquëje ti te'ijë yë'ère seni asaye pa'ji, jerona më'è saiquë'ni caquë. ⁶ Coa ai jerepa oicohua'i de'o huesëhuë, iyere caëna. ⁷ Nuñerepa mäsarute cayë. Yë'èpi saquëna, jerepa de'oye pati'ñe pa'ìohua'i a'ë, mäsaru. Yë'èpi saima'quë pa'ito, mäsarute cöcai cui'ne sihua ëaye joyona necaiquë daiye peoji. Yë'èpi saisiquë pani jëjo daoye pa'iji, ite. ⁸ Ìpi daisi maca quëaja'quë api, co'ayere paì yo'oyë, caquë. Nuñerepa yo'oye pa'iji, quëasipi, cui'ne tayo yo'osicohua'ijë saì de'huaye pa'iji quëasipi. ⁹ Yë'ère jre papi cajë cuasama' do'ire, tayo yo'ocohua'i pa'iyë. ¹⁰ Nuñerepa de'o ma'are ìñoja'quë api, yë'èpi ja'quë quë'rona saisi do'ire, ja maca mäsaru

yë'ère ñañe peoji. ¹¹ Iye yeja cuañequëpi ì tayo yo'o do'ire nejo cuañosiquë pa'i do'ire paipi asa ti'aja'cohua'i a'ë, Diusupi ìohua'i tayo yo'o do'ire saì de'hua cuañeñe pa'iji, ca ja'ñere ìpi quëaquëna.

¹² Ja yë'ta'a jaiye mäsarute caye payë. Jaje pa'iquëta'are yure cato mäsaru asa ti'añere peoyë.

¹³ Nuñerepa ca joyopi dani mäsarute ye'yaja'quë api, si'aye nuñere pare. Coa jse'e cuasayere cama'ë pasipi. Si'aye asase'ere casipi. Cui'ne mäsarute quëasipi, yequë mu'se tëtö saì ja'ñere. ¹⁴ Yë'ère de'oquëre papi caja'quë api, yë'è tse ayere paquëpi mäsarute quëa ìñoja'quë api. ¹⁵ Si'aye ja'quë paye yë'è tse a'ë. Jaje pa'ina, cahuë. Yë'è tserë de'o joyo cato paja'quë api. Jaje paquëpi yë'è tserë mäsarute se ìñoja'quë api.

Sihuayere Tjmë Cuañeñe

¹⁶ Èa maca cato, yë'ère ñañe paja'cohua'i a'ë, mäsaru. Pa'sicohua'ita'a ai tsoe maca pani ñaja'cohua'i a'ë, yë'ère. Ja'quë quë'rona saiyë, yë'è."

¹⁷ Ja maca ì ye'yacohua'i acohua'ipi sa'ñe se'ì'è, ñeje cajë:

"¿Me caquë jaje caquë'ni? Èa maca cato yë'ère ñañe paja'cohua'i a'ë, cui'ne yequëje caji ai tsoe maca pani ña cöja'cohua'i a'ë, yë'ère. Ja'quë quë'rona saisi do'ire jaje pasipi caji. ¹⁸ ¿Ìquere caquë jaje èa maca caquë'ni? Jaje cato me asa ti'añe'ni huesyë, ì caye."

¹⁹ Jaje yo'ojë cajëna, Jesús cato asapi, ìohua'i seni asañu'u cajë yo'oye. Jaje pa'ina, capi:

"Mäsarute cahuë, èa maca cato yë'ère ñañe paja'cohua'i a'ë, ai tsoe maca pani yë'ère ña cöja'cohua'i a'ë. ¿Ja case'ere mäsaru sa'ñe seje yo'ojë caye?

²⁰ Nuñerepa mäsarute cayë. Mäsaru airepa oija'cohua'i a'ë, cui'ne co'a ju'ijë pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ijëta'are iye yeja paì cato sihuaja'cohua'i a'ë. Jaje oijë pa'isicohua'ita'are mäsaru oise'epi yequë mu'se sihuaye pönëja'coa. ²¹ Nomiopi tsì cöa huëosico pani ai yo'ocöa, tsìtu'ure pa maca ti'aëna, a'si ju'io. Jaje yo'osicotä'a tsihua'ë macare tët'ya dani a'sise'e huänëyecoa, huajë tsìtu'upi iye yejare pa'ina, sihuaco. ²² Jaje cui'ne mäsaruje ai yo'ojä'cohua'i a'ë, yure cato. Jaje pa'iquëta'are yë'èpi co'ini mäsarute ña cöja'quë a'ë. Ja maca mäsaru sihua huajëja'cohua'i a'ë. Ja mäsaru sihuaye yecohua'ijë jioye ti peoji.

²³ Ja mu'se cato yë'ère seni asaye ti peosipi. Nuñerepa mäsarute cayë. Ja'quëpi mäsarute isija'quë api, si'aye mäsaru señe yë'è mamipi cajë sejenä. ²⁴ Iye macaja'a mäsaru yë'è mamipi cajë señe pañuë, yureta'a seje'è. Sejenä, isija'quë api. Isiquëna, sihuaja'cohua'i a'ë.

Iye Yejare Ñese Quëcoye

²⁵ Mäsarute cahuë. Iye coca paì yo'oye ayena cöni cuëcue ñaquë jaje casiquëta'are yequë mu'se ti'aja'coa, paì yo'oye ayena cöni cuëcuema'ë caye, nuñerepa caja'quë a'ë, ja'quë ayere ti'ña asayerepa. ²⁶ Ja mu'se cato mäsaru yë'è mamipi cajë seja'cohua'i a'ë. ²⁷ Tsoe ja'quëpi mäsarute oi pa'ji, mäsarupi yë'ère oi do'ire

cui'ne mésarupi yè'ère Diusu què'ropi daisiquè api, cajè asa do'ire. ²⁸ Ja'què què'rore papi etani iye yejana daisiquè a'è. Jaje pa'iquèta'are yure cato iye yejapi jèoni ja'què què'rona co'ija'què a'è."

²⁹ Ja maca i ye'yacohua'ipi cahuè:

"Yureta'a mè'ère tiñarepa cayè, yequena cõni cuçcueye peoye. ³⁰ Yureta'a mè'ère ñajè cui'ne asayè, si'aye ta'ñe asaquère papi. Jaje pa'ini yecohua'ijè mè'ère seni asañu'u cajè yo'oye peoji. Jaje pa'ina, mè'ère Diusu què'ropi daisiquè api cajè asayè, yèquè."

³¹ Cajèna, Jesupi capi:

"¿Jaje pa'ito yureta'a asa ti'are paye? ³² Tsoe ti'aji, iti yo'o maca. Yure iti macare pa'iyè, mèsaru yè'ère te'ire jèoni pa'i ñape hua saija'cohua'i a'è. Ja maca te'i pèaja'què a'è. Jaje pèasiquèta'a te'i pa'iyè paja'què a'è. Yè'è ja'quèpi yè'è ja're cõni pa'ija'què api. ³³ Iye cato cayè, mèsarute yè'è ja're cõni pa'ijè ai yo'oye peoye de'oye pa'ijè'è caquè. Iye yeja cato mèsaru ai yo'oye pa'iji. Jaje pa'iquèta'are quècocohua'i pa'ijè'è. Yè'è jè'què iye yejare ñese quècoquè paè'è."

Jesús i Ye'yacohua'ire Seccaise'e

17 Jaje ca tējini Jesús ma'tèmona ñaquè capi:

"Ja'què tsoe ti'api, iti yo'o maca. Mè'è ma-maquère de'ouquère papi iñoaijè'è, mè'è mamaquèpi mè'èreje de'ouquère papi caquè iñoja'quère. ² Mè'èpi mè'è mamaquère iye yeja pa'ire cuañequère nehuè, mè'è isicohua'ire ti pani huesèye isijaquè caquè. ³ Mè'ère te'i api Diusu asajè cui'ne mè'è jèjo daosiquère Jesucristore asaye a'è, ti pani huesèye.

⁴ Iye yejare pa'i mè'ère de'ouquère papi caquè iñoquè mè'è cuañese'ere ne saohuè. ⁵ Iye yeja peo'nè yè'è mè'è ja're pa'i de'oyere pare pase'eje pa'ye yure yè'ère isi cojè'è, ja'què.

⁶ Iye yeja acohua'ini mè'è yè'ère sahuani isisicohua'ire yè'èpi mè'è pa'iyere iñoquè. Mè'è tsecohua'i paè'è. Jaje pa'iohua'ini yè'èna mè'èpi isina, iohua'ipi mè'è cocare de'oye sehuojè yo'ohuè. ⁷ Yure cato jaohua'i asayè, mè'è tse a'è cajè mè'è yè'ère isise'ere. ⁸ Jaje pa'ina, de'oye sehuojè asahuè, mè'è yè'ère isisi coca. Asa ti'are pahuè, mè'è què'ropi daisiquè api cajè, cui'ne mè'èpi jèjo daosiquè api cajè asahuè.

⁹ Jaohua'i do'ire caquè mè'ère señè: Coa iye yeja acohua'ini caquè señè, mè'è tsecohua'ini. ¹⁰ Yè'è paye mè'è tse a'è, cui'ne mè'è payepi yè'è tse a'è. Jaje pa'ina, yè'è de'oyere jaohua'ipi iñoñè.

¹¹ Yè'è iye yejare pa'iyè paja'què a'è. Paquèta'are jaohua'ita'a iye yejare pa'ija'cohua'i a'è. Yè'è cato saiyè, mè'è ja're pa'ija'quèpi. Ja'què de'ouquèrepa jaohua'i mañare ñacaijè'è, mè'è tutupi mè'è yè'ère isisicohua'ire, mè'è cui'ne yè'è cõni pa'iyèje pa'ye te'ijè pa'iohua'i pa'ija'cohua'ire. ¹² Yè'è iye yeja pa'i maca mè'è tutupi de'oye ñacaè'è, iohua'ire, mè'è yè'ère isisicohua'ire. Ñacaina, te'ijè ne huesèye papi, noni ne huesèsiquèse'e ne huesèpi toyase'epi ti'aquèna.

¹³ Yure cato mè'è pa'i hue'ñana saiyè. Jaje pa'iquèta'are yè'è ja yè'ta'a iye yejare pa'i do'ire cayè, iye co-

ca, jaohua'ijè yè'è sihuayeje pa'ye sihuajajè caquè.

¹⁴ Mè'è cocare jaohua'ina isihuè. Isina, iye yeja acohua'ipi iohua'ire coeyè, iye yeja acohua'i peo do'ire. Yè'èje iye yeja aquè peoyè. ¹⁵ Iye yejapi jaohua'ire etoni sajè'è caquè señè pañè. Yè'è cato señè, mè'èpi ñacaina, huatipi josa yo'oye pajaquè caquè. ¹⁶ Jaohua'i cato iye yeja acohua'i peoyè. Yè'èje iye yeja aquè peoyè. ¹⁷ Mè'è tsecohua'irepa pa'ija'cohua'ire de'ocohua'ire pare nejè'è, mè'è cocapi. Mè'è coca cato nuñere pa'è. ¹⁸ Mè'è yè'ère iye yejana jèjo daose'eje pa'ye cui'ne yè'èje jaohua'ire iye yejana jèjo saoyè.

¹⁹ Jaje pa'ina, jaohua'ini caquè yè'èpi mè'èna isiyè, jaohua'ijè nuñerepa coca do'ipi mè'èna isisicohua'i pa'ijè mè'è yèyere yo'ojajè caquè.

²⁰ Jaohua'ise'ere caquè seccaiye pañè, cui'ne iohua'i quèajèna, jeteyo'je asani itire pa'è cajè cuasaja'cohua'ireje caquè seccaiyè. ²¹ Si'aohua'i jaohua'ijè te'ijè pa'iohua'i pa'ijajè caquè señè, te'ijè pa'iohua'i maina tsioni pa'ijaquè caquè. Ja'què, yè'è cui'ne mè'è cõni tsioni te'ijè pa'iohua'i pa'iyèje pa'ye pa'ijajè jaohua'ijè. Jaje tsiosicohua'ipi te'ijè pa'iohua'i pa'ijèna, iye yeja acohua'ipi ñajè mè'èpi yè'ère jèjo daopi cajè sehuoja'cohua'ire. ²² Jaohua'ire isihuè, de'oyere pare mè'è yè'ère isise'ere, te'ijè pa'iohua'i pa'ijajè caquè, mè'è cui'ne yè'è te'ijè pa'iohua'i pa'iyèje cui'ne pa'ijajè caquè. ²³ Yè'èpi iohua'i ja're cõni pasi'i. Pa'ina, mè'èpi yè'è ja're cõni pa'ijè'è. Pa'ina, iohua'ipi te'ijè pa'iohua'irepa pa'ija'cohua'ire. Jaje pa'ijèna, iye yeja pa'ipi, mè'èpi yè'ère jèjo daopi cajè asaja'cohua'i a'è, mè'èpi jaohua'ire yè'ère oiyèje pa'ye oina ñajè.

²⁴ Ja'què mè'èpi yè'ère isihuè. Jaje pa'ina, mè'ère señè, jaohua'ijè yè'è pa'i hue'ñare pa'ijajè caquè, pa'ijè mè'è yè'ère de'oyerepa isise'ere ñajajè. Yè'ère mè'è cato ai oiquè a'è, ja yè'ta'a yeja de'huama'nèpi. ²⁵ Yè'è ja'què nuñerepa yo'ouquè, mè'ère iye yeja pa'i asa ti'añe pañè. Jaje pa'iquèta'are yè'è cato mè'ère asayè icohua'ijè mè'è jèjo daosiquè api cajè asayè, yè'ère. ²⁶ Yè'èpi iñoquè, mè'è pa'iyè jaohua'ire. Ja yè'ta'api iñoquè pasi'i, ai jerepa ti'ña. Jaje iñoquèna, mè'è yè'ère oiyepi iohua'ini pa'ijaquè pa'ina, yè'èpi iohua'i ja're cõni pasi'i."

Jesure Tseani Sase'e

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

18 Iye ca tējini jeteyo'je Jesús saji'i, i ye'yacohua'i ja're cõni Cedron a'ri tsiaya je te'tena. Jarote a'ri tsio paji'i. Jarona Jesús i ye'yacohua'i ja're cõni cacapi.

² Judasje, coso yehuoja'quèje jaro ñaquè paji'i. Jarona Jesús si'anè i ye'yacohua'i ja're tsi'si hue'ña paji'i.

³ Pa'ina, Judas iti ñaquè sète iti hue'ñana sa ti'api, soldado pa'i ja're, cui'ne Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'i jèjo daocohua'i ja're, cui'ne fariseo pa'i jèjo daocohua'i ja're. Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaohua'i jèjo daocohua'i cato Maija'què huè'e ñacai soldado pa'i paè'è. Si'aohua'i huajo cui'ñasicohua'ire papi daè'è, toa tsèopèana cui'ne soquè pena tsèosicohua'ipi. ⁴ Jesupi iohua'i yo'o ja'ñe asaquè du'ru sani iohua'ire seji'i:

“¿Neni co'eye'ni?”

⁵ Caquëna, ìohua'ipi cahuë:

“Jesús Nazaret aquëni co'eyë.”

Cajëna, Jesupi sehuoquë capi:

“Yë'ë ì a'ë.”

Judasjê ìohua'i jã're cõni paji'i. ⁶ Jãje caquëna, asani co'ye jëa saoni yejana tãta õmehuë. ⁷ Jã maca Jesús tìjupë seji'i, ìohua'ire cahuë:

“¿Neni co'eye'ni?”

Caquëna, ìohua'ipi cahuë:

“Jesús Nazaret aquëni co'eyë.”

⁸ Cajëna, Jesus capi, ìohua'ire:

“Tsoe mësarupi asahuë. Yë'ë ì a'ë. Yë'ëni co'eye sëtë jãohua'ire jõsa yo'oma'pë pa'ijë'ë, ìohua'ise'e saijajë.”

⁹ Jãje Jesús case'e tì'api, ì case'e cato caji:

“Më'ë yë'ëre ìsìsìcohua'ire ne huesoye pãhuë, te'ire-jë.” ¹⁰ Jã maca Simón Pedropi ì hua'ti dutani ëja të'hui cajorose'e tëto huatopi. ì tëtosiquë cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre necaiquë paji'i. ì mami cato Malco hue'equë paji'i. ¹¹ Jãje yo'oquëna, Jesupi Pedrore capi:

“Hua'tire ìo ju'i huë'ñana jua nëojë'ë. Iye jãre jãje ai yo'oye pa'iji, yë'ë ja'quëpi ìsìto.”

Maija'quë Huë'e Ñacaicohua'i Èjaërepa Quë'rona Èjaë Jesure Sase'e

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Jã maca soldado pã cui'ne ìohua'i ëjaë cõni, cui'ne judío pã soldado cõni Jesure tseani huëhuë. ¹³ Jã jetey-o'je Anás huë'ena sahuë. Anás mamacorepa do'ire Caifás cato Anás huau paji'i. Jãëpi jã tëcahuë cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë paji'i. ¹⁴ Jãre iquë Caifáspi ca nëopi, judío pãire te'i mai aquëpi jucacaiye pa'iji, si'a judío pã do'ire.

Pedropi Jesure Ñama'quë A'ë Case'e

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Simón Pedro cui'ne yequë ì ye'yequë cõni tuë'ë, Jesure. Jesús ye'yaquë cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë ñaquë paji'i. Jãje pa'ì do'ire cacapi, Jesús jã're cõni, ëjaë huë'e hue'se daripëna. ¹⁶ Jãje pa'iquë-ta'are Pedrose'e hue'se eta sa'rona pëapi. Jãje pëaëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë ñaquëpi Jesús ye'yaquëpi etani eta sa'ro ñacore coca cani Pedrore copi, sa'nahuëna. ¹⁷ Jã maca eta sa'ro ñacopi Pedrore seço'ë:

“¿Më'ë ì ye'yacohua'i aquë pa'ima'quë?”

Seona, Pedropi capi:

“Pajë'ë, yequë a'ë.”

¹⁸ Ai sësëye sëtë, jo'yaohua'i cui'ne policia pã cõni je-ca dani suani toa nehuë. Neni jãrote ñu'ijë sësëquëna, cuijê paë'ë. Pedrojê jãrote paji'i, sësëquëna, cuiquë.

Maija'quë Huë'e Ñacaicohua'i Èjaëpi Jesure Sese'e

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi Jesure se huëopi, jecohua'i a'ni, më'ë ye'yacohua'i caquë, cui'ne

iquere më'ë ye'yaquë paquë'ni caquë seji'i. ²⁰ Seina, Jesupi capi:

“Si'a pã asajëna, yë'ë cato casiquë a'ë. Si'anë pã tsi'si sitona ye'yaquë pa'isiquë a'ë. Cui'ne Maija'quë huë'ena ye'yaquë pa'isiquë a'ë, judío pã tsi'si huë'ñana. Yë'ë cato yo'osiquë a'ë, yahue yo'oma'ë pa'isiquë a'ë. ²¹ ¿Me yo'oquë yë'ëre se'ni asaquë'ni? Se'ni asajë'ë, yë'ë caquëna, asasicohua'ini, jãohua'ipi quëajajë yë'ë case'e. Jãohua'ipi asayë, yë'ë case'e si'aye.”

²² Jãje Jesús ca maca Maija'quë huë'e ñacai policiapi ìti maca nëcaquëpi tsiana tëtoquë capi:

“¿Jãje ìo Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre sa'ñope sehuocoa?”

²³ Caquëna, Jesupi capi:

“Quëajë'ë. ¿Iquere yë'ë co'aye care'ni? ¿Yë'ë case'epi de'oye pa'ito me yo'oquë të'caquë'ni, yë'ëre?”

²⁴ Jã maca Anáspi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë Caifás quë'rona sëasiquëni jëjo saopi.

Pedropi Jesure Ñama'quë A'ë, Ca Cose'e

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Pedro jãje yo'o maca cato toare cui nëcapi. Në-caquëna, ìte cahuë:

“¿Më'ëje ì ye'yacohua'i aquë pa'ima'quë?”

Cajëna, Pedropi cosoquë capi:

“Pajë'ë. Ñama'quë a'ë, ìte.”

²⁶ Jã maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre necaiquëni aquëpi seji'i, Pedro cajoro tëto tëasiquë, do'iquëpi ñeje caquë:

“¿Më'ëje pa'ini yë'ë ñasiquëta'a jeto tsio?”

²⁷ Caquëna, Pedropi tìjupë cosopi. Coso macarepa curajë yëji'i.

Pilato Ña Huë'ñare Jesús Pa'ise'e

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

²⁸ Jã maca Caifás huë'epi Jesure Pilato huë'ena sahuë. Jã maca cato ñata tome huesë maca paji'i. Judío cato cacama'pë pa'ë huë'e, si'si neñere coejë, ìohua'ipi jãrona cacasicohua'i pani Egíptopi Israel pã etajë pa'ise'ere cuasajë a'ñere pãra'huë. ²⁹ Jãje pa'ina, Pilatopi etani ìohua'ire capi:

“¿Ique do'ire iquëre sa'ñope caye'ni?”

³⁰ Caquëna, ìohua'ipi sehuohuë. Do'ì quë'ì peoto yëquë më'ë quë'rona daye pãra'huë.

³¹ Jã maca Pilatopi capi:

“Sajë'ë, iquëre. Sani mësarua cuãñese'e pa'iyëjê do'ì quë'ì pa'ito yo'ojë'ë.”

Caquëna, judío pãipi cahuë:

“Jãje pa'iquëta'are yëquë judío pã cato pãire huani jëoñe cuãñeñe ti peoyë.”

³² Jãje yo'ojëna, Jesús ì ju'ì jã'ñe ca nëose'e tì'api.

³³ Pilato cui'naëpi ì huë'ena cacani Jesure soini seji'i: “¿Më'ë judío pã ëjaëre paë?”

³⁴ Caquëna, Jesupi capi:

“¿Më'ëse'e cuasaquë caquë, pãnita'a yecohua'ipi carena, caquë?”

³⁵ Caquëna, Pilatopi sehuopi:

“¿Judíoje ñani yè'è cato? Mè'è paipi cui'ne Maija'què huè'e ñacaicohua'i éjaohua'ipi yè'èna dani isihuè, mè'ère ja do'ire cayè. ¿Iquere yo'o u'ni?”

³⁶ Caquèna, Jesupi sehuopi:

“Iye yeja yè'è cuañe hue'ña peoji. Iye yeja yè'è què'ro pa'ito, yè'è te'te pa'icohua'ipi uihuara'huè, yè'èpi judío pa'ini tseja cuañe pajajè cajè. Yè'è cuañe hue'ña peoji, iño.”

³⁷ Ja maca Pilatopi capi:

“Jaje pa'ito judío pa'ì éjaè, mè'è.”

Caquèna, Jesupi capi:

“Pa'ì éjaè'è, mè'è cayeje. Peosiquèpi pa'ì de'oni yè'è cato iye yejana daisiquè a'è, nuñerepa cocare casi'i caquè. Nuñerepa cocare sehuocaicohua'ipi yè'è caye asacaiyè.”

Jesure Huani Jeoñe

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

³⁸ Caquèna, Pilatopi capi:

“¿Ique a'ni, nuñerepa?”

Jaje seni tējini, Pilato tijupè pa'ì ja're coca casi'i caquè, etani capi:

“I co'aye yo'ose'e yè'è tì'ama'è pa'iyè, iquere.

³⁹ Mésaru cato Egíptopi Israel pa'ì etajè pa'ise'ere cuasajè yo'o mu'seña tseasicohua'ire te'ire etocohua'i a'è. ¿Jaje pa'iyè sète mésaru neni etoye yèye'ni? ¿Judío pa'ì éjaèni etoye?”

⁴⁰ Jaje ca maca si'a pa'ì cui coreña:

“ijaère cato etoye peoji! Barrabásni eto saojè'è.”

Iquè Barrabás cato co'amaña yahue imaquè paji'i.

19 Jaje cajèna, asani Pilatopi Jesure si'sejè'è caèna, si'sehuè. ² Soldado pa'ì Jesure miupi maro tèosicopi siopèna puahuè. Cui'ne nea maja'i ju'i çare Jesure suñacaè'è. ³ Ja jeteyo'je i què'rona tsiojajè cahuè:

“Judío pa'ì éjaère pa'è, mè'è!”

Jaje cajè tsiana tè'cahuè.

⁴ Tijupè Pilato eta çoni capi:

“Asajè'è. Iquè co'aye yo'ose'e tì'ama'è pa'iyè. Cui'naèni mésaru què'rona da çoñè, do'i peoquè api cajè ñajajè caquè.”

⁵ Jesupi miu maro pu'i cui'ne nea maja'i ju'i ça ju'i etaquèna, ja maca Pilatopi capi:

“iñajè'è. Iñore pa'iji, iquè!”

⁶ Maija'què huè'e ñacaicohua'i éjaohua'i cui'ne policia pa'ì ñani cuihuè:

“iQueñe pa'iji. Queñe pa'iji!”

Jaje cuijèna, Pilatopi capi:

“Sani quejè'è, mésarupi. Yè'è cato tì'añe pahuè, i co'aye yo'ose'e.”

⁷ Caquèna, judío pa'ipi sehuohuè:

“Yèquè cuañese'e payè. Jaje pa'ina, yèquè cuañese'e-je ju'iñe pa'iji, Diusu mamaquè a'è casi do'ire.”

⁸ Jare Pilato asani ai jerepa ca'rapi. ⁹ Ja maca cui'naèpi huè'ena cacani seji'i, Jesure:

“¿Jero aquè a'ni, mè'è caquè?”

Sèina, Jesús ti sehuoma'è paji'i, te'o macareje.

¹⁰ Ja maca Pilato capi:

“¿Yè'ère sehuocaiye paquè? ¿Huesèquè cui'ne yè'èpi mè'ère queja'a tutu cui'ne mè'ère eto sao tutuje paye?”

¹¹ Caquèna, Jesupi capi:

“Diusupi mè'ère ja tutu isima'què pa'ito mè'è yè'ère yo'o tì'añe ti peora'pi. Jaje pa'ina, yè'ère tseani mè'èna isisiquèpi mè'è jerepa jai do'i paji, tayo do'ire.”

¹² Jare ja macapi Pilato cato Jesure eto sao huasosi'i caquè co'èpi. Co'equèta'are judío pa'ipi jerepa cuihuè, ñeje:

“Jaèni eto saoquè pani César cajei peoja'què a'è, mè'è. iPa'ì éjaère pa'è caquè yo'oquè cato Césarte sañope yo'oquè api!”

¹³ Ja maca Pilato iyere asani Jesure hue'sena etoni pa'ì yo'ose'e ne de'huaquè ña de'hua hue'ñana ja'rupi, hebreo pa'ì coca cato Gabata hue'yo hue'ñana. Jaje cani cayè, “Quènapì nesico”. ¹⁴ Ja yè'ta'a Egíptopi Israel pa'ì etajè pa'ise'ere cuasajè yo'o mu'se tì'añe pa'ì maca mu'se joporepa pa'ina, yo'ohuè, te'e mu'se caraquèna. Ja maca judío pa'ire Pilatopi capi:

“iIquè mésaru éjaèrepa pajè'è!”

¹⁵ Jaje caquèna, iohua'ipi cahuè:

“iJu'ijaquè, ju'ijaquè! iQueñe pa'iji!”

Cajèna, Pilatopi capi:

“¿Yè'èpi mésaru éjaère queja'què a'ni, jaje ca ja'ñe?”

Caquèna, Maija'què huè'e ñacaicohua'i éjaohua'ipi cahuè, ite:

“Yequè éjaère pare peoyè. Coa Césarse'e yèquè éjaè pa'iji.”

¹⁶ Jaje ca tējini Pilatopi Jesure iohua'ina isipi quejajè caquè. Isina, iohua'ipi sahuè.

Jesure Queñe

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Jesús jaropi etani ite queja'a sarahua çoni saji'i, pa'ì siopè tara hue'e hue'ñana hebreo pa'ì coca cato Gólgota hue'yo hue'ñana. ¹⁸ Jarona ite quehuè. Yecohua'ire cayaohua'ire i ja're çoni quehuè. Jesuni jopore pana nècojè yecohua'ini i éja te'tena cui'ne i ari te'tena nècohuè. ¹⁹ Pilatopi cuañepi cruzo èmèje'ena: *JESÚS NAZARET AQUÈ JUDÍO PA'Ì ÉJAÈPI* toyasicore deojè'è caquè. ²⁰ Jaje toyasicore jai pa'ì judío pa'ì ñahuè, Jesure que sitopi pa'ì daripè ja'yere pa'ì do'ire. Toyasico cato paji'i, hebreo coca, griego coca, cui'ne latín coca. ²¹ Jaje pa'ina, Maija'què huè'e ñacaicohua'i éjaohua'ipi judío pa'ipi cahuè, Pilatore:

“Toyama'è pa'ijè'è Judío pa'ì éjaèpi' caquè coa toya-jè'è, ñeje, Judío pa'ì éjaè'è caquè api. Jare toyajè'è.”

²² Cajèna, Pilatopi sehuopi:

“Yè'è toya huesosico cato jaje pa'iji. Yeque ponañe peoji.”

²³ Ite queji jeteyo'je soldado pa'ipi Jesús ju'i çare ini cajese'e pa'ì çaña huahuehuè, pa'ì ñape cui'na ja'yese'e. Cui'ne camisajè i'è, itena te'opi tosa ça pa'iyè sète, ²⁴ sa'ñe iohua'ipi cahuè:

“Nanè ye'saye pañu'u, coa iti de'hue nesiquèpi iote paja'quère.”

Jaje cajè yo'o maca tsoe tì'api, toyase'e ñeje cayepi:

"Yè'è ju'i care pai ñape huahuehuë. Nepi paja'cohua'i a'ni, cajë." Jaje soldado pai yo'ohuë, iti case'eje pa'ye.

²⁵ Cruz yè'quë macare Jesús pëca ja'co cui'ne io ma-ja'yo, cui'ne Cleofas nëjo María, cui'ne yequë María Magdalena pa'è. ²⁶ Pa'ijëna, pëca ja'core Jesús ñani, cui'ne i ai oi ye'yaquë pa'isiquëpi io yè'quë macare në-caquëna, ñani capi:

"Nomio jaë api, më'è mamaquë."

²⁷ Ja jeteyo'je i ye'yaquëre capi:

"Jao, më'è ja'co."

Jare iti casi macapi i ye'yaquëpi i huë'ena sai sapi, iote.

Jesús Ju'ise'e

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Ja jeteyo'je Jesús tsoe si'aye ne saose'e sète toy-ase'e cayepi t'i'ajaquë caquë capi:

"Oco ëaji."

²⁹ Jarote o'sa çono tîmësicopi ñuco'ë. Ñu'iona, ja maca ca'cona saëni soquë tarapëna huëni i yè'opona ucujaquë cajë yo'ojëna. ³⁰ Jesupi o'sa cuiya'i çonore ucupi. Ucuni capi:

"Si'aye t'i'api, yureta'a."

Jaje cani meñe sîopë ne meni, jûni huesëpi.

Jesús Coripa Quë'rona Soldadopî Totase'e

³¹ Ja yè'ta'a Egíptopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë yo'o mu'se t'i'ama'ë paji'i. Ja mu'se cato huajë mu'se paji'i. Jaje pa'i do'ire co'aye cruzure ju'isico-hua'ipi dete ma'ñe cajë Pilatore se'i'ë, quëcicohua'ire quëñase'e t'ca jè'yeni tiona sajajë cajë. ³² Ja maca soldado paipi sani du'ru aquëre pani quëña t'ca jè'yehue, cui'ne yequëreje t'ca jè'yehue, Jesús ja're quëcicohua'ire. ³³ Jaje yo'oni Jesús quë'rona sa tsiojajë ñajëna, tsoe ju'isiquë paji'i. Pa'ina, ña jujani quëña t'ca jè'yeye pahue.

³⁴ Jaje pa'iquëta'are soldadopî uiyopi totapi. Coripana totaquëna, tsie cui'ne oco etapi. ³⁵ Iye quëaquë cato iti ñasiquëpi quëaji cui'ne nuñerepa caji. Nuñerepa quëaji iti asasiquëpi, mësarureje care paji cajë asajajë caquë. ³⁶ Iye cato yo'ohuë, ñeje toyase'epi t'i'ajaquë cajë, itipi caji: "I quëña t'ca jè'yeye paja'cohua'i a'ë."

³⁷ Yequë huë'ña toyase'epi caji: "Iohua'i a'si nesiquëni ñaja'cohua'i a'ë."

Jesure Tase'e

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Ja jeteyo'je José, Arimatea aquëpi Pilatore sani Jesús çapë tasi'i caquë seji'i. José cato judío pa'ini ca'raquë Jesure yahuerëpa tuiquë paji'i. Jaje pa'ipi seji'i, Pilatore Jesús çapë sani tasi'i caquë. Caquëna, Pilatopi de'o'ji sajë'ë. Caëna, sani Jesús çapë ini sapi.

³⁹ Cui'ne Nicodemoje saji'i, treinta kilos mirra cui'ne aloes ço'mese'ere saquë. Jaë cato Jesure ñami sani co-ca casiquë paji'i. ⁴⁰ Jaje José cui'ne Nicodemo çoni saiscicohua'ipi Jesús çapëre ini johua'i sase'e huëo sëñepi cañana neni tynahuë, ju'isiquëre. Taja'quëre judío pai

yo'oyepi yo'ohuë, jaje yo'ocohua'i sète. ⁴¹ Jesure que sito ja'yere tsio paji'i. Pa'ina, ja tsiore paji'i, huajë quë'isi coje pa'ire tãma'coje. ⁴² Pa'ina, ja cojena Jesure tãhuë, ja'ye maca pa'icona. Ja maca cato judío pa'i huajë mu'se tsoe t'i'a huëopi.

Jesús Ju'isiquëpi Huëiye

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

20 Du'ru co'amaña ne mu'se ñata maca ja neaquëna, María Magdalenapi saco'ë, tasi daripëna.

Saio ñacona, daripë sîosicopi jai quëna pë hui'yosico paji'i. ² Ja maca Simón Pedro quë'rona cui'ne Jesús ai oiquërepa pa'isiquë quë'rona huë'huëni cao:

"Ëjaë çapë tsoe sahuë, daripë pa'isicore. Huesëyë, jero sa'na nehuë."

³ Jaje cacona, Pedro cui'ne yequë i ye'yaquë çoni daripë quë'rona ñañu'u cajë sa'ë. ⁴ Cayahua'i te'e co'arepa huë'huëjë sa'ë. Te'i ai jerepa huë'huësiquëpi du'ru t'i'api, tasi daripëna. Pedropi jeteyo'je t'i'api.

⁵ Du'ru t'i'ani në meni ñaquëna, coa ite huëni çasi cañase'e paji'i. Cacani ñañeta'a pa'ipi. ⁶ Paquëna, Simón Pedropi jeteyo'je daisiquëpi daripëna cacapi. Jaëje cui'ne ñapi, ite huëni çasi cañase'e pa'ina. ⁷ Cui'ne yequeje ñapi, Jesús sîopë tynasi çapi tirona iose'ere tynani yequë caña uima'tona çasicopi pa'iona. ⁸ Ja maca cui'ne du'ru daripëna t'i'asiquëje cacani iti yo'ose'e ñaquë nuñerepa asapi, iti yo'ose'e. ⁹ Jesucristo ju'isiquëpi huëi ja'ñere case'ere ja yè'ta'a toyase'e caye asa t'i'ama'cohua'i sète. ¹⁰ Jaje ña tējini i ye'yaco-hua'i co'ihuë, huë'ena.

Jesupi María Magdalenana Ñaise'e

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jaje pa'iquëta'are María cato hue'sena pëa nëcane oi nëcao, daripë yè'quë macapi. Ja oio se në meni ñao daripë sa'nahuëna. ¹² Ñacopi ñao, cayahua'i poja'i ju'i caña suñasicohua'ipi, Jesús çapë pa'i sitore pa'ijëna, te'i quëo pa'i sitore pa'ina, yequëpi sîopë pa'i sitore ñu'ina. ¹³ Ja maca hui'ñaohua'ipi iote se'i'ë:

"¿Nomio, iquere oico'ni?"

Cajëna, iopi sehuo:

"Yè'è Ëjaëni sahuë. Ja do'ire oiyë. Huesëyë, jero sa'na sani nehuë."

¹⁴ Jaje se ca toço, se pönëco Jesure ñao, iti macare nëcaquëna. Ñacota'a Jesupi cuasaye paço. ¹⁵ Ja maca Jesupi iote seji'i:

"¿Nomio, iquere oico'ni? ¿Neni co'eco'ni?"

Caquëna, iti maca tsio ñaquë api cuasaco cao:

"Ëjaë, më'ëpi sasiquë pani quëajë'ë, më'ë ne sito. Quëaëna, yè'ëpi ite sasi'i."

¹⁶ Ja maca Jesupi capi, iote:

"¡María!"

Caquëna, iopi pönëni cao, hebreo cocapi:

"¡Raboni!" Jaje caye cato cao, ye'yaquë.

¹⁷ Ja maca Jesupi capi:

"Tseama'o, ñu'ijë'ë. Ja yè'ta'a ja'quë quë'rono saima'quë a'ë. Jaje pa'iquëta'are sani quëajë'ë, yè'ë

yo'je tsjire. Pëca ja'quë què'rona cui'ne mai Diosu què'rona saiyë."

¹⁸ Caquëna, ja maca María Magdalenapi sani i ye'yaquë pa'isicohua'ire quëao. Èjaëni ñahuë, caco. Ipi jaje quëajë'ë, caëna, cayë, cao.

Jesupi I Ye'yacohua'ina Ñaise'e

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Jare ja mu'se du'ru co'amaña ne mu'se ñami pa'i maca i ye'yacohua'ipi tu'rihuëna judío pãini ca'rajë cacani eta sa'ro sjisicohua'ipi paë'ë. Pa'ijëna, Jesupi iohua'i jopona ñaiquë pëpaquë capi:

"De'oye pa'ijë'ë."

²⁰ Ja se ca tējini i jēña cui'ne i coripa iñopi. Ja maca Èjaëre papi cuasajë sihuahuë. ²¹ Ja maca cui'naëpi Jesús ca cōpi:

"De'oye pa'ijë'ë, mësaru. Ja'quë yë'ëre jëjo daose'eje cui'ne yë'ëjë mësarutejë jëjo saoyë."

²² Jaje cani sēcōpi iohua'ina, sēcōquë capi:

"De'o joyore pare pajë'ë. ²³ Mësarupi sa'i de'huacaico-hua'ini iohua'i tayo yo'ose'e sa'i de'huacaiye pa'iji. Mësaru sa'i de'huacaima'cohua'ini iohua'i tayo yo'ose'e sa'i de'huacaiye peoji."

Tomáspi Jesús Huëisiquëre Ñase'e

²⁴ Tomás Jesús doce soisicohua'i aquëpi cui'ne yequë mami Gemelo hue'equëpi Jesús ñai maca peopi. Peoquëna, yecohua'ise'e paë'ë. ²⁵ Peoquëna, ñasicohua'ipi Jesús ye'yacohua'ipi quëahuë, Èjaëni yëquë ñahuë cajë. Cajëna, Tomáspi capi:

"Yë'ëpi i jëtë quëna ñaca cojena cui'ne i coripa ui cojena yë'ë jëtëpi sani ñama'ë pani ire papi caye pajaquë a'ë."

²⁶ Ocho mu'seña tëto saisi maca i ye'yacohua'ipi huë'ena tsi'sicohua'ipi paë'ë. Pa'ijëna, jarote Tomásjë cōni paji'i, yure cato. Ja maca Jesús ñai, eta sa'noa sjose'epi pa'iquëta'are. Ja maca pëpaquë capi:

"De'oye pa'ijë'ë."

²⁷ Ja maca capi, Tomásre:

"Më'ë jëtëpi iñona sa'ijë'ë. Sa'i ñajë'ë, yë'ë jëñare. Më'ë jëtëre dajë'ë. Dani yë'ë coripa ui cojena sa'ijë'ë, tsoerepa jëa coema'ë pa'ijë'ë quë nuñere pa'ë caquë asajë'ë."

²⁸ Ja maca Tomáspi sehuopi:

"Yë'ë i jëjaë cui'ne yë'ë Diosu!"

²⁹ Caquëna, Jesupi capi:

"Tomás yureta'a asare payë, më'ë yë'ëre ñasi do'ire. Sihuayë, yë'ëre ñama'cohua'ipi coa quëayena asani nuñere pa'ë cajë cuasacohua'ire."

Me Neja'copi Iye Toya Pëpë Pa'ico'ni

³⁰ Jesús jaiye yo'opi i ye'yacohua'i ñajëna, pa'i yo'o tija ma'ñere ja yo'ose'e toya pëpëna si'aye toyase'e peoji.

³¹ Jaje pa'iquëta'are iye cato mësarupi Jesure ire papi Cristo huasoquë api, cajë cui'ne Diosu mamaquëre pa'pi cajë asani ti pa'iyere tija'ajë cajë toyase'e a'ë.

Jesupi Siete I Ye'yacohua'ina Ñaise'e

21 Ja jeteyo'je Jesús tijupë i ye'yacohua'ina ñai, Tiberias jaira tëtëpana. Ñaini ñeje yo'opi:

² Simón Pedropi cui'ne Tomás Gemelo hue'equë cui'ne Natanael Caná yeja Galilea aquë cui'ne Zebedeo mamajë cui'ne cayaohua'i Jesús ye'yacohua'i cōni paë'ë.

³ Pa'ijëna, Pedropi capi:

"Hua'ire sani nesi'i."

Caquëna, yecohua'ijë cahuë:

"Yëquëjë më'ë ja're sañu'u."

Cani saë'ë, te'e i ja're cōni yohuëna aya mëni. Ja ñami hua'ire neñe pahuë. ⁴ Ñata tōme maca Jesús tsiaya tëtëpare nēcapi, i ye'yacohua'ipi huesëhuë, iquei'ni cajë. ⁵ Ja maca capi, Jesupi:

"¿Tsidohuë, hua'i neñe pare?"

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

"Pahuë, neñe."

⁶ Ja maca Jesús capi:

"Yohuë ëja tëtëna hua'i yo'ecore jëo dëojë'ë. Ja maca mësaru neja'cohua'i a'ë."

Caëna, i case'eje jëo dëohuë. Jëo dëorena, hua'ipi tjemëni dëquëcona, naë tija'ne pahuë. ⁷ Ja maca Jesús ai yëquëpi Pedrorre capi:

"iMai Èjaëre papi!"

Jaje ca macarepa asayepi Simón Pedropi i ëmëje ju'icore se suñani sa duji'i, tsiayana. ⁸ Yecohua'i cato yohuëja'a tsio daë'ë, mejahuëna, hua'i yo'erë naëjë. Coa cien metro paji'i, tëtëpa tija'ne. ⁹ Yejana tjtani tumajë tija'ahuë, tsoe toa suasicopi pa'ina. Cui'ne hua'i, pan paji'i, toa ëmëje'na tuñase'epi. ¹⁰ Ja maca Jesupi capi:

"Dajë'ë, hua'ire mësaru nesicohua'ini."

¹¹ Simón Pedropi yohuëna aya mëni hua'i yo'ecore cõtihuëre pana naë mapi, mejahuëna hua'i tjemëconic. Ciento cincuenta y tres hua'ire nehuë. Jaje pa'iquëta'are hua'i yo'erë tēiye pão. ¹² Ja maca Jesupi capi:

"Dani hua'i aijë'ë."

Te'ijë ite iquei'ni, më'ë caquë señe papi. Si'aohua'i Èjaëre papi cajë asahuë. ¹³ Ja jeteyo'je Jesupi panpë ini hua'quequë aopi si'aohua'ire, cui'ne hua'irejë hua'quequë aopi.

¹⁴ Iye cato toasoñe aco paji'i, iohua'i ite ñase'e ju'isiquëpi huëisiquëre.

Simón Pedrorre Jesús Case'e

¹⁵ Ao aji tējisi jeteyo'je Jesupi seji'i, Pedrorre ñeje: "Simón Jonás mamaquë, çiyë jerepa më'ë yë'ëre oiquë?"

Caquëna, Pedropi sehuopi:

"Jaje pa'ijë'ë, Èjaë. Më'ëpi tsoe asayë, yë'ë më'ëre oiye."

Caquëna, Jesupi capi:

"Jaje pa'ito yë'ë yëi ñamare de'oye ñacaijë'ë."

¹⁶ Tijupë seni cōpi, cayaye acore:

"Simón Jonás mamaquë, çyë'ëre oiquë?"

Caquëna, Pedropi sehuopi:

“Jaje pa'iji, Ējaë. Më'ëpi tsoe asayë, yë'ë më'ëre oiye.”

Caquëna, Jesupi capi:

“Jaje pa'ito yë'ë yëi ñamare ñacaijë'ë.”

¹⁷ Toasoñe acore seji'i:

“Simón Jonás Mamaquë, ¿yë'ëre më'ë yëquë?” Jaj maca Pedro oi tsia nepi, toasoñe acore yëquë më'ë yë'ëre oiquë caquëna. Jaj maca sehuopi Pedro:

“Ējaë, më'ëpi si'aye asayë, yë'ë më'ëre oiye.”

Jaj maca Jesupi capi:

“Yë'ë yëi ñamare de'oye ñacaijë'ë. ¹⁸ Nuñerepa më'ëre cayë, ai posërepa pa'i maca, më'ëse'e caña suñani më'ë yë hue'ñana sai pa'isiquë a'ë. Jaje pa'iquëta'are ai huānou de'osi maca coa jëtëre nëocaina, yequëpi suñacaijajë'quë api. Jaj maca më'ë saiye yëma'tona saja'quë api.”

¹⁹ Jaje Jesús caní capi: Pedro jup'iñepi Maija'quë de'o-quërepa pa'iyë iñocai jaj'ñere quëaquë. Jaj jeteyo'je capi:

“Tuijë'ë, yë'ëre.”

Jesús Oiquërepa

²⁰ Co'iquë Pedro ñaquëna, i ai oiquëre papi Jesure tujji'i, Jesure tseama'në aō ai maca ja'ye ñu'i, “Ējaë, ¿nepi

coso yehuoja'cohua'i a'ni?” caquë sesiquëpi. ²¹ Pedropi ñani Jesure seji'i:

“¿Ējaë, iquëreta'a me yo'oye pa'ijajë'co'a'ni?”

²² Caquëna, Jesupi capi:

“Yë'ë co'i macajajë'a huajëquë iquë pa'ijajëquë caquë pa'ito ¿iquepi më'ëre co'aquë'ni? Më'ë cato yë'ëni tuijë'ë.”

²³ Jaj maca iye case'ere Jesús oiquërepa sehuosico-hua'i jupëpi asahuë. Asani cuasahuë, iquë cato jup'iñe pajajë'quë api. Jaje Jesús cato jup'iñe pajajë'quë api caye papi. I cato capi: “¿Yë'ë co'i macajajë'a huajëquë pa'ijajëquë caquë pa'ito iquepi më'ëre co'aquë'ni?”

²⁴ Iye coca toyaquë cato i oiquëpi toyayë, nuñerepa cocare quëaquë. Jaje pa'ina, nuñerepa cocare caji cajë asayë.

²⁵ Jesús yo'ose'e jaiye pa'iji, pa'iquëta'are toyaye pajëñë. I yo'ose'e ñape toyañu'u cajë yo'ocohua'i paní toya saoye peoji, si'a yeja maca toya pëpi timë huesotoje. Jaj yë'ta'api toyaye pati'ñe pa'io. Ca tējihuë. Jaje pa'ijajëquë.

HECHOS

Maija'quë ĩ Joyore ĩsisi'i Ca Nëose'e

1 Yë'ë cajei Teofilo, yë'ë du'ru macarepa toya pëpë-na si'aye Jesuĵa'a macarepa yo'o huëoquë yo'ose'e cui'ne ĩ ye'yase'e, cui'ne ĩ ma'tëmona sai macaja'a yo'ose'e si'aye toyahuë. ² Ĵa yë'ta'a ma'tëmo saima'në ĩ jëjo saocohua'ire jo'ya sahuani de'o joyo co-caiyepi ĩohua'i yo'o ĵa'ñe quëaëña. ³ Cui'ne ĵu'isiquëpi huajëquërepa pa'iji cajë ñajajë caquë ĵa'në pa'ise'eje pa'irepa pani ĩñoquë cuarenta mu'seña ñaiquë Diusu cuãñe tē'tere quëaëña, ĵaohua'ire.

⁴ Ĵa yë'ta'a Jesús ĩ jëjo saocohua'i ĵa're pa'i caëña: "Jerusaléni saima'pë utejë'ë, ja'quë mësarute ĩsisi'i ca nëose'ere yë'ë quëase'ere. ⁵ Juan cato ocopi dopi. Ĵaje pa'iquëta'are a'ri maña se ñata sao mu'seña mësaruru cato de'o joyore pani do cuãñoja'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, oco doyeje pa'ye."

⁶ Jesús quë'rona tsi'sijani Jesure sei'ë ñeje: "Ëjaë, ĵmë'ë yurepi Israel pa' ĩjaëre necaiĵa'quë a'ë, yëquëre de'oye cuãñeja'quëre?"

Cajëna, Jesupi sehuoëña:

⁷ "Ĵa cato pa' asaye peoye a'ë. Coa ja'quëse'e neñe pa'iji. Ĵaje pa'ina, mësaruru ĩti neja'a mu'se cui'ne tĵi yo'ojaja'a tēcahuëje asaye peoji. ⁸ Ĵaje pa'iquëta'are de'o joyopi mësaruna dani pa'i maca tutu ĩsi cuãñoñi Jerusalén, Judea yeja, Samaria yeja, coa si'a yeja pa'icohua'ire quëacaiĵa'cohua'i a'ë, yë'ë yo'ose'e ayere."

⁹ Ĵa se ca tējini ñajë nëcajëna, Jesús ma'tëmona sa cuãñoëña. Sa cuãñoquëna, sirioipi ĩte peo huë'ñarepa tsio dani hueso. ¹⁰ Ĵa yë'ta'a Jesús ma'tëmona mëñere ñajë nëcajëna, peo huë'ña pa'isicohua'ipi caya ëmëohua'i poja'i ĵu'i caña ĵu'icohua'ipi ñaini caëña, ĩohua'ire:

¹¹ "Galilea pa' ĵme yo'ojë ma'tëmore ñajë nëcaye'ni? Iquë Jesús mësaruru ĵa're pa'isiquëpi yure ma'tëmo sa cuãñosiquë cui'naëpi co'ija'quë api, mësaruru ñajëna, saise'eje pa'ye."

Judas Pa'isi Sa'rona Matiaspi Tsiojaise'e

¹² Ĵa maca Jesús jëjo saocohua'i Olivos ai cütihuëpi te'e kilómetro sani Jerusalénna co'ireña, ĵaohua'i cato saë'ë, huajë mu'se ĵa ja'ye cu'iyepa pa'iji, cuãñese'e ja'ye. ¹³ Ĵa maca pa' daripëna tĵi'ani ĩohua'i huero pëani pa'i huë'e ëmëje'e tu'rihuëna mëni pëareña. ĩti pëasico-hua'i cato pa'iyë: Pedro, Juan, Jacobo, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeo mamaquë Jacobo, Simón yequë mami hue'yosiquë Zelote, cui'ne Jacobo mamaquë Judas. ¹⁴ Si'aohua'i ĵaohua'i Jesús yo'je tsi

ja're, cui'ne Jesús pëca ja'co María ja're cõni, cui'ne yequë nomiohua'i ja're cõni te'e cuasayepi si'anë Maija'quëre señu'u cajë tsi'sijë paë'ë.

¹⁵ Ciento veinte sehuosicohua'i pa'icohua'ipi ja mu'seña te'e macana tsi'sirena, Pedropi jopore pana huëni nëcani caëña, ñeje:

¹⁶ "Maija'quë do'ijë, Jesure tseacohua'ire sai saquë Judas yo'o ĵa'ñere Maija'quë joyopi Davidre du'ru quëaëña. Quëaquëna, toyapi. Ĵa toyase'e, Maija'quë joyo case'e tĵi'ane paji'i. ¹⁷ Judas cato mai aquë paji'i. Cui'ne mai neñe ayere co nequë paji'i. ¹⁸ Ĵaje pa'iquëta'a, co'aye yo'o do'ire saisi curiquëpi yejare huero-huë. Ĵaje pa'iquëta'are Judas cato sĵopëĵa'a meñe tōmeni ëtatu'u joquëna, si'aye ëta mea etaëna, ĵuquëña. ¹⁹ Ĵa yo'ose'ere Jerusalén pa'icohua'ipi asani ĩti tsiore hue'yohuë, tsie tsio. ĩohua'i cocarepa cato Acéldama hue'yoreña. ²⁰ Ĵaje pa'ina, Salmos toya pëpë caji:

ĩ pa'isi huë'e ĵeocosi huë'e pa'ija'coa,
Pëa cõma'a huë'e.

Cui'ne caji, yequeje:

ĩ yo'ora'ase'ere yequëpi yo'oye pa'iji.

²¹ De'oĵi. Maipi iye macare payë, Jesús mai ĵa're pa'i macapi, mai ĵa're si'anë pa'icohua'ire Jesure Juan oco do macapi cui'ne ĩ ma'tëmo mëi macana mai ĵa're pa'icohua'ire. ²² Ĵaje pa'ina, de'oĵi, ĵaohua'i aquëni te'ire maire tsioĵa'quëre neñe. Nerena, ĵaëpi mai ĵa're cõni te'e Jesús ĵu'isiquëpi huëji'i, quëaja'quëre."

²³ Casi maca co'ejë cayaohua'ire tĵi'areña, José Barsabás cui'ne Matias. Josëpi yequë mami Justo hue'equë paji'i. ²⁴ Tĵi'ani Maija'quëre ñeje sei'ë:

"Ja'quë, më'ëpi pa' cuasaye tã'ñe asaquë a'ë. Yëquëre ĩñojë'ë, ĵjequë a'ni, më'ë jo'ya nesiquërepa më'ë jëjo saocohua'ire Judas co'aye yo'oquë ne huesësiquë nera'ase'e neja'quë?"

²⁶ Señi tējini neñañu'u cajë yo'ojëna, Matiasna Jesús jëjo saocohua'ire pa'iyepa tōmepi. Tōmeina, ĵare ĩti macapi, Jesús once jëjo saocohua'ire ja're cõni pa'iquë põnëpi.

Maija'quë Joyo Daise'e

2 Judío pa' fiesta Pentecostés mu'se tĵi'asi maca si'aohua'i sehuosicohua'i te'e macana tsi'sini paë'ë. ² Pa'ijëna, cuasama'tore papi jai tutu ĵupë pĵisico ĵutayeje pa'yerepa ma'tëmopi pĵisico ĵutaëña. Ĵutani ĩti pĵisiyepi si'a huë'e tĵimëëña, ĩohua'i pa'i huë'ña. ³ Ĵa maca pa' ñapere toa corohuëaje pa'yepi ĩohua'i sĵopëana ñai nëcareña. ⁴ Ĵa maca yureta'a si'aohua'i de'o joyopi tĵimësiocohua'i pateña. Pa'ijë joyo necaina, yequë pa' cocapi careña.

⁵Ja mu'seña Judío p̄ai si'a huē'ña pa'icohua'ipi Jerusalénna tsi'sicohua'ipi pateña, de'oye yo'o p̄ai. ⁶Pa'icohua'ipi tutu p̄isiyeje pa'yere asani tsi'sireña, iti p̄isi huē'ñana. Tsi'sini asareña, iohua'i cocapi, sehuosicohua'ipi cajēna. Asajē ḡmepa jaje caye'ni? cuasahuē. ⁷Jaje cuasajē asa quēquējē ai co'a ju'ijē sa'ñe cahuē: “ḡSi'aohua'i icohua'i Galilea p̄aita'a p̄ai ñape cocapi caye'ni? ⁸ḡMe neni p̄ai ñape cocare papi cajēna, asaye'ni? ⁹Iye maca pa'iyē, Partia p̄ai, Elam p̄ai, Media p̄ai, Mesopotamia p̄ai, Judea p̄ai, Capadocia p̄ai, Ponto p̄ai, cui'ne Asia yeja p̄ai, pa'iyē. ¹⁰Pa'iyē cui'ne Frigia p̄ai, Panfilia p̄ai, Egípto p̄ai, cui'ne Cirene quē'ro Libia p̄aije pa'iyē. Pa'iyē, cui'ne romano p̄aije, coa dani pa'icohua'ijē judío p̄airepa cui'ne judío p̄ai yo'oye coa se ye'yescicohua'ijē pa'iyē. ¹¹Pa'iyē, cui'ne Creta p̄ai cui'ne Arabia p̄aije si'aohua'i pa'icohua'ipi asahuē, Maija'quē de'oyerepa yo'oyere p̄ai ñape cocapi cajēna.” ¹²Si'aohua'i quēquē huesēsicohua'i paē'ē, jerepa yeque cuasaye peoyerepa. Jaje pa'ijē sa'ñe se'ē: “ḡIquere pare quēaquē'ni, iye yo'oyere?” ¹³Cajēna, yecohua'ipi cue'cuejē careña: “Jaohua'i cato da huesoquēna, yo'ojē cayē.”

Pedro Caye Jaohua'ire

¹⁴Cajēna, ja maca Jesús jējo saocohua'i aquē Pedropi yecohua'i i cajeohua'i once pa'iohua'i ja're cōni huēni nēcāni tutu capi, ñeje: “Judío p̄ai cui'ne si'aohua'i Jerusalén pa'icohua'i asajē'ē. Iye mēsaruje yē'ē caquēna, de'oye asajē'ē. ¹⁵Icōhua'i daquēna yo'ojē cama'pē pa'iyē, mēsaru cuasayeje pa'ye, yurena nueve pa'ito me cuepeye'ni. ¹⁶Iye cato coa ai jerepa Maija'quē caye quēacaiquē Joel caquē pa'ise'epi t̄i'acquē yo'oquēna cayē. I case'e cato caji: ¹⁷Tēji mu'señarepa yē'ē joyore p̄aina isija'quē a'ē caji, Maija'quē. I sina, mēsaru mamajē emēohua'i cui'ne nomiohua'i yē'ē ayere cajā'cohua'i a'ē, Posēohua'ipi cāima'pēta'a cāni ñañeje pa'ye ñajēna, quēasi'i. Cui'ne aiohua'i huēo huē'ñaja'a ñajēna, quēasi'i. ¹⁸Ja mu'seña yē'ē jo'yaohua'i emēohua'ina cui'ne nomiohua'ina yē'ē joyore isisi'i. I siquēna, yē'ē ayere quēacohua'i pa'ija'cohua'i a'ē. ¹⁹Cui'ne ma'tēmopi p̄ai ti ña ma'ñere iñōñe pa'ija'-coa, Cui'ne yejare iñosi'i, tsiepi, toapi, cui'ne toa picopi, ²⁰Ḳsē miama'quē de'ojā'quē api, Cui'ne ñañēje tsieje pa'i de'ojā'quē api, Iye cato mai Ējaērepa ja daima'nē pa'i ja'ñe a'ē. I dai mu'serepa cato ēja mu'serepa cui'ne de'o mu'serepa pasipi. ²¹Ja mu'seña si'aohua'i yē'ere secohua'i t̄i'aja'cohua'i a'ē, huaso cuāñosicohua'i pa'iyē. Toyapi, Joel. ²²Israel p̄ai asajē'ē, yē'ē caquēna. Mēsaruپی tsoe asayē, Jesús Nazaret aquē p̄ai p̄aji'i. Pa'ina, Mai-

ja'quēpi mēsaru ña huē'ñana irepa pa'iyē iñopi. Iñōquē Jesuja'a Maija'quēpi p̄ai yo'o t̄i'a ma'ñere cui'ne jaiye de'oyere pare yo'o iñopi. ²³Jaje pa'ita'are Maija'quē tsoe jaje yo'osi'i cuasa nēose'ēje pa'ye, mēsaruña ite tseani quēni huani jeohuē, co'acohua'i jēñaja'a. ²⁴Jaje huani jeosicohua'ita'are Maija'quēpi ju'iñe huēse'ere peo huē'ña nejoni huajēquēre huēopi, je i pa'ima'quēni ju'iñepi meñe quēco paco'ni. ²⁵P̄ai ējaērepa David Jesús ayere caquē capi, ñeje: Ējaēpi yē'ē t̄i'ñare pare pa'ina, ise'ere si'anē ñahuē. Ipi yē'ē ēja te'tere pa'ito, yē'ere si'aye co'aye pa'inije ne taōñe peoji. ²⁶Jaje pa'ina, ai sihuayē, yē'ē joyopi, sihuaquē yē'ē yē'opopi jējēñē. Mē'ēpi ñacaina, quēcoquē pēa huajēja'quē a'ē. ²⁷Jare mē'ēpi yē'ere t̄asi daripēna jeoma'ē pa'ijaquē a'ē. Cui'ne yē'ē mē'ē de'o jo'yaē capē ja'ju tiya huesēyeje paja'coa, mē'ēpi ēsequēna. ²⁸Mē'ēpi yē'ere iñohuē, pa'i ma'are pare, Cui'ne mē'ē ja're cōni pa'i ai sihuaja'quē a'ē, yē'ē. Jaje capi, David, Jesús ca ja'ñe. ²⁹Israel p̄ai asajē'ē, David mai ñecuē tsoe juquēna, tajē pa'ahuē'ē. Yureje ite tajē pa'isicoje hui'yoma'copi pa'ico. ³⁰Israel p̄ai ējaērepa David cato Maija'quēre quēacaiquē paji'i. Jaje pa'ipi asapi, Maija'quē care paquēpi ca nēose'ere i tsēcapē aquēni Maija'quēpi Israel p̄ai ējaēre pare necai ja'ñere, i meñe najeini. ³¹Jaje pa'ina, David ñaquē cayeje pa'yere capi, Cristo huēi ja'ñere. Io case'e cato caji: 't̄asi daripēre ūi huesēye p̄aja'quē api,' cui'ne 'i capēje ja'ju tiya huesēye paja'coa,' capi. ³²Jaje pa'iyē sēte Maija'quēpi Jesure jare David casiquēni huēopi, huajēquēre. Ja yo'ose'e yēquēpi ñasicohua'i a'ē. ³³Jaje pa'ina, Maija'quēpi Jesure i ēja te'te ñu'ija'quēre nepi, jerepa pa'ire pare. Jaje neina, pēca ja'quēni de'o joyore pare is̄i cuāñopi i ca nēosiquēre is̄i cuāñoni i pi yure p̄ai ñapere huahuēcaji'i, huahuēcaiyere jare yure mēsaru ñajē cui'ne asahuē capi. ³⁴Jaje pa'ina, Davidpi ma'tēmo mēiñe p̄api. Jaje pa'iyē sēte capi: Ējaēpi yē'ē Ējaēre capi: 'Ja'rujē'ē, yē'ē ēja te'tena, ³⁵Yē'ēpi mē'ere sañope yo'ocohua'ire mē'ē quēo huē'ehuēna jējo qa sao macaja'a.' ³⁶Jaje pa'ina, Jesús mēsaru quēni huani jecocociquēre Diusupi Ējaēre pare Cristo huasoquēre nepi. Iyere cato Israel p̄ai asaye pa'iji.” ³⁷Jaje Pedro caquēna, asani joyore papi ai co'a ju'ijē oijē Pedrore cui'ne i cajeohua'ire once pa'iohua'ireje se'ē, ñeje cajē: “ḡYēquē yure me neja'cohua'i a'ni, Maija'quē do'ijē?” ³⁸Sejēna, Pedro capi: “Mēsaru tayo yo'ose'ere sa'i to cuāñōñe canī cui'ne de'o joyore isija'quē canī mēsaru ja'nē cuasase'ere jēoni Maija'quēna pōñe pa'iji. Jaje yo'oni p̄ai ñape Jesuni cuasajē oco do cuāñōñe pa'iji. ³⁹Maija'quē i joyo isisi'i ca nēose'e mēsaru. Mēsaru mamajē cui'ne so'o

pa'icohua'i cui'ne si'aohua'i Maija'quë yë soija'cohua'i tse a'ë."

⁴⁰ Yequeje cui'ne capi, Pedro:

"Huasosicohua'i pa'ijë'ë, ai co'acohua'i jopo pa'icohua'ipi." Jaje caquë yëhuopi.

⁴¹ I jaje caquë yëhuoye asasicohua'ise'e oco do cuañoni tres mil Jesure sehuocohua'i paë'ë, ja maca.

⁴² Pa'ijë si'aohua'i Jesús jëjo daocohua'i ye'yayere de'oye sehuocaijë nuñerepa paë'ë. Pa'ijë sa'ñe de'oye yo'ojë, Maija'quëre sejë cui'ne ayo yëtoni aijë paë'ë, Jesús yo'ose'ere cuasajë.

Du'ru Macarepa Sehuosicohua'i Pa'ise'e.

⁴³ Jesús ye'yaquë pa'isicohua'ipi jaiye pajë yo'o t'i'a ma'ñere yo'ojëna, ñajë ai cuasareña, merepa jaje yo'oye'ni cajë. ⁴⁴ Itire pa'ë cuasajë asasicohua'ipi te'e cuasajë tsiosicohua'ipi pa'ijë co'amañaje te'e pahüë. ⁴⁵ Si'aye johua'i co'amaña isijë curi maña huerojë yecohua'i co'amaña caracohua'ina isihuë, johua'ire caraye. ⁴⁶ Jaje yo'ojë pa'icohua'ipi si'a mu'seña Maija'quëre sejë paë'ë, Maija'quëre se huë'ena. Jaje yo'ojë cui'ne johua'i huë'ñana Jesure cuasajë aore yëtoni aijë te'e huë'ña tsi'sini aore huahuejë aijë sihuajë paë'ë. ⁴⁷ Pa'ijë Maija'quë de'oquëre pa'ni cajë paë'ë. Si'aohua'i yecohua'ijë de'o pajë pa'ë cajë ñahuë. Cajë ñajëna, Ejaëpi jero sa'na jai pajë ite sehuocohua'ire nepi. Nequëna, jai pajë sehuocohua'i huaso cuañosicohua'i paë'ë, mu'se ñape.

Cu'ima'quëre Jujucaise'e

3 Te'e mu'se na'iquëna, Pedropi cui'ne Juanpi cõni Maija'quëre se hora a las tres pa'i maca Maija'quëre se huë'ena saë'ë. ² Satena, jarote cu'ima'quëpi De'oco hue'yosi eta sa'ro yë'quë macare da ñosiquëpi ñu'i Pedrore cui'ne Juanre caca huëojëna, curiquë seji'i. Jaë cato tsj'nëna cu'ima'quë paji'i, da cacohua'ire curiquë sejaquë cajë dasiquëpi. Jaje pa'ipi si'a mu'seña pajëpi ite sañojëna, curi hueroquë ñu'iquë paji'i, eta sa'ro yë'quë macare ñu'i. ³ Jaje curi ñu'i sei ñu'iquëpi Pedrore cui'ne Juanre ñani curiquë seji'i, tsoe caca tējijë ja'i macare pa'ijëna. ⁴ Seina, Pedropi ite ñani capi:

"Ñajë'ë, yëquëni."

⁵ Caquëna, curiquëre isisi'quë cama'quë cuasaquë jse'ere ñaquëna, ⁶ Pedropi capi, ite:

"Yë'ë curiquë peoyë. Jaje pa'iquëta'are yë'ë payere i-sisi'i. Jesús Nazaret aquë mamipi cayë huëni cu'ijë'ë."

⁷ Caquë Pedropi ëja te'te jëtëna tseani naë huëo në-coquëna, te'ere papi jë'a huëni nëcapi. Huëni në-caquëna, i nëcañoa cui'ne i jëo peto ca jëaye carapi.

⁸ Caraëna, de'oye nëcaquë cuji'i. Ja maca yureta'a johua'i ja're tsioni te'e Maija'quëre se huë'ena cacani Maija'quëre de'oquëre pa'ni caquë sihuajuë sa'caquë yo'opi. ⁹ Cacani cu'i Maija'quë de'oquëre pa'ni caquë sihuajuë yo'quëna, si'aohua'i ite ñahuë. ¹⁰ Ñajë quëquë huesëhuë, ite yo'ose'ere cuasajë. Noni Maija'quëre se huë'e eta sa'ropi De'oco hue'e huë'ñapi

curi sei ñu'ina, ñacohua'i sëte quëquëhuë, i cu'iyë ñani.

Pedro Yëhuoye

¹¹ Iti co'yasiquëpi Pedrore cui'ne Juanre tseani ñuni saoma'ë yo'opi. Yo'quëna, ña quëquëjë si'aohua'i Pórtico de Salomón ca huë'ñana huë'huëjë saë'ë, johua'i pa'i huë'ñana ñañu'u cajë. ¹² Jai pajë tsi'sijëna, ñani Pedro capi:

"¿Me yo'ojë Israel pajë ai cuasaye'ni? Iquëre yëquë tutupi panita'a Maija'quëre yëquë ai oi do'ipi ne co'yarena, cu'iyeyë ñajë mësaru yëquëse'ere ai ñañë. ¹³ Iquë ju'iquëre cato, mai aiohua'i, Abraham Diusupi Isaac cui'ne Jacobo Diusupi ne co'yapi. I necaiquë Jesuni jerepa pa'ire iñoquë. Mësaru pajë ëjaëna tseani isirena, Pilato de'oquë api cuasani joyesi'i caquëna, mësaru ësehuë. Jaje pa'ina, mësaru ësesiquë pa'iyere iñoquë yo'opi. ¹⁴ Iquë de'oye nuñe yo'quëni joyeyë ësejë pajë huaiquëni joyejë'ë, cahuë, mësaru. ¹⁵ Jaje yo'oni pa'iyë isi Ejaëni mësaru huani jëohuë. Jaje yo'osicohua'ita'are Maija'quëpi huajëquëre huëopi, ite. Ja yo'ose'e yëquëpi ñasicohua'i a'ë. ¹⁶ Iquë mësaru noni ñaquëre, Jesure necaiquëre pare asa do'ipi tutu isipi. Isina, ñañë, mësaru. Jesure necaiquëre pare asa do'ipi iquëre ju'iñe ti peoquëre pare ne co'yapi, mësarupi ñañë, si'aohua'i iti yo'ose'e.

¹⁷ Asayë, yureta'a mësaru Jesure huai maca yo'ose'e. Mësaru cui'ne mësaru ëjaohua'i cato jare cajë yo'oyë, cuasama'pë coa noni huesë huani jëohuë. ¹⁸ Jaje yo'ojëna, Maija'quë cato ite quëacohua'i ja're Cristo ju'iñe pa'iji tsoe huë'ña case'ere yo'o t'i'api. ¹⁹ Jaje pa'ina, mësarupi Maija'quëna daijë'ë. Dani ja'në yo'ose'e jëojë'ë, mësaru co'aye yo'ose'ere tëno jëocaija'quëre. Jaje yo'ojëna, ñani Maija'quëpi de'oye pa'iyë isi'ñe pa'i api. ²⁰ Tsoe huë'ña mësarute isisi'i, Cristore cuasa nëosiquëni Jesuni jëjo daoquë mësaruna. ²¹ Jaje pa'iquëta'are yure cato ite quëacaicohua'i tsoe huë'ña pa'isicohua'i ja'në ca'ñeje pa'ye si'a co'amaña ne de'hua macaja'a Cristo ma'tëmure pa'ija'quë api. ²² Jaje pa'ina, mai aiohua'ire Moisés quëapi, ñeje: 'Ejaë Diusupi yë'ëje pa'ire ite quëacaija'quëre neja'quë api, mësaru aquëni. Si'aye i caye de'oye sehuocaijë'ë. ²³ Si'aohua'i i caye sehuocaima'cohua'i cato, pajë pa'i daripëpi tirona nejosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.'

²⁴ Si'aohua'i Maija'quëre quëacaicohua'i Samuel pa'inëpi de ñata dao mu'seña cato iye mu'seña pa'i ja'ñere cahuë. ²⁵ Jaje pa'ina, mësaru a'ë, ite quëacaicohua'i mamajë Maija'quë isisi'i ca nëose'ere pacohua'i, Abrahamre ca nëose'e pacohua'i. I case'e cato caji: 'Më'ë tsëcapë acohua'ija'a iye yeja pa'icohua'i si'aohua'i de'oye pa'iyë isi cuañoja'cohua'i a'ë. ²⁶ Jaje pa'ina, mësarupi co'aye pa'iyere jëoni pönëjëna, de'oye pa'iyë isisi'i caquë Maija'quëpi i mamaquëre ju'isiquëni huëoni mësaruna du'ru jëjo daopi."

Pedrore Cui'ne Juanre Coye

4 Pedro cui'ne Juan ja yè'ta'a paire cajëna, Israel paï ëjaohua'ipi cui'ne Maija'quëre së huë'e ñacai soldado paï ëjaëpi cui'ne saduceo paï çoni da tïtahuë. ²Tïtani jaohua'ipi pëijë asahuë, ju'isicohua'i huëiye pa'iji, Jesús huëise'epi iñopi cajëna, Pedropi cui'ne Juan çoni. ³Asani tseahuë. Tseani na'i huesëye sête paire co huë'ñana cohuë, se ñatasi mu'se ñañu'u cajë. ⁴Jaje yo'ojëta'are iti quëaye asasicohua'i jai paï sehuo-huë. Ja maca sehuosicohua'ire ëmëohua'ise'ere cuçcueto cinco mil paï paë'ë.

⁵Ñatasi mu'se Jerusalénna tsi'sihuë, Israel paï ëjaohua'i, aiohua'i cui'ne cuãñese'e ye'yacohua'i çoni. ⁶Jarote Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa Anásje paji'i. Pa'ina, cui'ne yecohua'ije paë'ë, Caifás, Juan, Alejandro çoni. Pa'ijëna, cui'ne si'aohua'i Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa sëcapë tsi'sisicohua'ipi paë'ë. ⁷Pa'ijë cuãñehuë, Pedrore cui'ne Juanre dajë'ë. Carena, darena, io-hua'i jopona nëconi ñeje cajë sëi'ë:

“¿Ique tutupi pañita'a iquei mamipi mësarü cajë iye ñeje yo'oye'ni?”

⁸Sejëna, Pedro de'o joyopi i ja're pa'ie sête io-hua'ire sehuoquë capi:

“Mai ëjaohua'i cui'ne mai aiohua'i asajë'ë. ⁹Ju'iquëre jujuse'ere me neni ne co'yare'ni cajë seni asañu'u cajë sëne sête quëasi'i. ¹⁰De'oji. Jaje pa'ito, si'aohua'i mësarü asa huë'ñana quëañu'u, si'aohua'i Israel paï asajajë cajë. Iquë iye maca si'aohua'i mai ñajëna, pa'iquë cato Jesucristo Nazaret aquë mami do'ire co'yapi, mësarü quëni huani jeorena, Maija'quëpi hua-jëquëre huëosiquë do'ire. ¹¹Iquë Jesús mësarü huë'e necohua'ipi do'i peoquëre ñasi quëna pë api. Jaje pa'isiquëta'a yure cato iti quëco pa quëna përepa de'opi. ¹²Jaje pa'ina, Peoji, yequë paire huasoquë. Maija'quë maire huasoja'quëre yequëre necaiye papi.”

¹³Ca'raye peoyerepa Pedropi cui'ne Juanpi çoni cajëna, ñajë ëjaohua'ipi cuasahuë, icohua'i ai ye'yema'co-hua'i a'ë cui'ne paï pa'ieyë ye'yema'cohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi cui'ne Jesús ye'yaquë pa'isicohua'i a'ë. Jaje cuasajë ñajë quëquë asahuë, iohua'i cayere. ¹⁴Jerepa, cui'ne iohua'i ja're çoni iti co'yasiquëje pa'ina, ñajë ti sañope cayëje pañuë. ¹⁵Pajë ja maca tsi'si sitopi Pedrore cui'ne Juanre etajë'ë carena, etahuë. Etarena, io-hua'ise'e sa'ñe coca cahuë. ¹⁶Ñeje cahuë:

“Si'aohua'i Jerusalén pa'icohua'i asayë, iye paï yo'o tï'a ma'ñere yo'ose'e. Jaje asajëna, maipi jaje yo'oye pañuë ca tï'añe peoji. ¿Jaje pa'ito yure me neja'cohua'i a'ni, icohua'ire? ¹⁷Jaje pa'ito iyere yo'oñu'u. Iye yo'osi coca jerepa jai saiye paja'core huajo yëni quëcoñu'u iohua'ini iye macapi jerepa paire quëaye paja'co-hua'ire, Jesús ayere.”

¹⁸Cani yureta'a iohua'ire soini cuãñehuë, Jesús aye paire cama'pë pa'ijë'ë, cui'ne i ayeje paire ye'yama'pë pa'ijë'ë cajë. ¹⁹Cuãñejëna, Pedropi cui'ne Juanpi sañope sehuojë cahuë:

“Mësarupi cuasani ñajë'ë, ¿iquepi de'oquë'ni, mësarü cayere sehuoye, pañita'a Maija'quë cayere? ²⁰Yëquë ñase'ere cui'ne asase'ere quëaye pa'iji.”

²¹Paï cato ne co'yasiquëni ñani Maija'quë ai de'oji ca-jë sihuahuë. Jaje sihuajëna, ëjaohua'ipi Pedrore cui'ne Juanre si'señu'u cuasajëta'a pañini ca'rajë si'sema'pë coa huajo yëni eto saohuë. ²²Paï ne tï'a ma'ñere papi co'yasiquë cato cuarenta ometëca jerepa paquë paji'i.

Ca'rama'cohua'i Cui'ne Necaija'quë Api Asacohua'i Pa'iyere Sëne.

²³Eto saorena, Pedro cui'ne Juan sehuosicohua'i quë'rona sani Israel ëjaohua'i cui'ne aiohua'i case'ere si'aye quëahuë. ²⁴Quëajëna, asani si'aohua'i te'e cajë Maija'quëre sëi'ë, ñeje:

“Ëjaë ma'tëmo cui'ne yeja, jai tsiaya, si'aye iote pa'ie de'huasiquë, ²⁵më'ëpi de'o joyoja'a cahuë, më'ë jo'yaë David yë'opoja'a ñeje:

¿Me yo'ojë paï josa yo'ojë cayë'ni?

¿Me yo'ojë paï ti cuasama'pë coa huëojë jaje neñu'u ca nëoñe'ni?

²⁶Paï ëjaohua'ipi cui'ne ëjaohua'ipi çoni, Maija'quëre cui'ne maire huasoquëre sañope yo'oñu'u cajë te'e cuasajë yo'oyë.

²⁷Iye daripëna Herodes cui'ne Pilato cui'ne yequë paï cui'ne Israel paï tsi'sini Jesure sañope yo'ohuë, më'ë sahuani isisiquëre. ²⁸Jaje yo'ojë yo'o tï'acaë'ë, më'ë jaje yo'osi'i cuasa nëoquë pa'ise'ere. ²⁹Yure Ëjaë, yëquë më'ë jo'yare iohua'i huajo yëyere ñani isijë'ë, më'ë coca, ca'rama'pë quëa ja'ñere. ³⁰Jesús më'ë ma-maquë cocare quëajëna, më'ë tutupi ju'icohua'ire ju-juye, yequë mu'seña pa'i ja'ñe iñoñe cui'ne paï yo'o tï'a ma'ñere yo'ojë'ë, Jesús do'ipi.”

³¹Jaje seni tējisi maca iohua'i së sitopi ñu'cueo. Ñu'cuecona, si'aohua'i de'o joyo tımësicohua'i paë'ë. Pa'ijë Maija'quë coca quëahuë tïñarepa, ca'rama'pë.

Si'a Co'amaña Si'aohua'i Te'ona Pase'e

³²Jai paï sehuosicohua'i pa'icohua'ipi te'e cuasajë cui'ne nëina, paë'ë. Pa'ijë co'amañaje si'aohua'i te'ena pahuë. Te'ije yë'ëse'e te'i pasi'i caquë yo'oquëje peopi.

³³Peojëna, Jesús jëjo saocohua'ipi si'a tuturepa quëahuë, Jesús ju'isiquëpi huëise'ere. Quëajëna, Maija'quëpi ñacaina, si'aohua'i de'oye paë'ë. ³⁴Pa'ijëna, te'ije iohua'i aquë co'amaña caraquëna, ai yo'oquë peopi si'aohua'i pahuë. Ja payere cajë yejaña pañita'a huë'ña pacohua'ipi isijë curi neni, ³⁵Jesús jëjo saocohua'ina dani curi isihuë. Jaohua'ipi si'aohua'ire iti paï ñapere caraye ja'ye huahuejajë cajë isihuë. ³⁶Jaje yo'opi, levita José hue'equëni, Chipre saodohuë aquëni Jesús jëjo saocohua'ipi Bernabére hue'yosiquëpi. Bernabé cani cayë “Yëhuo huasoquë mamaquë”.

³⁷Jaëpi i yejare isiquë curi neni Jesús jëjo daocohua'ina curi dani isipi, iohua'ipi ñajë huahuejajë caquë.

Ananías Cui'ne Safira Co'aye Yo'ose'e

5 Jaje pa'iquëta'are yequëpi Ananías hue'equëpi i paco Safira ja're yejare isihuë. Isini curi neni, 2 si'aye isiyë pañu'u te'e cuasahuë. Cuasani johua'i pa ja'ñe de'huahuë. De'huani yequere Jesús jëjo saocohua'ina isipi, johua'ipi ñajë huahuejajë caquë. 3 Isiquëna, Pedropi capi:

“¿Ananías ique do'ire huati ëjaë më'ë joyona caca'eni yeja do'i saisi curire më'ëpi yequere de'huani yequere isiquë si'aye isiyë caquë de'o joyore cosojaquë caquë? 4 ¿Yejajë më'ë yeja pa'ima'ona, jaje yo'ou? ¿Curijë më'ë curiquë pa'ima'ëna, jaje yo'ou? ¿Merepa më'ë jaje yo'osi'i cuasaë'ni? Pajini më'ë cosoma'ë paë'ë. Maija'quëni më'ë cosohuë.”

5 Caquëna, Ananías asani juni taji'i. Si'aohua'i i juni taise'e asasicohua'i quëquë huesëhuë. 6 Ja maca yureta'a posëohua'ipi dani i capë cañapi tunani sani tãhuë.

7 Tres horas tëto sai maca Ananías nëjo cacao, io ëjère yo'ose'e asama'copi. 8 Cacacona, Pedropi iote seji'i:

“¿Mësaru case'e ja'ye yeja do'i isire?”

Caquëna, cao:

“Jaje pa'ijë'ë, jare ja ja'ye isihuë.”

9 Cacona, Pedropi capi:

“¿Me neni mësaru te'e jaje yo'oñu'u cuasani ëjaërepa joyore neñañu'u cajë yo'oye'ni? Jecohua'i daiyë, më'ë ëjère tasicohua'i cui'ne yure më'ëni saja'cohua'i a'ë.”

10 Ca macarepa Safira huajërepa juni tãco'ë, Pedro quëo yë'quë macana. Juni tãsicopi uiona, posëohua'ipi cacani tã'ani sani tãhuë, io ëjère tãsico yë'quë macana. 11 Ja maca si'aohua'i sehuosicohua'i cui'ne si'aohua'i iti yo'ose'e, asasicohua'i quëquë huesëhuë.

Iñoñe Cui'ne Paj Yo'o Tã'a Ma'ñere Yo'ose'e

12 Paj pa'i hue'ñana Jesús jëjo saocohua'ipi jaiye de'oye yo'ohuë, paj yo'o tã'a ma'ñere cui'ne iñoñere. Yo'ojëna, si'aohua'i Salomón nequë pa'isi tu'rihuë pa'icoma, tsi'sijë yo'ohuë. 13 Te'ijë yecohua'i aquë tsiosi'i caquë yo'oye papi, johua'ire. Jaje pa'iquëta'are paj cato de'ocohua'i a'ë, cuasajë. 14 Yo'ojëna, ëmëohua'i cui'ne nomiohua'i Èjaëre sehuoni jai paj paë'ë.

15 Cui'ne ju'icohua'irejë caj saina cui'ne ju'icohua'ire sayena geni ma'añana eto oëhuë, Pedropi da saina, i paj to'oupi jaohua'i acohua'ina ju'aquëna, co'yajajë cuasajë. 16 Cui'ne Jerusalén yërëhue paj dari pa'icohua'ipi jai paj Jerusalénna daë'ë, ju'icohua'ire cui'ne huati quë'iohua'ire dajë. Dajëna, si'aohua'i juju cuãño-huë.

Pedrore Cui'ne Juanre Huani Jeoñu'u Cajë Yo'oye

17 Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë ja're saduceo paj pa'icohua'ipi si'aohua'i cõni johua'i yo'oyere ñajë oicohua'i paë'ë, cui'ne yo'o tã'añe peo do'ire. 18 Nani pëijë Jesús jëjo saocohua'ire tseani co'aye yo'ocohua'ire co hue'ñana cohüë. 19 Cosicohua'ini Maija'quë

huiñaëpi ñami paire co huë'e eta sa'ro hui'yoni etopi, ñeje caquë:

20 “Sani paire quëajë'ë, mësaru iye huajëye pa'yere Maija'quëre së huë'epi nëcajë.”

21 Caëna, asasicohua'ipi ñatani i case'eje pa'ye Maija'quë huë'ëna nea hue'ñarepa cacani paire ye'ya huëohuë. Jaje ye'yajëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë cui'ne i ja're cõni pa'isicohua'ipi ëjaohua'ire pase'e coca cayena soihuë, si'aohua'ire Israel paj aiohua'ire coca cañu'u cajë. Ja maca tsi'sini Jesús jëjo saocohua'ire co hue'ña ñu'icohua'ire quërëjajia'cohua'ire jëjo saohuë. 22 Jëjo saojëna, soldadopi co huë'ëna sani coa ña jujahuë, tsoe peojëna. Jaje ña jujani co'ini ñeje cajë quëahuë:

23 “Paire co tu'rihuë cato de'oyerepa sjosico paji'i.

Pa'ina, cui'ne soldado pajë eta sa'noare nëcajë de'oyerepa ñahuë. Jaje pa'ioni hui'yojë ñajëna, ti paj peoco paji'i, sa'nahuë.”

24 Cajëna, jare asani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa, Maija'quëre së huë'e ñacai soldado paj ëjaë cui'ne aiohua'i cõni cahuë: “¿Jerore pana ja yo'ose'e nëajai ja'ñe a'ni?” 25 Jaje yo'ojë ca macarepa te'i tãtani capi:

“Mësaru cosicohua'ipi Maija'quëre së huë'ere nëcajë pajini ye'yayë.”

26 Caquëna, asani soldado paj ëjaëpi i soldado paj ja're saji'i, tseasi'i caquë. Tseasicohua'ita'a co'aye yo'oye pãhuë, pajipi pëti huëoni quëna pëapi jëama'cohua'ini cuasajë ca'rajë. 27 Tãtani johua'ire tseani sahuë, ca tãji ëjaohua'i quë'rona. Sarena, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre papi capi, johua'ire:

28 “Tsoe mësarute cahuë yëquë, jaë Jesús aye ti paire ye'yama'pë pa'ijë'ë cajë. ¿Casicohua'ini mësaru cato me yo'ore'ni? Mësaru cato si'a Jerusalén jaë aye ye'yayepi timë huesoyë. Cui'ne jãse'e yo'oye pãni yëquëreje jaëre huani jëosi do'i quë'iohua'ire cañu'u cajë yo'oyë.”

29 Caquëna, Pedropi cui'ne i cajeohua'i Jesús jëjo saocohua'ipi sehuojë cahuë, ñeje:

“Yëquë cato Maija'quë cayere sehuocaiye pa'iji, pãni paj cayere. 30 Mësaru cruzuna deoni huani jëosiquëre mai aiohua'i Diosupi huajëquëre huëopi, Jesure.

31 Maija'quëpi huëoni i ëja te'tena ñopi, ite. Paire de'oye saquëre neni cui'ne huasoquëre nepi, ite, Israel pajipi Maija'quëna co'ini johua'i co'aye yo'ose'e saica-jaj'quë caquë. 32 Iye yo'ose'e yëquë ñasicohua'ipi quëaye cui'ne Maija'quë ite sehuocohua'ire isi joyo de'o joyojë ñasiquëpi quëajai.”

33 Jaje cayere asani Israel paj ëjaohua'ipi pëtiteni huani jëoñu'u cajë yo'ohuë. 34 Jaje yo'ojë ca ëjaohua'i jopore te'i fariseo Gamaliel hue'equë paji'i, si'a paj de'oye cajëna pa'iquërepa, cui'ne cuãñese'e ye'yaquërepa. Jaëpi huëni nëcãni cuãñepi: “Jesús jëjo saocohua'ire hue'sena eto saojë'ë, ëa maca cacaja'cohua'ire,” capi. 35 Caëna, etosi jeteyo'je ije pa'i ëjaohua'ire capi:

“Israel paj mësaru jaohua'ire yo'o ja'ñe de'hua ñani yo'ojë'ë. 36 Cuasajë'ë, cui'ne Teudas yo'ose'ere. Ai tsoe

maca, jaë jë'quë ëjaëre pa'ë caquë yo'opi. Yo'oquëna, cuatrocientos païrepa ìte pe'tehuë. Pe'tejëna, ìti saquëni huani jëorena, ìte pe'tecohua'i peo hue'ña tiya huesëhuë. Ja maca carajaji'i, ja yo'ose'e si'aye. ³⁷ Ja jeteyo'je païre cuëcua mu'seña pa'i maca Judas Galilea aquëpi cui'ne ëjaë'ë caquë yo'opi. Yo'oquëna, ìte paï pe'te huëohuë. Pe'te huëorena, ìni huani jëorena, ìte pe'tecohua'i peo hue'ña tiya huesëhuë. ³⁸ Jaje pa'ina, mësarute yëhuoquë cayë. Jaohua'ire yo'oye jëoni ñuni saojë'ë, ìohua'ise'e pa'ijajë. Jaje pa'ina, iyepi paï tse pani coa carajajë ja'ñe a'ë. ³⁹ Jaje pa'iquëta'are iyepi Maija'quë tse pa'ito mësarute ne tì'añe paja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ito ñare pajë yo'ojë'ë. Yo'ojë Maija'quëni sañope yo'oyë, mësarupi."

⁴⁰ Caëna, asani ì case'e sehuocaë'ë. Ja maca yureta'a Jesús jëjo saocohua'ire soini si'seni, Jesús coca ti quëaye pajë'ë, canì yureta'a ñuni saohuë. ⁴¹ Ñuni saojëna, Jesús jëjo saocohua'ipi etajë Maija'quëpi jaje yëna Jesús mami do'ire ai yo'oyë cuasajë sihuahuë, paï ëjaohua'i quë'ropi etajë. ⁴² Etasicohua'ipi si'a mu'seña Jesús de'o cocare quëajë ye'yahuë, Maija'quëre se huë'ena cui'ne huë'ñana.

Siete Païre Ao Huahuecohua'ire Nese'e

6 Ja mu'seña sehuocohua'ipi jai paï sehuojë jojo saiye sëte, griego paï coca cacohua'ipi sañope ca huëohuë, hebreo paï coca cacohua'ini griego paï huahuecohua'ini si'a mu'seña huahueyere de'oye huahuecaïma'pë pa'iyë cajë. ² Jaje cajëna, asani doce pa'iohua'i Jesús soisicohua'ipi si'aohua'ire sehuosicohua'ire tsi'soni cahuë:

"Co'aji, yëquëpi huahueye ñañere cajë, Maija'quë coca quëayere jëoto. ³ Jaje pa'ì do'ire sehuosicohua'ì mësarupi mësarute acohua'ini siete pa'iohua'ire co'e-jë'ë, mësarute ai de'o païre ñacohua'ini, ta'ñe asacohua'ini cui'ne de'o joyo tìmësicohua'ini. Tì'arena, jaohua'ina iye co'amaña yo'o ja'ñe ìsiñu'u, yëquë. ⁴ Ìsini yëquë cato Maija'quëre sejë cui'ne ì coca quëajë pañu'u."

⁵ Carena, si'aohua'ì jaje yo'oñu'u cuasani sahuajë tì'ahuë, Estebanre, Maija'quëre asaquëre pare, de'o joyore tìmësiquëre, Felipere, Prócorore, Nicanorre, Timónre, Parmenasre, Nicolásre, Nicolás cato ja'në Israel paï yo'oye sehuo aquë paji'ì, Antioquía aquë. ⁶ Tì'ani Jesús jëjo saocohua'ì quë'rona sahuë, ìohua'ire. Sarena, jaohua'ìpi ìohua'ì sipëana patojë Maija'quëre seacaë'ë.

⁷ Maija'quë coca jero sa'na jai sacco'ë. Jai saiona, sehuojë jai paï paë'ë, sehuocohua'ijë Jerusalén pa'icohua'ìpi. Jaje jai paï sehuojëna, cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'ì ëjaohua'ijë sehuohuë, te'ohua'ise'e.

Estebanre Tseña

⁸ Maija'quë ìsi tutu de'oyere pare paquë'ni Esteban paï yo'o tì'a ma'ñere yo'o ìñoopi, paï daripë pa'icohua'ire. ⁹ Jaje yo'oquëna, ñani Jo'yaohua'ì pa'isicohua'ìpi eta huajësicohua'ì hue'yo huë'e pa'icohua'ìpi

cui'ne Cirene acohua'ìpi, Alejandría acohua'ìpi, cui'ne Cilicia acohua'ìpi, cui'ne Asia yeja acohua'ìpi Estebanre sañope ca huëohuë. ¹⁰ Ca huëosicohua'ita'a ca tì'añe pañuë, de'o joyo ìsiyepi ta'ñerepa caquëna, si'aye. ¹¹ Ja maca yureta'a Moisésre cui'ne Maija'quëre sañope caquëna, asahuë, caji'cohua'ire curipi saihuë. ¹² Saïre-na, jaohua'ìpi si'a ìti daripë païre ne huëohuë, jai co'a coca. Jaje ne huëorena, aiohua'ì cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ì Estebanre huajo huëohuë. Huajo huëoni tseani ca tëji ëjaohua'ì quë'rona sahuë. ¹³ Jaje yo'ojë cui'ne coa cosoja'cohua'irejë nesicohua'ìpi ñeje cahuë: "Maija'quëre se huë'ere iquë ai sañope caquë api cui'ne cuañese'eje sañope caquë api. ¹⁴ Cui'ne Jesús Nazaret aquëpi Maija'quëre se huë'e nejoja'quë api. Nejoja'quë cui'ne Moisés maire jëocaise'ere tì'ne pona-ja'quë api, caquë api, iquë."

¹⁵ Si'aohua'ì ìti maca ñu'icohua'ìpi cui'ne ëjaohua'ìpi cõni Esteban tsiare ñahuë, huìñaë tsiaje pa'iope pare hue'equëna.

Esteban Païre Sehuoye

7 Maija'quë huë'e ñacaicohua'ì ëjaëre papi Estebanre seji'ì.

"¿Më'ëre jaje yo'oquëre pani jaohua'ì caye caquë?"

² Seina, Esteban sehuoquë capi:

"A'yëohua'ì, cui'ne ja'quëohua'ì, asajë'ë, yë'ë caquëna. Maija'quë de'oquëpi mai ai Abrahamna ñai ìñoopi, Mesopotamiare pa'ina, Harán yejana ja saïma'në.

³ Ìñoquë capi: 'Më'ë yeja cui'ne më'ë cajeohua'ire jëocõni saijë'ë, yë'ë ìñoja'a yejana.' ⁴ Caëna, Abraham Caldea yejapi etani Harán yejana sani paji'ì. Pa'ina, pëca ja'quë jùnì huesëpi. Juquëna, jeteyo'je Maija'quëpi Abrahamre iye yejana dapi, yure mësarute pa'ì hue'ñana. ⁵ Jaje pa'iquëta'are ìti yejana co'amaña necani ìsiye papi. Quëo tsa'cuja'toje ìsiye papi. Jaje pa'iquëta'are ìsija'quë a'ë ca nëopi, ì ju'ìsi jeteyo'je ì tsëcapë tseco pa'ija'core. Ja mu'seña cato Abraham mamajëre peoquë pa'iniye jaje capi. ⁶ Yequeje cui'ne Maija'quëpi capi, ìte: 'Më'ë tsëcapë acohua'ìpi yequë paï yejare huero pa'ija'cohua'ì a'ë. Pa'ijëna, jo'yao-hua'ire pajë co'aye yo'ojä'cohua'ì a'ë, cuatrocientos ometëcarepa.' ⁷ Yequeje capi, Maija'quë: 'Yë'ëpi mësarute jo'yaohua'ire neni pasicohua'ire saija'quë a'ë. Ja jeteyo'je mësarute eta huajëni yë'ëre iye macapi necaijë pa'ija'cohua'ì a'ë.' ⁸ Ca nëose'ere yo'ojajë caquë Abrahamre Diosupi cuañepi, cuiri ca'nire tëajë'ë, caquë. Jaje pa'ina, Abraham ì mamaquë Isaacre ocho mu'seña coasiquë pa'ina, cuiri ca'nihuë maca tëapi. Jaje cui'ne yo'opi, Isaacje ì mamaquë Jacobre. Iquë Jacobpi si'aohua'ire ì mamajëre jaje yo'opi, Israel paï doce tsëcapëa pëca ja'quëohua'ì pa'ija'cohua'irejë.

⁹ Mai aipë Jacobo mamajëpi yo'jei Josére pëca ja'quëpi ai oina cui'ne oni cuañõne peojë ìsi jëohuë, Egípton sajjajë cajë. Jaje pa'iquëta'are Diosupi José ja're cõni paji'ì. ¹⁰ Pa'ì si'aye ì ai yo'oye huasopi. Cõcai cui'ne ta'ñe yo'oye ìsipi. Ìsiquë cui'ne Egípto ëjaëre paï de'oye ìte ñacai ja'ñeje necaji'ì. Necaina, Josére Egíp-

to p̄ai ējaēre hue'yopi. Cui'ne ī Faraónrepa pa'i huē'e ñacaiquēre pare hue'yopi.

¹¹ J̄a maca si'a Egípto yeja Canaán yeja ̄aō ēa ju'iñe p̄aji'i, ai yo'o mu'seña. Pa'ina, mai aip̄eje ̄aīñe ti peocohua'i paē'ē. ¹² Pa'ij̄ena, Jacobpi Egíptore ̄aō pa'iji, asani ī mamaj̄ere mai aip̄ere j̄ejo saopi. Iye saise'e cato du'ru macarepa saise'e a'ē. ¹³ Tijup̄e cayaye acore satena, Josépi ī maja'yē jup̄ere yē'ē mēsaru yo'jei'ē caquē quēapi. J̄aje quēaquēna, asani Faraónpi j̄a tsēcapē aquē ap̄i caquē Josere ñapi. ¹⁴ J̄a jeteyo'je Josépi pēca ja'quē Jacobre cui'ne ī tsēcapē setenta y cinco p̄ai pa'icohua'ire Egíptona daij̄ē'ē, caquē cuañepi. ¹⁵ J̄aje cuañeina, Jacob Egíptona sani p̄aji'i. Pa'iquēpi juj̄i'i. J̄aje cui'ne ī mamaj̄eje jujuhūē, mai aip̄eje. ¹⁶ J̄a maca tarase'e Siquemna sani cojena ̄a huesohūē. Abraham curipi Hamor mamaj̄ere hueroquē pa'isi yejana ̄oreña.

¹⁷ Maija'quē Abrahamre ca nēose'e t̄i'añe ja'i maca pa'ina, Israel p̄ai j̄ai p̄ai jojo sateña, Egípto yeja. J̄aje yo'oni j̄ai p̄ai pateña. ¹⁸ J̄aje pa'i maca Josere ñama'quēpi yequepi Egípto p̄ai ējaē cuañe huēouña. ¹⁹ Cuañe huēoni iye ējaēpi mai p̄aire care payeje pa'ye caquē, co'aye yo'oquē tsire ja'a cōsicohua'ire j̄eocoj̄ē'ē ju'ija'cohua'ire caquē cuañepi, pēca ja'quēohua'ire. ²⁰ J̄a mu'seña Moisés cōa. Cōaēna, Maija'quē sihuaquē ñapi, ite. J̄aēni pēca ja'quēohua'ipi toaso ñañēohua'ire huē'ena ñaj̄e pahuē. ²¹ Pa jujani j̄eocoye pa'ij̄ena, Faraón mamacopi ite īni mamaquēre pare ai de'huayeje pa'ye ai de'huao. ²² J̄aje pa'ina, Moisés cato Egípto p̄ai t̄a'ñe yo'oyere ye'yesiquē p̄aji'i. J̄aje pa'ipi tutu caquēpi cui'ne yo'oyeje ī case'eje yo'oquē p̄aji'i.

²³ Cuarenta ometēcaña p̄api ī p̄aire Israel p̄aire ñasi'i cuasapi. ²⁴ Cuasaquēpi ñaquēna, Egípto p̄api Israel p̄aire co'aye yo'oquēna, ñani Moisés cōcasi'i caquē yo'oquē Egípto p̄aire huani j̄eopi. ²⁵ Moisés cato j̄aje yo'oquēna, ñani ī cajeohua'ipi Diusu iohua'ire huasoja'quēre j̄ejo daoquē ap̄i cuasaj̄aj̄e caquē yo'opi. Yo'oquēta'are ī cajeohua'ipi j̄aje cuasaye p̄ahuē.

²⁶ Yo'osiquēpi ñatasi mu'se Israel p̄api cayaohua'i sa'ñe uihuaj̄ena, Moiséspi t̄i'api. T̄i'ani uihuama'pē pa'ij̄aj̄e caquē capi: '¿Me neñu'ju te'e tsēcapēta'a sa'ñe uihuaye'ni?' ²⁷ Caquēna, iti se ai huaiquēpi Moisésre j̄ētēpi j̄ejo saquē capi: '¿Nepi mē'ēre p̄ai ējaēre cui'ne yēquē yo'oye ñaquē ne de'huaja'quēre nere'ni?'

²⁸ ¿Namina'a Egípto p̄aire huani j̄eose'eje pa'ye yē'ēre huani j̄eosi'i caquē?' ²⁹ Caquēna, iyere asani Moisés Madián yejana cati saji'i. Sani j̄arote t̄i yejare huero pa'i caya mamaj̄ere p̄api.

³⁰ Cuarenta ometēca tēto saisi maca, zarza ñēpi toa corohuērepa tsē'isicoja'a huiñāēpi ñai nēcapi, Sinaí cutihuēna cuēne yejana. ³¹ Čani ñañeje pa'ye Moisés ñaquē iquere pa'ni cuasaquē ñapi. J̄aje cuasaquē de'oyerepa ñasi'i caquē tsioj̄aj̄e asapi, Ējaē yē'ore ñeje caquēna: ³² 'Yē'ē cato mē'ē aip̄e Diusu a'ē. Abraham, Isaac, cui'ne Jacob Diusu a'ē, Yē'ē.' J̄are asani Moisés it̄i ca huē'ña ñama'ē, ca'raquē coa tsasi huēouna. ³³ J̄a maca Ējaēpi caēña: 'Dutaj̄ē'ē, quēo ju'iye. Mē'ē nēca huē'ña cato de'o huē'ñare pa'ē. ³⁴ Egípto yejare pa'ij̄e

yē'ē p̄ai ai yo'oye t̄iñarepa ñaquē pa'iyē. Aiohua'ipi ai yo'oj̄e oij̄ena, asani huasosi'i caquē cajehūē. J̄aje pa'iyē sēte daij̄ē'ē, yē'ēpi mē'ēre Egíptona j̄ejo saosi'i.'

³⁵ Israel p̄ai coej̄e '¿nepi mē'ēre p̄ai ējaēre cui'ne yēquē yo'oye ñaquē ne de'huaquēre nere'ni casiquēni?' Maija'quēpi p̄ai ējaēre cui'ne p̄aire huasoquēre neni j̄ejo saopi, iohua'i quē'rona. A'ri soquē yē ñasiquē huiñāēpi cōcaina, yo'o t̄i'ajaquē caquē. ³⁶ Iquē Moisés mai aip̄ere Egíptopi etopi, p̄ai yo'o t̄i'a ma'ñere yo'oquēna, cuarenta ometēcahuēña. ³⁷ J̄are iquē Moiséspi capi, Maija'quēpi mēsaru aquēni yē'ēje pa'ire neja'quē ap̄i, ite quēacaiquē pa'ija'quēre. ³⁸ Cui'ne j̄are iquē Moiséspi Israel p̄ai j̄a're tsi'sini coca ca'aj̄i'i, jeto cuēne yejana. J̄are ip̄i huiñāēre coca ca'aj̄i'i, Sinaí cutihuēna. J̄are ip̄i mai aip̄e j̄a're pa'aj̄i'i. Cui'ne j̄are ip̄i pa'i cocarepa asapi, maire quēa j̄a'ñeje.

³⁹ J̄aje pa'iquēta'are mai aip̄e cato sehuocaiye coehuē. Coej̄e Egíptona co'iñu'cahuē. ⁴⁰ J̄aje caj̄e Aarónre cahuē, yēquēre saja'a diusuohua'ini necaij̄ē'ē. Huesyē. Me sa'repa yēquēre Egíptopi etosiquē Moisés neni jo'cuarepa nēiji, cahuē. ⁴¹ J̄aje cani duruhuequēje pa'ire diusu ap̄i caj̄e de'huahuē. De'huani ite isiñu'u caj̄e nēicohua'ire huani isij̄e cui'ne j̄ai p̄ai tsi'sini iohua'i de'huasi diasure sihuaj̄e yo'ohuē, Maija'quē ap̄i caj̄e. ⁴² J̄aje yo'oj̄ena, Maija'quēpi j̄aohua'ire ña jujani j̄eocopi ma'ñocohua'i ma'tēmo pa'icohua'ini sēcōhua'i pa'ij̄aj̄e caquē. J̄aje pa'ina, Maija'quēre quēacaicohua'i toyapēna toyase'e pa'iji, ñeje:

Israel p̄ai, ¿mēsaru jeto cuēne yeja cuarenta ometēca pa'i maca,

Yē'ēre sihuaj̄e de'oye señu'u caj̄e nētērojaicohua'ire huani isij̄e, cui'ne co'amaña coa isij̄e yo'ore?

⁴³ P̄ahuē, mēsaru j̄aje yo'oye. Coa ai jerepa Moloc diusu huē'ere hue'eje saje,

Cui'ne Refán diusu ma'ñoconi hue'eje saje

Cui'ne mēsaru señu'u caj̄e de'huasi diusuohua'ini hue'eje saje yo'ohuē.

J̄a do'ire mēsarute yē'ēpi Babiloniana j̄ejo saoj̄a'quē a'ē.

⁴⁴ J̄a maca cato mai aiohua'i c̄a'nipi nesi huē'ere pahuē, Maija'quē j̄a're. J̄aje yo'oñu'u, caj̄e nejaquē ne-se'ere iñō huē'ere. J̄a huē'e cato Moisésre Maija'quē caquē iñōni ñeje pa'iore nej̄ē'ē caquē cuañese'eje pa'iore nesico p̄aji'i. ⁴⁵ J̄a huē'e mai aiohua'i tsoe pasiconi Josué j̄a're daicohua'ipi te'e iohua'i daiyeje dahuē, yecohua'i yeja j̄io maca Maija'quēpi iohua'i ñaj̄ena, yequē p̄aire nejo maca. J̄aje pahuē, j̄a huē'e David pa'i macaj̄a'a. ⁴⁶ Paj̄e pa'icohua'ini Davidpi Maija'quēre de'oye ña cuañōquēpi Jacob Diusu huē'e necasi'i cuasapi. ⁴⁷ Cuasaquēta'a p̄api. Necaiye paquēna, mamaquē Salomónpi necaji'i. ⁴⁸ J̄aje pa'iquēta'are Maija'quē irepa cato p̄ai nesi huē'ere pa'ima'quē ap̄i. J̄aje pa'ina, Maija'quēre quēacaiquēpi capi, ñeje:

⁴⁹ Ma'tēmo cato yē'ē pa'i huē'ña'ē. Yē'ē ñu'i cuañe huē'ña'ē.

Yeja cato yē'ē quēo meñe tsa'cupa huē'ña'ē.

¿J̄aje pa'ito me yē'ē huē'e necaij̄a'cohua'i a'ni? caji, Ējaē.

¿Jero a'ni, yè'è pëa huajëja'to?
⁵⁰ Si'aye yè'è ne saose'epi pa'ito.

⁵¹ Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato nuñerepa asajëta'a nuñere pare yo'oyere coecohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi cajonoaje asama'cohua'ipi cui'ne joñoaje ti Maija'quëre cuasama'cohua'i a'ë, mësaruru. De'hue Maija'quë joyore sañope yo'ocohua'i a'ë. Aiohua'i pa'ise'e-jë pa'iohua'i a'ë. ⁵² Jaje pa'ina, ¿jequë a'ni, Maija'quëre quëcaiquë mësaruru aiohua'i co'aye yo'oyere pasiquë? Ti peoji, te'ijë. Jaje pa'ina, co'aye yo'ojë huani jëohuë, nuñerepa pa'i dai ja'ñere quëacohua'ire. Yure ipi nuñerepa pa'ipi daquëna, mësaruru tşëani huani jëohuë. ⁵³ Mësaruru huiñaohua'ipi cuãñese'e isijëna, isicohua'i de'oyere sehuocaima'pë pa'iyë." Jare capi, Esteban.

Estebanre Huani Jëoñe

⁵⁴ Jaje caquëna, asani Estebanre ai pëijë cuji qui'cohuë. ⁵⁵ Jaje yo'otojë Esteban cato de'o joyo tımësiquëpi ma'tëmöre ñaquë Maija'quë de'oyere pare ñapi. Ñaquë cui'ne Jesure ñapi, Maija'quë ëja të'hui quë'rore nëcaquëna. ⁵⁶ Ñani capi:

"İna ma'tëmöre hui'yosiconi ñañë, cui'ne Jesupi Maija'quë ëja të'huire nëcaquëna."

⁵⁷ Caquëna, asani pëijë cajonoa pë'pëni cuijë İna da tıme daë'ë. ⁵⁸ Da tıme dani tşëani pa'i daripëpi etoni quëna pëapi jëa huëahuë, co'aye yo'oquë api cajë. Huaicohua'ipi İohua'i caña du'teni te'e pıse Saulo hue'equëna, İsihuë, ñacaijë'ë cajë. ⁵⁹ Quëna pëapi jëajëna, Estebanpi Maija'quëre sei capi:

"Ëjaë Jesús, yè'è joyo më'ëpi de'huacaijë'ë."

⁶⁰ Cani ja maca do're ja'runi ai tutu capi:

"Ëjaë yè'ëre huaicohua'i yo'ose'e saıma'ë pa'ijë'ë." Jare canı jui'i.

8 Junı huesëquëna, İti maca Saulo nëcaquë ñaquëpi. De'oji, Estebanre huaise'e cuasaquë ñapi.

Sehuosicohua'ire Saulo Yo'oye

² De'o paire papi Estebanre ai oijë tã jëohuë. ³ Jare yo'ojëna, Saulo cato sehuosicohua'ire huë'ña ñape cacaquë ëmëohua'ire, nomiohua'ire, quërë etoquë co huë'ñana cosı'i caquë yo'opi.

Samaria Paire De'o Coca Quëaye

⁴ Jaje yo'ojëna, Jerusalënpı etasicohua'ipi sı'a huë'ña saijë huaso coca quëahuë. ⁵ Quëajëna, İohua'i aquë Felipepi Samaria daripëna sani Jesús coca quëapi.

⁶ Quëaquë paı yo'o tı'a ma'ñe yo'opi. Yo'oquëna, ñajë sı'aohua'i sı'sıni ai asahuë, Felipe caye. ⁷ Jai paı huati quë'iohua'i pa'isicohua'ipi huatire eto sao cuãñohuë. Huatıohua'ipi etajë cuijë etahuë. Cui'ne jai paı cu'ima'cohua'ijë, cui'ne do'pëjë cu'icohua'ijë co'yasicohua'i paë'ë. ⁸ Ja yo'o do'ire ja daripë acohua'i ai sıhuahuë.

⁹ Ja sıhua huë'ñare te'i ëmë Simón hue'equë ja'në dahuë pa'isiquë paji'i. Samaria paire care payejë caquë jerepa pa'i a'ë caquë yo'osiquë paji'i. ¹⁰ Jaje pa'ini sı'ao-

hua'i a'ricohua'i maña cui'ne jaicohua'ina conı İ caye asacaijë cahuë:

"İquë api, İrepa Maija'quë tuture paquërepa cahuë."

¹¹ Jaje cajë İte de'oye İ caye sehuocaë'ë. Tsoe huë'ña nonı İ dahuë ñañepı yo'oquë care payejë caquëre sëtë jaje sehuocaë'ë. ¹² Jaje yo'ojë pa'icohua'ipi Felipe quëayere asani Maija'quë cuãñe tē'te ayere cui'ne Jesucristo ayere asani ëmëohua'i cui'ne nomiohua'i sehuohuë. Sehuoni oco do cuãñohuë. ¹³ Do cuãñojëna, İ Simónque sehuoni oco do cuãñoni ai de'oyere pare paı yo'o tı'a ma'ñere ñaquë ai de'oyere pa'ni cuasaquë Felipe ja're te'e cu'i huëopi.

¹⁴ Samaria paıpi Maija'quë coca sehuorena, Jesús doce soisicohua'ipi asani Jerusalënpı pa'icohua'ipi Pedrone cui'ne Juanre jëjo saohuë, Samariana. ¹⁵ Jëjo saorena, sani Samaria sehuosicohua'ire Maija'quëre seacacae'ë, de'o joyore pajajë cajë. ¹⁶ Jesús mai Ëjaë mamıpi do cuãñosicohua'ita'a ja yè'ta'a de'o joyo peocohua'i paë'ë. ¹⁷ Ja do'ire Pedro cui'ne Juanpi jëñapi jëjo pajë Maija'quëre sejëna, de'o joyore İsi cuãñohuë.

¹⁸ Jëñapi Jesús jëjo saocohua'ipi jëjo pajë sejëna, Maija'quë joyore İsiña. İsina, ñani Simónpi curıpi huerosı'i cuasaquë caëña.

¹⁹ "İsijë'ë, ja tuture pare yè'ëjë İsina, ja tutupi yè'ëpi jëñapi patoquë seına, de'o joyore İsi cuãñoja'cohua'ire."

²⁰ Caquëna, Pedropı İte capi:

"Më'ë curiquë ja're më'ë ne huesëye pa'iji. Maija'quë İsiye curiquëpi hueroye peoji. ²¹ Maija'quë ña huë'ña më'ë nui joyo peoyë. Jaje pa'ina, ja tutupi İsi cuãñoñe peoji, më'ë. ²² Më'ë co'aye cuasayere jëcojë'ë. Jëconı mai Ëjaëre sejë'ë. Seına, de'hue onı yeje'ñe pa'i api, më'ë jaje cuasase'e. ²³ Yecohua'ipi de'oye yo'ojëna, ñani sıhuama'ë. Ñañepı më'ë tımësiquëpi pa'ina, ñaquë cayë. Ja do'ire më'ë co'aye cuasayepı huesiquëre paji, më'ëre."

²⁴ Caquëna, Simónpi capi:

"Mësaruru yè'ë do'ire seacacaijë'ë, Ëjaëre. Sı'aye mësaruru case'ejë pa'ye tëtë saıye paja'core yè'ëre."

²⁵ İye a'ë, maire caquë Jesús yo'ose'e cajë quëajë cui'ne Maija'quë coca quëa tējini Jesús jëjo saocohua'ipi Samaria yeja a'ri daripëana, de'o coca quëahuë. Quëa tējini yureta'a Jerusalëna co'ihuë.

Felipe Cui'ne Etiopia Aquë Yo'ose'e

²⁶ Ja jeteyo'je mai Ëjaë huiñaëpi Felipere capi:

"Huëni Jerusalënpı ma'ana saijë'ë, Gazana sı ma'ana huë'ehuë tē'tena."

İye ma'a cato cuënesı yejaja'a sa sı ma'a paji'i.

²⁷ Caëna, asani Felipe huëni ja ma'aja'a saji'i. Saiquëpi ma'ana Etiopia paire tı'api. Jäë cato ëjaërepa paji'i. Etiopia ëjao curı de'huacaiquë paji'i. Jäëpi Jerusalëna Maija'quëre seıı'i caquë saısiquë paji'i. ²⁸ Jaje saısiquëpi İ yejana co'iquë caballopi quërëcore ñu'i sı Maija'quëre quëacaiquë İsaías toyase'ere ñaquë saji'i. ²⁹ Saina, joyopi Felipere capi:

"Caballo quërëco quë'rona saijë'ë."

³⁰ Caëna, Felipe tsiojaj asaquëna, Isaías toyase'ere ñaquë caquë saji'i, Etiopia aquëpi. Ja maca ite seji'i: "¿Asaquë më'ë, më'ë ñase'e?"

³¹ Seina, sehuopi:

"¿Me asa tì'añe'ni, iti quëaquëpi peoto?"

Cani Felipere yë'ë ja're mëni ñu'i saijë'ë caquë seji'i.

³² Toyasico i ñasico cato ico paco'ë, ñeje caco:

Huai hue'ñana yëi ñamare sayeje pa'ye sahuë, ite.

Sarena, tèacohua'i ña hue'ñana yëi ñama memëne pañeje pa'ye memëne papi.

³³ Teaye pa'i paji'i. Jaje pa'ita'are nuñerepa de'oye ite necaiye pahuë.

Iye yeja pa'iquëni i pa'iye naë tèa jëoñere, ¿nepi cacaija'cohua'i a'ni, i tsëcapë?

³⁴ Etiopia aquëpi Felipere seji'i:

"Quëare pajë'ë, yë'ëre. ¿Neni caquë'ni, Maija'quëre quëacaiquë ija'a co'ye caquë panita'a yequëni caquë?"

³⁵ Caquëna, ja maca Felipe Etiopia paj ñasico acopi toyase'e cayepi huëoni Jesús aye de'o coca quëapi, ite.

³⁶ Quëaquëna, oco quë'rojã'a sa sai Etiopia aquëpi capi:

"¿Ina oco iñore pa'iji, yë'ëre doye de'oma'quë?"

³⁷ Caquëna, Felipepi capi:

"Më'ëpi si'a joyorepa de'oye sehuoquë pa'ito doye de'oji."

Caquëna, ipi capi:

"Jesucristo Maija'quë mamaquë api asayë, yë'ë."

³⁸ Caëna, ja maca omejani si'a jupë cayaohua'i Felipe cui'ne Eunuco çoni oco quë'rona sa cajeni Felipepi oco dopi. ³⁹ Do tējini tumasi maca mai Ējaë joyopi Felipere sapi. Tjrona saëna, Etiopia aquë tjjupë ñama'ë paji'i. Jaje pa'iquëta'are sihuaquë saji'i. ⁴⁰ Felipe cato Azoto daripëre paji'i. Pa'i paj ñape dari Maija'quë coca quëaquë Cesarea daripëna tì'api.

Saulo Sehuoye

(Hch 22.6-16; 26.12-18)

9 Jaje yo'oye pa'ina, Saulopi Jesure sehuosico-hua'ire huasi'i caquë yo'oquëpi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa quë'rona saji'i. ² Sani ite seji'i: Toyacaijë'ë, Damasco paj tsi'si huë'ñana, si'aye yë'ëpi cacani co'equë Jesure sehuocohua'ire ëmëohua'ire cui'ne nomiohua'irejë tşëani huëni Jerusalëna dani coja'quëre capi. Caquë seina, toyacaquëna, saji'i. ³ Sai jë'nërepa Damasco quëno macare pa'ina, ma'tëmopi Saulona miañerepa ju'api, si'aëre cuasama'tore papi. ⁴ Ju'aquëna, yejana tani yë'ose'e caquëna, asapi:

"¿Saulo, Saulo, Me yo'oquë yë'ëre josa yo'oquë'ni?"

⁵ Caquëna, Saulopi seji'i:

"¿Ējaë, më'ë iqueipi caquë'ni?"

Caquëna, yë'ose'e sehuopi:

"Jesu a'ë, yë'ë. Më'ë sañope yo'oquë a'ë. Tsoa tarapë jëjësë ñaca quë'iopi duruhuequëre jëjo saojëna, huequëpi tarapëna co'ye titoquë panì a'si ju'iquë api, më'ë cui'ne yo'oyë, huequë yo'oyeje pa'ye."

⁶ Caquëna, Saulopi quëquëni tsasiquë capi:

"¿Yë'ë Ējaë, iquere yo'ojã'quë a'ni, yë'ë?"

Caquëna, capi:

"Huëni ja daripëna cacajë'ë. Jãropi më'ë yo'o ja'ñe quëaye pa'iji."

⁷ Caquëna, Saulore çocohua'ijë asahuë. Asajëta'a iti caquëre ñama'pë ai quëquëni cama'pë paë'ë. ⁸ Pa'ijëna, Saulo yejapi huëni ñacoa sëtaquëta'a ñama'ë paji'i. Jaje ñama'ë pa'ina, ite çocohua'ipi jëtëna tşëajë Damasco sahuë. ⁹ Sarena, toaso mu'seña ñama'quëpi, aima'quëpi, cui'ne ucuma'quëpi coa paji'i.

¹⁰ Pa'ina, Damasco daripëre te'i Jesure sehuosiquë paji'i. I mami cato Ananías hue'equë paji'i. Pa'ina, jaëna çani ñañeje pa'yeja'a mai Ējaëpi ñaini capi: "¡Ananías!"

Caquëna, capi:

"Ējaë, pa'iyë."

¹¹ Sehuoquëna, mai Ējaëpi ite capi:

"Huëijë'ë. Huëni saijë'ë, Nui ma'a hue'yosi ma'ana.

Sani iñore Saulo Tarso aquë pa'iquë' caquë sejë'ë. Judas huë'ena Maija'quëni seji pa'iji. ¹² Pa'iquëpi çani ñañeje pa'yeja'a ñapi. Te'i ëmë Ananías hue'equëpi dani jëñapi ite jëjo paquë ñaja'quë caquë sçacaina, Maija'quëre."

¹³ Caquëna, asani Ananíaspi capi:

"Ējaë, iquëpi Jerusalën daripë pa'icohua'ire, më'ëre sehuocohua'ire ai sañope co'aye yo'oji jai paj cajëna, asahuë, yë'ë. ¹⁴ Jaje pa'ipi yure iñona daji'i, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëohua'i cuañesi tutupi si'ao-hua'ire më'ëre sçocohua'ire tşëseni huëni sasi'i caquë."

¹⁵ Caquëna, Ējaëpi capi:

"Jaje pa'ita'are sani ñajë'ë. Yë'ëpi ite soihuë, yë'ë cocare Israel paire quëacaiquë, cui'ne yequë paire quëacaiquë, cui'ne ëjaohua'ire quëacaiquë pa'ijaquë caquë. ¹⁶ Yë'ë coca quëa do'ire ipi ai yo'oye pa'i ja'ñere ite iñosi'i."

¹⁷ Caëna, Ananíaspi Saulo pa'i huë'ena sani cacani i jëñapi Saulore patoquë capi:

"Saulo, yë'ë yo'jei, Ējaë Jesupi yë'ëre ma'aja'a më'ëre daina, ñasiquëpi jëjo daopi. Më'ëpi ñaquë pa'ijaquë caquë, cui'ne Maija'quë joyo quë'i pa'ijaquë caquë."

¹⁸ Ca macarepa ñacoa pa'ise'epi so'coje pa'yepi tşomepi. Tşomeina, de'oye ñaquë de'oni huëni oco do cuañopi. ¹⁹ Do cuañosi jeteyo'je, ayo anì, tutu tsi'soni, Damasco sehuosicohua'i ja're pëani tsoe maca mu'seña paji'i.

Damasco Paire Saulopi Yëhuoye

²⁰ Tutu tsi'sosiquëpi Israel paj tsi'si hue'ñana Jesucristo Maija'quë mamaquë api, quëa huëopi.

²¹ Quëaquëna, si'a asacohua'ipi ai cuasajë co'a ju'ijë cahuë:

"Iquëpi Jerusalën pa'icohua'ire huëni Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina sani isisi'i caquë daisiquë api."

²² Jaje catoje Saulopi ai jerepa nuñerepa capi, Jesús cocare ca'raye peoyerepa. Ca'rama'ë quëaquë capi, Cristo api, mai huasoquërepa. Jaje quëaquëna, Israel paj Damasco acohua'ipi asajë ai cuasahuë, ¿merepa neni ja jerepa caquë'ni? cajë.

Saulo Yahuerepa Saiye

²³ Ai tsoe mu'seña quëaquë pa'ina, ñani Israel paipi Saulore huani jëoñu'u cuasahuë. ²⁴ Cuasani yo'ojëna, Saulo de'hue asapi, iohua'i yo'oye huañu'u cajë si'a mu'señapi, cui'ne ñamiñapi daripë eta sa'noa ñape utehuë, Saulote. ²⁵ Utejë pa'ina, Jesure sehuosico-hua'ipi ñami jai do'rohuëna Saulote ayani jai daripë tëhuopaja'a meñe casahuë. Casarena, de'hue catipi. Jaje jëapi, de'hue.

Saulo Jerusalén Pa'iyë

²⁶ De'hue jëasiquëpi Jerusalénna Saulopi ti'ani Jesure ye'yecohua'i ja're cõni pasi'i caquë yo'oquëna, jao-hua'ipi sehuoma'quë api cuasajë ite ca'rahuë. ²⁷ Ca'ra-jëna, Bernabépi Saulore Jesús jëjo saocohua'i quë'rona dani iñoquë quëapi, ite yo'ose'ere ñeje: Iquë Damasco ma'ana mai Èjaëre pare ñasiquë api. Mai Èjaëre papi ite coca caquëna asasiquë api, cui'ne Damasco daripëna ca'raye peoyerepa quëcoquë Jesús coca de'oye quëasiquë api, capi Bernabé. ²⁸ Jaje quëaquëna, "de'oji," careña. Saulo Jerusalénna pëapi. Pëani iohua'i ja're cu'i yo'oquë Jesús cocare ca'raye peoyerepa quëapi. ²⁹ Israel pa'ita'a griego cocapi cacohua'ire coca caquë cui'ne sañope cajëna, ije sañope caquë yo'opi. Quëaquëna, jao-hua'ipi ite huañu'u cajë yo'ohuë. ³⁰ Yo'ojëna, sehuosicohua'ipi asani Cesareana sahuë, ite. Jaropi yureta'a Tarso yejana jëjo saohuë, Saulore. ³¹ Ja maca si'aohua'i sehuosicohua'i Judea yeja pa'icohua'i, Galilea yeja pa'icohua'i cui'ne Samaria yeja pa'icohua'i sañope yo'oye jëorena, de'oye pa'i huëohuë. Pa'ijë joyo pa'iyë ai tutu quë'iohua'i de'ohuë. De'ojë Maija'quë yëyere de'oye sehuocaijë paë'ë. Pa'ijëna, de'o joyopi cõcaina, si'a mu'señaja'a sehuocohua'ijë pa'ijë jai saë'ë.

Eneas Ne Co'yayë

³² Pedropi sehuosicohua'ire do'i ñasi'i caquë saisiquëpi Lida pa'icohua'irejë sehuosicohua'ire ñasi'i caquë saji'i. ³³ Saisiquëpi ñaquëna, Jarote te'i ëmë Eneas i mami hue'equëpi, ocho ometëca uiquë paji'i, ti cu'ima'quëpi. ³⁴ Pa'ina, Pedro ñani ite capi: "Eneas, Jesucristopi më'ëre ne co'yaji, huëni më cañe de'huajë'ë." Ca macarepa huëji'i. ³⁵ Huëina, ñasicohua'ipi Lida acohua'ipi cui'ne Sarón acohua'ipi Èjaë Jesucristore sehuohuë.

Dorca Ju'isico Huëiyë

³⁶ Ja mu'seña Jope daripëre te'o nomio sehuosico paco'ë. Io mami cato Tabita hue'ecopi, griego coca cato Dorcas caye pa'iji. Jao cato peocohua'ire de'oye cõcaico paco'ë. ³⁷ Jaje pa'ioipi ju'i huëoni juco'ë. Jucona, io ca'nihuë tsoani ëmëje'e tu'rihuëna oahuë. ³⁸ Qani Pedroro esa Jopena daijë'ë, tsoe nëiñe peoyerepa cajë huëoja'cohua'ire cayaohua'ire jëjo saohuë, sehuosico-

hua'ipi. Jope cato Lida quëno macare pa'iyë sëte. Jaje yo'ohuë, Pedropi Lidare pa'iji asani.

³⁹ Sani huëojëna, Pedropi iohua'i ja're cõni saji'i. Sa ti'asi maca ju'isico uiquë huë'ñana ëmëje'e tu'rihuëna ite sahuë. Sasi maca si'a hua'jeohua'i oijë io necaisi cañare ite iñoquë. ⁴⁰ Ja maca Pedropi si'aohua'ire eto saoni do're ja'runi Maija'quëre seji'i. Sësi jeteyo'je ju'isicore ñaquë capi:

"Tabita huëijë'ë."

Caquëna, sëtani ite ñani huëni ja'ruo. ⁴¹ Ja'ruona, Pedropi io jëtëna tseani huëo nëcopi. Huëo nëconi sehuosicohua'ire cui'ne hua'jeohua'ire soini huajëco pa'ico yure caquë iñoopi. ⁴² Iye yo'ose'ere si'a Jope daripë pa'icohua'i asahuë. Asani jai pa'i Èjaëre sehuohuë. ⁴³ Iye yo'osiquëpi Pedro Jope daripëna pëapi. Pëani tsoe mu'seña maña Simón huë'ena, ca'ni de'huaquë huë'ena.

Pedro Cui'ne Cornelio

10 Cesarea daripëre te'i ëmë Cornelio hue'yosiquë paji'i, cien soldado pa'i ëjaë. Capitán paji'i. I Cien soldado tsëcapë aquë mami cato Italiano hue'yosico paco'ë. ² Jaë cato de'oquë paji'i, Maija'quëre ca'raquëpi. Jaje pa'ipi si'a i huë'e acohua'i ja're Maija'quëre seji pa'iquë paji'i. Jaje pa'ipi peocohua'ire de'oye isipi, cõcasi'i caquë judío paire, cui'ne si'a mu'seña Maija'quëre seji paji'i. ³ Pa'ipi te'e mu'se na'iquëna, tres pa'i maca cãni ñañeje pa'ye ñaquëna, Maija'quë jëjo daoquë huiñaëpi i huë'ena cacapi. Ca-caquëna, tiñarepa ite ñapi. Ñaquëna, capi:

"¡Cornelio!"

⁴ Caquëna, ini ñaquë quëquëni seji'i, ite:

"Èjaë, ¿Iquere yëquë'ni?"

Caquëna, huiñaëpi capi:

"Më'ë seña Maija'quë asaji, cui'ne më'ë peocohua'ire de'hue cõcai yo'oyejë ñaji, Maija'quë capi, jaje pa'iyë sëte. ⁵ Yure ëmëohua'ire Jopena jëjo saojë'ë, Simón Pedro hue'yosiquëre quërejajia'cohua'ire. Pedro cato yequë Simón huë'ere pëasiquëpi pa'iji. ⁶ Yequë Simón ca'ni de'huaquë huë'ere pa'iji. Ja huë'e cato jaira tëtëpare pa'iji."

⁷ Maija'quë jëjo daosiquëpi saisi maca Corneliopi ite necaicohua'ire cayaohua'ire cui'ne te'e soldadore soini i ñase'e si'aye quëani Jopena jëjo saopi. Soldado cato Maija'quëre cuasaquë paji'i. Jaje pa'ini Cornelioje de'oye cuasaquë paji'i. Jaje pa'ini Cornelioje de'oye cuasaquë jëjo saopi.

⁹ Jëjo saouna, se ñatasi mu'se ja yë'ta'a ma'are saijë jë'në Jope quëno macare pa'ijëna, jopo mu'serepa pa'i maca Pedropi huë'e ëmëje'e totona mëji'i, Maija'quëre seji'i caquë. ¹⁰ Ja yë'ta'a aore cua'cojëna, aore ëaye nëi macapi cãni ñañeje pa'ye ñapi. ¹¹ Ñaquëna, ma'tëmopi hui'yoni jai ca ca'tipëjë pa'iona, cajese'e sica quë'quesicono, ¹² si'a nëicohua'ire, uijë cu'icohua'ire cui'ne ja'jëcohua'ire ayasi tu'upi yejare pana cajeo.

¹³ Caje maca yë'ose'e ite jutapi ñeje:

"Pedro, huëni huani aijë'ë."

¹⁴ Caquëna, Pedropi sañope capi:

"Pasi'i, Ējaë. Ai ma'ñe a'ë. Si'si a'ë. Si'siohua'ire yë'ë ti aima'quë a'ë."

¹⁵ Caquëna, tijupë yë'ose'e ĩte jutaëña:

"Maija'quë si'si peoye nese'ere si'si a'ë caye peoji."

¹⁶ Jaje toasofne pa'ye Maija'quë ĩte ca tējini co'amaña ayasi tu'ure ma'tëmona mëa huesopi. ¹⁷ Mëa huesouna, Pedro ¿merepa yo'o ja'ñere jaje pa'ye ĩño u'ni? caquë ai cuasaquë paji'i. Pa'ina, Cornelio jëjo saosico-hua'ipi jato sa'ro quë'rona tītahuë, ¿Simón huë'e jerore pa'ico'ni? cajë seni asajë daicohua'ipi. ¹⁸ Jaohua'i tītani tutu cajë sei'ë: ĩño Simón hue'equëpi cui'ne yequë mami Pedro hue'equë pa'ima'quë cajë sei'ë. ¹⁹ Jaje seni asajëna, Pedro cato ja yë'ta'a ĩ ñase'ere cuasaquë paji'i. Pa'ina, de'o joyopi capi, ĩte:

"Īna, më'ëni toaso ëmëohua'i co'erojaiñë. ²⁰ Huëni ĩohua'i ja're saijë'ë, jëa coeye peoyerepa. Yë'ë jëjo daosico-hua'i a'ë."

²¹ Caëna, Pedro cajeni capi:

"Yë'ë a'ë, mësaruru co'equë. ¿Īquena date'ni?"

²² Caquëna, ĩohua'ipi cahuë:

"Yëquë cato Cornelio jëjo daocohua'ipi daë'ë. Maija'quë huiñaëpi më'ëni soijatena. Cornelio huë'ena dani quëaquëna, ĩpi më'ë quëaye asajaquë caëna, asani Cornelio, soldado pai ëjaëpi jëjo daoquëna, daë'ë. Nuñe pa'iquëpi, Maija'quëre sequëpi, cui'ne si'a judío pai de'oye yo'oquë api cajë oiquëpi jëjo daocohua'i a'ë."

²³ Cajëna, Pedropi capi: "Cacani pëajjë'ë." Caëna, cacani ĩ ja're çoni pëahuë, ja ñami. Natasu mu'se Pedropi ĩohua'i ja're çoni saji'i. Saina, ĩte çoñu'u cajë Jope aco-hua'ijë ĩ ja're saë'ë, Maija'quëre sehuosico-hua'ipi.

²⁴ Jaje saisico-hua'ipi se ñatasu mu'se Cesareana t'ahuë, Cornelio cui'ne ĩ tsëcapë cui'ne ĩ ai oi cajeohua'i çoni tsi'sini ute huë'ñana. Jaohua'i cato Cornelio huëosico-hua'ipi daisico-hua'ipi paë'ë. ²⁵ Pa'ijëna, Pedropi huë'ena t'ahuëna, Corneliopi pëpasi'i caquë etaquëpi Pedrote yë'ë ëjaërepa caquë do're ja'ruëña.

²⁶ Ja'ruquëna, Pedropi ĩte naë huëo nëcoquë capi:

"Yë'ëje më'ëje pa'i a'ë."

²⁷ Jaje ĩ ja're caquë sa cacaquë ñaquëna, jai pai tsi'sico-hua'ipi paë'ë. ²⁸ Pa'ijëna, ñani Pedropi capi:

"Mësarupi asacohua'i a'ë, Israel pai ti t'apai ja're tsioye peoye. Panita'a yequë pai huë'ena cacaye peoye. Israel pai yo'oye jaje pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre Maija'quëpi ye'yapi paire co'acohua'i a'ë, si'sio-hua'i a'ë caye pajjë'ë caquë. ²⁹ Jaje pa'ina, jaohua'i sani yë'ëre sejëna, ai cuasaye peoyerepa esa daë'ë. De'oji. Yureta'a quëajjë'ë. ¿Īquere cajë yë'ëre soire'ni?"

³⁰ Caquëna, Corneliopi capi:

"Pa'iji, cuatro mu'seña, iye ja'i maca na'iquëna, tres pa'i maca yë'ë huë'ere pa'i ao aima'quëpi Maija'quëre sei pa'ise'e. Pa'iquëpi na'iquëna, Maija'quëre señere seina, Maija'quë jëjo daoquëpi ai mia ju'i çarepa ju'iquëpi ñaini capi: ³¹ 'Cornelio, më'ë Maija'quëre seña Maija'quë asaji, cui'ne më'ë peocohua'ire çoçaiyeje Maija'quë ñaquë sihuaji de'oyerepa yo'oji caquë ñaji. ³² Jaje pa'iyë sëte yurepi ëmëohua'ire Jopena jëjo saojjë'ë, Simón Pedro hue'equëre quërejani ĩñoa dajaj'co-

hua'ire. ĩ cato yequë Simón huë'ere pa'iji, jaë yequë Simón cato ça'nipi de'huaquë api. ĩ huë'e cato jaira tëtëpare pa'iji, capi, yë'ëre. ³³ Caëna, asani esa më'ëre quërejajia'cohua'ire jëjo saohuë. Jaje jëjo saouna, yure më'ëpi daquëna, de'oji. Maija'quë coca asañu'u cajë yëquë tsi'sisico-hua'ipi pa'iyë, më'ëre mai Ējaërepa ca-jjë'ë caquë ĩsiyere caquëna, asañu'u, yëquë."

Pedro Quëaye

³⁴ Caquëna, Pedropi quëapi:

"Yureta'a asayë, Maija'quëpi paire cui'ne pa'io-hua'ise'ere ñaquë pa'iyë. ³⁵ Jaje pa'ina, Maija'quë cato si'a paire ĩte de'oquëre pa'ni cacohua'ire cui'ne nuñerepa yo'ocohua'ire de'oji caquë ñaji, coa si'a tsë-ca acohua'ire. ³⁶ Jaje pa'ina, si'aohua'i Ējaë Jesucristo-ja'a de'oye pa'iyë t'añere, Maija'quë ĩ coca Israel paina ĩsipi. ³⁷ Mësarupi si'aohua'i asayë, Juan oco doquë cui'ne quëaquë yo'osi jeteyo'je Jesupi Galileapi huëoni si'a huë'ña judío pai pa'i huë'ña yo'ose'e cul'ise'e. ³⁸ Ja-je pa'ina, Maija'quëpi Jesús Nazaret aquëre de'o joyo tuture ĩsipi. ĩsina, huati tutupi yo'oquëna, ai yo'ojë pa'icohua'ire jujucui cui'ne paire de'oye yo'ocai cuji'i, Maija'quëpi ĩ ja're pa'i do'ire. ³⁹ Jaje yo'oquëna, yëquë ñasicohua'i a'ë, Jesús yo'oye. Jerusalëna cui'ne Judea yejana yo'oquëna, ñasicohua'i a'ë. Ja jeteyo'je yureta'a ĩte soquë sarahuana quë deoni huani jëohuë, judío paipi. ⁴⁰ Jaje huaisiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca Maija'quëpi huajëquëre huëopi. Huëoni yëquëre ĩñoopi. ⁴¹ Coa yëquëse'ere ñai ĩñoopi. Si'a paire ñai ĩñoñe paipi. Yëquë ĩ tsoe sahua nëosico-hua'ise'ere ñai ĩñoopi. Jaje pa'ina, yëquë ĩ ja're çoni ucujë cui'ne aijjë yo'ohuë, ĩ huëisi jeteyo'je. ⁴² Jaje jaëni Maija'quëpi ju'isico-hua'ire cui'ne huajëco-hua'ire ñani ca tējiquëre nepi cajë quëa-ja'cohua'ini yëquëre jëjo daopi. ⁴³ Jaje pa'ina, tsoe Maija'quëre quëacaico-hua'i Jesús ayere cajë cahuë, ĩte Jesure sehuocohua'ipi ĩohua'i co'aye yo'ose'ere saji de'huani oni yeje cuãñoja'cohua'i a'ë."

Judío Pai Peocohua'ita'a Maija'quë Joyo ĩsi Cuãño'se'e

⁴⁴ Ja yë'ta'a Pedro caquëna, de'o joyopi ĩ caye asacohua'ina tsio daji'i. ⁴⁵ Tsio daquëna, Israel pai sehuoye sehuocohua'ipi Pedro ja're daisico-hua'ipi ai cuasajë ñahuë, Israel pai peocohua'ipi de'o joyore ĩsi cuãñojë, ⁴⁶ yequë pai cocapi cajë cui'ne Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë yo'ojëna. ⁴⁷ Jaje ai cuasajëna, Pedropi capi:

"Icohua'ire oco doye de'oji, mai ĩsi cuãño'se'ëje pa'ye de'o joyore ĩsi cuãñosico-hua'ire."

⁴⁸ Cani ĩohua'ire Jesucristo mamipi do cuãñoñe pa'iji cani docaji'i. Ja jeteyo'je ĩohua'ipi Pedroro cahuë, yëquë ja're tsoe mu'seña maña pëani pa'ijjë'ë.

Pedro Sehuosico-hua'ire Quëaye

11 Israel pai tsëca peocohua'ipi Maija'quë coca de'oyerepa sehuose'ere Jesús jëjo saocohua'ipi cui'ne yëquë sehuocohua'ipi asahuë, Judea pa'ico-hua'ipi. ² Asani Pedropi Jerusalëna co'ina, Israel pai sehuoye sehuocohua'ipi ĩ yo'ose'ere sañope cahuë.

³ Cajë ite sei'ë:

“¿Me yo'oquë Israel paï peocohua'i huë'ena cacani johua'i ja're çoni aï yo'o u'ni?”

⁴ Cajëna, Pedropi si'aye ite du'ru macarepa huëoni yo'ose'eje pa'ye jaohua'ire quëapi:

⁵ “Jope daripëre pa'i Maija'quëre sei çani ñaheje pa'ye ñahuë. Ñaquëna, ma'tëmopi jai ca'tipëje pa'iona, ayasi tu'ure cajese'e sïcapëa que'quesicono, yë'ë quë'rona casaëna, ñahuë. ⁶ Ayasi tu'ure ñaquëna, si'aohua'i nëicohua'i, añahe pa'iohua'i coti saiuhuëpi cu'icohua'i, cui'ne ja'jëcohua'i paë'ë. ⁷ Pa'ijëna, yë'ëre yë'ose'e jutapi: ‘Pedro huëijjë'ë. Huëni huani aijjë'ë,’ capi. ⁸ Caquëna, cahuë: ‘Pa'si'i, Èjaë. Aï ma'ñe a'ë. Si'si a'ë. Si'siohua'ire yë'ë ti aïma'quë a'ë,’ cahuë. ⁹ Caquëna, tïjupë yë'ose'e yë'ëre juta çopi: ‘Maija'quë tsoa tose'ere si'si a'ë cama'ë pa'ijjë'ë,’ capi. ¹⁰ Jaje toasõñe Maija'quëna cui'ne pa'ye capi. Ca tējina, ayasi tu'upipi ma'tëmona mëni huesëo. ¹¹ Ja macarepa toaso emëohua'i Cesarea yejapi jëjo daosicohua'ipi yë'ëre co'ecohua'ipi yë'ë pa'i huë'ena tïtahuë. ¹² Tïtarena, Maija'quë joyopi yë'ëre cuañepi: ‘Iohua'i ja're çoni saijjë'ë,’ caquë ‘ai cuasama'ë,’ capi. Caëna, asani saë'ë, icohua'i seis sehuosicohua'i ja're çoni. Sani si'aohua'i pa'i huë'ena cacahuë. ¹³ Cacarena, Maija'quë jëjo daoquëre i huë'ena ñase'ere cui'ne ñaquëna, i case'ere quëapi. Jopena më'ë jo'yare jëjo saojjë'ë, Simón Pedro hue'equëre daja'cohua'ire. ¹⁴ Jajëpi dani huaso coca quëaquëna, asani më'ë cui'ne më tsëcapë huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë capi, quëapi. ¹⁵ Quëaquëna, asani yë'ëpi cocare quëa huëoquëna, de'o joyopi iohua'ina daji'i, maire du'ru macarepa daise'eje pa'ye. ¹⁶ Ja maca mai Èjaërepa case'ere cuasahuë, ‘Juan cato ocopi dopi. Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato de'o joyore isi cuañoja'cohua'i a'ë.’ ¹⁷ Jaje pa'ina, Maija'quëpi maire Èjaë Jesucristore sehuocohua'ire isise'eje pa'ye isiruru, ¿me sañope Maija'quë yo'o ma'ñe a'ë caye'ni?” Capi, Pedro.

¹⁸ Caquëna, asani Jerusalén acohua'i sehuosicohua'ipi sañope caye jëoni Maija'quë ai de'oyerepa yo'oji, cajë cahuë:

“Jaje yo'oquë judío paï peocohua'ire isiji, ite sehuoni ti pani huesëye tï'añe.”

Antioquía Paï Sehuoye

¹⁹ Estebanre huani jëosi jeteyo'je Jesure sehuocohua'ire josa yo'o huëohuë. Josa yo'o huëorena, yecohua'ipi Feniciana, Chipre saodohuëna, cui'ne Antioquía daripëna cati saë'ë. Saisicohua'ipi jaronna Israel païse'ere Maija'quë coca quëahuë. Yequë païreta'a quëaye pahuë. ²⁰ Pajëta'are Chipre cui'ne Cirene quë'ro acohua'i sehuosicohua'ipi Antioquía daripëna tï'ani griego païre mai Èjaë Jesús de'o cocare quëahuë, judío paï peocohua'ina. ²¹ Mai Èjaë iohua'i ja're çoni pa'ina, de'oye quëajëna, jai paï ja'në itire pa'ë cuasase'e jëoni Èjaë Jesuna sehuohuë.

²² Jaje yo'ojëna, sehuosicohua'i Jerusalén pa'icohua'ipi asani Bernabére Antioquía daripëna jëjo saohuë. ²³ Jëjo saorena, Bernabépi tï'ani Maija'quëre sehuosicohua'ire Maija'quë de'oye yo'ocaiyere ñapi. Ñani ai

sihuapi. Sihuacquë Bernabé yëhuopi, de'oyerepa. Ti jëoma'pë tuijë mai Èjaërepa case'eje, caquë yëhuopi.

²⁴ Bernabé cato ai de'oquë paji'i. Maija'quëre ai cuasacquëpi cui'ne de'o joyo tïmësiquëpi paji'i. Jaje pa'ipi yëhuoquëna, asani jai paï sehuohuë, mai Èjaë case'ere.

²⁵ Ja jeteyo'je Bernabépi Saulore co'esi'i caquë Tarso daripëna saji'i. ²⁶ Sani tï'ani ite Antioquía daripëna sapi. Sani jaronna te'e ometëcahuë pëahuë, sehuosicohua'ipi ja're çoni. Pëani pa'ijjë jai païre ye'yahuë. Jaronna Antioquía daripëna du'ru macarepa Cristiano hue'yohuë, sehuosicohua'ire.

²⁷ Ja mu'seña Antioquiana tïtahuë, Maija'quëre quëa-caicohua'ipi Jerusalén daicohua'ipi. ²⁸ Tïtasicohua'ipi aquëpi Agabo hue'equëpi nëcaquë capi, de'o joyopi quëaquëna, yequë mu'seña pa'i ja'ñere. Yequë mu'seña si'a hue'ña aïñe peoquëna, paï aï èa ju'ija'cohua'i a'ë. Jaje tëtto saji'i, Claudio César paï èjaërepa pa'i maca. ²⁹ Jaje caëna, asani Antioquía sehuosicohua'ipi Judea sehuosicohua'ire çocai ja'ñere isini jëjo saofnu'u cahuë, paï ñape cuasaye ja'ye. ³⁰ Cani isini yureta'a iti isise'ere jëjo saohuë, Bernabé cui'ne Saulo ja're sehuosicohua'ipi aiohua'ina Judeana.

Santiagore Huaiye Cui'ne Pedrore Coye

12 Ja mu'seña paï èjaë Herodespi sehuosicohua'ipi acohua'ire josa yo'oquë, ² Santiagore hua'tipi huani jëojjë'ë cuañeina, huani jëohuë, Juan maja'yëre. ³ Yo'orena, judío païpi ñani sihuajëna, Herodespi Pedrore tseani copi, sihuaja'cohua'ipi a'ë caquë. Iye cato yo'opi, levadura ne ma'ñe pan aijjë tsi'si maca. ⁴ Jaje yo'oquë Pedrore tseani co hue'ñana copi, cuatro tsëca soldado paï ñajë nëca hue'ñana, te'e tsëcapëre cuatro pa'iohua'ipi pa'i hue'ñana. I cato Egíptopi Maija'quë Israel païre etoquë pa'ise'ere cuasajë, tsi'si tējisi maca tseasiquëre etoni païre iñosi'i cuasacquë yo'opi. ⁵ Jaje pa'ina, Pedro cato tseca cuañosiquëpi paji'i, etama'quë cajë ña hue'ñare. Jaje pa'itojë sehuosicohua'ipi cato Maija'quëni sejë paë'ë, si'a joyorepa cuasajë Pedroni cajë.

Pedro Cosiquëni Maija'quëpi Etoye

⁶ Herodes ñamina'a Pedrore etoni païre iñosi'i cuasacquëna, Pedro cato huëore çaji'i, caya soldado païna quëna mepi se sëasiquëpi jopore pare ui. Çaina, yequë soldado païpi païre co huë'e eta sa'rore etama'quë cajë ñajë nëcahuë. ⁷ Jaje pa'i macarepa mai Èjaë huiñaë si'a co tu'rihuë mia merepa ñai nëcapi. Ja maca Pedrore pato sëtoni capi:

“Esa huëijjë'ë.”

Caquëna, jëña huëse'e pa'ise'e joye tòmepi. ⁸ Ja maca Èjaë jëjo daoquëpi capi:

“Më'ë caña suñajë'ë, cui'ne zapatojë suñajë'ë.”

Caquëna, yo'oquëna, cui'ne yequëje capi:

“Më'ë dëi ju'i caje suñani yë'ë ja're daijje'ë.”

⁹ Caëna, mai Èjaë jëjo daoquë jeteyo'je dani etapi, coa huesërepa. Mai Èjaë jëjo daoquëpi yo'oji, cuasama'ë paji'i, coa çani ñañë cuasacquëpi.

¹⁰ Cuasaquëta'a du'ru nëcajè ñacohua'ire sa tètò sani cayaye acohua'ire sa tètò sani yureta'a ma'ana eta hue'ñarepa acore tì'arena, iose'e hui'yo eta sa'ro hui'yona, etani ma'aja'a te'e saë'è. Jaje cõni saiquëpi mai Èjaë jëjo daoquëpi peo hue'ña saji'i, te'ire jëoni.

¹¹ Jëo saquëna, yureta'a Pedropi capi:

"Yureta'a asayë, Herodes ñamina'a yë'ère yo'o jã'ñere cui'ne Israel pã yë'ère yo'oye yëyere Èjaëpi asani ì hui'ñaëre huasoja'quëre jëjo daopi."

¹² Jaje yo'ou cuasani Pedropi saji'i, Juan pëca ja'co María huë'ena Juanpi yequë mamije Marcos hue'equë pëca ja'co quë'rona. Jãrote jai pã tsi'sicohua'ipi paë'è, Maija'quëni sejë. ¹³ Pa'ijëna, Pedropi ma'a eta sa'rona tì'ani tèt'capi, soiquë. Soiquëna, asani te'o nomi tsìo Rode ìo mami hue'ecopi ¿nëpi soiyë'ni? cuasani sani ñasi'i caco eta sa'ro quë'rona daco'è. ¹⁴ Dani Pedro yë'ore asani sihuaco eta sa'ro hui'yocaima'o co'ye huë'huë cacao, Pedropi eta sa'rore pa'iji quëasi'i caco.

¹⁵ Quëacona, ìohua'ipi ìote cahuë:

"Cuepeco, caco."

Cajëna, cao:

"Nuñerepa cayë."

Cacona:

"Pedrore ñacaiquë ma'tëmo aquë pa'ini."

¹⁶ Cajëna, jã yë'ta'a Pedropi tèt'cayë jëoma'è paji'i. Pa'ina, hui'yoni ìte ñani ai quëquëhuë. ¹⁷ Quëquëjëna, jëtëpi cama'pë caquë yo'oni jëorena, ìte co hue'ñapi etose'ere quëapi. Quëaquë capi:

"Santiagore cui'ne yecohua'ire sehuosicohua'ire quëacaijë'è, yë'ère etose'ere."

Cani yequë hue'ñana saji'i.

¹⁸ Ñata tòmësi maca Pedro peoquëna, soldado pã ai cuasajë huesjë sa'ñe ai yo'ojë cahuë. ¹⁹ Yo'ojë cajëna, Herodespi cuãñepi, Pedrore co'ejë'è caquë. Cuãñeina, co'e jujahuë. Co'e jujarena, de'oye ñajë'è casicohua'ipi ñama'pë pa'isicohua'ire huani jëojë'è, cuãñepi. Cuãñeina, huani jëohuë, soldado pãire. Jaje yo'osi jeteyo'je Herodes Judea pa'iyë jëoni Cesareana sani paji'i.

Herodes Ju'ise'e

²⁰ Herodes Sidón pãire cui'ne Tiro pãire pëi paji'i. Pa'ina, ìohua'ipi pã èjaë Herodesre ca de'huañu'u, cajë te'e. Jaje yo'oñu'u cahuë. Casicohua'ipi ì quëno macarepa cõcai pa'iquë Blasto hue'equëna cajeohua'i de'ohuë. De'oni jãëja'a sejë'è, Herodesre de'oye pëima'ëna, pa'iyere. Tiro cui'ne Sidón pã cato Herodes yejana aõ huerocohua'i paë'è. Jaje pa'ina, jaje yo'ohuë. ²¹ Jaje yo'osicohua'ini yequë mu'se Herodespi capi, jã mu'se pã tsi'siyë pa'iji, caëna, tsi'sirena, de'o cañarepa suñasiquëpi ì ñu'i pãire cuãñe hue'ñana ja'runi cocare capi, pãire. ²² Caquëna, asacohua'ipi tutu cuihuë. Ñëje cajë:

"Maija'quëpi caji, pãipi cayë paji."

²³ Cajëna, Èjaë hui'ñaëre jëjo daoquëpi ju'iñe nepi, ìte, jãre ìti yo'ojë ca macapi. Neina, pecona aõ juji'i. Maija'quëre jerepa pa'ipi cacaima' do'ire juji'i, ija'a co'ye Maija'quëjë pa'i a'è caquë sihuaquë asa do'ire.

²⁴ Jaje yo'ojë pa'ijëna, Maija'quë coca cato jerepa jai saji'i. Jai saina, si'a hue'ña ìti cocare quëahuë.

²⁵ Bernabé cui'ne Saulo co'amaña ne tējini Jerusalén-pi co'ijë Juanrejë dahuë, yequë mami Marcos hue'e-quërejë.

Bernabé Cui'ne Saulo Yo'o Huëoye

13 Antioquia yejare Maija'quëre quëacacohua'i cui'ne Maija'quë coca ye'yacohua'i paë'è, sehuosicohua'i jã're cõni. Icohua'ipi paë'è, Bernabé, Simón yequë mami Negro hue'equë, yequë Lucio Cirene aquë paji'i, Manaén paji'i, (Herodes jã're ai de'osiquë Galilea yeja cuãñequë pa'isiquë) cui'ne Saulo paji'i.

² Jaje pa'icohua'ipi te'e mu'se aima'cohua'ipi mai Èjaëre sejëna, de'o joyopi capi:

"Jãohua'ire Bernabére cui'ne Saulore jëjo saojë'è, yë'è nejajë caquë soise'e nejã'cohua'ire."

³ Caëna, aima'pë Maija'quëre seni tējini jãohua'ire jëñapi jëjo pajë seacani jëjo saohuë, se ñajë saijë'è ca-jë.

Chipre Pãire Yëhuoye

⁴ Maija'quë joyopi jëjo saquëna, saicohua'ipi Bernabé cui'ne Saulo saë'è, Seleucia daripëna saicohua'ipi. Jãropi jai yohuëna aya mëni Chipre hue'e saodohuëna saë'è. ⁵ Saicohua'ipi Salamina yo sa'rona tì'ani judío pã tsi'si huë'ñana Maija'quë coca quëa huëohuë. Juan ìohua'ire cõcasi'i caquë saisiquëjë ìohua'ipi jã're paji'i.

⁶ Si'a saodohuë quëarojajë Pafos daripëna sa tì'ahuë. Tì'ani jãrona ñahuë, Israel pãipi dahuëpi Barjesús hue'equëre. Jãëpi Maija'quë cocare cayë caquë pãire cosoquë yo'oquë paji'i. ⁷ Jãë dahuëpi Sergio Paulo tã'ñe asaquë jã're pã èjaë jã're paji'i. Pa'ina, pã èjaëpi Bernabére cui'ne Saulore quërejãija'cohua'ire jëjo saopi, Maija'quë coca quëajëna, asayere yë. ⁸ Jaje yo'o-quëta'are griego pã coca cato Elimas hue'equëpi dahuëpi pã èjaë sehuoyere ësequë Bernabére cui'ne Saulore sañope capi. ⁹ Caquëna, Saulopi Pablo hue'equëpi Maija'quë joyo tìmësiquëpi ìte ai ñani, ¹⁰ capi:

"¿Cosou, co'aquërepa, huati mamaquë si'aye de'oyere sañope yo'oquë ai! ¿Je yëhua Èjaëre sañope yo'oye jëoja'quë a'ni, më'è? ¹¹ Yure Maija'quëpi më'ère si'sesipi. Si'sequëna, tsoe mu'seña ñama'è pa'i cui'ne ë'së miañeje ñama'è pa'ija'quë a'è, më'è."

Ca macarepa Elimas ñama'quë de'opi, ñamije pa'iose'ere ñaquë de'oni. Jã maca ìte jëtëna tse'ejë cuaja'cohua'ini co'epi. ¹² Jãre ñani ai de'oyere pa'è, Èjaë aye ye'yaye cuasaquë pã èjaë sehuopi.

Pablo Cui'ne Bernabé Antioquiare Pa'iyë Pisidia Yejare

¹³ Pablo cui'ne ìte cõcohua'i jai yohuëna aya mëni Pafos daripë jëoni Perge daripëna tì'ahuë, Perge daripë Panfilia yeja quë'ro acona. Jãrona Juan jëoni Jerusalénna co'ipi. ¹⁴ Perge sa sani Pisidia yeja quë'ro daripëna Antioquiána tì'ahuë. Tì'ani huajë mu'se pa'ina, Israel pã tsi'si huë'ena cacani ja'ruhuë. ¹⁵ Ja'runi

ñu'ijëna, tsi'si huë'e ëjaohua'ipi cuãñese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i toyasi pëpë ña tējini cahuë:

"A'yë dohuë, paire yëhuoye pa'ito quëajë'ë, yurepi."

¹⁶ Carena, ja maca Pablo huëni nëcani jëtëpi cama'pë caquë ja'jëni capi:

"Ëmëohua'i Israel pa'i cui'ne si'aohua'i yequë pa'i Maija'quëre ca'racohua'i asajë'ë. ¹⁷ Israel pa'i Diusupi mai aiohua'ire jo'ya nepi. Jo'ya neni jaohua'ija'a jai pa'i jojo saiye nepi, yequë pa'i yeja Egíptore pa'i maca cui'ne ja jeteyo'je i tutupi yo'oquë etopi, ja yeja pa'isicohua'ire.

¹⁸ Etouna, Israel pa'ipi cuarenta ometëca pa'i peo hue'ña cuënesi yejaja'a cu'ijë yo'ojëna, Maija'quëpi iohua'ire de'oye ñacaiji'i, yo'o jujama'ë. ¹⁹ Jaje yo'oquë siete tsëcapëarepa Canaán yeja pa'icohua'ire nejopi, jaohua'i yejare mai aipëna isisi'i caquë. ²⁰ Si'aye iye yo'oye cato cuatrocientos cincuenta ometëca paji'i. Ja pa'isi jeteyo'je yureta'a Maija'quëpi Israel pa'i yo'oyere ñani ca tēji ëjaohua'ire isipi, Maija'quëre quëacaiquë Samuel pa'i macaja'a. ²¹ Jaje yo'oye pa'ina, yureta'a se'ie, yëquëre cuãñe ëjaëre pare necaijë'ë cajë. Se'jëna, Maija'quëpi Cis mamaquë Saúl ni pa'i ëjaëre necaiji'i, cuarenta ometëca iohua'ire cuãñeja'quëre. Jaë cato Benjamín tsëcapë aquë paji'i. ²² Pa'ina, jeteyo'je Maija'quëpi Saúlre pa'i ëjaërepa pa'ieye jioni Davidna isipi, pa'i ëjaërepa pa'ieye. Davidni Maija'quë capi, ñeje: 'Isaí mamaquë David cato yë'ë yëyere yo'osi'i cuasaji. Jaje pa'ipi, yë'ë ña hue'ñaje de'oye yo'oquë api.' ²³ Jaje pa'ina, i ca nëose'eje pa'ye Israel paire huasosi'i caquë jëjo daopi, Jesure. Jesús cato David tsëcapë aquë paji'i. ²⁴ Ja yë'ta'a Jesús daima'në Juanpi si'a Israel paire Maija'quë coca quëapi. Quëaquë capi, ja'në cuasase'ere jëoni Maija'quëna pönëjë'ë. Pönëjëna, oco doye pa'iji. ²⁵ Casiquëpi jë'në i pani tējiye t'i'acquëna, capi Juan: 'Yë'ë mësaru cuasayeje pa'i peoyë. Yë'ë pa'isi jeteyo'je te'i jerepa pa'ipi daiji. Jaëre yë'ë i zapato dutacaiyeque peoquëpi, teaye pa'i a'ë."

²⁶ Jaje pa'ieye sète ëmëohua'i Maija'quë do'ijë Abraham tsëcapë acohua'i, cui'ne mësaru t'johua'i, Maija'quëre ca'rajë i yëyeje pa'icohua'i, iye huaso coca mësaru asa ja'ñere jëjo daose'e a'ë. ²⁷ Jerusalén pa'icohua'i cui'ne iohua'i ëjaohua'ije Jesure huesëjë coa pa'ije pa'ire ñahuë. Ñajë cui'ne huajë mu'seña ñape pa'i tsi'si huë'epi Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'ere ñanije asa t'ja'ñe pahue. Pajë jare iohua'ipi Maija'quëre quëacaicohua'i case'ere yo'o t'j'acaë'ë, Jesure huani jëo maca. ²⁸ Jesús co'aye yo'ose'ere t'j'ama'pëta'a Jesure huani jëoñere Pilatopi soldado pa'ina cuãñejaquë cajë se'ie. ²⁹ Ja jeteyo'je yureta'a si'aye iye yo'o ja'ñere toyase'e cayere yo'o tējini soquë sarahua dequëni casani yejana tahuë. ³⁰ Jaje yo'osiquëta'are Maija'quëpi ite huajëquëre huëopi. ³¹ Huëosiquëpi Jesús jai so mu'seña ñaiquë iñopi, i ja're cōni Galileapi Jerusalénna saina, saisicohua'ire. Yure jaohua'ipi i coca quëacohua'i pa'iyë.

³² Jaje pa'ieye sète yëquë mësarute de'o cocare quëayë, mai aiohua'ire ca nëose'ere yo'o t'j'api, mai pa'i maca i ca nëosi tsëcapë acohua'ina. ³³ Ja i ca nëose'ere yo'o t'j'acquë Jesure ju'isiquëni huajëquëre

huëopi, Maija'quëpi. Salmos cayaye acore toyase'eje pa'ye yo'opi. Jaji caji, ñeje: 'Më'ë yë'ë mamaquë a'ë. Yurepi yë'ë më'ë ja'quë a'ë.' ³⁴ Jaje pa'ina, Maija'quë yequë hue'ña toyase'ejä'a capi: 'Davidre isija'quë a'ë, ca nëose'ere. De'oyere pare nuñerepa ca nëose'ere isija'quë a'ë, më'ëre. Jaje pa'ina, tsoe Maija'quëpi quëapi, ju'isiquëpi huëi ja'ñe cui'ne i capë ja'juñe pa ja'ñe. ³⁵ Jaje pa'ina, yequë hue'ña toyase'e caji: 'Më'ë jo'yaë de'oquërepa capë ja'ju huesëye më'ëpi ëseja'quë a'ë.' ³⁶ De'o'ji, yure jaje pa'ieye sète casi'i. David cato Maija'quë ite cuãñese'eje pa'ye i paire necani tējini juni huesëpi, i aiohua'i ju'ise'eje pa'ye. Jaje juni i capë ja'ju huesëpi. ³⁷ Jaje pa'iquëta'are jaë, Maija'quë huëosiquë Jesús capë cato ja'juñe pa'ipi. ³⁸ Jaje pa'ieye sète mësaru Maija'quë do'ijëpi asaye pa'iji, Jesuja'a co'aye yo'ose'e oni yeje cuãñoñe pa'iji, cajë. Jaje pa'ina, si'aye Moisés cuãñese'e oni yejeye pãse'ere Jesure ire pare asacohua'ire oni yejeye pa'iji, itire pa'ë.

⁴⁰ De'hua ñajë'ë, mësaruna Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'e tomequë iohua'i toyase'e cato caji: ⁴¹ Nuñere pare ñajëta'a co'aji cajë coecohua'i, ne huesëjë'ë.

Mësaru pa'i mu'seña yë'ëpi co'amañare nequëna, Yecohua'ipi mësarute quëatojë care payë cajë sehuo-caiye paja'cohua'i a'ë."

⁴² Judío pa'i tsi'si huë'epi Pablo cui'ne i cajeohua'i cōni etajëna, tsi'nëna, judío pairepa peocohua'ipi cahuë: Yequë semana huajë mu'se pa'ina, cui'nare quëajë'ë, yëquëre. ⁴³ Ca tējisi maca tsi'si huë'epi Pablo cui'ne Bernabé saijëna, jai pa'i judío pa'ipi cui'ne judío pa'i peocohua'ipi judío ye'yayena huero ye'yehicohua'ipi iohua'i ja're saë'ë. Saijëna, iohua'ipi yëhuojë cahuë. Nuñerepa Maija'quë mësarute oi soise'ere pa'ijë'ë, yo'o jujama'pë.

⁴⁴ Casicohua'ipi yequë semana huajë mu'se t'j'aëna, ja daripë pa'icohua'ipi si'aohua'i tsi'siye ja'i maca jai pa'i tsi'sihuë, Maija'quë coca asañu'u cajë. ⁴⁵ Tsi'sijëna, ñani Israel pa'ipi ësejë oijë Pablo ai co'acquë api sañope ca huëohuë. ⁴⁶ Cajëna, Pablopipi cui'ne Bernabëpi quëcojë sañope cahuë, iohua'ire:

"Mësaru judío pa'ini du'ru macarepa Maija'quë coca quëaye pa'iji. Pa'isiconi mësarupi coejë cui'ne ti pani huesëyere paye cuasama'pëna, yure cato judío pa'i peocohua'ina sani quëaye pa'iji. ⁴⁷ Jaje pa'ina, Ejaëpi yëquëre cuãñequë capi: Si'a paire miacaija'quëre jëoñë, mësarute. Yë'ë huaso cocare si'a hue'ña so'o pa'icohua'ire quëacaijë'ë."

⁴⁸ Jaje caquëna, asani judío pa'i peocohua'ipi sihuajë si'aohua'i Maija'quë coca ai de'oye a'ë, cajë ti pani huesëyere t'j'aja'cohua'i a'ë, caquë ña nëosicohua'ipi sehuohuë. ⁴⁹ Sehuojëna, jaje Maija'quë coca quëahuë, ja yeja pa'icohua'ire. ⁵⁰ Jaje sehuojëta'are judío pa'ipi Pablora cui'ne Bernabëre eto sañu'u cajë, de'o nomiohua'i ja're cui'ne de'o ëmëohua'ire cui'ne iti daripë ëjaohua'i ja're coca cahuë, sañope jaohua'ire yo'oñu'u cajë cani sañope yo'ojë etohuë. ⁵¹ Etorena, saijë iohua'i nëcañoa ya'ore t'j'to t'j'huë, jaohua'i

yo'oyere sañope cayere iñojë. Jaje yo'oni Iconiana saë'ë. ⁵²Jaje pa'iquëta'are iti sehuosicohua'i cato sihuahuë, de'o joyopi iohua'i ja're pa'ina.

Pablo Cui'ne Bernabé Iconiore Pa'iyë

14 Pabloli cui'ne Bernabépi Iconiore pa'ijë judío pa'i tsi'si huë'ena cacani Maija'quë coca quëajëna, jai pa'i judío pa'i cui'ne judío pa'i peocohua'i sehuohuë. ²Sehuojëna, judío pa'i sehuoma'cohua'ipi sañope yo'ojajë cajë judío pa'i peocohua'ire cuañejëna, sehuosicohua'ire co'aye cuasa huëohuë. ³Jaje co'aye cuasa huëo do'ire ai tsoe ja daripëna pëani Maija'quë coca de'oyerepa quëahuë. Quëajëna, Maija'quëpi pa'i yo'o t'i'a ma'ne yo'o tutu isiquëna, jaiye de'oyere yo'ohuë. Jaje yo'ojëna, Maija'quë oiye iohua'i quëaye do'i quë'yerepa pa'iyë iñojë. ⁴Jaje pa'iquëta'are iti daripë acohua'ipi caya tsëca huasicohua'i paë'ë. Pa'ijë yecohua'ipi judío pa'i cayere de'oye a'ë, cacaë'ë. Cajëna, yecohua'ipi Ejaë jëjo saocohua'i cayere de'oye a'ë, cacaë'ë. ⁵Jaje cajë pa'ijëna, judío pa'ipi cui'ne judío pa'i peocohua'ipi Pabloli cui'ne Bernabé co'aye yo'ojë quëna pëapi jea jo'añu'u cajë iti daripë ëjaohua'i ja're coca cani te'e jaje yo'oye de'o'ji, cuasa nëohuë. ⁶Cuasa nëose'ere asani Pabloli cui'ne Bernabépi catihuë, Listrana cui'ne Derbena Licaonia yejana cui'ne iti yeja yequë daripëa pa'iyena. ⁷Catini jarojë quëahuë, de'o cocare.

Pabloli Quëna Pëapi Jëa'ne

⁸Listra daripëre te'i ëmë tsi'nëna cu'ima'quë ai de'osiquëpi paji'i, coa ñu'iquëpi. ⁹Coa ñu'iquëpi Pablo quëayere asaquë Maija'quëpi yë'ëre ne co'yaye pa'iji cuasaquë ñuji'i. Ñu'ina, Pabloli i jaje Maija'quëre cuasaye asani ¹⁰ai tutu capi:

"Huëni nëcajë'ë."

Caquëna, ca macarepa te'ere papi huëni nëcapi cu'ihuëopi. ¹¹Jaje Pablo yo'ouna, ñani Licaonia cocapi tutu cuijë cahuë:

"Diusuohua'ipi pa'ije pa'iohua'i de'oni mai quë'rona cajeni yo'oyë."

¹²Cajë Bernabéni diusu Zeus hue'yohuë. Hue'yojë Pabloli iti coca ca do'ire Hermes hue'yohuë. Listra pa'i diusu mamire hue'yohuë. ¹³Ja maca yureta'a pa'i daripë caca sa'ro yë'quë macare diusu Zeuste së huë'e paquëpi iti huë'e ñacai ëjaëpi duruhuequëre cui'ne de'o joro nese'ere dapi. Dani Jesús jëjo saocohua'ire de'ocohua'ire pa'ni caquë sësi'i, caquë yo'opi. Yo'ocohua'ire, yecohua'ijë i ja're sëñu'u, cajë yo'ohuë. Yo'ojë iohua'i ai yo'ojë pacohua'ini nëicohua'ire huani coa isijë sëñu'u, cajë yo'ohuë. ¹⁴Yo'oyere asani Bernabépi cui'ne Pabloli co'aji, ja yo'oye cajë. Ju'i cañana co'rjëjë, cuijë sa tômejaë'ë, iohua'i jopona. ¹⁵Ñeje cuihuë:

"¿Merepa mësarü jaje yo'oye'ni? Yëquë cato mësarü je pa'iohua'i a'ë. Yure mësarü coa yo'oye jëoni Maija'quë iti yeja, ma'tëmo, jai tsiaya cui'ne si'aye jote pa'iyë de'huasiquëre pani sehuoni pa'ijajë cajë quëañu'u cajë daisicohua'i a'ë. ¹⁶Jaje pa'iquëta'are

yequë mu'seña cato iohua'ise'e iohua'i yëyejë yo'ojë pa'ijajë caquë ñapi, Maija'quë. ¹⁷Jaje yo'ojë pa'itojë Maija'quëpi de'oye yo'oyeja'a iñojë, yë'ë pa'iyë caquë. Jaje pa'ina, ipi mësarute oco cui'ne de'oye quëquëna tëaye cui'ne a'ne cui'ne sihuajë pa'iyë isiji."

¹⁸Jaje si'aye canije ai yo'ojë maña duruhuequëre huaiye pajë'ë, cajë ësehuë, diusuohua'ire isijë sëñu'u cajë yo'ocohua'ire.

¹⁹Jaje yo'ojë ca maca da titahuë, Israel pa'i, Antioquia yeja cui'ne Iconia yeja pa'icohua'i. Jaohua'ipi titani tiñe cuasayena pa'ire pñahuë. Pñarena, Pabloli quëna pëapi jea jo'ahuë. Jea jo'ani huani jëohuë, cuasajë pa'i pa'i daripë hue'sena quëre etohuë. ²⁰Quëre jëorena, sehuosicohua'ipi i ui hue'ñana tsi'sini nëcajëna, huëji'i. Huëni pa'i daripëna cacapi. Cacasiquëpi ñatasi mu'se Bernabé ja're cõni Derbe daripëna saë'ë.

²¹Sani jaro Derbena de'o coca quëajëna, jai pa'i sehuohuë. Sehuorena, ñani jarojë Listrana, Iconiana cui'ne Antioquia farina co'ihuë. ²²Co'ini, jaro sehuosicohua'ipa'icohua'ire yo'ojë jujama'pë ñese tuijë'ë, cahuë. Cajë cui'ne Maija'quëre cuasare pajë pa'ijë'ë, cahuë. Jaje cajë cui'ne yequëjë cahuë, Maija'quë cuañe tëtëna cacañu'u cani jaiye ai yo'oye pa'iji. ²³Jaje cui'ne yequëjë sehuosicohua'ipa'icohua'ire tsëcapëa ñape iohua'i ëjaohua'ipa'ijajë'cohua'ire nehuë. Neni jo aima'cohua'ipi Maija'quëre sëjë yo'ojë tëjini icohua'ire de'oye ñacajë'ë, cajë Maija'quëre sëcacaë'ë, iohua'ipa'icohua'ire sehuosiquëna.

Antioquiana Pabloli Cui'ne Bernabépi Co'iyë

²⁴Pisidia yeja sa tëtë sani Panfilia yejana t'i'ahuë. ²⁵Ti'ani Perge yeja pa'icohua'ire de'o coca quëahuë. Quëa tëjini Antalia daripëna saë'ë. ²⁶Sani jaroni yureta'a yohuëna aya mëni Antioquiana, Maija'quë oiye ayepi necajë'ë cajë cuañe sitona, iohua'ipa'icohua'ire de'oye iti case'eje ne tëji sitona co'ihuë. ²⁷Co'ini Antioquiana titani si'a sehuosicohua'ire si'isoni Maija'quë iohua'ipa'icohua'ire cõni yo'ocohua'ire, Ejaëpi judío pa'i peocohua'ipi sehuojajë caquë jato sa'rojë pa'iore hui'yocaquëna, de'oye sehuose'ere quëahuë. ²⁸Quëasicohua'ipa'icohua'ipa'icohua'ire cõni iti macana pëani tsoe paë'ë, jarote.

Jerusalënna Tsi'siye

15 Ja mu'seña Judeapi Antioquiana cayao maña saicohua'ipi Maija'quë do'ijëre ye'yajë cahuë huaso cuañoñe peoji, Moisés cuañese'ere yo'oma'pë pani, ca'ni tëama'pë pani, cahuë. ²Jaje cajëna, Pabloli cui'ne Bernabépi cõni iohua'ipa'icohua'ire sa'ne yo'ojë cahuë. Jaje yo'ojë cajëna, Pabloli, Bernabé co'aye yejocohua'ipa'icohua'ire Jerusalënna sani Jesús jëjo saocohua'ipa'icohua'ire ja daripë sehuosicohua'ipa'icohua'ire ëjaohua'ipa'icohua'ire cõni tëtë ayere coca caji'cohua'ire jëjo saofu'u, cani jëjo saohuë.

³Antioquia daripë sehuosicohua'ipa'icohua'ipi jëjo saojëna, saicohua'ipi Fenicia yejaja'a cui'ne Samaria yejaja'a sa saijë quëahuë, judío pa'i peocohua'ipa'icohua'ire

itire pa'ë cuasajë pa'ise'ere jëoconi Maija'quëre sehuose'ere quëajëna, asani si'aohua'i sehuocohua'i si-huahüë.

⁴Jerusalénna Pablo cui'ne Bernabé tì'arena, sehuosicohua'ipi cui'ne Jesús jëjo saocohua'ipi cui'ne sehuosicohua'i ëjaohua'ipi cõni de'oye pëpahuë. Pëparena, pa'ijë si'aye Maija'quë iohua'i ja're yo'ose'ere quëahuë. ⁵Quëajëna, fariseo acohua'ipi Maija'quëre sehuosicohua'ipi huëni nëcane cahuë:

“Yequë paipi sehuosicohua'ire ca'ni tëaye pa'iji. Ja maca Moisés cuãñese'ere yo'o tì'ajë'ë, cuãñe'ne pa'iji.”

⁶Cajëna, asani ja maca Jesús jëjo saocohua'ipi cui'ne sehuosicohua'i ëjaohua'ipi tsi'sihuë, fariseo acohua'ipi case'ere sa'ñe coca cajë asa'ñu'u cajë. ⁷Jaje cajë tsi'sisicohua'ipi ai sa'ñe ca tëji maca Pedropi huëni nëcane capi:

“Maija'quë do'ijë mësarupi ta'ñe asayë, yë'ere mësaruru aquëni Maija'quëpi jo'ya nese'e tsoe hue'ña i huaso cocare judío pa'i peocohua'ina quëaquëna, jaohua'ipi itire pa'ë cajë sehuojajë caquë. ⁸Maija'quë pa'i jo'ñoa cuasaye ñaquëpi yë'ë tsecohua'ire neñë caquë iñoquë, de'o joyore isipi, judío pa'i peocohua'ina maire isise'eje pa'ye. ⁹Jaje pa'ina, Maija'quë cato jaohua'ire cui'ne maire tñe pa'iohua'ire ña'ne pa'ji, si'aohua'ire cui'ne pa'iohua'ire ñaji. Jaje pa'ina, Maija'quëre cuasa do'ija'a de'o jo'ñoa tsoa to'caji'i, jaohua'ireje. ¹⁰Yure ja-je pa'ito, ¿me yo'ojë Maija'quë yo'oyere sa'ñope uihuaye'ni, sehuosicohua'ina dëquëcoje pa'iore hue'ocaijë maije cui'ne mai aipëje yo'o tì'a'ne pãse'ere? ¹¹Ja-je pa'ina, yëquë cato cuasayë jaohua'ire huasose'eje pa'yepi yëquëreje Ejaë Jesús oi coa isiyepi huasopi cuasayë.”

¹²Caquëna, si'aohua'ipi jo'cua jëoni Bernabé cui'ne Pablo cayere asahuë. Iohua'ipi ja're Maija'quë pa'i co-caina, yequë mu'seña pa'i ja'ñe iño'se'e cui'ne pa'i yo'o tì'a ma'ñe yo'ose'e quëajëna, asahuë. ¹³Ja maca quëa tëjjëna, Santiagopi capi:

“Maija'quë do'ijë asajë'ë. ¹⁴Maija'quëpi judío pa'i peocohua'ire de'oye yo'ocai jaohua'ipi acohua'ini sahuani i pairepa pa'ija'cohua'ire nese'ere Simónpi maire quëaquëna, asahuë. ¹⁵Jaje pa'ina, iye toyase'e cato Maija'quëre quëacaicohua'ipi toyase'eje pa'ye yo'ose'e a'ë. Jaje pa'ina, ñeje caji, toyase'e:

¹⁶Ja jeteyo'je co'i cõni

David huë'e ta'sicore ne de'huacasi'i

Cui'ne jo co'a de'ose'e si'aye ne de'huasi'i.

¹⁷Ne de'huaëna, ëjaëre judío pa'i co'ejajë, yë'ë mami secohua'ipi judío pa'i peocohua'ipi ja're.

¹⁸Tsoe hue'ña iye yo'o ja'ñe quëasiquëpi, ëjaëpi isipi iye coca.

¹⁹Jaje pa'ina, yë'ë cato cayë, judío pa'i peocohua'ipi ja'në itire pa'ë cuasase'ere jëoni Maija'quëni tuicohua'ire cuãñese'ere yo'ojë'ë cajë cuãñe'ne peoji. ²⁰Jaje pa'ina, coa iyese'e yo'oma'pë pa'ijë'ë cajë toyase'e tsoe tì'api. Pa'i de'huasi diisure isipi hua'ire aima'pë pa'ijë'ë, ëmëre cui'ne nomiore coa yo'orojaima'pë pa'ijë'ë, quio hue'asicohua'ire aima'pë pa'ijë'ë, panita'a tsie aima'pë pa'ijë'ë. ²¹Ja maña toya'ñu'u, Moisés

cuãñese'e cato tsoe hue'ñapi pa'i ñape daripëa pa'icohua'ire quëajë pa'iyë, huajë mu'seña ñape tsi'si hue'ñapi iti toyase'ere ñajë. Jaje pa'ito me airepa caye'ni.”

Judío Pa'i Peocohua'ina Toyani Jëjo Saose'e

²²Ja maca yureta'a Antioquíana iohua'ipi acohua'ini sahuani Pablo cui'ne Bernabé ja're jëjo saofu'u, cajë si'a sehuosicohua'ipi. Sehuosicohua'ipi ëjaohua'ipi cui'ne Jesús jëjo saocohua'ipi te'e cuasahuë. Cuasani yo'ojë Judas hue'equëni, ja're ipi yequë mami Barsabás hue'equëni cui'ne Silasni saija'cohua'ire nehuë, de'ocohua'ire pare. ²³Neni jaohua'ipi ja're ñeje toyasicore jëjo saohuë:

“Yëquë Jesús jëjo saocohua'ipi cui'ne sehuosicohua'ipi ëjaohua'ipi mësaruru a'yëohua'ijë pa'iohua'ipi mësarute yëquë yo'je tsije pa'iohua'ire cuasajë judío pa'i peocohua'ipi sehuosicohua'ire pëpayë, jaro Antioquíana daripë, cui'ne Siria cui'ne Cilicia yeja pa'icohua'ire.

²⁴Cui'ne yëquë jëjo saoma'cohua'ipi iño'pi. Saisicohua'ipi mësarute josa yo'ojë huesë ëaye ca co'me huesojëna, ai yo'ojë asahuë. ²⁵Jaje pa'ina, asani si'aohua'ipi jaje yo'oye de'o'ji cuasani mësarute yëquë acohua'ipi sani ñaja'cohua'ire neñu'u cane nehuë, yëquë ai oicohua'ipi Pablo cui'ne Bernabé ja're saija'cohua'ire, ju'iñe pa'itoje quëcojë Jesucristo coca do'ire quëarojaicohua'ipi ja're saija'cohua'ire. ²⁷Jaje yo'osicohua'ipi yure mësaruru quë'rona jëjo saoyë, Judasre cui'ne Silasre mësaruru ja're te'e tsiarepa ñajë coca si'aye quëaja'cohua'ire, yëquë quëase'eje pa'ye. ²⁸Jaje pa'ina, de'o joyo'je de'o'ji, jaje yo'oye caquëna, ñaquëna, yëquëje mësarute jaiye yo'ojë'ë cajë cuãñe'ne peoyë. Coa do'iquë'yese'e yo'ojë'ë caye yëyë, iyese'e: ²⁹Pa'i de'huasi diusuna isipi hua'ipi aima'pë pa'ijë'ë, quio hue'asicohua'ire aima'pë pa'ijë'ë, tsieje aima'pë pa'ijë'ë, cui'ne ëmëpi nomiohua'ire coa yo'orojaimë yo'oma'pë pa'ijë'ë, nomioje ëmëohua'ire coa yo'orojaimë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Iye case'ere yo'oni mësaruru de'oye pa'ija'cohua'ipi a'ë. De'oye pa'ijë'ë. Ca tëjihuë.”

³⁰Ja maca sai huëoni pëpa tëjini yureta'a Antioquíana saë'ë. Sani tì'ani sehuosicohua'ire tsi'soni toyasicore isihuë. ³¹Isirena, sehuosicohua'ipi toyase'ere ñajë cajëna, asajë jai pa'i sihuahuë, ite yëhuoyere asajë. ³²Sihuajë asajëna, Judas cui'ne Silaspi Maija'quë caye asani quëacai tutu pacohua'ipi ai tsoe quëahuë, yëhuojë. Jaje yëhuojëna, asa huajëjë jerepa tutu quë'i jo'ñoa paë'ë. ³³Jaje quëajë pani tëjirena, sehuosicohua'ipi sani pëpacajë'ë si'aohua'ire mësarute jëjo daosicohua'ire cajë pëpa tëjihuë, co'ija'cohua'ire. ³⁴Ja-je pa'iquëta'are Silasse'e de'o'ji pëaye cuasani pëapi. ³⁵Pëaquëna, cui'ne Pabloje cui'ne Bernabéje pëahuë, Antioquíana, Maija'quë coca ye'yajë cui'ne quëarojajë yo'oja'cohua'ipi. Pëarena, jai pa'i sehuosicohua'ipi iohua'ipi ja're cõni yo'ohuë, ite co'amaña.

Maija'quë Coca Quëasi'i Caquë Pablo Cayaye Acore Saise'e

³⁶ Ai tsoe pa'iquëpi Pablo capi, Bernabére: "Sehuosicohua'ire tìjupè do'i sani ñañu'u, mai ja'nè Ējaë coca quëasi daripëana. ¿Me pa'iyeni?"
³⁷ Caquëna, Bernabépi Juanre yequë mami Marco hue'equëre sañu'u capi. ³⁸ Caquëna, Pablopi ěsepi, saye. Jaë Marcopi ja'nëje Panfiliana ĩ yo'oye jëoconi te'e nema'ë yo'osiquëre me caquë. ³⁹ Jajë pa'ina, te'e cuasaye peoquëna, te'ohua'ise'e huahuë. Huani Bernabépi Marcopi sapi. Saquë jai yohuëna aya mëni Chiprena saë'ë. ⁴⁰ Saijëna, Pablopi ĩte coja'quëre Silasni tì'api. Tì'aëna, sehuosicohua'ipi Maija'quëre secatena, etani saji'i. ⁴¹ Saiquëpi Siria yejaja'a cui'ne Ciliacia yejaja'a sa tëtò sai Maija'quëre sehuosicohua'ire quëa huasoquë cuji'i.

Timoteopi Pablore, Silasre Cõ Huëoye

16 Pablopi Derbena cui'ne Listrana tì'ani jaron Timoteore ñapi. Judío nomiopi sehuosico maquëni cui'ne ĩ pëca ja'quëpi griego pajì'ì. ² Jajë pa'ini Timoteore sehuosicohua'ipi de'oquë api cahuë, Listra cui'ne Iconia pa'icohua'ipi. ³ Jajë caquëni Pablopi ĩte coja'quëre sasi'i, cuasaquë. Ja yë'ta'a sama'në Timoteo ca'nihuëre yëtò tëapi, judío pajì ĩ saija'to pa'icohua'ipi co'aye cama'cohua'ini caquë. Cui'ne si'aohua'i Timoteore griego pajì mamaquë api, asa do'ire jajë yo'opi. ⁴ Jajë yo'osi jeteyo'je si'a daripëa maña ìohua'i sa saiyeyë pa'ye Jesús jëjo saocohua'i cui'ne Jerusalén pa'icohua'i sehuosicohua'i ëjaohua'i case'ere quëahuë, sehuosicohua'ina ñeje yo'ojë'ë cajë. ⁵ Jajë yo'ojëna, sehuosicohua'ipi ìohua'i sehuose'ere ĩtire pa'ë asajë tutu quë'i joña paë'ë. Pa'ijëna, mu'seña ñape jai pajì sehuojë jai saë'ë.

Pablo Cãni Ñañe Macedonia Aquëre

⁶ De'o joyopi Asia yejana Maija'quë coca quëaye ěse do'ire Frigia yeja cui'ne Galacia yeja sa tëtò sani, ⁷ Misia yeja niamona tì'ahuë. Tì'ani jãropi Bitinia sañu'u cuasahuë. Cuasajëta'are Jesús joyopi ěsepi. ⁸ Ēsequëna, Misia yejajë sa tëtò sani Troas yo sa'rona meñe cajehuë. ⁹ Cajeni jãrona Pablopi cãni ñapi, te'i Macedonia aquëpi nëcaquë ĩte yëquëre dani cõcaijë'ë caquëna. ¹⁰ Jajë Pablopi cãni ñaëna, jãro Macedonia de'o coca quëaye pa'iji caquë Maija'quëpi soiji cajë ne de'huahuë, sañu'u cajë.

Pablo Cui'ne Silas Filipos Pa'iyë

¹¹ Troas yo sa'rona aya mëisicohua'ipi te'e mu'serepa saë'ë, Samotracia saodohuëna. Saisicohua'ipi ñatasi mu'se Neápolisna tì'ahuë. ¹² Tì'ani jãropi Filiposna saë'ë, romano pajì daripëna. Jãro Macedonia yeja ai ëja daripëre pana saë'ë. Sani jãrona pëahuë, tsoe mu'seña maña. ¹³ Pëasicohua'ipi huajë mu'se pa'ina, pajì daripëpi hue'sena etani saë'ë. Tsiaya tëtëpa quë'rona sani cuasahuë, judío pajì Maija'quëre se

huë'ña'ë. ĩño cuasani ja'runi ñu'ijë de'o cocare quëahuë, nomiohua'ire ĩti maca tsi'sini ñu'icohua'ire. ¹⁴ Quëajëna, te'o nomio Lidia hue'ecopi, Tiatira daripë pajìopi, jai do'i caña ma ja'ñe ĩsicopi tsi'sicohua'ì ja're paco'ë. Jajë pa'iona, Maija'quëpi Pablo cayere de'oyerepa asajaco caquë necaina, ai Pablo cayese'e asao, si'aye ĩ quëaye. Jãro cato Maija'quëre seco paco'ë. ¹⁵ Jajë pa'ioipi ĩo tsëcapë ja're cõni oco do cuãñoni yëquëre cao:

"Mësarupi yë'ere sehuosicore pare ñani yë'ë huë'ena sani pëajë'ë."

Jajë caco ai seona, ĩo huë'ena sani pëahuë.

¹⁶ Pëasicohua'ipi te'e mu'se Maija'quëre se huë'ñana saijë te'o nomi tsjo ta'ñe yequë mu'seña pa'ì ja'ñere quëa joyore hue'econi tì'ahuë. Jajë pa'ioipi ĩo ëjaohua'ire jaiye curiquë necaico paco'ë, ĩo ta'ñe ca do'ipi. ĩo cato ìohua'ì jo'yao paco'ë. ¹⁷ Jajë pa'ioipi Pablore cui'ne yëquëre pe'te huëoni pe'teco cuio:

"Ĭcohua'ì cato Diosu tutu quë'ire pare necaicohua'ì a'ë. Jajë pa'iohua'ipi mësarute huaso cocare pare quëayë!"

¹⁸ Jajëse'e si'a mu'seña cuico pe'terojãiona, yo'o jujani Pablopi co'ye põnëni ĩote ta'ñe ca cocare capi: "Jesucristo mamipi cuãñeñë, icore jëoni etani saijë'ë, co'a joyo."

Ca macarepa jãre ĩti macapi co'a joyo ĩote etani saji'i.

¹⁹ Jajë huatipi etaëna, ĩo ëjaohua'ipi ñani yure curiquë neñe peoji cuasajë Pablore cui'ne Silasre tseahuë. Tseani co'amaña huero huë'ñana sahuë, ja daripë ëjaohua'ì quë'rona. ²⁰ Dani ëjaohua'ire cahuë:

"Ĭcohua'ì Israel pajì a'ë. Jãrohua'ipi mai daripë ai josa yo'oyë. ²¹ Israel pajì yo'oyere ye'yayë, jãrohua'ì. ¿Me mai romano pajì ìohua'ì caye asani yo'oyeni?"

²² Cajëna, si'aohua'ì cui'ne cahuë. Cajëna, ja daripë pajì yo'oye ñacohua'ipi Pablore cui'ne Silasre ju'ì caña du'teni si'sejë'ë, cuãñehuë. ²³ Cuãñejëna, ai si'sehuë. Si'se tējini co huë'ñana sani cosicohua'ire ñaquëre de'hua ñajë'ë, icohua'ire cajë cuãñeni co huesohuë.

²⁴ Cuãñerena, asani ai sa'nahuë tu'rihuëna sani copi. Coni soquë totona cõña nesicono nëcañoa jua nëoni huëñopi.

²⁵ Huëñosicohua'ipi ñu'ijë jopo ñami pa'ina, Pablopi cui'ne Silaspi cõni Maija'quëre sejë cui'ne jëjë yo'ojëna, si'a cosicohua'ì asahuë. ²⁶ Jã macarepa yejapi ai ñu'cueo. Ñu'cueona, co huë'ña eta sa'noapi si'aye hui'yo sao, cui'ne pajë quëna meapi huëse'ejë tome sapi, peo huë'ña. ²⁷ Jã maca cosicohua'ire ñaquëpi sëtani hui'yose'e eta sa'noa pa'iona, ñani cosicohua'ipi tsoe etahuë cuasaquë ĩ hua'tipi dutani co'ye huasi'ì caquë yo'opi. ²⁸ Yo'oquëna, Pablopi tutu capi:

"Yo'oma'ë. Si'aohua'ì yëquë iye macare pa'iyë."

²⁹ Caquëna, asani miañe dajë'ë canì tsasiquë ca'raquë huë'huë cacani Pablo cui'ne Silas quëo quë'rona do're ja'rupi. ³⁰ Yo'o tējini huëni nëcani Pablore cui'ne Silasre etoni seji'ì:

"¿Huasosiquë pa'iyë canì me yo'oye pa'iquë'ni, yë'ë?"

³¹ Seina cahuë:

“Jesucristoni sehuojë'e. Sehuoni huasosiquë pa'ija quë a'ë, më'ë. Cui'ne më'ë huë'e acohua'i huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.”

³²Ja maca ite cui'ne si'aohua'i i huë'e acohua'ire mai Ejaë cocare quëahuë. ³³Jare iti quëa tëji maca, cosicohua'ire ñaquëpi Pablore cui'ne Silasre si'sese'e a'si tsoapi. Ja jeteyo'je i cui'ne si'aohua'i i huë'e acohua'i oco do cuãñohuë. ³⁴Do tëjisi maca tumani Pablore cui'ne Silasre i huë'ena sani aopi. I cui'ne i tsëcapë acohua'i Maija'quëre sehuosicohua'i pa'ijë ai si-huahuë.

³⁵Nea hue'ña pa'i maca pa'i yo'oye ñani ca de'huacohua'ipi Pablore cui'ne Silasre eto saojë'ë cajë cosicohua'ire ñaquëre quëaja'a soldado pa'ire jëjo daohuë.

³⁶Sani quëarena, cosicohua'ire ñaquëpi capi, Pablore: “Pa'i yo'oye ñacohua'ipi yë'ëre mësarute eto saojë'ë, cuãñehüë. Jaje pa'ie sête señajë de'oye saijë'ë, yure.”

³⁷Caquëna, Pablopi capi:

“Quëañu'u cajë daisicohua'ire soldado pa'ire yëquë romano pa'ini mësarut co'aye yo'ose'eje cama'pë do'i peocohua'ini si'a pa'i ñajëna, si'sehuë. ¿Yure jaje yo'osicohua'ipi yahuerepa etoñu'u cayë? Jaje yo'oye coeyë, iti yëquëre cosicohua'ipi dani eto saojajë.”

³⁸Caquëna, soldado pa'ipi sani romano pa'i a'ë, quëarena, pa'i yo'oye ñani ca de'huacohua'ipi quëquëhuë. ³⁹Quëquësicohua'ipi dani pa'i yo'oye ca de'hua ejaohua'ipi yëquë mësarute co'aye yo'ose'e oi-jë'ë cajë se'i'ë, Pablore cui'ne Silasre. Jaje cani etoni iye daripëpi etani saijë'ë cajë se'i'ë. ⁴⁰Setena, Pablopi cui'ne Silaspi co hue'ñapi etani Lidia huë'ena saë'ë. Sani sehuosicohua'ire ñajë cui'ne jëoma'pë tuijë'ë cajë yëhuo tëjini etani saë'ë.

Tesalónica Daripë Acohua'i Sañope Yo'ose'e

17 Pablo cui'ne Silas saicohua'ipi Anfípolis cui'ne Apolonia dari sa sani Tesalónica daripëna tija'ahuë. Ti'arena, jarote Israel pa'i tsi'si huë'e pajji'i. ²Pa'ina, Pablopi i noni yo'orojajë sête Israel pa'i tsi'si huë'ena saji'i, toasõ semanarepa huajë mu'se ñape sai iohua'i ja're Maija'quë toyapëre ñaquë iti cayeje pa'ye, ³caquë quëaquëpi. Jesús ju'isiquëpi cui'naëpi huajëquë huëiye pa'iji. “Jaje pa'ina, yë'ë mësarute quëaquë Jesús i api, maire huasoquë.”

⁴Caquëna, Israel pa'i acohua'ipi sehuoni Pablona cui'ne Silasna tsiohuë. Cui'ne jai pa'i Maija'quëre secohua'ipi griego pa'ije sehuohuë. Sehuojëna, cui'ne jai pa'i ëja nomiohua'ijë sehuohuë. ⁵Jaje sehuojëna, ñani oijë pëijë Israel pa'i sehuoma'cohua'ipi co'a pa'i ma'ñare nema'pë co'a nëcaroajicohua'ini tsi'sohuë, jaohua'ipi ca huëojëna, si'a pa'i daripë pa'icohua'ipi pëti huëoni josa yo'ojë cajajë cajë. Jaje yo'ojëna, tsi'sisicohua'ipi Pablona cui'ne Silasni coejë Jasón huë'ena tōmejani cacani josa yo'ohuë, pa'ijëna, tseani etoni pa'ina isifu'u cajë. ⁶Yo'ojëna, iohua'i cajë yo'ocohua'ipi peojëna, coa pa'iohua'ini Jasónni cui'ne yecohua'i sehuosicohua'ini tseani quëre etoni ja daripë pa'i ëjaohua'i quërona sahuë. Sani cuijë cahuë:

“Icohua'ipi si'a hue'ña pa'icohua'ire tiñe pa'iyena po-najë yo'ocohua'ipi iñoje dani yo'oyë. ⁷Yo'ojëna, Jasónpi iohua'ire oi i huë'ena pëaye isipi. Jaje yo'ocohua'i si'aohua'i César si'a pa'i ëjaë cuãñese'ere sañope yo'oyë. Yo'ojë cayë, yequë pa'i ëjaërepa pa'iji, Jesu api irepa cayë.”

⁸Cajëna, ja daripë acohua'ipi cui'ne iohua'i ëjaohua'ipi asani zja jerepa yo'ocohua'i a'ni? cuasa huëohuë. ⁹Cuasajëta'are Jasónpi cui'ne yecohua'i sehuosicohua'ipi mësarut cuãñeñe ti'acaija'cohua'i a'ë cani curiquëre isi nëoni eto cuãñohuë.

Pablo Cui'ne Silas Bereare Pa'ise'e

¹⁰Ja ñami sehuosicohua'ipi esa Berea daripëna saijë'ë cajë jëjo saohuë, Pablore cui'ne Silasre. Jëjo saojëna, saisicohua'ipi ti'ani Israel pa'i tsi'si huë'ena cacahuë. ¹¹Berea acohua'i Israel pa'i de'o pa'i paë'ë.

Tesalónica pa'ire sa tëto saisicohua'ipaë'ë. Jaje pa'iohua'ipi Pablo quëaye de'oye asajë nuñerepa quëaquë cajë si'a mu'señapi Maija'quë toyapëre ñahuë. ¹²Jaje yo'ojë jai pa'i Israel pa'i acohua'ipi sehuohuë. Sehuojëna, cui'ne griego pa'i ëmëohua'ipa'ne ëja nomiohua'ijë sehuohuë. ¹³Sehuojëna, Pablopi Bereana Maija'quë coca quëaquë pa'iji asani Tesalónica Israel pa'ipi Bereana dani Pablore pa'ipi josa yo'o ja'ñe ne huëohuë.

¹⁴Jaje yo'o huëojëna, sehuosicohua'ipi Pablore esa eto saohuë, jai tsiaya tëtëpa quërona. Jëjo saojëna, coa Silaspi cui'ne Timoteopi cōni pëahuë, Bereana.

¹⁵Pëarena, Pablore cōni saijë sasicohua'ipi Atenas daripëja'a jëojani co'ihuë. Co'ijë Timoteore cui'ne Silasre Pablo esa daijë'ë case'ere dani quëahuë.

Pablopi Atenas Daripëre Pa'ie

¹⁶Pablopi Silasre cui'ne Timoteore Atenas daripëpi pa'i utequë si'a hue'ña pa'i de'huasi diusure pase'e pa'ijëna, ñaquë oji'i, co'ayerepa yo'oye'ni cuasaquë. ¹⁷Jaje pa'ina, Israel pa'i tsi'si huë'ena cacaquë Israel pa'i ja're cui'ne Maija'quëre secohua'ija're cōni capi.

Caquë cui'ne si'a mu'señapi huero hue'ñana tsi'sisicohua'ireje yëhuoquë capi. ¹⁸Caquëna, pa'i pa'ie asacohua'i epicúreos pa'ipi cui'ne estoicos pa'ipi ite ca huëoni cajë yecohua'ipa'ne:

“¿Iquere iquë caquë'ni, jai cocaë maca?”

Cajëna, yecohua'ipa'ne:

“Yequë pa'i diusuohua'i ayere quëacaiquë api cuasayë.”

Jaje cahuë, Pablopi de'o coca Jesús ayere cui'ne i ju'isiquëpi huëise'ere quëaquëna. ¹⁹Ja maca Pablore Areópago cūtiñuëna sahuë, ëjaohua'i tsi'si hue'ñana. Sani ite se'i'ë:

“¿Yëquë asaye yëyë, ique huajë ye'yaye a'ni, iye më'ë yëquëre quëaye? ²⁰Yëquë asa ma'ñere më'ëpi caquëna, asa jujani ¿iquere më'ë caye quëaquë'ni? cajë señe, më'ëre.”

²¹Atenas pa'ipi cui'ne ti pa'ipi iti maca pa'icohua'ipi ja'a yo'ose'ere pase'e asacohua'ipaë'ë. Jaje pa'iohua'i sête jaje cahuë.

²² Cajëna, iohua'i joporepa pa'iquëpi Pablo huëni në-cani Areópago cütihuëpi nëcaquë iohua'ire capi:

"Atenas paji yë'è mësarute ñañe cato mësaru diusuohua'ire cuasañu'u cajë ai yëjë yo'ocohua'i a'è. ²³ Jaje yo'ocohua'ini yë'è mësaru së hue'ñana cacani iti tëojë së hue'ñana ñeje toyase'e pa'ina, ñahuë: 'Ti paji ñama'a diasure së hue'ña'è. Jaje pa'ina, yë'è, jaë mësaru ti ñama'pë së diusu ayere quëaquë a'è.

²⁴ Jaëpi yeja cui'ne iote pa'ie nesiquë jaje pa'ina, i api, ma'tëmo cui'ne yeja ëjaërepa. Jaje pa'ipi paji nesi hue'ñare pa'ima'quë api. ²⁵ Pajini necaijë'è, yë'ère cama'quë api. I api, maire pa'ie si'aye yë'eye cui'ne yequë co'amañaje isisiquë.

²⁶ Te'ire paire de'huasiquëpi jaëpi te'ipi jai paji daripëa nepi, Maija'quëpi si'a yeja pa'ijajë caquë. Jaje pa'ina, ipi iohua'i pa'ija'to cui'ne ite iohua'i co'ejaj'a macajë ca nëopi. ²⁷ Jaohua'ipi Maija'quë mai quëno macare pa'iquëta'are coa cuasarepa ina co'e ti'ajajë caquë nepi. ²⁸ Jaje pa'ina, mai ina pa'iyë, huajëcohua'i pa'ijë cui'iyë. Mësaru aipë taja'ñe coca cacohua'i case'erepa: 'Mai cato Maija'quë tsëcapë acohua'i a'è. ²⁹ Jaje Maija'quë tsëcapë acohua'i sëte paji iohua'i cuasayepi huëojë curiquëpi, po curiquëpi cui'ne quë-napi de'huase'ere Maija'quëje pa'i api, cuasama'pë pañu'u. ³⁰ Ai tsoe cato Maija'quë paji huesëjë yo'oye coa ñaquë paji'i. Jaje pa'isiquëta'a yure cato Maija'quë cuañeji, si'a hue'ña pa'icohua'ire ina sehuojë daijë'è caquë. ³¹ Jaje pa'ina, Maija'quëpi paji yo'ose'e nuñerepa caquë ne de'huajaj'a mu'se ca nëopi: Jesu api, ja yo'oye yo'ojaj'quë, i jo'ya nesiquëpi. Jaje pa'ina, Jesuna cuasaye pa'iji caquë si'aohua'ire iñopi, ju'isiquëni huëoquë."

³² Jaje ju'isicohua'i huëiye ayere caquëna, asani cue'cuehuë. Cue'cuejëna, yecohua'ipi cahuë: "Yequë mu'se asañu'u, më'è caye."

³³ Cajëna, jaohua'ire quëaye jeopi. ³⁴ Jaje pa'iquëta'are yecohua'ipi sehuohuë. Sehuoni i ja're cõni tsiohuë. Cui'ne jaohua'i ja're cõni paë'è, Dionicio. Cui'ne te'e nomio Dámaris hue'eco paco'è. Jaohua'i cato Areópago tsëcapë acohua'i paë'è. Pa'ijëna, cui'ne yecohua'ijë cõni paë'è, iohua'i ja're cõni.

Pablo Corinto Daripëre Pa'ise'e

18 Jaje yo'o tējini Atenaspi etani Corinto daripëna saji'i, Pablo. ² Jarona te'ire Israel paire Aquilare tji'api. Jaë cato Ponto yeja aquë paji'i. Jaje pa'ipi Pablo ja yë'ta'a tji'ama'në Aquila cui'ne i paco Priscilapi cõni Pontona tji'asicohua'ipi paë'è. Jaohua'i cato Italiapi etani daisicohua'i paë'è. Claudio romano paji ëjaëpi si'a Israel paji Roma pa'icohua'i etaye pa'iji caquë cuañequëna, etasicohua'i paë'è. Jaje pa'iohua'ini Pablo do'i ñasi'i caquë saji'i. ³ Sani iohua'i ja're cõni pëapi. Iohua'i neñeje pa'ye cã'nipi hue'ña nequë sëte iohua'i ja're cõni nesi'i caquë pëapi. ⁴ Pëasiquëpi pa'i si'a huajë mu'seña Israel paji tsi'si huë'ena sai quëapi, Israel paire cui'ne yequë paire asare pajajë caquë.

⁵ Macedonia pa'icohua'ipi Silas cui'ne Timoteo cõni tji'asi maca Pablopai si'a mu'seña Maija'quë coca quëa

huëoni quëaquë judío paire capi. Jesús paji'i, maire huasoquërepa. ⁶ Jaje caquëna, jaohua'ipi ite sañope cajë pë'è. Pëijëna, Pablo ña jujani iohua'ire sañope cayere iñosi'i caquë i ju'i çare tã'të topi. Tã'të tõi capi, iohua'ire:

"Mësaru do'i pasipi mësaru ne huesëye, yë'è do'i peosipi. Jaje pa'ina, yurepi jerepa cato judío paji peocohua'ina sani Maija'quë coca quëajaj'quë a'è."

⁷ Cani tsi'si hue'ñapi etani Justo huë'ena saji'i, Maija'quëre sequë huë'ena, Israel paji tsi'si huë'e quëno maca pa'i huë'ena. ⁸ Jaje pa'iquëta'are Israel paji tsi'si huë'e ñacohua'i ëjaërepa Crispo hue'equëpi Maija'quë coca asani sehuopi. Sehuoquëna, cui'ne si'aohua'i i tsëcapë acohua'ijë sehuohuë. Sehuojëna, cui'ne Corinto daripë acohua'ijë jai paji sehuohuë. Sehuorena, oco dopi, sehuosicohua'ire. ⁹ Jaje yo'oquë pa'ina, te'e ñami ëjaëpi cãni ñañeje pa'yeja'a ñaini capi, Pablore:

"Ca'rama'è pa'ijë'è, coca quëaye, jeoma'è cajë'è.

¹⁰ Yë'è coca sehuojaj'cohua'ire iye daripë acohua'ire jai paire payë. Yë'ëpi më'è ja're cõni pa'iyë. Pa'ina, më'ère pajipi co'aye yo'o tji'añe paja'cohua'i a'è."

¹¹ Caëna, asani Pablopai Corintona te'e ometëcahuë jopore paja'a pëani pa'i Maija'quë cocare ye'yapi, iohua'ire.

¹² Jaje yo'oquë pa'ina, Acaya paji ëjaë Galión pa'i maca judío pajipi Pablore sañope yo'oñu'u cajë tsi'sihuë. Tsi'sini tseani sahuë, paji yo'oye ca de'hua hue'ñana. ¹³ Sani iohua'i ëjaëre cahuë:

"Iquëpi cuañese'e cayeje pa'ye yo'oma'pë, tjiñe Maija'quëre señe pa'iji caquë paire ye'yaquë api."

¹⁴ Cajëna, asani Pablopai casi'i cuasaquëna, Galiónpi du'rujaj'a capi, Israel paire:

"Co'aye yo'ose'ere panita'a paire huani jeose'ere yo'ojë catota'a mësaru Israel paire asa catira'huë. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are yure cato coa coca yë'ose'e case'ere, mami ayere, cui'ne mësaru cuañeñe ayere yo'ojë cayë. Jaje pa'ie sëte mësaruse'e ne de'huajë'è. Mësaru yo'ojë cayere cui'na maca yo'oquë caye coeyë."

¹⁶ Jaje cani paji yo'ose'e ca de'hua hue'ñapi eto saopi, iohua'ire. ¹⁷ Eto sauna, paji yo'ose'e ca de'hua hue'ña tjiña macare pana Sóstenesre tseani tã'cahuë. Jaë cato Israel paji tsi'si huë'e ñacai ëjaë paji'i. Jaje yo'otojë Galión cato co'a ju'i ñañe pajipi, iohua'i yo'oye.

Pablopai Tijupë Antioquíana Saiye

¹⁸ Ja yë'ta'a Pablo Corinto daripëna pëasiquëpi tsoe mu'seña paji'i. Pa'iquëpi sai huëoni sehuosicohua'ire saiyë, caquë pëpa tējini sai Priscila cui'ne Aquila ja're cõni saji'i. Siria yejana yohueja'a ja yë'ta'a yohuë aya mëima'në Cencreana naña peo ca'topë hueopi, i nesi'i ca nëose'ere yo'o tji'asi'i caquë. ¹⁹ Jaje yo'osi jeteyojë Efesona tji'ahuë. Tji'ani Pablopai Priscilare cui'ne Aquilare jeoni Israel paji tsi'si huë'ena saji'i. Sani Israel paji tsi'sicohua'i ja're coca capi. ²⁰ Caquëna, asani iohua'ipi ite pëajë'è cajë se'i'è. Sejëna, pajñë, pëaye cani. ²¹ Pëpani sai capi:

"Maija'quëpi yëna cui'naëpi yeque co'ini ñasi'i."

Cani ja jeteyo'je yohuëna aya mëni Efesopi yequë hue'ñana saji'i. ²²Ja maca Cesareana tì'ani sehuosicohua'ire pëpasi'i caquë Jerusalénna saji'i. Sani jaropi yureta'a Antioquiana saji'i. ²³Sani jarona tsoe maca pani yureta'a cui'naëpi cu'i huëo cöpi, päi ñape darina, Galicia cui'ne Frigia yeja daripëana, sehuosicohua'ire tutu quë'iohua'ire quëa huasoquë.

Apolos Efeso Paire Yëhuoye

²⁴Ja mu'seña te'i Israel päi aquëpi Apolos hue'equëpi Efesona tìtapi, Alejandría daripë aquëpi. Jaë cato ai tã'ñe coca caquë cui'ne Maija'quë toyapë ai de'oyerepa asaquë paji'i. ²⁵Jaje pa'ipi mai Èjaërepa coca pa'iyena ye'yesiquë paji'i. Jaje pa'ipi tuturepa caquë Jesús ayere tñfarepa ye'yapi, coa Juan oco doyesse'asaquëta'a. ²⁶Jaje pa'ipi Apolos Israel päi tsi'si huë'ena jai päi asajëna, caquëna, Priscila cui'ne Aquilapi asani ite te'ire tirona sani quëahuë, ai tñfarepa Maija'quë coa ayere. ²⁷Quëasiquëpi Apolos Acayana sasi'i caquë yo'ouquëna, sehuosicohua'ipi i sai ja'ñe cöcaë'ë. Cöcaijë cui'ne te'e carta toyahuë, Acaya sehuosicohua'i pa'icohua'ina de'oye ite pëpacajë'ë cajë. Jaje yo'orena, Acaya tì'ani Maija'quë oi do'ipi sehuosicohua'ire ai de'oyerepa cöcaji'i. ²⁸Cöcai si'aohua'i ña hue'ñana Israel päire toyapëna ñaquë Jesús irepa maire huasoquë paji'i caquë sañope capi. Iohua'ijë më'ë coa cayë cayë peoyere papi, capi.

Pablo Efeso Pa'iyë

19 Apolos Corintore pa'ina, Pablopi cütì quë'roja'a sa sani Efesona tì'api. Tì'ani jarona jai päire sehuosicohua'ire tì'api. ²Tì'ani jaohua'ire seji'i: "¿Mësaru sehuo maca de'o joyo tsio daquë?" Caquëna, iohua'ipi cahuë: "Pani, de'o joyo pa'iyë ayeque cayë yëquë ti asama'cohua'i a'ë."

³Cajëna, Pablopi capi: "¿Iquere asajë do cuãñore'ni?" Caquëna, iohua'ipi cahuë: "Juan oco doquë quëase'ere asani sehuojë do cuãñosicohua'i a'ë."

⁴Cajëna, Pablopi capi: "De'oji, Juan cato co'aye yo'ose'ere jëoni Maija'quëna pönëcohua'ini oco dopi, doquë capi: 'I jeteyo'je daiquëni sehuoye pa'iji.' Jaëre cato Jesuni."

⁵Jaje caquëna, asani Jesuni ire papi cuasani sehuorena, Èjaë Jesús mamipi cani dopi, iohua'ire. ⁶Dosicohua'ini Pablopi jëñapi patoquëna, de'o joyopi iohua'ina tsio daji'i. Tsio daina, yequë cocapi cajë yo'ohuë. Yo'ojë Maija'quë cayere asajë yecohua'ina se quëahuë. ⁷Iti jaje yo'osicohua'i cato doce ëmëohua'i paë'ë.

⁸Pablopi päire Maija'quë cuãñe tē'te ayere quëare pasi'i caquë ti ca'rama'ë toaso ñañëohua'ire Israel päi tsi'si huë'ena sai capi. ⁹Caquëna, yecohua'ipi sehuocaiye pajë, si'aohua'i ña hue'ñana huajë ma'a Pablo ye'yaye co'aye a'ë cahuë. Cajëna, Pablopi jaohua'ire jëoni sehuosicohua'ise'ere huani sapi, Tiranno coca ca

huë'ena. ¹⁰Jarona sani si'a mu'señapi coca caquë jaje-se'e caya ometëcahuëa yo'opi. Yo'ouquë pa'ina, Asia provincia yeja pa'icohua'ipi Israel päipi cui'ne Israel päi peocohua'ipi Èjaë coca asahuë. ¹¹Jaje yo'ouquëna, Maija'quëpi Pablo ja're pa'i jaiye päi yo'o tì'a ma'ñe yo'opi. ¹²Yo'ouquëna, Pablo ju'i cañapi cui'ne a'ri tëno cã'ti pëa i papise'epi ju'icohua'ina sani nejëna, ju'icohua'ipi co'yahuë. Cui'ne huati quë'iohua'ijë huatire eto sao cuãñohuë. Ja jerepa yo'opi.

¹³Jaje yo'ouquëna, ñani cui'ne Israel päije paë'ë, ma'aja'a cu'ijë huati joñoapi päire pa'iyë eto saohua'ijë, coa yo'ocohua'i. Jaohua'ipi cuasahuë, Jesús mamipi cajë huatire eto saoye pa'iji. Cuasani huati joñoare cahuë: "Pablo quëaquë Jesús mamipi cuãñeñë, etajë'ë."

¹⁴Iye yo'oye cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa Israel päi Esceva siete mamajëpi yo'ohuë. ¹⁵Jaje yo'ocohua'ini yequë mu'se huati joyopi iohua'ire sañope sehuoquë capi:

"Jesure asayë, cui'ne Pablöreje asayë. ¿Mësaruta'a ne a'ni?"

¹⁶Caquë jare iti macapi huati quë'ipi jaohua'ire tuturepa yo'ouquë tseani a'si neina, a'si quë'iohua'ipi cãña peoñoa huë'epi etani cati saë'ë. ¹⁷Iye yo'ose'ere si'aohua'i Efeso pa'icohua'i griego päi cui'ne Israel päi asani ca'rahuë. Jaje yo'ojëna, Jesús mami jerepa ai de'oye a'ë, si'a hue'ña pa'icohua'i cahuë.

¹⁸Jaje cui'ne jai päi sehuosicohua'ipi iohua'i co'aye yo'ose'ere jai päi ña hue'ñana oijë quëahuë. ¹⁹Quëajëna, cui'ne jai päi ja'në dahuëohua'i pa'isicohua'ipi io dahuë toyapëre päi ña hue'ñana dani ëohuë. Ja toyapë do'ire cuëcue ñañe cato cincuenta mil curiquë tē'ñarepa do'i paji'i. ²⁰Jaje yo'oco mai Èjaë coca jerepa jai saco'ë, si'a hue'ña io tuture päire iñoco.

²¹Ja jeteyo'je Pablo Macedoniana cui'ne Acayana do'i sani cui'ne jaropi Jerusalénje do'i sasi'i cuasapi. Cuasaquë yequeje capi, jaro Jerusalén saisi jeteyo'je Romaje saija'quë a'ë. ²²Jaje caquë Timoteore cui'ne Erastore iti cöcaicohua'ire cayaohua'ire Macedoniana jëjo saopi, ise'e ja yë'ta'a Asia yejana a'ri maña pëaquë.

Efeso Acohua'i Sañope Yo'ose'e

²³Ja mu'seña Efeso daripë pa'icohua'ipi ai josa yo'ojë cahuë, huajë ma'a ayere. ²⁴Demetrio po curiquë de'huaquëpi ca huëouna. Jaëpi diusa Diana huë'eje pa'ye a'ri huë'ña maña nequë paji'i. Jaje nequëpi ite cöcaicohua'ire jaiye curiquë isiquë paji'i. ²⁵Jaëpi ite cöcaicohua'ire cui'ne i neñeje pa'ye necohua'ire tsi'sopi. Tsi'soni capi:

"Èjaohua'i mësarupi asayë, iye a'ri huë'ña de'hua do'i mai de'oye pa'iyë. ²⁶Jaje pa'iquëta'are jaë Pablopi mësarupi asajë cui'ne ñajëna, caji, päi de'huase'e diusu peoye a'ë. Jaje caquë jai päire ye'ya huesoji, i cayena. Iño Efeso päire cui'ne si'a Asia provincia pa'icohua'ire jaje ye'yaji. ²⁷Iye i jaje ye'yaye ai co'aji, mai co'amaña peo huë'ña ne huesëye pa'iji, cui'ne diusa Dianaje io yure do'i quë'io pa'iyë peo huë'ña tōmeñe pa'iji. Jaje tōmeni iye diusa co'a coa cue'cue cuãñoja'

coa. Yure iye provincia Asia pa'icohua'i tseçopi cui'ne iye yeja si'a yeja pa'icohua'i tseçopi carajasio."

²⁸ Caquëna, asani pëtiteni tutu cuijê cahuë:

"Pa'ijê'ë, Diana Efesios paji ja'corepa."

²⁹ Jaje yo'ojê cajëna, si'a iti daripë acohua'i coa huesë asahuë, iohua'i yo'ojê caye. Jaje yo'ojê cajë Pablöre cöcohua'ire cayaohua'ire Macedonia acohua'ire Aristarcore cui'ne Gayore tseani quërêjê sahuë, paji tsi'sijê ña hue'ña quë'rore pana. ³⁰ Jaje yo'ojëna, Pablöpï paire casi'i caquë yo'oqueña, sehuosicohua'i ite ësehuë.

³¹ Cui'ne jaro ëjaohua'i pa'i hue'ñare yecohua'i ëjaohua'ipi Pablöre ñacohua'ique paë'ë, pa'ijê jaohua'ijê ai ësehuë, çoni yo'oquë cama'ë cajë. Jaje pa'ina, ite quëaja'cohua'ire jêjo saohuë. Pablo quë'rona. ³² Jaje yo'omaca, cato iti tsi'sisicohua'i cato de'huarepa yo'ojê cahuë, yecohua'i tiñe cuijêna, cui'ne yecohua'i ai yeque cajëna, yo'ohuë. Jaje yo'ohuë, paji. Coa ca huëosi do'ire huesërepa tsi'sini, jai paji yecohua'i iti cajë tsi'sise'eque huesëhuë. ³³ Jaje jai paji huesëjêna, Alejandrojê huesëquëna, yecohua'ipi quëahuë, iti cajë tsi'sise'e. Jaëni judío paipi coca cajë'ë cajë jêjo eto nëcohuë, paji ña hue'ñana. Ja maca Alejandropï paire coca casi'i judío paji ayere caquë jêñapi yo'opi. Yo'oqueña, ³⁴ ije judío paipi casi'i caquë yo'oji asani ai tutu cuihuë, caya horas:

"Pa'ijê'ë, Diana Efesios paji ja'co."

³⁵ Cuijê pejë jeorena, iti daripë pa'ie toyaquëpi capi, paire:

"Efesios paji asajê'ë, si'a paji iye yeja acohua'i asayë, iye daripë pa'icohua'i si'achua'i Dianate ne huesoma'pë paye pa'iji case'e. Cui'ne ma'tëmopi tømese quënaorejë ñacaiye pa'iji, asayë. ³⁶ Jaje pa'ie sête co'arepa huëojê co'aye yo'oma'pë pa'ijê'ë. Du'ru macarepa ai cuasajê'ë, je huesëjêna, airepa yo'ojê caye'ni. ³⁷ Iconi mësarü tseani dasicohua'i co'aye caye pahuë, mai ja'core pare. ³⁸ Jaje pa'ina, Demetriopi cui'ne i ja're yo'ojê cacohua'ipi yecohua'ire sañope cayere pani paji yo'ose'e asani ca de'huacohua'ina quëajê'ë. Jaohua'i pa'iyë, mësarü yëye ëjaohua'ina cajê'ë. Ja maca paji ñape mësarü pa'ie quëa de'huajê ne de'huajê'ë. ³⁹ Mësarupi yequë co'amañare seña pacohua'i pani jai paji de'oyerepa tsi'si sitona coca caye pa'iji. ⁴⁰ Yure iye yo'ose'e co'aji. Ejaohua'ipi asani maire caye pa'iji coa josa yo'ojê cacohua'ire. Iquere yo'ojê care'ni, cajë sêto quëaye peoji. ¿Jere quëaye'ni, iti cajë yo'ose'e peoto?"

⁴¹ Jaje se ca tøjini jeopi, iti yo'oye.

Pablo, Macedonia, Cui'ne Greciana Saiye

20 Josa yo'ojê ca tøjini jeteyo'je Pablöpï sehuosicohua'ire soini yëhuo tøjini saiye caquë pëpani Macedoniana saji'i. ² Sani si'a hue'ña jaro pa'i daripëana do'i sai sehuosicohua'ire sihua ëaye yëhuo huasoquë cuji'i. Cuni tøjini jeteyo'je Greciana ti'api. ³ Ti'ani jaronä toasö ñañëohua'ire pëapi. Pëasiquëpi pa'iquëpi Siriana sai yohuëna aya mëni tøjiquëpi ite judío paji huañu'u cajë cui'ñase'ere asapi. Asani Macedonia yejaja'a cui'naëpi tëtö sai quëopi co'isi'i cuasapi.

⁴ Cuasani saina, i ja're çoni saë'ë, Sópater Berea aquë, Pirro mamaquë, Aristarco, Segundo Tesalónica acohua'i, Gayo Derbe mamaquë, Timoteo, Tíquico. Cui'ne Trófimo Asia yeja acohua'i saë'ë. ⁵ Saisicohua'ipi Maija'quë do'ijëpi yëquëre Troaspi utehuë. ⁶ Utejêna, yëquëpi levadura co'mema'a aqo aifne tsi'sini yo'o tøjini, Filipos daripëpi etani jai yohuëja'a cinco mu'seña saijê ti'ahuë, Troasna. Ti'ani jaronä siete mu'seña pëahuë.

Pablo Troas Pa'ie

⁷ Huajê mu'se pa'ina, Jesús yo'ose'ere cuasajê aqo jë'yeni añu'u cajë tsi'sisicohua'ipi pa'ijêna, Pablöpï ñatasi mu'se saiyeque pa'iji caquë ai yëhuopi, ñami jopo pa'i macare paja'a. ⁸ Yëhuoquëna, ëmëje'repa tu'rihuëna tsi'sisicohua'ipi paë'ë, jaiye toa tsëopëa tsëo sitore. ⁹ Pa'ijêna, te'li posë Eutico hue'equëpi hue'se ña sa'rona ja'rusiquëpi ñuji'i. Ñu'iquëpi, Pablöpï airepa tsoe quëaye sête çai huëoni yureta'a çani huesëni jaro toasö ya'ripa ëmëje're papi tømepi. Tømëina, ju'isiquëni çonä huëohuë. ¹⁰ Jaje ju'isiquëni çarena, Pablöpï cajeni jai çapi posëna jani su'cuapi. Su'cuani capi, sehuosicohua'ire:

"Quëquëma'pë pa'ijê'ë. Huajëquë api."

¹¹ Cani ja jeteyo'je, ja'në pa'ie sitona mëni aqo yëtoni çani jare Maija'quë coca quëaquë ñatapi. Ñata tømëquëna, caye jeoni saji'i. ¹² Saina, yecohua'ijê tsihua'ëre huajëquëre sahuë. Sajê ai sihuajê saë'ë, iti yo'ose'ere cuasajê.

Mileto Saiye

¹³ Çutihuëja'a sasi'i caëna, yëquëpi du'ru saë'ë, yohuëja'a Asón daripëna. Jaronä Pablöre i case'je pa'ie ayañu'u cajë. ¹⁴ Yo'osicohua'ipi Asónna ite ti'ahuë. Ti'arena, aya mëquëna, sani i ja're çoni Mitilëna ti'ahuë. ¹⁵ Ti'asicohua'ipi jaropi sani se ñatasi mu'se Quío daripë jë'ñere paja'a sa saë'ë. Sa sani se ñatasi mu'se, Samos yo sa'rona ti'ahuë. Ti'asicohua'ipi se ñatasi mu'se Meletona ti'ahuë. ¹⁶ Jaje yo'ohuë, Pablöpï esa Jerusalëna ti'ani du'ru quëise'e tēja fiestare pasi'i caquëna. Ipi Efesona saisiquë pani Asia yejana ai tsoe pëayere coequëna, jaje yo'ohuë.

Efeso Sehuosicohua'ire Yëhuoye

¹⁷ Miletore Pablo pa'ie Efeso sehuosicohua'ie ëjaohua'ire soipi. ¹⁸ Soina, asani datena, capi, jaohua'ire: "Yë'ë du'ru macarepa Asiana ti'asi mu'se aquëpi yë'ë pa'ie yo'ose'e asacohua'ie a'ë, mësarü. ¹⁹ Si'anë mësarü ja're pa'ie jerepa pa'ie a'ë caquë yo'oma'ë mai Ejaëre necaiyë. Israel paipi yë'ëre jaiye josa yo'oñu'u cuasajê yo'o jopopi ai yo'oquë mësarute otare papi oi quëahuë. Jaje pa'ina, ²⁰ mësarute de'oye pa'ie isiyere quëa jujani jeoma'ë paji tsi'si hue'ñana cui'ne mësarü hue'ñana cu'ie quëarojaë'ë. ²¹ Jaje quëaquë Israel paire cui'ne griego paireje cahuë, Maija'quëna pönëni mai Ejaë Jesucristore sehuojê'ë." ²² Jaje mësarute quëasiquëpi yureta'a joyore papi Jerusalëna saiye pa'iji caquë yë'ëre cuañequëna, jaronä saija'quë a'ë,

yè'ère yo'o ja'ñe huesèquë. ²³ Coa iyese'e de'o joyo quëaquëna, asaquë pa'iyë, mè'ère co hue'ñapi cui'ne ai yo'oyepi uteji. Jajese'e caji, yè'è sai daripëa ñape. ²⁴ Jaje pa'iquëta'are yè'è cato, yè'è pa'iyere ai oi me neja'quë a'ni cama'ë pa'iyë. Coa sihuaquë yè'è pani tēji macajā'a de'o cocare Maija'quë paire oiyere Ējaë Jesús quëacaij'ë caquë isise'ere ne saoyese'e pa'iji.

²⁵ Mësarü yè'è quëaquëna, Maija'quë cuāñe tē'te asasicohua'i yè'ère tijupë ña coñe paja'cohua'i a'ë. Jaje yure cato asayë coa caye pañë. ²⁶ Jaje pa'ina, mësarute caye yëyë, mësarü acohua'ipi ne huesëto yè'è quëama'ë pa'isi do'i peosipi. ²⁷ Mësarute tsoe si'aye Maija'quë cuasa nëose'ere yo'ose'ere si'aye yahueye peoyerepa quëahuë. ²⁸ Jaje pa'iyë sēte mësarüja'a co'ye ñare pajë pa'ijë, i tsie do'ipi huerosicohua'ire si'a sehuosicohua'ire Maija'quë tsecohua'ire yēi ñamare ñacohua'io yo'oyeje pa'ye de'oye ñacaij'ë, de'o joyopi mësarute ñacaij'ë pa'ijajë caquë nesicohua'io sēte. ²⁹ Yè'è saisi jeteyo'je yai ai yēyeje pa'iohua'ipi sehuosicohua'ire nejo saofu'u cajë yecohua'ipi daija'cohua'io a'ë. ³⁰ Yequēje jare mësarü acohua'ipi cosoyere ye'yajë yo'ojā'cohua'io a'ë sehuosicohua'ipi iohua'ini tuijajë cajë. ³¹ Yè'è mësarü ja're toaso ometëca pa'i mu'señapi cui'ne ñamiñapi otarepa oi pajë ñapere yēhuoye jēoma'ë yēhuose'ere huāñeyema'pë jare cuasajë ñare pajë pa'ijë'ë.

³² Maija'quë do'ijë, mësarute Maija'quëna cui'ne i oi coca cayena isi nëoñë. Ja coca tutu quë'yepi mësarü joñoa jerepa de'oye cuasaye necaiyena cui'ne si'aye i ca nëose'ere i de'o paina isiyena. ³³ Yecohua'io co'amañare, curiquëre, cañare oima'ë paë'ë. ³⁴ Coa ai jerepa yè'è jētēpi nequë yè'ère caraye tijaquë pahuë. Paquë cui'ne yè'è ja're cōni pa'icohua'irejē cōcaë'ë, yè'ēpi nequë. Jaje yo'oye mësarupi ñahuë. ³⁵ Ñajëna, mësarutejē jaje co'amaña nejë yecohua'ire co'amaña peocohua'ire cōcaicoa caquë ye'yahuë, si'anēpi. Jesús caquë pa'ise'ere cuasaquë i case'e cato caji: "Isi cuāñoni sihuaye jerepa sihuaye pa'iji, yecohua'ina se isini."

³⁶ Ca tējini Pablo do're ja'rūni Maija'quëre seji'i, iohua'io ja're cōni. ³⁷ Ja maca Pablöre ai oijë su'cuani sihuahuë. Jaje yo'ohuë, ipi yè'ère tijupë ña coñe paja'cohua'io a'ë caëna. Ja maca yureta'a te'e saijë sani i sai yohuë quë'rore paja'a jēojaë'ë. ³⁸ Pablōpi yè'ère tijupë ti ñañe paja'cohua'io a'ë case'e cuasajë ai oicohua'io paë'ë. Pa'ijë Pablo ja're cōni yohuejā'a saë'ë.

Pablōpi Jerusalénna Saiye

21 Maija'quë do'ijëre jēoni aya mēni te'ere papi Cos daripëna saë'ë. Sani ñatasi mu'sepi Rodasna tija'ahuë. Tija'ani jaopi Pátarana saë'ë. ² Sani Pátarana jai yohuë tija'ahuë, Feniciāna saiconi tija'ani jona ayamë'ë. ³ Aya mēni saicohua'ipi Chipre saodohuë coa ñajë saë'ë. Ari tē'tere pa'iona, ñajë saicohua'ipi Siriana tija'ahuë. Tija'ani Tiro yo sa'rona co'amaña ma'ñe pa'iyë sēte jaronā yohuë sē'ao. ⁴ Sē'aona jaronā Maija'quë do'ijëre tija'ahuë. Tija'ani iohua'io quë'rona pēahuë, siete mu'seña. Pēarena, de'o joyopi Pablo ai yo'o ja'ñere

quëaquëna, asani cahuë, Pablöre Jerusalénna saima'ë pa'ijë'ë. ⁵ Jaje casicohua'ita'are siete mu'seña tēto saisi maca etani saë'ë. Saijëna, si'aohua'io emēohua'io cui'ne nëjohua'io tsj maña cōni yēquë ja're daë'ë, pajë daripë hue'sere pana. Datena, jaronā mejahuëna do're ja'rūni Maija'quëre seji'ë. Sēni tējini saiyë cajë pēpani, ⁶ jai yohuëna aya mēni yēquë cato saë'ë. Saijëna, iohua'io iohua'io huë'ñana co'ihuë.

⁷ Tiropi Tolemaidana tsiaya saiyë sani tējini Maija'quë do'ijëre pēpani te'e mu'se itti macana pēahuë, iohua'io ja're cōni. ⁸ Ñatasi mu'se saicohua'ipi Cesareana tija'ahuë. Tija'ani Jesús jējo saocohua'ire cōcaicohua'io siete aquë Felipe huë'ena pēahuë, de'o coca quëaquë huë'ena. ⁹ Jaë Felipepi cuatro mamajëre nomi tsjire huejama'cohua'ire paquë paji'i. Jaohua'io cato yequë mu'se pa'i ja'ñere quëacohua'io paë'ë, Maija'quëpi quëaquëna. ¹⁰ Ja huë'ere tsoe mu'seña maña pa'ijëna, daji'i, Agabo Judeapi. Jaë cato yequë mu'se yo'o ja'ñere quëaquë paji'i. ¹¹ Pa'ipi tija'ani yēquë ña hue'ña Pablo tēicore ini jēña cui'ne nëcañoa co'ye ija'a huēpi, huēni capi:

"Ñeje iye tēica paquëre hueja'cohua'io a'ë, judío paipi Jerusalénna ja jeteyo'je tija'paina isija'cohua'io a'ë, ite. Jaje caji, de'o joyopi."

¹² Caquëna, asani yēquë Pablote cōcohua'ipi cui'ne ja daripë sehuosicohua'ipi Jerusalénna saima'ë pa'ijë'ë, cajë ēsehuë. ¹³ Ēsejē cajëna, Pablōpi capi:

"¿Me yo'ojë oiye'ni, yè'ère co'a ju'iñe'ni? Yè'è Jerusalénna ju'iñe de'o'ji, huësiquëpi mai Ējaë Jesús yēye yo'oto."

¹⁴ Jaje caquë Jerusalénna sasi'io caquëna, asani ite pēajj'ë caye jēoni cahuë:

"Mai Ējaë yēyeje pa'ijaquë."

¹⁵ Ja jeteyo'je co'amaña de'hua tējini Jerusalénna saë'ë. ¹⁶ Saijëna, Cesarea pajë sehuocohua'ipi yēquëre cōni saijë sahuë. Sani jaohua'ipi Jerusalénna tija'ani Mason huë'ena sahuë, yēquë pēaja'tona. Mason cato Chipre aquë paji'i, ai tsoe Maija'quë coca sehuosiquë paji'i.

Pablōpi Jacobo Quë'rore Pa'iyë

¹⁷ Jerusalénna tija'ajëna, sehuocohua'ipi sihuajë yēquëre pēpahuë. ¹⁸ Pēparena, ñatasi mu'se Pablo ja're cōni Jacobo quë'rona do'io saë'ë. Sa tija'ajëna, jarote cui'ne si'aohua'io sehuocohua'io ējaohua'io paë'ë. ¹⁹ Pa'ijëna, pēpa tējini Pablōpi si'aye quëapi, judío pajë peocohua'ire quëarōjaina, Maija'quëpi jaohua'ire necaise'ere. ²⁰ Quëaquëna, asani Maija'quë ai de'o'ji cani Pablöre cahuë:

"Maija'quë do'iquë, de'o'ji mē'ère quëañu'u. Jai pajë Israel pajë sehuosicohua'io pa'iyë, iño. Jaohua'io cato Moisés cuāñese'ere yo'oye pa'iji cacohua'io a'ë. ²¹ Jaje cacohua'ipi asayë mē'ēpi judío pajë yequë pajë quë'ro pa'icohua'ire Moisés cuāñese'ere yo'oma'pë caquë cui'ne cā'nije tēama'pë pa'ijë'ë caquë, cui'ne aiohua'io yo'ose'e yo'oma'pë caquë ye'yaji asayë. ²² Jaje asacohua'ipi mē'ë iño daise'e asaja'cohua'io a'ë. ¿Jaje pa'ito me neja'cohua'io a'ni? ²³ Iyese'e mē'ë yo'oye pa'iji

cuasajë, iñore cajese'e pa'i emëohua'i pa'iyë johua'i Maija'quëre ca nëose'ere yo'ojã'cohua'i. ²⁴ Jãohua'i ja're sani Moisés cuãñese'ere yo'oquë jãohua'i ja're te'e si'sire tosa tojê'ë, nañare tãa cuãñoquë. Cui'ne më'ëpi jãohua'i tãa cuãño do'ijë saicaijê'ë. Jaje yo'oquëna, si'aohua'i ñani më'ëre sañope case'e coa case'e a'ë cuasajajë, Moisés cuãñese'ere sehuocai më'ëje yo'oquëna, ña jujani. ²⁵ Tsoe toyahuë, yëquë cuasase'e judío pa'i peocohua'ipi sehuosicohua'i yo'o ja'ñe. Jãohua'i cato yo'oye pa'iji, aïñe peoji de'huasi diusuna isisihua'i. Tsiëje aïñe peoji, cui'ne quio hueasicohua'ire aïñe peoji. Huejama'cohua'ipi emëre nomiore yo'oye peoji. Jaje toyahuë."

²⁶ Jaje casi maca Pablopí cuatro emëohua'ire sapi. Sani ñatasi mu'se johua'i ja're te'e si'sire cuya tóni Maija'quëre se huë'ena cacapi, johua'i ca nëosi mu'se tì'aja'a mu'se quëasi'i caquë. Jaje cani cayë, pa'i ñape Maija'quëre coa isiyere daja'a mu'se tì'aëna yo'o ja'ñere.

²⁷ Je'ñe siete mu'seña sa tãto saiyë ja'i maca pa'ina, Asia yeja acohua'ipi Israel pa'ipi Maija'quëre se huë'ena Pablo pa'ina, ñani paire ca huëohuë. Ca huëojë Pablo quë'rona sa tãmejaë'ë, ²⁸ tutu cuijê:

"Israel pa'i cõcaijê'ë. Iquëpi si'a huë'ña cu'i maire sañope caquë ye'yaquë cui'ne Moisés cuãñese'e cui'ne iye huë'e sañope caquë ye'yaquë. Jaje pa'ipi yure Maija'quë huë'ena griego paire dapi, iye de'o huë'ere si'si necai, cahuë."

²⁹ Jaje cahuë, Pablopí Efeso aquë Trófimo ja're cõni Jerusalénre pa'ina, ñasicohua'ipi, judío pa'i peocohua'i ja're cõni Maija'quë huë'ena cacapi cuasajë jaje cahuë.

³⁰ Jaje yo'ojëna, si'a ja daripë pa'icohua'i asani pëijê tsi'sini Pablote tseani hue'sena quërejê sahuë. Hue'sena quëre etoni, Maija'quë huë'e eta sa'noa si'ñe saohuë. ³¹ Pablote ja maca huani jeõnu'u cajë yo'ojëna, yecohua'ipi soldado pa'i ëjaëre Coronelre, si'a Jerusalén acohua'i ai jõsa yo'oyë, quëahuë. ³² Quëarena, Coronelpi asani i soldado pa'i ja're cõni iti yo'o huë'ñana huë'huëhuë. Huë'huë tì'ajëna, ñani Pablote huaiye jeohuë. ³³ Ja maca Coronelpi tì'ani i soldadore cuãñepi. Pablote tseani caya quëna meapi huejê'ë caquë ja maca Pablote seji'i: "¿Ique mami a'ni?" caquë, cui'ne "¿iquere yo'oquëna, më'ëre sañope yo'oye'ni?" caquë. ³⁴ Seina, yecohua'ipi ai tutu cajëna, yecohua'ipi yequere tutu ai cajëna, asama'ë soldado daripëna sajê'ë, cuãñepi. ³⁵ Cuãñeina, sacohua'ipi je'nërepa soldado pa'i daripë mëiconna tì'ani soldado pa'ipi coa cuãijê sahuë, Pablote huajo yëcohua'ipi ai jõsa yo'o do'ire. ³⁶ Sajëna, jai pa'i tutu cuihuë:

"Ite huaijê'ë".

³⁷ Sajëna, soldado huë'e caca maca Pablopí Coronelre capi, griego cocapi:

"A'ri maña më'ëre casi'i." Caquëna, soldado ëjaëpi capi:

"¿Më'ë griego cocare caquë aë? ³⁸ Më'ë pa'ima'quë Egípto pa'i ëjaëre sañope yo'oquëpi, cuatro mil emëohua'i huaicohua'i ja're cõni pa'i peo huë'ñaja'a saisiquë."

³⁹ Caquëna, Pablopí capi:

"Pa'ni, yë'ë cato Israel pa'i a'ë. Cilicia yeja Tarso daripë aquë a'ë. Jaje pa'ina, më'ëre señë, jãohua'ire coca casi'i."

⁴⁰ Caquëna, de'oji, caëna. Caquëna, Pablopí soldado huë'e mëiconi nëcaquë jëtëpi ja'jëquëna, ñani coca caye jeorena, Pablopí hebreo cocapi capi, Israel paire:

22 "A'yë dohuë, cui'ne ja'quëohua'i asajê'ë si'aye quëasi'i, mësarute."

² Jaje hebreo cocapi caquëna, asani Pablo caye ai jerepa jo'cua jeoni cama'pë asajëna, capi:

³ "Yë'ë Israel pa'i a'ë. Cilicia yeja Tarso daripëna cõsiquë a'ë. Jaje pa'ipi iye daripë Jerusalénna ai de'ohuë. Ai de'ohuëna, Gamalielpi yë'ëre ye'yapi, mai aiohua'i cuãñese'ere si'aye. Ye'yasiquëpi si'aye Maija'quë yëye yo'osi'i caquë de'hue yo'ohuë, mësararu yo'oyeje pa'ye cui'ne. ⁴ Jesús ye'yase'ere ësequë ite sehuocohua'ire huani jeõsi'i caquë ite sehuocohua'ire tseani si'seni co huë'ñana jëjo saohuë, emëohua'ire cui'ne nomiohua'ire. ⁵ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa cui'ne si'a Israel aiohua'i asayë. Yë'ë jaje yo'ose'e, jãohua'ipi Damasco acohua'ina Israel pa'ina toyani jëjo saohuë, Jesure sehuocohua'ire co'equë tseani iño Jerusalénna dani si'seye pa'iji caquë."

Pablopí I Sehuose'ere Quëapi

(Hch 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Ma'aja'a sai Damasco tì'añe ja'i maca pa'ina, jopo mu'se ma'tëmopi ai miañerepa yë'ëna ju'api.

⁷ Ju'acquëna, yejana tãmehuë. Ja macapi asahuë, yë'ose'e: "¿Saulo, Saulo me yo'oquë yë'ëre jõsa yo'oquë'ni?" ⁸ Caquëna, sehuohuë. "¿Ne a'ni ëjaë?" cahuë. Caquëna, capi: "Yë'ë Jesu a'ë. Nazaret aquë a'ë, më'ë jõsa yo'oquë." ⁹ Caquëna, yë'ëre cõcõhua'i cato miañe ñajëta'a Jesús cayete asama'pë quëquësicohua'i pateña. ¹⁰ Pa'ijëna, Jesús caquëna, asani cahuë: "¿Iquere yo'ojã'quë a'ni, ëjaë? Caquëna, mai ëjaëpi capi: "Huëni Damascõna saijê'ë. Jaropi më'ë yo'o ja'ñe quëaye pa'iji." ¹¹ Ai miañepi ju'a huesõna, ñama'quë de'ohuë. Yë'ëre cõcõhua'ipi jëtëre tse'ejê sahuë, Damascõna.

¹² Jarote Ananías Moisés cuãñese'e yo'oquëpi Damascõre pëasiquëpi paji'i. Jaë cato ai de'oquë api, si'aohua'i judío pa'i cajëna, pa'iquë paji'i. ¹³ Damascõna tì'ani pëahuë. Pëaëna, Ananíaspi dani nëcaquë capi: "Saulo yë'ë yo'jei, yure më'ëpi ñañe pa'iji. Caquëna, ñahuë, iti macapi." ¹⁴ Ja maca yë'ëre capi: "Mai aiohua'i Diusupi i yëyere asaquë yo'ojãquë caquë më'ëre jo'ya nepi, nuñe pa'ini ñaquë cui'ne Jesús cayere asaquë yo'ojãquëni soipi." ¹⁵ Jaje pa'ina, më'ë ñase'ere cui'ne asase'ere si'aohua'ire quëaye pa'iji. Më'ë cato i pa'iyere quëacaiquë pa'ija'quë a'ë. ¹⁶ ¿Yure me yo'oquë utequë'ni? Huëni do cuãñojê'ë, mai ëjaë mamire cuasaquë më'ë co'aye yo'ose'e tosa tõsiquë pa'iquë."

Judío Pa'i Peocohua'ire Quëaquë De'ose'ere Quëaye

¹⁷ Jeteyo'je Jerusalénna co'ini Maija'quëre se huë'ena cacani Maija'quëni se'i çani ñañeje pa'ye ñahuë.

¹⁸ Ñaquëna, Ējaëpi yë'ère capi: 'Esa Jerusaléni etani saijë'ë. Iye daripë pa'icohua'i yë'ë coca më'lë quëaye asacaiye paja'cohua'i a'ë.' ¹⁹ Caquëna cahuë: 'Ējaë, me jaohua'ire quëaye'ni, tsoe jaohua'ipi yë'ë më'ère sehuocohua'ire judío pa'i tsi'si hue'ñana sai tseaquë të-caquë cui'ne co hue'ñana coquë yo'ose'e asacohua'ire.' ²⁰ Cui'ne më'ë jo'yaë Estebanre huani jeojëna, yë'ëpi huaicohua'i caña ñacai nëcaquë huaiye de'oji cuasahuë. Si'a pa'i asayë, yë'ë yo'ose'e.' ²¹ Caquëna, mai Ējaëpi yë'ère capi: 'Saijë'ë. So'ona jëjo saosi'i, yë'ë cocarepa yequë pa'ire quëaja'quëre, Israel pa'i peocohua'ini,' capi."

Coronel Yo'oye

²² De'oye iye ca macaja'a asa tëjini ai tutu cui huëohuë:

"Huajëquë pa'ito co'aji. Me huajëquë pa'ija'quë."

²³ Jaje jeoñe peoyerepa ai tutu cuijë pëijë jöhua'i ju'i sara du'teni jeajë cui'ne ya'o ne'ñare ëmëje'ena jeajë yo'ohuë. ²⁴ Yo'ojëna, soldado huë'ena Pablöre conicaj'ni mepi si'sejë'ë. ¿Si'sejëna, quëajaquë i co'aye yo'ose'e. Iquere yo'oquëna, ai sañope caye'ni? Asasi'i caquë cuañepi, Coronelpi. ²⁵ Si'señu'u cajë huëni yo'ojëna, Pablöpí Capitánre capi:

"Yë'ë yo'ose'e asama'pë si'seyepoji. Cuañese'e pa'iji, yë'ë romano a'ë."

²⁶ Caquëna, Capitánpi asani sani i ĩjaëre capi:

"Iquëre de'hua ñani yo'ojë'ë. Romano api."

²⁷ Caquëna, Coronelpi dani capi:

"Yë'ère quëajë'ë. ¿Romano a'ë, më'ë?"

Caquëna, Pablöpí capi:

"Jëjë'ë."

²⁸ Caquëna, Coronelpi capi:

"Jaiye curiquë sa'ini yë'ë romano pa'i de'ohuë."

Caquëna, Pablöpí capi:

"Yë'ë sa'ine pahuë. Yë'ë cato tsj'nëna romano pa'i a'ë." ²⁹ Caquëna, si'señu'u cajë yo'osicohua'ipi ite jeoni sateña. Cui'ne Coronelpi romanore huejë'ë cuañesiquëpi quëquëpi.

Judío Pa'i Ējaohua'ire Pablo Case'e

³⁰ Ñatasi mu'se Coronelpi Israel pa'i Pablote sañope case'ere asasi'i ique do'ire sañope caye'ni caquë Maija'quë huë'e ñacai ĩjaohua'ire cui'ne judío pa'i yo'oye asani ca tëji ĩjaohua'ire tsi'sopi. Aiohua'ire tsi'soni Pablote quëna mea joyeni tsi'si hue'ñana daëña.

23 Sa nëcouna, Israel pa'i yo'oye asani ca tëji ĩjaohua'ire Pablöpí ai ñani capi:

"Maija'quë do'ijë, iye macaja'a Maija'quë ña hue'ña yë'ë ai cuasaquë co'a ju'i pa'iyepañë."

² Caquëna, Ananíaspi Maija'quë huë'e ñacacohua'ire ĩjaëre papi Pablöre ja'ye nëcacohua'ire capi: "Yë'opona tëtojë'ë." ³ Cuañequëna, Pablöpí ite capi:

"Më'ëni coa caquëre Maija'quëpi tëtoja'quë api, më'ë cato Moisés cuañese'epi yë'ë yo'ose'ere asani ne de'huaja'quëpi ja'rusiquëpi ñu'iñë, ja maca. Jaje pa'i-

ta'a ¿me yo'oquë tëtojë'ë, cuañequë'ni? Jaje canimë'ëpi Moisés cuañese'ere sañope yo'oyë."

⁴ Caquëna, ite maca nëcacohua'ipi ite cahuë:

"¿Maija'quë huë'e ñacacohua'ire ĩjaëre pare pëi sañope caquë?" ⁵ Cajëna, Pablöpí capi.

"Do'ijë ĩjaëre huesëquë cahuë. Ējaëpi asani jaje caye para'huë. Maija'quë toya pëpë caji: 'Pa'i ĩjaëre pëi sañope cama'ë pa'ijë'ë.'"

⁶ Cani ja' jeteyo'je, Israel pa'i yo'oye asani ca tëjicohua'ire acohua'ipi saduceo pa'i cui'ne fariseo pa'i pa'iyë asani, Pablöpí tutu capi:

"Do'ijë, yë'ë fariseo'ë. Fariseo tsëcapë aquë a'ë. Ju'isicohua'ire huëiye pa'iji cuasa do'ire tseja cuañesiquë pa'iyë."

⁷ Jaje caëna, fariseohua'ipi, saduceohua'ire ja're sañope yo'ojë cajë caya tsëca huahuë, tsi'sisicohua'ipi.

⁸ Saduceohua'ire cato ju'isicohua'ire huëiye pañë, cui'ne huiñaohua'ire peoyë, cui'ne joyoje peoyë cacohua'ire a'ë. Jaje pa'iquëta'are fariseohua'ire ju'isicohua'ire huëiye pa'iji, cui'ne huiñaohua'ire pa'iyë cui'ne joyoje pa'iji cuasacohua'ire a'ë. Jaje pa'ina, sañope cahuë. ⁹ Ai cuijë yo'ojë cajëna, fariseo acohua'ire cuañese'e ye'yacohua'ire huëni nëcane cahuë:

"Iquë co'aye yo'ose'e peoji. Jaje pa'ina, joyopi quëaquëna, pañita'a huiñaëpi quëaquëna, casiquëni huesëjë yo'ojë Maija'quëni sañope yo'oye pa'ini, cuasayë."

¹⁰ Cajëna, ai jerepa sañope yo'ojëna caye paji'i. Pa'ina, Coronelpi Pablote yo'ojë huani jeo ma'ñe caquë ca'raqüë i soldado pa'ire quërejajija'cohua'ire jëjë saopi. Jaohua'ipi dani etoni soldado pa'i huë'ena cui'naëni sa'ajë caquë.

¹¹ Se na'isi ñami mai Ējaëpi ñai nëcane Pablote capi: Tutu hue'ejë'ë, yo'ojë jujahuë cuasama'ë. Iño Jerusalén yë'ë coca quëase'ejë pa'ye cui'ne quëaye pa'iji, Roma daripëna yë'ë coca.

Pablote Huañu'u Caye

¹² Ñatasi mu'se Israel pa'i acohua'ipi Pablote huañu'u cuasa nëohuë. Cuasani, Pablote huaima'pë pani a'ñe cui'ne ucuye peoji, ca nëo huesohuë. ¹³ Jaje, ca nëosicohua'ipi cuarenta pa'i jerepa paë'ë. ¹⁴ Jaohua'ipi sani Maija'quë huë'e ñacacohua'ire ĩjaohua'ire cui'ne Israel pa'i aiohua'ire quëahuë:

"Yëquëpi Pablote huaima'pë atu yëquëna co'ayepi tomejaquë cahuë. ¹⁵ Jaje pa'ito yure mësarupi cui'ne Israel pa'i yo'oye asani ca tëjicohua'ipi soldado ĩjaëre sejë'ë, Pablote ñamina'a tijupë darena, yequë dahuëre seni asañu'u pa'iji cajë. Cajë setena, dajëna, yëquë utecohua'ipi ite tsi'si hue'ña ja' tija'ama'ëna, huani jeoye pa'iji."

¹⁶ Ja' ca nëose'ere Pablo yo'jeo mamaquëpi asani soldado daripëna cacani Pablote quëapi. ¹⁷ Quëaquëna, asani Capitánre te'ire soini ite capi:

"Iquë posëre sajë'ë, më ĩjaë Coronel quë'rona, ite quëaye paji'."

¹⁸ Caëna, capitánpi posëre soldado ĩjaë quë'rona sani capi:

"Pablo cosiquëpi yë'ère soini iquë pqsëre më ëjaë quë'rona sajë'ë. Quëaye paji, seji'i, yë'ère."

¹⁹ Caquëna, soldado ëjaë paj peo huë'ñana tsi-hua'ère jëtëna tseani sani te'ire seji'i:

"¿Iquere quëaja'quë a'ni, yë'ère?"

²⁰ Caquëna, tsihua'ëpi capi:

"Israel paj acohua'ipi te'e jaje yo'oñu'u cuasasico-hua'ipi më'ère seja'cohua'i a'ë, ñamina'a Pablote sa-jaquë cajë ca tëji ëjaohua'i ña huë'ñana, ai dahuë-erepa i yo'ose'e seni asañu'u cajë cayeje pa'ye caja'cohua'i a'ë, coa yequere cuasajë. ²¹ Jaje seto sehuo-caima'ë pa'ijë'ë. Cuarenta paj jerepa catini uteyë, Pablote huani jeoma'pë pani añañe cui'ne ucuye pañu'u ca huesësicohua'ipi. Jaohua'ipi yure cui'ñani uteyë, coa më'ë sehuoyese'e uteyë." ²² Caquëna, soldado ëjaëpi tsihua'ère yureta'a yecohua'ire quëama'ë pa'ijë'ë yë'ère quëase'e cani jëjo saopi.

Felipe Quë'rona Saye

²³ Soldado paj ëjaëpi cayaohua'ire i Capitán acohua'ire soini iye ñami a las nueve pa'i maca Cesareana saiyeque pa'iji ne de'huajë'ë docientos soldado paire yeja saija'cohua'ire, setenta caballoja'a saija'cohua'ire, cui'ne docientos uitu saja'cohua'ire, caquë cuañepi.

²⁴ Cui'ne Pablo ñu'i saija'quëre caballore ne de'huajë'ë, ëjaë Felix quë'rona huajëquëre jëasiquëni de'oye ñacaijë sacaijë'ë, cuañepi. ²⁵ Jaohua'i ja're cõni toyasicore jëjo saopi. Toyase'e cato caji:

²⁶ "Romano ëjaë jerepa pa'i, më'ère pëpayë. Yë'ëpi Claudio Lisiaspi. ²⁷ Israel paipi iquëre Pablote tseani huani jeoñu'u cajë yo'ojëna, yë'ëpi romano api asani yë'ë soldado paj ja're sani ite huasohuë. ²⁸ Israel paj ite sañope case'ere asasi'i caquë jaohua'i ëjaohua'i tsi'si huë'ñana Pablote sahuë. ²⁹ Sani asaquëna, Pablapi johua'i cuañese'e cayere yo'oma'ë tñe yo'o do'ire sañope caye pa'iji. Jaje pa'ina, huani jeoñe peopi, ite. Cui'ne co'acohua'ire co huë'ñana cayeje peopi. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are judío paipi huani jeoñu'u cuasajë yo'oyere asa tñani iquëre më'ë quë'rona jëjo saoyë. Jëjo saoyë cui'ne ite sañope yo'ocohua'ireje seji'ë, më'ë asa huë'ñana sani ite sañope payere cajë'ë, caquë. Ca tëjihue."

³¹ Ja maca soldado paj iti cuañese'eje ñami saijë Pablote Antípatris daripëna sahuë. ³² Natasí mu'se soldado paj quëo saicohua'ipi huë'ena co'ihuë. Co'ijëna, caballo saicohua'ise'e Pablo ja're cõni saë'ë. ³³ Natasí mu'se Cesareana tñani toya ja'hua romano ëjaëna isijë cui'ne Pablote isihuë. ³⁴ Isirena, toya ja'hua seña tëjini Pablote seji'i: ¿Ique yeja aquë a'ni? Seina, Cilicia yeja aquë a'ë capi. Caquëna, asani, ³⁵ capi:

"Më'ère co'aye cacohua'ipi datena, më'ère asasi'i."

Jaje caquë Herodes huë'ena iquëre sani de'hua ñajë'ë, capi, Felix.

Pablapi Felixre Caye

24 Cinco mu'seña tëtto sai maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa Ananíaspi cui'ne aiohua'i

cõni daë'ë. Daijëna, cui'ne iti coca caquërepa Tertuloje daji'i. Jaohua'i cato paj ëjaë quë'rona daë'ë, Pablote sañope cañu'u cajë. ² Dani Felix quë'rona tsi'sijëna, Pablote dahuë. Darena, Tertulopi sañope ca huëopi, ñeje:

"Ëjaë Felix, më'ëpi de'oquëpi iye yejaña ñacaina, ai yo'oye peoyë. Cui'ne më'ëpi de'oye cuasaquëpi cuañequëna, yëquë paj si'aohua'i ai jerepa de'oye pa'iyë.

³ Si'a huë'ña më'ère de'oye cayë. Yëquë romano Ëjaë më'ë Felix ai jerepa pa'i. Jaje pa'ina, ai sihuayë.

⁴ Më'ëpi tsoe cajëna, ai yo'oma'quë cuasajë a'ri maña cañu'u yëquë cuasajë daise'e asacaijë'ë, yëquëre.

⁵ Iquë tñro saicohua'i Nazareno huë'yosicohua'i ëjaëpi ai josa yo'oquë api. Si'a huë'ña Israel paire yequere ye'yaquë cunirojaj quëapi, yequë tsëcapëa nequë. ⁶ Jaje pa'ipi Maija'quë huë'e de'oconí si'si nesí'i caquë yo'oquëna, ñani ite tseahuë, yëquë cuañese'e cayeje pa'ye ne de'huañu'u, cajë. ⁷ Jaje yo'ojëna, Soldado paj ëjaë Lisiaspi dani ai tutu jio dani Pablote sapi. ⁸ Sani Pablote sañope yo'ocohua'ire cuañepi, më'ë quë'rona sani quëaye pa'iji caquë. Yure më'ëpi Pablote seni asajë'ë. Seni asani si'aye yëquë caye nuñerepa sañope caye a'ë asaja'quë a'ë, më'ë."

⁹ Caquëna, si'a Israel paj nuñerepa caji, cahuë, iti maca pa'icohua'i. ¹⁰ Cajëna, romano paj ëjaëpi yure caye pa'iji, caquë jëtëpi iñoquëna, Pablapi ca huëopi:

"De'oji sihuayë, tsoe ometëcana ëjaë pa'i Israel paj yo'oye asani ne de'huaquëpi asaquëna, yë'ë yo'ose'ere sañope sehuoye pa'ina. ¹¹ Coa doce mu'seña pa'iji, Jerusalëna yë'ë tñase'e Maija'quëre sesi'i caquë. ¹² Tñ'asiquëpi pa'i te'ireje sañope caye pahue. Jai paj tsi'sini josa yo'ojajë caquë ca huëoyeje pahue. Maija'quëre se huë'ere pa'i tsi'si huë'ere jai daripëre josa yo'oye pahue. ¹³ Yë'ë co'aye yo'oma'ë pa'isiquëre jaohua'i me iñoja'cohua'i a'ni, më'ère.

¹⁴ Nuñerepa quëasi'i. Maija'quëre sehuoyë, jaohua'i tñro sai ma'a'ë cacore. Maija'quë yëyere yo'oquë pa'iyë. Si'aye Maija'quë coca toyapë, Moisés cuañese'e, Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'e si'aye nuñerepa case'e a'ë, cuasani sehuoyë. ¹⁵ Jaohua'i cuasayeje yë'ë cui'ne cuasayë, yequë mu'seña Maija'quëpi ju'isicohua'ire huëoja'quë api, de'ocohua'ire cui'ne co'acohua'ire. ¹⁶ Si'a mu'seña Maija'quëpi yë'ère ñaquëna, cui'ne paipi yë'ère ñajëna, asani nuñerepa de'oye yo'osi'i caquë ai yo'oyë. Jaje pa'ina, Maija'quëre ca'raye pañë, paireje.

¹⁷ Tsoe ometëca yequë paj darire pa'isiquëpi iño yë'ë quë'rona co'ihuë. Co'ini tñani peocohua'ire cõcasi'i cui'ne Maija'quëre isisi'i caquë Maija'quë huë'ena cacahuë. ¹⁸ Cacani Moisés cuañese'e yo'oni si'sire cuya tõsiquë pa'ina, Asia acohua'i Israel paj acohua'i yë'ère ñahuë, jai paj ja're pa'iyë paquëna, cui'ne josa yo'oma'ë pa'ina. ¹⁹ Yë'ë sañope case'e pa'ito, yë'ère ñasico-hua'ipi dani caye pa'iji. ²⁰ Judío paj yo'ose'ere asani ca tëji ëjaohua'i tsi'si huë'ñare pa'i maca yë'ë co'aye yo'ose'ere tñ'asicohua'ipi pani, icohua'i iye maca pa'icohua'ipi sañope cajajë. ²¹ Yë'ë te'erepa johua'i ja're pa'i maca tutu cahuë, ñeje: Ju'isicohua'i huëiye pa'iji asa

do'ire yure mäsaru yë'ère sañope yo'oye cahuë, co'aye case'e pani jase'e pati'ñe pa'io."

²² Jaje caquëna, Felixpi Jesure sehuocohua'i pa'iyere asaquëpi capi:

"Soldado ëjaë Lisiaspi daquëna, nuñerepa asasi'i mäsaru yo'ojë caye."

²³ Cani Capitánre cuañepi Pablote coma'ë ñajë'ë. I cajeohua'ipi dani ìte cõcaija'cohua'i a'ë. Jaohua'i cacaye de'o'ji, capi.

²⁴ A'ri maña tsoe mu'seña pa'i maca Felixpi cui'ne i paco Drusila cõni daji'i. Jao cato Judía paio paco'ë. Felixpi dani Pablote quërëjajë'ë, caquë cuañeina. Quërë-jatena, dani Jesucristore sehuoni pa'iyere Pablote quëaquëna, asapi. ²⁵ Asaquëna, Pablote nuñerepa pa'iyere cui'ne yëyere quëco saojë pa'iyere, cui'ne yequë mu'se pa'i ñape yo'ose'e ca de'hua ja'ñere quëaquëna, asani Felixpi quëquëpi. Quëquëni capi:

"Saijë'ë, yure cato yequë mu'se më'ère soini asasi'i."

²⁶ Yequë cato Felix cuasapi, Pablote curire isijaquë, isina joye saosi'i. Jaje cuasaquë si'anë soiquë coca caquë yo'opi. ²⁷ Caya ometëca sa tëtto saquëna, Felixpi etaëna, Porcio Festo romano ëjaë de'opi. Israel pa'i ìte sihuaja'cohua'i a'ë, cuasaquë Pablote etoma'ë pajji'i.

Festore Quëaye

25 Festopi romano ëjaë de'oni toasõ mu'seña sa tëtto sani Cesareapi Jerusalénna majji'i. ² Mani ti'aëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne Israel pa'i aiohua'ipi Pablote sañope coca case'ere quëareña. Quëajë seteña. ³ Pablote Jerusalénna jëjo dao'jë'ë cajë jaohua'i cato daina, huani jëoñu'u cajë sei'ë. ⁴ Sejëna, Festo capi: "Pani Cesareare Pablo cosiquëpi pajji'i. Jãrore pa'ijaquë. Yë'ëpi ëa maca jãrona sasi'i."

⁵ Jã maca capi:

"Mäsaru ëjaohua'ipi yë'ë ja're cõni Cesareana saijë'ë. Sani sañope ìte coca pa'ito jãrona quëajë'ë."

⁶ Festopi ocho mu'seña panita'a diez mu'seña Jerusalén pani tējini Cesareana co'ipi. Co'ini ñatani pa'i yo'oye ne de'hua huë'ñana sani ja'runi ñu'i Pablote dajë'ë, cuañepi. ⁷ Cuañeina darena, Israel pa'i Jerusalén daisicohua'ipi jaiye co'aye yo'osiquë api cahuë. Jaje jo-hua'i sañope caye pa'iquëta'are i yo'ose'ere iñojë quëayere pãhuë. ⁸ Pajëna, Pablote sañope johua'i cayere caquë capi:

"Co'aye ti yo'oma'quë a'ë, yë'ë. Judío pa'i cuañese'ere sañope yo'oma'quë a'ë, yë'ë. Maija'quëre se huë'eje sañope yo'oma'quë a'ë, cui'ne romano pa'i ëjaëreje sañope yo'oma'quë a'ë."

⁹ Caquëna, Israel pa'ipi sihuajajë cuasaquë Festopi Pablote seji'i:

"¿Jerusalénna saiye yëma'quë? Jãrona yë'ëpi më'ère sañope case'e ne de'huaja'quëre seji'i."

¹⁰ Seina, Pablote capi:

"Romano pa'i ëjaëpi pa'i yo'ose'e asani ne de'hua huë'ña'ë, iño. Yë'ë tayose'e pa'ito ne de'hua huë'ñare pa'iyë. Tsoe më'ëpi yë'ë quëaye asahuë, judío paire sañope co'aye yo'oye pãse'e. ¹¹ Yë'ëpi ai co'aye

yo'osiquë pa'ito huani jëoñe de'o'ji, ju'iñe pa'si'i cama'ë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are yë'ère sañope cayepi nuñerepa yo'ose'ere pare caye peoto, yë'ère te'ije jãohua'ina isi ti'añe peoji. Jaje pa'ina, seña romano pa'i ëjaëre pa'i yë'ë tayose'e pa'ito asani ca de'huajaquë."

¹² Caëna, Festopi ìte cõcõhua'ire sa'ñe coca cani cuasani Pablote caëña:

"Romano ëjaërepa quë'rona saiye se'to jãrona saiye pa'iji."

Agripare Quëaye

¹³ Casiquëpi pa'ina, ëjaë Agripa i paco Berenice cõni Festore pëpañu'u cajë Cesareana dateña. ¹⁴ Dani pa'ijëna, Festo jaohua'ire quëapi. Pablo tseã cuañosiquë pa'iyë quëaquë capi:

"Te'i ëmë Felix cosiquë iño pa'iji. ¹⁵ Jerusalénre pa'ina, Israel pa'i ëjaohua'ipi cui'ne Israel pa'i aiohua'ipi Pablote sañope coca quëajë ìte huaijë'ë." ¹⁶ Cajëna, yë'ë cahuë: "Romano pa'i ëjaohua'ito cato te'ire paire coa huëoni ja' asama'pë huani jëoñena cuañema'cohua'i a'ë. Jaje yo'oma'pë ìti ca cuañoquëni ìte sañope caco-hua'ini sañooperëpa ñaquë johua'i sañope ìte cayere sañope johua'ire sehuoyere isicohua'i a'ë, caquë quëajaquë cajë. ¹⁷ Jaje pa'ina, Israel pa'ipi iñoña datena, ñatasi mu'sepi pa'i yo'ose'ere ne de'hua huë'ñare ñu'i Pablote dajë'ë, cuañehuë. ¹⁸ Cuañeina, ìre sañope cacohua'ipi quëahuë. Ai co'aque ai co'aye yo'osiquë api, caji'cohua'i a'ë, cuasaquëta'are. ¹⁹ Coa Israel pa'i aiohua'ito case'ere yo'oma'quë api, cahuë. Cui'ne yequë Jesús cocare jare cahuë. Jesús ju'isiquëpi huëni huajëquë api, caquë api Pablo. ²⁰ Jã mañase'e cajëna, me yo'ojã'quë a'ni, cuasaquë Pablote sei'ë. Jerusalénna saiye de'oma'quë, jãrona asani ne de'huaye, de'oma'quë cahuë. ²¹ Caquëna, Pablote romano ëjaëpi ne de'huaye pa'iji, caquë api. Caquëna, de'o'ji iñoore cosiquë pa'ijë'ë cahuë. Yequë mu'seña jëjo saosi'i, romano ëjaërepa quë'rona, cahuë."

²² Caquëna, ëjaë Agripapi Festore caëña:

"Yë'ëje ìpi caquëna, asasi'i." Caquëna, Festopi capi:

"Ñamina'a ìte asa'ñe pa'io." ²³ Nataquëna, ai de'o caña suñasicohua'ipi ëjaë Agripa i paco cõni, jo'yao-hua'ito cõni pa'i yo'ose'e asa tu'rihuëna cacareña. Jãro soldado ëjaohua'ipi cui'ne Cesarea daripë ëjaohua'ipi tsi'sireña. Cacarena, Festopi Pablote dajë'ë, cuañeina. ²⁴ Festopi cuañequëna, dareña. Dani caëña:

"Ëjaë Agripa cui'ne si'aohua'ito asajë'ë. Si'a Israel pa'i Jerusalén acohua'ito cui'ne iño acohua'ito Pablote huaiye pa'iji, ca jujama'cohua'ito a'ë. ²⁵ I yo'ose'ere asani ìte huaiye peoji, cuasahuë. Pablote yë'ë yo'ose'ere ëjaërepa Augustopi ne de'hua'ñe pa'ito api, caquëna, jãrona jëjo saosi'i, cuasahuë. ²⁶ ¿Jaje pa'ina, co'aye yo'oma'quëni me toyaye'ni, mai Ëjaëre? cuasaquë Pablote dahuë, iño. Më'ëpi ìte asani quëajë'ë, mai Ëjaëre toya ja'ñe. ²⁷ ¿I co'aye yo'ose'ere huesëquë me cosiquëre jëjo saoye'ni, mai Ëjaë quë'rona?"

Pablopi Ējaë Agripare Quëaye

26 Jā maca Agripa Pablote capi:
 “¿Më'ère sañope cayere sehuojë'è?”

Caëna, Pablopi jëtë mëani ca huëopi, ñeje:

²“Israel paji yë'ère sañope case'ere yë'ëpi sehuoquëna, Ējaë Agripa më'ëpi asaja'quë api caquë sihuayë.

³Si'aye Israel paji jā'në yo'ojë pa'ise'e asaquëpi, cui'ne si'aye jaohua'i jā're yë'è sañope coca caye asaquëpi, yure yë'ëpi quëaquëna, asa jujama'ë dahuëre asacaijë'è caquë señe më'ère.

Pablo Tsoe Pa'ise'ere Quëaye

⁴Yë'è tsoe Jerusalénre posë pa'inë pa'ise'e si'a Israel paipi asayë. ⁵Fariseohua'i cato Israel paji yo'oye nuñerepa yo'ocohua'i a'ë, tayoye paçohua'i a'ë. Yë'è fariseo, de'ose'e Israel paipi asayë. Jaohua'ipi yëni Pablo de'oye yo'opi, caji'cohua'i pa'ini. ⁶Jaje pa'iquëta'are Maija'quë, yëquë aihua'ire tsoe acohua'ire, ca nëose'ere yë'è ute do'ire sañope yo'ojë yë'ère iñona dahuë. Ju'isicohua'i tijupë huëni huajëcohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, ca nëose'ere ute do'ire. ⁷Jaje pa'ina, si'a Israel paji doce tsëca pa'icohua'i si'a mu'seña si'a ñamiña Maija'quëre sejë i ca nëose'ere uteyë. Tijaquëna, ñañu'u cajë yë'è Ējaë Agripa yë'ëje cui'ne ute do'ire yë'ère sañope judío paji cayë. ⁸¿Me yo'ojë mësarū, Maija'quë ju'isicohua'ire huëo tija'ne paji, cuasayeni?

Pablopi Sehuosicohua'ire Josa Yo'o Jañere Quëaye

⁹Jā'në Jesucristo Nazaret aquë cocare ësequë sehuocohua'ire sañope yo'oye pa'iji, cuasahuë. ¹⁰Cuasaquë jaje Jerusalénna yo'ohuë. Maija'quë huë'e ñacaicohua'ipi cuañejëna, jai paire cohuë, Jesure sehuocohua'ire. Yecohua'ipi sehuocohua'ire huani jeojëna, asaquë sihuaquë de'oji cahuë. ¹¹Jesure sehuocohua'ipi Jesure sehuoye pañë caji'cohua'i a'ë cuasaquë sehuocohua'ire tija'ni ai si'sehuë. Israel paji tsi'si huë'ñana cacarajai sehuocohua'ire co'ehuë. Jaohua'ire ai pëi yo'ohuë, Judea dari jere pajë sani co'erojã'ë, si'sesi'i caquë.

Pablo I Pönëse'ere Quëaye

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹²Jaje caquë Damascona saë'è, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi cuañese'e toyani yë'ère isini jëjo saokuëna. ¹³Saina, ina ëjaë Agripa jopo mu'se pa'i maca, ma'tëmopi ëšë jerepa miañepi yë'ère ju'api, yë'ère coçohua'ireje. ¹⁴Ju'aquëna, ñani tãtajëna, yë'ose'e asahuë, hebreo cocapi. Caquëna, ¿Saulo, Saulo me yo'oquë yë'ère josa yo'oquë'ni? Tarapë jëjësë ñacana duruhëquë tito pë'iyeje pa'ye më'ëja'a a'si ne ju'iñeje yo'oyë, më'è.' ¹⁵Caquëna, yë'ëpi ¿ne a'ni, Ējaë? cahuë. Caquëna, Jesu a'ë. Më'è josa yo'oquë a'ë. ¹⁶Huëni nëcajë'è, yë'è jo'yaëre paire quëacaiquëre nesi'i, caquë më'ère iñonë. Më'ëpi yë'è jo'yaë de'oni yure ñase'ere cui'ne yequë mu'seña yë'ëpi iñoquëna, paire quëaye pa'iji.

¹⁷Më paji cui'ne Israel tsëca pa'ima'cohua'i huaiye peoji caquë de'oye ñacaija'quë a'ë, më'ère. Yure Israel tsëca pa'ima'cohua'ina jëjo saosi'i, më'ëpi ye'ya sëttojã'quëre. ¹⁸Jaohua'i cato caisicohua'ijë pa'iohua'i pa'iyë. Jaohua'i cato coa huesëjë yo'ocohua'i a'ë. Jaje pa'ina, mëna jo'yaohua'i pa'iyë. Jaohua'ire ye'ya sëtosi'i caquë më'ère jëjo saosi'i, jaohua'ire quëa sëttojã'quëre, më'ëpi quëaquëna, asa sëtani pönëni Maija'quë jo'yaohua'i pa'ijë, nuiñe yo'ocohua'i, yë'ère sehuocohua'i. Sehuojë iohua'i co'aye yo'ose'ere saji de'hua cuañosicohua'i pa'ijë yë'ère yecohua'i sehuosicohua'i jā're cõni te'e pa'ijë sehuosicohua'i pa jā'ñere pajã'cohua'i a'ë.'

Pablopi De'oye Sehuoye

¹⁹Jaje pa'ina, ëjaë Agripa, Jesús ma'tëmo aye iñose'e asani de'oye sehuohuë. ²⁰Sehuoni du'ru macarepa Damasco pa'icohua'ini quëahuë. Jeteyo'je Jerusalén pa'icohua'ire quëahuë. Cui'ne si'a Judea yeja pa'icohua'ire quëahuë. Cui'ne Israel paji peocohua'ireje quëahuë, ñeje: 'Tsoe pa'ise'e jeoni Maija'quëre sehuojë'è. Sehuoni sehuosicohua'i yo'oyere yo'ojë'è.' ²¹Jā yo'o do'ire Israel paji pëijë yë'ère huani jeoñu'u cajë Maija'quë huë'ena tseahuë. ²²Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi cõcaina, nuñerepa saiye. Jā yë'ta'api yureje si'aohua'ire Maija'quë coca quëaquë, ëjaohua'ire cui'ne ëjaohua'i peocohua'ireje quëahuë, Maija'quëre tsoe quëacaicohua'ipi cui'ne Moisés tsoe quëase'ejë pa'ye. ²³Jare quëahuë, ñeje: Cristopi ai yo'oni juni huesëye pa'iji. Jeteyo'je ipi du'ru huëni de'o pa'iyere, huasoyere iñoja'quë api, maire Israel paire cui'ne Israel paji peocohua'ire."

²⁴Pablopi ite sañope cayere sañope jaje caquëna, asani Festopi ai tutu capi:

"Pablo më'è cuepequë cayë. Itise'e ñaquë ye'ye huesëni."

²⁵Caquëna, Pablopi sehuopi:

"Pani ëjaë Festo, cuepema'ë nuñerepa cayë. Jaje pa'ire paji cuasajë asayere. ²⁶Ique mai ëjaë Agripa yë'è caye si'aye asaji. Jaje pa'ina, ca'rama'ë cayë si'aye i ña huë'ñana, nuñerepa yë'è caye ëjaëpi asa tija'ji, huesëma'ë cuasayë. Cama'ë pa'iyë, yequë huë'ñana paji ñama'tona tëto saise'ere. ²⁷Ējaë Agripa, ¿Maija'quë coca tsoe quëacaicohua'i case'ere nuñerepa coca'ë cuasaquë? Asayë, më'è. ¿Jaje pa'ima'quë?"

²⁸Caquëna, jā maca Agripa Pablote capi:

"Më'ëpi quëaquëna, Jesús cocare sehuoye ja'i maca yo'ohuë, më'è capi."

²⁹Caquëna, Pablopi capi:

"Më'è sehuoquëna, cui'ne si'aohua'i iye mu'se yë'ère asacohua'ijë sehuoja'cohua'i a'ë cuasaquë Maija'quëre señë. Yë'ëje pa'iohua'i sehuosicohua'i pa'ijëta'a sëa mea peocohua'ipi sehuosicohua'i pa'ijajë caquë señë."

³⁰Pablopi ñeje ca tëji maca Ējaë Agripa huëni nëcaquëna, cui'ne jā yeja cuañequëje cui'ne Bereniceje cui'ne si'aohua'i iti maca ducohua'ijë huëni nëcahuë.

³¹Huëni sani tjiropi iohua'ise'e sa'ñe coca cahuë, ñeje:

“¿Iquë co'aye yo'oma'quëre me huani jëoñe'ni, cui'ne cosiquëpi pa'ieyë peoji, iquëre?”

³² Caquëna, ja maca Agripapi Festore capi:

“Romano ëjaërepapi ne de'huajaquë ipi cama'quë pa'ito yurepi ite joyeni etora'huë.”

Pablote Romano Quë'rona Saye

27 Yëquëre Italiana jëjo saofu'u cuasani, Pablote cui'ne yequë cosicohua'ire Capitán Juliona isi-huë, jaëpi ñajaquë cajë Augusto hue'yosi tsëcapë aquëna. ² Adramitio yo sa'ro yohuëna ayamë'ë, Asia yeja yo sa'noana sani tëjire pacona. Jaona aya mëni saë'ë. Saijëna, cui'ne yëquë ja're çoni Aristarcoje saji'i, Tesalónica daripë aquë Macedonia paï. ³ Natasu mu'sepi Sidón yo sa'rona tì'ahuë. Jarona tì'arena, Juliopi de'oye yo'oquë Pablo cajeohua'ipi necaijajë cuasaquë Pablote eto saohuëna, sani i cajeohua'ire, pëpaquë yo'opi. ⁴ Tutu ju'ama' të'huija'a Sidónpi saicohua'ipi ai tutu sañope ju'a do'ire Chipre saodohuë yë'quë macaja'a saë'ë. ⁵ Saicohua'ipi Cilicia yeja cui'ne Panfilia yeja jë'ñerepa sa sani Mira daripëna tì'ahuë. Mira cato Licia yeja daripë aco paji'i.

⁶ Jarona Capitánpi yequë jai yohuë tì'api, Alejandría daripëpi daisiconi. Ja yohuëpi Italia yejana saija'coni asani Capitánpi aya mëijë'ë, cuañepi. Cuañeina, aya mëteña. ⁷ Tutu sañope ju'a do'ire dahuëre saë'ë, ai tsoe mu'seña. Ai yo'ojë Gnidona tì'ahuë. Ai tutuquëna, jerepa saiye co'api. Co'acquëna, Creta saodohuë tutu ju'ama'a të'huija'a të'ijani saë'ë, Salmón daripë jë'ñere paja'a. ⁸ Të'tëpaja'a saijë ai yo'ojë De'o Yo Sa'ro hue'yosi yo sa'rona tì'ahuë, Lasea daripë quë'rona.

⁹ Tsoe ne huesëni yo'orojajëne sëte ai huajëya'ye nëji'i, ja yë'ta'api yohuëja'a saiye tsoe jë'nërepa oco tëcahuë tì'añe sëte. Jajë pa'ina, asaquë Pablote yëhuoquë capi:

¹⁰ “Èmëohua'i yohuëja'a mai sainsi ai yo'ojajë'cohua'i a'ë, si'aye mai saye, cui'ne yohuë nejoja'cohua'i a'ë, cui'ne maije jutì'ñe pa'iohua'i a'ë.” ¹¹ Caquë yëhuoquëna, Capitánpi sehuocaiye paquë coa asa topi, Pablo caye. Iti yohuë paquë cayere cui'ne yohuë quëhuiquë cayere sehuocaji'i. ¹² Jajë pa'ina, si'aohua'i cuasahuë iye yo sa'ro cato co'aji oco tëcahuë pëani tëto saiye. Sañu'u, Fenicena ësë du'ina tì'ñarepa ña sa'rona. Jarona oco tëcahuë jëañu'u, cuasahuë.

Asi Tsiaya Ai Co'poye

¹³ Jajë cuasajëna, huë'ehuë tē'tepi a'ri ja'ye tutu ju'acquëna, saiye de'oji cuasajë yohuë dëquëye ne huahuase'e naë mëa saoni ayani saë'ë, Creta tē'tëpaja'a. ¹⁴ Saijë pa'i maca ëmëje'e të'hui jai tuturepa daiyepi dani yohuëre tutu sao. ¹⁵ Tutu saocona, sañope yo'o jujarena, tutupi quëconi sao. Sacona, io jëjo saoyejë saë'ë. ¹⁶ Saicohua'ipi te'e a'ri saodohuë Clauda hue'eco jeteyo'jena tì'ahuë, ai tutuma'tona tì'ani. Jarona ai yo'ojë a'ri yohuë paire huaso yohuë ayahuë. ¹⁷ Aya tëjini jai yohuë joima'coni cuasajë jai yëi meapi huëhuë yohuë, cui'ne a'ji mejahuëana Sirte hue'eyena

ju'a huesë ma'ñe cajë ca'rajë dëquëyere jopoja'a jëa dëso neñahuë, yohuëpi ju'aye pajaco cajë. Jajë yo'oni coa huahuajë tutu sao cuañohuë. ¹⁸ Natasu mu'seje ai tutuquëna, ña jujani iti saicohua'ipi yohuë sayere tsiayana moe dëso huëohuë. ¹⁹ Toaso mu'se acona yureta'a johua'i jëñare papi ñajë jëa dësohuë, yohuë pa'ise'e. ²⁰ Ai tsoe mu'seña ësëre cui'ne ma'ñocore ñama'pë pa'ijë cui'ne ai tutu ju'acquëna, tutu sao cuañojë yureta'a ti ne huesëre pahuë cuasahuë.

²¹ Ai tsoe aima'pë pa'ieyë sëte, Pablote si'aohua'i jopona huëni nëcani capi:

“Yë'ë Cretana pëañu'u caye asani sehuocaisicohua'i pa'ito de'ora'pi. Jarona pëasicohua'i pani si'aye iye ai yo'oye para'huë. ²² De'oji, yure ai cuasama'pë, tutu mañare hue'ejë'ë, si'aohua'i mësarua huajëja'cohua'i a'ë, yohuëse'e ne huesëtoje. ²³ Yë'ë pacacai necaiquëpi Maija'quëpi iye ñami i huññaëre jëjo daoua, dani capi, ñeje: ²⁴ Pablo ca'rama'ë pa'ijë'ë, César quë'rona saiyeque pa'iji. Jajë pa'ina, më'ë iño pa'i do'ire Maija'quëpi si'aohua'ire më'ë ja're yohuë pa'icohua'ire huasoja'quë api, ju'ñere.” ²⁵ Jajë pa'ieyë sëte ëjaohua'i tutu mañare hue'ejë'ë, yë'ë cato Maija'quëpi i case'eje ñacaija'quë api cuasayë, cui'ne huññaë quëase'eje pa'ye pa'ijajë'co cuasayë. ²⁶ Mai cato saodohuëna yohuëse'e ju'a huesëcona, tumasicohua'i pa'ijajë'cohua'i a'ë.”

²⁷ Tutupi tutu saosicohua'ipi jai asi tsiaya Adriaticore huahuahuë, jopo ñami pa'i maca, catorce mu'seña pa'i maca ja maca, ñami jopo pa'i maca yohuë ñajë sacohua'ipi jë'nërepa yeja tì'añe cuasahuë. ²⁸ Asani huññere cuëcujëna, treinta y seis metros paji'i, huññe. Pa'ina, ai seña maca sani tijupë cuëcujëna, veintisiete metros paji'i. ²⁹ Pa'ina, jai quëna pëana ju'a huesë ma'ñe cajë ca'rajë yo sëtijëja'a cuatro quëna ca'huanoa jëo dësohuë, iti dëquëco naupa ja'ñere. Yo'ojë esa ñatama'coni cuasahuë. ³⁰ Iti yohuë sacohua'ire papi yahuerëpa jai huëre jëo sañu'u cajë ea du'iona, jëa yohuëre a'ri yohuëre tsiayana casa huahuoñu'u cajë yo'ohuë, quëna ca'huanoare corohuë quë'rona jëa dësoñu'u cajë yo'oyejë pa'ye yo'ohuë. ³¹ Yo'ojëna, Pablote quëapi, Capitánre cui'ne i soldado paire ñeje caquë:

“Iye yohuë sacohua'ipi iye yohuëre pa'ima'pë pa'ito mësarua huajëcohua'i pa'ieyë peosipi.”

³² Jajë caquëna, asani soldado acohua'ipi a'ri yohuë sëa mea tëa jëoreña. ³³ Natasu maca Pablote si'aohua'ire aho huëopi ñeje caquë:

“Mai catorce mu'seña aima'cohua'i a'ë, mai pa'i ja'ñere huesëjë. ³⁴ Jajë pa'iquëta'are yureta'a a'ijë'ë, tutu paja'cohua'i, mësarua naña me macajë ne huesëye peoji.”

³⁵ Jajë ca tëjini aore ini Maija'quëre seni tëjini yëtoni a huëouña. ³⁶ Ai huëoquëna, ñani quëcojë aore a'teña. ³⁷ Yohuë pa'icohua'i cato, docientos setenta y seis paire pateña. ³⁸ Ani tëjini trigore tsiayana ña'ñe dësoreña, peojaco cajë.

Yohuë Ne Huesëye

³⁹ Ñata tōmesi maca yohuë sacohua'ipi iti yeja mamire huesëcohua'i paë'ë. Pa'ijë mejahuëre ñani, jaona sè'añu'u cuasajë yo'ohuë. ⁴⁰ Jaje yo'ojë yohuë jëaye sèani huahuasi mea yè'te tēteni iti hue'ña quëna ca'huanoa jëa coehuë, cui'ne yohuë tayo peruje jeyehuë, iti pō'neñeje. Jaje yo'oni tutuquëna, sai cañare mëohuë. Mëorena, yohuëpi mejahuëna tsiojaj huëo. ⁴¹ Tsiojajjēna, jai yohuë corohuëpi mejahuëna ju'anēni huesëo. Ja maca yureta'a yo sētipēja'a joni saco'ë, ai tutu to'aque ju'ayepi. ⁴² Ja maca soldado paipi cosicohua'ire huani jēoñu'u cajë yo'ohuë, jaohua'ipi mamini catire paja'cohua'i a'ë cuasajë. ⁴³ Jaje yo'ojēna, Capitānpi Pablōre huasosi'i caquë yo'oma'pë pa'ijë'ë, capi. Cani si'aohua'ire cuañepi mamicohua'icato du'ru du'teni mamijë'ë, caquë. ⁴⁴ Ja jeteyo'je yecohua'ipi yohuë toñana tseani mamijë saijë'ë, capi. Caëna, jaje yo'ojë si'aohua'ihuajëcohua'iyejana t'ahuë.

Malta Saodohuëre Pa'ie

28 Si'aohua'iyejana de'hue t'asicohua'ipa'ijë ja saodohuë mami asahuë, Malta. ² Si'aohua'ire yëquëre iti maca pa'icohua'ipi de'oye yo'ohuë. Jaje yo'ojë toa suani dani cuijë'ë, cahuë. Ja mu'se cato ocoquë sēsëye pa'iji. Jaje pa'ina, si'aohua'ire huëohuë, cuija'cohua'ire. ³ Ja maca Pablo ja'ju jeca mañare co'eni suaquëna, toapi uquëna, etacopi, aña cūco'ë, jētēna. ⁴ Pablo jētēna añaipi cūni decona, ñani iti maca pa'icohua'isaj'ñe cahuë:

"Iquë paire huaiquë pa'ima'quë, jaje pa'ipi jai tsiaya mamini jëasiquë pa'itoje, ja yè'ta'api ite de'oye pa'ie peoyerepa Maija'quëpi yo'oma'quë."

⁵ Pablōpi añaare toana ya'cue tōni ti a'si ju'iñe peoyerepa paji'i. ⁶ Pa'ina, si'aohua'ije sa'yëhua cotoja'quë api, pañita'a huajërepa jūni taji'a'quë a'ni cuasajë utehuë. Utejēna, ai yo'oye paquëna, ña jujani tiñe cuasayepōnani Diusu api, cahuë.

⁷ Yëquë pëa sito quëno macare Publio hue'equë jai tsio paji'i. Jajë cato saodohuë ëjaërepa paji'i. Jajëpi yëquëre i huë'ena de'oye pëpani tres mu'seña aō aōquë ñacaji'i. ⁸ Jarote Publio pëca ja'quë suña dahuëna cui'ne tsie ëta dahuë cōni ju'iquë paji'i. Pa'ina, Pablōpi cacani ñani Maija'quëre sēni tējini ite jēñapi patoquëna, co'yapi. ⁹ Co'yaëna, asani ite saodohuë acohua'ipi jai pa'icohua'ipi daë'ë. Daijēna, si'aohua'ire jujupi. ¹⁰ Jaje jujuquëna, ñani sihuajë ai de'oye yo'ohuë. Yo'ocohua'ipi yequë yohuëna aya mëni sai huëo maca yëquë saijë a' ja'ñe cui'ne si'aye jopo caraye isihuë.

Pablo Romana T'iañe

¹¹ Toaso ñañëohua'ire saodohuë pani tējini yureta'a jai yohuëna ayamë'ë, Alejandría acona, oco tēcahuë pa'ina, pëasicona, Castor cui'ne Póluz diusuohua'ia'ë cajë nesicohua'ipi quë'iona ayamë'ë. ¹² Aya mëni saicohua'ipi Siracusana t'ahuë. T'iani toaso mu'seña pëahuë. ¹³ Pëasicohua'ipi tsiaya tē'tëpaja'a saico-

hua'ipi Regiona t'ahuë. T'iani ñatasi mu'se saijëna, huë'ehuë tē'tepi ai tutu ju'api. Jaje ju'acquëna, saicohua'ipi se ñatasi mu'se t'ahuë, Puteolina. ¹⁴ T'iani jarona ñahuë, Maija'quë do'icohua'ire. Ñajëna, jaohua'ipi pëajë'ë cajëna, siete mu'seña pëani paë'ë. Pani saicohua'ipi yureta'a Romana t'ahuë. ¹⁵ Yëquë saiye tsoe asani pa'icohua'ipi Maija'quë do'ijëpi sañope dani t'ahuë, yëquëre. Forona Apio quë'rona, toaso cōno ucu huë'ña pa'i huë'ña, ja Romarepa t'ama'në. Ja maca Pablo ña huajëni sihuacuë Maija'quëre de'o'ji caquë pëpapi. ¹⁶ Jaje Romana t'asi maca ëjaohua'ipi te'i pa'ijaquë Pablo cani te'e soldadore ite ñaja'quëre nehuë. Neni te'ire pëpahuë.

Romare Pablo Pa'ie

¹⁷ Toaso mu'seña Roma pëani pa'iquëpi Pablo jëjo saopi, judío pa' ëjaohua'ire soija'cohua'ire. Soina, judío pa' tsi'sirena, capi:

"Do'ijërepa yë'ë judío paire co'aye sañope yo'oma'quë a'ë, cui'ne ja'në aiohua'icase'eje sañope yo'oma'quë a'ë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre Jerusalénre pa'ina, tseani romano pa'ina isihuë. ¹⁸ Isirena, jaohua'ipi si'aye yë'ë yo'ose'e sēni asa tējini huani jēoñe peoquëna, etoñu'u cahuë. ¹⁹ Cajëna, judío pa'ipi asani ësehuë. Eësejēna, sēi'ë. Jaje pa'ito romano pa' ëjaëre papi Césarpi yë'ë yo'ose'e asani ne de'huajaquë caquë, nuñerepa yë'ë paire sañope caye peoquëta'a jaje cahuë. ²⁰ Jaje pa'ina, mësarute soihuë, ñaquë coca caja'cohua'ini, yë'ë iye maca tseca cuañosiquëpi quëna me sē'i pa'iyë, mai Israel pa' utejë pa'iyere cuasa do'ire."

²¹ Jaje caquëna, iohua'ipi cahuë:

"Yëquë më'ëre sañope cajë toyase'e ñama'cohua'ia'ë, Judea pa'icohua'itoya daose'e cui'ne jaropi do'ijërepa judío pa' daisicohua'ijë më'ëre co'aye yo'oquë api cayeje pa'ahuë'ë. ²² Jaje pa'ina, yëquë asaye yëyë, më'ë cuasayere. Yëquë iño asajë pa'iyë, si'a huë'ña pa'icohua'ihuajëya'yere sañope cajëna."

²³ Jaje cani iti tsi'sija'a mu'se ca nëohuë ca nëosicohua'ipi jai pa' tsi'sihuë, Pablo pëani pa'i huë'ñana. Tsi'sirena, Pablōpi nea huë'ña huëosiquëpi neatorepa quëa tējipi ma'tëmo pa'i tē'te ayere, Maija'quëre quëa caicohua'itoyase'epi cui'ne Moisés cuañese'epi cōni iñoquë quëapi, Jesús ayere care paji cajë sehuojajë caquë. ²⁴ Jaje caquë quëaquëna, yecohua'ipi Pablo caye sehuocaë'ë, yecohua'ipi sehuocaiye pa'ahuë. ²⁵ Jaje yo'ojë te'e cuasayepoquëna, sai huëohuë. Sai huëojëna, Pablōpi capi:

"Maija'quë de'o' joyopi nuñerepa capi, mësarui aipëre ite quëacaiquë Isafas yë'opoj'a' a ñeje:

²⁶ Sani quëajë'ë, ja daripë paire.

De'huarepa asanije asa t'iañe paja'cohua'ia'ë.

De'huarepa ñanije ña t'iañe paja'cohua'ia'ë.

²⁷ Iohua'icuasajë pa'iyepi cara huesësico pa'i do'ire, Cajonoaje ta'pise'ere hue'eyë.

Cui'ne ñaco caje siose'ere hue'eyë, ñañe pañë.

Asayeje pajë, cui'ne jaje pa'iquë cuasajë asa t'iañe pa'ijajë caquë nëina,

Cui'ne yë'ëna co'iyë pajëna, yë'ëpi iohua'ire jujucaiye pajaquë cajë jaje yo'oyë.

²⁸ Jaje pa'ina, yure iyere asajë'ë, iye Maija'quë huaso cocare judío paj pecohua'ina quëaye pa'iji. Jāohua'ita'a de'oye asacaija'cohua'i a'ë."

²⁹ Jaje Pablo caquëna, judío pajipi pëijë sañope cajë saë'ë.

³⁰ Pablopi jaronā caya ometëcahuëa pëani paji'i, i pa'i huë'e do'i ipi saiquë. Jarore pa'i si'aohua'ire ite do'i saicohua'ire de'oye pëpaquë yo'opi. ³¹ Yo'oquë pa'i Maija'quë cuāñe tē'te ayere ca'raye peoyerepa quëaquë cui'ne Ējaë Jesucristo ayere ye'yapi, yecohua'ipi ti josa yo'oma'pëna.

ROMANOS

Pablo Romano Sehuosicohua'ire Toyaye

1 Yè'è Pablo, Jesucristo jo'yaë'è. Maija'quëpi yè'ère soini cui'ne ì jëjo daoquère nepi, yè'ère ì huaso cocare quëaja'quère.

² Maija'quëpi ja huaso coca ai tsoe ca nëoquëna, ìre quëacaicohua'ipi ì de'o toya pëpëna toyaquë'è. ³ Maija'quë mamaquë Jesucristo ayere Jesucristo paì de'oni judío paì ëjaë David tsëcapë aquë paji'i. ⁴ Paì pa'iquëta'a Maija'quë mamaquë tutu quë'ire papi asayë, ì de'o joyo tutupi yo'oquëna, ju'isiquëpi huëni ìñouna.

⁵ Jaje pa'ina, Jesucristo do'ipi Maija'quë yëquère ì mamipi ì jëjo daocohua'ire nepi, si'a yeja pa'icohua'ipi sehuoni cui'ne ì case'ere necaicohua'i pa'ijajë caquë.

⁶ Mësarujë jaohua'i acohua'ipi Maija'quë soisicohua'i pa'iyë, Jesucristo tsëcohua'i pa'ijajë caquë.

⁷ Si'aohua'i Roma daripë acohua'i Maija'quë soisicohua'ire caquë toyayë, mësarute. Maija'quë oi soipi, mësarupi ìna ìsisicohua'ipi de'oye pa'ijajë caquë. Soisicohua'ipi de'oye pa'ijë'è, Diusu Maija'quëpi cui'ne Jesucristopi de'oye pa'iyë ìsiquëna.

Romana Pablo Do'i Sai Èaye

⁸ Du'ru macarepa Jesucristo do'ire yè'è ja'quère sihuayë, si'aohua'ire mësaruni cuasaquë. Mësaruni Maija'quère cuasajë pa'iyë si'a huë'ña pa'icohua'ire de'oye quëajëna, sihuayë. Sihuaquë de'oji cayë, Maija'quëna. ⁹ Yè'è si'a joyorepa cuasaquë Maija'quère necai pa'iyë, ì mamaquë cocarepa quëacaiquëpi. Maija'quë api, ìti ñasiquë si'anë yè'è mësarute cuasaquë seccaiye. ¹⁰ Si'anë Maija'quère señë, ì yëyepi pa'ina, yè'è jaro do'i sasi'i caquë. ¹¹ Jaje pa'ina, cöcayë yëyë, mësarute joyo pa'iyë, ai jerepa tutu quë'iohua'i pa'ija'cohua'ire. ¹² Ñeje caquë cayë: Maija'quère mai cuasayere sa'ñe cöcayere caquë yè'ëpi mësaruni cuasayere se cöcaina, mësarupi yè'è cuasayere cöcayë'è. Jaje yo'ojë sa'ñe cöcayë pa'iji.

¹³ Maija'quë do'ijë yè'è mësaruni quë'ro sasi'i si'anë caquëta'a yurejë ja yè'ta'a saiye pañere asajë'è caquë quëayë. Hueare tëayejë pa'ye mësarujë'a Maija'quë joyo ayere sani tëasi'i caquë cuasahuë, yequë huë'ña judío peocohua'ija'a tëayejë pa'ye. ¹⁴ Jaje pa'ina, yè'è sehuosi do'ire tañe asacohua'ire, huesëcohua'ire, ëjaohua'ire cui'ne ëjaohua'i peocohua'ire, si'aohua'ire quëaye pa'iji. ¹⁵ Jaje yo'oquë cui'ne mësaruni Roma pa'icohua'irejë Maija'quë coca quëacaiye yëyë.

Maija'quë Coca Tutu Quë'i

¹⁶ Maija'quë huaso coca quëaye yè'ère huajëya'ye nëiñe paji. ¿Maija'quë tutu quë'i cocarepa me yè'ère huajëya'ye nëico'ni? Si'aohua'ire ìte sehuocohua'ire huaso ja'ñe a'ë, judío paire cui'ne judío paì peocohua'irejë. ¹⁷ Jaje pa'ina, necaire paye pa'iji cuasa do'ire Maija'quëpi nuñerepa pa'icohua'ire neñere quëaji, de'o cocapi: "Nuñerepa pa'iquë cato, Maija'quëpi necaire paye pa'iji cuasayepi pasipi" caji tsoe toyase'e.

Do'i Quë'iohua'i Pa'iyë

¹⁸ Iohua'i co'aye yo'oyepi Maija'quë coca ye'yayere sañope yo'oyë. Jaje yo'osicohua'ire Maija'quëpi ma'tëmore papi ìohua'i yo'osi do'i co'ayere papi saì ja'ñe jëjo dao ja'ñere ìñopi, maire. ¹⁹ Jaohua'i tsoe asayë, ta'ñe Maija'quë ayere. Jaje pa'ina, ipi jaohua'ire du'ru ìñopi, ì ayere ña ja'ñe. ²⁰ Si'aye iye yeja pa'iyë ipi de'huapi. ì de'huani pa'i macapi huëoni ì nese'ere ñajë Maija'quë pa'iyë asayë, ìte ñama'pë pa'inije. Jaje pa'ina, Maija'quë tutu quë'ipi cui'ne ti pani huesëquë pa'iyë asajëta'a de'oye yo'oye pa'isi do'ire, ca de'huani jëa ti'añe peoji, jaohua'i. ²¹ Jaje Maija'quë pa'iyë asacohua'ipi Maija'quère papi cajë ìte oiye pañuë. Cui'ne yequejë de'oquère papi caye pañuë. Coa ai jerepa yeque ti do'i peoyere cuasahuë. Cui'ne ìohua'i huesë joñoapi nea huë'ñana ne huesëhuë, co'a joñoa hue'e do'ire. ²² Jaje pa'ina, ta'ñe pa'iohua'i a'ë cacohua'ita'a coa ai jerepa huesëohua'i pa'iyë. ²³ Maija'quë de'oquèrepa pa'iquëta'are tiñere señë, ju'icohua'ijë pa'iohua'ire de'huase'ere, pa'ijë pa'ire, pi'aje pa'ire, nëicohua'ijë pa'ire cui'ne aña'je pa'ire de'huase'ere.

²⁴ Jaje pa'ina, señajë mësaruni yëyejë yo'ojë pa'ijë'è caquë jëocopi, Maija'quë. Jaje caquë jëocouna, huajëya'ye sa'ñe yo'ohuë, ìohua'i capëjë ti oiye peoyerepa. ²⁵ Nuñerepa Maija'quë cocare asayë yëma'pë coa ai jerepa cosoyere asahuë. Cui'ne jaje yo'ojë Maija'quë de'huasi co'amañare se'ie, de'oquère pa'ë cajë. Maija'quère pare se'ma'pë cui'ne Maija'quère pa'ë caye pañuë. Maija'quë cato ti de'oquère pa'ë caye pa'iji, si'anë. Jaje pa'ijaquë.

²⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëpi jëocopi, co'aye si'sire yëcohua'ini coequë. Jaje pa'ina, nomiohua'ijë Maija'quë cuañese'e jëoni sa'ñe nomiohua'ija'a ëmëre yo'oyeje yo'ohuë, si'si. ²⁷ Cui'ne jaje ëmëohua'ijë nomiohua'ire yo'oye jëoni sa'ñe ëmëohua'ija'a yo'ohuë. Ëmëohua'ipi huajëya'ye yequë ëmëohua'ini yo'o do'ire ìo-

hua'i capëapi ai yo'oyë, ìohua'i co'aye yo'o do'ire sã cuãñojë.

²⁸ Jaje pa'ina, ìohua'ipi Maija'quëre asaye coeye sëtë, ije ìohua'ire jecopi, joyo huesëohua'i pa'ijë ìohua'i yëyejë co'ayere pa'ijajë, caquë. ²⁹ De'oye nuñerepa pa'iyë peocohua'ipi co'ayese'epi tìmësicohua'ipi pa'iyë, si'si yo'oye, nomi yëye, ëa ñañe jaiye tayo yo'oye. Co'amañare ëa ñajë co'aye cuasaye, huani jëoñe, uihuaye, cosoye, co'a merepa co'acohua'ipi cui'ne co'a coca carojãicohua'i pa'iyë. ³⁰ Yecohua'ini co'acohua'i a'ë cayë, Maija'quërejë coecohua'i a'ë, josa yo'ocohua'i a'ë, coa pa'ipi ne tì'añe pa'iji cuasacohua'i a'ë, cui'ne yë'ëpi jerepa pa'i a'ë cuasacohua'i a'ë. Co'ayere ai jerepa se cuasa huëocohua'ipi cui'ne pëca ja'quëohua'irejë de'oye sehuoma'cohua'i a'ë. ³¹ Yëhuoye asa tì'añe coecohua'i a'ë. Ìohua'i ca nëose'ejë yo'o tì'ama'cohua'i a'ë. Ìohua'i sihuama'cohua'i a'ë. Yecohua'irejë sañope yo'ose'ere sã de'hua-ma'cohua'i a'ë. Ai yo'ocohua'ire teaye pa'iohua'ire yecohua'ire ñama'cohua'i a'ë. ³² Jãohua'i cato Maija'quë cuãñese'e si'aye asacohua'i a'ë. Cui'ne asacohua'i a'ë, iye yo'osicohua'i pani do'i quë'iohua'ipi pa'ijë juni huesëye pa'iji case'ejë. Jaje asacohua'ita'a ai jerepa co'ayere yo'ojë pa'iyë. Cui'ne yecohua'ipi co'aye yo'ojëna, sihuajë yëjë ñañë.

Maija'quë Nuñere Papi Ca Huesoye

2 Yequë yo'ose'ere ña tējini co'aye yo'oquë api ca huesoquë pani ca de'huani jëa tì'añe peoji. Më'ëpi yequë yo'ose'ere ña tējini co'aye yo'oquë api ca huesoquë pani, më'ëja'a co'ye ca huesoye pa'iji, më'ëje cui'ne yo'o do'ire. ² Jaje pa'ina, asayë, mai Diusupi pa'iyere ña tējini ì coca cayejë pa'ye nuñerepa ca huesojã'quë api, jã co'ayere yo'osicohua'ire nejoñe pa'iji ca maca. ³ Jaje pa'ina, më'ëpi cuasani Maija'quë pa'iyere ñape yo'ose'e ña tējini ca hueso mu'se tì'aëna, yecohua'ire tayoyë, cuasaquëpi cui'ne më'ëpi ìohua'i yo'oyejë yo'oquë pani çjëaja'quë a'ë, cuasaquë? Jëaye peoji. ⁴ ÇMë'ëre ponañere caquë Diusu dahuëre quëcoquë yo'oquëna, ì oi yo'oyere asama'ë huesëquë coeyë, më'ë? ⁵ Jaje pa'iquëta'are më'ë joyo jëa do'ire më'ë pa'iyere pönëma'ë coequë pa'ë, më'ë. Jaje yo'oquë ai jerepa më'ë nejo cuãño jã'ñere tsi'so tìmëñë, më'ë Maija'quë pa'iyere yo'ose'e ña tējini ca hueso mu'se tì'aëna, sã jã'ñere më'ë yo'ose'ejë pa'ye. ⁶ Jã maca ìpi pa'iyere yo'ose'ejë pa'ye sãija'quë api. ⁷ De'oye yo'oyere yo'o jujama'cohua'ipi ëja deoyere cui'ne ì de'oye pa'iyere cui'ne ju'i ma'ñere co'esicohua'ini Maija'quëpi ti pani huesëyere ìsija'quë api. ⁸ Ìsiquëta'a yecohua'ipi ìohua'ise'e cuasajë nuñere sehuoma'pë coa co'ayere tuiyë. Jãohua'ire cato Maija'quëpi pëi nejoja'quë api. ⁹ Si'aye co'aye yo'ocohua'ire ai yo'oye cui'ne oiye pasipi, du'ru macarepa judío pa'ipi jeteyo'je judío pa'iyere peocohua'ijë. ¹⁰ Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi de'oye yo'osicohua'ire cato sihuaye, cui'ne ëja deoyere cui'ne de'oye pa'iyere ìsija'quë api. Du'ru macarepa judío pa'ini jeteyo'je judío pa'iyere peocohua'irejë ìsija'quë api.

¹¹ Jaje pa'ina, Maija'quë cato icohua'i yecohua'i a'ë caquë yo'oma'quë api, si'a yë'quë maca ñaquë api, si'a pa'ire. ¹² Jaje pa'ina, Moisés cuãñese'ere asama'cohua'ipi co'aye yo'ocohua'i pa'itojë jã yë'ta'a nejoja'cohua'i a'ë, Moisés cuãñese'e asama'cohua'ire. Cui'ne Moisés cuãñese'e asacohua'ita'a co'aye yo'osicohua'ire nejoñe pa'iji, Moisés cuãñese'e ca do'ire.

¹³ Cuãñese'ere coa asacohua'i cato, nuñerepa pa'icohua'i peoyë. Cuãñese'ere yo'ocohua'i cato nuñerepa pa'icohua'i a'ë ca huesoye pa'iji. ¹⁴ Judío pa'iyere peocohua'i cato toya cuãñese'ejë ti peoyë. Jaje pa'iohua'ita'a cuãñese'e pacohua'ipi yo'oyejë pa'ye yo'ojë pa'iyë, ìohua'i cuasase'epi. Jaje yo'ojë ìohua'ipi ìohua'ire cuãñeñe neñë. ¹⁵ Jaje pa'ina, ìohua'i yo'oyepi ìñoñë, ìohua'i joñoare cuãñese'e pa'iyere paye. Jaje pa'ina, ìohua'i joñoa cuasayepi caja'coa, de'o'ji më'ë yo'ose'e pa'iyere pa'iyere, më'ë yo'ose'e. Jaje cani ìñoji, cuãñese'epi joñoare pa'iyere. ¹⁶ Cui'ne jaje pa'iyere cajo'quë api, Maija'quë ca hueso mu'se pa'ina. Jã mu'se cato Maija'quëpi Jesucristo jã're si'a pa'iyere yahue yo'ose'e ña tējini ca huesoye pa'iji, yë'ë de'o cocarepa quëase'ejë pa'ye.

Judío Pa'iyere Cui'ne Moisés Cuãñese'e

¹⁷ Më'ëpi judío pa'iyere pa'ima'quëjë ñani caquë jerepa pa'iyere cuasaquëpi, Moisés cuãñese'ere asaquëpi, Maija'quëre pare payë caquë sihuaquëpi, ¹⁸ Maija'quë yëye tã'ñe asaquëpi, cui'ne cuãñese'epi de'oyerepa tì'añere ye'yesiquëpi, ¹⁹ yecohua'i ñaco cã peocohua'ijë pa'iohua'i pa'icohua'ire ye'yaquëre pa'ë cuasaquëpi, cui'ne nea hue'ñaje pa'iyere hue'ñare pa'icohua'ire de'oyepi miacaiyere pa'iyere yo'o ìñoquëre pa'ë cuasaquëpi, ²⁰ cuãñese'e pacohua'ipi, tã'ñe asaye cui'ne nuñerepa yo'oyere ye'yaye payë cuasaquë huesëcohua'ire ye'yaquë pa'iquëpi cui'ne tsijë pa'iohua'ire quëa tì'añë cuasaquëpi. ²¹ Jaje pa'iquëpi ye'yaquë a'ë cuasaquë pani çme yo'oquë më'ëja'a co'ye ye'yama'quë'ni? Jãre më'ëpi co'amaña yahue ì ma'ñe a'ë quëaquëta'a çcui'ne me nesi'quë më'ëpi co'amaña yahue ìmaquë'ni? ²² Yequë nomiore yo'oma'ë caquëta'a, çme yo'oquë më'ëpi jaje yo'oquë'ni? Cui'ne më'ëpi coa de'huasicohua'ire ñani coequëta'a çme nesi'quë ìohua'i se hue'ña pa'iyere co'amaña yahue ìmaquë'ni? ²³ Maija'quë cuãñese'ere pare pacohua'ipi pa'iyere caquëta'a, mësarupi cuãñese'ere de'oye sehuocaima' do'ire yecohua'ipi Maija'quë co'aque api cayë. ²⁴ Jaje yo'oye pa'ina, ñare paquë toyase'e caji: "Judío pa'iyere peocohua'iyere co'aye cayë, Maija'quëre, mësarupi co'aye yo'o do'ire."

²⁵ Jaje pa'ina, më'ëpi cui'ni cã'ni tãesiquëpi Moisés cuãñese'ere si'aye sehuocaito co'caiji, më'ë yo'ose'e. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi cuãñese'ere sehuocaima'quë pani cã'ni tãama'quëjë pa'iyere pa'iyere pa'iyere. ²⁶ Jaje pa'ina, tãama'quëta'a si'aye cuãñese'ere yo'oni cã'ni tãase'ejë pa'iyere pa'iyere pa'iyere. ²⁷ Jaje pa'ina, ì cã'nihuë tãama'quëta'a, cuãñese'ere si'aye sehuoquëna, jã yo'oyepi më'ëni co'aye yo'oquëre ìñoja'quë api, toyase'e paquëta'a cui'ne cã'ni tãesiquëta'a sehuoma'ë pa'isiquëre. ²⁸ Judío'erepa pasi'iyere caquë coa ëmëje'ese'epi

yo'ojë tì'añe peoji. Cui'ne nuñerepa cui'ni cã'ni tëaye cato ëmëje'epi yo'oye peoji. ²⁹ Jaje pa'ina, judiorepa cato pa'ie pa'iji nuñerepa sã'nahuëre papi. Cui'ne cui'ni cã'ni tëase'epi sã'nahuë joyore pana tëasiquëje pa'i pa'ie pa'iji. Coa cuãñese'epi tì'añe peoji. Maija'quë joyo neñe a'ë, iye cato. Jaje pa'ina, iye cayeje ne cuãñosiquë cato Maija'quëre papi de'oquë api caquë ña nëosiquë api, pa'ni pa' mañapi.

3 Jaje pa'ina, ¿iquere do'i paquë'ni, judío pa' pa'ie cui'ne cui'ni cã'ni tëasicohua'i pa'ie? ² Jã cato jaiye cõcaie pa'iji, du'rurepa Maija'quë judío pa'ina i coca de'hue pacaija'cohua'i a'ë caquë isisi do'ire. ³ Jaje pa'iquëta'are jaohua'i judío acohua'ipi nuñerepa yo'oyere yo'o jujani jeotoje Maija'quë cato i ca nëose'ere jãre yo'o tì'aquë pa'iji. ⁴ Maija'quë cato i co-ca nuñerepa cayeje pa'ye yo'o tì'aquë api, si'a pa' coa cosocohua'i pa'itoje. I cato cosoma'quë api. Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Nuñerepa pa'iquëre iñoñe pa'iji, më'ë case'epi.

Cui'ne yecohua'ipi më'ëre ña tējini ca hueso maca më'ëpi de'oquërepa etaja'quë a'ë.

⁵ Mai tayo yo'oyepi Maija'quë nuñe yo'oyere de'oyerepa iñojë pa'ito Maija'quë mai tayo do'ire nejoquë pa'ni Maija'quë nuñe yo'oma'quëpi nejoji. ¿Jaje caye pa'iquë? Pa'ni, pa' caye ayepi caye a'ë. ⁶ Jaje caye peoji. Maija'quëpi nuñe yo'oma'quë pa'ni, si'a pa' tayo yo'ose'e ña tējini ¿me pa' yo'oyere ca huesoye pa'iquë'ni?

⁷ Jaje pa'iquëta'are yë'ë cosoyepi Maija'quë nuñerepa pa'iyere ai jerepa de'oye iñoçaiye pa'ito ¿me neni yë'ëre tayoquë api caye'ni? ⁸ Jaje pa'ito ¿me yo'o-quë co'ayere yo'oma'quë'ni, de'oyepi pa'ija'core? Iye cato yecohua'ipi cayë, maire. Co'aye cuasajë sañope cacohua'ini co'aye yo'ojë de'oyere tì'añe pa'iji ye'yayë cayë, maire. Jaje cacohua'ire nuñerepa yo'oquë nejoñe pa'iji.

Si'aohua'i Do'i Quë'iohua'ipi Pa'iyë

⁹ Jaje pa'ito mai judío pa'ipi jaohua'i seña maca de'ocohua'ire pa'ë cuasajë pa'ie? ¡Pa'ni! De'ocohua'i peoyë. Tsoe mai judío pa'ipi de'ocohua'i pa'i ma'ñe iño-huë. Jaohua'i ja're si'a yë'quë maca co'ayepi pa'ona, pa'iyë. ¹⁰ Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Te'i macajë ti peoji, de'oquë.

¹¹ Asani pasi'i cacohua'ijë peoyë.

Peoyë, Maija'quëre co'ecohua'ijë.

¹² Si'aohua'i tayo sani huesësicohua'i a'ë. Si'aohua'i do'i peocohua'i a'ë, ti cõcaima'cohua'ipi.

De'oye yo'ocohua'i, te'i macajë ti peoji, de'oye yo'o-quëje.

¹³ Jaje pa'ina, si'aohua'i tërëhuëa cato pa'ire tãtico de'hua sïoma'coje pa'io, coa nejo cocare etaye.

Si'aohua'i tsemëñoapi coa cosoyë.

Aña tsimaje pa'yepi si'aohua'i yë'opõa pa'iyë.

¹⁴ Yequëre ai yo'o huãno'i co'ayese'e yecohua'ire cayë, cui'ne sējese'e.

¹⁵ Pa'ire esa huani jeõñese'e yëcuhua'i a'ë.

¹⁶ Si'aohua'i co'aye yo'oyepi ai yo'oye cui'ne nejoñe isiyë.

¹⁷ Cui'ne ñama'pë pa'iyë, de'oye pa'i ma'arepa.

¹⁸ Jaje pa'iohua'ipi ti ca'raye nëima'ëna, Maija'quëre cuasama'pë pa'iyë, a'ri mañaje.

¹⁹ Si'aye tsoe hue'ña Moisés cuãñese'e judío pa' cuãñese'e pacohua'ipi si'aye yo'oye pa'iji caji cajë asayë, mai. Jaje pa'iquëta'are iohua'i tayo do'i ca de'huani jëaye peosipi. Maija'quë pa' ñape yo'ose'e ñani ca hueso mu'se tì'asi maca si'aohua'i iye yeja aco-hua'i ca hueso cuãñoja'cohua'i a'ë. ²⁰ Jaje pa'ina, cuãñese'ere sehuojë yo'ocohua'i cato Maija'quë ja're cõni pa'ie tì'añe pa'ia'cohua'i a'ë. Cuãñese'epi mai tayose'ere iñoji.

Maija'quëre Cuasayepi Huaso Cuãñoñe Pa'iji

²¹ Yure cato Maija'quë nuñerepa pa'iohua'ire de'ocohua'ire pare neñere iñoji, cuãñese'e cayere yo'oma'ë, tìrona se õani. Iye cato Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'ere cui'ne Moisés cuãñese'e toyase'ere ñajë asayë, i jaje yo'oye.

²² Jaje pa'ina, Maija'quë iquë jerepa pa'ire cuasama'quëpi i nëñerepa pa'iyere isiquë api, coa si'aohua'i Jesús ire papi cuasacohua'ire. ²³ Jaje pa'ina, si'aohua'i tayo yo'ocohua'ire sëte si'aohua'ire Maija'quë de'oyerepa tì'añe caraji. ²⁴ Jaje pa'ijëta'are Maija'quëpi oi nuñerepa pa'iohua'ire nepi, i coa isiyepi, Jesucristo do'ipi huasoquë.

²⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëpi Cristo ju'ini tsie jeosi do'ipi pa' co'aye yo'oye sa' de'huaye nepi. Jã sa' de'huayere tì'añe pa'iji, Jesuni necaiquëre papi asa do'ipi. Cui'ne tsoe acohua'i tayo yo'ose'ere coa sa tëtõ saima'ë pajil'i, Maija'quë. Jesús tsiese'epi sa' de'huapi. Jaje yo'oquë i nuñerepa pa'iyere cui'ne i quëcose'ere iñoji. ²⁶ Iñoñi yureje Diusu nuñerepa pa'i a'ë caquë iñoquë yo'opi. Yëquëje cui'ne Jesús tsiese'epi Jesure ire papi cajë asacohua'ire nuñerepa pa'iohua'ire nequë a'ë caquë iñoquë yo'opi, Maija'quë.

²⁷ ¿Yure jerore pa'ico'ni, mai jerepa pa'iohua'i a'ë cuasaye? Tsoe peoco. ¿Me yo'oco peoco'ni? Maija'quëre necaiquëre pare cuasa do'ire peoco, pa'ni cuãñese'ere yo'o do'ire. ²⁸ Maija'quëre necaiquëre pare cuasaquëni nuñerepa pa'i api ca huesoye pa'iji, Maija'quëpi cuãñese'e yo'oma'quë pa'itoje. Jãre tsoe asayë, mai.

²⁹ ¿Mësarupi cuasato Maija'quë judío pa' Diususe'e pa'iquë? ¡Pa'ni! Judío pa' peocohua'ijë Diusure payë, ite. ³⁰ Jaje pa'ina, yequë Diusu peoji, te'i api. Jãre ipi pa'ire nuñerepa pa'icohua'ire ca huesoye pa'iji, cã'ni tëasicohua'ire cui'ne pa'cohua'ireje, coa si'aohua'i ite necaiquëre pare asacohua'ini. ³¹ Jaje pa'ito ¿coa mai ite necaiquëre pare asayepi ja'në cuãñese'e jeocoye pa'iquë, cõcai ma'ñe de'huani? ¡Pa'ni, jaje yo'oye! Coa ai jerepa yureta'a cuãñese'ere de'oyere pa'ë cacaijë yo'oyë.

Abraham Yo'ose'epi Īñoñe

4 ¿Īquere mai ai Abraham tĭ'aē'ni, ĩ yo'o do'ipi? Ī ayere cañu'u, yure. ² Toyase'e caji: "Diusupi Abrahamre nuñerepa pa'ire ca huesopi, Abrahampi Diusuni ĩre papi caquē cuasa do'ire." Ī yo'o do'ipi nuñerepa pa' pa'ie Abraham tĭ'añe papi. Tĭ'asiquē pani jerepa pa'i a'ē cara'pi. Yure cato Maija'quē ña hue'ñana jaje ca tĭ'añe peoji. ⁴ Co'amaña necaiquēre sañe cato coa ĩsise'e peoji, nesi do'ire sañe a'ē. ⁵ Jaje pa'iquēta'are co'amaña nesi do'ire peoquēpi Maija'quēni nuñerepa pa'i ca hueso cuañone pa'iji. Coa ĩte ĩre papi cuasa do'ire co'aquēre nuñerepa pa'iquē api, ca huesoquēni cuasa do'ire. Jaje yo'oye pa'iji. ⁶ Maija'quēpi yequēre ñani ĩ yo'ose'ere cuasama'ē nuñerepa pa'ire ca huesoquēpi ai sihuaji. Davidje cui'ne capi, toyase'epi. ⁷ Ī case'e cato caji ñeje:

Sihuacohua'i pa'iyē, Maija'quēpi ĩohua'i co'aye yo'ose'ere oni yejesicohua'ipi, cui'ne ĩohua'i co'aye yo'o do'ire coa sañe tosicohua'ipi.

⁸ Sihuaquē pa'iyē, Ējaēpi co'aye yo'ose'ere cama'ēna, sañe tosicohua'ipi.

⁹ ¿Jaje pa'ito iye sihuaye ca'ni tēasicohua'ise'ere sihuaye pa'iquē? Pani. Ca'ni tēama'cohua'ije ja sihuaye payē. Tsoe maipi asahuē. Toyase'e cato caji, Diusupi Abrahamre nuñerepa pa'ire ca huesopi, Abrahampi Diusuni ĩre papi caquē cuasa do'ire. ¹⁰ Jaje pa'ito ¿ite je yēhua nuñe pa'iquē api, Abrahamre caē'ni, ĩ ca'ni tēasi jeteyo'je? Pani ja yē'ta'a tēama'nē jaje ca nēopi. ¹¹ Ca nēosiquēpi jeteyo'je, ca'ni tēa cuañopi, Maija'quē cuañequēna. Ī ca'ni tēase'epi ĩñoñe a'ē, Maija'quēpi tēama'quē pa'inē nuñerepa pa'iquē api, ca huesose'ere. Cui'ne Abraham cato tēama'cohua'ipi Maija'quēre necaiquēre pare cuasacohua'i pēca ja'quē api. Jaje pa'ina, Abraham cuasase'eje cuasacohua'ire Maija'quēpi nuñerepa pa'iohua'ire ca huesoji. ¹² Ca'ni tēama'quē pa'inē Abraham Maija'quēre necaiquēre pare cuasase'eje pa'ye ca'ni tēasicohua'ipi cuasacohua'i pēca ja'quē api.

Maija'quē Ca Nēose'ere Tĭ'añere Quēaye

¹³ Maija'quē Abrahamre cui'ne ĩ tsēcapē acohua'ire iye yejare ĩsija'quē a'ē ca nēoni, ca nēoma'ē paji'i, Abrahampi cuañese'ere yo'o tĭ'a do'ire. Coa ai jerepa ca nēopi, Abrahampi Maija'quēni necaiquēre papi cuasa do'ire. Ja do'ire Abrahamre nuñerepa pa'ire ñaquē Diusu ĩsisi ca nēopi. ¹⁴ Jaje pa'ina, cuañese'e caye yo'o tĭ'acohua'ipi Maija'quē ca nēose'ere tĭ'añe pa'ito, Maija'quēre necaiquēre papi cuasayepi do'i peoye patira'pi, cui'ne Maija'quē ca nēose'epi do'i peoye ne huesēra'pi. ¹⁵ Cuañese'e cato ai yo'o ja'ñere ĩsiji, Maija'quē sañe de'huaquēna. Cui'ne cuañese'epi peoquēna, ¿Me sañope yo'oye pa'iquē'ni?

¹⁶ Maija'quē ca nēose'e cuañese'ere pacohua'ise'e tĭ'añe peoji. Cuañese'e peocohua'ije tĭ'añe pa'iji. Jaje pa'ina, Abraham tsēcapē acohua'ipi tĭ'añe pa'ijaquē cani coa do'i peoye ĩ ca nēose'ere ĩsiye pa'iji, Abraham

cuasase'eje pa'ye cuasacohua'ini. Jaje pa'ina, Abraham mai pēca ja'quē api. ¹⁷ Toyase'epi caji: "Jai pañe pēca ja'quēre yē'ēpi nehuē, mē'ēre." Jaje Diusu ca nēouña. Abraham cato Maija'quēre ju'isicohua'ire pa'ie ĩsiquē api asapi.

¹⁸ Cuasquēpi ñani uteye peotoje Abraham cato ca nēose'erepa pa'ija'coa cuasquē utequē paji'i. Jaje pa'ina, jai pañe pēca ja'quē de'opi, Abraham. Maija'quē ĩte ca nēose'eje pa'ye tĭ'api. Ja ca nēose'e cato caji: "Jai pañe pa'ija'cohua'i a'ē, mē'ē tsēcapē." ¹⁹ Ca nēose'ere asquēpi cien ometēca paye ja'i maca pa'ina, Zara ĩ paco ĩ cōni aiohua'i pa'iniye Abraham tsĭ paye peoji asquēta'a necaiye pa'iji cuasase'e coa ne huesoma'ē paji'i. ²⁰ Jaje pa'ina, Maija'quē ca nēose'e jēa coeye papi. Coa case'e a'ē cuasayepi. Coa ai jerepa pa'ija'ñere pa'ē cuasapi. Jaje cuasquēpi ai jerepa cuasare paquē de'opi. De'osiquēpi Maija'quēre de'oquēre pa'ni caquē sihuapi. ²¹ Maija'quē si'aye ne tĭ'añe tutu paquēpi ĩ ca nēose'ere neja'quēre papi cuasapi, jēa coeye peoyerepa. ²² Jaje pa'ina, Maija'quē nuñerepa nequē api cuasa do'ire nuñerepa pa'ire ca huesopi.

²³ Abrahamre Maija'quē nuñe pa'ire ca huesopi cajē toyase'e Abrahamse'ere cajē toyaye pañuē, maireje cajē toyase'e a'ē. ²⁴ Jaje pa'ina, maire nuñerepa pa'iohua'ire nesi'i caquē mai do'ire jucacani huēji'i, Jesús. Jaje pa'ina, mai Ējaē Jesure ju'isiquēpi huēisiquēni ĩre papi cajē cuasacohua'ire Diusupi nuñerepa pa'iohua'ire ca huesoji, maipi ĩte necaire paquē api cuasa do'ire.

De'oye Pa'ie

5 Pa'ire paji cuasa do'ire Maija'quē maire nuñe pa'iohua'ire ca huesopi. Jaje pa'ina, Maija'quē ja're cōni de'oye pa'iyerepa tĭ'ahuē, asajē pa'iyē, mai Ējaē Jesucristo do'ire. ² Cui'ne mai Ējaē Jesucristo do'ipi de'hue tĭ'ahuē, Maija'quē ĩ oi pa'i hue'ñarepa yure sihuajē pa'ie. Maija'quē de'oyerepa pañe ñape pa'ija'cohua'i a'ē cuasajē ute jucama'pē pa'iyē. ³ Ja yē'ta'a ai yo'oyeje pa'iji. Jaje tĭ'arujē sihuayē, ai yo'oyepi quēcojē dahuēre pa'iohua'ire de'oye. ⁴ Quēcojē dahuēre yo'oyepi mai tĭ'añe pa'iji, neñasicohua'irepa pa'iyena. Neñasicohua'irepa pa'iyepi jēa coeye peoyerepa utejē pa'iyena tĭ'añe pa'iji, mai. ⁵ De'o joyo ĩ ĩsiquē yo'oyeja'a Maija'quēpi mai joñoana ĩ oiyere ĩsi tĭmē huesoji. Jaje pa'ina, mai jēa coeye peoyerepa utejē pa'ie coa teaye ute tayoye peoji.

⁶ Jaje pa'ina, co'ye huasoye peoquēna, ne tĭ'ama'cohua'i pa'i do'ire Cristo jucacaji'i, ĩti macarepa tĭ'aēna, co'acohua'ini caquē. ⁷ A'jiñe peoji, yequēni jucacaiye. Nuñe pa'ire pani jucacasi'i caquē yo'oquēje peoji. Coa te'i pati'ñe pa'i api, ai de'oquērepa do'ire caquē jucacaiquē. ⁸ Jaje pa'iquēta'are Maija'quē cato ĩ oiyē ĩñoñi, maire, ja yē'ta'api co'acohua'i pa'itoje Cristo maire jucacaiyepi. ⁹ Jaje pa'ina, Cristo Jesús ju'isi do'ipi maire nuñerepa pa'icohua'ire ca huesopi. Jaje pa'ina, yure cato jerepa Jesús oi necai do'ire tēji mu'serepa Maija'quē pēi nejoquēna, jēaja'cohua'i a'ē, mai. ¹⁰ Mai ĩte sañope yo'ocohua'i pa'i macata'a Maija'quē maire ĩ

mamaquë ju'i do'ipi i ja're de'oye pa'iyë nepi. Jaje nesiquëpi yure cato jerepa Cristo huajëquërepa pa'iyepi huasoja'quë api, maire, tsoe ipi de'oye pa'iyë sëtë.

¹¹ Cui'ne jase'e pa'iyë paji. Maija'quëre sihuayë, Cristo Jesús do'ire ini pacacaijë. Jaje pa'ina, Cristo do'ipi i ja're çoni de'oye pa'iyë tija'huë.

Adán Cui'ne Cristo

¹² Te'i emëpi co'aye yo'o huëopi. Ja yo'o do'ire juni huesëye huëopi. Jaje pa'ina, si'aohua'i juni huesëye pa'iji, si'aohua'i co'aye yo'ocohua'i sëtë. ¹³ Ja yë'ta'a cuañese'e peo'në co'aye yo'oyepi tsoe paji'i, iye yejare. Pa'ina, cuañese'e peoquëna, co'aye yo'ocohua'ire sañope caye peopi. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are Adán pa'inëpi Moisés pa'inëna si'aohua'i juju huesëghuë'të, Adán Maija'quë cuañese'ere sehuoma'ë yo'ose'eje pa'ye yo'oma'cohua'ita'a co'aye yo'ocohua'ipi. Adán cato Jesucristo daija'quëje pa'i paji'i.

¹⁵ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë isiyepi Adán co'aye yo'ose'e tëtë saise'ere pa'ë. Te'i Adán co'aye yo'osi do'ire jai pai jujuhuë. Jaje pa'ina, Jesucristo do'ipi Maija'quë jai pai de'oye pa'i ja'nere, huasoyere coa isiyepi jerepa pa'ye a'ë. ¹⁶ Adán co'aye yo'ose'epi maire necaiye peoji. Maija'quë isise'epi jaiye necaiye pa'iji. Te'ipi te'ore co'aye yo'o do'ire maire nejoñe pa'iji. Maija'quë isise'e cato jaiye co'aye yo'osicohua'i pa'itoje nuñerepa pa'iohua'ire necaiye a'ë. ¹⁷ Ju'iñe je'quë te'i emë co'aye yo'osi do'ire tutu papi. Jaje pa'ye jerepa tutu paja'cohua'i a'ë, huajëyerepa pa'iyere Jesucristo te'i do'ire Diosupi nuñerepa pa'icohua'ire ca huesocohua'ipi.

¹⁸ Jaje pa'ina, Adán i co'aye yo'osi do'ipi si'a paire ne huesëja'cohua'ire nepi. Cui'neje pa'ye yo'oquë Jesucristo nuñerepa yo'oyepi si'aohua'i de'oye ti ne huesëye peoye de'oye pa'i ja'nere necaji'i. ¹⁹ Ñeje caquë cayë: Te'i de'oye sehuocaima'ë pa'isi do'ipi, si'aohua'i co'acohua'i pa'ë'të. Jaje pa'iquëta'are, te'i de'oye sehuocaiquë pa'isi do'ire jai pai nuñe pa'iohua'irepa pa'iyë tija'huë, Jesucristo do'ipi.

²⁰ Jaje pa'ina, Maija'quëpi cuañese'e isipi, co'ayepi ai jerepa pa'ija'quë caquë. Jaje jaiye co'aye pa'itoje Maija'quë oiyepi ai jerepa jaiye pa'iji. ²¹ Ja'në co'ayepi cato pai ëjaërepaje pa'ye paji'i, paire cuañequë juni huesëyena saquëpi. Yure cato Maija'quë oiyepi nuñerepa yo'oyeja'a pai ëjaërepaje pa'ye de'opi, Jesucristo yo'o do'ipi, ti pani huesëyena saja'quë caquë.

Cristore Sehuosicohua'i Pa'iyë

6 ¿Jaje pa'ito me caja'cohua'i a'ni? ai jerepa co'ayere yo'oñu'u, Maija'quë oiyere jerepa iñoja'quë api caquë. ² ¡Pani jaje caye! Tsoe mai co'aye yo'oye jëosicohua'i cato ju'isicohua'ijë pa'yepi pa'iyë. ¿Me jaje pa'ito ja yë'ta'api co'aye yo'ojë pa'iyëni? ³ Oco do maca Cristo Jesús ja're tsoni pa'iyena cacajë i ju'ise'eje pa'ye juë'të, mai. Mësaruru jare tsoe asayë. ⁴ Jaje mai oco do maca ju'isicohua'ire Cristo ja're te'e ta cuañosicohua'ijë pa'iohua'i pa'iyë. Ja maca Cristore pë-

ca ja'quë i de'o tutupi yo'oquëna, Jesús huëise'eje pa'ye cui'ne maije huëiye pa'iji, huajëye pa'iyena.

⁵ Jaje pa'ina, Cristo ju'ise'eje pa'yena tsiosicohua'i sëtë, cui'ne i huëise'eje pa'ye maipi huëiye pa'iji. ⁶ Co'ayere ëjaëje pa'ire pajë necaiyere cui'ne mai pa'ise'e yë tuture nejose'e pa'ijaquë cajë Cristo ja're quë cuañosicohua'ipi pa'iyë asayë, mai. ⁷ Jaje pa'ina, ju'isiquë cato co'ayepi jo'ya nesiquë peoji. ⁸ Jaje pa'ina, Cristo ja're te'e ju'isicohua'i pani i ja're çoni pa'ija'cohua'i a'ë cuasayë. ⁹ Tsoe maipi asajë pa'iyë, Cristo te'e juni huesësiquëpi tijupë juni çoñe pase'e. Ju'iñe ite tijupë quëcoye peoji. ¹⁰ Co'a tutupi naë payere ti nejoquë Cristo juji'i. Jaje ju'isiquëta'a i huajëquë pa'iyepi Maija'quëre pacacaiji. ¹¹ Jaje cui'ne ju'isicohua'ijë pa'i pa'ijë'të, co'aye itire yo'oma'pë cajë, co'aye yo'oyepi pa'itoje. Jare cuasajë huajëcohua'irepa Maija'quëre pacacaijë'të, mai. Ejaë Cristo Jesús ja're pa'icohua'ipi.

¹² Jaje pa'icohua'i sëtë mësaruru co'ayepi cuañë cuañosiquëje pa'i pajë'të, çapë yëyere yo'oma'pë cajë. ¹³ Yureta'a mësaruru çapëare isima'pë pa'ijë'të, co'ayere yo'ojä'co cajë. Mësaruru çapëare ju'isicohua'i huëisicohua'ijë pa'icohua'ire Maija'quëna isijë'të, de'o nuñerepa yo'oyere nejajë cajë. ¹⁴ Co'aye yo'oyepi yureta'a ëjaë cuañëñeje pa'ye maire cuañë cuañoñe peoji, Moisés cuañëñepi maire meñe cuañë cuañoñe peo do'ire, coa Maija'quë oiyepi meñe pa'i do'ire.

Jo'yaohua'i Pa'iyë Ayere Quëaye

¹⁵ ¿Maija'quë oi ñacaiyere meñe pa'ijë cuañese'e meñe peo do'ire co'ayere yo'ojë pa'iyë pa'iquë? Pani. ¿Me neni jaje yo'oye'ni? ¹⁶ Jaje pa'ina, mësaruru tsoe ta'nere asayë. Jo'yaë cato ëjaëna isisiquëpi i cuañëñere sehuocaija'quëpi pa'iji, cajë. Jaje pa'ina, ëjaëre necaicohua'i cato sehuocaiye pa'iji, iohua'i ëjaëni. Jaje pa'ye cui'ne co'aye yo'oyere sehuocacohua'i cato co'ayere ëjaëre payë. Jare sehuocaiye cato ju'iñena saye a'ë. Ja yë'ta'a Maija'quëre sehuocaiye cato nuñerepa pa'iyena saye a'ë. ¹⁷ Ja'në co'ayepi jo'ya nesicohua'ipi pa'ë'të, mësaruru. Pa'isicohua'ita'a Maija'quë ye'yayena isisicohua'ipi si'a joyorepa ja ye'yayere sehuohuë. Jaje pa'i do'ire Maija'quëre sihuacuë de'oji cayë, ite. ¹⁸ Yureta'a co'ayere ëjaëre peocohua'ipi Maija'quëre necaiyena, jo'yaohua'i de'ohuë, nuñe pa'iyere yo'oñu'u cajë. ¹⁹ Mësaruru ta'nere asa ja'nere caquë coa pai cayere papi cayë. Ja'në mësaruru co'ayena isisicohua'ipi co'ayere necaijë pa'ë'të, co'ayere yo'ojë, co'ayere mësaruru çapëpi necaise'eje pa'ye. Yureta'a nuñe pa'iyena mësaruru isiyë pa'iji, Maija'quë yëyere yo'ocohua'i pa'ija'cohua'ipi, ina isisicohua'ipi.

²⁰ Mësaruru co'ayepi cuañesicohua'i pa'i maca, nuñerepa pa'iyere necaijë pa'iyë pahuë. ²¹ ¿Iquere de'oye pa'iyë isi o'ni, ja co'aye yo'oyepi, yure mësaruru huajëya'ye asa cuañoñepi? Ja cato ju'iñena saye pa'iji. ²² Jaje pa'isicohua'ita'a yure, de'oye pa'iyë. Co'ayepi jo'ya nesicohua'ire paye paquëna, Maija'quëre necaiyena cacani pa'iyë. Jaje pa'ina, mësarute de'oyerepa pa'iyë necaiji. Iyeta'a Maija'quëna isisicohua'ipi pa'ijë cui'ne tējyere papi ti pani huesëyere payere

necaiji. ²³ Co'aye yo'osi do'ire co'ayepi sañe cato ju'iñe a'è. Jaje pa'iquèta'are Maija'quèpi mai Èjaè Jesucristo do'ipi maire coa isiyè cato ti pani huesèye a'è.

Huejayeje Pa'ye Quèase'e

7 Maija'què do'ijè, mèsaru Maija'què cuñese'ere asacohua'ipi asayè, mai huajècohua'i pa'i macase'e cuñeñepi sèasicohua'ijè pa'iohua'ire paye paire. ² Jaje pa'ina, nomio huejasico cato cuñese'e do'ire io èjère sèasicojè pa'io pa'ico, ipi ju'ima'quèpi pa'ina. Èjèpi ju'isiquè pa'itota'a, cuñese'epi sèase'eje pa'ye peoji. ³ Jaje pa'iquèta'are ipi ja yè'ta'a èjè pa'ina, yequè èmèna tsiojaisico pani èmère yo'oco. Jaje pa'iquèta'are èjèpi ju'isiquè pa'itota'a yequè èmère tsiojani paye pa'iji, èmè yo'oco peoco ja maca.

⁴ Jaje cui'ne mèsarujè Maija'què do'ijè, Cristo ju'i do'ipi ju'isicohua'ijè pa'iohua'ipi pa'iyè, cuñese'epi naè pacona pa'isicohua'ipi, cuñese'ere èjèje pa'ire pasicohua'ipi yure cato, yequè èmèni payeje pa'iohua'i a'è, Cristo ju'isiquèpi huèisiquère pani, Maija'què ña hue'ña de'oyere pare mai yo'ojè pa'ija'cohua'ipi.

⁵ Ja'nè mai yèyere yo'ojè pa'icohua'i paè'è. Pa'ijè mai co'aye yèyere cuñese'epi ne sètouna, ai jerepa mai yèyere yo'ohuè. Ja yo'oyepi ju'iñena sapi, maire.

⁶ Cuñese'epi sèasicohua'ijè pa'iohua'i paè'è. Yureta'a joyesicohua'ijè pa'iohua'i pa'iyè, mai ju'isi do'ipi. Jaje pa'ina, cuñese'epi jo'ya nesicohua'i peocohua'ipi Maija'què joyo huajèye pa'iyè isiyepi Maija'quère necaiyè. Necaima'pè pa'iyè, cuñese'e cayere.

Co'aye Yo'oyepi Pa'iyè, Yè'èna

⁷ Jaje pa'ito ¿me caja'cohua'i a'ni, cuñese'e co'aye a'è caye? ¡Pani jaje caye! Yè'è quèaquèna, asajè'è, yè'è yo'ose'ere. Cuñese'epi yecohua'i co'amaña yècaima'è caye pàto yè'è asaye para'huè, yecohua'i co'amaña yècaiyè co'ayere papi pa'iyè. Cuñese'e èse do'ipi co'aye yo'oye asahuè. ⁸ Yecohua'i co'amaña yècaima'è pa'ijè'è cayeja'a co'ayepi yè'ère jerepa co'ayere yèyena ne sèto. Jaje cuñese'epi caye pàto co'aye yo'oye ju'ise'eje pa'ye a'è, itise'e pani. ⁹ Te'erepa tsoe yè'è cuñese'e asama'quèpi coa paè'è. Pa'ina, cuñese'epi tìtani co'aye yo'oyere ne co'yao. ¹⁰ Ne co'yacona, yè'èpi ju'è'è. Ju'ina, cuñese'e pa'iyè isisi'i ca nèota'a yè'ère ju'iñena sapi. ¹¹ Cuñese'epi yo'oma'è cacona, co'aye yo'oyepi jerepa co'ayere cosoco. Co'ayepi yo'oma'è cuñese'e cayeja'a ju'iñere isio.

¹² Jaje pa'ina, ja cuñese'e cato Maija'què tsè a'è, nuñere pa'è cui'ne maire çocaiye a'è, si'aye Maija'què cuñese'e cato de'oyere pa'è. ¹³ Ja de'oyepi yè'ère ju'iñena saye paò. Pacona, co'ayepi yè'ère cato ju'iñena sao. Sacona, ja do'ire asahuè, co'aye pa'iyè. Cui'ne asahuè, cuñese'e èseyèja'a co'ayepi ai co'ayerepa pa'iyè.

¹⁴ Jaje pa'ina, asayè, mai. Cuñese'e cato joyo aye a'è cajè. Jaje pa'iquèta'are yè'è cato pa' a'è, tara cui'ne çaquè'i a'è. Jaje pa'ina, co'ayepi jo'yaère paji, yè'ère. ¹⁵ Ja je pa'ina, asa tì'ama'è pa'iyè, yè'è yo'oye. Yè'è yèyere

yo'oma'è ai jerepa yè'è coeyere yo'oyè. ¹⁶ Jaje pa'ina, yè'è yo'oye coeyere yo'oni ja maca cuñese'e de'oyerepa pa'iyè asayè. ¹⁷ Jaje pa'ina, yè'è pa'ima'è pa'iyè, itì yo'ocuè. Yè'ère sa'ñahuè co'aye pa'iyepi yo'oji. ¹⁸ Ja je pa'ina, yè'è çapè pa'ise'e yè'è pa'iyè ti de'oye peoji, yè'ère. Jaje pa'ina, de'oyere yo'osi'i cuasaquèta'a yo'ò tì'ama'è pa'iyè. ¹⁹ De'oye yè'è yèyere nema'è, coa ai jerepa yè'è coeyere nequè pa'iyè. ²⁰ Jaje pa'ina, yè'è coeyere yo'oni yè'è pa'ima'è pa'iyè, itì yo'ocuè. Yè'ère co'aye sa'ñahuè pa'iyepi yo'oji.

²¹ Jaje pa'ina, ñeje iye yè'ère pa'iji, de'oye yo'oye yèquèta'a de'hue co'ayese'ere yo'oyè. ²² Jaje pa'i sète yè'è cuasaye cato Maija'què cuñese'ere yèyè.

²³ Yèquèta'are yè'è çapèpi sañope yè'è cuasa hue'ña na yo'oco. Ja cato co'ayepi yè'è çapère pa'iyepi yo'oji. Japi cose'eje pa'ire paji, yè'ère. ²⁴ ¡Co'aquère pa'è, yè'è! ¿Nepi yè'ère ne huasoja'cohua'i a'ni, iye çapè ju'iñena saco aire? ²⁵ Coa Maija'quèse'e ne huasoja'què pa'iji, Cristo Jesús mai Èjaè do'ipi. Jare asaque sihuayè. Jaje pa'ito yè'èpi Maija'què cuñese'ere sehuocaiye pa'iji, yè'è cuasayepi. Jaje pa'iquèta'are yè'è çapèpi co'ayena cuñe cuñisiquèpi jo'yaèje pa'iyè.

Maija'què Joyo Do'ipi Pa'iyè

8 De'oji, yure cato Cristo Jesús ja're tsioni pa'icohua'ire ti sa' de'hua cuñañoñe peoji. ² Jaje pa'ina, co'ayepi cui'ne ju'ni huesèyepi jo'yaère paquèni eto huasopi, yè'ère, Cristo Jesús ja're tsioni pa'iyepi, joyo pa'iyepi. ³ Moisés cuñese'e cato jaje eto huasoye papi. Paise'e co'aye yo'oyepi neñu'u cajè yo'ojèna, cuñese'epi tutu peoye de'opi. Jaje pa'iquèta'are Maija'quèta'a ne tì'api, iye pa'iyere isiquè. Jaje pa'ina, jare ne tì'asi'i caquè i mamaquère pa' çapè què'ire cui'ne coa pa'ije pa'ire jèjo daopi, co'aye yo'ò do'ire sa' toçaijaquè caquè. Jaje yo'oni co'ayere ja çapè do'ija'a nejo huasoye tì'api. ⁴ Maipi de'hue Moisés cuñese'ere yo'ò tì'ajajè caquè pa'icohua'ipi yure mai pa'ima'pè pa'iyè, noni paise'e pa'iyere. Coa ai jerepa yure cato joyo pa'iyepi pa'iyè.

⁵ Jaje pa'ina, paise'e noni pa'iyere pa'icohua'i cato paise'e cuasayere cuasajè pa'iyè. Jaje pa'ijèta'are joyo pa'iyere pa'icohua'i cato joyo pa'iyere cuasajè pa'iyè. ⁶ Jaje pa'ina, paise'e noni pa'iyere cuasayepi cato ju'iñena saye a'è. Jaje pa'iquèta'are Maija'què joyo ayere cuasayepi cato de'oye pa'iyena saye a'è. ⁷ Coa paise'e noni pa'iyere cuasajè yo'ocohua'i cato Maija'quère sañope yo'ocohua'i a'è. Jaje pa'icohua'ipi Maija'quère coecohua'ipi i cuñañoñe sehuojè pani tì'añe peoyè. ⁸ Jaje pa'ina, paise'e noni pa'iyere sehuojè pa'icohua'i cato Maija'què sihuacuè ñañere yo'ò tì'añe peoji.

⁹ Jaje pa'ina, mèsaru cato paise'e noni pa'iyere sehuocohua'ipi pa'iyè, Maija'què joyopi mèsaruni pa'ina. Jaje pa'ina, Cristo joyore peocohua'i pani Cristo tsècohua'i peoyè. ¹⁰ Mèsaru ja're çoni Cristopi pa'ito mèsaru jo'ña huajèyepi pa'iji, nuñerepa pa'i do'ipi. Ja je pa'iquèta'are mèsaru çapèa co'aye yo'ò do'ire ju'isi-

cohua'iję pa'ye pa'iyę. ¹¹ Cristo Jesure ju'isiquęni huęosi joyopi, ja joyopi męsaruteje ju'i capę quę'io-hua'ireje huęoja'quę api, huajęye pa'iyena, Maija'quę joyopi męsaruni pa'i do'ire.

¹² Jaje pa'ito paise'e noni pa'iyere pa'ima'pę Maija'quę do'iję. Mai cato joyo cayere pa'iyę pa'iji. ¹³ Jaje pa'ina, męsarupi paise'e yo'oję pa'iyere pa'ini ju'ija'cohua'i a'ę. Jaje pa'iquęta'are joyopi cęcaina, paise'e yo'oję pa'iyere nejoni męsaru pa'ija'cohua'i a'ę.

¹⁴ Si'aohua'i Maija'quę joyopi cuaquęna, pa'icohua'i cato Maija'quę mamaję a'ę. ¹⁵ Jaje pa'ina, męsaru Maija'quę mamajęre pare ne joyore isi cuaņohuę. Jaje pa'ina, ja joyopi mai ja're caquęna, ja'quęre papi cayę, Maija'quęre. Isima'pę jo'ya ne cuaņosi joyore, cui'naohua'ipi Maija'quęre ca'raohua'i pa'ija'a joyore. ¹⁶ Maija'quę joyopi mai joyo ja're cęni nuņerepa Maija'quę mamajęrepa pa'icohua'i a'ę quęayę, maire. ¹⁷ Jaje pa'ina, Maija'quę mamaję sęte mai si'aye i ca nęose'e pa'ja'cohua'i a'ę, Cristo ja're cęni te'e. Maipi te'e i ja're ai yo'osicohua'i pani, i de'oyerepa jeteyo'je paja'cohua'i a'ę, i ja're cęni.

¹⁸ Yure mai ai yo'oye teaye pa'ye a'ę. Jaje pa'ina, mai ai yo'oyepi cęni ñato peoji, jeteyo'je mai pa'i ja'ñere. Jaje pa'ina, Maija'quę de'oyere papi maini pa'ina, de'ocohua'irepa pa'ija'cohua'i a'ę. ¹⁹ De'hue Maija'quę mamajęre iņoquęna, ñasi'i caco si'a yeja Maija'quę de'huasico ai ña ęa ju'io uteco pa'ico. ²⁰ Jaje pa'ina, si'aye Maija'quę du'ru ne de'huase'e cato carajaise'e a'ę, ju'iñepi, ja'juñepi, cui'ne pu'cayepi pa'i do'ire. Maija'quępi jare caquę yęni ne de'huapi, jeteyo'je yequę mu'se de'oyerepa pa'ija'coa caquę. ²¹ Jaje pa'ina, ju'iję ja'juñe carajasipi, si'aye Maija'quę ne de'huaquę pa'iyę. Ja do'ire si'a mu'seña Maija'quę mamaję ai yo'oję pa'icohua'ipi uteję pa'iyę, si'aye de'oyerepa pa'ija'coa caję. ²² Jaje pa'ina, yureje mai asayę, si'aye Maija'quę de'huasicopi nomio tsı cęa huęoni ai a'si ju'iñeje pa'ye ai yo'oco oio pa'iyę. ²³ Iye yejase'e ai yo'oye paço maije ai yo'oyę, yequę mu'se pa'i ja'ñere joņoapi oiję. Du'ru paję pa'iję'ę caquę de'o joyore isi nęosicohua'iję yequę mu'se de'oyere pare paja'cohua'ita'a ai oiję pa'iyę. Jaje pa'ina, joyore papi ai oiję uteyę, Maija'quę maire i huero mamajęre neja'a macare cui'ne mai huaso cuaņoñere caję. ²⁴ Mai yequę mu'se pa'i ja'ñere jęa coeye peoyerepa ute do'ire huasosicohua'i pa'iyę, mai. Jaje pa'iquęta'are paipi i uteyere ña huesoni yequę mu'se pa ja'ñere uteyę peoji. Jaje pa'ina, tsoe itire ña huesoni uteyę peoji. ²⁵ Jaje pa'iquęta'are mai yure ña ma'ñere ñaņu'u caję uteni dahuęre quęcoję uteyę pa'iji.

²⁶ Jaje cui'ne Maija'quę joyopi cęcaiji, mai tutu peoyere. Maija'quęre seņe huesęyę, mai. Jaje pa'ina, de'o joyopi ai oi Maija'quęre sęcacaiji, pa'i yę'opi ca tı'añe peoyerepa. ²⁷ Jaje seina, Maija'quę sa'nahuę joyorepa cuasaye ñaquępi i joyo cuasaquę seņe asaji, joyopi i tsęcohua'i pa'i ja'ñere caquę, Maija'quę yęyeje pa'ye seina.

Si'aye Ne Tı'asicohua'i Pa'iyę

²⁸ Jaje pa'ina, i yęyere yo'oja'cohua'i a'ę caquę soisicohua'ire si'aye tęto saiyepi de'oye pa'i ja'ñere cęcaija'coa, Maija'quę oicohua'ire asayę, mai. ²⁹ Jaje pa'ina, Maija'quę maire tsoe du'ru ña nęopi i mamaquęje pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ę caquę. Jaje pa'ina, i mamaquę cato sehuosicohua'i maja'yę pa'ija'quę api. ³⁰ Tsoe i ja'nę cuasa nęosicohua'ire Maija'quę soipi. Soisicohua'ireje nuņerepa pa'iohua'ire nepi. Nuņerepa pa'iohua'ire nesicohua'ireje i de'oyerepa pa'iyere isipi.

³¹ Jaje Maija'quępi maire de'oyerepa necaisiquęre žnepi maire saņope yo'o tı'añe pa'iquę'ni? Ti peoji, saņope yo'o tı'acquę. ³² Maija'quę i mamaquęre papi mai do'ire jucacaijaquę caquę žisisiquę me isiyę paquę'ni, i mamaquę ja're co'amaña pa ja'ñe? Si'aye isija'quę api. žMe paquę'ni? ³³ Jaje pa'ito Maija'quę soisicohua'ire žnepi co'acohua'i a'ę caye pa'iquę'ni? Jaje coa Maija'quęse'e maire nuņerepa pa'icohua'ire nesiquę pa'iji. ³⁴ Cristo ju'isiquępi cui'naępi huęisiquępi Maija'quę ęja te'tere ñu'i maini caquę pęca ja'quęre sęcacai pa'ito žiqueipi maire nejofę pa'iji ca huesoye pa'iquę'ni? ³⁵ Jaje pa'ito ai yo'oyepi, co'a ju'iję oiyepi, saņope yo'oyepi, aiñe peoyepi, ju'iyę peoyepi, ne ju'iñepi, panita'a juni huesęyepi žCristo maire oiyere nejocaiye pa'iquę? iPanı! ³⁶ Toyase'e cato caji:

Mę'ę do'ire si'a mu'seña ne ju'iñere pa'iyę.

Jaje pa'ina, yęi ñamare huai huę'ñana sase'ęje pa'iohua'i pa'iyę.

³⁷ Jaje si'aye iye yo'oye pa'iquęta'are maipi ñese quęcosicohua'irepa pa'iyę, maire oisiquę do'ipi. ³⁸ Jaje pa'ina, Maija'quę maire oiyere nejocaiye ti peoji. Nuņerepa asayę, yę'ę. Ja do'ire ju'iñepi, pa'iyepi, hu'iñaohua'ipi, cuaņecohua'i tutupi, cuaņe tutupi, yure pa'iyepi, jeteyo'je pa'i ja'ñepi, ³⁹ Męñe ayepi, meñe ayepi, Maija'quę de'huase'epi, nejo tı'añe peoji, Maija'quę maire oiyere mai ęjaę Jesucristona tı'ase'ere.

Israel Paise'ere Maija'quę Jo'ya Nese'e

9 Nuņerepa cayę, Cristore sehuaquę sęte. Coa cósoma'ę pa'iyę. Jaje pa'ina, Maija'quę joyopi cuasaquęna, yę'ę joyo cuasaye nęiñepi mę'ę nuņerepa cuasayę cacaiji, yę'ęre. ² Jaje pa'ina, si'anępi yę'ę joyo a'siyerepa ai oi pa'iyę. ³ Jaje oi cuasayę, yę'ępi merepa Cristore hua sani nejo cuaņoñere pa'ina, yę'ę pa'i, Israel tsęcapę cajeohua'ipi jęcacaitota'a de'ora'pi, cuasayę. Jaje yo'o do'ipi cęcaiye pa'ito yo'ora'huę cuasayęque cuasayę. ⁴ Jaohua'i cato Israel tsęcapę acohua'i a'ę, Maija'quępi i mamajęre nesicohua'i a'ę. Maija'quę iohua'i ja're miañerepa pa'ina, pa'isicohua'i a'ę. Maija'quę cayere iohua'ipi de'oye sehujęna, i cęcai ja'ñe ca nęose'e pasicohua'i a'ę. Moisés cuañese'e pacohua'i a'ę. Cui'ne Maija'quę huę'ere ñacaiyere pasicohua'i a'ę. Cui'ne i de'oye ca nęose'e pasicohua'i a'ę. ⁵ Jaohua'i cato mai aipę tsęcapę acohua'i a'ę. Jaje ja tsęcapęja'a pa'ina Cristoje ai de'opi. Jaę cato Diusu

paji'i, si'aye jerepa pa'i. Jaëni de'okuere pa'ni caye pa'iji, si'anëpi. Jaje pa'ijaquë.

⁶ Cama'ë pa'iyë, Maija'quë ca nëose'epi tì'añe paëna, coa ai jerepa yë'ë cato cayë, si'aohua'irepa Israel tsëcapë acohua'ipi Israel paire peo do'ire. ⁷ Jaje pa'ina, Abraham tsëcapë acohua'i Maija'quë ña hue'ña si'aohua'irepa i mamajë peoyë. Jaje pa'ina, Maija'quëpi capi: "Më'ë tsëcapërepa cato Isaacja'a ai de'ojã'cohua'i a'ë." ⁸ Jaje pa'ina, iyepi maire tìñarepa quëa iñoji, Maija'quë mamajërepa pa'iyë cato pa'i tsëcapëja'a tì'añe peoye, coa ai jerepa Maija'quë ca nëose'ejã'a ai de'osicohua'ipi i mamajërepa pa'iyë tì'añe. ⁹ Jaje pa'ina, Abrahamre Maija'quëpi ca nëoquë capi: "Zara mamaquëre paja'coa, yeque ometëcahuë yë'ë co'i maca."

¹⁰ Iyese'e pa'iyë papi, yequeje cui'ne mai ai Isaac mamajërepa paë'ë, Rebeca caya mamajë. ¹¹ Jaohua'ire Maija'quëpi ja yë'ta'a co'ama'në cui'ne ja yë'ta'a co'aye panita'a de'oye yo'oma'në Rebecare ca nëopi. Më'ë mamaquë maja'yëpi yo'jeire necaiquë pa'ija'quë api. Jaje cui'ne toyase'eje caji: "Jacoboni oi, Esauni coehuë." Jaje pa'ina, iye yo'ose'epi Maija'quë i cuasayeje pa'ye yëni yo'oquë sahuapi, iohua'i yo'o do'ire cuasama'ë, coa i yë do'ire.

¹⁴ Jaje yo'oquëna, ñani maipi Maija'quë nuñe yo'oma'quë api caja'cohua'i a'ni? Japa'ni me jaje caye'ni?

¹⁵ Ñajë'ë, Maija'quë Moisésre case'ere: "Yë'ë yëquëni oni yejesi'i teaye pa'ire ñani, cui'ne yë'ë yëquëni oi ñani cõcasi'i." ¹⁶ Jaje pa'iyë sëte pa'i yëyepi, panita'a tu-tu yo'oyepi tì'añe peoji. Coa Maija'quë teaye ñani oi cõcayepi tì'añe pa'iji, i sahuasicohua'i pa'iyë. ¹⁷ Jaje pa'ina, toyase'e caji, Egípto pa'i ëjaëre, Maija'quë case'ere: "Më'ëre Egípto pa'i ëjaëre nehuë, më'ëja'a yë'ë tuture iñosi'i caquë, cui'ne si'a hue'ña pa'icohua'ipi yë'ë mamire asajajë caquë." ¹⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë cato jare i teaye ñani oiquëni oiquë api, cui'ne jare i yëquëni jëa joyo ne huesoquë api.

¹⁹ Jaje pa'ina, mësarupi caja'cohua'i a'ë, yë'ëre. Cui'ne jaje yo'oquëta'a jme yo'oquë Diusu paipi co'ayë caquë'ni? JNepi, i cuasaquë yo'oye sañope ca tì'añe pa'ina? ²⁰ JPa'i maca më'ë iquei'ni, Maija'quëre sañope ca ja'ñe? JSoto cua'coropi iti nesiquëre sañope caye? JMe nesi'quë yë'ëre co'aye nei'ni? cama'coa. ²¹ Jaje pa'iyë sëte sotopi de'huaquë cato jare i yëyeje pa'ye neñe pa'iji. Jaje pa'ina, jare iti sotopi neñe pa'iji de'o cua'cororepa ëja co'amañase'e neja'core cui'ne yeconi si'a co'amaña nerojajia'core neñe pa'iji.

²² Jaje pa'ina, iohua'i co'aye yo'osi do'ire sa'i cuãñojë nejo cuãñoja'cohua'i a'ë, co'a cua'conoaje pa'yepi. Jaohua'i josa yo'ojëna, Maija'quëpi ai dahuëre quëcopi yo'opi, i pëi saññere cui'ne i tuture iñosi'i caquë. ²³ Jaje yo'o maca maina de'o cua'conoaje pa'iohua'ina i pa'iyë de'oyere pare iñosi'i caquë yo'opi. Jaje pa'ina, maire teaye ñani oni yejepi. Oni yejeni tsoe hue'ñana de'ocohua'ire ëja de'huapi, maire, i pa'i hue'ñare cõni pa'ijajë caquë. ²⁴ Jaje pa'ina, Maija'quëpi maire soipi, judío pa'i acohua'ire cui'ne judío pa'i peocohua'i acohua'ire. ²⁵ Maija'quë quëcaiquë Oseas toya pëpë Maija'quë capi, ñeje:

Yë'ë paire hue'yoja'quë a'ë, tì pa'isicohua'ini.

Yë'ë oima'co pa'isiconi yë'ë oicore hue'yosiquë a'ë.

²⁶ Cui'ne mësaru yë'ë pa'i peoyë casicohua'ini, Jare iohua'ini, Maija'quë huajëquërepa mamajëre hue'yoja'quë a'ë.

²⁷ Jaje pa'iquëta'are Israel pa'i ayere Maija'quë quëcaiquë Isaíaspi ñeje capi: "Israel pa'i tsëcapë acohua'ipi jai pa'i pa'ija'cohua'i a'ë, jai tsiaya meja pa'iyëje pa'yerepa. Pa'ijëta'a coa a'ri pa'i maña jaõ acohua'ipi huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁸ Jaje pa'ina, Ejaëpi i case'eje pa'ye yo'o tì'aquë i nuñerepa yo'oyepi esa ne de'huajã'quë api, si'a yeja pa'icohua'ire." ²⁹ Jare i pi Isaías capi, ñeje:

Si'a huiñaohua'i Ejaëre papi mai tsjre isima'quë pa'ito Tsoe Sodoma cui'ne Gomorra dari nejose'eje pa'ye nejosicohua'i patira'huë.

Judío Pa'i Cui'ne Maija'quë De'o Case'e

³⁰ Jaje pa'ito me caja'cohua'i a'ni, mai? Iyere asani, judío pa'i peocohua'ipi nuñerepa pa'iyere tì'ahuë, nuñerepa pa'iyere ti co'ema'cohua'ipi. Coa necaiquëre pare cuasa do'ipi tì'ahuë. ³¹ Jaje pa'iquëta'are judío pa'i cato nuñerepa pa'iyere tì'añu'u cajë cuãñese'ere sehuoni tì'añe pa'iji cuasajë yo'ohuë. Yo'ojëta'a tì'añe pahuë. ³² JMe yo'ojë pase'eje ñani, iohua'i yo'oyepi tì'añe pa'iji, cuasa do'ire? Coa necaiquëre pare ite cuasama' do'ire tì'añe pahuë, iohua'i yo'o do'ipi tì'añu'u cuasa do'ire. Jaje pa'ina, ju'ahuë, ju'a taõcore, quënaona. ³³ Toyase'e Maija'quë capi, ñeje:

Yë'ëpi Siõn cõtihuëna quënaore oañë. Jaona mësaru sañope ju'aja'cohua'i a'ë.

Iona quëco paquë cato, huajëya'ye pa'iyë peosipi.

10 Maija'quë do'ijë yë'ë joyore papi oi Maija'quëre seña cato Israel pa'i mañapi huaso cuãñosicohua'ipi pa'ijajë cuasaquë seña a'ë. ² Jaje pa'ina, cayë, iohua'i cato Maija'quëre necaiye ai yëyë. Jaje pa'iquëta'are iohua'i yëjë yo'oyepi nuñerepa asa tì'ani yo'oyere pa'iyë paji. ³ Jaje pa'ina, Maija'quëpi pa'i nuñerepa pa'iyë isiquë cajë asa tì'añe pañë. Jaje pa'ina, iohua'i tutupi yo'ojë nuñerepa pa'icohua'i põñëñu'u cajë yo'oyë, Maija'quë nuñere pa'iyë isiyere sehuocaima'pë. ⁴ Cuãñese'e cayere Cristopi si'aye ne saopi. Jaje pa'ina, Maija'quëpi Cristoja'a nuñerepa pa'iyë tì'añe necaji'i, Cristore sehuocohua'ini.

⁵ Cuãñese'ere yo'ojë nuñerepa pa'icohua'i tì'añere Moisés toyapi, ñeje: Cuãñese'e cayere si'aye yo'o tì'asiquëpi nuñerepa pa'iyere pa'ija'quë api. ⁶ Jaje pa'iquëta'are, coa necaiquëre pare cuasa do'ipi nuñerepa pa'icohua'ire neñepi, ñeje: "Mësaru joñoa cuasama'pë pa'ijj'ë. JNepi ma'tëmo mëni Cristore quërëjani yejana daja'cohua'i a'ni? panita'a, ⁷ Jnepi coje sa'nahuëre pana cajeni Cristore ju'isiquëni huëoja'cohua'i a'ni?" ⁸ Toyase'e caye cato iye a'ë: "Më'ë yë'quë macare pare ti de'o coca pa'iji, më'ë yë'opore, cui'ne më'ë joyore." Iye coca cato coa necaiquëre pare cuasaye a'ë. Ja cuasayere yëquë quëayë. ⁹ Jaje pa'ina, më'ë yë'opopi Jesure yë'ë Ejaëpi cani cui'ne më'ë joyopi Maija'quëpi ju'isiquëre huëopi cuasaquë asani tsoe

huaso cuañosiquë pa'iyë. ¹⁰ Jaje pa'ina, joyopi itire pa'ë cuasaquë pani tsoe nuñerepa pa'iquë pa'iji, cui'ne yë'opopi Jesús huasoquë api ite cajë seni tsoe huaso cuañosiquë pa'iji.

¹¹ Toyase'epi caji: "Ite nuñerepa pa'iquë api cuasacohua'i cato pañete sehuore'ni caye peosipi." ¹² Jaje pa'ina, peoji, tñe pa'i judío cui'ne yequë pa'i. Jaje pa'ina, mai Ējaë si'aohua'i Ējaëpi, jaëpi si'aohua'ire ite secohua'ire jaiye de'oye pa'iyë isiquë. ¹³ Jaje pa'ina, toyase'e caji: "Si'aohua'i mai Ējaëre secohua'i huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë." ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are ¿me ite ire pare cuasama'cohua'i pani seja'cohua'i a'ni? ¿Cui'ne me ite sehuoye'ni, i ayere quëaye asama'cohua'i pani? ¿Cui'ne me asaja'cohua'i a'ni, iti coca quëacohua'ipi peoto? ¹⁵ ¿Cui'ne me iti coca quëaja'cohua'ire jëjo saocohua'ipi peoto sani quëaja'cohua'i a'ni? Jaje pa'ina, toyase'epi caji: "Airepa de'oji, de'o cocare quëaja'cohua'ipi tñtaye."

¹⁶ Jaje pa'iquëta'are, si'aohua'i Maija'quë coca caye asani sehuoma'pë pa'iyë. Isaías toyase'e cayeje: "¿Ējaë, nepi yëquë quëaye asani itire pa'ni caye'ni?" ¹⁷ Jaje pa'ina, ire pare cuasaya cato, de'o cocarepa Cristo ayere quëase'ere cajoro asayeja'a tñ'añe pa'iji, itire pa'ë cuasase'ere.

¹⁸ Jaje pa'ina, yë'ëpi señë: ¿Asama'pë pate, iti coca quëaye? Pani asahuë, jaohua'ipi. Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Iti quëacohua'ipi quëajëna, si'a yeja pa'icohua'ipi asahuë.

Cui'ne coa si'a hue'ña maña iye yeja pa'icohua'ina iohua'i coca quëaye tñ'api.

¹⁹ Jaje pa'iquëta'are tijupë seni coñë: ¿Israel pa'ise'e ja'je pa'ito asama'pë pate? Jaje pa'ina, du'ru macarepa Moisés toyapi, Maija'quë case'ere, ñeje:

Yë'ëpi mësaru oicohua'ire neja'quë a'ë, yecohua'ini necaise'ere ña ëajëna.

Cui'ne mësaru peicohua'ire neja'quë a'ë, huesëohua'ipi.

²⁰ Ja jeteyo'je Isaías ca'rama'quëpi caji:

Yë'ëre co'ema'pë pa'isicohua'ipi tñ'ahuë, yë'ëre.

Cui'ne yë'ëre jerore pa'iquë'ni cajë sëma'pë pa'isicohua'ini iñohuë, yë'ë pa'iyë.

²¹ Cui'ne Israel pa'ini Maija'quëpi caquëna, Isaíaspi toyapi, ñeje: "Si'a mu'sepi mësarute soiquë yë'ë jëña ca'c-ahuë nesiquëpi utehuë, de'oye sehuoma'cohua'ipi cui'ne sañope yo'ocohua'ini."

Maija'quë Sahuaye Israel Pa'ire

11 Yure cui'ne señë, jaje pa'ina: ¿Jaje pa'ito Maija'quë Israel pa'ire i pasicohua'ire jëocou? Pani nejoñe pa'ipi. Jare yë'ë i Israel pa'ipi pa'iyë, Abraham tsëcapë aquëpi cui'ne Benjamín pa' aquëpi. ² Ai tsoe jare i Maija'quëpi Israel pa'ire i tsecohua'i a'ë ca huesopi. Jaje pa'ina, yure jëocoma'ë pa'iji. ¿Huesëye mësaru Maija'quëre quëacaiquë Elíaspi Maija'quëre sei, Israel pa'ire co'acohua'i a'ë cuasaquë sei case'ere toyase'e quëaji? ³ Sei caji: "Ējaë më'ëre quëacaicohua'ire si'aohua'ire huani jëahuë. Cui'ne më'ëre isijë

tëojë se hue'ñaje nejo saohuë. Jaje yo'ojëna, yë'ëse'e te'i maca nëasiquëni cui'ne yë'ëreje huani jëoñu'u cayë." ⁴ Jaje caquëna, Diusupi caji, ite: "Siete mil pa'ire yë'ëre oicohua'ire hua nëohuë, de'huasi diusu Baalre do're ja'rujë sëma'cohua'ire." ⁵ Jaje ja'në yo'ose'eje pa'ye yureje judío pa' acohua'i a'ri ja'i pa' nëahuë, Maija'quë i oiyepi sahuasicohua'i. ⁶ Jaje pa'ina, Maija'quë maire coa isiyepi tñ'añe pa'iyë sëte, pa' tutu yo'oyepi tñ'añe peoji. Yure pa' yo'o tutupi tñ'añe pa'ito Maija'quë oi maire coa isiyë peora'pi.

⁷ ¿Jaje pa'ito me yo'ore'ni? Israel pa' mañapi iohua'i co'ese'e tñ'añe pa'ahuë. Pajëna, Maija'quë sahuasicohua'ise'e tñ'ahuë. Yecohua'ipi jëa joyo ne hueso cuaño-huë. ⁸ Toyase'e cayeje pa'ye ñeje: "Diusupi isipi cuasa tñ'a ma'a joyore cui'ne ñaco cajë ña ma'ñere cui'ne cajo yacajë asa tñ'a ma'ñere. Jaje pa'ina, yure iye mu'seje jaje pa'iohua'i pa'iyë." ⁹ Cui'ne Davidje caji: Jare iohua'i si'aye payë, cuasayepi co'ye iohua'ire ne tñoñe,

Cui'ne huatenëa de'osipi, mësarupi iona ju'ajë si'se cuañosicohua'i pa'ijajë caquë.

¹⁰ Ñaco cajë ñama'cohua'i de'oja'cohua'i a'ë.

Cui'ne jete në me huesësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, jaiye hue'e do'ire.

Judío Pa' Peocohua'ipi Huaso Cuañoñe

¹¹ Cui'ne yure señë: ¿Si'aohua'i judío pa' ju'ajë peo hue'ñarepa tñme sare? iPani. Jaje yo'oye pa'ahuë! Coa ai jerepa, jaohua'i de'oye sehuoma'pë ne huesë do'ire yecohua'ipi de'hue tñ'ahuë, huaso cuañoñe, Israel pa'ipi ñani cui'neje pañu'u cajë oijajë cajë. ¹² Jaje pa'ina, judío pa' co'aye yo'ose'epi si'a yeja pa'icohua'i jerepa de'oye pa'iyë pñëpi, cui'ne iohua'i yo'ojë co'a de'ose'epi judío pa' peocohua'i de'oye pa'iyë pñëpi. Jaje pa'iyë sëte judío pa'ipi Cristore sehuoni cui'naohua'ipi caca cōcohua'i pa'ito ai de'oye pa'ija'coa, cuasayë.

¹³ Jaje pa'iquëta'are mësarute judío peocohua'ire caye payë, yeque maña. Yë'ëre Maija'quëpi jëjo daopi, judío pa' peocohua'ina. Jaje pa'ina, yë'ë yo'oye Maija'quë isise'e a'ë asaquë si'a yë'ë tutupi yo'oyë. ¹⁴ Jaje yo'ouquëna, mësarupi sehuojëna, ñani yë'ë tsëcapë acohua'ijë ñajë cui'ne ëa ñajë oijë huasosicohua'i pa'ijajë caquë yëyë. ¹⁵ Jaje pa'ina, judío pa'ipi ña'nosicohua'i pa'ijëna, iye yeja pa'icohua'i de'hue Maija'quë ja're de'oye pa'iyë tñ'añe pa'iji. Jaje pa'ina, merepa pa'ija'coa'ni cui'naohua'ini Maija'quëpi ito, judío pa'ipi sehuojë pa'i maca ai sihuaye pasipi. Ja cato ju'ise'eje pa'iohua'ipi pa'iyena huëiye a'ë. ¹⁶ Jaje pa'ina, pan sëpë aye poni du'ru nese'ere Maija'quëna isito si'a iti sëpëje Maija'quë isise'e pa'iji, de'ocore pare. Cui'ne Olivo soquë yë tsitamopi Maija'quëna isisico pa'ito iti capëaje isise'e pa'iji.

¹⁷ Yecohua'i judío pa' acohua'i Olivo soquë yë capëa pa'isicohua'ipi të'ca tète cuañoñuë, noni io ja're pa'icohua'ipi. Jaohua'i peo sa'ro pa'i do'ire mësarupi airo olivo soquë capëje pa'ipi sëo cuañoñuë. Jaje yo'ouna, mësaru de'hue tñ'ahuë, iti tsitapi pa'iyë isiyë cui'ne oli-

vo pa'iyepi mäsarute pa'iyë isiye. ¹⁸ Jaje pa'ina, cuasama'pë pa'ijë'ë, yë'ë a'ë iti ñërepa capëa jerepa de'oquë. Jaje pa'ina, më'ëpi de'oquë a'ë cuasani, de'hua cuasa ñajajë'ë. Më'ëpi tsita pa'iyë isima'ë pa'iyë caquë coa tsitamopi më'ë pa'iyë isiji.

¹⁹ Jaje pa'iquëta'a yeque më'ëpi ca'ñe pa'i a'ë: "Jaje pa'ijë'ë, yë'ëpi olivona sëa cuañosiquë pa'ijaquë caquë të'ca tëtepi jaohua'ire iti capë acohua'ire pare." ²⁰ Ja cayere nuñerepa caye a'ë. Iohua'i ite coa necaiquëre pare cuasama' do'ire të'ca tëte cuañohuë. Jaje pa'iquëta'are më'ë cato ite coa necaiquëre cuasa do'ire de'hue iti ñëre pana tsiosiquë pa'iyë. Më'ë jaje pa'iyë sëtë yë'ë a'ë jerepa pa'i cuasama'ë, coa airepa ca'raquë ñaquë pa'ijë'ë, mësarute të'ca tëte cuañohë. ²¹ Maija'quë iti ñërepa pa'isi capëare të'ca tëte jeosiquëme, me paquë'ni, mësarujë. ²² Ñajë'ë. Maija'quë nuñerepa de'oye yo'oquë api. Jaje pa'ita'a nuñe yo'oma'cohua'i cato tuturepa yo'oquë api. Co'aye yo'osicohua'ire saipi, iohua'i yo'osi do'ire. Jaje pa'iquëta'are mësarure de'oye yo'opi. Jaje pa'ina, më'ëpi de'oye i yëyejë pa'iyë pa'iji. Jaje pa'iyë pato më'ëreje cui'ne tëto tëajajë'ë api. ²³ Cui'ne yequejë, judío paipi iohua'i jëa coeyere jeoni sehuocohua'i pani, cui'na olivo soquë yëna sëo cõ cuañohë, tijupë. Maija'quëpi pa'iji, tutu cui'naohua'ini sëo cõne cui'na ñëna. ²⁴ Më'ëre judío peoquëta'are airo olivo soquë capëjë pa'ini tì'ani de'o olivo soquë yëna de sëosiquë i çme neni de'o olivo soquë yë acohua'ire judío paire sëoye paquë'ni? Sëojajë'quë api, de'o olivo soquë yëna cui'naohua'ini.

Israel Paire Tëjyerepa Huasose'e

²⁵ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, Maija'quë ise'e nesi'i cuasase'ere mësarute quëaye yëyë, mësarupi jerepa ta'ñe asajë pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijajë caquë. Israel pa'i cato jai pa'i jëa joñoa ne cuañosicohua'i pa'iyë, Israel pa'i peocohua'ipi si'aohua'i Maija'quë ca nëosicohua'ipi cacajajë cajë. ²⁶ Ja maca yureta'a si'aohua'i Israel paipi huasosicohua'i pa'ijajë'cohua'i a'ë, toyase'e cayejë:

Sión daripëpi daijajë'quë api, huasoquë.

Dani jajëpi Jacob pa'i co'aye yo'ose'ere nejocaijajë'quë api.

²⁷ Jaje yë'ëpi iohua'i co'aye yo'ose'ere nejocaisi maca, ja maca jaohua'ini caquë iye ca nëose'ere pasipi.

²⁸ Jaje pa'iquëta'are huaso coca asaye coecohua'ipi Maija'quëre sañope yo'ocohua'i a'ë, mësarupi iohua'i coe do'ire de'hue asajajë cajë. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i judío paire Maija'quëpi ja yë'ta'a oiji, iohua'i aipëni i tsecohua'ire nesiquë sëtë. ²⁹ Jaje pa'ina, Maija'quë isise'e jioye paquë api cui'ne i soisicohua'ire tjo'hua'ire nema'quë api. ³⁰ Jajë'ë tsoe mësarupi Maija'quëre sañope yo'ohuë, de'oye sehuocaima'pë. Jaje yo'osicohua'ini yure judío paipi de'oye sehuocaiye pa do'ire Maija'quëpi mësarute teaye ñani oi cõcaji'i.

³¹ Mësaruru jajë'ë de'oye sehuocaiye pase'eje pa'iohua'i a'ë, yure judío paipi. Jaje pa'iyë, Maija'quëpi mësarute teaye ñani oi cõcaji'quë cajë cui'ne iohua'ireje oi ñani cõcaji'quë cajë. ³² Jaje pa'ina, Maija'quëpi caji si'ao-

hua'ire ite de'oye sehuocaima'cohua'ire ne huesopi, si'aohua'ire ipi oi teaye ñaquë cõcasi'i caquë.

³³ ¿Airepa ta'ñe pa'i a'ni, Maija'quë si'aye asaquë pa'iquërepa! I cuasaye asani quëaquëje peoji. Maija'quë yo'oquë pa'iyë asa tì'acquë peoji.

³⁴ "¿Nepi Èjaë cuasaye asa tì'añe pa'iquë'ni? Panita'a çnepi ite ñeje yo'ojë'ë cajë ye'yaye pa'iquë'ni?"

³⁵ ¿Nepi du'ru Èjaëre co'amaña isini yure isisi do'ire saijë'ë, cuañeñe pa'iquë'ni?

³⁶ Jaje pa'ina, si'aye Maija'quë tse a'ë, i nesi do'ire. Ini pacacaiji, si'anë. Sihuayë, Maija'quëre jerepa pa'ire. Jaje pa'ijaquë.

Maija'quëna Isicohua'i Pa'iyë

12 Jaje pa'iyë sëtë Maija'quë do'ijë mësarute señë, Maija'quë oni yejesi do'ire, mësaruru pa'iyere Maija'quëna isi huesëjë'ë, huajëquëre pare. Ina isisicohua'ipi pani, Maija'quë sihua'quë api cui'ne ja isiye cato nuñerepa yo'oye a'ë. ² Jaje pa'ina, mësarujë pa'ijë'ë, iye yeja pa'i yo'ojë pa'iyere coa ai jerepa jare yo'oma'pë. Mësaruru cuasayere tñe cuasajë pa'iyena ponajë'ë, mësaruru pa'iyepi tñe yo'ojë pa'iyere ponëja'core. Ponëona, yureta'a Maija'quë yëye asa tì'aja'cohua'i a'ë. Asa tì'acohua'ipi pani de'oyere, Maija'quë sihuaquë ñañere cui'ne nuñere pare asaye pa'iji.

³ Quëajajë'quë caquë Maija'quë yë'ëre coa isipi. Ja do'ire mësarute cayë, mësaruru aquëpi te'ijë yë'ëpi ai asayë cuasaye pajajë'quë, iti cuasa maña ipi isiye ja'i maña cuasajajë'quë. Jaje pa'ina, Maija'quëre necaiquëre pare asa do'ire yo'o ja'ñe isise'e ja'ye cuasajë yo'oye pa'iji. Tëto saiperepa cuasato co'aji. ⁴ Ñajë'ë, mai capë yo'o ja'ñe huahuese'e pa'iyere. Si'aye te'e co'amañare yo'oye pa'iji. ⁵ Jaje cui'ne maije jai pa'i pa'ijëta'a Cristona tsiosicohua'ipi pa'i do'ire Cristo capë acohua'i pa'iyë. Pa'ijë pa'i ñape yequëna se tsiosicohua'ipi te'e capë acohua'i pa'iyë.

⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëpi pa'i ñapere tñe pa'ye yo'o tutu isipi, i yëyejë pa'ye. Jaje pa'ina, Maija'quë ayere asani quëa tuture isisiquë pa'ito, quëañu'co coa necaiquëre pare mai cuasaye ja'ye. ⁷ Yecohua'ire cõcai tuture isiquë pa'ito, yecohua'ire de'oye cõcañu'u. Yecohua'ire ye'ya tuture isisiquë pa'ito ye'yayese'e yo'oñu'u. ⁸ Yo'o jujacohua'ire quëa tuture isisiquë pa'ito quëa huasoñu'u, tutu quë'iohua'i pa'ijajë'cohua'ire. Co'amaña isiquë pani yë'ë de'oye yo'oyere ñajë'ë caye peoyerepa isiye pa'iji. Cuañe tuture isisiquë pa'ito de'oyerepa cuasäe yo'ojë'ë. Ai yo'ojë pa'icohua'ire cõcaiquë pani sihuaquë cõcaiyë pa'iji.

Sehuosicohua'i Pa'iyë

⁹ Sa'ñe nuñerepa oijë pa'ijë'ë. Co'ayere coejë, de'oyere yo'ojë pa'ijë'ë. ¹⁰ Sa'ñe oiye pa'iji, Maija'quë do'ijë ëaye. Yecohua'ini de'ocohua'ire cuasajë coa tea ju'iñeje yo'oma'pë sa'ñe oijë de'oye pa'ijë'ë.

¹¹ Nere pacohua'i pa'ijë'ë. Josahua'ini pa'ima'pë pa'ijë'ë. Mai Èjaëni necaijë'ë, si'a joyorepa cuasajë toa tsë'ise'eje pa'i joyore pa'iji.

¹² Sihuajë pa'ijë'ë, mësarü yequë mu'se pa'i ja'ñere utejë pa'icohua'i. Ai yo'onije quëcojë'ë. Jeoma'pë pa'ijë'ë. Maija'quëre seña si'anë sejë pa'ijë'ë.

¹³ Coçaijë'ë, Maija'quë tsëcapë acohua'ire, iohua'ire jopo caraye pa'ito. Mësarute do'i daicohua'i pa'ito de'oye yo'ojë'ë.

¹⁴ Mësarute josa yo'ocohua'ire de'oye pa'ijajë cuasacaijë'ë. Iohua'i de'oye pa'i ja'ñere secacaijë'ë, pañi ai yo'oye pa'ijajë cuasajë seña.

¹⁵ Sihuacohua'i ja're tsioni pa'ijë sihuacohua'i pa'ijë'ë. Cui'ne ota oicohua'i ja're pa'ijë mësarujë oicohua'i pa'ijë'ë.

¹⁶ Si'aohua'i sa'ñe de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Yë'ë a'ë, jerepa pa'i cuasama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa teaye pa'iohua'i pa'iyena ñni pa'ijë'ë. Tã'ñe pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë.

¹⁷ Saïma'pë pa'ijë'ë, co'aye yo'osicohua'ire cui'ne co'ayepi. Coa ai jerepa de'oye cuasajë yo'ojë'ë, paï ña hue'ñana. ¹⁸ Mësarü ai cuasaye ja'i maca de'oye yo'ojë pa'ijë'ë, yecohua'i ja're de'oye pa'iyere cajë. ¹⁹ Maija'quë do'ijë maña mësarupi saïñu'u cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë, co'aye yo'ocohua'ire. Coa ai jerepa Maija'quëpi saïcaija'quë api cuasajë pa'ijë'ë. Jajë pa'ina, toyase'e caji: "Yë'ëpi co'aye yo'ocohua'ire saïñe payë, si'seye pa'itojë," caji, Ejaëre papi. ²⁰ Cui'ne caji jare ipi: "Më'ëre sañope yo'oquëpi ayo ëa ju'ito ayojë'ë. Cui'ne çono ëa ju'iquë pa'ito oçuaijë'ë. Jajë yo'ojëna, iti sañope yo'oquëpi yë'ë co'aquëre pa'ni cuasaja'quë api, huajëya'ye pa'ija'quëpi." ²¹ Co'ayena quëco cuãño-ma'ë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa co'ayere ñese quëcojë'ë, de'oye yo'oyepi.

13 Si'aohua'i iye yeja cuãñe ëjaohua'ire de'oye sehuocaiye pa'iji. Jajë pa'ina, peoji, coa Maija'quë yëma'ëna ëjaë de'osiquë. Jajë pa'ina, Maija'quëpi iye yeja cuãñeja'cohua'ire nepi, jaohua'ire. ² Jajë pa'ina, paï ëjaohua'i cuãñeñere sañope yo'oni Maija'quë de'oye yo'o ja'ñe caquë jeose'ere sañope yo'oyë. Jajë sañope yo'ocohua'i cato saïja'cohua'i a'ë, co'ayepi. ³ Jajë pa'ina, ëjaohua'i cato pa'ima'pë pa'iyë, de'oye pa'icohua'ipi ca'rajajë cajë. Coa ai jerepa co'aye yo'ocohua'ire yo'o quëcoja'cohua'ipi pa'iyë. Më'ëpi ëjaohua'ire ca'raye peoye pasi'i cani de'oye yo'oquë pa'ijë'ë. Jajë pa'ina, ëjaohua'ipi më'ë pa'iyë neñani de'oye pa'iquë api caja'cohua'i a'ë. ⁴ Jaohua'i cato Maija'quëni necaijë pa'iyë, më'ë de'oye pa'iyere cajë. Jajë pa'iquëta'are më'ëpi co'aye yo'oquë pani ca'rajë'ë. Jaohua'i cato coa hua'ti mëama'cohua'i a'ë jare co'aye yo'oquëni saïñu'u cajë yo'ocohua'i a'ë, Maija'quëre necaicohua'i sëtë. ⁵ Jajë pa'iyë sëtë de'oye a'ë, ëjaohua'i cuãñeñe sehuoye. Pañi iohua'ipi co'aye yo'oma'cohua'ini cajë, coa ai jerepa tayose'e peoye nëina, mai cuasajë pa'iyere cajë de'oye pa'iyë pa'iji. ⁶ Jajë pa'ina, mësarü pa'i do'i saïñë, ëjaohua'i Maija'quëre necaicohua'ini cajë. Jaohua'i cato jase'e yo'ocohua'i a'ë.

⁷ Pa'i do'ire paï ñape saïñe pa'ito saïjë'ë, paï ñapere iohua'ire do'i paye ja'ye. Yeja pa'i do'ire saïñe pa'ito saïjë'ë. Ejaohua'i pa'ito ëjaohua'ire ñajë pa'ijë'ë. Coa si'aye do'i quë'iohua'i pa'ito do'i quë'iohua'ire ñajë

de'oyerepa iohua'ire cuasajë pa'ijë'ë. ⁸ Debe pama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire. Coa ai jerepa yecohua'ire oiyere debejë pa'ye pajë'ë, yecohua'ire. Jajë pa'ina, coa pañi oiquë pani tsoe cuãñese'e cayere yo'o tija'pi, si'aye.

⁹ Cuãñese'epi caji: Ejëre cui'ne nëjore pacohua'ipi yecohua'ini yo'oma'pë pa'ijë'ë. Huani jeoma'ë pa'ijë'ë. Yahuerëpa co'amaña ima'ë pa'ijë'ë. Eä ñama'ë pa'ijë'ë. Si'aye iye cui'ne yeque cuãñese'ere çoni yo'o tija'ñu'u cani coa më'ë cajeire oijë'ë, më'ëja'a co'ye cuasayeje pa'ye. Ja'caye ayere yo'oni pa'ito si'aye yo'o tija'ñe pa'iji, cuãñese'e cayere. ¹⁰ Jajë pa'ina, païre oiquëpi co'aye yo'oye paï. Jajë pa'ina, oiyepi si'aye cuãñese'e ne tija'ñe pa'iji, tayoye peoyerepa.

¹¹ Si'aye yure mai pa'i tëcahuë pa'iyere ñani cuasajë'ë, tsoe sëta maca'ë huëo çaicohua'i. Yureta'a maire huasoye ai ja'yere pa'iji. Ja'ñë so'o macare paï'i, mai itire pa'ë cuasajë i coca asa maca. ¹² Tsoe jaï ñamire pa'ë. Yure je'ñerepa ñata tôme huëoji. Jajë pa'ina, jeoñu'u, nea hue'ñana co'amaña yo'oye. Jeoni suñañu'u, mia çacore pana, soldado huajo saquë suñañeje pa'ye. ¹³ Nuñe de'oye ñare pajë yo'oñu'u, mu'sere yo'oyeje pa'ye. Cui'ima'pë pañu'u, çonore cueperojajë, jaiye ayo aijë. Tsini josa piysiye yo'ojë cayere yo'oma'pë pañu'u. Nuñerepa yo'oye pa'ina, coa co'aye si'sire yo'orojajima'pë pañu'u. Coa si'aye co'ayere ye'yesicohua'ipi pa'ima'pë pañu'u. Te'e cuasama'pë do'ire uihuayere pa'ima'pë pañu'u. Cui'ne yecohua'i payere ëa ñajë oima'pë pañu'u. ¹⁴ Coa ai jerepa mësarü cato suñajë'ë, Ejaërepa Jesucristona, ije pa'i pa'ijajë cajë. Jajë yo'oni çapë co'aye yëyere ne huasocaiye paja'cohua'i.

Cajeire Cuasaye Cato

14 Jajë pa'ina, Maija'quëre necaiquëre pare cuasayere joyo tutu carasiquë pa'ito, tsiojë'ë, ite, paï cuasase'ere ca huëoni sa'ñe uihuama'pë. ² Ñajë'ë, cui'ne iyere, yecohua'i cuasacohua'i pa'iyë. Si'aye aïñese'e de'oji cuasajëna, yecohua'ipi Maija'quë necaiquëre pare cuasayere joyo tutu carajacohua'ipi ja'o cui'ne ayo, cui'ne çaj aïñe de'oji cuasayë, hua'i cato aïma'cohua'ipi. ³ Jajë pa'ina, si'aye aiquëpi yequëre hua'i aïma'quëre co'aye cuasaquë ñama'ë pa'ijë'ë. Cui'ne iyepi de'oye a'ë caquë sahuaquë si'ayere aiquëje cue'cuema'ë pa'ijë'ë. Si'aye aiquëre, cui'ne hua'i aïma'quëreje Maija'quëpi tsiosicohua'i a'ë. ⁴ Jajë pa'ina, çmë'ë ique'ni yequëre necaiquëni ñaquë tayo yo'oji caquë yo'o ja'ñe? I ëjaëpi ñañe pa'iji, de'oquë pañita'a co'aquë pa'iyë. Jajë pa'iquëta'are de'oquërepa pa'ija'quë api, mai Ejaë de'oye ne tutu paquëre me, me co'aquë'ni.

⁵ Yequeje quëaye payë: Pa'iyë, yecohua'i ai jerepa ëja mu'se pa'iji, cuasacohua'i. Cui'ne yecohua'ipi cuasacohua'i pa'iyë, si'a mu'seña cui'ne pa'yese'e pa'iji. Jajë pa'ina, paï ñape itire pa'ë cuasase'ere cuasajë pa'iyë pa'iji. ⁶ Iye mu'se ëja mu'sere pa'ë cuasaquë yo'oquë pani Maija'quëni de'oye yo'oji. Cui'ne si'aye aiquëje mai Ejaëni de'oye yo'oji, Maija'quëre de'oji caquë pëpa

toquë aï do'ire. Cui'ne hua'i aïma'quëje Maija'quëre seï aï do'ire de'oye yo'oji, mai Èjaëni.

⁷Jaje pa'ina, mai pa'ima'pë pa'iyë, maija'a co'ye pacacaijë. Cui'ne ju'inije ju'ima'pë pa'iyë, maija'a co'ye jucacaijë. ⁸Jaje pa'ina, mai huajëcohua'i pa'ini pa'iyë, mai Èjaëni pacacaijë. Cui'ne jüni huesënije mai Èjaëna jucacaiyë. Jaje pa'iyë sëte ja pa'inije cui'ne jüni huesënije mai Èjaë tsecohua'i pa'iyë. ⁹Jaje pa'ina, huajëcohua'i cui'ne ju'isicohua'i Èjaë pasi'i caquë Cristo jüni cui'naëpi huëji'i.

¹⁰Jaje pa'iquëta'are zme'ë me yo'oquë Maija'quë do'iquëre co'aye caquë'ni? zPanita'a me nesi'quë coequë ñaquë'ni? Mai yo'ose'e si'aohua'i Maija'quë ña huëñana iñoja'cohua'i a'ë, ipi paï ñape yo'ose'e ñaquë ca huesoja'quëre. ¹¹Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Care payë, caji, Èjaë. Si'aohua'i yë'ë ña huëñana do're ja'ruja'cohua'i a'ë.

Cui'ne ja maca si'aohua'i de'oquëre pa'ni Maija'quë caja'cohua'i a'ë.

¹²Jaje pa'iyë sëte, paï ñape mai yo'ose'e iñoja'cohua'i a'ë, iti yo'ose'eje pa'ye, Maija'quëna.

Ne Tãoñe Pajë'ë, Maija'quë Do'iquëre

¹³Jaje pa'ina, yecohua'ire señañë cayere jeoni coa ai jerepa iohua'i asase'ere cuasajë de'oyere yo'ojë pa'ijë'ë, Maija'quë do'ijë ne tãoja'core nema'pë cajë.

¹⁴Yë'ë cato asayë, si'aye si'si peoyese'e pa'iyë Èjaë Jesure sehuoquë sëte. Jaje pa'ire paji, cuasaquë asayë, iye. Jaje pa'iquëta'are paipi iye si'si a'ë cuasato jare si'si pa'iji, iti jaje cuasaquëse'ere. ¹⁵Jaje pa'iquëta'are më'ë aïñepi sehuosiquë Maija'quë pa'ire paji cuasayere nejoñe pa'ito më'ëpi ite oye paquë yo'oyë. Jaje pa'ina, Cristo jucacaisiquë më'ë aïñepi nejoñe pajaquë caquë pa'ijë'ë. ¹⁶Jaje pa'ina, sa'ro nëo-caima'pë pa'ijë'ë, yecohua'ipi co'aye mësarü de'oye yo'ojë pa'iyere cama'cohua'ini. ¹⁷Jaje pa'ina, Maija'quë cuañe te'te cato pa'ima'ë pa'iji, coa aï aïñepi cui'ne ucuyepi. Coa itirepa cato nuñerepa pa'iyë a'ë, de'oye jo'cua pa'iyë a'ë, cui'ne sihuaye a'ë, Maija'quë joyo pa' do'ire. ¹⁸Jaje Cristore de'oye necaiquë pa'ito ja necaiyepi Maija'quë sihuayere neñe pa'iji. Cui'ne jaje pa'ini pajje de'o paï api cajë ñañe pa'iji.

¹⁹Jaje pa'iyë sëte co'ejë pañu'u, de'oye jo'cua pa'iyena sayere. Cui'ne ai tutupi yo'ojë co'eñu'u, mai ai de'oyena sa ja'ñere, si'aohua'i ai de'ojajë cajë. ²⁰Jaje pa'ito aï do'ipi Maija'quë nese'ere nejoma'ë pa'ijë'ë. Si'aye aïñe cato si'si ti peoye a'ë. Jaje pa'iquëta'are, mai aï do'ipi yecohua'ire ne tãoñe cato ai co'are paji. ²¹Ja do'ire Maija'quë do'iquëre hua'i aïñepi, çono ucuyepi, coa si'aye yo'oyepi ne tãoñe pa'ito nuñe yo'oye peoji. ²²Maija'quë ña huëñana si'aye aïñe pa'iji cuasaquë pani jare paire carojaima'ë coa më'ëse'e paye pa'iji. Sihuaquërepa pasipi, tayo yo'osiquëje pa'ire nëima'ëna, pa'iquë cato. ²³Jaje pa'iquëta'are i cuasayepi aïñe cui'ne pañe cuasaye pa'ina, iti coa asaquë aiquë pani jai do'i aïni huesëye pa'iji, i cuasaye quëyere yo'oma' do'ire. Jaje pa'ina, si'aye mai sehu-

osicohua'i cuasayepi quëyere neñe pa'iji. Paquë pani co'aye neñe a'ë.

Paini De'oye Yo'ojë'ë, Më'ëja'a Co'ye Oima'ë

15 Maipi tutu quë'iohua'ipi Maija'quëre necaiquëre pare cuasacohua'ita'a jopo carasicohua'ipi de'oye yo'oma'cohua'ire quëcojë çocaiye pa'iji, tutu peocohua'ire. Maise'e de'oye pa'iyere cuasaye pañu'u, Jaje pa'ina, maipi çocaiye pa'iji, jaohua'ire. ²Ja-je pa'ina, paï ñape mai cajeohua'ire de'oye yo'oye pa'iji, i de'oye pa'i ja'ñere cajë. Cui'ne i Maija'quëre ai seña maca jaiye cuasaquë mëi ja'ñere çocaiye pa'iji. ³Ñajë'ë, Cristo i de'oye pa'iyere cuasama'ë paji'i. Coa ai jerepa toyase'e cayere yo'o ti'api, ñeje cayere: "Më'ëre pëicohua'i pëiñe yë'ëna tòmepi." ⁴Si'aye iye ja'në tsoe toyajë pa'ise'e toyase'e a'ë, mai ye'ye ja'ñere cuasajë. Itina ñajë ai yo'oye pa'itoje quëcojajë cui'ne huaso cuañoñe uteye pajajë cajë toyase'e a'ë. ⁵Jaje pa'ina, Maija'quëpi yo'o juja ma'ñe cui'ne yëhuo huasoye isiquëpi, çocaijaquë mësarute yecohua'i ja're çoni de'oye yo'ojë pa'i ja'ñe Cristo Jesús pa'ise'eje pa'ija'cohua'ire. ⁶Jaje pa'ijë si'aohua'i te'e Maija'quë Diusure de'oquëre pa'ni cajë sihuaja'cohua'ire, mai Èjaë Jesu-cristo pëca ja'quëre.

Judío Peocohua'ire Quëaye

⁷Jaje pa'iyë sëte paï ñape yecohua'ire de'oye tsiojë'ë, Cristo mësarute de'oye tsiose'eje pa'ye, si'aohua'i Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajajë caquë. ⁸Jaje pa'ina, cayë. Cristo cato judío paire necasi'i caquë daji'i, mai aiohua'ire ca nëoquë pa'ise'ere yo'o ti'asi'i caquë. Jaje yo'oquë Maija'quë i ca nëose'ere nuñerepa yo'o ti'acquë pa'iyere iñosi'i caquë. ⁹Daji'i, cui'ne judío paï peocohua'ireje, Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë sihuajajë caquë, teaye ñani oni yejesi do'ire. Toyase'e cayeje:

Jaje pa'ina, më'ëre de'oquëre pa'ni casi'i si'a yeja paï pa'i huëñana.

Cui'ne më'ë mamire sihuaquë jëjësi'i.

¹⁰Cui'ne yequë huëña toyase'epi caji:

Sihuajë'ë, paï daripëa, Maija'quë tsecohua'i ja're çoni.

¹¹Cui'ne yequë huëña toyase'epi caji:

De'oquëre pa'ni sihuajë cajë'ë, Èjaëre.

Paï yejaña cui'ne si'a paï daripëa maña, judío paï peocohua'ipi.

¹²Cui'ne Isaíasje toyapi:

Isaï tsëcapë aquëpi Èjaë pa'ija'quë api.

Pa'i jaëpi si'aohua'i judío paï peocohua'ire cuañe-ja'quë api.

Cuañequëna, jaëpi necaija'quë api cajë uteja'cohua'i a'ë.

¹³Maija'quëre señë, mai utejë pa'iyë isiquëre, sihuaye cui'ne ti se co'a ju'iñe peoyerepa pa'iyë isija'quë caquë, mësarute ite necaiquëre pare cuasacohua'ire. Jare isiquëna, pa'ijë Maija'quë joyo tutu quë'iohua'ipi Maija'quë ca nëose'ere de'oyerepa utejë pa'ija'cohua'ire caquë seçacaiyë.

¹⁴ Maija'quë do'ijë, yë'ë tsoe asayë, mësarute de'oye yecohua'ire cuasayena tîmësicohua'ipi pa'iyë, cui'ne si'aye tã'ñe asacohua'ipi pa'iyë, cui'ne de'oye cuasajë yecohua'ire yëhuocohua'ipi pa'iyë. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are ca'rama'quëpi nuñerepa quëasi'i caquë iyere toya saoyë, mësarute tsoe asa maña cõni, mësarupi huãnyema'pë pa'ijajë caquë. Yë'ë cato judío peocohua'ire caquë Jesucristore necaiquëpi yo'oyë, Maija'quë oi do'ipi yë'ëre cuãñese'eje pa'ye. Jaje pa' do'ire iyere caquë toyayë, mësarute. Yë'ë Maija'quëre necai yo'oye cato iye a'ë. Judío pa' peocohua'ire huaso cocare quëaye a'ë. Jaje yo'oyë, jaohua'i Maija'quë joyo yo'o do'ire Maija'quë tsecohua'i pa'ijajë caquë. Jaje pa'ina, jaohua'i de'ocohua'ire pani ina isisi'i, Maija'quë tsecohua'i pa'ijajë cajë, cui'ne Maija'quë sihuaja'quë cajë.

¹⁷ Maija'quë co'amaña necai yo'osi do'ire de'oyerepa yo'ohuë cayë pa'iji, yë'ëpi, Jesucristore sehuosiquë sëte. ¹⁸ Jaje pa'ita'are coa yequere cayë coeyë. Coa Cristopi yë'ë ja're tsioni nese'ere cayë yëyë, judío pa' peocohua'ipi Maija'quëre asani de'oye sehuocaise'ere. Iye cato yo'ohuë, coa quëayepi cui'ne ne iñoñepi cõni. ¹⁹ Pa' yo'oma'a tutupi yo'o iñoquë cui'ne Maija'quë joyo tutupi yo'oquë iñoquë quëahuë. Jaje yo'oquë huaso coca quëacaiye de'oye quëa tì'ahuë, Jerusalén huëosiquëpi cui'ne si'a huë'ña Ilirico yeja quë'rore pa'ja'ana. ²⁰ Jaje yo'oquë quëahuë, huaso coca Cristo mami ti asama'cohua'i quë'rona, yecohua'i tsoe quëasicohua'ini cui'na ëmëje'ena meñe quëa cõñere coequë. ²¹ Coa ai jerepa de'oye yo'ohuë, toyase'e cayëje pa'ye: Naja'cohua'i a'ë, i pa'iyë aye ti asama'pë pa'isicohua'ipi.

Cui'ne asa tì'aja'cohua'i a'ë, i cayë ti asama'pë pa'isicohua'ipi.

Pablopi Roma Quë'rona Saiyere Cuasapi

²² Jaje iyere yo'oquë pa' do'ire jaro do'i sani ñama'ë paë'ë, si'anë sani ñañe yëquëta'a. ²³ Yure yë'ë iño yo'oye ne saosiquë sëte, yë'ë Españana sai maca de'hue mësarute do'i ñasi'i, ai tsoe mësarute ña ëa ju'isiquëpi. ²⁴ Mësarute ña huajësi jeteyo'je mësarupi yë'ëreje jëjo saocaiye pa'iji, España quë'rona.

²⁵ Jaje pa'iquëta'are yure cato Jerusalénna saiye, sehuosicohua'i jaro pa'icohua'ire cõcai ja'ñere saquë.

²⁶ Jerusalén sehuosicohua'i curiquë peocohua'ire isi ja'ñere, Macedonia cui'ne Acaya pa'icohua'ipi iohua'i cuasayepi curiquë tsi'soñu'u cuasahuë, jëjo sao ja'ñere. ²⁷ Jaohua'ipi sihuajë curi tsi'soni jëjo saohuë, Jerusalénna, judío pa' sehuosicohua'ire, judío pa'ipi Maija'quë coca quëa do'ire judío peocohua'ipi Maija'quë joyo pa'iyere tì'ahuë, huaso cocare. Tì'asicohua'ipi iye yeja ayere curiquëpi judío pa' sehuosicohua'ire cõcaiye pa'iji. ¿Me pañe'ni?

²⁸ Jaje pa'ina, si'aye iye yo'o tējini cui'ne curiquë sehuosicohua'i tsi'sose'e Jerusalén pa'ina isisi maca sai huëoja'quë a'ë, Españana. Jaronna sai mësarute do'i ñaquë sasi'i. ²⁹ Iyere cuasayë. Yë'ë mësarute quë'ro saisi

maca tì'aja'quë a'ë, Cristo coca quëaye tîmësiquëpi mësarute quëa huaso ja'ñere saquë.

³⁰ Maija'quë do'ijë, mai Ejaë Jesucristo do'ipi cui'ne Maija'quë de'o joyo mësarute oi do'ipi mësarute señë, yë'ëre cõcaijë'ë, mësarute Maija'quëre seacaiyepi.

³¹ Maija'quëre seacaijë'ë, Judea pa'icohua'i sehuoma'cohua'ipi yë'ëre co'aye yo'oye paja'cohua'ire cui'ne yë'ë sacaise'e de'oye sihuajë ise'e pa'ija'core Jerusalén sehuosicohua'i pa'icohua'ipi. ³² Jaje seacaijëna, Maija'quëpi yëna, mësarute quë'rona sihuajë saija'quë a'ë, mësarute ja're cõni pëa huajësi'quë pa'ija'quë caquë. ³³ Maija'quë de'oye pa'iyë isiquëpi si'aohua'ire mësarute pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

Pa' Nápere Pëpaye

16 Cencrea sehuosicohua'i pa'icohua'ire cõcaio pa'iconi Maija'quë do'ico, de'ocore pao, Febeni caquë quëayë, mësarute. ² Jaore de'oye mai Ejaë mamipi cuasajë yo'ocaijë'ë, sehuosicohua'ire te'e cuasacohua'ire yo'oyere papi yo'ojë. Jaje yo'ojë cui'ne si'aye iote jopo co'amaña caraye pa'ito cõcaijë'ë. Jao cato jai pa'ire cõcaisicoa, cui'ne yë'ëreje cõcaisicoa.

³ Pëpacaijë'ë, Priscilare cui'ne Aquilare, yë'ë ja're cõni Cristo Jesús co'amaña cõcaisicohua'ire. ⁴ Jaohua'i cato yë'ë pa'iyere huasoñu'u cajë iohua'i pa'iyere ti nejo cuãñoñe ja'i maca huajëya'yerepa yo'osicohua'ire. Jaje pa'ina, yë'ëse'e de'oji, iohua'i yo'ose'e cayë pañë. Cui'ne de'oji, cayë, jaohua'i yo'ose'e Maija'quë do'ijë judío pa' peocohua'ije. ⁵ Pëpacaijë'ë, Priscila cui'ne Aquila huë'ena Maija'quë do'ijë tsi'sisicohua'ire. Pëpacaijë'ë, Epenetore, yë'ë oiquëre, Asia yeja aquëpi du'ru macarepa Cristo coca asani sehuoquë pa'isiquëre. ⁶ Pëpacaijë'ë, Maríareje mësarute cuasaco jaiye necaio pa'isicore. ⁷ Pëpacaijë'ë, yë'ë cajeohua'ire Andrónicore cui'ne Juniasre yë'ë ja're cõni co cuãño sito te'e pa'isicohua'ire. Jaohua'i cato Jesús jëjo saocohua'ipi ai de'ocohua'i a'ë, cayë. Cui'ne jaohua'ipi du'ru sehuosicohua'i paë'ë, yë'ë ja yë'ta'a sehuoma'në.

⁸ Pëpacaijë'ë, Ampliatore yë'ë oiquëre mai Ejaë do'ipi. ⁹ Pëpacaijë'ë, Urbanore mai ja're cõni mai Ejaë co'amaña yo'oquëre, cui'ne yë'ë oiquë Estaquisre pëpacaijë'ë. ¹⁰ Pëpacaijë'ë, Apelesre, Cristore coa necaiquëre pare asaquëpi jaiye neñañe pa'itoje quëcosiquëre. Cui'ne pëpacaijë'ë, Aristóbulo tsëcapëre i huë'e pa'icohua'ire. ¹¹ Pëpacaijë'ë, yë'ë cajeire Herodiönre, cui'ne Narciso tsëcapëre, mai Ejaëre sehuocohua'ire. ¹² Pëpacaijë'ë, Trifenare cui'ne Trifosare, mai Ejaë co'amaña necaicohua'ire. Cui'ne mai oicorepa Percidare mai Ejaë co'amañare ai cuasaco necaio pa'icore pëpacaijë'ë. ¹³ Pëpacaijë'ë, Rufore, mai Ejaëre sehuoni pa'iquëre pare. Cui'ne i pëca ja'core yë'ë ja'coje pa'iore pëpacaijë'ë. ¹⁴ Pëpacaijë'ë, Acincritore, Flegortere, Hermas, Patrobas, Hermes cui'ne iohua'i ja're cõni pa'icohua'ire. Si'aohua'ire pëpacaijë'ë, Maija'quë do'ijëre. ¹⁵ Pëpacaijë'ë, cui'ne Filoyo cui'ne Juliare, Nereore, cui'ne io yo'jeore, Olimpásre, cui'ne si'aohua'i iohua'i ja're cõni Maija'quë do'ijë pa'icohua'ire.

¹⁶ De'oyerepa sa'ñe sihuajë pëpajë'ë. Si'aohua'i Cristore asacohua'ipi mësarute pëpa saoyë, jaro pa'icohua'ire.

¹⁷ Maija'quë do'ijë señë, mësarute. De'hua ñajë pa'ijë'ë, yequë tsëcapë a'ë cajë yo'oye, cui'ne ne tãoñe necohua'ire. Jaje yo'oye cato mësar case'ere sañope yo'oye a'ë. Jaohua'ire tsioma'pë pa'ijë'ë. ¹⁸ Jaje cacohua' i cato mai Ējaë Jesucristore necaima'pë pa'iyë, coa ai jerepa johua' i de'oye pa'iyere cuasajë yo'oyë. Jaje yo'ojë esa sehuocaicohua'ini coa cosoyë, johua' i a'ji maña de'o yë'o cayepi. ¹⁹ Si'aohua' i asayë, mësar de'oye sehuocaise'e. Jaje pa'ina, yë'ëjë sihuayë. Jaj yë'ta'a mësar ta'ñe cuasacohua' i pa'ija'cohua'ire caquë secaaiyë, mësar de'hue de'oyere yo'ojajë caquë, cui'ne co'ayere ti yo'oma'pë caquë. ²⁰ Jaje pa'ijëna, Maija'quë de'oye jo'cua ai cuasama'pë pa'iyë isiquëpi Satanás huati ëjaëre mësar quëo huë'ehuëna esa jëjo oaja'quë api. Mai Ējaë Jesucristopi de'oye ñacaina, de'oye pa'ijë'ë.

²¹ Mësarute pëpa saoji, Timoteo yë'ë jare cõni co'amaña nequë pa'iquëpi. Cui'ne Lucio cui'ne Jasón, cui'ne Sosípater yë'ë cajeohua'ipi mësarute pëpa saoyë, jaro.

²² Cui'ne yë'ë Terciojë iye toya ja'hua toyacaiquëjë jaro mësarute pëpa saoyë, mai Ējaërepa do'ipi.

²³ Mësarute pëpa saoji, Gayojë. Ī huë'ere pa'iyë, yë'ë, cui'ne ĩ huë'ena si'aohua' i sehuosicohua' i tsi'sijë pa'iyë. Cui'ne pëpa saoji, Erastoje, pa' i daripë curiquë de'huacai pa'iquëpi. Cui'ne Maija'quë do'iquë Cuartoje pëpa saoji, jaro.

²⁴ Mai Ējaë Jesucristo coa isiyepi mësar jare pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

Pëpa Tëjiye

²⁵ Tsoe mësarute quëahuë, huaso cocare. Jaj cocaja'a asayë, mai. Maija'quë mësarute quëcojë nëñerepa pa'icohua'ire necai tuture payë. Jaj do'ire mësar ĩ tsecohua'ipi pa'iyë. Iye yo'oyere cato iye yeja de'hua-ma'në Maija'quë nesi' i cuasase'e a'ë. Jare tsoe yahuese'e paji' i. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are yureta'a Maija'quë ti pani huesëquëpi cuañequëna, Maija'quëre quëacaicohua' i toyase'aja'a yure cato maire ĩñopi. Cui'ne Maija'quë nesi' i cuasa nëose'e yahue pase'ere si'a yejaña pa'icohua'ire ĩñopi, jaohua'ipi ĩtire pa'ë cuasajë de'oye ĩ cuañeñe sehuocaijajë caquë.

²⁷ Maija'quë te' i si'aye asaquë ta'ñe pa'ire pani si'anëpi Jesucristo do'ija'a de'oquëre pa'ni cajë sihuajë pañu'u. Jaje pa'ijaquë.

1 CORINTIOS

Corinto Sehuosicohua'ina Pablopi Toya Saoye

1 Maija'quë ì yëyeje yë'ëre Pablöre nepi. Jesucristo jëjo daoquëre nesiquëpi pa'iyë. Iye toya ja'hua Sóstenes ja're toyayë, Cristo do'ire, Maija'quë do'iquë de'osiquë ja're çoni. ² Jaro Corinto daripë sehuosicohua'i pa'icohua'i cajë toyayë, Cristo Jesuna tsioni pa'i do'ire. Maija'quë tseçohua'i pa'icohua'ina cajë toyayë. Si'a hue'ña sehuosicohua'i pa'ijë Ëjaë Jesucristo de'o-quërepa mamire seçohua'i ja're çoni mësaruteje soipi, ìna ìsisicohua'ipi de'ocohua'i pa'ijajë caquë. Jaje pa'ina, Cristo api, mai Ëjaë cui'ne jaohua'i Ëjaë. ³ Diusu Maija'quëpi cui'ne mai Ëjaë Jesucristopi çoni de'oye yo'ose'ere pajë cui'ne de'oye pa'iyë ìsise'ere pajë de'oye pa'ijë'ë.

Cristo Do'ipi De'oye Pa'iyë

⁴ De'oyerepa Maija'quë mësarute yo'o u'ni Ëjaë Jesucristo do'ipi caquë, Maija'quëre si'anë de'o'ji caquë, si-huayë. ⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëpi mësarute ta'ñe coca caye cui'ne ta'ñe asaye ìsipi, joyo aye do'i quë'yere pare. ⁶ Jaje pa'ina, coa caye peoyerepa Cristo cocapi mësarute ti'ne pa'iyë pönapi. ⁷ Ponaëna, pa'ijë Jesucristo daija'a mu'sere utejë pa'icohua'ire ti'ne ponaëna, pa'iyë Maija'quë isiye ti jopo caraye peoji. ⁸ Jaje pa'ina, mësarute Diusupi ocue pa'i macarepa ñacai pasipi, tëji mu'sere paja'a, yecohua'ipi mësarua Maija'quë quëcosicohua'ire Jesucristo daisi maca tayo yo'ocohua'i a'ë caye paja'cohua'ire ìpi ñacai pajaquë. ⁹ Maija'quë ì ca nëose'ejë pa'ye yo'o ti'acquëre papi mësarute soipi, ì mamaquë mai Ëjaë Cristo Jesús ja're tsioni pa'ijajë caquë.

Sehuosicohua'i Huase'e

¹⁰ Maija'quë do'ijë mësarute se'ñe, mai Ëjaë Jesucristo mamipi, de'oye te'e cuasajë, cui'ne te'e nëina, pa'ijajë caquë. Huahuesicohua'i pa'ima'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa te'e cuasayepi pa'ijë'ë. ¹¹ Jaje mësarute cayë, Cloë tsëcapëpi mësarua te'e cuasama'pë pa'iyere quëarena. ¹² Jaje te'e cuasama' do'ire mësarua cayë, pa' ñape ñeje: "Yë'ë cato Pablo aquë a'ë." Yecohua'ipi cayë: "Yë'ë cato Apolos aquë a'ë." Yecohua'ipi cayë: "Cristo aquë a'ë." ¹³ Jaje pa'lito Cristo ì a'ri te'ña maña huahuesiquë a'ë? Japa'ita'a Pablo, yë'ëpi cruz que cuãñore mësarua do'ire? Japa'ita'a Pablo mamipi do cuãñosicohua'i a'ni? ¹⁴ Pani, de'o'ji sihuayë, Maija'quë ñacaina, de'hue jai pa'ire doye pahuë. Coa Crispore

cui'ne Gayore dohuë. ¹⁵ Jaje doye pa'si do'ire yecohua'ije yë'ë Pablo mamipi do cuãñosiquë a'ë caye paja'cohua'i a'ë. ¹⁶ Coa Estéfnas tsëcapëse'ere oco dohuë. Cui'ne, yecohua'ita'are doye pahuë, cuasayë. ¹⁷ Yë'ëre pa'ire oco doquë pa'ijë'ë caquë Cristo cuãñe'ne papi. Coa ì cocare quëacaijë'ë caquë cuãñepi. Jaje pa'ina, ì cruz ju'ise'e do'i quë'yere quëayë. Yë'ëpi de'o pa'i cocapi caquë quëaquëna, pa'ipi yë'ëna ìre papi cuasajë Cristo cruz ju'ise'ere do'i peoye necaiye coeyë.

Cristopi Maija'quë Tuture Cui'ne Ta'ñe Asaye Paquë

¹⁸ Cristo cruz ju'ise'e cato do'i peo coca asa cuãñoji, ne huesë hue'ñana saicohua'ire. Jaje pa'iquëta'are iye coca Maija'quë tuturepa asa cuãñoji, huaso cuãñocohua'ire cato. ¹⁹ Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Ta'ñe asacohua'i asaye nejoja'quë a'ë.

Cui'ne asa ti'acohua'ireje ìohua'i asa ti'añe tirona yahueja'quë a'ë.

²⁰ Japa'ita'quëpi, ta'ñe asaquëre, ye'yaquëre cui'ne iye yeja ayere ta'ñe ca de'huaquëre do'i peoquëre neru, yure ìquere çocaiye'ni, jaohua'i? Çocaiye pa'ñe, Maija'quëpi iye yeja ta'ñe asayere do'i peoye neina. ²¹ Jaje pa'ina, iye yeja pa'ipi ì coca do'i peoye cuasayë. Cuasajëta'a ja cocare quëase'epi ìte ìre pare asacohua'ise'ere huasoye pa'iji. Jaje pa'ina, pa' ta'ñe asayepi Maija'quëre ti'añe pa'ñe.

²² Judío pa'ipi pa' yo'o ti'a ma'ñere yo'ojëna, ña'ne yëyë. Griego pa'ipi cato ai ta'ñe asacohua'i pa'iyere co'eyë. ²³ Jaje pa'iquëta'are yëquë cato jaohua'i co'eyere yo'oma'pë pa'ijë coa Cristo cruz que cuãñosiquë ayere quëayë. Quëajëna, judío pa'ini ta'tëpoje pa'ye asa cuãñoji, ìohua'i quësiquëni quëajëna. Cui'ne judío pa' peocohua'ini griego pa'ini coa do'i peoyere yo'ojë cayeje pa'ye asa cuãñoji. ²⁴ Jaje pa'iquëta'are judío pa'ipi pa'ita'a griego pa'ipi Maija'quë soisicohua'ire cato Maija'quë tuturepa cui'ne ì ta'ñe yo'oyerepa do'i quë'ye asa cuãñoji. ²⁵ Maija'quë yo'ose'e do'i peoye pa'ire asa cuãño'nepi, pa' ta'ñe asayere tëto saise'e pa'iji. Jesupi juquëna, tutu peoquëje pa'iji. Ja yë'ta'a ì ju'ì maca ì tutupi pa' tutu tëto saise'erepa pa'iji. ²⁶ Maija'quë soisicohua'i mësarua te'ohua'ise'e pa' ìjaohua'i pa'iyë. Te'ohua'ise'e iye yeja pa'iyë ta'ñe asacohua'i pa'iyë. Cui'ne te'ohua'ise'e ìjaohua'irepa tsëcapë acohua'ije pa'iyë. Mësarupi tsoe asayë, jaje pa'iyë. Maija'quëpi jaje soipi, mësarute. ²⁷ Pa'ipi huesëohua'ire ñacohua'ini Maija'quëpi sahuapi, ta'ñe pa'iohua'i a'ë cacohua'ire ìño quëcosi'ì caquë. Cui'ne cuãñe tutu peocohua'ire pa' ñacohua'ini cuãñe tutu

quë'iohua'ire sahuapi, cuãñe ëjaohua'ini iño quëcosi'i caquë. ²⁸ Iye yeja paipi do'i peocohua'ire ñacohua'ini Maija'quëpi sahuapi, do'i quë'iohua'i pa'isicohua'ini cui'ne ëjaohua'ini do'i peocohua'ire nesi'i caquë. ²⁹ Jaje pa'ina, yë'ëpi jerepa pa'i a'ë cuasaye peoji, Maija'quë ña huë'ña. ³⁰ Maija'quëpi Cristo Jesús ja're tsioni pa'iyere nepi, maire. Cui'ne Cristo api, mai ta'ñe asaye, Cristo do'ipi Maija'quë ja're tsioni nuñerepa pa'iyere, Cristo do'ipi ina isisicohua'ipi nuñerepa yo'ocohua'i pa'iyere, cui'ne Cristo do'ipi huasosicohua'i pa'iyere, nequë. ³¹ Jaje pa'ina, Maija'quë coca toyase'e cayeje pa'ye: "Jerepa pa'i a'ë cuasaye yëni Ejaë Jesuni cuasaye pa'iji, jerepa pa'ire pani."

Cristo Quë Cuãñosiquë Coca

2 Maija'quë coca mësarute quëa maca ta'ñe cacohua'i cocapi caquë quëama'ë paë'ë. ² Mësaruru ja're pa'i maca yequere cuasarojai cama'ë paë'ë. Coa Jesucristo quë cuãñosiquëni cuasaquë quëahuë. ³ Coa tsasiquë maca ca'raquë teaye pa'i macapi mësaruru quë'ro ti'ahuë. ⁴ Mësarupi yë'ë cayere sehuocaijajë caquë païse'e cuasajë ta'ñe coca cayepi caquë mësarute quëaye pahuë. Coa Maija'quë joyo cõcaiyepi cui'ne Maija'quë tutupi quëahuë, ⁵ mësaruru Maija'quëre necacaiquëre pare asayepi Maija'quë tutupi nese'e pa'ijaquë caquë, pañi paï ta'ñe asayepi.

Diusupi Iñopi I Joyo Ayeja'a

⁶ Jaje pa'iquëta'are ta'ñe pa'i cocapi cajë quëayë, Maija'quëre tuicohua'i nuñerepa asacohua'ire cato. Iye yeja ta'ñe pa'iohua'i ca cocapi cajë cui'ne paï ëjao-hua'i coa esa ne huesëja'cohua'i ca cocapi cajë quëaye pañë. ⁷ Coa ai jerepa Diusu de'oquërepa ta'ñe pa'ye ye'yayepi quëayë, Maija'quë ise'e cuasaquë pa'iyere. Ja yë'ta'a yeja de'huama'në mai ai de'oye pa ja'ñere cuasa nëose'ere quëayë. ⁸ Iye yëquë quëaye ti iye yeja cuãñecohua'i asa ti'añe pañë. Jaje asa ti'ama' do'ire Jesucristore de'oquëre pare quëni huani jëoa'huë'ë, asa ti'asicohua'i pañi para'huë, huaiye. Jaje yo'ohuë, jaje toyase'e cayepi pa'ina. ⁹ Iti toyase'e cato caji:

Païje ti ña ma'ñere paï ti asa ma'ñere,
Cui'ne paï ti a'ri mañaje cuasa ma'ñere,
Maija'quëre oicohua'ire isi ja'ñe ne de'huacaise'e paï.
¹⁰ Jaje yëquëre iñopi, i joyopi yëquëni pa'i do'ire. De'o joyo cato si'aye Maija'quë cuasaquë pa'iyere asaquë api. Jaje pa'ipi si'aye iyere iñopi.

¹¹ Paï asa ti'añe peoji, yeque cuasaquë pa'iyere. Coa jaje i joyose'e i cuasaquë pa'iyere asaquë pa'iji. Jaje cui'ne Maija'quëre jaje i joyose'e i cuasaye asaquë pa'iji. ¹² Mai cato Maija'quë joyore payë. Iye yeja joyore paye pañë. Jaje pa'ina, Maija'quë maire oi coa isiyere asayë. ¹³ Isina, i joyo isi cocapi cajë quëayë, Maija'quë ye'yayepi. Coa yëquë ta'ñe cuasayepi cajë quëama'pë pa'iyë. Maija'quë joyo yo'oye quëayë, Maija'quë joyo yo'oye asacohua'ina.

¹⁴ Maija'quë joyo peoquë cato iye ti asa ti'añe peoji. Coa do'i peoyeje pa'ye asaye pa'iji. Iye cato joyo aye

a'ë. Jaje joyo pa'iyere asacohua'ise'e asaye pa'iji. ¹⁵ Jaji nuñere pa'ni caquë si'aye asaquë api, Maija'quë joyo paquë cato. Jaje pa'ini i pa'iyere yecohua'ipi ca tējini de'huasi'i cajë yo'oye peoji. ¹⁶ Jaje pa'ina, toyase'e caji: "Ejaë cuasaye asa ti'añe peoji. Cui'ne Maija'quëre paipi se ye'yayepi peoji." Jaje pa'iquëta'are mai cato Cristo cuasayere payë.

Maija'quë Co'amaña Necaicohua'i Yo'oye

3 Maija'quë do'ijë, yë'ë mësarute ca maca cama'ë paë'ë, Maija'quë joyopi cuaquëna, pa'icohua'ire cayepi. Pahuë, caye mësarupi Cristo ayere asa ti'ama'cohua'ipi tsitu'ujë pa'iohua'i pa'i do'ire. Jaje pa'ina, païse'e yëye yo'ocohua'ire cayepi cahuë. ² Jaje pa'ina, mësarute a'jiñere ye'yahuë, tsu maña oje tsu'sucuhua'ire yo'oyeje pa'ye. Jaje ye'yahuë, mësarupi jëa aõ aõ ti'ama'cohua'ijë pa'iohua'i pa'ijëna, ñaquë. Yureje ja yë'ta'a joyo pa'iyere asa ti'ama'cohua'i pa'iyë, mësaruru, païse'e cuasayere ja yë'ta'api pa'ijë. ³ Ja do'ire ja yë'ta'a païse'e cuasayere payë: yecohua'i payete ña ëaye, sa'ñe pëti yo'oye, cui'ne te'e cuasama'pë sañope cuasayere cayere. Ja do'ire sehuoma'cohua'i yo'oyere yo'oyë, mësaruru. ⁴ Ja do'ire yecohua'i ñeje cayë: "Pablöre ye'yëquë a'ë." Yecohua'ipi cayë: "Yë'ë Apolosre ye'yëquë a'ë." Jaje yo'ojë cani mësaruru coa païse'e cuasayere pa'icohua'i cayere cayë.

⁵ ¿Jaje pa'ito iquei'ni, Pablo? ¿Cui'ne iquei'ni, Apolos? Yëquë cato coa Maija'quëre necaicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yëquëpi quëajëna, mësaruru cato asajë sehuosicohua'i a'ë, mai Ejaëni. Paï ñape yëquë mai Ejaë ñaquë i sise'eje pa'ye yo'ohuë. ⁶ Yë'ëpi tañeje pa'ye quëahuë, Maija'quë cocare cui'ne Apolospi tase'ere oco de'ecaiyeje pa'ye quëapi, Maija'quë coca mësarute. Jase'e pa'iji, yëquë nese'e. Jaje pa'iquëta'are tase'e mëoñe cato Maija'quë yo'oye a'ë. Jaje pa'ini Maija'quëpi mësarute ai de'huaji, ite cuasayena. ⁷ Maija'quëpi iti ñese mëañe cato neji. Iti taquë cui'ne iti oco do'equë do'i peoyë. ⁸ Jaje pa'ina, taçohua'i cui'ne oco do'equë si'a yë'quë maca pa'iohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi paï ñapere iohua'i nese'eje pa'ye saija'quë api. ⁹ Yëquë cato Maija'quë co'amañare necaicohua'i a'ë. Mësaruru cato i tsioje pa'iohua'i a'ë.

Cui'ne mësaruru Maija'quë huë'e'ë. ¹⁰ Maija'quë yëyere ta'ñe yo'oye isise'eje pa'ye nehuë. Yë'ë cato de'oyerepa huë'e ne huëose'ere oahuë. Yë'ë nesi jeteyo'je yequëpi huë'e ëmëje'e cato neñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are paï ñape ñare pajë nejajë, ëmëje'e cato. ¹¹ Jesucristo api, iti du'ru huëocore pajë pa'i, quëco paquërepa, yequë peoji. Jaje pa'ina, yecore du'ru huëocore neñe peoji. ¹² Ico ëmëje'ena neñe pa'iji, coa si'aye paï yëyeje pa'ye: oropi pañita'a yeque plata hue'yosi quënapa, jai do'i quënapa, soquë toñapi, ja'opi pañita'a huëcapi. ¹³ Jaje nesicohua'ita'are paï ñape nese'e ña mu'se ti'aëna, tiñarepa ñaja'cohua'i a'ë, paï ñape nese'e. Ja mu'se cato paï ñape nese'e toapi ëo ñañe pasipi. ¹⁴ Toaje ti uma'a huë'e nesiquëpi saï cuãñoja'quë api, i nesi do'i. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are i nesi-

copi coa u huesëru saï cuãñoñe paja'quë api, i nesi do'i, ise'e jëaja'quë api, jai huë'e ucona jëayeje pa'ye.

¹⁶ Mësaruni a'ë, Maija'quë huë'e. Jã huë'e cato Maija'quë joyopi pëani pa'i sito. ¿Jãje pa'ye mësaruni huesëye? ¹⁷ Jãje pa'ina, païpi Maija'quë huë'ere co'a de'huacaito Maija'quëpi iteje nejoñe pa'iji. Maija'quë huë'e cato de'o co'sija'i huë'e a'ë. Mësaruni a'ë, iti huë'e.

¹⁸ Co'ye cosoma'pë pa'ijë'ë. Iye yeja tã'ñe asayere ai cuasaquë a'ë cuasaquë pani, jã cuasase'ere jëoni huesëquëje pa'i de'oni ye'yejë'ë, tã'ñe asayere pare.

¹⁹ Iye yeja paï tã'ñe asayere Maija'quë cato coa huesëcohua'i yo'oye a'ë caquë ñaji. Jãje pa'ina, toyase'e caji: "Diusupi tã'ñe asacohua'ire iohua'i tã'ñe yo'oyë cuasajë yo'oyena ne tãoji." ²⁰ Cui'ne caji yequeje:

"Ëjaëre papi tã'ñe asacohua'i cuasaye de'oye a'ë caquë ñaji." ²¹ Jã do'ire païni ye'yejë jerepa pa'i a'ë

cuasama'pë pa'ijë'ë. Si'aye mësaruni tse'e pa'iji:

²² Pablo, Apolos, Pedro, iye yeja ju'iñe, yure pa'ye, yequë mu'se pa'i jã'ñe, si'aye mësaruni tse' a'ë.

²³ Mësaruni cato Cristo tsecohua'i a'ë, cui'ne Cristopi Maija'quë tsequë api.

Jesucristo Jëjo Saosicohua'i Nese'e

4 Jãje pa'ina, yëquëre cato Cristore necaicohua'i a'ë cuasajë ñajë'ë. Yëquë cato Diusu cuasa nëose'e ña tã'a ma'ñe quëacaija'cohua'ire nescicohua'i a'ë. ² Jã do'ire necaiquë cato i ëjaë cuãñese'ere si'a yë'quë maca yo'oquëna, necaiquëre papi yecohua'ije cuasajë ñajëna, yo'oquë api. ³ Jãje pa'iquëta'are yë'ë cato ai co'a ju'iñe pañë. Mësaruni cui'ne yecohua'ipi yë'ëre de'oye yo'opi pañita'a co'aye yo'opi cayere cui'ne yë'ë-jã'a co'ye de'oye yo'oyë ca tã'añeje peoyë. ⁴ Yë'ë cuasayepi yë'ëre sañope caye peoquëna, sihuaquë nuñerepa pa'i a'ë cuasaye peoji. Jã do'ire Ëjaëpi caye pa'iji, de'oji pañita'a co'aji. ⁵ Jãje pa'i do'ire mësaruse'e de'oye yo'oquë api pañita'a tayoquë api caye pajë'ë. Utejë'ë, Ëjaë dai macaja'a, Ëjaëpi dani tã'ña iñoja'quëre. Jã maca paï ñape joñoa cuasase'e ña'ñe pa'iji. Jã maca Diusupi paï ñape yo'ose'eje pa'ye isija'quë api, paï ñapere.

⁶ Maija'quë do'ijë, mësaruni de'oye cuasajë pa'i jã'ñere iñosi'i caquë Apolos pa'ye cui'ne yë'ë pa'ye iñoquë quëahuë, mësaruni toyase'e pa'ina, sa tëto saipe yo'oma'pë pa'ijajë caquë. Jã do'ire yëquë quëase'ere ye'yeni te'ire jerepa pa'i api cuasajë cui'ne yequëni co'aquë api cuasama'pë pa'ijë'ë. ⁷ Maija'quë mësarute de'ocohua'ire nepi. Mësaruni tutupi tã'añe pañuë. Jãje pa'ina, Maija'quë coa isise'ere paye sête jerepa pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë.

⁸ Yure mësaruni si'aye payë, mësaruni yëye. Jã do'ire mësaruni paï ëjaohua'ije pa'iohua'irepa nëina, pa'iyë. Jãje nëina, yëquëre huãnyei'ë, mësaruni. Sihuara'huë, mësaruni nuñerepa ëjaohua'i pa'ito, mësaruni jã're te'e çoni cuãñesi'i caquë. ⁹ Yëquëre Jesucristo jëjo saocohua'ire Diusupi jeteyo'jena nëcopi cuasayë, huani jëojacohua'ire nëcose'eje pa'iohua'ire. Jãje pa'ina, huññaohua'i cui'ne si'a paï yëquëse'ere ña'ñë, iohua'i

yo'ojëna, ña'ñu'u cajë. ¹⁰ Cristo do'ire yëquëre huesëohua'ire cayë, paï. Cajëna, mësaruni Cristo ayere ai asacohua'i a'ë cuasajë sihuayë. Yëquëpi tutu peocohua'i pa'ijëna, mësaruni tutu quë'iohua'i pa'iyë. Yëquëre cato paï coeyë, ña'ñe. Mësaruni ëjaohua'i a'ë cajë ña'ñë. ¹¹ Yureje ai yo'ojë ço ëa ju'ijë, oco ëa ju'ijë, caña-je peoquëna, païje co'aye yo'ojëna, cui'ne huë'eje peocohua'ipi ai yo'ojë pa'iyë. ¹² Yëquë jëñapi ai tutu nejë, cui'ne païpi pëijë tea ju'itoje Maija'quëpi de'oye ñacaijaquë cahuë. Païpi josa yo'otoje quëcoyë. ¹³ Co'aye yo'ocohua'i a'ë cayë, yëquëre. Jãje catoje dahuëre quëcojë yëhuoyë, de'oyepi. Iye yeja jã'ju co'amaña ne-jose'eje pa'iohua'ire ña'ñë, yëquëre iye mu'seje.

¹⁴ Jãje toyani toyama'ë paë'ë, mësaruni huajëya'ye ca quëcosi'i caquë. Coa ai jerepa yë'ë mamajëre sête yëhuosi'i caquë toyahuë. ¹⁵ Mësaruni Cristo coca ye'ya-cohua'ire diez mil païre pare patoje yë'ë te'i pa'iyë, mësaruni ja'quëje pa'i, yë'ëpi mësarute huaso coca du'ru quëasi do'ire. Jã do'ire mësarujë Cristore sehuo-huë. ¹⁶ Jãje pa'ina, mësarute cayë. Yë'ë yo'oquëna, ñase'ere mësarujë yo'ojë'ë.

¹⁷ Jãje caquë mësaruni quë'rona jëjo saoyë, Timoteore, yë'ë oiquëni, mai Ëjaë do'ire yë'ë mamaquëje pa'ini, nuñerepa pa'ini. Jãëpi mësarute quëaja'quë api, yë'ë Cristo Jesure sehuosiquë yo'oquë pa'ye cui'ne yë'ë si'a huë'ña sehuosicohua'i tseçare ye'yarojañe quëase'ere. ¹⁸ Mësaruni acohua'i yecohua'i yë'ë sani ñama'ë pa'ija'quë api cajë jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë yo'oyë. ¹⁹ Jãje pa'iquëta'are Ëjaëpi yëto esa sani ñaja'quë a'ë, mësarute. Jã maca ñasi'i, jerepa pa'iohua'i a'ë cuasacohua'i nejë pa'ye, coa cacohua'i pa'ima'pë caquë. ²⁰ Maija'quë cuãñe tã'te cato cocase'e caye peoji. Maija'quë tutupi yo'ojë pa'ye a'ë. ²¹ ¿Iquere yëye'ni, mësaruni, yë'ëpi sani tarapëpi si'seyere yëye, pañita'a ai oi sani ña'ñere yëye?

Yo'o Ma'ñere Yo'ojëna, Ca De'huaye

5 Mësaruni aquëpi sehuoma'cohua'ije yo'o ma'ñere yo'oquë pëca ja'quë nëjoni nëjore payeje paï cajëna asayë. ² Jãje pa'iquëta'are mësaruni ti co'aye yo'oji cama'pë Cristore sehuocohua'ire pa'ë cuasajë pa'iyë, ti co'a ju'ima'pë. Jãje pa'ijëna, yë'ëpi yure cayë, ja co'ayerepa yo'osiquëre eto saojë'ë, mësaruni jã're pa'ima'ë pa'ija'quë. ³ Jaro yë'ë pa'ima'ë pañije jã co'aye yo'ose'e asani ai coeyë. Jãje pa'ina, yë'ëpi jãrore pa'iyëje pa'yerepa iti co'aye yo'osiquëre coequë tsoe co'aji, cayë. ⁴ Jã do'ire mai Ëjaë Jesucristo do'ipi mësaruse'e tsi'sijë'ë. Tsi'sini yo'ojëna, yë'ë jãrote mësaruni jã're te'e pa'iyëje pa'ye pasi'i, yë'ë joyopi. Cui'ne Ëjaë Jesucristo tutupi jãrote pa'ija'co'a, mësaruni jã're çoni. ⁵ Jã maca tsi'si sitopi co'aye yo'oquëre huati ëjaëna isijë'ë, i çapë yëyere nejoja'quëna, nejoquëta'are joyose'e huaso cuãñoja'quëre Ëjaë Jesucristo dai maca.

⁶ Jerepa pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë. A'ri maña o'sacopi huajë sëpëna co'meto si'a sëpë o'saye pa'iji caye mësaruni asacohua'i a'ë, aiohua'i case'e. ⁷ Ai huãno o'sa sëpëje pa'ire co'aquëre eto saojë'ë, mësaruni de'ocohua'ise'e pa'ija'cohua'i, huajë sëpëje

pa'iohua'ise'e. Egíptopi judío paí etajë pa'ise'ere cuasajë aïñeje pa'i pan pa'ijë'ë, ti co'mema'cohua'i. Cristo mai do'ire jucacaji'i. Jaje pa'ina, jaë api, yëi ña-ma mai eta huajëse'ere cuasajë yo'oquë. ⁸ Jaje pa'ina, mai eto huaso cuañosi mu'sere sihuajë nuñere papi cui'ne ta'ñere papi sihuañu'u, o'saye co'mema'a aoje pa'yere papi. Si'sipi cui'ne tayo yo'oyepi çoni sihuaye pañu'u. Ja cato ai o'sa sëpëje pa'ye a'ë.

⁹ Ja'në toya saocore toyahuë, co'aye yo'ocohua'ire cui'ne nëjo peoconi yo'ocohua'ire tsioma'pë pa'ijë'ë caquë. ¹⁰ Jaje tsioma'pë pa'ijë'ë cani cama'ë paë'ë, iye yeja pa'ini tsioma'pë caquë jaiye co'amaña yëcohua'ini, co'amaña yahue imacohua'ini, yequere Maija'quë a'ë cuasacohua'ini cui'ne nomiohua'ire yo'ocohua'ini. Jaje yo'oye pa'ito mësaru iye yeja pa'iyë peora'pi. ¹¹ Yë'ë cato ñeje cahuë, tsioma'pë pa'ijë'ë, sehuohuë caquëpi ja yë'ta'a yahue nomiore yo'oquëre, co'amaña yahue i-maquëre, jaiye co'amaña yëquëre, Maija'quëre cuasaye jerepa co'amañase'e cuasaquëre, co'a coca caquëre çono cuepequëre. Jaje pa'ire cato çoni tsioni aïma'pë pa'ijë'ë, cahuë. ¹² Sehuoma'cohua'ini tayoyë, maipi caye peoji. Maire cato sehuosicohua'ise'ere ñaquë ca de'huaye pa'iji. Sehuoma'cohua'ire cato Maija'quëpi co'aji caye pa'iji. Jaje pa'ina, mësarupi sehuosicohua'i aquëpi tayoto ca de'huaye pa'iji. Ja do'ire jaëte tayo yo'oquëre mësaru ja're pa'iquëre eto saoye pa'iji, pönëma'quë pani.

Sehuosicohua'ise'e Sañope Caye Pa'ito Ne De'huaye

6 Je'nërepa mësaru aquëpi yequëni sañope caye pani tsoe saiji, paí yo'oye ña ëjaë quë'rona ne de'huacaija'quëre. ¿Me yo'ojë jaje yo'oye'ni, Maija'quëre sehuocohua'ina quëama'pë? ² Maija'quëre sehuocohua'ina quëaye de'oji, jaohua'ipi asani ne de'huaja'cohua'ire. Iye yeja paí yo'ose'e mësarupi ca de'huaja'cohua'i a'ë case'e asacohua'i a'ë, sehuoma'cohua'ire. Mësarupi jaje yo'oja'cohua'i sëte iye a'ri co'a coca mësaruse'e ca de'huajë pa'ijë'ë. ³ Cui'ne yequeje asacohua'i a'ë, mësaru, sehuosicohua'ipi huiñaohua'i yo'ose'e ca de'huaye pa'iji, case'e. Jaje yo'oja'cohua'i sëte ai jerepa iye yeja yure pa'iyë mësaruse'e ne de'huaye pa'iji. ⁴ Jaje pa'iohua'ita'a mësaru, iye yeja pa'iyere sa'ñe coca pani tsoe sehuoma'cohua'ina sani quëayë, sehuosicohua'i pa'iyë ti asama'cohua'ina. ⁵ Mësarupi pañete yo'ore'ni cajë ai cuasajë oijajë caquë cayë. ¿Mësaru aquë ta'ñe asaquë ti peoquëna, jaje yo'ore, sehuosicohua'i aquëpi iye yo'oye ca de'huaquë ti peoquëna, yo'ore? ⁶ Sehuosiquëpi cajë sehuosiquëre sañope caye payere iye yeja ëjaë sehuoma'quëna quëaye co'aji.

⁷ Mësaru sañope yo'ojë cayepi tsoe co'a de'osico pa'iji. Jaje pa'ito ¿Me yo'ojë quëco ma'ñe'ni, më'ere sañope yo'oyere, cui'ne më'ë co'amañare ima cuañonije? ⁸ Jaje pa'iquëta'are mësarupi Maija'quë do'ijëre nuñerepa yo'oma'pë co'amañare yahue imajë yo'oyë.

⁹ Mësarupi asayë, nuñerepa yo'oma'cohua'i Maija'quë cuañe te'te çoni pa'iyë ti peoye. Jaje pa'ito co'ye

mësaruja'a cosoma'pë pa'ijë'ë. Maija'quë cuañe te'te pa'iyë peoji, paí de'huasi diusuohua'ire secohua'i, huejama'cohua'ipi yo'ocohua'i, huejasicohua'ipi yequë nomiore pañita'a ëmëre yo'ocohua'i, ëmëohua'ija'a yo'ocohua'i. ¹⁰ Cui'ne co'amaña yahue imacohua'i, co'amañase'e ai oicohua'i, çono cuepecohua'i, co'a coca yequëna quëacohua'i jerepa jaiye curiquë neñu'u cajë cosojë necohua'i, si'aohua'i jaje yo'ocohua'i tja'ñe pa'ia'cohua'i a'ë. ¹¹ Jaje pa'iohua'i paë'ë, mësaru acohua'i. Pa'isicohua'ipi yure cato mai Èjaë Jesucristo yo'ocohua'i pa'iyë. Maija'quëna isisicohua'ipi pa'iyë, Maija'quë cajeohua'i de'oni.

Mai Çapë Cato Maija'quë Tse

¹² Si'aye yo'oye pa'iyë, mai. Jaje pa'iquëta'a yeque yo'oye cato çocai ma'ñe a'ë, maire. Jaje pa'ina, de'hua ñaquë pa'iyë, te'e co'amaña ai yë huesëna, ja yëyepi jo'ya ne huesoyere coequë. ¹³ Ètatu'u cato aje aija'copi pa'iji cani paí nuñerepa cayë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi ëtapë cui'ne aje nejoja'quë api. Paí çapë coa si'a nomiohua'ire yo'oyere caquë pa'iji cani coa tayo cayë. Paí çapë cato Èjaëni pacacaico cui'ne Èjaëpi paí çapëre pacacaiji. ¹⁴ Jaje pa'i do'ire maire Diusupi i tutupi ju'isicohua'ini huajëcohua'ire huëoja'quë api, Jesucristore huëose'eje pa'ye.

¹⁵ Paí ñape mësaru Cristo çapë acohua'i a'ë. ¿Yë'ë Cristo çapë aquëpi si'a ëmëohua'ire yo'ocona tsioye de'oquë? Ai co'aji, me neni tsioye'ni. ¹⁶ Mësarupi tsoe asayë, ëmëpi si'a ëmëohua'ire yo'ocona tsioni io çapëna tsioye pa'iji. Jaje caji toyase'e iyere ñajë'ë: "Te'ije pa'iohua'i tsioye pa'iji, cayaohua'i pa'isicohua'ita'a caji." ¹⁷ Jaje pa'ye paipi Jesucristona tsioni te'ije pa'iohua'i de'oyë, i joyona tsiosicohua'i pa'i do'ire.

¹⁸ Huejama'cohua'ipi pani nomiore yo'oyere yo'oma'pë catijë'ë. Ja cato çapë nejoñe a'ë. Yeque tayo yo'oye cato ëmëje'ese'e co'aye neñe a'ë. Ja do'ire ti ja yo'oma'pë pa'ijë'ë, çapë co'a de'huaye a'ë. ¹⁹ Mësaru çapë Maija'quë joyo pa'i huë'e a'ë. Ipi mësarute pa'iji. Jaje pa'ina, mësaru çapë mësaru tseco peoji, Maija'quë tsecoa. ²⁰ Maija'quëpi jai do'i hueropi, mësarute ai yo'osi do'ipi. Ja do'ire mësaru Maija'quëre ai oijë mësaru çapëpi i de'oyerepa necaiye iñoñe pa'iji.

Huejayere Yëhuoye

7 Yure cato mësaru sejë toyase'ere sehuosi'i: ëmëpi nomiore ti yo'oye pa'to ai de'oji, me co'aquë'ni. ² Jaje pa'iquëta'are jaiye co'aye yo'oyepi pa'i do'ire paí ñape nëjore paye pa'iji, cui'ne nomiohua'ijë paí ñape ëjere paye pa'iji. ³ Èjëpi nëjo yëyeje yo'oquë pa'iyë pa'iji, ëjë sëte. Cui'ne nëjoje ëjë yëyeje pa'ye pa'iyë pa'iji, nëjo sëte. ⁴ Nëjo cato ëjë tsecoa. Èjë api, iti tse aquë. Èjë cato nëjo tsequë api. ⁵ Jaje pa'ina, ëjë yëye panita'a nëjo yëye pa'ito pañë cama'pë pa'ijë'ë. Cayaohua'i yure tsoe maca yo'oma'pë Maija'quëse'ere señu'u cani yo'oma'pë sejë pa'ijë'ë. Ja jeteyo'je cui'naohua'ipi tsioni pa'ijë'ë. Mësaru pa'iyepi

yo'ojëna, mësarute quëco tì'ama'pëna Satanáspi co'aye yo'oyena ne taoma'quë de'hua ñajë'ë.

⁶ Mësaruni yëhuoquë caquë cuañema'ë pa'iyë. ⁷ Yë'ë cato si'aohua'i yë'ëje pa'iohua'ise'e pa'ijë'ë, cuasayë. Cuasaquëta'are Maija'quëpi pai ñapere tiñe tutu isipi.

⁸ Huejama'cohua'ire cui'ne hua'jeohua'ire cayë, huejaye pato jerepa de'oji, yë'ëje pa'iohua'i pa'ito. ⁹ Jaje pa'iquëta'are quëco tì'añepi peoto huejayepi de'oji. Co'aji, coa ëa ju'ijë ai yo'ojë pa'iyë.

¹⁰ Huejasicohua'ire cato cuañeñë, ëjere jeocoye ti peoji. Ja cato yë'ëse'e caye pañë. Èjaërepaje jaje cuañëji. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are nëjopi ëjere jeocosico pani yequëre huejaye peoji, panita'a cui'naëna co'i coñe pa'iji. Èjere nëjore jeocoye peoji.

¹² Iye cato yë'ëpi cayë, Èjaërepa case'ere caye pañë. Sehuosiquëpi sehuoma'coni nomiore paquëna, ipi de'oye i ja're pasi'i cuasaco pa'ito jeocosi'i caquë yo'oye pajë'ë. ¹³ Yeque sehuosicopi sehuoma'quëni pacona, ipi de'oye io ja're pasi'i cuasaquë pa'ito jeocosi'i caco yo'oye pajë'ë. ¹⁴ Jaje pa'ina, sehuoma'quëpi nëjo sehuosicore pa do'ire Maija'quëna isisiquëje pa'iji. Cui'ne nomioje sehuoma'copi sehuosiquëni ëjere pa do'ire Maija'quëna isisicoje pa'ico. Jaje yo'oye peoto mësaruni mamajëpi sehuoma'cohua'i mamajëje pa'iohua'i co'acohua'i patira'huë. Jaje patira'sicohua'ita'a yure cato de'ocohua'i pa'iyë, Maija'quë ña hue'ña.

¹⁵ Jaje pa'iquëta'are sehuoma'quëpi panita'a sehuoma'copi jeosi'i cato de'oji cajë'ë, ai oima'pë sehuosiquëpi panita'a sehuosicopi ai yo'ojë pa'ito co'aji. Maija'quë cato de'oye sihuajë pa'ijë'ë caquë soipi, maire. Jaje pa'iquëta'are ai yo'ojë pa'ito co'aji. ¹⁶ Nëjo sehuosicopi ëjere sehuoma'quëre huasora'se'ere huesëco panita'a ëjere sehuosiquëpi nëjo sehuoma'core huasora'se'ere huesëji.

¹⁷ Mësarute soi maca pa'ise'eje pa'ijë, pai ñapere Èjaë nejë'ë caquë isise'eje pa'ye yo'ojë pa'ijë'ë. Jaje cuañequë ye'yayë, si'a hue'ña sehuosicohua'i pa'i tsëcare. ¹⁸ Cui'ne cui'ni cã'ni tãasiquëni Maija'quëpi soisiquë pa'ito jare jaje pa'ipi Maija'quëre tuijë'ë. Cã'ni tãama'quëni soisiquë pa'ito jare tãama'quëpi tuijë'ë, Maija'quëre. ¹⁹ Ti coçai ma'ñe a'ë, cui'ni cã'ni tãaye cui'ne tãa ma'ñeje. Ti coçaiye cato Maija'quë cuañeñere de'oye sehuoye a'ë. ²⁰ Jaje pa'ina, pai ñape pa'iyë pa'iji, Maija'quë i soima'në pa'ise'eje pa'iohua'i. ²¹ Jo'yaë pa'isiquë pani, co'a ju'ima'ë pa'ijë'ë. De'hue eta huajëye pa'ito eta huajëjë'ë. ²² Jo'yaë pa'ina, Maija'quëpi soisiquë pa'ito jo'yaë peoquë pönëji, mai Èjaëre necaiquë pönëni. Jo'yaë peoquëni Cristopi soina, Cristo jo'yaë de'oye pa'iji. ²³ Mësarute Maija'quëpi jai do'i hueropi. Ja do'ire pai jo'yaohua'i pa'ima'pë pa'ijë'ë. ²⁴ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë ja yë'ta'a Maija'quë mësarute soima'në pa'isi macare pa'ijëta'a Maija'quë ña hue'ñana de'oyerepa pa'ijë'ë.

²⁵ Huejama'cohua'ire cato mai Èjaë cuañese'e peoji. Jaje pa'iquëta'are yë'ë cuasayepi caye yëyë, mësarute. Mai Èjaëpi yë'ëre oi huasosiquë sête nuñerepa caji cajë asacaiquëre papi cayë. ²⁶ Mësarute cayë, huejama'pë pa'ito jerepa de'oji. Cui'ne quëasi'i, iye mu'seña

co'a mu'seña'ë. Jaje pa'ito me huejaye'ni. ²⁷ Huejasiquë cato nëjore jeocoye peoji. Huejama'quë pani huejasi'i caquë nomiore co'ema'ë pa'ijë'ë. ²⁸ Jaje pa'iquëta'are më'ëpi huejaquë pani co'aye yo'oye pañë. Nomi tsïopi huejaco panije co'aye yo'oye paco. Jaje pa'iquëta'are huejasicohua'i cato ai yo'ojë'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yë'ë cato iye ai yo'oyepi peojaquë caquë huejaye pañepi jerepa de'oji cayë.

²⁹ Maija'quë do'ijë, mësarute cayë, mai iye yeja pa'iyë a'ri tãcahuë maca pa'iji. Jaje pa'ina, yure cato huejasicohua'ipi hueja ma'ñeje pa'iohua'i pa'iyë pa'iji, mai Èjaë co'amañare jerepa cuasajë. ³⁰ Iye yeja mai pa'iyë carajaija'coa. Ja do'ire oicohua'i panije oima'pë pa'ijë'ë. Sihuacohua'i panije sihuama'cohua'ijë pa'iyë pa'ijë'ë. Co'amañare huerosicohua'i panije co'amañare peocohua'ijë pa'iyë pa'ijë'ë, mai Èjaë ayere neja'quë caquë. ³¹ Iye yeja co'amañare de'oye a'jiñe tì'ajë jaiye pacohua'i pani co'amañare sihuama'cohua'ijë pa'ijë'ë. Peocohua'i pa'iyëje pa'ijë'ë. Mësaruni asayë, iye yeja carajaija'coa cajë. Ja do'ire iye yeja co'amaña sihuaye peoji.

³² Yë'ë cato yëyë, mësaruni iye yeja co'amañare ai cuasajë co'a ju'ima'pë pa'iyere. Jaje pa'ina, ëmëpi huejama'quë pani Èjaë co'amañase'e cuasaquë ite de'oye iñoñere caquë yo'oji. ³³ Jaje pa'iquëta'are huejasiquë cato iye yeja co'amañare cuasaquë co'a ju'iji, nëjore de'oye necaiyere cuasaquë. Jaje pa'ina, cayaye cuasayë pa'iji. ³⁴ Jaje cui'ne huejasi nomioje iye yeja co'amañare co'a ju'ico io ëjere de'oye yo'ocaiyere cuasaco. Jaje pa'iquëta'are nomi tsïo cato mai Èjaë co'amañase'e cuasaco io çapë cui'ne io joyo Maija'quëna isisicopi pa'ico.

³⁵ Jaje cani mësaruni de'oye pa'iyere caquë cayë. Huejama'pë pa'ijë'ë caye pañë. Coa ai jerepa Èjaë yëyese'e cuasajë de'oye pa'ijë ise'ere necaiyere caquë quëayë.

³⁶ Te'ipi i huejaja'co ai de'o huesëo cuasaquë iona yëyere quëcoma'quë pani huejajë'ë. Co'aye yo'oye paji. De'oye yo'oji. ³⁷ Jaje pa'iquëta'are yequëpi i yëyere meñe quëcoquë pani huejaja'core huejaye pa'isi cuasa nëopi. Ja yo'oquëna, i joyopi cuasaquë yo'o do'ire de'oye yo'oji. ³⁸ Jaje pa'ina, huejaja'core huejasiquë cato de'oye yo'oji. Cui'ne huejaja'core huejama'quë jerepa de'oye yo'oji.

³⁹ Nëjo cato ëjëni tsiosico paco'ë, te'i de'ojëna. Èjë ju'isi maca te'o de'oni ja maca yureta'a nomi tsïoje pa'io de'oco. Ja maca huejaye yëni huejaye pa'iji, Maija'quëre sehuosiquëni. ⁴⁰ Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato cuasayë, hueja coñe pañepi jerepa de'oji. Jaje cani yë'ëje Maija'quë joyo paquëpi cayë cuasayë.

De'huasi Diusuohua'ina Ao Isiye

8 De'huasi diusuohua'ina ao isiye ayere toyayë, mai si'aohua'i ta'ñe cuasacohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are ta'ñe asaye cato coa jerepa pa'i a'ë cuasayena neñe a'ë. Jaje pa'iquëta'are paire oiye cato joyo pa'iyë ñese mëocaiye a'ë, coçaiye a'ë. ² Jaje pa'ina, de'hue asayë, cuasaquëre ja yë'ta'a asa tì'añerepa carapi. ³ Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi ñaji, ite oiquëre pare.

⁴ Maipi asayë, p̄ai de'huasi diusuna ̄ao isise'e ayere ̄aifñere cayë. P̄ai de'huasi diusu iye yeja coa pa'iji, te'i Maija'quëse'e irepa pa'iji, yequë diusu peoyë. ⁵ J̄a yë'ta'a ma'tëmöre cui'ne iye yejare jai p̄ai diusuohua'i cui'ne ëjaohua'i pa'iyë cuasato, jai p̄ai diusu cui'ne ëjaohua'ijë pa'iyë. ⁶ J̄aje pa'ijëta'are maire cato te'i Diusu pa'iji, Maija'quëse'e. Maija'quëpi si'aye de'huapi. J̄aje pa'ina, i do'ipi pa'iyë, mai. Cui'ne te'i Èjaë pa'iji. J̄aë cato Jesucristo api. Ija'a do'ire pa'iji, si'aye cui'ne maije.

⁷ J̄aje pa'iquëta'are yecohua'i iye yë'ë yure quëaye asa t̄i'añe pañë. J̄aje pa'ina, sehuosicohua'ita'a p̄ai de'huasi diusuni iohua'i sejë ye'yase'epi j̄a yë'ta'a pa'ina, p̄ai de'huasi diusuni isisi hua'i co'aji ̄aifñe cuasayë. Cui'ne iohua'i cuasaye tutu peo do'ire si'si a'ë cuasayë, co'a diusure isise'ere ̄aini. ⁸ Mai ̄ao ̄aifñepi Maija'quë maire oiye t̄i'añe peoji. J̄aje pa'ina, ̄aisi do'ipi de'ocohua'i pa'ieyë peoji. Cui'ne ̄aisi do'ire jerepa co'acohua'i pa'ieyë peoji. ⁹ J̄aje pa'iquëta'are de'hua ñajë'ë, yo'ojë si'aye asa t̄i'ama'cohua'ini tutu peocohua'ini co'a de'huaye mësaruru si'aye de'oye ̄ai do'ipi. ¹⁰ J̄aje pa'ina, më'ëpi si'aye asaquepi p̄ai de'huasi diusure isise'ere ̄ai ñu'ina, si'ayerëpa asa t̄i'ama'quëpi ñaji. Ñani ije ̄ajiji j̄a yë'ta'a co'aji cuasaquëta'a. ¹¹ J̄aje cuasaquëta'a ̄ai do'ire më'ëpi do'i quë'i pa'iyë, ̄ani iño do'ire j̄a maca yureta'a më'ëpi Cristo ite j̄ucacaisi do'ire sehuosiquëni si'aye më'ë asa t̄i'a do'ipi i asayere nejocaiyë. ¹² Tutu peocohua'i Maija'quëre a'ri maña cuasayere nejocai do'ire, mësaruru Cristoni sañope yo'oyë. ¹³ J̄a do'ire ̄aifñe pañepi jerepa de'oji. Co'aji, yë'ë ̄ai do'ire Maija'quë do'iquëre ne taõ.

Maija'quë Jëjo Daocohua'i Yo'oye

9 Yë'ëre cato si'aye de'oye yo'oye pa'iji. Ta'tëpo peoji, Maija'quë jëjo daoquëre sëte. Mai Èjaë Jesucristore yë'ë ñaco capi ñasiquë a'ë, cui'ne yë'ë i coca quëasi do'ire mësarurë sehuosicohua'i pa'iyë. ² J̄aje pa'iquëta'are yecohua'i cato yë'ëre cayë, Maija'quë jëjo daoma'quë api. J̄aje pa'itojë mësaruru yë'ë quëaquëna, Cristo coca sehuosicohua'ise'e Maija'quë jëjo daosiquëre papi cayë.

³ Yë'ëre sañope cacohua'ire ñeje sañope sehuoquë quëayë. ⁴ Yë'ë si'aye ̄aofñe cui'ne ocuaye ̄aifñe pa'iji, cui'ne ucuye pa'iji, Maija'quë jëjo daoquë pa'i do'ire. ⁵ Cui'ne sehuosiconi huejani cuarojañe de'oji. Mai Èjaë jëjo daocohua'i cui'ne i yo'je ts̄i cui'ne Pedro yo'oyeje pa'ye yo'oye de'oji. ¿Me ta'tëpo pa'iquë'ni, yë'ëse'ere? ⁶ ¿Bernabé cui'ne yë'ë cõni Maija'quë do'ijë cõcaima'pëna yëquë jëñapi co'amaña nejë Maija'quë coca quëajë pa'ie pa'iji, cuasaye mësaruru? ⁷ ¿Iqueipi soldado de'oni i pa'i do'i saiquë pa'ie pa'iquë'ni? ¿Iqueipi tsio neni quëquëna, tëani ̄aima'quë pa'iquë'ni? ¿Iqueipi yëi ñama oje dë'sequëta'a ucuma'quë pa'iquë'ni? ⁸ J̄aje pa'ina, p̄aise'e cuasaquë cayë a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë. Moisés cuañese'eje cui'ne caji yë'ëse'e cayë pañë. ⁹ Cuañese'epi toya pëpëna toyase'e pa'iji, ñeje: "Iti c̄a po'te saihuë tē'ij̄ai po'tequëre duruhuequëre yë'opo sëama'pë pa'ijë'ë,

ise'e ̄ai nejaquë." J̄aje cani Maija'quë duruhuequëse'ere oi cama'ë paji'i, ¹⁰ maini caquë coa iñoquë. J̄a cato capi, maire. Yecohua'i cõcai j̄a'ñere capi. J̄aje pa'ina, sehuosicohua'ipi Maija'quë coca quëacacohua'ire cõcaiye pa'iji, co'amañapi. Taja'to ̄ajji yeja nequë cui'ne huea po'tequë iohua'i tsio quëise'ere pajajë cuasajë yo'oyë. ¹¹ ¿J̄aje pa'ito mësaruru joyo pa'i cocare pare quëasicohua'ini mësaruru mësaruru co'amañapi cõcaiye co'aque? P̄ani de'oji, yëquëre cõcaiye. ¹² Yecohua'ire ai p̄a'ñe pa'iohua'ini mësaruru de'oye cõcaicohua'i a'ë yëquëre jerepa cõcaiye pa'iji, mësaruru Maija'quë coca quëasicohua'ire.

J̄aje pa'iquëta'are yëquë mësaruru cõcaijë'ë cayë p̄ahuë. Coa ai jerepa quëcõjë yëquë jëñapi nejë ̄aë'ë. Cristo coca quëayere mësaruru josa yo'oye a'ë, cuasama'cohua'ini cajë. J̄aje yo'ohuë. ¹³ Mësaruru tsoe asacohua'i a'ë. Maija'quë huë'e ñacaicohua'i cato iote pa'i co'amañapi pa'icohua'i a'ë, cajë. Hua'ire ëojë Maija'quëre se huë'ña cõcaicohua'ijë Maija'quëna isisi hua'ire ̄aicohua'i a'ë. ¹⁴ Huaso coca quëacacohua'i cato, huaso coca quëa do'ipi pa'ie pa'iji caquë mai Èjaë nepi. ¹⁵ Yë'ë j̄aje quëa do'ire saï cuañofñe pa'iquëta'a saï cuañofñe p̄ahuë. Cui'ne j̄aje toyani toyama'ë pa'iyë, mësaruru isijajë caquë. Coa ai jerepa yë'ë ne do'i sihuayere yecohua'ipi sioyere coeyë. Ju'iñere jerepa de'ora'pi cuasayë, yë'ë ne do'i sihuayere sioto.

¹⁶ Jerepa pa'i a'ë cuasaquë quëaye pañë, Maija'quë coca quëani. Yë'ëre cuañe nëose'ere ne t̄i'añe pa'iji. Yë'ëpi Maija'quë coca quëama'quë pani teaye pa'iyë. ¹⁷ J̄aje pa'ina, yë'ëpi neñe yë'ë sihuaquë yo'onita'a yë'ë do'ire isise'e payë. J̄aje pa'iquëta'are yë'ëpi josa coenije neñe pa'iji, cuañe nëose'e pa'ito me pañë'ni. ¹⁸ Huaso coca quëa do'ire se'ñe pa'ita'a sihuaquë sëma'ë pa'iyë, huaso cocare asacohua'ipi saifñe peojaquë caquë. J̄are cayë, yë'ë sihuayere.

¹⁹ P̄ai jo'yaë peoquëta'a si'aohua'i jo'yaë de'ohuë, Cristona jai p̄aire dacasi'i caquë. ²⁰ Judío p̄ai j̄a're cõni pa'ini judío p̄ai yo'oyeje pa'ye yo'oyë pa'iyë, judío p̄aini Maija'quë t̄e'tena dasi'i caquë. J̄aje cani cayë, Moisés cuañese'ere sehuojë yo'ocohua'ire nesi'i caquë yo'oyere. Yë'ë cato nuñerepa j̄a cuañeñere pa'ima'quëta'a iohua'ire Maija'quëna dasi'i caquë yo'oyë.

²¹ Cui'ne Moisés cuañese'ere asama'cohua'i j̄a're pa'i iohua'ijë pa'i de'oyë, Maija'quëna iohua'ire dasi'i caquë. J̄a yë'ta'a Diusu cuañese'ere pa'iyë, Cristo cuañeñere sehuoquë pa'i do'ire. ²² Tutu peocohua'ire Cristona dasi'i caquë iohua'ijë pa'i de'ohuë. P̄ai ñapeje pa'i de'ohuë, de'hue te'ohua'ise'e huaso cuañosicohua'i pa'ijajë caquë. ²³ J̄aje yo'oyë, huaso coca quëayere p̄api jerepa asajajë caquë. Cui'ne huaso cocapi de'o co'amaña isiyere yecohua'i cõni pajajë caquë yo'oyë.

²⁴ Huë'huëni co'amaña imañu'u cajë huë'huëcohua'i cato si'aohua'i huë'huë huëcohua'i a'ë. J̄aje yo'osicohua'ita'a t̄i'ama'cohua'i a'ë, co'amaña. T̄i'ama'pëna, coa te'i it̄i de'hue nesiquëse'e co'amaña saquë api. J̄aje pa'ito mësaruru ai cuasajë huë'huëjë'ë, co'amaña iñu'u cajë huë'huëyëje pa'ye. ²⁵ Si'aohua'i sañope yo'o-

jê çã'a yo'ocohua'i si'aye çã'a yo'orojãine jëoni ñare pajê yo'ocohua'i a'ê, coa carajã co'amañare ñmañere cajê yo'ojêta'a. Jaje pa'iquêta'are mai cato ti pani huesëyere pare tã'añu'u cajê yo'oyê. ²⁶ Jaje pa'ina, yê'ê cato coa huesê huê'huêma'ê pa'iyê, cui'ne peo de'otona tê'caquê, huaiyejê pa'ye yo'oma'ê pa'iyê. ²⁷ Capêre cuãñeñê, coa ai jerepa yê'ê capêre tê'caquê yo'oyê, de'oye sehuocaiyere caquê. Yecohua'ise'ere de'oye sehuoye pa'iji caquê ye'ya tējini yê'êpi ye'ya-ma'quê pa'ijã'quê caquê eto cuãñoñere coequê jaje yo'oyê.

Itire Pa'ê Cuasayere Sañope Saquê Yêhuoye

10 Maija'quê do'ijê mësarute quëasi'i, mai aipê yo'ojê pa'ise'e, si'aohua'i mai aipê Maija'quê sirio huê'ehuere pa'ghuê'ê. Cui'ne si'aohua'i jai Maja'ñfaje jê'a'huê'ê. ² Iye yo'o jã'ñepi si'aohua'i Moisésre tuicohua'i pa'iyê ññoa'ji'i, oco do cuãñoñere sirio huê'ehuere cui'ne jai Maja'ñfaje têtõ saijê pa'i jã'ñepi. ³ Cui'ne si'aohua'i Maija'quê ñsisi ão a'ahuê'ê. ⁴ Cui'ne si'aohua'i Maija'quê ñsisi oco oca'ghuê'ê, joyo ayere ucuhê. Iohua'ire sai saquê Cristo quënaoje pa'irepa joyo ocore oca'ghuê'ê. ⁵ Jaje pa'iquêta'are jai pa'i ñsicohua'ita'a, cuęne yejana jujua'huê'ê, Maija'quê yêyeje yo'oma'pê pa'isicohua'ire.

⁶ Iye yo'ose'e cato maire quëaye a'ê, jãohua'i yo'ose'eje pa'ye yo'oma'pê pa'ijê'ê caquê. Jãohua'i cato co'ayere yê do'ire jujua'huê'ê. ⁷ Jaje pa'ina, mësaru cato pa'i de'huasi diusuohua'ini señu'u cajê yo'oma'pê pa'ijê'ê, jãohua'i yo'ose'eje pa'ye. Maija'quê coca toyase'e caji: "Ao aijê cõno ucujê, jã jeteyo'je jai pa'i tsi'sijê pairajê sihuajê yo'ohuê." ⁸ Jaje yo'ocohua'ipi te'e mu'sepi veinte y tres mil jujua'huê'ê, yequê nomiohua'ire cui'ne yequê emëohua'ire yo'o do'ire. Jaje pa'ina, jãohua'i yo'ose'eje pa'ye yo'oma'pê pañu'u, mai cato. ⁹ Maija'quêre neñañu'u cajê sañope yo'o do'ire añani ão jujua'huê'ê. Jaje pa'ina, Maija'quêre sañope yo'oye pañu'u. ¹⁰ Maija'quê de'oye yo'oma'aji'i, carojãê'ê. Jaje yo'ojê ca do'ire huiñaëpi dani huani jêa'ji'i, jãohua'ire. Jaje pa'ina, Maija'quêre co'aye yo'oji carojãine pañu'u, mai cato.

¹¹ Si'aye mai aipêre yo'ose'e cato maire ññoñe a'ê, tējini mu'seña pa'icohua'ire, maipi cui'ne yo'oye pajajê caquê. ¹² Nuñerepa de'oye pa'iyê cuasaquê pani, de'hua ñajê'ê yo'oquê tã'añe. ¹³ Neñañe pa'ina, mësaru ai yo'oyeje pa'ye yecohua'ijê ai yo'ojê pa'iyê. Mësaruse'e ai yo'oye pañê. Neñañe cato cui'ne pa'ye a'ê, si'aohua'ire. Jaje pa'iquêta'are Maija'quêpi mësarute mësaru quêco tã'añe jerepa neñañe êseja'quê api. Jaje pa'ina, Maija'quêna quêco pajê'ê, jãëpi necaijã'quê api cuasajê. Jaje pa'ina, neñañepi pa'ina, Maija'quêpi eto huasoja'quê api, ai yo'oyere quêcojajê caquê.

¹⁴ Si'aye Maija'quêrepa peoyere Maija'quê api cuasajê yo'oye yo'oma'pê pa'ijê'ê, Maija'quê do'ijê maña. ¹⁵ Mësaru cato tã'ñe pa'iohua'i a'ê. Jaje pa'ina, cayê se mësarupi yê'ê case'ere ai cuasani ñañe pa'iji. ¹⁶ Mai de'o ucu duruhuê ucuyê Maija'quêre de'oji, cajê

pêpa maca Cristo tsie da'cana tsioyê, te'ijê pa'iohua'i jina. Cui'ne panre huahueni ainije Cristo capëna tsioyê, te'ijê pa'iohua'i jina. ¹⁷ Jai pa'i mai pa'ijêta'a te'oni si'aohua'i pan a'i do'ire te'e capê acohua'i pa'iyê.

¹⁸ Jaje pa'ina, ñajê'ê, cui'ne judío pa'ini. Jãohua'i jê'quê Maija'quêna ñsiyê cajê yo'osicohua'ire a'i do'ire ioja'a iohua'i acohua'irepa pa'iyê. ¹⁹ Jaje cani cama'ê pa'iyê, pa'i de'huasi diusupi do'i quê'ye a'ê caquê. Pañita'a pa'i de'huasi diusuna hua'i ñsise'epi jerepa do'i quê'ye pa'iji cama'ê pa'iyê. ²⁰ Yê'ê cato cayê sehuoma'cohua'ipi Maija'quêna hua'i ñsiyê cajê yo'oni huatiohua'ina ñsiyê. Jaje pa'ina, yê'ê cato mësarute êseyê, huatiohua'i jã're cõni pa'iyê. ²¹ Huati ucu duruhuê ucuyê ti peoji, mai Êjaê ucu duruhuê ucucohua'ipi. Êjaê mesana ão aicohua'ipi huati mesa a'ñe ti peoji. ²² Êjaëpi oi pëijaquê cajê huatire sihuajê yo'oye co'aji. I jerepa tutu quê'iohua'i peoyê, coa teaye pa'iohua'i mañapi.

Sehuosicohua'i Yo'oye Cui'ne Oiyê

²³ Maipi si'aye yo'oye neñe pa'iji. Jaje pa'iquêta'are yequê cato cõcai ma'ñe a'ê. Si'aye yê'ê yêyeje pa'ye yo'oye pa'iji. Jaje pa'iquêta'are yequê cato joyo pa'iyê ñese mēiñe cõcai ma'ñe a'ê. ²⁴ Jaje pa'ina, yecohua'i de'oye pa'i jã'ñere cuasajê de'oye yo'oye pa'iji. Co'ye de'oye pa'iyere cuasajê yo'oye co'aji. ²⁵ Jaje pa'ina, ão huero huê'ña ñsiyere coa hueroni aijê'ê. De'huasi diusuna ñsise'e pa'ima'quê cuasajê sema'pê pa'ijê'ê, ai cuasaye peojaquê. ²⁶ Iye yeja cui'ne si'aye iote pa'iyê Maija'quê tse a'ê.

²⁷ Pañita'a sehuoma'quëpi ão aijê'ê caquê huëouna, sehuoni i huê'ena saicohua'i pani, de'huasi diusure ñsise'e pa'ima'quê cuasajê sema'pê coa si'aye i ãoñe aijê'ê. ²⁸ Jaje pa'iquêta'are yequêpi mësarute quëa'ñe pa'i api, iye hua'i pa'i de'huasi diusure ñsise'e a'ê caquê. Jaje quëaru aima'pê pa'ijê'ê. Mësarute quëasiquê cuasayere co'a de'huayere coejê a'ñe pajê'ê. ²⁹ Iye cato cayê yequê co'aye a'ê, cuasayere. Mësaru cuasayere cama'ê pa'iyê.

Jaje pa'iquêta'are pa'ipi seti'ñe pa'iohua'i a'ê. ¿Mē neni yê'ê yêyeje yo'oyere yequëpi ñaquê yo'oji ca de'huaye pa'iquê'ni? ³⁰ Yê'êpi tsoe Maija'quêre seni de'huani aiquê pa'ito ¿mē neni yê'ê a'ñere yecohua'ipi ca de'huaye pa'iquê'ni? ³¹ A'ñepi ucuyepi, cui'ne co'amaña yo'oyepi Maija'quê de'oquêre pa'ni cajê sihuayere yo'ojê'ê. ³² Sehuosicohua'ire, judío pa'ire cui'ne judío pa'i peocohua'ireje si'aohua'ire co'aye ne ññoma'pê pa'ijê'ê. ³³ Jaje pa'ina, yê'ê si'aohua'ire de'oye yo'osi'i caquê yo'oyê. Yê'ê yêyere yo'oma'ê pa'iyê. Jãohua'ijê si'aohua'i de'oye cuasajê huaso cuãñosicohua'i pa'ijajê caquê yo'oyê.

11 Jaje cui'ne mësaruje yê'ê yo'o ññoose'eje pa'ye cui'ne yo'ojê'ê. Cristo yê'êre yo'o ññoose'eje pa'ye yo'oyê, yê'êje.

Nomiohua'i Maija'quère Së Hue'ña Pa'iyë

² Maija'quë do'ijë, sihuayë, mësarü yë'ère si'anë cuasajë yë'ë ye'yase'eje pa'ye pa'ijëna. ³ Jajë pa'iquëta'are iyejë asajajë caquë quëayë. Cristo cato si'a ëmëohua'i mëñe ëjaëpi. Ëjë cato nëjo mëñe ëjaëpi, cui'ne Diusu cato Cristo mëñe ëjaëpi. ⁴ Jajë pa'ina, ëmëpi i sïopë cañapi puani Maija'quère seqüë pa'ito co'aye ña cuañoji. Caña puasi do'ipi Cristore ëjaëre pare cuasama'cohua'ipi jajë yo'oye pa'iji. ⁵ Jajë cui'ne nomioipi io sïopë cañapi puama'o Maija'quère seço pa'ito panita'a Maija'quë quë'ro ayere asase'ere quëaco pa'ito, co'aji ëjëni huajëya'ye ña cuañoji, naña peo hue'ñarepa tëase'eje pa'ioipi quëa do'ipi. Ëjëpi jerepa pa'i caye iñoñe a'ë, sïopëna cañapi puañe cato.

⁶ Nomioipi sïopë puama'o pani nañare peo hue'ñarepa hueo jeojaco, te'ere papi. Jajë pa'ina, nañare hueo jeoni huajëya'ye pa'ima'copi cuasani puajaco, io sïopë.

⁷ Ëmë cato i sïopë puañe peoji, Maija'quëje pa'ire de'huasiquë me puaquë'ni. Jajë pa'ina, ëmë cato Maija'quë de'oquërepa pa'iyere iñoçai pa'iji. Jajë pa'iquëta'are nomio cato ëmë de'oquë pa'iyere iñoçai pa'ico.

⁸ Maija'quë ëmëre de'hua maca nomio ayepi neñe papi. Nomiotare ëmë ayepi de'huapi. ⁹ Ëmëni caquë Maija'quë nomiore nepi. Nomioni caquë ëmëre neñe papi. ¹⁰ Jajë do'ire huiñaohua'ire iñoñere caco nomio io sïopëna çapi pë'pësico pa'iyë pa'iji. ¹¹ Jajë pa'iquëta'a mai sehuosicohua'i pa'iyë cato nomio peoto ëmë pa'iyë peoji. Jajë nomioipi peotojë ëmëje pa'iyë peoji. ¹² Ëmë çapëre ini nomiore de'huapi, Maija'quë. Jajë yo'ose'e nuñere pa'ë. Jajë pa'iquëta'are yure cato nomioipi ëmëre ai de'huaye pa'iji. Si'aye iye yo'oye Maija'quëpi neñe a'ë.

¹³ De'oquë nomioipi Maija'quère seço çapi sïopë puama'o pa'ito mësarupi ca de'huajë'ë, ñani. ¹⁴ Jajë pa'ina, iye yeja jare iose'e maire ëmëohua'ire huajëya'ye nëiñe neji, ëmëohua'ipi tsoa naña hue'eto. ¹⁵ Nomio cato tsoa naña hue'eni sihuaco io sïopë pë'pë jajë'ñere i-sise'e sëte. ¹⁶ Iye ayere yecohua'ipi jajë yo'o ma'ñe a'ë çajë sañope cacohua'i pani iye a'ë quëajë'ë, yëquë asayere ye'yaye. Yëquë cuasayëje pa'ye yëquë hue'ña sehuosicohua'ijë cuasayë, iye yo'oyese'e cato.

Ëjaë Ao Ai Pa'ise'ere Cuasajë Tayo Yo'ose'e

¹⁷ Jajë pa'iquëta'are mësarü tsi'sijë yo'oyepi mësarute ççcati'ñe pa'yepi mësarute co'a de'huaye pa'ina, asaquë mësarü yo'oye sihuama'ë iye toya ja'hua toyayë. ¹⁸ Maija'quë coca cañu'u çajë tsi'si maca tsëcapëa huahuejë yo'oyë çajë yë'ère quëayë. Quëajëna, jajë pa'iji çayë cuasayë nëiji, yë'ëpi. ¹⁹ Mësarute tsëcapëase'e huahueni pati'ñe nëiñe jëa t'i'añe peoji. Jare jajë huahueye pa'iji. Jajë yo'ojëna, nuñerepa sehuosicohua'i pa'iyë ñañe pa'iji. ²⁰ Jajë pa'iquëta'are mësarü tsëcapëa huahueni tsi'sini çajë a'ñe nuñerepa mai Ëjaë tsë peoji, ²¹ mësarü çajë a'ñe maca t'i'aëna, çajë ñape çajë du'ruja'a çajë do'ire, yecohua'ipi çajë ëa ju'ijëna, yo'o do'ire cui'ne yecohua'ipi ñese çono ucu cuepere pajë

yo'o do'ire. ²² ¿Huë'e pacohua'i sëte me yo'ojë huë'ena ucuçjë çajë ma'ñe'ni? Mësaruse'e çajëna, nuñerepa peocohua'i mañapi huajëya'ye nëina, ñañë. Jajë yo'oyepi Maija'quë tsëcohua'ini co'aye yo'oyë, mësarü. ¿Jajë yo'oto yë'ë me mësarü yo'oye de'oyerepa yo'oyë çajë ca'iyë'ni? ¿Mësarü yo'oye sihuacaiye pañë!

Ëjaë Ao Aiñe

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Yë'ë mësarute ye'yase'e Ëjaëna ye'yese'e paji'i. Jare ye'yahuë, mësarute. Ite çajë yo'oyëje pa'ye yo'ouquë cosoquë tsëa jeo cuañoja'a ñami na'iquëna, Ëjaë Jesupi jujuma' çajë ini, ²⁴ Maija'quère pëpani çajë yeteni huahuequë çajë: "Ajë'ë. Iye çajë cato yë'ë çajë a'ë. Mësarü de'oye pa'i jajë'ñere caquë isiye a'ë. Yë'ë yo'ose'eje pa'ye yo'ojë'ë, yë'ëni cuasajë." ²⁵ Cui'ne çajë a'ñe tējisi jeteyo'je ucu duruhuë i jējñapi ini çajë: "Iye ucu duruhuë pa'iyë cato yë'ë tsie a'ë. Iye do'ipi Maija'quë mami huajë ca nëose'e pa'iji. Jajë pa'i do'ire ucuçjë ñape yë'ëni cuasajë yo'ojë pa'ija'cohua'i pa'ijë'ë." ²⁶ Jajë yo'oni mësarü i ju'ise'ere quëa iñojë yo'oyë, çajë a'ñe ñape cui'ne iye ucu duruhuë ucuçjë ñape, i dai macaja'a. Jajë yo'ojë pa'ijë'ë.

Ñeje Yo'oye Pa'iji, Ëjaë Ai Pa'ise'ere Cuasajë Yo'oye

²⁷ Ëjaëre pa'ë cuasama'pë mai Ëjaë çajë pa'ise'ere coa huëojë çajë, cui'ne coa huëojë ucuçjë sañope mai Ëjaë çajëre cui'ne i tsiere yo'oyë, co'ayere. ²⁸ Jajë do'ire çajë yë'ta'a iye çajë a'ima'në cui'ne ucuçjëna çajë ñape joñoa co'ye ñañe pa'iji. ²⁹ Jajë pa'ina, Ëjaë çajë ayere cuasama'ë coa huëoquë iyere çajë cui'ne iyere ucuçjë çajë co'ayere do'iquëpi yo'oji. ³⁰ Jajë pa'ina, çajë pa' mësarü acohua'i ju'icohua'i cui'ne tutu peocohua'i pa'iyë. Jajë yo'ojë yecohua'i jujuhuë. ³¹ Jajë pa'iquëta'are mai joñoa co'aye pa'iyere nejojë ñare çajë çajë Ëjaë maire sañope yo'o do'i quë'iohua'ire ñañe çajë. ³² Jajë pa'iquëta'are Ëjaëpi maire tayojëna, sañope caquë si'seji, maipi iye yeja acohua'i jajë'çajë çajë toa yejana çajë çajë çajë.

³³ Jajë pa'iyë sëte Maija'quë do'ijë maña Jesús ju'ise'ere cuasajë tsi'sisicohua'i pani yecohua'ire uteni si'aohua'i tsi'sirena, te'e çajë'ë. ³⁴ Çajë ëa ju'icohua'ipi cui'na maca tsioni yo'osi do'ire Maija'quë si'sema'ë pa'ijaquë çajë yecohua'ini çajë çajë huë'ere pana çajë pa'iji. Yeçajëta'a yë'ëpi çajë ne de'huasi'i, mësarute do'i ña maca.

Maija'quë Joyopi Çajë Ñapere Tutu Isiye

12 Maija'quë do'ijë mësarute quëasi'i, Maija'quë joyo çajë ñapere tutu isiye.

² Mësarupi asayë, çajë yë'ta'a sehuoma'cohua'i pa'inë çajë de'huasi diusuna çajë çajë pa'ise'e ti asama'cohua'ina. ³ Jajë pa'ina, yure mësarute quëayë yëyë, iyere. Jesús co'aquë çajë çajë cato Maija'quë joyo tutu çajë çajë, cui'ne Jesure Ëjaëpi çajë cato de'o joyopi çajë pa'iji.

⁴Jare te'e Maija'quë joyopi isiquëta'a pa'i ñapere tiñe pa'ye isiye pa'iji, tutu. ⁵Jaje pa'ina, pa'i ñape Ējaë Jesure necaiye pa'iji, tiñe pa'ye. Jaje pa'iquëta'are te'i api, Ējaë cato. ⁶Pa'i ñape tiñe pa'i co'amañare yo'oye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë cato jare ipi pa'i ñapere yo'o huëoquëna, yo'oyë. ⁷Maija'quëpi i joyo ayere pa'i ñapere isiji, tiñe pa'i tutu si'aohua'i sa'ñe cõcaijë de'oye pa'i ja'ñere caquë. ⁸Yecohua'ini Maija'quë joyopi isiji, Maija'quë yëyere ta'ñe asa ti'añere. Yecohua'ini jare ja joyopi isiji, si'ayerepa asacohua'i pa'ijë yecohua'ire ye'ya ja'ñere. ⁹Yecohua'ini jare ja joyopi isiji, nuñerepa ne ti'añe pa'iji asayere. Cui'ne yecohua'ini ju'icohua'ire jujuyere isiji. ¹⁰Yecohua'ipi pa'i yo'o ti'a ma'ñere yo'oyere isi cuãñoñë. Yecohua'ipi Maija'quë quë'ro ayere asase'ere quëa tuture isi cuãñoñë. Yecohua'ipi isi cuãñoñë, coso joñoa caye ta'ñe asaye cui'ne nuñerepa de'o joyo caye asayere. Yecohua'ini isiji, yeque tiñe cocapi ca ja'ñere. Cui'ne yecohua'ini ja coca case'ere asani quëayere isiji. ¹¹Jaje pa'iquëta'are si'aye ja Maija'quë joyopi yo'o'ji, i yëyeje pa'ye pa'i ñapere.

Sehuosicohua'i Te'e Capë Pa'iyë

¹²Pa'i capë jaiye te'ñapi tsi'sisicopi pa'iji. Jaje pa'icota'a te'e capë a'ë. Jaje Cristoje pa'iji. ¹³Jaje pa'ina, mai si'aohua'i judío pa'i, griego pa'i, jo'yaohua'i panita'a jo'yaohua'i peocohua'i si'aohua'i te'e capë acohua'i pa'iyë, te'e joyopi dosi do'ire. Jaje pa'ina, si'aohua'ire maire joyo ayere õcupi.

¹⁴¿Me pa'i capë pa'ico'ni, te'te maca pani? Jaje pa'ina, jaiye te'ñapi pa'icoa. ¹⁵Quëopi caco pani ca'ñe pa'io: "Jëtëje ñani yë'ë cato yecoa'ë." Jaje canije capëre hua sani tjo pönëni pa'iyë peoji. ¹⁶Panita'a cajoropi caco pani ca'ñe pa'io: "Ñacoaje ñani yë'ë cato yecoa'ë." Jaje canije capëre hua sani tjo pa'iyë peoji. ¹⁷¿Si'a capë ñacoase'e pa'ito me asara'reni? panita'a ¿si'a capë cajorose'e pa'ito me yë'era'reni? ¹⁸Jaje pa'ina, Diosupi ñaquë si'a te'ñare tsioni te'ore nepi, i yëyeje jarote jaopi pa'ijaco caquë. ¹⁹Jaje pa'ina, si'a capë te'ese'e pa'ito, ¿jerore patira'oni yeque yo'oye? ²⁰Jaiye te'ñapi pa'iquëta'are yure cato te'e capë pa'iji.

²¹Ñacoapi jëtëre ca ti'añe peoji: "Më'ëre ne cuãñoñe pañë." Cui'ne siõpëpi quëore, "më'ëre ne cuãño'ma'o pa'iyë," ca ti'añe peoji. ²²Coa ai jerepa tutu peoye cõcai ma'ñeje pa'ye nëiñepi ai jerepa maire cõcaiye a'ë. ¿Ja peoto me pa'iyë'ni? ²³Jaje pa'ina, iti mai ai a'ri maña do'i quë'ye a'ë cayere jerepa ñare pajë su'ñecaiyë, cui'ne tiñarepa iñoñe peoyere ai de'oye ñacaiyë. ²⁴Tiña ñañe cato airepa de'oye ñacaiye pañë. Jaje pa'ina, Maija'quëpi pa'i capë de'huapi, do'i peoye ña cuãñoñepi jerepa do'i quë'ye pa'ijacquë caquë. ²⁵Jaje pa'ina, pa'i capë cato si'a te'ñapi tsiosicopi te'ere cuasajëje pa'ye sa'ñe cõcaio pa'ico. ²⁶Jaje pa'ina, te'e te'te capë a'si ju'ito si'a capë ai yo'oye pa'iji, cui'ne yequeje te'e te'te de'oye ne cuãñoto si'a capë sihuaye pa'iji.

²⁷De'o'ji, jaje pa'iyë sëte. Mësaruru sehuosicohua'i cato mësaruru pa'i ñape Cristo capë acohua'i a'ë. ²⁸Jaje pa'ina, Maija'quëpi sehuosicohua'ire ñacaija'cohua'i ñeje pa'ijajë cuasapi. Jaje pa'ina, nepi, du'ru macare pare i

doce jëjo saocohua'ini. Ja jeteyo'je Maija'quë cayere asani quëacohua'ire nepi. Cui'ne ja jeteyo'je Maija'quë coca ye'yacohua'ire nepi. Ja maca ai jeteyo'jerepa pa'i yo'o ti'a ma'ñe yo'ocohua'ire nepi. Cui'ne ju'icohua'ire ne co'yacohua'ire nepi. Cui'ne paire de'oye cuasayepi cuãñecohua'ire nepi. Cui'ne yequë cocapi cacohua'ire nepi. ²⁹¿Si'aohua'irepa i doce jëjo saoyeje pa'io-hua'ise'e pa'iyë? Pañë. ¿Si'aohua'irepa Maija'quë quë'ro aye asase'e quëacohua'ise'e pa'iyë? Pañë. ¿Si'aohua'ini Maija'quë coca ye'yacohua'ire pase'e pa'iyë? Pañë. Panita'a ¿Si'aohua'ini pa'i yo'o ti'a ma'ñe yo'ocohua'ise'e pa'iyë? Pañë. ³⁰¿Si'aohua'ini ju'icohua'ire ne co'ya tutu pacohua'ire pase'e pa'iyë? Pañë. ¿Si'aohua'ini tiñe coca cacohua'ire pase'e pa'iyë? Pañë. ¿Si'aohua'ini tiñe coca asani se quëacaicohua'ise'e pa'iyë? Pañë. ³¹Jaje pa'ina, mësaruru cato ai de'o tuture pañu'u cuasajë yëjë'ë. Jaje pa'ina, yë'ëpi mësarute ai jerepa tutu de'oye quëasi'i.

Oiyere Quëaye

13 Yë'ëpi si'a pa'i coca caquëpi cui'ne huiñaohua'i coca caquëpi paire oima'quë pani, coa huatihuë të'cajëna, pisiyeje pa'i a'ë. Panita'a coa quëna de'hua-na të'cajëna, pisiyeje pa'i a'ë. ²Cui'ne si'aye Maija'quë quë'ro aye asayere quëaquëpi cui'ne si'aye pa'i ña ma'ñe ñaquëpi cui'ne si'aye ta'ñe asaquëpi cui'ne si'aye Maija'quëpi nequëre pare cuasaquëpi ai cutio-hua'ire tirona cuãñe saõquëpi ja yë'ta'a paire oima'quë pani coa caquë a'ë. ³Cui'ne si'aye yë'ë paye yecohua'ina huahuecai yo'oquëpi cui'ne yë'ë capëre pajë yecohua'ini do'ire ëo cuãñoja'core isiquë yo'oquëpi ja yë'ta'a paire oima'quë pa'ito si'aye iye yo'oye cõcaiye pajë.

⁴Paire oiquë cato; sañope yo'oyere quëcoquë api, paire oi cõcaiquë api, yecohua'ini payere ëa ñaquë pëima'quë api, yë'ë jerepa pa'i a'ë cama'quë api, ⁵ai jerepa pa'i a'ë cuasaquë yo'oma'quë api, ise'e yo'oye pa'iji cuasaquë yecohua'ini yëyere meñe ña'no to-ma'quë api, pëtitema'quë api, co'aye ite yo'ose'ere cuasaquë oima'quë api, ⁶yecohua'ini tajojë co'aye yo'oyere ñaquë sihuama'quë api, coa ai jerepa nuñere pare ñaquë sihuaquë api, ⁷si'aye ai yo'oye pa'itoje quëcoquë api, de'hue neñe pa'iji cuasaquë, de'oyere pa'ija'quë caquë utequë api, cui'ne dahuëre cuasare paquë yo'oquë api.

⁸Paire oiye carajai ma'ñe a'ë. Maija'quë quë'ro ayere asani quëayeta'a yequë mu'se carajai ja'ñe a'ë. Yequë coca caye cui'ne ta'ñe mai asaye carajai ja'ñe a'ë. ⁹Jaje pa'ina, mai asaye cui'ne Maija'quë quë'ro ayere asani quëaye jopo carase'e a'ë. ¹⁰Jaje pa'ina, yequë mu'se maipi peo hue'ñarepa asa ti'a maca, si'aye mai te'te maca asajë quëase'e carajasipi.

¹¹Yë'ë tsihua'ë pa'inë jare tsihua'ë cayepi cui'ne jare tsihua'ë cuasayepi cui'ne tsihua'ë asaquë yo'oyepi yo'ohuë. Yo'osiquëpi yureta'a ai ëmë de'oni si'aye tsihua'ë pa'inë yo'ose'e jëohuë. ¹²Jaje pa'ye yure, mai coa huesë ëaye Maija'quë coca asayë. Ai tsiña de'hua poresicore ñañeje pa'ye asayë, mai. Jaje pa'isicota'are

tijñarepa ñaja'cohua'i a'ë. Yè'ë yure cato coa tē'te maca ñañë. Jaje pa'iquēta'are yequē mu'se Diusute ñaja'quē a'ë, yè'ère i ñañeje pa'yerepa. ¹³ Maija'quère necaiquère pare asaye, paire oiye, cui'ne yequē mu'se pa'i ja'ñere uteye iye cato ti pani huesē ja'ñe a'ë. Si'aye jerepa pa'ye cato paire oiye a'ë.

Yequē Pai Cocapi Cayere Ñare Pajē Caye

14 Paire oicohua'i pa'ijjē'ë. Diusu de'o tuture pare jaiye pañu'u cajē ai yēcuhua'i pa'ijjē'ë, cui'ne i quē'ro ayere asani yecohua'ina se quēacaiyere jerepa yēcuhua'i pa'ijjē'ë. ² Jaje pa'ina, yequē pai coca caquē cato pa'ini caye pa'ji. Maija'quēni caji. Jaje pa'ina, pai asaye ti pañē, i caye. Joyopi cato me asaye'ni. Jaje pa'ina, ja cato yequē a'ë pai asa t'ja ma'ñe a'ë. ³ Jaje pa'iquēta'are Maija'quē quē'ro ayere asani quēaye cato paire quēaye a'ë Maija'quère cuasayere ñese mēi-jajē cajē, yo'o jujacohua'ire sihua ēaye ca huēoye a'ë, cui'ne oicohua'ire yēhuo huasoye a'ë. ⁴ Jaje pa'iquēta'are Maija'quē isi coca caquē cato ija'a jerepa Maija'quère cuasaquē pa'iyē neñe a'ë. Cui'ne Maija'quē quē'ro ayere asani quēaquē cato sehuocohua'i Maija'quère jerepa cuasajē pa'i ja'ñere cocaiquē api.

⁵ Si'aohua'i mēsaru yequē coca ca tuturepa Maija'quē isise'e pacohua'i pa'ijjē'ë, cayē, yè'ë cato. Jaje caquēta'a jerepa yēyē, mēsarupi Maija'quē quē'ro ayere asani yecohua'ire se quēayere pajē'ë caquē. Ja quēayepi jerepa de'o'ji. Yequē cocapi casi maca iti case'ere asani sehuosicohua'ina se quēacaiquē pa'ijjēna, cajjē'ë, yequē cocapi, sehuosicohua'ipi jerepa Maija'quère cuasajē pa'ija'cohua'ire. ⁶ Maija'quē do'ijjē, yè'ēpi mēsaru quē'rona do'i saisiquēpi yequē cocapi caquē pa'ito mēsarute ti cocaiye peoji, yè'ë caye. Jaje pa'iquēta'are Maija'quē iñose'ere, pañita'a huajēye asase'ere quēayere, pañita'a Maija'quē quē'ro ayere asani quēayere pañita'a Maija'quē cocare ye'yayere yo'onita'a mēsarure cocaiyē.

⁷ Cañu'u, jetu juiyere pañita'a pi'cohuē juiyere. Ja jē'quē de'oye juima'pē pa'ito jare juiyē cajē asaye peoji. ⁸ Cui'ne duruhuēpi tijñarepa pi'sima'o pa'ito huajo sacohua'i ne de'huaye pañē, huajo ñese sa ja'ñe.

⁹ Cui'ne mēsarute pa'iji. Jaje pa'ina, mēsarupi yequē cocapi cacohua'i pa'ito yecohua'i asaye pañē. ¿Me jare cayē cajē asaye'ni, coa peo de'otona case'eje pa'ye pa'ito? ¹⁰ Si'a yeja jaiye pai coca pa'iji. Si'aye asayese'e pa'iji, iti coca acohua'i cato. ¹¹ Jaje pa'iquēta'are yè'ēpi yecohua'i cocare asama'ë pani t'j pa'iyē. Cui'ne ja coca caquējē t'j pa'iji, yè'ère. ¹² Maija'quē joyo tuture paye yēcuhua'i sēte Maija'quère ai cuasajē pa'iyere sehuosicohua'ire quēa tuture yējē'ë, jaohuaipi mēojajē caquē.

¹³ Jaje pa'ina, tijñe coca caquē pani Maija'quère señe pa'iji, iti casi cocare de'oye se quēaja'a tuture isijaquē caquē. ¹⁴ Cui'ne yè'ēpi Maija'quère t'j cocapi señi asama'ë pa'iyē, yè'ë caquē señe, nuñerepa joyo cato Maija'quēni sequēta'a. ¹⁵ ¿Jaje pa'ito me yo'oye pa'iquē'ni? Joyopi señe pa'iji. Joyopi sequēta'a yè'ēje asaquē señe pa'iji. Joyopi jējēñe pa'iji, cui'ne yè'ēje asaquē jējēñe pa'iji. ¹⁶ Jaje pa'ina, mē'ë joyopi Mai-

ja'quère sihuaquē de'oquère pa'ni caquē sihuaquēna, yequēpi mē'ë ja're cōni te'e sihuacaiye pa'sipi, ja coca asama'ë pa'i do'ire. ¹⁷ Jaje pa'ina, mē'ë Maija'quère pē-payepi de'oyerepa pa'itojē iti asaquēpi joyo sihuaye ñese mēiñe pa'sipi. ¹⁸ Maija'quère ai de'o'ji cayē, mēsaru caye jerepa tijñe pa'i cocapi caquē pa'i. ¹⁹ Jaje pa'iquēta'are sehuosicohua'i tsi'si sitona caye ai jerepa de'ora'pi, te'e jētē pa'i yè'orepa, iohua'i asa cocapi yecohua'ire ye'ya ja'ñere caquē. Yè'ēpi pai asama' co-capi jaiyerepa case'e cato yecohua'ire cocaiye peoji.

²⁰ Maija'quē do'ijjē, tsj cuasayēje pa'ye cuasama'pē pa'ijjē'ë. Tsije pa'iohua'i pa'ijjē'ë, co'aye yo'oyere yo'oma'cohua'ipi. Jaje pa'iohua'ita'a mēsaru cuasayere aiohua'i pa'ijjē'ë. ²¹ Maija'quē cuañesi toya pēpē ayepi caji: "Caja'quē a'ë, iye paire yequē pai cocapi t'j pai yè'o'ja'a. Jaje catojē ti asani sehuoma'pē pa'ija'cohua'i a'ë, yè'ë caye caji, Ējaë." ²² Jaje pa'ito tijñe coca caye cato sehuoma'cohua'ire iñojē caye a'ë, pa'ni sehuosicohua'ire. Jaje pa'iquēta'are Maija'quē quē'ro ayere asani quēaye cato sehuosicohua'ini caye a'ë, pa'ni sehuoma'cohua'ire. ²³ Jaje pa'ina, si'a sehuosicohua'i tsi'si sitopi, si'aohua'i t'j cocapi cajē yo'oto huesēcohua'ipi, pañita'a sehuoma'cohua'ipi cōni cacasicohua'ipi cuasaja'cohua'i pa'ini cuepejē yo'ojē cayē, cajē. ²⁴ Jaje pa'iquēta'are si'aohua'i Maija'quē quē'ro ayere asani quēajē yo'otota'a sehuoma'cohua'ique pañita'a huesēcohua'ique cōni cacasicohua'ijē iohua'i co'aye yo'oyere asa quēquējē cui'ne iohua'i pa'iyē asa t'ja'cohua'i a'ë, si'aohua'i cayere asajē. ²⁵ Jaje yo'ojēna, iohua'i joyo co'aye pa'iyepi tijñarepa ña cuañoquēna, Maija'quère do're ja'rujē seja'cohua'i a'ë cui'ne Maija'quē nuñerepa mēsaru ja're pa'iji caji'cohua'i a'ë.

De'oyerepa Tsi'sicohua'i Yo'oye

²⁶ Jaje pa'ito Maija'quē do'ijjē iye a'ë, iti yo'oye: Tsi'sicohua'i pani yecohua'ipi Maija'quère jējēñe payē. Yecohua'ipi ye'yaye payē. Yecohua'ipi Maija'quē iñose'ere quēaye payē. Yecohua'ipi t'j cocapi caye payē. Ja case'ere yecohua'ipi quēaye payē. Jare yo'ojjē'ë, sehuocohua'i joñoa jerepa Maija'quère oiye ne pajajē cajē. ²⁷ T'j cocapi cacohua'i pani cajajē cayao-hua'i pañita'a toasocohua'i pai ñape te'ohua'ise'e cajajē. Cajēna, yecohua'ipi iti case'ere quēajaquē. ²⁸ Jaje pa'iquēta'are tijñe coca case'ere quēaquē peoto itije caye pajjē'ë, sehuosicohua'i tsi'si sito. Jaje pajjē coa pai ñape Maija'quēse'ere joyose'e cuasajē señe pa'iji. ²⁹ Cui'ne Maija'quē quē'ro ayere asani quēayeje cayao-hua'i pañita'a toasocohua'i cajajē cajēna, yecohua'ipi nuñere pa'ni cajē iti quēayere neñajajē. ³⁰ Jaje pa'iquēta'are tsi'sito ñu'iquère Maija'quēpi iñoquēna, jajēpi casi'i caquē yo'oto ja maca du'ru caquēpi jēoñe pa'iji. Jēoquēna, yequēpi caye pa'iji. ³¹ Jaje pa'ina, si'aohua'i mēsaru Maija'quē iño coca asacohua'i te'ohua'ise'e caye pa'iji, si'aohua'i ye'ye ja'ñere cajē. Cui'ne yo'o jujahuē cuasacohua'ijē taise'eje pa'iohua'ipi huēi ja'ñere cajē yo'ojjē'ë. ³² Maija'quē ayere asani quēacohua'i cato iohua'ipi iohua'i joyo nēiñere de'oye ñañe pa'iji, tayo ma'ñe cajē. ³³ Maija'quē cato huesē ēaye nēiñere

isima'quë api. Maija'quë cato de'oye ai cuasama'pë jo'cua pa'iyere isiquë api.

Si'a huë'ña Maija'quë pai yo'ojë pa'iyere pa'iji.

³⁴ Nomiohua'i caye peoji, sehuosicohua'i tsi'si sito.

Caye ësese'e a'ë. Jaje pa'ina, nomiohua'i sehuojë cama'pë jo'cua pa'ijë'ë, Maija'quë judío paire cuãnese'e-je pa'ye. ³⁵ Seni asañu'u cuasacohua'i pani, ëjèni seña pa'iji, huë'ena sani. Jaje pa'ina, nomiohua'i Maija'quë co-ca asa huë'ñapi caco pa'ito de'oye ña cuãñoñe paji.

³⁶ De'hua cuasajë'ë. Iye Maija'quë coca mësarupi du'ru ca huëoma'pë paë'ë. Mësaruse'e iye coca asani sehuoma'pë paë'ë, yecohua'ijë mësaru jerepa tsoe asahuë, cui'ne sehuohuë, iye cocare. ³⁷ Maija'quë iñosi coca quëaquë a'ë cuasaquëpi, cui'ne Maija'quë joyopi caquëna, cayë cuasaquë cato iye yë'ë mësarute toyase'e mai Ëjaë cuãnese'ere toyapi caquë tiñarepa asaye pa'iji. ³⁸ Jaje pa'iquëta'are yë'ë toyase'ere Maija'quë cuãnese'e a'ë caquë ñama'quëpi quëaquë pa'ito i cayeje asama'pë pa'ijë'ë.

³⁹ Jaje pa'ie sète Maija'quë do'ijë maña Maija'quë quë'ro aye asase'ere yecohua'ire se quëayer cajë yo'oyere yëjë'ë. Yequë coca cayeje ësese'ere pa'ijë'ë.

⁴⁰ Si'aye de'oye ñare pajë yo'ojë'ë. Iti pa'iyeyë coa huesë ëaye yo'oma'pë pa'ijë'ë.

Cristo Ju'isiquëpi Huëise'e

15 Yure Maija'quë do'ijë, mësarupi yë'ë ja'në huaso coca quëase'ere co'ye cuasa cojajë caquë cayë. Iye coca cato mësaru asani nuñere pa'ë cajë de'huase'e a'ë. Jaje pa'ina, mësarupi itina tseasico-hua'ipi nuñerepa pa'iyë. ² Cui'ne iye coca quëa do'ija'a mësaru huasosicohua'i pa'iyë, mësarupi nuñerepa itire pa'ini. Jaje pa'iquëta'are yequere pa'ini coa tayo asasicohua'i a'ë.

³ Du'ru macarepa mësarute ye'yahuë, yë'ere ye'yase'ere. Mësarute toyase'e Maija'quë coca cayeje pa'ye ye'yahuë, Cristo mai tayo yo'ojë pa'i do'ire ju'caise'ere. ⁴ Maija'quë coca toyase'eje pa'ye Cristo tasiquëpi toaso mu'seña acona huëji'i, huajëquërepa. ⁵ Huëisiquëpi Pedrona ñaipi cui'ne ja jeteyo'je i jëjo saocohua'ina ñaipi. ⁶ Jeteyo'je ñaipi, quinientos ai jerepa sehuosicohua'ina. Ja yë'ta'a iti ñasicohua'i jai pai pa'iyë. Yecohua'ise'e ju'isicohua'i pa'iyë. ⁷ Jeteyo'je Jacobona ñaipi, cui'ne jeteyo'je si'aohua'i i jëjo saosicohua'ina ñaipi.

⁸ Ai tëji huë'ñare pana yë'ereje ñaipi, ti ñaño pa'ne pa'ita'are. Coa huë'ña coase'eje pa'ye yë'ere yo'osiquëpi Jesure ñahuë. ⁹ I jëjo saocohua'i de'hue de'ocohua'i a'ë, yë'ere tëto saicohua'ipi. Jaje pa'ina, yë'ëpi Maija'quë paire sañope co'aye yo'ohuë. Ja do'ire i jëjo saquë hue'e ti'añe peoyë. ¹⁰ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë coa isisi do'ipi jaje pa'i pa'iyë. Yë'ere i coa i-sise'e ne ma'ñe nëaño paji. Jaje pa'ina, yë'ëpi si'a i jëjo saocohua'i jerepa nehuë. Yë'ëpi yo'oye pahuë. Maija'quëpi yë'ë ja're çoni yo'oquëna, i coa isiyepi yo'ohuë. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are yë'ë yo'ose'e cui'ne i jëjo saocohua'irepa yo'ose'e de'oji. Ja yo'ose'ere sañope caye

peoji. Jesucristo coca yëquë quëajëna, mësaru sehuose'e a'ë, itirepa.

Ju'isicohua'i Huëiye

¹² Yëquë cato mësarute quëahuë, Cristo ju'isiquëpi huëise'ere. Jaje pa'iquëta'are mësaru acohua'ipi cayë, ju'isicohua'i huëiye peoji. ¿Me yo'ojë jaje caye'ni? ¹³ Jaje pa'ito ju'isicohua'i huëiye peoto, Cristoje huëiye paji. ¹⁴ Jaje pa'ito Cristopi huëima'ë pa'isiquë pa'ito yëquë quëaye ti do'i peoye a'ë, cui'ne mësaru pa'ija'cohua'i a'ë cuasajë pa'iyeyë ti do'i peoye a'ë. ¹⁵ Diusupi ju'isiquëni Cristore huëopi cajë quëahuë. Ja quëa do'ire cosocohua'ipi pa'iyë, ju'isicohua'i huëiye peoto. ¹⁶ Jaje pa'ina, ju'isicohua'ipi huëiye pa'to Cristoque huëiye pa'siquë pa'ini. ¹⁷ Jaje pa'ina, Cristopi huëima'ë pa'isiquë pa'ito mësaru sehuose'eje co'ai ma'ñe pa'iji, cui'ne mësaruje ja yë'ta'api co'ayer pa'iyë. ¹⁸ Cui'ne Cristore sehuoni ju'isicohua'ijë coa ne huesëicohua'i pa'iyë. ¹⁹ Jaje pa'ina, Cristore mai uteyepi coa iye yeja pa'iyese'e co'aiye pa'ito mai pa'iyë, yecohua'ire jerepa teaye pa'iohua'i.

²⁰ Jaje pa'iquëta'are Cristo ju'isiquë pa'isiquëpi huëji'i. Huajëquërepa jaë api, du'ru macarepa ju'isicohua'i aquëpi ti huëisiquë. ²¹ Adánpi iye yeja si'a pai ju'iñe huëopi. Jaje cui'ne Cristoje te'i emëpi ju'isicohua'i huëi ja'ñe huëopi. ²² Jaje pa'ina, si'aohua'i Adán acohua'i pa'i do'ire ju'iñe, cui'ne Cristo acohua'i pa'i do'ire si'aohua'i pa'iyë paja'cohua'i a'ë. ²³ Jaje pa'iquëta'are pai ñapere nuñe pa'iji. Jaje pa'ina, Cristo cato du'ru macarepa tase'epi quëquëna, tëayeje pa'ye yo'osiquë api, ju'isiquëpi huëisi do'ire. Jeteyo'je Cristo dai maca ite secohua'i huëija'cohua'i a'ë, i huëise'eje pa'ye. ²⁴ Cristopi si'aye ëja pa'ise'ere, cuãñe pa'ise'ere, cui'ne si'a cuãñe tuturepa nejoni i ëjaë pa'ise'ere pëca ja'quë Diusuna isisi maca ja maca yureta'a i yo'oyere yo'o saopi, tëji macarepa. ²⁵ Jaje pa'ina, Cristo cuãñequëpi pa'iji, si'aohua'ire ite sañope yo'ocohua'ire i quëo huë'ehuëna tsa'cu oç sao macaja'a. ²⁶ Si'aye sañope yo'oye meñe tsa'cu çesi jeteyo'je tëjiyere pana ju'iñere nejosipi, iti sañope yo'oyere. ²⁷ Maija'quëpi Cristore si'aye isipi, ipi si'aye cuãñequë pa'ijaquë caquë. Jaje Maija'quë coca toyase'e caquëta'a Maija'quë ise'ere caye paji. Pëca ja'quërepa pa'ito me sehuoye'ni. Si'aye i nese'e a'ë. ²⁸ Jaje pa'ina, Cristopi si'aye meñe cuãñequë de'oni ja maca yureta'a pëca ja'quë Diusuna meñe cuãñe cuãñoquë de'oja'quë api. Itë si'aye isisiquëna, ja maca Diusupi si'a co'maña cuãñequërepa pa'ija'quë api.

²⁹ Jaje pa'ito yecohua'i ¿me neñu'u cajë ju'isicohua'ipi ocore do cuãñoñë cajë huajëcohua'ina oco do'ejë yo'oye'ni, ju'isicohua'ipi huëiye peoto? ¿Me neñu'u cajë ju'isicohua'ini oco docaiyë cajë yo'oye'ni?

³⁰ ¿Cui'ne me yo'ojë mai si'anëpi ju'iñe quëno macare huajëya'ye pa'iyeyë'ni? ³¹ Maija'quë do'ijë yë'ë si'a mu'señapi ju'iñe yë'quë macare pa'iyë. Mësaru mai Ëjaë Jesucristore sehuosicohua'i pa'ijëna, yë'ë sihuayeje pa'yerepa iye ju'iñeje pa'iji. Coa caye ti peoji. ³² Yë'ere ai sañope yo'ohuë, Efeso daripë paipi çucu yë-

cohua'irepa, yai yo'oyeje pa'ye. Jaje yo'ojëna, yë'ë ïohua'ire sañope yo'oquë nese'e çiquere çocatira'ëni, ju'isicohua'ipi ti huëiye peoto? Coa paï cayeje añu'u cui'ne uçuñu'u ñamina'a ju'ija'cohua'i me pañe'ni cayese'e patira'pi, ju'isicohua'ipi huëiye peoto.

³³ De'hua ñajë pa'ijë'ë, yecohua'ipi mësarute co'aye yo'oyere ye'yajë, paï case'eje pa'ye ñeje: "Co'a cajeohua'ipi de'oye yo'oyere nejocaicohua'i a'ë." ³⁴ Co'aye yo'oyere jeoni nuñerepa pa'iyena pönëjë'ë, co'aye yo'oma'pë pa'ijajë cajë. Yecohua'i mësarua'icohua'i Maija'quëre nuñerepa asama'cohua'ique pa'iyë. Jaje cayë, mësarupi pañete yo'ore'ni cajë oijajë caquë.

¿Me Mëoñe, Ju'isicohua'ire?

³⁵ Jaje pa'iquëta'are yequëpi seti'ñe pa'i api, ¿me pa'iohua'i ju'isicohua'i huëiye'ni? ¿Me pa'i ca'nire hue'eja'cohua'i a'ni? ³⁶ Coa huesëohua'irepa seña a'ë. Jaje seña, iti çare taçicohua'i pa'ito iti çapi ju'ini ne huesëcoa. Ne huesëquëna, iti ñëpi mëacoa.

³⁷ Mësarupi hueare pañita'a trigore taçohua'i pani iti ñëare tañama'cohua'i a'ë, iti çare taçohua'i a'ë. ³⁸ Ja jeteyo'je Diosupi i yëyeje pa'i ça necaiquë api, paï ñape iti ñëa ñape i yëyeje pa'ye. ³⁹ Te'oje pa'iohua'i pa'iyepañë, ñajë'ë, iyere: Nëtërojaicohua'ipi tiñe pa'iohua'i pa'iyë, pi'api tiñe pa'iohua'i pa'iyë, tsiaya hua'ipi tiñe pa'iohua'i pa'iyë, paire papi ai tiñe pa'iohua'i pa'iyë.

⁴⁰ Jaje cui'ne ma'tëmo acohua'ijë tiñe pa'ye ïohua'i de'ocohua'i pa'iyepayë. Pajëna, yeja acohua'ipi tiñe pa'iohua'i pa'iyë, ïohua'i de'ocohua'i pa'iyepayë. ⁴¹ Èsë miañe tiñe pa'ye a'ë, cui'ne ñañë miañe tiñe pa'ye a'ë, ma'ñoco miañeje tiñe pa'ye a'ë. Yequëje ma'ñocoje yecohua'ipi ai miajëna, yecohua'ipi a'ri maña miacohua'i pa'iyë, si'a yë'quë maca miañe pañë. ⁴² Jaje cui'ne ju'isicohua'i çapëje ja'ju çapëpi taçicopi tiñe pa'io huëija'coa, ti ju'ima'core papi. ⁴³ Co'aconi taçena, de'ocore papi huëija'coa. Tutu peo çapëre taçena, tutu quë'iopi huëija'coa. ⁴⁴ Iye yeja çapëre ta huesorena, joyo pa'iyepi huëija'coa. Iye yeja paï çapë pa'iyepa'ye, cui'ne joyo acohua'i pa'iyepa'iji.

⁴⁵ Ñeje Maija'quë coca toyase'e caji, ñeje: "Du'ru macarepa paï Adán cato çapë pa'iyepa'quë'i paji'i. Jaje pa'iquëta'are tjeji Adán cato joyo pa'iyepa'isiquë api." Jaje pa'ina, ju'isicohua'ire pa'iyepa'isi tutu paji. Jaë cato Cristo api. ⁴⁶ Jaje pa'iquëta'are du'ru macarepa cato iye çapëpi pa'i huëoji. Ja jeteyo'je joyo pa'iyepa'huëoji. ⁴⁷ Jaje pa'ina, du'ru macarepa ëmë cato yepapi de'huasiquë paji'i. Jaje pa'ina, yeja aquë paji'i. Jeteyo'je ëmë cato ma'tëmo aquë paji'i, mai Èjaë Jesucristo. ⁴⁸ Jaje pa'ina, iye yeja çapë hue'ecohua'i yepapi de'huasiquë Adánje pa'iohua'i a'ë. Ma'tëmo acohua'ipi jare ma'tëmo aquë Cristoje pa'iohua'i a'ë. ⁴⁹ Adánje pa'iohua'i yure ña cuañonë, mai. Jaje ña cuañosicohua'ita'a ma'tëmo aquë Cristoje pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

⁵⁰ Maija'quë do'ijë, caye yëyë, mësarute. Çapë cui'ne tsie quë'iohua'i Maija'quë cuañe te'te pa'iyepa'peoji. Ti carajaima'tona quëco ma'ñepi çoni pa'iyepa'peoji. ⁵¹ Jaje pa'iquëta'are mësarute quëaye yëyë, paï asa ma'ñere. Si'aohua'irepa ju'iñe paja'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquë-

ta'are si'aohua'i tiñe pönësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

⁵² Coa ma'ji toñeje pa'yerepa tējicore pare duruhuë jui maca asani pönësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Duruhuë pi'si maca ju'isicohua'i huëija'cohua'i a'ë, ti ju'iñe paja'cohua'ipi. Cui'ne mai huajëcohua'i cato tjo'hua'i pönësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ⁵³ Iye mai pa'iyepa'carajico sëte ti carajai ma'ñena suñañe pa'iji. Cui'ne ju'i çapë pa'isicopi ti ju'i ma'ñena suñañe pa'iji. ⁵⁴ Iye mai pa'iyepa'carajico pa'isicopi ti pani huesëyena suñasi maca cui'ne mai çapëpi ju'iñere pa'isicopi ti ju'i ma'ñena suñasi maca, ja maca yureta'a ju'iñe pa'ise'ere, toyase'e cayeje ti'asipi, ñeje: "Sañope yo'oyepoyerepa ju'iñe nëo cuaño. ⁵⁵ ¿Jerore ju'iñe më'ë tutu yëquëre huaiye pa'iquë'ni? ¿Jerore ju'iñe pa'iquë'ni, yëquëre a'si tota ñaca pa'isico?" ⁵⁶ Tayo yo'oyepa'ë, maire a'si ne hueañeje pa'io, pa'iyepa'ye. Cui'ne Moisésre Diosu cuañese'epi tayo yo'oyere tutu isiji. ⁵⁷ Jaje pa'iquëta'are mai Èjaë Jesucristo do'ija'a Maija'quëpi ñese quëcoye isiji. Jaje pa'ina, de'o'ji cayë, ite.

⁵⁸ Jaje pa'iyepa'sëte Maija'quë do'ijë maña, si'anëpi jerepa mai Èjaë co'amañare necaijë'ë, nuñerepa pa'iyepa'ye. Jaje pa'ina, tsoe mësarupi ta'ñe asayë, mai Èjaë ja're tsioni i co'amaña yo'oyepa'cato coa yo'o ma'ñe a'ë cajë.

Sehuosicohua'ire Çocai Curiquëre Quëaye

16 Yë'ë Galilea paire Cristore sehuosicohua'ire ye'yase'eje pa'ye yo'ojë'ë. Sehuosicohua'ire çocai curiquëre tsi'socohua'i pani, ñeje yo'ojë'ë. ² Domingo mu'seña ñape curiquë tirona huajë'ë, paï ñape mësarua' nese'e sehuosicohua'ire çocai ja'ñere cajë. Huajë'ë, iti ne'ese'e ja'i maña yë'ë saisi maca tsi'so huëoni yo'oyepa'paja'cohua'i. Mësaruse'e du'ru tsi'sojë pa'ijë'ë. ³ Yë'ë jaro ti'asi maca mësarua' tsi'sosi curiquë cui'ne mësarua' jëjo saocohua'ire quëa toya ja'o jëjo saosi'i, Jerusalëna, sehuosicohua'ire co'amaña peocohua'ire çocai ja'ñere. ⁴ Yë'ëreje sati'ñe pa'ire nëina, yë'ëpi saiquë pa'ito yë'ë ja're sati'ñe pa'iohua'i a'ë, curiquë sacohua'ijë.

Pablo Sasi'i Cuasaye

⁵ Yë'ë jaro sai maca saiyepa'iji, Macedonia yepaja'a. Ja jeteyo'je jaro Corinto yeja ti'aja'quë a'ë, mësarua' quë'ro. ⁶ Ti'ani mësarua' ja're ai tsoe maca pati'ñe pa'i a'ë, pañita'a yeque jaronna si'a oco tëcahuë pëaja'quë pa'ini. Ja maca yureta'a yequë hue'ña saija'quë a'ë. Saina, mësarua' çocati'ñe pa'iohua'i a'ë, yë'ë sai ja'ñe. ⁷ Mësarute coa sa sai ñañese'e yëye pañë. Mësarua' quë'rona tsoe maca pëani pa'iyepa'yëyë, mai Èjaë jaje yëto. ⁸ Jaje pa'iquëta'are yure cato Efeso daripëna pëaja'quë a'ë, Pentecostés mu'se ti'a macaja'a. ⁹ Efeso daripëna mai Èjaë co'amaña necaiye jaiye pa'iji. Jaje pa'ina, jai paï sehuoja'cohua'i a'ë, yë'ë quëa do'ipi cuasayeje pa'ina, jai sa'ro hui'yocaisicoje pa'io'ipi pa'iji, Èjaë coca quëaja'a sa'ro. Jaje pa'iquëta'are jai paï yë'ë jaro saiyepa'ijë sañope yo'oyë.

¹⁰ Timoteopi t̄i'asiquë pa'ito de'oye yo'ojë'ë, mësaru ja're sihuaja'quëre cui'ne co'a ju'iñe paja'quëre. Jaëje mai Ējaë co'amaña nequë api, yë'ë neñeje pa'ye. ¹¹ Ja do'ire ĩte mësaru acohua'i te'ijë co'aye ñama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa de'oye çocaijë'ë, ai yo'oye peoye dani yë'ëre ñaja'quëre. Maija'quë do'ijë ja're utequë pasi'i, daina, ñasi'i caquë.

¹² Maija'quë do'iquëpi Apolospi mësarute sehuosico-hua'i ja're çoni sani ñajaquë caquë ai seina, yure maca saiye pañë, capi. Jaje pa'iquëta'are yequë mu'se sani ñasipi, saiye pa'ina.

Pëpa Tëjiye

¹³ Çaise'eje pa'iohua'i pa'ima'pë pa'ijë'ë. Mësaru Maija'quëre necaiquëre pare asayena nuñerepa tseasico-hua'ipi pa'ijë'ë. Ēmëohua'irepa do'i quë'iohua'i pa'ijë'ë, tutu quë'iohua'i. ¹⁴ Jaje pa'ina, si'aye mësaru neñe pa'ito paire oiyepi nejë'ë.

¹⁵ Mësarupi Maija'quë do'ijë toe asayë, Acaya yeja pa'icohua'i du'ru macarepa Maija'quë coca sehuosico-hua'ipi Estéfanos tsëcapëpi jaohua'ipi Maija'quë do'i-

jëre çocaijë pa'iyë, cajë. ¹⁶ Jaje pa'ina, mësarute cayë. Mësarupi jaohua'i cayere cui'ne si'aohua'i iye co'amaña çocaijë necohua'i cayere sehuocaijë pa'ijë'ë.

¹⁷ Sihuayë, Estéfanosre, Fortunatore cui'ne Acaicore mësaru peo do'ire de'hue daisicohua'ipi pa'ijë yë'ëre çocatena. ¹⁸ Jaje pa'ina, jaohua'ipi dani yë'ëre joyo sihua ëaye quëa huasohuë. Jaje cui'ne mësaruteje sihua ëaye joyona quëa huasosicohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ire mësarupi de'oye cuasajë sihuajë ñañe pa'iji.

¹⁹ Asia yeja paipi sehuosicohua'ipi mësarute pëpa saoyë, Aquila cui'ne ĩ paco Priscila çoni. Cui'ne si'aohua'i jaohua'i huë'ena tsi'isisicohua'ijë mësarure pëpa saoyë, mai Ējaë do'ire cuasajë. ²⁰ Si'aohua'i sehuosico-hua'i mësarute pëpa saoyë. De'oyere papi cuasajë sa'ñe su'cuajë sihuajë pëpajë'ë.

²¹ Yë'ë Pabloje yë'ë jëtëpi mësarute toyaquë pëpayë.

²² Yecohua'ipi mai Ējaë Jesucristore oima'cohua'i pani nejo cuañosicohua'i pa'ijajë. ¡Mai Ējaë Jesús daijë'ë!

²³ Ējaë Jesucristopi mësarute jaiye coa ĩsijaquë, ĩ payere. ²⁴ Si'aohua'ire mësarute yë'ë oiyë jëjo saoyë, Cristo Jesure oi do'ipi. Ca tëjihüë. Jaje pa'ijaquë.

2 CORINTIOS

Pablo Toyase'e Cayaye Acore Corinto Paina

1 Yë'ë Pablo Maija'quë yë do'ipi Jesucristo jëjo saokuë de'osiquë a'ë. Jaje cani cayë, i jëjo daoquë a'ë caquë. Iye toya ja'hua toyayë, Maija'quë do'iquë Timoteo ja're çoni, Maija'quë tsecohua'ina Corinto daripë pa'icohua'ina cajë, cui'ne Maija'quë paina cajë toyayë, si'a Acaya yeja pa'icohua'ina. ² Diusu Maija'quëpi cui'ne Jesucristopi mësarute i coa isiyere cui'ne co'a ju'ima'pë pa'iyere mësarute isijaquë.

Pablo Ai Yo'ose'e

³ De'okuëre pa'ni Diusu mai Èjaë Jesucristo pëca ja'quëre cañu'u. Jäëpi mai teaye pa'iohua'ire ñaquë oi çocai ja'quërepa, cui'ne jäë api, mai ai yo'ojë oiyere ne yë'huaquë Diusure. ⁴ Jaje pa'ina, Maija'quëpi si'aye mai ai yo'ojë oiye ne yë'huaji, maipi i maire ne yë'huayeje pa'ye yecohua'ire ne yë'huajajë caquë. ⁵ Jaje pa'ina, Cristo ai yo'ose'e maini ai pa'iji. Pa'ina, i ja're çoni mai ai yo'oyë. Jä ai yo'oyeje pa'ye cui'ne Cristo do'ija'a jaiye payë, ne yë'hua cuãñoñeje. ⁶ Jaje pa'ina, yëquëpi ai yo'oni, mësarupi ne yë'hua cuãñoñere pajajë cui'ne huaso cuãñoñere pajajë cajë yo'oyë. Jaje pa'ina, Maija'quëpi yëquëre ne yë'huani, mësaruje ne yë'hua cuãñoñe pajajë caquë yo'oji. Jaje pajë tutu hue'ejë yëquë ai yo'oyeje pa'ye ai yo'oye pa'itoje quëcojajë caquë. ⁷ Jaje pa'ina, nuñerepa mësarute cuasayë. Yëquë ai yo'oyeje pa'ye ai yo'ocohua'i cato cui'ne Maija'quë isiyere ne yë'hua cuãñoñeje yëquë ja're payë, cuasayë.

⁸ Maija'quë do'ijë, yëquë Asia yeja pa'i maca ai yo'ose'ere cui'nare cuasajajë cajë quëaye yëyë. Yëquë jaro pa'i maca jëayerepa neñañe pa'ina, quëco tutu mañaje carajani cui'ne ñeje huajëcohua'i maña etayequë cuasama'pë ai yo'ohuë. ⁹ Huani jëoja'cohua'ini nejose'eje pa'iohua'ire nëji'i. Jaje pa'iquëta'are iye yo'ose'e cato ju'isicohua'ire huëoquëna, Maija'quëna quëcoyere ye'yaye paji'i. Co'ye yëquëja'a ne ti'acohua'i a'ë cuasaye pa ja'ñere ye'yaye paji'i. ¹⁰ Maija'quëpi yëquëre huasopi. Jaje huasosiquëpi ja yë'ta'api huasoja'quë api, juti'ne pa'yere paje. Jaje pa'ina, yëquë ina quëco pajë pa'iyë, ai yo'oye pa'itoje çocaija'quë api cajë. Mësaru seçacai do'ire jaje yo'oja'quë api. ¹¹ Jaje pa'ina, mësarupi Maija'quëre yëquëni cuasajë seçacaijëna, cui'ne jai pa'i yëquëni cuasajë seçacaisicohua'i pa'ito, jai pa'i mësaru a'ë de'oji caja'cohua'i a'ë, Maija'quëre, i yëquëre de'oye ñacai do'ire.

Corintona Saima' Do'ire

¹² Iye yeja paire cui'ne mësarute de'oyerepa si'si peoyepi pa'ijë cui'ne nuñere papi yo'ohuë, caye nëiji, yëquëre. Jä de'oye yo'ohuë cuasayepi yëquëre sihuaye pa'iji. Iye yëquë de'oye pa'iyë yëquë iye yeja ta'ñe asayepi pa'iyë pañuë. Coa Maija'quë oi isiyere çocaiyepi jaje pa'ë. ¹³ Yëquë mësarute se toya saoye toyama'pë pa'ë, tiñe pa'ye. Coa ai jerepa ñajë asa ti'añe toyahuë. Jaje pa'ina, ñani mësarupi si'aye asa ti'aja'cohua'i a'ë, cuasayë. ¹⁴ Jaje pa'ina, mësaru de'hue ari te'te maca asasicohua'ipi, mai Èjaë Jesucristo dai maca yëquëre sihuaja'cohua'i a'ë. Sihuajëna, yëquëpi mësarute sihuaja'cohua'i a'ë.

¹⁵ Iyere cuasaquë du'ru macarepa mësarute sani ñasi'i cuasahuë. Jaje yo'okuë cayaye mësarute do'i ña huasosi'i cuasahuë. ¹⁶ Jaje pa'ina, cuasahuë, du'ru macarepa Macedoniana sai sa do'i ñaquë. Saisiquëpi cui'ne co'iquë tijupë ñasi'i cuasahuë. Jä maca yureta'a mësarupi yë'ë Judea saija'a çocaijajë cuasahuë. ¹⁷ ¿Jaje yë'ë yo'osi'i cuasani coa noni cuasa nëore? ¿Caye mësaru yë'ëpi jaje yo'osi'i cuasa nëoni te'epi cayaye "pa'si'i cui'ne nesi'i" cuasaquë caji? ¹⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë api, yëquë mësarute te'epi "nesi'i" cui'ne "pa'si'i" cuasajë caye pañe ñaquë. ¹⁹ Yëquë Silvano ja're Timoteo ja're cui'ne yë'ë mësarute quëa'quë Cristo Jesús Maija'quë mamaquë cato ti te'epi cayayese'e "nesi'i" cui'ne "pa'si'i" cama'quë api. Jaje pa'ina, Cristo Jesús cato nuñerepa yo'okuë api, i case'ere. ²⁰ Jaje pa'ina, si'aye Maija'quë nesi'i ca nëose'e ina ti'api. Jaje pa'ina, Maija'quëre sihuani cayë: "Jaje pa'ijaquë Cristo Jesús do'ija'a." ²¹ Jaje pa'ina, Maija'quëpi jo'ya neni yëquëre cui'ne mësarute Cristo ja're jëayerepa tsioni pa'iyë neji'i. ²² I tsecohua'ire pa'ë asajajë caquë Maija'quëpi i de'o joyore isipi, mai joñoana. Isiquëna, i joyopi pa do'ire asayë, si'aye Maija'quë isisi'i ca nëose'ere paja'cohua'i a'ë, mai.

²³ Jaje pa'iquëta'are Corintona tijupë saiye pañuë, mësaru oima'cohua'ini caquë. Jare sani pa'ito mësaru yo'oyere sañope yo'oye nëiji. Maija'quë asaji, ja yo'oyere coequë. Jä do'ire saiye pañuë. ²⁴ Yëquë mësaru asase'ena nuñerepa cuasajë pa'icohua'ini, Mësaru itire pa'ë cajë asaye yëyere ta'ñeñu'u cajë yo'oye pañë. Yëquë cato yëyë, mësaru ja're ço neñere mësarupi sihuajajë cajë.

2 Mësarute oi ëaye neñere coequë tijupë sani ñañe pa'si'i, cuasahuë. ² Yë'ëpi mësaru quë'rona sani mësarute oi ëaye nesiquë pa'ito çyë'ere nepi sihua

ëaye yo'o huasoja'cohua'i a'ni? jJare yë'ë oi ëaye nesi-
cohua'ipi yë'ëre sihua ëaye yo'ocaiye pa'ini! ³Jaje pa'i-
na, jJare jaje mësarute toyahuë, yë'ë sani tì'a maca yë'ë
oi ëaye neñere jëoni de'huasicohua'i pa'ijajë caquë.
Yë'ëpi jaro sani sihuacuëna, mësaruje sihuaja'cohua'i
a'ë cuasahuë. ⁴Jaje pa'iquëta'are jJà toya ja'hua toya
maca cato ai cuasaquë co'a ju'i cui'ne otare paque oi
toyahuë. Toyama'ë paë'ë, mësaruni oi ëaye nesi'i
caquë. Coa ai jerepa yë'ë mësarute joyore papi oiyere
iñosi'i caquë toyahuë.

Co'aye Yo'oquëre Oiyere

⁵Yë'ëre oi ëaye yo'osiquë pani yë'ëse'ere oi ëaye
yo'oye papi cuasayë. Mësarutejë si'ahua'ire oi ëaye
yo'opi cuasayë. Ai co'ayerepa yo'opi cayere coequë, oi
ëaye yo'opi cayë. ⁶Mësaru i co'aye yo'osi do'ire si's-
ese'e tsoe de'oji, ja ja'ye pa'ijaquë. ⁷Jaje pa'ina, yure
cato i tayose'ere saï de'huacani yëhuo huasoje'ë, yo'o-
quë tëto saiperepa ai oiyepi daima'quëni cajë. ⁸Jaje
pa'ina, mësarute señë, cui'naëni ite ai oiyere iñojë'ë,
de'oye yo'oyepi. ⁹Jā'në mësarute toyahuë, iye yo'ose'
ayere caquë, mësarupi yë'ë ye'yayere si'aye sehuo-
caito ñasi'i caquë. ¹⁰Jaje pa'ina, mësaru saï de'hua-
caiquëni yë'ëje saï de'huacaiyë. Tayose'e pa'ina, saï
de'huacaiye, pa'ina, saï de'huacaisiquë pani, Cristo ña
hue'ñana saï de'huacaiyë, mësaru do'ire. ¹¹Jaje yo'ojë-
na, Satanásipi i yëye tì'añe pasipi, maire. Tsoe maipi
asayë, i maire nesi'i caquë yo'oye.

Troasre Pablo Pa'i Ai Cuasase'e

¹²Cristo coca quëasi'i caquë Troas daripëna tì'asi
maca jaiye Cristo co'amaña de'oye necati'ñe pa'ye
tì'ahuë. ¹³Jaje pa'iquëta'are yë'ë joyo sihuayepi peopi,
Maija'quë do'iquë Titore tì'ama'ë pa'isi do'ipi. Jaje pa'i-
na, jJohua'ire saiyë caquë pëpani Macedonia yejana
saë'ë.

De'hue Quëco Saoye

¹⁴Maija'quëpi maire si'anë Cristo Jesús ja're ñese
quëco saoyena saji. Jaje pa'ina, maija'a i cocare pare
iñoji, paire. ¹⁵Mai cato Jesucristo ma'ña huëo señeje
huëo së pa'iohua'i a'ë. Cristo Maija'quëna huëo së
ma'ña isiyeye pa'ye. Jaje pa'ijë, si'a hue'ña huaso
cuñocohua'ina cui'ne ne huesësicohua'ina iti señepi
ju'aji. ¹⁶Ne huesësicohua'ire cato, iti señe tsimare
pa'ë. Pa'iquëta'are huaso cuñocohua'ire cato huëo
señere papi pa'iyere pa'ë. Jaje pa'ina, jNepi iye
yo'oyere ne tì'aja'cohua'i a'ni? ¹⁷Yëquë Cristo ja're
tsioni pa'i do'ire i jëjo daosicohua'i sëte Maija'quë ña
hue'ñana nuñerepa care pajë cayë. Yecohua'i jai paji
Maija'quë coca quëa do'ipi curiquë neñu'u cajë yo'oye-
je pa'ye yo'oye pajë, yëquë.

³ ¿Ñeje cani mësarupi asato coa yëquëja'a co'ye
jerepa de'oye yo'ohuë, cuasajë cayë a'ni, panita'a
yëquë ayere cajë toyacaisi ja'ore mësaruna sani iñofne
pa'iquë? ¿Panita'a yëquëpi, mësaruni yëquë ayere ca-
jë, yecohua'i ñaja'core toyacaijë'ë cajë señe pa'iquë,

yecohua'i yo'oyeje? ²Pani jaje yo'oye, mësaru a'ë,
yëquë toya cuñosi ja'huaje pa'iohua'i. Japi tsoe tì'api,
yëquë ja'hua caraye paji. Jaje pa'ina, mësaru a'ë,
yëquë joña toyasicohua'i. Jaje pa'ina, si'a paji mësaru
pa'iyere asajë ñañë, tìñarepa. ³Jaje pa'ina, paji ñani tìña
asayë, toyani jëjo sao ja'huaje pa'iohua'i mësaru pa'i
do'ire. Yëquëpi i cocare quëajëna, Maija'quë hua-
jëquëre papi i joyopi toyapi, mësaruna quëna toñana
tintapi toyama'ë paji'i, mësaru joñoare pana toyapi,
Cristo case'ere.

⁴Jaje pa'ina, Cristoja'a iyere Maija'quëpi necaija'quë
api asayë. ⁵Jaje pa'ina, si'aye yëquë yo'o tì'añe Mai-
ja'quë isise'e a'ë. Jā do'ire yëquëpi yo'o tì'añe cayë
peoji. ⁶Jaje pa'ina, ipe yëquëre i huajë ca nëose'ere
quëacaicohua'ire nepi. I huajë ca nëose'e cato joyo
ayere pa'ë, coa toyasico maca pa'iyere paji. Cuñese'e
toyase'e cato ju'iñena isiyere pa'iji. Joyo aye cato pa'iyere
a'ë.

⁷Moisésipi cuñese'ere quëna toñana toyase'ere
daquë ñaco ma'ñañerepa daji'i. Daina, Israel paji i tsia
ña tì'añe pahuë, ai ñaco ma'ña do'ire. Jā cuñeñe paire
ju'iñena neñeta'a miañerepa de'oyerepa daji'i, miañe
sa carajaiñeta'a. ⁸jJaje pa'iyere sëte airepa de'oye a'ni,
joyore pana neñere huajëye ca nëose'ere quëaye!

⁹Jā'në ca nëose'e cato de'oyere pa'ë. Jā yë'ta'a maire
nejoñere isipi. Jā cuñese'e tayo yo'o do'ire. Jaje pa'iyere
sëte airepa de'oye a'ni Maija'quë huajë ca nëose'e
nuñerepa pa'icohua'ire neñe pa'i do'ire. ¹⁰Jā'në de'oy-
erepa ca nëose'epi yure ai de'oyere pana cõni ñato
jā'në de'oyerepa pa'ise'epi do'i peoye põnëpi. ¹¹Jaje
pa'ina, miañe sa carajaiñeta'a de'oyerepa pa'ise'e
sëte, jerepa de'oyere pa'ë, ti pani huesë jā'ñe cato.

¹²Jaje pa'ina, iye mai uteyere pajë ti ca'raye peoy-
erepa cayë, si'aohua'i asa hue'ñana. ¹³Israel paipi mi-
añe yayayere ñama'pë pa'ijajë caquë ësequë Moisés
capi i tsia pë'pëni yo'ose'eye pa'ye yo'oye pajë, yëquë
cato. ¹⁴Moisés tsia pëpëyeje paye Israel paji asa tì'añe
pëpësicohua'ipi pa'iyë. Jaje ca nëose'ere ñajëta'a asa
tì'añe paçohua'i a'ë. Jā pëpëse'e cato nejoñe pa'iji,
Cristoni ire papi cajë cuasa do'ire. ¹⁵Jā yë'ta'a Israel
paipi yure iye mu'seña Moisés cuñese'ere ñato jo-
hua'i asayena pëpësicohua'ipi pa'iyë, asa tì'ama'pë
pa'icohua'ipi. ¹⁶Jaje pa'iquëta'are paipi Cristona se-
huoto jā pë'pëyepi peo hue'ña ne huesëji. ¹⁷Jaje pa'i-
na, mai Ejaë cato joyo api. Jaje pa'ina, Ejaë joyo pa'i
hue'ña cato ta'tëpo ti peo hue'ña'ë. ¹⁸Jaje pa'ina, mai
si'aohua'i mai tsia pë'pëse'e peocohua'i cato tsia
de'huaje pa'iohua'i a'ë, Ejaë de'oyepi maina ju'aque-
na, iñocohua'ipi. Jaje yo'ojë ije pa'iohua'irepa põnëje
saiyë, i de'oyere si'anëpi jerepa pa do'ire. Jaje pa'io-
hua'i pa'iyë, Ejaëpi, joyo sëte yo'o do'ipi.

⁴ Jaje pa'ina, yo'o jujaye peoyerepa necaiyë, Mai-
ja'quëpi teaye yëquëre ñani oi iye co'amañare
necaijë'ë caquë cuñe nëouna. ²Jaje pa'ina, yëquëpi
si'aye yahuerepa huajëya'ye co'are paji cahuë, tãñe
cayepi paire cosoñu'u cajë. Cui'ne Maija'quë cocare
tãñe põnani yeque ye'yañu'u cajë yo'oye pajë. Jaje
yo'oma'pë coa ai jerepa nuñere pase'e asani yo'ojë

pa'iyë, Maija'quë ña huë'ña. Ja yo'oyere si'aohua'i nuñerepa yo'ocohua'i a'ë cuasajajë cajë. ³Jaje pa'ina, huaso coca yëquë quëayepi yecohua'ire jëaye asa ëa ma'ñe pa'ini jare ne huesësicohua'ini jaje pa'iji. ⁴Jaje pa'ina, Iohua'i sehuoye coe do'ire iye yeja cuãñe diusupi iohua'i asayena ne pore huesopi Maija'quë pa'iyë aye iñoquë de'ouquërepa Cristo de'o coca mi-añere ña tì'ama'pë pa'ijajë caquë. ⁵Jaje pa'ina, yëquë ayere quëama'pë pa'iyë. Coa ai jerepa Cristo Jesús ayere quëayë, mai Èjaëre pa'ë cuasajajë caquë. Yëquë cato mësarute necaicohua'i a'ë, Jesure oi do'ire. ⁶Jaje pa'ina, iye yeja miañe nequëpi mai joñoana Maija'quëpi miañe necaji'i, yecohua'ire iñojajë caquë. Maija'quë jaje necaji'i, maipi Jesucristo ayere ye'yejë ire cui'ne i de'oyere pare asajajë caquë.

Necaiquëre Pare Asajë Pa'iyë.

⁷Ja asayere jai do'i a'ë. Jare maina payë, soto cua'conoa ayayeje pa'ye. Maija'quëpi maina tutu peocohua'ire isipi, ja asaye. Maija'quë tutu a'ë asajajë caquë. Pani, pai tutu. ⁸Ja tuture pajë, jaiye ai yo'oye pa'itoje de'hue yo'o jujama'pë pa'iyë. Ja tuture pajë jaiye co'a ju'iñe pajëta'a me neja'cohua'i a'ni cuasayere peoyë. ⁹De'oye pa'iyë peoye josa yo'oyë, maire. Jaje yo'otoje jecocohua'i pa'iyë pañë. Ne tãoñë, maire. Jaje pa'iquëta'are ne huesoye pañë. ¹⁰Jesús ai yo'osiquëni ite huajo yëjë yo'ose'eje pa'yepi si'anë maire huajo yë-cohua'ipi pa'ijëna, ai yo'ojë pa'iyë, Jesús pa'iyere iñoñu'u cajë mai pa'iyëja'a. ¹¹Jaje pa'ina, mai huajëcohua'i pa'icohua'ipi si'anëpi ju'iñena isisicohua'ipi pa'iyë, Jesús do'ire, mai ju'i capëa hue'eyeja'a i pa'iyere iñoñu'u cajë jaje pa'iyë. ¹²Pa'ijë Maija'quë cocare quëa do'ire ju'iñepi ja'ye pa'iji, yëquë. Jaje pa'ijëta'a cui'ne mësarupi pa'iyepi ti pa'iyena tì'ahuë.

¹³Maija'quë toya pëpëpi caji ñeje yequë huë'ña: "Pa'ire paji cuasaquë ja do'ire quëahuë". Jaje pa'ye cui'ne yëquëje pa'ire paji asajë quëayë. ¹⁴Jaje pa'ina, asayë, Maija'quëpi ju'isiquëre Cristore huajëquëre huëopi. Cui'ne yëquëreje ju'isicohua'ini huëoja'quë api, Jesús ja're. Huëoquë cui'ne mësaruteje huëoni yëquë ja're cõni te'e i quërona saja'quë api, asayë. ¹⁵Jaje pa'ina, si'aye iye yo'oye pa'iji, mësaru de'oye pa'iyere caquë. Jaje pa'ina, Maija'quë jaiye de'oye pa'iyere jerepa paire isiyëje pa'yerepa cui'ne ite de'oyerepa yo'o u'ni cajë pëpacohua'ijë jai pai pa'ijajë caquë jaje yo'opi.

¹⁶Jaje pa'ina, yëquë coa yo'o jujahuë cuasayë pañë. Iño ëmëje'e capë cato aiohua'i de'onije jeto sa'nahuë cato mu'seña ñape huajëcohua'i de'ojë pa'iyë. ¹⁷Jaje pa'ina, iye yeja yëquë ai yo'oye cato coa da saiye a'ë. Jaje pa'ina, ja ai yo'oyepi ti pani huesëye ai jerepa de'oyere pa ja'ñere necaji. ¹⁸Jaje pa'ina, yëquë cato cuasama'pë pa'iyë, ñaco ca ña tì'añere. Coa ai jerepa yëquë cato cuasayë, ña tì'a ma'ñere. Si'aye ñañe cato coa carajaiñe a'ë. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a ña tì'a ma'ñe cato ti pani huesëye a'ë.

5 Mai cato huë'eje pa'iohua'i a'ë. Ca'ni huë'eje pa'iohua'i a'ë. Coa esa tëto saicohua'i a'ë. Jaje

pa'ioyi iye huë'e ne huesëto, Maija'quëpi ti pani huesë huë'erepa ne de'huasiconi payë, jeto ma'tëmo, pai jëñapi nema'a huë'ere. ²Jaje pa'ina, ma'tëmo huë'ere pa'i ëa ju'iñë, ja yë'ta'a iye yeja huë'ere pa'ijë. ³Jaje pa'ina, ja huë'epi maire caña suña tãcayeyë pa'ye suñaja'coa, capë pejë peoñoaje pa'ye paja'cohua'ire. ⁴Jaje pa'ina, yure cato iye capë carajai huë'ere payë. Pa'ijëta'a ma'tëmo huë'ere ti pa'i capëre pa'i ëa ju'iñe. Coa iye yeja ca'nipi huë'e nesico ne huesëyere caye pañë. Coa ai jerepa ti ne huesëma' huë'ere pajajë cajë cayë, iye ju'ija capëre ti pa'iyena ne huesëjaquë caquë. ⁵Jaje pa'ina, iye pa ja'ñe cato Maija'quëpi ne de'huacaji'i. Cui'ne jare ipi i de'o joyo maina isipi, yequë mu'se isi ja'ñe iñoñe.

⁶Jaje pa'ina, itire cuasajë ca'raye pañë, yëquë. Jaje pa'iquëta'are asayë cui'ne, iye capëre ja yë'ta'a pa'iyere cato so'ore pa'iyë, mai Èjaëre. ⁷Jaje pa'ina, yure ite ñañe pañë. Jaje pajëta'a pa'ire paji cuasayëja'a asajë pa'iyë. ⁸Jaje pa'i do'ire itire cuasajë ca'raye pañë. Jaje pa'ina, coa ai jerepa iye capë pa'iyere jëoni etani sani Èjaë quërona i ja're pa'iyë yëyë. ⁹Jaje pa'ina, si'anë Èjaë yëyese'e yo'oyere yëyë, iye capë pa'iyere jëonije, pañita'a ini ja yë'ta'a tuiniye iye yejare pa'ijë. ¹⁰Jaje pa'ina, iye yeja ja yë'ta'a pa'i maca de'oye pañita'a co'aye yo'ose'eje pa'ye pai ñape isi cuãñoñere cajë, si'aohua'i Cristo pai ñape iye yeja capëpi yo'ose'e ne de'hua huë'ñana saiye pa'iji.

De'oye Pa'i Coca

¹¹Jaje pa'ina, Èjaëre pare ai ca'raye asayë, yëquë. Jaje asa do'ire paire yëhuoyë, sehuojajë cajë. Si'aye yëquë pa'iyë Maija'quë ñaji. Jaje cui'ne mësaruje yëquë pa'iyë asa tì'ajajë cajë uteyë. ¹²Jaje cani cama'pë pa'iyë, tìjupë yëquëja'a co'ye jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë. Coa ai jerepa yëquë cato isiyë, mësarute sa'roje pa'iore mësarupi yëquëre de'ocohua'ire pare pajë sihuajajë cajë. Sihucohua'ipi yecohua'ire joyorepa pa'iyepi yo'oma'pë coe ëmëje'ese'e yo'oyere sihuacohua'ire sañope cajajë cajë cayë. ¹³Jaje pa'ina, yëquëpi cuepeohua'ijë pa'iohua'i ña cuãñoñi Maija'quëni necai do'ire jaje ña cuãñoñë. Jaje pa'iquëta'are cuepeohua'i ña cuãñoñe pañi mësaruni necajë pa'iyë. ¹⁴Jaje pa'ina, te'i Cristopi si'aohua'i do'ina jucacaji'i asasi macapi Cristo oiyepi yëquë pa'iyë cuãñequëna, pa'iyë. Jaje pa'iyë sëte si'aohua'i i ja're cõni ju'isicohua'ipi pa'iyë. ¹⁵Jaje pa'ina, Cristopi si'aohua'ire caquë jucacaji'i, coa ai jerepa huajëcohua'ipi ini pacacajajë caquë, pañi iohua'ija'a co'ye cuasayë. Jare cuasaquë juni huëji'i. ¹⁶Jaje pa'ina, yëquë iye yeja pai yecohua'ire cuasajë ñañeje pa'ye cuasajë ñañe pañë. Jaje pa'ina, ja'nëre iye yeja pai cuasajë Cristore ñañeje pa'ye cuasajë ñasicohua'ita'a yure cato jaje cuasajë ñañe pañë, ite. ¹⁷Jaje pa'ina, Cristona tsioni pa'iquë cato huajë pai api. Jaje pa'ina, ai co'amaña cato tsoe nejose'e a'ë, yure pa'iyere cato huajëye a'ë.

¹⁸Jaje pa'ina, si'aye iye Maija'quë yo'oye a'ë. Jaje pa'ina, Cristo do'ija'a maire i cajeohua'ire nepi. Neni maire cuãñe nëopi, yecohua'ini i ja're cajeohua'i de'oyere

quëacaijè'è caquë. ¹⁹ Jesucristoja'a iye yeja pa'ico-hua'ire yè'è cajeohua'i de'ojajè caquë Maija'quëpi nepi, ìohua'i co'aye yo'o do'ire tsoe saì tosiquëpi. Jaje yo'osiquëpi Maija'quë cajeohua'ire ne cocare ìsipi, maire, yecohua'ire quëajajè caquë. ²⁰ Jaje pa'ina, yëquë Cristo jèjo daocohua'i a'è. Jaj cato Maija'quëpi yëquëja'a cõni mësarute señeje pa'ye a'è. Jaje pa'ina, mësarute señè, Cristo mamipi Maija'quë jaj're cajeohua'i de'oè'è cajè. ²¹ Cristo ti co'aye yo'oma'quë pajji'i. Jaje pa'iquëta'are Diusupi co'ayere yo'oyeje pa'yerepa Cristore yo'opi, mai do'ire. Jaje yo'opi, Cristo do'ija'a jai do'i mai ìte sañope pase'ere peo hue'ña nejocasi'i caquë.

6 Jaje pa'ina, yure maipi Maija'quë co'amaña cõ necaicohua'ipi pa'iyè. Pa'ijè mësarute señè. Maija'quë oiyè mësarute coa ìsise'ere coa asani pa'ima'pè nejë pa'ijè'è cajè cayè. ² Jaje pa'ina, ìpi caji, toyase'ena: Ai de'o maca pa'iji. Jaje pa'ina, asahuè, mè'è caye. Huaso mu'se pa'i maca mè'ère cõcaè'è. Jaje pa'ina, yure a'è, huaso cuãño'ñe pa'i sa'ro cui'ne ì huaso mu'se a'è.

³ Yecohua'ipi yëquë co'amaña yo'oyere co'aye ca-caima'cohua'ini cajè yecohua'ire co'aye yo'o ìñoñe peoyerepa de'oyepi ìñojë yo'ojè pa'iyè. ⁴ Jaje pa'ina, si'aye ai yo'oye pa'ina, quëcojè yo'oyepi yëquë Maija'quëre necaicohua'i pa'iyè ìñoñè. Co'amaña caraquëna, cui'ne jai caquipëje pa'ye ai yo'oye pa'ina, quëcojè tètõ saiyè ìñoñepi cui'ne, ⁵ si'sejèna, co hue'ñana cojèna, jai paj sañope cuijè yo'ojè cajèna, jèa co'amaña neñe, si'a ñami ñajè ñataye, cui'ne aõ èaye tètõ saiyè quëcoyepi ìñoñè. ⁶ Cui'ne yëquë de'oye nuñerepa pa'iyepi, yëquë nuñerepa coca tã'ñe asayepi, yëquë quëcoyepi, yëquë de'oye yo'oyepi, yëquë jaj're Maija'quë joyo pa'i do'ipi, yëquë paire oire pajè yo'o do'ipi, ⁷ yëquë nuñerepa cocare quëa do'ipi, yëquë jaj're Maija'quë tutu pa'i do'ipi ìñoñuè. Jaje pa'ina, nuñerepa yo'o uihua jaj'ñepi ñese nehuè, cui'ne jare ìtipi sañope yo'oyeje jèahuè. ⁸ Jaje pa'iquëta'a yecohua'ipi yëquëre sihuasicohua'ipi, yëquëre ña'ñe coesicohua'ipi yecohua'ipi yëquëre de'o paj a'è casicohua'ipi, yëquëre co'acohua'i a'è casicohua'ipi yo'ojè. Jaje pa'iquëta'are yëquë cato nuñerepa pa'icohua'ipi, cui'ne nuñerepa cacohua'i a'è, yecohua'ipi cosocohua'i a'è catoje. ⁹ Yecohua'ipi yëquëre ñama'cohua'ire yo'oyeje pa'ye yo'oyè, noni ñacohua'ita'are. Yecohua'ipi yëquëre ju'ìjacohua'i a'è cacohua'i a'è. Cajèta'a huajècohua'ipi pa'iyè. Si'seyè, yëquëre. Jaje pa'iquëta'are huani jèoñere pañè. ¹⁰ Oiyere pajè pa'iyè. Jaje pa'iquëta'are si'anèpi sihuajè pa'iyè. Ti peocohua'ijè pa'iohua'i ña cuãñoñè. Jaje pa'iquëta'are jai paire jaiye co'amaña paye necaè'è. Co'amaña peocohua'i ña cuãñoñè. Jaje pa'iquëta'are si'aye payè.

¹¹ Maija'quë do'ijè Corinto pa'icohua'i mësarute yëquë nuñerepa cahuè, ti yëquë joñoa cuasaye yahue-ma'pè. ¹² Jaje pa'ina, yëquë mësarute yahuese'e ti peoyè. Jaje pa'iquëta'are mësaru a'è, yëquëre yahuese'e pacohua'i. ¹³ Jaje pa'ina, mësarute mamajère pëca ja'quë señeje pa'ye señè, mësaru cuasayepi yè'ère

nuñerepa cajè'è caquë, yè'è mësarute yo'oyeje pa'ye.

Mai Cato Maija'quë Huè'e A'è

¹⁴ Tsioma'pè pa'ijè'è, sehuoma'a paire. Jaje pa'ina, ñajè'è, nuñerepa yo'oye ti tsioye peoji, nuñe yo'o ma'ñe jaj're cõni. Cui'ne miañeje ti tsioye peoji, neañe-na cõni. ¹⁵ Cristopi huati jaj're te'e yo'oye pajji. Sehuosiquëpi sehuoma'quë yo'oyeje cui'ne te'e yo'oye pajji. ¹⁶ Jaje cui'ne Maija'quëre se huè'e tjo pa'ina, cui'ne tjo pa'iji, coa de'huasi diisure se huè'eje, te'e cui'ne yo'oyeje peoji. Jaje pa'ina, Maija'quë huajèquërepa huè'e a'è, mai. Jaje pa'ina, ìpi caji, ñeje:

Ìohua'i jaj're cõni pa'i, ìohua'i jaj're cusi'i. Yè'èpi ìohua'i Diusu pa'ijaquë a'è.

Cui'ne ìohua'ipi yè'è pairepa pa'ija'cohua'i a'è.

¹⁷ Jaje pa'ina, mai Èjaèpi caji:

Jahua'i jopo pa'icohua'ipi etani,

jahua'ire tsioma'pè,

cui'ne si'sijè pu'pema'pè pa'ijè'è.

Jaje pa'ijèna, yè'èpi mësarute sihuaquë ìmasi'i.

¹⁸ Ìmani mësaru ja'quë pasi'i. Pa'ina, mësarupi èmëohua'i cui'ne nomiohua'i yè'è mamajè pa'ija'cohua'i a'è. Jaje caji, Èjaèrepa si'aye tutu paquëre papi.

7 Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijè maña iye a'è, maire ca nèose'e mai paye. Jaje pa'ina, de'ocohua'irepa pañu'u, si'aye capè, cui'ne joyo si'si neñere yo'oma'pè. Jaj pa'iyere cajè Maija'quëni ca'rajè si'aye mai pa'iyè ìna ìsi saoni pañu'u.

Corinto Paj Ponèñe

² De'oji. Jaje pa'ito yëquëre sihuajè tsiojè'è! Te'ireje yëquë co'a de'huama'cohua'i a'è. Te'ireje yëquë care payeje cajè cosoma'cohua'i a'è. ³ Jaje cani, mësaruni nuñe yo'oma'cohua'i a'è caquë cama'è pa'iyè. Jaje pa'ina, tsoe mësarute cahuè. Mësarute yëquë joñoare papi oijè pa'iyè, yëquë huajècohua'ipi pa'ijèna, cui'ne ju'ìtoje. ⁴ Jaje pa'ina, yè'è mësaru de'oyerepa sehuojajè cuasaquë si'aye yè'è cuasayere caye payè. Cui'ne mësaru do'ire ai sihuayeje payè. Jaje pa'ina, si'aye ai yo'o jopopi ai sihua joyo payè, mësaru do'ipi.

⁵ Yëquë Macedonia tì'asi macapi ti huajèma'pè paè'è, a'ri mañaje. Si'a hue'ña ai yo'oyese'e tì'ahuè, yëquë quèno macapi sañope yo'oyese'e pajji'i. Jaje yo'oye pa'ina, yëquë joñoapi quëquë huesèsicohua'i paè'è.

⁶ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë co'a ju'ìcohua'ire yèhuo huasoquëpi yëquëreje cui'ne yo'oquëna, sihua èaye nepi, Tito daiyepi. ⁷ Jaje pa'ina, ì daisi mañase'e sihua èaye neñe papi, mësaru sihua èaye ìte yo'ose'e quëaquë, cui'ne mësaru yëquëre ña èa ju'ìñeje quëaquë, cui'ne mësaru oijè pa'iyè se quëaquë, cui'ne yè'ère ai cuasajè co'a ju'ìñe quëaquë yo'opi. Jaje quëaquëna, si'aye iyepi yè'ère ai sihua èaye nèji'i.

⁸ Yè'è toyasicopi mësarute ne oesico pa'itoje, ìtire cuasaquë oima'è pa'iyè. Jaj'nè cato oè'è, yè'è toyasicopi mësarute a'ri tècahuè ne oecona, ñaquë. Jaje oisiquëje yure cato sihuayè. ⁹ Sihuama'è pa'iyè, mësarute ne oesi do'ire, yè'è cato sihuayè, jaj oiyepi

mèsaruru yo'oye jèoni Maija'quèna pònèñe necaisi do'ire. Jaje pa'ina, Maija'quèpi sihuaquè ñapi, mèsaruru oijè quècojè yo'oye. Jaje pa'ina, yèquè toyase'epi mèsarute co'aye nema'pè paè'è. ¹⁰ Jaje pa'ina, joyo oiye cato tìñe pa'iyè pònèñena cui'ne huasosicohua'i pa'iyena saye a'è. Jaje pa'iquèta'are iye yeja paj yo'ojè oiye cato, ju'iñena saye a'è. ¹¹ Jaje pa'ina, ñajè'è, yure Maija'què yèyejè pa'ye yo'ojè oise'epi etase'ere. Iye a'è, ìti etase'e: Esa co'ayere ne de'hua èaye nèiñe, mèsaruru aquè co'ayere yo'osì do'ire huajèya'ye nèiñe, co'aye sañope cama'cohua'ita'are huajèya'ye nèiñe, co'ayere yo'osiquèpi pònèjaquè cajè ai yo'oye nèiñe, co'aye yo'ouquère si'seye pa'iji cuasaye nèiñe, mèsaruru, si'ayere de'oyerepa yo'ohuè, nuñerepa yo'ocohua'ipi. ¹² Jaje pa'ina, yè'è ja toya ja'hua toya maca ìti co'aye yo'ouquèni panita'a ìti co'aye yo'ocuañoquèni caquè toyaye pahuè. Coa ai jerepa yè'è cato mèsaruru yèquère co'a ju'ijè pa'iyepi, Maija'què ña huè'ñana ña'ne pa'ijajè caquè toyahuè. ¹³ Ja cato yèquère ne yè'huaye pa'iji.

Jaje pa'iquèta'are iye asa yè'huase'e jerepa ña huajèhuè, mèsaruru de'oye pa'ijè pa'icohua'ire ña do'ire Tito sihuaquè pa'iyere. ¹⁴ Jaje pa'ina, mèsaruru ai de'ocohua'i a'è caquè Titore tsoe quèahuè. Titopi yè'è mèsaruru ayere quèase'e nuñere pa'è caquè asa tì'api, mèsaruru de'oye pa'ijè pa'iyere ñaquè. Asa tì'acquèna, co'a ju'iñe peoyè, mèsaruru ayere cato yo'oma' do'ire. Si'aye mèsarute yèquè quèase'e cato nuñerepa quèase'e a'è, cui'neje Titopi nuñere pa'è caquè asa tì'api, yèquè quèase'e. ¹⁵ Jaje pa'ina, yureta'a ije mèsarute ai jerepa yèji, si'aohua'i mèsaruru ìte de'oye dahuère ñajè pèpani pajè, ì caye si'aye de'oye sehuojè yo'ocaise'ere cuasaquè. ¹⁶ Jaje pa'ina, yè'è mèsarute ai sihuayè, de'oyerepa yo'ojacohua'i a'è caquè!

De'oyerepa Ìsiye

8 De'oji. Yure Maija'què do'ijè, mèsarute quèaye yèyè, Maija'què oi coa ìsise'epi Macedonia pa'icohua'i sehuosicohua'i yo'ocuañoñere. ² Jajohua'i teaye co'amaña peocohua'ita'a èseye peoyerepa sihuajè ìsihuè, yecohua'ire cõcai ja'ñere. Jaiye co'amaña pacohua'i ìsiyejè pa'yerepa ìsihuè. Cui'ne jaiye neña'ne pa'ina, tètò sainije sihuacohua'i pa'iyè. ³ Cui'ne yè'èpi ñahuè, ìohua'i de'oyerepa cuasajè èseye peoyere papi ìohua'i payere cui'ne ìohua'i paye jerepa ìsijèna. ⁴ Jaje yo'ojè yèquèjè Maija'què pajè cõcaiye yèyè, èsema'pè cajè ai se'è, yèquère. ⁵ Sèsicohua'ipi coa curiquèse'e ìsiye pajè coa ai jerepa yo'ohuè. Yo'ojè du'ru macarepa Èjaèna ìohua'i pa'iyere ìsihuè. Ja jeteyo'je ìsihuè, yèquèna, Maija'què yèyejè. ⁶ Jaje pa'ina, Titore ì ja'nè yo'ocuañoñere yo'ouquè mèsaruru què'roje iye de'oye cuasajè cõcai curi ìsiye tsi'so saojacohua'ipi cajè se'è. ⁷ Mèsaruru si'aye de'oyerepa pa'icohua'ipi pa'iyè: Pa'ire paji cuasacohua'ipi, ta'ne coca cacohua'ipi, ta'ne asacohua'ipi, de'oye yecohua'ire necaicohua'ipi, cui'ne yèquère ai oicohua'ipi. Jaje pa'icohua'ipi iyerejè cuasajè yecohua'ire tètò saiscicohua'ipi yo'ojè pa'ijè'è, peocohua'ire cõcai ìsiyere.

⁸ Mèsarute tsepoje pa'iore ìsiyè, mèsaruru yecohua'i de'oye yo'oyere ñani mèsaruru, mèsaruru nuñerepa pajè oicohua'i pa'iyere ìñojajè cajè. Jaje pa'ina, mèsarute cuañema'pè pa'iyè. ⁹ Jaje pa'ina, mèsaruru cato tsoe asayè, mai Èjaè Jesucristo maire de'oye coa ìsisi'i caquè, jaiye co'amaña paquèpi, co'amaña peoquè de'ose'e, mèsaruru do'ire. Mèsaruru ì co'amaña peoquè de'osi do'ipi, jaiye pacohua'i pa'ijajè caquè yo'opi.

¹⁰ Mèsaruru de'oye pa'iyere caquè, iye yo'oye ayè mèsarute cahuè, yè'è cuasaye mèsaruru ja'nè tètò saisi ometècahuè ai sihuajè de'oye yo'ocuañoñè, iye ìsiye ayere. ¹¹ Jaje yo'ocicohua'i sètè yurejè sao macajà'a, ja're cõcae pa'icua cuasajè, sihuajè ìsijè yo'ojè'è, mèsaruru paye ja'ye. ¹² Jaje pa'ina, pajèpi Maija'quère ìsiye yère paquè ì paye ja'ye ìsito, Maija'què sihuaquè ñacaiquè api. Maija'què co'amaña peoquèni ñaquèta'a, ìsijè'è caquè se'ma'què api.

¹³ Cama'è pa'iyè, yecohua'ire cõcai do'ire, mèsaruru co'amaña carajani, ai yo'ojajè caquè. ¹⁴ Yè'è cato cayè, si'aohua'i si'a yè'què maca co'amaña payere caquè. Jaje pa'ina, yure mèsaruru cõcaiye pa'iji, ìohua'ire peoyere. Cõcatena, cui'ne yequè mu'se ìohua'ipi mèsaruru peoyere cõcaiye pa'iji, mèsarute. Jaje yo'ojè si'a yè'què maca pajà'cohua'i a'è. ¹⁵ Pajèna, toyase'e cayeje: "Jaiye si'sosiquère nèa'neje papi, cui'ne a'ri maña tsi'sosiquèreje caraye papi."

Tito Cui'ne Ìte Cõcuhua'i

¹⁶ De'oji, cayè, Maija'quère, Tito joyona yè'è mèsarute ai cuasaquè pa'iyèjè pa'ye ai cuasaye necaisiquère. ¹⁷ Jaje pa'ina, Titopi, yè'è mèsarute sani ñajè'è caquè se'ne, de'oyerepa sehuocaji'i. Ìpi mèsarute ai cuasaquè ña èa ju'i pa'iyè sètè. Jaje pa'ina, yure ì yèyese'epi mèsarute ñasi'i caquè saiji.

¹⁸ Si'a huè'ña sehuosicohua'i pa'icohua'i què'rona, huaso coca de'oyerepa necai do'ire de'ouquère pare yèhuoquèni, Maija'què do'iquère te'ire, Tito ja're cõni jèjo saoyè, mèsaruru què'rona. ¹⁹ Coa ai jerepa si'a huè'ña sehuosicohua'i pa'icohua'ipi ìte sahuareña, yèquè ja're cu'i yèquè yo'oye cõcaija'quèni. Jaje pa'ina, yèquè mai Èjaère de'oye necañu'u cajè coa ìsi co'amaña tsi'sojè yo'oyere cui'ne yèquè cõcañu'u cuasaye ìñoñu'u cajè yo'oyere, cõcaija'què api. ²⁰ Jaje yo'ojèna, iye yèquè jaiye co'amaña tsi'soyere, de'oyerepa huahuesi'i cajè yo'oyè, yecohua'ipi co'aye cama'pè pa'ijajè cajè. Jaje yo'oyè. ²¹ Jaje pa'ina, yèquè cato de'oyere pase'e yo'oye yèyè, mai Èjaè ña huè'ña, cui'ne pajè ña huè'ñaje.

²² Cui'ne jajohua'i ja're cõni te'e jèjo saoyè, yequèreje Maija'què do'iquère. Ja'è cato jaiye de'oye yo'ouquè yèquère ì yo'oyepi, ì nuñerepa pa'iyè ìñoquèpi, cui'ne yurejè mèsarute, nuñerepa pa'icohua'i a'è cuasaquè api. Jaje pa'ini jèjo saoyè. ²³ Jaje pa'ina, yecohua'ipi ìque'i ni cajè Titore secohua'i pa'ito quèajè'è. Ja'è cato Pablora tsioquè api, cui'ne ì ja're co'amaña nequè api, mèsarute cõcasi'i caquè, cajè'è. Cui'ne Maija'què do'ijè ì ja're cõni saiscicohua'ini secohua'i pa'ito cajè'è. Jajò-

hua'i cato sehuosicohua'i tsi'sini cuasani jëjo daosicohua'i a'ë. Cristore de'oye necaicohua'i a'ë cajë'ë. ²⁴Jaje pa'ina, si'a huë'ña sehuosicohua'i ñañere cajë, mësaru ñohua'ire nuñerepa oiyere oni ññojë'ë. Jaje pa'ina, yëquë mësaru ayere case'eje pa'ye sihuayë, mësarupi jaje yo'ore paja'cohua'i a'ë cuasajë.

Maija'quë Do'ijëre Tsisocaise'e

9 Mësaru cõcañu'u cuasayere asa do'ire, Maija'quë do'ijëre pa'icohua'ire tsi'soni ñi ja'ñeta'a mësarute toyaye pañë. ²Si'anë sihuacuë cayë, Macedonia acohua'ire, mësaru Acaya pa'icohua'i, ja'në õmetëcahuë cõcañu'u cajë cui'ñasicohua'ipi pa'ise'ere pa'ijëna, mësaru de'oye cuasayere ñani, jai pa'i Macedonia acohua'ipi mësaru esa ne ëa ju'ijë yo'oyere ñani de'oye yo'oñu'u cajë yo'ose'ere cayë. ³Jaje pa'iquëta'are Maija'quë do'ijëre jëjo saoyë, iye yo'oye aye, yë'ë mësarute de'oye yo'ocohua'i a'ë case'epi coa case'e pa'ima'quëni caquë. Jaje cani cayë, mësarupi yë'ë cuasaquë case'eje pa'yerepa coa ñsiye ne de'hua-sicohua'ipi pa'ijajë caquë cayë. ⁴Mësarupi ne de'hua-ma'cohua'ipi pa'ijëna, yë'ë ja're yeque Macedonia acohua'ipi cõni sani ñama'cohua'ini caquë cayë. Mësarupi tsi'soyere nema'cohua'ipi pa'ito yëquëre ai huajëya'ye pasipi, mësarute nuñerepa neñë cuasajë sihuajë casi do'ipi, cui'ne mësaruteje jerepa huajëya'ye nësipi. ⁵Jaje pa'ina, mësarute du'ru sani do'i ñaja'cohua'ire, Maija'quë do'ijëre jëjo saoyë, jaohua'ipi mësaru coa ñsiñu'u ca nëose'e cõcaijë tsi'so saojajë caquë. Jaje yo'orena, mësaru coa ñsiyepi ëseye peoyere papi de'oyerepa cuasajë yo'oyere ññoñe pasipi.

⁶Iyere cui'ne cuasajë'ë: A'ri maña tasiqüëpi jare a'ri maña tãaye pa'iji, cui'ne jare jaiye tasiqüëpi jare jaiye tãaye pa'iji. ⁷Jaje pa'ina, pa'i ñape ñsiye pa'iji, joyo cuasase'e ja'ye, ñsima'pë pa'ijë'ë co'aye nëi joyopi, pañita'a yecohua'ipi cuañejëna. Jaje pa'ina, Maija'quë cato oi ñacaiquë api, sihuacuë ñsiquëni. ⁸Jaje pa'ina, Maija'quëpi mësarute si'a mu'seña coa si'a co'amaña jaiye ñsija'quë api. Mësarupi si'aye mësarute caraye pajë nëaquëna, si'aye de'oye yo'o co'amañare cõcaija'cohua'i a'ë. ⁹Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Co'amaña peocohua'ire ëseye peoyerepa ñsiquëre cato,

Ñ nuñe yo'ose'e ti pani huesëji.

¹⁰Jaje pa'ina, Maija'quë mai ta ja'ñe, cui'ne ai ja'ñe ñsiquëpi si'aye mësaru ta ja'ñe, cui'ne mëa ja'ñe necaija'quë api. Necaina, mësaru ësema'pë ñsiyepi jaiye nuñerepa yo'oyere tãaye pasipi. ¹¹Jaje yo'ojëna, Maija'quë mësarute jaiye co'amaña ñsija'quë api, peocohua'ire cõcaijajë caquë. Ja tsi'soni jëjo saoyere jai pa'i Maija'quë do'ijëpi de'oji cajë Maija'quëre pëpajacohua'i a'ë. ¹²Jaje pa'ina, iye yëquë Maija'quë do'ijëre cõcai ja'ñe sacaini coa ñohua'ire carayese'e cõcai ja'ñere saye pañë, coa ñohua'ipi ai jerepa Maija'quëre ai de'oji cajë pëpa ja'ñere sayë. ¹³Jaje pa'ina, iye mësaru cõcaiyepi mësaru Cristo coca de'oye sehuocaiye ññoquëna, ñajë ñohua'ipi Maija'quëre de'ocquëre pa'ni cajë sihuajë'cohua'i a'ë. Sihuajë ñohua'ijë Maija'quëre de'oye

yo'ojë'cohua'i a'ë, mësarupi ñohua'ire cui'ne si'ao-hua'ire yecohua'ireje ëseye peoyerepa cõcaiyere ñajë. ¹⁴Jaje pa'ina, Maija'quëpi ñsiyepi mësarute ññosi do'ire cuasajë ai yëjë Maija'quëre mësarute seccaija'cohua'i a'ë. ¹⁵Jaje pa'ina, Maija'quëre ai de'oji cayë, iye ai de'oyerepa ñsiyepi!

Pablo Cristo Jëjo Daoquë Sëte ñ Tutu Payere Case'e

10 Yë'ë Pablopi mësarute Cristo a'ñiñe yo'oyepi cui'ne ñsiyepi cuasaquë, mësarute señë. Yë'ëre cayë, mësaru ja're pa'ini tutu caye caraquëta'a cayë. Jaje pa'iquëta'a so'ore pa'i toyase'ejë'a ñrepa cayeje tutu cayë. ²Jaje ca do'ire mësarute quëayë, yë'ë mësarute ñasi'i caquë sai maca ja yë'ta'api de'oye pa'iyepi, mësaru acohua'ipi pa'i yëyepi yo'oji cacohua'ire cato tuturepa caja'quë a'ë. ³Jaje pa'ire paji yëquë cato pa'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are iye yeja pa'i sañope yo'oyeje pa'yepi yo'oye pañë. ⁴Mai uihua co'amaña cato, Maija'quë tutu quë'i uihua co'amaña'ë. Si'aye co'a tutu quëco pa pa'i huë'ñare nejo co'amaña'ë. Jaje pa'ina, mai uihuama'pë pa'iyë, iye yeja pa'i uihua co'amañaje pa'yepi. ⁵Jaje pa'ina, ja uihua co'amañapi, si'aye Maija'quë ta'ñe asaquë yo'oyere, sañope tñe pa'ye cuasayere nejoñe pa'iji. Cui'ne ja uihua co'amañapi, si'aye mai cuasayere tsi'soni Cristona ñsiye pa'iji, maipi ñte de'oyerepa sehuo ja'ñere cajë. ⁶Jaje pa'ina, si'aohua'i mësaru de'oye sehuocacohua'ise'e pa'i maca, yëquëpi si'aye de'oye sehuo ma'ñere si'seye toe cui'ñasicohua'ipi pa'iyë.

⁷Mësaru cato coa ëmëje'e pa'iyese'e ñañë. Jaje pa'ina, yë'ë nuñerepa Cristo aquëre pa'ë asaquë pani, yëquëreje nuñerepa Cristo acohua'i a'ë cuasaquë ñasi'ipi. ⁸Jaje pa'ina, yë'ëpi yëquë yo'oye pa'iquëta'are seña maca mësarute cuañequë yo'osiquë panije, co'ayerepa yo'ore'ni cuasaquë ca'raye pañë. Ejaëpi mësarute nejoñe peoyerepa, jerepa joyo pa'iyere ñese mëocaija'a tutu ñsiquëre me ca'raye'ni. ⁹Jaje pa'ina, yë'ë toya saose'ejë'a mësarute ca quëcosi'i caquë toyase'ejë pa'ye ñama'pë pa'ijë'ë. ¹⁰Pa'iyë, yecohua'i yë'ëre ñeje cacohua'i. Pa'i ñato tutu peoquë maca, cui'ne coca canije, ëjaërepa cayeje meñerepa paire camacuëpi, ja yë'ta'a toya daoyese'e jëaye caquë cui'ne cuañequë cayeje caquë toyaquë api. ¹¹Jaje cacohua'i maña, iyere yëquë yo'o ja'ñere asani pa'ijajë, yëquë cato jaje pa'ina, yëquë coca case'eje pa'ye, cui'ne so'ore mësarute pa'ijë toyase'ejë pa'ye cui'ne yo'ojë'cohua'i a'ë, mësaru ja're pa'i maca.

¹²Nuñerepa caye, yëquë de'ocohua'i a'ë casicohua'ire yëquëpi ñohua'ire cuëcue ñajë cui'ne pa'iohua'i a'ë pañita'a jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë yo'oma'pë pa'iyë. Jaje pa'ijëta'are me pa'i a'ni yë'ë cuasajë sa'ñe cuëcue ñajë pa'icohua'i cato huesëohua'irepa yo'oyepi yo'ojë pa'iyë. ¹³Yëquë yo'oye pa'ina, coa ai jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë sa tëto saipe yo'oye paja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yëquë co'amaña neja'to Maija'quëpi iye macaja'a nejë'ë, caquë ña nëocaiji. Jaje pa'ina, ñpi yëquëre mësaru quë'ro Corinto tñajë'ë, caquë ñaquëna, tñahuë. ¹⁴Jaje pa'ina, yëquëre nejë'ë, ca nëosi

macaja'a yo'oyë. Jerepa yo'oma'pë pa'iyë. Jaje pa'ina, yëquëpi ja'në mësaru ja're çoni pa'ima'pë patu co'ara'pi. Jaje pati'ñe pa'iota'are yëquëpi du'ru sani mësarute Cristo de'o cocare quëahuë. ¹⁵ Cui'ne yëquëre ca nëose'ere sa eta sani yecohua'i nese'ere jioni sihuama'pë pa'iyë, ai jerepa pa'iohua'ipi de'oyerepa nehuë cajë. Coa ai jerepa yëquëre ca nëose'ejä'a yo'oyë, mësarupi Maija'quëre pa'ire paji cuasa tija'jäna. Mësaru ja're pa'ijë jerepa Maija'quë co'amañare neñu'u cuasajë yo'oyë, yëquëre Maija'quë ca nëose'ejë pa'ye. ¹⁶ Cui'ne cuasayë, mësarupi. Pa'ire paji cuasa tija'jäna, mësaru pa'i yeja Corinto jerepa pa'i yejañaje sani huaso coca quëañu'u cajë. Yecohua'i nese'ere jioni, yëquëpi jerepa pa'iohua'ipi de'oyere nehuë, cajë sihuayere coejë, cui'ne yecohua'i Maija'quëre necaiyere nerojai hue'ña cacaye pañu'u cuasayë.

¹⁷ Jerepa pa'i a'ë cuasayë yëquë pani, jerepa pa'i api cuasajë'ë, Ejaëna. Jajë api, jerepa pa'i. ¹⁸ Jaje pa'ina, Ija'a co'ye de'oquë a'ë caquë cato neñama'quëpi nuñerepa pa'iquë peoji. Coa Ejaëse'e de'oquë api caquë cato neñasiquëpi nuñerepa pa'iquë api.

Pablo Cui'ne Coa Cacohua'i

11 Quëcojë dahuëre asajë'ë, yë'ë cayë, a'ri maña cuepe cocajë pa'ye, catojë. ² De'oji, yë'ë cato mësarute oi ai ëseyë, Maija'quë oi ëseye ayepi, mësarute Cristona te'ire huejosi'i ca nëosi do'ire ëseyë. Jaje pa'ina, nomi tsjo ëmëre yo'oma'core paje pa'iohua'ini, ina isisi'i caquë yo'oyë. ³ Jaje pa'iquëta'are ca'rayë, añapi io ta'ñe cayepi, Evare cosose'ejë pa'ye, mësarute cosocona. Cristore nuñerepa cuasajë sihuayere mësarupi jeoma'cohua'ini caquë. ⁴ Jaje ca'raquë ñaquëna, mësaru, yecohua'ipi daijë yëquë quëase'ejë pa'ye quëama'pë coa tiñe pa'i Jesuni quëajëna, coema'pë asayë, mësaru. Cui'ne ja'në isi cuañose'ejë pa'i joyo peoyere coa tiñe pa'i joyore isi cuañojë, cui'ne mësaru ja'në asase'ejë pa'ye peoyere tiñe pa'i huaso cocare quëajëna, sehuojë pa'ijacohua'i a'ë, tiñe pa'iyë. ⁵ Jaje pa'itojë yë'ë cato jaohua'i Jesús jëjo saocohua'i a'ë coa cacohua'i huë'ehuëre pa'iyë pañë. Jare cuasayë. ⁶ Yë'ëpi de'oyerepa coca ca tija'maquë pa'itojë, yë'ë ta'ñe asayë cato jaiye a'ë. Jaj asayere mësarute iñohuë, si'aye yëquë yo'ojë pa'iyepi.

⁷ ¿Co'aye yë'ë yo'ore mësarute, huaso coca quëa do'ire curi sëmá'ë, cui'ne mësarute ñese mëoñere caquë yë'ëpi teaye pa'i maca de'oni yo'ore? Pañi, co'aye yo'oye pañuë. ⁸ Jaje pa'ina, yequë sehuosicohua'i tsisosi curire jiohuë, mësarute necasi'i caquë. ⁹ Mësaru ja're pa'i maca yë'ëre jopo carayere, çocaijë'ë caquë mësarute sëmá'ë paë'ë. Paquëna, Maija'quë do'ijë Macedonia daisicohua'ipi çocá'ë, co'amaña isijë yë'ëre caraye. Mësarute josa yo'oye pa'si'i cuasahuë, jare jajese'e yo'ouquë pa'ija'quë a'ë. ¹⁰ Yë'ë cato Cristore pa do'ire nuñerepa cayë. Jaje pa'ina, yë'ë si'a Acaya yeja pa'icohua'ire curiquë sëmá'ë quëase'ere sihuayere sioye ti peoji. ¹¹ ¿Me yo'ouquë jaje cayë'ni, mësaruni oima'ë, jaje cayë? Pañi Maija'quëpi ñaji, yë'ë mësarute oiye.

¹² Iohua'i yo'oyere itire pa'ë cajë sihuajë maije pa'iohua'i a'ë cañu'u cajë yo'oyere, iohua'i quëco payere jiosi'i caquë yë'ë curi sëmá'ë yo'oyere yo'ouquë pa'si'i. ¹³ Jaohua'i cato Cristo jëjo daocohua'irepa peoye coa i jëjo daocohua'ijë pa'iohua'i de'oni cosojë yo'ocohua'i a'ë. ¹⁴ ¿Me yo'ojë jaje yo'oye'ni, ai cuasama'pë? Jare i huati ëjaëpi huiñaëje pa'irepa miaquërepa de'oni yo'ouquë api. ¹⁵ ¿Jaje yo'ouquëre sëte me pañe'ni, ite necaicohua'ijë? Jaje pa'ina, de'o pañe pa'iohua'i de'oni yo'ojë cosoyë, paire. Jaje pa'iquëta'are iohua'i yo'ose'e pa'iyëjë sa'i cuañoñe pa'iji.

Pablo Ai Yo'ose'e Jesús Jëjo Saoquëpi

¹⁶ De'oji, tijupë mësarute ca coñë, te'ijë yë'ëre cuepequë caji, cuasacohua'i pani coa asajë'ë, yë'ë mësarute cuepequë cayejë caquëna, yë'ëjë a'ri maña casi'i jerepa pa'i a'ë cuasaquë. ¹⁷ Iye yë'ë jerepa pa'i a'ë cuasaquë casi'i cayë cato cama'ë pa'iyë, mai Ejaërepa cuañese'epi. Jaj cato cayë, coa cuepei cayepi. ¹⁸ Jaj pa'i iohua'i yo'oyere ñajë jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë sihuacohua'i pa'iyë sëte, yë'ëjë cui'ne yë'ë yo'oyere ñaquë jerepa pa'i a'ë cuasaquë sihuasi'i! ¹⁹ Mësaru ai ta'ñe pa'iohua'ita'a cuepeohua'i cayere quëcojë ai yëjë asayë. ²⁰ Jaje pa'iohua'ipi quëcojë jaohua'ipi jo'ya nereña, mësaru sihuajë çocaiyë, mësarute coa co'acohua'ire ñajë yo'ocohua'ini, coa cosocohua'ini, mësarute coe ëaye ñacohua'ini, yequere tsiana tēja'cajë yo'ocohua'ini çocaiyë, mësaru. ²¹ Yëquë paë'ë, ai tutu peocohua'ipi mësarute jaje yo'oye pa'sicohua'i. Jaje cayë huajëya'ye nëicota'are cayë:

Jaje pa'iquëta'are yecohua'ipi jerepa pa'iohua'i a'ë cuasato yë'ë cui'ne jerepa pa'i a'ë cuasasi'i, iyere cuepei cayejë caquë. ²² Jaohua'i hebreo pa'i a'ë, yë'ëjë i a'ë. Jaohua'i Israel pa'i a'ë, yë'ëjë i a'ë. Jaohua'i Abraham tsëcapë acohua'i a'ë, yë'ëjë i a'ë. ²³ Jaohua'i Cristore necaicohua'i a'ë. Yë'ëjë jaohua'i necaiye jerepa Cristore necaiquë a'ë. Jaje pa'ina, jaohua'i neñe jerepa nehuë. Cui'ne jaohua'i si'se cuañose'e jerepa si'se cuañohuë. Cui'ne jaohua'i co cuañose'e jerepa co cuañohuë. Jaje yo'ouquë si'anëpi ne ju'iñere paë'ë. ²⁴ Judío pa'ipi cinco pa'ye yë'ëre tseajë treinta y nueve pa'ye si'sehuë, tseañerepa si'se mepi. ²⁵ Toasoñe pa'ye tarapi tēja'cahuë. Cui'ne te'erepa quëna pëapi jëahuë. Toasoñe pa'ye yë'ë sai yohuëapi ea dutupi. Ea du'ina, duni jüni tēja'quë te'e ñami cui'ne te'e mu'se jai tsia-yare coa huahuahuë. ²⁶ Si'anë cu'iyese'e yo'ouquë ñasiquë a'ë, tsiaya duni juti'ñe pa'ye, ñaohua'ina huahuo'ñe pa'ye, cajeohua'ipi huati'ñe pa'ye, ti pa'ipi huati'ñe pa'ye, jai daripë acohua'ipi huati'ñe pa'ye, tsio huë'ña acohua'ipi huati'ñe pa'ye, jai tsia-yana duni juti'ñe pa'ye, Maija'quë do'ijë a'ë, coa cacohua'ipi huati'ñe pa'ye yo'ojëna ñaquë tëtö saisiquë a'ë. ²⁷ Cui'ne, jaiye jë'joye nëina neñe, cui'ne ai yo'oye tëtö saë'ë. Jaje pa'ina, yequere ti çaima'ë tëtösaë'ë. Yequere a'o peoquëna, cui'ne oco ëa ju'i tëtösaë'ë. Yequere ti aima'quëpi coa paë'ë. Yequere çaña peoquëna, sësë ju'i ai yo'ouquë paë'ë.

²⁸ Iye cui'ne yequë co'amaña jerepa co'cuasaquëna mu'seña ñape yë'ëna dëquëyeje pa'ye tomequëna, si'a huë'ña sehuosicohua'i me pa'iyeni cuasaquë co'a ju'i pa'iyë. ²⁹ Jaje pa'ina, yequë te'i tutu peoquë pa'ito yë'ëje i jare çoni te'e ai yo'oquë tutu peoquë pa'iyë. Co'ayena ne tãosiquë pa'ito yë'ë joyo a'siyerepa oiyë. ³⁰ Jerepa pa'i a'ë cayepi nëiñe pa'ito yë'ë teaye pa'i tutu peoyere iñosi'i, yë'ë cayepi. ³¹ Jaje pa'ina, Diusu mai Ējaë Jesucristo pëca ja'quëpi yë'ë caye nuñerepa caji caquë asaji, si'anëpi de'oquëre pa'ni cajë sihuaquëre papi. ³² Yë'ë Damascure pa'i maca, romano pa'i Ējaë Aretasre çocaiquëpi, pa'i Ējaëpi, yë'ëre tseaja'cohua'ire jai daripë eta sa'noana soldado pa'ire në'quepi. ³³ Jaje yo'ouna, yecohua'ipi yë'ëre do'rohuëna ayani jai daripë tëhuopa etaye ña sa'rojã'a casarena, catihuë, Aretasre.

Maija'quë Pablöre Iñose'e

12 Do'i peoye a'ë, co'ye de'oyerepa yo'oquë a'ë ca-jë sihuaye. Jaje pa'iquëta'are mësarute quëaye yëyë, yë'ëre Ējaë huëo çani ñañeje pa'ye cui'ne yequë mu'seña pa'i ja'ñere iñose'e. ² Pa'iji, catorce çmetëca te'ire Cristo sehuoquëre ma'tëmona, toaso pëpë acona sase'e. Iye yo'ose'ere asaquë a'ë, yë'ë. Si'a çapë sa cuañosiquë pa'ini, pa'nita'a joyose'e sa cuañosiquë pa'ini huesëyë. Ja cato Maija'quëse'e asaji. ³ Jaje pa'iquëta'are asayë yë'ë cato, jaëte si'a çapë quë'ire, pa'nita'a joyose'e sasiquë pa'ini huesëyë. Coa Maija'quëse'e asaji. ⁴ Īte cato Maija'quë tsiona sapi. Saëna, jãrona asapi, ti pa'i asani i case'eje pa'ye ca tã'añe peoyere pare. ⁵ Yë'ë jaëje pa'ire pani, jerepa pa'i api caquë sihuacati'ñe pa'i a'ë. Yë'ëja'a co'ye jerepa pa'i a'ë caquë sihuayeta'a pa'si'i. Jaje pa'iquëta'are sihuasi'i yë'ë ne tã'a ma'ñere. ⁶ Jaje pa'iquëta'are, yë'ëpi jerepa pa'i a'ë caquë pani, coa cuepequë caye pa'ñe pa'i a'ë, jãre nuñerepa cajaquë pa'i do'ire. Jaje pa'iquëta'are iyere yëyë, yecohua'ipi yë'ëre jerepa pa'i api cuasama'cohua'ipi, iohua'i yë'ë yëhuose'ere asayepi cui'ne yë'ë pa'iyere ñañepi cuçcujë.

⁷ Jaiye iñose'ere paquëta'a pa'ina, yë'ëpi jerepa pa'i a'ë cuasama'quëni caquë, yë'ëre josa yo'oja'core huati Ējaë hua'jo ñacajë pa'ioipi yë'ë çapëna ai yo'oyere miuje pa'iore ne nëopi. ⁸ Jaje neina, ai yo'oquë toasoñe mai Ējaëre, ja ai yo'oye nejocaijë'ë caquë se'i'ë. ⁹ Seina, ipi capi: "Yë'ë më'ëre oiyepi tsoe de'oji, yë'ë tuture tutu peocohua'ija'a de'oyerepa iñone pa'iji" capi. Jaje pa'ina, sihuayë, yë'ë tutu peoyeja'a Cristo tuture iñone pa do'ire. ¹⁰ Jaje pa'ina, sihuayë, tutu peoyere, pëpoyere, co'amaña carayere, huani jëoñu'u cajë yo'oyere, cui'ne Cristo do'ire necai ai yo'oyere. Jaje pa'ina, yë'ëpi tutu peoquë pa'i maca, ja maca jerepa tutu quë'i pa'iyë.

Corinto Sehuosicohua'ire Pablo Co'a Ju'iñe

¹¹ Mësarupi cacaima' do'ire, cuepei cayeje cahuë, mësarute. Mësarupi yë'ëre de'oquë api cacaiye pa'iji, pa'ni yë'ëja'a co'ye. Yë'ë mësarute ye'yacohua'i huë'e-huëre pa'iyere pa'ñe, i do'i peoquë maca pa'inije! ¹² Jaje

pa'ita'a, yequë mu'se pa'i ja'ñe iñonepi, pa'i yo'o tã'a ma'ñe yo'oyepi, jaiye de'o co'amaña mësaru ja're pa'i dahuëre quëcoquë yo'o iñose'epi, japi iñohuë, Jesús jëjo daoquërepa yë'ë pa'iyë. ¹³ Jaje pa'iquëta'are yequë huë'ña sehuosicohua'ipi jerepa de'oyerepa necaise'e payë cuasayë. Mësaru coa mësarute necaiye tayo yo'ose'e pa'ito iyese'e a'ë: Yë'ë carase'e mësarute se-ma'ë paë'ë. Ja tayo yo'oyere ai cuasama'pë sa'i toçaiye-je pa'ye de'oye cuasajë oni yejejë'ë, yë'ëre.

¹⁴ Mësarute toasoñe acore do'i sai ja'ñere yure ne de'huaquë pa'iyë. Yureje mësarute dëquëyeje pa'ye yo'oma'ë pa'ija'quë a'ë. Mësaru curire pa'si'i caquë yo'oma'ë pa'iyë. Yë'ë cato mësaruni caquë yo'oyë. Jaje pa'ina, pëca ja'quëohua'ipi mamajëre isija'a curiquë tsi'socohua'i a'ë, pa'ni mamajëpi pëca ja'quëohua'ire isi ja'ñere tsi'soye. ¹⁵ Jaje pa'ina, yë'ëpi mësarute ai oina, mësarupi yë'ëre a'ri maña oitoje, yë'ë de'oye cuasa do'ipi si'aye yë'ë curi paye sa'i saosi'i, cui'ne yë'ë tutu mañaje ne saosi'i caquë sihuaquë yo'oyë, mësaru joñoa de'oye pa'iyere caquë.

¹⁶ Nuñerepa cayë, yë'ë mësarute dëquëye yo'oma'ë paë'ë. Jaje pa'iquëta'are yecohua'i mësaru acohua'ipi cayë, yequëre coa i tã'ñe cosoyepi yo'oquë se'queoje pa'iona, eo nëopi. ¹⁷ ¿Yë'ë mësaru ñato, yë'ë yëyere cosoquë nesi'i caquë jaohua'ire jëjo saore? ¹⁸ Titore do'i mësarute sani ñajaquë caquë se'ni cui'ne i ja're çoni yequëre Maija'quë do'iquëre jëjo saohuë, çjëjo saosiquëpi Tito sani mësarute i yëyere nesi'i caquë cosoquë yo'ou? ¿Yëquëre te'e joyopi cui'ne nëiñe isiquëna, cayaohua'i si'a yë'quë macarepa yo'oma'pë pate, mësaru ñato?

¹⁹ Yeque mësaru ca'ra'ñe pa'iohua'i a'ë tayo yo'ose'ere, yëquë iti ñasicohua'i ña huë'ñana ca de'huañu'u cajë cayë. Jaje cajë caye pa'ñe, yëquë cato Maija'quë ña huë'ñana cayë, Cristo acohua'i sëte. Jaje pa'ina, si'aye yëquë caye cato, mësaru Maija'quë do'ijë joyo pa'iyere jerepa ñese mëi ja'ñere çocañu'u cajë caye a'ë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are ca'rayë, mësarute ñasi'i caquë sani tã'ñe pa'ijëna, ña quëquëyere cui'ne mësarupi yë'ëreje tã'ñe pa'ina, ñañere. Ca'rayë, te'e cuasaye peoquëna, pëtise'e, te'i payese'e, co'a cocase'e, yecohua'ire cue'cuyese'e, jerepa pa'i a'ë cuasayese'e, cui'ne coa co'a tiyapë pa'iyese'e pa'ima'quëni caquë. ²¹ Jaje pa'ina, cui'ne tã'jupë do'i ñasi'i caquë saquëna, yë'ë Diusupi huajëya'ye nëiñe nema'quëni mësaru yo'oyere ñaquëna, caquë ca'rayë. Ja maca mësaru tsoe huë'ña acohua'ipi tajojëta'a ti jëoma'pë, jai pa'i si'yo'ojë coa nomiohua'ire cui'ne emëohua'ire yo'ojë pa'iyere, cui'ne ja'në yo'ojë sëo mease'ere jëoma'pë pa'iyere, iño oema'quëni caquë ca'rayë.

Yëhuoye Cui'ne Pëpa Tëjyerepa

13 Iye do'i saise'e pa'ija'co'a, yë'ë mësarute toasoñe acore do'i saico. Te'ire sañope coca caye pa'ito ne de'huaye pa'iji, cayaohua'i pa'nita'a toasoçohua'i, iti ñasicohua'ipi cajëna. ² Jaje pa'ina, tã'jupë yure ca çoñë, so'ore pa'i. Yë'ë ja'në cayaye acore do'i saisi maca mësarute pana ñaquë case'eje ca çoñë. Ja'në

co'aye yo'ojë pa'isicohua'ire, cui'ne si'aohua'ire cayë. Yë'ëpi co'i cosiquë pani, mësaruru tayoye coa ña'ne pa'ija'quë a'ë. ³Jä maca jaje yë'ëpi cani iñoquëna, mësaruru asaja'cohua'i a'ë. Yë'ë caye cato Cristo case'e a'ë. Jä case'epi mësaruna tutu carajai'ne peoji, Cristo tutu turepa quë'i coca'ë. ⁴Jaje pa'iquëta'are Cristore tutu peoquëre quëni huani jëo'neje huani jëohuë. Huani jëosicohua'ita'are Maija'quë tutupi huajëquëre papi pa'iji. Jaje pa'ina, cui'ne yëquëje i tutu peoquë pa'ise'e ayere cöni pa'icohua'ije i ja're tsioni pa'i do'ire Maija'quë tutupi pa'ija'cohua'i a'ë, mësarute necaiyere cajë.

⁵Mësarujä'a ñare pajë co'ye neñajë'ë, nuñerepa yëquë Maija'quë pa'ire paji cuasayere pa'ie cajë. Neñajëna, Cristopi mësaruru järe cöni pa'ima'quë pa'ito coa cacohua'i pa'iyë. ⁶Jaje pa'ina, cuasayë, mësarupi neñasicohua'i pa'ijë, yëquëreje tayoma'pë de'oyerepa pa'icohua'i a'ë, asa tija'ajë cajë uteyë. ⁷Jaje pa'ina, mësarupi co'aye yo'oma'pë pa'ijajë cajë Maija'quëre sęcacaiyë, mësarute. Yëquëpi jerepa pa'iohua'ipi ne tija'ahuë cajë se'ne pa'ne. Coa ai jerepa yëquë cato, mësarupi de'oye yo'ojajë cajë se'ne. Yëquëpi tayose'eje pa'iohua'i ña cuajëotoje. ⁸Yëquë cato nuñerepa

yo'oyere sa'nope yo'oma'cohua'i a'ë. Coa ai jerepa nuñerepa yo'oyere ñese cöcaicohua'i a'ë. ⁹Jaje pa'ina, sihuayë, yëquëpi tutu peocohua'i pa'ijëna, mësarupi tutu quë'iohua'i pa'ito. Jaje pa'ina, mësaruru de'ocohua'irepa pa'ie tija'añere cajë, Maija'quëre si'anë sęcacaijë pa'icohua'i a'ë. ¹⁰Jaje pa'ina, yë'ë jä yë'ta'a mësaruru quë'ro saima'në iye toya ja'hua toya saoyë, yë'ë mësaruru quë'ro tija'asi maca, yë'ëre Ejaëpi mësarute nejoma'ë, joyo pa'iyere ñese mësarute mëocaija'a tutu isise'epi, jëayerepa yë'ë cuajëquërepa pa'i tutupi mësarute cayere coequë, jaje yo'oyë.

¹¹De'oji, yure ca tējihuë. De'oye sihuajë pa'ijë'ë. Mësaruru pa'iyepi de'ocohua'irepa pa'ie ponëñere yo'ojë pa'ijë'ë, yë'ë case'ere pa'ijë'ë, cui'ne jo'cua de'oye sa'ne de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Jaje pa'ijëna, Maija'quë pa'ire oiquëpi, cui'ne jo'cua de'oye pa'ie isiquëpi mësaruru järe pasipi. ¹²Sa'ne pëpajë sihuajë'ë, si'si peoyere papi. ¹³Mësarute pëpa saoyë, si'aohua'i Maija'quë do'ijëpi.

¹⁴De'oji. Mai Ejaë Jesucristo, coa isiyepi, Maija'quë mësarute oiyepi, cui'ne Maija'quë joyo si'anë mësaruru järe pa'iyepi, si'aohua'ire mësarute pa'ijaquë.

GÁLATAS

Pablo Toyase'e Galacia Sehuosicohua'ire

1 Yè'ère Pablone paipi cani neni jèjo daosiquè peoyè. Coa Jesucristopi, cui'ne Diusu Maija'quèpi, Jesús ju'isiquère huèosiquèpi jèjo daosiquè a'è, cui'ne ² si'aohua'i Maija'què do'ijè yè'è ja're ñño pa'icohua'ije, mèsarute yè'è ja're toyayè, iye ja'hua sehuosicohua'i Galacia yeja pa'icohua'ina. ³ Diusu Maija'quèpi cui'ne Jesucristopi cõni, mèsaruna coa carajañere cui'ne jo'cua de'oye pa'iyere isijajè. Jaje pa'ina, ⁴ yure mai co'a yeja pa'icohua'ini, huasosi'i caquè Jesucristo mai do'ire jucacaji'i, Maija'què Diusu yèyepi. ⁵ Jaje pa'ina, Maija'quèse'ere de'oquère pa'ni cajè sihuaye pa'iji. ija-je pa'ijaquè!

Peoji, Yequè Huaso Coca

⁶ Cristo necai do'ipi Maija'què mèsarute soisicohua'ipi, yequè huaso cocare tui huèoni cuasama'topi Maija'quère tuiye jeorena, ña quèquèyè. ⁷ Nuñerepa cayè, mèsarute yequè huaso coca ti peoji. Jaje peoquèta'are mèsarute yecohua'ipi ca cõ'me huesoyè, Cristo huaso cocare tiñe ponañu'u cacohua'ipi. ⁸ Jaje pa'ina, huaso cocare yecohua'ipi tiñe quèacohua'i pani ti nejosicohua'i pa'ijajè. Yè'èpi tayo tiñe quèaquè pa'itoje nejoñe pa'iji. Panita'a huiñaè ma'tèmo daisiquèpi tiñe quèaquè pa'ito ti nejoñe pa'iji. ⁹ Tsoe ja'nè mèsarute case'ere ca cõñe, yecohua'ipi mèsaru du'ru macarepa huaso coca asani de'huase'eje pa'ye quèama'cohua'i pani ti nejosicohua'i pa'ijajè.

¹⁰ Jaje pa'ina, zyè'èni paipi de'oquè api, cajajè caquè yè'è yo'oye? ¿Panita'a Maija'quèpi de'oji, cajaquè caquè yo'oye? Jaje pa'ina, yè'èpi paipi de'oquè api cajajè caquè yo'oye pani Jesure necaquè peoyè.

Me De'o U'ni, Pablo Maija'què Jèjo Saoquè

¹¹ Yè'è quèaye huaso coca pa' cuasase'e pa'ima'è pa'iji. Jaje pa'ina, Maija'què do'ijè, mèsarupi pa' cuasaye a'è cuasama'pè pa'ijè'è caquè quèayè. ¹² Jaje pa'ina, paipi yè'ère iye coa isima'pè paè'è. Cui'ne pa'ina ye'yema'è paè'è. Coa Jesucristopi yè'ère iye coca ta'ñe asaye necaji'i. ¹³ Ja yè'ta'a judío pa' sehuoyere sehuoquè pa'inè, yè'èpi Maija'quère sehuocohua'ire tunirojajè nejo saosi'i caquè yo'ose'e asahuè, mèsaru. ¹⁴ Jaje pa'ina, judío pa' sehuoyere yè'è jerepa ta'ñe asaquèpi yè'è cajeohua'ire yè'è ja'ye ometèca pacohua'ire tètõ saisiquè paè'è, yè'è aipè case'ere ai de'oye nuñerepa sehuoquè pacacaiquè paja'què caquè pa'i do'ire. ¹⁵ Jaje pa'ita'are Diusupi ja yè'ère cõama'nè

sahuapi. Jaje pa'ina, i ai oiyepi soipi, yè'ère. ¹⁶ Yè'ère iñopi, i mamaquère yè'èpi judío peocohua'ire huaso coca quèajaquè caquè. Jaje yo'osi maca yecohua'ini seni asasi'i caquè yo'oye pahué. ¹⁷ Cui'ne saima'è paè'è, Jerusalénna, Jesús tsoe jèjo daocohua'i ye'yayere ye'yesi'i ñasi'i caquè. Jaje yo'oma'è, tsoe nèiñe peoyerepa Arabiana saè'è. Saisiquèpi jeteyo'je Damascona col'ihuè.

¹⁸ Tres ometèca tètõ sai maca Jerusalénna saè'è, Pedrore ñasi'i caquè. Sani i ja're cõni quince mu'seña pèahuè. ¹⁹ Jaje pa'iquèta'are ñama'è paè'è, yecohua'ire Jesús jèjo saocohua'ire. Coa mai Èjaè yo'jei Jacobose'ere ñahuè. ²⁰ Care payè, Maija'què ña huè'ñana, mè'ère yè'è iye toyaye nuñere pa'è.

²¹ Ja jeteyo'je saè'è, Siria yejana cui'ne Ciliciana. ²² Ja maca cato Cristore sehuocohua'i Judea yeja pa'icohua'i yè'ère pare ñama'cohua'ipi paè'è. ²³ Coa yecohua'ipi "ja'nè maire josa yo'oquè pa'isiquèpi yure Maija'què pa'iji cuasayere quèaquè cu'iji. Ja'nè nejo saosi'i caquè yo'oquè pa'isiquèpi cajè quèayese'e asacohua'i paè'è." ²⁴ Jaje pa'ina, yè'ère de'oye yo'osi do'ire cuasajè Maija'quère ai de'oji cajè sihuajè paè'è.

Yecohua'i Jesús Jèjo Saocohua'ipi Pablone Sehuocaiyè

2 Catorce ometèca pa'i maca tijupè Jerusalénna sai Bernabére cui'ne Titore sahuè. ² Jaro saè'è, Diusupi yequè yo'oyeque pa'iji caquè iñouna. Jaro Jerusalénre sehuocohua'i èjaohua'ise'e tsi'sicohua'ipi paè'è. Pa'ijèna, yè'è judío pa' peocohua'ire huaso coca quèayere quèahuè, jaohua'ipi asacatena, yè'è nese'epi cui'ne yè'è ja neñepi do'i què'yerepa pa'ijaquè caquè. ³ Cui'ne Tito judío peoquèpi yè'è ja're cõni pa'iquèrèje cã'ni tèaye pa'iji cajè cuañeñeje peopi. ⁴ Jaje pa'iquèta'are Maija'què do'ijè a'è cacohua'ita'a coa cacohua'ije paè'è, yèquè ja're cõni yahue cacasicohua'ipi. Jaohua'ipi cã'ni tèaye pa'iji cahuè. Icohua'i cato Cristo Jesure tsioni mai de'oye pa'iyere ñani tijupè judío pa' yo'oyena cuañese'e jo'yaohua'ipa'iyena ponañu'u cajè cacasicohua'i paè'è. ⁵ Jaje pa'iquèta'are ti johua'i caye asacaiye pahué, mèsarupi nuñerepa huaso cocare de'oyerepa pajè pa'ijajè cajè.

⁶ Huajèye yo'o ja'ñe quèaye pahué, yo'o ja'ñere quèacohua'ije. Èjaohua'ire pa'è, cuasama'è pa'iyè, jaohua'ipi èjaohua'ipa'itoje. Maija'què cato si'aohua'ire cui'ne pa'iohua'ire ñaquè api. ⁷ Huajèye yo'o ja'ñere quèa'ñe pa'iohua'ita'a judío pa' peocohua'ire quèaja'quère Maija'quèpi yè'ère cuañe nèosiquè api, Pedrore judío pa'ire quèaja'quère cuañe nèose'eje pa'ye,

cajê asahuê. ⁸ Jaje pa'ina, Maija'quê Pedroro judío paire quêaja'quêre jêso saouquêpi, yê'êreje judío paire peocohua'ire quêaja'quêre jêso saopi.

⁹ Jaje pa'ina, Jacobo, Pedro cui'ne Juan sehuosico-hua'i êjaohua'ire pa'ê cajê ñajêna, pa'icohua'ire papi ñani Maija'quêpi ja yo'o ja'ñe mésarute isipi, cajê jêtêpi yê'êre cui'ne Bernabêre tseani pêpahuê. Jaje yo'ojê iñohuê, te'e cajeohua'i pa'iyê. Cui'ne ja maca de'oji cahuê, mésarupi sani judío peocohua'ire quêajêna, yêquêpi judío paire quêaye. ¹⁰ Coa iyese'ere cuãñehuê, co'amaña peocohua'ire cuasacajê'ê cajê. Yê'ê ñare paquê nesi'i caquê yo'oquê pa'iyere cuãñehuê.

Antioquía Daripêna Pablopi Pedro Tayoyere Yêhuose'e

¹¹ Pedropi Antioquía daripêna daisi maca te'e tsiarepa ñaquê yêhuohuê, ipi tayosiquê pa'iquêna.

¹² Jaje yo'oquê du'ru macarepa judío paire peocohua'i ja're aji'i, Jacobo ja're pa'isicohua'i ja titama'nê. Titasi maca aisiquêpi jaohua'i ja're aña jêoni cui'ne tsioyeje paquê yo'opi, ca'ni têaye pa'iji cacohua'i acohua'ini ca'raquê.

¹³ Ja maca jaje yo'oquêna, ñajê judío paire sehuosico-hua'ijê Pedro ca'raquê yo'oyena ñani cui'ne yo'ohuê. Yo'ojêna, Bernabêje cui'na ca'raquê yo'opi, jaohua'i yo'oyere ña do'ire. ¹⁴ Jaje nuñerepa huaso coca ye'yayeje pa'ye yo'oma'êna, yê'êpi ñani si'ahua'i tsi'si sitona si'ahua'i asajêna, Pedroro cahuê: Mê'ê judío pa'ita'a judío peocohua'i ja're pa'ê'ê, judío pa'iyepi pa'ima'ê. Jaje pa'iquêta'are çme nesi'quê judío peocohua'ire judío paire pa'iyêje pa'ijê'ê cuãñequê'ni?

Si'ahua'i Maija'quêre Cuasayepi Huasosicohua'i De'oye

¹⁵ Mai cato tsi'nêna judío paire pa'ê. Co'acohua'i judío paire peocohua'i pa'iyê pa'ñê. ¹⁶ Jaje pa'iquêta'are, mai nuñe pa'icohua'irepa pa'iyê tija'ñe peoji, Moisés cuãñese'ere yo'ojê. Coa Jesucristore ire pare cuasayepi tija'ñe pa'iji, nuñe pa'icohua'i pa'iyê. Jaje pa'ina, yêquêje Jesucristoni ire papi cajê asahuê. Cristore ire pare cuasayêja'a nuñe pa'icohua'i pa'iyê tija'huê. Jaje pa'ina, cuãñese'ere yo'ojê nuñe pa'icohua'i pa'iyê tija'ñe peoji.

¹⁷ Cristona pônêni, i nuñe pa'iyere pañu'u cajê yo'ojê judío peocohua'ijê pa'iohua'i, co'acohua'i pa'iyê asa tija'ñê. Çjaje pa'ito Jesupi maire co'a de'osicohua'i pa'iyê nei? Papi, jaje neñe. ¹⁸ Jaje pa'ina, cuãñese'ere ne tija'jê, huaso cuãñoñe pa'iji caquê ye'yasiquêpi, ja ye'yayere jêosiquêpi tijupê cui'nare ye'yaquê pani cuãñese'ere sañope do'i quê'i de'oji. ¹⁹ Jaje pa'ina, yê'ê, cuãñese'ere yo'oyere jêosiquêpi ju'isiquêje pa'i pa'iyê, Maija'quêni pacacasi'i caquê. ²⁰ Cristo ja're que cuãñosiquêpi pa'iyê. Ja yê'ta'a huajêquêpi pa'iyê, Cristopi yê'êni pa'i do'ipi. Yê'êpi pa'iyê pa'ñê. Jaje pa'ina, iye çapê huajêquê pa'iyê cato Maija'quê ma-maquêni yê'êre oi jucacai isiquêni de'hue yê'êre ñacai-ja'quê api cuasacajêpi pa'iyê. ²¹ Jaje pa'ina, Maija'quê paire oi yo'ose'ere tirona oañe pa'ñê. Cuãñese'ere cayere

sehuojê yo'oyepi nuñe pa'icohua'i tija'ñe pa'ito, Cristo ju'ise'epi do'i peoye patira'pi.

Paire Cuãñeña Pañita'a Maija'quê Pa'iji Cuasaye

3 Ina, Gálatas paire airepa huesêohua'i a'ê, mésar. ÇNepi mésarute co'a de'huare'ni, nuñerepa cocare sehuoma'pê pa'ija'cohua'ire? Mésar ña huê'ñana de'oye iñojê quêahuê, Jesús que cuãñosiquê ayere. ² Jaje pa'ina, iyere seina, quêajê'ê: ÇMaija'quê joyo mésarute isi, Moisés cuãñese'ere yo'o do'ire, pañita'a, Jesure ire pare cuasa do'ire isipi? ³ ÇAirepa huesêohua'ini mésar, Maija'quê joyopi yo'oquêna, ne huêosicohua'ipi, yure cato paire tutupi nuñerepa pa'iyere ne tija'ñu'u cuasacohua'i? ⁴ ÇMésar jaiye ai yo'oyepi coa pa'iyê? Ja ai yo'oyepi a'ri maña ye'yajajê caquê oiyê. ⁵ Maija'quêpi i joyore mésaruna isini, paire yo'o tija' ma'ñere mésar ja're yo'oni, çique do'ire yo'oquê'ni? ÇMésarupi cuãñese'ere cayere sehuo tija' do'ire yo'oquê? Pañi, mésarupi Maija'quê coca nuñere pa'ê cuasa do'ire yo'oji.

⁶ Abrahampi Maija'quê pa'iji cuasa do'ire Maija'quêpi ite capi, nuñe pa'iquê api. ⁷ Jaje pa'ina, Abraham cuasase'ere pa'ye cuasaye pacohua'ipi Abraham tsêcapê acohua'i a'ê. ⁸ Judío paire peocohua'ire necaiquêre pare cuasayêja'a nuñe pa'icohua'ire neñe pa'iji cuasa nêopi, Maija'quê. Ja yê'ta'a i toya pêpêna toyama'nê Maija'quêpi Abrahamre ja de'o cocare quêapi: "Si'a paire sihuajê'cohua'ire de'oye necaija'quê a'ê, mê'êja'a." ⁹ Abraham jare sihuacohua'ire nesicohua'ipi pa'iyê, i cuasase'ere necaiquêre pare cuasacohua'ijê. ¹⁰ Si'ahua'i cuãñese'ena quêco pacohua'i cato nejo cuãñoñere pa'iyê. Jaje pa'ina, toyase'e caji: "Cuãñe toya pêpê cayeje si'anê yo'o tija'ama'cohua'i cato nejosi-cohua'i a'ê." ¹¹ Tija'ñerepa quêaji. Jaje pa'iyê sête te'ijê cuãñese'ere cayere yo'osi do'ipi, nuñe pa'i pa'iyê tija'ñe peoji. Jaje pa'ina, toyase'e caji: "Nuñe pa'i cato Maija'quêre necaiquêre pare asa do'ipi pa'ija'quê api." ¹² Jaje pa'iquêta'are Moisés cuãñese'ere cato caji: "Si'aye cuãñese'ere cayeje yo'o tija'quêpi, iti yo'o tija' do'ija'a pa'ija'quê api." Jaje pa'ina, Moisés cuãñese'ere cato necaiquêre papi asaye peoye a'ê. ¹³ Cuãñese'ere cayere si'a yê'quê maca yo'oma'cohua'ipi nejosicohua'i pa'ijêna, Cristopi maire huasopi. Ja do'ire co'aqueje pa'i de'opi, mai do'ire. Jaje pa'ina, toyase'e caji: "Soquê sarahuana sêa deosiquê cato co'aqueje api." ¹⁴ Si'aye Abrahamre Maija'quê ca nêose'ere judío peocohua'ijê pajê'cohua'i a'ê caquê Jesupi soquê sarahuana jucacajê'i. Jaje pa'ina, i ca nêose'ere i joyore isiye pa'iji, si'ahua'ire Jesucristore de'hue neja'quê api, asajê pa'icohua'ire.

Cuãñese'ere Pañita'a Ca Nêose'e

¹⁵ Maija'quê do'ijê, mésarute paire ca nêoni yo'oyena quêaquê iñosi'i: Ñajê'ê, paire yêni yequêna co'amañare isisi'i ca nêoni toya nêo huesose'ere, yecohua'ipi nejocaiye peoji, cajê. ¹⁶ De'oji jaje cui'ne yure Maija'quêpi Abrahamre cui'ne i tsêcapê aquêna ca nêopi.

Jaje pa'ina, toyase'e mè'è tsècapè cama'è pa'iji, jai pa'ire cayeje, coa te'ire caji mè tsècapè aquèna. I ca nèosiquè cato Cristo api.

¹⁷ Jaje cani cayè: Maija'quèpi Abrahamre ca nèoni ti jaje yo'o ja'ñere ca huesopi, caquè. Jaje pa'i do'ire Moisés cuãnese'e jeteyo'je cuatro ciento treinta ometèca pa'i maca huèose'epi Maija'què ca nèose'ere do'i peoye neni nejoñe peoji. ¹⁸ Jaje pa'ina, Maija'quèpi coa isisi'i Abrahamre ca nèopi. Jaje pa'iquèta'are Moisés cuãnese'ere yo'ojè tì'añe pani Maija'què coa isisi'i ca nèose'e peora'pi.

¹⁹ Jaje pa'ito, ¿iquere cõcai Moisés cuãnese'e pa'iquè'ni? Ja cato Maija'què yèyere pa'i tayose'ere iño ja'ñepi pa'iji. Jaje pa'ina, Abraham tsècapè aquè, i ca nèosiquè Cristo dai macaja'a ja cuãnese'e yo'oye paji'i. Cuãnese'e cato Maija'quèpi huiñaohua'ina caèna, jaohua'ipi Moisésre isihuè, pãina isicaija'què. Isirena, Moiséspi iti yo'o ja'ñe pa'ire quèapi. ²⁰ Jaje pa'iquèta'are yure cato coa Maija'quèse'e te'i pa'iji iti yo'oquè peoji, iti se quèacaiquèje.

Iti Cuãneñe Do'i Què'ye

²¹ ¿Jaje pa'ito Moisés cuãnese'epi Maija'què ca nèose'ere sañope caye pa'iquè? Pani. Jaje pa'ina, cuãnese'e yo'oyepi Maija'què cajeohua'i pa'iyè tì'añe pa'ito, ja cuãneñere sehuojè yo'o do'i tì'ara'huè, nuñe pa'icohua'i pa'iyè. ²² Jaje pa'iquèta'are yure cato Maija'què toya pèpè caji: cuãnese'e tayo yo'o do'ire co'ayepi si'a pa'i tseasicohua'ipi pa'iyè. Jaje pa'ina, jare Jesucristoni necaiquè api cuasasicohua'ipi de'hue Maija'què ca nèose'e paye pa'iji.

²³ Ja yè'ta'a Cristore necaiquère pare cuasaye tì'a-ma'nè cuãnese'epi maire co'aye yo'oma'cohua'ini caquè cose'eje pa'ye ñacaiye paji'i. Jaje pa'ina, cosicohua'ipi utejè paè'è, iye cuasayere iñoñe pa'i macana. ²⁴ Tsire ñacaiyeje maire cuãnese'epi ñacai ye'yaquè paji'i, Cristona saja'què. Saèna, Cristoni ire pare cuasani nuñe pa'icohua'i pa'iyè tì'ajajè caquè, yo'opi. ²⁵ Ja pa'ina, yure necaiquère cuasaye daisi maca cuãnese'epi maire necaiye peoji.

²⁶ Jaje pa'ina, mèsaru si'aohua'i Maija'què mamajè a'è, Cristore necaiquère pare cuasa do'ipi. ²⁷ Cristo do'ire oco do cuãnosicohua'i cato, Cristo ayere suñasicohua'ipi pa'iyè, ije pa'iohua'i de'ojèna. ²⁸ Jaje pa'ina, peoyè, judío pa'i. Peoyè, griego pa'i. Peoyè, jo'ya nesicohua'i. Peoyè, coa pa'icohua'i. Peoyè, èmè. Peoyè, nomio. Jaje pa'ina, Cristo Jesuna tsioni pa'icohua'ipi te'ijè pa'iohua'i pa'iyè.

²⁹ Jaje pa'ina, mèsarupi Cristo tsecohua'i pani Abraham tsècapè acohua'i pa'iyè, Maija'què ite isisi'i ca nèose'ere paja'cohua'ipi.

4 Pèca ja'què co'amaña si'aye paja'quèta'a tsihua'è pani jo'yaèje pa'i pa'iji, si'a co'amaña paja'quèta'a. ² Jaje pa'ina, yecohua'ipi ite ñacaijè pa'iyè, i ne'ñe pa'yere. Ñacaijè pa'ijèna, pèca ja'quèpi yureta'a ai de'o tējipi caquè ina si'aye co'amaña isi macaja'a. ³ Jaje pa'ye maije tsije pa'iohua'i pa'i maca iye yeja cuãne tupi jo'ya nesicohua'ire papi, maire. ⁴ Jaje paquèna, iti

yo'o maca tì'aèna, Diusupi i mamaquère jèjo daopi. Judío paje pa'i daji'i, nomiona ai de'osiquèpi, Moisés cuãnese'ere si'aye yo'oja'quèpi daji'i. ⁵ Jaje daji'i, ja cuãneñe yo'ojè pa'icohua'ini maire huasosi'i caquè Maija'quèpi i yèhuiohua'ire pajaquè caquè.

⁶ Jaje pa'ina, mèsarupi tsoe i mamajè a'è cajè asayere iñosi'i caquè Maija'quèpi i mamaquè joyore jèjo daopi, mèsaru joñoana. Ja joyo pa do'ire cayè, mai: "yè'è ja'què." ⁷ Jaje pa'ina, Maija'què mamaquè a'è, mè'è, jo'yaè peoye. Jaje i mamaquè pa'i do'ire Maija'quèpi i yèyepi isija'què api, i ca nèosi co'amaña.

Pablupi Ai Co'a Ju'i Pa'ise'e Maija'quère Sehuocohua'ire

⁸ Ja yè'ta'a Maija'quère asama'nè, mèsaru yeque diusuohua'i pa'i nese'e jo'ya nesicohua'ipi paè'è. Pa'ijèta'a nuñerepa yeque diusuohua'i peoyè. ⁹ Jaje pa'isicohua'ita'a yureta'a asare payè, Diusuni. Ai tì'ña casi'i, Diusupi mèsarute i tsecohua'ire ñaji. Jaje pa'ito ¿me neni cui'naohua'ipi tutu peoyere cui'ne teaye pa'yere cuasa cõjè, sehuocaijè jo'ya ne cuãñoñe yèye'ni?

¹⁰ Mèsaru ja yè'ta'a Maija'què yèyere yo'o tì'aja'cohua'i a'è cuasajè judío pa'i yo'oyere mu'se de'huajè, ñañèohua'ire cui'ne ometècare yo'oyè. ¹¹ Jaje yo'ojèna, yè'è ca'rayè, mèsarute ai yo'oquè quèase'epi coa yo'ose'e pa'ima'quèni caquè.

¹² Maija'què do'ijè señe, mèsarute. Yè'èje pa'iohua'i de'ojè'è, jo'yaohua'i peocohua'i, yè'è je'què mèsarujè pa'i de'ohuè, judío pa'i cuãneñe peoquè. Yè'ère mèsaru ti co'aye yo'oma'cohua'i a'è. ¹³ Tsoe mèsarupi asayè, yè'è ju'i dahuè peoto quèaye pa'ñe pa'ipi mèsarute de'o coca quèahuè, yè'è du'ru macarepa mèsarute quèacore. ¹⁴ Yè'è ju'i dahuè cato yè'ère neñañe paji'i. Pa'ina, mèsaru ja ju'i dahuère yè'ère coejè eto saoye pãhuè. Pajè coa ai jerepa Maija'què huiñaère necaiyeje pãnita'a jare Jesucristopi daquèna, necaiyeje pa'yerepa yo'ohuè, mèsaru. ¹⁵ Jaje pa'ina, mèsarute cayè, ¿me nei'ni, mèsaru sihuajè pa'ise'e, mèsaru de'oye yo'ose'ere yè'è cõcaiye paye? Nuñerepa cayè, mèsaru dutaco pa'ito, mèsaru ña-coare dutani yè'ère isira'huè, yè'ère ai oi do'ire. ¹⁶ ¿Jaje yè'è nuñerepa cocare mèsarute casi do'ire mèsarute sañope yo'oquè de'ore? Pani.

¹⁷ Jaohua'i mèsarute, ai de'oye ñacañu'u cajè yo'ojèta'a co'aye cuasajè yo'oyè. Iohua'i yèye cato mèsarupi yèquè ja're pa'isicohua'ini, tìohua'ire neñu'u cuasaye a'è, jeteyo'je mèsarupi iohua'ise'ere de'oye necaijè pa'ijajè cuasajè yo'oye a'è. ¹⁸ Jaje pa'ina, yecohua'ire de'oye cuasajè, mai yèyeje yo'ojajè cajè ñacaiye de'oye a'è. Jaje pa'ina, yè'è mèsaru ja're pa'i macase'e yecohua'ipi de'oye yo'ojè, si'anè jajese'e de'oye yo'oto de'oji, yè'è peo macajè. ¹⁹ Jaje pa'ina, yè'è mamajè, Cristo mèsarute ije pa'iohua'ire de'o macaja'a mèsaruni ai cuasaquè, nomio tsì cõa huèoni a'si ju'iñeje pa'ye ai yo'oquè pa'iquè a'è, tìjupè. ²⁰ Yurepi merepa yè'è jarote mèsaru ja're patira'ye yeque maña quèaja'quèpi. Jaje pa'ina, mèsarute me caye'ni caquè co'a ju'iñè.

Agar Cui'ne Zara Iñoñere Quëaye

²¹ Moisés cuãñese'ere sehuocañu'u cuasacohua'ipi cajë'è: ¿Mësarupi cuãñese'e cayere asajë pa'icohua'i a'ni? ²² Ñeje toyase'e caji: Caya mamajëre Abraham papi, te'ire i jo'yaona, yequëni i nējore pana papi, jo'yao peocona. ²³ I jo'yaona ai de'huasiquë cato iye yeja pai yo'ojë payepi parena, çasiquë paji'i. Nējorepa ma-maquë cato, Maija'quë ca nëose'epi t'i'a ja'ñere çasiquë paji'i. ²⁴ Iye caya nomiohua'i iñoñë, Maija'quë maire cayaye cuasa nëose'ere. Jaje pa'ina, iye ai cuasajë asaye paji: Agar, Abraham jo'yaopi Arabia quë'ro acore Sinaí çutihuë ayere iñoço, judío paire, Maija'quë cuãñeñe isisi pa'i sito. Iye cuasa nëose'e acohua'i cato jo'yaohua'i pa'ija'cohua'ipi çoa cuãñoñë. ²⁵ Agar cato Sinaí çutihuëre iñoço, Arabia yeja pa'iconi, yure pa'i Jerusalénre. Ja daripë cato si'a io mamajë çoni cuãñese'epi jo'ya ne cuãñosicopi pa'ico. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are, ma'tëmo Jerusalén cato jo'yao peoco. Jaje pa'ina, mai io mamajë a'ë. ²⁷ Jaje pa'ina, toyase'e caji: Sihuajë'è, carao, mamajëre peocopi. Sihuaco cui-jë'è, tsi çaco a'si ju'iñe asama'copi. Jaje pa'ina, jeoco cuãñosicopi jai paire mamajëre paja'coa, ëjere pacore jerepa.

²⁸ Maija'quë do'ijë, mësaruru Isaacje pa'iohua'i a'ë, Diusu ca nëosi mamajë a'ë. ²⁹ Jaje pa'iquëta'are pai yëyepi ai de'huasiquëpi tsoe hue'ña, Maija'quë joyopi yo'oquëna, ai de'osiquëre josa yo'ose'eje pa'ye maire josa yo'oye pa'iji. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are toyase'e ñeje caji: Eto saojë'è, jo'yaore, cui'ne io mamaquëre. Jo'yao mamaquë ja're te'e jo'yao peoco mamaquë co'amaña paye peoji. ³¹ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë jo'yao mamajëre pa'iohua'i peoyë, mai. Jo'yao peoco mamajëre pa'iohua'i a'ë.

Nuñerepa Jo'yaohua'i Peocohua'i

5 Jo'yaohua'i peocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë caquë Cristopi sai de'huapi. Jaje pa'iyë sëte jo'yaohua'i peocohua'i pa'iyere pa'ijë'è, cui'naohua'ipi cuãñese'ere neñu'u cajë yo'ojë jo'yaohua'i pa'iyena ponëma'pë pa'ijë'è. ² Asajë'è, yë'è Pablopipi cayë, mësarute. Mësarupi çani tēaye pa'iji cajë yo'ocohua'i pa'ito, Cristo yo'o do'i mësarute çocaiye peoji. ³ Tijupë ca çone yëyë, çanihuë tēa cuãñosiquë pani si'aye Moisés cuãñese'e cayere yo'oye pa'iji. ⁴ Jaje pa'ina, mësaruru Moisés cuãñese'ere, nuñe pa'icohua'i de'oñu'u cajë, yo'ojë pa'icohua'ipi, Cristore hua saijë cui'ne Maija'quë mësarute oiye yo'oyere peocohua'i de'ohuë. ⁵ Jaje pa'ina, mai cato Maija'quë joyoja'a Maija'quë maire necai ja'ñere cuasa do'ipi uteyë, nuñerepa de'ocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, cajë. ⁶ Jaje pa'ina, maipi Cristo Jesús ja're tsioni pa'ito çani tēaye cui'ne pañe çocaiye peoye a'ë. Jaje pa'ina, maipi necaiquëre pare ite cuasajëna, ja cuasayepi paire oicohua'ire necaina, pa'iyë a'ë, do'i quë'ye.

⁷ Mësaruru de'oye yo'ojë paë'è. ¿Jaje pa'isicohua'ire nepi mësarute nuñerepa cocare yo'oma'pë ca ta-

to're'ni? ⁸ Ja cayë cato Maija'quë mësarute soisiquë tse peoji. ⁹ Jaje pa'ina, case'e pa'iji, a'ri o'sa sēpēpi huajë-cona çomerena si'a sēpē o'sa huesēyeje pa'iji. ¹⁰ Jaje pa'ina, Ejaëpi mësarute çocaina, tiñe pa'ye cuasaye paja'cohua'i a'ë cuasayë. Jaje pa'iquëta'are mësarute josa ca çome huesoquëre cato Maija'quëpi si'seja'quë api, iquei pa'itoje.

¹¹ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, yë'èpi ja yë'ta'a çani tēayere pa'iji ye'yaquë pa'ito, judío pai huajo yëye para'huë. Jaje yo'oye pani Cristo cruz ju'isi cocapi sañope iohua'ire yo'oye peora'pi. ¹² Mësarute josa ca çome huesorojaicohua'ipi, iohua'ija'a co'ye te'ere pa-pi peo hue'ña tēasicohua'i pa'itota'a de'oji!

¹³ Mësaruru cato Maija'quë do'ijë jo'ya nesicohua'i peoyë. Coa de'oye pa'ija'cohua'ini soisicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, ëseye peo do'ire çapë yëyere yo'oma'pë pa'ijë'è. Coa ai jerepa paire oijë, sa'ñe de'oye necaijë pa'ijë'è.

¹⁴ Jaje pa'ina, si'aye Moisés cuãñese'e iye cayena tōmeji: "Më'ëja'a co'ye oiyeje pa'ye oijë'è, yecohua'i." Ja cayere yo'oni si'aye cuãñese'ere sehuo t'i'añë. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are mësarupi sa'ñe se co'aye cajë cui'ne sa'ñe cue'cuejë yo'oni, sa'ñe ani huesēyeje pa'ye yo'ojë carajaija'cohua'i a'ë, de'hua ñajë pa'ijë'è.

Çapë Yëye Cui'ne Maija'quë Joyo Pa'iyë

¹⁶ Cayë, mësarute. Maija'quë joyo cuayepi pa'ijë'è. Ja-je pa'ijë mësaruru çapë yëye yo'oye paja'cohua'i a'ë.

¹⁷ Jaje pa'ina, paise'e yëyepi Maija'quë joyo yëyere sañope yo'oji. Yo'oquëna, cui'ne Maija'quë joyopi sañope yo'oji, çapë yëyere. Jaje sa'ñe yo'o do'ire mësaruru yëye yo'o t'i'añe peoji. ¹⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë joyopi mësarute cuaquë pa'ito, mësaruru ja maca cuãñese'ere sehuocaijë pa'iyë paja'cohua'i a'ë.

¹⁹ Huesëma'pë a'jiñe ñañe pa'iji, iti yo'oyena, pai co'aye yëyere yo'ocohua'ire. Jaohua'ipi ñeje pa'iyë, huejama'cohua'ipi coa parojaicohua'i pa'iyë. Tsi'sire yo'ocohua'ipi cui'ne co'ayena sēo measicohua'i pa'iyë.

²⁰ De'huase'ere Maija'quë api cajë secohua'ipi cui'ne dahuë necohua'i pa'iyë. Paire coecohua'ipi te'e cuasama'cohua'ipi cui'ne iohua'i yëyese'e yo'ojajë ësecohua'i cajë pa'iyë. Esa pëtitecohua'i pa'iyë, yecohua'ipi ti cuasama'cohua'ipi çnepi ai jerepa de'oye neñe'ni? cajë yo'ocohua'i pa'iyë. Tijohua'i a'ë cajë tsëcapëase'e huasicohua'i pa'iyë. ²¹ Co'amañare ëa ñajë pëti ëaye cuasacohua'i pa'iyë. Paire huani jeocohua'i pa'iyë. Çono cuepeohua'i pa'iyë, cui'ne jai aohua'ipi jaiye yequeje co'aye yo'ocohua'i pa'iyë. Ja'në case'ere mësarute cayë. Jaje pa'ye yo'ocohua'i cato, Diusu cuãñe te'te pa'iyë ti peoji.

²² Jaje pa'iquëta'are, Maija'quë joyo maina neñe iye a'ë: Paire oiye, sihuaye, jo'cua de'oye pa'iyë, yo'o jujama'pë quëcojë yo'oye, yecohua'ire coa ñama'pë de'oye necaiye, de'oye yo'ocaiye, ca nëose'ere de'hue ne t'i'añe, ²³ jerepa pa'i a'ë cuasa ma'ñe, cui'ne i yëyere co'ye quëco t'i'añe. Jaje pa'iyë cato cuãñese'epi sañope yo'oye ti peoji. ²⁴ Jaje pa'ina, Jesucristo tsecohua'i cato ai huānou, co'a ëmë ja're te'e i ëa ñaquë pasi'i caquë

pa'ise'e, cui'ne co'aye yése'e çoni que jęosicohua'i a'è.
²⁵ Jaje pa'ina, yure Maija'quę joyo pa'iyepi pa'ini, ina
 isiñu'u mai pa'ieje, ipi cuaja'quere.

²⁶ Jaje pa'ina, jerepa pa'iohua'i a'è cuasaye pañu'u,
 cui'ne çnepi jerepa de'oye yo'oye'ni? cuasayeje
 pañu'u, cui'ne mai acohua'i de'oye yo'oyere ëa ñaję,
 sa'ñe pęti ëaye ñaņeje pañu'u.

Sa'ñe Çocaiję'ë

6 Maija'quę do'iję, yecohua'ipi co'aye yo'oję co'a
 de'osicohua'i pa'ito, męsaruru Maija'quę joyopi
 cuaquęna, pa'icohua'ipi çocaiję'ë, cui'naohua'ipi huęi-
 ja'cohua'ire. Çocaiçohua'i pani jerepa pa'i a'è
 cuasama'pę çocaiję'ë. Yo'oję iti çocaisicohua'ipi cui'ne
 pa'yena yo'oję co'a de'oye. Jaje pa'i do'ire pa'i ñape
 co'ye męsaruru pa'iyere ñaję'ë. ² Męsaruru acohua'i ai
 yo'oję pa'icohua'ire çocaiję'ë. Jaje yo'oję Jesucristo
 cuañese'ere ne tı'aja'cohua'i a'è.

³ Teaye pa'i macata'a, de'hue yę'ępi jerepa pa'i a'è
 cuasani co'ye ija'a coso huesęji. ⁴ Jaje pa'iquęta'a coa
 ai jerepa pa'i ñape ñaņe pa'iji, me yę'ë pa'ie'ni caję.
 Si'anę jaje neñaņe pa'iji, mę pa'iyere. Neñaęna, de'oye
 yo'oyepi pa'ina, ja yo'ose'ere sihuaye pa'iji. Pani yeco-
 hua'i pa'iyena cuęcue ñani. ⁵ Jaje pa'ina, te'ohua'ise'e
 yo'oye pa'iji, iohua'i ayere.

⁶ Maija'quę coca yo'o ja'ñe ye'ya cuañoquępi, ite
 ye'yaquęre i de'oye payepi çocaiye pa'iji.

⁷ Co'ye cosoma'pę pa'iję'ë. Maija'quęre ti coso tı'aņe
 peoji, ñama'ę pa'ija'quę api caję. Jaje pa'ina, pa'i ñape
 tãse'ere quęquęna tęaye pa'iji. ⁸ Jaje pa'ina, pa'ipi i
 çapę yęyere yo'osiquę pani co'ayere tãsi do'ire ju'iñere
 tęaye pa'iji. Jaje cui'ne Maija'quę joyo yęyere yo'osiquę
 pani de'oyere tãsi do'ire ti pani huesęyere tęaye pa'iji,
 Maija'quę isiyere. ⁹ Jaje pa'ie sęte, ję'joye peoyerepa

de'oyere yo'oję pañu'u. Jaje pa'ina, maipi yo'o jujama'-
 cohua'i pani tęaja'cohua'i a'è, ja pa'iyere, iti mu'se
 tı'aęna. ¹⁰ Jaje pa'i do'ire de'oye yo'o'ñe pa'i sa'rore
 pa'ito coa ñama'pę si'ahua'ire de'oye necañu'u, mai ai
 cuasaye ja'ye. Cui'ne ai jerepa de'oye necañu'u, Jesu-
 crstore cuasacohua'ire.

Yęhuoye Cui'ne Tęjiyerepa Pępaye

¹¹ Yure yę'ë jętęre papi jai toya toyayę, męsarupi ña-
 ję'ë caquę. ¹² Męsarute çã'ni tęaye pa'iji caję ye'yaco-
 hua'i cato, pa'ipi de'oye çaja'cohua'i a'è caję yo'oyę,
 cui'ne Cristo cruz ju'ise'e ayere quęama'cohua'ipi josa
 yo'oma'cohua'ini caję ca'raję. ¹³ Jaje çã'ni tęaye yo'oco-
 hua'ita'a cuañese'e cayere si'aye yo'o tı'ama'cohua'i
 a'è. Jaje pa'iohua'ita'a męsarupi, męsaruru çapęre tęani
 hue'ęjęna, sihuaja'cohua'i a'è yęquę jerepa pa'iohua'i
 a'è caję męsarupi iohua'i case'ere sehuocai do'ire.

¹⁴ Jaje pa'ina, yę'ë cato mai Ējaę Jesucristo cruz
 ju'ise'ere sihuaquę quęayę. Cristo cruz ju'isi do'ipi
 yę'ęre iye yejapi tutu de pase'e juni huesępi. Ju'ina,
 yę'ępi iye yeja yęye ayere yo'oma'quę de'ohuę,
 ju'isiquęje pa'i. ¹⁵ Cristo Jesús ja're tsioni pa'icohua'ire
 cato çã'ni tęasicohua'i pa'ie, panita'a paçohua'i pa'ie
 çocaiye peoji. Iti do'i quę'yerepa cato maipi huaję pa'i
 pönęni pa'ie a'è. ¹⁶ Si'ahua'i jaje yo'oję pa'icohua'ire
 Maija'quę oi teaye necaise'ere cui'ne jo'cua de'oye
 pa'ie isiquęna, de'oye pa'iję'ë, jaje yo'ocohua'ipi, Mai-
 ja'quę pa'ipi.

¹⁷ Iye macapi jerepa cato yę'ęre josa yo'oma'pę pa'i-
 ję'ë, tsoe męsarupi ñaņę, nuñerepa Jesús jo'yaęrepa
 pa'iyere iñoquę, yę'ë çapęre a'si ja'juse'e hue'ęquęna.

¹⁸ Maija'quę do'iję, męsarute si'ahua'ire mai Ējaę Je-
 sucristopi de'oye pa'ie, isijaquę. Jaje pa'ijaquę.

EFESIOS

Pablo Toyase'e Efesios Sehuosicohua'ina

1 Yè'è Pablo Maija'què yèè do'ire Jesucristo jo'yaè pa'iyè, cayè ñeje, ìpi jèjo daosiquè a'è caquè. Toyayè, iye toya ja'hua Maija'què acohua'ina, cui'ne Jesucristore sehuocohua'ina caquè, Efeso pa'icohua'ina. ² Maija'quèpi ì jo'cua de'oye pa'iyè isiquèna, cui'ne Èjaè Jesucristopi ñacaina, de'oye pa'ijè'è.

Maire Isise'e Cristo Do'ipi

³ De'oque'ere pa'ni cañu'u, Diusure, mai Èjaè Jesucristo pèca ja'quère, Maipi Cristo ja're conì tsioni pa' do'ire, si'aye Maija'què cuañe tèt'e aye joyo pa'iyè isiquère. ⁴ Diusupi maire ja' yè'ta'a yeja de'huama'nè Cristo do'ijà'a ai oi sahuapi, ì ña hue'ñana ìna isisicohua'ipi si'si tèt'ñaje peocohua'ipi pa'ijajè caquè. ⁵ Jaje pa'ina, ìpi ai oi jaje yo'osi'i cuasa nèose'eje pa'ye yo'oque' Jesucristo do'ijà'a ì mamajère coa huerosicohua'ire nepi, maire.

⁶ Jaje pa'ina, Maija'què maire ai de'oyerepa yo'ocaise'ere cuasajè sihuañu'u. ì oi mamaquère pana tsioni pa' do'ire de'oyerepa maire necaisiquère. ⁷ ì ai oi do'ire Diusupi maire ì mamaquè tsie nejosi do'ipi mai co'aye yo'ose'ere saì de'huacai huasopi. ⁸ Jaje pa'ina, Maija'quèpi si'aye mai carajaiñere ì ta'ñe asayepi cui'ne maire oiyè yo'oyepi maire isipi. ⁹ Isini maire ise'e jaje yo'osi'i cuasa nèoque' pa'ise'ere, ì yahuese'ere asa tì'añe necaji'i. ¹⁰ Jaje pa'ina, ìti cuasa nèose'eje pa'ye si'aye yo'oque' tì'aja'què api, Diusupi ìti yo'oque' maca tì'asi maca. Ja' maca Diusupi si'a co'amaña ma'tèmo pa'iyè, cui'ne yeja pa'iyè, te'ona tsioja'què api, Cristopi meñe cuañequè pa'ijaquè caquè.

¹¹ Cristo ja're tsioni pa' do'ire ì co'amaña ì ja're conì huero pajajè caquè tsoe hue'ñana Diusupi maire ì tsecohua'ire pajajè caquè a'è cuasa nèopi, ì yèyeje pa'ye si'aye ìte de'oye ña cuañoñese'e yo'oque'pi. Jaje nepi. ¹² Nequèpi maire sahua nèopi, Cristore du'ru macarepa necaiquè api cuasasicohua'ipi Maija'què ai jerepa pa' pa'iyere sihuajè pa'ijajè caquè. ¹³ Jaje pa'ina, de'o coca mèsarute huasoyere nuñerepa cocare asa maca tsoe mèsaru Cristo ja're tsiosicohua' pa'è'è. Jaje pa'ijèna, Cristore ìre pare cuasa maca ì isisi' ca nèosi de'o joyore mèsaruna isipi. ¹⁴ Ja' joyore cato maire Maija'què du'ru isì nèosi joyo a'è. Ja' joyore pani asayè, mai, ì tsecohua'ire huaso tèt'i maca, si'aye Maija'què ca nèose'ere pajajè'cohua' a'è cajè, ja' maca Maija'quère sihuajè'cohua' a'è, ì jerepa pa' pa'iyere.

Pablopi Sehuosicohua'ire Sècakaiye

¹⁵ Asaquè pa'iyè, mèsaru Èjaè Jesure necaiquère pare cuasajè pa'icohua'ipi, si'aye Maija'què tsecohua'ireje oijè pa'iyè. ¹⁶ Jaje pa'ina, yè'è Maija'quère se maca mèsaru de'oye yo'oyere cuasaquè si'anè de'oji caquè pèpayè, Maija'quère.

¹⁷ Jaje pa'ina, mai Èjaè Jesucristo mèñe Diusure sècakaiyè, mèsaruni ta'ñe asa joyore isija'què caquè. Isiquèna, mèsarupi ì iñoñe asa tì'ajè cui'ne jerepa nuñe asa tì'ajajè caquè sècakaiyè. ¹⁸ Señè, cui'ne ìpi mèsaru cuasayena miañe necaina, mèsarute caquè soise'ere utejè pa'iyere nuñerepa asa tì'ajajè caquè, cui'ne Maija'què ì tsecohua'ire isì ja'ñe airepa de'oye a'ni cajè asajajè caquè sècakaiyè.

¹⁹ Cui'ne airepa jaiye a'ni Maija'què tutu ja'rujañe ti peoyerepa, maire, ìte sehuosicohua'ire yo'ocai tutu, cajè asa tì'ajajè caquè sècakaiyè, jare iye tutupi Maija'què si'a tuturepa yo'oque' iño'pi. ²⁰ Jesucristore ju'isiquèni huèoni ì èja tèt'ena, jeto Maija'què cuañe tèt'ena ño maca, ²¹ ja' maca si'a cuañeñere, si'aye Èjaè pa'iyere, si'a tuture si'a jo'ya ne tutu pa'ise'ere, jerepa pa'ire Cristore nepi, coa si'ayere cayè mamire hue'eyere iye yeja yure pa'iyere cui'ne si'a mu'seña pa' ja'ñere èjaère pare nepi. ²² Neni si'a co'amaña ì quèo huè'ehuèna o'api. Jaje pa'ina, Cristona sehuocohua'ireje isipi. Jaje pa'ina, sehuosicohua' si'opè api, Cristo. ²³ Jaje pa'ina, sehuosicohua' cato Cristo capè acohua' a'è. Jaje pa'ina, Cristopi si'a sehuosicohua'ire pani huesoji, cui'ne ìpi si'a co'amaña Èjaèrepa pa'iji.

Maija'què Oi Do'ire Huasosicohua' Pa'iyè

2 Ja'nè mèsaru co'aye yo'oyena cui'ne cuañese'e tayo yo'oyena ju'isicohua'ipi pa'è'è. ² Pa'ijè iye yeja pai yo'oyere, iye de'otose'e cuañequè, Maija'quère saño'pe yo'ocohua'ire cuaquè yèyere yo'ohuè. ³ Jaje mai si'aohua' i ja'nè mai capè yèyere co'ayere yo'ohuè, iye yeja pai coa noni yo'ojè pa'iyere, mai cuasayere. Ja'je coa noni yo'ojè pa' do'ire Maija'quèni nejo cuaño ja'ñe pa'iohua'ipi pa'è'è.

⁴ Jaje pa'iquèta'are, Maija'què paire teaye ñani co'caiquèpi maire ai oi, ⁵ ja' yè'ta'a mai co'aye yo'oyena ju'isicohua'ipi pa'ijèna, pa'iyere isipi Cristo do'ipi. Jaje pa'ina, mèsaru Maija'què oi de'oye yo'oque' do'ire huaso cuañosicohua' pa'iyè. ⁶ Jaje pa'ina, Maija'quèpi maire ju'isicohua'ini Cristo Jesús ja're huèoni ì ja're te'e ñopi, Maija'què cuañe tèt'ena. ⁷ Iye cato yo'opi Cristo Jesús do'ipi maire ì ai oiyere, cui'ne ì de'oye maire yo'oque'.

caise'ere yequë mu'seña maire iñosi'i caquë. ⁸ Jaje pa'ina, mësaru Maija'quëpi de'oye oi yo'o do'ire huaso cuãñosicohua'i pa'ie payë, necaiquëre pare ite cuasa do'ipi. Iye mësarupi yo'ojë tija'se'e peoji, coa Maija'quëpi mësarute isise'e a'ë, ⁹ cui'ne mësaru yo'o do'ipi etase'e peoji. Jaje pa'ina, te'ijë yë'ëpi nehuë, ca tija'neje peoji. ¹⁰ Maija'quë co'amaña'a'ë, mai i nesicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë tsoe hue'ña ne de'hua-caise'eje pa'ye Cristo do'ija'a de'o co'amaña yo'ojã'cohua'ire nesicohua'i a'ë.

De'oye Pa'ie Cristo Do'ipi

¹¹ Cuasajë'ë, ja'në mësarute pa'i tãase'ere hue'ecohua'ipi judío pa'ipi ca'ni tãama'cohua'ire hue'yose'ere judío pa'i peo do'ire. ¹² Ja'në cato mësaru Cristore peocohua'ipi, Israel pa'i peocohua'ipi, Maija'quë ca nãose'ere peocohua'ipi, yequë mu'se pa ja'ñere uteye peocohua'ipi. Diusureje peocohua'ipi te'ohua'i iye yejana ne huesësicohua'ipi paë'ë. ¹³ Jaje pa'iquëta'are yure mësaru Cristo Jesús tsie do'ipi ina tsioni ja'yere pa'iyë, ja'në ite so'ore pa'isicohua'ipi. ¹⁴ Cristo api, mai jo'cua de'oye pa'ie. Ipi judío pa'ie cui'ne judío pa'i peocohua'ireje te'e tsëcapëna nepi. Tsoe nejopi, ta'tëpo, yecohua'i a'ë cajë pa'ise'e. ¹⁵ Jaje pa'ina, Cristo mai tayo do'ire sai de'huani i capëpi Moisés cuãñe coa pa'ie nepi, caya pa'i tsëca pa'ise'ere te'e huajë pa'i tsëcapë pa'ija'quë caquë. Jaje neni jo'cua de'oye pa'ie nepi. ¹⁶ Jaje Cristo i cruz ju'i do'ipi caya tsëca pa'ijë uihuayere nejoni te'e pa'ie nepi. Neni Maija'quë ja're jo'cua de'oye pa'ie necaji'i, maire.

¹⁷ Mësaru so'ore Maija'quëre pa'icohua'ire cui'ne judío pa'ie, ite ja'ye pa'icohua'ire si'aohua'ire jo'cua de'oye pa'ie, de'o cocare quëasi'i caquë Cristo daji'i. ¹⁸ Jaje pa'ina, yureta'a Cristo do'ija'a si'aohua'i judío cui'ne judío pa'i peocohua'ijë Maija'quëna tsiojã'iñe pa'iji, maipi te'e joyore hue'e do'ire. ¹⁹ Jaje pa'ina, mësaru tjo hua'i peoyë, yecohua'i yejare pa'icohua'ijë pa'iohua'i pa'iyë. Jaje pa'ina, yure mësaru cato Maija'quë pa'i ja're cõni te'e pa'iyë, Maija'quë do'ijë acohua'i de'osicohua'ipi. ²⁰ Mësaru jai huë'eje pa'iohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi i jëjo saocohua'i cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i nesiconã, mëñe nesicohua'ipi pa'iyë, Jesucristo cato ne huëojë du'ru macarepa oasi quëna pëje pa'i api. ²¹ Cristona si'a huë'e quëco paco ina tsiosicorepa pa'io, jerepa jaico ai de'ojã'co, Ejaërepa de'o huë'erepa pasi'i caco. ²² Jaje cui'ne mësaruje, si'aohua'i Cristona tsioni pa'ijë, Maija'quë joyo pa'i huë'e pa'iyë.

Judío Peocohua'ire Quëaquë Api Pablo

3 Yë'ë Pablo, Jesucristona tseã cuãñosiquë a'ë, mësaru judío pa'i peocohua'ini caquë. ² Jaje pa'ina, Maija'quë mësarute oi coa isiyere yë'ëpi quëacaijaquë caquë ipi cuãñe nãopi cajë asayë, cuasayë. ³ Jaje pa'ina, Diusupi i yahue cuasa nãose'ere yë'ëna quëa iñopi. Jare yë'ëpi i quëase'eje pa'ie mësarute a'ri maña quëaquë toyahuë. ⁴ Yë'ë toyase'ere ñajë mësaru asa

tija'cohua'i a'ë, yë'ëpi Cristo aye yahuese'ere asaquë pa'ie. ⁵ Iye cato cayë tsoe acohua'ire i cuasa nãose'ere iñoma'ë yahueni pase'ere, jare yure i joyopi i de'ocohua'ire pare jëjo saocohua'ina, cui'ne ite quëacaicohua'ina, yo'oyeja'a Maija'quëpi iñopi, si'aye. ⁶ Iye a'ë, iti yahuese'ere cato: Cristo Jesús do'ija'a Maija'quë ca nãose'ere huaso coca quëayeja'a, judío pa'i peocohua'ipi, judío pa'i pa ja'ñere te'e cui'neje si'a yë'quë maca pa ja'ñe a'ë, i capë acohua'i pa'i do'ire.

⁷ Maija'quë yë'ëre oi coa isise'eja'a Diusu tutupi iye coca quëacaiquëre nesiquë a'ë, i yëyeje. ⁸ Yë'ë, Maija'quë tsecohua'i seña maca huë'ehuërepa pa'iquëni, Maija'quëpi coa isipi, judío pa'i peocohua'ire, jaiye de'o co'amaña cuëcue tija'ne peoyerepa Cristo payere, de'o coca quëayerë. ⁹ Si'aye co'amaña de'huasiquëpi Diusupi yë'ëre i tsoe hue'ña cuasase'ere yahuese'ere pase'ere si'aohua'ire quëa iñoja'quëre nepi. ¹⁰ Jaje pa'iji, yure sehuosicohua'i pa'ieja'a cuãñecohua'ipi cui'ne ëjaohua'ipi joñoase'e pa'i huë'ña Diusu ta'ñe yo'oyere si'aye ña tija'ajë caquë. ¹¹ I cuasa nãose'ere pa'ie cui'ne yo'opi, Diusu, mai Ejaë Jesucristo do'ija'a si'aye ne sao maca. ¹² Jaje pa'ina, Cristo do'ipi Diusuna de'hue a'jiñe tsiojã'iñe payë, asajë mai, ite de'hue necaiquë api cuasa do'ija'a. ¹³ Jaje pa'ina, señë, mësarute. Yë'ë mësaruni caquë ai yo'oyere ñani yo'o jujama'pë pa'ijë'ë. Yë'ë ai yo'oye cato mësaru jai do'i quë'iohua'i pa'ie iñoquë yo'oye a'ë.

Jesús Oie

¹⁴ Iyere caquë mai Ejaë Jesucristo pëca ja'quë ña huë'ñana do're ja'rüyë, ¹⁵ si'a i tsëcapë ma'tëmo pa'icohua'i cui'ne yeja pa'icohua'i i mamire hue'eje pa'iquëna. ¹⁶ Do're ja'runi Maija'quëre señë, i de'o co'amañare pare mësaru joyona Maija'quë joyo yo'o do'ipi jerepa pa'yere tuture isijãquë caquë. ¹⁷ Cui'ne ite pa'iji cuasa do'ipi Cristopi mësaru joyore pa'ija'quë pa'ina, Cristo pa'ie oiyena jëayerëpa tsita mesicohua'ipi pa'ijë. ¹⁸ Si'a sehuosicohua'i ja're cõni Cristo pa'ie oie: je'ñe tãcapë jaiye, tsoaye, huã'iñe, cui'ne mëñe tsoaye asa tija'cohua'i a'ë caquë señë. ¹⁹ Señë, cui'ne mai asaye jerepa tãto saise'ere pa'ie oiyere asa tija'ajë caquë, jaje asa tija'ajë Diusu oiyepi timësicohua'i pa'ijajë caquë.

²⁰ Yure airepa de'oquëre pa'ni Maija'quë cajë sihuañu'u, i tutupi maija'a yo'oacaiquëre pare, si'aye mai pañu'u cajë señe maña, pañita'a mai cuasaye maña, jerepa de'oye necai tutu paquëre. ²¹ De'oquëre pa'ni Diusu, cajë sihuañu'u, sehuosicohua'i Ejaëre, Cristo Jesús do'ipi. Jajese'e si'anë tsoeje ite sihuajë pañu'u. Jaje pa'ijaquë.

Te'ijë Pa'iohua'i Pa'iyë, Te'i Joyopi Pa'i Do'ire

4 Ejaëre tseã cuãñosiquëpi señë, mësarute Maija'quë caquë soise'eje pa'ie nuñerepa pa'ijë'ë caquë. ² Jaje pa'ina, jerepa pa'iohua'i a'ë cuasama'cohua'ipi pa'ie oicohua'ipi, pa'i ñape tija'ne cuasayere sañope cama'cohua'ipi quëcocihua'ipi oicohua'i pa'i-

jë'ë. ³ Jaje pa'ijëna, mësaru jo'cua pa'iyepi necaina, Maija'quë joyopi çocaina, si'anë tsiosicohua'ipi pañu'u cajë de'hua ñajë pa'ijë'ë. ⁴ Te'e çapë cui'ne te'e joyo pa'iji, Maija'quë mësarute te'ore utejë pa'iyena soise'eje pa'ye. ⁵ Pa'iji, te'e Èjaë. Pa'ico, te'o Maija'quëre cuasaye, te'e oco doye pa'iji. ⁶ Pa'iji, te'e Diusu si'aohua'i pëca ja'quërepa. Jajëpi pa'iji, si'aye ëmëje'e te'tere pare, si'aohua'ire tsioquë yo'oquë cui'ne si'aohua'ire tsioni pa'iquërepa.

⁷ Jaje pa'iquëta'are Cristopi mai yo'ojä'a tuture pajë ñapere i yëyeje pa'ye isipi. ⁸ Jaje pa'ina, toyase'e caji: I ma'tëmo mëi maca, te'e i järe çoni tseä cuañosicohua'ireje sapi.

Saquë i yo'o tuture pajina isipi.

⁹ "Mëji'i" cani, cayë du'ru yejare pani cajesiquëpi mëji'i cajë. ¹⁰ Iti cajesiquëpi järe ipi mëji'i ai ëmërepa ma'tëmona, si'aore i pa'iyepi timësi'i caquë. ¹¹ Järe ipi pajë ñapere isipi, yo'ojä'a tutu, yecohua'ini i jëjo saocohua'ire nepi, yecohua'ini Maija'quë caquëna, asase'ere quëacaicohua'ire nepi, yecohua'ini huaso cocare quëa-jä'cohua'ire nepi. Yecohua'ini yëi ñamare ñacaiyeje pa'ye sehuosicohua'ire ñacaicohua'ire nepi. Cui'ne yecohua'ini de'oye ye'yajä'cohua'ire nepi. ¹² Jaje i tsecohua'ire yo'ojä'a tutu isipi, i yëyere yo'ojajë caquë. Yo'ojëna, Cristo çapë acohua'ipi ai de'ojajë caquë iohua'i necai do'ipi.

¹³ Jaje pa'ina, i ne de'huasichua'ipi necaiye pa'iji, si'aohua'i te'i cuasayeje pa'ye Maija'quëre cuasajë pa'i macajä'a cui'ne Maija'quë mamaquëre asa tja macajä'a. Jä maca yureta'a joyo aiohua'irepa de'oni Cristo ja'iohua'irepa pa'ijä'cohua'i a'ë, si'aohua'i. ¹⁴ Jä maca tsije pa'iohua'i pa'iyepi pajä'cohua'i a'ë. Tsijä cato iohua'i cuasase'e esa jëoni yeque cuasayena ajä'ne ponëcohua'i a'ë, tayosi ma'a saicohua'i cosoyena sehuocaijë. ¹⁵ Jaje pa'ina, mai cato joyopi pajëre oiyere nuñerepa cocare cajë ñese ai de'oye pa'iji si'aye pa'iohua'irepa, Cristo sehuosicohua'i sjoöpëna tsioni pa'ijë. ¹⁶ Jaje pa'ina, Cristo do'ipi si'a çapë jëayerepa sa'ne si'a te'ña tsio huesëji, te'ojë pa'iorepa. Jaje tsioni si'a te'ña de'oye yo'ojëna, si'a çapë ai de'oji, sa'ne oiyena.

Huajë Pa'iyepi Cristo Do'ipi

¹⁷ Iye a'ë, yë'ë mësarute mai Èjaë mamipi cuañequë cayë: Pa'ima'pë pa'ijë'ë, järe yë'ta'api Maija'quëre cuasama'cohua'i pa'iyepi pa'ye. Jäohua'i cato pa'iyë, coa noni do'i peoyere cuasajë pa'iyepi. ¹⁸ Jaje pa'iohua'ipi sëtama'cohua'ijë pa'ye de'oye cuasama'cohua'i a'ë, Satanáspi iohua'ire ñamije pa'ye necai do'ire. De'oye cuasama'cohua'ipi nuñe coca coe do'ire huesësicohua'ipi pa'iyë. Jaje pa'ijë Maija'quë pa'iyepi peocohua'ipi pa'iyë. ¹⁹ Jaje pa'ina, huajëya'ye nëiñe peocohua'ipi si'aye co'ayere yëyena dahuëyesicohua'ipi pa'ijë, ja'rujajë peoye, coa si'aye si'si co'amañare yo'ojë pa'iyë. ²⁰ Jaje yo'ojë pa'iyere Cristo mësarute ye'yama'ë pajä'i.

²¹ Jaje pa'ina, mësarupi nuñerepa coca paquëni, i cayere asasicohua'i pani, cui'ne i pa'iyere ye'yasicohua'i pani, ²² jëcojë'ë, mësaru tsoe pa'ise'ere, sehuo-

ma'cohua'i pa'ise'ere. Järe tsoe pa'ise'e yëyepi cosoquë co'ayena sayere. ²³ Jëcojëna, si'a mu'seña huajë yëyere cui'ne cuasayere pa'ye pa'iji. ²⁴ Järe pajë huajë pa'iyere pajë'ë, çañare suñañeje pa'ye. Iye huajë pa'iyepi cato Maija'quë nuñerepa pa'iyepi, cui'ne Maija'quë de'oyerepa pa'iyepi nese'e a'ë.

²⁵ Jaje pa'ina, järe yë'ta'api cosoma'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa pajë ñape nuñerepa cocapi cajë'ë, pajëre. ¿Si'aohua'i te'e çapë acohua'i me yeque yo'oye'ni?

²⁶ Pëicohua'i pani, ti pëni huesëma'pë pa'ijë'ë, tayoye. Pëtise'e cajë na'ijaima'pë pa'ijë'ë. ²⁷ Huatire sa'ronëocaima'pë pa'ijë'ë.

²⁸ Co'amaña yahue imaquë pa'isiquë pani jëcojë'ë, järe yo'oye. Jëoni co'amaña ne huëojë'ë, më'ë jëtëpi, de'oye co'amaña yecohua'ire carayere isisi'i caquë.

²⁹ Si'si cocare cama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa iti asacohua'ire de'oye pa'iyepi necaiyere, cui'ne jerepa ñese mëiñe necaiyere cajë'ë. ³⁰ Maija'quë mësaruna i joyere isipi, i tsecohua'irepa iño järe ñere mësarute huaso tëji mu'serepa. Jaje pa'ina, co'a coca cayepi ne oema'pë pa'ijë'ë, Maija'quë joyere.

³¹ Jëcojë'ë, yecohua'ire saisi'i caquë oi joyo pa'iyere: pëi sañope cuasayere, pëi sañope yo'oyere, sañope tutu cayere, cui'ne yecohua'ire co'acohua'i a'ë cayere. Coa si'aye yecohua'ire sañope yo'o ayere jëcojë'ë.

³² Jëoni sa'ne oijë çocajë'ë. Cui'ne yecohua'ire saji de'huacajë pa'ijë'ë, mësaru co'aye yo'o do'ire Cristo do'ipi Maija'quë saji de'huacaise'eje pa'ye.

Maija'quë Mamajë Pa'iyepi

5 Mësaru Diusu oi mamajë sëte ije pa'iohua'i pañu'u cajë, yo'ojë'ë. ² Cristo maini oi ija'a co'ye Maija'quëna isiquë jucacajä'i. Järe yo'oye cato de'oye ma'ña sëñeje pa'ye a'ë, Maija'quëna. Järe yo'oyepi maire i oiyere iñopi. Yureta'a i oiyepi pa'ye yecohua'ire yo'oñu'u. Järe yo'ojë pa'ijë'ë.

³ Jaje pa'ina, yure Maija'quë acohua'i pa'iyepi sëte nomiohua'i paye coca cayë ti cama'pë pa'ijë'ë, cui'ne si'a si'si yo'o cocare cui'ne si'aye pa'ëyere nëi cocare ti cama'pë pa'ijë'ë. ⁴ Cui'ne cama'pë pa'ijë'ë, si'si cocare, coa cayere, cui'ne çä'a cocata'a si'ayere co'aye yo'oyena cuasa huëoyere cama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa mësaruse'e, Maija'quëre de'oji cajë pëpaye pa'iji.

⁵ Mësarupi tsoe täre ñe asayë, yequë nomiore panita'a yequë ëmëre yo'ocohua'ipi, panita'a si'sire yo'ocohua'ipi, panita'a jaiye co'amañare paye yëcohua'ipi Cristo cui'ne Diusu cuañe te'te cacayë ti peoyë. Jaiye co'amañare yëcohua'ipi cato pajë de'huasi Diusuni sëñeje pa'iohua'i a'ë. ⁶ Iye tayo yo'oyere de'oye a'ë cacohua'ini coso cuañoma'pë pa'ijë'ë. Jaje yo'ocohua'ire Maija'quëpi pëi nejoja'quë api, ite sehuocaima'pë yo'ocohua'ire. ⁷ Jaje pa'ina, mësaru jähua'ire tsioma'pë pa'ijë'ë.

⁸ Järe mësaru nea huëñare pa'ë'ë. Yure mai Èjaë järe tsioni pa'i do'ire mia huëñare pa'iyë. Jaje pa'i sëte mia huëña pajë sëte de'oye pa'iyepi pa'iji. ⁹ Iye mi-añepi iyere neji: de'oye yo'oyere, nuñerepa cayere cui'ne tayo saima'pë pa'iyere. ¹⁰ Maija'quë yëye

yo'oyere ye'yejè'è. ¹¹ Cui'na maca yo'oma'pè pa'ijè'è, çocai ma'ñere, nea huè'ña acohua'i yo'oyere. Coa ai jerepa co'ayere mia huè'ñana eto iñojè'è. ¹² Jaje pa'ina, sehuoma'cohua'i yahue yo'oyere cayequè huajèya'ji, maire. ¹³ Jaje pa'iquèta'are miañepi yahue yo'ose'ena ju'acquèna, si'aye tiñarepa ña'ne pa'iji. Jaje pa'ina, si'ayere yahue yo'ose'ere çoni iñoja'què api, miañepi. ¹⁴ Jaje pa'ina, case'e pa'iji:

Sètajè'è, çaiquè,
ju'isicohua'i jopopi huèijè'è,
Cristopi miacaija'quère.

¹⁵ Jaje pa'ie sète de'hua mèsaru yo'ojè pa'iyere ñajè pa'ijè'è. Huesèohua'ije pa'iohua'i pa'ima'pè, coa ai jerepa ta'ñerepa asajè pa'ijè'è. ¹⁶ De'o co'amañare esa nejè'è, co'a mu'señare pa'i do'ire. ¹⁷ Coa huesèrepa yo'oma'pè pa'ijè'è, du'ru macarepa jere Èjaèrepa yèquè'ni cuasani, i yèyere yo'ojè'è. ¹⁸ Çono cuepe-ma'pè pa'ijè'è. Ja cato nējaiñe peoyerepa coa yo'oye-na saye a'è. Ai jerepa Maija'què joyopi timèsicohua'ipi pa'ijè'è. ¹⁹ Pa'ijè tsoe jèjèñe toyase'epi sehuosicohua'i jèjèñepi cui'ne joyo jèjèñepi sa'ñe cajè pa'ijè'è, cui'ne iye jèjèñepi jèjèjè si'a joyorepapi sihuajè Maija'quère de'oquère pa'ni cajè pa'ijè'è. ²⁰ Si'anè Maija'quère de'o'ji, cajè pèpajè pa'ijè'è, mai Èjaè Jesucristo mamipi.

Sehuosicohua'i Huè'e Pa'ie

²¹ Sa'ñe de'oye sehuojè pa'ijè'è, Maija'quère ca'ra do'ipi.

²² Nējohua'i èjère de'oye sehuocaijè pa'ijè'è, mai Èjaère sehuoyeje pa'ye. ²³ Cristo sehuosicohua'i mēñe sɔpè api, cui'ne pa'ye èjèje nomio mēñe sɔpè api, Cristo sehuosicohua'ire huasoquè api, i çapè acohua'ire. ²⁴ Jaje pa'ina, Cristore sehuosicohua'i de'oye i çuagneñe sehuojè pa'ieje pa'ye cui'ne nējoje èjère si'aye sehuoco pa'ie pa'iji.

²⁵ Èjèpi nējore oiye pa'iji, Cristo oi i oiye iñoquè sehuosicohua'ire jucacaise'eje pa'ye. ²⁶ Jaje pa'ina, i tse-core pare nējoje pa'iore pasi'i caquè Maija'què coca quèa do'ija'a Maija'què joyo ocopi tsoa topi si'a ite sehuocohua'ire. ²⁷ Jaje tsoa topi i ñaquè payere caquè si'si te'ñaje, sèje, cui'ne yeque co'aye ña çuagneñe peo-core pani de'oconi i tse-core pasi'i caquè. ²⁸ Jaje pa'ye èjèohua'ipi nējohua'ire oiye pa'iji, iohua'i çapèa oiyeje pa'ye. Nējore oiquè cato ija'a co'ye oiyeje pa'ye oiji. ²⁹ Co'ye iohua'i çapère coecohua'i peoyè, pa'i. Coa ai jerepa aøjè cui'ne ñacaicohua'i a'è. Jaje cui'ne Cristoje ite sehuosicohua'ire i çapè acohua'ire ñacaiji. ³⁰ Jaje pa'ina, mai i çapè cui'ne tara acohua'i a'è. ³¹ Jaje pa'ina, èmèpi huejaquè pèca ja'quère cui'ne pèca ja'core jèoñe pa'iji, nējona tsioyere caquè. Ja maca cayahua'i pa'isicohua'ipi tsioni te'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'è. ³² Iye cato yahuese'e a'è. Jaje me asaye'ni pa'iquèta'are yè'è cato cayè, Cristopi ite sehuocohua'i ja're tsioni pa'ie ayere. ³³ Jaje pa'iquèta'are pa'i ñape èmè nējore oiye pa'iji, i çapè oiyeje pa'ye, cui'ne nomioipi èjère io èjaère pare dahuère ñaco pa'ijaco.

Mamajè Cui'ne Pèca Ja'quèohua'i Pa'ie

⁶ Mai Èjaère sehuocohua'i sète mèsaru ja'quèohua'i çuagneñere de'oye sehuojè yo'ojè pa'ijè'è. Ja-je yo'oye nuñere pa'è. ² Moisés çuagneñere'epi ca nèose'e pacopi du'ru acopi caco ñeje: "Mè'è ja'quère cui'ne mè'è ja'core oi èjaohua'ire ñaquè pajè'è, jai do'i què'iohua'ire cuasaquè. ³ Jaje yo'oquèpi iye yejere ai tsoe sihuaquè de'oye pa'ija'què api."

⁴ Cui'ne mèsaruje ja'quèohua'ije, mèsaru mamajère pèti èaye ne huèoma'pè pa'ijè'è. Coa ai jerepa tayoyese'e nu'ñejè ye'yajè ai de'huajè'è, mai Èjaè oi yèhuoye ayepi.

⁵ Jo'yaohua'i iye yeja mèsaru èjaohua'ire de'oye sehuocaijè'è. Cristore necaiyeje pa'ye cuasajè. Èjaohua'ire ñajè, ca'rajè nuñere papi yo'ojè necaijè'è.

⁶ Iohua'i mèsarute ña macase'e de'oye yo'oyeje pa'ye yo'oma'pè pa'ijè'è, coa ai jerepa si'a joyorepa de'oye cuasajè nejè'è, Diusu yèyeje pa'ye, Cristo jo'yaohua'i sète. ⁷ Mai Èjaère necaiyeje pa'ye de'oye cuasajè sihuajè paire co'amaña de'oyerepa necaijè'è. ⁸ Tsoe mèsarupi asayè, pa'i ñapere iohua'i yo'ose'eje pa'ye jo'yaohua'ire cui'ne jo'yaohua'i peocohua'ire Èjaèpi isi ja'ñe. ⁹ Èjaohua'ije de'oye yo'ojè'è, mèsarute necaicohua'ire. Tutu cajè yo'oma'pè pa'ijè'è. De'hua cuasajè'è, mèsaru cui'ne jaohua'i te'e Èjaèni ma'tèmo aquère payere, si'a yè'què maca si'aohua'ire ñaquèni.

Sehuosicohua'i Joyopi Uihua Co'amaña

¹⁰ Yure cato Maija'què do'ijè, i tutu jerepa pa'yena tsioni i ja're pa'ijè, tutu què'iohua'i pa'ijè'è. ¹¹ Si'aye huati cosoyere, sañope quèco saojè'è, ocue pa'i macarepa pa'iyere cajè, Diusu uihua ja'ñe isise'epi. ¹² Mai cato uihuama'pè pa'iyè, pa'ini çapè cui'ne tara què'iohua'ini. Mai cato uihuayè, maire meñe çuagne tu-tu payere, huati cosoye tutu què'iyere uihuayè, iye mu'seña nea huè'ña huati èjaohua'i què'i çuagne tu-ture. Maija'què te'tepi sañope uihuayè, co'ayepi maina cacayere èsejè.

¹³ Jaje pa'ina, co'a mu'se ti'aèna, quècoyere cajè Maija'què mèsaru uihua'ja'a çaña isise'ena suñasicohua'ipi pa'ijè'è. Jaje pa'ijè quècosi jeteyo'je ta'ima'cohua'irepa pa'ija'cohua'i. ¹⁴ Soldado uihua tèicàre suñañeje pa'ye nuñere pare suñasicohua'ipi ocue pa'i macarepa pa'ijè'è, cui'neje soldado coti saihuè jèacaicore suñañeje pa'ye nuñerepa yo'oyere suñasicohua'ipi ocue pa'i macarepa pa'ijè'è. ¹⁵ Cui'ne Maija'què coca jo'cua pa'iyepi ne de'huasicohua'i pa'ijè'è, soldado zapato suñase'eje pa'iohua'i. ¹⁶ Cui'ne mèsaru Maija'quère pa'iji cuasayere mèsarute jèacai cua'arepa pajè'è, huati hua'jo ñaña toa què'yepi daina, si'aye ne yayoja'-core. ¹⁷ Cui'ne mèsaru huaso çuagne'ere quèna mapèje pa'iore pajè'è, sɔpè jèacaicore pajè cui'ne Maija'què joyo hua'tiyore Maija'què cocare isicohua'i pa'ijè'è. ¹⁸ Cui'ne Maija'quère seña jèoma'pè si'anè ai seje pa'ijè'è, Maija'què joyo cayèja'a. Yo'o jujahuè cuasama'pè, ocue pa'i macarepa cui'ñasicohua'ipi

pa'ijë si'aohua'ire Maija'quë tsecohua'ire seacaijë pa'ijë'ë. ¹⁹ Cui'ne yë'ëreje seacaijë'ë, Maija'quëpi yë'ë ca jã'ñe isiquëna, caquë huaso coca yahuese'ere tñarepa asa tñ'añe, quëcoquë cajã'quëre. ²⁰ Maija'quëpi yë'ëre, iye cocare quëacaijaquë caquë jëjo daosiquë a'ë, jãre quëa do'ire, yure yë'ë co cuãñosiquë pa'iyë. Seacaijë'ë, yë'ë ca'rama'ë i coca quëacai jã'ñere.

²¹ Tíquico Maija'quë do'iquë, mai oiquëpi, jëoñe peoyerepa mai Ëjaë co'amaña cõcaiquëpi, si'aye

quëasipi, yë'ë iño pa'iye, cui'ne yë'ë yo'oquë pa'iyeje. ²² Jaje pa'ina, jëjo saoyë, mësarute quë'rona ipi sani iño yëquë pa'iyere quëaquë, mësarute jerepa yëjë de'oye yo'ojã'cohua'ire nejaquë caquë.

²³ Diusu Maija'quëpi cui'ne Ëjaë Jesucristopi Maija'quë do'ijëre jo'cua pa'iye sa'ñe oiye isijaquë Maija'quë pa'iji cuasa do'ire. ²⁴ Cui'ne Maija'quëpi i oiye yeque põnama'quëpi de'oye ñacaijaquë si'aohua'i Jesucristore oicohua'ire.

FILIPENSES

Pablo Cosiquèpi Toyase'e

1 Pablo cui'ne Timoteo Jesucristo jo'yapi toyayë, iye toya ja'hua si'a Maija'quë do'ijëna, Maija'quë acohua'ina Jesure cajë, tsiosicohua'ina ëjaohua'ina, cui'ne co'amaña cacohua'ire cõcaicohua'ina, cajë toyayë, Filipos daripë pa'icohua'ina. ² Maija'quëpi cui'ne Ëjaë Jesucristopi cõni oi coa isiyepi de'oye jo'cua pa'ijë'ë.

Pablopi Sehuosicohua'ire Secacaiye

³ Du'ru huëosi mu'sepi iye mu'sena, yë'ë ja're te'e de'o coca cõni necai do'ire, yë'ë mësarute cuasaye ñape de'oji caquë pëpayë, Maija'quëna. Cui'ne ite se maca ai sihuaquë mësarute si'aohua'ire secacaiyë. ⁶ Jaje pa'ina, nuñerepa asayë, yë'ë, Maija'quë mësaruna de'o co'amaña ne huëosiquëpi jëoma'ë de'oyerepa ne saolja'quë api, Ëjaë Jesucristo dai macaja'a. ⁷ Jaje pa'ina, mësarupi yë'ë ja're cõni Maija'quë coa isiyere pa do'ire, mësarute ai oi jaje cuasaye nuñere pa'ë. Jaje pa'ina, mësarupi yë'ë joyore pa'i do'ire yë'ë ja're pa'iyë, yë'ëpi co sitore pa'ito panita'a Maija'quë huaso cocare co'aye cajëna, yë'ëpi ësequë sañope, iye nuñerepa coca'ë caquë ëjaohua'i ña huë'ñana quëa huë'ñare. ⁸ Yë'ë mësarute, Jesucristo oiyepi ai oiyë. Ja oiyere Maija'quëpi ñaji.

⁹ Jaje pa'ina, mësarute Maija'quëre secacaiyë, mësarupi ai tã'ñe cuasacohua'ipi cui'ne si'aye asa tã'acohua'ipi ai jerepa paire oicohua'ipi, ¹⁰ cui'ne de'oyese'e co'ejë yo'ojajë caquë. Jaje yo'ojë pa'ijë mësarupi si'si peocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, Cristo dani mësarute sañope caye pa'sipi. ¹¹ Paquëna, mësarupi Jesucristo necai do'ipi nuñerepa yo'oyere quëis'e'ejë pa'ye pa'ija'cohua'i a'ë, Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë sihua ja'ñere.

Cristo Api, Yë'ë Pa'iyë

¹² Yë'ë tëto saise'epi de'o coca jerepa quëaye pönëpi. Jaje mësarupi Maija'quë do'ijëpi iyere asajajë caquë quëayë. ¹³ Jaje pa'ina, si'aohua'i soldado pa'i ëjaë huë'e pa'icohua'i cui'ne si'aohua'i yecohua'ijë asayë, Cristore tui do'ire tseã cuãnosiquë pa'iyë. ¹⁴ Jaje yë'ë tseã cuãnosiquë pa'ina, ñajë sehuosicohua'ipi ai jerepa mai Ëjaëna quëcojë Maija'quë cocare ti ca'raye peoyerepa yëjë quëayë.

¹⁵ Yecohua'ipi Cristo coca quëayë, yecohua'i quëayere ëa ñajë pëijë, ai jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë. Jaje pa'iquëta'are yecohua'ipi de'oye cuasajë quëayë. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are yecohua'ipi nuñerepa

quëama'pë johua'i yëyere tã'añu'u cuasajë Cristo coca quëayë. Jaje yo'ojëna, yë'ëpi co sito pa'iquëpi ai co'a ju'ijaquë cajë. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are de'oye cuasajë paire oijë quëacohua'i cato asayë, yë'ë ñño pa'iyë, Maija'quë coca sañope cacohua'ire ca de'huaja'quëpi. ¹⁸ Jaje pa'ina, yë'ëre iquepi co'aquë'ni si'aye de'oji, Cristo cocare paire oijë quëatojë, panita'a oima'pë coa quëatojë, si'aye sihuayë.

¹⁹ Jaje pa'ina, Mësarupi Maija'quëre secacai do'ipi, cui'ne Jesucristo joyo cõcai do'ipi cosiquëpi huaso cuãnosiquë pa'ija'quë a'ë cuasiquë sihuayë. ²⁰ Jaje pa'ina, yë'ë cato coa teaye ca jujani tome huesëma'ë pa'ija'quëpi cayë. Jaje pa'ina, yë'ë pa'iyë ña do'ire mësarupi Cristo ai jerepa pa'i api, cuasajajë caquë yo'okuë pa'iyë, yë'ë huajëquë pa'i maca cui'ne yë'ë ju'isi macajë. ²¹ Jaje pa'ina, yë'ë pa'ye a'ë, Cristo cui'ne ju'iñepi coa jerepa de'oyere se tã'añe a'ë. ²² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cãpëre huajëquë pa'ini, Ëjaë co'amañare yo'oye pa'iji. Jaje pa'ina, iquepi jerepa de'oquë'ni cuasayë, cui'ne de'oyese'e pa'ina, ñaquë. ²³ Jaje cayaye pa'ina, ziquepi jerepa de'oquë'ni, yë'ëre cuasaquëna jëaji, iti yo'o ja'ñe? Jaje pa'iquëta'are yë'ëre cato ai jerepa de'oji, juni sani Ëjaë ja're de'oye pa'iyepi. ²⁴ Jaje pa'iquëta'are, mësarute cato jerepa de'oji, yë'ëpi mësarupi ja're ja yë'ta'a huajëquë pa'iyepi. ²⁵ Jaje pa'ina, nuñerepa cuasayë, yë'ëpi mësarupi ja're cõni pëaye de'oji, mësarupi Maija'quëre necaiquëre pare cuasayere se mëocas'i' caquë cui'ne Maija'quëre cuasajë ai jerepa sihua ja'ñere caquë. ²⁶ Jaje pa'ina, mësarupi yë'ëre huajëquë pa'ina, tijupë ña cojë ai jerepa Ëjaë Jesucristo necaise'ere, ñajë sihuaja'cohua'i a'ë.

²⁷ Yë'ëpi mësarute sani ñaquëna, pa'iyëjë pa'ye pa'ijë'ë, yë'ëpi so'ore pa'itojë, Cristo de'o coca cayeje pa'ye pa'ijë'ë. Jaje pa'ijëna, mësarupi ocue pa'i macarepa tuiyere, te'e cuasayena tsiosicohua'ipi, si'aohua'i te'e sañope, huaso cocare nejocaiyere ësejë uihuayere quëajëna, coca asaye yëyë. ²⁸ Mësarute sañope yo'ocohua'ini ne quëco cuãnomapë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, mësarupi quëcojë pa'iyepi tiñarepa ññoji, jaohua'i ne huesë huë'ñana saiyeere cui'ne mësarupi huaso cuãnosicohua'i pa'iyena saiyeere ññoji. Ja pa'iyë cato Maija'quë isiyë a'ë. ²⁹ Jaje pa'ina, Cristo do'ire huaso cuãnoñese'e isiyë pa'ipi, cui'ne Cristo do'ire, ai yo'o ja'ñeje isipi, mësarute. ³⁰ Yureta'a mësarupi yë'ë jare cõni tsiosicohua'ipi te'ere uihuajë pa'iyë, yë'ë ja'në uihuaye ñasicohua'ipi cui'ne yurejë ja yë'ta'api yë'ë uihuaye asajë pa'iyë.

Cristo Jerepa Pa'i Pa'iyë, Jerepa Pa'i A'ë Cuasa Ma'ñe

2 Jaje pa'ina, mësarupi jerepa yëjë neñere Cristo isiquëna, quëcosicohua'i pani, i oiyeipi ca yë'huaquëna, asacohua'i pani, Maija'quë joyopi mësaru ja're pa'ina, asacohua'i pani mësarupi paire teaye pa'iohua'ire pare ñajë ai oiyeere pacohua'i pani, 2 mësaru pa'iyepi sihua ëaye necaiyë, yë'ëre, mësaru sa'ñe de'oye yo'ojë pa'iyepi, te'e oiyeipi, te'e joyopi yo'oquëna pa'iyepi, te'ere cuasajë nejë pa'iyepi. 3 Jaje pa'ina, mësaru cato mësaruse'e pa ja'ñere cajë neñë cuasayepi, panita'a jerepa pa'iohua'i a'ë cuasayepi yo'oma'pë pa'ijë'ë. Jaje yo'oma'pë ai jerepa pa'iyë cuasama'cohua'ipi, yecohua'ini mësarute jerepa de'ocohua'ire cuasajë ñajë pa'ijë'ë. 4 Cui'ne mësaru de'oye pa'iyese'e cuasajë yo'oma'pë pa'ijë'ë, yecohua'i de'oye pa'iyere cuasajë yo'ojë pa'ijë'ë.

5 Jaje pa'ina, Cristo cuasase'eje pa'ye cuasajë pa'ijë'ë, mësaruje. 6 Ñajë'ë, i pa'ise'ere Diusuje pa'ita'a, Diusu yë'ëje pasi'i caquë yo'oye papi. 7 Paquë coa ai jerepa yecohua'i co'amaña necaicohua'i maña pa'iyena ini pa'ije pa'i maca de'opi si'aye Ëjaë pa'iyere se jeoni. 8 Jaje pa'ije pa'i maca de'oni, jerepa pa'i a'ë cuasama'quëpi i de'oye sehuocai do'ire cruzu hua-jëya'ye pa'iona, juji'i. 9 Jaje pa'ina, Maija'quëpi ite si'aye jerepa pa'ire nequë cui'ne si'a mami jerepa pa'i mamire pare isipi, ite. 10 Jaje pa'ina, Jesús mamire asajë ma'tëmo pa'icohua'i cui'ne yeja pa'icohua'i cui'ne yeja huë'ehuë te'te pa'icohua'ije, si'ahua'i do're ja'ruja'cohua'i a'ë. 11 Do're ja'runi si'a pa' maña Ëjaëre papi ca-ja'cohua'i a'ë, Jesucristore. Jare yo'ojë Maija'quëreje, de'oyerepa yo'o u'ni cajë ññoja'cohua'i a'ë.

12 De'oji, Maija'quë do'ijë maña, yë'ë mësaru ja're pa'i yëhuoquëna, si'anë mësaru Jesús sehuoyeje paye de'oye sehuocaijë yo'ose'eje pa'ye cui'ne yureje ai yëjë yo'ojë'ë, yë'ëpi so'ore pa'itoje. Jaje pa'ina, mësaru hua-so cuañosicohua'i pa'iyere ññojë, ca'rajë jerepa pa'iohua'i a'ë cuasama'pë nejë'ë. 13 Coa Maija'quë i yëyeje pa'ye mësaruna de'oye ne ëaye nëiñe neñepi yo'oyë. 14 Jaje pa'ina, ai yo'oyë cajë yahue a'ri coca maña sañope cama'pë, cui'ne sa'ñe pëti coca cama'pë co'amaña nejë'ë. 15 Yecohua'ipi mësarute tayocohua'ire cui'ne co'aye yo'o do'i quë'iohua'ire ña'ne pa'ja'cohua'ire. Jaje pa'ina, mësarupi Maija'quë mamajërepa ti si'si te'ña peocohua'ipi iye yeja nea jopore papi ma'ño-co miacaiyeje pa'ye miañë, iye co'a pa' cui'ne ti nuñe yo'oye peocohua'i jopopi. 16 Pa'iyë isi cocare, iohua'ire quëajë pa'i do'ipi. Jaje pa'ijëna, yë'ë Cristo dai mu'se sihuaja'quë a'ë, mësaruni ñaquë. Yë'ë mësarute quëaquë cu'i maca, coa teaye yo'orojaiñe pahue caquë. 17 Mësaru Maija'quëre pa'iji cuasajë coa isiyena yë'ëje çosi'i caquë yë'ë pa'iyepi ai yo'oquë ju'itoje de'oji. Jaje pa'ina, yë'ë mësaru ja're çoni sihuayë, 18 si-huaquëna, mësaruje yë'ë ja're çoni sihuaye pa'iji.

Timoteo Cui'ne Epafrodito

19 Ëjaë Jesupi çocaina, de'hue esa jëjo saosi'i, Timoteore. Mësaru pa'iyë asani yë'ëre co'ini quëaquëna, si-huaja'quëre cuasayë. 20 Timoteoje pa'ire peoyë, yequëre. Yë'ë cuasayeje cuasaquë mësarute oi, mësaru de'oye pa'iyere caquë yo'oquëre. 21 Jaje pa'ina, yecohua'i cato iohua'i de'oye pa'iyese'e cuasajë yo'ocohua'ipi pa'iyë, mai Ëjaë Jesucristo yëyere yo'oma'cohua'ipi. 22 Jaje pa'iquëta'are tose mësarupi ñahuë, Timoteo yë'ë Maija'quë coca quëa maca, mamaquë pëca ja'quëre çocaiyeje pa'ye yo'oquëna. 23 Jaje pa'ina, yë'ë yo'o ja'ñere du'ru se asani, ja maca esa jëjo saosi'i, mësarute ñaja'quëre. 24 Mai Ëjaëpi çocaina, yë'ëje mësarute de'hue esa sani ñaja'quë a'ë, cuasayë.

25 Cui'ne yeque ai jerepa de'oji, cuasahuë, Maija'quë do'iquë Epafroditi jëjo saoyepi. Yë'ë ja're co'amaña nequëni yë'ë ja're te'e sañope yo'oquëni, mësaru yë'ëre çocaija'quëre cajë jëjo daosiquëni cui'naëni jëjo saoja'quë a'ë, cuasayë. 26 Cui'ne ije mësarute si'ahua'ire ña'ne yëji, ai co'a ju'i pa'iji, ju'iji asasicohua'ini ña huasosi'i caquë. 27 Ju'ire paquëna, asahuë, mësaru. Tirepa juni huesëra'pi, Maija'quëpi teaye ai yo'oquëna, oi jujupi. Ise'ere cuasaquë yo'oye papi, yë'ë cosiquë ai yo'oquëpi ai jerepa oima'quëni caquë, jaje yo'opi. 28 Jaje pa'ina, jaëni esa jëjo saoyë, mësarupi tijupë hua-jëquëre ñajë sihuajëna, yë'ëje oima'ë pasi'i caquë. 29 Sihua'jë ite pëpajë'ë, mai Ëjaë do'ire. Jaje cui'ne si'anë yecohua'ireje sihuajë oijë de'oye yo'ojë'ë, ije pa'iohua'ire. 30 Jaje pa'ina, mësaru yë'ëre necani ti'añe peoyere necasi'i caquë yo'oquë ti jutira'pi, Cristo co'amañare necai do'ire.

Nuñerepa Pa'iyë

3 Yure cato Maija'quë do'ijë, mai Ëjaëni sihuajë pa'ijë'ë, yë'ë ja'në mësarute toyase'ere toya çotoje, josa te'ere toyaye nëiñe pa'iji, coa ai jerepa ja cato mësarute de'oye çocue pa'i maca pa'iyere çocaiye a'ë cuasaquë toyayë. 2 De'hua ñajë pa'ijë'ë, jo'ya yaije pa'iohua'ire, co'aye yo'ocohua'ire, ça'ni tēcacohua'ire. 3 Jaje pa'ina, mai joñoapi Maija'quëre sejë, cui'ne Cristo Jesús acohua'i pa'iyere sihuacohua'ipi nuñerepa ça'ni tēase'eje pa'iohua'irepa pa'iyë, çapë neñepi ti'añe a'ë cuasama'cohua'ipi. 4 Yecohua'i çapë nese'ena quëcojë pa'iyë ai jerepa yë'ë cato quëcoquë pa'iyë paquëta'a. Jana quëcoma'ë pa'iyë, ñajë'ë.

5 Yë'ë cato ocho mu'seña çasiquë pa'i maca cuiri ça'nihuë tēa cuañohuë. Jaje pa'ina, judío paire pa'ë, Benjamín, tēcapë aquë a'ë, hebreo pa' mamaquë a'ë, judío pa' cuañeñepi yë'ëre fariseore hue'yosiquë pa'ë'ë. 6 Jaje pa'ipi Jesure sehuocohua'ire coyere ësequë ai josa yo'oquëpi, si'aye cuañese'e caye de'oye sehuoquëpi, yecohua'i mañaje ti sañope tayoquë api ca ti'añe peoquërepa pa'ë'ë. 7 Jaje pa'iquëta'are Cristo do'ipi yure cato ti do'i peoye ña'ne, ja'në yë'ë itire pa'ë cuasase'ere. 8 Jaje pa'ina, yë'ë Ëjaë Jesucristo pa'iyere jerepa pa'yere asaquë çoni ñato, jerepa do'i peoye

pa'iji. Jaje pa'ina, Cristoni jerepa ja'ye tsioni pasi'i caquë si'aye coa co'aye ñañë, nejose'eje pa'ye. ⁹ Jaje pa'ina, yureta'a cuañese'e cayere yo'oquë nuñerepa pa'iquë pasi'i caquë yo'oma'ë pa'iyë. Coa ai jerepa Cristore ire pare cuasacohua'ire Maija'quë nuñerepa pa'iyere isiyeere pasi'i caquë pa'iyë. ¹⁰ Yë'ë cato Cristo pa'iyere asa tì'añere yëyë, ì ju'isiquëpi huëisi tutupi yë'ëni pa'ina, asayere yëyë. Cui'ne ì ai yo'ose'e ayere yo'oye yëyë. Ije pa'ì pa'iyere yëyë, pa'ire oi ju'ise'ena tì'aquë. ¹¹ Pajì ju'isicohua'ì huëni pa'iyere tì'asi'ì caquë yo'oyë.

Tì'añu'u, Cajë Yo'oye

¹² De'oquërepa pa'iyere si'aye tì'ama'quëpi tì'asi'ì caquë yo'oyë jare pajaquë caquë Cristo Jesupi yë'ëre du'ru tì'ani paquëpi. ¹³ Yë'ë cato Maija'quë do'ijë, ja pa'iyere ja yë'ta'a tì'ama'quë a'ë, tì'asi'ì caquë yo'oquë-ta'a. Jaje pa'ina, tì'asi'ì caquë jeteyo'je nëañere huñeyei jeto iti seña hue'ña pa'iyere tutu yo'oyë. ¹⁴ Yo'oquë Cristo Jesús ja're tsioni pa'ì do'ire Diusu ma'tëmopi soi hue'ñana ì coa isiyeere paja'quëpi yo'oyë.

¹⁵ Si'aohua'ì Maija'quë pa'iji cuasayena ai de'osicohua'ì cato jaje cuasaye pa'iji. Mësarupi te'e cuasama'pë yequere a'ri maña tì'ñe cuasaye pa'ito Maija'quëpi ñño sëtöja'quë. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are te'e cuasayepi te'e nëiñepi pañu'u mai tì'ase'e cato.

¹⁷ Maija'quë do'ijë, yë'ë yo'o ññose'ere pe'tejë'ë. Cui'ne ñajë'ë, yëquë mësarute ye'yase'eje pa'iyere pa'icohua'ireje.

¹⁸ De'huarepa mësarute cayë: Cristo cruz juca-caise'ere sañope cacohua'ì jai pajì pa'iyë caquë. Yureje ja yë'ta'api co mea maña se oni toquë cayë: ¹⁹ Jaohua'ì cato coa nejo cuañoja'cohua'ì pa'iyë. Iohua'ì diusu cato ëtapë a'ë, cui'ne iohua'ire huajëya'ye nëti'ñe pa'yere yo'ojë jerepa pa'iohua'ì a'ë cuasacohua'ì, iye yeja co'amañase'e cuasacohua'ì a'ë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are mai cato ma'tëmo pajì a'ë. Jaje pa'ina, utejë pa'iyë, ma'tëmopi Cristo Jesús maire huasoquë daijaj'quë api cajë. ²¹ Ipi mai çapë ju'ico pa'isicore ì çapë de'ocore pajë pa'ioire necaijaj'quë api, si'aye meñe quëco tutupi.

Si'anë Sihuajë Pa'ijë'ë, Mai Ëjaëni Cuasajë.

4 De'o'ji, Maija'quë do'ijë maña. Yë'ë yëcohua'ì, yë'ë oicohua'ì, yë'ë ña ëa ju'icohua'ì mësarü a'ë, yë'ë sihuaye, cui'ne yë'ë ìsi cuañoja'a marojë pa'iohua'ì. Jaje pa'iyere sëtë ocue pa'ì macarepa mai Ëjaëre tuijë pa'ijë'ë.

² Evodiare cui'ne Síntiquere señë, sa'ñe yo'ojë cayere jëoni mai Ëjaë tsecohua'ì sëtë te'e de'oye cuasajë pa'ijajë caquë. ³ Jaje pa'ina, më'ëre señë, yë'ë yo'oyeje pa'yere nequë pa'iquëna, më'ëpi jaohua'ire Maija'quë do'ijëre çocaijaquë caquë. Huaso coca yë'ë quëaquëna, jaohua'ì yë'ëre de'oyerepa çocaisicohua'ì a'ë, Clemente jà're çoni, cui'ne yecohua'ì yë'ëre çocaico-

hua'ì jà're çoni. Jaje pa'ina, iohua'ì mami ti pa'ì toya pëpëre pana toyase'epi pa'iji.

⁴ Si'anë mai Ëjaëni sihuajë'ë. Tijupë cayë, sihuajë'ë, ìni. ⁵ Jaje pa'ina, si'aohua'ì mësarute de'o pa'ire pa'ë cajë ñajajë mësarupi quëcojë de'oye yo'ocohua'ì pa'ijë'ë. Mai Ëjaë ja'yere pa'iji.

⁶ Si'aye tëtö saitojë co'a ju'ijë oima'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa Maija'quëni sejë de'o'ji cajë pëpajë si'aye mësarü yëyere ññojë'ë, Maija'quëna, ìte se maca. ⁷ Jaje yo'ojëna, Maija'quëpi mësarute ì jo'cua de'oye pa'iyere isija'quë api, mai asa tì'añe peoyere pare. Isina, iye jo'cua de'oye pa'iyepi mësarü joña cui'ne mësarü cuasajë pa'iyere de'oye ñacasipi, Cristo Jesús do'ipi.

De'oyese'e Cuasajë'ë

⁸ Tëjyerepa cayë, mësarute. Maija'quë do'ijë, nuñere pare cuasajë'ë, yecohua'ìpi Ëjaëre ñajëna pa'iyere, ìtire pare de'oyere pare sihuajë ñañere, dëoye ca cuañöñere. Si'aye de'oyere cuasajë'ë, yecohua'ì sihuajë de'oye cacaiyere.

⁹ Jaje pa'ina, yë'ë ye'yase'ere, yë'ë mësarute quëase'ere, yë'ë caquëna, asase'ere cui'ne yë'ë yo'ocohua'ì, ñase'ere jare yo'ojë'ë. Jaje yo'ojëna, Diusu jo'cua de'oye pa'iyere isiquëpi mësarü ja're çoni pasipi.

Filipenses Acohua'ìpi Pablöre Çocaiye

¹⁰ Ai sihuayë, mai Ëjaëre, mësarü yë'ëre cuasa huëo çose'ere caquë. Cama'ë pa'iyë, yë'ëre huñeyesicohua'ìpi, cuasa huëohuë caquë. Yë'ë cato cayë, yo'o tì'añepi peoquëna, çocaiye yëjëta'a pa'isicohua'ìpi çocai huëohuë caquë. ¹¹ Cama'ë pa'iyë, co'amañapi peoquëna, pa'iyë caquë. Yë'ë cato yë'ë payere sihuajë pa'iyere ye'yesiquë a'ë. ¹² Co'amaña peoquëna, pa'iyere jaiye co'amaña payere tì'mësiquë pa'iyere, a'ì ëa ju'ìñere, tëtö saise'erepa payere, cui'ne peoquëna pa'iyere, coa si'aye tëtö sai ye'yesiquë a'ë. ¹³ Jaje pa'ina, coa si'aye quëcoquë ne tì'añe payë, Cristo tutupi çocaina. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are mësarupi de'oye yo'ojë yë'ëre çocä'ë, ai yo'ocohua'ì, mësarü co'amañapi.

¹⁵ Macedoniapi du'ru macarepa huaso coca quëa huëoquë sai maca mësarü Filipos acohua'ìpi yë'ëre çocä'ë, mësarü isiyepi. Yequë hue'ña sehuocohua'ì cato çocaiye pañuë. Tsoe mësarupi asayë, ja yo'ose'e. ¹⁶ Ja yë'ta'a yë'ë Tesalónicare pa'ina, mësarü cayaye jëjo saohuë, curiquë, yë'ëre jopo caraye çocai jà'ñere.

¹⁷ Coa mësarü isijëna, payese'e co'ema'ë pa'iyë. Coa ai jerepa mësarujë ìti çocaiye ayepi nese'ere, quëise'eje pa'yere pajajë caquë co'ecaiyë. ¹⁸ Si'aye imahuë, mësarü isiyere. Caraye peoji, yure ai payë. Mësarü Epafrodito jà're jëjo daose'ena çoni jerepa payë. Mësarü jëjo daose'e, cato huëo së ma'ñare Maija'quëna coa isiyere pa'ye a'ë, ai yo'ojë ìte isiyere pa'ye a'ë, Maija'quë sihuajë ñañe a'ë. ¹⁹ Yë'ë Diusupi mësarute si'aye caraye isija'quë api, Cristo Jesús do'ipi. ì jaiye de'oyere pare payeje pa'ye isisipi. ²⁰ Je'nëna de'oquëre pani Diusu. Maija'quërepa cañu'u, ìte. Jaje pa'ijaquë.

Pëpa Tëjiye

²¹ Si'aohua'ire pëpacaijë'ë, Jesucristo do'ipi Maija'quë tşecohua'i de'osicohua'ire. Cui'ne iño yë'ë ja're pa'icohua'ijë Maija'quë do'ijë mësarute pëpa saoyë. ²² Si'ao-

hua'i iño pa'icohua'i Maija'quëre pacacaicohua'ipi cui'ne romano pa'i ëjaë huë'e acohua'ijë jaohua'ipi airepa cajë pëpa saoyë, mësarute.

²³ Mai Ëjaë Jesucristopi si'aohua'ire mësarute de'oye ñacaija'quë. Jaje pa'ija'quë.

COLOSENSES

Pëpayë

1 Yë'ë Pablopi Maija'quë yëyepi Jesucristo jëjo saoque de'osiquëpi, Maija'quë do'iquë Timoteo ja're çoni, ² iye toya ja'hua Cristore asa do'ire Maija'quë do'ijëpi Colosas daripë pa'icohua'ina, Maija'quë tsecohua'ina sehuosicohua'ina cajë toyayë. Maija'quë mësarute oi i coa isiyepi jo'cua de'oye pa'ijë'ë.

Sehuosicohua'ire Pablo Sëcacaiye

³ Si'anë mësaruni cajë sëcacaiyë, Maija'quëna, Jesucristo pëca ja'quëna de'oji cajë. ⁴ Mësaruni Jesucristore pa'ire paji cuasajë pa'icohua'ipi. Si'aohua'ire Maija'quë tsecohua'ire oijë pa'yere quëajëna, asa do'ire pajë sëñë. ⁵ Jaje mësaruni cato yo'oyë, mësarute caquë de'huacaise'e ma'tëmöre pa'iji cajë ute do'ipi. Iye uteye mësaruni tija'ahuë, nuñerepa huaso cocare quëajëna, asasi do'ipi. ⁶ Mësarute quëajëna, asasi cocapi ai de'oco si'a hue'ña quëiona, tëayë. Mësaruni Maija'quë oiyere asani iye oiyere nuñere pa'ë cajë asasi maca mësarute yo'ose'eje pa'ye yequë pa'ireje yo'oji. ⁷ Iye cocare pare mësarute yëquë oiquë Epafraspi ye'yapi, yëquë ja're co'amaña nesiquëpi cui'ne mësaruni Cristore necaiquëre pare ñaquëpi. ⁸ Jaëpi dani yëquëre quëapi, mësaruni pa'iyë cui'ne mësaruni joñoapi sa'ñe oijë pa'yere.

⁹ Mësaruni pa'iyë quëajëna, asasi maca acohua'ipi, mësarute jëoma'pë Maija'quëre sëcacaiyë, ipi si'aye i yëye, joyo pa'iyë ta'ñe asaye isiquëna asajë pa'ijajë cajë. ¹⁰ Jaje asa tija'cohua'ipi pa'ijë yureta'a si'aye de'o co'amañase'e quëiñeje pa'ye yo'ojë, Ejaë tsecohua'ipi sëtë i sihuaquë ñañere yo'ojë, cui'ne ai jerepa Maija'quë pa'yere asa tija'ajë pa'ijë'ë cajë. ¹¹ Jaje pa'ina, cui'ne sëñë, ite, mësarute i de'o tuture papi tutu quë'iohua'ire necaijaquë cajë. Jaje necaina, tutu isi cuãñosicohua'ipi pa'ijë, yo'o jujaye peoyerepa dahuëre yo'ojë sihua'ijë si'aye quëco tija'ajë cajë. ¹² Jaje quëco tija'cohua'ipi pa'ijë yureta'a Maija'quëre sihua'ijë pëpajã'cohua'ipi a'ë, i tsecohua'ire isi co'amaña ayere çoni mia hue'ñare pana paja'cohua'ire ne de'huasiquëre. ¹³ Maija'quëpi maire, nea hue'ñapi jo'yaohua'ire pacohua'ini etoni mai tayose'ere tsie do'ipi sa'i de'huacani i oiquërepa i mamaquë cuãñe tëtëna ñopi.

Cristo Jucacaisi Do'ipi, Maija'quë Cajeohua'ipi Pa'iyë

¹⁵ Maija'quë ña cuãño'ma'quëpi i mamaquëja'a tiña ña cuãñoquë daji'i. I mamaquë cato si'aye peo'në aquëre papi. ¹⁶ Jaë ja're çoni Maija'quë si'aye iye yeja

pa'iyë cui'ne ma'tëmo pa'iyë de'huapi, mai ña tija ma'ñe, cui'ne mai ñañe de'huapi. Jaje cui'ne si'aye cuãñeñere, meñe cuãñe tutu payere, ëjaë pa'yere, jo'ya ne tutu payere Cristo ja're çoni de'huapi, i tse pa'ija'ñere. ¹⁷ Jaje pa'ina, Cristo cato si'a co'amaña peo'në du'ru pa'isiquë api. Jaje pa'ipi ipi ñacaina, i tutupi si'aye de'oye iti pa'i macare pa'iji. ¹⁸ Cui'ne yequeje Cristo cato sehuosicohua'ipi siopë api. Jaje pa'ina, sehuosicohua'ire pa'iyë isiquëpi du'ru pa'iquëre papi si'aye du'ruja'a pasi'i caquë ju'iñeje juna huëji'i. ¹⁹ Jaje pa'ina, Maija'quëpi sihua'ipi, si'aye i pa'yepi Cristore pa'ina. ²⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë Cristo do'ija'a si'a iye yeja pa'icohua'ire cajeohua'ipi de'osi'i cuasapi, ma'tëmo acohua'ijë pa'iohua'ire, cuasaquë Cristo cruz ju'i do'ija'a cajeohua'ire de'huapi.

²¹ Ja'ne mësaruni joñoapi co'aye cuasajë yo'o do'ire Maija'quë sañope yo'ocohua'ipi tihua'ipi pa'ë, pa'isicohua'ipi. Yure cato Maija'quë cajeohua'ipi de'ohuë, ²² Cristo ai yo'oquë jucacaisi do'ipi. Iye cato yo'opi mësaruni i ña hue'ñare pana ina isicohua'ipi ti si'isi tëtëña peocohua'ipi pa'ijëna, pasi'i caquë. ²³ Ja'ñaquë payere tija'añere cajë mai utejë pa'yere, huaso coca mësaruni asase'ere ti hua saima'pë, Maija'quë pa'ire paji cuasayere ocue pa'i macarepa cuasajë tuiye pa'iji. Iye cocare si'a hue'ña quëacaiyë, yë'ë Pabloje jare quëacaiquë pa'iyë.

Pablo Sehuosicohua'ire Necaiye

²⁴ Cristo i çapë acohua'ire oi ai yo'ose'e carayere, yë'ë çapëpi mësaruni caquë ai yo'oquë ne saocai yure cato ai sihuayë. ²⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëpi yë'ëre sehuosicohua'ire necaija'quëre nepi. Neina, i cuãñe nëose'eje pa'ye mësaruni de'oye pa'ija'ñere caquë si'aye i coca quëacaiquë pa'iyë. ²⁶ Jaje pa'ina, tsoe hue'ña çmetëcana yahuese'e pa'i asa ma'ñe pa'ise'ere yureta'a i tsecohua'ina iñose'ere jare quëayë. ²⁷ Maija'quëpi yë judío pa'i peocohua'ina, iye pa'i asa ma'ñe yahuese'ere de'oyere pare iñopi. Ja cato Cristopi mësaruni pa'iyë a'ë. Jaë api, mësaruni utejë pa'iquë de'oquërepa.

²⁸ Yëquëpi Cristo ayere quëayë. Si'aohua'ire de'oyerepa asa tija'ajë cajë ye'yajë cui'ne yëhuoyë. Jaje yo'ojëna, Cristona tsiosicohua'ipi de'oyerepa pa'i ñape ai de'osicohua'ipi pa'ijajë cajë. ²⁹ Jare caquë yë'ë, si'a tuturepa yo'oquë neñë, Cristo cuãñe tutu yë'ëre isiyepi.

2 Yë'ë cato yëyë, mësaruni yë'ë mësarute caquë jëayerepa yo'oyere cui'ne Laodicea acohua'ire caquë yo'oyere cui'ne si'ahua'ire yë'ëre ñama'co-

hua'ire caquë yo'oyere asayere. ² Jaje pa'ina, mësarupi cui'ne jaohua'ipi çoni joñoa quëcoyere pajajë caquë yo'oyë, sa'ñe oiyena tsiosicohua'ipi pa'iji cuasacohua'ipi. Diusu pa'ie cui'ne Jesucristo pa'ie yahuese'ere asa tija'ajajë caquë yo'oyë. ³ Jaë api, si'aye ta'ñe cuasaye, cui'ne asa tija'ñe paquërepa. ⁴ Jaje cayë, mësarute, asa ëaye ta'ñe ca cocapi yecohua'ijë cosojë nema'pë pa'ijajë caquë. ⁵ Jaje pa'ina, yë'ëpi mësaru ja're çoni pa'ima'ë panije, mësaru ja're çoni pa'iyë, yë'ë joyopi. Jaje pa'ina, sihuaquë ñañë, mësaru, cui'na hue'ña yo'oma'pë pa'iyena Cristo pa'iji cuasayere çue pa'i macarepa pa'iyere.

Cristo Ja're Huajë Pa'ie

⁶ Èjaë Jesucristore mësaru yëjë pa'iji cuasajë sehuose'eje pa'ye cui'ne ina tsiosicohua'ipi pa'iji cuasajë pa'ijë'ë. ⁷ Ina jëayerëpa, pa'ire paji cuasayepi tsita mesicohua'ipi çue pa'i macarepa i ja're pa'ijë'ë. Mësaru ye'yese'eje pa'ye Maija'quëre si'anë de'o'ji cajë pëpajë pa'ijë'ë.

⁸ De'hua ñajë'ë, yo'ojë jo'ya ne cuãñoñe, aihua'i ye'yase'ena, pa' cuasayena, iye yeja pa' yo'oyena. Ja cato cosoye a'ë, cui'ne do'i peoye a'ë. Ja cato Cristo yo'o ma'ñe a'ë.

⁹ Ñajë'ë, si'aye, Maija'quë ayepi Cristoni pa'iji. ¹⁰ Jaje pa'ina, mësaru Maija'quë pa'iyepi tjemësicohua'i cara-jajima'cohua'ipi pa'iyë, Cristona tsioni pa'i do'ire. Jaë cato si'aye mëñe Èjaë api. Cui'ne si'aye mëñe cuãñequë api. ¹¹ Cui'ne i ja're mësaru tsioni pa'i do'ire, noni tsij'ñena co'acohua'i pa'iyere huaso cuãñoñuë, cui'ni ca'ni tëayeje pa'ye mësarute yo'oquëna. Pa'ijëñapi çapëna tëayeje pa'yepi neñe papi, mësarute. ¹² Cui'ne mësarupi Maija'quë tutupi ju'isiquëre huëopi cuasajë sehua do'ire mësaru oco do cuãño maca Cristo ja're ta cuãñoñuë. Ta cuãñosicohua'ipi cui'ne i ja're çoni huëo cuãñoñuë, ju'isicohua'ipi. ¹³ Ja'në mësaru tayo yo'ocohua'ipi, cui'ne ca'ni tëa cuãño'ma'cohua'ipi joñoa ju'isicohua'i pa'ë'ë. Pa'ijëna, Maija'quëpi Cristo do'ija'a mësarute i ja're çoni pa'ie necaji'i. Necai si'aye tayo yo'ose'ere sa' de'huacaji'i, Cristo do'ipi. ¹⁴ Mai co'aye yo'o do'ire, ja're maipi sa'ñe pa'ise'ere Maija'quëpi cruzuna quë jeopi, maire sa'ñope toya nëose'ere peo hue'ñarepa nejoquë. ¹⁵ Jaje yo'oquë Cristo cruzna ju'ise'epi si'aye ëja pa'ise'ere cui'ne maire mëñe cuãñecohua'i tutu pa'ise'ere mëñe quëco huesëpi, si'ahua'i ña hue'ñare pana.

Ma'tëmo Co'amañare Co'ejë'ë

¹⁶ Jaje pa'ie sëtë yecohua'ijë mësarute nuñe yo'oma'cohua'i a'ë, cama'pë pa'ijajë mësaru a'ñere, pa'nita'a ucuyere pa'nita'a fiesta mu'señare, ñañëja'a së'ayere, pa'nita'a pëa huajë mu'se ayere. ¹⁷ Si'aye iye cato, itirepa dai ja'ñe pa'ina, pa' to'ouje pa'ye a'ë. Ja itirepa cato Cristo a'ë. ¹⁸ Jaje pa'ina, de'hua ñajë'ë, mësarute isija'a co'amañare nejocaijë teaye pa'iohua'i ña cuãñocohua'ipi cui'ne hu'ñaohua'ire secohua'ipi, mësarupi iohua'i yo'oyena ñajë sehuojëna. Jaohua'i

cato ti iohua'ijë ña ma'ñere cui'ne pa'ise'e huëojë cuasayere yëcohua'i a'ë, jerepa pa'iohua'i a'ë cuasacohua'ipi. ¹⁹ Jaohua'i cato Maija'quë cuasa nëose'eje pa'ye yo'oquë pa' ñape te'ña te'e çapëna tsioquë, a-quë ai de'huaquë Cristona, iti siopëna tsio'ma'cohua'ipi yo'oyë.

²⁰ Mësaru Cristo ja're ju'isicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, iye yeja cuãñe tutupi cuãñequëna, pa'ie pa'ñe, mësaru. ²¹ Jaje pa'quëta'are mësaru me yo'ojë ja yë'ta'a iye yeja pa' yo'ojë pa'iyere pa'ijë, ²² iye yo'oma'pë, a'ñe pajë'ë, iye, cui'ne iyere tseama'ë, më'ë jëtëpi caye'ni? ²³ Si'aye jaje caye cato, pa' cuãñejë ye'yaye a'ë, si'aye ja co'amaña cato iti yo'o macana cara ja'ñe a'ë. ²⁴ Nuñerepa cayë, ja teaye pa'iohua'i pa'ijë cui'ne çapë ai jëaye cuãñejë yo'oye ai ta'ñe yo'oyerepa ña cuãñoji, Maija'quëre tija'ñu'u cajë yo'oye. Jaje pa'iquëta'are mai çapë yëyere sa'ñope yo'oyere çocai ma'ñe a'ë.

3 Mësaru Cristo ja're huëisicohua'i sëtë ma'tëmo co'amañare co'ejë'ë, Maija'quë ëja të'huire Cristo ñu'i hue'ña ayere. ² Ma'tëmo ayere ai yëjë pa'ijë'ë, iye yeja co'amañare cuasama'pë. ³ Mësaru cato, tsoe Cristo ja're çoni ju'isicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, mësaru pa'ie yure Cristo ja're Maija'quëna yahuese'epi pa'iji. ⁴ Jaje pa'ina, Cristo mësaru pa'iyepi ñai ço maca mësaruje i de'oyere pare tjemësicohua'ipi ñajia'cohua'i a'ë, i ja're çoni.

Tsoe Pa'ie Cui'ne Huajëye Pa'ie

⁵ Jaje pa'ie sëtë si'aye mësaru iye yeja aye yëyere ne huea saojë'ë: yequë nomiore, pa'nita'a yequë ëmëre yo'oyere, ëa ña huesëyere, si'sire yëyere, co'amaña ai tsi'so tjemëñe cuasayere. Ja cato de'huasi diusure señeje pa'ye a'ë. ⁶ Jaje yo'ocohua'ire Maija'quë pëi nejoñepi daija'coa, ite de'oye sehuocaima'cohua'ire.

⁷ Ja'në mësaruje ja're yo'ojë pa'ahua'ë. ⁸ Jaje pa'iquëta'are yure mësarupi si'aye iyere jeocojë'ë, pëtire, ëa ña huesëyere, co'ayere yecohua'ire tea ju'ijë tutu cayere, cui'ne mësaru yë'opopi si'si coca cayere. ⁹ Ja'në pa'ise'ere jeosicohua'i sëtë, yure yecohua'ire cosoye pajë'ë. ¹⁰ Huajë pa'iyena, suñasicohua'ire ja pa'iyepi si'a mu'señapi ponaquë saiji, maire de'huasiquëje pa'iohua'i pa'iyena ite de'oyerepa asa tija' macaja'a, yo'o tëjyere caquë.

¹¹ Jaje pa'ina, huajë pa'ie pacohua'ire cato peoji, griego pa' a'ë, judío pa' a'ë, caye peoyë, ca'ni tëacohua'i, tëama'cohua'i, jo'yaohua'i cui'ne jo'ya ne cuãño'ma'cohua'i. Coa si'a pa' te'e pa' pa'iyë, Cristo tsecohua'i, i'pi si'aohua'ire pa'i do'ire. ¹² Maija'quëpi mësarute ai oi sahuani i pa' pa'ijajë caquë soipi. Jaje pa'ie sëtë pa'ire teaye ñani oiyena, de'oye necaiyere pana, ai jerepa pa'iyë cuasama'cohua'i pa'iyena, a'jicohua'i pa'iyena, cui'ne yo'o jujama'cohua'i pa'iyena, suñasicohua'irepa pa'ijë'ë. ¹³ Co'aji, quëco jujahuë caye peoyerepa. Sa'ñe de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Cajeipi sa'ñope yo'ose'e paquë pa'ito, i co'aye yo'ose'ere oni yejëjë'ë, Èjärepa mësarute oi sa' de'huacaise'eje pa'ye. ¹⁴ Pa'ire oiyena suñasicohua'irepa pa'ijë'ë, ja oiyepi de'oyerepa. Te'ije pa'iohua'i tsioni pa'ie pa'iji.

¹⁵ Jaje pa'ina, mäsarute, Maija'quë jo'cua de'oye pa'iyepi, mäsaru joñoa de'oye cuajaquë caquë Maija'quëpi soini te'e capë acohua'ire nepi. Jare de'oji cajë pëpajë pa'ijë'ë.

¹⁶ Jaje pa'ina, si'anë Cristo cocapi mäsaru joyo tımëse'erepa pa'ijaquë. Pa'ina, yecohua'ire ye'yajë cui'ne yëhuojë'ë, tañe pa'i cocare papi. Mäsaru joyore papi i necaise'ere pëpajë sihuajë jëjëjë'ë, tsoe toyase'epi, yure toyase'epi cui'ne joyo etayepi. ¹⁷ Cui'ne coa si'aye mäsaru caye panita'a yo'oye pa'ito, mai Ëjaë Jesucristore necaiyë cuasajë Jesús do'ija'a Maija'quëre de'oji cajë pëpajë'ë.

Huejasicohua'i Pa'iyë

¹⁸ Nëjohua'i mäsaru ëjëohua'ire ëjaohua'ire cuasajë de'oye yo'ojë pa'ijë'ë, ja'ë, Cristore sehuosi nomiohua'i yo'ojë pa'iyë. ¹⁹ Cui'ne mäsaru ëjëohua'ijë mäsaru nëjohua'ire oijë pajë'ë, co'arepa jëaye tutu caye peoyerepa. ²⁰ Mamajë mäsaruje si'aye mäsaru ja'quëohua'i caye de'oye sehuocaijë'ë, ja'ë, Maija'quë sihuaquë ñañe. ²¹ Ja'quëohua'i mäsaruje mäsaru mamajëre de'oye oijë ye'yajë'ë, jerepa de'oye yo'oye yëja'cohua'ire, tea ju'iñeje yo'ojëna, co'a de'ojë. ²² Ëjaohua'ire pacohua'i, jo'yaohua'i maña mäsaruje mäsaru ëjaohua'ire de'oye sehuocaijë nejë'ë. Iohua'i ña macase'e johua'ini de'oye iñoñu'u cajë yo'oma'pë. Coa ai jerepa nuñerepa cuasa joyopi ëjaëre pare pa do'ire yo'ojë'ë. ²³ Jaje pa'ina, pãini necaiyë cuasaye peoyerepa co'amaña nejë'ë sihuajë, Ëjaë Jesure necaiyeje pa'ye cuasajë. ²⁴ Jaje pa'ina, mäsaru nuñerepa Ëjaëni Cristore necaisi do'ire, i mäsarute i paye ayere isijä'quë api, nesi do'ire. Jare mäsaru tsoe asajë yo'oyë. ²⁵ Jaje pa'iquëta'are, co'aye yo'oquë cato, jare i co'aye yo'ose'eje pa'ye saï cuãñoja'quë api. Jaje pa'ina, Maija'quëre cato peoji iquëse'ere de'oye yo'ocasi'i cayeje.

4 Mäsaruje ëjaohua'i, ma'tëmöre mäsaru yo'ose'e caja'quëre mäsaru Ëjaëre pare paye sëte jare cuasajë mäsarute necaicohua'ire de'oye nuñerepa yo'ojë'ë.

² Sëtasicohua'ipi pa'ijë si'anëpi Maija'quëre sejë de'oji cajë ite pëpajë pa'ijë'ë. ³ Cui'ne yëquëreje seccaijë'ë, mai Ëjaëpi i coca quëaja'a sa'ro hui'yocaijaquëre, yahuesi cocare Cristo ayere cajë quëaja'quëre, ja cocare yë'ë quëaquë pa'i do'ire tseã cuãñosiquë pa'iquë. ⁴ Sejë'ë, cui'ne yë'ë i coca quëa maca tiñarepa asaye quëa ja'ñere.

⁵ Sehuoma'cohua'i ja're pa'ini ñare pajë pa'ijë'ë, si'anë de'oyese'e yo'ojë. ⁶ Jaje pa'ina, mäsaru coca cayepi saija'iñeje pa'ye de'oyerepa pa'ijaquë cui'ne iohua'i sënï asañu'u cajë señere. Pãï ñapere de'oyerepa quëajë sehuocaicohua'i pa'ijë'ë.

Pëpa Tëjiye

⁷ Yëquë oiquërepa Tíquico nuñerepa Maija'quë do'iquëpi, yë'ë ja're de'oyerepa mai Ëjaë co'amaña necaiquëpi, mäsarute yë'ë yo'oquë pa'iyë quëaja'quë api. ⁸ Jaje pa'ina, mäsarute yëquë pa'iyë quëaquë cui'ne Maija'quëre jerepa yëjë quëaja'quëni mäsaru quërona jëjo saoyë. ⁹ Cui'ne i ja're cõni saiji, yëquë oiquërepa, nuñe pa'iquërepa, Maija'quë do'iquë Onésimoje mäsaru aquëje. Jaohua'ipi quëaja'cohua'i a'ë, iño tëtto saijë pa'iyë.

¹⁰ Aristarcopi yë'ë ja're tseã cuãñosiquë pa'iquëpi mäsarute pëpa saoji, cui'ne Marcosje pëpaji, Bernabé mamaëje. Jaëpi mäsaru quërona saiquë pa'ito de'oye pëpani ñacaijë'ë, ite. ¹¹ Jesús yequë mami Justo hue'e-quëje pëpaji, mäsarute. Icohua'i a'ë, judío pãï acohua'ipi sehuosicohua'ipi, Maija'quë cuãñe te'te ayere yë'ë ja're nesicohua'i, jaohua'ipi yë'ëre sihua ëaye necaisicohua'i a'ë. ¹² Epafrajsje mäsarute pëpaji, mai Ëjaë Jesucristore necaiquëpi. Jaë cato mäsaru aquë api. Jaje pa'ina, mäsaruni cuasaquë si'anëpi Maija'quëre seccaijë, mäsarupi ocue pa'i macarepa pa'ijë Maija'quëna mäsaru pa'iyere isisicohua'ire papi i yëyere yo'ojajë caquë. ¹³ Yë'ëpi ñaquë a'ë, Epafrajs mäsarute, cui'ne Laodicea pa'icohua'ire cui'ne Hierápolis pa'icohua'ire ai cuasaquë Maija'quëre sei pa'ina, ñaquë. ¹⁴ Cui'ne Lucas yë'ë oiquë pãire jujuquëpi cui'ne Demaspi cõni mäsarute pëpayë.

¹⁵ Laodicea pa'icohua'ire, Maija'quë do'ijëre pëpacaijë'ë, cui'ne Ninfasreje pëpacaijë'ë, io huë'ena sehuosicohua'i tsi'sisicohua'ireje pëpacaijë'ë. ¹⁶ Mäsarupi iye toya ja'o ña tëjini jëjo saojë'ë, Laodicea sehuosicohua'ina, jaohua'ijë ñaja'cohua'ire. Cui'ne mäsarupi ñajë'ë, Laodiceapi yë'ë toya daose'e mäsaru quë'ro tijaquëna. ¹⁷ Ñeje Arquipore cajë'ë: "Më'ëre mai Ëjaë necaijaquë caquë cuãñe nëose'ere de'oyerepa yo'ojë'ë."

¹⁸ Yë'ë Pablopipi pëpaquë iye toya e'que yë'ë jëtë cara-pëpi toyayë, huãñeyema'pë pa'ijë'ë, yë'ë cosiquëpi pa'iyë. Maija'quë oi ñacaiyepi mäsaruni pa'ijaquë.

1 TESALONICENSES

Pablo Cui'ne Ī Čočohua'i Toyaye

1 Yè'è Pablo cui'ne Silvano cui'ne Timoteo çoni toy-ayè, iye toya ja'hua. Maija'què do'ijèna, Tesalónica daripè pa'icohua'ina Maija'quèna tsioni cui'ne Jesu-cristo ja're pa'icohua'ina, Maija'quèpi cui'ne mai Ējaè Jesucristopi çoni coa ĩsiyepi, de'oye pa'ijè'è.

Tesalonicenses Paj Īñose'e

2 Mésarute Maija'què huasose'ere cuasajè si'anè Maija'quère şecacaiyè, de'oji cajè ĩte pèpayè. **3** Cui'ne mèsaru mai Ējaè Jesucristopi si'aye ne tì'acaiye paji cuasajè očue pa'i macarepa uteyepi çocaina, si'aye yo'o jujama'pè ai yo'oye pa'itojè quècohuè. Cui'ne Maija'què pa'ire paji cuasayepi co'amaña nehuè. Cui'ne pàire oiyepi pa'ina, yecohua'ire necaè'è. Jare si'anè Maija'què ña huè'ñana cuasajè señè. **4** Maija'què do'ijè, mèsarute Maija'quèpi oi sahuani nesico-hua'i a'è cuasajè pa'iyè, yèquè. **5** Cui'ne yèquè mèsarute huaso coca quèa maca coa paj yè'ose'e cajè quèaye pàhuè. Mèsarupi asayè, yèquè mèsaru de'oye pa'iyere cajè yo'ose'e, Maija'què joyo tuture papi yo'o-jè cui'ne nuñerepa ĩtirepa cocare quèayè cajè quèase'e.

6 Quèajèna, mèsarupi yèquè pa'iyere cui'ne Ējaè pa'iyere ye'yehuè, Maija'què coca asa do'ire ai yo'oye pa'itoje. Jaje pa'ina, mèsaru sihuajè asahuè, Jesús cocare Maija'què joyopi sihuaye ĩsiquèna. **7** Jaje yo'ojè mèsaru de'oye pani ĩñoñere tì'ahuè, si'a Macedonia cui'ne Acaya sehuosicohua'ire. **8** Mèsaru què'ro huèose'epi mai Ējaè coca jai saiji, coa si'a huè'ña. Jaje pa'ina, Macedoniase'e cui'ne Acayase'e tì'añe papi. Ai jerepa yequè huè'ñaje tì'api. Tì'aquèna, asayè, mèsaru Maija'què pa'ire paji cuasajè pa'iyere. Jaje pa'ina, yèquè mèsaru ayere cajè quèaye peoyè. **9** Jaje quèaye pajèna, ĩohua'ipi quèayè, yèquè mèsaru què'ro do'i saisi maca mèsaru yèquère de'oye pèpani, cui'ne paj de'huase'ere Maija'què api cuasase'ere jçoni, Maija'què huajèquère pani sehuoni necai huèose'ere. **10** Cui'ne quèayè, Maija'què mamaquèpi ju'isiquèni huèosiquèpi Ējaè Jesucristo ma'tèmopi co'i çoja'què api cajè mèsaru utejè pa'iyere. Maire nejoñe daiye huasoquè api, Jesús.

Pablo Tesalonicenses Yo'ose'e

2 Maija'què do'ijè, mèsarupi tsoe asayè, yèquè mèsaru què'ro do'i sainsi coa noni cu'iyè pàse'e. **2** Jaje pa'ina, mèsarupi tsoe asayè, yèquè ja'nè Filipos-

na ai yo'ose'e, co'acohua'i a'è cajè jçosa yo'ojèna. Jaje pa'iquèta'are Maija'quèpi çocaina, quècojè Maija'què de'o coca quèahuè, mèsarute, jaiye tutu sañope yo'oye pa'itoje. **3** Jaje pa'ina, yèquè yèhuojè soiye cato coa tayose'e peoji. Si'sije peoji. Cui'ne coa pajini cosoñu'u cajè cayeye peoye a'è. **4** Coa ai jerepa Maija'quèpi ĩ de'o cocare quèaja'cohua'i a'è caquè ñani sahuani nesicohua'ipi cayè. Pajini de'oye yo'o ĩñoñu'u cajè yo'oma'pè pa'iyè. Coa ai jerepa Maija'quère pani yèquè joñoa cuasaye ñaquèni cajè yo'oyè. **5** Jaje pa'ina, Maija'què cui'ne mèsaru pa'iyè, yèquè mèsarute èaye asa cuãño cocapi cajè, cui'ne curire tì'añu'u cajè yo'oye pàñe ñasicohua'i. **6** Pajipi de'oye yèquère cajajè cajè co'eye pàhuè. Mèsarupi pajije yecohua'ipi Cristo jèjo daosicohua'i a'è cajè yo'oye pa'iquèta'are pàhuè. **7** Jaje pa'iquèta'are coa ai jerepa mèsarute oijè de'o pèca ja'co mamajère ñacaio ai de'huayeje pa'ye yo'ohuè, mèsarute. **8** Yèquè mèsarute ai oè'è. Jaje pa'ina, coa de'o cocase'e quèaye yèye pàhuè, cui'ne yèquè pa'iyere mèsaruna ĩsiye yèhuè, yèquè mèsarute ai oi do'ire. **9** Maija'què do'ijè, yèquè pa'iyere cuasajè, ñamiñapi cui'ne mu'señapi co'amaña nehuè. Jaje yo'ose'e mèsarupi asayè. Mèsaru acohua'ipi yèquèni çocañu'u cajè ai yo'oma'cohua'ini cajè yèquèpi nehuè, Maija'què coca quèa maca.

10 Mèsaru cui'ne Maija'què pa'iyè, yèquè nuñere papi si'si peoyepi, yecohua'ijè co'aye yo'oyè cayè peoyere papi, yo'ojèna, ñasicohua'i. **11** Cui'ne mèsarupi asayè, yèquè mèsarute paj ñapere jerepa yèjè yo'oye ne huèose'ere cui'ne oicohua'i pa'ijèna, ca yè'huase'ere pèca ja'què mamajère yo'oyeje pa'ye. **12** Jaje yo'ojè cui'ne cuãñehuè, mèsarute Maija'quère sehuosicohua'irepa pa'iyere pa'ijè'è, Maija'què yèyere yo'ojè. ĩpi mèsarute soipi, ĩ cuãñe tç'tere, cui'ne ĩ de'oyere pare ĩ ja're çoni pajaj'cohua'ire cahuè.

13 Yèquè quèajèna, asani de'hue Maija'què cocare pa'è cajè sehuohuè, mèsaru. Paj quèaye a'è cuasajè sehuoye pàhuè, nuñerepa Maija'què cocare pare iye mèsaru sehuose'e. Jaje pa'ina, mèsaru sehuose'ere cuasajè Maija'quère de'oji cajè pèpajè señè. Maija'què cocarepa sète mèsarute ĩtipi yo'oquè pa'iji, sehuocohua'ire. **14** Mèsaru Maija'què coca sehuo do'ire ai yo'oyè, mèsaru cajeohua'ipi sañope yo'ojèna. Judío paj sehuocohua'ireje ĩohua'i cajeohua'ipi sañope yo'ojèna, ai yo'ohuè, Cristo Jesús tçecohua'ipi. Jaohua'ire yo'ose'eje pa'ye yo'oyè, mèsaruteje. **15** Iye judío pajipi Ējaè Jesure huaè'è, Maija'quère quèacaicohua'ire huaise'eje pa'ye, cui'ne yèquèreje pèijè eto sahuè. Maija'quère cui'ne si'aohua'ire sañope yo'oyè. **16** Jaje

yo'ojë judío paipi ëseyë, Maija'quë coca judío paí peocohua'ire huaso cuañojajë cajë quëayere. Jaje yo'ojë jero sa'na johua'i co'aye yo'oyere mëoñë. Jaje yo'ojë pa'icohua'ire yureta'a, títapi, Maija'quë johua'ire ai yo'oyepi saí ja'ñe.

Pablopi Yëji, Tijupë Sani Ñañe Tesalónica Pa'icohua'ire

¹⁷ Maija'quë do'ijë, mësarute jëoni so'ore pa'inije huñëyema'pë paë'ë. Si'anë cuasahuë, ñama'pë pa'inije, ai esa sani ña'ñe nëina. ¹⁸ Yë'ë Pablopi coa si'anëpi sani ñasi'i caquëta'a ti saiye pañuë, Satanáspi, huati ëjaëpi ëse do'ire. ¹⁹ Jaje pa'ina, ique a'ni yëquë uteye, yëquë sihuaye cui'ne yëquë nere pahuë cajë cuasa ja'ñe? Mësaruru a'ë, Ëjaë Jesucristo dai maca yëquë sihua ja'ñe. ²⁰ Jaje pa'ijë'ë, mësaruru a'ë, yëquë de'oyerepa nese'ere ñajë sihua ja'ñe.

3 Mësarute cuasayepi quëcoye peoyena, te'i Ate-nasna pëasi'i cuasahuë. Cuasani pëaquë ² Timoteore Maija'quë do'iquëre Cristo huasoquë coca quëaquëre jëjo saohuë, jaëpi mësarute tutu isicai cui'ne mësaruru Maija'quë pa'ire paji cuasayere jerepa paye necaijaquë caquë. ³ Necaina, mësaruru acohua'ipi te'ijë ai yo'oye pa'itojë yo'o jujama'pë pa'ijajë caquë jëjo saohuë. Jaje pa'ina, tsoe mësaruru asayë, mai jaje ai yo'o ja'ñe pa'iyë. ⁴ Iyere mësarute quëahuë, maire ai yo'oye pa'ija'coa cajë. Mësaruru ja're yëquë pa'i maca, iti case'epi ai yo'oye títapi, mësaruru asase'ejë pa'ye. ⁵ Jaje pa'ina, quëcoyepi peoquëna, Timoteore jëjo saohuë, mësaruru Maija'quëre pa'ire paji cuasajë pa'iyere seni asaja'quëre. Yeque huatipi co'aye yo'oyena ne tãouna, yëquë mësarute quëase'epi do'i peoye pa'ima'quë caquë jëjo saohuë.

⁶ Yure Timoteo mësaruru quë'ropi co'ini quëapi, mësaruru de'oye Maija'quë pa'ire paji cuasajë cui'ne yecohua'ire oijë pa'iyere. Cui'ne quëapi, mësaruru yëquëre yëjë cuasajë pa'iyere. Cui'ne yëquë mësarute ña ëaquëna, pa'iyëjë cui'ne mësaruru yëquëre ña ëaquëna, pa'iyë quëapi. ⁷ Maija'quë do'ijë, yëquë co'a ju'ijë cui'ne ai yo'ojë pa'icohua'ini, mësaruru ocue pa'i macarepa Maija'quë pa'ire paji cuasajë pa'iyere quëaquëna, asani sihuahuë. ⁸ Mësaruru jaje Ëjaëre ocue pa'i macarepa tuiyere asarena, yëquëre huajë pa'i huëose'ejë pa'yerepa nëiji. ⁹ Jaje pa'ina, me Maija'quëre cajë pëpaye'ni mësaruru necaiyere ai sihuayere yëquë joñoana ta'ye saise'erepa pani Maija'quë ña huë'ñana? ¹⁰ Mu'señapi cui'ne ñamiñapi Maija'quëre señë, jëjo saojë'ë cajë, mësarute sani ñajë mësarute Maija'quë pa'ire paji cuasaye caraye si'aye ne títacañu'u cajë.

¹¹ Maija'quëpi cui'ne mai Ëjaë Jesucristopi coçaijaquë yëquë mësaruru quë'ro do'i sai ja'ñe. ¹² Jare ipi mësarute pa'ire oiyë cui'ne sa'ñe ai oijë pa'iyë necaijaquë, yëquë mësarute oiyëjë pa'ye oija'cohua'ire. ¹³ Jare ipi mësarute, mësaruru joñoana ocue pa'i macarepa cuasajë pa'iyë nejaquë. Nequëna, de'ocohua'irepa pa'ijë'ë, co'aye yo'o do'i peocohua'ire papi, Maija'quë Diusu ña huë'ñana, mai Ëjaë Jesucristo i tseçohua'i de'ocohua'irepa ja're dai maca.

Maija'quë Sihuaquë Ñañere Pa'iyë

4 De'oji, jaje pa'iyë sëte Maija'quë do'ijë, Mësarute mai Ëjaë Jesucristo mamipi cuañejë señë, Maija'quë sihuaquë ñañere, yëquë ye'yase'ere jerepa yo'ojë pa'ijajë cajë. Tsoe mësaruru jaje pa'iyë.

² Jaje pa'ina, tsoe mësaruru asayë, mai Ëjaë cuañe tutupi yëquë ye'yajë quëase'e, mësaruru yo'o ja'ñere.

³ Maija'quë sihuaquë ñañe iye a'ë, i tseçohua'irepa pa'ijë yequë nomiore panita'a yequë ëmëre ti yo'oma'pë pa'iyë a'ë. ⁴ Paí ñape nëjohua'ire pajë, de'oyerepa pa'ijë, johua'ire ëjaohua'ire ñajë paye a'ë. ⁵ Maija'quëre sehuoma'cohua'i yo'oyejë pa'ye yo'oma'pë pa'ijë'ë, tëto saiperepa ëaye nëñepi cui'ne co'aye yëyepi airepa pa'i do'ire. Jaje pa'ina, ⁶ Maija'quë do'iquëre ti i paye josa yo'ocaima'pë pa'ijë'ë, iye yë'ë quëase'e aye. Jaje yo'ocohua'ire, mai Ëjaëpi tuturepa saija'quë api, yëquë mësarute yo'o ma'ñe a'ë quëase'ejë pa'ye. ⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë maire soima'ë paji'i, si'sire yo'ojë pa'ija'cohua'ini. Coa ai jerepa ina isisicohua'ipi pa'ija'cohua'ini soipi. ⁸ Jaje pa'ina, iye ye'yayere paipi co'aye a'ë cajë asaye coecohua'i pani, paí iti ye'yacohua'ini coema'pë pa'iyë, Maija'quëni coeyë, mësarute i de'o joyo isisiquëni.

⁹ Tsoe Maija'quëpi mësarute sa'ñe oijë pa'iyë ye'yasi do'ire, Maija'quë do'ijëja'a sa'ñe oijë pa'iyë aye toyaye pañë. ¹⁰ Jaje pa'ina, mësaruru si'aohua'ire Maija'quë do'ijëre Macedonia pa'icohua'ire oijë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are jero sa'na ai pa'ire oiyepi mësarute pa'ijaquë cajë cuañeñë. ¹¹ Yecohua'ire josa yo'oma'pë de'oye pa'ijë'ë, mësaruru co'amañare pase'e nejë. Yëquë cuañese'ejë mësaruru jëñapi nejë pa'ijë'ë. ¹² Jaje pa'ijëna, sehuoma'cohua'ijë mësarute ëjaohua'ire ñaja'cohua'ire, cui'ne mësarute carayejë peoja'core.

Mai Ëjaë Dai Ja'ñe

¹³ Maija'quë do'ijë, sehuoma'cohua'i cato ju'isicohua'i huëiye peoji cuasacohua'ipi ai oiyë. Jaje pa'ina, mësaruru jaohua'i oiyëjë ju'isicohua'ire ai oima'cohua'ini caquë, ju'isicohua'ire yo'oye quëasi'i. ¹⁴ Jesús ju'isiquëpi huëji'i, mai asayejë pa'ye, cui'ne pa'ye Maija'quëpi si'aohua'ire Jesure sehuoni ju'isicohua'ire Jesús ja're çoni daja'quë api.

¹⁵ Jaje pa'ina, cayë, mësarute mai Ëjaë ayere ye'yayë sëte. Mai huajëcohua'i Ëjaë dai maca pa'icohua'i ju'isicohua'ire du'ru tëto saiye paja'cohua'i a'ë. ¹⁶ Jare ipi mai Ëjaë ma'tëmopi cuañequë yë'ore papi, tutu quë'ipi, cui'ne huññaohua'i Ëjaërepa yë'opi, cui'ne Maija'quë duruhuëpi çoni jui maca cajeja'quë api. Ja maca Cristore sehuoni ju'isicohua'ipi du'ru huëija'cohua'i a'ë. ¹⁷ Huëtena, ja maca mai huajëcohua'ipi huëisicohua'i ja're çoni mëijë peo de'otona, siri quërona sañope títaja'cohua'i a'ë, Ëjaëre pare. Títani i ja're çoni ti pa'ija'cohua'i a'ë. ¹⁸ Jaje pa'ina, iye cocare sa'ñe cajë yo'o jujahuë cuasacohua'ire tutu isijë'ë, jerepa sihuajë yëjë yo'oja'cohua'ire.

5 İti daija'a mu'se cui'ne İti tēcahuē toyaye pañē, Maija'quē do'ijē. ² Tsoe mēsarupi asayē, mai Ējaē dai mu'se cato co'amaña İmaquē ñami daiyeje pa'ye dasipi. ³ Paı de'oji jo'cua pa'ire payē, si'aye de'oji ca maca coa nejoñepi tı'asipi, jaohua'ire, nomio tsı coa huēocona, a'si huēoyeje pa'ye. Ja maca jēaye peoji. ⁴ Maija'quē do'ijē, mēsaruru cato nea huēñare pa'ima'pē pa'iyē. Co'amaña ñaē yo'oquēna, ña quēquēyeje pa'ye mai Ējaē da tıta mu'se, ña quēquēye. ⁵ Si'aohua'i mēsaruru mia huēña acohua'i a'ē, mu'se acohua'i a'ē. Ñami cui'ne neañe acohua'i peoyē. ⁶ Jaje pa'ina, mai çaiñe peoji, yecohua'i yo'oyeje. Coa ai jerepa sēta-sicohua'ipi nuñerepa pa'iyere ñajē pañu'u. ⁷ Jaje pa'ina, çaicohua'i çaiñē, ñami. Cui'ne çono cuepecohua'i cuepeyē, ñami. ⁸ Jaje pa'iquēta'are mai mu'se acohua'i cato ñare pajē nuñere pare tayo ma'ñere pa'iyē pa'iji. Maija'quē pa'ire paji cuasayena cui'ne paire oiyna suñani, soldado İ coti saihuē quēna çañapi suñani jēayeje pa'ye, cui'ne huaso tējisicohua'i pa'i ja'ñere uteyena, soldado quēna mapē puani jēayeje pa'ye jēañu'u. ⁹ Maija'quē nejoja'cohua'ini maire soima'ē paji'i. Coa ai jerepa mai Ējaē Jesucristo do'ipi huasosicohua'i pa'ijajē caquē soipi. ¹⁰ Jaje pa'ina, Jesucristo mai do'ire jucacaji'i, maipi İ ja're çoni ju'isicohua'i panije, cui'ne huajēcohua'i pa'inije pa'ijajē caquē. ¹¹ Jaje pa'ina, paı ñape yecohua'ire tutu İsicajē, yo'o jujahuē cuasacohua'ire jerepa yējē yo'oye necajjē'ē. Noni jaje yo'ojē pa'icohua'i sēte.

Pablo Yēhuose'e Sehuosicohua'ire

¹² De'oji, yure mēsarute Maija'quē do'ijēre señē, mēsaruru ja're pa'ijē co'amaña nejē. İyere yo'ojē'ē çajē, cui'ne yēhuojē, mai Ējaē yēyeje yo'ojē mēsarute sacohua'ire, mēsaruru ējaohua'ire ñañe pa'iji, caquē. ¹³ Jaje pa'ina, mēsarute İohua'i necai do'ire cuasajē ai oijē ējaohua'ire ñajē pajē'ē. Paı ñape sa'ñe de'oye yo'ojē, jo'cua pa'ijjē'ē.

¹⁴ Cui'ne Maija'quē do'ijē çuāñeñē, mēsarute, neñe josa coecohua'ire yēhuojē'ē, caquē. Cui'ne yo'o jujahuē cuasacohua'ire çocajjē'ē, Jesús yo'oyere jerepa yējē yo'ojā'cohua'ire, cui'ne çocajjē'ē, Maija'quēre cuasaye tutu peocohua'ire. Si'aohua'ire de'oye cuasajē dahuēre yo'ojē çocajjē pa'ijjē'ē.

¹⁵ De'hua ñajē pa'ijjē'ē, te'ije yequēpi co'aye yo'ouna, cui'ne co'ayepi saisi'i caquē yo'oma'ē pa'ijajquē, coa ai jerepa sa'ñe de'oye yo'ojē pa'ijjē, cui'ne si'aohua'ire yecohua'ire de'oye yo'oyere cuasajē'ē.

¹⁶ Si'anē sihuacohua'i pa'ijjē'ē. ¹⁷ Si'anē Maija'quēre sejē pa'ijjē'ē. ¹⁸ Si'aye mēsarute daiye Maija'quēna yēye a'ē. Jaje pa'ina, de'oji çajē Maija'quēre pēpajjē'ē, Cristo Jesure sehuocohua'i sēte.

¹⁹ Toa yayoyeje pa'ye yo'oma'pē pa'ijjē'ē, Maija'quē joyo pa'iyere. ²⁰ Cui'ne coecaima'pē pa'ijjē'ē, Maija'quēre quēacaicohua'i caye pa'ito. ²¹ Asani si'aye nuñere pa'ni İti çajē neñani de'oyese'e de'huajjē'ē. ²² Si'aye co'aye yo'oma'pē pa'ijjē'ē.

²³ Jare İpi Maija'quēpi, jo'cua de'oye pa'iyē paquēpi, mēsarute nuñerepa de'ocohua'ire necajjajquē, necani mēsaruru pa'iyē si'aye joyo, cuasaye cui'ne çapē ti si'İ te'te peocohua'ire pare ñacai pajaquē mai Ējaē Jesucristo dai mu'sere caquē. ²⁴ Mēsarute soisiquē ti tayoma'quē api. Jaje pa'ina, İ case'eje pa'ye ne tı'aja'quē api.

Pēpa Tējiye

²⁵ Maija'quē do'ijē, yēquēre Maija'quēre seçacajjē'ē.

²⁶ De'oye sihuayepi sihuajē, pēpacajjē'ē, si'a sehuosicohua'ire.

²⁷ Mai Ējaē çuāñequērepa do'ipi ca neōñē, mēsarute, iye toya ja'hua si'aohua'ire Maija'quē do'ijēre ña asojjē'ē caquē.

²⁸ Mai Ējaē Jesucristopi mēsaruna İ coa necajyepi yo'oquēna, pa'ijjē'ē.

2 TESALONICENSES

Pablo Cui'ne Ī Čočohua'i Toya Čose'e

1 Yè'è Pablo cui'ne Silvano cui'ne Timoteo çoni iye toya ja'hua Tesalónica daripè acohua'ina, Maija'què Diosuna cui'ne mai Ējaè Jesucristona tsiosico-hua'ina toyayè. ² Diusu Maija'quèpi cui'ne mai Ējaè Jesucristopi necaina, jo'cua de'oye pa'ijè'è, cajè.

Maija'què Co'ye Yo'ocohua'ire Sai De'huaye

³ Mésaru Maija'quère pa'iji cuasayepi ai jerepa ai de'oquèna, cui'ne paire oiyeppi jero sa'na ai jerepa oiye pa'ina, Maija'quère si'anè mésaruni cuasajè Maija'quère sejè de'oji cajè pèpayè. ⁴ Cui'ne mésaruni yecohua'ipi josa yo'ojèna, neñañere quècojè Maija'què pa'ire paji cuasa do'ire pa'iyere, yèquèpi sehuosico-hua'i ja're çoni de'oyerepa yo'oye'ni cajè sihuayè, mésaruni pa'iyere. ⁵ Iye yo'oyepi Maija'què pa'ijè ñape yo'ose'ere ca de'huaquèpi nuñerepa yo'oyere. Jaje pa'ina, Maija'quèpi mésarute de'ocohua'ire pare Ēja de'huaji, ĩ cuañe te'te cacaja'cohua'ire ja ai yo'o do'ipi.

⁶ Jaje pa'ina, nuñere pa'è, mésarute, josa yo'osico-hua'ire Maija'quèpi ai yo'oyepi johua'ire sa'ñe. ⁷ Mésaruni ai yo'osicohua'ini pèa huajèyere ĩsiquè, yèquè ja're çoni. Iye yo'oye cato pa'ija'coa, Ējaè Jesús ĩ huiñaohua'i tutu què'iohua'i ja're çoni ma'tèmopi toa coro ne'su mèiñeja'a ñai maca. ⁸ Ja maca Maija'què pa'iyere asaye coesicohua'ire, cui'ne Jesús huaso coca asaye coesicohua'ire si'sequè nejosi'què daija'què api. ⁹ Ja maca jaohua'i ti nejo cuañoja'cohua'i a'è, Ējaèrepai cui'ne ĩ de'o tuturepa peo hue'ñana, so'ona. ¹⁰ Jaje nejo cuañosicohua'i pa'ija'cohua'i a'è, mai Ējaè Jesús ĩ tsecohua'ire de'ocohua'ire pare nesi'què dai maca, ĩte sehuocohua'i si'aohua'i ĩte ña quèquèjè de'oquère pa'ni ca maca, cui'ne mésarujè te'e çoni sihuaja'cohua'i a'è, yèquè quèajèna, sehuosicohua'ipi.

¹¹ Maija'quèpi mésarute de'ocohua'irepa pa'ija'cohua'i a'è caquè soipi. Soisicohua'ipi jare t'ajajè cajè si'anè Maija'quère seccaiyè. Cui'ne ĩ tutupi si'aye mésaruni de'oye neñe yèjè cuasaye, cui'ne mésaruni Maija'què pa'ire paji cuasa do'ipi co'amaña neñe çocani t'ajajè cajè se'ñe. ¹² Se'ñe, cui'ne Jesucristo mamipi de'oyerepa ca cuañose'e pa'ijaquè cajè mésarute de'oye necai do'ire, cui'ne mésarujè ĩ do'ire de'oye ca cuañojajè cajè.

Ti Co'aquè

2 Mai Ējaè dai ja'ñere cui'ne mai ĩ ja're tsiojai ja'ñere asacohua'ipi, Ējaè dai mu'se tsoe t'ajajè,

yèquè toyase'e a'è cajèna, asani so'o dai cocare asani panita'a jaje Maija'què ĩñopi cayena asani ai cuasa huesèma'pè pa'ijè'è, cajè mésarute Maija'què do'ijère jaje cuasama'pè cayè. ³ Coso cuañoma'pè pa'ijè'è. Ja yè'ta'a Ējaè dai mu'se t'ajajè du'ru macarepa cato Maija'quère ai sa'nope yo'oyepi pa'ija'coa. Pa'ina, ne huesè hue'ña mamaquère papi co'aquère papi eta-ja'què api, iye yejana. ⁴ Jajèpi ai jerepa pa'ia'è caquè sa'nope yo'ojajè'è api, si'aye Diusu mami hue'eyere panita'a pa'ijè se'ñere. Jaje yo'oquè Maija'quère se huè'e-na cacani ja'runi yè'è a'è, Diusu caquè yo'ojajè'è api.

⁵ Yè'è iye ayere tsoe mésarute quèahuè, mésaruni ja're pa'ia'è maca, cuasajè'è. ⁶ Yure mésaruni tsoe asayè, co'aquèrepa eta mu'se ja' t'ajajè'è, ĩ etaye èsequère. ⁷ Jaje pa'iquèta'are tsoe yo'o huèose'epi pa'iji, co'ayerepa yo'o ja'ñe, yahuese'e pa'iyere, coa ĩte èsequè Maija'què joyo iye yejapi eta saiyese'e carapi. Ja maca tsoe co'aquère papi pa'ija'què api. ⁸ Pa'ina, Ējaè Jesucristopi dai ĩ yè'opo tutupi seco hue'què, ĩ dai miañepi ĩte peo hue'ñarepa nejoja'què api. ⁹ Iquè co'aquèrepa cato Satanás çocaiyepi yo'oquèpi daija'què api, si'a huati tutu paquèpi, cui'ne pa'ijè yo'o t'ajajè co'a tutupi yo'o ĩñoquèpi. ¹⁰ Ja tutupi yo'oquè nejo hue'ña saicohua'ire cosoja'què api, nuñerepa cocare asani huaso cuañoni pa'iyere coesicohua'ire. ¹¹ Jaje pa'ina, Maija'què èsema'è coa ñaji, jaohua'ire, nuñerepa cocare sehuoye coesicohua'ipi tayose'ere ĩtire pa'è cajè cosoyere sehuojajè caquè. ¹² Sehuoni co'ayese'e sihuacohua'ipi si'aohua'i nejosicohua'i pa'ijajè caquè.

Sahuasicohua'i Pa'iyere

¹³ Maija'què do'ijè, Ējaè oicohua'irepa, Diusupi mésarute sahuani soipi, mésaruni nuñerepa coca asa do'ipi, cui'ne Maija'què joyopi, de'ocohua'ire necai do'ipi du'ru huasosicohua'i pa'iyere t'ajajè caquè. Jaje pa'ina, yèquè mésaruni do'ire, si'anè Maija'quère de'oji cajè pèpaye pa'iji. ¹⁴ Jaje pa'ina, iye caquè mésarute yèquè ĩ huaso coca quèayeja'a soipi, mai Ējaè Jesucristo de'oyerepa pajajè caquè.

¹⁵ Jaje pa'iyere sète Maija'què do'ijè, yèquè mésaruna ñajè ye'yase'ere, cui'ne yèquè toya saose'ere huànye-ma'pè çue pa'ia'è macarepa tuijè'è. ¹⁶ Mésarute Diusu, Maija'quèpi cui'ne mai Ējaè Jesucristopi maire oi de'oye necaiquèpi, maire ti ca yè'huaye ĩsiquèpi, cui'ne de'oyere pare utejè pa'iyere ĩsiquèpi, ¹⁷ jajèpi mésaruni jo'noana jerepa yèjè neñe ĩsiquè, mésarute çue pa'ia'è macarepa ñacai paquèna, mésaruni cayepi, cui'ne mésaruni neñepi de'oyerepa pa'ijaquè.

Yëquère Sëcacaijê'ë

3 De'oji. Maija'quère do'ijê, yëquère sëcacaijê'ë, iyere cuasajê, mai cocapi si'a huë'ña esa tî'aquëna, paipi sihuajê sehuo ja'ñere mësarü sehuose'eje pa'ye. ² Jai paï yecohua'i Maija'quë pa'iji cuasama'cohua'i pa'iyë sëte, sëcacaijê'ë, co'aye yo'oyena dahuëyesicohua'ipi jösa yo'oye päja'cohua'ire, yëquère. ³ Jaje pa'iquëta'are, Maija'quë i case'eje pa'ye yo'o tî'aquëre papi mësarute ocue pa'i macarepa paquë ñacaijaquë, co'aye mësarü neñe peoja'core. ⁴ Jaje pa'ina, cuasayë, mai Èjaëpi çocaina, nejë pa'icohua'ipi, yëquë cuañese'eje sehuojê neja'cohua'i a'ë, jëoñe peoyerepa. ⁵ Jaje pa'ina, mai Èjaëpi mësarute çocaijaquë Diusu oiyejê pa'ye yecohua'ire oi ja'ñe, cui'ne ai yo'onije, Cristo tutu isiyepi quëcocohua'i pa'i ja'ñe.

Co'amaña Neñe

⁶ Maija'quë do'ijê, mësarute mai Èjaë Jesucristo mamipi cuañeñë, co'amaña neñe coe Maija'quë do'iquëpi yëquë ye'yase'eje pa'ye pa'ima'quëre tsiomapë pa'ijê'ë. ⁷ Tsoe mësarupi asayë, yëquë ye'yase'e tuicohua'i pa'iyë. Yëquë mësarü quë'ro pa'i maca co'amaña nema'pë pa'iyë pähuë. ⁸ Cui'ne aöje do'i peoye aïñe pähuë. Säijê aë'ë, iti tse acohua'ina. Jaje pa'ina, ñami cui'ne mu'se co'amaña nehuë, mësarü

acohua'ini dëquëyejê pa'ye yo'oyere coejê. ⁹ Mësarupi yëquère çocaiye pa'iji cajê señe pa'iquëta'are, co'amañare nehuë, mësarupi yëquëna ye'yeni nejë pa'i ja'ñere cajê. ¹⁰ Yëquë ja yë'ta'a mësarü ja're pa'i maca ñeje ye'yahuë: co'amaña neñe coequë, aöje aïñe päjaquë. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are asayë, jaro mësarü quë'ro acohua'ipi ti co'amaña nema'pë coa pa'ijê, co'amaña necohua'i cayejê pa'ye yecohua'ire quëajê cu'iyë, cajëna. ¹² Jaje pa'ina, jaohua'ire mai Èjaë Jesucristo cuañe tuture papi cuañeñë, co'amaña nejajê iohua'i nese'ere aïja'cohua'i.

¹³ Maija'quë do'ijê, de'oye yo'oye jëoma'pë pa'ijê'ë.

¹⁴ Mësarü acohua'ipi yëquë cajê iye toya saose'ere sehuocaima'cohua'i pa'ito, ñani jaëpi päji cani ite tsioma'pë pa'ijê'ë, ite huajëya'ye nëija'core. ¹⁵ Jaje yo'ojëta'a ite mësarü pëiquëre pama'pë pa'ijê'ë, coa ai jerepa yo'jeire yëhuoyejê pa'ye yëhuojê'ë, ite.

Tëjyerepa Case'e

¹⁶ De'oji, mai Èjaëpi mësarü ja're pa'i, jo'cua pa'iyë Èjaëpi mësarute i pa'iyere isijaquë si'anëpi jajese'e.

¹⁷ Iye me cato yë'ë Pablopipi päpaquë toyayë, yë'ë jëtëpi, iye toya e'quena ñani yë'ë toya saocoa, cuasajajê caquë. Toya tëji huë'ña si'aye yë'ë toya saoye jaje toyaquë a'ë. ¹⁸ Mai Èjaë Jesucristopi de'oye mësarute si'aohua'ire necaina, pa'ijê'ë. Jaje pa'ijaquë.

1 TIMOTEO

Pablo Toyase'e, Timoteona

1 Yè'è Pablo, Jesucristo jèjo saoquè a'è, maire hua-soquè Diusu cuãñeñepi, cui'ne mai Èjaè Jesucristo mai utejè pa'iquèpi. ² Maija'quère pa'ire paji cuasa do'ire yè'è mamaquè a'è, mè'è. Jaje pa'ina, iye toya ja'hua toyayè, Timoteo mè'ère. Maija'quèpi cui'ne mai Èjaè Jesucristopi çoni mè'ère de'oye necaijè, teaye ñani oiwere, cui'ne jo'cua de'oye pa'iyere isijajè.

Tayo Ye'yase'ere De'hua Ñaño

³ Nuñerepa ye'yama'pè tayo ye'yacohua'ire mè'èpi, jaje ye'yama'pè pa'ijajè caquè jaohua'ire yèhuojaquè cuasani Efeso daripèna pèajè'è, cuãñehuè, yè'è ja yè'ta'a Macedonia saima'nè. ⁴ Aipè coca çocaiye paji, Maija'què pa'ire paji cajè asa tì'añe. Jaje pa'ina, aipè coca cui'ne aiohua'i pa'ise'e co'ye ye'yama'pè pa'ijajè jaohua'i. Ja cato sa'ñe pèti coca caye a'è.

⁵ Yè'è cato, de'o joyore papi, de'oye cuasayere papi, cui'ne Maija'què pa'iji nuñerepa asayepi, paì ñape yecohua'ire oijè pa'ijajè caquè cuãñeñè, iye. ⁶ Iyere yecohua'i yo'oma'pè tayo sani coa cocase'e cacohua'i de'ohuè. ⁷ Jaje tayo saicohua'ipi paire Maija'què coca ye'yacohua'i pañu'u, cajè. Yo'ojèta'a huesèyè, iohua'i cayeque. Cui'ne asa tì'ama'pè pa'iyè, iohua'i care payè cajè ye'yayere. Jaje pa'ina, nuñerepa ye'yayè, cuasajè tayoyè.

⁸ Maija'què Moisésre cuãñese'e de'oye a'è, iti cayeje pa'ye ye'yato. Tayo ye'yatota'a co'aji. ⁹ Jaje pa'ina, Maija'què cuãñese'e de'oye yo'ojè pa'icohua'ini caquè pa'iyè paji. Cuãñese'e cato, co'acohua'i asa ja'ñepi pa'iji. Jaohua'i cato Maija'quère sañope yo'ocohua'ipi, cuãñese'ere sehuoma'cohua'ipi, si'si yo'ocohua'ipi, yo'o ma'ñere yo'ocohua'ipi, cui'ne Maija'quère Èjaère papi cama'cohua'ipi, coa si'aye Maija'quère tì'añu'u cajè yo'oyere cue'cucohua'ipi, ja'quèohua'ire huaicohua'ipi, paire huaicohua'ipi, ¹⁰ yèquè nomiore, panita'a yeco emère yo'ocohua'ipi, emèohua'ijà'a sa'ñe yo'ocohua'ipi, paire tseani yecohua'ina isicohua'ipi, cosocohua'ipi cui'ne care payè cajè coa cosocohua'ipi, cui'ne de'o cocare sañope cacohua'i asa ja'ñepi pa'iji, Maija'què cuãñese'e. ¹¹ Maija'què de'oquèpi iye de'o cocare huaso cocare pare yè'èpi quèacaijaquè caquè cuãñe nèopi.

Maija'què Teaye Ñani Çocaise'e

¹² De'o'ji, caquè pèpayè, mai Èjaè Jesucristore, i co'amaña yè'èpi tayoma'è nuñe neja'què api, caquè tutu

isiquè, ite necaiquère nesiquère. ¹³ Yè'è cato ja'nè Jesure sañope caquè, sehuosicohua'ire tseaquè, cui'ne co'aye caquè yo'oquè pa'è'è. Pa'ina, sehuoma'quèpi huesèquè yo'o'ji cuasani Maija'quèpi yè'ère teaye ñani oi çocaji'i. ¹⁴ Jaje yo'oni mai Èjaèpi yè'ère jaiye de'oyere isipi, Maija'què pa'ire paji cuasayere cui'ne paire oiwere Cristo Jesús ja're tsioni pa'ijè, mai payere.

¹⁵ Nuñerepa caye a'è, Cristo Jesús co'acohua'ire huasosi'i caquè iye yejana daise'ere, si'aohua'i asaye pa'iji. Jaje pa'ina, yè'ère ai jerepa co'aquèni huasopi. ¹⁶ Jaje pa'ina, Maija'quèpi yè'ère teaye ñani oi çocaji'i. Jaje pa'ina, si'aye Jesucristo yo'o juja ma'ñere iñosi'i caquè yè'ère huasopi. Jaje pa'ina, yure yè'è jeteyo'je ite sehuoja'cohua'ire iñoquè a'è, ti pa'iyè tì'aja'cohua'ire. ¹⁷ Jaje pa'ina, Èjaèrepa de'oquère pani ti pani huesè èjaère pani sihuajè pañu'u, juni huesèma'quèni, paire ñama'quèni, cui'ne te'i Diusure pani. Jaje pa'ijaquè.

¹⁸ Maija'quère quèacohua'ipi ai tsoe mè'è yo'o ja'ñere case'eje pa'ye de'oye yo'ojaquè caquè cuãñeñè, Timoteo yè'è mamaquè mè'ère. Jaje case'epi çocaina, Maija'què pa'ire paji cuasaquèni cui'ne de'oyerepa cuasaquèpi de'oyerepa yo'ojè'è. ¹⁹ Yecohua'i iohua'i de'oye cuasajè pa'iyè quèayere sehuocaima'pè yo'ojè, iohua'i Maija'què pa'ire paji cuasayere ne huesoni co'a de'ohuè. ²⁰ Jaje yo'ohuè, Himeneo cui'ne Alejandro. Jaje yo'osicohua'ini yè'èpi Satanásna isihuè, co'aye cacohua'ipi Maija'quère co'aye caye pañere ye'yejajè caquè.

Maija'quère Seño Ye'yaye

2 Iyere du'ru macarepa yo'ojè pa'ijè'è caquè cuãñeñè, si'aohua'ire iye yeja pa'icohua'ire seçacajè Maija'què necaiyere de'o'ji cajè pèpayere, necaire pajè'è cajè señere, ai teaye cajè señere. ² Cui'ne paire cuãñecohua'ire cui'ne paì èjaohua'irejè seçacaiye pa'iji, mai sehuosicohua'ipi de'oye josa yo'oma'pèna, sihuajè pa'iyere cajè. ³ Jaje pa'ina, Maija'què maire hua-soquèpi si'aohua'i huasosicohua'i pa'ijè i nuñerepa cocare asa tì'ajajè caquè yèquè sète ai sihuaquè ñaji, mai seçacaiye. ⁵ Te'i api, Maija'què. Cui'ne te'i api, Jesucristo, paì de'osiquè, maire tìohua'i pa'isicohua'ini Maija'què ja're çoni tsioye necaiquè. Yequè peoji. ⁶ Jesucristopi si'aohua'ire huasoja'a do'ire juni saicaji'i. Jaje yo'oquè iño'pi, i oi necaiyere. Ja iñose'ere si'anè irepa pa'iyè asaye pa'iji. ⁷ Ja coca necaiyere caquè yè'ère coca quèacaiquère cui'ne i jèjo saoquère nepi. Judío paì peocohua'ire Maija'què pa'ire paji cuasayere

cui'ne nuñerepa cocare ye'yajaquë caquë. Quëare payë. Cosoye pañë.

⁸ Yëyë, yë'ë si'a hueña pa'icohua'ipi ëmëohua'i Maija'quëre secohua'ipi pani, de'o jëñapi mëajë, de'o joyore papi, pëti pecohua'ipi, cui'ne yecohua'ire sañope case'e pecohua'ire papi señere. ⁹ Cui'ne nomiohua'ije de'oye caña ju'ijajë, nomiohua'irepa ju'iyepi, co'aye ña cuãño ma'ñere, ëja de'ocohua'ipi pani, tëto saiperepa naña yoni, curi nese'ere jua nëoni cui'ne jaiye yi'yo se'huoni panita'a jai do'i cañare suñani de'ocore pa'ë cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. ¹⁰ Coa ai jerepa de'o co'amaña neñepi iñoñe pa'iji, Maija'quëna iohua'ipi pa'iyë isisicohua'ipi pa'iyë. ¹¹ Nomiohua'ipi cato Maija'quë coca ye'ya hueña jo'cuarepa dahuëre ñu'ijë asaye pa'iji. ¹² Cui'ne nomiohua'ire ëseyë, jai pa'i tsi'si sitona ye'yaye. Cui'ne ëseyë, ëmëohua'ire meñe quëcoyeje. Coa ai jerepa de'oye jo'cua asaye pa'iji, nomiohua'ipi cato. ¹³ Maija'quëpi ai tsoeje Adánni du'ru de'huapi, ja jeteyo'je de'huapi, Evare. ¹⁴ Cui'ne du'ruje Adánpi coso cuãño-ma'ë paj'i. Nomiopi coso cuãño ni co'ayena tome huesëo. ¹⁵ Jajë pa'iquëta'are nomio huaso cuãñoja'coa, jopi mamajëre de'oye ñacaio ai de'huacopi, Maija'quë pa'iji cuasacopi pa'ire oicopi, cui'ne de'oyere pare yo'ocopi pa'icopi.

Sehuosicohua'ipi Ejaohua'ipi Pa'iyë

3 Sehuosicohua'ipi ëjaë pa'iyë yëquë cato de'o co'amaña yo'oyere pare yëji. Nuñerepa cayë. ² Jajë pa'ina, sehuosicohua'ipi ëjaë cato de'oye pa'iquëre papi pa'iyë pa'iji, sañope yecohua'ije cayë peoquëpi, te'ore nëjore paquëpi, ta'ñe yo'oquëpi, ta'ñe asaquëpi, de'oyerepa pa'iquëpi, cui'ne pa'ipi i huë'ena saijëna, si'anë de'oye pëpaquëpi, cui'ne de'oye ye'yaquëpi pa'iyë pa'iji. ³ Cõno cuëpema'quëpi, uihuaye yëma'quëpi, pa'ire de'oye yo'oquëpi, jo'cua de'oye pa'iyë yëquëpi, cui'ne curire oima'quëpi pa'iyë pa'iji. ⁴ De'oyerepa i huë'e pa'icohua'ire cuãñequëpi pa'iyë pa'iji. Mamajëpi i cuãñe de'oye sehuocohua'ipi, cui'ne ite ëjaëre ñajëna, pa'iquëpi. ⁵ Jajë i huë'ere de'oye cuãñema'quë pani, ¿me cui'ne Maija'quëre sehuosicohua'ire de'oye ñacaija'quë a'ni, huesëquë pani? ⁶ Jajë pa'ina, co'aji, sehuosicohua'ipi ëjaë pa'iyë, yure maca sehuosiquëpi. Yure maca sehuosiquëpi coa jerepa pa'i a'ë cuasayese'e timëni yo'oquë huati ne huesë sitona cui'ne ne huesëye pa'i do'ire. ⁷ Cui'ne yequeje sehuoma'cohua'ipi de'oquë api cajë ëjaëre ñaquëpi pa'iyë pa'iji. Jajë pa'ipi huati huaterë nesicona, cuëni dema'ë cui'ne co'aye cama'pëna pa'ija'quë api.

Sehuosicohua'ipi Cõcaicohua'ipi Pa'iyë

⁸ Jajë cui'ne sehuosicohua'ire necaicohua'ije yecohua'ipi ëjaohua'ire ñajëna, pa'icohua'ipi pa'iyë pa'iji, iohua'ipi ca nëose'ere si'a yë'quë maca yo'ocohua'ipi, cui'ne cõno cuëpema'cohua'ipi, cui'ne cosojë curiquë nema'cohua'ipi pa'iyë pa'iji. ⁹ Maija'quë iñosi cocare mai sehuoyere de'oye de'huacohua'ipi, pa'iyë pa'iji. Mai cuasa joyopi sañope cayë ti pecohua'ipi. ¹⁰ Du'ru

macarepa neñañe pa'iji, jaohua'ire. Neñañëna, caraye peojë, yureta'a sehuosicohua'ire necaicohua'ipi pa'iyë pa'iji. ¹¹ Cui'ne nëjohua'ije yecohua'ipi ëjaohua'ire ñajëna, pa'icohua'ipi, cui'ne co'a cocare asani yecohua'ina se quëama'cohua'ipi, ta'ñe yo'ocohua'ipi, cui'ne iohua'ipi ca nëose'ere si'aye de'oye yo'ocohua'ipi pa'iyë pa'iji. ¹² Maija'quëre sehuocohua'ire necaiquë cato te'ore nëjore paquëpi, i mamajëre cui'ne i huë'e pa'icohua'ire de'oye cuãñequëpi pa'iyë pa'iji. ¹³ Sehuosicohua'ire necaicohua'ipi iohua'ipi yo'oyere de'oye necohua'ipi pa'ito, yecohua'ipi de'ocohua'ipi a'ë caji'cohua'ipi a'ë. Cajëna, ai jerepa sihuajë quëcojë Cristo Jesús cocare quëacaija'cohua'ipi a'ë.

Maija'quë Iñose'ere Mai Sejë Pa'iyë

¹⁴ Esa sani ñañe yëyë, më'ëre. Jajë pa'iquëta'are toyayë, iye. ¹⁵ Yë'ëpi tsoe nëiquë pa'ito, më'ëpi Maija'quë pa'i tsëcapëre de'oye yo'oye asasiquëpi de'oye yo'ojaquë caquë toyahuë. Maija'quë huajëquërepa tsecohua'ini cayë. Nuñerepa cocare pajë nejocai ma'ñe cajë sañope yo'ocohua'ini. ¹⁶ Mai sehuojë seña jaiyere pa'ë, pa'i asa ti'a ma'ñe.

Cristopi paije pa'i daji'i,
Maija'quë joyopi quëapi, i pa'iyere.
Huññaohua'ipi ite ai cuasajë ñahuë.
Si'a yeja pa'icohua'ire quëahuë, i coca.
Quëajëna, pa'ipi ite sehuohuë.
Maija'quëpi ite i de'o hueña'ere pana sapi.

Maija'quëre Cuasase'ere Jecojä'cohua'ipi A'ë

4 Tiñarepa quëaji, Maija'quë joyopi ñeje: Tëji mu'seña jai pa'i Maija'quë pa'iji cuasayere jecojä'cohua'ipi a'ë, caquë. Coa coso joñoa ye'yayere tuijë, huatiahua'ipi ye'yayere ye'yeyë. ² Jajë yo'ojë, quëna tarapë ucopi ëo huesose'eje pa'iohua'ipi de'oye pa'iyë ti cuasama'cohua'ipi cayere asaja'cohua'ipi a'ë, nuñerepa pa'ima'cohua'ipi coso pa'ipi ye'yayere. ³ Jaohua'ipi huejaye co'aji, caji'cohua'ipi a'ë, cui'ne añañere ëseja'cohua'ipi a'ë, nuñerepa coca asacohua'ipi de'oji cajë Maija'quëre pëpajë sejë ai ja'ñere de'huase'ere. ⁴ Jajë pa'ina, si'aye Maija'quë de'huase'e de'oye a'ë. Jajë de'oyere maipi coeye co'aji. Jajë pa'ina, coa ai jerepa Maija'quëni de'oji cajë pëpajë itire pajë cui'ne añañe de'oji. ⁵ Maija'quë cocapi cui'ne mai ite señepi de'oyerepa necaiji.

Jesucristo De'o Jo'yaërepa Pa'iyë

⁶ Më'ëpi iyere Maija'quë do'ijëre ye'yaquë, cui'ne më'ëje Maija'quë pa'ire paji cuasayere ani huajëquë pa'i cui'ne më'ëre ye'yase'ere yo'oquë pa'ini, Jesucristo de'o jo'yaërepa pa'ija'quë a'ë, më'ë. ⁷ Jajë pa'ina, ti asacaima'ë pa'ijë'ë, iye yeja aipë coca huesëjë cayë. Maija'quë co'amaña necaiyere pare yo'oquë ye'yeyë'ë. ⁸ Më'ë tutu quë'i pa'ija'quë caquë ai cuasajë yo'oye a'ri maña cõcayë a'ë. Maija'quëre de'oyerepa pa'iyë cato iye yeja pa'iyë, cui'ne jeteyo'je pa'i ja'ñeje cõcayë a'ë. ⁹ Iye cayë nuñere pa'ë. Jajë pa'ina, si'aohua'ipi asacaijë

sehuoye pa'iji. ¹⁰ Jaje pa'ina, i co'amañare tuturepa yo'ojë nejë pa'iyë, Maija'quë huajëquëre pana quëco pajë, si'aohua'ire ite sehuocohua'ise'ere huasoquëna.

¹¹ Jaje pa'ina, iye cocare cuañequë ye'yaye pa'iji, më'ë. ¹² De'hua ñaquë pa'ijë'ë, më'ëre posëni co'aye cajë cue'cuejë. Jaje pa'ina, më'ë coca cayepi, më'ë yo'oyepi, paire oiypipi, Maija'quë pa'ire paji cuasayepi, cui'ne nuñerepa de'oyese'e yo'oquë pa'iyepi iñojë'ë, sehuosicohua'ire. Iohua'ijë më'ë pa'iyepi pa'ija'cohua'ire. ¹³ Ja yë'ta'a yë'ë tì'ama'në Maija'quë toya pëpëre si'a paj sehuosicohua'ire asajëna, ñaquë quëajë'ë. Jaohua'ipi jerepa yëjë yo'o jujama'pë pa'ija'cohua'ire. Jaje ye'yajë'ë. ¹⁴ Maija'quëpi quëaquëna, sehuosicohua'ire ëjaohua'ire jëñapi më'ëna patojë seccajëna, Maija'quëpi tã'ñe yo'o ja'ñeje isise'ere de'hua ñacai itire yo'ojë'ë.

¹⁵ Jaje pa'ina, iye de'o co'amañase'e yo'oquë pa'ijë'ë, de'oyere yo'oquëpi seña maca de'oquë pa'ina, si'ahua'ire ñaja'cohua'ire. ¹⁶ Më'ë pa'iyepi, cui'ne më'ë yecohua'ire ye'yaye de'hua ñaquë, si'aye ocue pa'i macarepa yo'oquë pa'ijë'ë. Jaje më'ëpi iyere yo'oquë co'ye huaso cuañequëna, cui'ne më'ë cayë asacohua'ire jë huaso cuañequëna a'ë.

Sehuosicohua'ire De'oye Yo'ojë Pa'iyepi

5 Aire tutu cama'ë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa më'ë ja'quëre yëhuoyepi pa'ye caquë yëhuojë'ë. Posëohua'ini më'ë yo'je tsire yo'oyepi pa'ye yo'ojë'ë. ² Ai nomiohua'ini më'ë ja'core de'oye yo'oyepi pa'ye yo'ojë'ë. Cui'ne nomi tsini më'ë yo'je tsì nomiohua'ire cuasaquë yo'oyepi pa'ye yo'ojë'ë, co'aye cuasayepi.

³ Necaicohua'ire peocohua'ini hua'jeohua'ire cõcaijë'ë. ⁴ Jaje pa'iquëta'are hua'jeopi mamajëre cui'ne naje tsire paco pa'ito jaohua'ipi cõcaiyepi pa'iji, iohua'ire tsëcapë acore. Jaje yo'ojë pëca ja'quëohua'ire cui'ne ñecuëohua'ire saija'cohua'ire a'ë, ai de'huasi do'i. Jaje cõcaiyepi Maija'quë sihuaquë ñaquë api. ⁵ Jaje pa'ina, cõcaicohua'ire peocopi te'o maca nëasicoa, hua'jeorepa. Jaje pa'ioipi Maija'quëpi cõcaija'quë api cuasaco mu'seña cui'ne ñamiña seõ pa'ico. Jaje seõ pa'iconi cõcaiyepi pa'iji, sehuosicohua'ipi. ⁶ Jaje pa'iquëta'are hua'jeopi si'aye io capë yëyere yo'orojaico cato tsoe ju'isicoa, huajëco pa'icota'a. ⁷ Iyere yo'ojë'ë caquë cuañequë, nuñerepa de'oyese'e yo'ocohua'ire pa'ija'cohua'ire. ⁸ Jaje pa'ina, sehuosiquëpi i huë'e acohua'ire pa'iyere cuasama'ë, de'oye ñacaima'quë pani, sehuoma'quëre seña maca co'aquë pa'iyepi pa'iji. Jaje pa'ipi pani sehuosiquë a'ë ca tì'añe peoji.

⁹ Hua'jeohua'ire toya pëpëna toyaye pa'iji, sesenta ometëca pacopi cui'ne te'ire ëjere pasiconi. ¹⁰ De'oye yo'ocona, yecohua'ipi ñasiconi, mamajëre de'oye ai de'huasiconi, io huë'ena do'i daicohua'ire de'oye pëpaco pa'isiconi, sehuosicohua'ire nëcañoa tsoacaisiconi, ai yo'ocohua'ire cõcaio pa'isiconi, jaje si'aye de'oyese'e nesi'i cato yo'oco pa'isiconi, toyaye pa'iji.

¹¹ Nomi tsipi hua'jeohua'ire pa'ito toyama'ë pa'ijë'ë, hua'jeohua'ire toya pëpëna. Iohua'ire capë yëyepi pa'i-

na, huejañu'u cajë yo'ojë Cristore tuiye jëoni, ¹² iohua'ire necañu'u ca nëose'ere ne tì'ama'pë jai do'i quë'iohua'ire de'ocohua'ire a'ë. ¹³ Cui'ne yequeje, huë'ña ñape cu'ijë josaohua'ire de'oni, cui'ne co'a coca cacohua'ire de'oni coa si'aye yo'ojë ti cayë pa'ñe pa'yere carojaicohua'ire a'ë. ¹⁴ Jaje pa'ire nomi tsipi hua'jeohua'ire pani huejajajë cayë, huejani mamajëre pajë, huë'e ñacaicohua'ire pa'ijajë. Pa'ijëna, huatijë cue'cuema'ë pa'ija'quëre.

¹⁵ Jaje pa'ina, yecohua'ire nomi tsì hua'jeohua'ipi Cristore tuiye jëoni huati ëjaëna pe'te huesëhuë.

¹⁶ Sehuosi nomioipi io tsëcapë acohua'ini hua'jeohua'ire pani cõcaiyepi pa'iji. Sehuosicohua'ipi cõcaija'cohua'ire a'ë cajë uteye peoye. Sehuosicohua'ire cato cõcaicohua'ire peocohua'ini cõcaicohua'ire a'ë.

¹⁷ Sehuosicohua'ire ëjaohua'ire ai oiye pa'iji, sehuosicohua'ire de'oyerepa sacohua'ipi, cui'ne Maija'quë cõcase'e quëajë de'oye ye'yacohua'ire. ¹⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë toya pëpë caji: "Duruhequë yë'opo seama'pë pa'ijë'ë, isequë ai tsa'cujaquë." Cui'ne yequeje caji: "Co'amaña nequëre sañe pa'iji, i yo'o do'i."

¹⁹ Sehuosicohua'ire ëjaëre sañope co'aye cayë pa'ito asama'ë pa'ijë'ë, cayahua'ire pañita'a toasocohua'ire i yo'ose'e ñacaicohua'ipi peoto. ²⁰ Ja yë'ta'api co'ayere yo'ojë pa'icohua'ireta'a yëhuo quëcõjë'ë, si'aohua'ire ña huë'ñana. Yecohua'ire jaje yo'oye co'aye a'ë cuasajë ca'raja'cohua'ire. ²¹ Cuañequë, më'ëre, mai Diosu cui'ne mai Ejaë Jesucristo, cui'ne huiñahua'ire i sahuasicohua'ire ña huë'ñana, iye cuañese'ere te'ohua'ise'ere yeque yo'oma'ë, si'aohua'ire si'a yë'quë macarepa yëhuojaquë caquë. ²² Jaje pa'ina, më'ëpi yecohua'ire esarepa patoquë seccaiyepi pajë'ë, iohua'ire co'aye yo'ojë do'ire sa cõcaiyepi pa'iji. De'oyerepa cuasani yo'ojë i aye co'ayere yo'oma'quërepa pa'ijë'ë. ²³ E'tapë a'si ju'iquë sëte ocose'e ucuma'ë pa'ijë'ë, o'sa cõnoje a'ri maña ucujë'ë, më'ë e'tapë cõcaiyepi pa'iji.

²⁴ Yecohua'ire co'aye yo'oye si'a paj tñarepa ñañe pa'iji, ja yë'ta'a iohua'ire yo'ose'e ña de'hua huë'ña saima'ë. Yecohua'ire co'aye yo'oyere jeteyo'je dahuëre asayepi pa'iji. ²⁵ Jaje cui'ne de'oye yo'oyepi yequere tñarepa ña cuañequë pa'iji. Yequere ñama'pë pa'ise'ere jeteyo'je ñañe pa'iji. Si'anë yahuese'epi pa'ire carajañe peoji.

6 Co'amaña necaija'cohua'ire jo'ya nesicohua'ire pani mësarü ëjaohua'ire ca'rajë ñajë'ë, jaohua'ipi co'aye Maija'quë mamire cui'ne i coca mai ye'yayere sañope cama'pë pa'ija'cohua'ire. ² Pañita'a co'amaña necaija'cohua'ire jo'ya nesicohua'ipi sehuosicohua'ini ëjaohua'ire pani jëoma'pë pa'ijë'ë, sehuosicohua'ire a'ë cajë, ëjaohua'ire ñajë paye. Maija'quëre sehuosicohua'ipi te'e Maija'quë do'ijëpi paire oicohua'ipi, co'amaña ne cuañequë sëte jerepa de'oye necaiyepi pa'iji. Jaje caquë iyere ye'yaquë quëajë'ë.

Pa'iyepi Cui'ne Mai De'oye Cuasayepi

³ Yequë pa'ipi mai Ejaë Jesucristo ye'yase'epi pa'ye ye'yama'ë, cui'ne mai nuñerepa Maija'quëre sejë yo'oyepi pa'ye ye'yama'ë pani, ⁴ huesëquëpi ye'yaji, jerepa pa'ire a'ë cuasaquëpi. Jaje pa'ipi ju'ire dahuëje pa'ye paji, sañope ca ëayere. Jaje pa'ina, jaji si'aye

co'ayere cuasaye huëoji: yecohua'i payere ëa ñajë pëti ëaye cuasaye, te'e cuasa ma'ñe co'acohua'i a'ë cajë te ju'iñe, coa cacohua'i a'ë cuasaye. ⁵ Jaje cuasacohua'ipi sa'ñe pëti coca ti jeoma'pë cajë pa'iyë, nuñe cuasama'cohua'i ja're, nuñerepa coca asa ti'ama'cohua'ipi, Maija'quëre sehuoni pa'iyë ye'yaye curi neñe a'ë cuasacohua'i ja're. Jaje uihuayë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are, co'amaña pa'ina, cui'ne peoquëna, sihuaquë pa'iquëse'ere, Maija'quëre sehuoni pa'iyë ye'yaye, jaiye curi neñeje pa'ye pa'iji. ⁷ Mai iye yeja dai maca co'amaña peocohua'i daë'ë. Daisicohua'ipi cui'ne mai ju'i maca iye yejapi peocohua'i saija'cohua'i a'ë. ⁸ Jaje pa'ina, maipi aomaña cui'ne mai ju'i caña pani sihuajë pañu'u. ⁹ Jaje pa'iquëta'are jaiye curiquë pañu'u, cacohua'i cato jaiye do'i peoyere yëyena quëcoma'pë huati huaterë nesiconacacayë, iohua'ire co'a de'huaquë, de'oye pa'ise'ere nejocaiyena, ti ne huesë huëñana sayena. ¹⁰ Jaje pa'ina, curiquë oiye cato si'aye co'aye cuasaye huëoye a'ë. Jaje yecohua'i jaiye curiquë yë do'ire Maija'quëre pa'ire paji cuasase'e jeoni ai yo'oyena ne huesëni ai yo'ojë pa'iyë.

De'oye Maija'quë Cocare Quëaye

¹¹ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë jo'yaë sëte si'aye co'ayere coequëpi nuñerepa yo'oquë pa'ijë'ë, Maija'quëre necaiquëpi, pa'ire paji cuasaquëpi, paire oiquëpi, yo'o jujama'quëpi, cui'ne jerepa pa'i a'ë cuasa joyo peoquëpi. ¹² Ti pani huesëjaquë caquë Maija'quëpi më'ëre sahuani soipi. Soisiquëpi Maija'quë pa'iji, mësarucuasayere de'oyerepa quëahuë, jai pai asajëna. Jaje pa'ina, Maija'quë pa'iji cuasayepi de'oye yo'ojë'ë, ti pa'iyere pacohua'ipi. ¹³ Jaje pa'ina, Maija'quë si'a co'amaña pa'iyë isiquë cui'ne Jesucristo

Poncio Pilatore de'oyerepa i pa'iyë quëcoquë iñosiquë ña huëñana cuañeñë, më'ëre. ¹⁴ Yëhuo quëcoyë peojaquë cani de'oye yë'ë më'ëre cuañese'e sehuocai yo'ojë'ë. Yequë pönani yo'oma'ë pa'ijë'ë, mai Éjaë Jesucristo dai macaja'a. ¹⁵ Iti yo'o maca ti'aëna, Maija'quëpi si'aye iyere ne de'hua saoja'quë api, te'i si'aye pa'irepa de'o Diusu tutu quë'ipi, cuañecohua'i mëñe Éjaëre papi, cui'ne ëjaohua'i mëñe Éjaëpi. ¹⁶ Jaë api, te'i ti ju'ima'quë, pai tsiojaima'tore mia huëñare pa'iquë, te'e pai macajë ñama'quë, cui'ne ña ti'añeje ti peoquë. iI tse pa'ijaquë si'anëpi, Éjaërepa pa'iyë cui'ne i jerepa tutu quë'i pa'iyë! Jaje pa'ijaquë.

¹⁷ Cuañejë'ë, jaiye iye yeja co'amaña pacohua'ire, jerepa pa'iohua'i a'ë, cuasama'pë pa'ijajë, cui'ne iohua'i co'amañana quëcoma'pë pa'ijajë. Ja cato coa carajaiñe a'ë, coa ai jerepa Maija'quëna quëcojë pa'ijajë, mai pa ja'ñere caquë coa si'aye jaiye isiquëna. ¹⁸ Cuañejë'ë, cui'ne de'o co'amañare yo'ojë jaiye de'oye yo'oyere, co'amañaje pa'ye paja'cohua'ire, pajë peocohua'ire cõcaijajë, iohua'i co'amañapi. ¹⁹ Jaje yo'ojë, jaiye co'amaña tsi'so timëja'cohua'i a'ë, yequë mu'se ti pani huesëyere pa ja'ñere.

Timoteore Ca Tëjyë

²⁰ Timoteo de'hua ñaquë pa'ijë'ë, më'ëre de'oye yo'ojajë'ë api cuasa nëose'ere. Asama'ë pa'ijë'ë, iye yeja do'i peo coca, ta'ñe asayere pa'ë caye, coa cosoye a'ë. ²¹ Yecohua'i Maija'quëre pa'ire paji cuasacohua'ipi jare ta'ñe asayere pa'ë cajë yo'ojë, tsoe ne huesëhuë, tiñena.

Maija'quëpi mësarute necaina, de'oye pa'ijë'ë. Jaje pa'ija'quë.

2 TIMOTEO

Pablopi Toya Coşe'e Timoteona

1 Yë'ë, Pablo Maija'quë yë do'ipi Jesucristo jëjo saokuë pa'iyë, Cristo Jesuna tsioni pa'iyë tì'añe ca nëose'ere quëaja'quëpi. ² Jaje pa'ina, toyayë, iye toya ja'hua yë'ë mamaquë Timoteona, yë'ë oiquëna. Diusu Maija'quëpi cui'ne Ëjaë Jesucristopi ñacai teaye ñaquë çocaina, ti se co'a ju'ima'pë de'oye pa'ijë'ë caquë.

Cristo Yo'ose'ere Quëaye

³ Mu'seña cui'ne ñamiña señe ñape më'ëre cuasani Maija'quëpi ñacaiji, caquë pëpayë, ìte, de'oye cuasayere papi yë'ë necaiquëna, yë'ë aipë yo'ojë pa'ise'eje pa'ye. ⁴ Cui'ne huñeyema'ë si'anë cuasayë, yë'ë jëo saina, më'ë oi co etoquëna, ñase'ere. Jaje pa'ina, më'ëni ña huajë'ñe nëina, ai cuasaquë pa'iyë. ⁵ Jaje cuasayë, më'ëpi nuñerepa Maija'quë pa'iji cuasaquë yo'ose'ere ñasi do'ire. Jaje cui'ne du'ru macare paje më'ë ñeco Leoidapi cui'ne më'ë ja'co Eunicepi Maija'quë pa'iji cuasacohua'ipi paë'ë. Jaje pa'ina, më'ëje cui'ne cuasaquë pa'iji caquë nuñerepa cayë.

⁶ Yë'ë jëtëpi më'ëna pato maca Maija'quëpi më'ë yo'oja'a tuture ìsipi. Jaje pa'ina, cuañeñë, më'ëre. Toa ja'jë tsëoñeje pa'ye yo'ojë'ë, ìtire. ⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë ca'ra joyore ìsima'ë paji'i, maire. Coa ai jerepa tutu quë'i joyore paire oiye cui'ne asare pajë de'oye pa'iyere ìsipi.

⁸ Jaje pa'ina, mai Ëjaë Jesucristo do'ire quëacaijë'ë, huajëya'ye peoquëpi. Cui'ne ì do'ire yë'ë tseä cuañosiquë pa'ina, ñani huajëya' coema'ë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa huaso coca quëajë ai yo'oyere yë'ëje quëaquë pasi'i cuasajë'ë, Maija'quë tutu ìsiyepi. ⁹ Jaje pa'ina, Maija'quëpi huasoni soipi, ì ja're tsioni de'ocohua'irepa pa'ija'cohua'ini. Ja yë'ta'a yeja de'huama'në maire oji'i, Cristo Jesús necai ja'ñere caquë. Jaje pa'ina, ì cuasase'ere yo'okuë huasopi, maire. Mai neñepi tì'añe pahuë. ¹⁰ Ì tsoe cuasase'ere yureta'a Jesucristo dani jüni huesë tutu pa'ise'ere nejo maca, cui'ne huaso cocapi, ti ju'ima'pë pa'iyena necai maca, ìñopi.

¹¹ Iye coca quëaja'quëre ca nëosiquë a'ë. Jaje pa'ina, Jesús jëjo saokuë sëte quëaquë, ye'yaquë pa'iyë.

¹² Ja do'ire ai yo'oyë. Jaje ai yo'okuëta'a huajëya'ye peoquëpi yo'oyë, yë'ë quëcoquëre paye sëte. Jaje pa'ina, asayë, tutu quë'ipi yë'ëre de'oye ñacaija'quë api, ì ca nëose'ere ne tëji mu'seja'a.

¹³ Yë'ë nuñerepa pa'yere ye'ya ññose'eje pa'ye tuijë'ë. Cui'ne Jesucristo ja're tsioni pa'ijë paire oiye, cui'ne Maija'quë pa'iji cuasajë pa'iyere pa'ijë'ë. ¹⁴ Maija'quë

joyo maire pa'iquë çocaiyepi de'hua ñacaijë'ë, de'oye ye'yayere Maija'quë nuñerepa cocare ìsise'ere necaija'quë api caquë.

¹⁵ Tsoe më'ëpi asayë, si'aohua'i Asia yeja pa'icohua'i yë'ëre jëocojëna, cui'ne jaohua'i ja're çoni Figelo cui'ne Hermogenes jëose'e.

¹⁶ Onesíforo tsëcapëre mai Ëjaëpi oi teaye ñaquë çocaijaquë. Cosiquë yë'ë pa'ina, jaohua'ipi huajëya'ye cosiquëni yo'oma'quëpi cama'ë sihua ëaye jaiye de'oye yo'o huasopi, yë'ëre. ¹⁷ Jaje yo'okuëpi Roma tì'asi maca co'e jujani jëoma'ë co'equë tì'api, yë'ëre. ¹⁸ Jaje pa'ina, mai Ëjaëpi ja mu'serepa oi teaye ñacaijaquë Onesíforore. Më'ë ñaquëna, maire Efeso pa'ì maca, çocaise'eje pa'ye çocaji'i. Jare më'ëpi tsoe asayë.

De'o Jesucristo Soldado

2 Yë'ë mamaquë më'ë cato Cristo Jesús ìsi tutupi pa'ijë'ë. Jaje pa'i, ² yë'ë jai paire quëaquëna, më'ë asase'ere ne tì'acohua'ire pana, ta'ñe de'oye yecohua'ire se ye'yaja'cohua'irepa ña cuañocohua'ina cuañe nëojë'ë, ye'yaja'cohua'ire.

³ Më'ë yë'ë ai yo'oyeje pa'itoje quëcojë'ë, Jesucristo de'o soldado sëte. ⁴ Ti te'ijë soldadopì soldado peocohua'i yo'oyere cui'na yo'oma'quë api, jare ì ëjaërepa cuañese'e de'oyerepa sehuoja'quë caquë. ⁵ Jaje cui'ne ca'a yo'okuëpi ca'a yo'ocohua'ire cuañese'ere yo'oma'ë pani ca nëosi co'amaña ìñe peoji. ⁶ Tsio nequë cato ì pa ja'ñere du'ru tëaquë api, ja yë'ta'a yecohua'i pajëna. ⁷ Iye yë'ë case'ere cuasaquëna, mai Ëjaëpi çocaina, si'aye asa tì'añe pa'iji.

⁸ Huñeyema'ë pa'ijë'ë, Jesucristore ju'isiquëpi huëisiquëre David tsëcapë aquëre. Yë'ë jaë ayere huaso coca quëayë. ⁹ Iye de'o coca quëa do'ire ai yo'onije quëcoquë quëayë, paire huani jëoquëre sëayeje quëna meapi sëasiquë pa'inije. Jaje yë'ë pa'iquëta'are de'o coca cato quëna meapi sëa ma'ñe a'ë. ¹⁰ Jaje pa'ina, Cristo Jesuna tsioni pa'ijë Maija'quë sahuasicohua'ipi huasosicohua'i pa'ijë de'oyere pare ti pa'iyere tì'ajajë caquë si'aye ai yo'onije quëcoyë.

¹¹ Iye nuñerepa caye a'ë.

Maipi Cristo ja're ju'isicohua'i pani ì ja're çoni pa'ija'cohua'i a'ë.

¹² Ai yo'onije ocue pa'i macarepa ìte tuisicohua'i pani ì ja're çoni cuañeja'cohua'i a'ë.

Ìte ñama'cohua'i a'ë casicohua'i cato ìje ñama'quë a'ë caja'quë api.

¹³ Mai cato yo'o jujacohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are ì cato yo'o jujama'quë api.

¿I case'eje ne tijaquë api. ¿Me neni i ca nëose'e necaima'ë pa'iquë'ni?

Co'amaña Nequërepa Pa'iyë

¹⁴ Iyere huñëyema'ë quëa sëtoquë cuañejë'ë. Sa'ñe cama'pë pa'ijajë do'i peo cocare, ca huëoni. Ja sañope caye ti cõcai ma'ñe a'ë. Coa ai jerepa yecohua'i de asacohua'ini co'aye neñe a'ë. ¹⁵ Jaje pa'ina, më'ë cato co'amaña nequërepa ca'raye peoquëre pajë pa'i pasi'i caquë, de'oyerepa Maija'quëre iñosi'i caquë, Maija'quë cocare nuñerepa ye'yajë'ë, tayoye peoyerepa si'aye më'ë ai cuasaye ja'ye yo'oquë. ¹⁶ Jaje pa'ipi iye yeja do'i peo cocare cama'ë pa'ijë'ë. Jaje cacohua'i cato jero sa'na ai jerepa co'ayena ne huesëyë. ¹⁷ Jaje ne huesëcohua'i ye'yapi ai a'sio jai saiyeje pa'ye yo'oji. Jaje Hime-neo cui'ne Fileto ye'yayë, ¹⁸ nuñerepa cocare tayo saicohua'ipi ju'isicohua'i huëiye tsoe tëto saji'i cajë. Ja-je cajë nuñerepa de'oye asacohua'ire ca cõ'me huesojë yo'oyë. ¹⁹ Jaje caye pa'itojë Maija'quë nesico quëna pëje pa'io jëaco ñu'cuema'cona toyasico pa'iji, ñeje: "Ëjaëre papi ñaji, i tsecohua'ire." Cui'ne yequeje caji: "Si'aohua'i Cristo pajë a'ë cacohua'i cato co'aye yo'oyere jeococohua'i pa'iyë."

²⁰ Jai huë'e sa'nahuëre së'ño curiquëpi cui'ne po curiquëpi de'huasi co'amañase'e pa'ima'coa. Pa'icoa, cui'ne soquë cui'ne ya'o de'huasi co'amañaje. Ja yeque de'oyerepa cato ëjare pase'e ne ja'ñepi pa'iji. Cui'ne yequepi si'a co'amaña coa nerojai ja'ñepi pa'iji, ya'opi, cui'ne soquëpi de'huase'e cato. ²¹ Ëjaëre pana i-sisiquëpi ëjare pase'e yo'ojajë quë pasi'i cani si'aye co'ayere yo'oma'quërepa pa'iyë pa'iji. Jaje pa'ipi de'o co'amañare pase'e neñe pa'iji.

²² Posëohua'i co'aye yëyere catijë'ë. Catini nuñerepa pa'ijë'ë, Maija'quë pa'iji cuasayere, paire oiyere cui'ne jo'cua de'oye si'aohua'i ja're pa'iyere. Jaje pa'ipi de'o joñoare papi mai Ëjaëre tsecohua'i ja're cõni pa'ijë'ë. ²³ Cui'ne huesëcohua'ipi, ye'yema'cohua'ipi sa'ñe cajëna, asaquë iohua'i ja're cõni cama'ë pa'ijë'ë, më'ëpi tsoe asaquë. Ja cato pëti ëayena saye. ²⁴ Mai Ëjaërepa jo'yaë cato sa'ñe pëti cocare caquë uihuaquë pa'iyë peoji. Jare yo'oma'ë si'aohua'ire de'oye yo'oquë pa'iyë pa'iji, de'oye ye'yaquëpi tayocohua'ire quëcoquë de'oye yo'oquëpi. ²⁵ Sañope co'aye cacohua'ire joyore papi oi quëa nu'ñequëpi jerepa pa'i a'ë, cuasama'quëpi Maija'quëpi cõcaina, ja'në yo'ose'e jeoni Maija'quëna ponëni nuñerepa cocare asaja'cohua'i a'ë cuasaquëpi. ²⁶ Cui'ne huati tseani i yëye yo'ojajë'ë quë pa'cohua'ipi de'hue ña sëtani jëajë'ë quë pa'iyë pa'iji.

Pajë Tëji Mu'seña Yo'oye

3 Tëji mu'seña co'a mu'seña pa'ijajë'ë. Jare më'ë asaye pa'iji. ² Ja mu'seña pajë cato curi ai oicohua'ipi cui'ne co'ye de'oye pa'iyese'e cuasacohua'i pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë, jerepa pa'i a'ë cuasacohua'ipi. Cui'ne yë'ëpi jerepa de'oye yo'oquë a'ë cajë co'ye iohua'ijajë'ë sihuacohua'i pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. Jaje pa'iohua'ipi Mai-

ja'quëni sañope caji'cohua'i a'ë. Pëca ja'quëohua'ire sehuocaima'cohua'ipi pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. Nesi do'ire pëpa toma'cohua'i pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. Cui'ne Maija'quëre sehuoyere ti oima'cohua'ipi pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. ³ Paire oima'cohua'i cui'ne ai yo'ocohua'ire ñani ti cõcaina'cohua'i pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. Co'a cocaohua'i pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. Cui'ne iohua'i yëye quëco tija'ama'cohua'i pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. Ti oiyë peoyerepa yo'ocohua'ipi si'aye de'oyere ai sañope yo'ocohua'ipi pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. ⁴ Cajehua'i cayeje pa'ye cajë cosocohua'i pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë, cui'ne ti ja'rujajë'ë quë pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. Yë'ë jerepa pa'i a'ë cajë co'ye sihuacohua'i pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. Cui'ne Maija'quëni coejë coa iohua'i yëyese'e co'ejajë'ë quë pa'ijajë'ë. ⁵ Maija'quëre sehuosicohua'i yo'oyeje pa'ye yo'ojëta'a coa caji'cohua'i a'ë, nuñerepa Maija'quëre sehuosicohua'i pa'i tutu peocohua'ipi.

Jaje pa'iohua'ire tsioma'ë pa'ijë'ë. ⁶ Jaje yo'ocohua'i acohua'ipi, nomiohua'i co'ayena timësicohua'ipi coa si'aye yëcohua'i pa'i huë'ña cacarojaijë cajeohua'i de'ojëna, tutu peocohua'ipi, si'aye iohua'i yëyere necaijajë'ë quë pa'ijajë'ë. ⁷ Si'anë ye'yëjëta'a ja nomiohua'i ti nuñerepa pa'iyere asa tija'ama'pë pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë. ⁸ Tsoe huë'ña caya dahuëohua'i Janes cui'ne Jambre sañope Moisésre yo'ojajë'ë quë pa'ijajë'ë. Jaje cui'ne jaohua'ijë sañope yo'ojajë'ë quë pa'ijajë'ë, nuñerepa cocare, co'ayese'e cuasa ëmëohua'i de'osicohua'ipi, Maija'quë pa'iji cuasayere ne huesosicohua'ipi. ⁹ Jaje pa'iquëta'are si'a pajë iohua'i yo'oye asa tija'ani huesëohua'ipi yo'oyë, cajë sehuoma'pëna. Ai jerepa yo'oma'pë pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë, Moisésre caya ëmëohua'i sañope yo'o jujajë pa'ise'eje yo'ojajë'ë quë pa'ijajë'ë.

Tëjiyerepa Pablo Timoteore Cuañese'e

¹⁰ Jaje pa'iquëta'are më'ë cato yë'ë ye'ya iñose'ere, yo'oquë pa'iyë, yë'ë pa'ise'ere, yë'ë nesi'i cuasase'ere, Maija'quë pa'iji cuasase'ere, yë'ë paire oise'ere, yë'ë quëcose'ere, sañope yo'oye pa'itojë, ¹¹ cui'ne yecohua'i jõsa yo'ojëna, ai yo'onije yë'ë quëcose'ere. Cui'ne më'ëpi asayë, jeto Antioquia, Iconia cui'ne Listra daripëa pa'i maca jõsa yo'ojëna, ai yo'oquëna, Ëjaëpi si'aye jare nejocani de'oye pa'iyë isise'e. ¹² Nuñerepa cayë, si'aohua'i Jesús ja're tsioni pa'iyë yëcohua'i cato jaje ai yo'ojajë'ë quë pa'ijajë'ë, yecohua'ipi jõsa yo'ojëna. ¹³ Jaje pa'iquëta'are, co'acohua'i cui'ne cosocohua'i cato jero sa'na ai co'ayere yo'ojë yecohua'ire cosocohua'i pa'ijajë'ë quë pa'ijajë'ë, coso cuañosicohua'ipi pa'ijajë'ë.

¹⁴ Jaje pa'iquëta'are si'aye më'ë iye a'ë, itirepa caquë asa huesëse'ere ocue pa'i macarepa yo'oquë pa'ijajë'ë. Më'ëpi asayë, më'ëre ye'yasicohua'ire. ¹⁵ Cuasajë'ë, cui'ne më'ë cato tsihua'ë pa'inëna Maija'quë toya pëpë caye asaquë a'ë. Më'ëre japi de'oye yo'oquëre ye'yaquë cui'ne huasosiquë pa'iyena saye pa'iji, Cristo Jesuni pa'iji cuasa do'ipi. ¹⁶ Si'a toya pëpë Maija'quëpi quëaquëna, toyasicoa. Jaje pa'ina, Maija'quë cocapi de'oye a'ë, paire ye'yaye, yëhuo quëcoye tayo yo'ocohua'ire, quëa nu'ñeñe cui'ne nuñerepa pa'iyena ye'yaye. ¹⁷ Jaje pa'ina, cui'ne Maija'quë coca sehuo-

quëpi si'aye ai ye'yesiquëpi de'oyese'e nequë pa'ija'quë api.

4 Pai ëjaëje pa'irepa dani ju'isicohua'ire cui'ne hua-jëcohua'ire pai ñape yo'ose'eje caja'quë Jesucristo cui'ne Diusu ña hue'ñana cuañeñë, më'ère, ² Maija'quë cocare quëajë'ë caquë. Paipi yëjë asa maca cui'ne paipi asaye coe macaje, ai cuañequë quëajë'ë, më'ère caye asacaija'cohua'ire. Tayocohua'ire yo'o ma'ñe a'ë caquë yëhuojë'ë. Quëcoquë ye'yajë'ë, yo'o jujama'ë. ³ Nuñerepa cocare pai asaye coe mu'seña tija'coa. Iohua'i yëyeje pa'iyë ye'yacohua'ini co'ejë asaja'cohua'i a'ë. ⁴ Nuñerepa cocare jeteyo'jena òani, si'aye pai cayere itire pa'ë cajë asaja'cohua'i a'ë. ⁵ Jaje pa'iquëta'are më'ère cato si'anë më'ère pa'iyere ñare paquë de'oyese'e pa'ijë'ë. Ai yo'oye pa'ito quëcojë'ë. Huaso cocare quëaquë pa'ijë'ë, më'ère nesi'i cuasase'ere si'a yë'quë maca nequë.

⁶ Yë'ère cato Maija'quëna yë'ère capë isisiquëpi pa'iyë. Yë'ère ju'ija mu'se ja'yere pa'iji. ⁷ De'oyepi uihuaquë huë'huë tija'huë, tëji du'rure pana, Maija'quë pa'iji cuasayere yo'o jujama'ë. ⁸ Jaje pa'ina, yure cato yë'ère de'oyerepa pa'iyepi uteji marojë pa'ioipi, ja mu'serepa Èjaë Jesucristo pai yo'ose'e nuñerepa ca de'huaquëpi isi ja'ñepi. Yë'ère'ere isiyë paja'quë api, si'aohua'ire i co'i coñe ai yëjë utejë pa'icohua'ireje isija'quë api.

Timoteore Quëaye

⁹ Esa dani yë'ère ñañere caquë yo'ojë'ë. ¹⁰ Demaspi iye yeja co'amañare ai yë do'ire yë'ère jëoconi saji'i, Tesalónica. Crecentepi Galacia yejana saji'i. Cui'ne Titopi Dalmaciana saji'i. ¹¹ Satena, Lucase'e yë'ère ja're cõni pa'iji. Jaje pa'ina, më'èpi dai Marcore co'eni da-

jë'ë. Jaëpi de'hue yë'ère co'amaña yo'oye cõcailja'quëre.

¹² Cui'ne Tíquico cõni Efeso daripëna jëjo sahuë.

¹³ Më'èpi dai dacaijë'ë, yë'ère dëi ju'i cã Troas daripëna Carpo huë'ena jëo daisicore. Toya pëpëa cui'ne cã'nina toyase'eje dacaijë'ë, jare ai cuasayë.

¹⁴ Alejandro, quëna de'huaëpi ai co'aye yo'opi, yë'ère. Ja do'ire Èjaëpi i yo'ose'eje pa'ye saija'quë api.

¹⁵ Jaë cato Maija'quë cocare, mai quëayere ai sañope yo'oquë api. Jaje pa'ina, ite de'hua ñajë'ë, më'èreje co'aye yo'oquë.

¹⁶ Èjaohua'i ña hue'ñana yë'ère sañope cayere quëa maca ti te'i macaje cõcayie pa'ipi. Pajë si'aohua'i yë'ère jëoconi saë'ë. Jaohua'i yo'ose'e Maija'quëpi saima'ë pa'ijaquë cuasaquë señë. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are mai Èjaëpi yë'ère ja're pa'i si'aohua'i judío peocohua'ijë i huaso cocare yë'èpi quëaquëna, asaja'cohua'i a'ë caquë yë'ère cõcai i tuture isipi. Isi maca quëacaë'ë, i coca. Jaje jai yai yë'opona satira'siquëni Èjaëpi huasopi, yë'ère. ¹⁸ Jaje cui'ne ñacaija'quë api, si'aye co'aye yë'ère nesi'i cayeje. Jaje ñacai paquëpi i cuañe tē'tena yë'ère de'hua'ija'quë api. De'oquëre pa'ni, Maija'quë. Jaje pa'ijaquë.

Pëpa Tëjyere, Cui'ne De'oye Pa'i Ja'ñere Cõcayie

¹⁹ Pëpayë, Priscare, Aquilare cui'ne Onesíforo tsë-capëre. ²⁰ Erasto, Corintona pëapi, cui'ne Trófigoni ju'ina, Miletona jëo daë'ë. ²¹ Ja yë'ta'a oco tēcahuë tija'ma'në ai cuasaquë daijë'ë, më'èpi. Pëpayë, Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, cui'ne si'aohua'i mai Èjaë do'ijëreje.

²² Èjaë Jesucristopi më'ère ja're cõni pa'ijaquë Diusupi si'aohua'ire mësarute, de'oye necaina, pa'ijë'ë.

TITO

Pablopi, Titona Toyase'e

1 Yè'è Pablo, Maija'quère quèacaiquè a'è, Jesucristo jèjo daoquèpi. Maija'què ì tsecohua'i pa'ija'cohua'ire ña nèosicohua'ire quèaquèna, asani Maija'què pa'iji cajè mai sehuoyere nuñere pare sehuoni ti pani hueséyere utejè pa'ija'cohua'i a'è caquè jèjo daopi, yè'ère. ² Jaje pa'ina, Maija'què ti cosoma'quèpi ja pa'i ja'ñere ca nèoa'ji'i, yeja ja pa'i huèoma'nè. ³ Maija'què maire huasoquèpi, yè'èpi de'hue quèacaija'què api caquè nesiquèpi yè'è quèaquèna, ì cocare yure iñopi, maire ì cuasa nèosi maca tì'aèna. ⁴ Yè'è cui'ne mè'è te'e Maija'quère pa'iji cuasa do'ire yè'è mamaquère pa'è, Tito mè'è. Ja do'ire iye toya ja'huana toyaquè cayè. Diusu Maija'quèpi cui'ne Jesucristo mamire huasoquèpi de'oye necaijèna, ai yo'oye peoye jo'cua pa'ijè'è.

Tito Neñe

⁵ Creta saodohuèna mè'ère jèjo dai maca jèjo daè'è, ne jujase'ere mè'èpi ne de'hua saojà'què cui'ne paj daripèa ñape sehuosicohua'i èjaohua'ire neja'què caquè, yè'è cuañese'eje pa'ye. ⁶ Tayo yo'oquèna, ca quècoye peoquèrepa pa'ie pa'iji, sehuosicohua'i èjaè. Nèjore te'ore paquèpi cui'ne mamajère sehuosicohua'ire paquèpi, cui'ne co'aye yo'oma'cohua'ire de'oye sehuocohua'ire paquèpi pa'ie pa'iji. ⁷ Sehuosicohua'i èjaè cato Maija'què co'amañare de'oyerepa ñacaija'quèpi pa'iji. Jaje pa'i do'ire nuñerepa de'oye pa'ie pa'iji. Ai jerepa pa'i a'è cuasama'quèpi, jèaquè teni yo'oma'quèpi, çono cuepema'quèpi, huajo yè-ma'quèpi, cui'ne curiquè ai yè coa cosoquè nema'quèpi pa'ie pa'iji. ⁸ Coa ai jerepa de'oye yo'oquè pa'ie pa'iji, ì huè'ena daicohua'i pa'ito si'anè de'oye pèpaquèpi, de'oye yo'oye yèquèpi, de'oye cui'ne co'aye pa'ito tã'ñe asaquè yo'oquèpi, nuñerepa yo'oquèpi, Maija'quèna ì pa'ie isisiquèpi, cui'ne ì pa'iyere co'ye ñaquèpi pa'ie pa'iji. ⁹ Cui'ne nuñerepa coca ye'yase'ena tsiojaisiquèpi yecohua'i yo'o jujahuè cuasacohua'ire jerepa yèjè yo'o ja'ñena cõcaie pa'iji, de'o cocapi ye'yajè, cui'ne sañope cacohua'ireje quèa tì'añe pa'iji, asaja'cohua'ire mai pa'ie.

¹⁰ Jai paj pa'iyè, hua saiscicohua'ipi maire sañope cacohua'i, cã'ni tèaye pa'iji cajè cuañecohua'i. Jãohua'ipi do'i peo cocapi cajè pajre cosoyè. ¹¹ Jaje cosocohua'ire ai èseye pa'iji, ye'yama'pè pa'ija'cohua'ire, coa curiquère neñu'u cajè ìohua'i tayo ye'yayepi jai tsè-capèa pa'icohua'ire si'aohua'ire tìñe yo'oyena ye'yaco-

hua'ire. ¹² Jare ìti saodohuè Creta aquèpi, yequè mu'seña pa'i ja'ñe quèaquèpi, ì cajeohua'ire capi: "Creta paj cato si'anè coa cosocohua'i a'è, airo paj a'è, jai aohua'i a'è cui'ne josaohua'i a'è." ¹³ Jaje cani nuñerepa capi. Jaje pa'i do'ire mè'èpi jãohua'ire tuturepa yèhuoquè quèajè'è, nuñe pa'iohua'ipi Maija'quère pa'iji cuasajè pa'ija'cohua'ire. ¹⁴ Jaje pa'ijè judío paj coa huèoni ca cocare asama'pè cui'ne nuñerepa cocare coejè jèosicohua'i cuañeñere sehuoma'pè pa'ija'cohua'ire.

¹⁵ De'oye cuasajè pa'icohua'ire cato si'a co'amaña de'oyese'e pa'iji. Jaje pa'iquèta'are èa joyo hue'ecohua'ire, cui'ne de'oye cuasama'cohua'ire cato ti peoji de'oye cuasaye, si'a ìohua'i cuasaye cui'ne ìohua'ire neñe quèa joyojè si'sise'e pa'i do'ire. ¹⁶ Jaje pa'iohua'ipi Maija'quère sehuoyè cayè. Cajèta'are ìohua'i yo'oyepi nuñerepa yo'oye peoji. Jaje pa'ina, yecohua'ire coejè ñacohua'i pa'iyè. Hua saiscicohua'i pa'iyè, cui'ne te'o macareje de'oye yo'o tì'ama'cohua'i pa'iyè.

Ai De'oye Pa'iyere Ye'yaye

2 Mè'è ye'yayeje si'anè Maija'què coca cayeje pa'ye pa'ijaquè. ² Aiohua'ijè sa tèto saipe yo'oma'cohua'i pa'ijajè, yecohua'ipi èjaohua'ire ñajèna, pa'ijajè de'oye, cui'ne co'aye tã'ñe asacohua'ipi, Maija'què pa'iji cuasacohua'ipi, pajre oicohua'ipi, cui'ne yo'o jujama'cohua'ipi pa'ijajè quèajè'è. ³ Jaje cui'ne ai nomiohua'ijè yecohua'ipi èjaohua'ire ñajèna, pa'ijajè, co'a cocare asani yecohua'ina se quèama'cohua'ipi, çono cuepema'cohua'ipi, coa ai jerepa de'oye ye'yacohua'i pa'ijajè yèhuojè'è. ⁴ Nomi tsì huejasicohua'ire èjère oiye cui'ne mamajère de'oye ñajè paye ye'yajajè. ⁵ Jaje pani iñojèna, nomi tsipi ye'yajè co'aye cui'ne de'oye tã'ñe asajè nuñe pa'icohua'ipi, huè'e co'amaña de'oye pacohua'ipi, pajre oicohua'ipi, èjè cuañeñe de'oye sehuocohua'ipi pa'ijajè. Jaje pa'ijèna, yecohua'ijè Maija'què cocare cue'cuye pajacohua'ire caquè yèhuojè'è.

⁶ Jaje cui'ne posèohua'ireje yèhuojè'è, si'anèpi ìohua'i yèyere meñe quèco tì'acohua'i pa'ija'cohua'ire. ⁷ Jaje pa'ina, mè'èpi si'aye de'oye pani iñojè'è, jãohua'ire. Ye'yaquè pani nuñerepa caquè de'oyere papi ye'yajè'è, ⁸ sañope caye peoyere papi. Jaje nuñere pare caquèna, sañope caye pajacohua'ipi asajè quèquèni maire sañope co'aye caye pajacohua'i a'è.

⁹ Co'amaña necaicohua'ire yèhuojè'è, sañope tutu sehuocohua'i pa'ima'pè pa'ijajè ìohua'i èjaohua'ire, coa ai jerepa oijè de'oye sehuojè necaicohua'i pa'ijajè

caquë. ¹⁰ Cui'ne maire huasoquë Diusu coca ye'yayere si'aohua'i de'oyere pa'ni cajë ñaja'cohua'ire, yahue co'amaña imama'pë pa'ijajë, mai pa'iyere ñani, nuiñerepa yo'ocohua'i a'ë cuasaja'cohua'ire.

¹¹ Maire oiye Diusu iñose'epi, japi si'a paire huasoye pa'iji. ¹² Jaje pa'ina, japi maire ye'yaji, co'ayere yo'oma'pë nuñese'e yo'ojë Maija'quëre necaiyere. Cui'ne iye yeja pa'i maca ti jecoyere ye'yaji, co'aye mai yëyere. ¹³ Cui'ne japi ye'yaji, mai Diusu, maire huasoquë Jesucristo dai mu'sere i ca nëose'ere utejë pa'iyere. ¹⁴ Jaje pa'ina, mai do'ire jucacaji'i, co'ayere pa'icohua'ini huasosi'i caquë, co'ayere pa'isicohua'ini toa toni i paire pare pasi'i, de'o co'amañase'e yëcohua'ire caquë, yo'opi.

¹⁵ Jaje pa'ina, si'aye iyerere më'ë ye'yaye pa'iji, quëa sëtoquë, cui'ne yëhuo ñu'ñequë, Ëjaërepa cuañequë tutupi, yecohua'ipi më'ëre cue'cueye paja'cohua'ire.

Sehuosicohua'i Yo'oye

3 Pai ëjaohua'ire, cui'ne paire cuañe tutu pacohua'ire, de'oye iohua'i cuañeñe sehuojë pa'ijajë, cui'ne de'o co'amañase'e neñe yëcohua'ipi pa'ijajë caquë quëajë'ë. ² Cui'ne yecohua'ire co'acohua'i a'ë cama'cohua'ipi, uihuaye yëma'cohua'ipi, de'oye paire yo'ocohua'ipi, cui'ne joyore papi teaye pa'iohua'i pa'iyere iñojë, si'aohua'ire de'oye yo'ojajë caquë.

³ Ja'në maije huesëcohua'ipi Maija'quë caye sehuocaima'cohua'ipi, ne huesësicohua'ipi paë'ë. Pa'ijë coa si'aye mai yëye yo'ocohua'ipi tseä cuañosicohua'ipi paë'ë, co'ayena. Jaje co'ayere pa'ijë yecohua'i co'amañare ëa ñajë pëicohua'ipi, cui'ne paire oima'cohua'ipi, sa'ñe coecohua'ipi paë'ë. ⁴ Jaje pa'ijëna, mai Diusu, maire huasoquëpi si'a paire de'oye necaiyere cui'ne paire oiyyere iño maca, ⁵ ja maca huasopi, maire. Maipi de'oye yo'osi do'ire huasoye papi. Coa ipi oi teaye ñani huasopi. Jaje huasoquë co'ayere toa

toquë, huajë paire nepi. Nequë Maija'quë joyopi huajëye pa'iyere isipi. ⁶ Cui'ne mai Ëjaë Jesucristo maire huasoquë do'ipi jaiye isipi, i de'o joyore. ⁷ Maipi co'acohua'i pa'isicohua'ipi i oi do'ipi de'ocohua'i pa'ijë ti pani huesëyere mai utejë pa'iyere pajajë caquë.

⁸ Iye coca nuñere pa'ë. Jaje pa'ina, më'ëre cuañeñe. Iyerere ai si'anë cuañequë quëajë'ë, Maija'quëre sehuocohua'ipi asajë de'oyese'e nejë pa'ija'cohua'ire. Iye co-ca si'a paire cöcaiye a'ë, cui'ne de'oye a'ë. ⁹ Jaje pa'ina, huesëohua'i cayere aipë cocare cui'ne cuañese'e caye ayere ca huëoni yë'ose'e cajë uihuayere, yo'oma'pë pa'ijë'ë.

¹⁰ Sehuosicohua'ire te'e pa'iyere pajë'ë caquë huahuequë yo'oquë pa'ito soini yëhuojë'ë. Te'e panita'a cayayerepa yëhuorena, asama'ë pa'ito eto saojë'ë.

¹¹ Eto saoni nuñe cuasama' do'ire ne huesësiquërepa pa'iji, i co'aye yo'oyepi nejoquëna, cuasajë'ë.

Pai Ñape Yo'o Ja'ñe Quëaye

¹² Artemasni panita'a Tíquiconi më'ëre ñaja'quëre jëjo saosi maca esa daijë'ë, Nicópolisna yë'ëre ti'ani ñasi'i caquë. Jarona oco tēcahuë pëasi'i cuasa nëohuë.

¹³ De'oye cöcaijë'ë, pai yo'oye asaquë ne de'huaquëre Zenasre cui'ne Apolosre, si'aye caraye peoquëna, ai yo'oma'pë so'o saija'cohua'ire. ¹⁴ Jaje yo'oquëna, mai tsecohua'ijë de'oye yo'oyere ye'yejajë, peocohua'i ai yo'ocohua'ire cöcaiye. Ye'yejë yo'ojë de'oye yo'o pai pa'ijajë caquë.

Tëjiyerepa Pëpaquë De'oye Pa'ijë'ë Case'e

¹⁵ Si'aohua'i yë'ë ja're cöni pa'icohua'i më'ëre pëpayë. Jaje cui'ne jarö pa'icohua'ire si'aohua'ire pëpacaijë'ë, cajeohua'ire Maija'quëre pa'iji cuasacohua'ire. Maija'quëpi ñacaiyepi si'aohua'ire mësarute pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

FILEMÓN

Pablopi Filemónna Toyapi

1 Cristo Jesús do'ire yè'è Pablo tşea cuañosiquë pa'iquëpi Maija'quë do'iquë, Timoteo ja're çoni toyayë, iye toya ja'hua, më'ëna Filemón yëquë oiquëpi te'e co'amañare nequëna. **2** Cui'ne më'ë huë'ena sehuosicohua'i tsi'sisicohua'ireje cajë toyayë. Cui'ne Maija'quë do'ico Apiareje cui'ne Arquipore cajë toyayë, te'e yëquë yo'oyeje pa'ye tutu yo'oquëreje. **3** Maija'quë Diusupi cui'ne Jesucristopi ñacaina, ai yo'oye peoquëna, jo'cua, de'oye pa'ijajë.

Paire Oiyë, Cui'ne Maija'quë Pa'iji, Filemón Cuasaye

4 Maija'quëre sehuocohua'ire më'ë ai oiyere cui'ne Jesure necaiquëre pare cuasayere yecohua'ipi quëajëna, asaquëpi yè'ë Maija'quëre seña ñape si'anë më'ë pa'iyere cuasaquë de'oji caquë pëpayë, ite se maca. **6** Jaje pa'ina, më'ëpi yëquë cuasayeje pa'ye Maija'quë pa'ire paji cuasaquëpi Cristo ja're pa'ijë, jaiye de'oye yo'oye payere nuñerepa asa t'ajajuë caquë seccaiyë. **7** Cui'ne ai sihuayë, më'ë Maija'quë do'iquëpi paire oiquëpi, sehuosicohua'ire çocaina, ai oima'pë pa'ijëna, asa huajëquë.

Pablopi Cacaiye Onésimo Pa'iyere Caquë

8 Cristo jëjo daoquë a'ë caquë më'ë yo'o ja'ñere cuañe tutu paquëta'a, **9** yè'ë Pablo ai huñoupi Cristo Jesús do'ire tşea cuañosiquë pa'iquëpi paire oiyere papi seña yëyë, më'ëre. **10** Iño co sitore pa'i quëaquëna, asani Onésimopi sehuoni yè'ë mamaquëje pa'i de'osiquëni caquë seña, më'ëre.

11 Ja'në tşoe Onésimo jo'yaë pa'i maca coa pa'iquë paji'i, yure cato necaiquëre papi, më'ëre cui'ne yè'ëreje. **12** Jaje pa'ina, yè'ëpi t'ajuëna, sihuayeje pa'ye ite sihuajë'ë, cui'naëni më'ë quë'rona jëjo saoyë, yure.

13 De'o coca quëa do'ire tşeasiquë pa'ina, yè'ëre më'ë çocatira'si sa'rore, pëani çocaijaquë cara'huë. **14** Jaje ca'ñe pa'ita'a pañë, më'ëpi de'oji cuasama'ëna yo'oyere coequë. Më'ë yè'ëre çocaiyepi më'ëse'e cuasaquë yo'oye pa'ijajuë caquë. Jëoconi cuañese'eje pa'ye peojaquë, **15** cuasayë. Yè'ëta'a Onésimopi më'ëre jëoconi saji'i, a'ri maña tşoe pa'i sitopi yureta'a ti pa huesojaquë caquë. **16** Jaje pa'ina, jo'yaëje pa'ire paye peoji, jo'ya nesiquëre seña maca pa'i api. Jaje cani cayë, yo'jeije pa'ire papi caquë. Itë yè'ë ai yëyë. Cui'ne më'ëpi itë jerepa yëye pa'iji, Éjaë Jesure cuasa do'ire Maija'quë do'iquëre sëte.

17 Jaje pa'ina, më'ëpi yè'ë cajë sëte, yè'ëre sihuaquë pëpayepi pëpajë'ë, itë. **18** Më'ëre co'aye yo'osiquë pa'ito panita'a, co'amaña do'ire sañe paquë pa'ito yè'ëni sejë'ë. **19** Yè'ë Pablopi saicasa'i. Yè'ë jëtëpi toyayë, iye toya e'que, yè'ë quëaquëna, sehuosi do'ire, më'ëje yè'ëre sañe payë caquë quëa sëto'ñe pa'ita'a pañë. **20** De'oji. Maija'quë do'iquë, Cristore cuasaquë sëte yè'ë case'eje necaijë'ë, oi pa'iquëpi quëcojaquë, de'oye yo'o huasojë'ë.

21 De'oye sehuocasipi caquë toyayë, më'ë yo'o ja'ñere asaquë cui'ne asayë, më'ë yè'ë case'e jerepa de'oye yo'o ja'ñere. **22** Cui'ne yequeje cayë, më'ëre. Yè'ë sani pëaja'to necaijë'ë. Uteyë, Maija'quëpi mësarute señere asaquë. Necaina, sani ñasi'i caquë.

Tëjiyerepa Pëpaquë De'oye Pa'ijë'ë, Case'e

23 Jaro mësarute pëpa saoji, Epafra Cristo do'ire yè'ë ja're çoni tşea cuañosiquë pa'iquëpi. **24** Cui'ne Marcos, Aristarco, Demas cui'ne Lucas yè'ë yo'oquëna, çocaicohua'ipi pëpayë.

25 Jesucristopi ñacaijaquë si'ahua'ire mësarute. Jaje pa'ijajuë.

HEBREOS

Maija'quëpi ĩ Mamaquëja'a Capi

1 Tsoe huë'ña Maija'quëpi mai aipëre ĩte quëa-caicohua'ija'a ca mu'seña jaiye ca'aji'i, cui'ne jaiye tĩne pa'ye yo'oyeja'a ca'aji'i. ² Jaje ca'quëpi, yure tēji mu'seña maire ĩ mamaquëja'a capi. Si'a co'amaña ĩ ja're de'huasiquë ja're cōni, si'aye co'amaña paja'quë ja're cōni capi. ³ Jaë api, Maija'quë de'oyere pare miacaiquë. Cui'ne jaë api, Maija'quë pa'yere maire ĩñoquë ĩje pa'i api, cui'ne jaëpi si'a co'amaña ĩ coca tutupi quëco paquërepa. Mai co'aye pa'ise'ere tsoa tōni, jeteyo'je Maija'quë ñu'ico ëja tē'tena ja'rupi.

Huiñaohua'ire Jerepa Pa'i Api, Maija'quë Mamaquë

⁴ Huiñaohua'ire jerepa pa'i de'opi, Maija'quë mamaquëpi, ĩohua'i paye jerepa pa'i mamire ĩsi cuãñosi do'ire. ⁵ Maija'quë ti cama'ë paji'i, te'ireje ĩ huiñaëre: Më'ë a'ë, yë'ë mamaquë.

Yure më'ëre huëoni pa'iyë ĩsihuë.
Te'ireje ĩ huiñaëre cama'ë paji'i.

Yë'ë pasi'i, ĩ pëca ja'quë pa'ina,
ĩpi yë'ë mamaquë pa'ija'quë.

⁶ Jaje pa'iquëta'are iye yejana ĩ mamaquëre te'ire ĩsiquë capi:

Si'a ĩ huiñaohua'i ĩte do're ja'rujë ai de'oquëre papi cajë sihuajë'ë.

⁷ Maija'quëpi ĩ huiñaohua'i ayere capi, ñeje: Huiñaohua'ire cato tutujë pa'iohua'ire neñë, cui'ne yë'ëre necaicohua'ini toaje pa'iohua'ire neñë.

⁸ Jaje pa'iquëta'are ĩ mamaquëre capi:

ĩna, Diosu, më'ë cuãñeñe cato, ti carajaiñe peoji, më'ë cuãñeñe cato nuñere pa'ë.

⁹ De'oyese'e oi, co'ayere më'ë ai coehuë.

Jaje pa'ina, Diosu, më'ëre, më'ë Diosupi ai sihuayere ĩsipi, më'ë cajeohua'ire ĩsiye jerepa.

¹⁰ Cui'ne yequeje capi:

ĩna, ĩti huëo maca më'ëpi ĩjaë, yejare nehuë.
Cui'ne më'ëpi ma'tëmoje nehuë.

¹¹ Më'ë de'huase'e cato carajaj ja'ñe a'ë. Jaje pa'iquëta'are më'ë cato ti pani huesëja'quë a'ë.

Si'aye ja cato co'a de'o huesë ja'ñe a'ë, ju'i caña yo'oyeje.

¹² Jaje pa'ina, ja yejare cui'ne ma'tëmore më'ëpi ju'i cã ñëoñeje pa'ye ñëoja'quë a'ë.

Cui'ne ju'i cã yeconi suñacaiyeje pa'ye më'ëpi neja'quë a'ë.

Jaje pa'iquëta'are, më'ë cato jare ĩpi pa'ija'quë a'ë.
Më'ë pa'iyë ti carajaiñe paja'coa.

¹³ Diosu cama'ë paji'i, te'ireje huiñaëre:

Ja'rujë'ë, yë'ë ëja tē'tena,
më'ëre sañope yo'ocohua'ire më'ë quëo huë'ehuëna tē'ya me macaja'a.

¹⁴ Si'aohua'i huiñaohua'i cato Maija'quëre necaicohua'ipi joñoase'e pa'iyë, huasosicohua'i pa'ija'cohua'ire cõcaija'cohua'ire jëjo daosicohua'ipi.

Ña Tayoye Pañu'u Huasosicohua'i Pa'iyere

2 Jaje pa'ina, mai asasi cocare de'huarepa asacajë pañu'u, hua saiye paja'cohua'i. ² Maija'quë cuãñeñere huiñaohua'ipi quëase'e nuñerepa coca paji'i. Jaje pa'ina, ĩti de'oye sehuocaima'pë co'aye tayo yo'osicohua'i si'se cuãñoahuë'ë, nuñerepa co'a do'ire.

³ Jaje pa'ito ¿mai me jëaja'cohua'i a'ni, iye maire huasoye jaiyere ña tayosicohua'i pani? Iye huaso cocare mai ĩjaëpi du'ru macarepa paire quëapi. Ja jeteyo'je ĩ quëaye asasicohua'ipi nuñerepa coca'ë cajë asani maireje de quëahuë. ⁴ Cui'ne Maija'quëje ĩ cocare pa'ë caquë ĩñoquë, pa' yo'o t'i'a ma'ñere jaiye yo'o ĩñopi, jaohuaija'a, ĩ joyo tutu pa' ñapere ĩ yëyeje ĩsisi tutupi yo'quë.

Jesucristo Pajje Pa'i De'ose'e

⁵ Maija'quë huiñaohua'ina ĩsima'ë paji'i, jaohua'ipi ëjaohua'i pa'ijë yequë mu'se pa'ija'a yeja, mai se core cuãñejajë caquë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are yequë huë'ña toyase'ena te'i quëaquë caji:

ĩna, Diosu më'ëpi ĩte huãñeyema'ë cuasahuë.

Juni huesë capë hue'ere do'ire më'ëpi ai co'a ju'i cõcasi' caquë yo'ohuë.

⁷ Jaje pa'ina, më'ëpi ĩte huiñaohua'i huë'ehuë maca pa'ire nehuë, coa nëhui tēcahuë jaje pa'ijaquë caquë:

Jaje pa'isiquëta'are ĩte de'oyepi ëja de'huani, si'aye më'ë de'huase'e cuãñequëre ĩjaëre pare nehuë, më'ëpi.

⁸ Si'aye ĩ quëo huë'ehuëna tē'ya meni saocaë'ë, më'ëpi.

Jaje Maija'quëpi ĩ quëo huë'ehuëna tē'ya meni saopi, ti te'oreje hue'sena qañe papi. Jaje pa'iquëta'are mai ja yë'ta'a ñama'pë pa'iyë, si'a co'amaña ĩte de'oye sehuocaire. ⁹ Jaje pa'iquëta'are ñañë, Jesuni nëhui tēcahuë huiñaohua'i huë'ehuë maca pa'i pa'ijaquë caquë Maija'quë nesiquëni. Jaëni Diosupi maini oi si'aohua'i do'ire jucacaijaquë cuasa nëopi. Cuasa nëoëna, ai yo'quë ju'isi do'ire yure de'oyepi ëja de'huasiquëpi si'aohua'ire jerepa pa'i pa'iji. Pa'ina, jaëni ñañë, mai.

¹⁰ Si'aye Maija'quë co'amañase'e pa'iji, i'pi quëcoquë-na. Jaje pa'ina, Maija'quë cato yëji, si'aohua'i i mama-jëpi i de'o co'amañare cõni payere. Jaje pa'ina, Jesucristoni iohua'ire huasoquëni de'oquëre pare nepi, i ai yo'o do'ipi. ¹¹ Jaje pa'ina, Jesucristo cui'ne i huasosicohua'i cõni si'aohua'i te'ini pëca ja'quëre payë. Jaje pa'ina, Maija'quë mamaquë maire yo'jedohuë hue'yoye ca'rama'ë pa'iji. ¹² Toyase'e jaje pa'ina, caji:

Më'ë pa'iyë ayere casi'i yë'ë yo'je tsjre cui'ne jëjës'i, jai pa'i tsi'si sitona më'ëre sihuaquë.

¹³ Cui'ne caji, yequeje:

Maija'quëna yë'ë cato quëcosi'i.

Cui'ne tjiupë caji yequeje:

Iye macare pa'iyë, Maija'quë yë'ëre isisi mamajë ja're cõni.

¹⁴ Ina isisi mamajë cato te'e capëre, cui'ne te'e tsiere hue'ecohua'i a'ë. Jaje cui'ne Jesujë pãina ai de'oni te'e capë cui'ne te'e tsie hue'equë paji'i, pa'i hue'eyere. Jaje pa'ipi jujji'i, i ju'iñepi huati huani jëo tutu jiosi'i caquë.

¹⁵ Jioni ne huasopi, si'a mu'seña ju'iñere ca'ra do'ire tseã cuãñosicohua'ijë pa'iohua'i pa'isicohua'ire. ¹⁶ Jaje pa'ina, daima'ë paji'i, huiñaohua'ini cõcasi'i caquë. I cato Abraham tsëcapëni cõcaiyere caquë daji'i. ¹⁷ Ja cõcaiyere caquë maije pa'irepa de'opi, Maija'quë ña hue'ñare pana, de'oyerepa Maija'quë aye yo'oye ñacai Èjaëre papi, teaye ñani cõcaiquëre papi, cui'ne i ai yo'osi do'ipi pa'i co'aye yo'oyere sa'i tõcaiquërepa pasi'i caquë. ¹⁸ Jaje pa'ina, neña cuãñoquë, ai yo'oquë asasiquëpi, yure maire cõcai cuãñoquë pa'ija'quë api, neña cuãñojë ai yo'ocohua'ire.

Jesupi Moisés Seña Maca Pa'i

3 Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë mësarü a'ë, Maija'quë pa'i acohua'i, i tsecohua'i pa'ijajë caquë soisicohua'i. Jaje pa'iyë sëte Jesús Maija'quë jëjo daoquëse'ere, Maija'quëre sejë yo'oye de'oye ñacai ëjaëse'ere cuasajë pa'ijë'ë, Maija'quë pa'iji cuasaye necaiquëse'ere. ² Jaje pa'ina, Moisés si'aye Maija'quë huë'e ñacaiquë pa'i maca, de'oye Maija'quëre sehuoquë yo'o tji'acquë pa'iji. Jaje cui'ne Jesujë si'aye de'oye sehuoquë yo'o tji'api, iyere yo'ojaquë caquë Maija'quë sahuasiquëpi. ³ Jaje pa'iquëta'are Jesuni ai Èjaëre pare ñajë sihuaye pa'iji, Moisésre sihuaye jerepa, huë'e nequë, jë'quë iti huë'e nesiquëpi ai sihua cuãñoquë api, iti huë'e jerepa. ⁴ Jaje pa'ina, si'a huë'ña pa'i nese'epi pa'iji. Jaje pa'iquëta'are Diosu cato te'ipi si'aye nepi, mai ñajëna pa'iyë. ⁵ Moisés cato de'oyerepa yo'o tji'acquë paji'i, ite necaiquë sëte, si'a Maija'quë huë'e ñacai. I necaiye cato paji'i, Maija'quë yeque mu'seña ca ja'ñere quëa iñoquë yo'oye. ⁶ Jaje pa'iquëta'are Cristo cato Maija'quë mamaquë sëte, de'oyerepa i huë'e yo'o tji'acquë ñacai pa'iji. Ja huë'e cato mai a'ë. Maipi ite tuijë ocue pa'i macarepa mai uteyere sihuajë pa'ini.

Maija'quë Pa'i Pëa Huajë Ja'ñe

⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë de'o joyopi caji, toyase'ena:

Yurepi, mësarü Maija'quë caye asasicohua'i pani,

⁸ Jëa joñoa nema'pë pa'ijë'ë, tsoe acohua'i Maija'quëre sañope cajë yo'ose'eje pa'ye.

Jeto cuëne yejana Maija'quëre neñasicohua'ijë pa'iohua'i pa'ima'pë.

⁹ Jarona mësarü aiohua'i yë'ëre neñahuë, tsoe cuarenta ometëca yë'ë yo'oye ñasicohua'ita'a.

¹⁰ Jaje yo'ojëna, jaohua'ire ña jujani yë'ëpi pëi cahuë: Ti yë'ë ye'yaye asaye coejë,

“si'anëpi yequese'e cuasajë cu'ijë”

¹¹ Jaje pa'ina, jaohua'ire yë'ëpi pëi ca nëohuë,

cacaye paja'cohua'i a'ë, yë'ë jare pëa huajë hue'ñana.

¹² Maija'quë do'ijë, jëa joyo co'acore hue'ema'pë cui'ne Maija'quë huajëquëre pare hua saima'pë pa'ijë'ë, jare de'hua ñajë pa'ijë'ë, mësarü cuasayere. ¹³ Coa ai jerepa mu'seña ñape pa'i ñapere sa'ñe yëhuojë ca sëttojë'ë ja yë'ta'a Maija'quë coca, iye mu'se caye tëtto saima'në. Jaje yo'ojë'ë, mësarü acohua'ipi co'ayere

coso cuãñoni sañope Maija'quëre cajë ne huesëye paja'cohua'ire. ¹⁴ Jaje pa'ina, Cristo payere i ja're cõni paja'cohua'i a'ë cani ocue pa'i macarepa, mai du'ru macarepa asase'ena quëco pajë, jëoma'pë tuiye pa'iji. ¹⁵ Jare cuasajë pa'ijë'ë. Iyere ñeje caji:

Yurepi mësarü Maija'quë caye asasicohua'i pani,

Jëa coeye peoyerepa de'oye sehuojë pa'ijë'ë, tsoe acohua'i sañope cajë yo'ose'eje pa'ye peocohua'ipi.

¹⁶ ¿Ne pate'ni, Maija'quë yë'o asasicohua'ita'a jeteyo'je ite sañope cacohua'i de'osicohua'i? Jaohua'i cato si'aohua'i Moisés Egípto yejapi etosicohua'i paë'ë.

¹⁷ ¿Cui'ne ne ja're cõni Maija'quë pëi paquë'ni, cuarenta ometëca? Maija'quë cato pëi paji'i, co'aye yo'osicohua'ini, cuëne yejana juju tãtasicohua'ini.

¹⁸ ¿Cui'ne neni Maija'quë ca nëou'ni, yë'ë pëa huajë hue'ña cacani huajëye peoji? Ja cato capi: Itë ire papi cuasama'pë sehuocaiye pãsicohua'ini. ¹⁹ Jaje pa'ina, mai tiñarepa ñañë, jaohua'i caca ti'añe pãse'e ite care paji cajë asacaiye pãsi do'ire.

4 Maija'quë pëa huajë hue'ñana cacaye ca nëose'e pa'iji. Jaje pa'ina, ca'rajë de'oyerepa ñañu'u,

mësarü acohua'ipi tsoe carajaji cajë ja pëa huajëyere ti'añe pama'cohua'ini cajë. ² Jaohua'ire huaso coca quëase'eje pa'ye cui'ne maire quëahuë. Jaje pa'iquëta'are jaohua'ipi Maija'quëre pa'ire paji cuasa ti'añe pahuë. Ja do'ire cõcaiyë papi, huaso coca asase'e. ³ Jaje pa'iquëta'are mai pa'iji cuasasicohua'i cato pëa huajë hue'ñana cacaja'cohua'ipi pa'iyë. Ja ayere Maija'quë ñeje ca nëopi:

Ja do'ire jaohua'ire, yë'ëpi pëi ca nëohuë, cacaye paja'cohua'i a'ë, yë'ë pëa huajë hue'ñana.

Maija'quë cato iye yeja de'hua tējisi macapi pëa huajë huëopi. ⁴ Jaje pa'ina, yequë hue'ña toyase'e caji, ñeje siete mu'se ayere:

Diusu siete mu'se acona pëa huajëpi, si'a co'amaña ne tējini.

⁵ Toyase'e tjiupë ca cõji:

Yë'ë pëa huajë hue'ñana cacaye paja'cohua'i a'ë. ⁶ Jaje cani caji, ja yë'ta'a yecohua'i cacaye pa'iji, pëa huajë hue'ñana caquë. Du'ru macarepa huaso coca

asasicohua'i cato, iohua'i de'oye ite ire papi cuasama'pë sehuocaiye paši do'ire cacaye pañuë. ⁷ Jaje pa'ina, Maija'quëpi tijupë yequë caca mu'se pa'ijaquë ca nëopi. Iye mu'se iti mu'se a'ë, caquë. Jaje pa'ina, Maija'quë maire caji, David tsoe hue'ña caquë pa'ise'ejä'a ja toyase'epi caji, ñeje:

Iye mu'se Maija'quë caye asasicohua'i pani jëa joñoa nema'pë de'oye sehuojë pa'ijë'ë.

⁸ Jaje pa'ina, Josuépi Israel paire pëa huajëye isisiquë pa'ito Maija'quë tijupë yequë mu'se pa'ija'ñere caye pa'rapi. ⁹ Jaje pa'ito ja yë'ta'a pa'iji, Maija'quë pa'i cacañi pëa huajë ja'ye. ¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë pëa huajë hue'ñana cacaquë cato co'amañare ne tējini pëa huajësi'quë cacaji, Maija'quë co'amaña ne tējini pëa huajëse'ejë pa'ye. ¹¹ Jaje pa'ina, mai tutu yo'oye pa'iji, jaro pëa huajë hue'ñana cacañu'u cajë, tsoe ja'në acohua'i Maija'quëre coca nuñere pa'ë cuasama'pë yo'ose'ena tuiye pañu'u.

¹² Maija'quë coca cato pa'iyë a'ë cui'ne tutu quë'ye a'ë, si'a te'ña hua'ti niusico jējēsēñe seña maca jējēsēñe a'ë. Jaje pa'yepi pa'ise'e cuasaye cui'ne mai joñoa sa'nahuërepa cuasayena jo timeñe a'ë. Jaje yo'oque mai cuasayere cui'ne mai yo'oñu'u cuasayere tiña macare pana eto iñoñe a'ë, joyo cuasayere. ¹³ Jaje pa'ina, peoji, Maija'quë de'huase'epi ite catiye. Si'aye mai yo'oye tiña macare pare pa'iji, i ña hue'ñare. Jaje pa'ina, ina si'aohua'i yo'ose'e iñoja'quë a'ë.

Jesu Api, Maija'quë Huë'e Ñacaicohua'i Ējaërepa

¹⁴ Jesu api, Maija'quë mamaquë Maija'quë huë'e ñacaicohua'i Ējaërepa, mai mëñe quëco pajë pa'iquë. Jajëpi Maija'quë ña hue'ñare pare cacani pa'iji. Jaje pa'ina, mai ite ti'añu'u cajë yo'oyere jeoma'pë ocue pa'i macarepa yo'ojë pañu'u. ¹⁵ Maija'quë huë'e ñacai Ējaëre papi mai tutu peoye teaye ñani cōcasipi, mai ai yo'oyeje pa'ye si'aye neñañe pa'ina, ai yo'oque tēto saisiqūpi. Jaje pa'iquëta'are jaë cato co'aye ti yo'oma'ë paji'i. ¹⁶ Jaje pa'iyë sēte quëcojē tsiojañu'u, maire oiquë Diusu ñu'i hue'ñana, ipi maire teaye ñani oi cōcāja'quëre de'oyepi mai ai yo'o maca ti'aëna.

⁵ Pa'i ñape Maija'quë huë'e ñacaicohua'i cato emëohua'i acohua'ini sahuani isicohua'ipi pa'iyë. Jāohua'i cato Maija'quë ña hue'ñare pana paire cacaijā'cohua'ipi pa'iyë. Cui'ne pa'i co'aye yo'o do'ire Maija'quëna coa isijë cui'ne hua'ire ëojë seccacaijā'cohua'ipi. ² Ipi cāpë tutu peoye asaquëpi Maija'quë huë'e ñacaiquë cato huesëohua'ire cui'ne tayo saicohua'ire yo'o jujama'ë quëcoquë necaiye pa'iji. ³ Jaje pa'ina, i tutu peoquë tayoyere coquë cui'ne pa'i tayoyere caquë ëoquë señe pa'iji, sa'i de'hua cuāñoñere caquë.

⁴ Jaje pa'ina, te'ijë cuasaye peoji, yë'ë a'ë, Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa. Maija'quëpi Aarónre nese'ejë pa'ye soini ëjaëre nesiquëre me jaje cuasaye'ni. ⁵ Jaje pa'ina, Cristore Maija'quëpi Ējaëre nepi. I co'ye Maija'quë huë'e ñacai ëjaë pasi'i cani ëjaë de'oma'ë paji'i. Jaje pa'ina, Maija'quëpi caji, ñeje:

Iye mu'se yë'ëpi më'ere pa'iyë isihuë, më'ë a'ë, yë'ë mamaquë.

⁶ Yequeje caji, toyase'e ite:

Më'ë a'ë, Maija'quë huë'e ñacai Ējaërepa pani huesëquërepa,

Melquisedecje pa'i.

⁷ Iye yeja Cristo pa'i maca ai teaye tutu caquë Maija'quëre seji'i, otare paque oi, Maija'quëpi juni huesësicohua'ire huëo tutu paquëre asaquë. Jaje seina, i de'oye sehuocai do'ire Maija'quëpi i seña asacajji'i. ⁸ Cristo Maija'quë mamaquëta'a i ai yo'oyeja'a ye'yepi, Maija'quëre de'oye sehuocaiye. ⁹ Jaje yo'oque ti de'oque'erepa de'oni, si'aohua'ire ite de'oye sehuo-caicohua'ire ti pa'iyena huasoquërepa de'opi.

¹⁰ De'ouna, Maija'quëpi ite i huë'e ñacai Ējaëre pare nepi, Melquisedecje pa'ire. ¹¹ Jaiye iye ayere caye pa'iquëta'are airepa jëaji, me quëa ti'añe'ni, mësarupi asaye coeto.

¹² Tsoe mësaruru yecohua'ire se ye'yacohua'irepa pati'ne pa'iohua'ipi ja yë'ta'a a'ijñe mañare Maija'quë coca du'ru ayere ye'yajëna, asacohua'i maña pa'iyë. Mësaruru cui'naohua'ipi tutu peocohua'i maña co'i huesëni ojese'e ucucohua'i maña pa'iyë, tsoe jëayere ati'ne pa'iohua'ipi. ¹³ Jaje ojese'e ucujë pa'icohua'i cato tsitu'ujë pa'iohua'i a'ë, ti co'aye cui'ne de'oye asa ti'a-ma'cohua'i a'ë. ¹⁴ Jëa aō cato aiohua'i a'ijñe a'ë, si'aye ta'ñe co'aye cui'ne de'oye asacohua'irepa.

6 Jaje pa'iyë sēte aiohua'i de'oyena ñese sañu'u, mai du'ru macarepa Cristo aye ye'yese'ere se oani. Cama'pë pañu'u ju'i hue'ñana sa co'amañare jeoconi pōñēñere, cui'ne Maija'quë pa'iji cuasayere.

² Oco doye ye'yayere, sehuosicohua'i siopëana patojë seccacaiyere, ju'isicohua'i huëiyere, cui'ne Maija'quë pa'i ñape yo'ose'e ña tēji ja'ñe ayere. ³ Jaje yo'ojācohua'i pa'iyë, Maija'quëpi nuñerepa jaje yëë cōcaito.

⁴ Te'erepa miañe ñani cui'ne Maija'quë de'o señe isiyë asasicohua'ipi cui'ne Diusu joyo yo'oye asasicohua'ipi, ⁵ cui'ne Maija'quë coca de'oyerepa asasicohua'ipi, cui'ne yequë mu'seña pa'ija'a tutu asasicohua'ipi, ⁶ cui'naohua'ipi co'ye co'isicohua'ipi pani tijupë Maija'quëna pōñē cōñe peoji, tsoe iohua'ipi Maija'quë mamaquëni tijupë quejë yo'o do'ire. Me pōñēñe'ni, si'aohua'ia ña hue'ñana ite cue'cuejë yo'oni. ⁷ Jaje yo'ocohua'ia cato yejajë pa'iohua'ia a'ë. Ocoquëna, si'anë saquëyeje pa'iohua'ia a'ë. Jaje pa'ina, ja yejapi iti yeja necohua'ini de'oye mëani quëcacaico pa'ito, Maija'quëpi iote de'oye ñacaija'quë api. ⁸ Jaje pa'iquëta'are yejapi de'oye quëcacaïma'o co'ayere cui'ne mire quëico pani co'aye ca cuāñojacoa. Jaje pa'ina, toapi si'aye ëo huesoye pa'iji, io mëase'e.

Utejë Pa'iyepi Ocue Pa'i Macarepa Paye

⁹ Jaje mësarute Maija'quë do'ijë mañare cajëta'a cuasayë mësaruru cato itire pare pa'iyë. Jaje cani cayë, nuñerepa huasosicohua'ia pa'i ma'are pa'iyë cajë. ¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë nuñerepa pa'ipi, mësaruru sehuosicohua'ire oijë cōcāijë iño'se'e, cui'ne mësaruru ja yë'ta'a yo'ojë pa'iyë huāñeyema'ë pasipi. ¹¹ Jaje pa'ina, yëquë cato yëyë, mësarupi si'anë pa'i ñape jare jajese'e tēji hue'ñare pana de'oye yo'ocohua'ia pa'iyere. Jaje yo'ojë

mésaru uteyere tiñarepa iñoja'cohua'i a'è. ¹² Coeyè, mésarupi josaohua'i ponèñè. Yèquè cato yèyè, mésarupi Maija'què pa'iji cuasajè yo'o jujama'pè ocue pa'i macarepa tuicohua'ina ñajè iohua'i tuiyeje tuiyere. Maija'què ca nèose'e paja'cohua'i yo'oyere yo'ojè'è.

¹³ Abrahamre Maija'què ca nèo maca ija'a co'ye ca nèo huesèpi, yecohua'i i jerepa pa'iohua'i peoye sète. Jaje pa'ina, capi: ¹⁴ "Yè'èpi mè'ère de'oye ñacaija'què a'è cui'ne jai paj pa'ija'cohua'i a'è, mè'è tsècapè acohua'i yè'èpi necaina." ¹⁵ Jaje caèna, Abraham quècopi, jeoma'è, utequè isi cuañopi, ite ca nèose'ere. ¹⁶ Pajipi ca nèocohua'i pani iohua'i seña maca èjaèna ca nèocohua'i a'è, iohua'i ca nèose'epi care pase'e pa'ijaquè ca-jè cui'ne ja maca sañope caye carajaiñe pa'iji. ¹⁷ Jaje pa'ina, Maija'quèje i ca nèose'e paja'cohua'ina, i case'ere tiñe ponañe peoyerepa tiñarepa iñosi'i cuasani ti ca nèo huesopi, isire paja'què a'è caquè.

¹⁸ Jaje pa'ina, cayaye pa'iji, i ca nèose'ere ti yeque ponañe peoyerepa, cui'ne Maija'quèje cosoye peoyerepa. Jajpi maire sihuajè ocue pa'i macarepa pa'iyè isiji, ipi ñacaina, pa'iyè co'ejè i ca nèose'e utejè pa'isicohua'ire.

¹⁹ Ja uteyepi maire ocue pa'i macarepa cuasajè pa'iyè necaiji, jai yohuè dequècopi sèani jèo deorena, te'e macare huahuayeje pa'ye. Jaje cui'ne mai joyojè Maija'què huè'e sa'nahuè ta'tèpo jere pana ja uteyepi se sèasicopi pa'ico Jesús maire ma'a necai caca sitona.

²⁰ Jaje Jesús cacani ti Maija'què huè'e ñacai Èjaèrepa de'opi je'nèna iote pa'ija'quèpi, Melquisedecje pa'ipi.

Jesús Cato Melquisedecje Pa'i Api

7 Iquè Melquisedec cato Salem paj èjaè paji'i cui'ne Maija'què ti èjaèrepa huè'e ñacai èjaèrepa paji'i. Jaje pa'ipi Abrahamre yequè paj èjaohua'ire uihuaquè meñe quèconi co'iquèna, Melquisedecpi sañope ti'ani ite Maija'quèpi ñacaijaquè capi. ² Ja maca Abrahampi Maija'què tsere Melquisedecna isipi, i uihuaquè nese'ere. Maija'què tsè cato si'a jèña pa'ye nesicohua'ipi te'ore Maija'quèna isiyè a'è, jare isipi. Melquisedec cani cayè "Nuñerepa yo'o èjaè" cajè, Salem caye cato cayè, "Jo'cua de'oye pa'iyè" Jaje pa'ina, jo'cua de'oye pa'iyè èjaè caye pa'iji, "Salem Èjaè" cani. ³ Pèca ja'quère, ja'core, i co'ye aiohua'ire ite coasi mu'se cui'ne i ju'ise'e huesèyè, ti quèase'e peoji. Maija'què mamaquèje pa'i api, Maija'què huè'e ñacai èjaè ti de'o huesèsiquè api.

⁴ De'oji, yure ñajè'è, Melquisedec cato ai èjaèrepa paji'i. Jaje pa'ina, mai ai Abrahampi paj èjaohua'ire uihuaquè se jiose'ere Maija'què tsere Melquisedecna isipi. ⁵ Jeteyo'je Moisés cuañese'e cato caji coa Leví tsècapè acohua'ise'e Maija'què huè'e ñacai èjaohua'ise'e Maija'què tsè paye pa'iji, paj isi co'amaña. Jaje pa'ina, jaohua'ise'e co'amaña secohua'i a'è, iohua'ije pa'iohua'ini, Abraham tsècapè acohua'ini. ⁶ Jaje pa'iquèta'are Melquisedec cato Leví tsècapè peoquèta'are Abrahampi Maija'què ca nèose'e paquèpi, Maija'què tsere isipi, Melquisedecna. Isiquèna, Melquisedec de'oyerepa caca'aji'i, ite. ⁷ Jaje pa'ina, de'oye pa'i ja'ñe, cacaiquè api, jerepa pa'i. Iti ca cuañoquè cato huè'e-

huè maca pa'i api iye cayere sañope ca ti'añe peoji.

⁸ Maija'què tsere coa isijèna, pacohua'i cato ju'icohua'i a'è. Jaje pa'iquèta'are Melquisedec cato toyase'e caji, ja yè'ta'a huajèquère. ⁹ Jaje pa'ina, Melquisedecpi Abrahamre sañope sani ti'a maca cato ja'jojoma'cohua'ipi, si'aohua'i Abraham paj pa'ija'cohua'ipi i capère pa'è'è. Jaje pa'ina, Abrahampi Melquisedecna saisi maca yure co'amaña secohua'ije si'aohua'i Leví tsècapè acohua'ije si'a jèña neni te'ore Maija'quèna isiyere saihuè.

¹¹ Maija'què huè'e ñacai èjaohua'i levitas tsècapè quèayeja'a Israel paj asahuè, cuañese'e. Jaohua'i cato Aarón tsècapè acohua'i pa'è'è. Jaje pa'ina, yure jaohua'ipi cuañese'e sehuojè yo'ocohua'ini nuñe pa'icohua'ire nacaicohua'i pa'ito, Melquisedecje pa'ipi daiye para'pi Aarón tsècapè peoquèpi. Jaje pa'iquèta'are yure cato yequèpi daji'i, Maija'què huè'e ñacai Èjaè.

¹² Jaje pa'ina, Maija'què ñacaiye yequèni neni cui'ne yeque cuañese'eje ponañe paji'i. ¹³ Jaje pa'ina, mai Èjaèni toyase'e caji, ñeje: "Yequè Israel paj tsècapè aquè api. Maija'què huè'e ñacai èjaohua'i de'oma' tsècapè aquè api." ¹⁴ Jaje pa'ina, Maija'què huè'e ñacai èjaohua'i pa'i ja'ñe ca maca, Moisés ti cama'è pa'isi tsècapèja'a, mai Èjaè cato daji'i, Judá tsècapèja'a. Jaje yo'ose'ere si'aohua'i mai asayè.

¹⁵ Yureta'a paj cuañeñeja'a daima'quèpi, huajèquèpi daji'i, Maija'què huè'e ñacai Èjaère paji, Melquisedecje pa'ipi, i pa'iyè ti nejo ti'añe peo tuturepa paquèpi, iyepi maire ai tiñarepa asa cuañoñe quèaji. ¹⁷ Jaje pa'ina, daisiquè ayere Maija'què coca toyase'e caji, ñeje:

Mè'è a'è, Maija'què huè'e ñacai Èjaèrepa ti pani huesèquèrepa

Melquisedecje pa'i.

¹⁸ Jaje pa'iyè sète ja'nè cuañese'ere tutu peoyere cui'ne co'ai ma'ñere cui'nare yo'o co ma'ñe ne huesopi. ¹⁹ Jaje pa'ina, Moisés cuañese'e cato nuñe pa'icohua'ire ne ti'a ma'ñe pa'iji, pa'ise'ere. Yure cato ai jerepa de'oyere payè, mai utejè pa'iyè. Jajpi Maija'quèna tsiojajaiñe necaji'i, maire.

²⁰ Jesure cato Maija'quèpi ca nèo huesopi. Jaje pa'iquèta'are yecohua'i Maija'què huè'e ñacai èjaohua'ire cato coa hue'yosicohua'i pa'è'è, ti ca nèoñe peoye. ²¹ Jaje pa'ina, Èjaère cato ca nèo huesoquè capi, toyase'ena ñeje.

Èjaè ca huesose'e ponèñe peoji.

Mè'è a'è, yè'è huè'e ñacai Èjaèrepa ti pani huesèja'què.

Melquisedecje pa'i.

²² Jaje pa'ina, Jesu api, iye huajè ca nèose'ere ti carajai ma'ñere de'oyerepa necaiquè, ja'nè ca nèose'e seña maca de'oyerepa. ²³ Jai paj pa'è'è, yecohua'i Maija'què huè'e ñacai'icohua'i ju'ijè carajai'icohua'i sète. ²⁴ Jaje pa'iquèta'are Jesús cato ti ju'ima'què sète Maija'què huè'e ñacaiye yequèna se jèocaiye peoji. ²⁵ Jaje pa'i do'ire Maija'quèna tsiojai'icohua'ire, ti pani huesèja'cohua'ire huasoji. Cui'ne ti pani huesèquè sète jaohua'i pa'iyere caquè Diusure se'acai pa'iji.

²⁶ Jaje pa'ina, Jesús cato mai yēsiquère papi, Maija'què huè'e ñacai Èjaèrepa. Jajè cato de'oquè api, ti co'aye peoquè api, cui'ne si'si te'ña mañaje peoquè api. Jaje pa'ipi co'aye yo'ocohua'ire tsioma'què api. Jaje pa'ini ma'tèmo pa'ie jerepa pa'ire nesiquè api.

²⁷ Yecohua'i Maija'què huè'e ñacai èjaohua'i cato si'a mu'señapi nèicohua'ire huaijè, du'ru macarepa iohua'i co'aye yo'o do'ire èojè isijè Maija'quère seni toni jeteyo'je pajì co'aye yo'oyere èojè isijè secacaicohua'i a'è. Jaje pa'iquèta'are Jesús cato te'ere papi i capè ai yo'o do'ipi Maija'quère isi tējipi. ²⁸ Moisés cuañese'e cato hue'yopi, carajāicohua'ini Maija'què huè'e ñacai èjao-hua'i pa'ija'cohua'ire. Jaje pa'iquèta'are cuañese'e jeteyo'je Maija'què ca nèose'epi hue'yopi, Maija'què huè'e ñacai Èjaère i mamaquèni, nuñerepa de'oquèni, ti pani huesèquèni.

Jesupi Maija'què Huajè Ca Nèose'ejā'a Cacaquè Api, Maire

8 Si'aye yèquè case'e èjarepa iye a'è. Payè, Maija'què huè'e ñacai Èjaère pare, Maija'què ñu'ico èja te'tere ñu'ina, jeto ma'tèmora. ² Pajì nema' huè'ere pa'iji, iore pani, Maija'què nesi huè'ere, jarote pa'i Maija'què huè'e ñacai Èjaè sète, Maija'què huè'e ñacai pa'iji. ³ Maija'què huè'e ñacai èjaohua'i cato, Maija'quèna isise'ere isijè, cui'ne nèicohua'ire huani èojè seja'cohua'ini nesicohua'ipi pa'iyè. Jaje pa'ina, Jesucristoje i isi ja'ñe paye pa'iji. ⁴ Jaje pa'ina, ipi iye yejare pa'iquè pani Maija'què huè'e ñacai Èjaè de'oye para'pi, tsoe Moisés cuañese'eje pa'ye yo'ojè isicohua'ipi Maija'què huè'e ñacaicohua'i jai pajì pa'ito me pa'iquèni. ⁵ Iohua'i cato cā'nipi nesi huè'ena Maija'què ayere necaicohua'i a'è, ma'tèmo pa'ie ayere cuasajè yo'o co'amañapi, pajì to'ouje pa'yepi. Jaje pa'ina, Moisés huè'ere ne huèo maca Maija'quèpi capi, ite: "Yè'è mè'ère jeto ai cutihuè iñose'eje pa'iore neje'è." ⁶ Jaje pa'iquèta'are mai Èjaè Jesucristo Maija'què huè'e ñacai Èjaèrepa cato, jāohua'i yo'ose'e seña maca de'oyere pare yo'oquè pa'iji, huajè cuasa nèose'ere. Jaj huajè ca nèose'e cato, de'oyere pare isija'a co'amaña què'ye a'è. Jaj'ne ca nèose'e seña maca pa'ye a'è.

⁷ Du'ru macarepa ca nèose'epi nuñerepa yo'oye pa'ito tijupè yeque ca nèoñe peora'pi. ⁸ Jaje pa'ina, Maija'quèpi nuñe yo'oma'cohua'ire pajìre ñani capi:

Yeque mu'seña Israel pajìre,
cui'ne Judá tsècapère huajèye yo'o ja'ñe ca nèoñe pa'ija'coa.

⁹ Jeto Egípto yejapi mèsaru aipère jètèna tseani etoni sa maca,

ca nèose'eje pa'ye ca nèoñe peosipi:
jāohua'ire cato yè'è ca nèose'e de'oye sehuocaiye pajì do'ire jecohuè, caji, Èjaère papi.

¹⁰ Jaj mu'seña tètō sai maca Israel pajìre yè'è ca nèojaj'ñe iye a'è caji, Èjaèrepa.

Iohua'i cuasa huè'ñana yè'è cuañeñere tēcasi'i,
cui'ne iohua'i joñoana toyasi'i,
jaj maca yè'è pa'ija'què a'è, iohua'i Diosu
cui'ne iohua'i pa'ija'cohua'i a'è, yè'è pajì.

¹¹ Jaj maca cato tsj mañaje cui'ne aiohua'ijè si'aohua'i yè'è coca asacohua'ise'e pa'ija'cohua'i a'è.

Jaje pa'ijèna, mai Èjaè cocare asajè'è, cajè yecohua'ipi cajeohua'ipi,

pānita'a te'e tsècapè acohua'ipi ye'yañu'u cajè yo'oye peosipi,

tsoe yè'ère ire pani pajì ñape asa do'ire.

¹² Cui'ne yè'èpi iohua'i co'aye yo'ose'ere oni yejecani ti huñejeja'què a'è,

cui'nare cuasa coñe peoyerepa.

¹³ Jaje pa'ina, huajèyere Maija'quèpi ca nèoni, du'ru ca nèose'ere ai co'amaña'è caji. Jaje pa'ina, ai co'amaña cato peo huè'ña esa carajāni huesè ja'ñe a'è.

Iye Yeja Maija'què Huè'e Cui'ne Ma'tèmo Huè'e

9 Tsoe huè'ña Maija'què ca nèose'e cato, iye yeja Maija'què huè'ena Maija'què sejè yo'o ja'ñe què'ye pajì'i. ² Jaj cā'ni huè'e cato ñeje ne de'huasico pajì'i, du'ru macarepa tu'rihuère, de'o huè'ña hue'yo sitore toa tsèoni nèco saihuè, cui'ne Maija'quère isisi āo, cui'ne mesa pajì'i. ³ Cayaye acore capi tēhuosico je te'tere pajì'i, yequè tu'rihuè ñeje hue'eco ai de'o huè'ñarepa. ⁴ Jarote pajì'i, huèo sè ma'ñare èoco oropi de'o saihuè nesico cui'ne iti ca nèose'e de'hua mahuè, si'a te'ña oropi jasico pajì'i. Cui'ne mahuè sāj'nahuère te'e oro ūcu duruhuè pajì'i. Iona ma'tèmopi tōmesi āore ayasicopi pajì'i. Cui'ne jarote pajì'i, Aarón tse'e-què pa'isi tupè. Jaj cato cui'naopi huajèco de'oni joro què'ico pa'isico pajì'i, cui'ne quèna tōñana ca nèose'ere toyase'ere ayasico pajì'i. ⁵ Cui'ne jaj mahuè èmèje'ere pa'è, hui'ñaohua'i capèa què'iohua'ipi, Maija'què pa'ie iñoja'cohua'ire nesicohua'ipi. Iohua'i capèapi mahuè sjo toto si'aore peo huè'ña pè'pèhuè, pajì co'aye yo'ose'ere oni yeje huè'ñare. Jaj ayere ai jerepa què'aye peoji, yure cato itise'e pa'ijaquè.

⁶ Jaje de'huasiconā Maija'què huè'e ñacaicohua'ipi si'anè jèoñe peoyerepa cacayè, du'ru tu'rihuèna Maija'quère necaiye yo'ocohua'ipi. ⁷ Jaje pa'iquèta'are yeco seña maca tu'rihuè cato Maija'què huè'e ñacaicohua'i èjaère pase'e cacaye pajì'i, te'e ometècahuère te'erepa. Cui'ne jaronā cacaquè pani saye pa'iji, nèicohua'i tsiere i co'aye yo'o do'ire saiquè, cui'ne pajì co'aye yo'o do'ire saicasī'i caquè. ⁸ Iye yo'ose'ejā'a, Maija'què joyopi maire què'aji, jaj yè'ta'a du'ru maca tu'rihuèna Maija'quère seña pa'ito, Maija'quère ca huè'ñare pana sai ma'api jaj yè'ta'a hui'yoma'copi pajì'i. ⁹ Si'aye iye yo'ose'e cato què'aji, iye mu'seña pa'icohua'ini. Jaje pa'ina, jaronā Maija'quère isijè, cui'ne nèicohua'ire huaijè èojè secohua'ire de'oye cuasaye ti necaiye pajì. ¹⁰ Jaj yo'oye cato coa āo añese'e, ūcuyese'e cui'ne si'si cuya tōñese'e èmèje'ese'e cōcaji'i. Jaje pa'ina, Maija'què si'aye yeque pona macajā'a jajè yo'oye pajì'i.

¹¹ Jaje pa'iquèta'are Cristo tsoe daji'i. Jajè api, Maija'què huè'e ñacai Èjaèrepa, si'a de'o co'amaña carajā ma'ñere paquèrepa. I ñacai huè'e cato ai de'o huè'ere pa'è, nuñerepa yo'o huè'e a'è, pajì nema' huè'e a'è, iye yeja huè'ere caye pajì. ¹² Cristo Maija'què huè'ena ca-

capi, i tsierpa isisi'i caquë, cacama'ë paji'i, huequë tsiere, panita'a jo'ya ñama tsiere isisi'i caquë. Jaje pa'ina, te'erepa caca tējipi. Cacani maire tija'acaji'i, huaso cuañoni ti pani hueseyere. ¹³ Huequë emëohua'i tsie cui'ne jo'ya ñama emëohua'i tsie cui'ne huequë nomi tsj tsie Maija'quëre isi hueñana eosi huata tutu quë'ye paji'i. Jaje pa'ina, itipi co'aye yo'osicohua'ina tsoaru si'sire peocohua'i de'ocohua'ire ne tutu quë'ye pa'iji, emëje'ese'e. ¹⁴ Jaje pa'iyë sëte, je ja'yerepa Cristo tsie tutu paquë'ni! Maija'quë joyopi ti pani huesëquëpi yo'oquëna, ija'a co'ye Maija'quëna isiquë ti si'si tēña peoquëpi yo'ose'e. Jaje pa'ina, i tsiepi ju'iñena sayere mai cuasayere peo hueñana tsoa toçajji, Maija'quë hua-jëquëre pare de'oye necaijajë caquë.

¹⁵ Jesucristo api, huajëye ca nëose'ere yo'oquë, Maija'quë cajeohua'ire paire necaiquë. Jaje pa'ina, i ju'iñepi saï toçajji'i, ja'në ca nëose'ere yo'ojë tayose'ere, Maija'quë soisicohua'ipi ti pa'iyere i ca nëose'ere pajajë caquë. ¹⁶ Jaje pa'ina, i co'amaña huahueyere ca nëose'epi do'i quë'yerepa pa'ijaquë cani du'ru macarepa iti ca nëosiquëpi ju'isiquë api asayerere pa'iji. ¹⁷ Iti cuasa nëosiquëpi ja yë'ta'a hua-jëquë pa'ito ca nëose'e do'i peoye pa'iji. Juquëna, do'i quë'ye paji'i. ¹⁸ Ja do'ire du'ru macarepa cuasa nëose'epi do'i quë'ye pa'ijaquë cajë tsie casose'epi, huëose'e a'ë. ¹⁹ Jaje pa'ina, Moisés si'aohua'ire quëapi, Israel paire cuañese'e cayere. Quëa tējini maja'i naña sëohuë nesicopi çatë yoje pa'iona, hisopo tarana huëni huequë cui'ne jo'ya ñama tsiena ocopi co'mesicono co co'i meni cuañese'e toya pëpëna tsiepi sa'cuapi, cui'ne paireje si'aohua'ire tsiepi sa'cuapi. ²⁰ Jaje yo'oquë capi, jaohua'ire: "Iye tsie cato, Maija'quë mësaru yo'o ja'ñere cuañe nëoñere do'i quë'ye neñere iñoñe a'ë." ²¹ Jaje caquë Moisés, Maija'quë çañi huë'e-je tsiepi si'a huë'e sa'cuapi cui'ne Maija'quëre necaijë yo'o co'amañaje si'aye tsiepi ne saohuë. ²² Jaje pa'ina, cuañese'e caji: ti si'aye tsie do'ipi de'ocohua'ire neñe pa'iji. Tsie casoye peoto, co'aye yo'osi do'ire saï toñe peoji.

Cristo Ai Yo'ose'epi Co'aye Yo'ose'e Nejocaji'i

²³ Iye yeja ayere ma'tëmo co'amañaje pa'ye nëicohua'ire huaijë isi do'ipi tsoa toñe paji'i. Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo pa'ija'cohua'ire cato nëicohua'ire huaijë isiye jerepa pa'yepi tsoa toñe pa'iji. ²⁴ Jaje pa'ina, Cristo, paipi ma'tëmo huë'eje pa'iore nesi huë'ena cacye paipi. I cato jare ma'tëmore pana cacapi. Yure jarote pa'i mai do'ire sęcacai pa'iji, i pëca ja'quë ña hueñana. ²⁵ Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa judío paï cato de'o hueñare pana ometëca ñape cacaquë api, i tsie peoyere isisi'i caquë. Jaje pa'iquëta'are Cristo cato si'anëpi ju'i i tsie isiquë pa'iyë paji. ²⁶ Jaje yo'oye pa'ito Cristo yeja de'hua maca aquëpi si'anë jucacai patira'pi. Jaje pa'iquëta'are Cristo cato yure tēji mu'seña pa'i maca dani i ju'i do'ipi si'aye co'aye yo'oyere nejocaji'i. ²⁷ Paï ju'iñe je'quë te'erepa ju'iñe pa'iji. Ja jeteyo'je cato johua'i yo'ose'e ñani ca tējiyese'e pa'iji. ²⁸ Jaje pa'ye cui'ne Cristojë te'erepa jucacani tējipi, jai paï co'aye

yo'o do'ire nejocasi'i caquë. Tijupë ñai co maca cato co'ayere nejocasi'i caquë daiye paipi, ite utejë pa'icohua'ire huasosi'i caquë daija'quë api.

10 Moisés cuañese'e cato paï to'oujë pa'ye paji'i, itirepa dai ja'ñe pa'ina. Jaje pa'ina, itirepa peopi, ja do'ire cuañese'e yo'ocohua'ire de'ocohua'ire pare necaiye peopi, ometëca ñape Maija'quëna tsiojajjë nëicohua'ire huaijë isicohua'ire. ² Jaje pa'ina, cuañese'epi de'ocohua'ire tsoa toñe pa'ito Maija'quëre isijë nëicohua'ire huaiye jeora'huë, co'aye peocohua'ire nëina, asajë. ³ Jaje pa'iquëta'are nëicohua'ire huaijë isijë yo'oye cato çocaji'i, johua'i co'aye yo'oyere ometëca ñape cuasayere. ⁴ Jaje pa'ina, huequë emëohua'i tsie, cui'ne jo'ya ñama tsie, co'aye yo'oyere nejocaiye tija ma'ñe paji'i.

⁵ Jaje pa'ina, Cristo iye yejana i caca maca capi, Maija'quëre:

Më'ëre isiñu'u cajë, nëicohua'ire huaijë yo'oye, cui'ne co'amaña më'ëre isiye më'ë cato coequë ñañë.

Jaje pa'ina, më'ëpi yë'ëre çapëre isihuë.

⁶ Më'ë cato sihuama'ë pa'iyë, co'aye yo'osi do'ire tsoa toñu'u cajë, nëicohua'ire huani ëojë, cui'ne co'amañare isijë yo'oyere.

⁷ Ja maca ñani cahuë: "Daiyë, yë'ë më'ë yëyeje pa'ye yo'osi'i caquë.

Jaje toyase'e pa'iji, toya pëpëna yë'ë yo'o ja'ñe ayere."

⁸ Jaje pa'ina, du'ru macarepa caji, Moisés cuañese'ere yo'ojë co'aye yo'o do'ire nejofnu'u cajë nëicohua'ire huani isijë, cui'ne ëojë yo'ojëta'are Maija'quë coequë sihuama'ë ñaji. ⁹ Casiquëpi jeteyo'je acore caji: "Daiyë, yë'ë më'ë yëyeje yo'osi'i caquë." Jaje cani caji, si'aye ja'në nëicohua'ire huaijë isijë yo'ose'ere nejofñe caquë. Nejoni huajëyere neñë, caquë. ¹⁰ Jaje pa'ina, Jesucristo i çapëre ti isi tējiquë, Maija'quë yëyeje pa'ye jucacai do'ipi, mai Maija'quë tęcohua'i de'ohuë.

¹¹ Maija'quë huë'e ñacai ëjaohua'i judío paï acohua'i cato si'a mu'señapi isicohua'i a'ë, te'eje pa'yere, si'anë nëicohua'ire huaijë. Jaje yo'ojëta'are ja yo'oye paï co'aye yo'ose'ere nejo tija'ñe peoye a'ë. ¹² Jaje pa'iquëta'are Jesucristo cato te'ore pare isi tējipi, i ju'iñepi. Ja jeteyo'je yure cato Maija'quë ëja te'tere ja'rusiquëpi ñu'iji. ¹³ Jarote pa'i uteji, ite sañope yo'ocohua'ire Maija'quëpi i quëo huë'ehuëna tēya meni saojaquë caquë. ¹⁴ Te'e i isiyepi Maija'quë tęcohua'ire ti nuñe pa'iohua'ire nepi. ¹⁵ Jaje pa'ina, Maija'quë joyopi jare nuñere pa'ë caquë quëaquë caji, ñeje:

¹⁶ Yë'ëpi ja mu'seña tēto saisi maca paire ñeje yo'o-ja'quë a'ë, caji, mai Ejaë:

Johua'i joñoare pana yë'ë cuañeñere ayaja'quë a'ë,

Cui'ne johua'i cuasa hueñana toyaja'quë a'ë, yë'ë cuañeñere.

¹⁷ Cui'ne yequeje caji:

Ti cuasa coñe paja'quë a'ë, johua'i tajojë co'aye yo'ose'ere.

¹⁸ Jaje pa'ina, yure cato tsoe saï to çañose'e sëte, co'aye yo'o do'ire saï toñu'u cajë isijë yo'oye peoji.

Maija'quëna Tsiojaïñe Pa'iji

¹⁹ Jaje pa'ie sête Maija'quë do'ijë yure cato ca'raye peoyerepa Jesús tsie do'ipi Maija'quë huë'ena i pa'i huë'ñare pana cacaye pa'iji. ²⁰ Jesús ju'i do'ipi huajë ma'a, tî pa'i ma'arepa tsoe tëhuose'ere maire hui'yocaisi ma'aja'a saijë tî'añe pa'iji, i pa'i huë'ñare pana. ²¹ Jaje pa'ina, Jesu api, Maija'quë huë'ere pa'i maire se-cacai Èjaërepa, Maija'quë huë'e ñacai Èjaë sête. ²² Jaje pa'ina, nuñe pa'i joñoapi pa'ire paji Maija'quëre cuasacohua'ipi, co'aye cuasaye tsoa tosicohua'ipi, capëje de'o ocore papi tsoa tosicohua'ipi, ja yë'ta'a co'acohua'ire nëiñe peocohua'ipi, ca'rama'pë Maija'quë quë'rona sa tsiojañu'u. ²³ Jaje pa'ina, Maija'quëpi i ca nëose'ere isire paja'quë api cuasa do'ire, ti jëa coema'pë ocue pa'i macarepa pañu'u, Maija'quëre pa'ire paji cuasajë mai utejë yo'oyere. ²⁴ Jaje pa'ina, co'eñu'u, paire ai oiyepe, cui'ne de'o co'amañare neñepi, ai pa'ija'core. ²⁵ Jaje pa'ina, mai Èjaë dai mu'se jerepa ja'yere pa'ie sête pai ñape yecohua'ire ca sêtoñu'u, de'oye yo'oja'cohua'ire. Jaje pa'ina, si'anë jëoma'pë tsi'siye pañu'u, tsi'sima'cohua' i yo'oyere ye'yema'pë pañu'u.

²⁶ Jaje pa'iquëta'are maipi tsoe nuñerepa pa'ie asacohua'ita'a ja yë'ta'a co'ayere yëjë yo'ocohua' i pa'ito peoji, yeque mai co'aye yo'o do'ire sai tocaiye. ²⁷ Coa Maija'quëre sañope yo'ocohua'ire nejo huë'ñase'e huajëya'ye pa'iose'e uteye pa'iji, toa coro mëi huë'ñapi pai ñape yo'ose'e ñani nejo huë'ñapi. ²⁸ Ñajë'ë, Moisés cuañese'ere, sehuoma'ë yo'osiquëre, cayaohua' i, panita'a toasocohua' i i yo'oye ñasicohua'ipi. Sañope cacohua' i pa'ito ti oima'pë jaëte huani jëoñe paji'i. ²⁹ Jaje pa'ito jerepa si'se cuañoja'cohua' i a'ë, ja tsiepi Maija'quë tsecohua'ire necaisicohua'ita'a, Maija'quë mamaquëre meñe tsa'cujë, Maija'quë ca nëose'e tsiere coecaisicohua' i cui'ne Maija'quë joyore iohua'ire oi necai joyore sañope casicohua' i. Ja tsie cato huajëye ca nëose'ere do' i quë'yerepa meñe necaiye a'ë. ³⁰ Maipi asayë, Maija'quë case'e: "Pai yo'ose'e nuñerepa ñaquë ne de'huaye cato yë'ë yo'oye a'ë. Yë'ëpi saisi'i." Cui'ne yequeje capi: "Maija'quë i paire ñaquë iohua' i yo'ose'e-je pa'ye saija'quë api." ³¹ Ai huajëya'ye pa'ye a'ë, Maija'quë huajëquërepa jëñana tomeñe, jaje pa'iohua'ipi.

³² Mësarujä'a mia huë'ña pa' i coca asasi maca ai yo'oye ai pa'ina, quëco paye pajë quëcose'ere cuasajë'ë. ³³ Jaje quëcojëna, mësarua acohua'ire ai co'aye cajë cui'ne co'aye yo'ohuë, si'a pai ña huë'ñana. Jaje yo'ojëna, yecohua'ipi iti co'aye yo'o cuañocohua'ina se tsioni ai yo'oyere paë'ë. ³⁴ Co cuañosicohua'ire mësarupi teaye ñajë cöcaë'ë. Cui'ne mësarua co'amañare peo huë'ña jitoje sihuajë ñahuë, jeto ma'tëmore ti carajäima'co'a maña payë, cuasajë quëcojë. ³⁵ Jaje pa'ina, mësarua, Maija'quëpi necaija'quë api cuasajë quëcoyere jëocoma'pë pa'ijë'ë. Ja cuasase'epi mësarua ai pa ja'ñe tî'aja'cohua' i a'ë. ³⁶ Jaje pa'ina, quëcojë pa'ijë'ë, Maija'quë yëyere yo'oñu'u cajë. Jaje yo'ojë mësarua i si'aye i ca nëose'ere paja'cohua' i a'ë. ³⁷ Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Esa, ai esa daija'quë api,

Iti daija'quëre casiquëpi, ai tsoe nëima'ë pasipi.

³⁸ Yë'ë tsequë nuñe pa' i cato Maija'quë pa'ire paji cuasa do'ipi pa'ija'quë api,

Jaje pa'iquëta'are sihuama'ë pa'iyë, ja'në pa'ise'ena co'iquëre cato.

³⁹ Jaje pa'iquëta'are mai cato ja'në pa'ise'ena co'ijë nejo cuañocohua' i acohua' i peoyë. Mai cato Maija'quë pa'iji cuasa do'ipi joyo pa'iyena tî'acohua' i acohua' i a'ë.

Pa'ire Paji Cuasaye

11 Pa'ire paji cuasaye cato mai uteyere paja'cohua' i a'ë cuasajë pa'ie a'ë, cui'ne mai ña ma'ñere tsoe ñase'eje pa'ye cuasajë pa'ie a'ë, ti jëa coema'pë. ² Jaje pa'ina, mai aiohua' i tsoe pa'isicohua' i jaje cuasa do'ipi de'ocohua'irepa ca cuañohuë.

³ Jaje pa'ina, mai pa'ire paji cuasacohua'ipi si'a co'amaña mai ñañe peose'ere Maija'quëpi i yë'ose'epi de'huapi, cuasayë.

⁴ Pa'ire paji cuasa do'ipi Abel ai de'oyere Maija'quëre isipi, Caïn isiyere jerepa pa'yere. Jaje pa'ina, Maija'quëpi ite nuñe yo'oquëre caquë i isiyere sihuacaji'i. Jaje pa'ina, tsoe ju'isiquëta'a Abel ja yë'ta'a pa'ire paji cuasayë-ja'a caji.

⁵ Pa'ire paji, cuasa do'ire Enocre ma'tëmona Maija'quëpi ju'ima'quëre huajëquëre sa'aji'i. Saëna, paipi ite co'e juja'ahuë'ë. Jaje pa'ina, toyase'e caji, Enoc ja yë'ta'a ma'tëmona sa cuañoma'në Maija'quë yëyere yo'oquë pa'aji'i. ⁶ Jaje pa'ina, pa'ire paji cuasaye peocohua' i, Maija'quë yëyere yo'o tî'añe peoji. Pa'ire paji cuasaye a'ë Maija'quëna tsiojaïñe. Cui'ne, Maija'quëpi ite co'ecohua'ire jaiye de'oyere pare isi ja'ñere tî'añe.

⁷ Maija'quëpi ti ña ma'ñepi pa'ija'coa, yequë mu'se caquë quëaëna. Pa'ire paji cuasa do'ire Noé de'oye sehuoni jai yohuë de'huapi, i tsëcapëre huasoja'core. Jaje pa'ina, Noé pa'ire paji cuasasi do'ipi huaso cuañopi, iye yeja paise'e ne huesëjëna.

⁸ Pa'ire paji cuasa do'ire Abraham Maija'quë soiye de'oye sehuoni i yeja jëoni, Maija'quë soi huë'ñana saji'i, ite isija yejana. Jaronä saiyë, cuasama'ë huesërepa sa'aji'i. ⁹ Sani pa'ire paji cuasa do'ipi Maija'quë isisi' i ca nëosi yejare tije pa'ipi ca'nipi nesi huë'ñare pa'aji'i. Pa'isiquëni cui'ne Isaacje cui'ne Jacobje ca'ni huë'ñare pa'ahuë'ë, i isisi' i ca nëose'e pacohua'ipi. ¹⁰ Jaje pa'ina, Abraham Maija'quëpi cuëcueni jëacore pare nesi daripëre utequë pa'aji'i.

¹¹ Pa'ire paji, cuasa do'ire Zara aiopi cui'ne caraopi tutu isi cuañoni mamaquëre cöao, iote isisi' i ca nëosiquëni, care papi caco sehua do'ire. ¹² Jaje pa'ina, Abraham pani tëji mu'señapi i acohua'ire jai paire paji quëna huë ma'ñoco ja' i pa'ire pare cui'ne jai tsiaya të'tëpa mejahuëje pa'yere pare, cuëcua saoye peoyerepa.

¹³ Si'aohua' i jaohua' i cato Maija'quë ca nëose'e pama'pë jujua'huë'ë. Jaje pa'iquëta'are pa'ire paji cuasacohua' i sête so'opi se ñajë, pa' i ja'ñere sihua'ahuë'ë. Jaje pa'ina, iye yejare tïohua'ipi coa pa'iyë,

cuasa'ahuë'ë. ¹⁴ Jaje cacohua'i cato tiñarepa quëayë, ja yë'ta'a yequë yejare iohua'i paja yejare co'ejë cu'iyë cajë. ¹⁵ Jaje pa'ina, iohua'i daisi yejare cuasajë cacohua'i pani tsoe co'ira'huë, iohua'i daisi yejana. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are iohua'i cato ai de'o yejare pare yëhuë, ma'tëmo yejare. Jaje pa'ina, tsoe de'huacaisiconi de'o daripë, iohua'i pa'ija'to paye sëte Maija'quë huajëya' coema'ë pa'iji, iohua'i pëca ja'quëre hue'yoto.

¹⁷ Pa'ire paji cuasa do'ire Abraham Maija'quëpi neñasi'i caquë caëna, i ca nëosi mamaquëni huani ëoquë isiquë sësi'i caquë yo'opi. I mamaquë te'i macani isire pasi'i caquë yo'opi, ¹⁸ Maija'quëpi Isaac do'ija'a jai paire më'ë acohua'ire paja'quë a'ë ca nëosiquëta'are. ¹⁹ Jaje pa'ina, Abraham cato coa huesë yo'oye papi. Asaquë yo'opi, Maija'quëpi ju'isicohua'ire huëoquë pa'iyere. Jaje pa'ina, ju'isiquëje pa'ini mamaquëre huajëquëre pa cöpi.

²⁰ Pa'ire paji cuasa do'ipi Isaac, yequë mu'se Jacob cui'ne Esau de'oye pa'i ja'ñere caca'aji'i. ²¹ Pa'ire paji cuasa do'ipi Jacob José mamajëre, pai ñapere iohua'i de'oye pa'i ja'ñere caca'aji'i, i ju'iñe ti'asi maca. Cui'ne i doquë cu'i tupëna jëaye tota paquë nëcaquë Maija'quëre de'oquëre pa'ni caquë sihua'aji'i. ²² Pa'ire paji cuasa do'ipi José i ju'i maca Israel mamajëpi Egíptopi yequë mu'se etani saija'cohua'i a'ë capi. Caquë i tara jaje yo'ojë'ë caquë cuañepi.

²³ Pa'ire paji cuasa do'ire Egípto pai ëjaëpi tsire huani jëoñe pa'iji cuañese'e pa'itoje, ca'rama'pë tsihua'ëre de'oquë macani ñani oijë Moisésre ja'a çasiquëni pëca ja'quëohua'i toaso ñañëohua'ire yahueni pahuë.

²⁴ Pa'ire paji cuasa do'ipi Moisés posë de'osi maca coepi, Egípto ëjaë mamaco, mamaquë hue'yo cuañoñe.

²⁵ Coa ai jerepa Maija'quë pai ja're co'aye yo'o cuañoñere yëpi, co'ayere yo'oquë nëhui tëcahuë maca sihuaye pa'iyere coequë. ²⁶ Jaje pa'ina, cuasapi, ai jerepa de'oji, Cristo do'ire Maija'quë tsecohua'i ja're ai yo'oyepi. Jaje pa'ina, Egípto de'o co'amañare do'i peoye ñapi, Maija'quë ite isija'a co'amañare jerepa pa'ye cuasaquë. ²⁷ Pa'ire paji cuasa do'ipi Moisés Egípto pai ëjaë ite pëiñe ca'rama'ë Egíptopi etani sani, Maija'quëre ñañeje pa'yerepa i yëyere cuasaquë ocue pa'i macarepa paji'i.

²⁸ Pa'ire paji cuasa do'ipi Moisés Egípto eta huajë mu'se ti'aquëna, sihuaquë cuañepi, eta sa'noana tsiepi tsoajë'ë caquë. Jaje tsoarena, huani jëo huiñäëpi te'ireje Israel pai du'ru mamaquëre pare huaiye pajä'quëre capi. ²⁹ Pa'ire paji cuasa do'ipi Israel pajje jai Maja'iña yeja jajucore saiyeje pa'ye jëë'ë, yequë je tëtëna, ñani cui'ne Egípto pajje jëñu'u cajë yo'ojë dutu jujua'huë'ë.

³⁰ Pa'ire paji cuasa do'ipi Israel pai siete mu'seña Jericó daripë tëhuopa yërehueja'a të'ija'ahuë'ë. Të'ijaisi maca tëhuopapi jë'ye darëa'co'ë. ³¹ Pa'ire paji cuasa do'ipi Rahab co'a nomioje Maija'quë pai a'ë cuasama'cohua'i ju'ijëna, te'e ju'iñe pao, Israel paire, yahue peocohua'ire de'oye ñacaisi do'ire.

³² ¿Iquere yeque caja'quë a'ni? Jaje pa'ina, yë'ëpi, Gedeón, Barac, Sanson, Jefté, David, Samuel, cui'ne

Maija'quëre quëacohua'i yo'ose'ere quëaquë pa'ito mu'sepi caraja'co pa'ini. ³³ Pa'ire paji cuasa do'ipi yecohua'i yejaña siohuë, nuñerepa de'oye cuañecohua'i de'ohuë, Maija'quë ca nëose'ere isi cuañohuë, jai emu yaiohua'i yë'opojaje si'ñe saohuë. ³⁴ Jai toana u huesëyere yayohuë, hua'tipi huani jëoñu'u cajë yo'ojëna, catihuë. Sëyë huesësicohua'ipi tutu isi cuañoni tutu hue'ejë, yequë yejaña soldado paire iohua'ire sañope yo'ocohua'ire uihua quëco saohuë. ³⁵ Paë'ë, cui'ne nomiohua'ijë cajeohua'i ju'isicohua'ipi cui'naohua'ipi huëtena pasicohua'ijë. Yecohua'ipi ai de'oye pa'iyena jüni huëni pa'iyere cajë joye huaso cuañoñe coejë juë'ë, huajëna, ai yo'ojë. ³⁶ Yecohua'ipi ai yo'ohuë, co'acohua'i a'ë cajëna, si'sejëna, quëna meapi sëajëna, cui'ne co hue'ñana cojëna. ³⁷ Yecohua'ipi, quëna pëapi jëa huea cuañohuë, yecohua'ipi jopore paja'a yëto tëa cuañojë, panita'a hua'tipi tëtëca tëtëjëna juë'ë. Yecohua'ipi cabra cui'ne yëi ñama cu'niire ju'ijë si'a hue'ña coa cunirojaë'ë, co'amaña peocohua'ipi, ai co'a ju'ijë oicohua'ipi yecohua'ipi josa yo'ojëna, paë'ë. ³⁸ Airepa de'o pa'ini, si'aohua'i iye yeja paipi de'oye yo'oyere carasicohua'ipi coejëna, iohua'i sani pëaja'to peocohua'ipi yeja coñare, cuëne yejañare cui'ne ain-oare panirojaë'ë. ³⁹ Maija'quë ña hue'ñana pa'ire paji cuasajë de'oye ite yo'o iñosicohua'ita'a i ca nëose'e isi cuañoñe pahuë, Maija'quëpi yequë mu'seña de'oyerepa necaquëna, mai ja're tsioni nuñe pa'icohua'irepa pa'ijajë caquë ña nëosi do'ire.

Jesuse'ere Ñajë Tuñu'u

12 I Maija'quë pa'iji cuasajë yo'o iñosicohua'ipi maire tëtëjatena pa'iyë sëte jëocoñu'u, si'aye maire dëquëye josa yo'oyere cui'ne co'ayepi maire hueñere. Jëoconi jeto ñese sai hue'ñase'e se ñajë huë'huëñu'u. ² Jaje pa'ina, maire de'ocohua'ire nequëna, Maija'quë pa'iji cuasaye isiquëna, Jesuse'ere ñajë tuñu'u. Co'acohua'ise'e soquë sarahuana que cuañojë ju'icona, huajëya'ye pai ñajëna, ai yo'oquë ju'i ma'ñe caye papi, ai yo'osi jeteyo'je ai sihua'quë cuasa do'ire. Jaje pa'ina, Maija'quë ëja tëtëna ja'rupi.

³ Jaje pa'ina, co'acohua'ipi ite co'aye yo'ojëna, si'aye quëcosiquëre pani Jesuni cuasajë tuijë'ë, yo'o jujani jëoñe paja'cohua'i. ⁴ Ja yë'ta'a mësarü ti'añe pañë, co'ayere yo'oma'pë pañu'u cajë si'anë sañope yo'ojë ju'iñena. ⁵ ¿Mësarü tsoe huñëyete, Maija'quë mësarute i mamajëre sëte yëhuoquë cayere? Ñeje toyase'e caji:

Yë'ë mamaquë coema'ë pa'ijë'ë, më'ë tayoyere nu'ñequë si'seto.

Yëhuoquë yo'oto yo'o jujahuë cama'ë pa'ijë'ë.

⁶ I oicohua'ini Ejaë cato tayoto nu'ñequë api.

Cui'ne i mamajë de'osicohua'ini Ejaë cato si'sequë api.

⁷ Maija'quëpi mësarute mamajëre yo'oyepi yo'oji. Jaje pa'ina, quëcojë'ë, i si'seye. ¿Ique mamaquëpi pëca ja'quëre nu'ñe cuañoma'quë pa'iquë'ni? ⁸ Jaje pa'iquëta'are, Maija'quëpi mësarute si'aohua'ire i mamajëre si'seyeje pa'ye si'sema'ë pa'ito mësarü i mamajërepa

peoyë, yecohua'i a'ë. ⁹ Cui'ne mai tsj pa'inë, mai tayoyere nu'ñejë, mai iye yeja ja'quëohua'ipi si'sejë pa'ahü'ë. Yo'ojëna, maipi johua'ire ëjaohua'ire ñajë ca'rajë de'oye yo'ohüë. ¿Jaje me yo'ojë ai jerepa Maija'quëre ma'tëmo aquëre pare de'oye sehuocaijë yo'o ma'ñeni ti pa'iyere pañu'u cajë? ¹⁰ Iye yeja ja'quëohua'icato iye yeja nëhui tëcahuë pa'iyere cajë nu'ñejë si'sehuë, johua'iyëyeje pa'iohua'i pa'ijajë cajë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë cato mai de'oye ti pa'iyere caquë si'seji, ije pa'iohua'ire nesi'i caquë. ¹¹ Si'aye ja'a si'se cuãño maca cato a'siyese'e pa'iji. Pa'ina, de'oye pajj cajë coeyë. Jaje pa'iquëta'are jeteyo'je jo'cua de'oye pa'iyere, cui'ne nuñerepa pa'iyere isiji, tayosi do'ire si'sese'epi.

Maija'quë Yë'ore Asaye Coejë Pa'i Do'ire

¹² De'oji yure jaje pa'iyë sëte huajë tuture papi mësarü jëñare jë'jose'ere mëñe mëajë'ë, cui'ne mësarü nëca sïcu tutu peoyere pi'najë'ë. ¹³ Yo'oni yureta'a nui ma'are pare co'ejë'ë. Co'eni saijë'ë, ja maca do'pë nëcayopi ja'juja'coa. Ja'juni tijupë soto coñe pa'ja'coa.

¹⁴ Maija'quëna isisicohua'ire papi jai paj ja're jo'cua de'oye pa'iyere cajë yo'ojë'ë. Jaje ina isima'cohua'ipani ti te'ijë Maija'quëre ñañe peoji. ¹⁵ De'hua ñajë'ë, mësarü aquëpi, sëje oi joyo hue'equëpi josa yo'oquë jai paire co'a de'huaye peoja'core. Jaje pa'ina, Maija'quë de'oye ñacai isiyere si'aohua'ipañu'u cajë de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. ¹⁶ Mësarü acohua'ipi yequë nomiore panita'a yequë ëmëre yo'oma'pë pa'ijajë, panita'a Maija'quë tsere coema'pë pa'ijajë, Esau je'quë hua'i de'hua maca do'ina si'aye maja'yërepa pa'iyepoquë tomeaji'i. ¹⁷ Ja maca Esaupi pëca ja'quëre de'oye pa'i ja'ñere cacaijë'ë caquë seina, cacaiye pa'ajji'i, otarepa oi catoje, mësarupi tsoe iye toyase'ere asacohua'i a'ë.

¹⁸ Mësarü cato Sinaí cutihuëje pa'iona, tsiojajima'pë paë'ë, Israel paj tsiojajjë pa'ise'eje pa'yena, toa tsëni nëcasicona, nea hue'ñana ñamije pa'yena, tutu ai juta hue'ñana. Cui'ne ¹⁹ asama'pë paë'ë, duruhuë juiye pisiyeje, cui'ne Maija'quë yë'ojë asama'pë paë'ë. Ja yë'o caye asacohua'icato i cuãñëñere quëco tija'ma'pë ²⁰ ai jerepa caye pajë'ë, ca'ahü'ë, ite. I caye cato pajji'i: "Ai cutihuëna tsa'cuquëre cato quëna pëapi jea huea'ne pajji'i, panita'a uiyopi seso etojajjë pajji'i, nëicohua'ireje huaiye pajji'i, jaro tsa'cucohua'ire," capi. ²¹ Jaje pa'ina, Moisésje ja ai huajëya'ye pa'iyere ñaquë quëquëquë capi: "Ai ca'raquë tsasiyë, yë'ëje."

²² Jaje pa'iquëta'are mësarü cato Sión ai cutihuëna tsiosicohua'ipi pa'iyë, Maija'quë huajëquërepa, pa'i daripëna, ma'tëmo Jerusalëna, cui'ne Maija'quëre si'huañu'u cajë jai paj huiñaohua'isi'si sitona, ²³ Maija'quë mamajëpi johua'ipamire ma'tëmona toya cuãñosicohua'isi'si sitona, tsiojaë'ë. Mësarü cato tsiojaë'ë, si'aohua'ire johua'iyose'eje pa'ye ti ca de'huaquë Diusu quë'rona. Paj joñoare Maija'quëpi nuñerepa pa'icohua'ire nesicohua'iquë'rona tsiojaë'ë, ²⁴ huajë ca nëose'e cayere necaisiquë Jesuna cui'ne

maire tsoa tosi tsie quë'rona tsiosicohua'ipi pa'iyë, Abel tsie seña maca de'oye maire necaiyena.

²⁵ Jaje pa'ina, coema'pë Maija'quë caye de'oyerepa asañu'u, Maija'quë iye yejapi soiquë caquëna, asacaiye coesicohua'ijëaye pa'ahü'ë. Jaje pa'ina, ai jerepa jëa tija'ne peoji, Maija'quë ma'tëmore papi soiquëna, asacaiye coejë yequere asarojaisicohua'ia. ²⁶ Ja mu'seña Maija'quëpi caquëna, yeja ñu'cuea'co'ë. Jaje pa'iquëta'are yure cato caji: "Tijupë iye yeja cui'ne ma'tëmoje ñu'cue coja'coa, yë'ëpi yo'oquëna." ²⁷ Jaje tijupë canicaji, si'aye i de'huase'e ñu'cueye pa'iji caquë, a'ijjñe nejoñese'e nejoñe pa'iji, jëayerere pase'e nëaja'core.

²⁸ Maija'quë cuãñe te'te maire isiyere cato ti nejo ma'ñe a'ë, ja isi do'ire Maija'quëre de'oji cajë pëpayë ca'rajë, ëjaëre pare ñajë, de'oyerepa ite necañu'u. ²⁹ Maija'quë cato peo hue'ñarepa ëo huesoquë api, toaje pa'i api.

¿Me Diusu Yëye Yo'ocaiye Pa'iquë'ni?

13 Maija'quë do'ijë sëte jeoma'pë si'anë sa'ñe oijë pa'ijë'ë. ² Cui'ne mësarü huë'ena daicohua'ire oijë de'oye necaiye huñëyema'pë pa'ijë'ë. Jaje yo'ojë yecohua'ije'quë huiñaohua'ia'ë cuasama'pë huesërepa de'oye johua'ihuë'ena necaijë pëpa'ahü'ë.

³ Cuasacaijë'ë, co cuãñosicohua'ire, mësarupi johua'ija're co sitore pa'iyeyepa'ye. Mësarujë cui'ne yo'ocuãño'ñe pa'iohua'isëte cuasacaijë'ë, co'aye yo'ocuãñojë ai yo'ocohua'ire.

⁴ Si'aohua'ihuejani pa'iyere ëjarepa ñajë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, huejasicohua'inejo ja're cui'ne ëjë ja're yo'ojë pa'ijë'ë. Jaje pa'ima'cohua'ire Maija'quëpi johua'iyose'ere saija'quë api, huejama'cohua'ipinomiohua'ire yo'orojaicohua'ire, cui'ne nëjore pajëta'a yequë nomiore yo'ocohua'ire.

⁵ Oima'pë pa'ijë'ë, curiquëre. Mësarü payere sihuajë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, Maija'quëpi caji, maire: "Te'ohua'ire jeo nëcoye paja'quë a'ë, cui'ne jëoco huesoyeyepaja'quë a'ë." ⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëna quëco pajë caye pa'iji, ñeje:

Ëjaëpi yë'ëre coçaiquëre pa'ë.

Jaje pa'ina, ti ca'raye pañë, paipi yë'ëre co'aye neñu'u cajë yo'oye pa'itoje.

⁷ Cuasajë'ë, Maija'quë coca quëajë mësarute sasicohua'ipa'ise'ere, me jaohua'ipate'ni cajë. Ñajë ye'yejë johua'ipa'ise'ere tuijë'ë, pa'ire paji cuasajë yo'ose'ere.

⁸ Jesucristo cato ipi ñamina'a pa'isiquëpi iye mu'seje pa'iji, jare ti pani huesëji, je'nëna. ⁹ Ao aijë ñeje yo'ojë'ë, cajë cuãñese'ere si'aye yo'otija'jë aicohua'ire ja yo'oyepi ti coçaiye paji. Jaje pa'iquëta'are maire cato ai coçaiji, Maija'quë maire oiyepi, mai joyona tutu isiquëna pa'iyepi. Jaje pa'ina, sehuosicohua'ija'në ye'yesere jeoni tiñe ye'yayena ye'yema'pë pa'ijë'ë.

¹⁰ Mai cato payë, tiñe pa'yere Maija'quëna isise'e. Ja cato iye yeja Maija'quë huë'e ñacaicohua'iañe peoye a'ë. ¹¹ Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa cato paj co'aye yo'odo'ire sajtō ja'ñere isisi'i caquë tsiere de'ohue'ñarepa hue'yo sitona saquë api. Jaje pa'iquëta'are nëicohua'icato pajj daripë hue'sena etoni peo

hue'ñarepa ëo jëoñe paji'i. ¹² Jaje cui'ne Jesuje i tsie do'ipi i paire nesi'i caquë pai daripë hue'sena ai yo'oquë juji'i. ¹³ Jaje pa'ina, jënajë'ë, Jesús ja're pai daripë hue'sena etañu'u. Etani ai yo'oñu'u, i tea juni cuãñoquë ai yo'ose'eje pa'ye. ¹⁴ Iye yeja mai peoyë, ti pani huesë daripërepa. Jaje pa'ina, yequë mu'se pa'ija'a daripëre co'eje saiyë. ¹⁵ Jesucristo do'ija'a Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë sihuaye pa'iji, si'anëpi. Ite jaje cajë sihuaye a'ë, coa isijë yo'oyeje pa'ye. ¡Jaje pa'iyë sëte mai yë'opopi de'oquëre pa'ni Maija'quë cajë sihuañu'u! ¹⁶ Huãñeyema'pë pa'ijë'ë, mësaru co'a mañapi peocohua'ire çocaiyere. Ja'ë, Maija'quëre isijë yo'oye. Jare Maija'quë sihuaquë necaiquë api.

¹⁷ Maija'quë coca mësarute quëacohua'i cuãñeñere de'oye sehuocaijë pa'ijë'ë. Jaohua'i a'ë, mësaru joñoa ñacaijë pa'icohua'i, Maija'quëna iohua'i yo'ose'e quëajaj'cohua'i sëte. Jaje pa'ina, mësarupi de'oye sehuocaito sihuajë neja'cohua'i a'ë. Iohua'ipi co'aji cajë oijë neto mësarute iohua'i necaiye ti çocaiye peosipi.

¹⁸ Si'aye nuñerepa yo'oñu'u cajë yo'osicohua'i sëte, tayose'e peoquëna, asajë jo'cua de'oye pa'iyë, nuñerepa yo'ohuë cuasajë. Jaje pa'ina, yëquëre seçacaijë'ë, cayë, mësarute. ¹⁹ Maija'quëpi jëjo saquëna,

esa yë'ë sani mësaru ja're çoni pa'i ja'ñere cajë. Seçacaijë'ë, cayë.

De'oye Pa'i Ja'ñere Caquë Pëpa Tëjiye

²⁰ Jo'cua de'oye pa'iyë isi Diusupi yëi ñama Ëjaëre pare, ju'isiquëni huëosiquëpi, mësarute ti ca nëo huesose'e necai tsie do'ipi, ²¹ nuñe pa'icohua'ire, si'aye i yëyere yo'ojaj'cohua'ire nejaquë. Jaje yo'oquë Jesucristo do'ipi maire i sihuaquë ñañere yo'ojaj'quë. De'oquëre pa'ni cajë si'anëpi ise'ere sihuajë pañu'u. Jaje pa'ijaquë.

²² Maija'quë do'ijë, yë'ë mësarute yëhuoquë case'ere quëcojë de'oye asacaijë'ë. Nuñerepa cayë cato yë'ë mësarute toyasico nëhuicoa. ²³ Asajë'ë, cui'ne Maija'quë do'iquë Timoteo tsoe eta huajëpi, cosiquë pa'isiquë. Ipi yë'ë quë'rona titasiquë pa'ito i ja're çoni sasi'i, mësarute do'i sai maca. ²⁴ Si'aohua'ire, Maija'quë paire cui'ne mësarute Maija'quë coca quëajë ñacaicohua'ireje pëpacaijë'ë. ²⁵ Italia yejapi daicohua'ije, mësarute pëpa saoyë. Maija'quë oi ñacaiyepi si'aohua'ire mësarute pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

SANTIAGO

Tiya Huesësicohua'ini Santiago Toyase'e

1 Yë'ë Santiago, Maija'quëre cui'ne Ējaë Jesucristore necaiquëpi pëpayë, Israel doce tsëcapëa acohua'ipi jai huë'ña hua huesëni pa'icohua'ire.

Maija'quë Tã'ñe Asayere İsiye

² Maija'quë do'ijë, jaiye ai yo'oyepi cui'ne co'aye äayepi mësaruna tã'a maca sihuajë'ë. ³ Mësarupi tsoe asayë, ja ai yo'oyepi cui'ne co'aye äayepi mësarupa'ire pajı cuasayere neñañe a'ë. Jajë pa'ina, ja neñañepi quëcocihua'i pa'iyere neji. ⁴ Nequëna, quëcosicohua'i pa'ijë nuñe pa'icohua'i cui'ne carase'e peocohua'irepa de'oye pa'iyë.

⁵ Mësarupa'ire tã'ñe cuasajë yo'oyere carasicohua'i pani sejë'ë, Maija'quëni. Sëto Maija'quëpi isija'quë api, tã'ñe cuasajë yo'oyere. Maija'quë cato si'aohua'ire tã'tëpo ti peoyerepa cui'ne ti ëseye peoyerepa isiquë api. ⁶ Jajë pa'iquëta'are seña pa'iji, isire paja'quë api cuasajë ti jëa coeye peoyerepa. Jëa coequë cato jai jaira tutupi ju'aquëna, co'poco ñese sani cui'naopi co'ye daio yo'oyeje pa'i api. ⁷ Jajë pa'i cato ina Maija'quë isija'quë api cuasama'ë pa'ijë'ë, ⁸ iye mu'se yeque cuasasiquëpi ñamina'a yequere cuasaquëpi, ocue pa'i macarepa pa'ima'quë cato.

⁹ Maija'quë do'iquëre teaye pa'ini Maija'quëpi jerepa pa'ire necaina, asaquë sihuaye pa'iji. ¹⁰ Cui'neje jaiye co'amaña paquëni Maija'quëpi teaye pa'ire necaina, asaquë sihuaye pa'iji. Jaiye co'amaña paquë cato taya jorohuë jumuse'eje pa'i api, tsoe quëcoye peoquë api.

¹¹ Jajë pa'ina, jaiye paquëpi i cuasaquë yo'ora'ase'ere jëoni esa ju'iquë api, jorohuë maca jumusico airepa ëse ëoquëna, cuëneni de'oye ña cuãñoñe carajani me'meni tomeñeje pa'ye.

Neñañe Cui'ne Co'aye Nëiñe

¹² Neñañere quëcoquë tãima'quëpi sihuaquë api. Jajë pa'ina, neña tãjisi maca ti pa'i marore isi cuãñoja'quë api, Maija'quëre oicohua'ire isisi' ca nëose'ere. Ja do'ire sihuaquë api. ¹³ Mësarupa'ire aquëpi co'ayere yo'ö äaye nëiñe pa'ito cuasama'ë pa'ijë'ë, Maija'quëpi co'aye yo'ö äaye nëiñe neji, cajë. Maija'quë cato co'aye yo'ö äaye nëiñe asama'quë api. Cui'ne paipi co'ayere yo'öajjë caquë co'ayere yo'ö äaye nëiñe nema'quë api. ¹⁴ Paı cato iohua'ipi co'ayere yë do'ire iohua'i yëyepi quëre saquëna, co'aye yo'oyena taicohua'i a'ë. ¹⁵ Paı cuasayepi, paı co'ayere yëyepi tsı etapëje pa'io de'oni tayo yo'oyere jöyeyë pa'ye etoco. Etona, tayo

yo'oyepi ai de'ö huesëni yureta'a jıni huesëyere jöyeyë pa'ye neco.

¹⁶ Coso cuãño'ma'pë pa'ijë'ë, Maija'quë do'ijë maña. ¹⁷ Si'aye maire de'oyerepa isise'e cato ma'tëmopi Maija'quë isise'e a'ë. Ja isiquë cato si'aye ma'tëmo miacohua'ire de'huasiquë api, tã'ñe pa'i pönëma'quë api, cui'ne si'a tëcahuëa tëto saina, cui'neje pa'iquë api. ¹⁸ İse'e te'i jajë yo'osi'i cuasani maire nuñerepa coca quëayere asani sehuojëna, pa'iyere isipi, maipi du'ru macarepa quëise'eje pa'iohua'i huajë sëcapë huëocohua'i pa'ijajë caquë.

Nuñerepa Pa'iyë

¹⁹ Jajë pa'ina, Maija'quë do'ijë maña. Si'aohua'i mësarupa'ire tã'ñe cuasajë yo'oyere. Maija'quë cato si'aohua'ire tã'tëpo ti peoyerepa cui'ne ti ëseye peoyerepa isiquë api. ²⁰ Pëtitesiquë cato Maija'quë nuñerepa yo'oyere yo'öma'ë pa'iji. ²¹ Jajë pa'iyë sëte si'si yo'oye pa'iyë cui'ne jaiye co'ayepi mësarute tımë huesoni pa'iyere jëcojë'ë. Jëco'ni teaye pa'iohua'i maña'ë cuasajë de'ö coca mësarupa'ire joñoana tãse'ere pajë'ë. Ja coca cato mësarupa'ire joñoa huaso tutu paye a'ë.

²² Maija'quë coca asani itı cayeje pa'ye neña pa'iji. Nema'pë coa Maija'quë cocase'e asajë pa'ini co'ye coso cuãñosicohua'i pa'iyë. ²³ Jajë pa'ina, Maija'quë coca quëayese'e asaquëpi itı asase'eje pa'ye yo'öma'quë cato tsıña de'huana me pa'i a'ni caquë i tsia ñani se pönëni sai tsoe huñëyeni me pa'i pate'ni cuasayeyë pa'i api. ²⁵ Jajë pa'iquëta'are nuñerepa pa'icohua'ire cui'ne tseã cuãño'ma'cohua'ire ne cocare asani i asase'ere huñëyema'quëpi itı cuãñëñere ocue pa'i macarepa yo'ö tã'quë pa'iquëpi sihuaja'quë api, i yo'oyere.

²⁶ Maija'quëre tã'asi'i caquë yo'öquëre pa'ë cuasaquëpi i tsemeñore nau nëcoma'quë pani ija'a co'ye cosoji. Cosoquëna, i Maija'quëre tã'asi'i caquë yo'oyepi ti cöcai ma'ñe pa'iji. ²⁷ Jajë pa'ina, Maija'quë paı nuñerepa pa'iyë cato iye a'ë: yëhuiohua'ire cöcaiye, hua'jeohua'i ai yo'öjëna, cöcaiye, cui'ne iye yeja si'si yo'oyere pu'pema'cohua'irepa pa'iyë a'ë.

Si'a Yë'quë Maca Yo'oyere Ye'yaye

2 Mësarupa'ire tã'asi'i cuasajë yo'oyere. Maija'quë do'ijëpi mai de'ö Ējaëre pare Jesucristore sehuocohua'ipi paire sahuajë te'öhua'ise'ere de'oye yo'öma'pë pa'ijë'ë. ² Jajë pa'ina, yeque mësarupa'ire tsi'si sitona datı'ñe pa'i api, te'e jai do'i curi ju'i ca'huaro moñore ju'iquëpi, jai do'i cañare

suñasiquëpi daina, cui'ne yequëje curi peoquë teaye pa'ijë ai ju'i care ju'i dat'iñe pa'i api. Daina, mësarupi cayë, du'ru daiquëre de'o caña ju'iquëre: "Da ja'rujë'ë, ico de'o ñu'i saihuëna." Jaje cajëta'a yequëni co'amaña peoquëni teaye pa'ini cayë: "më'ë cato ja macare në-caquë ñajë'ë. Pañita'a cayë peo yejana ja'runi ñu'i ñajë'ë." ⁴ Jaje yo'oni tsoe pa'i yo'oyere ñaquë ca tëji ëjaëje pa'i de'ohuë. De'oni co'aye cuasayepi sa'ñe mësarujä'a sahuajë yo'oyë.

⁵ Yë'ë yëcuhua'irepa Maija'quë do'ijë iyere asajë'ë: Maija'quëpi iye yeja co'amaña peocohua'ire sahuani i tsecohua'ire nepi. Jaohua'ipi jaiye co'amaña payeje pa'ye Maija'quë pa'ire paji cuasayere pajë cui'ne ite oicohua'ire isisi'i ca nëosi co'amañare pajajë caquë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarupi co'amaña peocohua'ire teaye pa'iohua'ire co'aye yo'oyë. ¿Jaiye co'amaña pacohua'i pa'i ma'ñe mësaruru ñato mësarute tea ju'iñeje yo'ojë pa'i ëjaohua'i quë'rona quëre sacohua'i? ⁷ Cui'ne jaohua'ipi yëquë mësarute de'o hue'yosi mamirepa Jesure co'aye sañope cacohua'i a'ë.

⁸ Mësarupi Maija'quë coca cuañese'ejë pa'ye më'ë quëno maca pa'iquëre oijë'ë, më'ëja'a co'ye oiyëje pa'ye case'ere si'a yë'quë maca yo'o t'i'ani nuñerepa de'oye yo'oyë. ⁹ Jaje pa'iquëta'are mësarupi paire sahuajë te'ohua'ise'ere de'oye yo'ocohua'i pani co'aye yo'oyë, Maija'quë cuañese'ejë pa'ye yo'oma' do'ire. ¹⁰ Jaje pa'ina, te'i paipi iye cuañese'ere si'aye de'oye yo'oquëta'a te'o cuañese'ere tayosiquë pani tsoe si'aye tayosiquë pa'iji. ¹¹ Jaje pa'ina, jare ipi Maija'quëpi capi: "Yequë ëmëre, pañita'a nomiore yo'oma'pë pa'ijë'ë, huejasicohua'i." Cui'ne capi: "Paire huani jëoma'pë pa'ijë'ë." Jaje case'ere asani yequë nomiore, pañita'a ëmëre yo'oma'cohua'ipi ja yë'ta'a paire huani jëocohua'i pani tsoe cuañese'ere sehuoma'quë pönëpi. ¹² Mësaruru si'aye yo'ose'e iñoñe pa'iji, Cristo yëyere yo'oye pañita'a co'ayere. Jaje pa'ina, de'hua ñajë'ë, mësaruru cuasaye cui'ne neñe. ¹³ Ai yo'ocohua'ire oima'pë pa'isicohua'ire cato oiye peosipi yecohua'i oisicohua'ise'e de'oye t'i'aja'cohua'i a'ë, i Maija'quë pa'i yo'ose'ejë pa'ye ñaquë de'huasipi.

Nema'pë Cocase'e Caye Co'aji

¹⁴ Maija'quë do'ijë Maija'quëre pa'iji cuasaquë a'ë. ¿Caquëta'a ja yë'ta'a nese'e ti peoquëre iquere co-caiquë'ni, i cuasaye? ¿Jaje pa'ire i cuasase'epi ite huasoye pa'iquë? ¹⁵ Cañu'u, Maija'quë do'iquëni, pañita'a Maija'quë do'iconi caña cui'ne mu'se ai ja'ñe caraquëna. ¹⁶ Mësaruru aquëpi caji: "Señaquë de'oye pa'ijë'ë. Ca'nequë cui'ne si'aye më'ë yëye ai pa'ijë'ë." Jaje caquëta'a ti isiyë paji, ite carayere. ¿Iquere jaje pa'ito coca co'caiquë'ni? ¹⁷ Jaje pa'ina, ju'isi co'amañaje pa'ye a'ë, Maija'quë pa'iji cuasayepi coa pa'ini, nese'epi peoto.

¹⁸ Te'i paipi ca'ñe pa'i api, ñeje: "De'oji, më'ë cato Maija'quë pa'iji cuasayese'e payë, nese'ere peoquëpi. Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato nese'ere payë." Jaje pa'ina, yure yë'ere iñojë'ë, më'ë Maija'quëre pa'iji cuasayere nese'e peoyepi. Yë'ëpi më'ëre iñosi'i, Maija'quë pa'iji

cuasayepi yë'ë nese'ere. ¹⁹ Më'ë Maija'quëre te'i pa'iji cuasaquë pa'iyë ai de'oji. Jaje cuasani më'ë tayoma'ë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are huatiohua'ijë cui'ne cuasayë. Cuasajë ca'rajë tsasijë pa'iyë. ²⁰ Jaje pa'ina, Maija'quëre pa'iji cuasajëta'a nema'pë pa'ito ju'isi co'amaña pa'iji, do'i peoye cuasayepi. Jaje pa'ina, ña sëtajë'ë, huesë pa'ima'ë pa'ija'quë. ²¹ Ñajë'ë, mai aire Abrahamre Maija'quëpi nuñe pa'iquëre ca huesopi, i mamaquë Isaacre huani jëosi'i caquë yo'osi do'ire. ²² Jaje pa'ina, më'ë ñañë, Abraham i yo'ose'epi Maija'quë pa'iji cuasayere iñose'e. Jaje yo'oquëna, Maija'quë pa'iji cuasayepi coa yo'o jujase'e peoye etapi. ²³ Jaje yo'oquëna, Maija'quë coca toyase'e cayepi t'i'api: "Abrahampi Maija'quëre pa'ire paji cuasa do'ire Maija'quëpi ite nuñe pa'iquëre pare ca huesopi." Jaje pa'ina, Maija'quë cajeire hue'yosiquë paji'i, Abraham.

²⁴ Jaje pa'ina, mësaruru yure ñañë, Maija'quë pa'iji cuasaquë yo'oquëni nuñe pa'iquëre ca huesoye. Coa Maija'quë pa'iji cuasayese'epi nuñe pa'iquë ca hueso cuañöñe peoji. ²⁵ Jaje pa'ina, Rahab co'a nomiore Maija'quëpi nuñe pa'icore ca huesopi, Josué jëjo saosicohua'ire pëaja'to isico cui'ne yequë ma'aja'a yahue jëjo saosi do'ire. ²⁶ Jaje pa'ina, paipi joyore peoquë pani tsoe ju'isiquë pa'iji. Jaje pa'ye cui'ne Maija'quë pa'iji cuasayepi yo'oye peoto ju'ise'epi pa'iji.

Cayere Ye'yaye

3 De'oji, Maija'quë do'ijë mësarupi tsoe asacohua'i a'ë, yecohua'ire se ye'yacohua'ipi jerepa iohua'i yo'ose'e ña de'hua cuañö ja'ñe pa'iyë. Jaje pa'i do'ire mësaruru acohua'ipi jai pairepa pa'ima'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire se ye'yacohua'i. ² Si'aohua'i tayocohua'ise'e pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are te'i paipi i coca cayere ti tayoma'quë pani nuñe pa'iquëre papi jaje pa'i pani, si'aye i pa'iyë nuñerepa ñaquë pa'iquë api. ³ Mai cuañëñe caballopi de'oye sehuocaijajquë cajë yë'opona quëna tarapëre jua nëocohua'i a'ë. Jaje neni yureta'a si'aëre de'oye pö'nejë sacohua'i a'ë. ⁴ Ñajë'ë, cui'ne jai yohuë yo'oyere. Ai tutu jëayerepa ju'aquëta'are iti tayoco a'ricona iti tayoquëpi pö'nequëna, i yë hue'ñana saicoa. ⁵ Jaje pa'ye mai tsemeñoje a'rico macata'a jai co'amañare cacao. Jaje pa'io'ipi a'ri toa macata'a jai airo tsëni ëoyëje pa'yerepa yo'ocoo. ⁶ Jaje pa'ina, tsemeño cato toaje pa'io, co'aye ne tuture tjemësicoa. Jaje pa'io'ipi mai capëre pa'io si'a capë co'aye neñe pa'iji, cui'ne si'a mai pa'i ma'aje co'a de'huacoa, mëna tutupi i'oni pa'i do'ire. ⁷ Iye yeja pa'icohua'ire nëicohua'ire, pi'are, añaohua'ire, cui'ne jai tsiaya pa'icohua'ireje, si'aye paipi tseani de'oye ye'yacohua'i a'ë. ⁸ Jaje pa'iquëta'are tsemeño cato ye'ya t'i'añe peocoo, nau nëco t'i'añe peocoo. Co'acoo. Tsima'ojë pa'io'ipi si'aye co'a de'huayere tjemësicoa. ⁹ Jaje pa'ina, i'opi Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë sihuajë, cui'ne jare i'opi paireje co'acohua'i a'ë cayë, Maija'quëpi i'je pa'iohua'ire de'huasicohua'ireje. ¹⁰ Jare iti yë'opopi etaji, de'oye cacaiye, cui'ne yecohua'ire co'aye cayëje. Jaje pa'i ma'ñe a'ë, Maija'quë do'ijë, jaje yo'oye ai co'aji. ¹¹ Te'e oco cojeja'a de'o oco eta'ona, sëje ocoje cui'na

etama'coa. ¹² Maija'quë do'ijë, mësarü ñato ¿Higuerapi hui'yape ne çare quëiñe pa'iquë, pañita'a cuiya'ipi higuera çare quëiñe pa'iquë? Jaje pa'ina, ti peoji, te'e oco cojeja'a de'o oco cui'ne asi oco etaye.

Maija'quë Ta'ñe Asaye İsiye

¹³ Jaje pa'ito, mësarü aquëpi ta'ñe pa'ipi asa ti'asiquë pani iyere i de'oye yo'oquë pa'iyepi cui'ne ja ta'ñe asayepi teaye pa'ire nequëna, nesi co'amañare iño-ja'quë. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are mësarü joyore yecohua'i payere ëa ñajë pëiñepi cui'ne ai jerepa pasi'i cuasajë yo'oyepi pa'ina, ta'ñe cuasayë caye cato coa cosoye a'ë, cui'ne ti ta'ñe asayere pare coa cayeje pa'ye neñe a'ë. ¹⁵ Jaje pa'ye pa'ima'coa, Maija'quë ta'ñe asayerepa. Ja asase'e cato iye yeja pa'i cuasani huëose'e a'ë cui'ne pa'i çapë yëyepi huëose'e a'ë, cui'ne huati huëose'e a'ë. ¹⁶ Jaje pa'ina, yecohua'i payere ëa ñajë pëiñepi cui'ne ai jerepa pa'i pasi'i cuasayepi pa'ito si'aye ne tiya saose'eje pa'yepi pa'iji, coa si'aye co'ayere yo'oyepi. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë ta'ñe asaye İsiye cato co'ayena ço'me ma'ñe a'ë. Jaje pa'ina, jo'cua pa'iyë, dahuëre pa'iyë, yecohua'i cuasayere meñe ñañe peoye pa'iyë, yecohua'ire teaye ñani ço-caiye, jaiye de'o co'amañare neñe, si'a ye'quë maca si'aohua'ire yo'oye, cui'ne nuñerepa pa'icohua'ire neñe a'ë. ¹⁸ Jaje pa'ina, jo'cua de'oye pa'ijajë cajë yo'ocohua'i cato jo'cua de'oye pa'i ja'ñere neñe. Ja yo'ojëna, ta'se'e mëani quëiñeje pa'ye quëquëna, nuñerepa yo'oyere tējaja'cohua'i a'ë.

Iye Yeja Ayere Èa Ñañe

4 ¿Jeropi daquë'ni, sa'ñe huajo huaiye, cui'ne mësarüja'a sa'ñe pëti coca caye? Ja cato mësarü sa'nahuëpi etapi, co'aye yo'o ëaye nëiñepi mësarü sa'nahuë uihuaquë pa'iyepi. ² Jaje pa'ina, mësarü yëyere ti'ama'pë pa'i do'ire yecohua'i payere ëa ñajë, huani jeojë yo'ojë, mësarü yëyere ti'añu'u cajë yo'ojë uihuayë, mësarü. Mësarü yëyere ti'ama'pë pa'iyë. Maija'quëni İsiyë'ë cajë sëma' do'ire. ³ Jaje pa'ina, mësarupi sëni İsi cuañoñe pañë, mësarü co'aye yëyere yo'ojë nejañu'u cajë së do'ire. ⁴ Nējore pacohua'ipi yequë nomioni yo'ocohua'ijë pa'iohua'i a'ë, mësarü. Huesëye mësarü iye yeja ayere ëa ñajë oicohua'i pani Maija'quëre oima'cohua'i de'ojë, İte sañope yo'ocohua'i pa'iyë. Jaje pa'ina, iye yeja ayere ëa ñajë oicohua'i cato Maija'quë cajeohua'i peoyë, Maija'quëre sañope yo'ocohua'i a'ë. ⁵ Jaje pa'ina, Maire İsisi joyopi iye yeja ayere oima'pë pa'ijë'ë, caquë ai oi ësequë ñacaiji, maire. Jaje toyase'e cani coa cama'ë pa'iji, care paji. ⁶ Jaje pa'iquëta'are Diusu maire oi ço'caiquë api. Jaje pa'ina, toyase'e caji: "Maija'quë cato teaye pa'iohua'ini oi ço'caiquë api, jerepa pa'iohua'i a'ë cuasacohua'ire cato ço'caiye paquë api." ⁷ Maija'quëna mësarü pa'iyë İsisicohua'irepa pa'ijë İse'ere necaijë'ë, huati yëyere necaima'pë. Jaje yo'ojëna, ña jujani mësarute jeoni huë'huëjaquë api. ⁸ Maija'quëna tsiojaijë'ë, İpi mësaruna tsiojaija'quëre. Co'aye yo'ocohua'i tëno

tojë'ë, mësarü jëñare si'si pa'iyë. Maija'quëre oñu'u ca-jëta'a iye pa'iyë se oijë yo'ocohua'ipi ja si'si pa'iyë tsoa tojë'ë, mësarü joñoare. ⁹ Otare papi oijë ai co'a ju'ijë'ë, mësarü co'aye yo'ose'ere cuasajë. Mësarü sose'epi ota pönëjaquë cui'ne mësarü sihuayepi oiyena pönë-ja'quë. ¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë ña huë'ñare pana teaye pa'iohua'i de'ojë'ë, İpi mësarute jerepa pa'iohua'ire neja'quëre.

Yequë Tayoyere Ñaquë Cama'ë Pa'ijë'ë

¹¹ Maija'quë do'ijë, sa'ñe mësarüja'a co'aquë api cama'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë do'iquëre co'aquë api caquë cato cuañese'e cayere co'aji caji, İpi cuañese'e meñe ña ëjaë de'oni. Jaje pa'ina, më'ëpi cuañese'e cayere co'aji caquë pani İti cuañese'ere sehuoma'ë pa'i coa më'ëja'a co'ye ñani ca tëji ëjaëje pa'i de'oyë. ¹² Te'i pa'iji, cuañese'e paire İsiquë. Jare İ api, tayose'e ñani ca tëji ëjaërepa. Cui'ne jare jaëse'e pa'iji, huasoye paquë, cui'ne nejoñe paquë. ¿Jaje pa'ito më'ë İquei macapi më'ë cajei tayoye ñarøjai caquë'ni?

Ñamina'a Pa'i Ja'ñe Huesëjë Caye

¹³ De'oji, yure iyere asajë'ë. Yure pañita'a ñamina'a ja daripëna sani jaronä te'e ometëcahuë pa'ijë co'amaña nejë İsiyë curi neñu'u, cacohua'i maña. ¹⁴ Ñamina'a mësarü pa'i ja'ñe huesëyë. Mësarü cato picoja'a pa'isicota'a peo huë'ña tiya saiyeje pa'iohua'i a'ë. ¹⁵ Jaje pa'ina, mësarü cato ñeje caye pa'iji: "Ëjaëpi yëna huajëcohua'i pa'ijë iye maña nesi'i pañita'a ja yequë co'amañaje nesi'i caye pa'iji." ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarü cato si'a tuturepa cacohua'i a'ë, pa'ire payeje nëina. Si'aye jaje jerepa pa'iohua'ire nëina, tutu caye co'aye a'ë. ¹⁷ Jaje pa'ina, de'oye yo'oye asaquëpi ja yë'ta'a de'oye yo'oma'ë pani tsoe co'aye yo'opi.

Jaiye Co'amaña Pacohua'ire Quëyë

5 Iye jaiye co'amaña pacohua'i asajë'ë. Oijë'ë cui'ne cuijë'ë, mësarü ai yo'o ja'ñere asa quëquëjë. ² Mësarü jai do'i co'amaña tsoe ja'juse'e a'ë cui'ne de'o ju'i çañaje pu'jupi ani huesose'e a'ë. ³ Mësarü oro cui'ne curiquëje yoco ne huesëse'e a'ë. Jaje yoco ne huesëyepi İñoji, mësarü co'aye yo'oyere. Jaje pa'ina, japi mësarü çapëa toa ëoyeje pa'yerepa peo huë'ña ëo huesoja'coa. Mësarü tëji mu'señare pare jaiye co'amaña de'huani teaye payë. ⁴ Mësarü tsinã co'amaña necohua'ire saima'pë pa'ise'epi yure mësarute sañope İñoji. İñoquëna, Èjaërepa tutu quë'ipi İohua'i nesi do'ire saijë'ë, cayere asapi. ⁵ Iye yeja pa'i maca mësarü de'o huë'ñare pare pa'ijë si'aye mësarü yëyere yo'ojë sihuajë paë'ë, duruhuëquë hui'yape jujuyeje pa'ye jujuhuë. Jaje pa'ina, yure mësarute huai mu'seña ti'api. ⁶ Mësarupi huani jeohuë, ti co'aye yo'oma'cohua'ini, co'acohua'i a'ë cajë, mësarute sañope yo'o tutu ti peocohua'ini.

Yo'o Jujahuë Cama'pë Quëcojë Uteye

⁷ De'oji. Maija'quë do'ijë. Mësaruru cato yo'o jujahuë cama'pë quëcojë utejë'ë, Èjaë dai macaja'a, tsio taquë je'quë oco tēchahūare utequë pa'iquë a'ë, ocosi maca tase'epi mëani quëcōna tēasi'i caquë. ⁸ Jaje cui'ne mësarujë quëcojë ocue pa'i macarepa pa'ijë'ë, mai Èjaë daiye tī'a tēji do'ire. ⁹ Maija'quë do'ijë mësarujā'a sa'ñe jaë do'ire ai yo'oyë cajë pēti coca cama'pë pa'ijë'ë, Maija'quëre nejo cuāñoñe pañu'u cani. Tsoe caca sa'rore pa'iji Diusu pa'i yo'ose'e ñani ca tēji èjaērepa. ¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë ye'yejë'ë, Maija'quë yēye quëacai do'ire tsoe acohua'i ai yo'ojë quëcose'ere. ¹¹ Ai yo'onije quëcosicohua'ire mai cato cayë: ai sihuacohua'i pa'iyë, jaohua'i cato. Mësarupi Job ai yo'oquë quëcose'e cui'ne tēji huëñana Maija'quë ite cōcōise'e asacohua'i a'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë cato, teaye ñani oi cōcaiyepi ñi pa'iyë sēte cōcaija'quë api.

¹² Maija'quë do'ijë, mësaruru cayepi do'i quë'ye pa'ijaquë cajë Maija'quëna se ca co'ijajë care payë cama'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, nuñerepa cajë'ë, yecohua'i asajëna. "Jaje pa'iji" casicohua'i pani, jare "jaje pa'iji" case'e pa'ijaquë, cui'ne yecohua'i asajëna, "pañë" casicohua'i pani, jare "pañë" case'e pa'ijaquë. Jaje yo'onita'a mësaruru nejo cuāñoñe paja'cohua'i a'ë.

Jujucaija'quë Api, Asajë Señe

¹³ Mësaruru aquëpi ai yo'oquë pani Maija'quëre seja'quë, mësaruru aquëpi sihuaquë pani Maija'quëre sihuaquë jējēja'quë. ¹⁴ Mësaruru aquëpi ju'iquë pani sehuosicohua'i èjaohua'ini soija'quë, mai Èjaë mamipi cajë seccaija'cohua'ire, hui'yapepi dojë. ¹⁵ Maija'quëpi ju'iquëre jujuja'quë api. Ta'ñe cuasajë seto ju'iquëpi co'yaja'quë api. Co'aye yo'osiquë pa'itojë ì co'aye yo'ose'ere sa'i de'huacaise'e pasipi. ¹⁶ Jaje pa'ina, tayo yo'ose'ere pa'i ñape yecohua'ina se quëajë, pa'i ñape yecohua'ire seccaijë'ë, Maija'quëre si'ahua'i jujucuañosicohua'i pañu'u cajë. Jaje pa'ina, nuñe pa'iquëpi Maija'quëre seña cato ai tutu pa'iji, yecohua'ire cōcaiyë. ¹⁷ Jaje pa'ina, tsoe aquë Maija'quëre quëcaiquë Elías maije pa'ipi ocoma'o pa'ijaco caquë Maija'quëre sequëna, toaso ometëca cui'ne jopo ocoye pa'o, iye yeja. ¹⁸ Pacona, cui'naëpi Maija'quëre ocojaco caquë sequëna, oco ocona cui'naopi, yeja de'oye mëaco de'o.

¹⁹ Maija'quë do'ijë, mësaruru aquëpi nuñerepa yo'o ma'are hua saquëna, yequëpi, de'o ma'ana cui'naëni ne co'ya cōquë pani jutira'siquëni huasoji, cui'ne jaiye ì co'aye yo'orojaise'ere sa'i de'hua cuāñoji.

1 SAN PEDRO

Pedro Toyase'e Si'a Huę'ña Hua Saisicohua'ina

1 Yě'ë Pedropi Jesucristo jějo daoquępi iye toya ja'hua toyayę, yequę paį yejañare hua saisicohua'ina caquę toyayę: Ponto, Galacia, Capadocia, Asia cui'ne Bitinia pa'icohua'ina. ² Maija'quępi męsarute sahuapi. Sahuasicohua'ini Maija'quę joyopi Maija'quę tşęcohua'ire nepi, męsarupi Jesucristo cuąñeñe de'oye sehuocohua'ipi į tşiepi tsoa tşisicohua'i pa'ijaję caquę. Jaję pa'ina, Maija'quępi de'oye ñacaina, jo'cua de'oye pa'ijję'ë.

Ti Pani Huesęyere Uteję Pa'iyę

³ De'oque-re pa'ni cañu'u, Maija'quęre mai Ejaę Jesucristo pęca ja'quęre, maire ai oi do'ire tijupę cşasico-hua'ire nesiquęre Jesucristo juni huęisi do'ipi. Jaję pa'ina, iye yo'osi do'ipi de'oyere pare uteję pa'iyere payę, mai. ⁴ Jaję pa'ina, Maija'quę męsarute caquę ma'tęmo de'huacaisi co'amañare ti ne huesę ma'ñere, si'si ne ma'ñere, cui'ne ti me'me tşome ma'ñere paja'cohua'i a'ę, męsaruru Maija'quę cuasa do'ipi. ⁵ Jaję pa'ina, męsarute Maija'quępi į tutupi ñacai pa'iji, męsarupi huasosicohua'i pa'iyere, į ne de'huacaise'ere tį'ajaję caquę. Jare tęji mu'señarepa paja'cohua'i a'ę.

⁶ Jaję do'ire męsaruru ai sihuaję pa'iyę, coa nęhui tęc-ahuę jaiye neñañe ai yo'oye pa'itoje. ⁷ Jaję pa'ina, męsaruru Maija'quę pa'iji cuasayere ai yo'oyepi neñaquęna, do'i quę'ye etase'epi, toapi neñasi oro do'iyę jerepa seña maca do'i quę'ye etasipi. Oro cato coa carajaiñe a'ę. Neñañe pa'ina, itire pase'e etase'epi Jesucristore iñosi maca Jesucristore sihuaję de'oque-re pa'ni cayere cui'ne ejaęre pa'ni cayere iñoñe pasipi.

⁸ Jesucristore ñama'pę pa'isicohua'ita'a ite ai oiyę, męsaruru. İte ñama'pę pa'isicohua'ita'a pa'ire paji cuasaję ai de'oyerepa sihuayę, yę'opi ca tį'añe peoyerepa. ⁹ Sihuaję joñoa huaso cuąñoñere tį'asi'i caję tį'ahuę, męsaruru pa'ire paji cuasa do'ipi.

¹⁰ Maija'quęre quęacaicohua'ipi ai tşoe huę'ña męsarute Maija'quę oi coa įsi jajęñere huaso cocare toy-acaijęta'a huesęhuę. Jaję pa'ina, iquere caquę'ni cuasaję ai co'ehuę, asa tį'añu'u caję. ¹¹ Cristo joyopi Maija'quęre quęacaicohua'ire du'ru quęapi, Cristo ai yo'o jajęñere cui'ne jeteyo'je į ayere ma'tęmo ayere de'oyerepa pa'į jajęñere quęapi. Jaję quęaquęna, asaję zjequę pa'ija'quę a'ni, į? cui'ne zje yęhua jaję pa'ija'-coa'ni? caję ai co'ehuę, asañu'u caję. ¹² Jaję co'ejęna, Maija'quępi iohua'ire quęapi, iye męsaruru quęaye męsaruru tşę peoji caquę. Yecohua'i tşę a'ę caquę

quęapi. Jaję cato maini capi. Yure jaję pa'ina, iyere Maija'quę huaso cocare męsarute quęacohua'i quęahuę, ma'tęmo jęjo daosi joyo tutupi yo'oque-na. Iye huaso coca cato huiñaohua'ique ai cuasaję itise'e ña ęa ju'iñę.

Maija'quępi Maire De'ocohua'irepa Pa'iyena Soiyę

¹³ Jaję pa'iyę sęte męsaruru cuasayere ne de'huaję'ę, cuepese'eję pa'iohua'i pa'ima'pę. Jaję pa'ijęna, męsaruru Jesús ayere iño maca, Maija'quę oi cşaiyepi pa'iji, męsarute. Jare cuasaję pa'ijję'ë. ¹⁴ Jaję pa'ina, Maija'quę caye de'oye sehuocai mamaję sęte, Maija'quęre asama'nę yęję pa'ise'ere pa'ima'pę pa'ijję'ë. ¹⁵ Maija'quę męsarute soisiquę ai de'oque-re api. Jaję pa'ina, męsaruru de'ocohua'irepa pa'ijję'ë, ije pa'iohua'i. ¹⁶ Jaję pa'ina, toyase'e caję: "De'ocohua'irepa pa'ijję'ë, yę'eję pa'iohua'irepa."

¹⁷ Męsaruru Maija'quęre "Ja'quę" caję sęcohua'i pani si'anę ini ca'raję pa'ijję'ë, iye yeja męsaruru pa'į mu'seña paį ñape yo'ose'eję pa'ye saiquęni, cui'ne si'a yę'quę maca si'aohua'ire yo'oque-ni. ¹⁸ Męsarute Maija'quępi huasopi, męsaruru aiohua'i pa'ise'eję pa'ye męsaruru do'i peoyere yo'oję pa'isicohua'ini. Męsarute huasoni saicaima'ę paji'i, oropi pañita'a curipi, ne huesęyere. Iye huaso do'i cato saipi, ti ne huesę ma'ñere papi. Jare męsaruru tşoe asacohua'i a'ę. ¹⁹ Cristo tşie do'ipi saicaji'i, męsarute yęi ñama a'si peoquepi, si'si tę'ñaje peoqueję pa'ire papi. ²⁰ Cristo cato jaję yę'ta'a yeja de'huama'nę jaję juacaijajęquęre ca nęosiquę pa'iji. Jaję pa'ipi yure tęji mu'seña męsaruru de'oye pa'iyere caquę daji'i. ²¹ Jaję pa'ina, męsaruru Cristo do'ijaję'a Maija'quęre ire papi cuasaję sehuoyę, ju'isiquęni huajęquęre huęoni de'oque-re pare iñosiquęre. Jaję pa'ina, yure męsaruru Maija'quę pa'ire paji cuasaję ina quęco paję pa'iyę, cşaijajęquęre api cuasaję.

²² Nuñerepa cocare męsaruru sehuocai do'ire męsaruru joñoa tşoa tşohuę, Maija'quę do'ijjere nuñerepa oñu'u caję. Jaję pa'iyę sęte si'a tuturepa paį ñape yecohua'ire oiyę pa'iji, de'o joyore papi. ²³ Jaję pa'ina, męsaruru cato yure paį ju'icohua'i mamaję peoyę. Męsaruru cato yure Maija'quę coca ti pani huesęyere papi jojosicohua'i a'ę.

²⁴ Jaję pa'ina, toyase'e caję:

Si'a paį iye yeja pa'icohua'i tayaję pa'iohua'i a'ę, Si'aye iohua'i pa'iyepi taya joroję pa'ye a'ę.

Taya cato cuęnecoa. Cuęne huesęccona, itį joropi tşomecoa.

²⁵ Jaję pa'iquęta'are Maija'quę coca cato ti pani huesęyere a'ę.

Iye huaso cocare mäsarute quëahuë.

2 Jaje pa'iyë sëte si'aye co'ayere jëcojê'ë, si'aye cosoyere, coa cayere, yecohua'i payere ëa ñañere, cui'ne yecohua'ire co'a coca cayere jëcojê'ë. ²Jëconit si mañaja'a çasicohua'i oje yëyeje pa'ye mäsaruje joyo pa'i cocare yëjê'ë, huasosicohua'i ai de'oyere cajë. ³Mësarupi Èjaë de'oquërepa pa'iyere nuñerepa ña tì'asicohua'i pani jaje yëcohua'i pa'ijê'ë.

Cristo Api, Pa'iyë Quë'i Quëna Pë

⁴Èjaëna tsio daijê'ë, pa'iyë pa'i quëna pëna, pa'i jëcosicona. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëre cato i sahuasi quëna përe pa'ë, jai do'i quë'io. ⁵Jaje pa'ina, mësarupi i-na tsiojajê pa'iyë quë'i quëna pëa de'ohuë. De'orena, Maija'quëpi joyo huë'e de'huapi, mësarupi. De'huaëna, ise'ere necaija'cohua'i pa'iyë. Pa'ijë Jesucristo do'ijä'a ai yo'ojë isiyë, Maija'quë sihuaquë ñañere. ⁶Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Yë'ë sahuasicore pani, de'o quëna përe pare Siõnna oañë,

Iona quëco paquë cato coa quëco tayohuë caquë co'a ju'ifne pasipi.

⁷Jaje pa'ina, ja quëna përe jore pao cajë asacohua'ire cato do'i quë'iorepa asa cuãñoji. Jaje pa'iquëta'are, toyase'e cayeje pa'ye pa'iji, jaje asama'cohua'ire cato. Jaje pa'ina, caji, toyase'e ñeje:

Huë'e necohua'i jëcosi quëna pëpi

Yure cato si'a huë'e naupa quëna përepa de'o.

⁸Cui'ne yecopi caji, ñeje:

Asama'cohua'ipi ja quëna pëna ju'ajëna, ipi ne taja'coa.

Jaje pa'ina, jaohua'i cato Maija'quë coca sehuoma' do'ire ne huesëja'cohua'i a'ë, i ña nëose'ejë pa'ye.

Maija'quë Pa'i Pa'iyë

⁹Mësarupi cato i sahuasi pa'i a'ë. Èjaëre pase'ere necaija'a pa'i a'ë. Si'si peo daripë acohua'i a'ë. Maija'quë tsecohua'ire pa'ë. Jaje mësarupi pa'iohua'i a'ë. Jaje pa'ina, mësarute nea huë'ñare pa'ijëna, Maija'quëpi soipi, mia huë'ñana etani Maija'quë de'oyerepa yo'ose'ere yecohua'ina quëajajë caquë. ¹⁰Ja'në cato mësarupi i pa'i peocohua'i pa'ë. Pa'isicohua'ipi yure cato i pa'i de'ohuë. Ja'në mësarute Maija'quë teaye ñani çocaiye pa'ipi. Yure cato mësarute teaye ñaquë oi çocaiji.

Maija'quëre Necaiyere Cajë Pa'ijê'ë

¹¹Maija'quë do'ijë, mësarute señë, mësarupi çapë yëyere sa'ro nëocaima'pë pa'ijê'ë caquë, mai joñoa sañope uihuayere. Mësarupi cato iye yeja acohua'i peoyë. Coa daisicohua'i a'ë. ¹²Jaje pa'ina, de'oyerepa yo'ojë pa'ijê'ë, si'aohua'ire judío pa'i peocohua'ireje. Jaje mësarupi pa'ijëna, yure mësarute sañope co'aye yo'ocohua'i a'ë casicohua'ipi mësarupi de'oyere yo'oyere ñani, Maija'quëre de'oquëre papi cajä'cohua'i a'ë, johua'ire Maija'quë huaso mu'se tì'aëna.

¹³De'oji. Maija'quëpi nepi, pa'i ëjaohua'ire co'aye yo'ocohua'ire si'seja'cohua'ire, de'oyere yo'ocohua'ini

de'ocohua'i a'ë cajä'cohua'ire. Jaje pa'ina, mai Èjaëre oi do'ire si'a pa'i ëjaëre si'aohua'ire jerepa pa'ire sëte de'oyere sehuocaiye pa'iji. Jaje cui'ne si'aohua'ire iye yeja pa'i ëjaohua'ire de'oyere sehuocaiye pa'iji. ¹⁵Jaje pa'ina, Maija'quë cato yëji, mësarupi de'oyere yo'ojë pa'ijëna, huesëohua'ipi tã'ñe cuasama'cohua'ipi mësarute sañope ca tì'añe peoyere.

¹⁶Jo'ya nesicohua'i peoyë, mësarupi. Jaje pa'ina, jo'ya nesicohua'i peoyë cajë co'ayere neñu'u cajë yo'oma'pë pa'ijê'ë. Coa ai jerepa Diusu jo'yaohua'i a'ë cuasajë, i yëyere yo'ojë pa'ijê'ë. ¹⁷Si'aohua'ire pa'ire de'oyere yo'ojë'ë, ëjaohua'ire yo'oyeje pa'ye. Maija'quë do'ijëre oi-jê'ë. Maija'quëre ca'rajê'ë. Pa'i ëjaëreje de'oyere yo'ojê'ë, ëjaëre papi cuasajë.

Cristo Mai Yo'o Ja'ñere Iñoquë Ai Yo'opi

¹⁸Co'amaña necaicohua'i, mësarupi ëjaohua'ire de'oyere sehuocaijê pa'ijê'ë. De'ocohua'ise'ere mësarute oicohua'ise'ere de'oyere yo'oma'pë pa'ijê'ë. Co'a ëjaohua'ireje de'oyere sehuojê yo'ojê'ë. ¹⁹Jaje pa'ina, de'oyere a'ë, mësarupi de'oyere yo'ojëta'are mësarute yecohua'ipi co'aye yo'ojëna, ai yo'oyere quëcoye. ²⁰Jaje pa'iquëta'are mësarupi co'aye yo'ojë si'se cuãñojê quëcoto do'i peoji. Jaje pa'iquëta'are mësarupi de'oyere yo'ojë do'ire ai yo'ojë quëcoye pani de'oyere a'ë. Do'i pa'iji, Maija'quë ña huë'ña. ²¹Ja're caquë mësarute Diusu soipi, mësarupi Cristo mësarupi do'ire ai yo'ose'ere ñani i yo'ose'ejë pa'ye mësarupi yo'ojajë caquë. ²²Cristo cato ti te'oreje tayo neñe paquë paji'i, cui'ne pa'ireje cosoma'quë paji'i. ²³Ite co'aye catoje sañope cui'ne co'ayepi cama'quë paji'i. A'si ite yo'ojë macajë sañope icohua'ire sa'isi'i cama'quë paji'i. Coa ai jerepa Maija'quëna jëopi, jãepi pa'i yo'oyere ña de'huajuëpi, nuñerepa yo'ojëpi ña de'huajuë caquë. ²⁴Cristopi si'aye mai co'aye yo'oyere hue'oni sani cruzuna que cuãñoji, maipi co'aye yo'oyere ju'isicohua'ijë pa'ye pa'ijë nuñerepa yo'oyere huajëcohua'i pa'ijajë caquë. I a'si do'ipi mësarupi huasosicohua'i pa'iyë. ²⁵Ja'në mësarupi yëi ñama ne huesësicohua'ijë pa'iohua'ipi pa'ë. Jaje pa'isicohua'ita'a yure cato Cristona co'irena, ipi yëi ñamare ñacaiquë ñañeje ñaquë mësarupi joñoaje ñacaiji.

Huejasicohua'i Pa'iyere Quëaye

3 Nomiohua'i, mësarupi mësarupi ëjëohua'i cuãñere de'oyere sehuojê pa'ijê'ë. Jaje yo'ojëna, mësarupi ëjëohua'i sehuoma'cohua'ipi mësarupi johua'ire de'oyere ëjaohua'ire ñajë de'oyere pa'iyere ñajë sehuoja'cohua'i a'ë, ai yëhuo coca peoye. ³Mësarupi de'ocohua'i ña cuãñoñere ëmëje'e çapë ëja de'oyere oima'pë pa'ijê'ë, ai de'oyere ñañe yoyere, jai do'i yi'yo se'huoñere, pa'ita'a jai do'i caña suñañere. ⁴Mësarupi de'ocohua'i pa'iyere cato pa'ijaquë mësarupi joyopi de'oyere cuasayepi, ja'ë tënë ma'ñerepa, a'ji joyopi jo'cua de'oyere pa'iyere a'ë, do'i quë'yerepa Maija'quë ña huë'ña. ⁵Ai tsoe huë'ña nomiohua'i Maija'quëna johua'i pa'iyere isisicohua'i cato jaje pa'iyepi ëja de'osicohua'i pa'ahuë'ë.

Maija'quëna quëco pacohua'i pa'ahuë'ë. J̄aohua'i cato, j̄aje pa'iohua'ipi iohua'i ëjëohua'ire de'oye sehuocohua'i pa'ahuë'ë. ⁶ J̄aje pa'io pa'aco'ë, Zara. J̄aje pa'ioipi io paquë Abrahamre de'oye sehuoco pacopi ca'aco'ë, "Yë'ë ëjaë". J̄aje pa'ina, mësarupi ti ca'rama'pë de'oye yo'ocohua'i pani io mamajë pa'iyë.

⁷ J̄aje cui'ne mësarujë ëjëohua'ijë mësaruni nëjohua'i yëjë cayere de'oye asacohua'i pa'ijë'ë. P̄ani nomiohua'ipi esa jë'ye duruhuëjë pa'iohua'i pa'i do'ire iohua'ire ëjaohua'ire ñajë dahuëre paye. Coa ai jerepa Maija'quë oi mësarute pa'iyë isise'eje pa'ye j̄aohua'ire-je isisi do'ire mësarute de'oye ñajë pajë'ë. J̄aje yo'ojëna, mësarute josa t̄a'tëpoje pa'io pa'iyë pasipi, Maija'quëre së maca.

De'oyere Pare Yo'o Do'ire Ai Yo'ocohua'i Pa'iyë

⁸ J̄aje pa'ito p̄ai ñape s̄a'ñe de'oye yo'ojë pa'ijë'ë, te'e nëiñena tsiosicohua'ipi s̄a'ñe Maija'quë do'ijëre oijë. Teaye pa'iohua'ipi de'oye yecohua'ire oijë c̄oacohua'i pa'ijë'ë. ⁹ Mësarute co'aye yo'ouna, iteje co'ayepi s̄aima'cohua'i pa'ijë'ë, p̄ei tea ju'iquëna. Iteje p̄eijë s̄añope tea ju'if̄epi s̄aima'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa mësarute s̄añope cacohua'ini de'oyepi cacaijë'ë, Maija'quëpi de'oye pa'iyena de'huaja'cohua'ini soisicohua'i s̄ete. ¹⁰ J̄aje pa'ina:

P̄aipi sihuaquë de'o mu'seña pasi'i cani
I t̄s̄emeñore nau nëcoye pa'iji,
Coso coca caye paja'core yë'opopi.

¹¹ Co'aye yo'oyere j̄eoconi de'oyere yo'ojë pa'ijë'ë.
Jo'cua de'oye pa'iyere co'eni t̄i'ani j̄are yo'oye pa'iji.

¹² Èjaëpi nuiñe pa'icohua'ire ñacai paji.
Cui'ne iohua'i ite señeje asacai pa'iji.

J̄aje pa'iquëta'are co'aye yo'ocohua'ire cato s̄añope yo'oquë pa'iji.

¹³ Z̄nepi mësarute s̄añope yo'oj̄a'cohua'i a'ni, mësarupi si'anë de'oyese'e yo'ocohua'i pa'ito? ¹⁴ J̄aje pa'iquëta'are mësaruni nuñerepa yo'ojë pa'i do'ire ai yo'oni sihuacohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Ca'rama'pë pa'ijë'ë. Cui'ne co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë. ¹⁵ Coa ai jerepa Cristore mësaruni joñoa Èjaëre pare pajë'ë. J̄aje pa'ina, si'anë cuãnesicohua'ipi pa'ijë'ë, mësaruni sehuoni utejë pa'iyere p̄aipi s̄eni asañu'u cajë s̄ecohua'ire, dahuëre pa'iohua'ipi, ëjaohua'ire ñajë de'oyere papi iohua'i s̄ese'ere sehuocaijë'ë. ¹⁶ J̄aje pa'ina, mësaruni cuasayepi jo'cua pa'ijaquë cani de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Pa'ijëna, mësaruni nuñe Cristore sehuocohua'i ëaye pa'iyere co'aye cacohua'ipi iohua'i co'aye case'ere cuasajë co'a ju'ija'cohua'i a'ë. ¹⁷ Ai jerepa de'oji, nuñere pare yo'ojë ai yo'oye pa'ito. J̄aje Maija'quëpi yë nëoru. Co'ayere yo'o do'ire ai yo'oye cato do'i peoye a'ë.

¹⁸ Mai co'aye yo'o do'ire s̄aica'i Cristo ai yo'opi, te'ore pare j̄uni t̄ëjiquë. De'oquëpi ai yo'opi, mai co'acohua'i do'ire, maini Maija'quë quërona sasi'i caquë. I capë cato huahuoni ju'isiquëta'a i joyopi huëoquëna, cui'naëpi huajëquë pani c̄opi. ¹⁹ J̄a joyopi sani p̄aire necaise'ere quëapi, t̄s̄ea cuãnos̄i joñoare. ²⁰ J̄a joñoa cato t̄soe huë'ña Noë pa'inë Maija'quëre sehuocaima'cohua'i pa'ijë pa'isicohua'i paë'ë. Jai yohuë

de'hua maca Maija'quë yo'o jujama'ë iohua'ire utequë pa'i maca j̄a joñoare quëapi. Coa ocho p̄ai maña huaso cuãnojë pa'ahuë'ë, ocopi. ²¹ Maire oco doye cato ocho p̄aire huasose'eje pa'ye a'ë. J̄aje pa'ina, Jesucristo j̄uni huëisi do'ipi maire huasoji. Oco doye cato coa iñoñe a'ë, j̄a huasosicohua'i pa'iyere. J̄aje pa'ina, ëmëje'e si'sire t̄soa toñere oco doye iñoñe paji. Coa ai jerepa de'oye cuasayere pañu'u cajë Maija'quëre señere iñoji. ²² Maire huasoquë cato ma'tëmona mëni Maija'quë ëja t̄e'tere pa'iji, si'aohua'ire huiñaohua'ire cui'ne cuãne tutu pacohua'ire meñe cuãnequëpi.

Diusu Isisi Tutu Pa'iyë Ja'ye Ñacaijë Pa'iyë

⁴ Cristopi i capë ai yo'oquë juji'i. J̄aje pa'ina, iye cuasayere pajë'ë. Capëpi ju'isiquë cato co'aye yo'oye t̄eni saisiquë api. T̄eni saisiquëpi si'a i iye yeja pa'i maca Maija'quë yëyere yo'oquë pasipi, i capë co'aye yëyere yo'oma'ë, j̄are cuasajë pa'ijë'ë. ³ Teape t̄soe mësaruni Maija'quëre sehuoma'cohua'i yo'oyere yo'ojë paë'ë, si'aye yo'oyena s̄eo measicohua'ipi, co'ayere yëyere, cuepeyere, jai p̄ai t̄si'sini aijë ai p̄isiye yo'ojë cayere, jaiye c̄ono ucuyere, cui'ne Maija'quë api cajë co'ayere sejë yo'ojë paë'ë. ⁴ J̄aohua'i cato yure mësarute t̄iohua'ire ñañë, mësaruni te'e iohua'i j̄a're c̄oni co'ayere yo'ojë pa'ima'pëna. J̄aje pa'ina, mësarute co'aye cayë. ⁵ J̄aje pa'iquëta'are j̄aohua'i cato iohua'i p̄ai ñape yo'ose'ere iñoja'cohua'i a'ë, huajëcuhua'ire cui'ne ju'isicohua'ire p̄ai ñape yo'ose'ere s̄aisi'i caquë ña de'huaquëna. ⁶ J̄aje pa'ina, ju'isicohua'ire de'o cocare quëapi. J̄a cocapi iohua'i huajëcuhua'i pa'inë yo'ose'ere ña de'huayere caquë, iohua'i Diusu pa'iyë isiyepi joyopi pa'ijajë caquë yo'opi.

⁷ Si'a co'amaña carajai mu'seña t̄i'aji. J̄aje pa'ina, mësaruni nuñerepa pa'iohua'ipi Maija'quëre señese'e yo'ojë pa'ijë'ë. ⁸ J̄aje pa'ina, si'aye jerepa p̄ai ñape s̄a'ñe oiyere pajë'ë. P̄aire oiyere cato jaiye co'aye yo'oyere s̄ai de'huacaiye a'ë. ⁹ P̄ai ñape yecohua'ire de'oye yo'ojë'ë, mësaruni huë'ena daicohua'ire, ësema'pë. ¹⁰ Jaiye t̄iñe pa'ye Maija'quë isiyere de'o co'amaña de'oyerepa necaicohua'ini s̄ete p̄ai ñape yecohua'ire necaijë'ë, mësaruni isi cuãnose'eje pa'ye. ¹¹ Mësaruni joyopi cocare caquë pani Maija'quë coca cayeje pa'ye cajuquë, cui'ne yecohua'ini c̄oacaiquë pani Maija'quë isi tutupi c̄oacaijaquë. J̄aje pa'ina, si'aye mësaruni nerojaiñe cato Jesucristo do'ija'a, Maija'quëre sihuajë de'oquëre pa'ni ca j̄a'ñere neñe pa'ijaquë. Maija'quëre cato si'a miañe j̄are i t̄s̄ese'e a'ë, cui'ne si'a co'amaña j̄are i t̄s̄ese'e a'ë, je'nëna. J̄aje pa'ijaquë.

Cristore Tuicohua'i Ai Yo'oye

¹² Yë'ë oicohua'i, toa ëoyeje pa'ye j̄eaye neñañepi mësaruni t̄itaja'coa. T̄itacona, me neni j̄aje t̄iñerepa pa'iquë'ni cuasama'pë pa'ijë'ë. ¹³ Neñañepi pa'ito coa ai jerepa sihuajë'ë, Cristo ai yo'ose'e ayere mësarujë pajë cajë, si'aye i ayere de'oyerepa mësaruj̄a iñoquëna, ai sihuaja'cohua'ipi. ¹⁴ J̄aje pa'ina, yecohua'ipi Cristore tui do'ire mësarute co'acohua'i a'ë cato mësaruni

sihuacohua'i pa'iyē pa'iji, Maija'quē de'o joyopi mēsarū jā're pa'i do'ire. ¹⁵ Pa'ire huani jēōñere, co'amaña yahue iñere, co'aye yo'oyere, yecohua'i yo'oyere coa cacarojajijē ne de'huacaiyere yo'oye peoji, iyere yo'o do'ire ai yo'oquē pani huajēya' ju'iñe pa'iji. ¹⁶ Jaje pa'iquēta'are Cristore tui do'ire ai yo'oquē pani huajēya' ju'iñe peoji. Coa ai jerepa Maija'quēni de'oquēre pa'ni caquē sihuaye pa'iji, ai yo'o do'ire.

¹⁷ Tsoe tī'api, Maija'quē tsēcāpēre pani iohua'i yo'ose'e ñaquē sa'i de'hua maca. Jaje mai yo'ose'ere du'ru ñaquē sa'i de'huaye huēoto, ¿merepa jaohua'i Maija'quē cayē sehuoma'cohua'i yo'o cuāñoja'cohua'i a'ni, ai co'acohua'i cui'ne Maija'quē cuāñeñe yo'oma'pē tayocohua'i? ¹⁸ Nuñe yo'ocohua'ita'a huaso cuāñoñe ai yo'oye pa'iji. Jaje pa'ito, ¿merepa co'aye yo'ocohua'i cui'ne tayocohua'i jēa tī'aja'cohua'i a'ni? ¹⁹ Jaje pa'ina, Maija'quē yēyepi yo'ojē ai yo'ocohua'i cato jāre de'oyere yo'ojē pa'iyē pa'iji, joñoase'ere Maija'quēna isini pa'ijē, Maija'quē cato maire ne de'huaquēpi, cui'ne i case'eje yo'o tī'acquēpi.

Sehuosicohua'ire Yēhuoye

5 Yē'ēje sehuosicohua'i ējaē'ē. Jaje pa'ipi Jesucristo ai yo'oquēna, ñasiquēpi yure yēhuoyē, sehuosicohua'i ējaohua'ire, mēsarū quē'ro pa'icohua'ire, yē'ēje iohua'i jā're cōni Jesús aye de'oyere pare jeteyo'je pajā'quēpi. ² Mēsarupi ñacaijā'cohua'i a'ē caquē Maija'quē mēsaruna isisicohua'i de'oye cuasajē yo'ojē'ē, Maija'quē yēyeje pa'ye. Yo'oma'pē pa'ijē'ē, cuāñe nēosi do'ire pānita'a curiquēre ai yē do'ipi mēsarū yē do'ire sihuajē nejē'ē, co'amaña. ³ Cui'ne mēsarū tsecohua'i a'ē cuasama'pē pa'ijē'ē, mēsarū ñajē pacohua'ire. Coa ai jerepa iohua'ini de'oye pani iñojē'ē, mēsarū pa'iyere ñajē tuijā'cohua'ire. ⁴ Jaje mēsarū yo'onita'a yēi ñamare ñacaicohua'i Ējaērepa dai maca de'o marore pare isi cuāñoja'cohua'i a'ē, ti me'me tomema'coni, cui'ne i ayere de'oyere pare iñoja'coni. ⁵ Jaje cui'ne mēsarujē pōsēohua'ijē sehuosicohua'i ējaohua'i cayere de'oye sehuocohua'i pa'ijē'ē. Si'ao-

hua'i pajē ñape yecohua'ire de'oye sehuocaijē dahuēre pa'ijē'ē. Jaje pa'iyē pa'cohua'ire cato Diusupi sañope yo'oquē api, jerepa pa'iohua'i a'ē cuasacohua'ire. Jaje pa'iquēta'are dahuēre pa'icohua'ire cato de'oye yo'oquē i oiyepi cōcaiquē api. ⁶ Jaje pa'iyē sēte Maija'quē tutu quē'i Ējaēre pa'ē cuasajē i cuāñeñere sehuojē dahuēre pa'ijē'ē, ipi mēsarute jerepa tēto saisicohua'ire neja'quēre itī yo'o maca tī'aēna. ⁷ Jaje pa'ina, si'aye mēsarū co'a ju'iñe Maija'quēna isijē'ē, mēsarute oi ñacaiquēna.

⁸ Ñare pajē pa'ijē'ē, sētasicohua'ipi. Mēsarute sañope yo'oquē huati, jai yaijē pa'ipi tē'ijajī mēsarute co'equē cu'iji, a'si'i caquē. ⁹ Sañope ite quēco saojē'ē, Maija'quē pa'iji nuñerepa cuasayepi. Si'a huē'ña Maija'quē do'ijē pa'icohua'ijē cui'ne ai yo'oye pa'iquēta'are quēcōyē cuasajē mēsarujē quēcōjē'ē. ¹⁰ Jaje coa nēhui tēcahuē ai yo'osi jeteyo'je Diusupi mēsarute de'ocohua'ire nuñerepa pa'iohua'ire tutu quē'iohua'ire, cui'ne tī'aja'cohua'ire pa'ē asacohua'ire nesipi, maire ai oi Jesucristo jā're tsioni pa'ijē ti carajajī mañere de'oyere pare pajajē caquē soisiquēpi. ¹¹ Jajē api, jerepa pa'i de'oquērepa ti carajajima'quērepa. Jaje pa'ijaquē.

Pēpa Tējiyerepa

¹² Maija'quē do'iquē nuñe pa'iquē Silvanona toya cuāñoahuē, iye nēhui coca maña. Iye toyase'e cato mēsarute yēhuoye a'ē, cui'ne care paye a'ē, Maija'quē maire oi coa isise'ere. Jaje pa'ito ocue pa'i macarepa itire tuijē pa'ijē'ē.

¹³ Babilonia sehuosicohua'i pa'icohua'ipi mēsarute pēpa saoyē, mēsarute soise'eje pa'ye Diusu soisicohua'ipi, cui'ne yē'ē mamaquēje pa'i Marcosje mēsarute pēpa saoji. ¹⁴ Pajē ñape yecohua'ire yo'jeire oiyepi oijē su'cuajē sihuajē pēpacaijē'ē.

Si'aohua'i Jesucristore pacacaicohua'i sēte, ipi ñacaina, jo'cua de'oye pa'ijē'ē. Jaje pa'ijaquē.

2 SAN PEDRO

Pedro Toya Çose'e Hua Saicohua'ina

1 Yè'è, Simón Pedropi iye toya ja'hua toyayè, mësaruni caquë, Jesucristo jo'yaëpi i jêjo dao-quëpi. Maija'quë nuñerepa yo'oquëpi cui'ne Jesucristo paire huasoquëpi, yëquë cuasayeje pa'ye Maija'quë pa'iji cuasayere de'oyere pare cuasa tî'añe isisicohua'ina toyayè. ² Maija'quë coa isiyë cui'ne jo'cua de'oye pa'iyepi mësarute jerepa pa'ijaquë, mai Ējaë Jesucristo cui'ne Maija'quëre mësaru cuasa tî'a do'ipi.

Cristore Tuicohua'i Yo'oye

³ Maire Maija'quëpi soipi, i jerepa pa'iyepi cui'ne i de'oyerepa yo'oyepi. Jaje pa'ina, Maija'quëpi i tutupi maire isipi, si'aye caraye peoyerepa, nuñerepa de'oyerepa yo'ojè pa'i ja'ñere, ite mai cuasayepi. ⁴ Ja co'amaña do'ija'a jaiye i ca nêose'e ai de'oyere pare jai do'ire maina isipi, maipi iye yeja paï äaye nêiñepi co'a de'oyena sayere cati saicohua'ipi pa'ijè i pa'iyë ayere tî'ani pa'ijajè caquë. ⁵ Jaje pa'ina, mësaru ai seña maca payere cajè tutu yo'oye pa'iji. Jaje pa'ina, mësaru Maija'quë pa'iji cuasayepi de'oyese'e yo'oyere se mëojè'è. De'oyese'e yo'oyepi tã'ñe cuasayere se mëojè'è. ⁶ Tã'ñe cuasayepi yëyere co'ye quëco tî'añere se mëojè'è. Yëyere co'ye quëco tî'añepi yo'o jujama'pë quëcoyere se mëojè'è. Yo'o jujama'pë quëcoyepi nuñerepa cuasayese'e se mëojè'è. ⁷ Nuñerepa cuasayepi Maija'quë do'ijëre oiyere se mëojè'è. Maija'quë do'ijëre oiyepi, si'aohua'ire paire oiyere se mëojè'è.

⁸ Jaje mësarupi iye co'amañare pajè se mëoto mësaru pa'iyë do'i quë'ye pasipi, coa pa'iyë peojè. Cui'ne mësaru Cristore cuasase'ere se mëoñe pa'iji. ⁹ Jaje pa'iquëta'are iye co'amañare peoquë cato ñama'quëje pa'i api. Panita'a ñaco poreijë pa'i api. I ja'nè co'aye yo'ose'e tsoa tçaise'ere huñeyesiquë api. ¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijè, mësarute Maija'quë sahuani i tsecohua'ire nese'ere iñoñu'u cajè ai cuasajè yo'ojè'è. Mësarupi jaje yo'oni co'aye yo'oyena tã'iñe ti paja'cohua'i a'è. ¹¹ Jaje cui'ne maire huasoquë Jesucristo cuãñe tç'epi mai cacaja'a eta sa'ro jaicorepa hui'yocaisicopi pa'ija'coa.

¹² Jaje pa'ina, mësarupi tã'ñe cuasajè nuñere pare ocue pa'i macarepa pa'itoje ja yè'ta'api yè'è cato mësarute ca sêtoquë pasi'i si'aye mësarute ye'yase'ere. ¹³ Jaje pa'ina, yè'è cato iye nuñere pa'è cuasayè. Ja yè'ta'a yè'è huajëquë pa'i maca cato mësarute yèhuo sêtoquë pasi'i caquë. ¹⁴ Jaje pa'iquë-

ta'are mai Ējaë Jesucristopi yè'ère quëa iñoñi, mè'è esa iye yeja pa'iyë jëoja'quë a'è caquë. ¹⁵ Jaje pa'ina, yè'è ju'isi jeteyo'je yè'è ca sêtosì co'amañare si'anè cuasa cuãñoñe pa'ijaquë caquë, yè'è ai cuasaye ja'ye yo'oyè.

Mai Ējaë De'oyere Ñañe

¹⁶ Mai Ējaë Jesucristo daiye cui'ne i tutu quë'irepa pa'iyere yëquë mësarute quëase'e païse'e coa cuasa huëose'ere quëaye pañuë. Yëquë ñaco çare papi jerepa pa'i pa'ina, ñase'ere quëahuë. ¹⁷ Cui'ne yëquëpi ite ñajè cui'ne asahuë, Maija'quëpi Jesure de'oyere pa'ini sihuaquë ma'tëmopi de'o yè'orepa "iquë api, yè'è mamaquë, yè'è oiquërepa. Ini ai si-huaquë pa'iyè," caquëna. ¹⁸ Jaje asahuë, ma'tëmopi yè'ose'e Maija'quë caye jutaquëna, jeto de'o çutihuëre Ējaë ja're çoni pa'i maca.

¹⁹ Jaje cui'ne payè, maire jerepa care paye necai coca-je. Ja cato Maija'quëre quëacaicohua'i toyajè pa'ise'ere cayè, jare mësaru de'oyerepa asacaiye pa'iji, toa tsêo pè ñami miacaiyeje pa'ye mësarute miacaiyere. Jaje miacai pasipi, mësaru joñoana, ñata ma'ñocore papi miacaiye tî'a macaja'a. ²⁰ Jaje pa'ina, mësaru cato cuasaye pa'iji. Maija'quë coca toyase'e cato paï quëase'e peoye a'è. ²¹ Jaje pa'ina, Maija'quëre quëacaicohua'i cato iohua'i cuasayepi huëojè caye pa'ahuë'è. Coa ai jerepa Maija'quë joyopi quëaquëna, Maija'quë yëyere ca'ahuë'è.

Coa Cosoye Ye'yacohua'ire Quëaye

(Jud 4-13)

2 Israel paï Maija'quëre quëacaicohua'ipi pa'iyè, cahua'i. Coa cosocohua'i pa'ahuë'è. Jaje cui'ne mësaru acohua'ijë ye'yacohua'ipi coa cosocohua'i pa'ija'cohua'i a'è. Jaohua'ipi yahuerëpa iohua'i co'aye cuasayere ye'yacohua'i a'è nejo cocare. Jaje yo'ojëta'a iohua'ire huasosi ëjaëni coa caquë api caja'cohua'i a'è. Jaje ca do'ire iohua'ire ai esa nejoñepi tîtasipi. ² Jai paï jaohua'ire tuija'cohua'i a'è, iohua'i co'aye yo'oyere ñajè. Jaohua'i do'ire iye de'o cocare, yecohua'ipi co'aye caja'cohua'i a'è. ³ Jaje pa'ina, ai curiquë yè do'ire mësaru payere sioja'cohua'i a'è, coa cosoye ye'yayepi yo'ojè. Jaje pa'ina, jaohua'ire cato nejoñepi ti jëa tî'añe peoyere papi uteji, tsoe huë'ñana jaje nejoja'cohua'ire ña nêosicohua'ire sête.

⁴ Diusu i hui'ñaohua'i tayosi do'i saï de'huacaiye pa'aji'i. Coa ai jerepa iohua'ire cato huëni ai nea huë'ñare pana toa yejana jëocoaj'i'i. Jaohua'i cato paï ñape yo'ose'e ña mu'señarepa ca tējija'cohua'ipi

de'huasicohua'ipi pa'iyë. ⁵ Jaje pa'ye cui'ne yeja tsoe hue'ña pa'isicohua'ireje Diusu saï de'huacaiye pa'ajji'i, iohua'i tayose'e. Coa ai jerepa ocopi co'je hue'a'ji'i. Co'je hue'acona, coa Noé macase'ere, iti nuife pa'iyere quëasiquëse'ere cui'ne i ja're çoni siete paï pa'icohua'ise'ere huasoajji'i. ⁶ Jaje cui'ne Sodoma cui'ne Gomorra paï daripëaje Diusupi nejoajji'i, huatase'e ëo huesoquë. Iye cato yo'oa'ji'i, jeteyo'je co'a paï pa'icohua'ipi jaje yo'oye co'aye a'ë cuasajë pa ja'ñere caquë. ⁷ Jaje yo'oquë coa Lotse'ere huasoajji'i, co'a païpi co'ayere yo'ojëna, ñaquë oi pa'isiquëse'ere. Jajë cato nuife pa'iquë pa'ajji'i. ⁸ Jaje nuife pa'ipi iohua'i quëno macare pa'i si'a mu'señapi si'aye iohua'i co'aye yo'oyere asaquë cui'ne ñaquë i de'o joyopi ai yo'oquë oi pa'ajji'i. ⁹ Jaje mai Ejaë cato ina isisicohua'ire neñañere pa'ito huasoquë api. Jaje pa'iquëta'are co'acohua'ire cato paï ñape yo'ose'e ña mu'serepa si'seja'cohua'ini paquë api.

¹⁰ Diusupi si'seja'quë api, si'sire yëjë yo'ojë pa'icohua'ire, ëjaohua'i cayere coejë sañope cacohua'ire. Jaje pa'iohua'ipi huajëya'ye peoyerepa cui'ne ai co'a ju'i'ma'pë iohua'i yëyese'e cuasajë ti ca'rama'pë ëjaohua'ire co'aye cacohua'i a'ë. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are huiñaohua'i ai tutu pacohua'ita'a ëjaohua'ire co'aye cama'cohua'i a'ë, Maija'quë ña hue'ña.

¹² Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato coa nëtërojaicohua'ijë pa'iohua'i a'ë. Asa ti'añe peocohua'i a'ë. Coa iohua'ire nëiñeje yo'ocohua'i a'ë. Tseani huani jëoja'cohua'ipi jojosicohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi iohua'i asaye ti'a ma'ñere co'aye a'ë cayë. Ja do'ire nëtërojaicohua'i ju'iñeje pa'ye ai yo'ojë jüni huesëja'cohua'i a'ë. ¹³ Yecohua'ire iohua'i co'aye yo'osi do'ire saï de'hua cuañojë yure cato si'a mu'seña anirojajë sihuacohua'irepa pa'iyë, cuasayë. Jaohua'i cato si'si a'siojë pa'iohua'i pa'iyë, mësarü ja're çoni. Jaje pa'iohua'ipi mësarü ja're çoni ayo aijë sihuayë cajë yo'oyë, iohua'ire coso huesose'ere jerepa yo'o huajëjë.

¹⁴ Jaje pa'iohua'ipi te'o macareje, nomiore coa ñaife pañë, jare nomi ëayese'epi ñacohua'i a'ë, tayo yo'oyejë ti jë'joma'cohua'i a'ë. Tutu peocohua'ire cato iohua'i yo'oyepi cosojë co'aye yo'oyena ne taocohua'i a'ë. Ai co'amaña tsi'soni payere cajë ta'ñerepa yo'ocohua'i a'ë, Maija'quë co'aye ca nëosicohua'ipi. ¹⁵ Beor ma'maqë Balaam co'ayere yo'oquë curiquë nesi'i caquë yo'o ja'ñeje pa'ye yo'oyë, jaohua'i cato. ¹⁶ Jaje yo'oquëna, ite burra ti cama'copi paï yë'ore papi i tayoquë yo'oyere ca quëcoaj'co'ë. Jaje cani i cuepequë yo'oyere necaiye pa'aco'ë.

¹⁷ Iye paï cato oco dea pëpi oco peocoje pa'icohua'i a'ë, cui'ne sirioni tutupi tirona tutu saoyejë pa'iohua'i a'ë, nea hue'ñare pana ti nejoja'cohua'ire ña nëosicohua'ipi pa'iyë. ¹⁸ Jaohua'i cato pa ëaye nëi tutupi ca huëocohua'i a'ë, do'i peo cocapi cajë. Jaje cajë tayocohua'i quë'ropija'a cati huajësicohua'ini, iohua'i capë co'aye yëyena capë ëayere sëo mease'ere yo'ojë, cosojë jaohua'ire co'aye yo'oyena ne taocohua'i a'ë. ¹⁹ Jaje yo'ojë cayë iye a'ë, de'oyerepa pani huajëje. Jaje cajëta'are iohua'i si'si pa'iyepi jo'ya nesicohua'ire paji. Jaje

pa'ina, si'a paï iohua'ire yo'o ëaquëna, quëco ti'a'ma'pë yo'oyere ëjaëre payë. Jajpi jo'ya nesicohua'ire paquëna, pa'iyë. ²⁰ Jaje pa'ina, maire huasoquë Ejaë Jesucristore asa do'ire iye yeja co'aye pa'iyere cati saicohua'ipi cui'naohua'ini ja'në co'aye yo'ose'epi hue'çosicohua'i pani, ja'në pa'ise'e seña maca co'a hue'ñana cacayë. ²¹ Ja do'ire ai jerepa de'ora'pi, jaohua'ire nuñerepa pa'i cocare asama'cohua'ipi pa'ito co'aji. Yure cato Maija'quë de'oyerepa cuañëñere iohua'ina isipi, ite asasicohua'ita'a jëoni pa'ijëna. ²² Jaje pa'iquëta'are jaohua'ina ti'api, tsoe case'epi: "Jo'ya yai i siso çasiconi ani coquë api, cui'ne sese ja'a de'oye tsoa tosicopi ya'o dana cui'naopi cuyacoa."

Ëjaërepa Daiyere Quëaye

3 Maija'quë do'ijë yë'ë oicohua'i, ico cato yë'ë cayaye acore mësarute toya saocoa. Iye cayaye toya saoyena, mësarü nuñerepa cuasajë pa'iyere yëhuo sëtosii' cuasahuë. ² Jaje pa'ina, huañëyema'pë pa'ijë'ë, Maija'quëre quëacaicohua'i de'ocohua'irepa case'ere, cui'ne Ejaërepa huasoquë cuañese'ere, jare i jëjo daocohua'i mësarute ye'yase'ere.

³ Cuasajë'ë, iyere: Tëji mu'seña cato iohua'i yëyeje pa'ye co'ayere yo'ocohua'ipi daija'cohua'i a'ë. Jaohua'ipi cue'cue yë'opi, seja'cohua'i a'ë: "Me neo'ni, yure Cristo dasi'i ca nëose'e", mai aipë maña juju satojë yeja de'hua maca acoje pa'ioipi nëio carajaico iye yeja. ⁵ Jare sëcohua'ipi cato tsoe hue'ña Maija'quëpi cuañëquëna, ma'tëmo ëjacona, cui'ne yejajë oco da'case'e pa'isicopi oco da'caja'a yeja ëjapi. Jare asacohua'ita'a jare asayere coejë jaje cayë. ⁶ Cui'ne tsoe hue'ña yejajë ocopi col'jeni si'aye iote pa'iyë nejëse'ejë asacohua'i a'ë. ⁷ Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo cui'ne yeja yure pa'iyë cato toana ëo ja'ñepi pa'iji, Maija'quë cuañë do'ipi de'huase'epi. Ja toapi paï ñape yo'ose'e ña tëji mu'serepa co'acohua'ire ëo huesoquë nejoja'quë api.

⁸ Maija'quë do'ijë yë'ë oicohua'i iyeje huañëyema'pë pa'ijë'ë, mai Ejaëre cato te'e mu'sepi mil ometëcayë pa'ye pa'iji, cui'ne mil ometëcapi te'e mu'seje pa'ye pa'iji. ⁹ Mai Ejaë yecohua'i cayeje pa'ye i ca nëose'ere yo'o ti'ama'ë tsoe nëima'ë pa'iji. Coa ai jerepa i cato mësaruni cuasaquë dahuëre yo'oji, paï jüni huesëyere ësequë. Jaje pa'ina, i cato yëji, si'aohua'i Maija'quëna pönëni co'iyere tiro pa'icohua'ipi.

¹⁰ Jaje pa'iquëta'are ti cuasama'topi ti'aja'coa, Ejaë mu'se cato, co'amaña ñaë daiyëje pa'ye. Ja macarepa ma'tëmo cato peo hue'ñarepa nejosico pasio ai huajëya'yerepa tutu pisiyepi. Ja macarepa ma'tëmo pa'i co'amaña peo hue'ñarepa ëose'e pasipi, cui'ne iye yeja pa'i co'amañaje peo hue'ñarepa ëose'e pasipi.

¹¹ Jaje si'aye nejo ja'ñese'e pa'iji asacohua'i sëte, ai jerepa ina isisicohua'ipi ise'ere cuasajë necaijë pa'iyë pa'iji. ¹² Jaje pa'ina, Diusu yo'oja'a mu'se esa ti'ajaquë cajë tutu yo'ojë'ë, Maija'quë yo'oja'a mu'serepa ti'añere utejë. Ja mu'se cato si'aye ma'tëmo pa'iyë cui'ne yeja pa'iyë nejo huesose'e pasipi, toa uyepi peo hue'ñarepa ucosi huesoquëna. ¹³ Jaje pa'iquëta'are

mai cato huajë ma'tëmore cui'ne huajë yejare utejë pa'iyë. Diusu ca nëose'ere de'oyese'e cui'ne nuñere pase'e pa'ija'tore.

¹⁴Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë maña iye co'amañare utejë pa'ijë de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Maija'quëpi tītani si'si te'ña peocohua'ire cui'ne co'aye yo'ose'e peocohua'ire de'oye ñaja'quëre. ¹⁵De'hua cuasajë'ë, mai Ējaë cato maire oi do'ire esa daiye paji, maipi huasosicohua'i pa'ijajë caquë. Jaje cui'ne toyapi, Maija'quë do'iquë mai oiquë Pablojë, Diusu ĩte ta'ñe asaye ĩsise'eje pa'ye. ¹⁶Ĭ mësarute toya saoye ñape iye ayere mësarute capi. Jare caquë toyase'e ayeta'a yeque cato

asa tĭ'añe jëayeque pa'iji. Pa'ina, jare huesëohua'ipi Maija'quë pa'iji cuasaye carasicohua'ipi tiñe ponañë. Ja ponañeje pa'ye Maija'quë coca toyase'eje tiñe ponañeje pa'ye, ĩohua'i nejo cuaño ja'ñere jaje yo'oyë.

¹⁷Ja do'ire Maija'quë do'ijë, yë'ë oicohua'i mësaru cato iye pa'i ja'ñere cuasacohua'ipi de'hua ñajë pa'ijë'ë, mësaru nuñerepa pa'iyere, co'acohua'ipi mësarute ĩohua'i cosoyepi ne tajojë. ¹⁸Jaje pa'ina, mësaru cato ai jerepa mai Ējaë huasoquë Jesucristoni de'oyerepa ĩ pa'iyere asa tĭ'ajë'ë, ĩ oiyeje pa'ye oiyena ai de'oja'cohua'i. Jaëpi de'oquërepa yure cui'ne je'nëna ti carajaima'quërepa. Jaje pa'ijaquë.

1 SAN JUAN

Pa'i Cocarepa

1 Toyayë, mësarute du'ru pa'i huëose'ere pare. Jare yëquëpi asajë cui'ne yëquë ñaco çare papi ñahuë. Jaje pa'ina, ñajë yëquë jëñapi itire papihuë, pa'i coca ayere. Jä cato cayë. ² Iye pa'i cocapi yëquëna eta iñopi, pëca ja'quë ja're çoni pa'ise'epi. Jare yëquëpi ite quëa-caicohua'ipi ñani mësarute quëahuë, ja ti pani huesëyere. ³ Yëquë ñase'ere cui'ne yëquë asase'ere mësarute quëahuë, mësarupi yëquë ja're tsioni pa'ija'jë cajë, yëquë Maija'quëna cui'ne i mamaquë Jesucristona tsioni pa'ieje pa'ye. ⁴ Jaje toyayë, mësarute sihuayepi timëse'erepa pa'ijaquë cajë.

Ësëje Pa'i Api, Maija'quë

⁵ Iye coca cato Jesucristo yëquëre ye'yase'e a'ë. Jare mësarute quëahuë. Maija'quë cato ësë miañeje pa'ye miaquë api, ite ti peoji, nea te'te macaje. ⁶ Jaje pa'ina, maipi i ja're tsioni pa'iyë cacohua'ita'a ja yë'ta'a nea hue'ñare pa'ini coa cosoyë, cayepi cui'ne yo'oyepi. ⁷ Jaje pa'iquëta'are maipi Diusu pa'ieje mia hue'ñare pa'icohua'i pani yecohua'ire tsiosicohua'ipi pa'iyë. Jaje pa'ito Jesucristo Diusu mamaquë tsiepi si'aye co'ayere tsoa tçacaji, maire.

⁸ Tayo yo'oye peoyë cacohua'i pani maija'a co'ye cosoyë, nuñerepa pa'iyepi maini peo do'ire jaje cacohua'ipi. ⁹ Jaje pa'iquëta'are tayo yo'oyere cajë oijë Maija'quëna quëato, Maija'quë de'hue necai nuñerepa yo'oja'quë api. Jaje yo'oquë ipi mai co'aye yo'ose'ere sa'i de'huacai cui'ne si'aye tayo yo'ose'ere tsoa tçacajä'quë api. ¹⁰ Maipi tayo yo'oma'cohua'i a'ë cacohua'i pani Maija'quëpi coa cosoquëje pa'iyere neñë. I nuñerepa cocare itire pa'ë cajë cama'pë sehuoma'cohua'ipi.

Cristo Maire Cacaiquë Api

2 Maija'quë do'ijë iyere toyayë, mësarupi co'aye yo'oma'pë pa'ija'jë caquë. Jaje pa'iquëta'are co'aye tayosicohua'i panije payë, mai do'ire pëca ja'quë ja're ca de'huacaiquëre, Jesucristore nuñe pa'iquëre. ² Jesucristo cato mai tayo yo'oyepi cui'ne si'aohua'i iye yeja pa'icohua'i yo'oyepi sa'i de'huacaise'e pa'ijaquë caquë jucacaji'i. ³ Jaje pa'ina, Maija'quë cuañese'ere sehuocaicohua'i pani de'hue ite asa ti'acohua'ipi pa'iyë asayë. ⁴ Jaje pa'ina, yë'ëpi ite asa ti'ahuë caquëpi i cuañese'ere sehuoma'quë pani coa cosoquë api, ini nuñerepa cocapi peo do'ire. ⁵ Jaje pa'iquëta'are i cocare asaquë i cuañeje yo'oquë

pani ite nuñerepa oiquëre papi. Jaje pa'ijë i ja're tsiosicohua'ipi pa'iyë asayë. ⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëna tsioni pa'iyë caquë pani, Jesucristo pa'ise'ejë pa'ye pa'iyë pa'iji.

Huajë Cuañeñe

⁷ Yë'ë oicohua'i, mësaru tsoe du'ru huëo maca asajë pa'isi cocare toyayë, tsoe hue'ña cuañese'ere, huajë cuañeñere toyama'ë pa'iyë. Iye cocare mësarupi asahuë. ⁸ Jaje pa'iquëta'are, huajë cuañeñere toyayë. Jaje pa'ina, Jesuni ñajë, cui'ne mësaruni ñajë nuñerepa cocare ñañe pa'iji. Jaje pa'ina, yure cato ñami pa'ise'epi tëto saina, nuñere papi miacaji.

⁹ Jaje pa'ina, mia hue'ñare pa'iyë caquëta'a Maija'quë do'iquëre coequë cato ja yë'ta'a nea hue'ñare pa'iji. ¹⁰ Maija'quë do'iquëre oiquë cato mia hue'ñare pa'iji. Jaje pa'ire co'ayepi ite ne tçoñe peoji. ¹¹ Maija'quë do'iquëre coequë cato, nea hue'ñare pa'iji, i sai hue'ñaje huesëquëpi, neañepi ñaco çana tëhuo huesosiquëpi ñama'ë pa'iji.

¹² Tsj maña toyayë, mësarute, mësaru tayo yo'ose'ere Jesucristo do'ipi, sa'i de'huacaisi do'ire. ¹³ Ja'quëohua'i toyayë, mësarute de'hue asa ti'arena, ja'a huëo maca pa'isiquëre. Toyayë, posëohua'i mësarute, huatireje ñese quëcosi do'ire. Toyahuë, mësarute tsj maña de'hue ja'quëre pare asa ti'asi do'ire. ¹⁴ Toyayë, mësarute ja'quëohua'i, ja'a pa'i huëo maca pa'isiquëni de'hue asa ti'asi do'ire. Toyahuë, mësarute posëohua'i de'hue tutu quë'iohua'i pa'ijë Maija'quë cocapi mësaruni pa'ina, huatire quëcorena. ¹⁵ Jaje pa'ina, oima'pë pa'ijë'ë, iye yejare, cui'ne iote pa'i co'amañare. Jaje pa'ina, iye yejare oito Diusu oiyepi ite peoji. ¹⁶ Si'aye iye yeja ayere pa'ipi ti'añe cato Maija'quë ise'e peoji, co'ayere çapë yëye, ñaco çapi ña ëaye, cui'ne jerepa pa'i a'ë cuasaye, si'aye iye cato yeja aye a'ë. ¹⁷ Jaje pa'ina, iye yeja cato si'a io co'aye yëye çoni carajaija'copi pa'ico. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë yëyere yo'ocohua'i cato ti pani huesëja'cohua'i a'ë.

Nuñerepa Coca, Cui'ne Cosoye

¹⁸ Huau dohuë, ti'api, tëji mu'señarepa, mësaru ja'në Cristo sañope yo'oquë daija'quë api cajëna, asase'epi. Jaje pa'iyë yure jai pa'i Cristore sañope yo'ocohua'i etahuë. Jaje pa'ina, tëji mu'seña'ë asayë. ¹⁹ Mai ja're pa'isicohua'ipi etahuë, mai acohua'irepa peo do'ire. Jaohua'i yëquë acohua'irepa pani mai ja're patira'huë. Jaohua'i cato etahuë, si'aohua'i mai acohua'ise'e pa'iyë pañere iñojë.

²⁰ Jaje pa'iquëta'are mësarute Cristopi isipi, de'o joyore. Jaje pa'ina, nuñerepa ayere mësaruru asacohua'i pa'iyë. ²¹ Jaje pa'ina, mësarute toyama'ë pa'ë, nuñerepa cocare coa caye a'ë cuasacohua'ire toyayeje pa'ye. Mësarupi nuñerepa cocare asa ti'acohua'ire sête. Jaje pa'ina, mësarupi asayë, nuñerepa cocapi cosoye aye pa'iyë peoji.

²² ¿Jequë a'ni, cosoquë? Cosoquë cato Jesure Cristorepa peoquëni coa caye a'ë caquë api. Jajëpi Cristore sañope yo'oquë, mamaquëre cui'ne pëca ja'quëre coa caye a'ë caquë api, cosoquë cato. ²³ Jaje pa'ina, mamaquëre ìrepa peoquëni coa cayë caquë cato Maija'quëre peoquëpi pa'iji. Jaje pa'iquëta'are mamaquëre ìre papi caquë cato Maija'quëre paquëpi pa'iji.

²⁴ Jaje pa'ina, mësaruru ja'a huëo maca asase'epi mësaruni pa'ito mësarupi mamaquëna cui'ne pëca ja'quëna tsiosicohua'ipi pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁵ Jaje pa'ina, ti pa'iyere payë, Jesucristo maire ca nëose'ere. ²⁶ Coso-cohua'i ayere quëaquë toyahuë, mësarute. ²⁷ Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato payë, Maija'quë joyore, Jesucristo isisiconi. Jaje pa'ina, yecohua'i ye'yayere asañu'u cajë yo'oma'pë pa'iyë. Maija'quë joyopi mësarute ye'yaquë pa'iji. I ye'yaye cato carajai ma'ñe a'ë, nuñere pa'ë, coso ma'ñe a'ë, ìti ye'yayeje pa'ye yo'ojë Jesucristo ja're pa'ijë'ë.

²⁸ Yure jaje pa'ito huau dohuë, Cristona tsiosicohua'ipi pa'ijë'ë, ì ñai maca quëcojë ca'raye peoyerepa ì dai maca ñaja'cohua'i. ²⁹ Jaje pa'ina, mësarupi Jesucristore nuñe pa'ire papi asacohua'ire sête, si'aohua'ire nuñe yo'ocohua'ire Maija'quë mamajë a'ë, asayë.

Maija'quë Mamajë

3 Ñajë'ë, Maija'quë maire ai oi yë'ë mamajë a'ë cayere. Care paji, mai ì mamajë a'ë. Jaje pa'ina, iye yeja pajai mai pa'iyë asa ti'añe pañë, Maija'quë pa'iyë asa ti'ama'cohua'i sête. ² Jaje pa'ina, mai cato Maija'quë mamajë a'ë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë do'ijë ja yë'ta'a huesëyë, mai tiñe pa'iohua'i pa'ì ja'ñere. Jaje pa'iquëta'are asayë, Jesucristo ñaisi maca ìte ñajë maije ije pa'iohua'i pa'ì ja'ñere. ³ Jaje pa'ina, si'aohua'ì ìna uteye pacohua'ì cato ìohua'ìja'a co'ye tsoa toñë, Jesucristoje pa'iohua'ìrepa, ne'cua peocohua'ìrepa pañu'u cajë.

⁴ Jaje pa'iquëta'are cuañese'ere tayo yo'oquë pani co'aye yo'oji. Jaje pa'ina, tayoye cato cuañese'ere ne jëyoye a'ë. ⁵ Tsoe mësarupi asayë, Jesucristo ti co'aye yo'oma'quëpi iye yejana daise'e, mai tayo yo'ose'ere nejocasi'ì caquë. ⁶ Jaje pa'ina, ì ja're tsioni pa'iquë cato tayo yo'oma'quë api. Jaje pa'iquëta'are tayo yo'oquë cato ìteje ñama'quë api, cui'ne ì pa'iyëje asa ti'a-ma'quë api. ⁷ Huau dohuë, yecohua'ina coso cuañoma'pë pa'ijë'ë, nuñere pare yo'oquë cato nuñe pa'iquë api, Jesucristo nuñerepa pa'iyëje pa'ye. ⁸ Jaje pa'iquëta'are tayose'ere yo'oquë pa'iquë cato huati tsequë api. Huati cato ja'a huëo maca aquëpi tayose'ere yo'o-quë pa'iquë api. Jaje pa'ina, Maija'quë mamaquë huati nese'ere nejosi'ì caquë daji'ì.

⁹ Maija'quë mamaquë de'osiquë cato tayo yo'oyere yo'oma'quë api, Maija'quë ayepi ìni pa'ì do'ire. Tsoe Maija'quë mamaquë sête tayo yo'oma'quë api. ¹⁰ Jaje pa'ina, pajai yo'oyena ñani asayë pa'iji, Maija'quë mamajëre, cui'ne huati mamajëre, nuñere pare yo'oma'cohua'ipi, cui'ne yecohua'ire oima'cohua'ì cato Diusu tsequëhuat'ì peoyë.

Sa'ñe Oijë Pa'iyë

¹¹ Pajai ñape yecohua'ire oiye pa'iji ca cocare mësaruru du'ru macarepa asacohua'ì a'ë. ¹² Cañje pa'iohua'ì pa'ima'pë pañu'u, huati aquëpi yo'jeire huani jëose'eje pa'iohua'ì. Me yo'oquë yo'jeire huani jëose'e ñani, Cañ yo'oyepi co'aye paji'ì. Pa'ina, yo'jei yo'oyepi de'oye paji'ì. Ja do'ire huani jëopi.

¹³ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, iye yeja acohua'ipi mësarute coecohua'ì pa'ito ¿me yo'ojë jaje yo'oye'ni? cajë ai cuasama'pë pa'ijë'ë. ¹⁴ Jaje pa'ina, maipi asajë pa'iyë, ja'në ju'iñere pa'isicohua'ipi ti pa'iyena tëto saiscicohua'ipi pa'iyë, Maija'quë do'ijëre ai oi do'ipi. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë do'ijëre oima'quë cato ja yë'ta'a ju'ì hue'ñare pa'iji. ¹⁵ Maija'quë do'iquëre coequë cato pajire huani jëoquëje pa'ì api. Jaje pa'ina, tsoe mësarupi asayë, pajire huani jëoñe yëquë cato ti pani huesëye peoquë pa'iyere. ¹⁶ Pajire oiye asa ti'añë, Jesucristo maire oi do'ire ai yo'ose'ere asajë. Jaje cui'ne maije Maija'quë do'ijëni oijë ai yo'ocaiye pa'iji, mai pa'iyepi. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are iye yeja co'amaña paquëpi, Maija'quë do'iquëpi carajani ai yo'oquëna, cõcaima'ë coa ñato co'aji. ¿Jaje pa'ire me Maija'quë oiye ì joyore pa'iquë'ni? ¹⁸ Huau dohuë maña, jaje pa'ina, coa yë'ose'epi oiye cama'pë pañu'u. Coa ai jerepa nese'ere papi ìñoñu'u, mai nuñerepa oiye.

Ì Ña Hue'ñare Pana Quëcojë Pa'iyë

¹⁹ Iyere asajë, nuñerepa acohua'ì a'ë cuasajë cui'ne ì ña hue'ñare pana mai joñoaje ì tsera pa'ë asajë co'a ju'iñe peoyerepa pa'ija'cohua'ì a'ë. ²⁰ Jaje pa'ina, mai joyopi co'acohua'ì a'ë sañope caye pa'ito, Maija'quë mai joyo asayë jerepa pa'ì sête jerepa si'aye asaji, mai pa'iyë. ²¹ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, mai joyopi sañope maire caye peoto co'a ju'iñe peoyerepa Maija'quëna quëcojë pa'iyë. ²² Jaje pa'ijë ì yëyere yo'ocohua'ipi, cui'ne ì cuañese'ere de'oye sehuocaicohua'ipi mai yëyere ìte seto ìpi isija'quë api. ²³ Iye a'ë, ì cuañeñe. Jesucristo cato Maija'quë mamaquë api asani ìte tuiye pa'iji. Cui'ne pajai ñape yecohua'ire oijë pa'iyë pa'iji, Jesús cuañese'eje pa'ye. ²⁴ Jaje pa'ina, ì cuañese'e sehuocaicohua'ì cato Maija'quë ja're cõni pa'iyë, Maija'quëpi ìohua'ini pa'ina. Maija'quë joyore maina isisi do'ire asayë, Maija'quëpi mai ja're pa'iyë.

Maija'quë Joyo Cui'ne Cristore Sañope Yo'o Joyo

4 De'oji, Maija'quë do'ijë. Iye yeja jai pajai Maija'quëre cacaicohua'ì a'ë cajë, coa cosocohua'ì pa'iyë. Ja do'ire si'aohua'ire care payë cuasajë asama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa ìohua'ì case'ere neña-

jë'ë, Maija'quë joyo ayere pa'ni, iye panita'a co'a joyopi cama'quë cajë. ² Iyena mësaru Maija'quë joyore papi caquëna, cayë asaye pa'iji, iohua'ini Jesucristoni pai capë quë'irepa daji'i, cajëna. ³ Jesucristore jaje cama'quë cato Maija'quë joyore peoquë api. Cristore sañope yo'o joyore hue'equë api. Jä joyopi daija'quë api asahuë, mësaru. Jä joyopi yure tsoe iye yeja paire pa'iji.

⁴ Huau dohuë, mësaru cato Maija'quë tsecohua'i a'ë. Jäje pa'ina, mësarupi iti cosocohua'ini ñese quëcohuë, iye yeja paire pa'iquëre seña maca tutu quë'ipi mësaru jä're pa'i do'ipi. ⁵ Jaohua'i jä cosocohua'i cato iye yeja acohua'i a'ë. Jäje pa'ina, iye yeja cocare cayë. Cajëna, iye yeja paipi iohua'ire asacaiyë. ⁶ Jäje pa'iquëta'are mai cato Maija'quë tsecohua'i a'ë. Jäje pa'ina, Maija'quë pa'iyere asacohua'ipi mai cayere asayë. Maija'quë tsequë peoquë cato mai cayere asayë. Jäje yo'oyena, ñañë, Maija'quë joyo hue'equëre.

Diusu Paire Oiquë Api

⁷ Maija'quë do'ijë, pai ñape yecohua'ire oijë pañu'u. Paire oiye cato Maija'quë tse a'ë. Jäje pa'ina, yecohua'ire oicohua'i cato Maija'quë mamajë a'ë, cui'ne Maija'quë pa'iyere asacohua'i a'ë. ⁸ Maija'quë cato paire oiquë api. Jäje pa'iquëta'are yecohua'ire oima'quë cato Maija'quë pa'iyere asama'quë api. ⁹ Jäje pa'ina, iye yejana i mamaquëre te'ire, jäë do'ipi pa'iyere ti'ajajë caquë jëjo dao maca maire Maija'quë oiye iñopi. ¹⁰ Jäje pa'ina, i maire oi yo'ose'e cato iye a'ë, mamaquëre mai co'aye yo'ose'e sai tocaija'quëre jëjo daose'e a'ë, cui'ne Maija'quëre ti oima'cohua'ini maire ipi oise'e a'ë.

¹¹ Maija'quë do'ijë, Maija'quëpi jä jerepa maire oisiquëre sête maije pai ñape yecohua'ire cui'ne oiye pa'iji. ¹² Te'ijë Maija'quëre ñaco care papi ñasiquëje peoji. Jäje pa'iquëta'are maipi de'huerepa yecohua'ire oini asayë, Maija'quëpi mai jä're pa'iji cajë. Jäje pa'ina, maija'a i oiyepei eta iñoji, ije pa'i yo'ojë. ¹³ Jäje pa'ina, i joyore maina isisi do'ire asayë, i jä're pa'ijëna, ipi mai jä're pa'iji cajë. ¹⁴ Jäje pa'ina, yëquë i mamaquëre ñasicohua'ipi, pëca ja'quëpi mamaquëre jëjo daopi, iye yeja paire huasoquëre cajë quëayë. ¹⁵ Jäje pa'ina, Jesure Maija'quë mamaquëre pare asaquë cato Maija'quë jä're pa'iji. Pa'ina, Maija'quëpi i jä're con i pa'iji.

¹⁶ Jäje pa'ina, i pa'iyere maipi asa ti'ajë i maire oiye oire paye a'ë asajë i oiye sehuohuë. Diusu cato oiquë api. Jäje pa'ina, paire oiquë cato Diusu jä're pa'iji. Pa'ina, Diusupi i jä're pa'iji. ¹⁷ Jäje pa'ina, ta'ñe paire oiye pasicohua'i pani, pai ñape yo'ose'e ña mu'serepa mai co'a ju'ima'pë quëaja'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Jäje pa'ina, mai cato Jesucristoje pa'iohua'i a'ë, iye yeja pa'i maca. ¹⁸ Paire oiye cato ca'raye peoye a'ë. Jäje pa'ina, paire nuñerepa oiyepei ca'rayere pi'ra eto saoji. Ca'raye pa'ito nuñerepa oiye ti'ama'quë api.

¹⁹ Maija'quëpi maire du'ru macarepa oji'i. Jäje pa'i do'ire maije ite oiye. ²⁰ Jäje pa'ina, paipi "yë'ë oiye, Maija'quëre" caquëpi Maija'quë do'iquëre oima'quë pani coa cosoquë api. Jäje pa'ina, Maija'quë do'iquëre tiña

ñaquëni oiye pa'ni zme Maija'quëre ña cuañoma'quëre oiye pa'iquë'ni? ²¹ Jäje pa'ina, maipi payë, i cuañese'e ñeje cayere: "Maija'quëre oiquë cato Maija'quë do'iquëreje oiye pa'iji."

Pa'ire Paji Cuasayepi Iye Yeja Ayere Ñese Quëcoye.

⁵ Si'aohua'i Jesure, Cristore papi asacohua'i cato, Maija'quë mamajëre pa'ë. Jäje pa'ina, pëca ja'quëre oicohua'ipi mamaquëreje oiye. ² Jäje pa'ina, Maija'quëre oijë, i cuañese'ere de'oye sehuocaijë pa'ito, asayë, Maija'quë mamajëreje cui'ne oicohua'i a'ë cajë. ³ Maija'quëre oiye cato i cuañese'ere sehuocaiye a'ë, i cuañëñere sehuocaiye cato ai yo'o ma'ñe a'ë. ⁴ Maija'quë mamaquëpi pa'ito iye yeja aye ñese quëcoye pa'iji. Jäje pa'ina, Maija'quë pa'ire paji cuasayepi si'aye iye yeja aye ñese quëcoye necaji. ⁵ Jäje pa'ina, Jesu api, Maija'quë mamaquë asaquë pa'iquëpi iye yeja aye ñese quëcoquë pa'iji.

Maija'quë Mamaquë Ayere Quëaye

⁶ Iquë Jesús cato i do cuañose'epi, cui'ne i ju'i tsie ne-jose'epi iñone paji'i. Cristo api, maire huasoquë. Coa oco doyesee pa'iyere paipi, oco dose'e cui'ne i tsie con i paji'i. Maija'quë joyo cato si'aye iyere ñani quëapi, cui'ne nuñerepa ca joyo api. ⁷ Jäje pa'ina, ma'tëmore toasocohua'i, iye yo'ose'ere ñasicohua'i pa'iyë, Maija'quë, Cocarepa, cui'ne Maija'quë joyo. Iye toasocohua'i cato te'ipi pa'iyë. ⁸ Maija'quë joyopi Jesucristore Maija'quë mamaquë api quëapi, maire. Cui'ne asayë, oco dose'e cui'ne i tsie ne-jose'ere. Jäje cuasajë'ë, toasone iye yejana iye te'e cuasayepi pa'iji, Jesucristo Maija'quë mamaquërepa pa'iyere. ⁹ Paipi quëa'quëna, care paji cuasajë asacaicohua'i a'ë, asacaicohua'i sête. Maija'quë quëaye jerepa do'i quë'ye sête asacaiye pa'iji, Maija'quë i mamaquë ayere quëaye. ¹⁰ Jäje pa'ina, Maija'quë mamaquëre ire papi caquë asaquë cato i mamaquë ayere, Maija'quë joyo quëayere i joyore paji. Jäje pa'iquëta'are Maija'quë case'ere ire papi cuasama'quë cato Maija'quëni cosoure neji, i mamaquë ayere asacaima' do'ire. ¹¹ Maire quëase'e cato iye a'ë: Maija'quë maire ti pa'iyere isipi. Jäje pa'ina, i mamaquëni iye ti pa'iyere pa'iji. ¹² Jäje pa'ina, i mamaquëre paquëpi ti pa'iyere paji. Jäje pa'iquëta'are Maija'quë mamaquëre peoquë cato ti pa'iyere peoquë api.

Yëhuo Tëjiquë Caye

¹³ Maija'quë mamaquëre ire papi cajë asani sehuosicohua'ina toyayë, iye, mësarupi ti pa'iyere payë cajë asajajë caquë.

¹⁴ Maipi Maija'quë yëyeje pa'ye seto ipi asacaiji asayë, mai. Jäje pa'ina, co'a ju'iñe pañë Maija'quëpi necaija'quë api cuasajë. ¹⁵ Jäje pa'ina, Maija'quëpi mai seña asacaiji. Asayë sête mai ite se'ese'e tsoe ti'ani payë asajë pa'iyë.

¹⁶ Pa'iji, tayo yo'ose'epi juni huesëyena sayeje, cui'ne tayo yo'ose'epi ju'iñena sa ma'ñeje pa'iji. Jäje pa'ina, yequëpi, juni huesëye ne ma'ñere Maija'quë do'iquëpi

tayo yo'oquëna, ñani Maija'quëre seccacaiye pa'iji. Seccacaito Maija'quëpi tayosiquëre pa'iyere isija'quë api. Cama'ë pa'iyë, jüni huesëye neñere tayo yo'ouna, seccacaijë'ë caquë. ¹⁷ Si'aye tayo yo'oye co'ayese'e pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yeque cato tayose'epi ju'iñena sa ma'ñe a'ë.

¹⁸ Diusuni pëca ja'quëre pacohua'ipi tayo yo'oma'pë pa'iyë, Maija'quë mamaquëpi ñacaina, huatijë pu'pe-ma'ëna.

¹⁹ Jaje pa'ina, maipi asayë, iye yeja pai cato iohua'i ëjaë huatipi cuañequëna pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are mai cato Maija'quë tsecohua'i a'ë asayë.

²⁰ Asayë, cui'ne Maija'quë mamaquëpi dani maire ta'ñe asaye isise'e, nuñerepa Maija'quë pa'iyere asa ti'ajajë caquë. Jaje pa'ina, asayë, mai nuñere pare pa'iyë, i mamaquë Jesucristoni. Jajë api, nuñerepa Diusu ti pani huesëyere paquë. ²¹ Tsi dohuë, de'hua ñajë pa'ijë'ë, coso diusuohua'ire, yo'ojë sehuoye.

2 SAN JUAN

Nuñerepa Pa'iyë Cui'ne Ti Oiyë

1 Aipi yë'ë iye toya ja'hua toyayë, Maija'quë sahuasicona, cui'ne ìti tsëcapë acohua'ina caquë, yë'ë nuñerepa ai oicohua'ina. Yë'ëse'e oiyë pañë, cui'ne yë'ë oiyëje pa'ye mësarute oiyë, nuñerepa cocare asasicohua'ipi. **2** Oiyë, mësarute nuñerepa cocapi yëquë joñoare pa'i do'ire, ja nuñerepa cato mai ja're ti pani huesë ja'ñe a'ë. **3** Jaje pa'ina, Maija'quëpi cui'ne Ëjaë Jesucristo Maija'quë mamaquëpi cõni nuñerepa yo'ojë mësarute oijë ì oiyere, jo'cua de'oye pa'iyere, cui'ne teaye pa'iohua'ire ñani cõcaiyere isijajë. Isijëna, de'oye pa'ijë'ë.

4 Mësaruru mamajë acohua'ipi Maija'quë maire cuañese'ere nuñere pare pa'ijëna, tì'ani ñani yë'ë ai sihuahuë. **5** Yure jaje pa'ito Maija'quë do'ijë señë, mësarute. Paì ñape yecohua'ire sa'ñe oijë pañu'u. Iye yë'ë mësarute toyaye huajë cuañese'e peoji. Tsoe ja'a huëo maca mai asase'e a'ë. **6** Paìre oijë pa'iyë cato Maija'quë cuañese'eje pa'ye yo'ojë pa'iyë pa'iji. Jaje pa'ina, cuañese'ere tsoe ja'a huëo macana asasicohua'i sète paìre oiyere pa'ijë'ë.

Coa Cosocohua'i

7 Jai paì cosocohua'i iye yeja pa'iyë, Jesucristore nuñerepa paìje pa'irepa daji'i cama'cohua'i. Jaje pa'ina, ìte jaje cama'cohua'i cato cosocohua'i a'ë, cui'ne Cristore sañope yo'ocohua'i a'ë. **8** Si'aye mësaruru nesi do'i saì cuañõñere cajë de'hua ñajë'ë, mësaruru ai yo'ojë nesi co'amañare nejoñe.

9 Cristo ye'yase'ere pa'ima'ë, Cristo ye'yase'ere tëtõ sani yo'oyë caquë cato, Maija'quëre peoquë api. **10** Jaje pa'ina, mësaruru quë'rona daicohua'ipi iye ye'yase'ere dama'cohua'i pa'ito, "daijë'ë, huë'ena" cama'pë pa'ijë'ë. Cui'ne pëpayeje pajë'ë. **11** Jaje yo'ocohua'ire pëpaquë cato ìohua'i co'aye yo'o të'huire pa'iji, do'i quë'ye.

Ca Tëji Cocarepa

12 Jaiye mësarute caquë toyaye payë. Jaje pa'iquëta'are toya ja'huana tintapi toyaye coeyë. Coa ai jerepa mësaruru quë'rona sani mësaruru ñaquë cayere yëyë, mai sihuayepi tì'ase'erepa pa'ija'co caquë. **13** Maija'quë sahuasico mamajëje më'ëre pëpa saoyë, më a'yo mamajëje pa'iohua'ipi. Jaje pa'ijaquë.

3 SAN JUAN

Gayore Pëpaye

1 Aipi yë'ë toyayë, iye toya ja'hua yë'ë cajeirepa Gayona caquë, yë'ë nuñerepa oiquëna.
2 Më'ëre Maija'quë do'iquëre seçacaiyë, ju'ima'quë caquë, si'aye më'ë yë yo'oye de'oyerepa etaja'quë caquë, më joyo de'oye pa'iyeyë pa'ye. **3** Yë'ë ai si-huahuë, Maija'quë do'ijëpi dani më'ë ocue pa'i macarepa nuñere pare pa'i yo'oyere quëajëna, asani.
4 Peoji, yeque yë'ë sihuaye iyejeyë pa'ye. Jajë pa'ina, yë'ë mamajëpi nuñere pare pa'ijëna, asani ai sihuayë.
5 Maija'quë do'iquë më'ë nuñerepa yo'oyë, Maija'quë do'ijëre yequë hue'ñapi daicohua'ire më'ë ñama'co-hua'irejeyë çocai yo'oni. **6** Si'aohua'i Maija'quë do'ijë tsi'si sitona më'ë aiohua'ire oi yo'oyere quëajëna, asahuë. Jajë pa'ina, señë, më'ëre. Jaohua'ire saijëna, co'amaña caraye pa ja'ñere çocaijë'ë caquë, Maija'quë sihuaquë ñañere yo'ojë'ë caquë. **7** Jaohua'i cato Jesucristore necaiyere cajë sai huëohuë. Jajë pa'ina, Maija'quë do'ijë peocohua'ipi çocañu'u cato coeyë, iohua'i çocaiyere imañe. **8** Jajë pa'ina, maipi jaohua'ire ñacaiye pa'iji, nuñerepa cocare quëaja'cohua'ire mai çocai do'ipi.

Diótrfes Co'aye Yo'ose'e Cui'ne Demetrio De'oye Yo'o Iñose'e

9 Maija'quë do'ijë, më'ë quë'ro pa'icohua'ina caquë yë'ëpi toyahuë. Jajë pa'iquëta'are Diótrfespi yëquë case'ere asacaiye coepi, ipi iohua'i ëjaë pasi'i caquë

yo'o do'ire. **10** Jajë pa'ina, yë'ëpi jarona saisiquë pani sañope yo'oyere caja'quë a'ë, yëquë yo'o ma'ñere coa cosoquë co'aye sañope caquëre. Jase'e cama'ë cui'ne Maija'quë do'ijëpi tì'acohua'irejeyë daijë'ë cama'ë yo'o'ji. Cui'ne yecohua'ipi iohua'i huë'ena saye yëcohua'irejeyë sama'pë pa'ijë'ë caquë ësequë yo'o'ji. Cui'ne tsi'sisi hue'ñana eto saokuë yo'o'ji, iohua'i huë'ena saye yëcohua'ire.

11 Maija'quë do'iquë, co'aye yo'o iñoñere tuima'ë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa de'oye yo'oquë pa'ijë'ë. De'oye yo'oquëpi Maija'quë tsequë pa'iji. Co'aye yo'oquë cato Maija'quëre ñama'quë api.

Demetrio De'oyerepa Yo'ose'e

12 Si'aohua'i Demetriore de'oquë api cayë. Nuñerepa coca cayejeyë pa'ye pa'iquë api. Yë'ë i pa'iyeyë ñaquëjeyë de'oquë api cacaiyë. Jajë cajëna, më'ëpi nuñerepa cayë caquë asayë.

Ca Tëjyerepa

13 Jaiye më'ëre caye pahuë. Jajë pa'iquëta'are coeyë, coa toya ja'huana tintapi toyani jëjo saoye. **14** Më'ëre pani ñaquë cayere yëyë. Jajë pa'ina, esa ña huajë'ñe nëiji.

15 Ai cuasama'ë de'oye pa'ijë'ë. Iño pa'icohua'ina më'ë cajeohua'ipi më'ëre pëpa saoyë. Jajë cui'ne yë'ëjeyë më'ëre señë, pai ñapere yëquë cajeohua'ire yëquë cajeohua'ire jaro pa'icohua'ire pëpacaijë'ë caquë.

SAN JUDAS

Judas Toyase'e Maija'quë Soisicohua'ina

1 Yë'ë Judaspi, Jacobo yo'jeipi, Jesucristo jo'yaëpi iye toya ja'hua toyayë, Maija'quë soisicohua'ina, i-na isisicohua'ina, Jesucristopi ñacaina, pa'icohua'ina. ² Maija'quë jo'cua de'oye pa'iyere, Maija'quë paire oiyere, cui'ne ipi teaye ñani oi coçaiyere ai jerepa isi cuañojë pa'ijajë caquë señë.

Coa Cosoye Ye'yacohua'i (2 Pe 2.1-17)

³ Maija'quë do'ijë, yë'ë cato ai toyaye yëhuë, huaso coca ayere mësaruru cui'ne yë'ë mai payere. Jaje pa'iquëta'are yure cato yequere toyaquë ai seña pa'iji, mësarute. Ai cuasajë yo'ojë'ë, mai huaso coca ye'yayere nejoñe. Iye ye'yayere si'aye Maija'quë i pa'ina isise'epi. ⁴ Tsoe coa cosojë ye'yacohua'ipi yahuerepa mai ja're cõni cacasicohua'ipi pa'iyë. Jaohua'ire cato tsoe toyase'epi quëaji, nejoja'cohua'ire ca neosicohua'ipi pa'iyë. Jaohua'i cato Maija'quë sañope yo'ocohua'ipi i de'o cocare pare tiñe põnani si'si yo'oyere de'oye a'ë cajë ye'yayë, cui'ne mai paquë, mai Éjaë Jesucristo pa'iji cayere coa caye a'ë ca-cohua'ipi.

⁵ Mësarupi tsoe asacohua'ipi pa'itojë, mësarute caye yëyë, mësarupi Israel paire Egíptopi etosi jeteyo'je, ite ire pare cuasama'cohua'ire nejose'ere cuasajajë caquë. ⁶ Cui'ne huiñaohua'irejë nea hue'ñare pana cosicohua'ini paji, ti jarote quëna meapi huesicohua'ipi pani huesëyë. Jaohua'i cato iohua'ipi ocue pa'i macarepa pa'ima'pë, Maija'quë ja're cõni pa'i sito jëoconi etasi do'ire. Pa'i ñape yo'ose'e ña mu'serepa ca huesojä'cohua'ipi pa'iyë. ⁷ Huiñaohua'ipi yo'ose'eje pa'ye Sodoma cui'ne Gomorra cui'ne io yë'quë maca pa'i daripëaje, nomi yo'oyena ne huesëni pa'i yo'ojë pa'iyë tëtõ sani co'aye yo'ojë yaya maca pa'i toana ëo huea cuañoa'huë'ë. Ja yo'ose'e cato si'aohua'ire quëaye a'ë, jaje yo'oma'pë pa'ijë'ë caquë.

⁸ Jaje yo'ose'e asajëta'a iye cosojë ye'yacohua'ipi, coa huëo çaise'eje pa'yere pa'ijë si'si neñë, iohua'ipi çapë. Cui'ne si'a ëjaohua'ipi cui'ne iohua'ipi cuañese'e coejë mai sehuosicohua'ipi ëjaohua'irejë ca'rama'pë sañope co'ayere cajë pa'iyë. ⁹ Miguel huiñaë ai jerepa tutu quë'iohua'ipi aquëpi Satanás ja're capi, Moisés çapëre ësequë. Èsequëta'a Satanásre sañope cama'ë coa i ñe-je capi: Mai Éjaëpi sa'i de'huaye pa'iji, më'ëre. ¹⁰ Jaje pa'iquëta'are iye ëmëohua'ipi cato iohua'ipi asa ti'ama' co'amañare ai co'aye cayë, cui'ne iohua'ipi coa noni

yo'ojë asa ti'añere, ta'ñe asaye peocohua'ipi nëtërojaico-hua'ipi asayeje pa'ye asayë. Jaje pa'ina, iohua'ipi nejo cuañõ ja'ñere yo'ojë pa'iyë.

¹¹ ¡Teayerëpa jaohua'ipi maña! Caín co'aye yo'ose'eje pa'iohua'ipi pa'iyë, cui'ne Balaam curi yë do'ire Maija'quë paire sañope yo'ose'eje pa'iohua'ipi pa'iyë. Cui'ne Coré Maija'quëpi pa'i ëjaë ca neosiquëre coequë sañope yo'ocquë ju'aji'i. Jajëje pa'iohua'ipi pa'iyë, jaohua'ipi. Jaje pa'i do'ire ai yo'ojë pa'ija'cohua'ipi a'ë, teayerëpa. ¹² Mësaruru sa'ñe oi do'ire tsi'sini ajië pa'iyere, jaohua'ipi co'aye si'si a'sioje pa'ye iñoñë, mësaruru de'oye tsi'sijë pa'iyena, ca'rama'pë mësaruru ja're cõni ajië, iohua'ise'e co'ye cuasa do'ire. Cui'ne oco peo siri-je pa'iohua'ipi a'ë, cui'ne tutupi siri tutu saouna, ti oco isima'o. Cui'ne ocue ñëa quëi tëcahuëta'a quëiñe pañeje pa'iohua'ipi a'ë. Quëima' do'ire ju'isicohua'ijë pa'iohua'ipi pa'iyë. Cui'ne si'a soquë saihuë duta çase'e-je pa'iohua'ipi a'ë, cayayese'e ju'ise'eje pa'iohua'ipi.

¹³ Jaohua'ipi cato jai tsiaya tuturepa co'poyeje pa'iohua'ipi a'ë. Jajë pa'iohua'ipi iohua'ipi si'si yo'oyere ma' çañë, siri-je pa'yere. Jaohua'ipi cato iohua'ipi saima'a ne huesosi ma'ñoco a'ë. Jaje pa'ina, ti nea hue'ñare pare pani huesëja'cohua'ire ca huesosicohua'ipi a'ë.

¹⁴ Adánpi huëoni pani dao hue'ña siete aquë paji'i, Enoc. Jajëpi Maija'quëpi quëaquëna, jaohua'ipi ayere capi, ñeje: "Ñahuë, Éjaëre jai merepa jai pa'i ja're i huiñaohua'ipi ja're daina, ¹⁵ si'a paire tsi'soni iohua'ipi yo'ose'ere ña de'huasi'ipi caquë, cui'ne si'aohua'ire co'a-cohua'ire nejoñe pa'iji ca huesosi'ipi caquë, jaohua'ipi co'ayere yo'ojë pa'i do'ire, cui'ne Maija'quëre sañope pëijë ca do'ire caquë." ¹⁶ Jaohua'ipi cato iohua'ipi payere cuasajë sihuama'pë oi ëa joyo pajë, coa iohua'ipi co'aye yëyere yo'ojë pa'iyë. Pa'ijë yecohua'ipi payere neñu'u cuasajë de'o coca mañapi yecohua'ire cacohua'ipi a'ë, coa jerepa pa'iohua'ipi a'ë cuasajë.

Sehuosicohua'ire Yëhuoye

¹⁷ Jaje iohua'ipi pa'iquëta'are mësaruru Maija'quë do'ijë, cuasajë'ë, mai Éjaë Jesucristo jëjo saocohua'ipi mësarute case'ere: ¹⁸ "Tëji mu'seña cato pa'ija'cohua'ipi a'ë, iohua'ipi yëyeje pa'ye co'ayere pa'icohua'ipi, Maija'quë ayere cue'cue paipi pa'ija'cohua'ipi." ¹⁹ Maija'quë joyo peocohua'ipi, coa noni iohua'ipi yëyepi pa'icohua'ipi, cui'ne paire huahuejë yo'ocohua'ipi a'ë, te'e paire cuasama'pë.

²⁰ Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato, Maija'quë do'ijë, ocue pa'i macarepa Maija'quë pa'iji cuasayepi se mëojë pa'ijë'ë, Maija'quë joyo yo'oyepi Maija'quëre sejë pa'icohua'ipi. ²¹ Maija'quë oiyere pa'ijë'ë. Jaje pa'ijë Je-

sucristo daijã'a mu'sere utejë pa'ijë'ë. Jãje pa'ijëna, oi teaye maire ñani ti pani huesëyere isijã'quë api.

²²Jëa coecohua'ire teaye ñani oijë pa'ijë'ë, nui cocare pare tuijãjë cajë. ²³Pãire oijë pa'icohua'ipi eto huasojë'ë, toare pa'icohua'ire Maija'quëre tã'ajajë cajë. Jãje pa'iquëta'are de'hua ñajë'ë, ìohua'i co'aye pa'iyepi si'si ne tuture pacohua'ire.

²⁴Yure cato Maija'quëpi mësarute tãima'pë pa'ijã'cohua'ire ne tutu paji, cui'ne ì de'oquërepa ña hue'ñana si'si tẽ'ña peocohua'ipi ai sihuacohua'ire eto nëco tutu paji. ²⁵Maija'quë cato te'i api, de'oquërepa tã'ñe pa'ipi maire huasoquë, mai Èjaë Jesucristo yo'o do'ipi. Si'a miañe paquë api, ëjaohua'i mëñe Èjaëre papi, si'aye ì tsëse'e a'ë cui'ne ì api, ìti cuãñequë, tsoe jã'a huëo macajë, yurejë, cui'ne je'nëna jãjese'e. Jãje pa'ijãquë.

APOCALIPSIS

Jesucristo Īñoŝe'e

1 Iye cato Diusupi Jesucristona Īñoŝe'e a'è, Jesucristopi ĭ jo'yare quëajaquë caquë, yequë mu'se esa pa'i ja'ñere. Jaje Īñouna, Jesucristopi ĭ huiñaère jëjo daopi, ĭ jo'yaë Juanna quëaja'quëre. ² Jaje pa'ina, Juanpi ĭti si'aye iye co'amaña cui'ne Maija'quë cocare Jesucristopi ĭtire pa'è caquëna, ñasiquëpi quëaquë pa'iyë.

³ Sihuaquë pa'ija'quë api, iye toyase'e ñaquëpi, cui'ne sihuacohua'i pa'ija'cohua'i a'è iye Maija'quë ĭsisi cocare caquëna, asajë Īño toyase'e cayere sehuocohua'ipi, tsoe tĭ'a tējiji, ĭti yo'oja'a mu'seña.

Juan Toyase'e Siete Sehuosi Tsëcana Caquë

⁴ Yë'è Juanpi toyayë, siete sehuosicohua'i tsëca Asia yeja pa'icohua'ina caquë, mësarute ĭti pa'iquëpi, tsoe pa'isiquëpi cui'ne daija'quëpi cui'ne ĭ ñu'i saihuë tĭñarepa siete joñoa pa'iyepi çoni, cui'ne Jesucristo ĭ case'eje ñaquë cacaisiquëpi, ju'isicohua'i aquëpi du'ru huëisiquëpi iye yeja pa'ija'cohua'ire meñe cuañequëpi çoni mësarute de'oye ñacaiyepi jo'cua de'oye pa'ijë'è. Cristo cato maire oi tayo yo'o tuture nejocaji'i, ĭ tsiepi. ⁶ Nejni maire ëjaohua'ire cui'ne Maija'quëre ĭ pëca ja'quëre pare necaicohua'ire nepi. Jaë api, si'aye miañe paquë, cui'ne si'aye ĭ tsese'e a'è. Jaje pa'ijaquë.

⁷ Sirija'a daija'quë api, jare asajë'è. Si'a pa'ija'cohua'i a'è, ĭte, cui'ne ĭte a'si yo'osicohua'ijë ñaja'cohua'i a'è, cui'ne si'a yeja pa'icohua'ijë ĭte ñajë ai cuasajë oija'cohua'i a'è. Jaje pa'ija'coa.

⁸ "Yë'è aë, du'ru aquë, cui'ne tējiquë" caji, Èjaë Maija'quë si'a tutu quë'ire papi, ĭti pa'iquëpi ja'në pa'isiquëpi, cui'ne ĭti daija'quëpi.

De'o Cristore Ñase'e

⁹ Yë'è, Juan mësarua'yë a'è, Maija'quë do'ire. Jaje pa'ina, Jesure tsioni pa'i do'ire mësarua'ire te'e pa'iyë, Maija'quë cuañe tē'te pa'iyere, ai yo'oyere, cui'ne ai yo'ojë quëco tuture. Jaje paquëpi Jesucristo case'ere Maija'quë cocare quëa do'ire tseasiquëpi Patmos hue'e saodohuëre paë'è. ¹⁰ Pa'ina, mai Èjaëre pare sihua mu'se tĭ'aëna, Maija'quë joyopi yo'oquëna, joyose'e pa'iquë de'osiquëpi Maija'quëre sei paë'è. Pa'i asahuë, yë'è jeteyo'jepi duruhuë juiyepi pa'yerepa tutu caquëna.

¹¹ "Yë'è a'è, du'ru aquërepa cui'ne tējiquërepa. Toyajë'è, te'e toya pëpë më'è ñañere. Toyani Asia yejana jëjo saojë'è, siete sehuosi tsëcana Efesona, Esmirna,

Pérgamona, Tiatirana, Sardisna, Filadelfiana, cui'ne Laodiceana."

¹² Caquëna, çnepi jaje caye'ni? caquë co'ye pönëquë ñahuë, siete pa'ye oropi nesi sotoanoana, toa tsë'ise'epi pa'ina. ¹³ Ja siete pa'ye pa'i jopore pare pa'ije pa'ipi, ĭ quëore paja'a tsoa ju'i çare ju'i nëcapi. ĭ coti saihuëre paja'a oro tēicapi tēasiquë paji'i. ¹⁴ ĭ naña cato poja'yerepa paji'i. Yëi ñama nañaje pa'ye, panita'a po sirioje pa'yerepa paji'i. Cui'ne ĭ ñaco çapi toa ñoaje pa'yerepa paji'i. ¹⁵ Cui'ne ĭ quëo cato de'o quënare de'oyerepa çoni toana ëose'eje pa'yerepa ye'hue pa'ye paji'i. Cui'ne ĭ yë'o cato jai jupo pĭsiyeje pa'yerepa tutu pĭsipi. ¹⁶ ĭ ëja tē'te jëtëre siete ma'ñocohua'ire papi. Cui'ne ĭ yë'opopi etapi, hua'ti ñacaje pa'iore papi si'a tē'ña jējësëcore papi. Cui'ne ĭ tsiapi ëšë si'a tuturepa miaquëna, ñañeje pa'yerepa miapi.

¹⁷ Jare ñani ĭ quëore pana ju'ise'eje pa'i taë'è. Taiquëta'are ĭpi yë'ëre, ĭ ëja tē'te jëtëpi patoquë çapi:

"Ca'rama'è pa'ijë'è, yë'è a'è du'ru aquë cui'ne tējiquë, ¹⁸ ĭti pa'iquë, ju'isiquë pa'isiquëpi yure ti pani huesëyë. Yë'ëpi pa'iyë, cui'ne ju'iñe ĭsi tutu payë, cui'ne ju'isicohua'i pa'i tē'te hui'yoquë. ¹⁹ Toyajë'è, më'è ñase'ere, yure pa'iyere, cui'ne jeteyo'je pa'i ja'ñere. ²⁰ Iye a'è, siete ma'ñocohua'i yë'è jëtë pa'isicohua'ire quëaye, cui'ne siete pa'ye oropi nesi sotoanoana toa tsë'ise'ere quëaye. Siete ma'ñocohua'i cato quëayë, siete huiñaohua'ini, siete tsëca sehuosicohua'i ëjaohua'ini. Cui'ne ja siete pa'ye toa tsë'ise'e cato quëaji, siete sehuosi tsëcapëa pa'iyere.

Siete Sehuosi Tsëcapëana Toyase'e: Efeso Sehuosicohua'i Tsëcapëre Quëaye

2 Efeso sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna toyajë'è: 'Ñeje caji, ëja tē'te jëtëre siete ma'ñocore paquëpi, cui'ne siete pa'ye oropi nesi sotoanoana toa tsë'ise'e jopojä'a cu'iquëpi. ² Yë'ëpi më'è yo'oye si'aye asayë. Më'è jëa co'amañare tutu yo'oquë neñe ñañë. Cui'ne më'è yo'o jujama'è pa'iyë ñañë. Cui'ne co'a pa'icohua'ire quëco tĭ'añe paçohua'i pa'ijëna, asayë. Asayë, cui'ne ëjaë jëjo daocohua'i a'è çajë coa cacohua'ire neñani coa cosocohua'ire tĭ'ase'e. ³ Më'è cato jël'joye peoyerepa, cui'ne yo'o jujaye peoyerepa yë'è do'ire ai ai yo'onije yo'oquë a'è. ⁴ Jaje pa'iquëta'are më'ëre te'ore sañope cacore payë. Më'è du'ru huëo maca yë'ëre oise'eje pa'ye yure oiye pañë. ⁵ Jaje pa'ina, cuasa ñajajë'è, më'è ja'në du'ru macarepa yë'ëre oi pa'ise'ere. Ja maca Maija'quëna pönëni cui'naëpi de'oye yo'ojë'è, du'ru huëo maca yo'ose'ere. Jaje

Maija'quëna ponëma'quë pa'ito më'ère esa sañope yo'oja'quë a'ë. Sani më'ë toa tsë'isico pa'isicore jio-ja'quë a'ë. ⁶Jaje pa'iquëta'are më'ë yeque de'huerepa de'oye yo'oye payë. Ja cato më'ë nicolaítas pa'i si'isio yo'oyere coequë pa'iyë a'ë. Yë'ëjê jaohua'i yo'oyere coeyë. ⁷Cajoro hue'equë pani sehuosicohua'i tsëcapëare Maija'quë joyo cayere asajë'ë. Quëcosicohua'irepa etasicohua'ini ajoja'quë a'ë, ti pani huesë soquë yë ayere, Maija'quë tsio pa'iconi.'

Esmirnana Quëaye

⁸Toyajë'ë, cui'ne Esmirna sehuosicohua'ire quëacai huiñaëna. 'Ñeje caji, du'ru aquë, cui'ne tējiquë, ju'isiquëpi cui'naëpi pani coquëpi. ⁹Yë'ëpi ñañë, si'aye më'ë yo'oye, më'ë ai yo'oye cui'ne më'ë co'amaña peoye. Jaje pa'iquëta'are më'ë cato ma'tëmöre jaiye co'amaña paquë a'ë. Yë'ë asayë, më'ëre judío pa'i a'ë cacohua'ipi co'aye caye. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato Maija'quë mamajë peoyë. Coa huati ëjaërepa tsecohua'i a'ë. ¹⁰Ca'rama'ë pa'ijjë'ë, më'ë ai yo'o ja'ñere. Jaje pa'ina, mësarü acohua'ire huatipi yo'oquëna, tseani coja'cohua'i a'ë, si'aohua'i mësarupi neña cuañosicohua'i pa'iyere cajë. Ja maca mësarü coa diez mu'seña ai yo'oja'cohua'i a'ë. Mësarü ocue pa'i macarepa pa'ijjë'ë, si'aye ai yo'oyepi daitojë. Yë'ëpi mësarute iti pa'isi do'ire ti pa'iyere isija'quë a'ë. ¹¹Cajaro hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere. Quëcosicohua'i etasicohua'ipi cayaye ju'iñe paja'cohua'i a'ë.'

Pérgamona Quëaye

¹²Toyajë'ë, cui'ne Pérgamo sehuosicohua'i tsëcapëare quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, si'a te'ña jējēsë hua'tiyo paquëpi. ¹³Yë'ëpi si'aye asayë, më'ë co'amaña yo'oye. Cui'ne asayë, më'ë Satanás cuañe hue'ñare pa'iyë. Jaje pa'i hue'ñare pa'iquëta'a më'ë yë'ère ocue pa'i macarepa tuiyë. Yë'ère ire pare cuasaye jëoñe pañuë, më'ë. Jaro Satanás pa'i hue'ñana Antipasre yë'ère quëacaiquëre mësarü aquëre huani jëo mu'señaje. ¹⁴Jaje pa'iquëta'are më'ëre a'ri maña sañope caye payë: Jarote më'ë payë, te'ohua'ise'ere Balaam ye'yaquë pa'ise'ere jëoñe coecohua'ire. Jaëpi Balacre ye'yapi, Israel paire ne tajojaquë caquë. Cui'ne pa'i de'huasi diisure isisi hua'i aña de'oji, cui'ne nomiohua'ire coa yo'orojaña de'oji cajë'ë caquë, yëhuoquë pa'ajji'i. ¹⁵Cui'ne jarote më'ë payë, yecohua'irejê nicolaítas ye'yase'e jëoñe coecohua'ire. ¹⁶Jaje pa'ina, Maija'quëna ponëjê'ë, më'ë Maija'quëna ponëma'quë pa'ito, yë'ëpi më'ë quë'rona esa sani jaohua'ire uihua-ja'quë a'ë, yë'ë yë'opo eta hua'tiyopi. ¹⁷Cajoro hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere: Si'aye quëcosicohua'i etasicohua'ini ajoja'quë a'ë, yahuesi manare pare, joyo tutu isi aorepa. Cui'ne po quëna përe isija'quë a'ë, iti pëna te'e huajë mami pañje ti ñama'coni toyasiconi. Coa iti isisiquëse'e ñañe pasipi.'

Tiatirana Quëaye

¹⁸Toyajë'ë, cui'ne Tiatira sehuosicohua'i tsëcapëare quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, Maija'quë mamaquë, toa ñoare pañje pa'ye ñaco ca hue'equëpi, cui'ne i quëore, broncere de'o quëna de'oyerepa aose'ejê pa'ye hue'equëpi. ¹⁹Yë'ëpi si'aye asayë, më'ë yo'oye. Ñañë, më'ë paire oiye, më'ë Maija'quë pa'iji cuasaye, cui'ne më'ë quëcoye. Cui'ne asayë, më'ë du'ru huëo maca yo'ose'e ai jerepa yure yo'oquë pa'iyë. ²⁰Jaje pa'iquëta'are më'ëre a'ri maña sañope caye payë. Më'ëpi jao Jezabelre Maija'quë ayere cayë cacore coa quëcoquë io co'aye yo'oye ñaquëna, yë'ë jo'yare io ye'yayepi cosoco ye'yaco nomiohua'ire coa yo'orojaña cui'ne pa'i de'huasi diusohua'ire isise'ere aña. ²¹Yë'ëpi jate tsoe maca pa'iyë isihuë, iopi cuasa ñajani Maija'quëna ponëjaco caquë. Jaje pa'iquëta'are iopi coeco ponëne paço. Cui'ne ëmëohua'ire yo'oyejê jëoñe paço. ²²Ja do'ire yë'ëpi jote ca saihuëna jëo oaja'quë a'ë. Cui'ne jote yo'ocohua'ini, ai ai yo'oyepi neja'quë a'ë, io co'aye yo'oyere ña jujani Maija'quëna ponëma'cohua'i pa'ito. ²³Cui'ne io mamajërejê huani jëaja'quë a'ë. Jaje yo'oquëna, si'a sehuosicohua'i tsëcapëa yë'ë api si'aye pa'i cuasaye cui'ne joyo pa'iyë ñaquë asaja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yë'ëpi mësarute pa'i ñape yo'ose'ejê pa'ye sai de'huaja'quë a'ë. ²⁴Jaje pa'iquëta'are, mësarute yecohua'ire Tiatira pa'icohua'ire cayë: Mësarü yo'o ja'ñe ai jerepa cuañe pañë, ja co'aye ye'yayere tuima'cohua'ire, cui'ne Satanás tserë ta'ñe asayere pa'ë cajë ye'yayere asama'cohua'ire. ²⁵Jaje pa'iquëta'are mësarü yure payere de'hua ñajë pajë'ë, yë'ë dai maca-ja'a. ²⁶Quëcosicohua'i etasicohua'ini, yë'ë yëyere yo'o-jê pa'isicohua'ini, pa'i yejaña cuañe ëjaohua'ire ne-ja'quë a'ë, ²⁷yë'ë ja'quë yë'ère cuañe ëjaëre nese'ejê pa'ye. Ja maca quëna tarapëpi cajijë jai pa'i yejaña cuañeja'cohua'i a'ë, ya'o cua'conoa të'ca jo'a saoyejê pa'ye yo'ojë. ²⁸Cui'ne jaohua'ire cato ñata tõe macarepa miacai ma'ñocore pani isija'quë a'ë. ²⁹Cajaro hue'ecohua'i pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere.'

Sardisna Quëaye

3 Toyajë'ë, cui'ne Sardis sehuosicohua'i tsëcapëare quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, siete Maija'quë joñoa paquëpi, cui'ne siete ma'ñocore paquëpi: Yë'ëpi si'aye asayë, më'ë yo'oye, cui'ne më'ë huajëquërepa pa'iyë caquëta'a ju'isiquëpi pa'iyë. ²Sëtajë'ë. Sëtani tutu yo'oquë ne huëojë'ë. Ja yë'ta'a iti nëa mañare tsoe carajani tējijere më'ë yo'oye Maija'quë ña hue'ñana caraëna, ñahuë. ³Cuasa ñajajjë'ë, më'ëre ye'yase'ere jare pa'ijjë'ë, cui'ne ponëjê'ë, Maija'quëna. Jaje më'ëpi sëtama'quë pa'ito, yë'ëpi ñajë pa'i saija'quë a'ë, më'ë quë'rona më'ë utema'ë pa'i maca. ⁴Jaje pa'iquëta'are jaro më'ë pa'i hue'ña Sardis daripëre më'ë payë, te'ohua'i mañare iohua'i ju'i caña si'isio nema'cohua'ire. Co'aye yo'oyere yo'oma'cohua'ire cayë. Jaohua'ipi yë'ë ja're cono cui'ija'cohua'i a'ë, poja'i ju'i cañare suñasico-

hua'ipi do'i què'iohua'i pa'iyè sète. ⁵ Quècosicohua'i etasicohua'ipi jaje poja'i cañare suña cuañoja'cohua'i a'è, cui'ne ìohua'i mamije pa'i toya pèpèna toyase'ere ni'no jèoma'è pasi'i, coa ai jerepa yè'è ja'què ña hue'ñana, cui'ne ì hui'ñaohua'i ña hue'ñana icohua'i yè'è tsecohua'i a'è casi'i. ⁶ Cajonoa hue'equè pani asajè'è, Maija'què joyo sehuosicohua'i tsècapèare cayere.'

Filadelfia Quèaye

⁷ Toyajè'è, cui'ne Filadelfia daripè sehuosicohua'i tsècapère quèacai hui'ñaèna: 'Ñeje caji ti de'oquèpi, cui'ne nuñerepa pa'iquèpi, pai éjaè David hui'yocore paquèpi, ìpi hui'yosiquè pa'ito yecohua'ijè sio tì'añe peoquèpi, cui'ne ìpi siosiquè pa'itojè hui'yo tì'añe peoquèpi. ⁸ Yè'èpi si'aye mè'è yo'oye ñañè. Yè'èpi mè'è ña hue'ñana eta sa'ro hui'yo nèohuè, yecohua'ijè ti sio tì'añe peoconi. Mè'è a'ri maña tutu hue'equèjè de'hue yè'è case'ere sehuoquè de'oye yo'ohuè. Jaje yo'oquè yè'ère do'i peoquè api caye pahuè, mè'è. ⁹ Jaje pa'ina, yè'èpi Satanásre sehuosicohua'i tsècapè acohua'ire mè'èna sani do're ja'ruja'cohua'ire jèjo saosi'i, judío pai a'è cajè yè'è sehuosicohua'ire sañope yo'ocohua'ipi, coa cosocohua'ire. Jaje yo'oquèna, ñajè asa tì'ajajè, yè'è mè'ère oi payere. ¹⁰ Yè'è cuañese'e si'anè mè'è yo'o jujama'è yo'o tì'ahuè. Jaje yo'o do'ire mè'ère yè'èpi ñacasi'i, ai yo'oye peojaquè caquè, si'a iye yeja pa'icohua'ire neña maca tì'asi maca. ¹¹ Esa yè'è daiyè. De'hua ñaquè pajè'è, mè'è co'amaña yecohua'ipi mè'ère ìsi ja'ñe ca nèose'ere sioye paja'cohua'ire. ¹² Quècosicohua'ini yè'èpi Maija'què huè'e jèhuopa tupèa nesi'i, jàropi ti etaye paja'cohua'ire, cui'ne ìohua'ina toyasi'i yè'è Diosu mamire ì tsecohua'ire pa'è ìñoñere, cui'ne yè'è Diosu pa'i daripè mamire toyasi'i, huajè Jerusalén ma'tèmo daico mamire, cui'ne yè'è huajè mamire toyasi'i, ìohua'ina. ¹³ Cajonoa hue'equè pani asajè'è, Maija'què joyo sehuosicohua'i tsècapèare cayere.'

Laodiceana Quèaye

¹⁴ Toyajè'è, cui'ne Laodicea daripè sehuosicohua'i tsècapère quèacai hui'ñaèna: 'Ñeje caji, ìti nuñerepa pa'iquèpi, ìti ñasiquèpi, nuñerepa iye coca caquèpi, Maija'quère si'aye ne huèocaisiquèpi, jerepa du'ru aquèpi. ¹⁵ Yè'èpi si'aye ta'ñe asayè, mè'è yo'oye. Asayè, mè'è sèsèma'què cui'ne uma'què pa'iyè. De'ora'pi, mè'èpi sèsèquè panita'a uquè pa'ito. ¹⁶ Jaje pa'iquèta'are mè'è cato sèsèquèjè cui'ne uquèjè peoquè a'è. Mè'è cato coa quèo ja'iquè a'è, matu ocojè pa'iohua'ipi coa pa'iyè, de'oye yo'oma'cohua'ipi cui'ne co'aye yo'oma'cohua'ipi. Jaje pa'ina, mè'ère yè'è yè'èpoja'a siso jèosi'i. ¹⁷ Jaje pa'iquèta'are mè'èpi cayè, jaiye co'amaña paquè a'è, si'aye de'oye saiji, cui'ne ti carayejè peoji. Jaje caquè mè'è pa'iyè ña sètama'è pa'iyè. Mè'è cato teaye pa'ipi, co'amaña peoquèpi, ñama'quèpi, cui'ne peoyopi pa'iyè, mè'è. ¹⁸ Jaje pa'ina, yèhuoyè, mè'ère yè'èna huerojè'è, toana cua'coni nesi

curiquère pare. Yureta'a ja maca nuñerepa jaiye co'amaña paquè pa'ija'què a'è, cui'ne huerojè'è, yè'èna poja'i cañare, mè'è huajèya'ye peoyo pa'iyere pè'pèjaquè. Cui'ne ñaco ca tsa'se ècojè yè'èna huerojè'è, japi neni ñaquè pa'ija'què. ¹⁹ Si'ahua'ire yè'è oicohua'ire cato, tajojèna, yè'èpi si'sequè yèhuo nu'ñequè a'è. Jaje pa'iyè sète tutu yo'oquè ja'nè pa'ise'e jèoni Maija'quèna pònèjè'è. ²⁰ Ìna, yè'èpi eta sa'rore nècaquè soiyè. Jaje soiquèna, asasicohua'i aquèpi yè'è yè'ère asani hui'yo catu ì huè'ena cacani ì ja're çoni ai-ja'què a'è. ²¹ Quècosicohua'i etasicohua'ini, yè'è cuañequè ñu'ico yè'èquè macana ñoja'què a'è. Yè'è quècosiquèpi ja'què ñu'ico acona ja'ruse'èjè pa'ye, ì cuañequè ñu'icona. ²² Cajonoa hue'equè pani asajè'è, Maija'què joyopi sehuosicohua'i tsècapèare cayere.' "

Ma'tèmo Pa'icohua'i Maija'quère Ti De'oquèrepa Caye

4 Ja yo'o tètisi jeteyo'je ñahuè, ma'tèmore eta sa'ro hui'yosicopi pa'ina, yè'ère du'ru macarepa duruhuè tuturepa juijèna, pìsiyejè pa'yere papi casiquèpi capi: "Ìñoña mèijè'è. Ìñosi'i mè'ère, iye tètò sai jeteyo'je pa'i ja'ñere."

² Jaje ca maca tsoe joyo pa'iquè de'ohuè. Jaje pa'ì ñahuè, te'e cuañequè ñu'i saihuè ma'tèmona ñosiconi. Ja ñu'i saihuère te'i ja'rusiquèpi ñuji'i. ³ Iote ñu'iquè cato miaquèrepa paji'i, jaspe hue'yosi quèna pèjè pa'irepa poja'icorepa, panita'a cornalina quènaoje pa'irepa. Ì ñu'i saihuè èmèje'ere na'ñamequè sè'ise'e-jè pa'i paji'i, ì miañepi ña etojaiñerepa miapi, ña'jo què'i quènao esmeralda hue'yosi quènaoje pa'yerepa. ⁴ Jao ì cuañequè ñu'i saihuè yèrèhuere yequè veinticuatro cuañèjè ñu'i saire, veinticuatro aiohua'ì ja'rusicohua'ipi ñuè'è, poja'i caña suñasicohua'ipi, cui'ne curi manoare puasicohua'ì paè'è. ⁵ Joporepa ñu'i saihuèpi mujuè ye'hueyejè cui'ne ai pìsiye cui'ne mujuè cayejè etapi, cui'ne ñu'ico tìñare pare siete toa tsèopèa paji'i, toa tsèni nècase'epi. Ja cato Maija'què siete joñoapi ña cuañopi. ⁶ Ñu'ico tìñare pare paji'i. Jairajè pa'ìopi ña etojai yeja paji'i. Cuañequè ñu'i saihuè nèico yè'èquè macare cuatro pa'iohua'ì paè'è, ñaco ca tìmèsicohua'ipi jeteyo'je cui'ne tìña ña hue'ñaje. ⁷ Du'ru macarepa aquè cato jai yaijè pa'ì paji'i. Cayeye aquèpi duruhuèquè èmèje pa'ì paji'i. Toasoñe aquèpi pai tsiajè pa'ìore hue'equè paji'i. Cui'ne cajese'e aquèpi jai huihue huèni saiyejè pa'ì paji'i. ⁸ Jaohua'ì cato pai ñape seis jaè capèa hue'ecohua'ì paè'è. Jaje pa'iohua'ipi ñaco çase'epi tìmèsicohua'ì paè'è, hue'se cui'ne sa'nahuèje. Jaje pa'iohua'ipi, ñami cui'ne mu'se caye jèoma'pè ñeje cahuè:

De'oquèrepa, de'oquèrepa, de'oquèrepa,
Éjaè Diosu si'a tuturepa paquè,
tsoe pa'isiquè, yure pa'iquèrepa, cui'ne cui'naèpi dai-ja'quèpi pa'iquè.

⁹ Ñaco ca tìmèsicohua'ipi ñu'i saihuè ñu'iquère pare pèpajè, de'oquère pa'ni Éjaèrepa ti pani huesèquèrepa caye ñape, ¹⁰ veinticuatro aiohua'ipi do're ja'rujè ì ña hue'ñana yo'ohuè, ìni de'oquère pa'ni cajè, cui'ne ì

ñu'ico tĩñare pana ìohua'i manoare ti pa'iquère pana isijè jëa oejè cahuè ñeje:

¹¹ Mè'è a'è, yèquè Èjaè cui'ne yèquè ja'què.

Mè'ère de'oquère pa'è, Èjaère pa'è, si'a tutu què'ire pa'è caye pa'iji, si'aohua'i.

Mè'èpi yèni si'aye de'huasi do'ire.

Yèi Ñama Cui'ne Toya Pèpè

5 Jā maca ñahuè, ñu'i saihuè ñu'iquèpi ì èja tē'tere toya pèpè tynasiconi tse'equè ñu'ina, sã'nahuè cui'ne hue'se toyasiconi. Jaje pa'ioni siete pa'ye èjaèrepa tse a'è quèayere jē'na sèose'ere sjosico paji'i. ² Pa'ina, cui'ne ñahuè, te'e huiñaère tutu què'ipi tutu ñeje caquèna: "¿Nepi toya pèpè sjosicore ìni hui'yo tĩ'a-ja'cohua'i a'ni?"

³ Jaje pa'iquèta'are ma'tèmo yeja cui'ne yeja huè'e-huè pajje ti peohuè, te'ijje toya pèpè hui'yo tĩ'ani ñaquèjje. ⁴ Jā maca yè'èpi ai oè'è, toya pèpè hui'yoni ña tĩ'acquèjje peo do'ire ña jujani. ⁵ Jaje oina, aiohua'i aquèpi capi, yè'ère:

"Oima'è pa'ijè'è, ai jerepa tsoe Judá pai aquèpi pai èjaè David tsècapè aquèpi jai yai hue'yosiquèpi, jàèpi quècopi, si'aye. Jàèpi toya pèpè cui'ne ìote siete pa'ye hue'ese'ere ne tète saoja'què api."

⁶ Jā maca ñu'ico tĩña macarepa cuatro pa'iohua'i pa'iohua'ipi jopore pare, cui'ne aiohua'i jopore pare yèi ñama nèina, ñahuè. Coa nèji'i. ¹ Cato huani jèose'ejje pa'ipi. Jaje pa'ipi siete eyohuèa cui'ne siete ñaco cã hue'equè paji'i. Jā siete ñaco cã cato Maija'què joñoa si'a yejaña jèjo saose'e pa'iyepi ña cuãñopi. ⁷ Jã yèi ñamapi sani toya pèpè jiji'i, ñu'i saihuè ñu'iquèrepa èja tē'te pa'iconi. ⁸ Toya pèpè ì maca cuatro pa'iohua'ipi, cui'ne veinticuatro aiohua'ipi do're ja'ruhuè, yèi ñama tĩñare pana. Paj ñape aiohua'i pahuè, te'e tã'tè pepè cui'ne te'e ucu duruhuè, curi nesiquè. Jāna huèo sè ma'ñaje pa'ye tĩmèse'ere pahuè. Jā cato Maija'què acohua'i Maija'quère sèñe paji'i. ⁹ Jāohua'ipi huajè jèjèñere jèjèhuè, ñeje:

Mè'èse'e te'i pa'iyè, toya pèpè ìni ìote sio saose'e pa'iyè ne hui'yo saoja'què,

Huahuosiquèpi mè'è tsie do'ipi si'a yequè paire, Tĩ coca cacohua'ire, cui'ne si'a yejaña pa'iohua'ire huerocaè'è, Maija'quèna isisi'i caquè.

¹⁰ Mè'èpi jāohua'ire èjaohua'ire nehuè, yèquè ja'quère necaicohua'ire.

Neina, iye yeja cuãñecohua'i pa'ija'cohua'i a'è.

¹¹ Jā jeteyo'je ñahuè. Ñaquè asahuè, jai paj huiñaohua'i caye pjsiyere. Cuãñequè ñu'ico yèrèhue pa'ico-hua'i cayere, cui'ne cuatro pa'iohua'i cayere, cui'ne veinticuatro aiohua'i caye pjsiyere asahuè. Jai merepa jai paj paè'è, tsi'sisicohua'i. ¹² Jāohua'ipi ai tutu ñeje cahuè:

Yèi ñama te'i pa'iji, huahuosiquèpi.

Jã cato ai de'oquère papi, jã do'ire si'aye isiyè pa'iji, ìte.

Ne tĩ'a tuture, si'aye payete, tã'ñe asayepi neñere, si'a tuture,

Èjaè api, cuasajè de'oyerepa sehuoyere, ì de'oyerepa nese'ere ñani sihuajè cayere, cui'ne ìte oijè de'oji cayere.

¹³ Asahuè, cui'ne si'aye Maija'què de'huasi co'a-mañapi ma'tèmopi, yejapi, cui'ne yeja huè'ehuè tē'tepi cui'ne jai tsiayapi, ñeje cahuè:

Ñu'i saihuè ñu'iquèrepa, cui'ne yèi ñama, si'aye pa-jajè cajè, de'ocohua'ire pa'ni cuasajè caye,

Èjaè api, cuasajè de'oyerepa sehuojè yo'oye, ì de'oyerepa yo'oyere ñani sihuajè caye, cui'ne si'aohua'i Èjaèrepa de'oye,

Je'nèna jaje pa'ijaquè.

¹⁴ Cajèna, cuatro pa'iohua'ipi sehuojè cahuè:

"Jaje pa'ijaquè."

Cajèna, veinticuatro aiohua'ipi do're ja'runi ìte Èjaère pa'ni cajè pèpajè yo'ohuè.

Siete Sèase'e

6 Jā maca ñahuè, yèi ñama du'ru macarepa siete pa'ye siose'e aconi ne hui'yoquèna. Jā maca asahuè, cuatro pa'iohua'i aquèpi mujuè cayeje caquèna, ñeje:

"Dani ñajè'è."

² Caquèna, ñaquèna, po caballopi paji'i. Pa'ina, ìte tu-iquèpi te'e sa'co saihuè papi. Paquèna, marote ìte isipi. Isina, si'aohua'ire quècoquèrepa etapi, si'ao-hua'ire quècoquè pa'ija'quèpi.

³ Yèi ñamapi cayaye acore ìni ne hui'yo maca cayaye aquè pa'iquèpi capi:

"Dani ñajè'è."

⁴ Caquèna, yequè caballopi etapi. Jã cato maja'iquè paji'i. ìte tuiquèpi iye yeja de'oye pa'iyè sioja'a tuture isi cuãñosiquè paji'i. Jaje pa'ipi paj de'oye pa'iyere siouna, sã'ñe huani ju'ija'cohua'i a'è caquè jai hua'tiy-ore isi cuãñosiquè paji'i.

⁵ Yèi ñamapi toasõne acore ne hui'yo maca asahuè, toasõne aquè pa'iquèpi ñeje caquèna:

"Dani ñajè'è."

Caquèna, ñahuè, nea caballoni. Ñaquèna, ìte tu-iquèpi ì jètère cuècucore papi. ⁶ Cui'ne asahuè, pa'iohua'ipi jopore papi yè'ose'e ñeje caquèna:

"Te'e kilo trigo isiyè pa'iji, te'e mu'se nesi do'i. Tres kilo cebada isiyè pa'iji, te'e mu'se yo'osi do'i. Jaje pa'iquèta'are hui'yape, cui'ne o'sata'a nejoma'pè pa'ijè'è."

⁷ Yèi ñamapi cuatro acore hui'yo maca asahuè, cuatro aquè pa'iquèpi ñeje caquèna:

"Dani ñajè'è."

⁸ Caquèna, ñaquè ñahuè, sè'ñoja'i caballoni. ìte tu-iquè cato juni huesèye ì mami hue'equè paji'i. Pa'ina, ì jeteyo'jeja'a daji'i, ju'isicohua'i pa'i huè'ña ayere quèaquèpi. Jã juni huesèye hue'equèna, isise'e paji'i, yeja cuatro pa'ye huahuese'e ayere, te'ore cuãñeja'a tuture, huajo sã'ñe huaiyepi, ão èa ju'iñepi, ju'i dahuè neñepi, cui'ne airo acohua'i ãi yècohua'i pa'iohua'ire, paire aicohua'i pa'i jã'ñe neñe cuãñeja'quère.

⁹ Yèi ñamapi cinco acore hui'yo maca ñahuè, Maija'quère isijè tèo toto huè'ehuère Maija'què coca quèa

do'ire huahuosicohua'i joñoa pa'ijëna. ¹⁰ Pa'ijë jao-hua'ipi cahuë, ai tutu:

“Ëjaërepa de'oquë, më'ë ca nëose'eje pa'ye yo'o tì'aquërepa, zje yëhua më'ë yeja pa'icohua'i yëquëre huaisi do'i saì toja'quë a'ni, ìohua'i yo'ose'eje pa'ye ñaquë?”

¹¹ Cajëna, jao-hua'ire poja'i ju'i cañare suñacani capi, pëa huajëjë pa'ijë'ë, a'rima tsoe maca, mësarua aco-hua'ita'a, Cristore necai do'ire ju'ise'eje pa'ye, mësarua ja'i paì huahua tì'ajajë.

¹² Yëi ñamapi seis acore ne hui'yosi maca ñahuë. Ñaquëna, ai tutu yejapi ñu'cueo, cui'ne ëšëjë neaquë de'opi, jutena, oijë suñacoje pa'i neaquërepa. Cui'ne ñañëpi maja'iquërepa tsiejë pa'i de'opi. ¹³ Cui'ne ma'ñocohua'ijë ma'tëmopi yejana tomehuë, soquë huiña ca ai tutuquëna, tomeñeje pa'ye. ¹⁴ Ja maca cui'ne ma'tëmope toya ja'hua maca tuna huesoyeje pa'ye peo hue'ña ne huesëo. Ne huesëcona, si'aye ai çuti, cui'ne saodohëa tïrose'ena sani huesëpi. ¹⁵ Ja maca iye yeja ëjaohua'ipi çoñana cacajë catihuë, ai çuti quëna çoñana. Ìohua'i ja're çoni, jai ëjaohua'i, soldado paì ëjaohua'i, co'amaña pa ëjaohua'i, cuañe tutu pa ëjaohua'i, cui'ne si'aohua'i paire necai jo'yaohua'i, cui'ne jo'yaohua'i peocohua'ijë catihuë. ¹⁶ Catijë cahuë, ai çutire, cui'ne quëna pëare:

“Yëquëre tomeço yahuejë'ë, ñu'i saihuë ñu'iquëre pare cui'ne yëi ñama pëi yo'oye ñama'pë pa'ija'co-hua'ire.”

¹⁷ Jajë cahuë, ìohua'ire si'se mu'sere papi tì'aëna, çnepi quëcoye pa'iquë'ni?

Israel Paì Acohua'ire Toyase'e

7 Ja jeteyo'je ñahuë, cuatro huiñaohua'ipi paì ñape yeja huë'ehuë te'tere, ëmëje'e te'tere, cui'ne ëšë mëi te'tere, cui'ne ëšë du'i te'tere nëcäjë tutupi iye yejana, jai tsiayana, cui'ne soquë ñëana ju'ama'quëni cajë ëšëjë pa'icohua'ire. ² Ñahuë, cui'ne yequë huiñaëre ëšë mëi te'tepi daina. Jajë cato Maija'quë hua-jëquërepa, sëoconi paquë paji'i. Jajëpi ai tutu capi, cuatro huiñaohua'ire, yeja, jai tsiaña, co'a de'huaja'a tutu isi cuañosicohua'ire:

³ “Co'aye nema'pë pa'ijë'ë, yeja cui'ne jai tsiaña, cui'ne soquë ñëaje, ja yë'ta'a Maija'quë sahuasico-hua'ire ìohua'i tsia tìñare pana toya sëoma'pë pani.”

⁴ Cui'ne ja maca asahuë, ciento cuarenta y cuatro mil paì pa'iyë, si'a Israel paì, ìohua'i tsia tìñare pana toya sëo cuañosicohua'i, cayere.

Doce mil Judá tsëcapëre,
doce mil Ruben tsëcapëre,
doce mil Gad tsëcapëre,
doce mil Aser tsëcapëre,
doce mil Neftalí tsëcapëre,
doce mil Manases tsëcapëre,
doce mil Simeón tsëcapëre,
doce mil Leví tsëcapëre,
doce mil Isacar tsëcapëre,
doce mil Zabulón tsëcapëre,
doce mil José tsëcapëre, cui'ne

doce mil Benjamín tsëcapëre pa'iyë, cayere.

Poja'i Caña Ju'icohua'i

⁹ Ja jeteyo'je ñahuë, jai paire si'a yejaña pa'icohua'ipi paì ñape tsëca tìñe pa'i paì, cui'ne paì ñape tsëca tìñe coca cacohua'ire. Jao-hua'ipi ñu'i saihuë tìñare pare, cui'ne yëi ñama tìñare pare, ti paìje cuëcue tì'añe peoyerepa paë'ë. Jao-hua'ipi poja'i caña ju'icohua'ipi ìohua'i jëñare sehua ja'oje pa'yere cajijë nëcahuë. ¹⁰ Cajijë nëcäjë si'aohua'i cuihuë:

Maire huasoye cato
ñu'i saihuë ñu'iquërepa Maija'quë,
Cui'ne Yëi ñama tsë a'ë.

¹¹ Cajëna, ñaquëna, Maija'quë huiñaohua'ipi ñu'i saihuë aiohua'i, cui'ne cuatro pa'iohua'i yërhueja'a nëca të'ijaisicohua'ipi paë'ë. Pa'ijë Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë pëpajë yejare pana tsiapi pu'pe co'i mejë yo'ohuë. ¹² Ñeje cajë:

¡Jajë pa'ija'quë! Je'nëna Maija'quë tsë pa'ijaquë, de'o-quëre pa'ni cajë sihuaye, ì de'oyerepa yo'oyere sihuajë cayë, ta'ñe asayepi neñere, de'oye yo'opi cuasajë ìte sihuaye,

Ëjaë api, cuasajë de'oyerepa sehujë yo'oye, si'a ne tì'a tutu paye, cui'ne si'a tutu hue'eye, si'anë.

Jajë pa'ijaquë.

¹³ Ja maca aiohua'i aquëpi yë'ëre seji'i:
“¿Jeropi daisicohua'ipi icohua'i poja'i caña suñasico-hua'i pa'iyë'ni?”

¹⁴ Cajëna, yë'ëpi cahuë:
“Ëjaë më'ëpi ta'ñe asayë.”

Caquëna, ìpi capi:

“Icohua'i cato jaiye ai yo'oye tëto saisicohua'i a'ë. Jajë pa'iohua'ipi ìohua'i caña joja torena, Yëi ñama tsiepi poja'i cañarepa ne tosicohua'i a'ë. ¹⁵ Jajë pa'iohua'ipi Maija'quë ñu'i saihuë tìñare pare pa'iyë. Pa'ijë mu'sëñapi, ñamiñapi Maija'quë huë'ere necajë pa'iyë. Pa'ijëna, ñu'i saihuë ñu'iquëre papi ìohua'ire ñacai pasipi. ¹⁶ Jajë pa'ina, yure cato ai yo'oye paja'cohua'i a'ë, ao ëaye, oco ëaye, ëšë ëoye, cui'ne josa ëšë uyejë asama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ¹⁷ Yëi ñama, ñu'i saihuë quëno maca nëiquëpi yëi ñamare ñacaiyeje pa'ye ñacasi. Jajë yo'oquë pa'iyë isi oco çoñana saquë ocua-jajë'quë api. Yo'oquëna, Maija'quëpi ìohua'i oise'ere tëno jëocajë'quë api.”

Siete Aco Sjosico Hui'yoye Cui'ne Ma'ña Ëoco, Curi Nesico

8 Yëi ñamapi siete aco sjosico ne hui'yo maca ñahuë, ma'tëmopi nëhui tëcahuë jo'cuarepa jëo nëina. ² Ja maca ñahuë, siete huiñaohua'ire Maija'quë tìñare pare nëcäjëna. Jao-hua'ina siete duruhuëa isise'e paji'i. ³ Ja jeteyo'je yequë huiñaëpi daji'i, huëo së ma'ña curi cua'corore daquëpi. Dani nëcapi, Maija'quëre isijë tëo toto tìña macare pana. Nëcaquëna, jaiye isipi, huëo së ma'ñare curipi nesico Maija'quëre isijë tëo totona tëoquë ëoquëna, cui'ne Maija'quë tsëcohua'i sëñepi te'e mëijaquë caquë. ⁴ Ja ma'ña picopi

cui'ne Maija'quë tsecohua'i señepi cõni Maija'quë quë'rona tĩ'api, huiñaëpi iti ma'ña ëo cua'coro cajiquë nëcaquëna. ⁵ Jã maca huiñaëpi Maija'quëre isijë tẽo to-to toa tara pa'iyepi huëo së ma'ña cua'corona ayapi. Ayani yejana jeo topi. Jëo tõ macarepa mujuë caye, ai pĩsiye, ye'hueye cui'ne yeja ñu'cueye paji'i.

Duruhuë Pĩsiye

⁶ Jã maca siete huiñaohua'ipi siete duruhuëa pacohua'ipi juñu'u cajë ne de'huahuë.

⁷ Jã maca du'ru jui huëo huiñaëpi duruhuë juisi maca sësë pëpi, cui'ne toana tsie cõ'mese'epi yejana tõmepi. Jã maca toasõne pa'ye yeja huahuese'e acopi te'e tẽ'te u huesëpi. U huesëquëna, soquëjẽ te'e u huesëpi, toasõne acopi te'e tẽ'te, cui'ne si'a taya u huesëpi.

⁸ Cayaye aquëpi huiñaë i duruhuë juisi maca, ai cutihuëjẽ pa'ioipi toa tsë'isiconi jai tsiayana jeo dëoyejẽ ña cuañopi. Jã maca toasõ tẽ'huiña, jai tsiaña pa'iyepi te'e tẽ'hui tsie da'ca de'o nëji'i. ⁹ Jã maca jai tsiaña pa'icohua'ijujuhuë, te'e tẽ'hui, toasõ tẽ'huiña jai tsiaña pa'icohua'ipi. Cui'ne toasõ tẽ'huiña jaiye barco pa'ise'epi, te'e tẽ'hui ne huesëpi.

¹⁰ Toasõne aquëpi huiñaë juisi maca, ma'tëmopi jai ma'ñoco tõmepi. Tõmequë toasõ tẽ'huiña tsiaña, cui'ne oco cõña pa'ise'ena te'e tẽ'hui tõme huesopi, toa cañarepa ne'suquëpi. ¹¹ Jãë ma'ñoco cato i mami hue'equë paji'i, Sëjeñe. Jãëpi toasõ tẽ'huiña tsiaña, cui'ne oco cõña pa'ise'ere tõmequë te'e tẽ'hui sëje oco ne huesopi. Jã do'ire jai pãijujuhuë.

¹² Cajese'e aquëpi huiñaë i duruhuë juisi maca, ësëpi co'a de'opi, te'e tẽ'te, toasõ tẽ'huiña huahuese'e pa'ise'epi. Ñañë cui'ne ma'ñocohua'itoasõ tẽ'huiña huahuese'e pa'ise'epi te'e tẽ'hui co'a de'ohuë. Jã maca toasõ tẽ'huiña mu'se cui'ne ñami pa'iyete'e tẽ'te mi-añe peopi.

¹³ Jã jeteyo'je ñahuë, jai huihuere ma'tëmoja'ahuahuarõjãjã tutu caquëna:

"Teayerepa iye yeja pa'icohua'imaña, merepa neja'cohua'iani, toasõ huiñaohua'iduruheãa juni cõ maca."

9 Cinco aquëpi duruhuë jui maca ñahuë, jai ma'ñocopi yejana tõmequëna. Jãë ma'ñoconi isihuë, tõme huesë coje hui'yocore. ² Jã jeteyo'jete tõme huesë hue'ñare hui'youna, jãropi pico mëji'i, jai cua'coro toa suasico mëiñeje pa'yerepa. Jãro tõme huesë cojepi pico etaquë ësëre cui'ne iye de'oto nea hue'ñarepa ne huesopi. ³ Jã picopi etahuë, pu'sujẽ pa'iohua'ipi. Etajë si'a yeja hua huesëhuë. Jãohua'icato pũni a'siye ja'ye a'si tuture isĩ cuañosicohua'ipaë'ë. ⁴ Jãohua'ina cuañese'e paji'i, taya yeja pa'iyete, cui'ne yejapi tayajẽ pa'ye ña cuañoñe, cui'ne soquë ñëa nejoñe pãjãñere, coa Maija'quë tsecohua'ire pa'ë iñoñere iohua'itsia tĩña macare pana sëoma'cohua'ise'ere ne jãñere. ⁵ Jãje pa'iquëta'are pãire huani jëoñere pare ësësicohua'ipaë'ë. Jãje pa'ina, coa cinco ñañëohua'ire a'si ju'iñe totacohua'ipaë'ë. Cui'ne iohua'itotase'e cato pũni a'siye ja'ye a'siye paji'i. ⁶ Jã mu'seña cato pãijũ'iñere yëjã'co-

hua'i a'ë. Jãje yëjëta'a jũni huesëye paja'cohua'a'ë, ju'iñepi peoquëna.

⁷ Pu'su cato caballo huajo sajë ne de'huase'eje pa'iohua'ipaë'ë. Iohua'isjõpëre curi marojẽ pa'iore pahuë. Iohua'itsiapi pãjã tsiajẽ pa'io paji'i. ⁸ Cui'ne nomiohua'inañaje pa'ye hue'ehuë. Iohua'icujire airo yai cujijẽ pa'ye hue'ehuë. ⁹ Cui'ne quëna ju'icañare suñase'eje pa'iohua'ipaë'ë, iohua'ijëa jãñere. Cui'ne iohua'ijã capëapi jai pãjã caballo quërëcojã'ahuajo sajë huë'huëjëna, pĩsiyejẽ pa'ye pĩsipi. ¹⁰ Pũni jicomoajẽ pa'ye hue'ecohua'ipaë'ë. Jãrote dahuë hue'ecohua'ipaë'ë, cinco ñañëohua'ire a'siyere. ¹¹ Pu'suohua'ire cuañë ëjãcãto tõme huesë coje huiñaë paji'i. Hebreo coca cato Abadón hue'equë paji'i. Griego coca cato Apoliõn hue'equë paji'i. Jãje cani iti Nejoquë caye a'ë, pãjã coca cato.

¹² Du'ru macarepa ai yo'oyete tõto saji'i. Jãje pa'iquëta'are jã yë'ta'a cayaye carapi.

¹³ Seis aquë huiñaë jui maca yë'ose'e pĩsiquëna, asahuë, Maija'quë quë'ro oropi nesi totore cuatro pa'ieyohuëapi. ¹⁴ Jã caye cato seis aquë huiñaëni duruhuë paquëni capi, ñeje:

"Joye saojë'ë, cuatro huiñaohua'ire sëasicohua'ipi jai ya Efrautes tẽ'tëpa ñu'icohua'ire."

¹⁵ Jã maca iti case'eje cuatro huiñaohua'ire joyesicohua'ipaë'ë. Jãohua'icato toasõne pa'ye huahuese'e pãjã pa'icohua'ire huaijã'cohua'ipietahuë. Iti hora, mu'se, ñañë, cui'ne õmetëcahuë tĩ'asi maca jãre caquë ne de'huasicohua'ipietahuë. ¹⁶ Jã maca de'hue se asahuë, doscientos millones soldado pãjã pa'iyete, caballo tuijẽ huajo sacohua'i.

¹⁷ Jãje pa'ye ñahuë, cãni ñañeje pa'ye caballohua'ire. Iohua'ire tuicohua'icato coti saihuëjãre toajẽ pa'yere pãjã suñasicohua'ipaë'ë, iohua'ijëa jãñe. Jãje pa'yepi ma jãñe, yeque ña'jo quë'ye cui'ne yeque së'ñoja'iñe paji'i, azufrejẽ pa'ye. Caballohua'icato airo yai sjõpëjẽ pa'ye hue'ecohua'ipaë'ë. Jãje pa'iohua'iyë'opõapi toa, pico, cui'ne së'ño jãñe azufre etapi. ¹⁸ Jã maca toasõne pa'ye huahuese'e pãjã pa'icohua'ite'e tẽ'hui jũjuhuë, caballo yë'opõajã'atõasõne pa'ye co'ayerepa: toa, pico, cui'ne së'ño jãñe etasi do'ire. ¹⁹ Jã caballohua'icato iohua'iyë'opõare cui'ne iohua'ijicomoare tutu pahuë. Iohua'ijicomoa cato aña sjõpëajẽ pa'ye paji'i. Jãpi pãire co'aye nehuë.

²⁰ Jãje pa'iquëta'are jã ju'idaheãa ju'ima'cohua'icato co'aye yo'oyete jëoma'pë huatìohua'ire tuiyere, de'huase'ere oro, po curi, bronce hue'yosi quëna, cui'ne soquë de'huase'ere señere jëoma'pë paë'ë. Asa ma'ñere, ñama'cohua'ini, cui'ne cu'i ma'ñere seje paë'ë. ²¹ Cui'ne jëoma'pë paë'ë, pãire huani jëañe, pãire dahuë neñe, nomiohua'ire coa yo'ojë pa'iyete, cui'ne co'amaña ñañe.

Huiñaëpi Toya Pëpë A'riconi Tũnasiconi Cajipi

10 Jã maca ñahuë, yequë huiñaëre tutu quë'ipi ma'tëmopi cãjequëna, siriopi cã'nesiquëpi. I sjõpë cato na'ñamequëpi ca'huaro pũasiquë paji'i. Cui'ne i tsia cato mia merepa miaco paji'i, ësëjẽ pa'io.

Cui'ne i nëcañoaje toa tsëni nëcase'eje pa'ye paji'i.
²A'ri toya pëpë hui'yosiconi cajipi. Cajiquëpi i ëja tē'te quëo ja'huapi jai tsiayana se t̄itopaquë, i ari tē'te quëo ja'huapi yejana tsa'cu papi. ³Jā maca tutu cuipi, airo yai jaiquërepa cayeje pa'yerepa. I cuisu maca mujuë cayeje pa'yerepa siete yë'o tuturepa cajëna, asahuë.
⁴Siete yë'o tuturepa ca t̄osi maca toyara'huë. Jā case'ere toyasi'i caquë yo'oquëna, ma'tëmopi capi, yë'ëre:

“Coa asajë'ë, më'ëse'e. Toyama'ë pa'ijë'ë, siete yë'o tuturepa case'e.”

⁵Jā jeteyo'je ñahuë, jai tsiayana cui'ne yejana t̄ito pasiquëpi huiñaëpi i ëja tē'te jëtëpi ma'tëmona mëñe nëoquë ⁶ti pani huesëquëre pana, yeja, ma'tëmo, jai tsiaña, cui'ne si'aye iote pa'ie nesiquëre pana se ca co'ijai care payë caquë ñeje capi:

“Yeque tsoe ute cõñe peoji. ⁷Siete aquë huiñaë duruhuë jui maca t̄i'asipi, Maija'quë yahue cuasa nëose'e payepi, i jo'ya ite quëacaicohua'ire i ca nëose'eje pa'ye.”

⁸Jā maca asahuë, ma'tëmopi yë'ë asasi yë'opi ca coquëna, ñeje:

“Sani ijë'ë, a'ri toya pëpë hui'yosiconi jai tsiayana, cui'ne yejana t̄ito paquë huiñaë cajiconi.”

⁹Caëna, sani huiñaëre se'ë, a'ri toya pëpëre isijaquë caquë. Seina, ipi capi, yë'ëre:

“Ico, ñni aijë'ë, më'ë yë'opo cato payaoje pa'io pasipi. Jaje pa'isicota'a më'ë ëtatu'una s̄ejeco p̄onëja'coa.”

¹⁰Caëna, huiñaë cajicore ñni a'ri toya pëpë aë'ë. Ai maca yë'ëre cato saija'ico payaoje pa'iorepa paji'i. Jaje pa'isicota'a ëtatu'una s̄jecorepa de'opi. ¹¹Jā maca yë'ëre cahuë:

“Tijupë pai daripëa pa'icohua'ire, cui'ne yequë coca cacohua'ire, cui'ne yequë yejaña pa'icohua'ire, cui'ne pai ëjaohua'ire quëaye pa'iji, Maija'quë cayere.”

Caya Quëacaicohua'i

11 Jā maca yë'ëre çatë tarapëje pa'ioni cuëcujë'a-core isihuë. Isini cahuë:

“Huëni Maija'quë huë'ere ñna isi toto saihuëre, cui'ne iote pa'ijë s̄ecohua'ire cuëcujë'ë. ²Jaje pa'iquëta'are cuëcuema'ë pa'ijë'ë, hue'se de'otota'a. Jaro cato Maija'quëre s̄ema'cohua'ina isi sito a'ë. Jāohua'ipi si'a de'o daripë tsa'cu huesoja'cohua'i a'ë, cuarenta y dos ñañëohua'ire. ³Jā maca yë'ëpi cayaohua'ire oicohua'i suñañeje pa'yere suñasicohua'ini jëjo saoja'quë a'ë, yë'ë aye quëaja'cohua'ire mil doscientos sesenta mu'seña.”

⁴Icuhua'i caya quëacohua'i cato si'a yeja Ejaërepa t̄iñare pare nëcajë pa'icohua'i paë'ë. Jāohua'i cato caya olivo soquë ñëa'ë, cui'ne caya sotoña toa tsë'ise'e paji'i. ⁵Pāipi jāohua'ire co'aye yo'oñu'u cajë yo'ocohua'i pa'ito coa yë'opopi toa s̄eco ëo huesocohua'i a'ë, ti peo hue'ñarepa. Jaje ne huea cuãñoñe pa'iji, iohua'ire sañope yo'ocohua'i. ⁶Jāohua'i cato Maija'quë coca quëa macaja'a ocuye pa ja'ñere ne tutu pacohua'i paë'ë, cui'ne ocoje tsie p̄ona tutu pacohua'ipi yeja paire coa si'aye ai yo'oye necohua'i paë'ë, iohua'i yëye-

je pa'ye. ⁷Jaje pa'iquëta'are iohua'i quëaye saosi maca, t̄ome huesë cojepi nētë mëoni huajëya'ye pa'ipi jaiquë aipi jāohua'ire quëco huesoni, t̄ëani huani j̄epi. ⁸Huani j̄eaëna, iohua'i capëa jai daripë ma'ñare j̄ecose'epi uija'coa, Ejaëre quësi daripëre. Jaro cato Sodoma, cui'ne Egípto hue'yosi daripë a'ë, co'a daripë pa'i do'ire. ⁹Jaje j̄ecosi capëapi toaso mu'seña cui'ne jopojā'a uina, si'aohua'i maña ñaja'cohua'i a'ë. T̄i pai, yequë coca cacohua'i, cui'ne yequë daripëa pa'ico-hua'i, si'a yejaña pa'icohua'i ñajëta'a t̄ama'pë pa'ija'-cohua'i a'ë, coe do'ire. ¹⁰Iye yeja pa'icohua'i cato ai si-huaja'cohua'i a'ë, jāohua'i ju'isi do'ire. Jaje pa'ina, pai ñape sa'ñe co'amaña isija'cohua'i a'ë. Maija'quë coca quëajë iohua'ire j̄osa yo'osicohua'ipi peojëna, jaje si-huaja'cohua'i a'ë. ¹¹Jaje sihuajëta'are toaso mu'seña joporepa pa'i maca Maija'quëpi cui'naohua'ini huëo cõpi. Jā maca si'aohua'i iohua'ire ñasicohua'i quëquë huesëhuë. ¹²Jā maca cayaohua'i quëacaicohua'ipi asahuë, tutu ma'tëmopi yë'ose'e ñeje caquëna:

“Mëijë'ë, iñona.”

Si'aohua'i iohua'ire p̄icohua'i ñajëna, sirioja'a ma'tëmona mëni huesëhuë. ¹³Jā maca yeja ñu'cueo. Ñu'cuecona, jai daripëpi diez tē'ña huata t̄omeo. Huata t̄omecona, siete mil pai jujuhuë. Jā maca huajëco-hua'i nëasicohua'ipi quëquë huesëni Maija'quë ma'tëmo pa'iquëre de'oquëre pa'ni cajë yo'ohuë.

¹⁴Ñeje t̄eto saji'i, cayaye nejoñe aye. Jaje pa'iquëta'are jā yë'ta'a toasoñe aco t̄eto saiye carapi, t̄itaja'-coa.

Siete Duruhuë Acore Juisse'e

¹⁵Siete aquë huiñaë i duruhuë juisi maca asahuë, ma'tëmopi tutu yë'o cajëna, ñeje:

Iye yeja yure cato

Mai Ejaë cui'ne i Cristo cuãñeñere pa'iji.

Jaje pa'ina, ipi carajaiñe peoyerepa cuãñequë pa'ija'quë api.

¹⁶Jā maca veinticuatro aiohua'ipi Maija'quë ña hue'ñare pare cuãñejë ñu'i saire ñu'icohua'ipi Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë iohua'i tsiapi yejare pana në mejë yo'ohuë, ñni ai cuasajë. ¹⁷Ñeje cajë yo'ohuë:

De'oji. Ejaë më'ëre pëpayë,

Si'aye pa'ire pare.

Yure, cui'ne tsoeje pa'iquëre pare,

Jaje pa'ipi yure si'a më'ë tuturepa ñni

Cuãñe huëoquëre iye yeja.

¹⁸Iye yeja pai cato më'ëre pë'ë.

Jaje pa'iquëta'are më'ë pëi mu'sere papi t̄i'api.

T̄i'aëna, yure cato ju'isicohua'ire iohua'i yo'ose'eje pa'ye ñaquë ca de'huaja'quë a'ë, më'ë.

Ca de'huaquë më'ë jo'yaohua'ire isija'quë a'ë, de'huacaisi co'amañare.

Jaje më'ë isija'quë a'ë, më'ëre quëacaicohua'ire.

Më'ëna isisicohua'ire, ëjaëre papi cajë nuñerepa sehuojë pa'icohua'ire,

Si'ahua'ire, aiohua'ire pañita'a ts̄ireje.

Iye yeja paire nejocohua'i pa'isicohua'ire cato më'ëpi nejoja'quë a'ë.

Jaje pa'ina, de'oji, më'ère cayë.

¹⁹Jā maca Maija'quë hu'e'e ma'tëmo pa'icopi hui'y-ona, jārote paji'i, Maija'quë maire huajëye ca nëose'e de'huase'epi. Jā maca mujuë ye'hueyeje pa'ye, ai pīsiye, mujuë ai cayeje pa'ye, yeja ñu'cueye cui'ne sësë carapëa tōmeñe paji'i.

Nomio Cui'ne Jai Pë'ëje Pa'i Yo'ose'e

12 Jā maca jaiye ma'tëmopi iñoñere ñahuë. Ñaquëna, te'o nomio ësë miañeje pa'yere cā'nesico paco'ë, ju'i cā cā'neñeje pa'ye. Jaje pa'iopi ñañëni meñe tsa'cu paco paco'ë, cui'ne doce ma'ñocopi io sïopë puasico paco'ë. ²Jaje pa'iopi tsī ëtapë paco'ë. Pa'iopi tsī cōa huëoni a'si ju'io, ai cui'o. ³Jā jeteyo'je ñahuë, ma'tëmona yequë ñaiquëna. Ñaiquëna, jai pë'ëje pa'ipi maja'iquëpi, siete sïopëa hue'equëpi, diez cājohuëa hue'equëpi, cui'ne iti sïopëa ñape maro pu'iñe paji'i. ⁴Jaje pa'ipi i jicomopi toasō tē'huñña ma'ñocohua'i pa'iyere te'e te'te ma'ñocohua'ire yejana ne darëpi. Jäëpi nomio tsī cōasi'i caco yo'o tiñare pana nëca dani utepi, cōasi maca tsihua'ëre asi'i caquë. ⁵Jā maca nomiopi tsihua'ëni cōao, si'a yejaña pa'icohua'ire quëna tarapëpi cajiquë cuañeja'quëni. Jaje pa'iquëta'are io mamaquëre cato sioni Maija'quë quërona i ñu'i saihuë quërona sahuë. ⁶Sarena, nomiopi cuene yejana catio. Maija'quë iote caquë necai sitona, iote mil doscientos sesenta mu'seña ajojë pajā'tona.

⁷Jā jeteyo'je ai uihuaye paji'i, ma'tëmopi. Pa'ina, huiñnāe Miguelpi cui'ne i huiñnāohua'i cōni jai pë'ëje pa'ire cui'ne i huiñnāohua'ire uihuahuë. ⁸Jaje uihuajë jai pë'ëje pa'ire cui'ne i huiñnāohua'ire quëcorena, iohua'i pa'ijā'to ma'tëmo peoquëna, ⁹jā maca jai pë'ëje pa'ire cui'ne i huiñnāohua'ire yejana jëo tōhuë, tsoe hue'ña añare, huati cui'ne Satanás hue'equëre, si'a yeja pa'ire cosoquëre.

¹⁰Jā maca asahuë, ma'tëmopi tutu ñeje caquëna: "Maija'quë do'ijëre ñamiñapi, cui'ne mu'señapi Maija'quë ña hue'ñana sañope caquë pa'isiquëre eto saosi do'ire yureta'a tī'are papi, huaso maca, Maija'quë si'a tutu quë'ire papi cuañe maca, Jesucristo cuañe Èjaërepa pa'i maca. ¹¹Maija'quë do'ijë, cato Yëi ñama tsiepi cui'ne Maija'quë coca cayeje pa'ye nuñerepa iohua'i pa'ise'epi cōni mënare quëcohuë. Jaje pa'ina, iohua'i pa'iyere nejoñe ca'raye pahüë. Pajë coa ai jerepa jujunije jujunū'u, cuasahuë. ¹²Sihuajë'ë, ma'tëmo pa'icohua'i. Jaje pa'iquëta'are teayerepa yeja pa'icohua'i maña, cui'ne jai tsiaya pa'icohua'i, huati mësarū quërona cajepi pëtitesiquëpi ite nejoñe jayere pa'ina, ñaquë."

¹³Jai pë'ëje pa'ipi yejana jëo tōsiquëpi pa'i ña jujani tsihua'ëre cōasiconi huajo huëopi. ¹⁴Jaje huajo huëouna, nomiore jai huihue care isihuë, io ja'jëco cuene yejana io quërona sai ja'ñere, aña peo hue'ñana so'ona. Jārōna toasō ometëca jopore pajā'a ajojëna, pa'ijā'copi saija'coa. ¹⁵Jaje pa'ina, añaipi nomiore io yë'opo siso etosi ocopi tsiaya neni co'je me tōsī'i caco yo'ocona, ¹⁶nomiore yepapi cōcaio jai pë'ëje

pa'i oco nese'ere peo hue'ñarepa ya'ani nëo hueso.

¹⁷Jaje yo'osi maca jai pë'ëje pa'ipi ai pëti huëopi, nomiore. Jaje pa'ina, io tsëcapëre Maija'quë cuañese'e sehuocohua'ire, Jesucristo quëase'ere nuñerepa coca tuicohua'ire uihuasi'i caquë saji'i.

Cayahua'i Huajëya'ye Pa'iohua'i

13 Jai tsiaya mejahuëre nëcaquë ñahuë, jai tsiayapi huajëya'ye pa'ipi etani tūmaquëna, siete sïopëa, cui'ne diez cājohuëa quë'ipi, cājohuëa ñape maro pu'iñe paji'i, cui'ne i sïopëare Maija'quëre cue'cuejë Maija'quë mamire sëose'ere hue'eye paji'i. ²Iquë huajëya'ye pa'i yë'ë ñasiquë cato airo yaijë pa'i paji'i. Jaje pa'ipi oso quëoje pa'ye hue'epi, cui'ne i yë'opore jai yai yë'opojë pa'ioire hue'epi. Jaje pa'ina, jai pë'ëje pa'ipi i tuture, i cuañequë ñu'i hue'ñare, cui'ne ëjaë cuañequë pa'iyere isipi. ³Iquë huajëya'ye pa'i sïopëa acopi te'o jai a'sio ai paji'i. Pa'iona, pa'ipi ñajë ju'ija'quë api cajë ñasicohua'ita'are ja'ju huesësico paco'ë. Jaje pa'ipi co'yasi do'ire pa'ipi ña quëquëni ina tui huëohuë. ⁴Jā maca jai pë'ëje pa'ire huajëya'ye pa'ire ëjaëre papi cuasajë sei'ë, huajëya'ye pa'ire tutu isisi do'ire. Jaje cui'ne iti tutu isi cuañosiquëreje sei'ë, ñeje cajë:

"¿Nepi iquëje pa'iohua'i pa'iyen'i? ¿Nepi ite uihua tī'añe pa'iquëni?"

⁵Jaiye Maija'quëre sañope cājā'a coca isi cuañosiquë paji'i. Jaje pa'ipi cuarenta y dos ñañëohua'ire cuañeja'quë paji'i. ⁶Jaje pa'ipi ñeje yo'opi: Maija'quëre sañope capi, i de'o hue'ñare co'aye capi, cui'ne ma'tëmo pa'icohua'ireje co'aye capi. ⁷Cui'ne Maija'quë tsecohua'ire sañope uihuaquë ñese quëco ja'ñe isi cuañosiquë paji'i, cui'ne si'a pa'i, tsëcapëa pa'icohua'ire, si'a pa'i yequë coca cacohua'ire, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire cuañeja'a tutu isi cuañosiquë paji'i. ⁸Jaje pa'ini si'aohua'i iye yeja pa'icohua'i iohua'i mami yeja de'huama'në Yëi ñama ai yo'oquë ju'isiquë pa'iyere toya pëpëna toyama'cohua'ise'e jaëre sei'ë.

⁹Cājoro hue'ecohua'i pani asajë'ë. ¹⁰Co hue'ña tseani saja'cohua'ire ña nëosicohua'ire cato jare tseani co hue'ñana saja'cohua'i a'ë. Hua'tipi huaija'cohua'ire ña nëosicohua'ire cato jare hua'tipi huani jëoja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë tsecohua'i cato quëco-caiyere, cui'ne Maija'quë pa'ire paji cuasayere paye pa'iji, quëco tī'aja'cohua'i.

¹¹Jā jeteyo'je yequëre huajëya'ye pa'ire ñahuë, yepapi etaquëna. Jäë cato caya cājohuëa hue'equë paji'i, yëi ñama cājohuëaje pa'yere. Jaje pa'ita'a jai pë'ë cayeje pa'ye caquë paji'i. ¹²Jaje pa'ipi du'ru macarepa etasiquë huajëya'ye pa'i tutujë pa'yere paquë paji'i. Jaje pa'ipi du'ru etasiquë ña hue'ñana si'aohua'ire yeja pa'icohua'ire cuañepi, du'ru macarepa etasiquëni ai cuasajë ire papi cajë, jai a'sio aire hue'esiquëpi ja'jusiquëni sejë'ë caquë. ¹³Cui'ne jaiye pa'i yo'o tī'a ma'ñe yo'opi. Yo'oquë pa'i ña hue'ñana ma'tëmopi yejana toa tōmeñe ne iñoquë yo'opi. ¹⁴Du'ru macarepa etasiquë huajëya'ye pa'i ña hue'ñana yo'o iño ja'ñe i-sise'epi yo'oquë iye yeja pa'icohua'ire cosopi. Cosoquë cuañepi, du'ru etasiquëje pa'ire nejë'ë caquë, hua'ti

totasiquëta'a ja yë'ta'a huajëquë pa'iyëje pa'ire. ¹⁵ Maija'quë ësema'ë pa'ina, cayaye aquë etasiquë huajëya'ye pa'ipi pa'i de'huasiquëna, tutu isipi, du'ru aquëje pa'ire nesiquëna. Jaje isina, yë'equë, cui'ne coca caquë pa'i, yecohua'ire ite do're ja'runi sëma'cohua'ire huani jëojë'ë, cuãñëpi. ¹⁶ Yequëje cui'ne yo'opi, si'aohua'ire a'ricohua'ire, jaicohua'ire, jaiye co'amaña pa'cohua'ire, co'amaña peocohua'ire, de'oye pa'icohua'ire, jo'yaohua'ire, ëja të'te jëtëna panita'a tsia tijnare pana toyaye pa'iji, caquë. ¹⁷ Jaje pa'ina, huajëya'ye pa'i mamire, panita'a i mamire cuëcuyere toyama'cohua'i pani co'amaña hueroyëje ti peopi. Cui'ne se yo'oyëje peopi, curiquë nesi'i caquë. ¹⁸ Iye cato ai tã'ñe cuasaye asa tã'añe paji'i. Asa tã'aquëpi cuasarepa caye paji'i, huajëya'ye pa'i mamire cuëcueni toyase'ere. Ja cuëcuese'e cato pa'i mamì cuëcuese'e a'ë. Ja cuëcuese'e cato seiscientos sesenta y seis a'ë.

144.000 Pai Jëjëñe

14 Ñahuë, Yëi ñamare Sión cõtihuëre nëina. Jarote i ja're cõni paë'ë, ciento cuarenta y cuatro mil pai. Iohua'i tsia tijnarepa Yëi ñama mamipi cui'ne i pëca ja'quë mamipi toyasicohua'ipi. ² Ja jeteyo'je asahuë, ma'tëmopi jai jupo pisiyeje, mujuë ai tutu të'cana pisiyeje, cui'ne jai pa'i tã'tëpë pëa tã'tëjëna, pisiyeje pa'ye pisiquëna. ³ Jaje pisiquëna, jaohua'ipi huajë jëjëñere jëjëhuë, iti cuãñequë ñu'i sai huë tijnare pana, cuatro pa'iohua'i ña huë'ñana, cui'ne aiohua'i ña huë'ñana. Ja jëjëñere cato ja ciento cuarenta y cuatro mil pa'icohua'ise'e ye'yesicohua'i a'ë. ⁴ Icohua'i cato nomiohua'ire yo'oye, si'si de'oye pasicohua'ipi, de'ocohua'ire pa'ë. Jaje pa'iohua'ipi Yëi ñamase'ere tuiyë, coa si'a huë'ña i sai huë'ñaje. Jaohua'i cato yeja pa'icohua'ini huasosicohua'ipi pa'iyë, du'ru quëise'ëje pa'yere Maija'quëna, cui'ne Yëi ñamana isisicohua'ipi. ⁵ Icohua'i cato ti coso coca cama'cohua'irepa paë'ë. Ja-je pa'ina, jaohua'ire tayocohua'i a'ë ca tã'añe ti peoji.

Toaso Huiñaohua'i Quëase'e

⁶ Ja maca ñahuë, yequë huiñaëre ma'tëmaja'a huahuaquë saina, iye yeja pa'icohua'ire si'aohua'ire yequë paire, tã coca cacohua'ire cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire ti pani huesë cocare quëasi'i caquë. ⁷ Jaje pa'ipi tutu capi, ñeje:

"Maija'quëre ca'rajë'ë. De'oquëre pa'ni cajë sihua-jë'ë, ise'ere. Tsoe tã'api, pa'i ñape yo'ose'e ñaquë sa'i de'huaja'a mu'se."

⁸ Ja maca cayaye aquëpi huiñaë capi, ñeje:

"Tsoe nejosicoa, jai Babilonia. Tsoe nejosicoa, pa'i mañare iye yeja pa'icohua'ire io co'aye yëyepi o'cuacuepasio."

⁹ Ja maca toasone aquë huiñaëpi ai tutu capi, ñeje:

"Paipi huajëya'ye pa'ini, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëni, de'oquëre pa'ni cuasajë ñajë sihuacohua'ire, cui'ne jëtëna panita'a tsiana i ayere toya cuãñosicohua'ire cato, ¹⁰ Maija'quë pëi si'se sëje cõnore u'cuja'cohua'i a'ë, co'ayere pare, i pëi ne

de'huase'ere. Jaje ai yo'oja'cohua'i a'ë, toa cui'ne, azufre cõni tsë'i sitona Maija'quë huiñaohua'i, cui'ne Yëi ñama ña huë'ñana. ¹¹ Iohua'i tsë'i sitore pana ujë ai yo'ojëna, pico mëiñe je'nëna mëio nëija'coa, si'a mu'señapi, cui'ne si'a ñamiñapi, pëa huajëye ti peojë. Jaje jaje pa'ijajë huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre sejë, cui'ne i mami ayere toya cuãñosicohua'ire. ¹² Iye cato Maija'quë pa'i i cuãñese'e sehucohua'ire, cui'ne Jesure nuñerepa tuicohua'ire yëhuoye a'ë, quëcojë yo'o jujama'pë pa'iyë a'ë."

¹³ Ja maca asahuë, ma'tëmopi yë'ose'e yë'ëre caquëna:

"Toyajë'ë, iyere: 'Sihuaye pa'iji, iye macapi seña maca Ejaë ja're tsioni ju'isicohua'i cato.' Jaje pa'iji caji, Maija'quë joyopi. Jaohua'i cato iohua'i yo'oyere ne tējini pëa huajëja'cohua'i a'ë, iohua'i nese'e ja're cõni."

Yeja Co'amaña Tëaye

¹⁴ Ja maca ñahuë, te'ire Jesuje pa'ipi, Pai Mamaquë hue'yosiquëje pa'ire, poja'i sirio ëmëje'na ja'rusiquëpi ñu'ina. Jaë cato orore pase'e nesi marore pu'iquë paji'i. Jaje pa'ipi hua'ti ca'huarore ai jëjësëcore pani cajipi. ¹⁵ Cajiquëna, Maija'quë huë'epi yequë huiñaëpi etapi. Etani ai tutu cuiquë capi, siriore ñu'iquëre:

"Më'ë hua'ti ca'huarore meñe jua co'i meni tējajë'ë. Tsoe tã'api, iti tēja macarepa. Jaje pa'ina, yeja pa'iyë quere huesëpi."

¹⁶ Ja maca siriore ñu'iquëpi i tēcapi yejana meñe jua co'i meni yeja pa'iyere tēapi.

¹⁷ Ja jeteyo'je ñaquëna, yequë huiñaëpi Maija'quë huë'e ma'tëmo pa'icopi etani hua'ti ca'huaro ai jëjësëcõni cajiquë saji'i. ¹⁸ Ja maca yequë huiñaëpi etapi, Maija'quëre isijë tēo toto quë'ropi. Jaë cato toare cuãñe tutu paquë paji'i. Jaëpi tutu cuipi, hua'ti ca'huaro cajiquëre ñeje caquë:

"Më'ë hua'ti ca'hua jëjësëcõpi meñe jua co'i meni cuiya'i jure tējajë'ë. Tsoe ya'ji sapi, yeja pa'iyë."

¹⁹ Jaje ca maca huiñaëpi i hua'ti ca'huaropi iye yejana se ya'cue co'ijani cuiya'i jure tēapi, iye yeja cuiya'i tsña ayere. Tëani ja maca ayapi, jai cua'corona tsa'cu jo'a sao ja'ñere. Ja yo'oye cato iñoji, Maija'quë paire si'se ja'ñere co'ayere papi. ²⁰ Jai daripë hue'sena cuiya'i tsa'cu jo'a huesose'e paji'i. Jaro jai cua'coropi tsiere pase'e etapi. Io huãñe cato caballo yë'opo sēa macare paja'a huãñe paji'i, cui'ne io jaiyepi paji'i, trecientos kilómetros pa'i jaira.

Huiñaohua'ipi Siete Pa'ye Tëjiyerepa Ai Yo'o Ja'ñere Paye

15 Ma'tëmöre ñaquë ñahuë, yequë jaiye huajëya'ye pa'ye iñoñere: Siete huiñaohua'ipi siete tējiyerepa ai yo'o ja'ñere pajëna, ñahuë. Ja yo'oyepi Maija'quë pëi yo'o tēji ja'ñe paji'i.

² Ñahuë, cui'ne jai jairajë pa'ioipi toapi pa'iyëje pa'io-ta'a ña etojajë yejare, jao jai jairajë pa'io, tsña de'huaje pa'io, co'sija'ico yë'quë macare nëcahuë, Maija'quë tã'tëpë isise'ere cajicohua'ipi. Jaohua'i cato huajëya'ye

pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquère quēcōsicohua'i paë'è, i ayere toyama'cohua'ipi. ³Jaohua'ipi Moisés Maija'quë jo'yaë jējēse'ere, cui'ne Yēi ñama ayere jējēñere jējēhuë. Iohua'i jējēse'e cato caji:

Si'aye më'è de'huase'e de'oyere pa'è.

Më'è ma'a cato nuñere pa'è.

Cui'ne care paye a'è.

Më'è a'è, si'a paj Ëjaërepa je'nëna.

⁴¿Nepi më'ère Ëjaëre pare ñajëta'a ca'rama'pë pa'ija'-cohua'i a'ni?

¿Nepi më'ère de'ocuère pa'ni cajë sihuaye paja'cohua'i a'ni?

Më'èse'e te'i pa'iyë, de'ocuèrepa.

Jajë pa'ina, më'è nuñerepa yo'oyere pajire iñosi do'ire Si'a hue'ñapi paj dani më'ère de'ocuère pa'ni cuasajë ñajë sihuaja'cohua'i a'è.

⁵Ja jeteyo'je ñahuë, ma'tëmopi Maija'quë huë'epi maire ca nëose'e de'huasi hue'ñapi hui'yoquëna. ⁶Jaro Maija'quë huë'epi siete huiñaohua'i etahuë, siete ai yo'oye neñere pacohua'ipi. Jaohua'i cato poja'i cañare ai miañere suñasicohua'ipi, cui'ne curi nesi tēi cañapi coti sai huëare paja'a tēasicohua'i paë'è. ⁷Ja jeteyo'je ñahuë, cuatro pa'iohua'i aquëpi siete huiñaohua'ina paj ñapere curipi nesi duruhuëare Maija'quë pēi co'ayerepa si'se ja'ñere tīmēse'ere isiquëna, Maija'quë ti pani huesëquë tserë. ⁸Maija'quë huë'e cato Maija'quë tuture papi pico, cui'ne i de'oye miañere papi pico tīmē huesosico paco'è. Pa'iona, iti huë'e te'ijë cacaye ti peopi, siete huiñaohua'i payepi siete ai yo'oye neñepi tēto saiye pato.

Siete Pa'ye Ai Yo'oyere Tīmēsi Duruhuëa

16 Ja maca asahuë, Maija'quë huë'epi tutu yë'ose'e pīsiquëna, siete huiñaohua'ini ñeje caquë:

“Sani yejana do'ejë'è, Maija'quë pēi si'seyere siete duruhuëa pa'iyere.”

²Jajë ca maca du'ru aquë huiñaëpi i caji duruhuëre yejana dopi. Do maca huajëya'ye pa'i mamire toya cuañōsicohua'ipi, cui'ne ije pa'ire de'huasiquère secohua'ipi cā'mi co'ayere pare ai a'siyere etahuë.

³Cayaye aquëpi huiñaë i caji duruhuëpi jai tsiayana do maca jai tsiayapi pajire huasiquë tsieje pa'yerepa pōnēpi. Ja do'ire tsiaya pa'icohua'i si'aohua'i juju sahuë.

⁴Toasoñe aquëpi huiñaë i pa duruhuëpi tsiañana, cui'ne oco eta coñana dosi maca tsie de'opi, oco. ⁵Ja jeteyo'je asahuë, tsiaya huiñaëpi ñeje caquëna:

“Më'è nuñerepa pa'i a'è, paj yo'ose'e iohua'i yo'ose'ejë pa'ye saiquëpi, Diusu de'ocuèrepa yure pa'iquë, cui'ne tsoeje pa'isiquë. ⁶Më'è ñare paquë jao-hua'ire saihuë, më'è pajire cui'ne më'è coca quëacaico-hua'i tsie nejosi do'ire. Jajë pa'ina, më'èpi yure io-hua'ire tsiere ocuahüë, me pasini, jare jajë sañe pa'ito iohua'i yo'osi do'ire.”

⁷Asahuë, cui'ne Maija'quëre isijë tēo saihuëpi ñeje cacona:

“Jajë pa'ijë'è, Ëjaërepa si'aye pa'irepa më'è cato paj ñape yo'ose'ere ñaquë yo'oni nuñerepa yo'oyë, tay-oma'è.”

⁸Cuatro aquëpi huiñaë i caji duruhuëpi ësëna dopi, pajire ëoja'a tuture isiquë. Dosi maca ësëpi si'a toarepa pajire ëopi. ⁹Ja maca si'aohua'ire ai a'si ëo huesoquë-ta'are iohua'i co'aye yo'oye jëoni Maija'quëna pōnë-ma'pë paë'è. Cui'ne ite de'ocuère pa'ni cayeje pahuë. Coa ai jerepa ini co'aye cahuë, si'aye iye ai yo'oye meñe cuañequëni.

¹⁰Cinco aquëpi huiñaë i caji duruhuëpi huajëya'ye pa'i ñu'i hue'ñana do maca, i cuañe hue'ñapi nea hue'ñarepa de'o. Ja maca paj cato a'si ju'ijë iohua'i tsemeñoana cucuhuë. ¹¹Jajë ai yo'onije iohua'i co'aye pa'iyere jëoñe pahuë. Pajë coa ai jerepa Maija'quë ma'tëmo aquëni co'aye cahuë, iohua'i a'si ju'i do'ire, cui'ne ja'ju yëma'a a'sire hue'e do'ire.

¹²Seis aquë huiñaëpi i caji duruhuëpi Eufrate jai tsiayana do maca, tsiayapi cuene huesëo, ma'are necaio, ësë mëi hue'ña pa'i paj ëjaohua'i daija'a ma'are.

¹³Ja maca ñahuë, jai pë'ëje pa'i yë'opoja'a, hua-jëya'ye pa'i yë'opoja'a, cui'ne Maija'quëre quëacaiquë-jë pa'ita'a coa cosoquë yë'opoja'a toaso joñoa co'acohua'ipi jojojë pa'iohua'ipi etajëna. ¹⁴Ja joñoa cato co'a huatiohua'i paë'è. Paj yo'o tija ma'ñere yo'ocohua'i paë'è. Jaohua'i cato etahuë, iye yeja paj ëjaohua'ire si'aohua'ire tsi'soñu'u cajë. Maija'quë si'aye pa'irepa ja're uihuaja'a mu'sere pare cajë yo'ohüë. ¹⁵Ñajë'è, yë'è utema'tore papi daiyë, co'amaña ñaë daiyeje pa'ye. Sihuaquë pasipi. Sëtasiquëpi cui'ne i ju'i caje de'oye ñaquë paquë cato cui'ne huajëya'ye peoyo paj ñajëna, cu'iyë paja'quëpi. ¹⁶Ja maca pa'i ëjaohua'ipi tsi'sisihuë, hebreo coca cato Armagedón hue'yo sitona.

¹⁷Siete aquë huiñaëpi i caji duruhuëpi peo de'otona do maca ñu'i saihuë quë'ropi Maija'quë huë'e ma'tëmopi ai tutu yë'ose'e pīsipi, ñeje:

“Tsoe ne saohüë.”

¹⁸Ja maca jaiye mujuë ye'hueyeje pa'ye pisiye cui'ne mujuë të'cayeje pa'ye paji'i. Pa'ina, yejajë tsasipi noni ñu'cueye jerepa yeja ñu'cuesi do'ire. Tsoeje paj ja jerepa ñu'cueye ti ñama'cohua'i a'è. ¹⁹Jajë tutu ñu'cue-co jai daripë toaso te'ña hua'que saco'è, cui'ne si'a yejaña jai dari pa'iyeye peo hue'ñarepa hua'que tōme sapi. Ja maca Maija'quëpi jai daripë Babiloniare i pēi si'se cōno da'care i jëjo daose'ere peo hue'ñarepa ocuasi'i cuasapi. ²⁰Yeja ñu'cue maca si'a saodohüë, cui'ne ai cūti ne huesë sapi. ²¹Cui'ne ma'tëmopi jai sēsë carapëa aipi pajina tōmepi, cuarenta kilos dëquëyepi. Ja maca pajipi Maija'quëre co'aye cahuë, sēsë carapëa do'ire, cui'ne iohua'ire jaiye ai yo'oye pa'i do'ire.

Co'a Nomiohua'i Pëca Ja'corepa

17 Ja maca te'i siete huiñaohua'i aquëpi daji'i, yë'è quë'rona. Siete duruhuëa pacohua'i aquëpi dani capi, yë'ère:

“Daijē'ë. Iñosi'i, mē'ère, co'a nomiohua'i pēca ja'core pare iye yeja oco da'ca emēje'na ja'rusicopi ñu'icore si'se ja'ñere. ² Iye yeja pa'i ējaohua'i ja'oni yo'ojē paē'ë. Cui'ne iye yeja pa'icohua'ipi io co'aye yo'oyena ucu cuepe huesēhuē.”

³ Ja jeteyo'je Maija'quē joyopi yē'ère cāni ñaņeje pa'ye iñoquēna, ñaquēna, huiñaēpi yē'ère cuēne yejana sapi. Saēna, jaronā ñahuē, nomiopi huajēya'ye pa'ini maja'iquēni ja'rusicopi ñu'iona. Ina Maija'quēre cue'cuejē caye toyasi mami quē'i paji'i. Jaje pa'ipi siete s̄jopēa, cui'ne diez cajohuēa hue'equē paji'i. ⁴ Jao nomio cato ai maja'icopi nea maja'i toya quē'ioni suñasicopi paco'ë. Oropi ēja de'osico paco'ë, ai de'o quēnapi, cui'ne perlaspi. Io jētēpi oro duruhuēare cajio, coe ēaye pa'ye si'si timēsiconi, cui'ne io emēohua'i yo'oye timēsiconi. ⁵ Io tsia tiñare pare io ayere quēa mamipi toyase'ere hue'eo, ñeje cayere:

ÉJAOREPA BABILONIA, CO'A NOMIOHUA'I, CUI'NE SI'AYE IYE YEJA CO'AYE PA'IYE PĒCA JA'COREPA. ⁶ Jajeteyo'je de'oyerepa ña tī'aquēna, jao cato cuepeco paco'ë, Maija'quē tsecohua'i tsiena, cui'ne Jesure quēacohua'ire huaisicohua'i tsiena. Jare ñani yē'ë ai cuasahuē. ⁷ Jaje ai cuasquēna, huiñaēpi capi, yē'ère:

“¿Me yo'oquē ai cuasquē'ni? Quēasi'i, mē'ère nomio iñoñe ayere pare, pañe asa ma'ñere. Cui'ne huajēya'ye pa'i iore saquē siete s̄jopēa cui'ne diez cajohuēa hue'equē iñoñere pare quēasi'i. ⁸ Mē'ë huajēya'ye pa'ire ñasiquē cato tsoe ja'nē pa'isiquē api. Jaje pa'ipi yure nejosiquē api. Jaje pa'iquēta'are cui'naēpi mēija'quē api, tōme huesē hue'ñapi, ja yē'ta'a ite nejo huesoye tī'ama'ēna. Ja maca yeja pa'icohua'i yeja de'hua maca iohua'i mami pa'i toya pēpēna toya cuañoma'cohua'i cato ai cuasajē huajēya'ye pa'ire ñaja'cohua'i a'ë, ja'nē pa'isiquēpi nejosiquēpi, cui'naēpi pani coquēna.

⁹ Iye macare pa'iji, tñe asacohua'ipi de'hue asa tī'añe. Siete s̄jopēa cato quēaji, siete ai cutire, nomio ñu'iñere. Jare cui'ne quēaji, yequeje siete ējaohua'i pa'yere. ¹⁰ Jaohua'i acohua'ipi cinco pa'i ējaohua'i cuañema'cohua'i de'ohuē. De'orena, te'i jaohua'i aquēpi yure cuañequē pa'iji. Yequēse'e ja yē'ta'a daiye paji. Jaē tējirepa daisi maca ai tsoe tēcahuē se pani coñe peosipi. ¹¹ Jaē huajēya'ye pa'i tsoe ja'nē pa'isiquēpi yure nejosiquē cato ocho aquē api, pa'i ējaē de'osiquē. Jare ipi siete acohua'i aquē pa'isiquēpi, i nejo cuañō ja'ñena sai saji, jaē cato.

¹² Mē'ë diez cajohuēa ñase'e cato quēaji, diez pa'i ējaohua'ini ja yē'ta'a cuañe huēoma'cohua'ini. Jaje pa'iquēta'are jaohua'i cato coa te'e nēhui tēcahuē maca huajēya'ye pa'i ja're cuañe ja'ñere isi cuañōja'cohua'i a'ë. ¹³ Icohua'i pa'i ējaohua'i cato te'e jaje yo'oñu'u cuasayere pajē huajēya'ye pa'ina, iohua'i tuture cuañe ējaohua'i pa'yere ina isija'cohua'i a'ë.

¹⁴ Jaohua'ipi Yēi ñamare sañope uihua'cohua'i a'ë. Jaje uihua'jēta'are Yēi ñamapi quēcoja'quē api, iohua'ire, ma'tēmo Ejaē sēte, cui'ne pa'i ējaohua'i mēne Ejaē sēte. Ipi Maija'quē soisicohua'ire, i sahuasicohua'ire, cui'ne nuñerepa ise'ere tuicohua'ire paquē uihua'ja'quē api.”

¹⁵ Huiñaēpi yequeje capi, yē'ère:

“Mē'ë ñaquēna, co'a nomiopi ñu'isico cato pa'i pa'iyē a'ë, si'a pa'i tsēcāpēa'ë, tiñe coca cacohua'i a'ë, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'i a'ë. ¹⁶ Mē'ë diez cajohuēa cui'ne huajēya'ye pa'ini pa'ina, ñase'epi co'a nomiore coeja'cohua'i a'ë. Jaje coejē jecorena, peoyo pa'ija'coa. Pa'iona, io çare aija'cohua'i a'ë, cui'ne toapi iote ēoja'cohua'i a'ë. ¹⁷ Jaje yo'oja'cohua'i a'ë, Maija'quēpi iohua'i joñoana i yēyeje pa'yere yo'ojajē caquē neina. Jaohua'ipi huajēya'ye pa'ina, iohua'i pa'i ējaohua'i cuañecohua'i pa'yere isiñu'u cuasaja'cohua'i a'ë, te'e, Maija'quē case'e yo'o tī'a macaja'a. ¹⁸ Mē'ë ñasi nomio cato ja jai daripēre pa'ë. Iye yeja pa'i ējaohua'ire meñe cuañe daripēre pa'ë.”

Babilonia Nejo Cuañose'e

18 Jajeteyo'je ñahuē, yequē huiñaēre ma'tēmopi cajequēna, ai cuañe tutu quē'ire papi. Cajequēna, i miañepi yejana miañerepa ju'api. ² Jaēpi ai tutu cui'ne, ñeje:

“Tsoe nejosicoa, jai Babilonia. Tsoe nejosicoa, huatiohua'i huē'ña de'o huesēo, si'si joñoa pa'i huē'ña de'o, si'a si'siohua'i cui'ne si'aye coe ēaye pa'ye tsiaro de'o. ³ Si'a yejaña pa'icohua'i io co'aye yēyena ucu cuepe huesēhuē. Iye yeja pa'i ējaohua'ipi iohua'i yo'ojē paē'ë. Cui'ne iye yeja co'amaña isicohua'ipi jaiye co'amaña pacohua'i pōñehuē, io yē do'ire pa'ipi coa huerose'epi coa curiquē nejoñere imajē.”

⁴ Ja maca asahuē, ma'tēmopi yē'ose'e ñeje pi'isiquēna:

“Etajē'ë, ja daripēpi yē'ë tsecohua'i, cui'na maca io co'aye yo'oye yo'oma'pē pa'ija'cohua'i, cui'ne io ai yo'o ja'ñepi mēsarute tī'añe paja'core. ⁵ Io tayo yo'oyepi ma'tēmore pana timēse'erepa pa'iji. Ja co'aye yo'oyere Maija'quē huāñeyema'ë ñaquē pa'iji. ⁶ Io yecohua'ire isise'e ja'ye ioteje isijē'ë. Paire io yo'ose'e-je pa'ye co'ye iohua'i isijē'ë. Isiquē te'ore se cojē'ë. Io yecohua'ire ocuasi'i caco co'mese'eje pa'ye cui'ne yecore se co'me cojē'ë, io ucuja'core, ai dacorepa pa'ija'core. ⁷ Ejaore pa'ë caco sihuaco yo'ose'eje pa'ye a'si ju'iñere, cui'ne ai yo'oyere isijē'ë. Jao cato io joyopi cuasaco ñu'ico pa'i ējaorepa ñu'iñeje ñu'iñe, iye macare, hualjeo peoyē, ai yo'oye paja'coa'ë caco. ⁸ Jaje caco ñu'icore te'e mu'sepi io ai yo'oye tī'aja'coa, ju'iñe, ai yo'oco oiye, cui'ne ao ēa ju'iñe, cui'ne toana ēo jeo cuañōja'coa. Jaje nejo cuañōja'coa, Ejaērepa Maija'quē tutu quē'ire papi nejoquēna.”

⁹ Iye yeja pa'i ējaohua'ipi iote yo'ojē iote yējē pa'isicohua'ipi ai cuasajē oija'cohua'i a'ë, iohua'i uco pico mēiona, ñajē. ¹⁰ Iote si'seyere ñajē ca'rajē so'ona pēa nēcāni jaropi caja'cohua'i a'ë:

“Ina, teayere pa'ë, jai daripē Babilonia si'a dari maña tēto saiscorepa mē'ère si'seye esarepa tītapi.”

¹¹ Si'a yeja cu'ijē co'amaña isicohua'ipi iote ai cuasajē co'a ju'ijē oija'cohua'i a'ë, iohua'i jaiye co'amaña dajēna, huerocopi peocona. ¹² Iye paji'i, iohua'i pase'e: oro, poja'i curi, ai de'o quēna çā, perlas hue'yosi pēa, ai de'o nea maja'i çaña, cui'ne maja'i çaña, huēo sē

soquë nese'e, jai cūjipi de'huase'e, de'o soquëpi nese'e, sē'ño ma ja'ñe broncepi nese'e, jēa quēnapi nese'e, jēa quēna marmol hue'yosi quēna nese'e,
¹³ Canela, huēo sē ma'ña: incienso, mirra, cui'ne jaiye ma'ña, cuiya'i o'sa cōno, hui'yape, de'o toase'e pan ne ja'ñe, trigo, huequēohua'ire, yēi ñamare, caballore, caballo quērēye, jo'yaohua'ire paire huerocohua'ijē peohuē.
¹⁴ Ja maca jai daripēre caja'cohua'i a'ē, ñeje: "Mē'ē yē'o pa'ise'ere, saija'i ocue cā yure mē'ē peoyē. Ti mē'ē nejo huesohuē, mē'ē de'ocorepa ña cuāñoese'e, cui'ne mē'ē jai co'amaña pase'e."
¹⁵ Ja jai daripēna co'amañare isijē jaiye curiquē nesicohua'ipi, io si'se cuāñoñere ca'rajē so'opi ñajē ai cuasajē co'a ju'ijē oija'cohua'i a'ē.
¹⁶ Oijē caja'cohua'i a'ē:

"Teayerepa, teayerepa jai daripē, jai do'i caña nomio suñase'eje pa'iorepa ña cuāñoñere, mē'ē. Mē'ē ju'ico cato nea ma ja'ñe cui'ne maja'i cañarepa, paji'i. Jaje pa'iore ju'icopi oropi, perlaspi, cui'ne de'o quēnapi ēja de'osico paē'ē, mē'ē.
¹⁷ Jaje pa'isicota'a coa nēhui tēcahuē maca jai co'amaña peo hue'ña ne huesēpi."

Si'aohua'i jai yohuēa ējaohua'i cui'ne iti quēhuicohua'i tsiaya cu'i do'ipi curiquē necohua'i so'ona pēa nēcani,
¹⁸ jai daripē uco pico mēñere ñajē cuihuē:

"Yequē jai daripē cui'ne pa'io peoco."

¹⁹ Jaje cajē ai cuasajē co'a ju'ijē oijē iohua'i siopēana yeja pa'i ne'ñapi nehuē. Jaje yo'ojē oijē cuihuē:

"Teayerepa, teayerepa, jai daripē, mē'ē co'amañare huerojēna, jaiye curiquē pacohua'i de'ohuē, jai yohuēa pacohua'i. Jaje pa'isicota'a coa nēhui tēcahuē maca mē'ē peo hue'ña ne huesēhuē."

²⁰ Ma'tēmo acohua'i cato ai sihuajē'ē, jai daripē peo do'ire. Sihuajē'ē, Maija'quē tēcōhua'i, Maija'quē jējo daocohua'i, cui'ne Maija'quē caye quēacaicohua'i. Maija'quē jaote nejoni mēsarute co'aye yo'osi do'ire nuñerepa saiquē yo'opi.

²¹ Ja maca huiñaē ai tutu quē'ipi quēnaore toacoje pa'ioni ñi mēñe mēani jai tsiayana jēo dēoquē capi:

"Ñeje mē'ē jai daripē Babilonia jēoco cuāñoja'coa'ē. Ja maca mē'ere tijupē ña cōñe paja'cohua'i a'ē.

²² Tijupē ta'tēpe, pi'cohuēa, cui'ne duruhuēa mē'ē ma'añapi pisiquēna, asa cōñe paja'cohua'i a'ē. Co'amaña necohua'ijē peoja'cohua'i a'ē, mē'ere. Jai to'ohuē toaye pisiyeje asa cōñe paja'cohua'i a'ē.
²³ Toa tsē'ipē miañeje peoja'coa, mē'ere. Cui'ne huejajēna, pa'i tsi'si hue'ñapi pisiyeje peoja'coa, mē'ē co'amaña iye yeja jerepa pa'iohua'i pa'isicohua'ita'are, cui'ne mē'ēje iye yeja paire mē'ē dahuē yo'oyepi coa cosoco nesicota'are."

²⁴ Ja jai daripēre paji'i, Maija'quē caye asajē quēacaicohua'i tsie, Maija'quē tēcōhua'i tsie, cui'ne si'aohua'i iye yeja pa'icohua'ire huani jēosicohua'i tsie.

19 Ja jeteyo'je asahuē, ma'tēmopi jai pa'i tutu ñeje cajēna:

¡Aleluya! De'oquēre pa'ni Maija'quē cajē ite sihuañu'u, Maija'quē tsē a'ē, huasoye, i de'oyerepa, jerepa pa'irepa pa'ie.

² Maija'quē cato pa'i yo'ose'eje pa'ye ñaquē yo'oni nuñerepa yo'oji, tayoma'ē.

Jaje pa'ina, co'a nomiore nejopi.

Iye yeja paire io co'aye yo'oyepi co'a de'huasicore, i jo'ya mañare huaisi do'ire iote nejopi.

³ Huiñaohua'ipi tijupē ca cōhuē:

"iDe'oquēre pa'ni Ējaē cajē ite sihuañu'u! Io ucona, pico mēñe ti jēoñe peoyerepa pa'iona."

⁴ Ja maca veinticuatro aiohua'ipi cui'ne cuatro pa'iohua'ipi yejere pana nē mejē Maija'quēre de'oquēre pa'ni cuasajē sihuajē yo'ohuē, ñu'i saihuē ñu'iquēre ñeje cajē:

"Jaje pa'ijaquē. De'oquēre pa'ni, Ējaē cajē ite sihuañu'u."

⁵ Ja maca cuāñequē ñu'i saihuē quē'ropi yē'ose'e ñeje pisiipi:

De'oquēre pa'ni cajē Maija'quēre

Si'aohua'i tsj cui'ne aiohua'ijē,

Si'aohua'i ite necaijē,

Itē Ējaēre pare ñajē ca'rajē pa'isicohua'ipi sihuajē'ē.

Yēi Ñama Huejaquēna, Pa'i Sihuajē Tsi'si Mu'se

⁶ Asahuē, cui'ne jai pa'i cajēna, pisiyeje pa'ye pisiquēna, jupo tsā'io pisiyeje pisiquēna, cui'ne mujuē tē'cayeje pa'ye pisiyeje pisiquēna. Japi pisiipi, ñeje:

iDe'oquēre pa'ni Ējaē cajē ite sihuañu'u! Maija'quē si'aye pa'ire papi, Ējaēre papi cuāñe huēopi.

⁷ Sihuāñu'u, sihuayena daijani ite de'oquēre pa'ē mē'ē cañu'u.

Tsoe ti'api, Yēi ñama hueja mu'serepa.

Jaje pa'ina, i nējo tsoe ēja de'osicorepa pa'ico.

⁸ Jaona isihuē, de'o cañarepa si'si peoyere, cui'ne miñere suña ja'ñe.

Ja de'o cañarepa cato quēaji, sehuosicohua'i Maija'quē tēcōhua'i nuñerepa yo'ojē pa'iyere.

⁹ Ja maca huiñaēpi yē'ere capi:

"Toyajē'ē, sihuacohua'i pa'iyē, Yēi ñama hueja maca pa'ija'cohua'ire soisicohua'ipi."

Yequeje cui'ne capi:

"Iye coca cato Maija'quē nuñerepa cocare pa'ē."

¹⁰ Jaje caquēna, asani yē'ēpi huiñaē quēo yē'quē macana do're ja'ruhuē, ite, de'oquēre pa'ni cuasaquē sihuasi'i caquē. Jaje yo'ohuēna, ipi yē'ere capi:

"Jaje yo'oma'ē pa'ijē'ē. Yē'ēje Maija'quē jo'yaē'ē.

Mē'ēje pa'i a'ē. Mē'ē cui'ne Maija'quē do'ijē cōni payē, Jesús ayere quēacaiquēre."

Jaje pa'ina, Maija'quēni mē'ē cato jaje do're ja'ru sihuaquē yo'ojē'ē, mēsaru paquē Jesús ayere quēacaiquē cato cui'na ēapi, yē'ere pa'i ja'ñere quēa joyo.

Caballo Poja'iquēre Tuiquē Ayere Quēaye

¹¹ Ja maca ñahuē, ma'tēmopi hui'yosico pa'iona. Jaropi ñaipi, caballo poja'iquēpi. Itē tuiquē cato iti case'eje yo'ohuērepa, cui'ne nuñerepa care paquē hue'equē paji'i, i mami. Jaje pa'ipi nuñerepa cuāñequēpi cui'ne nuñerepa huajoje yo'opi.
¹² I ñaco cā cato toa tsēni nēcase'eje pa'yerepa paji'i. I siopēre jaiye

manoa pu'iquë paji'i. Jaje pa'ipi ise'e te'i asa mamire toyase'ere papi, yecohua'ije ti asa ma'ñere. ¹³ Cui'ne tsiepi tsoasi ju'i çare ju'i saji'i. I mami cato: Maija'quë coca hue'equëpi. ¹⁴ Ini ma'tëmo soldado pa'ipi tuë'ë, de'o caña suñasicohua'ipi, poja'i cañare, cui'ne si'si peoyere ju'icohua'ipi po caballohua'ini tuijë. ¹⁵ I yë'opoja'a hua'ti jëjësëcopi etapi, iye yeja pa'icohua'ire nejoja'copi. Jaëpi quëna tarapëpi çajiquë cuañeja'quë api. Jaëpi pa'i ñape yo'ose'ere saisisipi, cuiya'i da'ca nesil'i caquë tsa'cu jo'aquë yo'oyeje pa'ye. Cui'ne jaëpi ocuaja'quë api, Maija'quë tutu quë'irepa pëi si'seyere. ¹⁶ I ju'i çare, cui'ne i quësore ñeje toyase'ere hue'epi: "Pa'i ëjaohua'i mëñe Ejaërepa, iti mëñe cuañequërepa."

¹⁷ Ja jeteyo'je ñahuë, huiñaëpi ëssäna tsa'cu paquë nëcaquëna. Jaëpi ai tutu cuipi, si'aohua'ire peo de'oto ja'jëjë cu'icohua'ire ñeje caquë:

"Daijë'ë, tsi'sini, Maija'quë na'iquëna, aone aija'cohua'i. ¹⁸ Dani aijë'ë, pa'i ëjaohua'i ca, soldado pa'i ëjaohua'i ca, tutu quë'iohua'i ca, caballo ca, iohua'ire tuisicohua'i ca, coa si'aohua'i ca, jo'yaohua'i peocohua'i ca, jo'ya ne cuañosicohua'i ca, a'ricohua'i ca, cui'ne jaicohua'i ca, aija'cohua'ipi cuipi."

¹⁹ Ja maca ñahuë, huajëya'ye pa'ire, cui'ne iye yeja pa'i ëjaohua'ire, iohua'i soldado pa'i ja're çoni pa'ijëna. Jaohua'i cato caballore tuiquëre, cui'ne i soldado pa'ire uihuañu'u cajë tsi'sisicohua'ipi paë'ë. ²⁰ Jaë huajëya'ye pa'i cato tseä cuañosiquë paji'i, coa cosoquë quëaquë ja're çoni, i ña hue'ñana jaiye pa'i yo'o ti'a ma'ñere yo'o iñosiquë ja're. Ja yo'o iñoñeja'a quëaquë pa'ire cosopi, huajëya'ye pa'i mami toya cuañosicohua'ini, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre sihuajë yo'osicohua'ini. Ja maca, huajëya'ye pa'ire, cui'ne coa cosoquë quëaquë pa'isiquëre tseani ja huajëcohua'ini toa jairana azufre tsëni nëcasicono, jeo dëo cuañohuë. ²¹ Yecohua'i cato huani jeo cuañohuë, caballo tuiquë yë'opo eta hua'tiyona. Ja maca si'a ja'jëcohua'i tsi'sini jaohua'i çare ocue timë huesëhuë.

Mil Ometëca Aye

20 Ja jeteyo'je ñahuë, ma'tëmopi huiñaë tome huesë hue'ña sioconi cui'ne quëna mere tse'e-quë cajequëna. ² Jaëpi cajeni jai pë'ëje pa'ire tsoe hue'ña añare, huati jare ipi Satanás hue'equëre quëna mepi sëapi, mil ometëca ñu'ija'quëni. ³ Ja maca ite sëani mil ometëcaja'a pa'ire cosoma'ë pa'ija'quëre tome huesë hue'ñana jeo tçoni sioñopi. Sioni eta sa'rona hui'yoye peoji, caquë toya sëo huesopi. Jaje pa'iquëta'are mil ometëca ti'asi maca joye cuañosiquë pa'ija'quë api, a'ri tëcahuë maca pa'ija'quëpi.

⁴ Ja jeteyo'je ñahuë, pa'ipi cuañejë ñu'i saire ja'rusicohua'ipi ñu'ijëna, pa'i ñape yo'ose'e ñajë ca de'huaja'a tutu isi cuañosicohua'ire. Ja maca ñahuë, Maija'quë coca case'eje pa'ye, cui'ne Jesús case'eje pa'ye nuñerepa tu do'ire, siopeä të'ca tëtë cuañosicohua'i joñoare. Jaohua'i cato huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre de'ocuëre pa'ni cuasajë yo'oye pasicohua'i a'ë. Cui'ne i mamije toya cuañoñe pasicohua'i a'ë, iohua'i tsiana, panita'a iohua'i jëtëna. Jaohua'ipi

huajëcohua'i pani cojë Cristo ja're mil ometëca cuañehuë. ⁵ Jaje pa'iquëta'are yecohua'ita'a huëiye pañuë, mil ometëca tëto saisi maca huëija'cohua'ipi. Iye cato du'ru macarepa ju'isicohua'i huëiye a'ë. ⁶ Sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quë tsecohua'ipi, du'ru macarepa ju'isihua'i huëiye huëicohua'i. Jaohua'ire cayaye ju'iñe acone huea'ne peoji. Coa ai jerepa jaohua'i cato Maija'quëre cui'ne Cristore necaijë pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne i ja're çoni mil ometëca cuañeja'cohua'i a'ë.

Huati Nejo Cuañose'e

⁷ Mil ometëca tëto saisi maca Satanáspi etosiquë pa'ija'quë api. ⁸ Pa'i ja maca si'aohua'ire yeja pa'icohua'ire cosoquë cui'ne Gogre cui'ne Magogre cosoja'quë api. Cosoquë jaohua'i soldado pa'ire jai pa'ire meja asi tsiaya tëtëpa ña'neje pa'yerepa tsi'soja'quë api, uihua'ia'cohua'ire. ⁹ Ja maca jaohua'ipi si'a yejañapi dani si'aore sa tëhuo tëtija'ë'ë, Maija'quë tsecohua'i i oicohua'i pa'i daripëre huañu'u cajë. Jaje yo'ojëta'are ma'tëmopi toa tome ëo huesopi, peo hue'ñarepa. ¹⁰ Ja maca huati pa'ire cososiquëre toa jairana azufre quë'iona jeo dëo cuañopi, huajëya'ye pa'ire, cui'ne coa cosoquë pa'ire quëasiquëre jeo dëo sitona. Jarona ai yo'ojë pa'ija'cohua'i a'ë, mu'señapi, cui'ne ñamiñapi carajaiñe peoyerepa.

Poja'i Ñu'i Saihuëre Pare Ñu'i Pa'i Ñape Yo'ose'e Ca De'huaye

¹¹ Ja maca ñahuë, poja'i ñu'i saihuëre, cui'ne iote ñu'iquëre. Jaë ña hue'ñare papi yeja cui'ne ma'tëmo catihuë. Catijëta'are ti peopi, tirona se jëani pa'iyeye. ¹² Ja maca ñahuë, ju'isicohua'ire, jaicohua'ire, cui'ne a'ricohua'ire, ñu'i saihuë tiñare pare nëcajëna. Si'aohua'i tsiayana, cui'ne yejana ju'ijë pa'isicohua'i, etasicohua'i paë'ë. Ja maca toya pëpëapi hui'yose'e paji'i. Pa'ina, cui'ne pa'i toya pëpëre pajë hui'yosico paji'i. Ja maca ju'isicohua'ipi jare iohua'i yo'ose'eje pa'ye ca tëji cuañohuë, ja toya pëpëana toyase'eje pa'ye. ¹⁴ Ja jeteyo'je jüni huesëye cui'ne ju'isicohua'i pa'i hue'ñaje ña coñe peopi, toa jairana jeo dëosi do'ire. Iye toa jaira cato cayaye acore se jüni huesë coñe a'ë. ¹⁵ Cui'ne jarona jeo dëo cuañohuë, si'aohua'i pa'i toya pëpëna iohua'i mami toya cuaño'ma'cohua'i.

Huajë Ma'tëmo Cui'ne Huajë Yeja

21 Ja jeteyo'je ñahuë, huajë ma'tëmore cui'ne huajë yejare. Du'ru pa'isi ma'tëmo cui'ne du'ru yeja, cui'ne jai tsiaya tsoe peopi. ² Ja maca yë'ë Juanpi ñahuë, de'o daripëre pare, huajë Jerusalénre, ma'tëmopi cajecona, Maija'quë pa'i ña hue'ñapi. Nomio io huejaja'quëre caco de'oyere suñani ëja de'ose'eje pa'io paco'ë. ³ Ja maca asahuë, ma'tëmopi tutu yë'ose'e ñeje jutaquëna:

"Maija'quë pa'i hue'ña yure cato pa'i ja're çoni pa'iyë a'ë, iohua'i ja're pa'ija'quëpi. Iohua'ipi i pa'i pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, Maija'quëpi iohua'i pëca ja'quë pa'ija'quë api. ⁴ Ja maca Maija'quëpi iohua'i oise'e tëno

jeocasipi. Ja maca ju'iñe, ai yo'oye, ai cuasajë oiye, a'siye peosipi, tsoe têtö saise'e sête, ja'në pa'io pa'ise'e."

⁵Ja maca ñu'i saihuë ñu'iquëpi capi:

"Yë'ëpi si'aye huajëyese'e ne saoyë."

Yequeje capi:

"Toyajë'ë. Iye coca care paye a'ë. Itina quëcojë pa'iyë a'ë."

⁶Jaje ca toquë capi, yë'ëre:

"Tsoe ne saohuë. Yë'ë a'ë, du'ru aquërepa cui'ne tējiquë, je'nëna pa'iquë. Oco ëa ju'iquëni yë'ëpi ocuasi'i pa'i oco cojerepa ayere do'i peoyerepa. ⁷Si'aye quëcosiquë etasipi, yë'ëre i pëca ja'quëre pajä'quë api, cui'ne ñni yë'ë mamaquëre pajä'quë a'ë, si'aye iyere pajä'quë api, mamaquë pa'i do'ire. ⁸Jaje pa'iquëta'are yë'ëre tuyere yo'o jucacohua'ire, sehuoye jëa coecohua'ire, pa'ire coecohua'ire, huaicohua'ire, yequë nomiohua'ire yo'ocohua'ire, dahuë yo'ocohua'ire, pa' nese'ere ëjare pa'ë cuasacohua'ire, cui'ne coa cosocohua'ire saiye pasipi, toa cui'ne azufre tsë'isi jairana, cayaye acore se jüni huesë hue'ñana."

Huajë Jerusalén

⁹Ja maca siete huiñaohua'i aquëpi daji'i, siete ucu duruhuëa tējiyerepa ai yo'oye tımëse'ere pasiquëpi. Jaëpi dani capi, yë'ëre:

"Daijë'ë. Më'ëre iñosi'i, Yëi ñama huejaja'core, i nëjore."

¹⁰Huëo çani ñañeje pa'ye ñahuë. Ñaquëna, huiñaëpi yë'ëre jai cutihuëna sapi. Sani iñopi jai Jerusalén daripëre de'ocore pani, ma'tëmopi Maija'quë quë'ropi cajecona. ¹¹Ja daripë cato Maija'quë miañe ju'ayepi miaco paco'ë. Io miañe cato de'o quëna pë miañeje pa'ye paji'i, Jaspe hue'yosi quëna miañeje pa'ye, ña etojäi quëna huëje pa'ye paji'i. ¹²Ja daripë yërhueja'a jai ëmë tēhuopa tēhuosico paji'i. Jaje pa'ioni doce eta sa'noa paji'i. Eta sa'noa ñape te'e huiñaë nëcapi. Cui'ne eta sa'noa ñape doce Israel pa' tsëca mamire toyase'e paji'i. ¹³Ësë mëi tē'tere toaso eta sa'noa paji'i. Ëmëje'e tē'tere toaso eta sa'noa, huë'ehuë tē'tere toaso eta sa'noa, cui'ne ësë du'i hue'ñare toaso eta sa'noa paji'i. ¹⁴Jai daripë tēhuopa cato doce quëna pëana quëco paco paji'i. Ja quëna pëana Yëi ñamapi doce jëjo daosicohua'i mamire toyase'e paji'i.

¹⁵Yë'ë ja're çoni huiñaë coca caquë cato i jëtëre oro tarapëre çatë tarapëje pa'iore çajipi, jai daripë cuëcujä'coni, io eta sa'noa, cui'ne io tēhuopa. ¹⁶Jai daripë cato si'a yë'quë maca jaico paji'i, je'ñe tēcapë tsoaye ja'ye si'ao. Huiñaëpi i cuëcucopi jai daripë cuëcucquëna, caya mil cui'ne docientos kilómetros paji'i. Io tsoaye, io mëne tsoaye cui'ne io je'ñe tēcapëje cui'na ja'yese'e paji'i. ¹⁷Ja jeteyo'je tēhuopa tsoayere cuëcucuepi. Cuëcucquëna, sesenta y cinco metros paji'i. Pa'i cuëcucueje pa'ioipi huiñaëje cuëcucue sête jaje paji'i.

¹⁸Jaspe hue'yosi quëna pëapi nesico paco'ë, tēhuopa. Cui'ne iti daripëpi orore pase'e nesico paco'ë, sa ña etojäicorepa. ¹⁹Tēhuo pa quëco pa quëna

pëa cato coa si'a de'o quëna pëapi ëja de'huase'e paji'i. Iyepi du'ru huëo hue'ña cato, jaspe hue'yosi quëna, cayaye aco zafiro hue'yosi quëna, toasoñe aco ágata hue'yosi quëna, cajese'e aco esmeralda hue'yosi quëna, ²⁰Cinco aco onice hue'yosi quëna, seis aco cornalina hue'yosi quëna, siete aco crisólitopi hue'yosi quëna, ocho aco berilo hue'yosi quëna, nueve aco topacio hue'yosi quëna, diez aco crisoprasa hue'yosi quëna, once aco jacinto hue'yosi quëna, doce aco amatista hue'yosi quëna paji'i. ²¹Doce eta sa'noa cato doce perlaspi nese'e paji'i. Pa'ina, te'e perlapi te'e eta sa'ro tēhuocore nesico paji'i. Éja ma'arepa cato orore pase'e nesicopi sa ña etojäicorepa paco'ë.

²²Ja daripë ti peopi, Maija'quëre se huë'e. Me neni pa'ico'ni, jare i Maija'quë si'aye pa'ire papi, cui'ne Yëi ñamapi çoni huë'ejë pa'iohua'i pa'ito. ²³Ja daripë cato ësë, cui'ne ñañë miacaiye peoji. ¿Me neni jaohua'i miacaiye'ni? Tsoe Maija'quëpi de'oyerepa miato, cui'ne i Yëi ñamapi çoni toa tsëopëje pa'ipi miato. ²⁴Huasosi yejaña pa'icohua'i cato ja daripë miacaiyeja'a cu'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne pa' ëjaohua'ipi iohua'i de'oyere jona isija'cohua'i a'ë. ²⁵Io eta sa'noa sjoñe ti peosipi mu'se, cui'ne jaro cato ñamije peosipi. ²⁶Iona sajë isija'cohua'i a'ë, iye yeja pa'icohua'i Maija'quë de'o necaise'ere iñoñere, cui'ne pa' yejaña ëjaërepa cajë de'oyerepa sehuojë pa'iyere. ²⁷Jaro cato cacaye peoji, si'si nese'e, ai co'ayerepa yo'ocohua'i, pa'nita'a cosocohua'ije. Jaro cato cacaja'cohua'i a'ë, iohua'i mami Yëi ñama tsëco pa'i toya pëpëna toyasicohua'ise'e.

22 Ja maca huiñaëpi iñopi, co'sija'i tsiayapi pa'iyë isi ocase'ere. Jaje pa'ioipi Maija'quë cui'ne Yëi ñama ñu'i hue'ñapi etapi. ²Cui'ne ja eta ñapi jai daripë ëja ma'a jopore pare paji'i. Cui'ne tsiaya tē'tëpañare pa'i soquë ñëapi nëcahuë. Te'e ometëcahuë quëicohua'ipi ñañë ñape quëico paji'i. Io ja'o cato yejaña pa'icohua'ire jujuye paji'i. ³Jaro cato peosipi, co'aye pa'ise'e. Maija'quë cuãñe ñu'ico cui'ne Yëi ñama cuãñe ñu'ico ja daripëre paji'i. Pa'ina, i jo'yapi ite ñajë sihua'ja'cohua'i a'ë, Éjaëre pare sête. ⁴I tsiare pare ñaja'cohua'i a'ë. Ñajë cui'ne i mamire iohua'i tsia tñare pana toyase'e hue'ejä'cohua'i a'ë. ⁵Jaro cato peosipi, ñami. Iote pa'icohua'i cato toa tsëo pë miañere co'ema'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ¿Me neni co'eye'ni? Jare ipi Maija'quë Éjaëre papi miacai pa'ija'quëre. Cui'ne iohua'ipi Maija'quë ja're çoni je'nëna carajäñe peoyerepa pa'ija'cohua'i a'ë.

Jesucristo Daiye Ja'yere Pa'iji

⁶Ja maca huiñaëpi capi, yë'ëre:

"Iye coca cato nuñere pa'ë. Cui'ne itina quëco pajë pa'iyere pa'ë. Jare ipi Éjaë Maija'quë i joyore jëjo saopi, ite quëacaicohua'ire yequë mu'se pa'i ja'ñe quëaja'quëpi caquë. Yureta'a i huiñaëre jëjo daopi, i jo'yare quëaja'quëre yure maca esa yo'o huëo ja'ñere.

⁷Yë'ëpi esa daija'quë a'ë!"

Sihuaquë pa'ija'quë api, iye toya pëpë yequë mu'se yo'o ja'ñere quëayere asaquë yo'oquë pa'iquë cato.

⁸Yë'è Juanpi itire ñaquë, cui'ne iyere asahuë. Ja ñaquë asa tëjisi maca yë'ère iñosiquë huiñaë quëo yë'quë macana do're ja'ruhuë, ite ëjaëre papi caquë si-huaquë yo'ose'e caquë. ⁹Jaje yo'oquëna, ipi capi, yë'ère:

“Maija'quëre necaiquë a'ë. Më'ëje pa'i a'ë. Cui'ne më'ë ja're acohua'i i coca quëacaicohua'ijë pa'i a'ë. Coa si'aohua'i iye toya pëpëna toyase'ere de'oye se-huocohua'ijë pa'i a'ë. Maija'quë necaicohua'ipi pani Maija'quëni jaje sihuaquë yo'ojë'ë.”

¹⁰Cui'ne yequeje capi:

“Iye toya pëpëre tsjoma'ë pa'ijë'ë, si'aohua'ipi ñajajë caquë. Yequë mu'se tëtto sai ja'ñere iye toya pëpëna toyase'ere, iti case'e huëo maca tija'ë tëjiji. ¹¹Na'i huesésicoa. Jaje pa'ina, coa ñajë'ë, co'aye yo'oquë jare co'ayere yo'oquë pa'ijaquë, si'si nesiquë jare si'si pa'ijaquë. Jaje pa'isiquëta'are de'oquë cato jare de'oquë pa'ijaquë. Maija'quëna i pa'iyë isi huesosiquë cato, jare i ja're pa'i huesëja'quë.

¹²Yë'ëpi esa daija'quë a'ë. Dai dayë, cui'ne isija'a co'amañaje. Pai ñapere isija'quë a'ë, i yo'ose'ëje pa'ye. ¹³Yë'ë a'ë, si'anë pa'iquëpi pa'iyë. Yë'ë a'ë, du'ru aquërepa, cui'ne tëjiquërepa, iti huëosiquë cui'ne saocquërepa.”

¹⁴Sihuacohua'i pa'iyë, johua'i caña de'oye jójacohua'ipi. Jəohua'ipi pa'i soquë yë ayere de'oye ocueye pa'iji. Cui'ne jai daripë eta sa'noaja'a de'hue cacaye pa'iji. ¹⁵Jaje pa'iquëta'are, hue'sena pëaja'cohua'i a'ë,

tjro yo'ocohua'i cato, paire dahuë necohua'i, yequë nomiore yo'ocohua'i, paire huani jəocohua'i, pai de'huase'ere ëjare pa'ë cajë yo'ocohua'i, cui'ne cosoyere oijë cosocohua'i.

¹⁶“Yë'ë Jesupi yë'ë huiñaëre jëjo saohuë, sehuosicohua'i tsëcare si'aye quëaja'quëre. Yë'ë a'ë, David tsëcapë aquë. Yë'ë a'ë, ñata tomesi macarepa miacai ma'ñocorepa.”

¹⁷Maija'quë joyopi cui'ne Yëi ñama nëjopi conì cayë: “Daijë'ë. Jaje daijë'ë cayere asani cui'neje cajë'ë. Oco ëa ju'iquë pani dani ucujë'ë, pa'iyë isi ocore pare ti curi do'i peoyerepa.”

¹⁸Yë'ëpi si'aohua'ire du'ru quëa nëoñë, iye toya pëpëna Maija'quë yequë mu'se yo'o ja'ñe toyase'ere asacohua'ire. Jaje pa'ina, paipi iye case'ere ai seña maca se mëocaisiquë pa'ito, Maija'quëpi iteje ai yo'oyere se mëocaija'quë api, iye toya pëpë toyase'ere ayepi. ¹⁹Iye toya pëpë ayere, yequë mu'se pa'i ja'ñere quëaquë toyase'ere a'ri maña nejocatu iti nejo-caisiquëreje Maija'quëpi pa'i soquë yë ocueye peoyë. Cui'ne de'o daripëna cacaye peoyë. Iye toya pëpë cato quëaji, ja pa'i oco ayere, cui'ne ja de'oyerepa daripë ayere.

²⁰Iye yo'o ja'ñe quëasiquëpi caji: “Yë'ëpi esa daija'quë a'ë.” Jaje pa'ija'quë. iDaijë'ë, Ejaë Jesús!

²¹Mai Ejaë Jesucristopi mësarute si'aohua'ire i oiyepi ñacai paja'quë. Jaje pa'ija'quë.